ئاماژەکانی ڕۆژی کۆتایی

نوسینی:
قاسم محسن عولا

١٤٤٧هـ
٢٠٢٦م

ئاماژەكانی ڕۆژی كۆتایی

ئاماژە بچووكەكان (نیشانە بچووكەكانی قیامەت): كە زۆربەیان ڕوویانداوە یان بەردەوام ڕوو دەدەن، وەك: بڵاوبوونەوەی خراپە، زیادبوونی كوشتن، نەمانی زانستی شەرعی، و... هتد

ئاماژە گەورەكان (نیشانە گەورەكانی قیامەت): كە كاتێك دەردەكەون قیامەت زۆر نزیك دەبێتەوە، وەك: دەركەوتنی دەججال، دابەزینی عیسا (د.خ)، دەرچوونی یەئجوج و مەئجوج، هەڵاتنی خۆر لە خۆرئاوابوونەوە، و... هتد

قاسم محسن عولا

پێشەکی :

بسم الله الرحمن الرحيم

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا ، من يهد الله فلا مضل له ، ومن يضلل فلا هادي له ، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، وأشهد أن محمد عبده و رسوله .

قال تعالى: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾﴾ [آل عِمرَان : ١٠٢]

قال تعالى: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِى تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾﴾ [النِّسَاء : ١]

قال تعالى: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَـٰلَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾﴾ [الأَحزَاب : ٧٠ - ٧١]

أما بعد :

فإن خير الحديث كتاب الله عز وجل ،وخير الهدي هدى محمد ﷺ و شر الأمور محدثاتها ،وكل محدثة بدعة ، وكل بدعة ضلالة ، وكل ضلالة في النار.

قال تعالى: ﴿فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً ۖ فَقَدْ جَآءَ أَشْرَاطُهَا ۚ فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَآءَتْهُمْ ذِكْرَىٰهُمْ ﴿١٨﴾﴾ [مُحَمَّد : ١٨]

قال تعالى: ﴿ٱقْتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلْقَمَرُ ﴿١﴾﴾ [القَمَر : ١]

قال تعالى: ﴿إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُۥ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَنَرَىٰهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾﴾ [المَعَارِج : ٦ - ٧]

قال تعالى: ﴿كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو ٱلْجَلَـٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾﴾ [الرَّحمَٰن : ٢٦ - ٢٧]

قال تعالى: ﴿فَذُوقُوا۟ بِمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَـٰذَآ إِنَّا نَسِينَـٰكُمْ ۖ وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾﴾ [السَّجدَة : ١٤]

قال تعالى: ﴿وَقِيلَ ٱلْيَوْمَ نَنسَىٰكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَـٰذَا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّـٰصِرِينَ ﴿٣٤﴾﴾ [الجَاثِيَة : ٣٤]

قال تعالى: ﴿وَقِيلَ ٱلْيَوْمَ نَنسَىٰكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَـٰذَا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّـٰصِرِينَ ﴿٣٤﴾﴾ [الجَاثِيَة : ٣٤]

ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی

سوپاس و ستایش (خوای پەروەردگار) کە دروستی کردووین لە نەبوونەوە و رزق و رۆزی داوین و رێنموویی کردووین هۆش و بیرو عەقلی پێ بەخشیووین بۆ ئەوەی بە هۆیانەوە گەورەیی و مەزنی ئەو پەروەردگارەمان بۆ دەردەکەوێت ، کە کارە جوانەکانی بەلگەی دانایی و زانایی پەروەردگاری جیهانیانە ، سوپاس بۆ هەموو ئەو نیعمەتانەی کە لە هەژمارکردن نایەن ، کەچی زۆربە مرۆڤە یاخی بووە کان پێی نازانن ، لە گەورەترین و مەزنترین و شکۆمەندترین ئەو نیعمەتانە کە نیعمەتی ئایینی ئیسلامە ... ئەو بەرنامەیەی کە مرۆڤەکانی لە تاریکی و شەوەزەنگەوە دەرکرد بۆ رووناکی ... بە هاتنی ئیسلام خۆری رۆژێکی نوێ هەڵات و بانگی کردنەوە ی لاپەرەیەکی نوێی لە مێژووی دوور و درێژی مرۆڤایەتی دا ، بەڵێ سوپاسی (خوای گەورە) دەکەین بۆ هەموو ئەو نیعمەتانە کە سوپاسێك شایستەی مەزنی و گەورەیی ئەو زاتە بێت ، سوپاسی (خوای گەورە) دە کەین بە قەد گەورەیی عەرشەکەی خۆی ، وە بە قەد گەورەیی و مەزنی و جوانی زاتی خۆی ، وە سوپاسی دەکەین بە قەد رەحمەت و میهرەبانی زاتی خۆی ، وە شایەتی دەدەم کە هیچ پەرستراوێك نیە شایەنی پەرستن بێت تەنها (الله) نەبێت تاك و تەنها و بێ هاوەلە ...

برا خۆشەویستەکانم ، خوشکە بە حورمەتەکانم ، خۆم زۆر بە ئاسوودە دەزانم لە نووسینی ئەم پەرتووکە دا لە خزمەتدابم جێگای بەختیارییە ئەگەر توانیبێتم بە جوانی بی کەم و کوری ئەم پەرتووکە بە شەو نخوونیەکی زۆر بنووسم ، هەر بۆیە ئەم پەرتووکەم بە زمانی شیرینی کوردی نووسیەوە زۆر بەی پەرتووکەکانم هەر بەزمانی شیرینی کوردی نووسیوە جا هەندێکیانم لە زمانی عەرەبیەوە وەرگێراوە ، مەبەستم لە نووسین بەزمانی کوردی تەنها ئەوەیە کە زمانە شرینەکەمان دەولەمەند بکەین بە پەرتووکەکانی ئایینی ئیسلام خەلکی ئاشنای زانستی ئایینی ئیسلام بێت ، وە یان فێر بوونی راڤەکردنی ئایەتەکانی قورئانی پیرۆز ، هەروەها فێر بوونی وەرگێرانی فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ بۆ سەر زمانی شیرینی کوردی بۆ ئەوەی زیاتر ئاشنایە فەرموودەکان بین بە زمانی شیرینی کوردی ، وەیان بۆ ئەوەی خوێنەرانی کورد ئەو مرواریە بە نرخانە لە دەستیان دەر نەچێت وە شوێن پێی باب و باپیرانی رەسنی کوردەواری خۆیان لە بیر نەکە یان بزر نەکەن،

هەر بۆیە بە پێویستم زانی دەربارەی زانستێکی فەرامۆش کراو و گرنگ و پربایەخ باس بکەم ئەویش زانستی ئاماژەکانی رۆژی کۆتاییە یان رۆژی قیامەت ، چونکە باسی ئاماژەکانی رۆژی دوای باسێکی بەرفراوانە کە لە پەرتووکەکانی فەرموودەدا کە رووداو کارەساتێکی زۆر بە خۆوە دەگرێت لە رووداوەکانی ئاماژە بچووکەکان وە ئاماژە گەورە کان ، وەیان گۆرینی سیستەمی هەلسوورانی ژیان روو ئەدات ، بەلێ ئەم ئاماژەو نیشانانەی رۆژی کۆتایی وەکو ئاماژە بچووك و گەورەکان زۆر جۆر و چەشنیان هەیە ، هەروەها رووداني چەندین موعجیزە کە ئەقلی مرۆڤ دەستە وەسان بێ وەلام دمێنێتەوە ، وەیان بێ وەلام دەوەستێت ..!! بێ گومان رۆژی کۆتایی راستیەکی بەلگەی قورئانی پیرۆزە وە لە گەل زۆری باس کردنی فەرموودەکانی سەروەرمان پێغەمبەری خوا ﷺ ، هەر بۆیە لە بیرخۆ بردنەوە خۆ غافل و خۆ گێل کردن لە ئاستی دا مایەی شەرمەزاری و نارەحەتی ژیانی دونیایە ، هەروەها لە کیس چوونی قیامەتێکی تاهەتایی و نەبراوەیە ، وە باوەر بوون بە رۆژی کۆتایی یان قیامەت یەکێك لە پایە بلندو پیتەوەکانی ئیمان یان باوەر ، کە هەر گیز بەبێ بوونی ئیمان یان باوەر بە رۆژی کۆتایی ئیمان تەواو نابێت ، واتە ئەو کەسەی کە باوەری بە رۆژی کۆتایی نەهێنێت ئەوا باوەری تەواو نیە ، چونکە باوەر نەبوون بە بەشەی ئیمان مرۆڤ هەست بە بەرەلایی دەکات و چاودێری نامێنی بەسەر خۆیداو جلەوی دەداتە سەر نەفسی سەر شێتی خۆی ئارەزوو شهوەت بازیبەکانی چاو برسیەتی لە ژیانی دونیادا ، هەر لەبەر چەند هۆکارێکی سەرەکی کە ئێستا موسلمانانی کورد تێکەوتوون بە دونیا پەرستی و ئارەزوو بازی و غافل بوون لە رۆژی کۆتایی بیرنەکردنەوە لەوەی کە لە دوا رۆژدا لێ پرسینەوە حیساب کتابی لەگەل دەکرێت ، ئەمانە هەمووی هۆکارن بۆئەوەی زیاتر و زیاتر ئاشنای زانستی ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ببین ، جا وەکو باسم کرد پێم باش بوو ئەو لایەنە گرنگەی زانستی ئاماژە کانی رۆژی کۆتایی موسلمانانی کورد لێی ئاشنابکەم لە زنجیرە باسانەی رۆژی دوایی لە ژێر رۆشنایی قورئانی پیرۆزو فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ ، وەکو ئاماژە بچووکانی رۆژی کۆتایی وە ئاماژە گەورە کانی رۆژی کۆتایی ، هەروەها فیتنەو ئاشووبەکانی کە لە نزیك بوونەوە لە رۆژی کۆتایی بەسەر موسلمانان دادێت ...

بەلێ خۆ ئامادەکردن بۆ رۆژی کۆتایی کارێکی لە پێشینەی هەموو ئادەمیزادێکی ئیمانداره ، چونکە ئەجەل بۆ ئادەمیزاد نزیکترە لە هیوابوون ، مردنیش لە خودی خۆی نزیکترە ، هەر بۆیە ئادەمیزاد هیوا دەخوازێت زۆر ژیان بکە خاوەنی هەموو نیعمەتێکی سەر زەمین بێت ، ئینجا ئارەزووەکانی خۆی پر بکات و پارە پول مال و سامان کۆبکاتەوە بە پلە پایەی ژیانی دونیا ، ئەوەش ئەمە دەگەیەنێت سور بوون لەسەر ژیانی دونیا خاوەنکەی لە ناو دەبات ، چونکە خراپترین کەس ئەوانەن کە هیوایان درێژە بە ژیانی ئەم دونیایە ، نازانن دوو قیامەتی لە پێشە قیامەتی بچووك ئەو مردنەیە کە لە ناکاو بەرۆکی دەگرێت و هەموو هیواکانی لە گەلە خۆی دەباتە ژێر گل ، قیامەتێکی تریش هەیە ئەو قیامەتەیە کە هەموو مان پێی ئاشنای ئەویش قیامەتی گەورەیە کە هەموو باوەردارێك باوەری پێ هەیە ئەو رۆژە هەردادێت یان هەر بەرپا دەبێت ، کە هەموو کەسێك دەبێت ئەم قیامەت ببینێ بە مردووەکان و زیندوەکانیشەوە ، کە ئەو رۆژەیە لە مەحشر خەلکی کۆدەبنەوە بۆ لێ پرسینەوە و حیساب کتابی ژیانی دونیا ، هەر بۆیە مرۆڤی عاقل دەبێت هاوسەنگی راگرێت لە ژیانی دونیادا ،چونکە گەشتێکە دێت و دەروات ، کە پێغەمبەری خوا ﷺ رێنموویی کردووین، بەلام ئەگەر لایەنی دونیا و هیوای درێژیمان لە سەر حیسابی رۆژی کۆتایی هەلبژارد ، ئەوا ئەمە هانمان دەدات هەتا بە خۆماندا بچینەوە ...

❖ لە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((اعملْ لدنياك كأنك تعيشُ أبدًا، واعملْ لآخرتِك كأنك تموتُ غدًا)). شيخ الالباني في إصلاح المساجد ص (٦٨).

واتە : کار بکە بۆ دونیا وەك ئەوەی کە بۆ هەمیشە دەژی ، وە کار بکە بۆ قیامەت وەك ئەوەی کە بەیانی دەمریت ..؟!

،

چەند باسێك دەر بارەی ئامازەکانی رۆژی کۆتایی

بۆچی لە بارەی پێش هاتەکانی کۆتایی جیهان یان نیشانەکان رۆژی دوایی دەدوێن .

هەولدان بۆ بەدەست هێنانی رصيد یان هەژماری بانکی بۆ رۆژی قیامەت .

هەلوێستی مرۆڤ بەرانبەر تاقی کردنەوەی قیامەت.

تاقی کردنەوەی ناجاری.

پێویستە لە سەر هەموو موسلمانێك رۆژی کۆتایی بناسێ خۆی ئامادە بکات بۆی.

گرنگی رۆژی کۆتایی و حیکمەتی .

کاریگەری باوەرە بە رۆژی کۆتایی لەسەر مرۆڤەکان.

مەبەست لە حەشر کردنی خەلکی چیە لە رۆژی کۆتای .

پێناسەی نیشانە کانی رۆژی کۆتایی (أشراط الساعة) .

ناوەکانی رۆژی کۆتایی

بۆچی لە بارەی پێش هاتەكانی كۆتایی جیهان یان نیشانەكان رۆژی دوایی دەدوێن ..؟!

بێ گومان كارێك كە مرۆڤ بە دوای دا بگەرێت و قسەی دەربارە ی بكات ، هەلبەت سود و بەرهەمی دەست دەكەوێت لە لێكۆلێنەوە توێژینەوە دا ، هەروەها لێكۆلینەوەو لە پێش هاتەكانی كۆتایی جیهان بەرهەمی دەبێت لە كارو بارەكانی ژیانماندا ..؟! بە دلنیایەوە لێكۆلینەوە لە پێش هاتەكانی كۆتایی جیهان یان نیشانەكانی رۆژی دوایی زانیاریەكە مرۆڤ پر لە بەرهەمی بەسوود دەكات لە ژیانی رۆژانەماندا لە گەل پێش هاتەكان مامەلەیەكی تەندورست دەكەین لە رووداوەكان تێ دەگەین ، وە لێكدانەوە بۆ رووداوەكان دەكەین لە پێش هاتەكانی كۆتایی جیهان شارەزا دەبین ن هەروەها ئیمانمان پێ دامەزراو دەبێت ، وە ئارام دەگرین لە سەر ئەو فتنە و ئاشووبانەی كە روودەدان ،وە باوەرمان بە هێز دەبیچت خۆ راگر دەبین ، چونكە رۆژی دوایی یان رۆژی قیامەت یەكێكە لە شەش پایەكەی ئیمان ، وە باسەكانی باوەر بوون بە زیندوو بوونەوە و لێ پرسینەوە میزان یان كێشانی كردەوەكان ، وە باوەر بە بەهەشت و دۆزەخ ، ئەمانە یەكێكن لە بنچینەكانی باوەر بوون بە رۆژی دوایی یان رۆژی قیامەت ، لە بەر گرنگی رۆژی قیامەت لە چەندین ئایەت لە قورئانی پیرۆز باوەر بە ئیمان كردۆتە هاوتا لە گەل باوەر بە رۆژی كۆتایی ، هەروەها بە چەند ناوی جیاجیا لە قورئان رۆژی دوایی هاتووە یان رۆژی قیامەت هاتووە ، بێ گومان باسكردنی پێش هاتەكانی كۆتایی جیهان یان نیشانەكانی كۆتایی جیهان لە قورئان و سوننەتدا هاتووە ، هەر بۆیە بۆ مرۆڤ سوودی زۆری هەیە لە ژیاندا ، چونكە وەكو باسمان كرد یەكێكە لە شەش پایەكەی ئیمان ، كە ئەویش ئیمان یان باوەر هێنان بە رۆژی دوایی یە ، سوودەكانی ئەمانەی خوارەوەن :

یەكەم : دلنیا كردن و بتەو كردنی بیرو باوەر بە پەنهانیەكان یان (غەیب) ئەمەش روكنێكە لە شەش روكنەكانی ئیمان :

قال تعالى: ﴿ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱلْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ۝٣﴾ [البَقَرَةِ : ٣] واتە : {هەندێك لە سیفاتی مرۆڤی خۆپارێزو موتتەقی} [الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ] یەكێك لە سیفاتی موتتەقی ئەوەیە كە ئیمان بە غەیب ئەهێنن ئەو شتانەی كە شاراوەیەو نادیارەو خوای گەورەو پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم هەواڵیان پێ داوە باوەڕیان بە هەمووی هەیە [وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ] وە نوێژەكانیان ئەنجام ئەدەن بە ڕوكن و مەرج و واجب و خشوع و سوننەت و شێوازەكانی و لەكاتی خۆیدا [وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ (٣)] وە لەو ماڵەیشی كە پێمان بەخشیون نەفەقەی منداڵ و خێزانیان دەكەن و زەكاتی ماڵەكەیان ئەدەن.

لە (عبدالله كوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أُمِرْتُ أنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حتَّى يَشْهَدُوا أنْ لا إلَهَ إلَّا اللَّهُ، وأنَّ مُحَمَّدًا رَسولُ اللَّهِ، ويُقِيمُوا الصَّلَاةَ، ويُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فَإِذَا فَعَلُوا ذلكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وأَمْوَالَهُمْ إلَّا بحَقِّ الإسْلَامِ، وحِسَابُهُمْ علَى اللَّهِ)). متفق عليه . واتە : فەرمانم پێكراوە كەوا شەری خەلك بكەم تاوەكو شایەتی دەدەن كە هیچ خودایەك نیە جگە لە زاتی (الله) ، وە باوەر بەمن دەهێنن بەوەی بۆم هاتووە كە قورئانە ، ئەگەر ئەم كارەیان ئە نجاندا ئەوا خوێن و مالیان لەمن حەرام دەبێت تەنها بەو حەقەی كەوا لە سەریانە وە حیسابیشیان لای پەروەردگارە.

وە باوەر هێنان بە پەنهانیەكان یان شتە (غەیبیەكان) ماناوایە باوەر هێنانە یان ئیمان هێنانە بە هەموو ئەوانەی كە (خوای گەورە) فەرمانی پێداوێن ، وە یان پێغەمبەری خوا ﷺ پێ راگەیاندووین وەكو پێش هاتە كانی كۆتایی جیهان یان رۆژی دوایی ، بەو مانایەی كە هەر فەرمانێك یان فەرمایشتێك لە خوا و پێغەمبەرەكە یەوە هاتبێت ، ئەوە بە بێ گومان و دوو دلی دەبێت باوەرمان پێی هەبێت ، ئەوەی بینومانە و روودەدات ئەوەشی نەمان بینیوە و نادیار یان (غەیبە) دەبێت لە سەرمان باوەری پێ بهێنین ، وەكو فەرمایشتەكانی قورئانی پیرۆز كە باس لە هاتنی رۆژی قیامەت یان كۆتایی جیهان دەكات ، وە هەروەها فەرموودەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ كە باسی پێش هاتەكان كۆتایی جیهان یان نیشانەكانی رۆژی دوایی وەكو نیشانە بچووكەكان و نیشانە گەورەكان بۆنموونە هاتنی دەجال ، دابەزینی عیسی – علیه السلام – ، یەئجووج مەئجووج ، وە پەیدابوونی (دابە) ئاژەلێكە لە گەل خەلكی قسە دەكات ، یان هەلاتنی رۆژ لە رۆژئاوا زۆر شتی تریش كە لە باسەكانی دواتر باسی دەكەین بە ئیزنی (الله تعالى) ..!!

دووەم :لە سوودەكانی تری زانینی پێش هاتەكانی كۆتایی جیهان هاندانی دەروونە لەسەر گویرایەلی و ملكەچی بۆ (خوای گەورە) :

بەلێ خۆ ئامادەكردن بۆ پێش هاتەكانی كۆتایی جیهان یان بۆ رۆژی زیندوو بوونەوە ، ئەمەش سوودێكی ترە لە بەرهەمەكانی شارەزا بوون لە پێش هاتەكانی كۆتایی جیها ، چونكە لە خەو هەلسانی غافگیرانەیە ، ئەوەی كە غافل بووە هەلدسێتەوە خۆی بۆ ئامادە دەكات ، بۆ ئەوەی بەرەو بارەگای (خوای گەورە) بگەرێتەوە ، وە بۆ ئەوەی بەرەو توبەو لێ خۆشبوون برۆین ، وە هیجرەت كردن لە دونیا بەروە هیجرەت كردن بۆ قیامەت یان رۆژی زیندوو بوونەوە ، هەر وەكو پێغەمبەری خوا ﷺ لە چەندین فەرموودە پێش هاتە كانی كۆتایی جیهانی پێ راگە یاندووین ..!!

لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((ويلٌ للعربِ من شرٍّ قد اقترب، أفلح من كفَّ يدَه)). سنن ابو داود برقم (٤٢٤٩). واتە : هاوار لە عەرەب بۆ ئەم جەنگە گەورەیە ی كە نزیكە بەر پا بێت و روو بدات ، سەر كەوتوو سەر فراز بۆ ئەو كەسەیە كە دەستی نەخاتە ئەو جەنگە و بەشداری ئەو شەرە نەكات تێوە نەگلێ لە جەنگە گەورەیە ..؟!

سێ یەم : علم و زانست زانیاری پێغەمبەری خوا ﷺ بە پێش هاتەكانی كۆتایی جیهان ئەمەش كردارێكی نهێنی و شاراوەیە بە گومان خەملاندن هیچت دەست ناكەوێت :

قال تعالى: ﴿عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ أَحَدًا ۝٢٦ إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُۥ يَسْلُكُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ رَصَدًا ۝٢٧﴾ [الجِن : ٢٦ - ٢٧] واتە: {تەنها خوای گەورە غەیب دەزانێت} [عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا (٢٦)] خوای گەورە زانای پەنهان و نهێنیەكانەو ئەو غەیب و نهێنیە بۆ هیچ كەسێك ئاشكرا ناكات لە بەندەكانی و هیچ كەسێك نیە غەیب بزانێ تەنها خوای گەورە نەبێ..؟! [إِلَّا مَنِ ارْتَضَى مِنْ رَسُولٍ] تەنها كەسانێكیش لە پێغەمبەران كە خوای گەورە لێیان ڕازییە ئەویش هەندێك جار خوای گەورە غەیبیان نیشان ئەدات وەكو موعجیزەو بەڵگەیەك لەسەر ڕاستێتی پێغەمبەرایەتیەكەیان، خوای گەورە هەندێك جار غەیب نیشانی پێغەمبەران ئەدات [فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا (٢٧)] لەگەڵ ئەوەشدا لە پێش دەست و لە پاشیشیەوە فریشتەكان پاسەوانێتییەكەی سەخت ئەگرن نەوەكو شەیتانەكان و جنیەكان شتێك لەو وەحییە بدزن و بیگەیەننە دەمی فاڵچیەكان.؟!

هەولدان بۆ بەدەست هێنانی رصید یان هەژماری بانکی بۆ رۆژی قیامەت

بێ گومان ئەو ئەمتلاو تاقی کردنەوەی مرۆڤ تیایدایە لە ژیانی دونیادا پێویستی بە هەول و رەنج و کۆشش تێ کۆشان هەیە بۆ بە دەست هێنانی رصید یان هەژماری بانکی و کۆ کردنەوەی زەخیرە دانان یان دەخیلە دانان بۆ ژیانی بێ کۆتایی یەکەی رۆژی قیامەت ،هەلبەت دورست کردنی ئەم هەژمارییە بانکیە بێ ماندوو بوون و ناخۆشی و کێشمە کێشی ژیانی ئەم دونیا یە نابێت..؟!

چونکە هەر گیزاو هەرگیز نابێت و ناچێتە سەر بۆ هیچ کەسێك بێ هەول تێ کۆشان و ماندو بوون خۆی پێ دەرباز ناکرێت لە لێ پرسینەوە میزان و کێشان و ئاگری دۆزەخ ، هەلبەتە هەموو حیسابێکت لە گەل دا دەکرێت ، جا ئەو حیساب کتابە بە خێر بێت ئەوا رصیدێکی بانکی بە بەهات بە دەست هێناوە یان هەژمارێکی پر لە پارە لە پسوولەی بانکە کەتدایە بۆ خۆ دەرباز کردن ، بەلام ئەگەر رصیدەکەت یان هەژماری بانکەت خالی بێت ، بێ گومان ناتوانی خۆت دەرباز بکەی لە ئاگری دۆزەخ یان ئەو رۆژەی کە (خوای گەورە) پە یمانی داوە هەر دێتە دێ کە رۆژی قیامەتە..؟!

قال تعالى: ﴿وَنَضَعُ ٱلۡمَوَٰزِينَ ٱلۡقِسۡطَ لِيَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَلَا تُظۡلَمُ نَفۡسٞ شَيۡـٔٗاۖ وَإِن كَانَ مِثۡقَالَ حَبَّةٖ مِّنۡ خَرۡدَلٍ أَتَيۡنَا بِهَاۗ وَكَفَىٰ بِنَا حَٰسِبِينَ ٤٧﴾ [الأَنبِيَاء : ٤٧]واتە : {لە رۆژی قیامەت تەرازوی دادپەروەری دادەنرێت} [وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ] وە لە ڕۆژی قیامەتدا تەرازووی دادپەروەری دائەنێین بۆ کێشانی کردەوەکانی مرۆڤ (یەك تەرازووە بەڵام بە کۆ باسکراوە چونکە کردەوەی سەرجەم خەڵکی پێ دەکێشرێت و کردەوەکان زۆرو جۆراوجۆرن، وە مرۆڤەکان و کردەوەکانیان و پەڕاوەکانیشیانی پێ دەکێشرێت) [فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا] وە هیچ کە سێك ستەم و زوڵمی لێ ناکرێت [وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا] وە ئەگەر بە ئەندازەی گەردێکی بچووك لە تۆوی دانەوێڵەیەك بێت ئەوەندە کردەوەی کەمی کردبێ ئەیهێنین و هیچی نافەوتێ و ئامادەی ئەکەین بۆ ئەوەی پاداشت یان سزای بدەینەوە لەسەری [وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ (٤٧)] وە بەسە کە ئێمە حساب و لێپرسینەوە بکەین لەبەر وردەکاریمان کە هیچ شتێکمان لێ ون نابێت و نافەوتێ..؟!

نموونەیەکی ژیانی دونیا لە قوتا بخانەدا :

ئەوەی لە قوتا بخانە خوێندبێتی زۆر باش لەم نموونەیە تێدەگات وە باش دەزانی هەموو جارێ کە مامۆستا دێ رۆژێك بۆ قوتابییەکان دیار دەکات ،وە دەلێ لەم رۆژە دا تاقی کردنەوە مان هەیە ، ئیتر قوتابییەکان بە گوێرەی تواناو هەلویستیان خۆیان بۆ بەرانبەر ئەم تاقی کردنەوە یە ئامادە دەکەن ، ئەوانیش دەبنە دوو کۆمەل سەرەکی ..!!کۆمەلی یەکەم : هەر لەو کاتەی مامۆستا ئەم هەوالەیان پێ دەدات ئەوا خەمی ئەو رۆژە دەیانگرێ ، ئیتر هەر لەم رۆژەوە دەچنە مالەوە خەمی ئەم رۆژە دەخۆن و رۆژێ بە رۆژێ خوێندنی خۆیان دەکەن کۆشش هەولی خوێند دەدەن و بەرە بەرە خۆیان بۆ ئامادە دەکەن ، لە پێناوی ئەم تاقی کردنەوەیە یان لە پێ ناوی ئەم رۆژە دا بۆ ئەوە بگەن بە بەرزترین نەمرە ، ئینجا بۆ هەولدانی ئەم رۆژە کە تاقی کردنەوەیە واز لە هەموو یاری گەمە ئارەزووەکانی نیان وەك گەشت گەران واز لە خۆ خەریك کردن بە ئیش و کارەکانی تری ژیانی رۆژانە دەهێنن خۆیان بۆ تاقی کردنەوە کە ئامادە دەکەن شەو نخوونی دەن بۆ ئەوەی بگەن بە رۆژی تاقی کردنەوەکە ، هەر بۆیە کە رۆژی تاقی کردنەوەکە دادێ بە سەر بەرزی و بە بێ تەرس و بیمە دەچنە هۆلی تاقی کردنەوە بە بێ هیچ بیر کردنەوە ترسێك و بە سەر بەرزی سەر فرازی وەلامی تاقی کردنەوە دەدەنەوە ، بەلام کۆمەلی دووەم : بە پێچەوانە کۆمەلی یەکەم رفتار دەکەن ، کە ما مۆستا باسی رۆژی تاقی کردنەوەیان بۆ دەکات ، وە ك ئەوە وایە بایەك بە نێوان گوێچکە کانیان دا براوات هیچ ووشە ئامۆژگاریەك نایەن بزوێنێ ، وەکو کۆمەلی یەکەم ژیانی خۆیان ناگۆرن بەوەی بکەونەوە سەر خوێندن سەعی کردن باندوو بوون هەول و کۆشش بکەن بۆ تاقی کردنەوە کەیان ، کۆمەلی دووەم لە رۆژانەی پێش هاتنی تاقی کردنەوەکەیان خەریکی ئارەزووەکانی دونیان ، وەکو خۆ خەریك کردن بە گەشت سەیران و گالتە گەمە و یاری کردن ، وە سەیر کردنی فلیمی سینەمایی ،وە دانیشتن لە یانەکانی شەوانە و ، هەروەها گەران بە ناو بازارەکان و خۆ خەریك کردن شتی بێ سوود لە ژیانی دونیادا ،هیچ واز لە گەران و سوران ناهێنن لەبەر خاتری تاقی کردنەوەکەیان کە مامۆستا رۆژێکی بۆ دیاری کردوون ، جا ئەو کۆمەلی دووەم کە وازیان لە ئارەزووەکانیان لە دونیان نەهێنا لە بەر خاتری تاقی کردنەوەکەیان ، ئەمانە سەر ئە نجام و چارەنووسیان بە راسب بوون یان ساقیت بوون دەگات ، ئیتر دەر ناچن لە تاقی کردنەوەکەیان نزمترین نەمرە بە دەست دەهێنن ئەویش ساقیت بوونیانە لە تاقی کردنەوە یە کەئە نجامیان داوە .

بەلام دەبێت بزانین ئەوانە کۆمەلەی دووەم کە دەرنەچوون لە تاقی کردنەوەکە هۆیەکی جیا هەبووە وای لێ کردوون مەسەلی تاقی کردنەوەکە بە گرنگ نەزانن ..؟!

ئەوانەی کە تاقی کردنەوەکەیان بە گرنگ نەزانی ئەم هۆکارانەی خوارەوە یان بۆ داناوە :

١-هەیانە دەلێ : مامۆستایەکەمان دلی نەرم و پر بەزەیی یە ، ساقیتم ناکا وە یارمەتیم دەدات لە تاقی کردنەوە کەدا " ئیجا ئەویش بێ خەم و خەیال لێ پال دەداتەوە ، بە تەمای سۆز و بەزەیی هاوکاری کردنی مامۆستاکە فریای بکەوێ ..؟!

٢-هەیانە تاقی کردنەوەکەی ئەوەندە بە گرنگ تایەتە بەرچاو ، لە پێناوی دا کات و بیری خۆی لێ سەرف بکات یان کاتی خۆی بۆ تەرخان بکات ،خۆی بۆ ماندوو بکاو واز لە هەندێ یاری کردن و رابواردن بهێنی و شەو نخومی بۆ نەکات ، ئەویش دەلێ : چۆن دەبێ شەو نەخەوم و نەچم بۆ سینەما یان یانە شەوانەکان ، وە یان یاری گالتە کەپ لە گەل هاورێیە کانم شەوانە رانەبوێرم ئەمن چی لە تاقی کردنەوە بکەم بۆ من چ سوودێکی هەیە بۆ ئێستا چۆن دەبێ ئەمە بە من ناکرێ واز لە هاورێ کانم بێنم چیە ئەوە تاقی کردنەوەم هەیە ، ناتوانم واز لەم شتانە بهێنم ..؟!

٣هەشیانە خۆشیەکانی ژیانی رۆژانەی بە ئە نجامی تاقی کردنەوەکان دەگۆرێتەوە ، وە دەلێ : با من بە ئارەزووی خۆم بگەرێم بە خوێندنەکەوە ماندوو نەبم " ئینجا ساقیت دەبم یان نا سیرو پیاز " ئەو بیرەشیان لە گەل بیری دەووەم جیاوازە ، چونکە ئەوان ئە نجامی تاقی کردنەوەکە بە گرنگ دەزانن بەلام خۆیان ئینکاری دەکەن بە خۆشی دونیان دەی گۆرنەوە ، وە ئەوانە ئارزوو بازن لە دونیادا بە دوای خۆشی دونیان دا دەگەرێن ، دەزانن کە تاقی کردنەوەکەش گرنگ لێ تێدەگەن بەلام ئەوەندە سەر سەخت و کەلە پووچن خۆشی رابواردن دەگۆرنەوە بە ئە نجامی تاقی کردنەوەکەیان ..؟!

٤-هەیانەش دەلێ : من دلم پاکەو مرۆڤێکی پاکم ، مرۆڤی پاکیش لە هەموو جێگەیەك بۆی دێ و مەرج نیە بخوێنی و سەعی بکات خۆی بۆ تاقی کردنەوە ئامادە بکا " ئینجا ئەوانیش بە بیر کردنەوەیە لێی پال دەکەوێ خۆیان بۆ تاقی کردنەوە ئامادە ناکەن ، بە دوای بانگەوازیەکەی مامۆستاکە ناچن کە بخوێنن بۆ تاقی کردنەوە ، کە رۆژی تاقی کردنەوەکە ش دادێ هیچ نمرەیەك بەدەست ناهێنن ، چونکە خۆی بۆ ئامادە نەکرد بوو هەول کۆششی بۆ نەدا بوو ، بۆ ئەوانە لە دل پاك نە مرۆژی پاکیشن چونکە نەزان جاهل بیر دەکەنەوە ،وەك ئاژەل دەژین فەرمانەکان جێ بەجی ناکەن ، وە نازانن تاقی کردنەوەیان هەیە لە ژیانی دونیادا ، ئەوان دەبێت بە تاقی کردنەوە دا تێپەرن نەمرەی چاك بەدەست بهێنن ئینجا دل و دەروونیان پاك دەبێت نەك بێ تاقی کردنەوە ..؟!

٥-هەیانە خزم ناسیاو هاورێیەکان هەیە مامۆستایەکی دەناسی ، بە تەمای ئەوەیە بە هۆی ئەوەوە واسیتەیەك بکا و دەربچێ ، ناش زانێ لەم تاقی کردنەوەیە دا واستە ناخوات.؟!

٦-هەیانە بە تەمای هاورێ یەکانی لە هۆلی تاقی کردنەوە یارمەتی بدەن ، هەندێکی پێ بلێن و دەربچێ جا هەر لەسەر ئەو بیر کردنەوەیە لێ پال دەکەوێت خۆی بۆ ئامادە ناکات ..؟!

٧-هەیانە هیچ هەولێك نادا و دەست ئەژنۆ دەوەستێت بێ هەولدان لێی دادەنیشێ کە مامۆستا جارێکی تر تاقی کردنەوە بکاتەوە خۆی بۆ دەوری دووەم ئامادە دەکات ئینجا دەر بچێ ..؟!

٨-هەیانەش لەبەر گەشت و گەران و سوران یاری خۆشی ئارەزووەکان تاقی کردنەوەیان لە بیر دەچێ لە کاتی تاقی کردنەوەکە لە هۆلی تاقی کردنەوەکە بەبیریان دێتەوە ..؟!

٩-هەیانەش نیازی ئەوەی هەیە بە قۆپیە دەربچی نیازی فێل کردنی هەیە ..؟!

١٠هەیانە کوری پیاوێکی خاوەن دەسەلاتە یان سەرۆك پاشایە ، کە پێی وایە باوکی سەرکەوتووی دەکا ، وەیان پشتی دەگرێ بە دەسەلاتەکەی ساقیت نابێ و دەی پارێزی ..؟!

١١- هەیانە کوری پیاوێکی دەولەمەندە بە هۆی پارە زۆریەکەیەوە دەزانێ باوکی بۆی دەدا بۆ ناجح بوونی ، پال دەداتەوە پشت بە مال سامانەکی باوکی دەبەستێت ..؟!

هەلوێستی مرۆڤ بەرانبەر تاقی کردنەوەی قیامەت

ئەونموونەی که له پێش دا باسمان کرد نموونەی مامۆستاو قوتابیەکانی بەرانبەر بە تاقی کردنەوە ی قوتا بخانەکەی ، بەلام ئەوەندە سەیرو سەمەرەیە ، ئەوەیە کە هەلوێستی خەلك یان ئادەمیزاد بەرانبەر بە تاقی کردنەوەی ژیانی دونیا بۆ رۆژی قیامەت ، هەمان شتە دوو جۆرە هەلوێستە ، ئەوانیش دەکرێن بە دوو کۆمەلەی سەرەکی :

کۆمەلەی یەکەمیان : بەشێکی خەلکن هەر لەو کاتەی لە ژیان دەگەن و دەزانن وا لە ناو تاقی کردەوەی ژیانی دونیا دانە ، ئەوان دەست دەکەن بە هەول کۆشش و رەنج کێشان و دورست کردنی رصید یان هەژماری بانکی یان زەخیرە دانان بۆ رۆژی قیامەت ، ئەویش بە شەو نخونی ماندوو بوون و هەولدان بۆ چاکە کردن و جیٚ بەجیٚ کردنی فەرمانەکان و نەهی کردن لە قەدەغەکراوەکانی دونیا..؟!

کۆمەلەی دووە م: ئەوانیش بە شێکی خەلکن بە هەمان شێوەی کۆمەلی قوتابیانی کۆمەلەی دووەم کە زۆر تەمبەل تەوەزل ، وە دەزانن و فام دەکەن کە لە تاقی کردنەوە دانە ، بەلام ئەم تاقی کردنەوە هەستیان نایەنێتە جوولاندن ، ئەوانیش دەست ئەژنۆ بەرامبەری دادەنیشن ، ئینجا کە رۆژی قیامەت بەرپا دەبێت یان هەلدەسیٚ و بۆ مەیدانی مەحشەر دەبردێن هەگبەی هەژماری بانگی یان زەخیرەیان بە تالەو هیچیان پیٚ نیە ، بۆ ئەوەی لە ئاگری دۆزەخ زرگاریان بکا ، جا هۆی ئەم هەولنەدانە و نەبوونی هەژماری بانکی یان نەبوونی زەخیرە دانان یان نەبوونی رصید بۆ رۆژی قیامەت ، هەر تاکیٚ لەم کۆمەلەیە کە تەمبەل تەوزل سەر ئە نجامی سەر گەردانی بۆ یان هۆکارەکەی بۆ چەند هۆ و بیرکردنەوەیەکی هیچ و پووچی جیا جیا دەگەرێتەوە ئەمانەی خوارەوەن :

١-بەگوێرەی ئەوانەی کە دەلێن : (خوای گەورە) بە بەزەییە یان (رحیم)ە :

بەلیٚ ئەمە راستە کە (خوای گەورە) بە بەزەییە یان (رحیم)ە بەلام دەبێت بەندەی خوا ئەوەش بزانیٚ کە (خوای گەورە) توندو بە سزایەش یان (إن الله شديد العقاب) ، جا ئەگەر مامۆستاکەش قوتابی تەمەل و تەوەزەل بە ناحەق و نارەوا ناجیح باکات ، ئەو مامۆستاکە ناداد پەرەوەی کردووە بە ناحەق و نارەوا لە گەل قوتابیە زیرەکەکان یان سەرکەوتووەکان ناجیحی کردووە کەواتە : نا یەکسانی کردووە ئەوانەی خۆیان ماندوو کردووە ، وەکو ئەوانە وایە کە هی خۆیان ماندوو نەکردووە ، ئەمەش بە منطق لۆژیك نا یەکسانی و نادادگەریە ، بەلام ئەم تاقی کردنەوەی (خوای گەورە) دادوەرترین دادوەرە هەر وەکو (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَحْكَمِ ٱلْحَٰكِمِينَ ۝٨﴾ [التِين : ٨] واته : [أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ (٨)] ئایا خوای گەورە دادوەرترین دادوەر نیە؟ بەڵێ، واتە: هیچ دادوەرێك وەکو خوای گەورە دادوەرو دادپەروەر نیە کە مسقالە زەرەیەك زوڵم و ستەم لە هیچ کەسێك ناکات، بەڵکو خوای گەورە بە دادپەروەری بڕیار لە نێوان هەموو کەسێکدا ئەدات، بەڵام ئەم فەرموودەیەی کە پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - کە (وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ)ی خوێندبێ و گەیشتبێ بە کۆتاییەکەی (أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ) کە وتبێتی با هەر کەسێك گەیشتە ئەوێ بڵێ: (بلى وَأَنَا عَلَى ذَلِكَ مِنَ الشَّاهِدِينَ) ئەو فەرموودەیە صەحیح نیە زەعیف و لاوازەو هیچ شتێك ناڵێیت، والله أعلم..؟!

بیٚ گومان خوای گەورە دادوەرە ، هیچ بەندەیەك لە سزادان دوور ناخاتەوە کە بەبیٚ رصید یان بە بیٚ زەخیرە دانان بگەرێتەوە بۆ لای لە رۆژی قیامەدا ، بۆ ئەو ئەو جۆرە کەسانە وەکو ئەوانە حیساب ناکات کە هەموو ژیانی خۆیان لە پێناوی رەزامەندی خوا تەرخان کردووە ، هەول کۆشش و ماندوو بوون و شەو نخونی زۆریان چێژ تووە بۆ جیٚ بەجیٚ کردنی فەرمانەکانی ، چونکە (خوای گەورە) دادوەرە چۆن دوو کەس بە یەکسانی سەیر دەکا یەکێکیان هەموو هەول تیٚ کۆشانی بۆ رەزامەندی (خوای گەورە) یە زەخیرەی دانانی تەنها بۆ گەورانەوە بۆلای (خوای گەورە) یە دەزانیٚ ژیانی دونیا تاقی کردنەوەیە زەخیرەی پێدەوێت بۆ رۆژێك کە پیٚ دەوترێت : رۆژی قیامەت یان رۆژی لیٚ پرسینەوە وە یان رۆژی میزان یان کێشان ، ئەوەی تریشیان هیچ خۆی بۆ ئامادە نەکردووە هەر خەریکی گشت سوران و یاری گەمە گەپ لە یانە شەوانیەکان خۆشی رابواردن لە گەل هاورێیە خرا پەکانی یان پر کردنەوەی ئارەزوو قێزەونەکانی ژیانی دونیا ، کاتیٚ رۆژی قیامەت دیٚ ئەوا موفلیسە هیچی پێنیە لە رصیدی چاکەکانی سفر هەژماری بەتال دەگەرێتەوە ..؟!

هەروەکو (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَٰطِلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنَ ٱلنَّارِ ۝٢٧ أَمْ نَجْعَلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَٱلْمُفْسِدِينَ فِى ٱلْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ ٱلْمُتَّقِينَ كَٱلْفُجَّارِ ۝٢٨﴾ [ص : ٢٧ - ٢٨]واته : [وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا] وە ئێمە ئاسمانەکان و زەوی و ئەوەی لە نێوانیاندایە بەبێهودەو بێ حیکمەت دروستمان نەکردوون [ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا] ئەمە گومانی کافرانە کە وائەزانن هەروا بەبێ حیکمەت دروستکراوە [فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ (٢٧)] وە هەڕەشەی سەخت و ئاگری دۆزەخ بۆ ئەو کافرانە..!! چاکەکاران و خراپەکاران یەکسان نین} [أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ] یاخود ئایا ئێمە ئەوانەی کە باوەڕیان هێناوەو کردەوەی چاکیان کردووە وەك ئەو کەسانەیان دائەنێین کە ئاشووب ئەگێڕن لەسەر زەویدا [أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ (٢٨)] یاخود ئەوانەی کە تەقوای خوای گەورە ئەکەن وەکو خراپەکارانیان دائەنێین، نەخێر ئەمە شتێکی نا دادپەروەریەو لە خوای گەورە ناوەشێتەوە، بەڵکو رۆژی قیامەت هەیەو لەوێ هەموو کەس پاداشت یان سزای دادپەروەرانە وەردەگرێت.؟!

لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەی :

((أَتَدْرُونَ ما المُفْلِسُ؟ قالوا: المُفْلِسُ فِينا مَن لا دِرْهَمَ له ولا مَتاعَ، فقالَ: إنَّ المُفْلِسَ مِن أُمَّتي يَأْتي يَومَ القِيامَةِ بصَلاةٍ، وصِيامٍ، وزَكاةٍ، ويَأْتي قدْ شَتَمَ هذا، وقَذَفَ هذا، وأَكَلَ مالَ هذا، وسَفَكَ دَمَ هذا، وضَرَبَ هذا، فيُعْطَى هذا مِن حَسَناتِهِ، وهذا مِن حَسَناتِهِ، فإنْ فَنِيَتْ حَسَناتُهُ قَبْلَ أنْ يُقْضَى ما عليه أُخِذَ مِن خَطاياهُمْ فَطُرِحَتْ عليه، ثُمَّ طُرِحَ في النَّارِ)) صحيح مسلم برقم (٢٥٨١). واتە : فەرمووی : ئایا دەزانن (مفلس) کیٚ یە ..؟! وویتان : (مفلس) لە ناو ئێمەدا کە دەرهەم و پارەو کەل پەلیان نەبێت ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : بەراستی (مفلس) لە ئۆمەتی من ئەوانەن لە رۆژی قیامەت ئەوانەن کە دێن بە نوێژو رۆژوو زەکات ، بەلام لە کاتێك دا جوێنیان داوە بەو بەمە یان تۆمەتی خستۆتە پال ئەو ، مالی ئەوی خواردووە و ، خوێنی ئەمی رێژ تووە ، لەوی داوە ، جا لە چاکە کانی ئەو دەدرێت بەم و بەو ، ئەگەر چاکەی تەواو بوو پێش ئەوەی قەرزەکانی بداتەوە ، ئەوا لە تاوانەکانی ئەوا وەردەگریٚ وە فرێدەدرێتە سەر ئەم پاشان فرێدەرێتە ناو دۆزەخەوە ..؟!

٢-ئەوانەی تاقی کردنەوەی ژیانی دونیایان بە مهیم و گرنگ نایەتە بەرچاو ئەوانە بە بیٚ رادە یەکی زۆر بەهەلە داچوونە :

بەلیٚ هێشتا وەکو قوتابیە تەمەلە کانی دونیاش نین کە بەرادەیەك تاقی کردنەوەکانیان بە گرنگ نە دەزانی لە بەر تەمەلی تاقی کردنەوەیان پشت گوێی دەخست بەلام ، لە دونیا دەرفتیان لە دەست مابوو بۆ ئەوەی لە خولی دووەم تاقی کردنەوە بکەن ، وە وانەکانی کەوتوو پر بکەنەوە سەر کەوتوو بە دەست بهێنن ، بەلام ئەوانەی خۆیان بۆ تاقی کردنەوەی قیامەت ئامادە دەکەن بیٚ گومان جیان ، چونکە تەنها یەك تاقی کردنەوە لە دونیا ئە نجام دەدان بۆ قیامەت ، بە هیچ شێوەیەك کەوتنی نیە یان تاوانن دوای بخەن بۆ خۆلی دووەم تاقی کردنەوە ، ئەوانە یەك چارەنووسیان هەیە ئەویش رۆژی دواییە یان رۆژی مەحشەرە کە هەموو خەلك بۆی دەوەستن بە پێوەە چاوەری وەرگرتنی کرداری ئەو کردارە چاکانە وەیان ئەو کردارە خرا پانە دەکەنەوە کە لە ژیانی دونیا ئە نجامیان داوە ، لە رۆژە لە مەحشردا نمرەکانیان وەردەگرنەوە بە پێی کردارەکانیان لە دونیادا ، ئەگەر لەو رۆژە بە هۆی کردەوەکانیان رزگاریان بیٚ ئەوا لە ئاگری دۆزەخ رزگاریان دەبێت، بەلام ئەگەر نمرەی خراپ بەدەست بهێنن ئەوا هیچ کەسێك رزگاریان ناکات لە ئاگری دۆزەخ ، ئەوانەشی نمرەی باشیان بەدەست هێنایە بە هۆی کردارە چاکەکانیان لە ژیانی دونیادا ، ئەوا بە دلنیایی پاداشتەکەیان یان جائزەکەیان بەهەشتی پان وبەرینە بە قسمە تیان دەبێت بۆ هەتا هەتای دەمێنەوە تێدا ، خۆ ئەگەریش راسب بوون یان ساقیت بوون بە نمرەی نزم ئەوا ژیانیان لە ناو ئاگری بە ئێشی دۆزەخە ، جا ئایا ئەم تاقی کردنەوەی رۆژی قیامەت یان رۆژی کۆتایی جیهان گرنگ نیە ..؟!

٣-ئەوانەی کە باش دەزانن ئەو رۆژە هەر دێتە دێ بەلام لەبەر خۆشی ئارەزووکانی دونیان تاقی کردنەوەکە پشت گوێی دەخەن گوێیی پێنادەن :

ئەوانە زالم ستەمکارەکانن ئارەزووەکان و خۆشی دونیا دەگۆرنەوە بە رۆژی تاقی کردنەوەی کۆتایی ، بە هیچ شێوەیەك خۆیان بۆ ماندوو ناکەن ، ئەوانە لە راستیدا ئەو رۆژە بە دوور تێ دەگەن ، خۆیان وا هەلدەسەنگێنن کەوا تەمەنیان هەزار سال دەژین ، یان لە راستیدا بۆ یە وادەکەن ئە نجامەکەی بە دوور تێ دەگەن و لەسەر ئەو پەندە دەرۆن کە دەلێ : (چۆلە یەکی ناو دەست باشترە لە دە چۆلە کەی سەر دار) یان وا دەبینن دەلێن : ئێمە لە ژیانی دونیادا با خۆمان تێر بکەین لە خۆشیەکان و ئارەزووەکانی دونیا ، خوا کریمە بۆ قیامەت ،هە لەبەر ئەمە ژیانی دونیایان هەلبژاردووە کە ئێستا لە بەر دەست دایە ، بەلام ئێمە لێیان دەپرسین : ئایا ئەو خۆشی و ئارەزوو رابواردنە کاتی یەی دونیا باشترە ، یان سەختی و سووتانی ئەبەدی و ناو ئاگری دۆزەخ ..؟!

٤-ئەو کۆمەلی کە هیچ کارو کردەوەیەکی چاکە ئە نجام نادەن لە دونیا هیچ هەژمار یان رصید و زخیرە دانانێن لە دنیادا بۆ قیامەت :

ئەوانەی کە دەلێن : دلمان پاکە ، هیچ فەرمانێکی (خوای گەورە) جێ بەجێ ناکەن ، وە ئەوانە فەرمان دەکەن بە خراپە ، وە رێگری دەکەن لە چاکە ، بەوەی کە دەلێن : ئێمە دلمان پاکە ، یان بە ناو دەلێن : ئێمە تۆیی چاکە دەجێنین لەسەر زەوی ، بەلام لە راستیدا ئەوان خۆیان گەندەل فسادی سەر زەوین ، هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾﴾ [البَقَرَةِ : ١١ - ١٢] واتە : [وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ] وە کاتێك کە پێیان بڵێی ئاشوب مەگێرن و ئاشوب مەنێنەوە لەسەر زەوی بە نیفاق و دووڕوویی و خۆشەویستی دەربڕین بۆ کافران و تاوانکردن [قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ (١١)] ئەڵێن: ئێمە تەنها چاکسازین..!! [أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ (١٢)] بزانن ئاشوبگێڕی تەواو ئەوان خۆیانن بەڵام هەست ناکەن [وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ] وە کاتێك کە پێیان بڵێی ئیمان بێنن وەکو چۆن خەڵکی (واتە: صەحابە) ئیمانیان هێناوە..؟!

بێ گومان ئەگەر سەیری ئایەتەکانی قورئانی پیرۆز بکەین یان فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەوا بێ گومان هیچ کەسێك دەربازی نابێت لە ئاگری دۆزەخ بە بێ کارو کردەوەی چاکە ، چونکە ئەمە شتێکی مەحالە کە هیچ رصید یان هەژمارێکی بانکی پر رصید نەبێت یان هیچ زەخیرەیەکت پێ نەبێت بۆ ئەو رۆژە کە خۆتی پێ رزگار بکەیت ، ئەوا نە مال و سامان و نەمندال و نە خزم و کەس نە سەرکردەو نە پاشا نەواستە هیچ شتێك لەمانە سوودی نیە جگە لە کارو کردەوەی چاك و زەخیرە دانانی ، ئەمەش بە بتەوکردنی ئیمان و باوەرە و کارو کردەوەی چاکە ئە نجام دەدرێت ،

هەروەکو (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾﴾ [العَصْر : ١ - ٣] واتە: [وَالْعَصْرِ (١)] خوای گەورە سوێند ئەخوات بە عەصر کە مەبەست پێی کاتی نوێژی عەصرە، یاخود وتراوە: مەبەست پێی سەردەم و زەمانەیە ئەمەیان تەواوترە لەبەر ئەوەی هەموو کردەوەکانی مرۆڤ لە چاك و خراپ و هەموو گۆڕانکارییەکان لە سەردەم و زەمانەدا ڕووئەدات بۆیە خوای گەورە سوێندی پێ خواردووە..!! [إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ (٢)] بەڕاستی سەرجەم مرۆڤایەتی هەر هەموویان بەردەوام لە زەرەرمەندی و بە هیلاك چوون و تیاچووندان..!! {مەرجەکانی سەربەرزی و سەرفرازی} [إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا] تەنها کەسانێك نەبێ کە جیاکراونەتەوەو لە زەرەرمەندیدا نین بەڵکو ئەمانە براوەو سەربەرزو سەرفرازن لە دونیاو قیامەتدا ئەوانەی کە ئیمانیان هێناوەو بە تاك و تەنها خوای گەورەیان پەرستووەو یەکخواپەرست بوونەو شەریکیان بۆ خوای گەورە بڕیار نەداوە [وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ] وە کردەوەی چاکیان کردووە (کردەوەی چاکیش ئەوەیە کە لەسەر سوننەتی پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - بێت و بیدعە نەبێ، وە نیەتیشت بەتەنها بۆ خوای گەورە بێت و مەبەستت ڕیاو ڕووبینی نەبێت) [وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ] وە ئامۆژگاری یەکتری بکەن بە حەق، کە حەقیش بریتییە لە جێبەجێ کردنی گوێڕایەڵی خواو پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم -، وە واز هێنان لەو شتانەی کە خواو پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - حەرامیان کردووە، یاخود ئیمان هێنان بەخواو تەوحیدی خوای گەورە ئەمە حەقە، هەموو ئەو شتانەی کە خواو پێغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - باسیان کردووەو فەرمانیان پێ کردووە ئەمە حەقە، ئەمانیش ئامۆژگاری یەکتری ئەکەن بەوەی کە ئەو حەقە بگەیەنن [وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ (٣)] وە ئامۆژگاری یەکتری ئەکەن کە ئارام بگرن لەسەر گوێڕایەڵی کردنی خواو پێغەمبەرەکەی - صلى الله عليه وسلم -، وە ئارام گرتن لەسەر تاوان و سەرپێچی کە مرۆڤ خۆی لێ دوور بگرێ، وە ئارام گرتن لەسەر بەڵاو موسیبەتە بەئێش و ئازارەکان کە مرۆڤ تووشی ئەبێ، یاخود هەر کەسێك ئەو حەقە کە دینی خوای گەورەیە بیگەیەنێ لە پێناویدا تووشی ئازارو ئەشکەنجە ئەبێ وەکو پێغەمبەری خواو - صلى الله عليه وسلم - صەحابەکان تووشی بوونە ئەبێ ئەمانیش ئارام بگرن لە کاتێکدا ڕووبەڕووی ئێش و ئازارو ئەشکەنجەو کوشتن و دەربەدەرکردن ئەبنەوە لە پێناو دینەکەی خوای گەورە، وە ئامۆژگاری یەکتری ئەکەن کە صەبرو ئارام بگرن لەسەر هەموو ئەو شتانە، والله أعلم.

٥-ئەوانەی کە باوکی یان برایەکی یان خزم و هاورێیەکی تەقوادارو خوناسە دەیەوێ بە هۆی ئەوانە لە تاپی کردنەکە دەربچێت :

ئەوانە خیالیان خاوە بەم هۆیەوە رزگاری ببێت لەم تاقی کردنەوەیە گەورەیە ،بێ گومان ئەوانە بە هەلە داچوونە ،چونکە ئەگەر قوتابیە لە ژیانی دونیا ئەم چۆرە بیرەی هەبێت هێشتا رێ تێ دەچێت ،چونکە بەراستی لە ژیانی دونیادا زۆر جار واستەو واستەکاری دەخوات بەلام سەر ئە نجامی خراپ دەر دەچێت ، بۆیە ئەم تاقی کردنەوەیە تاقی کردنەوەی (خوای گەورە) بۆ رۆژی کۆتای یان قیامەت ، هیچ واستەیەك ناخوات ،لەوێ نەکەس ئاگای لە کەس دەمێنی نە کەس بە کەلکی کەس دێ و نەکەسیش گوناهی کەس بە خۆیەوە هەلدە گرێت ..؟!

هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾﴾ [النَّجْم : ٣٨ - ٤١] واتە: {تەنها کردەوەی خۆت سوودت پێ دەگەیەنێت} [وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى (٣٩)] وە مرۆڤ هەوڵ و تواناو کردەوەی چاکی خۆی نەبێ هیچ شتێکی تر سوودی پێ ناگەیەنێ، مەگەر صەدەقەیەکی جاریە بێت، یان زانیاریەکی لە دوای خۆی بەجێ هێشتبێ، یاخود منداڵێکی صاڵح لەدوای خۆی دوعای بۆ بکات، (ئیمامی شافیعی لەم ئایەتەوە ئەو حوکمەی وەرگرتووە کە پاداشتی قورئان خوێندن ناگات بە مردوو، چونکە کردەوەی خۆی نیەو پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - شتی وای نەکردووەو هانی ئوممەتەکەی نەداوە بۆ شتی واو ڕێنمایی نەکردوون بۆی نە بە دەق نە بە ئاماژە، وە هاوەڵانیش لێیان نەگێڕدراوەتەوە قورئانیان بۆ مردوو خوێند بێت)..!! [وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى (٤٠)] وە هەوڵ و تێکۆشانی خۆیشی لە ڕۆژی قیامەتدا ئەبینێتەوە..!! [ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى (٤١)] پاشان خوای گەورە پاداشتی ئەداتەوە بە پاداشتێکی زۆر تەواو..؟!

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿يُبَصَّرُونَهُمْ ۚ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّا ۖ إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾﴾ [المَعَارِج : ١١ - ١٥] واتە : [يُبَصَّرُونَهُمْ] لەگەڵ ئەوەی کە هەموو خزم و دۆستێك خزم و دۆست و کەسی خۆی بە چاو ئەبینێ و کەس لە کەس ناشاردرێتەوە،بەڵام کەسیان لەگەڵ کەسیاندا قسە ناکەن و لە یەکدی ڕادەکەن لەبەر سەرقاڵی خۆیان و سەختی ئەو ڕۆژە [يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ (١١)] کەسی تاوانبار ئەوەی کە شایەنی ئاگری دۆزەخە ئەزانێ بەرەو دۆزەخ بەرێ ئەکرێ ئاواتەخوازە کە خۆی بکڕێتەوەو خۆی ڕزگار بکات لە ئاگری دۆزەخ لەو ڕۆژەدا بە منداڵەکانی، واتە ئەگەر منداڵەکانی وەکو فیدیە لێ وەربگیرێ ئامادەیە منداڵەکانی ببەخشێ تەنها خۆی ڕزگاری بێ..!! [وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ (١٢)] وە خێزانەکەی وە براکەی ئەمانە هەمووی ببەخشێ بۆ ئەوەی خۆی ڕزگاری ببێ..!! [وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ (١٣)] وە ئەو عەشیرەت و هۆزو خزمە نزیکانەی کە پەنایان داوە لە کاتی سەختی و سەغڵەتیدا ئامادەیە هەر هەموویان ببەخشێ تەنها بۆ ئەوەی کە خۆی ڕزگاری بێ..!! [وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ (١٤)] نەك هەر ئەوانە بەڵکو ئاواتەخوازەو ئامادەیە هەرچی لەسەر ڕووی زەوی هەیە بە جن و مرۆڤەوە هەر هەموویان ببەخشێ و وەکو فیدیە بیاندات تەنها خۆی ڕزگاری بێ لە سزای ئاگری دۆزەخ [كَلَّا] خوای گەورە ئەفەرمووێ: نەخێر شتی وا نیەو ڕوو نادات ئەوە تەنها هیواو ئومێدخواستنەو لێی قەبوڵ ناکرێت..!! [إِنَّهَا لَظَى (١٥)] بە دڵنیایی ئەمە ئاگری دۆزەخەو دەکرێتە ناوی، (لَظَى) ناوێکە لە ناوەکانی جەهەننەم واتا ئەو دۆزەخە گڕو بڵێسەی هەیە..!!

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿مَّنِ ٱهۡتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَاۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبۡعَثَ رَسُولٗا ۝١٥﴾ [الإِسۡرَاء : ١٥] واتە : [مَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ] جا هەر کەسێك ڕێگای هیدایەت و چاکە وەرگرێ ئەوە بۆ خۆی هیدایەتی وەرگرتووەو چاکەکەی بۆ خۆی ئەگەڕێتەوە [وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا] وە هەر کەسێکیش گومڕا بێ ئەوە خراپەکەی تەنها بۆ سەر خۆی ئەگەڕێتەوە {سزای هیچ نەتەوەیەك نادەین تا پێغەمبەریان بۆ نەنێرین} [وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى] وە کەس تاوانی کەس ناخرێتە سەرشانی، وە کەس باری کەس هەڵناگرێ لە خراپەدا (مەگەر ئەو کەسە خەڵکی چاوی لێ کردبێت یان بانگەوازی خەڵکی کرد بێت بۆ خراپە ئەو کاتە تاوانی خەڵکیش دێتە سەرشانی بەبێ ئەوەی لە تاوانی خەڵکی کەم بکرێتەوە) [وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولًا (١٥)] وە ئێمە سزای هیچ میللەتانێك نادەین تا پێغەمبەریان بۆ نەنێرین و پەیامی خوای گەورەیان پێ نەگەیەنێت و بەڵگەیان بەسەردا جێگیر نەکات (بەڵام شێت و کەسێك لە سەردەمێك ژیابێت پێغەمبەری پێ نەگەیشتبێت لەگەڵ بەساڵاچوویەك کە پێغەمبەر هاتبێت ئەو عەقڵی لەدەست دابێت ئەمانە لە رۆژی قیامەت تاقیدەکرێنەوەو پێیان دەوترێت بچنە ئاگرەوە، ئەوەی گوێڕایەڵی خوای گەورە بکات و بچێتە ناوی ساردو سەلامەت دەبێت و دەیخاتە بەهەشتەوە، وە ئەوەی گوێڕایەڵی نەکات دەیخاتە دۆزەخەوە، وە منداڵی کافرانیش کە بە منداڵی مردبێتن و ئیسلامیان پێ نەگەیشتبێت دەخرێنە بەهەشتەوەو دەبن بە خزمەتکاری بەهەشتیان).

٦-ئەوانە کە لە بیریان کردووە کە تاقی کردنەوەی قیامەت یەکجارە :

ئەوانە با بۆ یەکجار بیر بکەنەوە بزانن باب و باپیرانیان یان ئەوانەی پێش خۆیان کە مردوون گەڕاونەتەوە دونیا بۆ تاقی کردنەوەی دووەم ..؟! بێ گومان نەخێر کە ناتوانی لە گۆڕەکەی دا زیندوو بێتەوە بگەڕێتەوە ژیانی دونیا هەتاکو قیامەت هەڵنەسێت زیندوو نا بنەوە هەر گیز ، چونکە تاقی کردنەوەی قیامەت یەکجارە دەوری دووەمی هەبێت ، ئەم تاقی کردنەوەیە یەکجار تەواو دەبێت ئیتر ناگەڕێتەوە ..؟!

٧-ئەوانەشی لەبەر خۆشی و رابواردنی دونیا خۆیان لە بیر دەکەن خۆ ئامادە بکەن بۆ تاقی کردنەوەی یەکجارەکی :

بێ گومان ئەوانە راسب یان ساقیت و سەر گەردان دەبن چارەنووسی خراپ لە قیامەت چاوە ڕێ یان دەکات ، وە (خوای گەورە) لە چەندین ئایەتی قورئانی پیرۆز ئێمەی لێ ئاگادار کردۆتەوە کە خۆشی رابواردنی ئەم دونیا یە تاقی کردنەوەی قیامەتان لە بیر نەباتەوە ، بەلام بە داخەوە ئەوانەی ئینکار و ئارەزوو بازی ژیانی دونیان گوێ نادەنە فەرمایشتەکانی (خوای گەورە) ، هەر بۆیە کە چۆن ئێستا لە ژیانی دونیا قیامەتیان لە بیر کردووە ، ئاوا لە رۆژی قیامەتیشدا دەخرێنە ناو ئاگری دۆزەخەوە لە بیر دەکرێن ئێش و ژان و ناخۆشیەکانی دۆزەخ دەکێشن ..؟!

هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَنۡ أَفِيضُواْ عَلَيۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ أَوۡ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُۚ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ۝٥٠ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ لَهۡوٗا وَلَعِبٗا وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ فَٱلۡيَوۡمَ نَنسَىٰهُمۡ كَمَا نَسُواْ لِقَآءَ يَوۡمِهِمۡ هَٰذَا وَمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ ۝٥١﴾ [الأَعۡرَاف : ٥٠ - ٥١] واتە : [وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ] پاشان دۆزەخییەکان ئەوانەی لە ئاگری دۆزەخدان بانگ لە بەهەشتییەکان ئەکەن [أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ] داوای ئاویان لێ ئەکەن کە هەندێك ئاو بکەن بەسەرماندا تا بیخۆینەوە [أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ] یان هەندێك لەو خواردنەی کە خوای گەورە پێی بەخشیوون بەشمان بدەن لەبەر ئەوەی دۆزەخییەکان و بەهەشتییەکان یەکتری ئەبینن [قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ (٥٠)] وە بەهەشتییەکان ئەڵێن: خوای گەورە خواردن و خواردنەوەی بەهەشتی حەرام کردووە لەسەر کافران وەکو دونیا نیە کە ئێوەش لێی سوودمەند بن..!! [الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا] ئەو کافرانەی کە لە دونیادا دینەکەی خوای گەورەیان کردبوو بە گاڵتە کردن و سووکایەتی پێ کردن و یاری کردن [وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا] وە بە ژیانی دونیا هەڵخەڵتان و ژیانی دونیا فریوی دان [فَالْيَوْمَ نَنْسَاهُمْ] ئەمڕۆ ئیهمال ئەکرێن و وازیان لێ ئەهێندرێ لەناو ئاگری دۆزەخداو وەکو لەبیرچو مامەڵەیان لەگەڵدا دەکرێت چونکە خوای گەورە هیچ شتێك لە بیر ناکات [كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا] چۆن ئەوان ئەم ڕۆژەیان لەبیر کردبوو [وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ (٥١)] وە لەبەر ئەوەی کە ئینکاری ئایەتەکانی خوای گەورەیان ئەکرد..!!

٨-ئەوانەشی بەتەمای فرو فێڵ و غەشکردن لە قیامەت دا ، کە چۆن لە دونیادا هەر خەریکی فرو فێڵ و غەشکردن بوون :

ئەوانە ئەوەندە نەزان و کەللە پووچن پێیان وایە فێڵ لە (خوای گەورە) دەکەن ، ئێمەش دەڵێن : ئەگەر لە ژیانی دونیا ماۆستاکە فرو فێڵ غەشی لێ بکرێت بەلام لە قیامەت هەر گیز ناتوان فێڵ لە (خوای گەورە) بکەن هەروەك (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ وَنَعۡلَمُ مَا تُوَسۡوِسُ بِهِۦ نَفۡسُهُۥۖ وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ إِلَيۡهِ مِنۡ حَبۡلِ ٱلۡوَرِيدِ ۝١٦﴾ [ق : ١٦] واتە : {زانیاری فراوانی خوای گەورە} [وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ] وە بە دڵنیایی ئێمە مرۆڤمان دروست کردووە وە ئەزانین چ وەسوەسەو خەیاڵاتێك بە دڵ و مێشکیدا دێت [وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ (١٦)] وە فریشتەکانی ئێمە لە مرۆڤ نزیکترن لە شادەماری ملی.؟!

هەر بۆیە بە هیچ شێوەیەك ناتوانێ لە قیامەت دا فێل بکات ، هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿إِذۡ يَتَلَقَّى ٱلۡمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٞ ۝١٧ مَّا يَلۡفِظُ مِن قَوۡلٍ إِلَّا لَدَيۡهِ رَقِيبٌ عَتِيدٞ ۝١٨﴾ [ق : ١٧ - ١٨] واتە : [إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ (١٧)] کاتێك کە ئەو دوو فریشتەیە کە کردەوەکانی مرۆڤ ئەپارێزن و ئەنووسن بە یەکتری ئەگەن و لەلای ڕاست و چەپەوە دانیشتوونە، ئەوەی لای ڕاست چاکە دەنوسێت و ئەوەی لای چەپ خراپە دەنوسێت..!! {هەموو وتەیەك دەنوسرێت} [مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ (١٨)] هیچ وتەیەك لە دەم مرۆڤ نایەتە دەرەوە ئیلا ئەو دوو فریشتەیە چاودێرو ئامادەن و دەینوسن، یان وتراوە: یەکێکیان ناوی (ڕەقیب)ە و ئەوی تریان ناوی (عەتید)ە، (ئیمامی ئەحمەد) لە نەخۆشی سەرەمەرگەکەیدا نرکەنرك و ناڵەناڵی دەکرد، پێی وترا (تاوس) دەفەرمێت: فریشتە هەموو شتێك دەنوسێت تەنانەت نرکەنرك و ناڵەناڵیش، لە پاش ئەوە (ئیمامی ئەحمەد) نرکەی نەکرد تا کۆچی دوایی کرد..!! **هەر وەها (خوای گەورە) دەفەرمووێت :** قال تعالى: ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ عَلَيۡهِمۡ سَمۡعُهُمۡ وَأَبۡصَٰرُهُمۡ وَجُلُودُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ۝٢٠﴾ [فُصِّلَت : ٢٠] واتە : {لە رۆژی قیامەت گوێ و چاو وپێستە شایەتی لەسەر کافران دەدەن} [حَتَّى إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (٢٠)] کاتێك کە لە ڕۆژی قیامەتدا دێن ڕادە گیرێن و خوای گەورە مۆر ئەدات لەسەر زمانیان، وە گوێ و چاو و پێستەیان شایەتیان لەسەر ئەدەن لەو کردەوە خراپانەی کە کردوویانە..!! **کەواتە : چۆن وا بیر دەکەنەوە فێل لە (خوای گەورە) بکەن لە رۆژی قیامەتدا ..؟!**

٩-ئەوانەشی کە وا بیر دەکەنەو دەسەلات و فەرمانرەوایەکەیان یان پاسەوانەکانی لە رۆژی قیامەت فریای دەکەوێت وەك چۆن لە دونیا لافی پێ لێدەدا بەسەر خەلك :

بێ گومان ئەمانە کە لە دونیادا هەبیووە جگە لە چاکەکانی هیچی تری فریایی ناکەوێت ، هەلبەتە ئەمانەش بە هەلە داچوونە کە فەرمانرەوایەکەی یان دەسەلاتەکەی دونیا بەکەلکی بێت ، ئەگەر راست دەکات دەسلاتی هەیە وا بیر دەکاتەوە بەکەلکی بێت با خۆی پێ لە (عیزارئیل) – علیه السلام – بپارێزی یان خۆی لەمردوون رووح کێشان بپارێزی ..؟! بەلام ئەوانە کە کاتی رۆژی قیامەت دادێ زۆر چاك بۆیان دەر دەکەوێت دەسەلات فەرمانرەوایەکەیان و پاسەوانە زۆرەکەیان ئۆتۆمبێلە زریپۆشەکانیان هیچ نین و فەریایی ناکەون ، ئەو کاتەش (خوای گەورە) لێپرسینەوە و حیساب و کتاب یان لە گەل دەکات ، هەر وەك دەفەرموویێت : قال تعالی: ﴿وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَـٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ فَيَقُولُ يَـٰلَيْتَنِى لَمْ أُوتَ كِتَـٰبِيَهْ ﴿٢٥﴾ وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ﴿٢٦﴾ يَـٰلَيْتَهَا كَانَتِ ٱلْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ أَغْنَىٰ عَنِّى مَالِيَهْ ۜ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّى سُلْطَـٰنِيَهْ ﴿٢٩﴾﴾ [الحَاقَّة : ٢٥ - ٢٩] واتە : {ئەوانەی کتاب و پەڕاو و نامەی کردەوەکانیان بە دەستی چەپ پێ دەدرێ} [وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ] بەڵام کەسێك ئەگەر نامەو پەڕاوی کردەوەکانی بەدەستی چەپی پێ بدرێ لەبەر ئەوەی دەستی ڕاستی بەستراوەتەوە بە پشتییەوە [فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيَهْ (٢٥)] ئەڵێ: خۆزگایا ئەم کتابەم هەر وەرنەگرتایە کاتێك کە ئەیبینێ پڕە لە تاوان و خراپەکاری..!! [وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ (٢٦)] خۆزگە هەر نەمزانیایە حساب و لێپرسینەوەم چۆنە..!! [يَا لَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ (٢٧)] خۆزگە ئەو مردنەی کە مردم دووبارە زیندوو نەبوومایەتەوە، چەندێك مردن لەلای خەڵکی ناخۆشە لەوێ مرۆڤی کافرو بێباوەڕو خراپەکار ئاواتەخوازە بە مردن، چونکە ئەزانێ دواتر بەرەو سزای خوای گەورە ئەڕوات..!! [مَا أَغْنَى عَنِّي مَالِيَهْ (٢٨)] ئەڵێ: ئەو هەموو سەروەت و سامان و ماڵەی کە هەمبوو هیچی سوودی پێ نەگەیاندم و سزای خوای گەورەی لێ نەگەڕاندمەوە..!! [هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيَهْ (٢٩)] هەر حوجەو بەڵگەیەك کە لە دونیا بەدەستمەوە بوو ئێستا هەمووی ڕۆیشت و نەما لەبەر ئەوەی لە ڕاستیدا بەڵگە نەبووە بەڵکو شوبهەو گومان بووە، یاخود (سُلْطَان) واتە: هەموو پلەو پایە و دەسەڵاتێك کە هەمبووە لە دونیا هەر هەمووی ڕۆیشت و هیچی فریام نەکەوت و لەگەڵمدا نەهات..!!

١٠- ئەوانەشی وا بیر دەکەنەوە کە خاوەنی پارەو سامانن ، ئەوا پارەو سامانەکەیان فریایان دەکەوێ :

بێ گومان ئەوانەش بەهەلە داچوون ئەگەر وابزانن ئەو پارەو پوولە و سامانە رزگاریان دەکات لە ئاگری دۆزەخ یان لە رۆژی لێ پرسینەوە ، وا بیر بکەنەوە کە لە دونیا چۆن خۆیان پێ رزگار دەکرد بە فروفێلّ و بەرتیل دان بە کەسانی خرا پەکار ، بەلام هەرگیزاو هەرگیز لە لای (خوای گەورە) ئەو پارەو پوولە رزگاریان ناکات بەلکو لە سەری توشی لێ پرسینەوەش دەبن ..؟!

هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالی: ﴿لِلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِرَبِّهِمُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ وَٱلَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَهُۥ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفْتَدَوْا۟ بِهِۦٓ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ سُوٓءُ ٱلْحِسَابِ وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿١٨﴾﴾ [الرَّعْد : ١٨] واتە : [لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَى] ئەوانەی وەڵامی پەروەردگاریان داوەتەوەو گوێڕایەڵ و ملکەچی فەرمانەکانی بوونە پاداشتی باشیان بۆ هەیە کە بەهەشتە [وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ] وە ئەوانەیشی کە وەڵامی پەروەردگاریان نەداوەتەوەو گوێڕایەڵ و ملکەچی فەرمانەکانی نەبوونە ئەگەر لە ڕۆژی قیامەت بەپڕایی زەوی و هاوشێوەی زەویش ئاڵتون و سەروەت و سامانیان هەبێت ئەیبەخشن بۆ ئەوەی کە خۆیان لە سزای ڕۆژی قیامەت ڕزگار بکەن بەڵام سوودیان پێ ناگەیەنێت [أُولَئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ] ئا ئەمانە بەهۆی کردەوە خراپەکانی خۆیان خراپترین لێپرسینەوەیان لەگەڵدا دەکرێت لەسەر وردو درشت، وە خوای گەورە لێیان خۆش نابێت [وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ (١٨)] وە شوێنیان ئاگری دۆزەخە کە خراپترین جێگاو ڕاخەرە کە تیایدا نیشتەجێ بن..!!

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالی: ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ ٱلْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ ٱفْتَدَىٰ بِهِۦٓ ۗ أُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّـٰصِرِينَ ﴿٩١﴾﴾ [آل عِمْرَان : ٩١] واتە : [إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ] ئەو کەسانەی کە کافر بوونە وە بەکافری مردوونە [فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلْءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ افْتَدَى بِهِ] ئەگەر بە پڕایی زەوی ئاڵتوونی هەبێ لە ڕۆژی قیامەتدا بیبەخشێ بۆ ئەوەی کە خۆی پێ بکڕێتەوەو خۆی پێ ڕزگار بکات لە ئاگری دۆزەخ لێی قبووڵ ناکرێ و لێی وەرناگیرێ [أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ] ئەمانە سزایەکی زۆر بەئێش و ئازاریان بۆ هەیە [وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (٩١)] وە هیچ کەسێکیش نیە کە ڕزگاریان بکات و سەریان بخات و لە سزای خوای گەورە دەربازیان بکات ..!!

تاقی کردنەوەی ناجاری

بەلێ مرۆڤ لە ژیانی دونیادا بە چەندین تاقی کردنەوە تێدە پەڕێت ، کە تاردەیەك خۆی تێدا خاوەن بڕیارە بچێتە ئەو تاقی کردنەوانە یان نەچێتە ئەو تاقی کردنەوانە ، بەلام وەکو لە پێشدا باسمان کرد کە تاقی کردنەوەی کۆتایی هەیە ئەویش چەندین ناوی هەیە لەوانە تاقی کردنەوەی قیامە یان ڕۆژی لێ پرسینەوە یان ڕۆژی مەحشر ...هتد بەلام ئەم تاقی کردنەوەی کە لە ڕاستی دا تاقی کردنەوەی ئیجباریە یان تاقی کردنەوەی ناجاریە و هەر دەبێت ئە نجام بدرێت ، هیچ کەسێك ناتوانی دوای بخات یان خۆی لێ بدزێتەوە ئە نجامی نەدا ، هەلبەتە هیچ کەسێکیش ناجح یان سەر کەوتوو نابێت ئەگەر پێش وەختە ئامادەکاری بۆ نەکردبێت یان زەخیرەی بۆ دانەنابێ ..؟!

- ❖ پرسیار بەلام ئایا ئەم تاقی کردنەوەیە چی یە ..؟!
- ❖ ئایا تاقی کردنەوەی ژیانی دونیایە ..؟!
- ❖ ئایا تاقی کردنەوەی ناوەندی گشتی یە ..؟!
- ❖ ئایا تاقی کردنەوەی بە کالۆریۆس و ماستەر و دکتۆرایە ..؟!

وەلام / ئەم تاقی کردنەوەیە تاقی کردنەوەیەکە کە هیچ کەس لێ دەربازی نابێت ، بەو کەسانەی کە خوێندەوارن و بە وانەشی کە نەخوێندەوارن ، هەر هەموویان بەشداری لەم تاقی کردنەوەیە دەکەن ، وە تایبەت نیە بە تەمەنێکی دیاری کراوە ، هەروەها گەورە و بچووك و نێرینە و مێنە بەشداری تێدا دەکەن ، مەبەست لە گەورە بچووك ئەوەیە کە لە بالغ بوونەوە دەیان گرێتەوە تاوەکو مردن ، ئەم تاقی کردنەوە شوێنەکەی ئەم دونیایە نیە ، بەلکو لە ڕۆژی قیامەتە یان ڕۆژی مەحشرە ئەویش (خوای گەورە زاناترە) کە شوێنی ئە نجامدانی تاقی کردنەوەکە کەی دەست پێ دەکات و چۆنە چیە و لە کوێیە ..؟! ئینجا لە ڕۆژی تاقی کردنەوە پرسیار لە خەلك دەکرێت و لێ پرسینەوەیان لە گەل دا دەکرێت لەسەر کارو کردەوەکانیان لە ژیانی دونیادا کە ئە نجامیان داوە ..؟!

قال تعالى: ﴿فَلَنَسْـَٔلَنَّ ٱلَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْـَٔلَنَّ ٱلْمُرْسَلِينَ ۝٦﴾ [الأَعْرَاف : ٦] واته : [فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ] بە دڵنیایی لە ڕۆژی قیامەت پرسیار لەو کەسانە ئەکەین کە پێغەمبەرمان بۆ ناردوون کە چۆن وەڵامی پێغەمبەرانیان داوەتەوە [وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ (٦)] وە پرسیار لە پێغەمبەرانی خوای گەورەش ئەکەین سەبارەت بەوەی کە پەیامی خوای گەورەیان گەیاندووە...!!

قال تعالى: ﴿فَوَرَبِّكَ لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ۝٩٢ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ۝٩٣﴾ [الحِجْر : ٩٢ - ٩٣] واته : [فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ (٩٢)] وە سوێند بێ بە پەروەردگاری تۆ ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - لە ڕۆژی قیامەت پرسیار لەو کافرانە لە هەر هەموویان ئەکەین لەسەر لا إله الا الله..!! [عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ (٩٣)] لەو کردەوە خراپانەی کە لە دونیا ئەنجامیان ئەدا، وە چی وەڵامی پێغەمبەرانیان داوەتەوە..؟!

بێ گومان هەر کەسێك دژایەتی ئایینی (خوای گەورە) بکات وە پێوە پابەند نەبێت و خەلکی لەم ئایینە دوو بخاتەوە ، ئەوا بەدلنیایەوە (خوای گەورە) پرسیاری لێ دەکات دەربارەی ئەوەی کە کردوویەتی ، وە لەسەر ئەم کردەوە خراپانەی کە کردوویەتی لە ژیانی دونیادا ، ئەو لێ پرسینەوەی لە گەلدا دەکات ، سزاکەی لێ وەردەگرێتەوە لە ڕۆژی قیامەتدا یان لە ڕۆژی مەحشر دا ..؟!

قال تعالى: ﴿وَلَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝٩٣﴾ [النَّحْل : ٩٣] واته: وە بە دڵنیایی لەڕۆژی قیامەتیشدا پرسیارتان لێ ئەکرێ لەو کردەوانەی کە لە دونیا ئەنجامتان داوە..؟!

بێ گومان لە ڕۆژی کۆتایی یان لە ڕۆژ لێپرسینەوەدا ، هیچ کە سێك لە شوێنی خۆی دا جوولە ناکات ، هەتاکو چەند پرسیارێکی دەربارى ژیانی دونیا لێ نەکەن ، هەر وەك ئەم فەرموودەیە ...

لە (ابو برزة الاسلمي) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕیتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تزول قدما عبدٍ حتى يُسألَ عن عمُرِهِ فيما أفناهُ ، وعن علمِه فيما فعل، وعن مالِه من أين اكتسَبه وفيما أنفقَه، وعن جسمِه فيما أبلاهُ)). سنن الترمذي برقم (٢٤١٧). واتە : هەر دوو پێی بەندە لە ڕۆژی قیامەتدا لە شوێنی خۆی لاناچێت یان جوولە ناکات ، تاوەکو پرسیاری لێ دەکرێت دەربارەی : لە تەمەنی لە چی دا سەرفی کرد یان تەمەنی لە چی بەسەر بەرد ..؟! وە لە زانستەکەی لە چی دا کاری پێکردووە .؟! وە لە مالەکەی کەچۆن بە دەستی هێناوە لە چی دا خەرجی یان سەرفی کردووە ..؟! وە دەربارەی لاشەی یان جستەی لە چی دا بە کاری هێناوە یان سەرفی کردووە ..؟!

ئێمەش لێرەدا چەند پرسیارێك دەکەین ئەی براو خوشکی بەرێز ..؟!

- ✓ دەربارەی تەمەنی گە نجی کە زۆر بەهێز بە توانا بوویت چۆن بەسەرت بردووە ..؟! جا وەلام بدەرەوە چی بە پەروەردگارت دەلێیت ..؟!
- ✓ دەربارەی ئەو مال سامان و پارەیە لە ژیانی دونیادا لە بەردەستت دابووە ، چۆن پەیات کردووە ..؟! وە چۆن خەرجت کردووە ..؟! جا وەلامی بدرەوە چی بە پەر وەردگارت دەلێیت ..؟!
- ✓ دەربارەی ئەو تەندورستە باشەی کە هەتبووە خوا پێی بەخشیوی چۆن بەکارت هێناوە ..؟! جا وەلامی بدەرەوە چی بە پەروەردگارت دەلێیت ..؟!
- ✓ دەربارەی ئەو فەرمانرەوایەتیە کە خوا پێی بە خشیوی لە ژیانی دونیا چۆن دادگەری تێدا کردووە ..؟! جا وەلامی بدەرەوە چی بە پەروەردگارت دەلێیت ..؟!
- ✓ دەربارەی ئەو ئەمانەتی کە پێت سپێدراو بوو لە ژیانی دونیا دا چۆن پارێزگاری لێ کرد ..؟! جا وەلامی بدەرەوە چی بە پەروەردگارت دەلێیت ..؟!

ئەی براو خوشكی بەرێز ئایا بیرت لەو رۆژە كردوەتەوە كە پێغەمبەری خوا ﷺ لە فەرموودەیەی خوارەوەدا چی فەرمووە ..؟!

لە (عدي كوری حاتم الطائي) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ما منْكم من رجلٍ إلاَّ سيُكلِّمُهُ ربُّهُ يومَ القيامةِ وليسَ بينَهُ وبينَهُ تُرجُمانٌ. فينظرُ أيمنَ منْهُ فلاَ يرى شيئًا إلاَّ شيئًا قدَّمَهُ، ثمَّ ينظرُ أشأمَ منْهُ فلاَ يرى شيئًا إلاَّ شيئًا قدَّمَهُ، ثمَّ ينظرُ تلقاءَ وجْهِهِ فتستقبلُهُ النَّارُ. قالَ رسولُ اللَّهِ صلَّى اللَّهُ عليْهِ وسلَّمَ: فمن استطاعَ منْكم أن يقِيَ وجْهَهُ حرَّ النَّارِ ولو بشقِّ تمرةٍ فليفعَلْ)) سنن الترمذي برقم (٢٤١٥). **واتە : هەر كەسێك لە ئێوە پەروەردگار بەبێ وەرگێر یان تەرجمان گفت و گۆی یان قسەی لەگەل دەكات ، جا ئەو كاتە تەماشای لای راستی دەكات ئەوەی لە پێش خۆیەوە رەوانەی كردووە هەر ئەوە دەبینێتەوە ، تەماشای لای چەپی دەكات ئەوەی لە پێش خۆیەوە رەوانەی كردووە هەر ئەوە دەبینێت ، تەماشای بەردەمی خۆی دەكات دۆزەخ دەبینێ روو بە رووی راوەستاوە ، كەواتە هەر كەس لە ئێوە دەتوانێ با خۆی بپارێزێ لە تینی ئاگری دۆزەخ هەر چەندە بە لەتە خورمایەك بێ ..؟!**

بەلێ ئێمە چەند پرسیارێك دەكەین ئەی بەندەی موسلمان ..؟!

- **چیت پێش خستووە ..؟!**
- **چیت كردووە بۆ ئەو رۆژەی گەورە یە ..؟!**
- **ئایا نوێژ و پەرستن و پابەندنبوون بەشەرعی خوات پێش خستووە ..؟!**
- **ئایا ترسان لە خوا و توورەیی و سزای خوات پێش خستووە ..؟!**
- **ئایا دلت چاكردووە یەكلات كردۆتەوە تەنها بۆ خوا دلسۆز بیت ..؟!**
- **ئایا دلت بۆ خوا پاكردۆتەوە ..؟!**
- **ئایا پەیمانت بە خوا داوە كە ئیت هیچی تر سەر پێچی فەرمانەكانی نەكەی ..؟!**
- **ئایا پێویست بویتە بە سوننەتەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ وە كردۆتە بە پێشەوای خۆت لە ژیانی رۆژانەت دا ..؟!**
- **ئایا پارێزگاریت لە ئەمانەتەكان كردووە كە پێت سپێدراوە ..؟!**
- **ئایا گوێرایەلی دایك و باوكت كردووە ..؟!**
- **ئایا خۆت دوور خستۆتەوە لە خواردنی مالی خەلكی بە ناحەق ..؟!**
- **ئایا پارێزگاریت كردووە لە نوێژی بەیانیان ..؟!**
- **ئایا پارێزگاریت كردووە لە نوێژ و رۆژوو شەو نوێژ و قورئان خوێندن ..؟!**
- **ئایا خۆت بە دوور خستوە لەو شوێنانەی كە شەرع بە قەدەغەكراویان داناوە ..؟!**
- **ئایا بەشداری كۆری زانستە شەرعیەكانت كردووە بۆ ئەوەی فێری زانستی شەرعی ببیت ..؟!**
- **ئایا بانگەوازیت كردووە بۆ سەرخستنی ئایینی خوا سوننەتەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ ..؟!**
- **ئایا دل دەروونت دامەزراو كردووە كە (خوای گەورە) لە خۆت رازی بكەیت ..؟!**

لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((من خاف أدْلج ومن أدْلج بلغ المنزلَ إلَّا أن يُبلِّغَه اللَّهُ غالبَه إلَّا أن يُبلِّغَه الجنةَ)). سنن الترمذي برقم (٢٤٥٠).

واتە : هەر كەسێك بترسێت لە سەرەتایی شەوەوە بەرێ دەكەوێت ، هەر كەسێكیش سەرەتایی شەو بەرێ بكەوێت دەگات بە مەنزل و شوێنی خۆی ، ئاگادار بن كالای خوا زۆر گرانبەهایە ئاگادار بن كالای خوا بەهەشتە ..؟!

ئایا چیت ئامادە كردووە بۆ ئەم رۆژە ..؟!

كە (خوای گەورە) دەربارەی دەفەرموێت : قال تعالى: ﴿فَإِذَا جَاءَتِ ٱلصَّآخَّةُ ۝٣٣ يَوۡمَ يَفِرُّ ٱلۡمَرۡءُ مِنۡ أَخِيهِ ۝٣٤ وَأُمِّهِۦ وَأَبِيهِ ۝٣٥ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَبَنِيهِ ۝٣٦ لِكُلِّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُمۡ يَوۡمَئِذٖ شَأۡنٞ يُغۡنِيهِ ۝٣٧ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ مُّسۡفِرَةٞ ۝٣٨ ضَاحِكَةٞ مُّسۡتَبۡشِرَةٞ ۝٣٩ وَوُجُوهٞ يَوۡمَئِذٍ عَلَيۡهَا غَبَرَةٞ ۝٤٠﴾ [عَبَس : ٣٣ - ٤٠] واتە : {چەند دیمەنێكی ترسناكی رۆژی قیامەت} [فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ (٣٣)] كاتێك كە رۆژی قیامەت دێت، (الصَّاخَّةُ) ناوێكە لە ناوەكانی رۆژی قیامەت، بۆیە وای پێ وتراوە چونكە دەنگی رۆژی قیامەت ئەوەندە قورس و سەخت و گەورەیە دەدات بە گوێیەكانداو نزیكە كەریان بكات..!! [يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ (٣٤)] لەو رۆژەدا مرۆڤ لە برای خۆی رائەكات..!! [وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ (٣٥)] وە لە دایك و باوكی رائەكات..!! [وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ (٣٦)] وە لە خێزان و منداڵەكانی رائەكات، كە ئەمە نزیكترین كەسە نزیكەكانێتی، (عیكریمە) فەرموویەتی: پیاو ئەگات بە خێزانی خۆی پێی ئەڵێ ئەی ئافرەت چۆن پیاوێك بوومە بۆت؟ ئەڵێ: بەراستی باشترین پیاو بوویتەو ئەوەی لە توانات بێ كردووتەو مەدح و سەنای ئەكات، ئەڵێ: دەی ئەمرۆ من پێویستم بە تەنها یەك چاكەیەكە پێم ببەخشی بەهۆیەوە رزگارم ئەبێ، ئەویش ئەڵێ: وەڵاهی ئەوەی تۆ داوای ئەكەی زۆر ئاسانە بەڵام ناتوانم بتدەمێ خۆمیش وەكو تۆ پێویستم پێیە تی، روو ئەكاتە كورەكەی و پێی ئەڵێ: ئەی كوری خۆم چۆن باوكێك بوومە بۆت؟ ئەڵێ: وەڵاهی باشترین باوك بوویتە، ئەڵێ: دەی پێویستم بە تەنها چاكەیەكە بمدەیتێ رزگارم ئەبێ، ئەڵێ: وەڵاهی خۆم لە تۆ زیاتر پێویستمە نایداتێ، بۆیە ئەفەرمووێ: لەو رۆژەدا هەموو كەسێك لە كەسە نزیكەكانی رائەكات تا داوای چاكەیەكی لێنەكات..!! [لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ (٣٧)] لەو رۆژەدا هەر كەسێك سەرقاڵی ئیش و كاروباری خۆیەتی لە سەختی رۆژەكەدا كەس نایپەرژێتە سەر كەس تەنانەت پێغەمبەران كاتێك كە خەڵكی روویان تێ ئەكەن و داوای شەفاعەتیان لێ ئەكات هەموویان ئەفەرموون: (نَفْسي نَفْسي)، تەنانەت عیسای كوری مەریەم ئەفەرمووێ: (سوێند بەخوای گەورە داوا لە خوای گەورە ناكەم تەنها نەفسی خۆم نەبێ، ئەو مەریەمەی كە لێی بوومە داوای ئەوە ناكەم كە مەریەمیش رزگار بكات)، تەنها پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - ئەفەرمووێ: (ئوممەتەكەم ئوممەتەكەم)..!! [وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ (٣٨)] لەو رۆژەدا كۆمەڵێك روو گەشاوەو پرشنگدارو جوانن و ئەدرەوشێنەوە كە رووی باوەرداران..!! [ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ (٣٩)] وە خاوەنی ئەو روانە پێ ئەكەنن لەبەر ئەوەی موژدەیان پێدراوەو دڵخۆشن و ئەو دڵخۆشییە بە روویانەوە دیارە، كە بەهەشتییەكانن..!! [وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ (٤٠)] وە لەو رۆژەدا كۆمەڵێك رووی تریش تەپوتۆزاوین..؟!

پێویستە لە سەر هەموو موسلمانێك رۆژی کۆتایی بناسێ خۆی ئامادە بکات بۆی

پێویستە هەموو موسلمانێك رۆژی کۆتایی بناسێ ، وە بەردەوام خۆی بۆ ئامادە بکات پێش هاتەکانی کۆتایی بناسێتەوە ، بۆ ئەوەی تا زیاتر جێ بەجێ کاری فەرمانەکانی خوا پێغەمبەرەکەی ﷺ بێت ، وە ئەردەم لە یادی فەرامۆشی نەکات ، چونکە رۆژێکی زۆر ترسناکە بۆ ئەوانەی کە خۆیان بۆ ئامادە نەکردووە ، ئەوەشی خۆی بۆ ئەم رۆژە ئامادەکردووە ئەوا بۆ سەهل ئاسان دەبێت هەر پێش هاتێك لە پێش هاتەکانی رۆژی کۆتایی بێتە پێش ،وەك نیشانەکانی یان رووداوە گرنگەکانی رۆژی دوایی ، بە هیچ شێوەیەك نابێت بەندە موسلمان ئەو رۆژە فەرامۆش بکات ، هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرموێت : قال تعالى: ﴿فَذُوقُواْ بِمَا نَسِيتُمۡ لِقَآءَ يَوۡمِكُمۡ هَٰذَآ إِنَّا نَسِينَٰكُمۡۖ وَذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡخُلۡدِ بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٤﴾ [السَّجۡدَة : ١٤] واتە : [فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا] دەی بچێژن سزای خوای گەورە بەهۆی ئەوەی کە ئەم ڕۆژەتان لە یادو بیر کرد [إِنَّا نَسِينَاكُمْ] ئێمەش لە بەرامبەر ئەوەدا مامەڵەتان لەگەڵدا ئەکەین وەك مامەڵەی کەسێکی لەبیرکراو ئەگەرنا خوای گەورە هیچ شتێکی لەبیرناچێ بەڵام لەبەرامبەر لەبیرچوونەکەی ئەوان بەو شێوازە خوای گەورە مامەڵەیان لەگەڵدا ئەکات و ئیهمالیان ئەکات لەناو ئاگری دۆزەخداو وەڵامیان ناداتەوە [وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ] دەی بچێژن سزایەك کە بە نەمری تیایدا ئەمێننەوە [بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (١٤)] بەهۆی ئەو کردەوە خراپانەی کە لە دونیا ئەتانکرد لە کوفرو سەرپێچی و تاوان..؟!

هەروەها لە ئایەتێکی تر دا (خوای گەورە) دەفەرموێت : قال تعالى: ﴿وَقِيلَ ٱلۡيَوۡمَ نَنسَىٰكُمۡ كَمَا نَسِيتُمۡ لِقَآءَ يَوۡمِكُمۡ هَٰذَا وَمَأۡوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٣٤﴾ [الجَاثِيَة : ٣٤] واتە : [وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا] خوای گەورە ئەفەرمووێ: ئەمڕۆ ئێمە بەجێتان دێلین لەناو ئاگری دۆزەخدا، وە مامەڵەتان لەگەڵدا دەکەین وەکو مامەڵەی لە یادکراو لەناو ئاگری دۆزەخدا، هەروەکو چۆن ئێوە ئەو ڕۆژەتان لەبیر کرد وە لە یادتان کرد وە ئیش کردنتان بۆ ئەو ڕۆژە واز لێ هێنا وە پشت گوێتان خست [وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (٣٤)] وە شوێنی مانەوەی ئێوە ئاگری دۆزەخە وە هیچ کەسێکیش نیە کە سەرتان بخات و سزای خوای گەورەتان لێ دوور بخاتەوە..؟!

بەلێ (خوای گەورە) بەو کەسانە دەفەرمووێ ئەم رۆ ئێوە خەریکی ژیانی دونیا بوون ، کە چی غافل و بێ ئاگا بووە لە رۆژی کۆتایی ، هەر وەك دەفەرموێت : قال تعالى: ﴿يَعۡلَمُونَ ظَٰهِرٗا مِّنَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُمۡ عَنِ ٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ غَٰفِلُونَ ٧﴾ [الرُّوم : ٧] واتە: [يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا] تەنها لە ڕووکەشی ژیانی دونیا تێگەیشتوونە [وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ (٧)] بەڵام ئەوان سەبارەت بە ژیانی دوارۆژو قیامەت ئەوان بێئاگان.؟

چەند فەرموودەیەکی پێغەمبەری خوا ﷺ دەربارەی رۆژ کۆتایی :

- لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :((إِنَّ اللّٰهَ تعالى يُبغِضُ كلَّ عالِمٍ بالدنْيا، جاهِلٍ بالآخِرَةِ)) . صححه الالباني في (صحيح الجامع) برقم (١٨٧٩). واتە : (خوای گەورە) توورەیە لەو کەسە کە شارەزایە لە دونیا و بێ ئاگاو نەزانە بەرامبەر بە رۆژی کۆتایی یان رۆژی دوایی ..؟!
- لە (ابو سعيد الخدرى) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : ((عُودوا المريضَ، واتَّبِعوا الجِنازةَ تُذكِّرْكُمُ الآخِرةَ)) . اخرجه البخاري في (الأدب المفرد) برقم (٥١٨). واتە : سەردانی نەخۆش بکەن وە بە دوایی جەنازە دا برۆن ، رۆژی دوایتان بەبیردێنێتەوە ..؟!
- لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :((أفضلُ المؤمنينَ أحسنهُم خُلُقا، وأكيسُهم أكثرهُم للموتِ ذكْرا وأحسنُهم له استعْدادا، أولئكَ الأكياسُ)). أخرجه ابن ماجة برقم (٤٢٥٩). واتە : چاکترینی ئیمانداران ،خورەوشت جوانەکانیانن ، وە ژیر ترینیان ئەوانەن کە لە هەمووان زیاتر یادی مردن دەکەنەوە وە لە هەمووان زیاتر خۆیان بۆ دوای مردن ئامادەکردووە بەراستی ئەوانە ژیرن ..؟!
- هەروەها لە ریوایەتێکی تردا بەم شێوە هاتووە دەفەرمووێت : ((...أولئك الأكياسُ، ذهبوا بشرفِ الدنيا، وكرامةِ الآخرة)). المنذري في (الترغيب والترهيب) (١٩٧/٤).

واتە : ... ئەوانە بەراستی ژیرن و سەر بەرزی دونیا و ریزی رۆژی کۆتاییان بۆ خۆیان مسۆگەر کردووە ..؟!

- لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : ((من كانت الآخرةُ همَّه جعل اللّٰهُ غناه في قلبِه، وجمع له شملَه، وأتته الدُّنيا وهي راغمةٌ ومن كانت الدُّنيا همَّه جعل اللّٰهُ فقرَه بين عينَيْه، وفرَّق عليه شملَه، ولم يأتِه من الدُّنيا إلَّا ما قُدِّر له)). سنن الترمذي برقم (٢٤٦٥). واتە : هەر کەسێك هەر خەمی قیامەتی بێت ، ئەوا (خوای گەورە) دەوڵەمەندی دەخاتە دڵ یەوە ، ئیش کارە بلاو بووەکانی بۆ کۆدەکاتەوە ، دونیا بە خۆی بە ناچاری دێتە بەردەستی و پێویستی بە هەول و ماندبوون تەقەلای زۆر نیە ، وە هەر کەسێکیش هەر خەمی دونیا بێ ئەوا (خوای گەورە) هەژاری فەقیری دەخاتە نێوان هەر دوو چاویەوە ، ئیش و کارە بلاو بووەکانی بۆ پەرتەوازە دەکات ، هیچی لە دونیا دەست ناکەوێت تەنها ئەوە نەبێ کەبۆی نووسراوە و بۆی دانراوە ..؟!
- لە (عبد الله کوری مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مَن جعلَ الهمومَ همًّا واحدًا، همَّ آخرتِهِ، كفاهُ اللّٰهُ همَّ دُنْياهُ، ومَن تشعَّبت بِهِ الهمومُ في أحوالِ الدُّنيا لم يبالِ اللّٰهُ في أيِّ أوديتِها هلَكَ)).سنن ابن ماجه برقم (٢٠٩). واتە : هەر کەسێك هەموو خەمەکانی بکاتە یەك خەم ئەویش خەمی رۆژی کۆتایی بێت ، ئەوا (خوای گەورە) خەمەکانی دونیایی لێ دەرەوێنێتەوە ، وە هەر کەسێك هەموو خەمێکی بۆ دەبەست هێنانی دونیا بێت ، ئەوا (خوای گەورە) بەلایەوە گرنگ نیە کە لە کام شێو دۆلێکدا تیا دەچێت ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودەیە ئاگادارمان دەکاتەوە ئەوەندە هۆگری و پێویستی ژیانی دونیا نەبین ، بۆ بەدەست هێنان پەل و پایەو پۆست و دەسەلات ، وە کۆ کردنەوەی مال سامان ، هەروەها بە تال کردنەوەی ئارەزووەکان و رابواردنەکانی ژیانی دونیا ، کە غافل و بێ ئاگا لە رۆژی کۆتایی هەرکا لە ناکاو کت و پر ئەو رۆژە هات ، ئەویش مایە پووچ و فلیس خۆی بۆ ئامادە نەکردووە..؟!

- لە (عبد الله کوری مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((اقتربتِ السَّاعةُ ولا يزدادُ الناسُ على الدنيا إلَّا حرصًا ولا تزدادُ منهم إلَّا بُعدًا)). الشيخ الالبانى (السلسله الصحيحه) برقم (١٥١٢).

واتە : تابێت رۆژی کۆتایی نزیك دەبێتەوە ، تا بێت خەلکان سوورتر دەبن لە سەر بەدەست هێنانی دونیا، وە تابێت لە (خوای گەورە) زیاتر دوور دەکەونەوە ..؟!

گرنگی ڕۆژی کۆتایی و حیکمەتی

مانای ئیمان یان باوەر به ڕۆژی کۆتایی :

ئەوەیە کە مرۆڤ بە عەقل بی زانێ بە دڵ بەراستی بزانێ و دلنیابی بە زمان دانی پێدا بنێ و بە کردەوە هەولی بۆ بدات و هەلوێستیشی بۆ دەر بخات و بیسەلمێنێ ، کەوا دوای ژیانی ئەم دونیایە زیندو دەکرێتەوە و لێ پرسینەوە لە گەل دەکرێت و سزاو پاداشتی لە سەر هەیە ، وە لە قۆناغێکی ژیاندا کە پێشەکییەکەی ڕاستەخۆ - پاش مردن دەستپێدەکات و پاشان لە ڕۆژی کۆتایی بە تەواوی بە رجەستە دەبێت ، وە بە نیشتە جی بوونی ئیمانداران و چاکە کاران لە بەهەشتدا ، بێ باوەرەکان یان کافران و خرا پەکارانی سەر زەوی لە دۆزەخ دا کۆتایی پێ دەهێنرێت ..؟!

ئینجا وەك لە پێش دا باسمان کرد کە ڕۆژی کۆتایی یەکێکە لە شەشە پایەکانی ئیمان و باوەرە ، ئینجا لەو دەقانەی قورئان فەرمووده کە هاتووە لە سەر سەر کەوتووی ئەو کەسەی کە ئیمانی پێیەو خۆی بۆ ئامادە کات و کاری بۆ دەکات یان زەخیرەی بۆ ئامادە دەکات ، ئەم ئایەت و فەرموودانە بەلگەیە لە سەر هاتنی ڕۆژی کۆتای ، لە هەرکام لە ئایەتی (١٧٧) و سورەتی (البقره) وە ئایەتی (١٣٦) سورەتی (النساء) ئەم فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ کە بە فەرموودەی (جبريل) – عليه السلام – ناسراوی ئەوا دەر دەکەێت و دەدرەوشێتەوە ..؟!

قال تعالى: ﴿لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَـٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَـٰبِ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ﴾ [البَقَرَةِ : ١٧٧] واتە : {شێوازی چاکە کردن } [لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ] چاکە تەنها ئەوە نیە کە ڕووبکەنە ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوا، دیسان ڕەددە بۆ جوولەکەو گاورەکان کە زۆر قسەیان کرد سەبارەت بەگۆڕینی قیبلە [وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ] بەڵکو چاکە ئەوەیە کە هەر کەسێك ئیمان بێنێ بەخوای گەورەو بەڕۆژی دوایی و بە فریشتەکان و بە کتێبە ئاسمانیەکان و بە سەرجەم پێغەمبەرانی خوای گەورە..؟!

قال تعالى: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ ءَامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَـٰبِ ٱلَّذِى نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَـٰبِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِن قَبْلُ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِٱللَّهِ وَمَلَـٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَـٰلًۢا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾﴾ [النِّسَاء : ١٣٦] واتە : [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ] ئەی باوەڕداران ئیمان بێنن بە خواو پێغەمبەری خوا- صلى الله عليه وسلم - واتە: دامەزراو بن لەسەر ئیمانەکەتان وە بەردەوام بن لەسەری [وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ] وە ئیمان بێنن بەو کتابەی کە خوای گەورە دایبەزاندووە بۆ سەر پێغەمبەرەکەی- صلى الله عليه وسلم - کە قورئانی پیرۆزە، وە ئیمان بێنن بەهەموو ئەو کتێبە ئاسمانیانەی تر کە لە پێش قورئاندا خوای گەورە دایبەزاندووە، بۆ قورئان دەفەرمێت: (نَزَّلَ) چونکە بەش بەش و سورەت سورەت دابەزیوە، بەڵام بۆ کتابە ئاسمانییەکانی تر دەفەرمێت: (أَنْزَلَ) چونکە هەمووی بە یەکجار دابەزیووەو هاتۆتە خوارەوە [وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا (١٣٦)] بەڵام هەر کەسێك کوفر بکات بە خوای گەورەو مەلائیکەتەکانی و کتێبە ئاسمانیەکانی و پێغەمبەرانی و ڕۆژی دوایی ئەوە گومڕاو وێڵ بووەو لە ڕێگای ڕاست لایداوە گومڕابوونێکی زۆر دوور..؟!

باسی فەرموودەکەی (جبريل) – عليه السلام – پرسیار کردنی لە پێغەمبەری خوا ﷺ دەربارەی ئیمان و ئیسلام و و ئیحسان و ، وە زانینی کاتی هاتنی ڕۆژی کۆتایی :

لە (ابو هريره) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەو دەلێت :

((كانَ النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ بَارِزًا يَوْمًا لِلنَّاسِ، فأتَاهُ جِبْرِيلُ فَقالَ: ما الإيمَانُ؟ قالَ: الإيمَانُ أنْ تُؤْمِنَ باللَّهِ ومَلَائِكَتِهِ، وكُتُبِهِ، وبِلِقَائِهِ، ورُسُلِهِ وتُؤْمِنَ بالبَعْثِ. قالَ: ما الإسْلَامُ؟ قالَ: الإسْلَامُ: أنْ تَعْبُدَ اللَّهَ، ولَا تُشْرِكَ به شيئًا، وتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وتُؤَدِّيَ الزَّكَاةَ المَفْرُوضَةَ، وتَصُومَ رَمَضَانَ. قالَ: ما الإحْسَانُ؟ قالَ: أنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأنَّكَ تَرَاهُ، فإنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فإنَّه يَرَاكَ ، قالَ: مَتَى السَّاعَةُ؟ قالَ: ما المَسْؤُولُ عَنْهَا بأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ، وسَأُخْبِرُكَ عن أشْرَاطِهَا: إذَا ولَدَتِ الأمَةُ رَبَّهَا، وإذَا تَطَاوَلَ رُعَاةُ الإبِلِ البُهْمُ في البُنْيَانِ، في خَمْسٍ لا يَعْلَمُهُنَّ إلَّا اللَّهُ، ثُمَّ تَلَا النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: {إنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ} [لقمان: ٣٤] الآيَةَ، ثُمَّ أدْبَرَ فَقالَ: رُدُّوهُ فَلَمْ يَرَوْا شيئًا، فَقالَ: هذا جِبْرِيلُ جَاءَ يُعَلِّمُ النَّاسَ دِينَهُمْ)). صحيح البخاري برقم (٥٠).

واتە : دە لێ : ڕۆژێکیان پێغەمبەری ﷺ لە شوێنێکدا بوو (وە کو دوانگە) ، لە خەلکە کەو دیار بوو ، لە کاتە دا (جبريل) – عليه السلام - لە شێوەی پیاوێك هات بۆ لای و فەرمووی : ئیمان چییە ..؟! پێغەمبەریش ﷺ فەرمووی : ((ئیمان ئەوەیە باوەر بێنی بە بوونی (الله) و بە فریشتەکانی و بە کتابە کەی ، وە بە دیداری خوا بە ڕۆژی دواییدا ، وە باوەر بێنی بە پێغەمبەرانی وە بە زیندوو بوونەوە)) فەرمووی : ئیسلام چییە ..؟! ئەویش فەرمووی : ((ئیسلام ئەوەیە : خوا بپەرستی و هاوەلی بۆ بریار نەدەی ، بە چاکی نوێژەکان بکەی ، زەکات ی فەرزکراو بدەی ، ڕۆژووی رەمەزان بگری)) فەرمووی : ئیحسان چییە ..؟! پێغەمبەریش ﷺ فەرمووی : ((ئاوا خوا پەرستی بکەی وەك ئەوەی بە چاو خوا ببینی ، خۆ ئەگەر تۆش خوا نەبینی خۆ ئەو (بەردەوام) تۆ دەبینی)) پاشان فەرمووی : کەی ڕۆژی دوایی دادێ ..؟! ئەویش فەرمووی : (پرسیار لێکراو شارەزاتر نییە لە پرسیار کەر " بەلام هەوالی نیشانە کانیت پێ دەدەم ، کاتێك دێت کە مندال بە چاوی سووك سەیری دایك و باوکی دەکات ، وە ئەگەر شوانی ووشتری رەشتالە کۆشك و تەلاری بەرزیان دروست کرد ، شانازیان پێوە کرد)) ، (زانینی هاتنی قیامەت یەکێکە) لەو پێنج شتەی کەجگە لە (خوای گەورە) کەس نایزانێ ، (ابو هريره) دەلێ : پاشان پێغەمبەری خوا ﷺ ئەو ئایەتەی خوێندەوە : قال تعالى: ﴿إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ ٱلْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْأَرْحَامِ ۖ وَمَا تَدْرِى نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ۖ وَمَا تَدْرِى نَفْسٌۢ بِأَىِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌۢ ﴿٣٤﴾﴾ [لُقْمَان : ٣٤] **پاشان کابرای کە پرسیاری لە پێغەمبەری خوا ﷺ دەکرد ڕۆیشت ، پێغەمبەریش فەرمووی : بیگەڕێننەوە ، ئەوانیش ڕۆیشتن ، بەلام کەسیان نەدی و دیار نەما ، ئەو سا پێغەمبەر ﷺ فەرمووی : ئەوە (جبريل) بوو ، بۆ ئەوە هاتبوو خەلکی شارەزا بکات لە ئایینەکەیان ..؟!**

کاریگەری باوەرە بە رۆژی کۆتایی لەسەر مرۆڤەکان

وەکو باسمان کرد باوەر بە رۆژی کۆتایی یەکێکە لە کۆلە کەکانی ئیمان ، ئەمەش بیرو باوەرێکی سەرەکییە لە ئایینی ئیسلامدا ، چونکە بونیاتی بیرو باوەری ئیسلامی لە پاش یەکتاپەرستی لە سەر بنەمای زیندووبوونەوە لە رۆژی کۆتایی یان رۆژی قیامەت دامەزراوە ، باوەر هێنان بە رۆژی کۆتایی و نیشانەکانی بەشێکە لە باوەر و ئیمان هێنان بە (غەیب) یان پەنهانیەکان کە عەقل تصوری ناکات یان عەقل پەی پێ نابات ، وە رێگەیەکیش نیە بۆ زانی رۆژی کۆتای جگە لە وەحی نەبێت ، وەکو باسمان کرد لە فەرموودەی (جبریل) پرسیار لە پێغەمبەری خوا ﷺ دەکات ئەویش دەفەرمووی : (پرسیا لێکراو شارەزاترنیە لە پرسیار کەر) بۆیە نیشانەکانی کە لە قورئان و فەرموودە هاتووە وەك وحی پێغەمبەری خوا ﷺ پێ مانی راگەیاندووە یان هەوالی پێداوین ، ئینجا لە بەر گرنگی ئەو رۆژە مەزنە ، دەبینین (خوای گەورە) لە قوئانی پیرۆز دا وەکو لە پیش دا باسمان کرد ، کە باوەر و رۆژی دوایی بەیەکەوە گرێ دەدات ..؟!

هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَـٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَـٰبِ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ﴾ [البَقَرَةِ : ١٧٧] واتە : {شێوازی چاکە کردن } [لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ] چاکە تەنها ئەوە نیە کە رووبکەنە رۆژهەڵات و رۆژئاوا، دیسان رەدە بۆ جوولەکەو گاورەکان کە زۆر قسەیان کرد سەبارەت بەگۆرینی قیبلە [وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ] بەڵکو چاکە ئەوەیە کە هەر کەسێك ئیمان بێنێ بەخوای گەورەو بەرۆژی دوایی و بە فریشتەکان و بە کتێبە ئاسمانیەکان و بە سەرجەم پێغەمبەرانی خوای گەورە..؟!

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرمووێت: قال تعالى: ﴿فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا۟ ذَوَىْ عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا۟ ٱلشَّهَـٰدَةَ لِلَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ ۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مَخْرَجًا ۝٢﴾ [الطَّلَاق : ٢] واتە : [فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ] وە کاتێك کە ئافرەتان نزیك بوو عیددەکەیان تەواو بێت و سێ جار کەوتنە سووڕی مانگانەوە [فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ] یان ئەوەتا بیانگەڕێننەوە بەڵام بە چاکە بەبێ ئەوەی کە زیانی پێ بگەیەنی، یان ئەگەر ویستت هەر بەیەکجاری لێی جیاببیتەوە ئەوە بە چاکە لێی جیابەرەوە بەوەی کە مافەکانی هەمووی پێ بدەی، نەك بگاتە کۆتایی ئەوەی کە عیددەکەی تەواو بێ دیسان بیهێنیتەوە بۆ ئەوەی کە زەرەرو زیانی پێ بگەیەنی، یان دەستی لێ هەڵگریت و ئازاری بدەیت و جوێنی پێبدەیت، یان مافەکانی پێ نەدەی ئەمانە حەرامە { تەڵاقدان و هێنانەوە پێویستی بە دوو شایەتە} [وَأَشْهِدُوا ذَوَيْ عَدْلٍ مِنْكُمْ] وە کاتێك کە خێزانتان تەڵاقدا با دوو کەسی دادپەروەر شایەت بن، وە کە هێناشتانەوەو موراجەعەشتان کردن با دوو کەسی دادپەروەر شایەت بن [وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ] وە شایەتەکانیش با لەبەر خوای گەورە ئەو شایەتییە چۆنە بە حەق و دادپەروەری شایەتییەکە بدەن [ذَلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ] بەم شێوازە خوای گەورە ئامۆژگاری ئەو کەسانە ئەکات کە باوەڕیان بەخواو بەڕۆژی دوایی هەیە [وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ] وە هەر کەسێك تەقوای خوای گەورە بکات بەوەی کە سنووری خوای گەورە نەبەزێنێ و تاوان و سەرپێچی نەکات وە خێزانەکەی تەڵاقدا لەسەر سوننەت تەڵاقی بدات، وە گەڕاندییەوە لەسەر سوننەت بیگەڕێنێتەوە، وە شایەت دابنێ [يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا (٢)] ئەوە خوای گەورە دەرووی خێری لێ ئەکاتەوە لەو کێشەیەی کە کەوتۆتە ناوی و ڕزگاری ئەکات، وە لە ناخۆشییەکانی دونیاو قیامەت ڕزگاری دەکات، یاخود کەوتە ناو هەر شوبهەو گومانێك لە دینا خوای گەورە دەرووی لێ ئەکاتەوەو ڕزگاری ئەکات، یاخود لەسەرەمەرگدا لە ناخۆشییەکانی سەرەمەرگ ڕزگاری ئەکات، (ئیبنو مەسعود) دەفەرمێت: (گەورەترین ئایەت لە قورئاندا کە کردنەوەی دەروی خێری تێدا بێت ئەم ئایەتەیە).

هەلبەتە ژیان لە بیرو باوەری ئیسلامدا بریتی نییە لە ژیانە کورتەی دونیا کە سنووردار کراوە بۆ تەمەنێکی کورت کە وەکو چاو چووقانێك وایە جا چ بە خۆشی بەسەر ببەیت یان چ بە ناخۆشی ژیان بە سەر ببەیت هەر کورتە زوو بەسەر دەچێت ..؟! بێ گومان ژیان بریتیە نیە لەو تەمەنە کورتەی مرۆڤ کە لە دونیا دا بەسەری دەبات ، بەلکو ژیان لە روانگەی تاکی موسلمانی باوەردار ئەوەیە کە لە درێژی زەمەندا درێژ دەبێتەوە بۆ هەتا هەتایی ، هەم لە رووی شوێنیشەوە درێژ دەبێتەوە بۆ شوێنکی تر کە یان بریتیە لە بەهەشتێکی پان و بەرین ئاسمانەکان و زەوی دەگرێتەوە ، وە یان دۆزەخیکە کە جێگای هەموو مرۆڤە بێ باوەرکان و خرا پەکارەکانی سەر زەوی دەبێتەوە ..؟!؟

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿سَابِقُوٓا۟ إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ۝٢١﴾ [الحَدِيد : ٢١] واتە :[سَابِقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ] ئێوە دەستپێشخەری و پەلە و پێشبڕکێ بکەن بەرەو لێخۆشبوونی خوای گەورەو بەهەشتێك کە پانتاییەکەی بە پانایی ئاسمانەکان و زەویە، (ئەی ئەبێ درێژیەکەی چەند بێت؟! مەگەر خوای گەورە خۆی بزانێت، خوای گەورە بێبەشمان نەکات لێی) [أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ] ئامادەکراوە بۆ ئەو کەسانەی کە ئیمانیان بە خواو بە پێغەمبەرانی خوا هێناوە، (ئەم ئایەتەیش بەڵگەیە لەسەر ئەوەی کە ئێستا بەهەشت دروستکراوەو ئامادەکراوە بۆ باوەڕداران) [ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ] ئەمەیش فەزڵ و چاکەی خوای گەورەیە ئەیبەخشێ بەهەر کەسێك کە ویستی لێ بێت [وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (٢١)] وە خوای گەورە خاوەنی فەزڵێکی یەکجار گەورەیە.؟!

لە راستیدا باوەر یان ئیمان بە (خوای گەورە) و رۆژی کۆتایی ئەو پاداشت و سزایەی کە تێدایە ئاراستەکەی راستەقینەیە بۆ ئەوەی مرۆڤ رێگەی راست بگرێتەبەر ، هیچ یاسایەکیش نییە بتوانێت هەلسوکەوتی مرۆڤ راستکاتەوە ئەوەندەی باوەر هێنان بە رۆژی کۆتایی ، هەر بۆیە جیاوازیەکی گەورە و مەودایەکی فراوان هەیە لە نێوان کەسێك باوەری بە رۆژی کۆتایی هەبێت و بزانێت کە دونیا کیلگەی دوا رۆژە و ، کردەوە چاکەکان بەرهەمەی ئەو رۆژەیە ، هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ ۚ وَٱتَّقُونِ يَـٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَـٰبِ ۝١٩٧﴾ [البَقَرَةِ : ١٩٧] واتە : [وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى] خەڵکی یەمەن حەجیان دەکردو خواردنیان لەگەڵ خۆیان نەهێناو ئەیانووت: ئێمە تەوەکول ئەکەینە سەر خوا، کە دەگەیشتنە مەککە داوایان لە خەڵکی دەکرد خوای گەورە ئەم ئایەتەی دابەزاندو فەرمووی: زادیش لەگەڵ خۆتاندا بەرن بەڵام باشترین زادیش تەقوای خوای گەورەیە بۆ قیامەت، وە زادی دونیاش خواردنەکەیە کە یارمەتیدەرتە لەسەر تەقوا [وَاتَّقُونِ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ (١٩٧)] ئەی ئەو کەسانەی کە خاوەن عەقڵن تەقوای من بکەن و خۆتان لە تاوان بپارێزن و بە تەنها لە من بترسێن..؟!

کەواتە جیاوازیەکی زۆر هەیە لە نێوان کەسێکی موسلمانی باوەردا ، وە کەسێکی بێ باوەر کە باوەری بە خوا بە رۆژی کۆتایی نەبێت ، چونکە ئەو کەسەی کە باوەر دا بە (خوای گەورە) بە فریشتەکان و ، بە کتێبە ئاسمانیەکان ، وە بە پێغەمبەران ، وە بە رۆژی کۆتایی یان رۆژی قیامەت ، ئەوا ئەو کەسە تەماشایی تەرازووی کێشانی کردەوەکان لە ئاسمان دەکات ، نەك تەرازووی کردەوەکانی لە سەر زەوی ، جا چاو دەبرێتە لێ پرسینەوەی کۆتایی نەك لێ پرسینەوە دونیا ..؟!

لە (صهیب کوری سنان رومی) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((عَجَبًا لأَمْرِ المُؤْمِنِ، إنَّ أمْرَهُ كُلَّهُ خَيْرٌ، وليسَ ذاكَ لأَحَدٍ إلَّا لِلْمُؤْمِنِ، إنْ أصابَتْهُ سَرَّاءُ شَكَرَ، فَكانَ خَيْرًا له، وإنْ أصابَتْهُ ضَرَّاءُ، صَبَرَ فَكانَ خَيْرًا له)) . صحيح مسلم برقم (٢٩٩٩). واتە : سەیر حالی موسلمانی باوەردار بکە هەموو کاروبارێکی هەر خێرو چاکەیە ، ئەووش تەنها تاییەتە بە کەسی ئیمانداراەوە ، ئەگەر تووشی خۆشی ببێت سوپاسی (خوای گەورە) دەکات و ئەوە دەبێتە چاکە بۆی ، ئەگەریش تووشی تەنگوچەلەمەو ناخۆشی ببێت ئارام دەگرێت ئەووش هەر چاکەیە بۆی ..؟!

هەر بۆیە چاکە کردن تەنها لە گەل مرۆڤ دا بەس نیە بەلکو چاکە کردن کار ئاسانی بە خێو کردنی ئاژەلانیش بە شێوەیەکی تەندورست ئەوا چاکە کردن خێرت بۆ دەنووسرێت ، بەلکو ئاژەلەکانیش ئەمانەتێکە لە سەر شانی هەموو موسلمانێکی باوەر دار ، کە دەبێت بە چوانترین شێوە بە خێویان بکەی ئاگات لیٚ یان بێت لە برسیەتی و نەخۆشی و کەم تەرخەمی کردن لە ئاژەلە کان ..؟!

هەروەکو ووتەیەکی بەناو بانگی (عمری کور خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – هەیە کە دەفەرمووێت : ((لو عثر بغلة في العراق ، لظننت إن الله سيسألني عنها : لم لم تصلحلها الطريق يا عمر)) .تاريخ الطبري (٢٠٢/٤).واتە : ئەگەر هێسترێك لە خاکی عیراق قاچی هەلکەوێت ، گومانم وایە (خوای گەورە) دەربارەی پرسیارم لیٚ دەکات ، بۆ چی رێگە کەت بۆ خۆش نەکردووە یان چاك نەکردووە ئەی عمر ..؟!

تێبینی : مەبەست لەو ووتەیە (عمری کوری خەتـاب) ئەمانەتە کە لەو کاتەی ئەمیری باوەرداران بووە ، فەرمانرەوایەتی موسلمانانی دەکرد ، ئەم ئەمانەتەی پێ بەخشرا بوو ، کە گەلەیی لە خۆ دەکرد ئەگەر کەم تەرخەمی کردبێت لەو ئەمانەتەی یان ئەو سپرادەی کە پێ درا بوو ، کەچی ئێستا مرۆڤ حیسابی بۆ ناکرێت ، جا جای ئاژەلە بەستە زمانەکان ،لە ولاتان وە ناحەقی ناداد پەروەردی سەر تاپەی ولاتانی گرتووە ، زولم ستەم کردن لە مرۆڤ یان ئادەمیزاد چۆنە قیمە ، هیچ سەردەمێك بە قەد ئەو سەردەمە نەبووە کە ناپاکی لە ئمانەت بکرێت ، لە باسەکانی نیشانەکانی رۆژی کۆتـای لە سەریان دەدوێن ، ئەو زولم و ستەمکاریە کە لەم سەردەمدا دەکرێت ، ناپاکی کردن لە ئەمانەتی فەرمانرەوایی و دەولەتداری چۆنە قیمەی ستەمکاری کردن لە خەلك.؟!

بۆیە هەست کردن بە رۆژی کۆتـای شوێنەوارێکە بۆ باوەر بوون بە (خوای گەورە) و رۆژی کۆتـایی یان رۆژی مەحشر ئەو سپاردەیەی کە مرۆڤ هەلیگرتووە و ئـاسمان و زەوی و چیاکان لێی ترسان و نەیانتوانی بچنە ژێژ باری " دەبێت مرۆڤ ئەوە بزانێت کە بە پرسە بەرانبەر هەموو شتێکی گەورە و بچووك کە لێ پرسینەوە ی لە گەلدا دەکرێت لە رۆژی مەحشر یان رۆژی قیامەتدا تەنانەت گەردیلە چەندن بچووکە لە خێرو شەر لێ پرسنەوەی لە گەلدا دەکرێت ، هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُۥ ۞ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُۥ ۞﴾ [الزَّلْزَلَة : ٧ - ٨] واتە: {چاکەو خراپە چەندێك کەم بێت دەیبینیتەوە} [فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (٧)] لەو ڕۆژەدا هەر کەسێك کردەوەی چاکی کردبێ لە دونیادا بە ئەندازەی مسقالە زەڕەیەك واتە: بچووکترین مێرووله یاخود ئەو گەردەی کە ئەبینرێت تەپو تۆزێك لە پەنجەرەیەکەوە دیارە ئەوەش ئەگرێتەوە، جا کەسێك بە ئەندازەی یەکێك لەو گەردانە چاکەو خێری کردبێ ئەوە لە ڕۆژی قیامەتدا ئەجرو پاداشتەکەی وەرئەگرێ، بۆیە نابێ مرۆڤی موسڵمان چاکەی لەلا کەم بێ، هەر بۆیە پێغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - ئەفەرمووێ: (خۆتان لە ئاگری دۆزەخ بپارێزن ئەگەر بە لەتە خورمایەکیش بێت کە کردووتە بە خێر لە پێناو خوای گەورەدا بەکەمی مەزانە، ئەگەر قسەیەکی چاکیش بێ بەکەمی مەزانە، ئەگەر لە دۆلکەکەت ئاو بکەیتە ناو گڵاسی کەسێکی ترەوە بەکەمی مەزانە، ئەگەر بەڕووی خۆش بەرامبەر موسڵمانێك ڕاوەستی و ڕووت لە گەڵیدا خۆشبێ بەکەمی مەزانە، ئەگەر پێی ئاژەڵێك بەدیاری بەری بۆ هاوسێکەت بەکەمی مەزانە)، ئەمانە هەرچەندە خێرو شتێکی یەکجار کەمن، بەڵام لە ڕۆژی قیامەتدا هەر کەسێك لەوانە کەمتر بە ئەندازەی گەردێك یان مێروولەیەکی بچووك خێرو چاکە بکات ئەیبینێتەوەو خوای گەورە ئەجرو پاداشتی ئەداتەوە لەسەری، وە چاکەیش یەك بە دەیە تا یەك بە حەوت سەد تا زیاتریش..؟! [وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ (٨)] وە بە پێچەوانەیشەوە هەر کەسێك ئەگەر بە ئەندازەی مێروولەیەکی بچووك یان گەردێکی بچووك شەڕو خراپە بکات لە ڕۆژی قیامەتدا ئەیبینێتەوە ئەگەر خوای گەورە لێی خۆش نەبێت، ئەگەر لێی خۆشبوو ئەوە هیچ ئەگەر لێی خۆش نەبووبێ ئەوە لە ڕۆژی قیامەتدا خوای گەورە لێپرسینەوەی لەگەڵدا ئەکات، بۆیە نابێ مرۆڤی موسڵمان تاوانی بچووکیشی پێ کەم بێ لەبەر ئەوەی هیچ بچووکێك لەگەڵ بەردەوامیدا بچووك نیە بەڵکو گەورە ئەبێت، والله أعلم.

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿قُلْ إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ۞﴾ [آل عِمْرَان : ٢٩] واتە: [قُلْ إِنْ تُخْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ اللَّهُ] ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - پێیان بڵێ: هەر شتێك لە سینگتاندا لە دڵتاندا بشارنەوە یان ئاشکرای بکەن خوای گەورە عیلم و زانیاری پێیە وە ئاگای لێیە [وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ] وە هەرچی لە ئاسمانەکان و زەوی هەیە خوای گەورە زانیاری بە هەمووی هەیە [وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (٢٩)] وە خوای گەورە تواناو دەسەڵاتی بەسەر هەموو شتێکدا هەیە..؟!

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿وَوُضِعَ ٱلْكِتَـٰبُ فَتَرَى ٱلْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَـٰوَيْلَتَنَا مَالِ هَـٰذَا ٱلْكِتَـٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحْصَىٰهَا ۚ وَوَجَدُوا۟ مَا عَمِلُوا۟ حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ۞﴾ [الكَهْف : ٤٩] واتە : {هاوار کردن لە دەست تاوانە بچوکەکان!} [وَوُضِعَ الْكِتَابُ] وە لە ڕۆژی قیامەتدا نامەی کردەوەکان دائەنرێ [فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ] وە تاوانباران ئەبینی ئەترسێن لە وەرگرتنی نامەکانیان بۆ ئەوەی ئابڕوویان نەچێ [وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا] وە ئەڵێن: هاوار بۆ خۆمان ئەمە چۆن کتابێکە هیچ تاوانێکی بچووك و گەورە نیە ئیلا هەر هەمووی سەرژمێر کردووەو هەمووی تیا نووسراوەتەوە، یەکەمجار هاواریان کرد لە بچووکەکان کە کۆبۆتەوە لەسەریان ئینجا لە تاوانە گەورەکان (بۆیە نابێت مرۆڤ تاوانی بچوکی پێ کەم بێت، چونکە کۆ ببێتەوە مرۆڤ بە هیلاك دەبات و هاوار دەکات لێیان) [وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا] وە ئەوەی لە دونیا کردوویانە لە چاکەو خراپە ئەبینن هەر هەمووی نووسراوەو جێگیر کراوەو پارێزراوە [وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا (٤٩)] وە پەروەردگارت ستەم لە هیچ کەسێك ناکات و تاوانی کەس ناخاتە سەر کەسی تر، وە لە پاداشتی کەس کەم ناکاتەوە .

بێ گومان ئەو کەسەی کە باوەری بە (خوای گەورە) و رۆژی کۆتـایی نیە ، هەموو توانایەکی دەخاتە گەر لە پێناوی بە دەست هێنانی خواست و ویستەکانی ژیانی دونیادا ..؟! بە دوایی ئارەزووکانیدا وێلە و هەمیشە خەریکی مال کۆ کردنەوەیە ، لە پێناوی بەدەست هێنانی ئارەزوو بۆ گەنەکانی چەندین مرۆڤ دەخاتە ژێر پێیە کان تەنها بۆ ئەوەی خۆی لە خۆشی و دەسەلات دابێ گوێ بە رۆژی کۆتـایی نادات ، بۆ بەردەوام محاربەی ئەو کەسانە دەکات کە مەشخەلی چاکە بەرز دەکەنەوە رێگری دەکەن لە خراپ دزی چەردەیی و خوێن رشتن ، مرۆڤی دونیا ویست هەمیشە و بەردەوام رێگری دەکات لەچاکەتەنها بۆ ئەوەی ئارەزووە قێزەونەکانی بەدەست بێنی ، هەر بۆیە هەموو خەمێکی هەر بۆ دونیا یە ، یان بە شێوەیەکی تر لە زمانە هەموو خەمێکی ئەوەیە یەك رۆژی لە تەمەنی دا بێ خۆشی رابوارن و مەی خواردنەوە ، گەشت و گەران و پر کردنەوەی ئارەزووکانی لە یانە شەوانەکان ، کرینی شت مەکی گرانبەها لە سەر خوێن و ماندوو بوونی خەلکی هەژار و نەدار ، ئەو کەسە دونیا ویستانە چێژ لە ئازاردانی خەلکی هەژار دەبینن یان چێژ لە ئازاردن ی موسلمانی باوەردا دەبینێ ، هەر بۆیە کێشە کانی دونیایی بە پێوەری بەرژەوەندیەکانی کەسێتی خۆی پێوەر دەکات یان دە پێوێ ..؟! چونکە جگە لە خۆی کەسی بەلاوە گرنگ نیە ، هیچ کات ئاوەر لە مرۆڤ بوون ناداتەوە بەلکو ئەو کەسانەی لە دەوربەرینە وەکو ئاژەل یان لە ئاژەلیش خرا پتر سەیریان دەکات ..؟!

ئەو مرۆڤە درندانە کە تەنها خواست ویستیان دونیا پەرستیە ، بە شێوە یەك ژیان دەکەن تەنها لە سنووری ئەو بازنە نەبێت کە بەرژەوەندی خۆی بۆ دەستە بەر دەبێت ،لەم ژیانە کورتەدا ، بەلێ ئەم ژیانە کورتەش سنوورەکەی بریتیە لە سنووری زەوی و تەمەن ، ئالێرەششەوە دەبینێ کەلێکدانەوەی پێوەرەکانی دەگۆرێن و هەمیشە بە چارەنووسی بە ئە نجامی هەلە دەگا ..؟! هەر بۆیە هەر کەسێك بۆ رەزامەندی (خوای گەورە) کار نەکات ، یان بۆ رۆژی کۆتـایی زەخیرە دانەنێت ، تەنها بۆ بەرژەوندی خۆی و کەس و کاری خۆی کار بکات ، لە بەرژەوەندی موسلمانان کار نەکات ئەوا هەمیشە دەرئە نجامی هەلە بەدست دەهێنێ لە دونیاو لە دوا رۆژدا ، ئەوی ئێستاش کە لەم سەردەمە دەبینین کە کار بەدەست سەر کردەو فەرمانرەوایە کان هەموویان بۆ پەرژەوەندی خۆیان بنەمالەکانیان کار دەکەن ، نەك بۆ رەزامەندی خوا و زەخیرە دانان بۆ رۆژی دواى ، بۆیە خەلکی بە دەستیانەوە دەنالێنن بە هەلە زەقەکانیان میلەتانی خۆیان تووشی برسیەتی نەهامەتی کردووە..؟! ئەوانە بێ گومان کال فام و نەفامم چونکە پێ یان وانیە کە رۆژی کۆتـایی دادێت زیندوو کردنەوەش بە دوور دەزانن ..؟!

هەروەها (خوای گەورە) لە سورەتی (القیامە) دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿لَآ أُقْسِمُ بِيَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۞ وَلَآ أُقْسِمُ بِٱلنَّفْسِ ٱللَّوَّامَةِ ۞ أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَـٰنُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُۥ ۞ بَلَىٰ قَـٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّىَ بَنَانَهُۥ ۞ بَلْ يُرِيدُ ٱلْإِنسَـٰنُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُۥ ۞ يَسْـَٔلُ أَيَّانَ يَوْمُ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۞ فَإِذَا بَرِقَ ٱلْبَصَرُ ۞ وَخَسَفَ ٱلْقَمَرُ ۞ وَجُمِعَ ٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ۞ يَقُولُ ٱلْإِنسَـٰنُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ ٱلْمَفَرُّ ۞ كَلَّا لَا وَزَرَ ۞ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمُسْتَقَرُّ ۞ يُنَبَّؤُا۟ ٱلْإِنسَـٰنُ يَوْمَئِذٍۭ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ۞ بَلِ ٱلْإِنسَـٰنُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ بَصِيرَةٌ ۞﴾ [القِيَامَة : ١ - ١٤] واتە: [لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ (١)] خوای گەورە ئەفەرمووێ: سوێند ئەخۆم بە ڕۆژی قیامەت، ئەمە بۆ بەگەورە زانینی ئەو ڕۆژەیە کە ڕۆژێکی گەورەیە، وە بۆ سەرنج ڕاکێشانە بۆ ئەوەی گرنگی و بایەخی پێ بدەن و خۆتانی بۆ ئامادە بکەن..؟! [وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ (٢)] وە سوێند ئەخۆم بە نەفسی لۆمەکار، کە نەفسی مرۆڤی ئیماندارە لە دونیادا لۆمەی خۆی ئەکات، باوەڕدار کاتێك کە تاوانێك دەکات لۆمەی خۆی دەکات بۆ ئەم تاوانەت کرد، یان ئەگەر خێرو چاکەیەك بکات لۆمەی خۆی دەکات بۆچی کەمت کردو زیاترت ئەنجام نەدا، بەڵام کافر لە دونیادا چەندێك کوفرو تاوان بکات لۆمەی خۆی ناکات، بەڵام لە قیامەتدا کافر لۆمەی خۆی ئەکات، هیچ کافرێك نیە ئیلا لە ڕۆژی قیامەتدا لۆمەی خۆی ئەکات بۆ لە دونیادا ئیمانت نەهێناو کردەوەی چاکت نەکردو پەشیمان دەبێتەوە..؟! [أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَلَّنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ (٣)] ئایا مرۆڤ وا گومان ئەبات کە ئێسقانەکانی ڕزی ئێمە ناتوانین و توانامان نیە سەرلەنوێ ئێسقانەکانی دروست بکەینەوە..؟! پەنجەمۆری مرۆڤ} [بَلَى قَادِرِينَ عَلَى أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ (٤)] بەڵێ توانامان هەیە نەك ئێسقانەکانی دروست بکەینەوە بەڵکو ئەتوانین پەنجەکانی وەکو پەنجەی حوشتری لێ بکەین هەمووی بەیەکەوە بنووسێنین و بیکەین بەیەك پارچە، یاخود ئاماژەیە بۆ پەنجەمۆری مرۆڤ کە پەنجەی هیچ کەسێك لەکەسی تر ناچێت.؟! [بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ (٥)] بەڵکو مرۆڤ ئەیەوێ لە پێش خۆیەوە تاوان پێش بخات و تەوبە دوا بخات، بەوەی کە ئەڵێ: هێشتا مردن ماوێتی، یاخود مەبەست ئەوەیە هیوا و ئومێدی زۆرە، ئەڵێ: دواتر تەوبە ئەکەم..؟! [يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ (٦)] پرسیار ئەکات کەی ڕۆژی قیامەت دێت؟ پرسیارەکە بۆ گاڵتە پێکردن و بەدوور زانینە کە ڕۆژی قیامەت نیەو ئەو قیامەتە کەی دێت..؟! [فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ (٧)] خوای گەورە ئەفەرمووێ: کاتێك کە چاو سەرسام ئەبێ و ئەترسێ و شۆڕو ئەبڵەق ئەبێ لە کاتی بینینی مردندا، یان لەبەر سەختی دیمەنەکانی ڕۆژی قیامەت..؟! [وَخَسَفَ الْقَمَرُ (٨)] وە کاتێك کە مانگ ڕووناکییەکەی نامێنێ..؟! [وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ (٩)] وە لە ڕۆژی قیامەتدا خۆرو مانگ هەردووکیان ڕووناکییان نامێنێ، وە شەو و ڕۆژ نامێنێ، نە خۆر ئەمێنێ نە مانگ..؟! [يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ (١٠)] لەو ڕۆژەدا مرۆڤ ئەڵێ: ئایا شوێنی ڕاکردن و پەناگەیەك هەیە تا بۆی ڕابکەین و ڕزگارمان بێ لە سزای خوای گەورە..؟! [كَلَّا لَا وَزَرَ (١١)] نەخێر، هیچ پەناگەیەك نیە کە ئێوە بۆی بڕۆن و پەنای بۆ بەرن و پەناتان بدات، واتە: شوێنی ڕزگار بوون نیە..؟! [إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ (١٢)] لە ڕۆژی قیامەتدا شوێنی جێگیر بوون و گەڕانەوەو سەرەنجامتان تەنها لای خوای گەورەیەو بۆ لای خوای گەورە ئەگەڕێنەوە..؟! [يُنَبَّأُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ (١٣)] لەو ڕۆژەدا مرۆڤ هەواڵی پێ ئەدرێ سەبارەت بە هەموو کردەوەیەك کە لە دونیادا کردوویەتی: بچووك و گەورەی، کۆن و تازەی، ئاشکراو نهێنی، سەرەتاو کۆتایی..؟! [بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ (١٤)] بەڵکو مرۆڤ خۆی باشتر ئەناسێ وە حەقیقەتی حاڵی خۆی ئەزانێ باوەڕدارە یان کافرە، گوێڕایەڵکارە یان سەرپێچیکار، دامەزراوە یان نا، یاخود لە ڕۆژی قیامەتدا مرۆڤ خۆی ئەبێتە شایەت لەسەر خۆی، خۆی شایەتی لەسەر خۆی ئەدات..؟!

مەبەست لە حەشر کردنی خەلکی چیە لە رۆژی کۆتای ..؟!

بۆ زانیاری ئەم پرسیارە ئاراستەی ماڵپەری ئیسلام هاوس کراوە ، ئێمە بۆ بەرژەوەندی ئیسلام و موسلمانان وە ناسینی ماڵپەری ئیسلام هاوس لەم پەرتووکە دەی نووسینەوە ،(خوای گەورە) پاداشتی هەموو ئەو کەسانە بداتەوە کە لە بانگەوازی ئەم ئایینە پاکە کۆشش و تێ کۆشان دەکەن ، بە تایبەتی برایان ماڵپەری ئیسلام هاوس ، خوا سەر کەوتوو سەر فرازیان کە ..؟!

پرسیار : زۆر جار مامۆستایانی ئایینی پیرۆزی ئیسلام ، لە ووتارەکانیادا باسی ئەوە دەکەن کە پاش مردن و زیندوو بوونەوە هەموو خەلکی (حەشر) دەکرێن ، ئایا مەبەست لە حەشر کردنی خەلکی چیە لە رۆژی دواییدا ؟

وەلام : سوپاس بۆ خوای گەورە و میهرەبان وە درود و صەلات و سەلام لەسەر محمد هەلبژێردراو ، وە ئال و بەیت و یاوەرانی هەتا هەتایی .

دەقەکانی بە لگەیە لە سەر کۆکردنەوەی بە ندەکان پاش زیندوو کردنەوەیان بۆ گۆرە پانی مەحشەر کە هەر هەموویان رووت و پێ پەتیو خەتەنە نەکراوون ، هەر وەك (خوای گەورە) لەم ئایەتدا لە باریەوە دەفەر موویت : قال تعالى: ﴿وَحَشَرۡنَٰهُمۡ فَلَمۡ نُغَادِرۡ مِنۡهُمۡ أَحَدٗا ٤٧﴾ [الكَهۡف : ٤٧] واتە : وە خەڵکی سەرەتاکان و کۆتاییەکان، گەورەو بچوك هەموویان حەشر ئەکەین و کۆیان ئەکەینەوە لە ساحەی مەحشەر کەسیان لێ بەجێ ناهێلین ..؟! **هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویت :** قال تعالى: ﴿يَوۡمَ تُبَدَّلُ ٱلۡأَرۡضُ غَيۡرَ ٱلۡأَرۡضِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُۖ وَبَرَزُواْ لِلَّهِ ٱلۡوَٰحِدِ ٱلۡقَهَّارِ ٤٨﴾ [إِبۡرَاهِيم : ٤٨] واتە : [يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ] لە ڕۆژی قیامەت ئەو زەویە ئەگۆڕێ بە زەویەکی تر، وە ئاسمانەکانیش ئەگۆڕێن، یاخود وتراوە: شێوازی ئەگۆڕێ، عائیشە پرسیاری لە پێغەمبەری خوا - صلى الله علیه وسلم - کرد ئەی خەڵکی لەو ڕۆژەدا لە کوێن؟ فەرمووی: لەسەر پردی صیراتن [وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ (٤٨)] وە هەموو خەڵکی لە قەبرەکان دەرئەچن و دەرئەکەون بۆ خوایەك کە تاك و تەنهاو باڵادەستە..؟!

لە (عائیشە دایکی باوەرداران) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((يُحْشَرُ النَّاسُ يَومَ القِيامَةِ حُفاةً عُراةً غُرْلًا ، قُلتُ: يا رَسولَ اللهِ، النِّساءُ والرِّجالُ جَمِيعًا يَنْظُرُ بَعْضُهُمْ إلى بَعْضٍ! قالَ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ: يا عائِشَةُ، الأمْرُ أشَدُّ مِن أنْ يَنْظُرَ بَعْضُهُمْ إلى بَعْضٍ)). متفق علیه . صحیح البخاري برقم (٦٥٢٧) و مسلم برقم (٢٨٥٩) واتە : گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بوو دەی فەرموو : خەلکی لە رۆژی دواییدا کۆدەکرێنەوە کە هەر هەموویان رووت و پێ پەتی و خەتەنە نەکراوون ، (عائیشە) دەلێت : ووتم : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئافرەتان و پیاوان هەموویان پێکەوە ، سەیرەی یەکتری ناکەن ..؟! ئەویش فەرمووی : ئەی (عائیشە) کارەکە زۆر لە وە نارەحەت تر و گەورەترە کە هەندێك سەیری هەندێکی تر بکەن ..؟!

بەلێ ئەم کۆکردنەوەیەش بۆ گشت دروستکراوە کانی (خوای گەورە) یە بێ گومان دە قەکان بە لگەن لە سەر ئەوەی کە کۆکردنەوەیەکی تر هەیە یان لە بەهەشتدا یان لە دۆزەخ ، باوەرداران بە دەستە دەستە کۆدەکرێنەوە و دەبرێن بەرەو بەهەشت ، وەکو (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿يَوۡمَ نَحۡشُرُ ٱلۡمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحۡمَٰنِ وَفۡدٗا ٨٥﴾ [مَرۡيَم : ٨٥] واتە : لە ڕۆژی قیامەت ئەوەی کە تەقوای خوای گەورەی کردووە کۆیان ئەکەینەوە بەرەو لای خوای گەورە دێن و بۆ بەهەشتەکەی خوا بەڕێ ئەخرێن..؟!

ئیمامی (طبري) – رەحمەتی خوای لێ بێت – لە (علی) –خوا لێ رازی بێت – تخریجی کردووە ، لەم بارەی ئەم ئایەتەوە کە (خوای گەورە) فەرموویەتی : قال تعالى: ﴿يَوۡمَ نَحۡشُرُ ٱلۡمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحۡمَٰنِ وَفۡدٗا ٨٥﴾ [مَرۡيَم : ٨٥] **دەلێت : (سوێند بەخوا ئەو وفدانەی یان ئەو دەستانەی بە پێیان کۆنا کرێنەوە ، وە نادرێنە بەر ، بەلکو بە سواری ووشترێك دەبرێن کە هیچ لە دروستکراوانی (خوای گەورە) نموونەیانی نەبینیوە ، کورتانەکانی ووشترەکان لە ئالتوونە ، وە رشوەحکانیان (زبور جدە) واتە : بەردێکی بە نرخی جوانی شەفافە ، - بە هەشتیەکان سواریان دەبن هەتاوەکو دەگەنە بەردەم دەرگاکانی بەهەشت). تفسیر الطبري (٨/ ٣٨٠).**

بەلام بێ باوەران بەسەر دەمووچاویان بە کوێری و کەری لالی حەشر دەکرێن ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿ٱلَّذِينَ يُحۡشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمۡ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُوْلَٰٓئِكَ شَرّٞ مَّكَانٗا وَأَضَلُّ سَبِيلٗا ٣٤﴾ [الفُرۡقَان : ٣٤] واتە : [الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَى وُجُوهِهِمْ إِلَى جَهَنَّمَ] ئەو کافرانەی کە لەسەر ڕوویان حەشر ئەکرێن و ڕائەکێشرێن بۆ ناو ئاگری دۆزەخ [أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا] ئەمانە خراپترین جێگاو سەرەنجامیان هەیە [وَأَضَلُّ سَبِيلًا (٣٤)] وە لە هەموو کەس گومڕاتر بوونە لە دونیادا..؟!

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿وَنَحۡشُرُهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمۡ عُمۡيٗا وَبُكۡمٗا وَصُمّٗاۖ مَّأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ كُلَّمَا خَبَتۡ زِدۡنَٰهُمۡ سَعِيرٗا ٩٧﴾ [الإِسۡرَاء : ٩٧] واتە : [وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى وُجُوهِهِمْ] وە لە ڕۆژی قیامەتیش حەشریان ئەکەین لەسەر دەم و چاویان، وە پێیەکانیان بە ئاسمانەوەیە [عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا] ئەمانە کوێرو لاڵ و کەڕن [مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ] وە شوێنی مانەوەشیان دۆزەخە [كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا (٩٧)] هەر کاتێك ئاگرەکەی کپ بێتەوەو دامرکێتەوە زیاتر گڕو بڵێسەی ئەدەین.؟!

پێناسەی نیشانە كانی رۆژی كۆتایی (أشراط الساعة)

١- پێناسەی (الشرط) واتە : نیشانە یان ئاماژەو هێما ، بەلام جمعە كەی (أشراطە) واتە : نیشانە كان یان ئاماژەكان و هێماكان ، مەبەست پێی نیشانەیە وە ووتراوە : نیشانەی شتێك مەبەست پێی سەرەتاكەیەتی ، وە بەمانای مەرجیش هاتووە وەكو ئەوەی خەلك مەرج لەگەل یەكتری دەگری .

٢- پێناسەی (الساعة) واتە : بە بەشێك یان چەند بەشێك لە كات دەووترێت ، مانای بەشەكانی شەو رۆژە كە دەكاتە (٢٤) پێك دەهێنی ، هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى:

﴿وَعِندَهُۥ عِلۡمُ ٱلسَّاعَةِ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٨٥﴾ [الزُّخْرُف : ٨٥] واتە : [وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ] وە كاتی هاتنی ڕۆژی قیامەتیش تەنها لای خوای گەورەیە [وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (٨٥)] وە ئێوەش تەنها بۆ لای خوای گەورە ئەگەڕێنەوە..؟!

كەواتە هەر (خوای گەورە) زانایە بەرۆژی قیامەت كە كەی دێت ، ووشەی (الساعە) یش بە ناو بانگترین ناوە لە ناوە كانی رۆژی كۆتای یان رۆژی قیامەتدا ، بەگوێرەی ئەوەی لە دەقە شەرعیە كان سەر زمانی خەلكیدا هاتووە ، رۆژی دوایی یان رۆژی كۆتایی بەم ناوە (الساعە) چونكە لە ناكاودا بە پار دەبێت و خەلكی لە پر لەو كاتەدا سەریان لێ دە شێوی ، یان بۆیە ناونراوە (الساعە) لە سەر خێرایی حساب كردن تیایدا یا لە بەر ئەوەی كە لە پر خەلكی دەخاتە ساتێ كەوا گشت خەلك تیایدا دەمرێت بە یەك دەنگ و بانگ كردن .

مەبەست لە (أشراط الساعة) ئەو نیشانە و ئاماژانەیە كە پێش هاتنی روو دەدەن ، هەر وە كو (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿فَهَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن تَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗۖ فَقَدۡ جَآءَ أَشۡرَاطُهَاۚ فَأَنَّىٰ لَهُمۡ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ ذِكۡرَىٰهُمۡ ١٨﴾ [مُحَمَّد : ١٨] واتە : [فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا] ئایا چاوەڕێی چ شتێكن جگە لە هاتنی قیامەت نەبێ كە لە ناكاودا دێت كە زۆربەی نیشانەكانی هاتووە [فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرَاهُمْ (١٨)] وە كاتێكیش كە قیامەت هات ئەو كاتە یادخستنەوەو تەوبە كردن و ئیمان هێنان سوودیان پێ ناگەیەنێ.

- **لە (عمری كوری خەتاب) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :**

((قَامَ فِينَا النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ مَقَامًا، فأخْبَرَنَا عن بَدْءِ الخَلْقِ، حتَّى دَخَلَ أَهْلُ الجَنَّةِ مَنَازِلَهُمْ، وأَهْلُ النَّارِ مَنَازِلَهُمْ، حَفِظَ ذلكَ مَن حَفِظَهُ، ونَسِيَهُ مَن نَسِيَهُ)) . صحيح البخاري برقم (٢٩٧٢).

واتە : رۆژێك پێغەمبەری خوا ﷺ هەستا لە ناوماندا و لە سەرەتای دروست بوونی بوونەوەرەوە بۆی گێراینەوە هەتاكو گەیشتنی بە هەشت تیەكان بە جێگای خۆیان وە دۆزەخیەكان بە جێگەی خۆیان و ئەو كەسانەی كە فەرمایشتەكەی پێغەمبەری خوایان ﷺ لەبەر كرد ، ئەو رۆژە لە بەر یان كرد و ئەوانەش كە لە بیریان چووە وە لە بیریان چوووە ..؟!

- **لە (عقبە كوری عامر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :**

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ إلَّا علَى شِرَارِ الخَلْقِ، هُمْ شَرٌّ مِن أَهْلِ الجَاهِلِيَّةِ، لا يَدْعُونَ اللَّهَ بشيءٍ إلَّا رَدَّهُ عليهم)). صحيح مسلم برقم (١٩٢٤).

واتە : رۆژی كۆتایی بەرپا نابێت یان هەلناسێت ، مەگەر لە سەر خراپترین خەلكی نەبێت ، كە لە خەلكی سەردەمی جاهیلی یان نەفامی خراپترن ، دوای هەر شتێك بكەن یان هەر نزاو پارانەوەیەكیش بكەن ، ئەوا (خوای گەورە) لێیان وەرناگرێ دەیداتەوە بە سەریاندا ..؟!

- **لە (عبداللە كوری عباس) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :**

((يُنادي مُنادٍ بيْنَ يدَيِ السَّاعةِ: يا أيُّها النَّاسُ، أتَتْكم السَّاعةُ، فيَسمَعُها الأحياءُ والأمواتُ، ويَنزِلُ اللهُ إلى السَّماءِ الدُّنيا فيُنادي: لِمَنِ الملكُ اليومَ؟ للهِ الواحدِ القهَّارِ)) .صحيح مسلم برقم (٣٦٨٢).

واتە : جار چی یەك جار لێ دەدات دەلێت : رۆژی كۆتاییتان لێ هاتە پێش و بەرپا بوو ، ئەو كاتە هەموو مردوو و زیندوو گوێیان لێ دەبێ ، (خوای بالادەست) دێتە خوارەوە بۆ ئاسمانی دونیا و جار چی یەك بانگ دەكات : خاوەنداریەتی ئەمرۆ بۆكێ یە ... بۆ خوای تاك تەنها بەرزە ..؟!

ناوەكانی رۆژی كۆتایی

✓ (**یوم القیامة**) **واتە : رۆژی هەلسانەوە :**

(**خوای گەورە**) **دە فەرموویت :** قال تعالى: ﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا رَيۡبَ فِيهِ ۗ وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ حَدِيثٗا ﴿٨٧﴾﴾ [النِّسَاء : ٨٧]

واتە : [اللَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ] زاتی پیرۆزی الله ئەو خوایەیە كە هیچ پەرستراوێك بە حەق نیە شایەنی پەرستن بێ جگە لە زاتی پیرۆزی الله [لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لا رَيْبَ فِيهِ] كە خوای گەورە بەدڵنیایی كۆتان ئەكاتەوە لە رۆژی قیامەتدا كە هیچ گومانێكی تیادا نیە [وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا (٨٧)] وە كێ هەیە قسەو هەواڵەكانی لە خوای گەورە راستگۆتر بێ، واتە: كەس نیە..؟!

✓ (**یوم الأخر**) **واتە : رۆژی كۆتایی :**

(**خوای گەورە**) **دە فەرموویت :** قال تعالى: ﴿وَلَٰكِنَّ ٱلۡبِرَّ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلۡكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ﴾ [البَقَرَة : ١٧٧]

واتە : بەڵكو چاكە ئەوەیە كە هەر كەسێك ئیمان بێنێ بەخوای گەورەو بەرۆژی دوایی و بە فریشتەكان و بە كتێبە ئاسمانیەكان و بە سەرجەم پێغەمبەرانی خوای گەورە..؟!

✓ (**الساعة**) **واتە : كاتی دیار كراوە :**

(**خوای گەورە**) **دە فەرموویت :** قال تعالى: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡ ۚ إِنَّ زَلۡزَلَةَ ٱلسَّاعَةِ شَيۡءٌ عَظِيمٞ ﴿١﴾﴾ [الحَج : ١]

واتە : [يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ] ئەی خەڵكینە تەقوای خوای گەورە بكەن و لە خوای گەورە بترسێن بەوەی كە گوێرایەڵی خوای گەورە بكەن و هەر شتێك حەرام بێت خۆتانی لێ دووربخەنەوە لەبەر ئەوەی [إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ (١)] بە دڵنیایی هەژاندنی رۆژی قیامەت یەكجار گەورەیە، كە رۆژی قیامەت دێت دونیا ئەهەژێت..؟!

✓ (**یوم البعث**) **واتە : رۆژی زیندوو بوونەوە :**

(**خوای گەورە**) **دە فەرموویت :** قال تعالى: ﴿لَقَدۡ لَبِثۡتُمۡ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡبَعۡثِ ۖ فَهَٰذَا يَوۡمُ ٱلۡبَعۡثِ وَلَٰكِنَّكُمۡ كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٥٦﴾﴾ [الرُّوم : ٥٦]

واتە : [لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ] بە دڵنیایی ئێوە لە دونیادا زۆر ژیان تا رۆژی قیامەت، ئەمە هەمووی لە پەراوی كردەوەكانتان یان لە زانیاری خوا لە (لوح المحفوظ) لە كتابی خوای گەورە نووسرابوو تا رۆژی زیندوو بوونەوە [فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ] ئا ئەمەش رۆژی زیندوو بوونەوەیە كە ئێوە باوەڕتان پێی نەبوو لە دونیا [وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لا تَعْلَمُونَ (٥٦)] بەڵام ئێوە نەتان دەزانی..؟!

✓ (**یوم الخروج**) **واتە : رۆژی دەرچوون لە گۆڕەكان یان قبرەكان :**

(**خوای گەورە**) **دە فەرموویت :** قال تعالى: ﴿يَوۡمَ يَسۡمَعُونَ ٱلصَّيۡحَةَ بِٱلۡحَقِّ ۚ ذَٰلِكَ يَوۡمُ ٱلۡخُرُوجِ ﴿٤٢﴾﴾ [ق : ٤٢]

واتە : ئەلەو رۆژەدا گوێیان لەو دەنگە ئەبێ وە خەڵك هەمووی زیندوو ئەبێتەوە كە ئەمە رۆژی دەرچوونە لەناو گۆڕەكان.

✓ (**القارعة**) **واتە : دەنگ دانەوە یان لێدانی سەخت :**

(**خوای گەورە**) **دە فەرموویت:** قال تعالى: ﴿ٱلۡقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا ٱلۡقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡقَارِعَةُ ﴿٣﴾ يَوۡمَ يَكُونُ ٱلنَّاسُ كَٱلۡفَرَاشِ ٱلۡمَبۡثُوثِ ﴿٤﴾﴾ [القَارِعَة : ١ - ٤]

واتە : (الْقَارِعَةُ) ناوێكە لە ناوەكانی رۆژی قیامەت، پێی وتراوە: (الْقَارِعَةُ) چونكە بە ترسناكییەكانی لە دڵ ئەدات، یاخود بە سزا قورسەكانی لە كافران و بێباوەڕان ئەدات..؟! [مَا الْقَارِعَةُ (٢)] ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - تۆ چوزانی (قاریعە) چیە..؟! [وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ (٣)] ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - تۆ چوزانی ئەو رۆژە چ رۆژێكە؟ بۆ جەخت كردنەوەو بەگەورە زانین و ترسناكی ئەو رۆژەیە..؟! [يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ (٤)] ئەو رۆژە رۆژێكە كاتێك كە خەڵكی لە گۆڕەكانیان دەرئەچن و بەرەو ساحەی مەحشەر بەرێ ئەكەون هەر یەكێك و بەلایەكدا ئەڕوات لەبەر ترسناكی دیمەن و هەڵوێست و مەوقیفەكە وەكو پەپولەی بڵاو وان، یاخود بەشێوازێكی گشتی وەكو حەشەرات كە هەر یەكێك بەلایەكدا ئەڕوات بەو شێوازە بڵاو ئەبنەوە لە جیاوازی و هاتن و چوون و سەرلێشێواندنیاندا كە نازانن بەرەو كوێ بڕۆن..؟!

✓ (**یوم الفصل**) **واتە : رۆژی جیابوونەوە :**

(**خوای گەورە**) **دە فەرموویت:** قال تعالى: ﴿هَٰذَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِ ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾﴾ [الصَّافَّات : ٢١]

واتە : باوەڕداران و فریشتەكانیش وەكو سەرزەنشت كردن پێیان ئەڵێن: ئەمە رۆژی بڕیاردان و یەكلا كردنەوەیە كە ئێوە لە دونیادا بە درۆتان ئەزانی ..؟!

✓ (**یوم الدین**) **واتە : رۆژی پاداشت وەرگرتنەوە یان رۆژی سزاو لێ پرسینەوە :**

(**خوای گەورە**) **دە فەرموویت:** قال تعالى: ﴿يَصۡلَوۡنَهَا يَوۡمَ ٱلدِّينِ ﴿١٥﴾﴾ [الانفِطَار : ١٥]

واتە: [يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ (١٥)] ئەمانە لە رۆژی سزاو لێپرسینەوەدا ئەچنە ناو ئاگری دۆزەخەوە..؟!

✓ (**الطامة الكبرى**) **واتە : تێك رژان و پربوونی گەورە یان رۆژی بەلاو نسیبەتی گەورە :**

(**خوای گەورە**) **دە فەرموویت:** قال تعالى: ﴿فَإِذَا جَآءَتِ ٱلطَّآمَّةُ ٱلۡكُبۡرَىٰ ﴿٣٤﴾﴾ [النَّازِعَات : ٣٤]

واتە : {رۆژی قیامەت و ترسناكییەكەی} [فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى (٣٤)] كاتێك كە بەڵاو موسیبەتە هەرە گەورەكە دێت كە هاتنی رۆژی قیامەتە كە لە هەموو بەڵاو موسیبەتێك گەورەترو سەختترو قورسترە..؟!

✓ (يوم الحسرة) واته : رۆژی داخ و پەژاره :

(خوای گەوره) دە فەرموویت: قال تعالى: ﴿وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْحَسْرَةِ إِذْ قُضِىَ ٱلْأَمْرُ وَهُمْ فِى غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾﴾ [مَرْيَم : ٣٩]

واته : پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - دەفەرمێت: كە بەهەشتییەكان چونە بەهەشتەوەو دۆزەخییەكان چوونە دۆزەخەوە مردن لەسەر شێوە بەرانێك دەهێنرێت و لە نێوان بەهەشت و دۆزەخ رادەگیرێت و دەوترێت: ئەی بەهەشتییەكان ئایا ئەمە دەناسن؟ دەڵێن بەڵێ مردنە، وە بەدۆزەخییەكان دەوترێت: ئایا ئەمە دەناسن؟ دەڵێن: بەڵێ مردنە، فەرمان دەكرێت و سەردەبڕدرێت و دەوترێت: ئەی بەهەشتییەكان ئێوە نەمرن و مردن نەما، وە ئەی دۆزەخیەكان ئێوە نەمرن و مردن نەما، پاشان پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - ئەم ئایەتەی خوێندەوە: ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - ئاگاداریان بكەوە لەو رۆژەی كە پەشیمان ئەبنەوە كە رۆژی قیامەتە كاتێك كە هەموو شتێك بڕیاری لەسەر ئەدرێ و یەكلا ئەكرێتەوەو كۆمەڵێك بۆ بەهەشت و كۆمەڵێك بۆ دۆزەخ جیا دەكرێتەوە بەڵام ئەوانەی ئێستا لە دونیان بێئاگان وە ئەوان ئیمان ناهێنن..؟!

✓ (الغاشية) واته : داپۆشەر و كارەسات :

(خوای گەوره) دە فەرموویت: قال تعالى: ﴿هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلْغَٰشِيَةِ ﴿١﴾﴾ [الغَاشِيَة : ١]

واته: [هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ (١)] ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - ئایا هەواڵ و بەسەرهاتی غاشیەت بۆ هاتووە یاخود [هَلْ] بە مانای (قَد) دێت، واته: بەدڵنیایی بۆت هاتووەو خوای گەوره بۆی باسكردووی (الْغَاشِيَةِ) ناوێكە لە ناوەكانی رۆژی قیامەت، پێی ئەووترێ: (الْغَاشِيَةِ) لەبەر ئەوەی بە ناخۆشی و ترسناكییەكانی هەموو خەڵكی ئەگرێتەوەو دایانئەپۆشێ..؟!

✓ (يوم الخلود) واته : رۆژی نەمری یان رۆژی هەتا هەتایی ، وە یان رۆژی هەمیشەیی :

(خوای گەوره) دە فەرموویت: قال تعالى: ﴿ٱدْخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُلُودِ ﴿٣٤﴾﴾ [ق : ٣٤]

واته : [ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ] خوای گەوره بەم كەسانە ئەفەرمووێ: بچنە بەهەشتەوە بە سەلامەتی پارێزراون لە سزا، وە فریشتەكان سەلامتان لێ ئەكەن [ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ (٣٤)] ئا ئەمە رۆژی نەمری و هەمیشەییە..؟!

✓ (يوم الحساب) واته : رۆژی لێ پێچینەوە یان رۆژی لێ پرسینەوە :

(خوای گەوره) دە فەرموویت: قال تعالى: ﴿وَقَالُوا۟ رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ ٱلْحِسَابِ ﴿١٦﴾﴾ [ص : ١٦]

واته : كافران بە گاڵتەپێكردنەوە داوای پێشخستنی سزایان دەكردو وتیان: ئەی پەروەردگار بەش و پشكی خۆمان سزامان بدە لە دونیاداو دوای مەخە بۆ رۆژی قیامەت بۆ رۆژی لێپرسینەوە، یان وتیان ئەگەر بەهەشت هەیە لە دونیا بەش و پشكی خۆمان پێببەخشەو دوای مەخە بۆ قیامەت..؟!

✓ (يوم الوعيد) واته : رۆژی هەڕەشە

(خوای گەوره) دە فەرموویت: قال تعالى: ﴿وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾﴾ [ق : ٢٠]

واته: وە كە ئیسرافیل فووی دووەم ئەكات بە كەڕەنادا ئا ئەمە رۆژی زیندوو بوونەوەو هەڕەشە كردنە كە خوای گەوره هەڕەشەی لە كافران پێ كردبوو. .؟!

✓ (يوم الازفة) واته : رۆژی نزیك بوونەوە :

(خوای گەوره) دە فەرموویت:قال تعالى:﴿وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْـَٔازِفَةِ إِذِ ٱلْقُلُوبُ لَدَى ٱلْحَنَاجِرِ كَٰظِمِينَ ۚ مَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ ﴿١٨﴾﴾ [غَافِر : ١٨]

واته : [وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ] وە ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - ئاگاداریان بكەوە لە رۆژە نزیكەكە كە رۆژی قیامەتە [الْآزِفَة] ناوێكە لە ناوەكانی رۆژی قیامەت [إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ] كاتێك كە دڵەكان دێنە لای گەروو لەلای گەروو ڕائەوەستن لە غەم و پەژارەو ترسدا بە گریانەوە بێ دەنگن و نە دەردەچن و نە دەگەڕێنەوە بۆ شوێنی خۆیان لە ترسناكی دیمەنەكە [مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ (١٨)] كەسانی ستەمكارو موشریك هیچ خزم و تكاكارێك نیە كە تكایان بۆ بكات و تكاكەی قبووڵ بكرێ و وەربگیرێ..؟!

✓ (يوم الجمع) واته : رۆژی كۆ كردنەوە :

(خوای گەوره) دە فەرموویت: قال تعالى: ﴿وَتُنذِرَ يَوْمَ ٱلْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ فَرِيقٌ فِى ٱلْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِى ٱلسَّعِيرِ ﴿٧﴾﴾ [الشُّورَى : ٧]

واته : وە بیانترسێنی لە رۆژی قیامەت كە رۆژی كۆكردنەوەی سەرجەم خەڵكییەو هیچ گومانێكی تیادا نیە [فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ (٧)] لەو رۆژەدا خەڵكی ئەبنە دوو كۆمەڵ: كۆمەڵێك بۆ بەهەشت كە باوەڕداران، وە كۆمەڵێكیش بۆ ئاگری سووتێنەری دۆزەخ كە بێباوەڕانن..؟!

✓ (الحاقة) واته : رۆژی زاڵبوون و راستی :

(خوای گەوره) دە فەرموویت: قال تعالى: ﴿ٱلْحَآقَّةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْحَآقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْحَآقَّةُ ﴿٣﴾﴾ [الحَاقَّة : ١ - ٣]

واته : [الْحَاقَّةُ (١)] ناوێكە لە ناوەكانی قیامەت لەبەر ئەوەی رۆژی قیامەت رۆژێكی حەقەو هەموو حەقیقەت و ڕاستییەكانی تیادا دەرئەكەوێ وە هەموو بەڵێن و هەڕەشەكانی تیادا جێبەجێ ئەبێ..!! [مَا الْحَاقَّةُ (٢)] ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - (حاققه) چیەو چ شتێكەو سیفەتی چۆنە؟ ئەمە بۆ بە گەوره زانینێتی..!! [وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ (٣)] ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - تۆ چوزانی (حاققه) چۆنە؟ بەڵام دواتر خوای گەوره خۆی بۆی باس كردووەو زانیوێتی..؟!

✓ (یوم التلاق) واته : رۆژی بەیەك گەیشتن :

(خوای گەوره) ده فەرموویّت: قال تعالى: ﴿رَفِيعُ ٱلدَّرَجَٰتِ ذُو ٱلۡعَرۡشِ يُلۡقِي ٱلرُّوحَ مِنۡ أَمۡرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ لِيُنذِرَ يَوۡمَ ٱلتَّلَاقِ ۝١٥﴾ [غَافِر : ١٥]

واته : [رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ] خوای گەوره سیفاتی زۆر بەرزی هەیه [ذُو الْعَرْشِ] وه خاوەنی عەرشی پیرۆزه [يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ] وه به فەرمانی خۆی وەحی دائەبەزێنێ بۆ سەر هەر کەسێك له بەندەکانی خۆی که ویستی لێ بێت و ئەیکات به پێغەمبەر، (لێره روح مەبەست پێی وەحی¬یه، چۆن مرۆڤ بەبێ روح ناژێت بەهەمان شێوەیش بەبێ وەحی و پەیامی خوای گەوره ناژێت ژیانێکی راستەقینەو بەختەوەر) [لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ (١٥)] تا ئەو پێغەمبەره خەڵکی ئاگادار بکاتەوه له رۆژی قیامەت که رۆژی بەیەك گەیشتنه، موسڵمان و کافر بەیەك دەگەن، وه ستەمکارو ستەملێکراو بەیەك دەگەن، وەبەندەکان به خوای گەوره دەگەن، وه سەرەتاکان و کۆتاییەکان هەموویان بەیەك دەگەن.؟!

✓ (یوم التناد) واته : رۆژی بانگ کردن بۆ مەحشر :

(خوای گەوره) ده فەرموویّت: قال تعالى: ﴿وَيَٰقَوۡمِ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ يَوۡمَ ٱلتَّنَادِ ۝٣٢﴾ [غَافِر : ٣٢]

واته : {بۆچی به رۆژی قیامەت وتراوه: رۆژی بانگکردنەکە؟} [وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ (٣٢)] ئەی قەومی خۆم من له رۆژی بانگ کردنەکە لێتان ئەترسێم که رۆژی قیامەتە، (بۆیه به رۆژی قیامەت وتراوه رۆژی بانگ کردن چونکه لەو رۆژەدا هەندێك له خەڵکی بانگی هەندێکی تر دەکەن، وه بەهەشتییەکان بانگ له دۆزەخییەکان ئەکەن و دەڵێن ئەو بەڵێنەی خوای گەوره پێی دابووین هاته جێ و بینیمان ئایا ئەو هەڕەشانەی له ئێوه کرابوو بینیتان؟، وه دۆزەخییەکان بانگی بەهەشتییەکان دەکەن و داوای خواردن و خواردنەوەیان لێ دەکەن، وه بەهەشتییەکان بانگی بەهەشتییەکان دەکەن و دۆزەخیەکان بانگی دۆزەخیەکان دەکەن، وه ئەهلی ئەعراف بانگی دۆزەخییەکان و بەهەشتییەکان دەکەن، وه که دۆزەخ دەهێنرێت بۆ گۆڕەپانی مەحشەر خەڵکی رادەکەن و فریشتەکان بانگیان دەکەن و دەیانگەڕێننەوه، وه که کردەوەی مرۆڤ دەکێشرێت فریشتەیەك له لای تەرازووەکە بەو ئەوەی چاکەکانی قورستر بێت به بەرزترین دەنگ بانگ دەکات و دەڵێت: فڵانی کوڕی فڵان بەختەوەر بوو، وه که خراپەکانی قورستر بێت به بەرزترین دەنگ بانگ دەکات و دەڵێت: فڵانی کوڕی فڵان بەدبەخت بوو).

✓ (یوم التغابن) واته : رۆژی تواج گرتن و گاڵته پیّ کردن :

(خوای گەوره) ده فەرموویّت: قال تعالى: ﴿يَوۡمَ يَجۡمَعُكُمۡ لِيَوۡمِ ٱلۡجَمۡعِۖ ذَٰلِكَ يَوۡمُ ٱلتَّغَابُنِ﴾ [التَّغَابُن : ٩]

واته: خوای گەوره هەمووتان کۆ ئەکاتەوه له رۆژی کۆکردنەوه که رۆژی قیامەتەو ئەو رۆژه رۆژی (تەغابونه)، ناوێکه له ناوەکانی قیامەت، واته: لەو رۆژەدا جیاکاری له نێوان خەڵکیدا دەردەکەوێت: کافران کوفریان هەڵبژاردووەو کردەوەیان کەم ئەکات و زەرەر دەکەن و بۆ دۆزەخ بەڕێ دەکرێن، وه باوەڕداران ئیمانیان هەڵبژاردووەو کردەوەیان زیاد دەکات و قازانج دەکەن و بەرەو بەهەشت بەڕێ دەکرێن، یاخود بەهەشتییەکان عەقڵی دۆزەخییەکان بەکەم دەزانن که کوفریان هەڵبژاردووه بەسەر ئیماندا، یاخود زۆرێك له خەڵکی بێئاگا بوونه لەم رۆژەو لەیادیان کردووەو پەشیمان دەبنەوه بەڵام پەشیمانی دادیان نادات و سوودیان پێ ناگەیەنێت..؟!

✓ (الصاخة) واته : شریقەی گەوره یان دەنگێکی بەهێزو ترسناك :

(خوای گەوره) ده فەرموویّت: قال تعالى: ﴿فَإِذَا جَآءَتِ ٱلصَّآخَّةُ ۝٣٣﴾ [عَبَس : ٣٣]

واته : {چەند دیمەنێکی ترسناکی رۆژی قیامەت} [فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ (٣٣)] کاتێك که رۆژی قیامەت دێت، (الصَّاخَّةُ) ناوێکه له ناوەکانی رۆژی قیامەت، بۆیه وای پێ وتراوه چونکه دەنگی رۆژی قیامەت ئەوەنده قورس و سەخت و گەورەیه دەدات به گوێیەکانداو نزیکه کەڕیان بکات..؟!

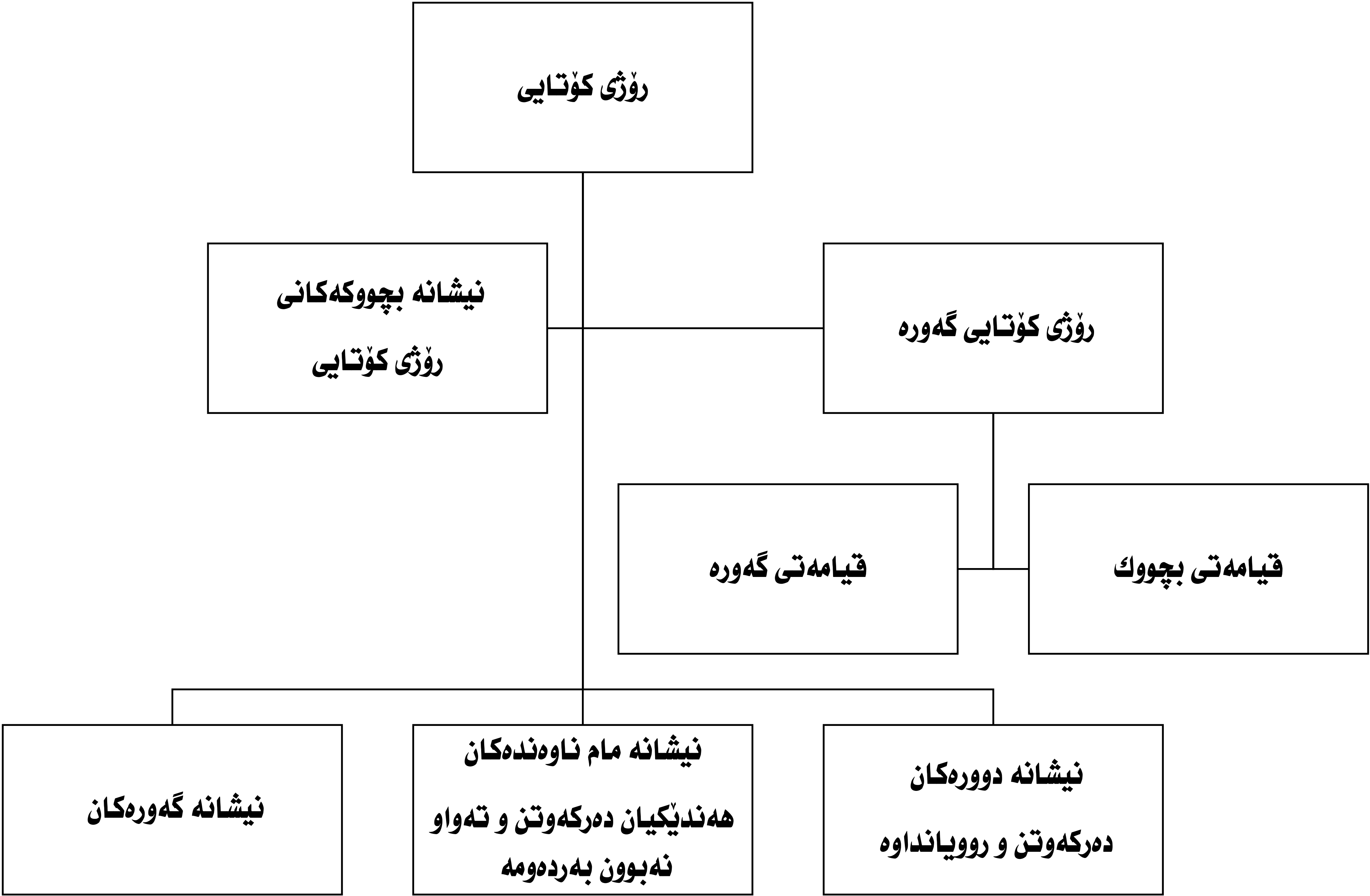
✓ (الواقعة) واته : رووداو یان پێش هات :

(خوای گەوره) ده فەرموویّت: قال تعالى: ﴿إِذَا وَقَعَتِ ٱلۡوَاقِعَةُ ۝١﴾ [الوَاقِعَة : ١]

واته: (الْوَاقِعَةُ) ناوێکه له ناوەکانی رۆژی قیامەت، بۆیه پێی ئەووترێ: (الْوَاقِعَةُ) لەبەر ئەوەی به دڵنیایی روو ئەدات، واته: کاتێك که رۆژی قیامەت روو ئەدات..؟!

تێبینی : رۆژی کۆتایی چەند ناوێکی تریش هەیه ، که (ابن کثیر) له (البدایة والنهایة) له (٢٥٥/١) بۆ مان باس دەکات که زیاتر له (٨٠) ناوی هێناوه ..

رۆژی کۆتایی دەکرێت بە چەند بەشێك

بەشی یەکەم

نیشانەکانی بچووکە کانی رۆژی کۆتایی ئەوانەی کە لە را برووود روویانداوە

- ❖ هاتنی پێغەمبەری خوا ﷺ .
- ❖ لەت بوونی مانگ .
- ❖ کۆچی دوایی کردن پێغەمبەری خوا ﷺ .
- ❖ فتح کردنی بيت المقدس .
- ❖ پەتایی (عەمواس)
- ❖ شەهید کردنی (عمری کوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت –
- ❖ شەهید کردنی (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت –
- ❖ جەنگی (جمل) .
- ❖ جەنگی (صفين) .
- ❖ نەمانی هاوەلانی پێغەمبەری خوا ﷺ
- ❖ سەر هەلدانی فیتنەی خوارج ، وە جەنگی (نهروان).
- ❖ دابەزینی ئیمامی (حسن کوری علی) بۆ خەلیفایەتی معاويە .
- ❖ گەیشتنی ئیسلام بە خۆر هەلات و خۆر ئاواو لەسەر دەمی ئەمەویەکان .
- ❖ دەرکەوتنی ئاگرێکی گەورە لە حیجاز .
- ❖ جەنگ کردن لە گەل تورك .
- ❖ جەنگ کردن لە گەل (خوزا و کرمان) عەجەمەکان .
- ❖ سەر هەلدانی دەجالە درۆزنەکان کە بانگەشەی پێغەمبەرایەتی دەکەن .
- ❖ ئەو فیتنە ئاشووبانەی لە رۆژ هەلاتەوە روودەدەن .

رەوانە کردنی یان هاتنی پێغەمبەری خوا ﷺ

پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی داوە کە هاتنی ئەو بەلگەیە ئاماژەیە بۆ نزیك بوونەوەی رۆژی کۆتایی ، ئەویش رەوانە کردنی پێغەمبەری ئاخر زمانە ، کە لە دوایی ئەو هیچ پێغەمبەرێکی تر نایەت.

❖ لە (جابری کوری عبدالله) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((بُعِثْتُ أَنَا وَالسَّاعَةُ كَهَاتَيْنِ، وَيَقْرُنُ بيْنَ إِصْبَعَيْهِ: السَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى)) . صحيح مسلم برقم (٨٦٧).

واتە : من و رۆژی قیامەت وەکو ئەم دوانە نێردراوین ، دوو پەنچەی شایەتومان و ناوەراستی بەیەکەوە جووت دەکرد ..؟!

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغە بمەری خوا ﷺ فەرمووی :

((بُعِثتُ أنا والسَّاعةُ كهاتَينِ – وأشارَ أبو داودَ بالسَّبابةِ والوُسطَى – فما فضَّل إحدُاهما علَى الأخرَى)). صحيح الترمذي برقم (٢٢١٤).

واتە : (رەوانە کردنی من و بەر پا بوونی قیامەت وەك ئەم دووانە وان) . ابو داود ئاماژەی کرد بۆ پەنچەی شایە تمان و نێوە راستی فەزلب هیچیان نەدا بەسەر ئەوەی تریاندا ..؟!

جا لە روانگەی ئایینی ئیسلام وە ، یەکەم ئاماژە یان نیشانە دەر دەکەوێت ، ئەویش هاتنی پێغەمبەری خوایە ﷺ چونکە ئەوە پێغەمبەری کۆتایی یە پێغەمبەری ئاخر زمانە ﷺ ، هیچ پێغەمبەرێکی تر بە دوایدا نایەت ، بەلکو دوایەمین پێغەمبەرە بە دوایی رۆژی کۆتایی یان قیامەت دیٚ ..!!

ئیمامی (قرطبي) – رەحمەتی خوای لیٚ بێت – دەلێت : یەکەم نیشانە یان ئاماژەی قیامەت هاتنی پێغەمبەری خوایە ﷺ ، لەبەر ئەوەی پێغەمبەری ئاخری زمانە هەر وەك کە رەوانە کراوە لە نێوان ئەو و قیامەت دا هیچ پێغەمبەرێکی تر نیە ..؟!

هەروەکو (خوای گەورە) دە فەرموویٚت : قال تعالى: ﴿مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمۡ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمًا ٤٠﴾ [الأَحۡزَاب : ٤٠] واتە : [مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ] محمد - صلى الله عليه وسلم - باوکی هیچ کام لەو پیاوانەی ئێوە نیە، واتە: باوکی (زەید) نیە لە حەقیقەتدا باوکی نەبووە وە باوکی هیچ پیاوێکی تر نیە لەبەر ئەوەی سێ کوڕی هەبووە کە (ئیبراهیم و قاسم و عبداللە) بوونە، کە (عبداللە)، (طیِّب و طاهیریشی) پێ ئەووترا، (قاسم و عبداللە) لە خەدیجە بوون، وە (ئیبراهیم)یش لە (ماریەی قیبطی) بوو هەموویان لە تەمەنی منداڵیدا پێش ئەوەی بگەن بە دوو ساڵ وەفاتیان کردووە، بۆیە باوکی هیچ کام لەم پیاوانە نیەو کوڕی نیە، وە کچەکانیشی (زینب و روقیة و أم كلثوم و فاطمة) بوونە کە هەموویان لە (خەدیجە) بوونەو پێش پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - وەفاتیان کردووە تەنها (فاطمة) نەبێت کە شەش مانگ دوای وەفاتی پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - کۆچی دوایی کردووە [وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ] بەڵکو پێغەمبەری خوایە - صلى الله عليه وسلم - وە کۆتا پێغەمبەرانەو لە دوای ئەم هیچ پێغەمبەرێکی تر نایات تا ڕۆژی قیامەت، وە هەرکەسێك بانگەشەی پێغەمبەرایەتی بکات درۆ دەکات [وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا (٤٠)] وە خوای گەورە زۆر زانایە بە هەموو شتێك.؟!

له ت بوونی مانگ

یەکێکی تر لە نیشانە یان ئاماژە کانی رۆژی کۆتایی ، کە (خوای گەورە) لە قورئانەکەی دا هەوالی پێداوین ئەویش لەت بوونی مانگە ، کە لە سەردەمی پێغەمبەری خوا ﷺ روویداوە ، کاتێك کافرانی قورەیش لە شاری مککە داویان لە پێغەمبەری خوا ﷺ کرد ، موعجیزە یەکیان نیشان بدە ، ئیتر پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی بە مانگ کرد دواتر بەچاوی خۆیان بینیان مانگ بووە بە دوو بە شەوە یان دوو لەت ..؟!

هەر وەکو (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانشَقَّ الْقَمَرُ ۝١﴾ [القمر : ١] **واتە :** {لەت بوونی مانگ} [اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ (١)]
قیامەت نزیك بۆتەوەو مانگیش لەت بوو، کاتێك کە کافران لە مەککە داوایان لە پێغەمبەری خوا کرد - صلى الله عليه وسلم - موعجیزەیەکیان نیشان بدات، پێغەمبەری خواش - صلى الله عليه وسلم - ئاماژەی بۆ مانگ کرد تا بە چاوی خۆیان بینیان مانگ بوو بە دوو لەتەوە، وە ئەشکەوتی (حيرا) لە نێوانیدا دەرکەوت بەشێکی لە سەرووی شاخەکەوە دەرکەوت و بەشەکەی تریشی لە خوارتر، وە پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - فەرمووی: شایەت بن، وە خوای گەورە ئەم دوو ئایەتەی دابەزاند..؟!

(حافظ ابن كثير) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : ئەم رووداوە لە سەردەمی پێغەمبەری خوا ﷺ روویداوە ، کە لە فەرموودە یەك لە دوایی یەکە کان وە هاتووە ، بە اسناد و صحيحه کان هاتووە ، ئەم رووداوەش بە یەك دەنگی لە نێوان زانایان رێکەوتوون کەوا لە ت بوونی مانگ لە سەردەمی پێغەمبەری خوا ﷺ روویداوە ، ئەمەش یەکێکە لە موعجیزەکە هەر گەورە و بریقە دارەکان ..؟!

❖ **لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت :**

((انْشَقَّ القَمَرُ فِرْقَتَيْنِ)) . صحيح البخاري برقم (٤٨٦٨).

واتە : (ئەنس) دەلێت : لەسەردەمی پێغەمبەری خوا مانگ بووە بە دوو لەت ..؟!

❖ **لە (عبدالله کوری مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت :**

((انْشَقَّ القَمَرُ ونَحْنُ مع النبيِّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ فَصَارَ فِرْقَتَيْنِ فَقالَ لَنَا: اشْهَدُوا اشْهَدُوا)) . صحيح البخاري برقم (٤٨٦٥).

واتە : لە کاتێکدا ئێمە لە خزمەتی پێغەمبەری خوا ﷺ دا بووین مانگ لەت بوو بووبە دوو لەتەوە ، ئینجا پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : پێمان : شایەت بن ، شایەت بن ..؟!

❖ **لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت :**

((سَأَلَ أَهْلُ مَكَّةَ أنْ يُرِيَهُمْ آيَةً فأرَاهُمُ انْشِقَاقَ القَمَرِ)). صحيح البخاري برقم (٤٨٦٧).

واتە : خەلکی شاری مککە داویان کرد لە پێغەمبەری خوا ﷺ کە موعجیزە یەکیان نیشان بدات ، ئەویش لەت بوونی مانگ کە بە دوو لەت نیشان دان ..؟!

❖ **لە (عبدالله کوری مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دە گێر ێتەوە دەلێت :**

((انْشَقَّ القَمَرُ علَى عَهْدِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ فِلْقَتَيْنِ، فَسَتَرَ الجَبَلُ فِلْقَةً، وَكَانَتْ فِلْقَةٌ فَوْقَ الجَبَلِ، فَقالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ: اللَّهُمَّ اشْهَدْ)) . صحيح البخاري برقم (٤٨٦٤).

واتە : مانگ لە سەردەمی پێغەمبەری خوا ﷺ بوو بە دوو لەتە وە ، لە تێکیان بە سەر چیاکەوە بوو ، لە تێکیشیان ئەم لایەوە بوو ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : خوا شایە دە ..؟!

❖ **لە (عبدالله کوری عباس) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت :**

((إنَّ القَمَرَ انْشَقَّ علَى زَمَانِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ)) . صحيح مسلم برقم (٢٨٠٣).

واتە : لە سەردەمی پێغەمبەری خوا ﷺ ، مانگ بووە بە دوو لەت ..؟!

وەفات كردنى پێغەمبەرى خوا ﷺ

بێ گومان وەفات كردنى پێغەمبەرى ﷺ كارەساتێكى یەكجار گەورە بوو بۆ موسلمان ، ئەمەش پێش هاتێكە یان نیشانەیەكە لە نیشانەكانى رۆژى كۆتایى ، زانایان وایى بۆ دەچن كە ئەمە یەكەم نیشانەى نزیك بوونەوەى رۆژى دواییە ، چونكە كۆچى دوایى كردنى پێغەمبەرى خوا ﷺ بووە هۆى پچراندنى وەحى و نیگا لە ئاسمانەوە ، ئەمەش یەكەم نەهامەت بوو كە بەسەر ئومەتى ئیسلام هات ، چونكە یەكەم دەرگاى فیتنە و ئاشووب بەرووى موسلمانان دا كرایەوە ، ئەویش لە نێوان كۆچ كەران و ئەنصارەكان دا روویدا ، كاتێك كە ئەنصارەكان ئەم پێش نیازەیان دەر برى ، ووتیان : (ئێمە ئەمیرێكمان هەبێت و ئێوەش ئەمیرێك) .

❖ لە (عبدالله كورى مسعود) – خوا لێ رازى بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((لمَّا قُبِضَ رَسولُ اللهِ صلَّى اللهُ عَليهِ وسلَّمَ، قالَتِ الأنصارُ منَّا أميرٌ ومِنكم أميرٌ فأتاهم عمرُ فقالَ ألستُم تعلَمونَ أنَّ رسولَ اللهِ قد أمرَ أبا بَكرٍ أن يصلِّيَ بالنَّاسِ فأيُّكم تَطيبُ نفسُه أن يتقدَّمَ أبا بَكرٍ)) . حديث صحيح سنن النسائي برقم (٧٧٧).

واتە : كاتێ پێغەمبەرى خوا ﷺ كۆچى دوایى كرد ئەنصارەكان ووتیان : ئەمیرێك لە ئێمە ئەمیرێك لە ئێوە ، (با بێتە خەلیفە) (عمر) – خوا لێ رازى بێت – هات بۆ لایان فەرمووى : ئایا ئێوە نەتانزا نیوە پێغەمبەرى خوا ﷺ فەرمانى بە (ابو بكر صیدیق) – خوا لێ رازى بێت - كرد كە نوێژ بۆ خەلكى بكات ، كێ لە ئێوە دلى ئاسوودە دە بێ پێش (ابو بكر صدیق)) بكەوێ ..؟!

بەلێ هەر بە كۆچى دوایى كردنى پێغەمبەرى خوا ﷺ ئەوە بوو فەرتنەو ئاژاوە و ئاشووب لە نێو ژمارەیەك لە هۆزو خێلە عەرەبەكان و دەشتە كیەكان هاتە ئاراوە ، چونكە ئەوان هێشتا ئیمانێكى دامەزراو چەسپاو نە چوو بووە دلە كانیان ..؟!

هەر وەك (خواى گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿ٱلۡأَعۡرَابُ أَشَدُّ كُفۡرًا وَنِفَاقًا وَأَجۡدَرُ أَلَّا يَعۡلَمُواْ حُدُودَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٩٧﴾ [التَّوْبَة : ٩٧] واتە: [الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا] ئەعرابیەكان ئەوانەى كە دوور لە شارن و دەشتنشینن ئەمانە كوفرو نیفاقیان سەختترە چونكە دلڕەقترو توندترو دوورترن لەوەى كە كەلامى خواى گەورە ببیستن، هەر بۆیە خواى گەورە سەرجەم پێغەمبەرانى لە شار ناردووەو ئەعرابى نەبوونە [وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ] وە لە پێشترن لەوەى كە سنوورى خواى گەورە نەزانن لەوەى كە خواى گەورە دایبەزاندووە بۆ سەر پێغەمبەرەكەى - صلى الله علیه وسلم - لەبەر ئەوەى دوورن لە شارو شوێنى دابەزینى وەحیەوە [وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (٩٧)] وە خواى گەورە زۆر زاناو كاربەجێیە..؟!

هەر بۆیە هۆزە عەرەبەكان ئەم رووداوە خەم و پەژارەیەى موسلمانانیان بە هەل قۆستەوە و بە دەرفتیان زانى كە لە ئیسلام پاشگەز ببنەوە ، هەر بۆیەش پێغەمبەرى خوا ﷺ كە هەوالى پێداوین بە نیشانەكانى یان فەرتنەكانى رۆژى كۆتایى ، ئەویش ئاماژەى بە كۆچى دوایى خۆى دەكات ، كە ئاژاوەو ئاشووب روو لە موسلمانان دەكات ، كە لە دواییدا یەك یەك باسیان دەكەین .

❖ لە (عوف كورى مالك الاشجعى) – خوا لێ رازى بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((أَتَيْتُ النَّبيَّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ في غَزْوَةِ تَبُوكَ وهو في قُبَّةٍ مِن أَدَمٍ، فَقالَ: اعْدُدْ سِتًّا بيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ: مَوْتِي، ثُمَّ فَتْحُ بَيْتِ المَقْدِسِ ، ثُمَّ مُوتَانٌ يَأْخُذُ فِيكُمْ كَقُعَاصِ الغَنَمِ ، ثُمَّ اسْتِفَاضَةُ المَالِ حتَّى يُعْطَى الرَّجُلُ مِئَةَ دِينَارٍ فَيَظَلُّ سَاخِطًا، ثُمَّ فِتْنَةٌ لا يَبْقَى بَيْتٌ مِنَ العَرَبِ إلَّا دَخَلَتْهُ، ثُمَّ هُدْنَةٌ تَكُونُ بيْنَكُمْ وبيْنَ بَنِي الأصْفَرِ، فَيَغْدِرُونَ فَيَأْتُونَكُمْ تَحْتَ ثَمَانِينَ غَايَةً ، تَحْتَ كُلِّ غَايَةٍ اثْنَا عَشَرَ أَلْفًا)) . صحيح البخاري برقم (٣١٧٦).

واتە : لە غەزوەى تەبووكدا رۆیشتمە خزمەت پێغەمبەرى خوا ﷺ ، لە چادرێچكى خرى وەكو گۆمەزى چەرمین دا بوو فەرمووى : (شەش شت بە نیشانەكانى رۆژى دوایى بەژمێرە : مردنى من " پاشان ئازاد كردنى بيت المقدس ، پاشان مردنێك وەكو دەردى مردار بوونەوەى ئاژەل لێتان دەكوژێت ، پاشان زۆر بوونى مال و سامان ، هەتا (واى لێ دێ) كەسێك سەد دینارى دە درێتى هەر نارازییە، پاشان پەیدابوونى ئاژاوەیەك لە هیچ مالێكى عەرەب نیە ئەم ئاژاوەیە نەرواتە ناوى و نەیگرێتەوە ، پاشان لە نێوان ئێوە و رۆمدا ئاگر بە ستێك دەبێت ، بەلام رۆمەكان خیانەت و ناپاكى تان لێ دەكەن و ئەم هدنەیە دەشكێنن ، ئە نجا لە ژێر هەشتا بەیداخ هێرشتان بۆ دەهێنن ، لە ژێر هەر بەیداخێكدا دوانزە هەزار سەربازى تێدایە ..؟!

❖ لە (ئەنسى كورى مالك) – خوا لێ رازى بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((لما كان اليومُ الذي دخلَ فيهِ رسولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم المدينة أضاءَ منَها كلُّ شيءٍ فلما كان اليومُ الذي ماتَ فيهِ أظْلَمَ منها كل شيء ونفَضْنَا عن رسولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم الأيْدِي وإنا لفِي دفنهِ حتى أنكرنَا قلوبنا)) . سنن الترمذي برقم (٣٦١٨).

واتە : ئەو رۆژەى پێغەمبەرى خوا ﷺ گەیشتە شارى مەدینە هەموو شتێ دەدرەوشایەوە و شەوقى دەدایەوە ، ئەو رۆژەش كە وەفاتى كرد یان كۆچى دوایى كرد لە شارى مەدینە هەموو شتێ تاریك بوو ، هێشتا سەرقالى ناشتنى بووین و دەستمان هەلنەگرتبوو هەست مان كرد دلمان گۆراوە ..؟!

(ابن حجر) – رەحمەتى خواى لێ بێت – دەلێت : (مەبەستى ئەوەیە كە هەستیان بە گۆرانیە كرد لە دلەكانیان كە پێش تر لە گەل پێغەمبەرى خوا ﷺ بوون ، هەیان بوو لە دلێ پاكى و خۆشەویستى و هۆگرى لەبەر پچرانیان لە پەروەردەى پێغەمبەرى خوا ﷺ) . فتح البارى (١٤٩/٨).

❖ له (ئوم سلمه دایكی ئیمانداران) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەلیٚت :

((یا لها من مصیبة ما أصابنا بعدها من مصیبة الاهانت إذا ذكرنا مصیبتنا به ﷺ)). اخرجه البیهقي .

واته : ئای چ نەهامەتیەكی گەورە بوو ، هەر نەهامەتیەكمان لە دوایی ئەوەوە بەسەر هاتبیٚت ، كاتیٚك كۆچی دوایی پیٚغەمبەری خوا ﷺ مان دەكەوتەوە یاد ، ئەا نەهامەتەكەی خۆمان لا ئاسان دەبوو ..؟!

❖ له (عائیشه دایكی ئیمانداران) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((فتح رسولُ اللّهِ صلَّى اللّهُ عليهِ وسلَّمَ بابًا بينه وبين الناسِ أو كشف سترًا فإذا الناس يصلُّون وراءَ أبِي بكرٍ فحمد اللّهَ على ما رأى من حسنِ حالِهم ورجا أن يخلِفَهم اللّهُ فيهم بالذي رآهم فقال يا أيها الناسُ أي ما أحدٌ من الناسِ أو من المؤمنين أُصيبَ بمُصيبةٍ فلْيعتزَّ بمصيبتِه بي عن المصيبةِ التي تصيبُه بغيري فإنَّ أحدًا من أُمَّتي لن يُصابَ بمصيبةٍ بعدي أشدَّ عليه من مُصيبتِي)) سنن ابن ماجة برقم (١٥٩٩).

واته : پیٚغەمبەری خوا ﷺ ئەو دەرگایەی نیٚوان خۆی و خەلكە كەی كردەوە ، یان پەردەكەی لادا ، لەو كاتەدا خەلكی لە دوایی (ئەبو بكر صدیق) – خوا لیٚ رازی بیٚت – نویٚژیان دەكرد ، ئینجا سوپاسی (خوای گەورە)ی كرد لە سەر ئەوەی بینی حالیان باشە ، وە ئومیٚدی خواست بەوەی كە خوا جیٚنشینیان بۆ دیاری بكات بەوەی كە لیٚیانی بینی ، ئینجا فەرمووی : ئەی خەلكینە هەر یەكیٚك لەو خەلكە یان هەر یەكیٚك لە ئیمانداران كە تووشی نەهامەتیەك یان بەلایەك بوو ، با بۆ ئەو نەهامەتیەكەی دل دانەوەی خۆی بكات بەوەی كە مردنی من گەورەترە لەو بەلاو ناخۆشی نەهامەتیە ئەو ، چونكە هیچ یەكیٚك لە ئومەتی من تووشی بەلایەك یان نەهامەتیەك نابیٚت كە گەورە ترو و توند تر و قورستر بیٚت لەو موسیبەتەی من كە (كۆچی دوای كردنە كەیەتی ﷺ).

❖ له (ئەنسی كوری مالك) – خوا لیٚ رازی بیٚت - دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((قال أبو بَكرٍ بعْدَ وَفاةِ رسولِ اللّهِ صلَّى اللّهُ عليه وسلَّمَ لعُمرَ: "انطلِقْ بِنا إلى أُمِّ أَيمَنَ نَزُورُها كما كان رسولُ اللّهِ صلَّى اللّهُ عليه وسلَّمَ يَزُورُها، فلمَّا انتَهَيْنا إليها بَكَتْ، فقال لها: ما يُبكِيكِ؟ ما عِندَ اللّهِ خَيرٌ لرَسولِه، فقالتْ: ما أَبكي ألَّا أَكونَ أَعلَمُ أنَّ ما عِندَ اللّهِ خَيرٌ لرَسولِه، ولكنِّي أَبكي أنَّ الوَحيَ انقَطَعَ مِنَ السَّماءِ. فهَيَّجَتْهُما على البُكاءِ، فجَعَلَا يَبكِيانِ معها)). سنن ابن ماجه برقم (١٦٣٥).

واته : له دوای وەفاتی پیٚغەمبەری خوا ﷺ ، (ئەبو بكر) – خوا لیٚ رازی بیٚت - به (عمر)ی ووت : برۆ با بچین سەردانی (ئوم ئه یمەن) بكەین ، هەر وەكو چۆن پیٚغەمبەری خوا ﷺ سەردانی دەكرد، دەلیٚ : كاتیٚك گەیشتتینە لای گریا ، ووتیان :بۆ دە گری ..؟! خۆ ئەوەی كە لە لای خوایە باشترە بۆ پیٚغەمبەری خوا ﷺ ، ئەویش ووتی : دەزانم ئەوەی كە لە لای خوایە باشتر بۆ پیٚغەمبەرەكەی ﷺ ، بەلام بۆ پچرانی وەحی نیگا لە ئاسمانەوە دەگریم ، دەلیٚ : بە هۆی ئەوە وە هەر دووكیانی گریاند ، ئیتر وایان كرد هەر دووكیان لە گەلیدا گریان ..؟!

له(ئیمامي قرطبي) – رەحمەتی خوای لیٚ بیٚت - دەلیٚت : یەكەم كاری مەرگەسات لە ئیسلام دا كۆچی دوایی پیٚغەمبەری خوا ﷺ بوو ، لە پاشان كۆچی دوایی (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بیچت – بوو ، چونكە بە كۆچی دوایی پیٚغەمبەر ﷺ وەحی لە ئاسمان پچراو پیٚغەمبەرایەتی نەماو كۆتایی پیٚهات ، هەر وەها بە كۆچی دوایی (عمر) كە بووە هۆی یەكەم خراپە كاری و هەلگەرانەوە لە ئیسلامدا لە هەندیٚك لە عەرەبەكان ، وە جگە لەم كارەش وە یەكەم پچرانی چاكە و سەرتایی كە بوونی ..؟!). تذكرة للقرطبي ص (٦٢٩-٦٣٠) .

بەلیٚ هەزاران درودو رەحمەت سەلاوات برژیٚت لە سەر گیانی پاكی پیٚغەمبەر ﷺ ، بە كۆچ كردنی پیٚغەمبەر چرایی رووناكی كز بوویەوە ، ئەو پیٚشەواو سەر كردەو رابەر مامۆستایی بەندە ئیماندراەكان بوو ، لەم قوتا بخانەیە چەندەها قوتابی ئیمانداری دامەزراوی تیٚدا پەروەردە كرد ، چونكە مامۆستایەك بوون ویٚنەی نە بوو لە م جیهانە ، رۆشنایی چاوی هەموو موسلمانانە خۆشەویستە رابەرمانە ، هەر ئەویش دەكەینە رابەو پیٚشەوای خۆمان بە فەرمایشتە جوانەكانی ، بەراستی هیچ كاتیٚك موسلمانان هیٚندەی ئیٚستا كە لەم سەردەمە دا ١٤٤٧ك بەرانبەر ٢٠٢٥م ئەوەندە بیٚ سەر كردەو بیٚ پیٚشەوا نەبوونە ، چونكە بە كۆچی دوایی كردنی پیٚغەمبەری خوا ﷺ بۆشایەكی ئەو تۆ روویداوە ، ئەمەش ئاماژەیە بۆ رۆژی كۆتایی ، بۆیە ئەم رۆی حال و بارو دۆخی موسلمانان تەنها ئەوەیە بیٚ مامۆستا و بیٚ پیٚشەواو بیٚ سەركردەو بیٚ شوانین ، بۆیە رۆژ بەرۆژ موسلمانان لە سەران سەری دونیا بیٚ خاوەنن كەسیٚك نیە بە هانایی موسلمانانەوە بیٚت و ببیٚتە فریادرەس بۆیان ، هەر بۆیە بیٚ سەركردەیی و بیٚ پیٚشەوایەتی لەم سەردەمە دا بەرۆكی موسلمانانی كردتوو ، فەرتەنە و ئاژاوەو و ئاشووب كوشتار و خرا پەكاری زۆر روودەدات ، ئەمەش نیشانەیەكە لە نیشانەكانی رۆژی كۆتایی یان رۆژی دوایی ، لەم رۆژگارەدا ئەوانەی كە وانەكانی مامۆستاكەیان دە خویٚنەوە یان پەرتووكەكەی (خوای گەورە) دەخویٚنەوە ئەوا بە پەنچەی دەست هەژمار دكریٚن، بۆیە زولم و ستەم كردن زۆر بووە سەر كردەو پیٚشەوا نەماوە ، ئەوەشی پیٚ وایە سەر كردەیە خویٚندەواری نیە و وانەكانی مامۆستای پیٚشەوایەتی مرۆڤایەتی نەخویٚند تەوە ، ئەگیان چون زولم ستەم و تۆی خرا پە كاری دەچیٚنیٚت لەم زەمانەدا ، بەلیٚ بە دلنیایەوە بە ناو سەر كردەكانی ئیٚستا موسلمانان ، نە خویٚندەوارن تەنها بیر لە پر كردنەوەی ئارەزووەكانیان دەكەن ، بۆیە بیر لە قیامەتی خۆیان ناكەنەوە كە لە سەر هەموو ئەمانە لیٚ پرسینەوەیان لە گەل دا دەكریٚت ، ئەوانە پەرتووكی پر كردنەوەی ئارەزووكانی دونیایان دە خویٚنن گۆی بە (قورئان و فەرموودە) نادەن بۆیە زولم ستەمیان چۆتە قیمە ، هەر بۆیە خراپ بوونی دونیا یان رۆژی كۆتایی لە سەر ئەم بەناو سەر كردەو پیٚشەوایان كۆتایی دیٚت و خراپ دەبیٚت ، چونكە خرا پی ئەمانە نیشانەیەك لە نیشانە كانی رۆژی كۆتایی ، هەربۆیە داوەكارم لە (خوای گەورە) لە سەر ریٚبازی مامۆستای مرۆڤایەتی بم مریٚنی ، هەموو كارو كردەوە كان بە (قورئان و فەرموودە) كانی پیٚغەمبەری خوا ﷺ ، چونكە هەر ئەو پیٚشەوا سەركردەو را پەر و رۆشنایی چاو خۆشەویستەم دایكی باوكم بە قوربانی بیٚت ، هەر ئەو بە مامۆستای خۆم دەزانم چونكە ئارام كەرەوە ئۆقریی و ئاسوودەی دلانە ..؟!

فتح كردنی بیت مقدس

فتح كردنی بیت مقدس یەكێكە لە نیشانەكانی رۆژی كۆتـایی ، ئەوە بوو لە سەردەمی پێشەوایی ئیمانداران (عمری كوری خەتـاب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – بیت مقدس لە سەر دەستی ئەو فتح كرا یان رزگار كرا لە دەستی رۆمەكان ئەویش لە سالی (١٦) كۆچی دا روویدا ، هەر وەكو زانـایانی ئیسلام دەگێرنەوە دە لێن : (عمری كوری خەتـاب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – بە خۆی دەر چوو بۆ فتح كردنی بیت مقدس بەشداری كرد لەم فتحە گەورەیە دا ، وە لە گەل خەلكە كەی پیٚك هات پاكی كردەوە لە جوولە كەو گاورەكان ئەو كات ، هەروەها مەزگەوتی دورست كرد لەنیٚوان گومەزەكەی بیت مقدس .؟! وەكو بـاسمان كرد فتح كردنی بیت مقدس یەكێكە لە نیشانەكانی قیامەت ، هەر وەك لەو فەرموودەی (عوفی كوری مالك)لە شەش نیشانەكە بۆ مان دەگریٚتەوە كە پیٚغەمبەری خوا ﷺ بـاسی كردووە

- ❖ لە (عوف كوری مالك الاشجعی) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((أَتَيْتُ النَّبيَّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ في غَزْوَةِ تَبُوكَ وهو في قُبَّةٍ مِن أَدَمٍ، فَقالَ: اعْدُدْ سِتًّا بيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ: مَوْتِي، ثُمَّ فَتْحُ بَيْتِ المَقْدِسِ ، ثُمَّ مُوتَانٌ يَأْخُذُ فِيكُمْ كَقُعَاصِ الغَنَمِ ، ثُمَّ اسْتِفَاضَةُ المَالِ حتَّى يُعْطَى الرَّجُلُ مِئَةَ دِينَارٍ فَيَظَلُّ سَاخِطًا، ثُمَّ فِتْنَةٌ لا يَبْقَى بَيْتٌ مِنَ العَرَبِ إلَّا دَخَلَتْهُ، ثُمَّ هُدْنَةٌ تَكُونُ بيْنَكُمْ وبيْنَ بَنِي الأصْفَرِ، فَيَغْدِرُونَ فَيَأْتُونَكُمْ تَحْتَ ثَمَانِينَ غَايَةً ، تَحْتَ كُلِّ غَايَةٍ اثْنَا عَشَرَ أَلْفًا)) . صحيح البخاري برقم (٣١٧٦).

واتە : لە غەزوەی تەبووكدا رۆیشتمە خزمەت پیٚغەمبەری خوا ﷺ ، لە چادریٚكی خری وەكو گومەزی چەرمین دا بوو فەرمووی : (شەش شت بە نیشانەكانی رۆژی دوایی بەژمیٚرە : مردنی من " پاشان ئازاد كردنی بیت المقدس ، پاشان مردنیٚك وەكو دەردی مردار بوونەوەی ئاژەل لیٚتان دەكوژیٚت ، پاشان زۆر بوونی مال و سامان ، هەتـا (وای لیٚ دیٚ) كەسیٚك سەد دینـاری دە دریٚتی هەر نـارازییە، پاشان پەیدابوونی ئاژاوەیەك لە هیچ مالیٚكی عەرەب نیە ئەم ئاژاوەیە نەرواتە ناوی و نەیگریٚتەوە ، پاشان لە نیٚوان ئیٚوە و رۆمدا ئاگر بە ستیٚك دەبیٚت ، بەلام رۆمەكان خیانەت و نـاپاكی تـان لیٚ دەكەن و ئەم هدنەیە دەشكیٚنن ، ئە نجا لە ژیٚر هەشتا بەیداخ هیٚرشتان بۆ دەهیٚنن ، لە ژیٚر هەر بەیداخیٚكدا دوانزە هەزار سەربـازی تیٚدایە ..؟!

- (ئیمامی احمد) – رەحمەتی خوای لیٚ بیٚت – دەگیٚریٚتەوە لە ریگای ((عبیدی كوری ئـادم) – رەحمەتی خوای لیٚ بیٚت – دەلیٚت :

((سَمِعْتُ عمرَ بنَ الخطَّابِ يقولُ لِكَعبٍ : أينَ ترى أن أصلِّيَ ؟ قالَ : إن أخذتَ عنِّي صلَّيتَ خلفَ الصَّخرةِ، فَكانتِ القُدسُ كلُّها بينَ يديكَ، فقالَ عُمرُ ضاهيتَ اليَهوديَّةَ، لا، ولَكِن أصلِّي حيثُ صلَّى رسولُ اللَّهِ صلَّى اللَّهُ عليهِ وسلَّمَ، فتقدَّمَ إلى القبلةِ فصلَّى ثمَّ جاءَ فبسَطَ رداءَهُ وَكَنسَ الكُناسةَ في ردائِهِ وَكَنسَ النَّاسُ)). اخرجە احمد برقم (٢٦١) ، ابن كثیر في (البدایة والنهایة) (٧/٦٠) ، ابن عساكر في (تـاریخ دمشق) (٦٦/٢٨٥)

واتە : گویٚم لە (عمری كوری خەتـاب) بوو بە (كەعبی ئەحباری) ووت : چ شویٚنیٚك بە بـاش دەزانی نویٚژی تیٚدا بكەم ..؟! ئەویش ووتی : گەر بە قسەی من دەكەیت ولیٚم وەرگری ئەوا نویٚژ لە دواوەی بەردەكە دەكەیت ، وە قدس هەمووی لە بەر دەستت دایە چ شویٚنیٚكت حەز كرد ئەوا بكە ، جا (عمر كوری خەتـاب) ووتی : جوولەكایەتی خۆت هەر بە دیار دەخەیت نەخیٚر بەلكو نویٚژ دەكەم وەكو ئەوەی كە پیٚغەمبەری خوا ﷺ نویٚژی دەكرد ، جا پیٚش كەوت بەرەو رووی قیبلە و نویٚژی كرد لە پاشان هات و عەبـاكەی راخست و پاكی كردەوە لە خۆل و تۆزی سەر عەبـاكەی پاشان خەلكیش هەر وایان كرد ..؟!

بەلیٚ ئەوە بوو بیت مقدس لەسەردەمی پیٚشەوایی ئیمانداران (عمری كوری خەتـاب) - خوا لیٚ رازی بیٚت - رزگار كرا لە سالی (١٦) كۆچی دا بەرانبەر بە سالی (٦٣٧) زایینی ، وە لە جوولە كەو گاورەكان پاكی كردەوە ، وە مەزگەوتیٚكی تیٚدا دروست كرد ، بیٚ گومان ئەوەی كە زانـایانی میٚژووی ئیسلام دەگیٚرنەوە لە رابردوو دا بیت مقدس دوو جار فتح كراوە یان رزگار كراوە ، یەكەم جار لەسەر دەمی خەلیفایەتی (عمری كوری خەتـاب) بووە لە سالی (١٦) كۆچیدا بەرانبەر بەسالی (٦٣٧) زایینی دا ، وە جاری دووەمیش لە سەردەمی (دەولەتی ئەیوبییەكان) بە پیٚشەوایەتی (صلاحەدین ئەیوبی) – رەحمەتی خوای لیٚ بیٚت - ئەویش لە سالی (٥٨٣) كۆچیدا بەرانبەر بە سالی (١١٨٧) زایینی دا ..؟!

بەلیٚ فتح كردنی بیت مقدس لە سەر دەمی (عمری كوری خەتـاب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – لە سالی (١٦) كۆچی دا ، هەروەها بە سەركردایەتی سوپای موسلمانـان (ابو عبیده الجراح) بیت مقدس رزگار كرا ، ئەوە بوو (عمری كوری خەتـاب) لە شاری مەدینەوە بەریٚكەوت بۆ خاكی پیٚغەمبەران – علیهم السلام – ولاتی شام شاری(قدس) یان (ئۆرشەلیم) یان (بیت مقدس) لە فەلستینی ئیٚستا بە مەبەستی كلیلەكانی وەرگرتنی (بیت المقدس) بە دەستی خۆی لە گەل ریٚ و رەسمیٚكی سالار و شكۆمەندیدا كە جوانی ئەو شكۆمەندەی زیاد دەكات بە خۆ بە كەمزانینەوە پیٚشەوایەكی باورداران یان ئیماندارنی سەر زەوی كە ئۆمەتی ئیسلام لە ژیٚر فەرمانرەوای ئەو دا بوو ،ئەو ئەمیرو خەلیفەی موسلمانان بوو لە و سەردەمەدا ، ئەو خۆ بە كەم زانینەی ئەو ئەخلاص و دلسۆزیەی بۆ (خوای گەورە) و ئـایینەكەی موسلمانان هەیبوو ویٚنەی نەبووە لە میٚژووی مرۆڤـایەتی چونكە هەموو خەمی دونیایی سەرخستنی ئـایینی ئیسلام بوو ، (عمری كوری خەتـاب) پیٚشەوایی موسلمانـان ناسراوە بە (الفاروق) ئەو كاتە لە گەل خزمەت كارەكەی بەریٚكەوت لە شاری مەدینە بۆ بیت مقدس ، دەگیٚرنەوە دەلیٚن : بە هەر دوو كیان یەك ولاغ یان لابوو بۆ سواری ، ئەویش لە گەل یەك بە نۆرە سواری پشتی ولاغە كە دەبوون ، جاریٚك ئەو سواری دەبوو جاریٚك خزمەتكارەكەی ، كاتی گەیشتنە (بیت مقدس) ئەویش لە سواری ولاغەكەی هاتە خوارەوە پیلاوەكەی خستە بن بـاخەلی ولاغەكەی راكیٚشا و خۆی كەوتە پیٚش ولاغەكە ، كاتی كە (ابو عبیدەی الجراح) سەر كردەی موسلمانان ئەوی بینی ووتی : (یا امیر المؤمنین ، ما أحب ان القوم قد أسشرفوك) واتە : ئەی ئەمیری ئیمانداران پیٚم خۆش نیە ئەو خەلكە بتبینن و تۆیش لەو حالەتەدای ..؟! پیٚشەوای موسلمانان فەرمووی : (أوە یا أبا عبیدة ، لو قالها غیرك یا أبا عبیدة ، لقد كنا أذل قوم فأعزنا الله بالإسلام ، فمهما ابتغینا العزة في غیره أذلنا الله) .اخرجه الحاكم في المستدرك (١/١٣٠) واتە : ئۆوْە ئەی ابو عبیده ... بـا یەكیٚكی تر ئەو قسەیەی بكردایە ئەی ابو عبیده ، ئیٚمە كەساسترین قەوم بووین و (خوای گەورە) بە ئیسلامەوە شكۆیی پیٚ بەخشین و هەر كاتیٚ بە شویٚن شكۆمەندیدا بگەریٚین جگە لە ئەو ، واتە : (لە ئیسلام) ئەوا (خوای گەورە) كەسـاسمان دەكـات ، واتە : تەنها بە ئیسلام شكۆمەندین ، جگە لە ئیسلام هەمیشە زەلیل و كەساسین ..؟!

تیٚبینی : هەر چەندە هەندیٚك سەرچاوە ئاماژە بە (صلاحەدین ئەیوبی) ئەدەن كەوا ئەو بە رەچەلك كورد، كە نەتەوەی كورد شانـازی پیٚوە دەكـات ، بەلام بە بۆ چوونی من ئەو پیٚشەوایە كورد نەبووە ، هەرچەندە منیش وەكو كورد بوونی خۆم شانازی بەم شیٚرە پیاوە دەكەم كە گوایە كوردە شانـازیش بە كورد بوونی خۆم دەكەم وەكو هەر نەتەوەیەك ، بەلام لە راستی دا ئەو سەرچاوانەی كە ئاماژە بە كورد بوونی (صلاحەدین ئەیوبی) دەكەن لاوازن ، هیچ لە میٚژوو نووسە زانـایانی ئیسلامی بە رهایی بە كوردیان نەزانیوە ، بیٚ گومان ئیٚمەی كورد دەبیٚت یەكەم جار وەكو موسلمان شانـازی پیٚوە بكەین دواتریش وەكو كورد ، ئەگەر سەرچاوە كان راست و دروست بن ..؟!

هەروەها بە یارمەتی (خوای گەورە و میهرەبـا) بیت مقدس جاریٚكی تریش فتح دەكریٚتەوە یان رزگار دەكریٚتەوە ئەویش لە بـاسەكانی رۆژی كۆتـایی كە لە فەرموودەی ئیمامی (مسلم) دا هـاتووە ، ئەویش لە سەر دەستی كۆمەلیٚكی ئیماندار رزگار دەكریٚتەوە ،هەتـاكو دارو بەرد قسەدەكەن و دەلیٚن : (ئەی موسلمان ئەی بەندەی خو دا ، ئەمە جوولەكەیە لە پشت من خۆی حەشار داوە وەرە بیكوژە)

پەتایی یان نەخۆشی عەمواس

ئەمەش نیشانەیەك لە نیشانەكانی رۆژی كۆتایی ، هەلبەتە ئەم نیشانەیە روویداوە لە سەردەمی پێشەوای موسلمانان (عمری كور خەتاب) دا ، ئەم نەخۆشیە یان پەتایە مردنێكی زۆر بە كۆمەل بوو ، وە كو دەردێك لە ناویان بلاوبویەوە كۆمەل كۆمەل خەلكی دەمردن ، دەلێن : تاعونی عەمواس بریتیە لە ئاوسان و كیس كردن لە لاشەدا بە دیار دەكەوت لەگەل سووتانەوەی توندو زۆر بە ئازار ، چونكە ئەمە پەتایەكی زۆر كوشندە بووە ، (عەمواس) شارێك بوو لە نزیك (بیت مقدس) ، ئەم رووداوە دوایی فتح كردنی (بیت مقدس) روویدا ، جیاوازی هەیە لە نێوان زانایان هەندێك دەلێن : لە سالی (١٧) كۆچی دا روویداوە ، هەندێكی تریش دەلێن : لە سالی (١٨) كۆچی دا روویداوە ، ئەم نەخۆشیە بە كۆمەلە پەتایەك بووە وەكو (پەتایی مەر) دەردێكی زۆر كوشندەیە .

❖ لە (عوف كوری مالك الاشجعی) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((أَتَيْتُ النَّبيَّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ في غَزْوَةِ تَبُوكَ وهو في قُبَّةٍ مِن أَدَمٍ، فَقالَ: اعْدُدْ سِتًّا بيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ: مَوْتِي، ثُمَّ فَتْحُ بَيْتِ المَقْدِسِ ، ثُمَّ مُوتَانٌ يَأْخُذُ فِيكُمْ كَقُعَاصِ الغَنَمِ ، ثُمَّ اسْتِفَاضَةُ المَالِ حتَّى يُعْطَى الرَّجُلُ مِئَةَ دِينَارٍ فَيَظَلُّ سَاخِطًا، ثُمَّ فِتْنَةٌ لا يَبْقَى بَيْتٌ مِنَ العَرَبِ إلَّا دَخَلَتْهُ، ثُمَّ هُدْنَةٌ تَكُونُ بيْنَكُمْ وبيْنَ بَنِي الأصْفَرِ، فَيَغْدِرُونَ فَيَأْتُونَكُمْ تَحْتَ ثَمَانِينَ غَايَةً ، تَحْتَ كُلِّ غَايَةٍ اثْنَا عَشَرَ أَلْفًا)) . صحيح البخاري برقم (٣١٧٦).

واتە : لە غەزوەی تەبووكدا رۆیشتمە خزمەت پێغەمبەری خوا ﷺ ، لە چادرێكی خری وەكو گۆمەزی چەرمین دا بوو فەرمووی : (شەش شت بە نیشانەكانی رۆژی دوایی بەژمێرە : مردنی من " پاشان ئازاد كردنی بیت المقدس ، پاشان مردنێك وەكو دەردی مردار بوونەوەی ئاژەل لێتان دەكوژێت ، پاشان زۆر بوونی مال و سامان ، هەتا (وای لیٚ دیٚ) كەسێك سەد دیناری دە درێتی هەر نارازییە، پاشان پەیدابوونی ئاژاوەیەك لە هیچ مالێكی عەرەب نیە ئەم ئاژاوەیە نەرواتە ناوی و نەیگرێتەوە ، پاشان لە نێوان ئێوە و رۆمدا ئاگر بە ستێك دەبێت ، بەلام رۆمەكان خیانەت و ناپاكی تان لیٚ دەكەن و ئەم هدنەیە دەشكێنن ، ئە نجا لە ژێر هەشتا بەیداخ هێرشتان بۆ دەهێنن ، لە ژێر هەر بەیداخێكدا دوانزە هەزار سەربازی تێدایە ..؟!

تێبینی : مەبەست لەم فەرموودەیە دا كە هاتووە بە (**ثُمَّ مُوتَانٌ يَأْخُذُ فِيكُمْ كَقُعَاصِ الغَنَمِ**) واتە : مردنێكی لە ناكاو كت پر لە ناوتان بلاو دەبێتەوە (كقعاص الغنم) واتە : وەكو ئەو دەردەی كە تووشی (مەر) دەبێت یان ئاژەلان دەبێت ،یان دەی فەرموو: ئەمە شتێكە لە لووتی (مەر) و (ولاغ) یان ئاژەلانەوە دەر دەچێت ، وە یەك سەر لە ناوی دەبات و دەیفەوتێنی ..؟!

(ئیمامی ابن حجر) – رەحمەتی خوای لیٚ بێت- دەلێت : (ئەم نیشانەیە بە دیار كەوت لە تاعونی شاری عەمواس دا لە سەردەمی خەلافەتی پێشەوا (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – ئەوەش دوای رزگار كردنی (بیت مقدس) روویدا). لە سالی (١٨) كۆچی كە راو بۆ چوونی زۆربەی زانایانی لەسەر ، رووداوی نەخۆشی یان تاعونی عەمواس لە شارێك بە ناوی عەمواس نزیك (بیت مقدس) روویدا ، دواتر بلاو بوویەوە بە هەموو ولاتی شام ، خەلكێكی زۆری بەم پەتایەوە یان نەخۆشیەوە مردن ، كە زۆر بەی زانایان دەگێرنەوە دەلێن : لەم كاتەدا هاولانی پێغەمبەری خوا ﷺ بە هۆی ئەم نەخۆشیەوە ژمارەیەكی زۆر مردن و كۆچی دواییان كرد ، هەروەها ئەو دەگێرنەوە دەلێن : ژمارەی ئەو خەلكانەی بەهۆی ئەم پاتایە مردن (بیست پێنج هەزرا) كەس بوون لە موسلمانان ، وە هەر لەم رووداوەدا ناوی هەندێك لەم هاوەلانەش باس كراوە ، لەوانە (ابو عبیدەی كوری الجراح) كە سەر كردەی موسلمانان بوو لە ولاتی شام ، وە (معازی كوری جبل) ، وە (شەرحەبیلی كوری حسن) ،وە (الفضلي كوری عباس كوري عبدالمطلب) ، وە (یزید ی كوری سفیان) ، وە (حارث كوری هیشام) ، وە (سهیل كوری عمر) ، وە (عوتبە ی كوری سهیل) وە چەندین هاوەل و سەر كردەی موسلمانان لەم پەتایە مردن ، دەگێرنەوە دەلێن : خەلیفەی موسلمانان (عمری كوری خەتاب) لە شاری مەدینە نامەی نووسی بۆ (ابو عبیدەی الجراح) لە ولاتی شام ، بۆ ئەوەی ولاتی شام بەجیٚ بهێلێت خۆی لەم پەتایە رزگار بكات ، بەلام دەلێن : (ابو عبیدە كوری الجراح) وەلامی نامەكەی پێشەوا موسلمانانی دایەوە ، ووتی : من هەستم بە نیازەكەی تۆ كرد ، من لە گەل سوپاس موسلمانانم و خۆم لەوان دوور ناخەمەوە ، وە نامەوێت لێیان دوور بم ، تا(خوای گەورە) فەرمان و قەدەری خۆی سەبارەت بە من ئەوان رەوانە دەكات ، ئەی پێشەوایی ئیمانداران ببەخشە دەخوازم لێرە بمێنمەوە ، دەگێرنەوە دەلێن : كاتێك (عمروی كوری خەتاب) نامەكەی (ابو عبیدەی كوری الجراح) گەیشتەوە دەستی خوێندیەوە دەستی بە گریان كرد ، ئەوانەی لە دەوری پێشەوای ئیمانداران بوون ووتیان : ئەی خەلیفەی موسلمانان ئایا (ابو عبیدە كوری الجراح) مردووە ..؟! ئەویش ووتی : نەخێر . بەلام پێم وابێت خۆی وا دەلێت ..!!

پاش مردنی (ابو عبیدەی الجراح) بە پەتایی عەمواس ، ئەوە بوو (معاذی كوری جبل) جێگەی گرت بووە بە سەر كردەی موسلمانان لە ولاتی شام ، ئینجا كورەكەی (معاذی كوری جبل) پەتایی گرت ، بە ناوی (عبدالرحمن كوری معاذ كوری جبل) ئەویش مرد ، لە پاشان (معاذی كوری جبل) بە خۆی پەتایی گرت ئەویش مرد ، ئینجا (عمری كوری عاص) جێگەی گرتەوە بووە بە سەركردەی موسلمانان ، ووتاری بۆ خەلكە كەی دا ووتی : ئەی خەلكینە ئەم نەخۆشییە كاتێك بێت وەكو ئاگر بلیسە دەسێنێت ، پەنا بۆ كویستانەكان ببەن ..؟!

لە (محمدی كوری ئیسحاق) – رەحمەتی خوای لیٚ بێت – دە لێت : كاتێك هەوالی مردنی ئەم دوو سەركردەیەی ولاتی شام ، كە (ابو عبیدەی الجراح) و (یزیدی كوری ئەبی سفیان) بە پێشەوای موسلمانان یان خەلیفەی مسلمانان (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ یان رازی بێت – گەیشت ، ئەویش (معاویەی كوری سفیان) وە ك سەركردەی موسلمانان لە دمشق دەست نیشان كرد ، وە (شەرحەبیل كوری حسن) وە ك سەركردەی موسلمانان لە (ئەردەن) دەست نیشان كرد ..!!

دەگێرنەوە دەلێن : ئەم پەتایە بەرادەیەك ئەوەندە كوشندە بووە كە كەس هاوشێوەی نەبینیبوو ، هەر بە هۆی ئەمەوە دوژمنانی ئیسلام چاوی تەماحی برییووە موسلمانان و لە كاتە موسلمانان ترسیان هەبوو چونكە پەتاكە یان نەخۆشیەكە كە پەتایەكی ئاژەلی بووە ، خەلكی لە یەكی دەگرتەوە ، بەم هۆیەوە خەلكانێكی زۆر مردن ، بۆ ماوەیەكی زۆر درێژەی كێشا ، دەلێن : چەند مانگێكی خەیاند خەلكی لە بەردەوام بوونی ئەم نەخۆشیە سەریان سورما ..؟!

شەهید کردنی (عمری کوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت –

(عمری کوری خەتاب کوری نوفەیلی قورەیشی) ناسراوە بە (فاروق) چونکە کاتێك موسلمان بوو ئیتر کافرانی قورەیشی لە بەر (عمر) نە دەوێران ئازاری و ئەشکە نجەی موسلمانان بدەن ، هەر بۆیە ناسراوە بە(فاروق) .

❖ لە (عمری کوری عاص) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((أنَّ النَّبيَّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ بَعَثَهُ علَى جَيْشِ ذَاتِ السَّلَاسِلِ، فأتَيْتُهُ فَقُلتُ: أيُّ النَّاسِ أحَبُّ إلَيْكَ؟ قَالَ: عَائِشَةُ، فَقُلتُ: مِنَ الرِّجَالِ؟ فَقَالَ: أبُوهَا، قُلتُ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ عُمَرُ بنُ الخَطَّابِ، فَعَدَّ رِجَالًا)). سنن الترمذي برقم (٣٨٨٥).

واتە : کاتێك پێغەمبەری خوا ﷺ کردی بە فەرماندە و سەرکردەی لە شکری جەنگی (ذات السلاسل) فەرمووی : چوومە خزمەتی ووتم : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ خۆشەویسترین کە بەلاتەوە کێیە .؟!

فەرمووی (عائیشە) ووتم : ئەی لە پیاوان ..؟! فەرمووی : (باوکی) واتە : (ابو بکر صدیق) ووتم : پاشان کیٚ ..؟! فەرمووی : پاشان (عمری کوری خەتاب) ئینجا هەموو هاوەلە کان ..؟!

بەلیٚ لە ماوەی خەلیفایەتی (عمر) دەرگای فتح کردن کرایەوە ، لە سەردەمی ئەو دا فتوحات دەستی پێکرد پر بوو لە سەر وەری دادگەری و سەرکەوتنی موسلمانان لە هەر دوو ئیمپراتۆری فارس و رۆمەکان واتە لە رۆژ هەلاتە بۆ رۆژئاوا ، هەروەها (عمر) لە سالی (٢٣) کۆچی دا ، نزاو پارانەوەی دەکرد بۆ شەهید بوون ، دەستەکانی بەرز دەکردەوە ووتی : خوایە ، تەمەنم زۆرەو توانام کەمی کردووە و ناچەی ژێر دەسەلاتی خەلیفایەتیم فەراوان بووە ، دەی خوایە تا نەفەوتاوم بمبەرەوە بۆ لای خۆت ..؟! . المستدرك على صحيحين برقم (٤٤٦٢).

❖ لە (ئەسلم مولی عمر کوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عنْه قالَ: اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي شَهَادَةً في سَبيلِكَ، واجْعَلْ مَوْتي في بَلَدِ رَسولِكَ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ)) . صحيح البخاري برقم (١٨٩٠).

واتە : (عمری کوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – نزای دەکرد دەی فەرموو : خوایە پلەی شەهیدیەکەم پیٚ ببەخشە کە لە رێی تۆدا بێت ، مەرگیشم بخەرە ناو شارەکە ی پێغەمبەرەکەتەوە ﷺ .

گفت و گۆیی نێوان (عمری کوری خەتاب) و (حذیفە بن الیماني) لەسەر فیتنەی نزیك کەوتنەوەی شکانی دەرگاکە :

❖ لە (حذیفە بن الیماني) –خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((أنَّ عُمَرَ بنَ الخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عنْه، قالَ: أَيُّكُمْ يَحْفَظُ قَوْلَ رَسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ في الفِتْنَةِ؟ فَقالَ حُذَيْفَةُ: أَنَا أَحْفَظُ كما قالَ، قالَ: هَاتِ، إنَّكَ لَجَرِيءٌ، قالَ رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: فِتْنَةُ الرَّجُلِ في أَهْلِهِ ومَالِهِ وجَارِهِ، تُكَفِّرُهَا الصَّلَاةُ، والصَّدَقَةُ، والأمْرُ بالمَعروفِ، والنَّهْيُ عَنِ المُنْكَرِ، قالَ: ليسَتْ هذِه، ولَكِنِ الَّتي تَمُوجُ كَمَوْجِ البَحْرِ، قالَ: يا أَمِيرَ المُؤْمِنِينَ، لا بَأْسَ عَلَيْكَ منها، إنَّ بيْنَكَ وبيْنَهَا بَابًا مُغْلَقًا، قالَ: يُفْتَحُ البَابُ أَوْ يُكْسَرُ؟ قالَ: لَا، بَلْ يُكْسَرُ، قالَ: ذَاكَ أَحْرَى أَنْ لا يُغْلَقَ، قُلْنَا: عَلِمَ عُمَرُ البَابَ؟ قالَ: نَعَمْ، كما أنَّ دُونَ غَدٍ اللَّيْلَةَ، إنِّي حَدَّثْتُهُ حَدِيثًا ليسَ بالأغَالِيطِ ، فَهِبْنَا أَنْ نَسْأَلَهُ، وأَمَرْنَا مَسْرُوقًا فَسَأَلَهُ فَقالَ: مَنِ البَابُ؟ قالَ: عُمَرُ)). سنن الترمذي برقم (٢٢٥٨).

واتە : پێشەوا (عمر) خوا لیٚ رازی بێت – فەرمووی : کیٚ لە ئێوە ئەوەی لە بەرکردووە کە پێغەمبەری خوا ﷺ دەربارەی فیتنە و ئاژاوە فەرموویەتی ..؟! (حذیفە) – خوا لیٚ رازی بێت – فەرمووی : فیتنەی پیاو بەرامبەر بە خانەوادە و کەسوکار و مندالەکانی و دراوسێکانی نوێژ و رۆژوو چاکە و خێر کردن و فەرمان بە چاکە و رێگری لە خراپە دەبنە کەفارەتیان و دەیان سرنەوە ، پێشەوا (عمر) – خوا لیٚ رازی بێت – فەرمووی : لە وبارەوە پرسیارت لیٚ ناکەم ..؟! بەلکو دەربارەی ئەو فیتنە و ئاژاوە پرسیارت لیٚ دەکەم وەك هەلچوون و شەپۆلی زۆر بە هێزی دەریاکان شەپۆل دەدات ، (حذیفە) – خوا لیٚ رازی بێت – فەرمووی : ئەی ئەمیری باوەرداران نێوان و تۆ ئەو فیتنانە دەرگایەکی داخراو هەیە ، پێشەوا (عمر) – خوا لیٚ رازی بێت – فەرمووی : باشە ئەو دەرگایە داخراوە دەشکێت . یان دە کرێتەوە ..؟! (حذیفە) – خوا لیٚ رازی بێت – فەرمووی : نەخێر دەشکێت . ئەویش فەرمووی : دەی کە شکا قەت جارێکی تر داناخرێتەوە ..!! یەکێك لە هاوەلەکان ووتی : پرسیاری لە (حذیفە) – خوا لیٚ رازی بێت – کرد : باشە (عمر) خۆی دەزانێت مەبەست لە دەرگاکە کێیە ..؟! ئەویش فەرمووی : ئەریٚ واللە چۆن دەیزانی لە دوای رۆژ شەو دێت ئاواش دەیزانی دەرگاکە کێیە ..!! چونکە من فەرموودەیەکم بۆ نە گێرابوویەوە کە لێی تێنەگات " یەکێکی تر کە لە هاوەلە کان ناوی (مسروق) بوو لە (حذیفە) – خوا لیٚ رازی بێت – پرسی : باشە مەبەست لە دەرگاکە کیٚ بوو ..؟! (حذیفە) – خوا لیٚ رازی بێت – فەرمووی : (عمری کوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت - ئەوا خۆی بوو ..!!

تێبینی : دەربارەی ئەم فەرموودەیە : بەلیٚ وا دەر دەکەوێت کە پێشەوایی دووەمی موسلمانان یان خەلیفەی دووەمی موسلمانان (عمری کوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت - دەرگایەکی داخراو بوو لە رووی فیتنە و ئاشووب ئاژاوە گەورە کانی رۆژی کۆتایی یان ئاخر زەمان ، بەمانایی ئەوەی کە بە شکاندنی یان کرانەوەی ئەم دەرگایە ئەوا دەرگایی فیتنە و ئاشووب کرایەوە ، واتە : کردنەوەی ئەم دەرگایە ئەوەیە بووە شەهید کردنی سەروەری باورداران یان ئەمیری باورداران (عمری کوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت - ئەویش لە لایەن کەسێکی ناپاك و خیانەتکاری قێزەونی بیٚ باوەر بە ناوی (ابو لولوی مجوسی) ئەم دەرگایە کرایەوە بۆ هاتن و روودانی فیتنە ئاشووب ئاژاوە گەورەکان کە وەك دەریا شەپۆل دەدەن ، بەتایبەتی کوشتاری موسلمانان لە نێوان خۆیاندا کە لە دوایی شەهید کردنی (عمر کوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – دەستی پێکرد ، هەر لە سەردەمی هاوەلانەوە تاکو ئەمرۆش ئەو فیتنە ئاژاوە و ئاشووبە بەردەوام تا رۆژی کۆتایی ..؟!

سەبارەت بە رووداوی شەهید بوونی (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – لە لایەن (ئەبو لو لوی مجوسی) كە كەسێكی نەمەك حرام و نا پاك و بیٚ باوەر قینە لە دڵ بووە ..!!

لە (مسعودی كوری مخریمە) لە (ەدایكی عاتیكە كچی عوف) – رەحمەتی خوا یان لیٚ بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : رۆژێك (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – دەچێتە نێو بازار ، لە بازار (ئەبو لولوی مجوسی) ئە بینێت " (ئەبو لو لو مجوسی) ئاگر پە رستی نا پاك ، ئەو كاتە خۆی كویلەی (مغیرەی كوری شوعبە) بوو ئەو پیاوێكی (نصرانی) بوو ، پاشان (ئەبو لولو) بە (عمری كوری خەتاب)- خوا لیٚ رازی بێت – ووت : ئەی سەرورەری باورداران ئایا لە كاری (مغیرە كوری شوعبە) چاكە یەكم لە گەل ناكەی ..؟! چونكە خەراجی قورسم لەسەر شانە ..؟!

(عمر) ووتی : خەراجەكەی تۆ چەندە ..؟!

ئەویش ووتی : رۆژانە دوو درەم ..!!

(عمر) ووتی : چ پیشەیەك دەزانیت ..؟!

ئەویش ووتی : دار تاش و وێنە كێش و ئاسنگەر ..!!

(عمر) ووتی : بەراو بۆ چوونی من بە هەموو پیشە و كارەی ئە نجامی دەدەیت ، خەراجەكەی تۆ زۆر نیە واتە : كرییٚ كارەكەی تۆ زۆر نیە ..؟!

پاشان (عمر) پیٚ ووت : من بیستوومە وتووتە : ئەگەر بمەوێت ئاشێك دروست دەكەم كە بە (با) كار بكات ..!!

ئەویش ووتی : ئەگەر بە تەندروست مامەوە ، ئاشێك دروست دەكەم كە خەلكانی ژۆژهەلات و رۆژ ئاوا باسی بكەن ..!!

دەگێرنەوە دەلێن : ئینجا كۆتایی بە گفت و گۆی نێوانیان هات ، (ئەبو لو لو) رۆیشت (عمر)ی بە جیٚ هێشت واتە لە شوێنكەی نەما ..

پاشان (عمری كوری خەتاب) - خوا لیٚ رازی بێت - فەرمووی: ئەم كویلەیە هەرەشەی لەمن كرد ، واتە هەرەشەی كوشتی لێكرد ..؟!

دەگێرنەوە دەلێت : پاشان (عمر ی كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – رووی كردەوە مالەكەی خۆی چووەوە بۆ مالەوە ، بۆ رۆژی دوا تر پیاوێك بەناوی (كەعبی الاخبار) هاتە لای ..!!

ئینجا (كەعبی لاخبار) ووتی : ئەی ئەمیری باوەرداران ، وە سیەت بكە ، چونكە سیٚ رۆژی دیكە شەهید دەكرێت یان دەمریت ..!!

(عمر) ووتی ك ئەمە لە كویٚ دەزانیت ..؟!

ئەویش ووتی: ئەمە لە كتێبی (خوای گەورە) لە (تەورات) دەبینم ..!!

(عمر) ووتی : تۆ ناوی (عمری كوری خەتاب) لە (تەورات) دەبینی ..؟!

ئەویش ووتی : نەخێر . بەم شێوەیە نا ، بەلكو تاییەت مەندیەكانی تۆ دەبینم و ماوەی ژیانی تۆ كۆتایی هاتووە ..!!

دەلێن : (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – هەستی بە هیچ دەردو نەخۆشیەك و ئازارێك نە دەكرد ..!!

ئینجا بۆ رۆژی دواتر (كەعبی الاخبار) ووتی : ئەی سەر وەری باورداران تەنها دوو رۆژ ماوە تەوە ..!!

پاشان بۆ بەیانی دووبارە رۆیشتەوە لای (عمر) ووتی : دوو رۆژ بە سەر چووە تەنها شەو رۆژێك ماوەتەوە ، چونكە تا بەیانی زیندوو دەبێت ..!!

دەگێرنەوە دەلێن : كاتێك بەیانی داهات (عمری كوری خەتاب) بۆ نوێژی بەیانی هاتە دەر ، ئینجا ئەو چەندین كەسی بۆ رێك وەستان لە ریزەكانی نوێژ دادەنا و كاتێك خەلكان ریزیان دەبەست ، دەهات و تەكبیری دەووت ..!!

دەگێرنەوە دەلێن : لەو كاتەدا (ابو لولوی مجوسی) لە ناو خەلكە هات ، خە نجەرێكی دوو سەری بە دەستەوە بوو ، شەش جار لە (عمری كوری خەتاب) دا ، یەك خە نجە كەلەكەی گرت بوو ئەمەش بووە هۆی شەهید كردنی (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت - ..!!

دەگێرنەوە دە لێن : (عمر كوری خەتاب) دوای سیٚ رۆژ مانەوە بە برینداری كاروی بارەكانی موسلمانانی رێك خست ، پاشان بانگی (عبدالرحمن ی كوری عوف) كرد پیٚ فەرموو : ئەوە كیٚ بووە منی زامدار كرد ..؟! ئەویش ووتی : ئەی ئەمیری باورداران (ئەبو لو لوی مەجوسی) كە (كویلەی مغیرەی كوری شوعبە) بوو ..!!

پاشان (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – فەرمووی : سوپاس بۆ (خوای گەورە) كە مەرگی من لە سەر دەستی كە سێكە تەنها بۆ یەكجاریش سوجدەی بۆ (خوای گەورە) نەبردووە ..!!

پاشان بە (عبدالله كوری عمری) فەرمووك برۆ بۆ لای (دایكی ئیماندران عائیشە) داوای مۆلەتی لیٚ بكە مۆلەت بدا من لە لای پێغەمبەری خوا ﷺ و (ئەبو بكر صدیق) – خوا لیٚ رازی بێت – بە خاك بسپێرن ..!!

جیاوازی هەیە لە نێوان زانایان دا لە سەر شەهید كردنی (عمری كوری خەتاب) لە سالەكەی دا ، هەندێك دەلێن لە سالی (٢٣) كۆچی دا بووە ، هەندێكی تریش دەلێن لە سالی (٢٤) كۆچی دابووە ، ماوەی پێشەوایەتی یان خەلافەتی (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بێت – كە ئەمیری باوەرداران بووە (١٠) سال بوو ، واتە : فەرمانرەوایەكەی (١٠) سال (٦) مانگ (چوار) رۆژی خەیاند ..!! دوایی ئەوە موسلمانان لە گەل (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت - بەیعەتیان بەست ..!! شەهید كردنی بەرانبەر سالی زایینی دەكاتە (٦٤٤) زایینی ..!!

شەهید کردنی (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت –

بەلیٚ شەهید کردنی (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت - لە چەندین فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ باس لە و رووداوە کراوە ، وە بەلگە لە سەر ئەوەی کە پێغەمبەری خوا ﷺ پێشتر (عوسمانی کوری عەفان) ئاگادار کردۆتەوە کە دوچاری دەبێت ئەو فیتنە و نەهامەتیانەی لە دوای ئەو بەرپا دەبن ، ئەم فینانەش گەورە دەبێت و وە داوای لە (عوسمان) کردووە کە ئارام بگرێت ، بە هیچ شێوەیەك دەست بەرداری خەلیفایەتیەکەی نەبێت و پاشە کەشەی لیٚ نەکات ، چونکە ئەو بە ناحەق شەهید دەکرێت و وەفات دەکات ، هەر بۆیە (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت – باش دەیزانی چی لە پێشە ، هەر بۆیە لە کاتی روودانی فیتنە ئاشووبەکە چاك دەیزانی لە سەر حەق ، ئەوانەشی داوای دەست هەلگرتنی دەکەن لە خەلیفایەتی یان ئەمیری باوەرداران ، ئەوا ئەوان بە هەل چوون و ئاژاوە گێرن و تەنها مەبەستیان هەلگیرساندنی فیتنە ئاژاوەو ئاشووب و نەهامەتیە بۆ موسلمانان ، هەر بۆیە لە خەلیفایەتیەکەی خۆی یان پێشەوایەتی ئیمانداران دانەبەزی و تنزلی لیٚ نەکرد ، لە هەمان کاتێشدا ریٚگەی نەدا هیچ کام لە هاوەلانی پێغەمبەری خوا ﷺ دەست بۆ چەك ببەن بۆ پارێزگاری کردنی ، بەلکو سوور بوو لە سەر ئەوەی کە نابێت یەك دلۆپێك خوێن برژێت ، بەراستی ئەو بەلێنەی کە بە پێغەمبەری خوا ﷺ دا بوو بریەسەر ، تەسلیمی قەدەری (خوای گەورە) بوو کە لە ئەزەلەوە بۆی نووسرام بوو بە ناحەق خوێنی دەرژێت ..؟؟؟!

❖ لە (ابو سهلە) –رەحمەتی خوا لیٚ بێت – دە گێرتەوە دەلێت :

((قال عثمانُ يومَ الدارِ إن رسولَ اللَّهِ صلَّى اللَّهُ عليهِ وسلَّم قد عَهِدَ إليَّ عهدًا فأنا صابرٌ عليه)). سنن الترمذي برقم (٣٧١١).

واتە : ئەو رۆژەی دەورەی مالی (عوسمان) – خوا لیٚ رازی بێت – دەرا بۆ ئەوەی شەهیدی بکەن ، فەرمووی : پێغەمبەری خوا ﷺ بەلێنێکی پیٚ داوم بەراستی ئارام دەگرم لە سەری ..؟!

تێبینی : مەبەست لە و بەلێنەی ئەو فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەی : ئەی (عوسمان) بەلکو (خوای گەورە) پۆشاکیٚککت لەبەر بکات ، ئەگەر ویستیان لە بەرت دابکەنن قبولی مەکە واتە : واز لە خەلیفایەتی مەهێنە ..؟!

لە (ابو سلمە کوری عبدالرحمن) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((أنَّ عثمانَ، أشرَفَ عليهِم حينَ حصَروهُ، فقالَ: أنشدُ باللَّهِ رجلًا سمعَ مِن رسولِ اللَّهِ صلَّى اللَّهُ علَيهِ وسلَّمَ يقولُ يومَ الجبلِ حينَ اهتزَّ فرَكَلَهُ برجلِهِ، وقالَ: اسكُن فإنَّهُ ليسَ عليكَ إلَّا نبيٌّ أو صدِّيقٌ أو شَهيدان وأنا معَهُ، فانتشدَ لَهُ رجالٌ، ثمَّ قالَ: أنشدُ باللَّهِ رجلًا شَهِدَ رسولَ اللَّهِ يومَ بيعةِ الرِّضوانِ يقولُ: هذهِ يدُ اللَّهِ وَهَذِهِ يدُ عثمانَ فانتشدَ لَهُ رجالٌ، ثمَّ قالَ: أنشُدُ باللَّهِ رجلًا سمعَ رسولَ اللَّهِ يومَ جيشِ العسرةِ، يقولُ: مَن ينفقُ نفقةً مُتقبَّلةً؟ فجَهَّزتُ نصفَ الجيشِ من مالي، فانتشدَ لَهُ رجالٌ، ثمَّ قالَ: أنشدُ باللَّهِ رجلًا سمعَ رسولَ اللَّهِ يقولُ: مَن يزيدُ في هذا المسجدِ ببيتٍ في الجنَّةِ؟ فاشتريتُهُ من مالي، فانتشدَ لَهُ رجالٌ، ثمَّ قالَ: أنشدُ باللَّهِ رجلًا شَهِدَ رومةَ تباعُ فاشتريتُها من مالي فأبحتُها لابنِ السَّبيلِ، فانتشدَ لَهُ رجالٌ)). سنن النسائي برقم (٣٦١١)

واتە : (عوسمان) کاتیٚ گەمارۆیاندا چووە سەر بەرزا ییەك ، فەمووی : هەر کەسێکتان سوێند دەدەم بە (خوا) بیستبێتی پێغەمبەری خوا ﷺ لەو رۆژەی لە سەر کێوەکە بوو ، کاتیٚ هاتە لە رزین بە قاچەکانی دای بە سەریدا و فەرمووی : هێمن بە کەست لە سەر نیە جگە لە پێغەمبەرێك و راستگۆیەك و دوو شەهید ..!! منیش لە گەلیدا بووم ، چەند پیاوێك شایەتیان بۆ دا ، ووتی : کە سێکتنان سوێند دەدەم بە (خوا) کە لە رۆژی بەیعەتی (الرضوان) ئامادە بوو بیٚ ، فەرمووی : ئەمە دەستی خوایەو ئەمەش دەستی (عوسمانە) کۆمەلە پیاوێك شایەتیان ، پاشان ووتی : کە سێکتان سوێند دەدەم بە (خوای گەورە) کە لە رۆژی سوپای (العسرە) بیستبێتی پێغەمبەری خوا ﷺ دەی فەرمووی : کیٚ بە خششێکی وەرگیراو دەبەخشیٚ ، من نیوەی سوپاکەم ئامادە کرد لە مال و دارایی خۆم ، کۆمەلە پیاوێك شایەتیان بۆ دا ، پاشان ووتی : کە سێکتان سوێند دەدەم بە خوا بیستبێتی پێغەمبەری خوا ﷺ دەی فەرمووی : کیٚ مەزگەوت فراوان دەکات بە مالێك لە بەهەشتدا ، منیش لە مال و دارایی خۆم کریم ، کۆمەلە پیاوێك شایەتیان بۆ یدا ، پاشان ووتی : کە سێك لە ئێوە سوێند دەدەم ئامادەی فرۆشتنی بیری (رومە) بوو بیٚ ، کە من لە مال و دارایی خۆم کریم و لە پێناوی خوا دا بە خشیم بەرێبواران کۆمەلە پیاویك شایەتیان بۆ دا ..؟!

❖ لە (عبداللە کوری عمر) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دە لێت : رۆژێکیان پێغەمبەری خوا ﷺ باسی فیتنەو ئاشووبێکی دە کرد کە بەر پا دەبیٚ :

((ذَكَرَ رسولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم فتنةً فقالَ: يقتلُ فيها هذا مظلومًا. لعثمانَ)) سنن الترمذي برقم (٣٧٠٨).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ ئەم پیاوە لەو فیتنەو ئاشووبە دا بە ناحەق یان بە ناراوە دەکوژریٚ ، واتە : مەبەست لیٚ پێشەوا (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت - ..؟!

❖ لە (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يا عثمانُ إنَّهُ لعلَّ اللَّهَ يقمِّصُكَ قميصًا، فإن أرادوكَ على خَلعِهِ فلا تخلعهُ لَهُم)) . سنن الترمذي برقم (٣٧٠٥).

واتە : ئەی (عوسمان) بە لکو (خوای گەورە) پۆشاکێکت لە بەر بکات ، ئەگەر ویستیان لە بەرت دابکەنن قبولی مەکە واتە : واز لە خەلیفایەتی مەهێنە ..؟!

بەلێ لە سالی یانزە هەمی كۆچی دا ، پێش وەفاتی كردنی پێغەمبەری خوا ﷺ ، هەوالی بە موسلمانان داوە كە فیتنە و ئاشووب ئاژاوە یەك پاش وەفات كردنی روودەدا ، پێغەمبەری خوا ﷺ ئامۆژگاری كردن كەواز لە جێنشینایەتیەكەی نەهێنن بە تایبەتی (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت - واتە ئاماژەی بۆ (عوسمان) كرد بوو كەوا دەست بەدرای خەلیفایەتی نەبێت ، وە ئاماژەشی بەوە كردبوو كە خەلكی لیّ كۆدەبنەوە دادگایی دەكەن ، بەلام نابێت دەست بەرداری خەلیفایەتی بێت ، هەر واش بوو (عوسمان كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت – فەرمانە كانی پێغەمبەری خوای ﷺ جیّ بەجیّ كرد دەست بەرداری نەبوو ،هەروەها پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی داوە كە ئەگەر دەست بەرداری خەلیفایەتی نەبوو ، ئەوا شەهیدی دەكەن ، (عوسمان) سەرپێچی فەرمانەكەی نەكرد دەست بەرداری خەلیفایەتی نەبوو ، بەلام خەلكەكە بە ناحەق شەهیدیان كرد ، ئەمەش بەلگەیە لە سەر پێغەمبەرایەتی وە كو چۆن پێغەمبەری خوا ﷺ ئاگاداری كرۆدتەوە لە داهاتوو دا جی بە سەر (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت – دێت چۆن فیتنەو ئاشووب روودەدا ، ئەم فیتنە ئاشووب لە دوای (عوسمان) زیاد دەكات پەردەسێنی لە نێوان هاوەلان..؟!

وەك لە پێش دا باسمان كرد لە سالی (٢٣) یان (٢٤) كۆچی (عمری كوری خەتاب) – خوا لیّ رازی بێت – ئەمیری باوەرداران بوو شەهید كرا ، پشان بەیعەتیان دا بە (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت – ئەو بووە بە خەلیفەی یان ئەمیری باوەرداران ، ئیتر لەو رۆژ بەدواوە كەسێك هەبوو بەناوی (عبدالله كوری سەبا) یان (ئیبن سەبا) كەوتە تانەلێدان و رەخنە گرتن لە خەلافەتی ئەمیری باوەرداران (عوسمان كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت – ئەو پیاوە خۆی بە دلسۆزی ئیسلام دەزانی ، بە خۆی پیاوێكی جوولەكە بوو ، دواتر خۆی كردە نەصرانی ، (عبد الله كوری سەبا) وەكو (عبدالله كوری سەلول) دوو روو یان منافق بوو ، كە لەسەردەمی پێغەمبەری خوا چ رۆلێكی دەگیرا بەرمەرانبەر بە ئیسلام و موسلمانان ، ئەم پیاوەش هەمان رەفتاری دوو بارە دەكردەوە كە (عبدالله كوری سەبا) ناسراو بوو ، ئەو لە سەرەوە دلسۆزی بۆ ئیسلام و موسلمانان دەردەبری ، بەلام لە راستی دا ئاگری فیتنەی خۆش دەكرد ، خەلكی هاندادا دژی ئەمیری باوەرداران ، خەلكیش زۆر بە قسەیان دەكرد ، ئەوە بوو بە قسەكانی (عبدالله كوری سەبا) خەلكی هەلخەلەتان و كەوتنە كاریگەری قسەكانی شوێن راو پۆ چوونە كانی كەوتن ، ئەو وای لە خەلك گەیاند بوو كە فەرمان دەكان بە چاكە و رێگری دەكات لە خراپە ، رۆژ بە رۆژ ئەو راو بۆ چوونە كانی لە نێو خەلكی بلاو دبوونەوە لە هەموو خەلافەتی ئیسلام لە سەردەمی پێشەوا (عوسمان كوری عەفان) دوا جار بارودۆخەكە گەیشتە ئەوەی كە فیتنە ئاژاوەو ئاشووب سەری هەلدا ، ئەوە بوو خەلكی هەولی شەهید كردنی خەلیفەی موسلمانیان دا گەمارۆی مالە كەیان دا ، ئەوە بوو پاش ووتاری هەینی (عوسمان) تووشی ژانە سەر بوو لە هۆش خۆی چوو ، خێرا بریانەوە بۆ مالەوە ، دوژمنەكانی (عوسمان) یان نەیارەكانی ئەو لە شوێنە جیاوازە كانەوە هاتبوون ، لەو كاتە دا گەمارۆیان خستە مالەكەی پێشەوای باورداران و گەمارۆی مالە كەیان دا ، بەلام دەستەیە لە مندالانی هاوەلە بەرێزە كانی پێغەمبەری خوا ﷺ بە فەرمانی باوكیان چوونە مالەكەی (عوسمان) بۆ ئەوەی بەگری بكەن لە پێشەوا (عوسمان) لەوانە (حسن كوری علی) ، و (حسنین كوری علی) ، و (عبدالله كوری زوبیر) ، (عبدالله كوری عمر) وە چەندین لە كەسی تریش ، وە دە گێرنەوە دەلێن : (صفیەی دایكی ئیمانداران) – خوا لیّ رازی بێت – بە ولاخێكەوە چوو تا بچێت بۆ لای (عوسمان) بەلام (كچی ئەشتەر) هاتە رێی نەیهێشت بچێت ، (صفیە)ووتی : بمگێرنەوە با ئەمە ئابروو نەبات ، دوتر (حسن كوری علی) لە نێوان مالی خۆی و (عوسمان) داناو خواردن و خواردنەوەی دەنارد بۆ پێشەوای موسلمانان (عوسمانی كوری عەفان) لەو كاتەی كە (عوسمان) گەمارۆ درا بوو (عبدالله كوری زوبیر) و (حسن و حسین) و (مروان كوری حەكەم) و (ابو هریرە) ژمارەیەكی تریش وە ستان تا بەرگری بكەن لە خەلیفەی موسلمانان (عوسمان) بەلام خەلیفە و پێشەوایی موسلمانان (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت – سوێندی خوارد كە بەرگری لیّ نەكەن و بچنەوە مالەوە ، بەلام (حسن كوری علی) عبدالله كوری عمر) و (مروان كوری حەكەم) چەندین شمشێریان بەركەوت بریندار بوون ، هەروەها یەكیّ لە هاوەلان هات (زیدی كوری سابت) ئەویش پشت گیری خۆی دەربری تاو پشتیوانی بكات لە پێشەوایی باورداران ، بەلام (عوسمان) بەم هاوەلای فەرموو : دەست هەلبگرە پێویستم بەوە نیە مەجەنگن یان شەر مەكەن ، ئیتر دوو روو منافقەكان و ئاشووب گێران تەنانەت نەیان هێشت (عوسمان) ئاویش بخواتەوە كە ئەو فەرموودانەی لە پێش دا باسمان كرد بووی گێرانەوە ، لە كۆتا رۆژی گەمارۆ دانەكەدا (عوسمان كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت بەر رۆژوو بوو ، دەی فەرموو : من خەوم دیوە بە پێغەمبەری خوا ﷺ كە فەرموویەتی : ئەگەر دەست نەكەیتەوە بەرامبەر بە هێرشبەرانە دەتكوژن و لای ئێمە رۆژ دەكەیتەوە ..!!ئەوە بوو (عوسمان) (ئەشتەری) بانگ كرد ووتی : ئەو خەلكە چی یان دەوێت ..؟! ئەویش ووتی : سیّ شت ، یان كارەكە بدەیتە دەست ئەوان چییان دەوێت بیكەن ، یان خۆت بدەیت بە دەستەوە یان بتكوژن ..!! (عوسمان) ووتی : بۆ وازهێنان جلێك داناكەنم مە خوا كردوویەتیە بەرم ..!! بۆ خۆ بەدەستەوە دانیش ئەگەر بمكوژن بەخوا دوایی من یەك ریزی نامێنێت ..!! لەو سەر بەندەدا كەسێك هات دەرگایی كردەوە ، كە (محمدی كوری ئەبو بكر) هاودەم بە سیانزە كەس هاتە ژوورەوە ، (محمد) ریشی (عوسمان كوری عەفانی) گرت توند راكێشا و سەری بەرزكردەوە و دیووت (معاویەی كوری عامیر)و نامەكانی فریات ناكەون ، ئەویش فەرمووی : برازا ریشم بردە ، ئیتر (محمد) ئاماژەی بۆ كەسێك كردوو ، ئەویش هات دای لە سەری ئینجا كەوتنە شەهید كردنی ..!! دە گێرنەوە شەهید كرنی (عوسمانی كوری عەفان) لە رۆژی هەینی بووە لە مانگی (ذي حجة) واتە : شەهید كردنی پێشەوایی ئیمانداران (عوسمان كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت – لە رۆژی هەینی لە (١٨) مانگی (ذي حجة) ئەو كات تەمەنی (٨٢) سال بووە ، بەلام جیاوازی هەیە لە نێوان زانایان هەم لەرۆژی شەهید كردنی هەم لە تەمەنی كۆتایی هاتنی ، دەگێرنەوە دەلێن : گەمارۆدانەكەی سەر مالی (عوسمانی كوری عەفان) بە نزیكە (٤٠) رۆژی خەیاند ئاژاوە گێرەكانیش بە نزیكەی (٧٠) رۆژ لە شاری مەدینە مانەوە ، هەروەها شەهید كردنی (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت – جیاوازی لەسە رلە نێوان زانایان دا هەندێك دەلێن : لەسالی (٣٥) كوچی دا بووە ، بەلام هەندێكی تریش دەلێن : لە سالی (٣٦) كۆچی ئەم رووداوە روویداوە ، ماوەی خەلیفایەتیش جیاوازی لەسەر ، خەلیفایەتیەكەی هەندێك دەلێن : (١٠) سالی خەیان هەندێكی تریش دەلێن : (١١) سالی خەیاند ..؟!

بیّ گومان فیتنەو ئاشووب و نەهامەتی ئاژاوەكان دوای شەهید كردنی (عوسمانی كوری عەفان) بە یەكجار گەورەیی سەری هەلدا ، چونكە بوو هۆی دەركەوتنی كۆمەلێكی زۆری لە فیتنە ئاشووب ئاژاوەی تر ، چونكە دلی خەلك گۆراو درۆ بلاو بوویەوە هێلێكی ئاسۆیی بەدریار كەوت ، بۆ لادان خۆ دزینەوە لە حەق و راستی شەریعەتی ئیسلام، چونكە شەهید كردنی (عوسمان كوری عەفان) گەورەترین هۆ كار بوو بۆ بەرپاكردنی فیتنەو ئاژاوەكان لە نێوان هەوەلان و خەلكی ئەو سەردەم دا ، هەر بەم فیتنە ئاشووبانەوە ئۆمەتی ئیسلام بەردەوام لە دوو بەرەكی و تەفرەقە ناكۆكی لە نێوان خۆیان دا ، چونكە دلە كانیان لێك ترازان و نارەحەتی نەهامەتییەكان گەورە تر بوون ، خەلكی رۆژ بەرۆژ روو لە خراپەیە نەك چاكە كردن ، هەر دەلێن : ئەم سال خۆزگەم بە پار ، چونكە فیتنە تەواو دەبێت فیتنەكی تر دەردەكەوێت ، خەلكی خۆزگە بە فیتنەكەی تر دەبات ، ئەوا ئەمرۆ یە موسلمانان تێكەوتوون ، سەر كردەو پێشەوایان نەماوە دوو بەرەكی و ناكۆكی رووی لە موسلمانان كردووە ، پاش شەهید كردنی (عوسمانی كوری عەفان) ئەم ئاژاوەو ئاشووب فیتنەنە بەروونی بەدیار كەوتن ، كە پێغەمبەری خوا ﷺ لە فەرموودەكانی رۆژی كۆتایی هەوالی پێداوین یەك لە دوای یەك روودەدەن ، ئێمەش بە پشتیوانی (خوای گەورە) لە باسەكانی داهاتوو دا یەك لە دوایی یەك باسیان دەكەین بە ئیزنی خوا ، چونكە فیتنە گەلێك سەر هەلدەدەن كە پێغەمبەری خوا ﷺ لە فەرموودەكان بۆ مانی باس كردووە ، ئەو فیتنە ئاشووب ئاژاوانەش لە دوایی وەفاتی كردنی پێغەمبەری خوا ﷺ روو بەرووی موسلمانان دەبێتەوە لە سەرانسەری جیهاندا ،هەندێكیان روویانداوە لە دوایی دا باسیان دەكەین ، هەندێكیشیانئێستا روودەدەن بەردەوامن لە روودانی ، هەندێكیش فیتنەی گەورەن هێشتا روویان نەداوە بەلام كاتێك روویاندا یەك بەدوایی یەك دادێن، ئێمەش باسیان دەكەین ئەو فیتنەو ئاشووبانەی لە رابردوو دا روویانداوە ، ئەوەشی ئێستا روودەدەن بەردەوامە لە روودانی هەر باسیان دەكەین ، بە پێی فەرموودەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ ..؟!

فیتنەی جەنگی (جمل) لە نێوان لشکری ئیمامی (علی) لشکری (دایکی ئیمانداران عائیشە)

دوایی ئەوە فیتنەکەرەکان یان ئاوەگێرەکان ئەمیری باوەردارانیان شەهید کرد (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لێ رازی بێت – ئیتر ئەوانە بەوە نەوەستان فیتنەو ئاژاوەو ئاشووبەکەیان گەورە تر کرد ، پاش شەهید کردنی (عوسمان) ئەوە بوو موسلمانانی شاری مەدینە ، هەستان بەیعەتیان دا بە خەلیفە (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – بەلام زانایان لەم بارەیەو بۆچوونیان جیاوازە ، هەندێك دەلێن : هاوەلانی پێغەمبەری خوا ﷺ داوایان لە ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – کرد کاروباری موسلمانان لە ئەستۆ بگرێت دوای شەهید کردنی (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لێ رازی بێت – چونکە ووتیان : (عوسمان) شەهید کراوە خەلکیش پێشەوایی دەوێت ، کەسیش لە تۆ شیاو تر نیە بۆ پێشەوایەتی موسلمانان ، چونکە تۆ پێشنەت لە هەمووان زیاترە و پەیوەندی خزمایەتیت لە گەل پێغەمبەری خوا ﷺ نزیکترە ..!!

بەلام ئیمامی (علی) فەرمووی : ئەم کارە مەکەن ، ئەگەر وەزیر بم باشترە لەوەی ئەمیری باوەرداران بم ...!!

ئەوانیش ووتیان : سوێند بەخوا دەست لە تۆ هەلناگرین تا بەیعەت لە گەل تۆ دەبەستین ..؟!

ئەویش فەرمووی : دەبێت لە مەزگەوت ئەو کارە بکەن و نابێت بەشێوەیەکی نهێنی لەگەل من بەیعەت ببەستن ، دەبێت هەموو موسلمانان رازی بن ..!!

(عبداللە کوری عباس) دە گێرێتەوە دەلێت : حەزم نەدەکرد ، خەلکە کە لە گەل ئیمامی (علی) بچنە نێو مەزگەوت ، چونکە دەترسام لەسەر بەیعەتدانەکە دەنگە دەنگ سەر هەلبدات ، بەلام ئەو جگە لە مەزگەوت بە هیچ شوێنێکی تر رازی نەبوو ، کاتێك چوونە نێو مەزگەوت ، لە کۆچ کەران و ئەنصارەکان رۆشتن لای ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت - دەستی بەیعەتیان بۆ درێژ کرد ، دوای ئەوان ، خەلکان بەیعەتیان کرد ، جگە لە چەند کەسێك بە یعەتیان نە بەست لە گەل (علی کوری ئەبی تالیب) ئەوانیش رای جیاوازی لەسەرە لەوانە (تەلحە) و (زوبیر) و (سعدی کوری وەقاص) و (عمرو) و (سهیب) و (زیدی کوری سابت) و (محمدی کوری سلمە) و (سلمەی کوری وەقش) و (ئوسامەی کوری زید) ..!! ئەمانەش دوایای تۆلە سەندەوەیان دەکرد لە بکوژانی (عوسمانی کوری عەفان) ، لە ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) بەلام ئیمامی (علی) دەی فەرموو : ئەم کارە بە پەلە ناکرێت هەتا تەواو بۆ مان یەك لانەبێتەوە کێ بوون ئەوانەی شەهیدیان کرد ، وە دەبێت کەس و کاری (عوسمانی کوری عەفان) داوایی خوێنەکەی بکەن ، بەلام هەر گیز (تەلحە) و (زوبیر) و هاوەلەکانی تریش بەمە رازی نەبوون ، ئەوە بوو (تلحە) و (زوبیر) بەناوی (عومرە) کردنەوە لەشاری مەدینە دەرچوون ، وە لە شاری مککەدا چاویان بە (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ رازی بێت - کەوت کە هێشتان لە سەفەری (حەج) کردن نەگەرابوویەوە ، دوایان لێ کرد کە دوایی خوێن (عوسمان کوری عەفان) – خوا لێ رازی بێت – بکات وە خوێنە کەی بە فیرۆ نەروات ، بکوژانی (عوسمان) دە بێت تۆلەیان لێ بستێنێتەوە رادەستی دادگای حەق دادوەرانە بکرێن ، هەر بۆ ئەم مەبەستە دەستیان کرد بە ووتاردان و حەماسەت کردن بە ناوی خەلکی شاری مککەدا ، بە هاوکاری (بعلی کوری ئەمیە) کە پێشەوا (عوسمان) ئەوی کرد بووە بە ئەمیری شاری (صنعاء) لە ولاتی یەمەن ، ئەوە بوو لشکری زۆری کۆکردەوە ، ووشترێکیشی پێشکەش بە (دایکی ئیمانداران) بەخشی کە بەناوی (عسکر) بوو ، کە دواتر جەنگە کە بەناوی ئەو ووشترەوە ناونراو جەنگی (جمل) ، ئەوە بوو (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ رازی بێت – لە گەل ووشترەکەی بە لشکرەکەیەوە بەرەو شاری بەصرا کەوتنە رێ کە نزیکەی (٦٠٠) سەربازنی لەگەل دابوو ، چونکە ئەو کەسانەی کە تێوەگلابوون لە شەهید کردنی (عوسمان) یان ئەو فیتنەیان دروست کرد ، هەموویان رایان کردبوو بەرەو شاری بەصرا ، لە لایەکی تریشەوە (معاویەی کوری ئەبی سفیان) ئەمیری باوەرداران بوو لە ولاتی شام ، ئەویش رازی نەبوو بەیعەت بدات بە ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – هەتاکو تۆلەی شەهید کردنی (عوسمان) نەکاتەوە ، کە هێشتان ژمارەیەکی زۆریان مابوون لە شاری مەدینە دا ، بەلام ئیمامی (علی) هەردوو هەلوێستەکەی (تەلحە) و (زوبیر) و (معاویە)ی بە دەرچوون لە خەلافەت یان شەریعەت یان بەرهەلسکاری فەرمانی پێشەوای ئیمانداران لە قەلمدا ، هەر بۆیە لشکری لە دژی ئەوانە ئامادەکرد بۆ ئەوەی بەیەکجاری (تەلحەو) و (زوبیر) و (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ یان رازی بێت – بگرێنەوە ژێر رکێفی خەلیفایەتیەکەی خۆی ، دوتریش (معاویەی کوری سفیان) – خوا لێ رازی بێت - ، بەلام هاوەلانیش لەم بارودۆخەدا بوونە بەسێ کۆمەلەوە ، ئەوە بوو کۆمەلێکیان پشتگری خەلیفایەتی ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب)- خوا لێ رازی بێت – دەکرد ، کۆمەلی دووەمیش پشتگیری هەلوێستی (تەلحە) و (زوبیر) و (معاویە) و (دایکی ئیمانداران عائیشە) یان دەکرد ، بەلام کۆمەلی سێ یەم ئەم رووداوەیان بە فیتنە و ئاژاوەو ئاشووب بۆ موسلمانان دەزانی بۆیە بە فیتنەیەکی زۆر گەورە تێ دەگەیشتن کە بۆنی خوێنی لێ دەچۆرێت لە نێو موسلمانانندا ، هەر بۆیە پشتگری هیچ کامیان نەدەکرد ، پێیان وابوو نابێتە ئەم کێشەیە بە شەر خوێن رێژی چارە سەر بکرێت ، بەلکو بە گفتو گۆی لە یەکتر تێ گەیشتن چارەسەر بکرێت ، لەوانەی نێوەند گیریان دەکرد ئەمانە بوون (عبداللە کوری عمر) و (عبداللە کوری عباس) و (ئەبو موسی ئەشعەری) ژمارەیەکی زۆری تریش لە هاوەلە بەرێزە کان – خوا لێ یان رازی بێت - ..!!

ئەمە پاش ئەوەی کە سوپای (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ رازی بێت – لە گەل هاوەلانی بەرێز (تەلحە) و (زوبیر) – خوا لێیان رازی بێت - بەرێکەوتن گەیشتنە نزیك شاری (بەصرا)، ئەو کات (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – پیاوێکی کردبووە بە ئەمیری شاری (بەصرا) بەناوی (عوسمانی کوری حەنیف) ئەم پیاوە ش کەسێکی بە نێردراوی خۆی رەوانەی لای سوپاکەی (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ رازی بێت - کرد ن ئەو پیاوەش بەناوی (عمرانی کوری حصین) بوو بۆ ئەوە بیزانی مەبەستی هاتنی ئەم سوپا یە چیە وا هاتوون بۆ شاری (بەصرا) ،وە پاش گفتو گۆ زۆری ناردنی نێردراوە لە نێوانیان نەگەیشتنە هیچ رێکەوتنێك ئاکامێك بۆ ئەوەی جەنگە کە روونەدا لە نێوان هەردوو سوپاکە دا چونکە دەبووە خوێن رشتن موسلمانان.

دەگێرنەوە دەلێن : کاتێك (تەلحە) و (زوبیر) و (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ یان رازی بێت –لە شاری مککە بریاریاندا بەرەوو شاری (بەصرا) بەرێ بکەون بچن تۆلەی لە بکوژانی (عوسمان کوری عەفان) – خوا لێ رازی بێت – تۆلە یان لێ بسێنەوە ، پێش ئەوەی برۆ (تەلحە) و (زوبیر) چوونە لای (عبداللە کوری عمر) – خوا لێ رازی بێت - ئەوان ویستیان لە گەل یان بچێت و هاوکاریان بکات ..!! بەلام (عبداللە کوری عمر) ووتی : من یەکێك لە خەلکانی مەدینەم ، ئەگەر ئەوان بریاریاندا ئالای شۆرش بەرز بکەنەوە ، منیش شان بە شانی ئەوان شۆرش دەکەم و ئەگەر بریاریاندا لە شوێنەکانی خۆیان بمێنەوە ، منیش دە مێنمەوە ، (تەلحە) و (زوبیر) بەم شێوەیە لە (عبداللە کوری عمر) بێ هیوا بوون ..!!

ئەوە بوو پاش ووتو ویژێکی زۆر بە هیچ ڕێکەوتنێك نەگەیشتن ، پاشان لە نێوان سوپای (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لیٚ رازی بێت – ئەمیری شاری بەصرا (عوسمانی کوری حەنیف) ، کرژەیەك دورست بوو ، لە ئە نجامدا بووە هۆی گرتنی (عوسمانی کوری حەنیف) ئەمیری شاری (بەصرا) ، لە لایەن سوپای (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لیٚ رازی بێت – دواتر رەوانەی لای ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بێت – کرا ، پاشان هیچ بەر بەستێك نەما لە نێوان سوپای (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لیٚ رازی بێت – و بکوژانی (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت - ، بەلام بکوژانی (عوسمان کوری عەفان) کە زانیان هیچ ڕێگە چارەیەکیان نەماوە چوار دەوریان گیراوە ، نەچار هەموویان کۆ بوونەوە کە ژمارە کەیان (٣٠٠) کەس زیاتر بوو ، بە سەرۆکایەتی (حەکم کوری جبلە) هێرشیان کردە سەر سوپای (دایکی ئیماندران عائیشە) – خوا لیٚ رازی بێت – لە ئە نجاندا هەر هەموویان کوژران تەنها یەکەسیان نەبێت ، ئەویش کە توانی هەلبێت و پەنای دایە بەر هۆزی (بنی سعد) ، پاشانیش بانگەوازی کرا لە نێو شاری (بەصرا) بەوەی کە کیٚ بشداری کردووە لە کوشتنی (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت - ، با بێت خۆی تەسلیمی سوپاکە بکات ، دواتر هەموویان تەسلیم کران و ئەوەی تریش کوژرا ..!! ئا بەم شێوەیە ئەوەی دەستی هەبوو لە شەهید کردنی (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت – لە شاری (بەصرا) تۆلەی لیٚ سەندرایەوە ، تەنها ئەو کەسانە ما بوون کە لە شاری مەدینە خۆیان هێشتبوویەوە ، ئەوانیش لەگەل سوپای (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بێت – بوون ، پاشان سوپای ئیمامی (علی) بەرێکەوت گەیشتە شاری (ذي قار) ئەم شارە لە نزیك شاری (بەصرا) یە ، لەوێدا ئیمامی (علی) هاوەلێکی پێغەمبەری خوا ﷺ بە نێردراوی خۆی بەناوی (قعقاعی کوری عمری تمیمی) – خوا لیٚ رازی بێت – رەوانەی لەی سوپاکەی (تەلحە) و (زوبیر) و (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێیان رازی بێت – بۆ ئەوەی گفتوو گۆیان لە گەل بکەن ، بەلکو رازی بن کە سوپاکە بگەرێتەوە ژێر فەرمانی خەلیفە (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بێت – هەموویان بەیعەتی بە ئیمامی (علی) بدەن ، پاش گفتوو گۆیەکی زۆر لە گەل یان کە نێردراوەکەی ئیمامی (علی) کردی ئە نجامی نەبوو ، چونکە ئەوان پێداگریان دەکرد کە ئەوانەی لە ناو سوپاکەی ئیمامی (علی) ماون دەبێت تسلیم بن بەسزای خۆیان بگەن ، ئیتر (قعقاعی کوری عمری تمیمی) – خوا لیٚ رازی بێت – پیٚ ووتن : ئیوە چەندین کەستان کوشت لەشاری (بەصرا) کە بشداربوون لە شەهید کردنی (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت – تەنها یەك کەسیان دەربازی بووە ، ئەوانەشی کە هێشتان ماون لە شاری مەدینە و وە شوێنەکانی تریش کە خۆیان خستۆتە نێو سوپاکەی ئیمامی (علی) – خوا لیٚ رازی بێت – ئەوا ئەگەر ئێوە رێك بکەون لەگەل خەلیفە موسلمانان بگەرێنەوە بەیعەتی پیٚ بدەن ، ئەوا بە یارمەتی هەر دوو سوپاکە دەیان دۆزینەوە و بە سزای خۆیان دەگەیەنین ، بەلام ئەگەریش بەمە رازی نەبن ئەوا ئومەتی ئیسلام دووچاری فیتنەیەك و ئاژاوە و ئاشووبێك دەکەن ، کە سەرەتایەکەی دیارە و کۆتاکەشی (خوای گەورە) نەبێت کەس نازانێت ، بیٚ گومان هەر واش دەرچوو فیتنە ئاژاوەکە هەتاکو ئێستاش هەر بەردەوامە روو لە زیاد بووندایە ، بەلام لە دوایی ئەم قسانەی (قعقاعی کوری عمری تمیمی) – خوا لیٚ رازی بێت - ، (دایکی ئیمانداران) و (تەلحە) و (زوبیر) – خوا لیٚ یان رازی بێت - ئەوا قناعەتی تەواویان کرد ، بە نێردراوەکەیان فەرموو : ئێمە ئامادەین رێکەوتن بکەین ، هەرکات ئیمامی (علی) هات هەمان قسەو هەلوێستی تۆی هەبوو ، ئەوا بیعەتی پێدەدەین و دە چینە ژێر رکێفی سوپاکەی لە ژێر فەرمانی خەلیفە دەرناچین ، ئیجا نێردراوەکە گەرایەوە ئەم قسانەی بە ئیمامی (علی) ووت ، پاشان ئیمامی (علی) زۆر دلی پیٚ خۆش بوو ، بەم شێوەیە سوپاکەی ئیمامی (علی) بەرەو شاری (بە صرا) بەرێکەوت ، ئینجا هەموویان بەیەکەوە کۆبوونەوە بۆ ئەوەی کە کۆتایی بە کێشەکە بهێنن ، بەلام کاتێك ئەو کەسانەی کە بشداری لە کوشتنی (عوسمانی کوری عەفان) یان کرد بوو ، لە ناو سوپاکەی ئیمامی (علی) دا بوون ، بەم رێکەتنە تازەیان زانی ، دلنیا بوون کە هەر رێکەوتن ئاشتیەك لە نێوان ئەم دوو سوپایە روو بدات ئەو دەبێتە هۆی نەمانی ئەوان چارەنووسیان زۆر خراپ دەبێت بە سزای خۆیان دەگەن ، یان بە عاقیبەتی ئەو کەسانەی کە لە شاری (بەصرا) کوژران لە تۆلەی (عوسمان کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت – هەر بۆیە ئەو پیلان گێرانە بکوژانی (عوسمان) لە ناو سوپاکەی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بێت – بە پەلە لە نێوان خۆیان کۆ بوونەوە و بریاریاندا کە تاکە چارەسەر ئەوەیە کە بە هەر نرخێك بێت نەهێلین ئەم رێکەوتنە یان ئەم ئاشتیە بەر پا ببێت ، بۆ ئەم مەبست هەر کات سوپاکەی ئیمامی (علی) گەیشتە شاری (بەصرا) پێش ئەوەی رێکەتنە کە ئە نجام بدرێت ، ئەوان ئاژاوەیەك یان فیتنەیە ك دورست بکەن ئاگری جەنگ یان شەر کردن لە نێوان هەر دوو سوپاکە هەلبگیرسێنن ، ئەوە بوو ئەوان بە ئاما نجی خۆیان گەیشتن پیلانە قێزەونەکەی خۆیان بۆ چووە سەر ، پێش ئەوەی رێکەوتن گفتوو گۆ و ئاشتی روو بدات ، لە ئە نجامدا ئەمانە ئاگری فیتنەیان خۆش کرد و پێشە ئەوەی رێکەوتن بکرێت ، ئیرت جەنگ بە پا بوو ، هەر لایەنێکیان وای دەزانی فیلی لێکراوە لە رێکەوتنە پاشگەز بۆتەوە خەرێکی پیلان گێریە لە دژی ئەو ، بەلام لە راستی دا هەر دوو لا بە نیەتی دلسۆزانە ویتی ئاشتیان هەبوو لەگەل یەکتری ، بەلام ئاشووب ئاژاوە کە بکوژانی (عوسمان کوری عەفان) – خوا لیٚ رازی بێت – ئەوا هەلیان کرد ، ئەو بوو هەر دوو لا غال گێرانە هێرشی یەکتریان کرد ، دەگێرنەوە شەرەکە ئەوندە گەورە و گەرم بوو هەر چەند سەرکردەکانی هەر دوو لا هاواریان دەکرد جەنگ رابگرن یان شەرەکە بوەستێنن ، ئەم جەنگە لە ناوچەی (زابوقە) روویدا نزیك شاری (بەصرا) لە بەرە بەیانی رۆژی هەینی بوو رێکەوتی ش(١٦)ی جمادی سالی (٣٦) کۆچی دا بە پیٚ راو بۆ چوونی زانایان روویداوە ، جەنگە تاکو دەرنگانی شەو بەردەوام بوو ، دەگێرنەوە دەلێن : لە گەرمەی ئەم جەنگدا ئیمامی (علی) و (زوبیر) بەسواری ئەسپ بە یەك گەیشتن ، ئیمامی (علی) بە (زوبیر) فەرموو : (زوبیر) ئەم جەنگە گەورەتان بەر پا کردووە بەلام هیچ عوزرێکتان بۆ قیامەت ئامادە کردووە ..؟!

❖ لە (زوبیر کوری العوام) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَتُقاتِلَنَّهُ وأنتَ ظالِمٌ لهُ؛ يَعْني: الزُّبَيرَ وعليًّا رَضِيَ اللهُ عنهما)) . البيهقي في (دلائل النبوة) (٦/٤١٤).

واتە : رۆژێك دێت جەنگ لە گەل (علی) دەکەیت وە تۆش زولم و ستەمی لیٚ دەکەیت ، مانای جەنگ و شەری نێوان (علی) و (زوبیر) – خوا لیٚ یان رازی بێت –

دەگێرنەوە دەلێن : کاتێك (زوبیر) ئەم فەرموودەیە بیر دەکەوێتەوە ووتی : بەلیٚ . بەلام سوێند بە خوا ئێستا بیرم دەکەوێتەوە ، ئەگەر لە بیریشم بوایە هەر گیز شەرم لە گەل نەدەکردیت و روو بەرووی نە دەوەستام ، هەر بۆیە (زوبیر) – خوا لیٚ رازی بێت – گۆرەپانی چەنگ بە جیٚ دەهێلێت و دوو ر دەکەوێتەوە لە بن دارێکدا لیٚ راکشا ، هێندە هیلاو خەفەت بار بوو خەوی لیٚ کەوت ، بەلام یەکیچك لە پیلان گێرەکان کە ناوی (عمری کوری جەرموز) بوو ، چاوی لیٚ بوو بەتنها رۆیشت شوێنی کەوت لە بن دارەکە دا فرسەتی لیٚ هێناو شەهیدی کرد ، پاشان بە دل خۆشەوە گەرایەوە بۆ لای ئیمامی (علی) – خوا لیٚ رازی بێت – هەوالەکەی پێدا و پیٚ ووت : مژدەم بەریٚ (زوبیری کوری العوام) کوشت ..!! دەگێرنەوە ئیمامی (علی) بە بیستنی ئەم هەوالە دل تەزینە دەستی کرد بە گریان ، بەو پیاوەی ووت : ئەی نەفرتی خوات لیٚ بێت ، نازانیت پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : ((بشر قاتل ابن صفية بالنار)) واتە : مژدەی ئاگر بدەن بەو کەسەی (کوری صفیە دەکوژێت واتە : (زوبیری کوری العوام)...)) ..!!

لە (علی کوری ئەبی تایب) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((بَشِّرْ قاتلَ ابنِ صَفيَّةَ بالنَّارِ، ثُم قال عليٌّ: سمِعْتُ رسولَ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ يقولُ: إنَّ لكلِّ نبيٍّ حَواريًّا، وحَواريَّ الزُّبَيرُ)) سنن الترمذي برقم (٣٧٤٤) ،احمد برقم (٦٨١) ، الحاكم المستدر على الصحيحين برقم (٥٦٨٥).

واتە : مژدەی ئاگر بدەن بەو کەسی کوری صفیە دەکوژێت ،واتە : (زوبیر) ئینجا بیستم لە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : هەموو پێغەمبەران هاوریٚ و یارمەتیدەری هە بووە ، هاوریٚ و یامەتیدەری منیش (زوبیری کوری العوام) ە – خوا لیٚ رازی بێت ..!!

ئیتر لەم باسەوە بۆ مان دەر دەكەوێت ، ئەو فەرموودانەی كە پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەیان پێ دەكات وەكو نیشانەكانی رۆژی كۆتایی ، هەر هەموویان روویانداوە بەردەوامیش روودەدە ، ئەوە پێغەمبەری خوا ﷺ باسی ئەو جەنگە دەكات بۆ مان دەست نیشان دەكات كە ئەو كەسانەی كە فیتنە ئاشووب هەلدگیرسێنن و ئەو كەسەش كە (زوبیری كوری العوام) شەهید دەكات ، وەیان كاتێك (زوبیر) جەنگ لە گەل ئیمامی (علی) دەكات زولم ستەمی لێدەكات ، ئەمانە هەر هەمووی روویانداوە لە رابردوو دا ئەمەناش نیشانەكانی رۆژی كۆتایی كە فیتنەی نێوان موسلمانان روودەدات..!!

دەگێرنەوە دەلێن : لە گورەپانی جەنگە كەدا (تەلحە كوری عبدالله القریشی) – خوا لێ رازی بێت – بە سەختی بریندار بوو ، پاشان بردیانە مالێكەوە لە شاری (بەصرا) لەوی بۆ ماوەیەكی كەم مایەوە دواتر وەفاتی كرد ، هەروەها دە گێرنەوە دەلێن : (دایكی ئیمانداران عائیشە) بە سواری ووشترەكەیەوە بەناو شاری (بەصرا) دە گەراو هاواری دەكرد جەنگە كە بوەستێنن ، دوای لە (كەعبی كوری سور) كرد كە ئەو كاتەحاكمی یان قازی شاری (بەصرا) بوو ، دوای لێ كرد كە قورئانی پیرۆز بەرزبكاتەوە لە نێوان هەر دوو سوپاكە دا بەلكو شەرم بیانگرێت جەنگە كە رابگرن ، بەلام بە پێچەوانەوە ئەم پیاوەشیان كوشت واتە (كەعبی كوری سور) – خوا لێ رازی بێت - دەگێرنەوە جەنگە كە لە دوایی نیوەرۆ كەوتە ئەو پەری توندیەوە كەوتە بەردەم ووشترەكەی (دایكی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ رازی بێت - لە ئە نجامدا ووشترەكەی (دایكی ئیمانداران عائیشە) - خوا لێ رازی بێت - كوژرا كەناوی (عسكر) بوو كەژاوەكەشی كەوتە سەر زەوی ، ئەمەش بووە مایەی ئەوەی كە سوپای (دایكی ئیمانداران عائیشە) لاواز بن و وورەیان بروخێت و بشكێن و جەنگە كە كۆتایی بێت ..!!

دەگێرنەوە دەلێن : لە ئە نجامی ئەوە جەنگە خوێناویە بە نزیكەی (١٠) هەزار كوشتار كەوتەوە لە هەر دوو سوپاكە ، (٥) هەزار لە سوپایی (دایكی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ رازی بێت – (٥) هەزار لە سوپای (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت - ، هەروەها بریندارەكانیش هەر لە ژمارە نەدەهاتن ، پاشان (محمدی كوری ئەبو بكر) – خوا لێ رازی بێت - كە دەكاتە برای (دایكی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ رازی بێت - ئەو پیاوە لە سوپاكەی (علی كوری ئەبی تالیب) بوو ئەوە بوو لە گەل ئیمامی (علی) چوونە سەر كە ژاوەكەی (دایكی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ رازی بێت - ئەوە بوو بەرێزەوە هێنایانە دەرەوەو ، ئیمامی (علی كوری ئەبی تالیب) سلاوی لێ كرد پێ ووت : دایكە گیان (خوای گەورە) لە ئێمە و لە ئێوەش خۆش بێت ، ئەویش وەلامی دایەوە فەرمووی : بەلێ كورەم (خوای گەورە) لە ئێمە و لە ئێوەش خۆش بێت ، پاشان (دایكی ئیمانداران عائیشە) یان گواستەوە بۆ مالی (عبدالله كوری خلف الخزاعی) لە شاری (بەصرا) دوای چەند رۆژێك بە و پەری رێزەوە بە هاورێیەتی (٤٠) ئافرەتی ناوداری شاری (بەصرا) بەرەو شاری مككە بەرێ كەوتن ..!!

دەگێرنەوە دەلێن : پاشان ئیمامی (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – نوێژی مردووی لە سەر كوژراوی هەر دوو سوپاكە كرد دوعای خێری بۆ هەموویان كرد ، پاشان ئیمامی (علی) دوای چەند رۆژێك لە شاری (بەصرا) مایەوە كاروبارەكانی رێكخستەوە هێمنی و ئارامی گەراندەوە ناو شارەكە پاشان بەرەو شاری (كوفە) كەو تە رێ لە وێ نیشتەجێ بوو ئەم شارەی كردە بە پایتەختی خەلیفایەتیەكەی یان پێشەوایەتی ئیمانداراانی كرد لە شاری (كوفە) ، بەلام ئەم پایتەختە زۆر كەمی خەیاند بەردەوام نەبوو هەندێك دەلێن : دوو سالی خەیاند ووە ..؟!

بەلێ ئەمەش كورتەی یەكەم گەورەترین فیتنە بوو لە دوای شەهید كردنی (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لێ رازی بێت - ئەوە بوو هەر دوو سوپاكە دەستیان چووە خوێن رشتنی یەكتری ،بێ گومان هەتاكو ئەمرۆش ئەم فیتنەیە لە ناو موسلمانان بەردەوامە بە تایبەتی لە نێو ئەهلی (سننە و شیعە) دا تاكو رۆژی قیامەتی یان رۆژی كۆتایی ئەم فیتنەیە هەر بەردەوامە ..؟!

❖ لە (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((قالَ عَليٌّ للزُّبَيرِ: أمَا تَذكُرُ يَومَ كنْتُ أنا وأنتَ في سَقيفةِ قَومٍ منَ الأنْصارِ، فقالَ لكَ رَسولُ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ: أتُحبُّه؟ فقُلْتَ: وما يَمنَعُني؟ قالَ: أمَا إنَّكَ ستَخرُجُ عليه وتُقاتِلُه وأنتَ ظالِمٌ قالَ: فرجَعَ الزُّبَيرُ)) . الحاكم المستدرك على الصحيحين برقم (٥٦٧٨).

واتە : ئیمامی (علی) بە (زوبیر) ی فەرموو : ئەو رۆژەت لە یادە كە لە خێمەكەی ئەنصارەكان ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئایا تۆ (علی) خۆش دەوێت ، تۆش ووت : هیچ شتێك رێگری نیە لە خۆشەویستی (علی) بۆ من ..!! پێغەمبەری ﷺ فەرمووی : دەزانی رۆژێك دێت لێ هەلدەگرێتەوە جەنگی لە گەل دەكەیت و زولمی لێ دەكەیت ، ووتی : ئینجا (زوبیر) گەرایەوە ..!!

❖ لە (عبدالله كوری عباس) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((أنَّ رسولَ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ قال لنسائِهِ: أيَّتُكُنَّ صاحبةُ الجملِ الأدْبَبِ، تخرُجُ حتَّى تنبَحَها كِلابُ الحَوْأَبِ، يُقتَلُ عن يمينِها وعن شِمالِها قتلى كثيرةٌ، وتَنْجو مِن بَعدِ ما كادَتْ)) . ابن حجر العسقلاني (فتح الباري) (٥٩/١٣)، وابن ابي شيبة برقم (٣٨٩٤٠).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ بە خێزانەكانی فەرموو : كام تانن خاوەنی ووشترە دەم و چاو تووكاوی یەكە ..؟! بەرێ دەكەوێت و دەراوات هەتا سەگەكانی (حواب) كە (شوێنێكی نزیك بەصرایە) لێی دەوەرن ، لە لای راستی و لە لای چەپییەوە خەلكێكی زۆر دەكوژرێن ، وە بە زەحمەت لە كوشتن رزگاری دەبێت ..؟!

تێبینی : لێرەدا بۆ مان دەردەكەوێت ئەو چەند فەرموودەی پیرۆزە ی پێغەمبەری خوا ﷺ وە چەندین فەرموودەی تریش بۆ مان باس دەكات ، وە زۆر بە روودی هەوالی روودانی ئەو فیتنە و ئاژاوەو ئاشووبانە كە لە دوای خۆی دا روودەدات هەلبە تە تاكو ئێستاش لە نێو موسلمانان بەردەوامە تاكو رۆژی قیامەت یان رۆژی كۆتایی بەردەوام دەبێت ، بێ گومان هەوالی بە خێزانەكان و هاوەلەكانی خۆی گەیاندوە كە رووداوە كان وە كو رۆژی رووناك روودەدەن بەلام راستە مرۆڤە كان لە ئاستی قەدەری خوا چاو كوێر دەبێت دەستەلات نامێنێت " ئەوەی ئێمە لەم پەرتووكەدا مەبەستمانە ئەوەیە خوێنەر بزانێ كە باس كردنی نیشانەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ یەكێكە لە بەلگەی حاشا هەلنەگری پێغەمبەرایەتی ، چونكە فەرموودەكانی نیشانەكانی رۆژی دوایی كە باسیان كردوون ئەوانە هەر هەمووی لە خۆیەوە نەی فەرموو بەلكو وەحی بۆی هاتووە ، چونكە باس كردن لە داهاتوودا تەنها (خوای گەورە) دەزانێت كەسی تری ئەم (غەیبە) نازانێت جگە لە پێغەمبەران كە بە وەحی هەوالیان پێدراوە ، هەوەكو (خوای گەورە) لە قورئانەكەی دا بە پێغەمبەرەكەی دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ ۝٣ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ ۝٤﴾ [النَّجم : ٣ - ٤] واتە : وە لە هەواو ئارەزووی خۆیەوە قسە ناكات بەلكو ئەوەی كە دەیلێ قورئانەو..؟! تەنها وەحیەو لەلایەن خوای گەورەوە بە وەحی بۆی هاتووە..؟!

ڕووداوی (صفین) جەنگی نێوان (علی) و (معاویە)

پاش ئەوەی كە ئیمامی (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیّ رازی بێت – كۆتایی بە بەرهەلست كارەكەی شاری (بەصرا) هێناو ئینجا بارودۆخی شاری (بەصرا)ی ئارام كردەوەو ، پاشان ئاوری دایەوە بەلای ولاتی شام كە لەژێر دەسەهەلاتی (معاویە كوری ئەبو سفیان) دابوو ئەو ئەمیری باوەرداران بوو لە ولاتی شام ، بەلام لە راستی دا بە هۆی شەهید كردنی (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت – ئەوا (معاویە) بەیعەتی بە خەلیفایەتی (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیّ رازی بێت – نەدا بوو ، ئەویش وەكو (تەلحە) و (زوبێر) و (دایكی ئیمانداران) – خوا لیّ یان رازی بێت – دوای تۆلە سەندنەوەی خوێن (عوسمانی كوری عەفان) ی دەكرد ، بەهۆی ئەمەوە بەیعەتی نەدابوو ، وە بەهیچ شێوەیەك ئامادەنەبوو لەسەر فەرمانی خەلیفەی موسلمانان (علی كوری ئەبی تالیب) – دەست لە ئەمیرایەتی خۆی هەلبگرێت لە ولاتی شام ، بۆ ئەم مەبەست ئیمامی (علی) پیاوێكی رەوانەی لای (معاویە) كرد بە ناوی (جریری كوری عبداللە بجلی) بۆ ئەوەی داوای لیّ بكات بەیعەت بدات بە خەلیفەی موسلمانان (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیّ رازی بێت – وە فەرمانەكانی خیلافەت و ئەمیری باوەرداران ئیمامی (علی) جیّ بەجیّ بكات ، پاشان (معاویەی كوری ئەبو سفیان) – خوا لیّ رازی بێت – لە گەل خەلكەكەی خۆی لە ولاتی شام كۆ بوویەوە پاش وتوو وێژ كردن گفتو گۆیەكی زۆر لەسەر ئەوە رێكەوتن كە بەیعەت بە ئیمامی (علی) نەدات تاكو بكوژانی پێشەوایی ئیمانداران (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت = ئەوانەی ماوە لە نێو سوپای ئیمامی (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیّ رازی بێت – كە ژمارەكەیان بە نزیكەی (٢) هەزار كەس دەبوو ، ئەوانە تەسلیم بە (معاویەی كوری ئەبی سفیان) بكات ، ئەویش تۆلەی شەهید كردنی (عوسمانی كوری عەفان) لەوانە بكاتەوە ، چونكە لەم بارەیەوە (معاویە ی كوری ئەبی سفیان) – خوا لیّ رازی بێت- لە رووی خزمایەتیەوە خۆی بە خاوەنی خوێن پێشەوایی باوەرداران (عوسمانی كوری عەفان) دەزانی ، لە لایەكی تریشەوە خەلیفەی موسلمانان (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیّ رازی بێت – پیّ وا بوو یان دەی ویست (معاویە) لە پێش بەیعەت بدات بێتە ژێر ركێفی فەرمانەكانی خیلافە ، دوای ئەوە حەقی خوێنی (عوسمان) لە بكوژانی بكاتەو ، هەر بۆیە (معاویە) لە بیرو نەزەری ئیمامی (علی) لەو كاتە دا بەرهەلست كاربوو ، چونكە دەی ویست بە خۆشی بێت نەك بەجەنگ كردن ئەم كارە ئە نجام بدرێت بۆ ئەوەی دەی ویست بە هەر جۆرێك بێت بە ئاشتی (معاویە) لە ولاتی شام بێتە ژێر ركێفی فەرمانە كانی خەلیفەی موسلمانان (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیّ رازی بێت - ، بەلام لە لایەكی تریشەوە ئەمیری باوەرداران (معاویەی كوری ئەبی سفیان) – خوا لیّ رازی بێت – نەی دەویست ئەم كارە بكات ، تاكو تۆلەی خوێنی (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت – نەكاتەوە ، نەشی دەویست بە دەردی ئەوانەی تر بچێت وەكو (تەلحە) و (زوبێر) و (دایكی ئیمانداران) – خوا لیّ یان رازی بێت – ئەو جەنگەی (جمل) لە شاری (بەصرا) روویدا بووە شەهید كردنی چەندین خەلك لە هەر دوو سوپاكە ، بەلیّ پاش ئەوە هەولدان بۆ چارەسەری كێشەكان لە نێوان هەر دوو لا بۆ ئاشتی ئاشتەوایی ، هیچ دەرئە نجامێكی نەبوو ، ئەوە بوو بووە هۆ جوولاندنی هێز بۆ ولاتی شام لە لایەن ئیمامی (علی) ئەوە خەلیفەی موسلمانان بە نزیكەی (١٢٠) هەزار سەربازی یان چەكدرای ئامادەكرد بەرەو ولاتی شام بەرێكەوت ، ئەوە بوو ئەمیری ئیمانداران (معاویە كوری ئەبی سفیان) بە نزیكەی (٩٠) هەزار سەربازی یان چەكداری لەو ولاتی شام ئامادە كرد بۆ روو بەروو بوونەوەی سوپای ئیمامی (علی كوری ئەبی تالیب) ، ئەوە بوو هەر دوو لا رووی بەرووی یەكتر بوونەوە لە ناوچەیەك پێی دە ووترا : (صفین) لەسەر رووباری فورات هەر دوو سوپاكە بە یەك گەیشتن ، دە گێرنەوە جەنگی (صفین) لە مانگی (ذي الحجة) سالی (٣٦) ی كۆچی دا بووە لە نێوان هەردوو سوپاكە ، ئیتر جەنگە كە دەستی پێكرد بۆ ماوەی یەك مانگ بەردەوام بوو ، بەلام لە مانگی (محرم) لە سالی (٣٧) كۆچی دا هەر دوو لا جەنگیان راگرت واتە جەنگ وەستا ، دوو بارە دەستیان بە گفتو كۆ وتوو وێژ كردەوە بۆ ئاشتی ، ئەوە بوو ئیمامی (علی) پیاوێكی رەوانەی لای (معاویە) كرد بەناوی (عدی كوری حا تمی تائی) بۆ ئەوەی سەر لە نویّ هەولبدات بەلكو قەناعەتی بە (معاویە) بكات بگەرێتەوە ژێر ركێفی فەرمانە كانی خیلافە ، بۆ ئەوەی ئاشتی بەر پا بێت و چی تر خوێنی موسلمانان نە رێژدرێت ، دەگێرنەوە دەلێن : (معاویە) بەم نێردراوەی ووت : ئێمە هیچ كاتێك رەخنەمان نیە خیلافەتی ئیمامی (علی) وە ناشمانەوێت خیلافەتكەی لیّ زەوت بكەین ، وە تاوانباریشی ناكەین بە كوشتنی (عوسمانی كوری عەفان) – خوا لیّ رازی بێت - ، بەلام ئەو بە خۆی و خیلافەتەكەی بكوژانی (عوسمان كوری عەفان) یان پەناداوە لە نێو سوپاكەی ئەو دانە ، هەر كات بكوژانی (عوسمان كوری عەفان) تەسلیمی كردینەوە ، ئەوا بەیعەت دەدەین بە خەلیفە قبولی دەكەین ، پاشان (معاویە) لە لای خۆیەوە نێردراوی رەوانە كرد بۆ لای خەلیفەی موسلمانان (علی كوری ئەبی تالیب) نێردراوەكان بە سەرۆكایەتی (حبیبی كوری مسلمەی فهری) بوو ، بۆ هەمان مەبەست بەلام ئیمامی (علی) سوور بوو لە سەر هەلوێستی پێشتری خۆی بۆ (معاویە) ، ئمامی (علی) ئامادە نەبوو لە مەرجەكەی خۆی دابەزێت و هەولە كانی ئاشتی سەر لە نویّ بە بن بەست گەیشت سەری نەگرت ، دوو بارە جەنگ دەستی پێكردەوە ئەم جارە جەنگە كە زۆر توندو قورستر بوو ، لە مانگی (صەفر) سالی (٣٧) كۆچی دا ، جەنگ دەستی پێكرد ، واتە ك لە (١) مانگی (صەفر) دەستی پیّ كرد تاكو (١٠) مانگی (صەفر) ، لەم دوو بارە كردنەوە جەنگە نزیك بوو سوپای (معاویە) بشكێت و هەرز بێنی ، لەم كاتەدا (عمری كوری عاص)- خوا لیّ رازی بێت – ئەویش ئەمیری باوەرداران بوو لە شام لە سوپای (معاویە) بوو ، ئەو كە زانی وا نزیكە تووشی شكان شكست دەبن ، ئەو بە (معاویە) ووت : كارێك هەیە ئەگەر ئە نجامی بدەین ئەوا سوپاكەمان لە شكست دەربازی دەبێت سەر كەوتن بەدەست دەهێنین و سوپای ئیمامی (علی) توشی دووبەرەكی دەبنەوە ، (معاویە) ووتی : ئەم كارە چیە ..؟! ئەویش ووتی : قورئان بەرز دەكەینەوە بەرەو پیری ئیمامی (علی) دەبیەن ، دوای لێدەكەی با هەر دوولا لە سەر حوكمی قورئان دابەزن ، چونكە ئیمامی (علی) حكمی قورئان هەر كیز رەت ناكاتەوە ، ئەگەر رازی بو ئەوا سوپاكە مان لە شكان رزگاری دەبێت ، ئەگەریش ئەوا كۆمەلێكیان رازی دەبن و كۆمەلێكیان رازی نابن و دوو بەرەكی دەكەوێتە نێوانیان و ئێمە سودمەند دەبین ، ئەوە بوو قورئانەكەیان بەرز كردەوە بەرەو پیری ئیمامی (علی) برد ، پاشان ئیمامی (علی) كاتیّ بەرز كردنەوە قورئانی بینی و فەرمووی : بەلیّ من رازیم بە حكمی ، دواتر فەرمانی دەركرد كە جەنگە كە بوەستێت ، لە كاتێك دا تەنها یەك هەنگاوی مابوو سوپای (معاویە) بشكێت ئەوان سەر كەوتن بەدەست بێنن ، بەلیّ ئەم كارەی (عمری كوری عاص) – خوا لیّ رازی بێت - سەر كەوتوو بوو ، ئەمەش بووە هۆی ئەوەی كۆمەلێكی زۆری لە سوپاكەی ئیمامی (علی) پێی رازی نەبوون ، لە سوپاكە هەلگەرانەوە و لە فەرمانی خلیفە دەر بچن ، چونكە ئەو كۆمەلەی كە هەلگەرانەوە پێیان وابوو ئەوە فرو فێل هەلخەلەتێن بووە ، دەگێرنەوە دەلێن : ئەو كۆمەلەی كە لە سوپاكەی ئیمامی (علی) هەلگەرانەوە ناونرا (خواریج) ، بەلام بەم شێوەیە جەنگە كە لە رۆژی هەینی لە (١٠) مانگی (صەفر) سالی (٣٧) كۆچی بەرانبەر (٦٥٧) زایینی كۆتایی هات و وەستێنرا ، ئەویش بە دادوەری قورئانی پیرۆز لە نێوان هەردوو لا ، پاش ئەوەی كە (٧٠) هەزار لە هەردوو سوپاكە كوژران ، (٤٥) هەزار لەسوپای (معاویە) (٢٥)هەزرا لەسوپای ئیمامی (علی) كوژران ، دەلێن بووە هۆی شەهید كردنی ژمارەیەكی زۆری هاوەلانی پێغەمبەری خوا ﷺ لەوانە (عمری كوری یاسر) لە ریزی سوپای ئیمامی (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیّ یان رازی بێت – دا بوو ..!! پاشان هەر دوو سوپاكە لیژنەیەكیان پێك هێنا كە حكمی قورئان بە سەر هەر دوو لادا بچەسپێچت ئەوانیش ئەم دووانەو بوون : (ئەبو موسی ئەشعەری) – خوا لیّ رازی بێت – بە نوێنەرایەتی سوپاكەی ئیمامی (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیّ رازی بێت – كە نوێنەر بوو لە لیژنەكەدا ، هەروەها (عمری كوری عاص) لە لیژنەكەدا نوێنەری (معاویە) بوو ، پاشان لیژنكە سوێندی هەر دوو لای دا كە پابەند بن بەوەی كە لیژنەكە هەر بریارێك دەر بكات ، دواتر لیژنەكە بریاریدا یەكەم جار سوپای ئیمامی (علی) بگەرێتەو شاری (كوفە) ، وە سوپای (معاویە)ش بگەرێتەوە ولاتی شام ، هەر سوپایەك ناوچەی خۆی بەدەستەوە بێت تاكو بریاری كۆتایی لیژنەكە دەردەچێت ، ئا بەم شێوەیە جەنگی (صفین) كۆتایی هات و هەر یەك لە سوپاكان گەرانەوە ناوچەی خۆیان...

سەبارەت بەم فیتنەو ئاشووبەش چەند فەرموودەیەکی پێغەمبەری خوا هاتووە هەوالی ئەم فیتنەی داوە بە موسلمانان کە رۆژێك دێت دوو تایفە جەنگ دەکەن هەر دوولا داوای یەك شت دەکەن ..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ الساعةُ حتى تُقتلَ فئتانِ عظيمتانِ دعواهما واحدةٌ)) . صحيح مسلم برقم (١٥٧).

واتە : قیامەت هەلناسێت هە تا دوو کۆمەلی زۆر گەورە جەنگ لە گەر یەکتردا نەکەن ، کوشتارێکی زۆر گەورە لە نێوانیاندا روودەدات و هەر دوو کیان داوای یەکشت دەکەن ..!!

تێبینی : مەبەست لەم فەرموودەیە ئەوەیە کە هەردوو سوپاکە ژمارەیان زۆر بوو سوپای ئیمامی (١٢٠) هەزار چەکدار سوپای (معاویە) (٩٠) هەزار چەکدار ، کوشتارێکی زۆرییش لە نێوانیان دا روویدا ، هەروەها هەر دوو لاکەش یان هەردوو سوپاکە بە قەناعەت و بیرو باوەری خۆیان مەبەستیان سەر خستنی حەق و بەدەستهێنانی دادگەری بووە ..؟!

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تَمْرُقُ مارقةٌ عند فرقةٍ مِن المسلمين يَقْتُلُها أُولَى الطائفتَيْنِ بالحقِّ)) . سنن ابو داود برقم (٤٦٦٧).

واتە : لە کاتی پەرتەوازەیی موسلماناندا کە سانێك لە ئایین دەر دەچن هەلدەگەرێنەوە ، کام پێر زیاتر پابەند بن بە حەقەوە ئەو لە ئایین دەرچووانە لە ناو دەبەن ..!!

تێبینی : مەبەست لەم فەرموودەیە ئەوەیە کە (خواریجە کان) لە سەردەمی خەلیفایەتی ئیمامی (علی) هەلگەرانەوە لە خەلیفە ، وە ئەکەم کۆمەلە ئەوانەن کە لەسەر حەق ئەو کوشتاری ئەوانە دەکەن کە لە کۆمەلی موسلمانان هەلگەرانەوە ، مەبەست لە (خواریجەکانە) کە لە دوایی کۆتایی هاتنی جەنگی (صفین) لە خیلافەتی ئیمامی (علی کوری ئەبی تایب) – خوا لیٚ رازی بێت – هەلگەرانەوە پابەند نەبوون بە فەرمانەکانی خەلیفە ..؟!

❖ لە (ابو بکر بن نفیع بن الحارث) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((لقد رأيتُ رسولَ اللّٰهِ صلَّى اللّٰهُ علَيهِ وسلَّمَ على المنبَرِ والحسَنُ معَهُ وَهوَ يقبِلُ على النَّاسِ مرَّةً وعلَيهِ مرَّةً، ويقولُ: إنَّ ابني هذا سيِّدٌ، ولعلَّ اللّٰهَ أن يُصْلِحَ بِهِ بينَ فِئتينِ منَ المسلمينَ عَظيمتينِ)) . سنن الترمذي برقم (٣٧٧٣).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ سەر کەوتە سەر مینبەر بە (حسن) ی فەرموو : ئەم کورەی من سەروەرو سەیدە ئومێد دەکەم (خوای گەورە) لەسەر دەستی ئەو صولح و ئاشتەوایی بەرپا بیٚ لە نێوان دوو تائیفە یان دوو کۆمەلی گەورەی موسلمانان وە رێکیان بخاتەوە ..!!

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((فَقالَ: كُنَّا نَحْمِلُ لَبِنَةً لَبِنَةً وعَمَّارٌ لَبِنَتَيْنِ لَبِنَتَيْنِ ، فَرَآهُ النبيُّ صَلَّى اللّٰهُ عليه وسلَّمَ فَيَنْفُضُ التُّرَابَ عنْه، ويقولُ: ويْحَ عَمَّارٍ، تَقْتُلُهُ الفِئَةُ البَاغِيَةُ، يَدْعُوهُمْ إلى الجَنَّةِ، ويَدْعُونَهُ إلى النَّارِ. قالَ: يقولُ عَمَّارٌ: أعُوذُ باللّٰهِ مِنَ الفِتَنِ)) . صحيح البخاري برقم (٤٤٧).

واتە : ئێمە یەك یەك خشتمان هەلدەگرت ، بەلام (عمار) دوو دوو خشتی هەلدەگرت ، کە پێغەمبەر ﷺ بینی خۆلەکەی لیٚ تەکاند و فەرمووی : (هاوار بۆ (عمار) دەستە ستەمکارەکە دەی کوژن ، ئەو ئەوان بانگ دەکات بۆ بەهەشت ، بەلام ئەوان ئەو بانگ دەکەن بۆ دۆزەخ ، دەلیٚ : (عماریش) دەی ووت : پەنا دەگرم بە خوا لە و فیتنە و ئاشووبە ..؟!

تێتبینی : مەبەست لەم فەرموودەیە ئەوەیە ئەم هاوەلە بەرێزە (عماری کوری یاسر) – خوا لیٚ رازی بێت – کە لە کۆمەلی یان لە سوپاکەی (علی کوری ئەبی تالیب) بوو ، (عمار) لە جەنك (صفین) شەهید کرا ، فەرموودە دەکات پێغەمبەری خوا ﷺ مەبەست لەوەیە کە (عمار) بە ناحەق شەهید کرا و زولم ستەمیان لێکرد ، کە لە کاتی دورست کردنی مەزگەوت سەردەمی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەوا ئاماژەی بۆ (عمار) کرد کە لەجەنگی (صفین) شەهید دەکریٚ ئەو لە سەر حەق ، کۆمەلەکەی تر زولم ستەمی لێدەکەن ، چونکە (عمار) ئەوان بانگ دەکە بۆ بە هەشت ، بەلام ئەوان ئەو بانگ دەکەن بۆ دۆزەخە ، لێرە دا باسەکەم زۆر درێژەی دەبێت بۆ یە کورتی دەکەینەوە ، چونکە هەردوو لا پێغەمبەری خوا ﷺ فەزل و گەورەیی پێداون هەر دوو لا هاوەلی پێغەمبەری خوان ﷺ بۆیە ناکریٚ ئێمە دادوەری بکەین لە نێوان ئەم دوو کۆمەلەی موسلمانان ، هەر (خوای گەورە) دادد وەری هەموو دادوەرانە حەق دادگەری تەنها لە لای (خوای گەورە و بالادەستە) ، بۆیە دوعاو نزا بۆ هەردوو کۆمەلە دەکەین کە (خوای گەورە) لە هەلەکانیان خۆش کە بەرانبەر بە یەکتری ئە نجامیان دان ، وە خوا لیٚ یان رازی بێت بە فیردۆسی بەرزو بلند شادیان بکا ، ئەمەش قەدەرو چارەنووسی هەر کەسێکە و تاقی کردنەوەی (خوای گەورە) بوو لە دونیا بۆ ئەم دوو کۆمەلە صحابەی پێغەمبەری خوا ﷺ لە راستی بۆ ئێمە ئەوەیە بلێن هەردوو لا لەسەر حەق وە تەنها (خوای گەورە زانایە).

جەنگی (نەهروان) و سەر هەلدانی فیتنەو ئاشووبەکانی (خەواریجەکان)

وەکو باسمان کرد ئاشتی هاتە کایەوە لە نێوان هەر دوو سوپاکە دا ، سوپای (معاویە کوری سفیان) – خوا لێ رازی بێت – وە سوپای (علی کوری ئەبی تالیب - - خوا لێ رازی بێت – ئەوە بوو هەر دوو لا لە سەر ئەوە رێکەوتن کە قورئان حاکم بێت لە نێوانیان دا ، واتە (تەحیکم) کردنی قورئان ، ئەوە بوو کۆمەلێکی زۆر لە سوپاکەی (علی کوری ئەبی تالیب) هەلگەرانەوە کە ژمارەیان بە نزیکەی (١٢) هەزار کەس دەبوو ، ئەوانە دەیان ویست ئاگر فیتنەکە خۆش بکەن و فیتنەو ئاشووب ئاژاوەکە زیاتر بەردەوام بێت ، چونکە پێیان وابوو ئەوان بەسەر سوپاکەی (معاویە) سەر کەوتن ، بۆ دەبێت ئیمامی (علی) ئاشتی بەرپا بکات ، واتە : بەکورتیەکەی بە (تەحکیم) رازی نەبوون ، وە رازیش نەبوون جەنگە کە کۆتایی بێت ، ئەوە بوو لە ئیمامی (علی) هەلگەرانەوە دەیان ووت : حوکم کردن تەنها بۆ (خوای گەورە) بێت ، بەلام ئیمامی (علی) بە حکمی چەند کەسێك رازی بوو ، کە لە پێش دا باسمان کرد ئەو لێژانەیەی بۆ وەستانی جەنگە لە نێوان هەردوو لای دروست کرا ، هەر بۆیە ئەم هەلگەراوانە یان ناویانرا بوو : (خەواریجەکان) ئەوان یەکسەر حکمی کافر بوونیان درکرد بۆ ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – پیان وابوو ئەو لە ئیسلام دەرچووە بە هۆی ئەوەی ئەم رێکەتنەی ئە نجامداوە جەنگە کەی وەستان دووە ، وە یان حکمی (خوای گەورە) جێ بەجێ نە کردووە ، پاشان ئەو کۆمەلە (خەواریجە) بریاریاندا دەبێت کوشتاری لە گەلدا بکرێت یان شەری لە گەل بکرێت ، چونکە (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – لە ئایین هەلگەراوەتەوە (مرتد) بووە ، ئەم کۆمەلە (خواریجە) لە نێو خۆیان کە سێکیان هەلبژارد بۆ ئەوەی سەرۆکایەتیان بکات ئەویش ناوی (عبداللە کوری وەهەبی راسی) بوو ، پاشان ئیمامی (علی) هەلسا بۆ ئەوەی کە زیاتر فیتنە ئاشووبەکە گەورەتر نەبێت ، ئەو کۆمەلە (خواریجە) بگەرێنێتەوە بۆ ناو کۆمەلی موسلمانان ، ئەوە بوو (عبداللە کوری عباس) – خوا لێ رازی بێت – نارد بۆ لایان بۆ ئەوەی وتوو وێژ و گفتو گۆیان لە گەل بکات بۆیان بەسەلمێنی کە ئەوان هەلەن ، وە بیان گەرێنێتەوە بۆ ناو سوپاکەی خۆی و کۆمەلی موسلمانان ، (عبداللە کوری عباس) – خوا لێ رازی بێت – سێ رۆژ لە لای (خەواریجەکان) مایەوە بۆ ئەوەی بگات بە ئە نجامێکی باش و بەردەوام قسەی بۆ دەکردن و بەلگەی روونی بۆ دەهێنانەوە ، تاکو لە کۆتاییدا توانی نیوە لە (خەواریجەکان) قەناعەت پێ بکات و بیان گەرێنێتەوە رێزەکانی سوپای ئیمامی (علی) و کۆمەلی موسلمانان ، بەلام ئەو نیوەی مابوون هەر سوور بوون لە سەر بریارەکەی خۆیان واتە : هەلوێستی خۆیان نەگۆری ، ئەوە بوو ئیمامی (علی) جوابی بۆ رەوانە کردن ، وە پێ فەرموون : ((بيننا وبينكم أن لا تسفكوا دما حرام ، ولا تقگعوا سبيلا ، ولا تظلموا ذميا ، ونحن لا نمنعكم مساجد الله ، و لا نبدؤكم بقتال حتى تبدؤنا)) .ابن كثر بداية ولنهاية (٢٨١/٧).

واتە : ئێوە بە رێی خۆتان ئێمە بەرێی خۆمان ، بە مەرجێك خوێنی کەس بە ناحەق نەرژێت ، وە رێگەی کەس نە گرن ، وە زولمیش لە کەس نەکەن ، وە رێگەی مالی (خوا تان) لێ ناگرین ، وە جەنگ تان لە گەل ناکەین ، تاکو ئێوە جەنگ مان لە گەل نەکەن ..؟!

بەلێ پاشان ئەوانەی کە مابوون نیوەکەی (خەواریجەکان) لە سەر هەلوێستی خۆیان نەگۆران ، ئەوان لە (نەهروان) کۆبوونەوە سوپایەکی چەکداریان پێك هێنا و دەست یان کرد بە زولم ستەکرد رێگری کردن لە موسلمانان وە خوێن رشتنی خەلك بەناحەق و نا رەوا ، وە یەکەم تاوان کە ئە نجامیاندا ، ئەوە بوو یەکێك لە هاوەلەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ کە ناوی (عبداللە کوری خەبابی کوری ئەوەت) – خوا لێ رازی بێت – ئەوە بوو خۆی خێزانەکەی بە لای ئەم کۆمەلە (خەواریجە) تێپەرین ئەوانیش ئەو دووانەیان گرت خۆی و ژنەکەی سەریان بری لە کاتێك دا ژنەکەی یان خێزانە کەی ئەم هاوەلە بەرێزە ، سکی پر وو سکیان هەلدرێ و هە دوو کیان شەهید کرد ..؟! ابن كثر بداية ولنهاية (٢٨٨/٧).

بەلێ پاش ئەو رووداوە دل تەزێنە یان خەمناکە هاوەلێکی بەرێزی پێغەمبەری خوا ﷺ بەم شێوە دەرندانیە شەهید بکرێن خۆی خێزانە ، ئەوە بوو نارەزایی زۆری خستە دلی موسلمانان هەمووی خەمبار بووم بەم رووداوە ناخۆشە ، ئەوە بوو ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – ناچار کرد بەرێ بکەوێت بۆ تەمێ کردن تۆ لە سەندنەوەی ئەم ستەمکارانە وە جێ بەجێ کردنی حەددی شەرعی لە سەر ئەمانە ، ئەوە بوو کاتێك ئیمامی (علی) بە سوپاکەی خۆی لە گە ل کۆمەلی موسلمانان گەیشتە (نەهروان) ، ئیمامی (علی) و (ئەبو ئەیووبی ئەنصاری) بۆ ماوەیەکی زۆر گفتو گۆ ووت وێژایان لە گەل (خەواریجەکان) کرد ، بەلام ئەوان هەر رازی نەبوون بگەرێنەوە نێو کۆمەلی موسلمانان هیچ سوودی نەبوو ، پاشان (ئەبوو ئەیووبی ئەنصاری) ئالایەکی بەرز کردەوە فەرمووی : هەر کەسێك بێتە لای ئەم ئالایە ئەمانی دەدرێتی و هیچی لێ ناکرێت و بۆ کوێ دەروات با بروات ، وە ئێمە تەنها جەنگ و کوشتار لەگە ئەوانە دەکەین کە ئەم تاوانەیان کردووە ، واتە : هەلساون بە شەهید کردنی (عبداللە کوری خەباب) و خێزانەکەی – خوا لێیان رازی بێت – بەم کارەی (ئەبو ئەیووبی ئەنصاری) – خوا لێ رازی بێت – خەلکێکی زۆر لە (خەواریجەکان) لێیان جیابوونەوە تەنها ئەوانەی مابوونەوە کە نزیکەی ژمارەکەیان (١٠٠٠) هەزار کەس دەبوو ، ئەوە بوو جەنگ دەستی پێکر هەر زوو (خەواریجەکان) شکان وە بەشی زۆری سەرکردەکانی (خەواریجەکان) کوژران ..؟!

بەلێ رۆشنایی چاومان مامۆستاو رابەر و پێشەواو سەروەری موسلمانان پێغەمبەری خوا ﷺ لە چەندین فەرموودەکانی نیشانەکانی رۆژی کۆتایی باسی (خەواریجەکانی) کردووە وەیان لە چەندین فەرموودە دا ئاماژەی بە سەر هەلدانی کۆمەلەی (خەواریجەکان) کردووە ، وە باسی سیفاتەکانی ئەو کۆمەلەشی کردووە ، کە چۆن قورئان دەخوێنن بەلام (خوای گەورە) لێ یان قبول ناکات ، چونکە بە پێی ئارەزووی خۆیان قورئان راڤە دەکەن یان لێکدەدەنەوە و هەروەها چون لە فەرمانەکانی خەلیفەی موسلمانان دەردەچن ، چۆن خوێنی موسلمانان بەنا حەق دەرێژن ، چۆن موسلمانان بە کافر و (مرتد) دەزانن ، هەر وەك بەرانبەری بە پێشەوای موسلمانان (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – کرد یان ، کە چۆن فەرمانیان کرد بە کوشتنی موسلمانان وە کوشتنی موسلمانان بە خێرێکی گەورە لە قەلم دەدا ، ئەگەر سەرنجێك یان بەراورێك بکەین لە نێوان سەردەمی پێشەوایی موسلمانان (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ رازی بێت – ئەو سەردەمەی ئێستا ، ئەوا لەم سەردەمەی ئێستا بێ گومان (خەواریجەکان) زۆر ترن لە نێو موسلمانان چونکە ئەوان بەناوی (لا إله إلا الله) خوێنی موسلمانان بە ناحەق دەرێژن هەلبەت ئەو سەردەمی ئیمامی (علی) تائیفەی سننە و شیعە نەبوو ، بەلام ئێستا چەندین تائیفە هەیە لە نێو موسلمانان جگە لە سننە و شیعە ، بۆیە (خەواریجەکان) تەنها سننە نین بەلکو لە نێو تائیفەی شیعە زۆرن خەلکی بەناحەق دەکوژن ئەویش بە ناوی ئیسلام رابەرەکانیان ، هەر بۆیە خەواریجەکان تەنها ناوە لەم سەردەمە ئەوانە حکمی خوا وەردەگێرن بۆ بەرژەوەندی خۆیان یان ئەوانەی بەناوی سیاسەت کردن حکم داری دەکەن کە هیچ بە یاسا رێساکانی ئایین پیرۆزی ئیسلام کار ناکەن بەلکو پێیان دوا یاسایەکی دواکەوتووە ، یان ئەوانەی لە ژێر سێبەری ئیسلام زولم ستەم خوێن دەرێژن بەناوی ئیسلام زولم ستەم دەکەن ، ئەوانەش (خەواریجن) ، بەمانایەکی تریش (خەواریج) ئەو کەسانەن قورئان لە بەرژەوەندی خۆیان تەفسیر دەکەن لێکدانەوەی بۆ دەکەن ، پرسیار ئایا ئەو سەردەمە زیاتر خوێن دەرژێت بەناحەق یان سەردەمی سەر هەلدانی (خەواریجەکان) ..؟! هەلبەت (خەواریجەکان) کۆمەلێکی خرا پەکار ستەم کارو زالم بوون دەستیان چووە خوێنی موسلمانان بەناحەق ، کەچی خوێنی موسلمانانیان بە حەلال دەزانی ، کەچی ئێستاش بە هەمان شێوەی خەواریجەکان خوێنی موسلمانان دەرژێت بەناحەق مال و سامانیان بەتالان دەبرێت ..؟!

ئەو فەرموودانەی دەربارەی (خەواریجەکان) هاتوون لە جەنگی (نەهروان) :

❖ لە(زید کوری وەهبی جوهەنی) کە یەکێك بووە لە سوپاکەی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ یان ڕازی بێت – بە صحیحی هاتووە لە (علی)دەگێڕێتەوە ئەویش لە پێغەمبەری خوا ﷺ:

((أنَّهُ كانَ في الجَيْشِ الَّذِينَ كَانُوا مع عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عنْه الَّذِينَ سَارُوا إلى الخَوَارِجِ، فَقالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عنْه: أَيُّهَا النَّاسُ، إنِّي سَمِعْتُ رَسولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ يقولُ: يَخْرُجُ قَوْمٌ مِن أُمَّتي يَقْرَؤُونَ القُرْآنَ، ليْسَ قِرَاءَتُكُمْ إلى قِرَاءَتِهِمْ بشَيءٍ، وَلَا صَلَاتُكُمْ إلى صَلَاتِهِمْ بشَيءٍ، وَلَا صِيَامُكُمْ إلى صِيَامِهِمْ بشَيءٍ، يَقْرَؤُونَ القُرْآنَ يَحْسِبُونَ أنَّهُ لهمْ وَهو عليهم، لا تُجَاوِزُ صَلَاتُهُمْ تَرَاقِيَهُمْ، يَمْرُقُونَ مِنَ الإسْلَامِ كما يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ، لو يَعْلَمُ الجَيْشُ الَّذِينَ يُصِيبُونَهُمْ ما قُضِيَ لهمْ علَى لِسَانِ نَبِيِّهِمْ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ، لَاتَّكَلُوا عَنِ العَمَلِ، وَآيَةُ ذلكَ أنَّ فيهم رَجُلًا له عَضُدٌ، وَليسَ له ذِرَاعٌ، علَى رَأْسِ عَضُدِهِ مِثْلُ حَلَمَةِ الثَّدْيِ، عليه شَعَرَاتٌ بِيضٌ، فَتَذْهَبُونَ إلى مُعَاوِيَةَ وَأَهْلِ الشَّامِ وَتَتْرُكُونَ هَؤُلَاءِ يَخْلُفُونَكُمْ في ذَرَارِيِّكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ؟! وَاللَّهِ، إنِّي لأَرْجُو أَنْ يَكونُوا هَؤُلَاءِ القَوْمَ؛ فإنَّهُمْ قدْ سَفَكُوا الدَّمَ الحَرَامَ، وَأَغَارُوا في سَرْحِ النَّاسِ، فَسِيرُوا علَى اسْمِ اللَّهِ. قالَ سَلَمَةُ بنُ كُهَيْلٍ: فَنَزَّلَنِي زَيْدُ بنُ وَهْبٍ مَنْزِلًا، حتَّى قالَ: مَرَرْنَا علَى قَنْطَرَةٍ، فَلَمَّا التَقَيْنَا، وعلَى الخَوَارِجِ يَومَئذٍ عبدُ اللهِ بنُ وَهْبٍ الرَّاسِبِيُّ، فَقالَ لهمْ: أَلْقُوا الرِّمَاحَ، وَسُلُّوا سُيُوفَكُمْ مِن جُفُونِهَا؛ فإنِّي أَخَافُ أَنْ يُنَاشِدُوكُمْ كما نَاشَدُوكُمْ يَومَ حَرُورَاءَ، فَرَجَعُوا فَوَحَّشُوا برِمَاحِهِمْ ، وَسَلُّوا السُّيُوفَ، وَشَجَرَهُمُ النَّاسُ برِمَاحِهِمْ، قالَ: وَقُتِلَ بَعْضُهُمْ علَى بَعْضٍ، وما أُصِيبَ مِنَ النَّاسِ يَومَئذٍ إلَّا رَجُلَانِ، فَقالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عنْه: الْتَمِسُوا فِيهِمُ المُخْدَجَ ، فَالْتَمَسُوهُ فَلَمْ يَجِدُوهُ، فَقَامَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عنْه بنَفْسِهِ حتَّى أَتَى نَاسًا قدْ قُتِلَ بَعْضُهُمْ علَى بَعْضٍ، قالَ: أَخِّرُوهُمْ، فَوَجَدُوهُ ممَّا يَلِي الأرْضَ، فَكَبَّرَ، ثُمَّ قالَ: صَدَقَ اللَّهُ ، وَبَلَّغَ رَسولُهُ، قالَ: فَقَامَ إلَيْهِ عَبِيدَةُ السَّلْمَانِيُّ، فَقالَ: يا أَمِيرَ المُؤْمِنِينَ، أَللَّهَ الذي لا إلَهَ إلَّا هُوَ ، لَسَمِعْتَ هذا الحَدِيثَ مِن رَسولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ؟ فَقالَ: إيْ، وَاللَّهِ الذي لا إلَهَ إلَّا هُوَ ، حتَّى اسْتَحْلَفَهُ ثَلَاثًا، وَهو يَحْلِفُ له)). صحيح مسلم برقم (١٠٦٦)، سنن ابو داود برقم (٤٧٦٧).

واتە : لە (زیدی کوری وەهبی جوهەنی) دەگێرنەوە ، کە خۆی یەکێ بووە لەو سوپایەی ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ ڕازی بێت – کە دەرچوون بۆ سەر (خەواریجەکان) ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ ڕازی بێت – فەرمووی : ئەی خەلکینە بۆ خۆم گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بوو دەی فەرموو : ((کۆمەلێ لە ئوممەتم پەیدا دەبن بە شێوە یەك قورئان خوێند ن و نوێژ کردن و ڕۆژوو گرتنی ئێوە لە چاو هی ئەواندا هیچ نیە ، قورئان دەخوێنن بە خەیالی خۆیان قورئان لە پشتیان واتە :(بەئارەزووی خۆیان ڕاڤەی دەکەن و لێکی دەدەنەوە یان وا هەست دەکەن حکم بە قورئان دەکەن) کەچی قورئان لە دژیانە ، نوێژە کانیان لە گەوریان تێ پەر ناکات ، وەك چۆن تیر خێرا لە کەوانەکەی دەر دەچێت ، ئەوانیش ئاوا لە ئیسلام دەردەچن ، ئەو لە لشکرەی کە جەنگیان لە گەل دەکەن ئەگەر بزانن (خوای گەورە) لە سەر زمانی پێغەمبەرەکەیان ﷺ چەندە خێر و پاداشتی بۆ داناون ئەوا پالیان لی دەدایەوە چیتر هەولی کردەوەی چاکیان نەدەدا تەنها ئەوەیان بەس بوو ، نیشانەکانیان یان ئاماژەکانیان واتە : (هی خەواریجەکان) ئەوەیە پیاوێکیان تێدایە قۆلێکی کۆ لە هەتا ئانیشکێتی و بازووی نیە ، وەك گۆی مەمك وا بەسەر قۆلە کۆلەکەیەوە ، مووی سپی لە سەرە) ..!! ئیتر چۆن ئەم (خەواریجانە) لە ناو مال و مندالی خۆتاندا بە جێ دەهێلین وازیان لێ دەهێنن و دەچن بۆ سەر سوپای (معاویە) و خەلکانی ولاتی شام ..؟! سوێند بە (اللە) بەش بەحالی خۆم ئومێد دەکەم ئەمانە ئەوانەن بن کە پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی پێ کردوون لە ئیسلام دەردەچن ..!! ئەوەتا ئەوانە خوێنی ناڕەوا دەرێژن، ئاژەلی خەلك دەفرێنن ، کەواتە بەناوی خواوەو بە بەرەکەتی خوا بکەونە ڕێ بۆ کوشتاریان ..!! (سلمەی کوری کهیل) ووتی : جا (زیدی کوری وەهبی جوهەنی) لە دوای ووتارەکەی ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ ڕازی بێت – ئەوا قۆناغ بە قۆناغ باسی ڕۆیشتنی سوپاکەی کرد ، جا کەوتینە ڕێگا هەتا ە (هەوارێ)لاماندا ، لە پاشاندا لە پردی دەبەرجان پەرینەوە ، کاتی هەر دوو سوپاکە بەرامبەر بە یەك ڕاوەستان بۆ جەنگ کردن ، سەر کردەوەی خەواریجەکان (عبداللە کوری وەهەبی الراسبی) بوو ، پێشەوا (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ ڕازی بێت – ئەم ووتارەی بۆ سوپاکەی خۆی خوێندەوە و پێ فەرموون : ئادەی ڕمەکانتان بهاوێژن و شمشێرەکانتان لە کالا دەرکیشن و بە شمشێری ڕووتەوە پەلاماریان بدەن و لە ناویان ببەن ، چونکە دەترسم دیسانەوە وە ڕۆژەکەی (حەرەورا) داواتان لێ بکەن لە بەر خاتری (خوای گەورە) لە گەلیان ڕێك بکەون بەم بەهانەیە تەفرەتان بدەنەوە ..!! دەلێت : ئیتر ئەوانیش تیر بارانیان کردن و ، بە شمشێر هەلکێشان و بە ڕمەکانیان هەلیان کوتایە سەریان و بوویە شەری دەستە و یەخە لاشەیان بەسەر یەکدا خستن و هەموویان کوشتن و لە ناویان بردن ، دەلێت : لەو ڕۆژەدا لە سوپاکەی ئێمە واتە (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ ڕازی بێت – تەنها دوو کەس بریندار بوون ، ئینجا ئیمامی (علی) فەرمووی : ئا دەی بگەرێن بە دوای پیاوە بێ بالەکە یان بێ قۆلەکە لە ناو کوژراوەکاندا ، ئەوانیش گەران نەیاندۆزیەوە ،ئینجا ئیمامی (علی) خۆی هەستا گەراو بە دوایایدا سەیر دەکات چەند لاشەیەك کەو توون بە سەر یەکدا ، فەرمووی : ئادەی جیایان بکەنەوە کاتی جیایان کردنەوە لەژێری لاشەکانەوە دۆزیانەوە ، ئیمامی (علی) – خوا لێ ڕازی بێت – (اللە أکبر) ی کرد فەرمووی : فەرموودەی (خوای گەورە) حەق ڕاستەو ، پێغەمبەرەکەی ﷺ ڕاگەیاندووە بە ئێمە ، ئەوە بوو (عبیدەی سلمانی) هەستایەوە ووتی : ئەی فەرمانڕەوای باوەڕداران ، بۆ ئەو خوایەی کە هەر خۆی خودایە بەڕاستی تۆ خۆت ئەمەت بیست لە پێغەمبەری خوا ﷺ ..؟! ئینجا پێشەوا (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لێ ڕازی بێت – فەرمووی : بەلێ . بە و خوایەی کە هەر خۆی خودایە بەڕاستی ، هەتا سێ جار بەو شێوەیە سوێندی دا ، ئەویش سوێندی بۆ خوارد ..!!

❖ لە (عبیدە) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێنە وە کە ئیمامی (علی) – خوا لێ ڕازی بێت – باسی خەلکی نەهروانی کرد فەرمووی :

((ذكَرَ عليٌّ أهلَ النَّهْرَوانِ، فقال: فيهم رَجُلٌ مُودَنُ اليَدِ، أو مَثْدونُ اليَدِ، أو مُخدَجُ اليَدِ، لولا أنْ تَبْطَروا لَأنبَأْتُكم بما وعَدَ اللهُ الذين يَقتُلونَهم على لِسانِ محمدٍ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ. قال: قُلتُ: أأنتَ سمِعتَ منه؟ قال: إيْ وربِّ الكَعبةِ)) . سنن ابو داود برقم (٤٧٦٣).

واتە : پیاوێکیان لە ناو دایە دەستی بچووك و نوقسانە وەك گۆی مەمك وایە ئەگەر لەبەر ئەوە نەبوایە کە سەرسام بن بە خۆتان و تووشی (تعجبن) وە زیادەڕەوی بکەن لە کوشتنیان و کەسیان نەهێلین ئەوا لەسەر زمانی محمد ﷺ بەلێنی ئەو خێر و پاداشتەم پێ ڕاگەیاندن کە دەستان دەکەوێت لە لایەن (خوای گەورە) بەرامبەر بەو جەنگەی کە دەیکەن لە دژیان ، کە داویەتی (عبیدە) ووتی : ووتم : تۆ خۆت ئەمەت لە پێغەمبەری خوا ﷺ بیستووە ..؟! ووتی : بەلێ . بە پەروەردگاری کەعبە ..!!

❖ لە (ابو ذر الغفاري) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مَنْ فارقَ الجماعةَ شبرًا فقدْ خلع رِبقةَ الإسلامِ مِنْ عُنُقِهِ)) . سنن ابو داود برقم (٤٧٥٨) ، و سنن الترمذي برقم (٢٨٦٣).

واتە : هەر کەسێك بە ئەندازەی بستێ لە کۆمەڵی موسلمانان جیا بێتەوە ئەو (رەشمە) یان پە یمانی ئسلامی لە گەردنی خۆی داکەندوە ..؟!

❖ لە (بو سعيد الخدری) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت :

((بعث عليٌّ إلى النبيِّ صلَّى اللهُ عليهِ وسلَّمَ بذُهَيبةٍ في تُربتِها، فقسمها بينَ أربعةٍ؛ بين الأقرعِ بنِ حابسٍ الحنظليِّ ثمَّ المجاشِعيِّ، وبينَ عُيَينةَ بنِ بدرٍ الفزَاريِّ، وبينَ زيدِ الخيلِ الطائيِّ ثم أَحدِ بني نبهانَ، وبين علقمةَ بنِ علاثةَ العامريِّ ثم أحدُ بني كلابٍ، قال : فغضبتْ قريشٌ والأنصارُ، وقالتْ : يُعطي صناديدَ أهلِ نجدٍ ويدَعُنا، فقال : إنما أتألَّفُهم . قال : فأقبل رجلٌ غائرُ العينَينِ مُشرفُ الوجنتَينِ ناتئُ الجبينِ كثُّ اللحيةِ محلوقٌ، قال : اتقِ اللهَ يا محمدُ، فقال : مَن يطيعُ اللهَ إذا عصيتُه، أيأمنُني اللهُ على أهلِ الأرضِ ولا تأمنوني ؟! قال : فسأل رجلٌ قتلَهُ أحسبهُ خالدَ بنَ الوليدِ، قال : فمنعهُ، قال : فلما ولَّى قال : إنَّ مِن ضِئضئِ هذا، أو في عقِبَ هذا، قومًا يقرأونَ القرآنَ لا يجاوزُ حناجرَهُم، يمرُقُونَ منَ الإسلامِ مروقَ السهمِ منَ الرميةِ، يقتلونَ أهلَ الإسلامِ ويدَعونَ أهلَ الأوثانِ ، لئنْ أدركتُهم قتلتُهم قتلَ عادٍ)) . سنن ابو داود برقم (٤٧٦٤).

واتە : ئیمامی (علی) – خوا لیٚ رازی بێت – پارچەیەك ئالتونی خولاوی پوختە نەکراوی نار بۆ پێغەمبەری خوا ﷺ ئەویش دابەشی کرد بەسەر ئەم چوار کەسەدا : (الاقرع بن حابس الحنظلي) و (موجاشعي) و (عيينة بن بدر الفزاري) و (زيد الخيل الطائي) لە پاشان یەکیٚ لە بەنی نەبهان ،و (علقمة بن علاثة العامري) لە پاشان یەکیٚ لە بەنی کیلاب ، ووتی : قورەیش ئەنصارەکان تووەر بوون ووتیان : بەشی گەورە گەورەکانی نەجد دەدات ، کەچی بەشی ئێمە نادات ، فەرمووی : (بۆ ئەوەی دلیان هۆگری ئیسلام بکەم) ، دەلێت : پیاوێکی چاو بەقولاچوی ، سەر کولم دەرپەریوی ، ناو چاوان قۆ قزی ، ریش پری سەر تراشراو ، ووتی : ئەی (محمد) لە خوا بترسە ..!! ناحەقی مەکە ، لە دابەش کردندا ..؟! ئینجا پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەگەر من بەگوێی خوا نەکەم ئەی کیٚ بە گوێی دەکات ..؟! من (خوای گەورە) کردوومی بە ئەمیندار لە سەر دانیشتوانی سەر زەوی ، کەچی ئێوە متمانەم پیٚ ناکەن ..؟! دەلێت : یەکیٚ داوای کرد ڕێگەی پیٚ بدات هەتا بیکوژێت یان سەری بە پەرێت ..!! کاتیٚ رۆشت پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : لە نەوەی ئەو پیاوە وەچەیەك دەکەونەوە ، قورئان دەخوێنن بەلام لە گەوریان نا چێتە خوارەوە ، ئەوەی سەر بە ئیسلامە دەی کوژن ، ئەوەی بت پەرستە وازی لیٚ دەهێنن ، وە چۆن تێر لە کەوانەکەی دەردەچێت ئەوانیش ئاوا لە ئایینی ئیسلام دەردەچن ، ئەگەر من فریایان بکەوم دەیان کوژم و لە ناویان دەبەم وەك چۆن (خوای گەورە) هۆزی عادی لە ناو برد ..؟!

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) و (ابو سعيد الخدری) – خوا لیٚ یان رازی بێت – دەگێڕنەوە دەلێن : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سيَكونُ في أُمَّتي اخْتِلافٌ وفُرْقةٌ، قَومٌ يُحسِنونَ القِيلَ، ويُسيئون الفِعلَ، يَقرَؤونَ القُرآنَ، لا يُجاوِزُ تَراقيَهُم ، يَمرُقونَ من الدِّينِ مُروقَ السَّهمِ من الرَّميَّةِ، لا يَرجِعونَ حتى يَرتَدَّ على فُوقِه، هُمْ شَرُّ الخَلْقِ والخَليقةِ، طُوبى لمَنْ قَتَلَهم وقَتَلوه، يَدْعون إلى كتابِ اللهِ وليسوا منه في شَيءٍ، مَن قاتَلَهم كان أوْلى باللهِ منهم، قالوا: يا رسولَ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ، ما سِيماهُم؟ قال: التَّحليقُ)) . سنن ابو داود برقم (٤٧٦٥).

واتە : لە ناو ئوممەتەی مندا دووبەرەکی و ناکۆکی ڕوودەدات کۆمەڵیٚ پەیدا دەبن قسەی جوان دەکەن و کردەوەی خراپ دەکەن ، واتە : (قسەکانیان جوانە بەلام کردەوەکانیان خراپە بەس قسەیان هەیە) قورئان دەخوێنن بەلام لە گەرویان تێپەر ناکات ، وە ك چۆن تیر لە کەوانەکەی دەر دەچێت ، ئەوانیش ئاوا لە ئایینی ئیسلام دەر دەچن ، ناگەرێنەوە بۆ ناو ئایینی ئیسلام ، هەتا ئەو تیرە نەگەرێتەوە ناو کەوانەکەی ، بیٚ گومان هەر گیز ئەو تیرە ناگەرێتەوە ئەو شوێنەی لیٚ دەر دەچێت ئەمەش شتێکی مەحالە و هەر گیز نا گونجی ، ئەوان بەدترین و خراپە ترین دروست کراوانی (خوای گەورە)ن لە ناو خەلك و ئاژەلاندا ، خۆ شبەختی بۆ ئەو کەسانەی کە دەیان کوژیٚ یان ئەوان ئەو دەکوژن ..؟! خەلك بانگ دەکەن بۆ لای قورئان کەصی فریان بە قورئانەوە نیەو پەیرەوی ناکەن ، هەر کەس لە ئوممەتی من جەنگیان لە گەل بکات ئەوە ئەو لە پێشترە لە لای (خوای گەورە) ، هەتا ئەوانەی لەگەلیان لە ناجەنگن). ووتیان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ نیشانەی چی یە یان چۆن بیان ناسینەوە ..؟! ئەویش فەرمووی : (سەر یان دەتراشن) واتە : قژ بەسەریانەوە نیە سەر تراشاون ..!!

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لیٚ رازی بێت – دە لێت :کە پێغەمبەری خوا ﷺ هەمان شێوە فەرموویەتی :

((سيماهُم التحليقُ والتسبيدُ، فإذا رأيتُموهُم فأنِيموهُم)) . سنن ابو داود برقم (٤٧٦٦).

واتە : (نیشانە یان ئەوەیە سەر یان دەتراشن و مووی جەستەیان هەلدەکەنن و لە بن دەری دەهێنن ئەگەر پێیان گەیشتن بیان کوژن) ئەبو داود – رەحمەتی خوای لیٚ بێت – دەلێت : (التسبيد) واتە : مووی جەستەیان هەلدەکەنن و لەبن دەری دەهێنن ..؟!

بەلیٚ پاش ئەم هەموو رووداوانەی کە لە جەنگی (نەهروان) بۆ لە ناو بردنی (خەواریجەکان) ئە نجام درا ، ئەوە بوو لە دوای کوشتاری خەواریجەکان و پاش ماوەی خەواریجەکان ئەوانەی کە مابوون و داخ لە دڵ بوو کە بریتیی بوون لەم سیٚ کەسە کە زۆر داخ لە دڵ بوو ئەوانیش (عبدالرحمن کوری ملج) و (بەرکی کوری عبداللەی تەمیمی) و (عمری کوری بکری تەمیمی) ئەوە لە گەل یەکتری دا کۆ بوونەوە و بریاریاندا هەریەکەیان یەکیٚك لە سەر کردەکانی ئەو کاتی موسلمانان بکوژیٚت ، بە هەردوو سوپاکەوە واتە : سوپای ئیمامی (علی) و سوپای (معاویە) ئەوە بوو ئەو سیٚ کەسە ریٚکەوتن لە سەر ئەوەی داخی دڵ ی خۆیان بریٚژن ، (عبدالرحمن کوری ملج) ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بیٚت - شەهید بکات ، وە (بەرکی کوری عبداللە تەمیمی) (معاویەی کوری ئەبو سفیان) – خوا لیٚ ر ازی بیٚت – شەهید بکات ، (عمری کوری بکری تەمیمی) ئەویش (عمری کوری عاص) – خوا لیٚ رازی بیٚت – شەهید بکات ، هەلبەتە (عمری کوری عاص) ئەوکاتە ئەمیری باورداران بوون لە ولاتی (مصر) ، بۆ ئەم پیلانە قیزەونە کە لە سەری ریٚکەوت بوون ،ئەویش شەهید کردنی ئەو سیٚ سەرکردەی موسلمانان ، وا پیلانە خیانەتکاریەکەیان داریٚژت بۆئەوەی ئەم سیٚ سەرکردەی یان پیٚشەوایی موسلمانان تیرۆر بکەن وەیان شەهیدیان بکەن ، بۆ ئەم مەبەست تیرۆر کردنی ئەم سیٚ سەرکردەی موسلمانان لە نویٚژی بەیانی لە (١٧) رەمەزان بیٚت وا پیلانیان دانابوو ، پاشان ئەو سیٚ یانە بریٚکەوتن بەرەو شاری کوفە ولاتی شام و ولاتی مصر بۆ کوشتنی ئەم سیٚ پیٚشەوایی موسلمانان ، ئەوە بوو کات رۆژی دیار کراوی خۆیان دانابوو ، لەم ریٚکەوتەدا (بەرکی کوری عبداللە تەمیمی) بەرەو ولاتی شام بەریٚکەوت لە شویٚنیٚك خۆی حەشار دا ئەوە لە ریٚگەی مەزگەوت پەلاماری (معاویەی کوری ئەبی سفیان) ی دا بە خە نجەریٚکی ژەهراوەی برینداری کرد ، هەر ئەو کات ئەویان دەست گیر کردوو کوشتیان ، بەلام (معاویە) بە خە نجەرە ژەهراوەیەکە شەهید نەبوو چاك بوویەوە ، هەروەها (عمری کوری عاص) – خوا لیٚ رازی بیٚت – لە ولاتی مصر ، ئەو رۆژەی کە ئەم سیٚ یانە پیلانیان بۆ کوشتنی دانابوو ، ئەو رۆژە بە قەدەری (خوای گەورە) ئاوا ریٚکەوت (عمری کوری عاص) نە خۆش بوو نەیتوانی لە مال دەر بچیٚت بۆ مەزگەوت بۆ نویٚژی بەیانی و پیٚش نویٚژ بۆ خەلکی ولاتی مصر بکات ، هەر بۆیە (خارجەی کوری ئەبی حەبیبەی عامری) لە جیٚ خۆی دانابوو بۆ پیٚش نویٚژی کردنی نویٚژی بەیانی ، ئەوە بوو (عمری کوری بکری تەمیمی) وایزانی کە ئەوە (عمری کوری عاص)ە بە خە نجەرە ژەهراویەکەی لە میرابەکەدا لیٚی دا و شەهیدی کرد ، ئینجا خەلکە کەش ئەویان دەست گیر کردو کوشتیان ..!!

بەلام (عبدالرحمن کوری ملج) ئەویش لە شاری کوفە لە ریٚگەی مەزگەوت لە کاتی نویٚژی بەیانی دا ئەویش خۆی بۆ (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بیٚت - حەشاردابوو فەرسەتی هیٚنا لەکاتیٚکدا ئیمامی (علی) خەلکی ئاگادار دەکردەوە بۆ نویٚژ بەیانی ، ئەویش بە شمشیٚریٚکی ژەهراوی لە ناو دەرگای مەزگەوتەکەدا ، دای لە سەری ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – ئەوە بوو بۆماوەی سیٚ رۆژ بە زامداری و برینداری مایەوە ، تاکو لە شەوی یەك شەمە ریٚکەوتی (١٩) رەمەزان لە سالی (٤٠) کۆچی دا شەهید کرا و بە پلەی شەهادەت گەیشت ..!!

دەگیٚرنەوە دەلیٚن : شەهید کردنی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – بە دەستی (عبداللە کوری ملجم) بوو ئەو پیاویٚکی خەلکی ولاتی مصر یەکیٚك بووە لە خەواریجەکان ، کاتیٚك پە یمانی بەست لە گەل دوو هاوریٚکە بۆ شەهید کردنی ئەم سیٚ سەر کردەی موسلمانان سویٚندیان خوارد و کاتی کوشتنیان دیاری کرد نویٚژی بەیانی (١٧) رەمەزان بوو ، ئەو پیاوە واتە : (کوری ملج) رووی کردە شاری کوفە بۆ شەهید کردنی ئیمامی (علی) ، بەلیٚ (کوری ملج) لە هۆزی کیٚندە بووە ، ئەوە بوو رووی کردە شاری کوفە هاریٚکانی خۆی بینی لەم شارەدا بەلام مەبەستکەی خۆی ئاشکرا نەکرد بۆچی هاتووە ، ئەلیٚن : رۆژیٚك چاوی بە هۆزی (تیم الرباب) کەوت کە ئیمامی (علی) لە جەنگی (نەهروان) (١٢) کەسی لەوان کوشت بوو ، باسی کوژراوەکانی خۆیان کرد ، هەر لە هەمان رۆژدا ئافرەتیٚك لە هۆزی (تیم الرباب) بینی بەناوی (قاتامەی کچی شەجەنە) کە باوکی و برا کەی لە جەنگی (نەهروان) کوژار بوون ، ئەم ئافرەتە تا بلیٚ ئافرەتیٚکی زۆر جوان بوو ، کاتیٚك (کوری ملج) ئەوی بینی ، زۆر پیٚ سەرسام بوو ، مەبەستەکەی خۆی لە بیر کرد کە بۆ چی هاتووتە شاری کوفە ..!!

ئیتر خواز بینی ئەم ئافرەتەی کرد ..!!

ئافرەتەکە پیٚ ووت : هاوسەر گیریت لە گەل ناکەم ، هەتاکو ئارەزووەکانی من بەدیٚنەهیٚنی ..!!

کوری ملج ووتی : ئارەزووەکانی تۆ چیە ..؟!

ئافرەتەکە ووتی : (٣) هەزار کویلە و کەنیزەك ، وە کوشتنی ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) ..!!

کوری ملج ووتی : ئەمانەی کە باست کرد هەمووی دەکەمە ماریی تۆ بەلام باسی کوشتنی ئیمامی (علی) مەکە و کە گومان دەکەم مەبەستت مەن نەبیٚ ..؟!

ئافرەتکە ووتی : بۆ مەبەست تۆ نەبیٚ ، دەبیٚت بە شیٚوەیەکی لە ناکاو بیکوژیت ، ئەگەر بیکوژیت ئارەزووەکانی خۆت و من دەهیٚنیە دیٚ ، ئینجا خۆشیەکانی دونیایی من وتۆ شیرین تر دەبیٚ ..؟!

کوری ملج : خۆی ئاشکرا کرد و ووتی : سویٚند بەخوا بۆ کوشتنی ئیمامی (علی) هاتوومە و مەبەستەکەم دە هیٚنمە دیٚ ..!!

ئافرەتەکش ووتی : کەسیٚك دەدۆزمەوە تاکو پشتیوان و هاوکارەت بیٚت لەم کارەدا بۆ کوشتنی ئیمامی (علی) ..!!

ئەوە بوو ئافرەتەکە دوو کەسی بۆ پشتیوانی کردنی (کوری ملج) رازی کرد ئەوانیش (وەردان) لە هۆزی (تەیم الرباب) بوو ئەوی تریش بەناوی (شبیبی کوری بوجرە) لە خەلکی (ئەشجەع) بوو، ئەوانە رازی بوون بەوەی کە پیلان داریٚژن لە شاری کوفە بۆ شەهید کردنی ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – بە هاوکاری کردنی ئەو ئافرەتەی (تەیم الرباب) ئەوە بوو لە سالی (٤٠) کۆچی بە دەستی (عبداللە کوری ملج) شەهید کرا ..؟!

دەگیٚرنەوە دەلیٚن : خەلیفایەتی ئیمامی (علی کوری ئەبی تالیب) تەنها ماوەی پیٚنج سال و سیٚ مانگ بەردەوام بووە یان دریٚژەی کیٚشا ..!!

دابەزینی ئیمامی (حسن) لە خەلیفایەتی بۆ (معاویە)

ئەوە بوو پاش شەهید كردنی ئیمامی (علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بێت – موسلمانان بەیعەتیان دا بە (حسن كوری علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بێت – كە كوری ئیمامی (علی) بوو ، وە كوری فاتیمەی كچی پێغەمبەری خوا ﷺ بوو ، ئەوە بوو كرا بە خەلیفەی موسلمانان ، بەلام خەلیفایەتی ئیمامی (حسن) تەنها شەش مانگ بەر دەوام بوو ، بەلیٚ لە سالی (٤٠) كوچی دا بەیعەتیان بە (حسن كوری علی) – خوا لیٚ رازی بێت – دا ، دەلێن : یەكەم كەس بەیعەتی دابیٚ بە (حسن) سەركردەیەكی موسلمانان لە سوپای ئیمامی (علی) بەناوی (قیس كوری سعد) ووتی : (دەستت بێنە تا لەسەر بنەمای كتێبی قورئان و سوننەتی پێغەمبەری خوا ﷺ جەنگ دژی نەیارانی تۆ ، وە بەیعەتت لەگەل ببەستم) ئەوە بوو خەلكی عیراق بە گشتی بەیعەتیان دا بە (حسن كوری علی) بەلام (حسن) هەر گیز نەی دەویست بە رێگە چارەی كوشتارو جەنگ كردن لە گەل یەكتری كێشەكان چارەسەر بكرێت ، بەلام دەی ویست بەرێگە ئاشتی رێكەوتن كێشە گەورەكانی موسلمانان چارەسەر بكرێت ، چونكە باش دەیزانی ئەو جەنگە گەورەیەی نێوەخۆی موسلمانان فتنەیەكی زۆر گەورەیە ئەگەر بە ئاشتی گفتوو گۆ و رێكەتن نە بێت هەر گیز ئاگرەكە دانامركێت بەلكو پەرە دەسێنی و دوژمنانی ئیسلام لێی سوود مەند دەبن ، هەیبەت و پاشە رۆژی موسلمانانی خستبووە مەترسییەوە ، هەر چەندە باش دیزانی كە باوی واتە (علی كوری ئەبی تالیب) لە سەر حەق رەوایە ، بەلام خەمێكی زۆری بەو جەنگە خوێناویە دەخوارد كە وەكو فیتنە و ئاشووب كەوتبووە نێوان هاوەلانی پێغەمبەری خوا ﷺ موسلمانانەدا ، وە لە لایەكی تریشە هیچ كات متمانەی نەبوو بە خەلكی شاری كوفە عێراقەوە ، باش دەیزانی هەر ئەوان هۆكاری سەرەكی هەموو ئاژاوەو فیتنەو ئاشووبیٚ كن ، (چونكە وەكو باس كراوە خەلكی عێراق بە ئەهلی كوفرو نیفاق ناسراوە) ئەوەی دەزانی چەندین جار باوكیان دەست خەرۆ دەدا ، هەروەها ئەوەی كە خەواریجەكان كرد پیلانیان دەگێرا دژی ئاشتی و ئاشتەوایی موسلمانان ئەو رووداوانەی كە لە جەنگی (جمل) و جەنگی (صفین) روویاندا یان جەنگی (نەهروان) ئەم جەنگانە هەمووی دوو بەرەكی و فیتنەو ئاشووب بوون تووشی موسلمانان هاتبوون ، ئیمامی (حسن) – خوا لیٚ رازی بێت – بینی بووی لە كاتی تەنگانە چۆن پشتی باوكیان بەردەدا ، وە رووی بەرووی دەبوونەوە لە كاتە سەختەكاندا ، هەر بۆیە ئیمامی (حسن) دە ترسا خۆشی وەك باوكی لیٚ بكەن ، چونكە متمانەی ئەوەی پیٚ نەدەكردن تاكو سەر پشتی بگرن و یان پشتگیری لە خەلیفایەتیەكەی بكەن دژی (معاویە) لە ولاتی شام ، هەر بۆیە پاش شەش مانگ لە بەیعەت دان و خەلیفایەتیكەی تەنەزلی لێكرد بۆ (معاویە) خۆشی بەیعەتی دا بە (معاویە كوری سفیان) – خوا لیٚ رازی بێت – ئیتر موسلمانان بە گشتی بەیعەتیان دا بە (معاویە) ناكۆكی و دووبەرەكی كۆتایی هات ، موسلمانان هەر هەمووی یەك ریزو یەك دەنگ وەستانەوە ئەو سالەش ناونرا سالی (الجماعە) ..!! بەلیٚ بە كۆتایی هاتنی خەلافەتی (حسن) كە ماوە كەی شەش مانگ بوو ، كۆتایی بە خەلافەتی راشدی هات كە (٣٠) سالی رێكی خەیاند ..؟! هەروەكو پێغەمبەری خوا ﷺ سەبارەت بەم خەلافەتی راشدی هەوالی بە هاوەلان داوە كە ماوەكەی نزیكە (٣٠) سال دەخایەنیٚ ..!!

❖ لە (سفینە موالی پێغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((الخلافةُ في أمَّتي ثلاثونَ سَنةً، ثمَّ مُلكٌ بعدَ ذلِكَ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢٢٦).

واتە : خەلیفایەتی یان جێنشین لە سەر رێبازی پێغەمبەرایەتی لە ئوممەتی من دا (٣٠) سالە ، وە لە پاشان دەبێت بە پاشایەتی ..!!

تێبینی : بەراستی ئەو فەرموودەی بەلگەیە لەسەر ئەوەی راستی پێغەمبەرایەتی (محمد) ﷺ وە یان راستی هەوال دانی رووداوە (غەیبە كان) رۆژی كۆتایی ، ئەمەش لە سەر زەمینی واقیعدا روویداو هاتە دیٚ ، چونكە (ابو بكر صدیق) – خوا لیٚ رازی بێت – لە مانگی (ربیع الأول) ی سالی (١١) كۆچیدا بووە بە خەلیفە موسلمانان ، هەروەها ئیمامی (حسن كوری علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بێت – لە مانگی (ربیع الأول) سالی (٤١) كۆچیدا دەستی لە خەلیفایەتی هەلگرت یان تەنزولی كرد و بەیعەتی دایە (معاویەی كوری سفیان) – خوا لیٚ رازی بێت- كەواتە بۆ مان روون دەبێتەوە كە جێنیشین یان خەلیفایەتیەكەی راشدی بۆ ماوەی (٣٠) سالی خەیاند ..؟!

دەربارەی تەنەزول یان دابەزینی ئیمامی (حسن) بۆ (معاویە) – خوا لێیان رازی بێت - ئەوەیە كە تابعی یان شوێنكەوتەی هاوەلانی (حسن بصری) – رەحەتی خوا لیٚ بێت – بۆ مان دەگێرێتەوە دەلێت : بیستوومە لە (ابا بكر نەفعی كوری حارس) – خوا لیٚ رازی بێت – دەلێت : پێغەمبەرم ﷺ نەبینی لە سەر مینبەر و (حسن كوری علی)یش لە تەنیشتەوە بوو ، پێغەمبەریش ﷺ جارێك سەیری خەلكەكەی كرد و جارێكیش سەیری (حسن) كرد..!!

❖ لە(ابا بكر نەفعی كوری حارس) -خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

: **((إن ابني هذا سَيِّدٌ، وإني لأرجو أن يُصْلِحَ اللهُ به بين فئتين مِن أمتي. وفي لفظٍ: ولعلَّ اللهَ أن يُصْلِحَ به بين فئتين مِن المسلمين عَظِيْمَتَيْنِ))** . سنن ابو داود برقم (٤٦٦٢).

واتە : (ئەم نەوەی من سیدە ..!! داوا دەكەم ببێتە هۆكاری ئاشتەوایی نێوان دوو كۆمەلی لە ئوممەتەكەی من) كە بریتی بوون لە كۆمەلی (حسن) و (معاویە) لە رایەتێكی تریش هاتووە فەرموویەتی : (لەوانیە (خوای گەورە) بیكاتە هۆكاری ئاشتەوایی نێوانی دوو كۆمەلی گەورە لە موسلمانان) ..!!

بەلیٚ فەرموودەكەی پێغەمبەری خوا ﷺ هاتەدیٚ و (خوای گەورە) لە سەر دەستی ئیمامی (حسن) – خوا لیٚ رازی بێت - كۆتایی بەو فیتنە خوێناویەی نێوان موسلمانان هێنا ، وە ئاگری شەری پیٚ كوژاندەوە ، هەزاران لە رەحمەت لە خۆی و لە باوكی و لە هەموو هاوەلانی پێغەمبەری خوا ﷺ بێت ..!!

ئەوە بوو لە سالی (٤١) كۆچیدا (حسن كوری علی كوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚ رازی بێت – تەنەزولی كرد و كاروبارەكانی خۆی بە (معاویە كوری سفیان) – خوا لیٚ رازی بێت – سپارد ئەوە بوو (معاویە) لەگەل سوپاكەی خۆی بەرەو شاری كوفە بەرێكەوت ، چووە ناو شار خەلكی لە دەورەی كۆبوونەوە ئینجا بەیعەتیان بە (معاویە كوری سفیان) دا ..!!

سەرهەلدان و دەرکەوتنی ئاژاوەو ئاشووبەکان (الفتن)

الفتن : کۆی فتنەیە واتە : ئاژاوەکان یان ئاشووبەکان ، ئەوەش تاقی کردنەوەو تووش بوونی ناخۆشیە ، ئەم ووشەیە زۆر بەکارهاتووە ، بووە دروشم بۆ هەموو ناخۆشەیەك ، وەیان ئەوەی کە سەری بۆ لای ناخۆشی دەکێشێ وەکو گوناهو تاوانکاری بێ باوەری یان کوفرو دووریی و نیفاق و بیدعە و دووبەرەکی جگەلە مانەش چەندین کردەوی تری ناخۆش ڕووبەڕوی موسلمانان دەبێتەوە.

بێ گومان پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی داوە کە نیشانەکانی یان پێش هاتەکانی ڕۆژی کۆتایی فیتنە و ئاشووب ئاژاوەی گەورەیە ، کە حەق و واحەق تیایدا تێکەل دەبێ باوەر تێدا دەشلەژێ تاکوی ئەوەی کە پیاو بەیانی دەکاتەوە ئیماندارە ، وە شەو دەکاتەوە بێ باوەرە دبێ ، وە شەو ئیماندارە بەیانی دەکاتەو بێ باوەر دەبێ ، هەر کاتیش فیتنەیەك سەری هەلدا ئەوا ئیماندار دەلێت :ئەوا هیلاك بەری منە پاشان لەم فیتنەیە دەر دەچێ و فیتنەیەکی تر سەر هەلدەدا ، جا دەلێت : نا ئەمە نا ئەمە وە بەردەوام فیتنەو ئاشووبەکان دەر دەکەون بۆ خەلك تاکو ڕۆژی کۆتایی دادێ.

لە (ابو موسى الاشعرى) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ بينَ يدي السَّاعةِ فِتَنًا كقطعِ اللَّيلِ المظلِمِ يصبحُ الرَّجلُ فيها مؤمِنًا ويُمسي كافرًا ويُمسي مؤمنًا ويصبحُ كافرًا القاعدُ فيها خيرٌ منَ القائمِ والماشي فيها خيرٌ منَ السَّاعي فَكَسِّروا قَسيَّكم وقطِّعوا أوتارَكُم واضرِبوا سيوفَكُم بالحجارةِ فإن دُخِلَ - يعني - على أحدٍ منكم فليَكُن كخيرِ ابنَي آدمَ)) . سنن ابو داود برقم (٤٢٥٩).

واتە : لە راستیدا بەر لە هاتنی ڕۆژی کۆتایی یان ڕۆژی قیامەت بە ماوەیەکی کەم فیتنەو ئاژاوەو ئاشووپ بەرپا دەبێ وەك شەوە زەنگ دونیا تاریك دەبێ ، پیاو هەیە بەیانی ئیماندارە و ئێوارە کافرە ، ئێوارە ئیماندارەو بەیانی کافرە ، ئەو کەسەی کە دانیشتوە چاکترە لەو کەسەی کە بە پێوەیە ، ئەو کەسەی کە ڕێ دەکات چاکترە لەو کەسەی کە هەول دەدات بۆ هەر گێرسانی و دەستی تێی دایە ، تیر و کەوانە کانتان بشکێنن و سلاتیك یان ژێ کەوانەکان ببسێنن و بە بەرد بدەن لە شمشێرەکانتان هەتا کول دەبن یان بیان شکێنن ، ئەگەر کەسێ هاتە ناو مالی یەکێکتانەوە و هێرشی هێنا بۆی بیکوژی با وەك چاکترینی هەر دوو کورەکەی ئادەم بێ ..؟!! واتە : مەبەست ئەوەیە بلێ . سوێند بەخوا ئەگەر تۆ دەستم بۆ درێژکەی بۆ ئەوەی بمکوژی ، من دەست درێژ ناکەم بۆ تۆ بۆ ئەوەی بتکوژم ، بەلێ . بەراستی من لە خوا دەترسم ..؟!

تێبینی : ئەگەر سەرنجێك بدەینە ئەم فەرموودەیە دەلێ ئەم ڕۆ ئەم فەرموودەیە ووتراوە ، کەچی (١٠٠٠) قەسوور سال پێش ئێستا ئەم فەرموودەیە ووتراوە ، ئەم یەکێك لە بەلگەی پێغەمبەرایەتی (محمد) ﷺ ، کە هەوالی دا وە بە موسلمانان ، ئەم فیتنە ئاشووب ئاژاوانە ڕوودەدات ، کەچی هەموو مالێکی موسلمانان ئەم فیتنە ئاشووب ئاژاوانەی گرتۆتەوە ، وەکو ئەوی پیاو ئێوارە موسلمانە ، بەیانی دادێ کافرو بێ باوەر دەبێت ، ئەمە بە هۆی زۆری تۆرە کۆمەلایەتیەکان و فیتنە ئاشووبەکان ، یان بۆ بەدەست هێنانی کەمێکی ئارەزووەکانی دونیا ئاپینی خۆی دەفرۆشێت ، ئەوەشی کە لە مالەکەی خۆی دانیشتووە هیچ کاری بە و فیتنەو ئاژاوانە دانیە ، ئەوا خێری بۆ دێتەرێ ، یان ئەوەشی کە ئەوەی لەوەی لە پێوەیە چاکترە لەوەی کە ڕێ دەکات بەرەو فیتنەوئاشووبە کان ، ئینجا دەفەرمووێ : کەوانە کان بشکێنن بەمانایی ئەوەی دەست بۆ چەکەکانتان نەبن ، چونکە فیتنە و ئاژاوەو ئاشووب زیاتر دەبێت ، یان خۆتان بە دوور بگرن لە بە کار هێنانی چەك و صلاحەکان ، هەروەها لەم فەرموودەیە دا باسی کورەکانی ئادەم دەکات ، بە موسلمانان ڕادەگەیەنێ کەوا کەسێك هاتە مالەکانتان بۆ ئەوەی زولم ستەمتان لێ بکە و بتان کوژێ ، ئێوە وەکو دوو کورەکەی ئادەم بکەن بەلێن: بەخوا ئەگە تۆ دەستم بۆ درێژ بکەی بۆ ئەوەی بمکوژی ، من دەست درێژ ناکەم بۆ تۆ بۆ ئەوەی بتکوژم ، واتە : بەلێ . من لە خوا دەترسم ..؟!

لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تَكونُ بينَ يدي السَّاعةِ فتَنٌ كقطعِ اللَّيلِ المظلِمِ يصبِحُ الرَّجلُ فيها مؤمنًا ويمسي كافرًا ويمسي مؤمنًا ويصبِحُ كافرًا، يبيعُ أقوامٌ دينَهم بعرَضِ الدُّنيا))

. سنن الترمذي برقم (٢١٩٧).

واتە : لە راستیدا بەر لە هاتنی ڕۆژی قیامەت بە ماوەیەکی کەم فیتنەو ئاشووب و ئاژاوە بەر پا دەبێ وە ك شەوە زەنگ دونیا تاریك دەبێ ، پیاو هەیە بەیانی موسلمانەو ئێوارە کافرە ، ئێوارە موسلمانەو بەیانی کافرە ، خەلکانێ دەبن ئاپینەکەیان دەفرۆشن بە شتێکی کەم و بێ نرخی ژیانی دونیا ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودەیە بەراستی شەوەزەنگە کە ئەو ڕۆژەیەی ئێستای کە موسلمانان تێکەوتوون کە وە لە رابردووشدا فیتنە و ئاژاوەکانی هاوەلان ئەوانیش تووشی شەوە زەنگ بوون کە بەر دەرگای مالی هاوەلانی گرتبوو ، ئەوەی ئێستاش بەر دەرگای مالی هەموو موسلمانانی گرتووە ، ئەوەی کە خۆی بە کەسێکی موسلمان و ئیماندار دەزانی لە نێو خەلکی دیارە ، پاش کاتێکی تر ئەبینین ئاپینەکەی خۆی فۆشتووە بە کەمی ئارەزووەکانی ژیانی دونیا ، ئەوەی کە لە بەر چاوانە ئێستا مەلاکان لە سەر مینبەرەکان بەرگری لە ستەمی دەسەلاتداران دەکەن بۆ کەمێك مال و سامانی دونیا ، یان خەلکانێك کە بەناو موسلمانن ئیینەی خۆی دەفرۆشن ، بەیانی موسلمانن ئێوارە کافر دەبن ، ئێوارە موسلمانن بەیانی کافر دەبن ، ئەوە ئەم شەوە تاریکەیە کەئێستای موسلمانان تێ کەوتوون ، بووە بە شەوێکی تاریك و کەس بە کەس نیە ، وە حەق و باتل ئەستەمە لێك جیا بکرێتەوە ، کەس بەلای ئاپینەکەی ناچێت هەر هەمووی خەریکی ئەو ژیانەی کەمەی دونیایە ، وە یان بیر لە ڕۆژی قیامەت ناکاتەوە تەنها لە دونیادا بیریان لە لای ئارەزووە قێزەونەکانی خۆیانن ، جا ئەوەی دەسەلاتدارە وە ئەوەی دولەمەند هیچ کات بیر لە خەلکانی فەقیر هەژار ناکەنەوە ..؟!

- لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((بَادِرُوا بالأعْمَالِ فِتَنًا كَقِطَعِ اللَّيْلِ المُظْلِمِ، يُصْبِحُ الرَّجُلُ مُؤْمِنًا وَيُمْسِي كَافِرًا، أَوْ يُمْسِي مُؤْمِنًا وَيُصْبِحُ كَافِرًا، يَبِيعُ دِينَهُ بعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا)). صحيح مسلم برقم (١١٨).

واتە : پەلە بکەن لە ئە نجامدانی کردەوەی چاکە بەر لە هاتنی فیتنەو ئاژاوەو ئاشووب ،وە کو شەوە زەنگ یان تاریکە شەو وایە بەیانی تیا دەکاتەوە ئیماندارە ، وە ئێوارە تیایی دەکاتەوە کافر بووە ، وە یان ئێوارە ئیماندارە ، بەیانی کافر بووە ، ئاپینەکەی خۆی دە فۆشێت بە کەمێ مالی دونیا ..؟!

❖ له (ئوم سلمه دایکی ئیمانداران) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەلیٚت :

((أنَّ النبيَّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ اسْتَيْقَظَ لَيْلَةً، فَقالَ: سُبْحَانَ اللهِ مَاذَا أُنْزِلَ اللَّيْلَةَ مِنَ الفِتْنَةِ، مَاذَا أُنْزِلَ مِنَ الخَزَائِنِ، مَن يُوقِظُ صَوَاحِبَ الحُجُرَاتِ؟ يا رُبَّ كَاسِيَةٍ في الدُّنْيَا عَارِيَةٍ في الآخِرَةِ)) . صحيح البخاري برقم (١١٢٦).

واته : پێغەمبەری خوا ﷺ له خەو هەلساو به خەبەرهات له شەو داو شلەژا بوو دەی فەرموو (سبحان الله) (خوای گەورە) چ خەزێنەیەکی ناردۆته خوار ..؟! وه (خوای گەورە) چ فیتنەیەکی ناردۆته خوار ..؟! کیٚ دەچیٚ خیٚزانەکانم بۆ بەخەبەر بیٚنیٚ تا نویٚژ بکەن ..؟! بەراستی زۆر له پۆشتان له دونیا دا رووت و ، وه بیٚ سەرمایەن رۆژی دوایی ..؟!

واته : (ئەوانەی که له دونیادا جل پۆشاکی رازاوەیان له بەردایه بەلام له رۆژی قیامەتدا ئەوان رووت و بیٚ سەرمایەن هیچ یان نیه له رۆژی کۆتایی دا ..؟!

❖ له (عبدالله کوری عمرو کوری العاص) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە لیٚت : لەکاتی بانگ بۆ نویٚژی به کۆمەل له لای پێغەمبەری خوا ﷺ کۆ بوینەوە جا فەرمووی :

((... إنَّه لَمْ يَكُنْ نَبِيٌّ قَبْلِي إلَّا كانَ حَقًّا عليه أَنْ يَدُلَّ أُمَّتَهُ علَى خَيْرِ ما يَعْلَمُهُ لهمْ، وَيُنْذِرَهُمْ شَرَّ ما يَعْلَمُهُ لهمْ، وإنَّ أُمَّتَكُمْ هذِه جُعِلَ عَافِيَتُهَا في أَوَّلِهَا، وَسَيُصِيبُ آخِرَهَا بَلَاءٌ، وَأُمُورٌ تُنْكِرُونَهَا، وَتَجِيءُ فِتْنَةٌ فيُرَقِّقُ بَعْضُهَا بَعْضًا، وَتَجِيءُ الفِتْنَةُ فَيَقولُ المُؤْمِنُ: هذِه مُهْلِكَتِي، ثُمَّ تَنْكَشِفُ وَتَجِيءُ الفِتْنَةُ، فَيَقولُ المُؤْمِنُ: هذِه هذِه ...)) . صحيح مسلم برقم (١٨٤٤).

واته : بەراستی هیچ پێغەمبەریٚك له پیٚش مندا نەبووە ئەوا ئیلا واجب بووە لەسەری که ئۆممەتەکەی ریٚنمایی بکات بۆ ریٚگای خیٚر و چاکه بەوەی که دەیزانی بۆیان ، وه بیان ترسیٚنی له خرا پەو شەرەی که دەزانیٚ بۆیان ، وه بەراستی ئەم ئۆممەتی ئیسلام (خوای گەورە) خیٚرو خۆشی بۆ گیٚراوە له سەرەتاییەکەی دا ، وه له نەهامەتی کۆتایەکەی دا تووشی بەلاو کار گەلیٚك دەبیٚ که پیٚیان ناخۆشەو فیتنەو ئاشووب رووی تیٚدەکات و یەك له دوایی یەك دیٚ جا ئیمانداران دەلیٚن : ئا ئەمەیه ئا ئەمەیه ...؟!

تیٚبینی : هەر بۆیه فەرموودەی فتنەو ئاشوب گەلیٚ زۆرن بیٚ گومان پێغەمبەری خوا ﷺ ئۆممەتەکەی لیٚ ئاگاردار کردۆتەوە ، وه فەرمانی داوە به موسلمانان خۆیان بپاریٚزن لەو فتنەو ئاشوبانەی رۆژی کۆتایی ، چونکه ئەم ئۆممته تووشی بەلاو ناخۆشی نصیبەتی گەورە دەبیٚت ، وه هیچ پاریٚزەریٚك یان خۆ پاریٚزیەك بوونی نیه جگه له ئیمان هیٚنان به (خوای گەورە) و به پێغەمبەران و به قورئان و به رۆژی قیامەت یان رۆژی کۆتایی نەبیٚ ، وه پابەند بوون به سوننەت و کۆمەلی موسلمانان ، ئەهلی حەق راستیش ئەوەیه قورئان و سونەتی پێغەمبەری خوا یه ﷺ هەرچەندە کۆمەلی ئەهلی قورئان و سوننەت ئەگەر چی ژمارەشیان کەم بیٚت ، هەر دەبیٚ پابەند بیٚ ، هەروەکو پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمانی کردووە به موسلمانان که خۆمان به دوور بگرین له فیتنەکان و وه پەنا بگرین به (خوای گەورە) له فیتنەکانی رۆژی کۆتایی ، ئەوەی که باسمان کرد له پیٚشدا ، وه له دواییش که باسیان دەکەین دانه دانه بۆ خۆ پاریٚزی و شارەزا بوو له فیتنانەی که روودەدەن ..؟!

❖ له (زید کوری ثابت) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((بيْنَما النَّبيُّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ في حَائِطٍ لِبَنِي النَّجَّارِ علَى بَغْلَةٍ له وَنَحْنُ معهُ، إذْ حَادَتْ به فَكَادَتْ تُلْقِيهِ، وإذَا أَقْبُرٌ سِتَّةٌ، أَوْ خَمْسَةٌ، أَوْ أَرْبَعَةٌ - قالَ: كَذَا كانَ يقولُ الجُرَيْرِيُّ- فَقالَ: مَن يَعْرِفُ أَصْحَابَ هذِه الأقْبُرِ؟ فَقالَ رَجُلٌ: أَنَا، قالَ: فَمَتَى مَاتَ هَؤُلَاءِ؟ قالَ: مَاتُوا في الإشْرَاكِ، فَقالَ: إنَّ هذِه الأُمَّةَ تُبْتَلَى في قُبُورِهَا، فَلَوْلَا أَنْ لا تَدَافَنُوا، لَدَعَوْتُ اللَّهَ أَنْ يُسْمِعَكُمْ مِن عَذَابِ القَبْرِ الَّذِي أَسْمَعُ منه. ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَيْنَا بوَجْهِهِ، فَقالَ: تَعَوَّذُوا باللَّهِ مِن عَذَابِ النَّارِ، قالوا: نَعُوذُ باللَّهِ مِن عَذَابِ النَّارِ، فَقالَ: تَعَوَّذُوا باللَّهِ مِن عَذَابِ القَبْرِ، قالوا: نَعُوذُ باللَّهِ مِن عَذَابِ القَبْرِ، قالَ: تَعَوَّذُوا باللَّهِ مِنَ الفِتَنِ، ما ظَهَرَ منها وَما بَطَنَ، قالوا: نَعُوذُ باللَّهِ مِنَ الفِتَنِ ما ظَهَرَ منها وَما بَطَنَ، قالَ: تَعَوَّذُوا باللَّهِ مِن فِتْنَةِ الدَّجَّالِ، قالوا: نَعُوذُ باللَّهِ مِن فِتْنَةِ الدَّجَّالِ)) . صحيح مسلم برقم (٢٨٦٧).

واته : له کاتیٚك دا پێغەمبەری خوا له ناو باخەکەی (بنی النجار) دابوو ، به سەر هیٚسترەکەیەوە بوو ، ئیٚمەش له خزمەتی دابووین له پر هیٚسترەکەی راترەکی و خەریك بوو پێغەمبەری خوا ﷺ بکەویٚتی خوارەوە ، سەیرمان کرد شەش یان پیٚنج یان چوار گۆر له و نەوە دابوون ، ئینجا پێغەمبەری خوا ﷺ پرسیاری کرد کیٚ مروودی ناو ئەم گۆرانه دەناسیٚ ..؟! پیاویٚك ووتی : من ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، ئینجا پێغەمبەری خوا ﷺ پرسی کەی ئەم مردووانه مردوونه ..؟! پیاوەکه ووتی : له سەردەمی شیرك یان هاوەل بریاردان ئەمانه مردوون ، ئینجا پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : بەراستی ئەم خەلکه تووشی ئیٚش ئازارو سەختی و ناخۆشی دەبن له ناو گۆرەکانیاندا ، ئەگەر له بەر ئەوە نەبیٚت نه وەکو یەکتری نەنیٚژن یان نه وەکو یەکتری له گۆر نەنیٚن ، ئەوا له (خوای گەورە) دەپارامەوە دەنگی سزایی ناو گۆرەکان وەکو من ببیستن ، پاشان پێغەمبەری خوا ﷺ رووی تیٚکردین و فەرمووی : (پەنا بگرن به خوا له سزای ئاگر) هەموو ووتیان : پەنا دەگریٚن به خوا لەسزای ئاگر ، ئینجا فەرمووی : (پەنا بگرن به خوا له سزای ناو گۆر) ، هەموو ووتیان : پە نا دەگرین به خوا له سزای ناو گۆر ، ئینجا فەرمووی : (پەنا بگرن به خوا له فیتنه و ئاشوبی ئاشکراو نادیار) ، هەموویان ووتیان : پەنا دەگرین له فیتنەو ئاشوبی ئاشکراو نادیار ، ئینجا فەرمووی : (پەنا بگرن به خوا له فیتنه و ئاشوبی دەجال) هەموویان ووتیان : پەنا دەگرین به خوا له فیتنەو ئاشوبی دەجال ..؟!

تیٚبینی : زۆر بوونی فیتنه و ئاشوب به هەموو جۆرەکانیەوە ، که ئەمەش له نیشانەکانی رۆژی کۆتایی دەردەکەویٚت بەتاییەتی لەم سەردەمەدا به روون و ئاشکرایی دەستی پیٚ کردووە ،وه ئەم فیتنه و ئاشوبانه دەوەری مرۆڤی موسلمان و ئیماندار داوە به هەموو جۆرەکانی فیتنه ، فیتنه و ئاشوبه کانیش چووەته مالی هەموو موسلمانیٚك ، بۆ نموونه : سەیر کردنی شتی حەرام لەم سەردەمە دا به هۆی ئەو تەنەلۆجیایانەی سەردەم که ناویان لیٚ ناوە پیٚش کەوتنی تەنەلۆجیا وەکو تۆرە کۆمەلایەتیەکان و سایەتەکانی ئەنترنیٚت و دەر کەوتنی کەناله ئاسانیه بەد رەوشتەکان و بلاو بوونەوەی کۆڤارو سایەتەکانی بەد رەوشتی که هەر هەمووی حەرامه که مرۆڤی موسلمان سەیریان بکات بلاویان بکاتەوە چونکه ئەمانه رەوشتی موسلمان نیه ، ئەمه هۆکاری ئەوەی که رۆژئاویەکان خۆیان تیٚ کەوتن دەیانەوەیٚ ولاتانی ئیسلامیش بەداخەوە بەم دەردەکوشندەیه ببەن ، جیٚگای سەرنج رەخنەو ئامیٚزە بۆ وەلاتانی موسلمانان بەتاییەتی ولاتی سعودیه که ئیسلام لەم ولاته سەرچاوەی گرتووە بۆتە شویٚنی گەشت گۆزا و خۆشی رابواردنی ولاتانی زلهیٚزی جیهان ، بەلیٚ له سایتەکانی ئەنترنیٚن ئەو ویٚنه نەشیاوانه گرته فیدیۆییانەی که نەشیاون بلاو دەکریٚنەوە ، یان ئەو بەد رەشتیه که بۆ خۆ سووکردن بۆ ته دیارده له ناو کۆمەلگای موسلمانان بەناوی جیاجیا وەك تریٚندو تیکتۆك چی به ناوبانگ و قسه خۆش پاشای تیکتۆك و پاشای برنج هەرازان دیاردەی تری بەد رەوشتی کۆمەلایەتی که کۆمەلگاکانیان ویٚران و ڤیٚزەون کردووە لەم سەردەمەدا ، جا سەرای ئەمەش ناو زراندن و بوختان کردن و تۆمەت کردن بەیەکتری بلاو کردنەوەی ویٚنه و فیدیۆی یەکتری بۆ ته دیاردەیەکی ڤیٚزەون ،وه یان فیتنەو ئاشووبی پەیداکردنی پارەو پۆلی حەرام به خۆ سووك کردن یان ماستاو چەیتی بۆته دیاردەی زەقی هەموو کۆمەلگایه لەم سەردەمه (خوای گەورە) لەم فیتەو ئاشوبانه پەنامان بدا ، هەر بۆیه لەم فیتنانەی تووشی مرۆڤی مسلمان دەبیٚتەوە لەم سەردەمەدا ، دوا دەکەم (خوای گەورە) شیرینی ئیمانمان پیٚ بەبەخشی له ناو دله کانمان دا ..؟!

گەیشتنی ئیسلام بە رۆژهەلات و بە رۆژئاوا

پێغەمبەری ئیسلام یان رۆشنایی چاومان ﷺ لە فەرمووده پیرۆزەکانیدا موژدەی ئەوەی داوە بە ئۆممەتی ئیسلام و موسلمانان ، کە ئۆمەتی ئیسلام سنووری نیمچە دوورگەی عەرەبی دەشکێنێت و دەگاتە رۆژهەلات و رۆژئاوای جیهان ، کە موژدەی بە موسلمانان داوە هەردوو دەولەتی زلهێزی یان هەر دوو ئیمپراتۆریەتی گەورەی ئەوکاتەی جیهان دەشکێن کە ئیمپراتۆیەتی فارس و ئیمپراتۆریەتی رۆم بوون ، لە سەر دەستی موسلمانان دەشکێت و چۆ بۆ سوپایی موسلمانان دادەدەن ، هەر واش بوو کە هەردوو ئیمپراتۆریەتی فارس و رۆم چۆکیان دادە بۆ ئیسلام و مسلمانان ..؟!

❖ لە (نافع کوری عتبە کوری ابي وقاص) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((كُنَّا مع رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ في غَزْوَةٍ، قالَ: فأتَى النَّبيَّ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ قَوْمٌ مِن قِبَلِ المَغْرِبِ، عليهم ثِيَابُ الصُّوفِ، فَوَافَقُوهُ عِنْدَ أَكَمَةٍ، فإنَّهُمْ لَقِيَامٌ وَرَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ قَاعِدٌ، قالَ: فَقالَتْ لي نَفْسِي: ائْتِهِمْ فَقُمْ بيْنَهُمْ وبيْنَهُ؛ لا يَغْتَالُونَهُ، قالَ: ثُمَّ قُلتُ: لَعَلَّهُ نَجِيٌّ معهُمْ، فأتَيْتُهُمْ فَقُمْتُ بيْنَهُمْ وبيْنَهُ، قالَ: فَحَفِظْتُ منه أَرْبَعَ كَلِمَاتٍ أَعُدُّهُنَّ في يَدِي، قالَ: تَغْزُونَ جَزِيرَةَ العَرَبِ فَيَفْتَحُهَا اللَّهُ، ثُمَّ فَارِسَ فَيَفْتَحُهَا اللَّهُ، ثُمَّ تَغْزُونَ الرُّومَ فَيَفْتَحُهَا اللَّهُ، ثُمَّ تَغْزُونَ الدَّجَّالَ فَيَفْتَحُهُ اللَّهُ. قالَ: فَقالَ نَافِعٌ: يا جَابِرُ، لا نَرَى الدَّجَّالَ يَخْرُجُ حتَّى تُفْتَحَ الرُّومُ)) .صحيح مسلم برقم (٢٩٠٠).

واتە : لە جەنگێکدا لە خزمەتی پێغەمبەری خوا ﷺ دابووین ، دەلێت : لەو کاتەدا هۆزێك لە رۆژئاواوە هاتە خزمەتی پێغەمبەری خوا ﷺ جل و بەرگی خوریان لەبەر دابوو ، لە لای گردۆیەك یان تە پۆلکەیەکدا بە خزمەتی گەیشتن لە کاتێکدا ئەوان بە پێوە بوون پێغەمبەری خوا ﷺ دانیشتبوو ، دەلێت : لە دلی خۆم ووتم بچۆ بوولایان لە نێوانیاندا راوەستە نەوە کوو بەدزیەوە بیکوژن، پاشان ووتم : دە گونجێت نهێنیەکی لەگەل دابێت ، منیش هاتم لە نێوان پێغەمبەر ﷺ و ئەواندا راوەستام ، چوار ووشەی لێوە فێربووم کە بە پەنچەی دەست دەیان ژمێرم ، ئینجا پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : جەنگی نیمەچە دورگەی عەرەب دەکەن (خوای گەورە) فتحی دەکات ، پاشان جەنگی فارسەکان دەکەن (خوای گەورە و بالادەست) فتحی دەکات ، پاشان جەنگی رۆمەکانیش دەکەن (خوای گەورە) فتحی دەکات ، پاشان جەنگی دەجال دەکەن (خوای گەورە) لە ناوی دەبات ، دەلێت : (نافع) ووتی : ئەی (جابر) وانا بینین دەجال دەرچێت تا رۆمەکان فتح نەکرێن ..؟!

تێبینی : لەم فەرموودەیە بۆمان دەر دەکەوێت کە دەجال نایەت ، تاکو فتحی هەموو رۆمەکان نەکرێت ، کەواتە رۆمەکانیش رۆژئاوایە واتە : ئەوروپاو ئەمەریکایە ولاتانی رۆژئاوایە ..؟!

❖ لە (ثوبان موالی پێغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((إنَّ اللَّهَ زَوى لي الأرضَ. أو قالَ: إن ربِّي زوى لي الأرضَ، فرأيْتُ مشارقَها ومغاربَها، وإن مُلكَ أمتي سيبلغُ ما زُوِيَ لي منها، وأعطيْتُ الكنزينِ الأحمرَ والأبيضَ، وإنِّي سألْتُ ربِّي لأمتي: أن لا يهلكَها بسَنةٍ بعامةٍ، ولا يسلطَ عليْهِم عدوًّا من سِوى أنفسِهم، فيستبيحَ بيضَتَهم، وإن ربِّي قال لي: يا محمدُ! إنِّي إذا قضيْتُ قضاءً فإنَّهُ لا يردُّ، ولا أهلكُهم بسنةٍ بعامةٍ، ولا أسلطُ عليْهِم عدوًّا من سوى أنفسِهم فيستبيحَ بيضتَهم، لو اجتمعَ عليْهِم من بينِ أقطارِها - أو قال بأقطارِها - حتى يكونَ بعضُهم يهلكُ بعضًا، وحتى يكونَ بعضُهم يسْبي بعضًا. وإنَّما أخافُ على أُمتي! الأئمةَ المُضلينَ، وإذا وُضِعَ السيفُ في أمتي لم يُرفعْ عنها إلى يومِ القيامةِ، ولا تقومُ الساعةُ حتى تَلحقَ قبائلُ من أُمتي بالمشركينَ، وحتى تعبدَ قبائلُ من أمتي الأوثانِ، وإنَّهُ سيكونُ في أمتي كذابونَ ثلاثونَ، كلُّهم يزعمُ أنَّهُ نبيٌّ، وأنا خاتمُ النبيِّينَ لا نبيَّ بعدي، ولا تزالُ طائفةٌ من أمتي على الحقِّ ظاهرينَ لا يضرُّهم من خالفَهم حتى يأتيَ أمرُ اللَّهِ)) . سنن ابوداود برقم (٤٢٥٢).

واتە : (خوای گەورە) زەوی کۆ کردەوە بۆم و هێنایە بەر چاوم رۆژهەلات و رۆژئاوایم بینی ، بێ گومان فەرمانرەوایی دەسەلاتی من واتە : (فەرمانرەوایی ئایینی ئیسلام) دەگاتە ئەم شوێنانەی کە بینیم ، دوو گە نجینەی بەخشیوە پێم گە نجینەیەکی سور گە نجینەیەکی سپی – گە نجینەی سور واتە : زێرو ئالتون ، گە نجینەی سپی واتە : زیو مەبەست لە گە نجینەی ولاتی رۆم و فارسە- من داوام کرد لە پەروەردگارم بە قات و قری و وشکە سالی و گرانی گشتی تێکرا بە جارێ نەیان فەوتێنێ و لە نایان نەبات ، دوژمنێکی جگە لە خۆیان زالْ نەکات بە سەریاندا لە رەگ و ریشە دەریان بێنێ و شکۆی ئیسلام نەهێلێ ، پەروەردگارم پێی فەرمووم : ئەی محمد ، بریاری من رد بوونەوەی نیە ، من ئەوەم بەخشیوە بە ئۆممەتەکەت کە بە قات و قری و وشکە سالی و گرانی گشتی تێکرا بە جارێ نەیانفەوتێنم و لە ناویان نەبەم ، وە دوژمنێکی لە جگە لە خۆیان زالْ نەکەم بە سەریاندا لە رەگ و ریشە دەریان بهێنێ ، ئەگەر دوژمنان لە هەموو لایەکی سەر زەوی کۆببنەوە کەلە کۆمەتان لێ بکەن ناتوانن زالْ بن بەسەر تان ، وەیان دەرفتان نایەن بە مەرجێ خۆ خۆر نەبن واتە : (کوشتاری یەکتری نەکەن و خیانەت لەگەل یەکتری نەکەن یان نەبنە نۆکەری دوژمنانی ئیسلام ، وە یان سەر و مال و ناموسی یەکتری بەتالان نەبن) لەراستی دا مەترسی هەرە گەورە لەفەرمانرەواو دەسەلاتدارو پێشەواو سەرۆکە سەرکەش و گومراو ملهورەکانە کە خەلك بانگ دەکەن بۆ تاوات و خرا پەکاری و بیدعە و گومرایان دەکەن ، وە هەر کاتێك شمشێر نرایە سەر ئۆممەتی من و جەنگ و ئاژاوەی تێکەوت ئیتر هەتا رۆژی قیامەت بەردەوام دەبێت لێرەو لەوێ ، قیامەت هەلناسێت هەتا چەند تیرەو هۆزێك لە ئۆممەتی من پەیوەندی دەکەن بە موشریکان وە دەچنە رێزی ئەوان ، وە هەتا چەند تیرەو هۆزێك لە ئۆمەتی من بت دەپەرستنەوە ، وە سێ کەسی درۆزن لە ناو ئۆممەتی پەیدا دەبن و سەر هەلدەدەن هەر هەموویان بە درۆ لافی پێغەمبەرایەتی لێ دەدەن و خۆیان بە پێغەمبەر دەزانن ، من دواهەمینی پێغەمبەرانم و لە دوای من هەتا هەتایە پێغەمبەری تر نایەت ، بەردەوام کۆمەلی ئۆممەتەکەم لەسەر حەقن ، ئاشکرل و دیارن ، ئەوەی دەژیان بێت پێ ناگەیەنێ هەتا فەرمانی (خوای گەورە) دێت واتە : هەتا رۆژی کۆتایی دێت یان قیامەت ..؟!

تێبینی : ئەگەر وورد ببینەوە لەم فەرموودەیەدا کە پێغەمبەری خوا ﷺ دەبینین موژدەی بە ئۆممەتەی ئیسلام دەدات ، کە (خوای گەورە) مولکی زەوی رۆژهەلات و رۆژئاوایی پێ دەبەخشێت ، بەلام باسی باکورو باشوری نەکردووە ، ئەوە بوو کە پاش ماوەیەکی کە لە دوایی وەفاتی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەم فتح کردنە هاتەدێ لە سەر دەستی پێشەوای ئیمانداران و (عمری کوری خەتاب) دواتری لە سەردەمی ئەمەویەکان دا ،ئەم فتح کردنە یان ئازاد کردنی ولاتان لە شیرم بت پەرستی و ئاگر پەرستی هاتە دێ ، ئەوە بوو دەسەلات و فەرمانرەوایی دەلەتی ئیسلام لەو سەری رۆژهەلاتەوە لە (صین) و ئۆقیانوسی ئارامەوە گەیشتە ئەو سەری رۆئاوا لە ئەندلوس تا مەغریب و ئۆقیانوسی ئەتلەسی ، وە مەبەستیش لە گە نجینەی سور و سپی سەروەت و سامانی فارس و رۆمەکان بووە کە (خوای گەورە) بەم ئۆمەتەی ئیسلامی بەخشی ، ئێستاش لەم سەردەمەدا هیچ ولاتێك نیە کە جێ شوێن پێ بانگەوازی ئیسلام نەی گەیشت بووێ ، هەر بۆیە ئیسلام بە هەموو ولاتانی جیهان بلاو بوویەتەوە ، ئەوە تا ولاتانی ئەورپا خەریکە دووبارە فتحی ئیسلام دەکرێتەوە ، چونکە ژمارەی موسلمانان روو لە زیاد بوونە لەم ولاتانە دا ،ولاتێك نەماوە مەزگەوتی موسلمانان لێ نەبێ ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إذا هَلك كِسرَى فلا كِسرَى بعدَه، وإذا هَلكَ قيصرُ فلا قيصرَ بعدَه، والَّذي نفسي بيدِه لتُنفِقُنَّ كنوزَهما في سبيلِ اللَّهِ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢١٦).

واتە : کاتیٚ کە کیسرا تیاچوو ئیتر لە دوای ئەو کیسرا یەکی تر فەرمانرەوای فارس ناکات ، وە کاتیٚ قەیسەر تیاچوو ئیتر لە دوای ئەو قەیسەریٚ کی تر فەرمانرەوایی رۆم ناکات ، سویٚند بە (الله) کە گیانی منی بە دەستە گە نجینەکانیان دەبەخشریٚنەوە لە ریٚگای خوا دا ..؟!

تیٚبینی : روو نکردنەوە یەك لە سەر ئەم فەرموودەیە ئەوەیە ئەم مژدەیەش وەکو هەموو مژدەکانی کە لە رابردوودا پیٚغەمبەری خوا ﷺ بە موسلمانانی دابوو ، ئەوەش بە روون و ئاشکرایی هاتەدی، ئیتر لە دوای کوژرانی کیسرای فارس نە فەرمانرەوایی کیسرا و نە پاشایەکی تری وەکو کسیرا بۆ هەتا هەتایە نەما و فەرمانرەوایی ولاتی فارس بکات کە لە پیٚش دا چەند سالیٚکی زۆر بە نزیکەی دوو هەزار سال بەردەوام فەرمانرەوایی دەولەتی فارسی کرد بوو ، بەلام دوایی فتح کردن ئیتر ئەم پاشایەتیە کیسرا نەمان بۆ هەتا هەتایە ، هەروەها لە دوایی مردنی قەیسەری بۆ هەتاهەتایە رۆم کە بە نزیکەی دوو هەزار سال بەردوام بوو لە پاشایەتی رۆم ، ئیتر نەمان فەرمانرەوایەکی لە ناو چوو کۆتایی پیٚهات بۆ جاریٚکی تر قەیسەریٚکی تر دوو بارە نەبوویەوە لە رۆم دا ..؟!

❖ لە (عدی کوری حاتم) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((بيْنَا أنَا عِنْدَ النَّبيِّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ، إذْ أتَاهُ رَجُلٌ فَشَكَا إلَيْهِ الفَاقَةَ، ثُمَّ أتَاهُ آخَرُ فَشَكَا إلَيْهِ قَطْعَ السَّبِيلِ، فَقالَ: يا عَدِيُّ، هلْ رَأَيْتَ الحِيرَةَ؟ قُلتُ: لَمْ أرَهَا، وقدْ أُنْبِئْتُ عَنْهَا، قالَ: فإنْ طَالَتْ بكَ حَيَاةٌ، لَتَرَيَنَّ الظَّعِينَةَ تَرْتَحِلُ مِنَ الحِيرَةِ حتَّى تَطُوفَ بالكَعْبَةِ، لا تَخَافُ أحَدًا إلَّا اللَّهَ -قُلتُ فِيما بَيْنِي وبيْنَ نَفْسِي: فأيْنَ دُعَّارُ طَيِّئٍ الَّذِينَ قدْ سَعَّرُوا البِلَادَ؟!- ولَئِنْ طَالَتْ بكَ حَيَاةٌ لَتُفْتَحَنَّ كُنُوزُ كِسْرَى ، قُلتُ: كِسْرَى بنِ هُرْمُزَ؟ قالَ: كِسْرَى بنِ هُرْمُزَ، ولَئِنْ طَالَتْ بكَ حَيَاةٌ، لَتَرَيَنَّ الرَّجُلَ يُخْرِجُ مِلْءَ كَفِّهِ مِن ذَهَبٍ أوْ فِضَّةٍ، يَطْلُبُ مَن يَقْبَلُهُ منه، فلا يَجِدُ أحَدًا يَقْبَلُهُ منه، ولَيَلْقَيَنَّ اللَّهَ أحَدُكُمْ يَومَ يَلْقَاهُ، وليسَ بيْنَهُ وبيْنَهُ تَرْجُمَانٌ يُتَرْجِمُ له، فَلَيَقُولَنَّ له: ألَمْ أبْعَثْ إلَيْكَ رَسولًا فيُبَلِّغَكَ؟ فيَقولُ: بَلَى، فيَقولُ: ألَمْ أُعْطِكَ مَالًا وأُفْضِلْ عَلَيْكَ؟ فيَقولُ: بَلَى، فَيَنْظُرُ عن يَمِينِهِ فلا يَرَى إلَّا جَهَنَّمَ، ويَنْظُرُ عن يَسَارِهِ فلا يَرَى إلَّا جَهَنَّمَ. قالَ عَدِيٌّ: سَمِعْتُ النبيَّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ يقولُ: اتَّقُوا النَّارَ ولو بشِقَّةِ تَمْرَةٍ، فمَن لَمْ يَجِدْ شِقَّةَ تَمْرَةٍ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ. قالَ عَدِيٌّ: فَرَأَيْتُ الظَّعِينَةَ تَرْتَحِلُ مِنَ الحِيرَةِ حتَّى تَطُوفَ بالكَعْبَةِ، لا تَخَافُ إلَّا اللَّهَ، وكُنْتُ فِيمَنِ افْتَتَحَ كُنُوزَ كِسْرَى بنِ هُرْمُزَ، ولَئِنْ طَالَتْ بكُمْ حَيَاةٌ، لَتَرَوُنَّ ما قالَ النَّبيُّ أبو القَاسِمِ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ: يُخْرِجُ مِلْءَ كَفِّهِ ...)) . صحيح البخاري برقم (٣٥٩٥).

واتە : لە کاتیٚکدا من لە خزمەتی پیٚغەمبەر دا ﷺ بووم ، لەو کاتەدا پیاویٚك هاتە خزمەتی و سکالای هەژاری کردن پاشان پیاویٚکی تر هات و سکالای ریٚگری و جەردەیی لا کرد ، ئەویش فەرمووی : (ئەی عدی ئایا تۆ شاری (الحيرت) بینیوە ..؟! منیش ووتم : نەخیٚر نەم بینیوە ..!! بەلام بۆم باسکراوە ، جا پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەگەر لە ژیاندا مایت و تەمەنت دریٚژ بوو ، بەدلنیاییەوە ئافرەت دەبینیت لە کەژاوەکەیدا بە سواری ووشتریٚك لە (الحيرت) تا دەگاتە شاری مککە و تەواف دەکات بە دەوری کەعبەدا جگە لە خوا لە کەس ناترسیٚت ..!! (عدی کوری حاتم) دەلیٚت : منیش لە دلی خۆمدا ووتم : ئەی جەردە و ریٚگرەکانی (هۆزی تەیی) لە کویٚن ..؟! ئەوان ولاتیان پر کردووە لە خراپە و تالان کردن ..؟! وە پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەگەر تەمەنت دریٚژ بوو و ژیانت بەردەوام بوو بە دلنیاییەوە گە نجینەکانی کیسرا دەستی بە سەر دا دەگیریٚ ، وە دەبیٚتە دەستکەوتی یان غەنیمەتی موسلمانان ، (عدی کوری حاتم) دەلیٚت ووتم: کیسرای کوری هورموز ..؟! ئەویش فەرمووی : (بەلیٚ) کیسرای کوری هورموز ، ئەگەر تەمەنت دریٚژ بوو دلنیابە پیاوی وا دەبینی پر بە مشتی ئالتون یان زیٚر و زیو دەردیٚنیٚ دەگەریٚت بە دوای کە سیٚکدا لیٚی وەربگریٚت ، کەچی کەسی دەست ناکەویٚت لیٚی وەر بگریٚت ، وە بیٚ گومان کە سیٚکتان لە رۆژی گەشتن بە خزمەت (خوای گەورە) دەگات خزمەتی (خوای گەورە) لە نیٚوان ئەو کەسە و خویٚدا ترجمان یان وەرگیٚر نییە ترجمانی یان وەرگیٚرانی بۆ بکات ، جا بیٚ گومان (خوای گەورە) دەفەرموویٚت : ئایا پیٚغەمبەریٚکم بۆ نەناردی بۆ ئەوەی ئایینی منت پیٚ راگەیەنیٚت ..؟! ئەویش دەلیٚت :بەلیٚ ناردت ..!! جا (خوای گەورە) دەفەرموویٚت : ئایا مال و سامانم پیٚ نەدایت و بەهرەو فەزلی خۆم نەرشت بەسەر تدا ..؟! ئەویش دەلیٚت : بەلیٚ کردت ..!! جا سەیری لای راست دەکات جگە لە دۆزەخ هیچی تر نابینیٚت ..!! (عدی کوری حاتم) دەلیٚت : لە پیٚغەمبەری خوا ﷺ بیست دەی فەرموو : (خۆتان لە ئاگری دۆزەخ بپاریٚزن با بە لەتە خورمایەکیش بیٚت ، جا ئەگەر کەسیٚك لەتە خوماریەکی نەبوو ، ئەوا با بە ووتەیەکی شیرین خۆی بپاریٚزی لە ئاگری دۆزەخ ..؟!

(عدی کوری حاتم) ووتی : ئینجا دواتر ئافرەتم لە کەژاوەدا دەبینی لە شاری (الحيرت) بە ووشتر دەهاتە تا تەوافی دەکرد بە دەوری کەعبەدا ، جگە لە خوا لە کەس نە دەترسا ..!! وە من خۆم لەو کەسانە بووم گە نجینەکانی (کیسرای کوری هورموز) مان دەست بە سەردا گرت ، وە ئەگەر تەمەنتان دریٚژ بیٚت بیٚ گومان ئەوەی پیٚغەمبەر (ابو القاسم) فەرموویەتی: دەبینین ..!! ((پیاو پرمشت ئالتون زیٚرو زیو دەردیٚنی کەس لیٚی وەرناگریٚ)) ..!!

تیٚبینی : سەرنجیٚك لەسەر ئەم فەرموودەیەدا ئەوەی کە باسکراوە هەر هەموو لە رابردوودا هاتوونە دیٚ ، ئەوەی کە (عدی کوری حاتم) باسی کردووە ، وە دواتریش کە تەمەنی دریٚژ بووە گە نجیینەکانی (کیسرای کوری هورموزی بەچاوی خۆ بینیوە کە چۆن بووە بە دەست کەوتی موسلمانان ، هەروەها ئامۆژگاری سودیٚکی تریش ئەم فەرموودەیە دا بۆ موسلمانان ئەوەیە کە پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : ((**اتَّقُوا النَّارَ ولو بشِقَّةِ تَمْرَةٍ، فمَن لَمْ يَجِدْ شِقَّةَ تَمْرَةٍ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ**)) واتە : خۆتان بپاریٚزن لە ئاگری دۆزەخ ئەگەر بە لەتە خورمایەکیش بیٚت ، جا ئەگەر کەسیٚك لە تە خورمایەکیشی نەبوو ..!! ئەوا با بە ووتەیەکی شرین و جوان دلی موسلمانان خۆش بکات ..؟!

❖ له (خەبابی كوری ئەرت) – خوا لیٚ رازی بیٚت – ده گیٚریٚتەوه دەلیٚت :

((أَتَيْتُ النبيَّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ وهو مُتَوَسِّدٌ بُرْدَةً ، وهو في ظِلِّ الكَعْبَةِ وقدْ لَقِينَا مِنَ المُشْرِكِينَ شِدَّةً، فَقُلتُ: يا رَسولَ اللهِ، ألَا تَدْعُو اللهَ، فَقَعَدَ وهو مُحْمَرٌّ وجْهُهُ، فَقالَ: لقَدْ كانَ مَن قَبْلَكُمْ لَيُمْشَطُ بمِشَاطِ الحَدِيدِ، ما دُونَ عِظَامِهِ مِن لَحْمٍ أوْ عَصَبٍ، ما يَصْرِفُهُ ذلكَ عن دِينِهِ، ويُوضَعُ المِنْشَارُ علَى مَفْرِقِ رَأْسِهِ، فيُشَقُّ باثْنَيْنِ ما يَصْرِفُهُ ذلكَ عن دِينِهِ، ولَيُتِمَّنَّ اللهُ هذا الأمْرَ حتَّى يَسِيرَ الرَّاكِبُ مِن صَنْعَاءَ إلى حَضْرَمَوْتَ، ما يَخَافُ إلَّا اللهَ، زَادَ بَيَانٌ: والذِّئْبَ علَى غَنَمِهِ)) . صحيح البخاري برقم (٣٨٥٢).

واته : رۆیشتمه خزمەت پیٚغەمبەری خوا ﷺ له كاتیٚكدل له سیٚبەری كەعبەدا له سەر عابایەك شانی دا بوو ، لەو كاتەدا بەراستی له لایەن بت پەرستانەوە یان موشریكانەوە بەتوندی تووشی ئازاری زۆر بوو بووین ، منیش ووتم : ئەی پیٚغەمبەری خوا ﷺ ئەوا داوا له (خوای گەورە) ناكەیت ..؟! ئەویش دانیشت بوو دەم چاوی سور هەلگەرابوو ، فەرمووی : سویٚند به خوا بەراستی له ئوممەتانی یان گەلانی پیٚش ئیٚوەدا پیاوانیٚك هەبووە به شانەی ئاسن داهیٚنراوە گۆشت و ئیٚسك و رەگی له یەكتری جیاكراوەتەوە ، كەچی ئەو له ئایینەكەی وەری نەگیٚراوە ، واته : (دامەزراو بووە سوور بووە هەر گیز به هۆی ئازارو ئەشكه نجه له ئایینەكەی پاشگەز نەبۆتەوە) ، وه (خواناسی وایان هەبووە) مشار لەسەر سەری دانراوە و كراوە به دوو لەتەوە ، ئەوا له ئایینەكەی وەری نەگیٚراوە ، (وەیان پاشگەز نەبۆتەوە بەردەوام بووە له سەر خوا پەرستیەكەی) ، وه سویٚند بەخوا خوا ئەم ئایینەی ئیسلام به ئه نجام دەگەیەنیٚ و سەری دەخات ، هەتا سوار له یەمەن یان (صنعاء)وه دەروات بۆ (الحضرموت) له هیچ ناتر سیٚت جگه له (خوای گەورە) بەیان ئەمەی بۆ زیاد كردووە ، وه (ترسی گورگ له سەر مەرەكانی) ..؟!

تیٚبینی : (الحضرموت) شاریٚكه دەكەویٚته رۆژ هەلاتی ولاتی یەمەن ، وه باشووری ولاتی سعودیا ،واته : دووری نیٚوان (الحضرموت) و شاری (صنعاء) له ولاتی یەمەن نزیكەی حەفت رۆژه ریٚ به رۆیشتن دەبیٚت ، كەواته هیچ كەسیٚك ترس و بیمەی نەبووە له كاتی رۆیشتنی نیٚوان ئەم دوو شارە ، تەنها له (خوای گەورە) نەبیٚت ، ئەمەش كه (عدی كوری حاتم) – خوا لیٚ رازی بیٚت – بەچاوی خۆی بینیو یەتی ، هەروەها له دوایی ئەویش فەرمانرەوایی ئیسلام گەیشته ئەم شویٚنانه كه بووە هۆی كه ئەم شویٚنانه هیچ ریٚگری و جەردەیی و تالان كردن روونەداوە ، بەلكو هیٚمنی ئەمن ئاسایش و بالای بەسەر ئەم ناوچانه كیٚشان لەمەش لەسەردەمی (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – وه له سەر دەمی (عمری كوری عبدالعزیز) – رەحمەتی خوا لیٚ بیٚت – ..!!

❖ له (ثوبان موالي پیٚغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوه دەلیٚت :

((عِصابَتانِ مِن أُمَّتي أحرَزَهما اللهُ مِنَ النَّارِ: عِصابةٌ تَغزو الهندَ، وعِصابةٌ تَكونُ مع عيسى بنِ مَريَمَ)) . سنن النسائي برقم (٣١٧٥).

واته : دوو دەستەی جەنگاوەر هەن له ئوممەتەكەم (خوای گەورە) له ئاگر دەیانپاریٚزی : دەستەیەكیان غەزای هیندستان دەكەن فتحی دەكەن ، ده ستەیەكیشیان له گەل (عیسی كوری مەریم) دا دەبن ..؟!!

تیٚبینی : دەسته یەكەمیان له جەنگاوەرەكان ئەوەی له سالی (٩٣) كۆچی دا بەرانبەر سالی (٧١١) یان (٧١٢) زایینی له سەردەمی خەلیفایەتی ئەمەویەكان خەلیفەی ئەمەوی پیٚشەوایی ئیمانداران (ولید كوری عبدالملك ی كوری مروان) به سەركردایەتی (حجاجی كوری یوسفی سەقەفی) ، ئەوە بوو ئەو كات ولاتی (هند) پیٚ دەووترا : (سند) ئیٚتر له سەر دەمی ئەمەویەكان فتح كردا ، ئیسلام فەرمانرەوایی له ولاتی (هندستان) كرد بۆ ماوەی به نزیكەی (٤٠٠) سال ولاتی هیندستا له ژیٚر فەرمانرەوایی ئیسلام دابوو ، ئەم رووداوەش هاته دیٚ ، وه به پشتیوانی (خوای گەورە) جاریٚكی تریش له دوایی هاتنی محمدی مهدی فتحی هیندستان دەكریٚتەوه ..؟! ئەوەی مەبەستی له گەل (عیسی كوری مەریم)دانه ئەوش (خوای گەورە) زاناترە ، بەلام به بۆچوونی من له كاتی دابەزینی (عیسی) لەو لاتی شام بۆ له ناو بردنی دەجال ، ئەووشی كه لەگەلی دایه سوپاكەی ئیمامی مهدیە و دەبیٚته پیٚشەوایی موسلمانان له رۆژی كۆتایی دا ، وه (عیسی كوری مەریم) له لای منارەیەكی سپی له ولاتی شام دادە بەزیٚ وه له شاری دیمشقی ئیٚستادا ، هەندیٚك له زانایان دەلیٚن : منارە سپی یەكه مەزگەوتی ئەمەویەكانه له دیمشق دا ، له دوایی دا باس لەو رووداوانه دەكەین كه ئەو فەرموودانه بۆ دابەزینی (عیسی كوری مەریم) پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی .

❖ له (تەمیم الداری) – خوا لیٚ رازی بیٚت – ده گیٚریٚتەوه دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَيَبْلُغَنَّ هذا الأمرُ ما بلَغَ اللَّيلُ والنَّهارُ، ولا يَترُكُ اللهُ بَيتَ مَدَرٍ ولا وَبَرٍ إلَّا أَدخَلَه اللهُ هذا الدِّينَ، بعِزِّ عَزيزٍ أو بِذُلِّ ذَليلٍ؛ عِزًّا يُعِزُّ اللهُ به الإسلامَ، وذُلًّا يُذِلُّ اللهُ به الكُفرَ)) . تخريج المسند لشعيب برقم (١٦٩٥٧).

واته : هەر شویٚنیك شەو وه رۆژی بگاتی ، ئەم ئایینەشی دەگاتی واته : (ئایینی ئیسلام)، وه (خوای گەورە) هیچ مالیٚكی دروست كراوە له بەرد یان له موو نامیٚنیٚت ئیلا ئەم ئایینەی ئیسلامی هەر تیٚدەخات ، به سەر بەرز كردنی سەر بەزیٚك یان به ملكەچ پیٚكردنی ملكەچیٚك ، شكۆمەندیەكه یان سەر بەرزیەكه كه (خوای گەورە) ئەم ئیسلامەی پیٚ شكۆمەندو سەر بەرز دەكات ، وه زەلیلیەك كه (خوای گەورە) كوفری پیٚ زەلیل و ملكەچ ده كات ..؟!

دەرکەوتنی فیتنە لە رۆژهەلاتەوە

بەلێ لە دوایی وەفاتی پێغەمبەری خوا ﷺ ، زۆربەی ئەوفیتنەو ئاشووبانەی کە روویاندا کە سەرچاوەکەی لە رۆژهەلاتەوە بووە ، واتە : ئەو شوێنەی کە قۆچی شەیتان لێ بەدریا دەکەوێ ، بەمانایی ئەوەی رێك یەك دەگرێتەوە لە گەل ئەم فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ کە هەوالی بە موسلمانان داوە ، ئەمەش نیشانەیەکە لە نیشانەکانی رۆژی کۆتایی یان رۆژی قیامەت ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((سَمِعْتُ رَسولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، يقولُ: وهو علَى المِنْبَرِ: أَلَا إنَّ الفِتْنَةَ هَا هُنَا يُشِيرُ إلى المَشْرِقِ مِن حَيْثُ يَطْلُعُ قَرْنُ الشَّيْطَانِ)) . صحيح البخاري برقم (٣٥١١).

واتە : لە پێغەمبەری خوام ﷺ بیست لە سەر المنبر کە دەی فەرموو : (ئاگادار بن (فیتنە و ئاژاوە و ئاشووب) ئا لە وێوە دیت – ئاماژەی بۆ رۆژ هەلات کرد – لەو شوێنەوە کە شاخی شەیتان دەردەکەوێت وەیان سەر دەردێنێت ..!!

تێبینی : پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی رۆژ هەلات کرد ، کەواتە رۆژ هەلاتی شاری مەدینە ، ئەمەش ئەوە دەگەیەنێ کە ولاتی فارس و ئەوەی لە پشتی ولاتی فارسە ، وە ولاتی نجد ، هەورەها ئەو دوو هۆزەی عەرەب کە هۆزی (ربیعە) وە هۆزی (موزەر) ئەمانە هەموویان لە لای رۆژ هەلاتی شاری مەدینەن ، بێ گومان سەرچاوەی هەموو فتنەکانیش لە لای رۆژهەلاتەوە بووە ، چونکە هەموو کۆمەل و کروپ و دەستەکان لە لای رۆژهەلاتەوە سەریان هەلداوە ، لای رۆژ هەلات ئەوشوێنەیە کە دەجال لەوێ بە دیار دەکەوێت ، وە هەروەها گەورەترین فیتنە و ئاشوب ئاژاوە تووشی خەلکی دەبێت لە رۆژ هەلاتە ، ئەویش کە لە پێش دا باسمان کرد کە سەرجاوەی هەموو فیتنەو ئاشوب و ئاژاوەکان ولاتی عێراق بوو ، چونکە فیتنەی هەر گەورە لە عێراق بووە وە سەرجاوەکەی لە وێ بەدیار کەوت وەکو جەنگی (جمل) و جەنگی (صفین) ، وە لەدوایی دا ئەو فیتنەو ئاشوبانەی کە تووشی بنی ئومەیە هاتن ، هەروەها فیتنە خواریجە کان ، وە جەنگی (نەهروان) بێ گومانی سەرچاوەی هەموو فیتنەکان ولاتی عێراق بووە ، چونکە عێرا ق ئەم هەموو دووبەرەکی فیتنە ئاژاوەی تێدا دروست بووە ، وە فیتنەی شەهید کردنی (حسن کوری علی ئەبی تالێت) لە عێراق بوو..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عباس) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((اللَّهمَّ بارِكْ لنا في صاعِنا ومُدِّنا، وبارِكْ لنا في شامِنا ويَمنِنا. فقال رجلٌ مِن القَومِ : يا نبيَّ اللهِ ! وعراقِنا ؟ قال : إنَّ بها قرنَ الشَّيطانِ، وتُهَيِّجُ الفتنَ، وإنَّ الجفاءَ بالمشرقِ)) . شيخ الالباني في صحيح الترغيب برقم (١٢٠٤).

واتە : (خوایە گیان) بەرەکەت بخەرە روببە واتە : (پێوانەی گەنم) یان تەرازوومان وە بەرەکەت بخەرە ولاتی شام و ولاتی یەمە نمان ، جا پیاوێك لە خەلکە کە ووتی : ئەی پێیغەمبەری خوا ﷺ وە بۆ عێراقیشمان ، فەرمووی : بەراستی لە عێراق دا قۆچی یان شاخی شەینان هەیە ، وە سەرچاوەی فیتنە ئاشوب ئاژاوەکان و بەراستی دلّ رەقی و باوەر کزی لە رۆژهەلاتەوەیە..؟!

❖ لە (سالم کوری عبدالله) – رحمەتی خوا لێ بێت – دەلێت :

((إنَّ الفِتْنَةَ تَجِيءُ مِن هاهُنا وأَوْمَأَ بيَدِهِ نَحْوَ المَشْرِقِ مِن حَيْثُ يَطْلُعُ قَرْنا الشَّيْطانِ وأَنْتُمْ يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقابَ بَعْضٍ، وإنَّما قَتَلَ مُوسَى الذي قَتَلَ، مِن آلِ فِرْعَوْنَ، خَطَأً فقالَ اللَّهُ عزَّ وجلَّ له: {وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الغَمِّ وفَتَنَّاكَ فُتُونًا})) . صحيح مسلم برقم (٢٩٠٥).

واتە : ئەی عێراقیەکان چەند پرسیار لە شتی سادە و بچووك دەکەن ، کەچی لە گەل ئەوەشدا لە هەموو کەس زیاتر تاوانی گەورە ئە نجام دەدەن ..؟! گوێم لە (عبد الله کوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – بوو دەی ووت : لە پێغەمبەری خوام ﷺ بیستووە کە دەی فەرموو : (بێ گومان فیتنەو ئاشوب و ئاژاوە ئا لەوێوە دێت ،– بە دەستی ئاماژەی کرد بەرەو رۆژهەلات – لە وێو لە هەر دوو شاخی شەیتان دەردەکەوێت یان هەلدێت ، ئێوە ش لە نێوان خۆنان هەندێکتان لە گەر دنی هەندێکتان دەدەن ، پێغەمبەری (موسی) – علیە السلام – ئەو پیاوەی کە کوشت ئەوا لە دەست پێوەندی (فیرعەون) بوو بە هەلە کوشتی ، کەچی خوای بالادەست پێ فەرموو : {وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الغَمِّ وفَتَنَّاكَ فُتُونًا} واتە : پیاوێکت کوشت کەچی ئێمە لە دەست خەم و خەفەت تۆمان رزگار کرد ، وە تۆمان تووشی جۆرەها تاقی کردنەوەی سەخت کرد ..؟!

(ابن حجر العسقلانی) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : (یەکەم فیتنەو ئاشوب و ئاژاوە سەری هەلدا کە سەرچاوەکەی لە رۆژهەلاتەوە بوو ، ئەمەش هۆکارێك بوو بۆ دوو بەرەکی پەرتەوازەیی موسلمانان ، کە ئەوەش ئەم کارەیە کە شەیتان زۆر حەزی پێ یەتی و دلی پی خۆش دەبێ و بەهەمان شێوە بیدعەکان لە دین هەر لەم لایەوە پەیدا بوون).

هەروەکو لە ولاتی عێراق کە ناسراوە بە (أهل کفر والنفاق) چەندین کۆمەل و دەستە سەریان هەلدا لەوانەش ئەمانە بوون : (خەواریجەکان) ، (شیعە) ،(راوافض) ،(باطینة) ، (القدریة) ، (الجهمیة) ، (المعتزلة) ...؟!

هەروەها لە ولاتانی رۆژهەلاتەوە وەکو ولاتی فارس و ولاتی هندستان ، ئەمانە چەند کۆمەلێکی گومرا سەری هەلدا لەوانە وەکو (القادیانیە) یان (البهائیە) جگە لەمانەش مەزهەبی تریش هەبوون ، وە یان لەلای فارس ئاگر پەرستی وەکو بەناوی ئایینی زەردەشتی ..؟!

بەلێ دەرکەوتنی تەتار یان (مەغۆلەکان) هەر لە رۆژهەلاتەوە هاتن ئەم لە چەرخی حەوتەمی کۆچی دا بوو ، ئەوە بوو دەستیان بە کوشت کوشتاری موسلمانان کرد ولاتانی موسلمانیان خابوور و وێران کرد و مەرگەساتێکی گەورەیان لە ولاتانی دەولەتی عباسیەکان نایەوە ، بەلێ تاکو ئەمرۆش رۆژهەلات سەر هەلدانی فیتنەو ئاشوبەکان ، هەروەها ئەوەشی کە لە رۆژئاوا روودەدا ئەوەیە واتە : ولاتانی بێ باوەر فیتنە ئاشووبەکەی تووشی رۆژهەلاتیەکان دەکەن خۆیان لێ بە دوور دەگرن ، واتە هەموو فیتنە کان بە دەستی رۆژئاوایەکانە ئەوانەی بێ باوەر ولاتانی کوفر وەکو ئەورو پا ئەمەریکاو هەموو فیتنەی سەردەم لە ئێستا دا لەوێدا پیلانی بۆ دادەنرێت ، ئینجا بەروە ولاتانی رۆژهەلات گری ئاگرەی پێ خۆش دەکەن ،ئا ئەوە تا لە رۆژهەلاتی ناوەراست دا چ فیتنەو ئاشوی ئاژاوەیەکیان ناوەتەوە ، وە خەریکە لە عێراق و ئێران و سوریا و فەلەستین ، فیتنەکان سەر هەلدەدەن بە بەرچاوی هەموو جیهان ، سەری فیتەو ئاژاوە گەوەر کانیش ولاتی عێراقە تاکو رۆژی کۆتایی فیتنەو ئاشوب ئاژاوەی تێدا بەردەوام دەبێت ، ئەو عێراقە کە ئێستا هەیە هەرگیز ئارامی و هێمنی بە خۆ نابینێ ، زیاتری ئاگری فیتنە گەشە دەکات لەوەی ئێستا زۆر خراپ تر دەبێت ،چونکە گەندەلی خرا پەکاری و کوشتاری کردنی یەکتری بەناحەق برسیەتی خەلکی بەناحەق بۆ تە قیمەی بێ ویزدانی و بێ رەحمی لە ولاتی عێراق ، پەنا بەخوا لە فیتنە ئاشوب ئاژاوەکانی شیعەی عێراق ، چونکە ئەوان وا خەریکە ئاگری جەنگ و کوشتار درنداتی و بێ ئەخلاقی بێ ئیمانی لەولاتی عێراق پەر پێ دەدەن ، ئێستا خەلکی کوردستان برسی دەکەن و جەنگی خوێناوی دروست دەکەن خوێنی کوردیان بۆ خۆیان حەلال کردووە ، رۆژانە هێرشی دۆرنی دەکەنە سەر کوردستان بە بێ هیچ برو بیانویەك تەنها هۆکارەکەی کوردی موسلمانی سوننەین ..؟!

سەرهەلدانی چەند درۆزن كە بانگەشەی پێغەمبەرایەتی لیٚ دەدەن

لەو نیشانانەی كە دەركەوتن لە رابردوو دا ، وە بەردەوام پەیدا بووە هاتن و دەركەوتنی درۆزنەكانن ، جا بیٚ گومان لە سەردەمی پێغەمبەری خوا ﷺ دەركەوتن ، وە هەندێكیش لە سەردەمی هاوەلان ، وە هەندێكشی لە سەردەمەكانی تری تا ئێستاش بەردەوام ئەو درۆزنانەی كە بانگەشەی پێغەمبەرایەتی دەكەن ، ئەگەر ئێمە چاوێك بە مێژووی ئیسلام دە بخشێنینەوە ،دەبینین كە هێشتا پێغەمبەری خوا ﷺ لە ژیان دابوو ، كە دوو لە درۆزانانە كە بانگەشەی پێغەمبەرایەتیان دەكرد سەریان هەلدا ، یەكەمیان : (موسلمەی درۆزن) كە خەلكی یەمامە بوو ئەو لە (نەوەی حنیفە) بوو ، دووەمیشیان : (ئەسودەی عەنسی) كە ئەو لە هۆزی (مذجح) شاری (صنعاء)ی یەمەن سەری هەلدا ،ئەویش بەهەمان شێوە بانگەشەی پێغەمبەرایەتی دەكرد لەرێگەی سحر و جاود..؟!

❖ لە(ثوبان موالی پێغەمبەری خوا ﷺ) - خوا لیٚ رازی بێت - دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَا تقومُ السَّاعةُ حتَّى تَلحقَ قبائلُ من أمَّتي بالمشرِكينَ، وحتَّى يعبُدوا الأوثانَ ، وإنَّهُ سيَكونُ في أمَّتي ثلاثونَ كذَّابونَ كلُّهم يزعمُ : أنَّهُ نبيٌّ، وأَنا خاتمُ النَّبيِّينَ لاَ نبيَّ بَعدي)) . صحيح الترمذي برقم (٢٢١٩).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتاكو چەند هۆزێك لە ئۆممەتەكەم دەگەنەوە بیٚ باوەرەكان یان موشریكەكان ، وە هەتاكو وای لیٚ دێت بت دەپەرستنەوە ، وە سی درۆزنی تێدا پەیدا دەبێت ، هەموویان لافی یان بانگەشەی پێغەمبەرایەتی لێدەدەن كە پێغەمبەرن ، منیش كۆتایی پێغەمبەرانم و لە دوایی من هیچ پێغەمبەرێك نایەت ..؟!

تێبینی : جا ژمارەی كورت هەلهاتن تەنیا هەر لەم سی كە سەدا هەر وەك لەم فەرموودەكاندا هاتووە كە بانگەوازی پێغەمبەرایەتی دەكەن مەبەست لیٚ ی تەنیا سی نیە و ببرێتەو وە یان كۆتایی بێت بەلكو مەبەست لە ژمارەی (٣٠) ئەوەیە تەنیا (٣٠) لەوانە بانگەوازی دەكەن و دەسەلاتیان شان و شەو كەت و ناوبانگ پەیدا دەكەن خەلكانێكی زۆر لە دەوریان كۆ دەبێتەوە وە پەیرەوكارانیان زۆر دەبیٚ لە ناو خەلكی بەناو بانگ دەبن ، وە خەلكی بە زمانە لووسەكانیان باوەریان پێدەكەن ، خەلكێكی زۆر گومرا دەكەن ، كەچی تەنها بانگەشەكەیان سحرو جادو زمان لووسیە ..؟!

❖ لە (ابو هریرە) — خوا لیٚ رازی بێت — دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ولا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يُبْعَثَ دَجَّالُونَ كَذّابُونَ، قَرِيبًا مِن ثَلاثِينَ، كُلُّهُمْ يَزْعُمُ أنَّه رَسولُ اللَّهِ)). صحيح البخاري برقم (٣٦٠٩).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتاكو نزیكەی (سی) جادو گەری یان دەجالی درۆزن سەر هەلٚ ئەدەن هەموویان بانگەوازی ئەوە دەكەن كە پێغەمبەری خوان ..؟!

❖ لە (سمرە كوری جند) — خوا لیٚ رازی بێت —دەگێریتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ لە ووتارێكدا بەهۆی رۆژ گیرانەوە فەرمووی :

((... وإنه واللَّهِ لا تقومُ الساعةُ حتى يَخْرُجَ ثلاثونَ كَذَّابًا آخِرُهم الأعورُ الدجالُ ...)) . صحيح ابن خزيمة برقم (١٣٩٧).

واتە : سوێند بە خوا قیامەت هەلناسێت هە تاكو سی درۆزن دەرنەكەون یان دەرنەچێت یەكێكیان دەجالی كویرە كە چاوی سپی سراوەتەو ..؟!

❖ لە (حذیفە كوری الیمان) — خوا لیٚ رازی بێت — دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سيكونُ في أُمتي كذابونَ دجالونَ سبعةٌ وعشرونَ منهم أربعُ نسوةٍ وإنِّي خاتمُ النبيِّينَ لا نبيَّ بعدي)) . ابن حجر العسقلاني في فتح الباري (١٣/٩٣).

واتە : لە ئۆممەتەكەمدا (٢٧) درۆزن پەیدا دەبن كە چواریان ئافرەتن ، بانگەشەی یانلافی پێغەمبەرایەتی لیٚ دەدەن ، منیش كوتایین پێغەمبەرم پێغەمبەری تر لە دوا نایەت ..؟!

وەكو باسمان كرد ئەگەر چاوێك بەلا پەركانی مێژوو بخشێنینەوە ، دەبینین زۆر بوون ئەوانەی بانگەشەی پێغەمبەرایەتیان كردە تەنها لەو سەردەمەش كە پێغەمبەری خوا ﷺ لە ژیاندا مابوو ،

(موسەیلمەی درۆزن) لە یەمامە ، بانگەشەی پێغەمبەرایەتی دەكرد و هانی خەلكی دەدا كە پەیرەوی بانگە شەكەی بكەن ، دەی ووت: (خوای گەورە) منی كردووە بە شەریكی محمد ﷺ لە پێغەمبەرایەتی دا ، و لاسایی قورئانی دە كردەوە ، دەی ووت : منیش وەحی وەیان ئایەتم لە لایەن (خوای گەورە) وە بۆ دێتە خوارەوە ، ئینجا ئەم پیاوە درۆزن بە قسە لووسەكانی نوێژی لەسەر خەلكی لا برد ، پاشان مەی خواردنەوە و زینا كردنی بۆ خەلكی حەلال كرد ، ئەوانەی تەمەل شەهەوات بازوو دونیا ویست بوون ئەوانەی هەلخەلەتاند و خەلكێكی زۆریش لە دەوری كۆبوونەوە ، ئەوە بوو پێغەمبەری خوا ﷺ ، ئەو درۆزنەی ناونا بە (موسەیلمەی درۆزن) وەیان (مسیلمة الكذاب) وە یان ناوی تە واوی (مسیلمة بن ثمامة بم كثیر بن حبیب بن الحنفي) لە ناچەی یەمامە وە ئێستا پیٚ دەووترێت (الجبیلە) وە لە نزیك (نجد) سەر هەلدانی بە بانگەشەی پێغەمبەرایەتی لە سالی (١١) كۆچی دا بەرانبەر سالی (٦٣٢) زایینی بووە ، ئەوە بوو لە سەردەمی خەلیفایەتی (ابو بكر صدیق) — خوا لیٚ رازی بێت — لە جەنگی هەلگەراوەكان یان (ردە) وەیان جەنگی (الیمامە) بە سەر كردایەتی سوپای ئیسلام (خالد كوری ولید) هێرشی كردە سەر ناوچەی (الیمامە) خەلكێكی زۆری لیٚ كوشتن (موسەیلمەی دۆزرن) لەم جەنگدا لە ناو چوو كۆتایان پیٚ هیناو كوشتیان ، وە دەگێرنەوە ئەو كەسەی (موسەیلمەی درۆزن) ی كوشت ئەمانە بوون (وحشی بن حرب) و (عبداللە بن زید بن عاصم) و (ابو دجانە) ، وە دەگێرنەوە دەلێن : (موسەیلمەی درۆزن) ئافرەتێكی مارە كرد بەناوی (سجاح بنت الحارث) ئەویش بانگەشەی پێغەمبەرایەتی دەكرد ، بەلام كاتێك (موسەیلمەی درۆزن) كوژرا ، ئەویش وازی هێناو گەرایەوە ناو بازنەی ئیسلام ..!!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیّ رازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((بَيْنا أنا نائِمٌ أُتِيتُ بخَزائِنِ الأرْضِ، فَوُضِعَ في كَفِّي سِوارانِ مِن ذَهَبٍ، فَكَبُرا عَلَيَّ، فأوْحَى اللَّهُ إلَيَّ أنِ انْفُخْهُما، فَنَفَخْتُهُما فَذَهَبا، فأوَّلْتُهُما الكَذّابَيْنِ اللَّذَيْنِ أنا بيْنَهُما، صاحِبَ صَنْعاءَ، وصاحِبَ اليَمامَةِ)) . صحيح البخاري برقم (٤٣٧٥)

واتە : لەكاتێكدا من خەو تبووم (لە خەومدا) هەموو گە نجینە كانی سەر زەوییان بۆ هێنام و دوو بازنی ئالتون یان زێر كرایە دەستم ، جا بەلامەوە ناخۆش بوو ، (ئەو دوو بازنە بەو شێوە) ئینجا نیگام یان وەحی بۆ كرا (لە خەوكەمدا) كە فوویان پیابكەم منیش فووم كردە بە هەر دووكیانداو ڕۆشتن (بە ئاسماندا) جا منیش بە دوو (پێغەمبەرە) درۆزنەكە لێكمدانەوە كەمن لە نێوانیاندا ، ئەویش گەورەی (صنعاء) (ئەسوودی عەنسی)یە ، وە گەورەیی (اليمامه) (موسەیلمەی درۆزنە)..؟!

تێبینی : لەسەر ئەم خەونەی پێغەمبەری خوا ﷺ بینی لە خەوكەیدا ئەوە دەری دەخات كە خەوی پێغەمبەران – علیەم السلام – نیگایە یان وەحیە لە لایەن (خوای گەورە) بۆی هاتووە ، هەروەها ئەم خەونەش بەلگەو نیشانەی پێغەمبەرایەتی دەردخات ، چونكە خەوی پێغەمبەران حەق راست و دورستن ، ئەو دوو بازنە ئالتوونە كە پێغەمبەری خوا ﷺ زۆر پێ ناخۆش بوو كرایە دەستی ، ئەوە دەگەیەنێ كە ئەم دوو درۆزنەیە كە (موسەیلمەی درۆزن) و (ئەسوودس عەنسی) بووە ، ئەمەش وا دەركەوێت كە (خوای گەورە) هەوالی پێداوە ئەم دوو درۆزنە دەردەكەون بانگەشەی پێغەمبەرایەتی دەكەن ، وە خەلكێكی زۆر لە خ كۆدەكەنەوە بانگەشەكانیان هەر هەموو جادووگەریەو سحر قسەلووسی هەلخەلە تاندنی خەلكی نەفام و نەزانە ، ئێستاش خەلكانێك هەن بانگەشەی درۆ دەكەن.

ئەوەی تر كە باسمان كرد دووەمیانە ئەویش (الاسود العنسى) ناوی تەواوی (عبهلة بن غوث العنسي المذحجي) ناسراوە بە(الأسود العنسي) وە یان (ذو الخمار) لە سالی (١١) كۆچی دا كوژرا بەرانبەر بە سالی (٦٣٢-٦٣٣) زایینی ، ئەو پیاوە بە قسە لووس خۆشەكان و سیحر و جادووگەری درۆزنەیەتیەكەی خەلكێكی زۆری هەلخەلەتاند و توانی دەست بگرێت بەسەر ولاتی یەمەندا ئینجا دواتر (فەیرۆزی دەیلەمی) بە هاوكاری ژنەكەی كە (ئەسودی العنسی) لێی داگیر كردبوو توانییان بیكوژن ، لەو كاتەشدا سوپای ئیسلام گەیشتە سەریان و خەلكێكی زۆریان لە شوێنكەوتوانی كوشت و ئەوانی تریش بلاوەیان لیّ كرد و كۆتاییە بە بانگەشەی پێغەمبەرایەتی (ئەسودی العنسی) هات ، هەروەها پێغەمبەری خوا ﷺ پێش وەفاتی بە چەند ڕۆژێك هەوالی كوشتنەكەی بە هاوەلەكانی دا لەو ڕۆژ سەعاتەی كە تیایدا كوژرابوو ، وە پاش وەفات كردنی پێغەمبەری خوا ﷺ بە نزیكەی (١٠) ڕۆژ راستی هەوالەكە گەیشتە شاری مەدینە ، هەر وەك پێغەمبەر ﷺ باسی كردبوو ..؟!

هەروەها لە سەردەمی خەلیفایەتی (ابو بكر صديق) – خوا لیّ رازی بێت – ئەوە بوو هۆزی (بنی اسد) لە ناوچەی خەیبەر كەسێك بەناوی (طلیحە ی كوری خویلدی اسدی) سەری هەلّدا ئەویش بانگەشە یان لافی پێغەمبەرایەتی لیّ دەدا ، ئەوە بوو بە سەركردایەتی (خالید كوری ولید) بە سوپایەك هێرشی كردە سەری ئەویش رای كرد و پانای بردە بەر پاشای (غسان) لە ولاتی شام دواتر لەسەر ئەم كارەی توبەی كرد گەڕایەوە موسلمانێكی زۆر باشی لیّ دەرچوو ..؟!

وەكو باسمان كرد ئافرەتێكیش لە سەردەمی خەلیفایەتی (ابو بكر صديق) – خوا لیّ رازی بێت – ئەوی بانگەشەی پێغەمبەرایەتی دەكرد ، بەناوی (سجاح كچی سوید) ئەو ئافرەتە لە هۆزی (تەمیم) بوو ، دواتر لە گەل (موسیلەمەی درۆزن) هاو سەر گیری كرد واتە شووی پێكرد ، دە گێرنەوە دەلێن :(مارەیەكەی ئەم ئافرەتە ئەوە بوو كە نوێژی عەصر لە سەر خەلكی هەلگرێ) بەلام ئەم ئافرەتە (سجاح) لە سەردەمی پێشەوایەتی ئەمەویەكان (معاویەی كوری سفیان) – خوا لیّ رازی بێت – ئەم ئافرەتە توبەی كردو گەڕایەوە ناو ئیسلام موسلمانێكی زۆر باشی لیّ دەر چوو ..؟!

هەروەها دەگێرنەوە لە سەردەمی (عبداللەی كوری زوبیر) و (عبدالملك كوری مروان) ، ئەوە بوو پیاوێك پەیدابوو لە هۆزی (سەقیف) بە ناوی موختاری كوری ئەبو عبیدە كوری مسعود سەقیفی) لەم سەردەمە فیتنە ئاشوب و ئاژاوەیەكی گەورەی لە ناو موسمانان بەر پا كرد ، لە سەرەتا دا ئەو پیاوە خۆشەویستی بۆ ئەهلی بیت پێغەمبەری خوا ﷺ دەر دەبری ، دواتر بە فێل و زمان لووسی ویستی خەلكی لە خشتە ببا پاساوەكەشی ئەوە بو دەی ووت : من تۆلەی كوشتنی خوێنی ئیمامی (حیسێنی) دەكرد جا پەیرەوانی یان شوێنكەوتوانی زۆر بوون لە شاری (كوفە) ئەوە بوو توانی زالّ بێت بە سەر شاری (كوفە) بەلام ئەو ڕووداوە لە سەرەتای خەلیفایەتی (عبداللەی كوری زوبیر) بوو یان (ابن زوبیر) ناسراوە ، بە هەرحال شەیتان ئەم پیاوەی واتە : (المختار سەقیف) گومرا كرد و بانگەوازی پێغەمبەرایەتی دەكرد ، دەی ووت : (جبريل) – علیه السلام) وەحی نیگای بۆ ڕەوانە كردووم ، هەروەها نامەشی بەناوی (موختار پێغەمبەری خوا) مور دەكرد ، دەگێرنەوە دەلێن : سەر گەورەی درۆزنەكان (موختاری سەقیف)بووە ، دەوریگی گەورەی هەبووە لە بلاو بوونەوەی مەزهەبی شیعە ، ئەم پیاوە لە سەردەمی خەلیفایەتی (ابن زوبیر) كوژار ئەوە بوو (ابن زوبیر) سوپایەكی ناردە عێراق بو كوشتنی (موختاری) سەقیفی) بە سەركردایەتی (مصعب كوری زوبیر) ئەوە بوو لە شاری كورفە كوژرا و لە سالی (٦٧) كۆچی دا ، بەلام لە لای شیعە روافزە دەلێن (موختاری سەقیفی) درۆزن نەبووە خوێن ڕێژ نیە بەلكو (حەجاجی كوری یوسفی سەقەفی) بووە ، هەروەها فەرموودەیەكی پێغەمبەری خوا ﷺ هەیە دەربارەی درۆزنەی نەوەی سەقیف ..؟!

❖ لە (عبداللە كوری عمر) – خوا لیّ رازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ في ثَقيفٍ كذَّابًا ومُبيرًا)) سنن الترمذي برقم (٢٢٢٠).

واتە : لە هۆزی سەقیف درۆزنێك و خەلك لە ناو بەریّ پەیدا دەبن ..؟! دە ووترێت : درۆزنكە (مختاری سەقەفی یە) وە خوێن ڕێژو خەلك لە ناوبەرەكە (حەجاجی كوری یوسفی سەقەفی یە) ..؟!

هەروەها وەكو باسمان كرد گەلێك درۆزن پەیدابوون لە رابردوودا كەلافی یان بانگەشەی پێغەمبەرایەتیان دەكرد ، وە گەلێكیش پەیدادبوون لافی یان بانگەشەی (محمدی مهدی) بەلام بۆ ئەم بانگەشەیە گەلێك زۆرن هەر چەند سال جارێك تاكو ئێستاش بەردەوام بانگەشەی (محمدی مهدی) دەكەن ، ئەوانە درۆزن چونكە كاتێك (محمدی مهدی) دەردەكەوێت ئەو بەخۆی نازانێت كە خۆیەتی ، ئەم بانگەشانە بە زۆری لەلای ئەهلی شیعەو ئەهلی تەصەوفە ، بەلام دەربارەی باسەكەی خۆمان ئەوانەی بانگەشەی پێغەمبەرایەتی دەكەن هەندێكیان باس دەكەین لە سەردەمە جیاجیا كانی مێژوو ، چونكە هەر درۆزنێك كە پەیدابوو وە سەردەمەكەی جیاواز بووە ، هەلومەرجێكی بۆ ڕخساوە بۆ ئەوەی خەلكەكەی پی لە خشتە ببات ، تەنها ئەو كەسانە بەدوایان دەكەون كە لاوازن لە ئیمان و باوەر ، وە زانیاری و شارەزاتەواویان نیە لە دەقە شەرعیەكان وەك قورئان و فەرموودە یان ووتەی هاوەلان ووتەی زانایانی ئیسلام لە رابردوو لە ئێستا دا ، ئەم ش دەبێتە هۆكاری سەرەكی لاوازی ئیمان و گومرایی لە خشتە بردنی خەلكی بەم درۆزنانە كە لافی پێغەمبەرایەتی لیّ دەدە ، بیّ گومان خەلكی نەفام و نەزان لە ئایین و شەریعەت ئەم كەسانە لە خشتەیان دەبەن ، ئێمە دەبێت بە دەقی قورئان و فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ وەلامی ئەم خەلكە بدینەوە كە بەهیچ لەم درۆزنانە باوەر نەكەن ، ئێستا بەردەوام لە هەندێك شوێن بانگەشە پێغەمبەرایەتی دەكەن ، خەلكی ئەوانەدە نەفامە لە ئایینە هیچ كات دەقە قورئانیەكانیان نەخوێندی تەوە كە (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمۡ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٗا ٤٠﴾ [الأَحۡزَاب : ٤٠]واتە: [مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ] محمد - صلى الله عليه وسلم - باوكی هیچ كام لەو پیاوانەی ئێوە نیە، واتە: باوكی (زەید) نیە لە حەقیقەتدا باوكی نەبووە وە باوكی هیچ پیاوێكی تر نیە لەبەر ئەوەی سێ كوڕی هەبووە كە (ئیبراهیم و قاسم و عبداللە) بوونە، كە (عبداللە)، (طیِّب و طاهیریشی) پێ ئەووترا، (قاسم و عبداللە) لە خەدیجە بوون، وە (ئیبراهیم)یش لە (ماریەی قیبطی) بوو هەموویان لە تەمەنی منداڵیدا پێش ئەوەی بگەن بە دوو ساڵ وەفاتیان كردووە، بۆیە باوكی هیچ كام لەم پیاوانە نیەو كوڕی نیە، وە كچەكانیشی (زینب و رقية و أم كلثوم و فاطمة) بوونە كە هەموویان لە (خەدیجە) بوونەو پێش پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - وەفاتیان كردووە تەنها (فاطمة) نەبێت كە شەش مانگ دوای وەفاتی پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - كۆچی دوایی كردووە [وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ] بەڵكو پێغەمبەری خوایە - صلى الله عليه وسلم - وە كۆتا پێغەمبەرانەو لە دوای ئەم هیچ پێغەمبەرێكی تر نایات تا ڕۆژی قیامەت، وە هەركەسێك بانگەشەی پێغەمبەرایەتی بكات درۆ دەكات [وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا (٤٠)] وە خوای گەورە زۆر زانایە بە هەموو شتێك...؟!

ئاگرێك یان گرکانێك لە ولاتی (حیجاز) روودەدات

لە نیشانەکانی رۆژی کۆتایی کەوا پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین ، ئەوەیە دەرکەوتنی ئاگرێك یان گرکانێکە لە سەر خاکی (حیجاز) واتە : نیمچە دوورگەی عەرەبی لە تەنیشت شاری (مەدینە) منەوەرە ، وە هەندێك لە زانایان و مێژوو نووسانی ئیسلامی ئەم رووداوە دەگێرنەوە دەلێن : لە سالی (٦٥٤) کۆچی بەرانبەر سالی (١٢٥٦) زایینی ئەم رووداوە روویداوە ......؟! کەواتە ئاگرێك لە ولاتی (حیجاز) بەدیار دەکەوێت ، دەگێرنەوە دەلێن : لە شاری (بوصرای) ولاتی شام بەرملی ووشتری رووناك کرد ، (بوصرا) لە ولاتی شامە کە سوریای ئێستا (بوصرا)ش ئەو شارەیە کە لە سوریا پێ دەلێن (حوران) کە دەکەوێتە باکوری ولاتی سوریا ، ئەم رووداوە مێژوویە کە پێغەمبەری خوا ﷺ کە هەوالی پێداوین ، هەر وەك (ئیمام شهاب الدین ابو شامەی مەقدیسی) لە کتێبی (الذیل و شرحە) بۆ مان دەگێرتەوە دەلێت : (ئەم رووداوە لە شەوی چوارشەممە رێکەوتی (٣) جمادی دووەمی سالی (٦٥٤) کۆچی وەیان دەکاتە (١٢٥٦/٥/٢٩زاینی روویداوە لە شاری مەدینەی منەوەرەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، دەنگێکی زۆر گەورە هاتبوو ، پاشان بومەلەرزەیەکی گەورە بە دوای داهات ، کە دار و دیوار و دەرگای دەهەژاند و سەعات بە سەعاتیش بەردەوام دەبوو تا رۆژی هەینی ، کەواتە : ئەم بومەلەزیە گەورەیە (٣) رۆژ بەردەوام ، پاشان ئاگرێکی گەورە یان گرکانێکی گەورە لە ناچەی (حرە) نزیك (قریظة) لەدووری نیو رۆژە رێ لە شاری (مەدینە) وە لە چیاکان دەهاتە دەرەوەو بەرەو ئاسمان تا چاو بریدە کرد هەلدەچوو ، وە ئاگرو بەردی تواوەش وەکو رووبار جۆگەی گرتبوو ، وە کەلپەی دو کەلی ئاگرەکەش بەشێوەیەکی وا بەری ئاسمانی گرتبوو تەنانەت ولاتی شامیش دەتگوت رۆژ گیراوە ..؟! هەروەکو (قازی صدرالدین تەمیمی) ئەم پیاوە گەورە قازیەکانی شاری دیمەشق بووە ، دەلێت : پیاوێك بووی گێرامەوە ئەویش لە باوکیەوە دەگێرێتەوە دەلێت : لەو کاتەی ئەم رووداوە روویدا بۆ ماوەی چەند شەو ملی ووشترەکانی شاری (بوصرا) یان شاری (حوران) لە ولاتی سوریا ، ملی ووشترەکان دبریقایەوە ..؟!

بەلێ هەر بۆ زیاتر زانیاری لە سەر ئەم رووداوە کە روویداوە منیش شتێکی سەر سامی خۆم باس دەکەم لە رێکەوتی (٢٠٢٥/٢/١٣ بە گەشتێکی عومەر کردن چووم بۆ ولاتی (حیجاز) یان ولاتی سعودیا ، گەشتەکەم بە باس بوو ، ئەوە بوو لە چەندین شوێن بۆ پشودان و سەیر کردنی ئەم رێگایە لاماندەدا ، لە شوێنك پێش بگەینە شاری مەدینە لاماندا بە نزیکەی چەند کیلۆمەترێك مابوو بەلام ئەم زانی چەند مان ماوە بۆ شاری مەدینە ، لە شوێنك من بەخۆم باسەکەم راگرت بۆ ئەوەی پشوویەك بدەین ، منیش مۆبایل برد بوو ، هەر شوێنك سەرسام بوومایە فیدیو یان وێنەم دەگرت ، چونکە بە هەموو تەمەن گەشتێکی ئەوا خۆش دلّ رەفێنم نە کرد بوو ، گەشتەکە ئەوەند خۆش بوو هەرشتێك بینبایە وێنە یان فیدیۆم دەگرت ، تەنانەت زۆربەی هاورێ کانی گەشتەم دەیان ووت : ئەمە چیە ئەوەندەو وێنەو فیدیۆ دەگریت ، ئەو کاتە کە لەم شوێنە لاماندا بۆ پشوودان ، ئەوە بوو شتێکی زۆر سەرسورهێنەرم بینی هەر گیز لە ژیانم دا ئەوا بەم شتە سەر سام نەبووم ، ئیتر هەر دەم ووت دەم ووتەوە بۆ هارێکانم ئەمەچیە بۆ ئاوایە ، بینم ئەو شوێنکی زۆر لەم خاکە هەرچەندە چاو پری بکردایە هەر وابوو ئەویش ئەوە بووە وەکو شتێکی کەم بینراوە لەم ولاتە کە پێش ئەوەی بگەین شاری مەدینەی منەورە ، ئەم خاکە هەر هەموو بەردی رەش بوو ئەم بەردە رەشانەم هەر گیز نەبینیبوو ، زۆر پی سەرسام بووم ، ئینجا منیش کورتە فیدیویەکم گرت لە رۆژە دا ، هەر دەم ووت : ئەی هەوار ئەم خاکە بۆ وەهایە بۆچی ئەم بەردانە ئەوەندە رەشن یان بۆچی دەبێ ئەوەند بەردە رەشە هەبێ ، هەر دەم ووت : (سبحان الله) بۆچی وا رەشن ..؟! ئیتر ئێستا زانیم ئەگەر بۆ چوونی من راست بێت ، بەلام (خوای گەورە) زانارترە ، بەهەموو شتێك ، ئەگەر بۆ چوونی من راست بێت ، پێم وایە ئەمە ئەم ناوچەیە بووە کە گرکانەکەی یان ئاگرە گەورە کەی تێدا روویداوە، بەلام ئەمە بۆ چوونی منە ، چونکە زۆر سەرسام بووم بەم بەردە رەشانەی ئەم خاکە ئەوی رۆیشت بێ بۆ گەشتی عومەرە بە باس ئەم بەردە رەشانەی بینیوە ، زۆر سەیرو سەرمەران لەم خاکەدا ..؟!

هەروەها دەگێرنەوە دەلێن ئەم ئاگرە یان چالاکیە گرکانە نزیکەی بۆ ماوەی (٥٢) رۆژ بەردەوام بووە ، بۆ دووری (٢٣) کیلۆمەتر بۆ لای باکوور لە ناوچەو گرکانەکە ئاگر تواوەی لە بەر رۆیشتووە ، کە دەگاتە سنووری لای باشووری فرۆکەخانەی شاری مەدینەی منەوەرەی ئێستا ، وە دەلێن : ئاگرە تواوەکە ئەوەی لە بەری دە رۆیشت بەدەوری (١٢) کلیومەتر لە شاری مەدینە منەوەرە وەستاوە ، پاشان رێچەکەی کردوو بۆ باکووری شاری مەدینە منەوەرە ، وە بەرزی ئەم ئاگرە تواوە گەیشتووە بە نزیکە (١٦) مەتر لە سەر رووی دەریا ، (خوای گەورە زاناترە) ...؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى تَخْرُجَ نارٌ مِن أرْضِ الحِجازِ تُضِيءُ أعْناقَ الإبِلِ ببُصْرَى)) . صحیح البخاري برقم (٧١١٨) ، صحیح مسلم برقم (٢٩٠٢).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتاکو ئاگرێك لە خاکی (حیجاز) دەردەکەوێت ، بەر ملی ووشتر لە شاری (بوصرا) رووناك دەکاتەوە یان بریقەی دەدات ..؟!

هەروەها دەگێرنەوە دەلێن : (ئەم ئاگرە ئەوەندە مایەوە لە شاری مەدینە ئافرەتان لە بەر رۆشنایی ئەم ئاگرە خوریان دەرێست ، واتە : خوریان دەرێست بۆ چنین کردن) .

ئیمامی (النووی) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : (لە سەردەمی ئێمەدا ئاگرێك لە شاری مەدینە دەرچوو لە سالی (٦٥٤) کۆچی دا ، ئاگرێکی زۆر گەورە بوو ، لە لای رۆژهەلاتی شاری مەدینە دا لە پشتەوەی (الحر) وە ئەم هەوالەش بلاو بوویەوە لە لای هەموو ولاتی شام و شوێنەکانی تردا ، وە ئەوەی کە ئامادەی بوو پێمی راگەیان لە شاری مەدینە دا) شرح النووی لمسلم (٢٨/١٨).

(ابن حجر) – رەحمەتی خوا لێ بێت – دەلێت : (ئەوەی کەمن بۆم روون بۆتەوە لەو ئاگرەی کە باسکراوە ... ئەوەیە کە دەرکەوت لە دەوروبەری شاری مەدینە بووە ، هەروەك کە ئیمامی (قرطبي)یش وا تێ گەیشتووە لەگەل ئانایانی تریش) . ابن حجر فتح الباری (٧٩/١٣).

تێبینی : ئەم ئاگرە ئەو ئاگرە نیە ، بە لکو ئەم ئاگرە ئەو ئاگرەیە لە نیشانە بچووکەکانی رۆژی کۆتایی یان رۆژی دوایی ، چونکە ئاگرێکی تریش ماوە کە رووبدات ئەم ئاگرەش لە نیشانە گەورە کانی رۆژی کۆتاییە ، چونکە ئەم ئاگرە لە رۆژی کۆتایی یان ئاخر زمان روودەدا وەیان دەردەچێ وە خەلکی کۆدەکاتەو لە شوێنێك دا ، چونکە ئەم ئاگرەی نیشانە بچووکە کانی رۆژی کۆتایی ئە ئاگرەی شاری مەدینەیە کە لە سالی (٦٥٤) روویداوە ، بەلام ئاگری رۆژی قیامەت کە خەلکی لە شوێنێك کۆدەکاتەوە ، ئەوا هێشتان رووی نەداوە ، لە دوایی دا روودەدا ، ئێمەش دەربارەی ئەم ئاگرەی نیشانەگەورە کانی رۆژی کۆتایی ، لە دوایدا باسی دەکەین (ان شاء الله) بە پشتیوانی (خوای گەورە) ...؟!

بلاو بوونەوەی ئەمن ئاشایش و خۆشگوزەرانی و بیٚ ترس بیمە

بەلیٚ لە سەردەمی پیٚغەمبەری خوا ﷺ موسلمانان بە گشتی لە ترس و بیمە دا بوون بەرانبەر بە كافرانی قورەیش و هۆزە جوولە كەكان هۆزە عەرەبە دەشتەكیەكان نیمچە دوورگەی عەرەبی ، بەتایبەتی لە شاری مككە و مەدینە منەوەرە ، چونكە بەردەوام لە شەر و جەنگ دابوون بەرانبەر دووژمنەكانیان ، بۆ ئەمەش پیٚغەمبەری خوا ﷺ هەوالی داوە بە موسلمانان كەو لە گەل هاتنە پیٚشی سالەكان ، وە نزیك بوونەوەی رۆژی دوایی ، ئامازەیی كردووە كەوا لە نیمچە دوورگەی عەرەبی و ولاتانی ناوچەكە ئەمن ئاشایش و هیٚمن و خۆشگوزەرانی ئۆقەرەی دەگریٚت لە ناوچەكەدا ، بەمانایی ئەوەی خەلكی پاریٚزراو دەبن لە سەر ئەم خاكە هیچ ترس و بیمە و شتیٚكیان نابیٚ لەریٚگا كە گەشت دەكەن لە ناوچەیەك بۆ ناوچەیەكی تر یان لە شویٚنك بو شویٚنیٚكی تردا ، خەلكی هیچ ترس و بیمە و یەك بە خەیالیان نایەت ، تەنها ترسی (خوای گەورە) لە دلە كانیانە ، دونیا دەبیٚتە خۆشگوزەرانیە كی تەواو خەلكی ترسیان لە دزو جەردەو ریٚگەرەكان نیە بۆ گەشتەكانیان..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : لە پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((... وحتَّى يَسيرَ الراكِبُ بينَ العراقِ ومكَّةَ، لا يَخافُ إلَّا ضُلَّالَ الطريقِ ...)) شعيب الأرناؤوط تخريج مسند لشعيب برقم (٨٨٣٣)، اخرجه مسلم برقم (١٥٧).

واتە : دونیا ئەوەندە ئەمن ئاسایش و خۆشگوزەرانی دەبیٚت سوار ریٚگا دەگریٚتە بەر لە نیٚوان عیٚراق و مككە لە هیچ شتیٚك ناترسیٚ تەنها لە ریٚ وون كردن نەبیٚت ..؟!

تیٚبینی : زانایان راو بۆچوونی جیاوازیان هەیە لە سەر ئەم فەرموودەیە كە لەچ سەردەمیٚكە ئەم ئەمن ئاسایشە بەر پا بووە ، هەندیٚك لە زانایان دەلیٚن : ئەوا لە سەر دەمی هاتنی (محمدی مهدی) روودەدا و هیٚشتان رووینەداوە ، بەلام هەندیٚكی تریش دەلیٚن : ئەم ئەمن ئاسایش و خۆشگوزەرانیە روویداوە لە سەردەمی خەلیفایەتی یان پیٚشەوایی ئیمانداران (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – چونكە لە سەردەمی ئەو دا زۆر ترین فتوحات كراوە ، ئالای شەكاوەی ئیسلام رۆژ هەلات و رۆژ ئاوای گرتۆتەوە ، هەروەكو ئەوەی غەنیمەت و دەست كەوتی جەنگی هەر دوو ئیمپراتۆریەتی فارس و رۆمەكانی كرد ، هەروەها لە سەردەمی دوایی خەلیفایەتی ئەمەویەكان بە پیٚشەوایەتی (عمری كوری عبدالعزيز) لە سەردەمیش دا خەلكی لە خۆشگوزەرانی ئەمن ئاسایش و هیٚمنی ئۆقەرەیی زۆر دابوون ، ئەمەش بە هۆی دادگەری زۆری (عمری كوری عبدالعزيز) – رەحمەتی خوای لیٚ بیٚت – چونكە خەلكی ئەو كاتە زۆر لە خۆشی دا دەژیان ئەمەش هەموو زانایان كۆدەنگ لە دادگەری (عمری كوری عبدالعزيز) كە كوشتن و كوشتار كردن لە ناو موسلمانان نەما بە هۆی دادگەری (عمری كوری عبدالعزيز) جا ئەم ئەمن ئاسایشە ئەو لە لا پەرەكانی میٚژوو دانە..؟!

❖ لە (عدی كوری حاتم) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((بيْنَا أنَا عِنْدَ النَّبيِّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ، إذْ أتَاهُ رَجُلٌ فَشَكَا إلَيْهِ الفَاقَةَ، ثُمَّ أتَاهُ آخَرُ فَشَكَا إلَيْهِ قَطْعَ السَّبِيلِ، فَقَالَ: يا عَدِيُّ، هلْ رَأَيْتَ الحِيرَةَ؟ قُلتُ: لَمْ أرَهَا، وقدْ أُنْبِئْتُ عَنْهَا، قَالَ: فإنْ طَالَتْ بكَ حَيَاةٌ، لَتَرَيَنَّ الظَّعِينَةَ تَرْتَحِلُ مِنَ الحِيرَةِ حتَّى تَطُوفَ بالكَعْبَةِ، لا تَخَافُ أحَدًا إلَّا اللَّهَ -قُلتُ فِيما بَيْنِي وبيْنَ نَفْسِي: فأيْنَ دُعَّارُ طَيِّئٍ الَّذِينَ قدْ سَعَّرُوا البِلَادَ؟!- ولَئِنْ طَالَتْ بكَ حَيَاةٌ لَتُفْتَحَنَّ كُنُوزُ كِسْرَى ، قُلتُ: كِسْرَى بنِ هُرْمُزَ؟ قَالَ: كِسْرَى بنِ هُرْمُزَ، ولَئِنْ طَالَتْ بكَ حَيَاةٌ، لَتَرَيَنَّ الرَّجُلَ يُخْرِجُ مِلْءَ كَفِّهِ مِن ذَهَبٍ أوْ فِضَّةٍ، يَطْلُبُ مَن يَقْبَلُهُ منه، فلا يَجِدُ أحَدًا يَقْبَلُهُ منه، ولَيَلْقَيَنَّ اللَّهَ أحَدُكُمْ يَومَ يَلْقَاهُ، وليسَ بيْنَهُ وبيْنَهُ تَرْجُمَانٌ يُتَرْجِمُ له، فَلَيَقُولَنَّ له: ألَمْ أبْعَثْ إلَيْكَ رَسولًا فيُبَلِّغَكَ؟ فيَقولُ: بَلَى، فيَقولُ: ألَمْ أُعْطِكَ مَالًا وأُفْضِلْ عَلَيْكَ؟ فيَقولُ: بَلَى، فَيَنْظُرُ عن يَمِينِهِ فلا يَرَى إلَّا جَهَنَّمَ، ويَنْظُرُ عن يَسَارِهِ فلا يَرَى إلَّا جَهَنَّمَ. قَالَ عَدِيٌّ: سَمِعْتُ النبيَّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ يقولُ: اتَّقُوا النَّارَ ولو بشِقَّةِ تَمْرَةٍ، فمَن لَمْ يَجِدْ شِقَّةَ تَمْرَةٍ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ. قَالَ عَدِيٌّ: فَرَأَيْتُ الظَّعِينَةَ تَرْتَحِلُ مِنَ الحِيرَةِ حتَّى تَطُوفَ بالكَعْبَةِ، لا تَخَافُ إلَّا اللَّهَ، وكُنْتُ فِيمَنِ افْتَتَحَ كُنُوزَ كِسْرَى بنِ هُرْمُزَ، ولَئِنْ طَالَتْ بكُمْ حَيَاةٌ، لَتَرَوُنَّ ما قَالَ النَّبيُّ أبو القَاسِمِ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ: يُخْرِجُ مِلْءَ كَفِّهِ ...)) . صحيح البخاري برقم (٣٥٩٥).

واتە : لە كاتیٚكدا من لە خزمەتی پیٚغەمبەر دا ﷺ بووم ، لەو كاتەدا پیاویٚك هاتە خزمەتی و سكالای هەژاری كردن پاشان پیاویٚكی تر هات و سكالای ریٚگری و جەردەیی لا كرد ، ئەویش فەرمووی : (ئەی عدی ئایا تۆ شاری (الحيرت) بینیوە ..؟! منیش ووتم : نەخیٚر نەم بینیوە ..!! بەلام بۆم باسكراوە ، جا پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەگەر لە ژیاندا مایت و تەمەنت دریٚژ بوو ، بەدلنیاییەوە ئافرەت دەبینیت لە كەژاوەكەیدا بە سواری ووشتریٚك لە (الحيرت) تا دەگاتە شاری مككە و تەواف دەكات بە دەوری كەعبەدا جگە لە خوا لە كەس ناترسیٚت ..!! (عدی كوری حاتم) دەلیٚت : منیش لە دلی خۆمدا ووتم : ئەی جەردە و ریٚگرەكانی (هۆزی تەیی) لە كویٚن ..؟! ئەوان ولاتیان پر كردووە لە خراپە و تالان كردن ..؟! وە پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەگەر تەمەنت دریٚژ بوو و ژیانت بەردەوام بوو بە دلنیاییەوە گە نجینەكانی كیسرا دەستی بە سەر دا دەگیریٚ ، وە دەبیٚتە دەستكەوتی یان غەنیمەتی موسلمانان ، (عدی كوری حاتم) دەلیٚت ووتم : كیسرای كوری هورموز ..؟! ئەویش فەرمووی : (بەلیٚ) كیسرای كوری هورموز ، ئەگەر تەمەنت دریٚژ بوو دلنیابە پیاوی وا دەبینی پر بە مشتی ئالتون یان زیٚر و زیو دەردیٚنیٚ دەگەریٚت بە دوای كە سیٚكدا لیٚی وەربگریٚت ، كەچی كەسی دەست ناكەویٚت لیٚی وەر بگریٚت ، وە بیٚ گومان كە سیٚكتان لە رۆژی گەشتن بە خزمەت (خوای گەورە) دەگات خزمەتی (خوای گەورە) لە نیٚوان ئەو كەسە و خویٚدا ترجمان یان وەرگیٚر نییە ترجمانی یان وەرگیٚرانی بۆ بكات ، جا بیٚ گومان (خوای گەورە) دەفەرموویٚت : ئایا پیٚغەمبەریٚكم بۆ نەناردی بۆ ئەوەی ئایینی منت پیٚ راگەیەنیٚت ..؟! ئەویش دەلیٚت :بەلیٚ ناردت ..!! جا (خوای گەورە) دەفەرموویٚت : ئایا مال و سامانم پیٚ نەدایت و بەهرەو فەزلی خۆم نەرشت بەسەر تدا ..؟! ئەویش دەلیٚت : بەلیٚ كردت ..!! جا سەیری لای راست دەكات جگە لە دۆزەخ هیجی تر نابینیٚت ..!! (عدی كوری حاتم) دەلیٚت : لە پیٚغەمبەری خوا ﷺ بیست دەی فەرموو : (خۆتان لە ئاگری دۆزەخ بپاریٚزن با بە لەتە خورمایەكیش بیٚت ، جا ئەگەر كەسیٚك لەتە خوماریەكی نەبوو ، ئەوا با بە ووتەیەكی شیرین خۆی بپاریٚزی لە ئاگری دۆزەخ ..؟!

(عدی كوری حاتم) ووتی : ئیٚنجا دواتر ئافرەتم لە كەژاوەدا دەبینی لە شاری (الحيرت) بە ووشتر دەهاتە تا تەوافی دەكرد بە دەوری كەعبەدا ، جگە لە خوا لە كەس نە دەترسا ..!! وە من خۆم لەو كەسانە بووم گە نجینەكانی (كیسرای كوری هورموز) مان دەست بە سەردا گرت ، وە ئەگەر تەمەنتان دریٚژ بیٚت بیٚ گومان ئەوەی پیٚغەمبەر (ابو القاسم) فەرموویەتی: دەبینین ..!! ((پیاو پرمشت ئالتون زیٚرو زیو دەردیٚنی كەس لیٚی وەرناگریٚ)) ..!!

جەنگ كردن لەگەل تورك یان مەغولەكان

بێ گومان موسلمانان جەنگیان لە گەل توركەكان كرد لە سەردەمی هاوەلانی پیچغەمبەری خوا ﷺ - خوا لێ یان رازی بێت – ئەویش لەسەردەمی خەلیفایەتی ئەمەویەكان بە پێشەوایەتی (معاویەی كوری سفیان) – خوا لێ رازی بێت – ئەم جنگانەش لە سالانی (٥٠-٦٠) كۆچی دا كراوە ، تاكو وەفات كردنی (معاویەی كوری سفیان) – خوا لێ رازی بێت – موسلمانان لەگەل توركەكان كوشتاریان كردووە ، لە (ابو یعلی) دە گێرێتەوە دەلێت : (كوری خودیج) دەلێ : من لە لای (معاویەی كوری ابو سفیان) بووم كاتێ هەوال دەرێكی جەنگ هات و هەوالی پێدا گەیشتۆتە (توركەكان) تێكی شكاندون و رۆری لێ كوشتون و مالاتێكی زۆریشی لێ گرتوون بۆتە غەنیمەت و دەست كەوتی جەنگی ، جا (معاویە كوری سفیان) – خوا لێ رازی بێت – بەم كارە زۆر توورە بوو ، پاشان فەرمانی كرد كە بۆی بنوسین : من تێگەیشتم كە چیت ووت لەوەی كوشتووتە و دەست كەوتە جا كاری وا دووبارە نەكەیتەوە تاكو فەرمانی منت بۆ دێ دەلێ: لەبەر چی ئەێ پێشەوای موسلمانان ..؟! دەلێ : ئەویش ووتی : من گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بووە كە دەی فەرموو : تورك بەسەر عەرەبدا سەر دەكەون تاكو راویان دەنێنن ، وە دەیان گەینە گۆلەكانی شوێنێ لە جزیرە ..؟!

❖ لە (معاویەی كوری سفیان) – خوا لێ رازی بێت – دە گێریتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لتظهرَنَّ الترکُ على العربِ حتى تلحِقَها بمنابتِ الشيحِ والقيصومِ)) . أخرجه ابو يعلي برقم (٧٣٧٦)، الهيثمي في (المجمع الزوائد) (٣١٤/٧).

واتە : تورك بەسەر عەرەبدا سەر دەكەون تاكو راویان دەنێنن ، وە دەیان گەینە گۆلەكانی شوێنێ لە جزیرە ..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يُقاتِلَ المُسْلِمُونَ التُّرْكَ، قَوْمًا وُجُوهُهُمْ كالْمَجانِّ المُطْرَقَةِ يَلْبَسُونَ الشَّعَرَ، ويَمْشُونَ في الشَّعَرِ)) .صحيح مسلم برقم (٢٩١٢)

واتە : قیامەت هەلناسێت تاكو موسلمانان جەنگ لە گەل تورك دەكەن كە گەلێكن رووخساریان وەكو قەلغانی بەچەرم پۆراو وایە ، جل و بەرگ یان لە موو دروست كراوە و لە بەردەكەن پێلاویان لە موو لە بەردەكەن ..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى تُقاتِلُوا قَوْمًا نِعالُهُمُ الشَّعَرُ، وحتَّى تُقاتِلُوا التُّرْكَ، صِغارَ الأعْيُنِ، حُمْرَ الوُجُوهِ، ذُلْفَ الأُنُوفِ ، كَأنَّ وُجُوهَهُمُ المَجانُّ المُطْرَقَةُ ، وتَجِدُونَ مِن خَيْرِ النَّاسِ أشَدَّهُمْ كَراهيةً لِهذا الأمْرِ حتَّى يَقَعَ فيه، والنَّاسُ مَعادِنُ، خِيارُهُمْ في الجاهِلِيَّةِ خِيارُهُمْ في الإسْلامِ، ولَيَأْتِيَنَّ علَى أحَدِكُمْ زَمانٌ، لَأَنْ يَرانِي أحَبُّ إلَيْهِ مِن أنْ يَكونَ له مِثْلُ أهْلِهِ ومالِهِ)) . صحيح البخاري برقم (٣٥٨٧).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتاكو دەجەنگ لە دژی گەلێك پێلاوەكانیان لە مووە ، هەتاكو دەجەنگن لە دژی تورك كە چاویان بچووكە ، رووخساریان سوورە ، لووت یان كورتە یان پانە ،رووخسار یان وەك قەلغانی بەچەرم پۆراو وایە یان دەورەگیراوە ..!! وا دەبینن چاكترین كەسیان ئەوەیانە لە هەموویان زیاتر رقیان لەو كاریە (فەرمانرەوایی) هەتا دەكەوێتە ناویەوە ، خەلكیش وەك كانزا وان چاكترینیان لە سەردەمی نەفامیدا چاكترینیانە لە سەر دەمی ئیسلامدا ..؟!

❖ لە (عمری كوری تغلب) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ مِن أشْراطِ السَّاعَةِ أنْ تُقاتِلُوا قَوْمًا يَنْتَعِلُونَ نِعالَ الشَّعَرِ، وإنَّ مِن أشْراطِ السَّاعَةِ أنْ تُقاتِلُوا قَوْمًا عِراضَ الوُجُوهِ، كَأنَّ وُجُوهَهُمُ المَجانُّ المُطْرَقَةُ)) . صحيح البخاري برقم (٢٩٢٧).

واتە : بێ گومان یەكێك لە نیشانەكانی رۆژی قیامەت ، ئەوەیە لە دژی قومێك دەجەنگن پێلاو دروست كراوە ی لە موو لە پێ دەكەن ، وە بێ گومان یەكێك لە نیشانەكانی رۆژی قیامەت ئەوەیە كە دەجەنگن لە دژی گەلێك یان قومێك رووخساریان پانە ، رووخساریان دەلێ قەلغانی بە چەرم دا پۆشراوە ..؟!

تێبینی : جا ئەو فەرموودانەی كە لە پێش دا باسمان كرد ، زۆر بەیان باسی لە گەلی تورك دەكەن ، بەلام نیشانەكانی كە باسكراوە لە فەرموودەكان ، هاو شێوەی مەغولەكانە یان تەتارەكان كە لەسەردەمی خەلیفایەتی عباسیەكان ولاتانی ئیسلامیان وێران كرد ، سولتانەكانی عباسی زۆر بەیان مەغولەكان كوشتیان شاری بە غدادی ئێستا یان وێران كرد ، بەلام وەكو باسمان كرد لە سەردەمی ئەمەویەكانیش جەنگ دژی توركەكان كراوە وەكو ئاماژەمان پیدا ، بەلام ئەوەی كە پێغەمبەری خوا ﷺ وسفی كردووە زۆر بەی وەسف كردنەكەی وای بۆ دەچێت كە مەغولەكانیش بێت ، بە هەمان شێوە چونكە توركەكانیش لە ناوچەی ئەنەدۆل هاتوونەتە رۆژ هەلاتی ناوەراست ، بۆیە ئەم فەرموودنە هەر هەموو ئاماژەیە بۆ نیشانەكانی رۆژی كۆتایی كە جەنگ لە گەل قومانێك كراوە بەو وسفەی كە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین ، جا ئەم جەنگانە هەموو لە رابردوو دا ئە نجامدراوە موسلمانان جەنگیان لە گەل كردوون ، كوشتاری یەكتریان كردووە لەرابردوو دا ..؟!

❖ لە (بريدة كورى الحصيب الاسلمي) – خوا لێ رازی بێت – دە گێڕێتەو دەڵێ : دانیشتبووین لە خزمەت پێغەمبەری خوا ﷺ دەی فەرموو:

((إنَّ أُمَّتي يَسوقُها قَومٌ عِراضُ الوُجوهِ، صِغارُ الأعيُنِ، كأنَّ وُجوهَهم الحَجَفُ -ثلاثَ مِرارٍ- حتى يُلحِقوهم بجزيرةِ العَرَبِ، أمَّا السَّائقةُ الأُولى فيَنجو مَن هَرَبَ منهم، وأمَّا الثانيةُ فيَهلِكُ بَعضٌ، ويَنجو بعضٌ، وأمَّا الثالثةُ فيُصطَلَمونَ كُلُّهم مَن بَقِيَ منهم. قالوا: يا نبيَّ اللهِ، مَن هم؟ قال: هُمُ التُّركُ، قال: أمَا والذي نَفْسي بيَدِه، لَيَرْبِطُنَّ خُيولَهم إلى سَواري مَساجِدِ المُسلِمينَ. قال: وكان بُرَيدةُ لا يُفارِقُه بَعيرانِ أو ثلاثةٌ، ومتاعُ السَّفَرِ، والأسقيةُ، يُعِدُّ ذلك للهَرَبِ؛ ممَّا سَمِعَ مِن النَّبيِّ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ مِن البلاءِ مِن أمْرِ التُّركِ)) . اخرجه احمد برقم (٢٢٨٥١) ، الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٣١٤/٧)، البزار في مختصر برقم (٤٣٩٩).

واتە : بەراستی قومەکەم هۆزێ دویان دەکەوێ و جەنگ یان لەگەل دەکات کە رووخسار پانن چاو بچووکن دەم و چاویان دەڵێ ی قەلغانی بەچەرم یان بە پێستە دا پۆشراوە ، تاکو لە جزیرەی عەرەب پێیان دەگەن سێ جار جاری یەکەم ئەوەی لە بەریان هەل بێ رزگاری دەبێ جاری دووەم هەندێ لە ناو دەچێ وە هەندێ رزگاری دەبێ بەلام جاری سێ یەم چۆن دەغل یان دانەوێلەی دەدوررێتەوە ئاوا لە بن دێن یان لە ناو دەچن ، ئینجا ووتیان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەوانە کێن ..؟! ئەویش فەرمووی : ئەوانە تورکن فەرمووی سوێند بەوەی گیانی منی بە دەستە ، جلەوی ئەسپەکانیان بە دیوارەکانی مەزگەوتی موسلمانان دەبەستنەوە ..!! دەڵێ : ئینجا (بريده) هەرگیز دوو ووشتر یان سێ ووشترو کەل و پەلی سەفەر و ئاوی لێ جوودا نەدەبوویەوە لە دوای ئەم هەواڵە تا ئامادەبێ بۆ هەلاتن لەوەی کە گوێی لێ بوو لە پێغەمبەری خوا ﷺ بەهۆیانەوە لە بلاو ناخۆشیەکانی فەرماندەکانی تورك یان سەرکردەکانی تورك ..؟!

❖ لە (هاوەڵێك لە هاوەلانی پێغەمبەری خوا ﷺ) – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((دَعُوا الحبَشَةَ ما دَعُوكمْ، و اتْرُكُوا التُّرْكَ ما تَرَكُوكُـم)) . سنن ابو داود برقم (٤٣٠٢).

واتە : هەتا حەبەشیەکان و تورکەکتن واز لە ئێوە بێنن و هەقیان نەبێت بە سەرتانەوە ، ئێوەش واز لەوان بێنن و هەقتان نەبێ بە سەریانەوە ..؟!

لە (ابن حجر) – رەحمەتی خوا لێ بێت – دەلێت : جا لە نێوان تورك و موسلماناند هیچ نێوان و پەیوەندیەك نەبوو تا ئەوەی کە وورد ووردە خاکیان رزگار کراو دەست کەوتێکی زۆریان لێ دەست کەوت وە پاشان تەماح گیربوون لەوەی کە ئازاو نەبەرد ناوبانگیان دەرکردبوو ، تا ئەوەی کە زۆر بەی سەربازەکانی خەلیفەی عەباسی (المعتصم) لەم تورکانە بوو پاشان تورك زاڵ بوون بەسەر دەسەلاتداو نەوەی (المعتصم) کە سولتان (المتوكل) بوو کوشتیان یەکە یەکە تا دەسەلاتیان گەیشتە (ديله ميش) هەروەك فەرمانرەوایی سامانیەش هەر لە تورك بوون و ولاتانی عەجەمیان خستە ژێر دەستی خۆیان کەس و کارۆ سامانیەکان بەسەر ئەم ناوچانە زاڵ بوون پاشان کەس و کاری (ال سلجوقەکان) کە دەسەلاتەکەیان درێژ بوویەوە تاکو ناوچەکان عێراق و شام و رۆم رۆیشت پاشان پاش ماوەیان لە شوێنی کەوتوەکانیان لە شام دا کە ئەوانیش کەلس و کار (ال زنگی)بوون ، وە شوێن و کەوتووەکانیان کە بنەماڵەی (ئەیوبییەکان) بوو ، جا ئەمانە زیادیان کرد لە (تورك) زاڵ بوون بەسەر ناوچەکانی مصر و شام و حیجاز دا ..!! تا دەرچوونی بەسەر (ال سلجوقەکان) لە پینج سەدەی کۆچی دا و ناوچەکانیان وێران کردن و خەلکێکی زۆر بووە قوربانی ئەم جەنگە پاشان نەهامەت و بلاو نسیبەتی گەورە هات پێش کە جەنگی تەتارەکان یان مەغولەکان بوو ، چونکە دەرچوونی حەنگیزخان لە دوایی شەش سەدی کۆچی دا بوو ، کە بەم هۆیانەوە لەم سەردەمەدا جیهان بووە دۆزەخ بەتایبەتی ولاتانی رۆژهەلات ، تا ئەوی هیچ شارێك نەما خرا پەکاری خوێن رشتن و وێران کردن تالان کردنی تەتارەکان یان مەغولەکانی پێ نەگات ، لە پاشان وێران بوونی شاری بەغداد و کوشتنی خەلیفەی عباسیەکان (معتصم) کە کۆتا خەلیفەی عباسیەکان بوو کوژرا لەسەر دەستی ئەوان لە سالی شەش سەدو پەنچاو شەش دا (٦٥٦) هیجری دا بەرانبەر بە سالی (١٢٥٨) ، جا بەردەوام ئەم تەتارانە یان مەغولانە لە کاول کردنی ولاتان بوون تا کۆتایی پاشاکەیان یان سەرکردەکەیان کە (اللنك) بوو یان واتە : شەب ناویشی تمر بوو ، ئینجا رێگای شامی گرتە بەر چووە شام تێدیدا نیشتەجێ بوو وە شاری دیمەشقی سوتاند وە چووە نێو لاتی رۆم و هند دەوروبەریان وە سەردمەکەی زۆر برد تاکو (خوای گەورە) لە ناوی برد و نەوەکانی لێك دابراند بە شاراندا جا بەمانە بە گشتی کە هێناومەوە راست رێکە لە گەل ئەم فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ بۆ هەوالی پێداوین ئامارژەی پێداوە بە پێش هاتەکانی قیامەت ..؟!

❖ لە (عبدالله كورى مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕیتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((اتركوا التركَ ما تركوكم، فإنَّ أوَّلَ مَنْ يسلُبُ أمتي مُلْكَهم وما خَوَّلَهُمُ اللهُ بنو قَنطُوراءَ)) . اخرجه الطبراني في (المعجم الاوسط) (٢٢٣/١٠).

واتە : وازبێنن لە تورك تاوازی لێتان هێناوە ، بەراستی نەوەی (قنطوراء) یەکەم کەست کە دەسەلات قومەکەم دەسێنێتەوە ، پاشان (خوای گەورە) بە نەوەی (قنطوراء) دەسەلاتی پێ ناداتەوە..؟!

❖ لە (ابو بكره نفيع كورى حارس) دەگێڕێتەوە دەلێت :

((بَنو قَنطوراءَ همُ التُّرْكُ)) . تخريج المسند لشعيب برقم (٢٠٤١٤)

واتە : نەوەی (قەنتورا) ئەوانە تورکن ..؟!

❖ له (ابو بكره نفيع كورى حارس) دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ينزِلُ ناسٌ من أُمَّتي بغائطٍ يُسمُّونَه البصرةَ عندَ نَهَرٍ يقالُ له: دِجْلةُ، يكونُ عليه جِسرٌ يكثُرُ أهلُها، وتكونُ من أمصارِ المهاجِرِينَ. قال ابنُ يَحْيى: قال أبو مَعْمَرٍ: وتكونُ من أمصارِ المسلمينَ؛ فإذا كان في آخِرِ الزمانِ جاء بنو قَنْطوراءَ، عِراضُ الوجوهِ، صِغارُ الأعيُنِ، حتى ينزِلوا على شَطِّ النَّهَرِ، فيتفرَّقُ أهلُها ثلاثَ فِرَقٍ: فِرْقةٌ يأخُذونَ أذنابَ البقَرِ والبَرِّيَّةِ وهلَكوا، وفِرْقةٌ يأخُذونَ لأنفُسِهم وكفَروا، وفِرْقةٌ يجعَلونَ ذَرارِيَّهم خلفَ ظُهورِهم، ويُقاتِلونَهم؛ وهم الشُّهَداءُ)) . سنن ابو داود برقم (٤٣٠٦).

واته : خەلکانێك له ئۆممەتەکەم له خاکێکی نزمایی و نشێو دادەبەزن پێ دەڵێن : (بەصره) له لای رووبارێك دایه پێ دەڵێن (دیجله) پردێکی له سەر دروست دەکرێت بەره بەره خەلکی ئەم شاره زۆر دەبن و دەبێت به یەکێ له شاره گەورەکانی موسلمانان ، جا که ئاخر زەمان دێت ، نەوەی (قنطوراء) دێن که سانێکی دەم و چاو پانن و چاو بچکۆلەن ، له سەر کەناری رووبارەکه دادەبەزن ، خەلکی شارەکه دەبن به سێ تاقم و کۆمەلەوه ، کۆمەلێکیان دوای کلکی مانگا دەکەون و خەریکی مانگا یان چێڵ به خێو کردن و ئیش و کاری دەشت دەر دەبن و ئەوا دەفەوتێن ، کۆمەلێکیان داوایی ئەمانیان لێدەکەن له نەوەی (قنطوراء) ئینجا ئەمانیان لێ وەردەگرن به حوکمی ئەوان رازی دەبن پاشان کافر دەبن ، کۆمەلی سێیەم خێزان و منداله کانیان له پشت خۆیانەوه دادەنێن و دەجەنگن له گەلیاندا ئەوانه شەهیدن ..؟!

تێبینی : لەم فەرموودەیەدا باس لەو خەلکه دەکات له شوێنێکی نزمایی نشێو دادەبەزن پێ دەو ترێت (البصره) ،ئەم شاره له سەردەمی (عمری کوری خەتاب) – خوا لێ رازی بێت – پێ دەوترا : (البصره) بەلام له سەردەمی خەلیفایەتی (عباسیەکان) پێ دەوترا (بغداد) کەواته شاری بغداد ئەو شارەیه که رووباری دیجلەی پێ دا تێ پەر دەبێت ئەم شاره بغداده ئەوه بوو له سالی (٦٥٦) کۆچی دا تەتارەکان یان مەغولەکان هێرشیان کرد سەر دولەتی عباسیەکان شاری بغدادیان وێران کرد کوشتارێکی زۆریان کرد ئەوه بوو زۆر بەی سولتانەکانی عباسیان کوشت پەرینەوه بۆ ولاتی شام بۆ ماوەی به نزیکه (٤٠) تەتارەکان یان مەغۆلەکان کەتنه کاول کاری ولاتانی رۆژ هەلات و رۆژ ئاوا ، پاشان (خوای گەوره) له ناوی بردن ،وه نەوەکانیاشان جارێکی تر دەسەلاتیان نەما.؟

بەلێ زۆر بەی زانایان بۆچوونیان وایه ئەوا دەبێ تەتارەکان یان مەغۆلەکان که له سەدەی حەوتەمی کۆچی دەرکەوتن هەمان (تورك) بن ، چونکه ئەو شێوه وەصفانەی که وەصفی تورکی پێ کراوه له تەتارەکان یان مەغۆلەکان بەتەواوەتی دەچێ هەر وەك سەر هەلدانەکانیان له سەردەمی ئیمامی (النووی) – رەحمەتی خوای لێ بێت – بووه ئەویش دەربارەیان دەلێت : بێ گومان جەنگ و شەری ئەم تورکانه روویداوه به هەموو ئاماژەکان که پێغەمبەری خوا ﷺ باسی کردبوون که چاو بچووك و رووخسار سوور لووت پان و دەم و چاویان پان بوون وەك بلێیی دەم چاویان قەلغانی به جەرم یان پێست پۆشراوه ، هەروەها پێلاو یان لەموو دروست کرا بوو ، جا ئەم وصف سیفەتانه هەمووی له تەتارەکان یان مەغۆلەکان بینراوه ، هەروەها موسلمانان جەندین جار جەنگیان له گەل کردوون ، وه بێ گومان زۆرێك له تەتارەکان یان مەغۆلەکان وەیان تورکەکان هاتنه نێو ئایینی ئیسلام ، وه له سەر دەستی ئەوانه خێرو بێرێکی زۆر رووی کرده ئیسلام و موسلمانان ، هەر وەها دەولەتێکی گەورەی ئیسلامیان پێك هێنا که ئیسلام بەهۆیەوه شکۆمەند بوو ، هەروەها لەسەر دەمی دولەتی عوسمانیەکان فتوحات گەوره بەردەسته بووه ، یەکێ له وان رزگار کردنی (قوسطنطنية) که پایەتەختی رۆما بووه یان پایەتەختی گاورەکان بوو ، جارێکی تریش فتح دەکرێتەوه له پێش هاتنی دەجال دا ، که ئەوەش رێك له گەل ئەوەی که پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین ..!!

❖ له (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوه دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى تُقاتِلُوا قَوْمًا نِعالُهُمُ الشَّعَرُ، وحتَّى تُقاتِلُوا التُّرْكَ، صِغارَ الأعْيُنِ، حُمْرَ الوُجُوهِ، ذُلْفَ الأُنُوفِ ، كَأنَّ وُجُوهَهُمُ المَجانُّ المُطْرَقَةُ ، وتَجِدُونَ مِن خَيْرِ النَّاسِ أشَدَّهُمْ كَراهيةً لِهذا الأمْرِ حتَّى يَقَعَ فيه، والنَّاسُ مَعادِنُ، خِيارُهُمْ في الجاهِلِيَّةِ خِيارُهُمْ في الإسْلامِ، ولَيَأْتِيَنَّ علَى أحَدِكُمْ زَمانٌ، لَأَنْ يَرانِي أحَبُّ إلَيْهِ مِن أنْ يَكونَ له مِثْلُ أهْلِهِ ومالِهِ)) . صحيح البخاري برقم (٣٥٨٧).

واته : قیامەت هەلناسێت هەتاکو دەجەنگ له دژی گەلێك پێلاوەکانیان له مووه ، هەتاکو دەجەنگن له دژی تورك که چاویان بچووکه ، رووخساریان سووره ، لووت یان کورته یان پانه ،رووخسار یان وەك قەلغانی بەچەرم پۆراو وایه یان دەورەگیراوه ..!! وا دەبینن چاکترین کەسیان ئەوەیانه له هەموویان زیاتر رقیان لەو کاریه (فەرمانرەوایی) هەتا دەکەوێته ناویەوه ، خەلکیش وەك کانزا وان چاکترینیان له سەردەمی نەفامیدا چاکترینیانه له سەر دەمی ئیسلامدا ..؟!

جەنگ کردن لەگەل عەجەمەکان

❖ لە (ابو هريره) خوا لیّ رازی بیّت – دە گیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى تُقاتِلُوا خُوزًا، وكَرْمانَ مِنَ الأعاجِمِ حُمْرَ الوُجُوهِ، فُطْسَ الأُنُوفِ ، صِغارَ الأعْيُنِ وُجُوهُهُمُ المَجانُّ المُطْرَقَةُ ، نِعالُهُمُ الشَّعَرُ)) . صحيح البخاري برقم (٣٥٩٠).

واتە : قیامەت هەلناسیّت تاکو جەنگ دەکەن لە گەل قەومی (خوز و کرمان) لە عەجەمەکاندا ، کە رووخسار سوورن ، لووتیان پان و چاو بچووکن رووخساریان هەر دەلیّ قەلغانی بە جەرم یان پیّست دا پۆشراوە ، پیّلاو یان لە موو دروست کراوە ..؟!

تیّبینی : لەسەر ئەم فەرموودەیە ، لە پیّش دا باسی تورك یان تەتار و مەغۆلەکا نمان باس کرد ، وصفی شیّوەیان و سیفەتەکانیش باسکرا ، لە چەندین فەرموودەی پیّغەمبەری خوا هاتووە بەم شیّوەی کە باسی لیّ وە کردوونە ، بەلام لەم فەرموودەیە دا هەمان وصف یان سیفەتی تورکە کان یان تەتارەکان و مەغۆلەکان وەصف دەکات ، ئەم فەرموودەیە باسی لە دوو قەومی عەجەمەکان دەکات کە جیاوازە لە گەل تورکەکان یان تەتارو مەغۆلەکان ، ئەویش گەلی یان قەومی (خوزا و کرمان) کە لە عەجەمەکانن ، کە موسلمانان جەنگ و کوشتاریان لەگەل دا دەکەن ، بیّ گومان ئەم دوو گەلە یان قەومە لە ولاتی تورکەکان نین ، چونکە شویّنەکانیان جیاوازە لە گەل تورکەکان یان تەتارەکان ، بەلام شیّوەو رووخساریان لە یەکتری دەچیّ وەصفەکانیان هاوشیّوەیە ..؟!

(ابن حجر) – رەحمەتی خوای لیّ بیّت – دەلیّت : (دەگونجیّ کە وەلام بۆ ئەمە ئەوەبیّ کە ئەم فەرموودەیە جیاواز بیّ لە گەل فەرموودەی باسی تورکان دەکەن ، بەلام هەوال پیّدا نەکە یەك دەگریّتەوە بە دەرچوونی ئەم دوو گەلە ..؟!) . لەوانەیە ئەم جۆرە بۆچوونەی (ابن حجر) ریّك لە گەل ئەم فەرموودەی پیّغەمبەری خوا ﷺ یەك بگریّتەوە کە (سمره)بۆ مان دەگیّریّتەوە ..؟!

❖ لە (سمر کوری جندب) – خوا لیّ رازی بیّت – دە گیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يُوشِكُ أنْ يَملَأَ اللّهُ أيديَكم مِن العَجَمِ، ثُمَّ يَكونونَ أُسْدًا لا يَفِرُّونَ، فيَقتُلونَ مُقاتِلَتَكم، ويَأكُلونَ فَيئَكم)) تخريج المسند لشعيب برقم (٢٠١٢٣).

واتە : نزیکە (خوای گەورە) دەستان پر بکات لە عەجەمان لە پاشان ببنە شیّرو جەنگە لە شەرگەیان بکەن و لە گەل دوژمنتان بجەنگن و غەنیمەتە کەتان بخۆن ..؟!

بەلیّ گەلی (خوزا و کرمان) لە ولاتانی عەجەمە ، ئەم دووانە زانراوە لە رۆژهەلاتەوەیە ، دەربارەی (خوزا) : لە ناوچەی (ئەهوازە) لە عیّراقی عەجەمە ، بەلام لە فەرموودەیەکی تر بە (خوز) هاتووە دەگونجیّ ناوچەیەك بیّت لە نزیك دەریایی قەزوین ، چونکە فەرموودەکە ئاماژە و وصف کردنەکە جەنگ کردن لە گەل تورك دەکات لە نیّوان موسلمانان و گەلیّك لە پشت چیاکانی القوقاز جەندین جەنگ لە گەل موسلمانان روویداوە ، هەروەهاش چونکە لیّك چوونی هەیە لەگەل ئەو فەرموودەی پیّغەمبەری خوا ﷺ کە دەربارەی هاتنی دەجال کە فەرموویەتی لە رۆژهەلاتەوەیە سەر هەلدەداو بەر پا دەبیّ.

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیّ رازی بیّت – دە گیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَيَنزِلَنَّ الدجَّالُ خُوزَ وكَرْمانَ في سبعينَ ألفًا، وجوهُهم كالمَجَانِّ المُطْرَقةِ)) . اخرجه احمد برقم (٨٤٥٣).

واتە : دەجال بە حەفتا هەزارەوە دادەبەزی لە ناوچەی (خوز و کرمان) ، کە رووخساریان وەکو قەلغانی جەرم یان پیّست وایە ..؟!

بەلام (کرمان) : ئەویش باناوبانگە لە ولاتی عەجەمدایە بەلام لە بەشە فارسەوەیە ، کە دە کەویّتە نیّوان خۆراسان و زەریایی هند دایە ،هەر وەك(کرمان) دەکەویّتە رۆژئاوای ولاتای فارس ئیّرانی ئیّستا ، هەروەها دەکەویّتە باکوری خۆراسان ن وەیان باشووری خەلیجی فارس یان دەریایی فارس ، بەلام ئە فەرموودەی کە دەجال دادەبەزیّ لە (خوز و کرمان) ئەو بیّ گومان ئەم ناچەیە لە رۆژهەلاتەوەیە ، ئەویش ئەوە دەگەیەنی کە هاوشیّوەی فەرموودەکانی تر کە وصف کراوە سیفەتاکانیان هاو شیّوەیە ، دە گونجیّ گەلی (خوز و کرمان) لە ولاتانی خۆراسان بیّت دەریایی قەزوین و پشت چیاکانی قەوقاز ، ئەمەش ئیّستا کە پیّ دە لیّن : ولاتی چین و رووسیا و ژاپۆن ولاتانی خۆراسانی یان ولاتانی پشت دوو رووبارەکە ، هەروەکو ئەو ولاتانەی کە لە وصف کردن و سیفەتەکانی فەرموودەکان دانە ، رووخسارو شیّوەیان لەیەك دەچیّ ، رووخسار سوور دەم چاو پان و لووت بچووك رووخساریان دەلیّ : قەلغانی جەرم یان پیّست وایە وەیان پیّلاویان لە مووە ..؟!

کەواتە (خوز و کرمان) دوو بۆ چوونی هەیە :

یەکەم : (خوزا) دەکەویّتە ناوچەی (ئەهوازی) عیّراقی عەجەم ، و (کرمان) دەکەویّتە نیّوان خۆراسان و زەریایی هند ،یان رۆژئاوایی ولاتی فارس ، وەیان دەکەویّتە باکوری خۆراسان ، دەکەویّتە باشووری خەلیجی فارس یان دەریای فارس ..!!

دووەم : (خوز) و (کرمان) دەگونجیّ لە ولاتانی خۆراسان بیّ کە دەکەویّتە لای دەریایی قەزوین لە پشت چیاکانی قەوقاز ، ئەمەش بیّ گومان ئەم ولاتانە دەگریّتەوە ، ئیّران ، ئەفغانستان ، ترکمانستان ، ئۆزبکستان ، قرغیزستا ، کازاکستان ، ئەو لاتانەی شیّوەیان لە چینیەکان دەچیّت وەکو : ئەندەنوسیا ، تایلاند ، فیتنام ، کمبودیا ، مالیزیا ، سنغافور ،کوریا ، فلیبین ، بە شیّك لە ولاتانی رووسیا بەتایبەتی (مەنغۆلیا) ، ئیتر بە پیّ ئەم فەرموودەیەی کە باسمان کرد دەجال لەم ولاتانە دادەبەزی بە حەفتا هەزار کەسەوە کە لەگەلی دانە ..؟!

بەشی دووەم

ئەو ئاماژانەی لە ئێستادا روودەن لە داهاتووش بەردەوامە

❖هەرج کوشتاری موسلمانان لە نێوان یەکتری دا ..!!
❖بەفیرۆدانی ئەمانەت و سپاردە یان ئەمانی دەست پاکی ..!!
❖کەم بوونی زانستەکانی شەرعی یان ئاییینی ..!!
❖دروست بوونی (٧٣) فەرقە یان کۆمەلی موسلمانان ..!!
❖کەسانی بیٚ نرخ کاروباری ولاتانی موسلمانان دەگرنە دەست یان بەرێوە دەبەن ..!!
❖زۆر بوونی سەربازو پۆلیس دەست پێوەندەکانی دەسەلاتداران یان ستەمکاران ..!!
❖پەیدابوونی ئافرەتانی رووت و زۆر بوونی زینا کردن و بەد رەوشتی ..!!
❖خواردنەوەی مەی بەلاحەلا زانینی ..!!
❖زۆر بوونی ئامیرەکانی مۆسیقا و کۆرانی بیژ وە یانە شەوانەیەکان ..!!
❖شوێن کەوتن و ریچکەکانی گەلانی رابردوو ..!!
❖مندال دەبێتە گەورە و سەر دار لە سەر دایکی ..!!
❖خەلکانی پیٚ پەتی و رووت شوانی مەر بزن دەبنە خاوەنی کۆش و تەلاری بەرز ..!!
❖بلاو بوونەوەی بازرگانی بە شێوەیەکی بەر بلاو تەنانەت ئافرەتانیش بەشداری دەکەن ..!!
❖شایەدی دانی بە درۆ ..!!
❖دەرکەوتنی نەزانی ..!!
❖زۆر بوونی رەزیلی چاو چنۆکی پچراندنی سیلەی رحم و خزمایەتی ..!!
❖دەست پاك دەبێت ، بە ناپاك ، بەلام ناپاك دەبێت بە دەست پاك و باوەر پێکراو ..!!
❖نەمانی پیاوە چاکەکان لە نێو کۆمەلی موسلمانان دا ، وە دەرەکەتنی کەسانی هیچ پووچ و بیٚ نرخ ..!!
❖گویٚ نەدان بە (حەلال و حەرام) لە کۆکردنەوەی مال و سامان ..!!
❖ئەو کاتەی ئەمانەت دەسپێدرێت ئەوا خەلکی بە (غەنیمەتی) هەژمار دەکەن بۆ خۆیان دەی کەنە دەست کەوت ..!!
❖سووك و ریسواترین و بیٚ نرخ ترین کەس دەبێتە پێشەوا نەتەوەکەی یان گەلەکەی ..!!
❖پەیداکردنی مال سامان و پارە بە خۆ سووك کردن و خۆ ریسوا کردن ..!!
❖فەرمانرەوایەتی گەمژە و کالفامەکان یان سەرکردەی نەفام و نەزان و مندال و هەرزەکار کالفام ..!!
❖پەیدابوونی شرك هاوبەش پەرستی لەم ئۆممەتەدا ..!!
❖بۆیاغ کردنی سەرو ریشی سپی ..!!
❖پەیدابوونی رق کینە لە نێو خەلکی دا ..!!
❖زەوی نیمچە دوورگەی عەرەبی دەبێتە شینایی کانیاو رووبار ..!!
❖زۆر بوونی باران کەم بوونی رزق و رۆزی یان کەم بوونی دانەوێلە و سەوزایی ..!!
❖خەلکی ئاوات بە مردن دەخوان لەبەر ناخۆشی بلاو بوونەوەی فیتنەو ئاشووب ..!!
❖راست دەرچوونی خەونی ئیمانداران ..!!
❖زۆر بوونی درۆ لە لایەن کار بەدەستانەوە ..!!
❖بلاو بوونەوەی کەنالە ئاسمانیەکان و تۆرە کۆمەلایەتیەکان ..!!
❖زۆر بوونی بوومەلەرزە ..!!
❖زۆر بوونی ئافرەتان کەم بوونەوەی پیاوان ..!!

ئەمانەو چەندین ئاماژەی تری رۆژی کۆتایی باس دەکەین بە پشتیوانی (خوای گەورە)

(الهرج)کوشتاری موسلمانان لە نێوان یەکتری دا

❖ لە (ابو موسی ئەشعەری) – خوا لیّ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((إِنَّ بين يَدَيْ السَّاعَةِ الهَرْجَ، قالوا : و ما الهَرْجُ ؟ قال : القَتْلُ، إنَّهُ ليس بقَتْلِكُمُ المُشْرِكِينَ، و لكنْ قَتْلُ بَعْضِكُمْ بَعْضًا، [حتى يقتلَ الرجلُ جارهُ، و يقتلُ أخاهُ، و يقتلُ عمَّهُ، و يقتلُ ابنَ عمِّهِ] قالوا : و مَعَنا عُقُولُنا يومَئِذٍ ؟ قال : إنَّهُ لَتُنْزَعُ عُقُولُ أهلِ ذلكَ الزَّمانِ، و يُخَلَّفُ لهُ هَباءٌ مِنَ الناسِ، يَحْسِبُ أكثرُهُمْ أنَّهُمْ على شيءٍ، و لَيْسُوا على شيءٍ)) . تخريج المسند لشعيب برقم (١٩٤٩٢).

واتە : لە پێش هاتنی قیامەت (الهرج) دەبێت ..!! ووتیان : (الهرج) چیە ..؟! ئەویش فەرمووی : (کوشتن) مەبەستم پێ کوشتار کردنی بیّ باوەران یان کافران نیە ، بەلکو خۆتان لە ناو خۆتاندا یەکتر دەکوژن ..!! تا وای لیّ دێت پیاو دراوسێیەکەی خۆی دەکوژێت ، وە برا برای خۆی دەکوژێت ، وە برازا مامی خۆی دەکوژێت ، ئاماموزا ئاموزای خۆی دەکوژێت ، ووتیان : جا لەو کاتەدا عەقلمان یان هۆش و مێشکمان لای خۆمانە ..؟! ئەویش فەرمووی : عەقل و هۆشی خەلکی لەو زمانە هەلدەگیرێت ، وە خەلکانێکی سووك و بیّ نرخ دەمینێنەوە زۆر بەیان خۆیان بە شت دەزانن بەلام لە راستی دا هیچیش نینە یان ئەوەندە سووك چروکن هیچیان لە بارەدا نیە ..؟!

❖ لە (ابو هریره) – خوا لیّ رازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((والَّذي نَفْسِي بيَدِهِ، لا تَذْهَبُ الدُّنْيا حتَّى يَأْتِيَ علَى النَّاسِ يَوْمٌ لا يَدْرِي القاتِلُ فِيمَ قَتَلَ، ولا المَقْتُولُ فِيمَ قُتِلَ. فقِيلَ: كيفَ يَكونُ ذلكَ؟ قالَ: الهَرْجُ، القاتِلُ والْمَقْتُولُ في النَّارِ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٠٨).

واتە : سوێند بەو کەسەی کە گیانی منی بە دەستە ، دونیا کۆتایی نایەت،وە یان قیامەت هەلناسێت هەتاکو ڕۆژێك دادیّ بەسەر خەلکی دا بکوژ نازانیّ بۆ چی خەلکی کوشتووە ، کوژراویش نازانێت بۆ چی کوژراوە ..!! ووتیان : ئەمە چۆن دە بێت ..؟! ئەویش فەرمووی : (الهرج) واتە : بکوژو کوژراوە هەردوو کیان لە ئاگری دۆزەخدان ..؟!

❖ لە (سعد کوری ئەبی وەقاص) – خوا لیّ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت :

((أنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ أَقْبَلَ ذَاتَ يَومٍ مِنَ العَالِيَةِ، حتَّى إذَا مَرَّ بمَسْجِدِ بَنِي مُعَاوِيَةَ دَخَلَ فَرَكَعَ فيه رَكْعَتَيْنِ، وَصَلَّيْنَا معهُ، وَدَعَا رَبَّهُ طَوِيلًا، ثُمَّ انْصَرَفَ إلَيْنَا، فَقالَ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ: سَأَلْتُ رَبِّي ثَلَاثًا، فأعْطَانِي ثِنْتَيْنِ وَمَنَعَنِي وَاحِدَةً؛ سَأَلْتُ رَبِّي: أَنْ لا يُهْلِكَ أُمَّتِي بالسَّنَةِ فأعْطَانِيهَا، وَسَأَلْتُهُ أَنْ لا يُهْلِكَ أُمَّتِي بالغَرَقِ فأعْطَانِيهَا، وَسَأَلْتُهُ أَنْ لا يَجْعَلَ بَأْسَهُمْ بيْنَهُمْ فَمَنَعَنِيهَا)) . صحيح المسلم برقم (٢٨٩٠).

واتە : کە پێغەمبەری خوا ﷺ ڕۆژێکیان لە بەرزایەکانی شاری مەدینە هاتەوە ، هەتا کاتیّ چوو بەلای مزگەوتی خێلی (معاویە) چووە ژوورەوە و دوو رکات نوێژی کرد ، ئێمەش نوێژمان لە خزمەتدا کرد ، زۆر لە پەروەردگار پارایەوە ، پاشان لای کردەوە بەلاماندا و فەرمووی : داوای سیّ شتم لە پەروەردگار کرد ، ئەویش دووانیانی پیّ بەخشیم بەلام ئەوەی تری نەدامیّ ، داوام لە پەروەردگار کرد کە گشت ئۆممەتەکەم بە گرانی و ووشکە سالی لە ناو نەبات ، ئەویش پێی بەخشیم ، وە داوام لیّ کرد پەروەردگار کرد گشت ئۆممەتەکەم بە تۆفان لافاو نەخنکێنیّ ئەویش پیّ بەخشیم ، وە داوام لە پەروەردگار کرد کە ئۆممەتەکەم خۆیان لەناو خویاندا یەکتری لە ناو نەبەن ، بەلام پیّ نەبەخشیم یان ئەمەیانی نەدامیّ ..؟!

❖ لە (ثوبان موالی پێغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لیّ رازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((إنَّ اللَّهَ زَوَى لي الأرْضَ، فَرَأَيْتُ مَشارِقَها ومَغارِبَها، وإنَّ أُمَّتي سَيَبْلُغُ مُلْكُها ما زُوِيَ لي مِنْها، وأُعْطِيتُ الكَنْزَيْنِ الأحْمَرَ والأبْيَضَ ، وإنِّي سَأَلْتُ رَبِّي لِأُمَّتي أنْ لا يُهْلِكَها بسَنَةٍ عامَّةٍ، وأَنْ لا يُسَلِّطَ عليهم عَدُوًّا مِن سِوَى أنْفُسِهِمْ، فَيَسْتَبِيحَ بَيْضَتَهُمْ ، وإنَّ رَبِّي قالَ: يا مُحَمَّدُ، إنِّي إذا قَضَيْتُ قَضاءً فإنَّه لا يُرَدُّ، وإنِّي أعْطَيْتُكَ لِأُمَّتِكَ أنْ لا أُهْلِكَهُمْ بسَنَةٍ عامَّةٍ، وأَنْ لا أُسَلِّطَ عليهم عَدُوًّا مِن سِوَى أنْفُسِهِمْ، يَسْتَبِيحُ بَيْضَتَهُمْ، ولَوِ اجْتَمع عليهم مَن بأَقْطارِها -أوْ قالَ: مَن بيْنَ أقْطارِها- حتَّى يَكونَ بَعْضُهُمْ يُهْلِكُ بَعْضًا، ويَسْبِي بَعْضُهُمْ بَعْضًا)) . صحيح المسلم برقم (٢٨٨٩).

واتە : بیّ گومان (خوای گەورە) تەنگی زەوی بۆ هێنامەوە یەك ، ڕۆژهەلات و ڕۆژئاوام بینی ، فەرمانرەوایی یان دەسەلاتی ئۆممەتەکەشم دەگاتە ئەو رادەیەی کە بۆم هێنراوەتەوە یەك ، هەردوو گە نجینەی سوور سپییەکەشم پیّ بەخشرا ، (مەبەست گە نجینەی قەیصری رۆما و کیسرای فارس)بووە ، هەروەها داوام لە پەروەردگارم کرد کە ئۆممەتەکەم بە گشتی بە ووشکە سالی و گرانی و قات و قری لە ناو نەبات و ، دوژمنانی بەدەر لە خۆیان بە سەریان زالّ نەکات ، بەرادەیەك رەگ و ریشەیان لە بن دەربهێنیّ ، هەروەها پەروەردگارم فەرمووی : ئەی (محمد) کاتیّ من بریارێکم دەرکرد تازە گەرانەوەی نابێت ، من ئەوەم پیّ بەخشی بە ئۆممەتەکەت کە بە ووشکە سالی و گرانی و قات قری لە ناویان نەبەم و ، دووژمنی بەردە لە خۆیان بە سەریان زالّ نەکەم ، بەرادەیەك رەگ و ریشەیان لە بن دەربهێنن ، یا وەکو هەرچی خەلکی سەر زەوی هەیە لە هەموو لایەکەوە گەلە کۆمەیان لیّ بکەن تاوەکو خۆیان لەناو خۆیاندا هەندێکیان هەندێکیان لە ناو دەبەن و هەندێکیان هەندێکیان بە دیل دەگرن و تالانیان دەکەن ..؟!

بەراستی لەم فەرموودانەی کە باسکرا زۆر بەراشکاوی بۆمان روون دەبێتەوە کە ئۆممەتی ئیسلام هەرگیز دووژمنانی ناتوانن بە سەریان زاڵ بن یان لە ناویان ببەن و وەیان زەفەریان پێ ببەن ، بەلکو هەرچی نەگبەتی نەهامەتی و لاوازی و بەلاو بەهەلاکەت چوونی هەیە هەر هەمووی لەرێی ناکۆکی دووبەرەکی دەستە دەستە کۆمەل کۆمەل و فەرقە فەرقەیی جیاو دەست نانە نێو دەستی گاورو جوولەکەکان لە ولاتانی ئیسلامی دا ، هەروەها لە سەرتا پەی جیهانی ئیسلامیدا موسلمانان یەك دەست یەك رەنگ و یە هەلوێست نین بۆیە دوژمنانی ئیسلام لە هەموو لایەکەوە بە سەر موسلمانان زال و زەفەریان پێ دەبەن ، بۆنموونە ماوەی چەندین سەدەیە دووبەرەکی دوو تائیفەی سنن و شیعە نەبرایەوە جەندین موسلمانی بێ تاوانیان لە یەکتری کوشت بێ هۆکار ، هەر بۆیە ئەم هەموو شەر جەنگ کوشتارە ناوە خۆیەی موسلمانانە دوژمنانی ئیسلامی زال کردووە ، چونکە بەراستی ئەم فەرموودانەی پیچغەمبەری خوا ﷺ هەر هەموو وەك بەری بەیان روون و ئاشکرا هاتوونەتە دێ ، هەموو فەرموودەکان ئاماژەیە بۆ نزیك بوونەوە بۆ رۆژی کۆتایی ، کە ئەمرۆی موسلمانان تێدانە ، لە سەرەتایی دروست بوونی فیتنە و ئاشوب نێوان موسلمانان دا لە سەدەیەکەمی کۆچی دوایی وەفات کردنی پێغەمبەری خوا ﷺ فتنە و ئاشووب وورده وورده لەنێو موسلمانان روویاندا ، ئەوە بوو فیتنەو ئاژاوەکە گەورە بوو بووە هۆی شەهید کردنی (عوسمانی کوری عەفان) – خوا لێ رازی بێت – دواتریش فتنە و ئاژاوەکان زۆر گەورتریش بوون تە بووە هۆی بەرپار بوونی جەنگی (جمل) جەنگی (صفین) سەرهەلدانی خەواریجەکان ، هە تاکو ئەمرۆ ئەم کوشتاو فیتنە ئاژاوانە بەردەوامە لە نێو موسلمانانندا ، هەر بۆیە ئەوەندەی موسلمانان یەکتریان کوشتووە لە نێوان خۆیان دا ئەوەندە کافران نەیاتوانیوە چارەکی ئەوەندە خوێنی موسلمانان برێژن ، چونکە دە گێرنەوە دەلێن : رووخانی هەردوو ئیپراتۆریەتی (فارس و رۆم) ئەوەندەی جەنگی سەفین موسلمانان نەکوژران ..؟! وە ئەگەر چاوێك بە لاپەرەکانی مێژوو دا بخشێنین دەبینین کە هۆکاری رووخانی هەموو دەولەتە ئیسلامیەکان جەنگ کوشتار فیتنەکانی ناوەخۆ بووە لە نێوان موسلمانانندا ، هەمیشە دووژمنانی ئیسلام لە کاتێك دا فەرسەتیان هێناوە کە زانیویانە موسلمانان لە ناوە خۆدا یەك دەنگ و یەك دەستە نەبوونە دووبەرەکیان لە نێوان دورست بووە ، ئینجا توانیانە بەسەر موسلمانان زاڵ بن ، هەر بۆیە لە کات و ساتێکدا موسلمانان لە وە خۆیاندا یەك دەنگ و یەدەستە یەك کۆمەل بوون ، ئەوا تاونیانە بەسەر دووژمنانی ئیسلام زاڵ بن ، چونکە ئەو جەنگ شەرو شۆرانەی بە درێژایی مێژوو وای کردووە گاور جوولەکەکان بە سەر موسلمانان زاڵ بن هەژموونی خۆیان لە هەموو ولاتانی موسلمانان بەرێوە ببەن ، ئەو جەنگ و شەرانەی کە کراون موسلمانان لە گەل یەکتری ئەمانەن : جەنگی عێراق و ئێران جەندین خەلکی بێ تاوان لەم شەر کوژران ، هەروەها (صدام حسين)ستەمکار کوتە کوشتنی بەناحەق موسلمانانی ناوە خۆی عێراق بە تاییەتەی نەتەوەی کورد وێران کردنی گوندەکانی کوردەستان کیمابرانی کردنی کوردستان بەتایبەتی شاری هەلە بجە ، هەروەها ئەنفال کردنی موسلمانانی ناوچەکانی گەرمیان و بارزانیەکان ، هەروەها شەهید کردنی جەندەها کوردی مسلمانی بێ تاوان تەنها لەبەر ئەوەی بەنەتەوە کورد بوون ، تاکو ئێستاش حکومەتە یەك لە دوای یەك عێراقی شیعە ئەوا دژایەتی کوردستان دەکەن بە نان برین و برسی کردنی خەلکی کوردستانی موسلمان ،ئەواتا تائیفەی شیعەی ستەمکاری ولاتی عێراق کە حکم و دەسەلاتیان بەدەست بەناوی داعش سننەی عەرەبی عێراقی قرکرد و زۆر بەیانی لە ناو بردە شارەکانیانی وێران کرد ، سەرای ئەم زولم ستەمە گەورەیە ئینجا دەستیان کرد بە هێرش کردنە سەر کوردی موسلمان ئینجا لەلایەن حمامە بە سەرەکانەوە فتوایی لە ناو بردنی کوردی موسلمان درا ئەویش گرۆپەکانی شیعە دەستیان کرد بە ناردنی درۆن و سارۆخ هەرچی خراپەکاری هەیە بەرانبەر بەم میلەتە کردیان جا سەر کردەکانی شیعە بەمەش راوە نەستان بەلکو کەوتنە سیاسەتی برسی کردنی خەلکی کوردستانی موسلمان ، دە سال ئەم سیاستەیان پەیرو کردووە دژی خەلکی بێ تاوانی کوردستان ، تەنها لەبەر ئەوەی میلەتەکە کوردی موسلمانی سوننەیە ، ئەم خراپەکارییە بەرامبەر دەکرێ ..؟!

ئەگەر سە نجێك بەدەینە ولاتی سوریا و لبنان و لیبیا و چەندین ولاتانی تری موسلمان ئەوا جەنگی نێوە خۆیان لە ناو دا کراوە لە ولاتی سوریا بە نزیکە سەد هەزار موسلمان بە ناحەق شەهید کراوە ، ئینجا لە لیبیا و لبنانیش ، هەروەها بە هۆی ئەو دوو بەرەکیەوە جەنگە کان زۆر بەی لە ولاتانی مسلمانان کراوە چەنگی رووسیا ئەفغانستان ، جەنگی ئەفغانستان و ئەمریکا ، جەنگی عێراق و ئێران ، جەنگی عێراق کوێت ، جەنگی عێراق و ئەمریکا ، جەنگی سوریا لە ناوە خۆدا ، جەنگی عێراق لە گەل داعش ، جەنگی لبنان لە ناوە خۆدا ، جەنگی لیبیا لە ناوە خۆدا ، جەنگی غەزە و ئیسرائیل ، جەنگی ئێران و ئیسرائیل ، هەروەها جەنگی جیهانی یەکەم ، ١٥ملیۆن کەس کوژرا ، جەنگی جیهانی دووەم ٥٥ملیۆن کوژرا ، جەنگی کەندا وە جەنگی عێراق ئێران ١ ملیۆن کوژرا ، جەنگی ناوە خۆی رووسا ١٠ ملیۆن کوژرا ، داگیر کردنی عێراق لە لایەن ئەمریکا بەناوی تیرۆرەوە بە نزیکە ١ملیۆن کوژرا ، ئەم هەموو خەلکە لەم چەنگانە کوژراون ..؟!

بەلام کاتێك موسلمانان لە ناوە خۆدا یەك دەست یەك کۆمەل بوونە هەرگیز کە نەیتوانیەوە زەفەریان پی ببات ، ئەوەتا لە جەنگی رووسیا ئەفغانستان وەکو بینمان گەورەترین توانا و دەسەلاتی سۆفیەتی ئەو کاتە بوو رووسیا بوو ، لەبەردەم گەلێکی موسلماندا وەك گەل ئەفغانستان بە چۆك داهات و رووسیایان شکاند ، هەر بۆیە پێغەمبەری ئیسلام هەوالی پێداوین زۆر جاك دەیزانی قەدەری ئەم ئۆممەتەی ئیسلام لە ئەزەلدا لە سەری نووسراوە و رەت کردنەوەی نیە ، هەر بۆیە بەناچاری بە هەموو شێوەیەك هانی موسلمانانی داوە لە کاتی روودانی ئەو فیتنە ئاژاوە و (الهرج) وەیان کوشتاری ناوخۆیدا دوورە پەرێز بن دەستان نەچێتە خوێنی یەکتری ..؟!

❖ (ابو بكره نفيع كورى حارس) دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّها سَتَكُونُ فِتَنٌ، أَلَا ثُمَّ تَكُونُ فِتْنَةٌ: القاعِدُ فيها خَيْرٌ مِنَ الماشِي فيها، والْماشِي فيها خَيْرٌ مِنَ السَّاعِي إلَيْها. أَلَا فإذا نَزَلَتْ -أَوْ وقَعَتْ- فَمَن كانَ له إبِلٌ فَلْيَلْحَقْ بإبِلِهِ، ومَن كانَتْ له غَنَمٌ فَلْيَلْحَقْ بغَنَمِهِ، ومَن كانَتْ له أرْضٌ فَلْيَلْحَقْ بأَرْضِهِ. قالَ: فقالَ رَجُلٌ: يا رَسولَ اللهِ، أرَأَيْتَ مَن لَمْ يَكُنْ له إبِلٌ ولا غَنَمٌ ولا أرْضٌ؟ قالَ: يَعْمِدُ إلى سَيْفِهِ فَيَدُقُّ علَى حَدِّهِ بحَجَرٍ، ثُمَّ لِيَنْجُ إنِ اسْتَطاعَ النَّجاءَ، اللَّهُمَّ هلْ بَلَّغْتُ؟ اللَّهُمَّ هلْ بَلَّغْتُ؟ اللَّهُمَّ هلْ بَلَّغْتُ؟ قالَ: فقالَ رَجُلٌ: يا رَسولَ اللهِ، أرَأَيْتَ إنْ أُكْرِهْتُ حتَّى يُنْطَلَقَ بي إلى أحَدِ الصَّفَّيْنِ -أوْ إحْدَى الفِئَتَيْنِ- فَضَرَبَنِي رَجُلٌ بسَيْفِهِ، أوْ يَجِيءُ سَهْمٌ فَيَقْتُلُنِي؟ قالَ: يَبُوءُ بإثْمِهِ وإثْمِكَ، ويَكونُ مِن أصْحابِ النَّارِ)) . صحيح المسلم برقم (٢٨٨٧)

واتە : لە دوایی من فیتنە و ئاژاوەی زۆر روودەدات ، پاشان فیتنەیەك دێت ئەوەی دانیشتبێت تیایدا باشترە یان سەلامەترە لەوەی تیایدا دەروات ، ئەوەشی کە دەروات باشترە یان سەلامەترە لەوەی هەولی بۆ دەدات ، هەر کاتێ ئەو فیتنەیە روویدا ، ئەوەی ووشتری هەیە با بچێت بە لای ووشترەکەی خۆیەوە ، ئەوەی کە خاك و زەوەی هەیە با بچێت بەلای خاك و زەویەکەی خۆیەوە ، پێاوێکیش ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەگەر یەکێك نە ووشتر و نە مەرو نە زەوی هەبوو چی بکات ..؟! ئەویش فەرمووی : با بەردێك هەلگرێ شمشێرەکەی خۆی پێ بشکێنێت و پاشان بۆ دەرچێت ، ئەگەر توانای دەر چوونی هەبوو ، خوایە شاهیدبە پێم ووتن ، خوا یە شاهیدبە پێم ووتن ، خوایە شاهید بە پێم ووتن ، پیاوێکی تریش ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا ئەگەر بە زۆری را پێچیان کردم بۆ یەکێك لە دوو بەرەکەی جەنگەکەوە پیاوێك بە شمشێرەکەی لێ دام یان تیرێکم بەرکەوت و کوژرام ..؟! ئەویش فەرمووی : گوناهی خۆی و گوناهی تۆش دەچێتە ئەستۆی ئەو ، وە ئەو دەچێتە ئاگرەوە ..؟!

تێبینی : لەم فەرموودەیەدا بۆمان روون دەبێتەوە کەوا لەم زمانەدا خۆما بە دوور بگرین لەو فتنەو ئاژاوانەی رۆژانە بە بەردەوامی روودەدن لە نێو موسلمانانندا ، هەروەها ئەوەی لە مالەوەیە سەلامەترە لەوەی کە دەر دەچێت ، ئەوەشی دەردەچێت خۆی ناخاتە نێو فیتنەو ئاژاوەکان سەلامەتەرە لەوەی کە لە ناو شەر جەنگ فیتنەکان دایە ، هەروەها ئەوەی شی لەکاتی روودانی فیتنەو ئاژاوە و دووبەرەکی نێوان موسلمانان ، خۆی بپارێزی بچێت مەرو مالاتەکانی خۆی بەخێو بکات سەلامەتر دەبێت ، یان بچێت کشتوکال خۆی بکات خۆی بە زەویەکەی خۆی خەریك بکات دوورە بازار و گەران و سەفەر گەشت کردن بێت سەلامەترە لەوەی کە بەردەوام لە رۆیشتن دایە چونکە لەم سەردەمەدا فیتنەیەك دێت و دەروات یەکێکی تری بەدوایی دادێت ، بەردەوام فیتنە روودەدات تارۆژی کۆتایی ، ئەم فیتنەو ئاژاوەو ئاشوبانە بەردەوام دەبێ خۆیان لێ بپارێزن بەرەو پیلی فیتنەکان نەچن خۆیان لێ بەدوور بگرن ، بگەرێنەوە سەر قورئان فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ ..؟!

❖ لە (ابو ذر الغفاري) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت :

((يا أبا ذرٍّ. قلتُ : لبَّيك يا رسولَ اللهِ وسعدَيك، - فذكر الحديث - قال فيه : كيف أنت إذا أصاب الناسَ موتٌ يكون البيتُ فيه بالوصيفِ ؟ قلتُ : اللهُ ورسولُه أعلمُ، أو قال : ما خار اللهُ لي ورسولُه، قال : عليك بالصبرِ. أو قال : تصبرُ. ثم قال لي : يا أبا ذرٍّ. قلتُ : لبَّيك وسعدَيك، قال : كيف أنت إذا رأيتَ أحجارَ الزَّيتِ، قد غرقَتْ بالدَّمِ ؟ قلتُ : ما خار اللهُ لي ورسولُه، قال : عليك بمن أنت منه. قلت : يا رسولَ اللهِ أفلا آخذُ سيفي وأضعُه على عاتقي ؟ قال : شاركتَ القومَ إذَنْ. قلتُ : فما تأمُرُني ؟ [قال :] تلزمْ بيتَك. قلتُ : فإن دخل عليَّ بيتي ؟ قال : فإن خشيتَ أن يبهرَك شعاعُ السَّيفِ ، فألْقِ ثوبَك على وجهِك، يبوءُ بإثمِك وإثمِه)) . سنن ابو داود برقم (٤٢٦١).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ پێ فەرمووم : (ئەی ئەبا زر) ووتم : وەلامی دواى وەلامم هەیە لە گوێرایەلیتدا ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ وە شوێنکەوتەی دوای شوێنکەوتەم بۆ دینەکەت ، جا راوی فەرموودەکەی گێراوەتەوە ، تێیدا فەرمووی : (حالت چۆن دەبێ و چی دەکەیت ئەگەر کەوتیتە زمانێك یان رۆژگارێکەوە خەلك لەبەر سەرقالی یان مشغولی بۆ یان ناکرێ مردووەکانیان بنێژن پارە دەدەن بە گۆرهەلکەن بۆیان بنێژێ یان لەگۆریان نێن ، وە پارەی شوێنی گۆرەکەش دەدەن ، واتە : (ئەو زەویە دەکرن کە مردووەکەی لێ دەنێژن) ..؟! ووتم : خواو پێغەمبەرەکەی دەزانن ، یان خواو پێغەمبەرەکەی بۆم دیاری دەکەن کە چێ بکەم ، فەرمووی : (لە سەرتە ئارام بگری) وە یان فەرمووی : (خۆ گر بە) لە پاشدا پێی فەرمووم : (ئەی ئەبا زر) ووتم : (لبيك سعديك) فەرمووی : (حالت چۆن دەبێ و چی دەکەیت ئەگەر ببینیت (أحجار الزيت) ت بینی نوقمی خوێن بوو بوو – (أحجار الزيت) گەرەکێکە یان شوێنێکە لە (شاری مەدینە) ..؟! ووتم : خواو پێغەمبەرەکەی بۆم دیاری دەکەن کە چی بکەم ، فەرمووی : (پابەند بە کەس و کار و هۆزەکەتەوە کە تۆ یەکێکی لەوان یان پابەند بە ئەمیرەکەتەوە و ئەوەی کە بەلێن و پەیمانت پێ داوە) ووتم : ئەی پێغەمبەری خوا شمشێرەکەم هەلنەگرم و نەیکەمە سەر شانم ..؟! فەرمووی : (کەواتە بەشداری قەومەکەت کرد لە تاواندا) ، ووتم : فەرمانم بە چی پێ دەکەیت ..؟! فەرمووی : (بجۆرە کونجی مالە کەتەوە) ، ووتم : ئەی ئەگەر یەکێ هاتە ژوورەوە و بۆ ئەوەی بمکوژێ چی بکەم ..؟! فەرمووی : (ئەگەر شمشێرەکەی لێ بەرز کردیتەوە و بریقەی شمشێرەکەیت بینی بۆشاکەکەت بدە بە سەر رووخسارتدا بۆ ئەوەی نەیبینی و نەترسی ، جا ئەگەر تۆی کوشت ئەوا گوناهی تاوانی تۆ وە خۆشی لە ئەستۆی ئەو دایە ..؟!

تێبینی : نموونەی ئەم فەرموودەیە ئەوەیە کە خەلکی دەکەوێتە رۆژگارێك ئەوەند بێ رەحمی و پچراندی سیلەی رەحم روودەدا خەلکی وەك ئاژەل سەیری یەکتری دەکەن هیچ بەهایەك بۆ مافی مرۆڤ دانانرێت ، نموونەی ئێستا خەلکی لە بەر سەرقالی بە ئیش کارو خۆشی رابواردنی دونیا مردووەکانیان بە کەسانی تر دەسپێرن بە پارە بۆ ئەوەی لە گۆریان نێن یان بیان نێژن ، هەروەها ئێستا باوە بە تایبەتی لە شارەکان هێشتان لە گوندەکان ئەم دیاردەیە روویندداوە ئەویش شوێنی قەبر یان گۆرەکان دەکەنە پارچە پارچە زەوی بە خەلکی دەفرۆشن ، ئەمەش لە شارەکان روویداوە و بەردەوامە ، هەروەها باسێکی تری ئەم فەرموودەیە دەربارەی فیتنە ئاشوب ئاژاوە گێریە ، ئەوەی خۆی لە کونجی مالەکەی دا بێت یان دانیشێت ئەوا بە دلنیاییەوە سەلامەتە پارێزراوە دەبێت ، هەروەها ئەوەشی خۆی لەم فیتنە ئاشوبەی کە رووی لە ئۆممەتی ئیسلام کردووە دوور بگرێت دەست بۆ چەك و صەلاح نەبات لە کاتی توورەیی ئەوە سەلامەت و بەهەشتی بۆ خۆی مسۆگر کردووە ، چونکە پێغەمبەری خوا ﷺ دەفەرمووێ : ئەوەی صلاحی یان شمشێری لێ بەرز کردیەوە ئەوە خۆتی لێ بپارێزە ئارام بگرە و خۆتی لێ بەدوور بگرە ئەگەر تۆی کوشت ئەوا شەهیدی ..؟! دەبینین ئەم رۆ لەم رۆژکارە بەلاو نصیەت لەبەر دەرگایی هەموو مالێکی موسلمانانە خەلکی لەسەر شکانەوەی سەیارە یەکتری دە کوژن یان لەسەر شتێکی زۆر کەم بێ بەها لەم زمانە ئارامیان نامێنی یەکتری دەکوژن ، یان بۆ بر پارەیەك یان بۆ پارچە زەویەك یان بۆ قسەیەك ، وەیان لەسەر دەمەقالیەکی تۆرە کۆمەلایەتیە کان یەکتری دەکوژن ، وەیان دەچن کەشتاری یەکتری دەکەن بە دەست و کۆمەل گروپ ئەوا بەناوی ئەوەی کە خەلکی کافر دەکەن و یان مرتەد دەکەن ، دەچن کوشتاری موسلمانانی بێ تاوان دەکەن ، وەیان بۆ حزب گروپ کۆمەلەکەیان کوشتاری یەکتری دەکەن ، ئەوتا ئەم دیاردانە هەر هەمووی روویانداوە بەردەوامیش روودەدەن ،بۆ یە خەلکی هەر هەموی بە هۆی تەماحی دونیا خۆشی رابواردن زەوت کردنی مال و سامانی خەلکی ئەوا بێ ویزدانانیە ، هەروەها هۆکاری سەرەکی ئەو کوشتن و کوشتارەی لە نێوان یەکتری روودەدەن هەمووی دەگەرێتەوە بۆ ئەوەی کەس بە بەشی خۆی رازی نیە ئەوەی کە (خوای گەورە) بۆ بریتەوە تەماحی دونیا چاوی خەلکی کوێر کردووە ، چونکە خەلکی زۆر بەی هەر خۆم بخۆم هەر خۆم بدزم هەر خۆم هەبێت هەر خۆم پارە کۆ بکەمەوە هەر خۆم دەسەلاتداربم ، واتە : خەلکی زۆربەی بە (أناني) ژیان دەکەن ، بێ گومان مەبەست لەم فەرموودیە ئەوەی کە موسلمانان یەکتری نەکوژن وەیان کوشتاری یەکتری نەکەن ، بەلام بەرانبەر بە کافر موشریکەکان گاور جوولەکە بە عەزەت و شکۆمەند بن خۆ راگر بن بەرانبەریان جیهادیان بەرانبەر بەکەن نابێت سەر دانوێنن بەرانبەر بە کافر و موشریك و گاور جوولەکە ، چونکە مەبەست پێ فیتنەی کوشتار کردنی موسلمانان لە نێوان خۆیان دا وەکو لە فەرموودەکەدا بە ئاشکرا روون کراتەوە وا دەردەکەوێت حەرام کوشتاری موسلمانان بکەین لە نێوان خۆیاندا ، بەلام نەك واتێبگەین کە جیهادی کافران و گاور جوولەکە یان تاغووتەکان فیتنەبێت ..؟! وە بەلگەی زیاتریش لە سەر ئەم فەرموودەیە کە پێغەمبەری خوا ﷺ بۆ مان زیاتر روون دەکاتەوە ..؟!

❖ لە (ابو هرير) بۆ مان دەگێڕێتەوە کە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يكونُ في آخرِ الزَّمانِ فتنٌ كقطَعِ اللَّيلِ المظلِمِ أنجي النَّاسِ منها صاحبُ شاهقَةٍ فأكَلَ رَسلَ غنمِهِ أو من رَسلِ غنمِهِ ورجلٌ آخذٌ بعنَانِ فرسِهِ يأكلُ من فَيءِ فرسِهِ أو رُمحِهُ)) . البزار في (البحر الزخار) (٤٤/١٥).

واتە : لە کۆتایی زەماندا فیتنە ئاشوبەکان وەك پارچە شەوی تاریك رەشمالی کردەوە بەسەرتاندا ، وە رزگارترین کەسیشتان لەو فیتنەو ئاشوبە دا کەسێکە کە لەو کاتانەدا لە بەرزایی چیاکان سەرقالی بەخێو کردنی مەر و مالاتەکەی بێت ، وە لە بەروو بوومەکەی بخوات ، یان کەسێکە لغاوی ئەسپەکەی بەدستەوە گرتووە و لە پێناوی خودا غەزاو جیهاد دەکات و لە دەست کەوتی رمەکەی دەستی خۆی دەخوات ، کە جیهادی پێ دەکات ..؟!

تێبینی : لەسەر ئەم فەرموودەیە کەواتە : پێغەمبەری خوا ﷺ فێرمان دەکات لە کاتی فیتنە و ئاژاوەو ئاشوبی نێوام موسلماناندا خۆمان بەدوور بگرین و پشتی تێبکەین و چەك و صلاحەکانمان فێربدەین بەرانبەر یەکتری لوو لەی تفەنگەکانمان رانەگرین ، خۆمان خەریك بکەین بە بەخێو کردنی مەرو مالات لە دەشتەکان دوور بین لەشارەکان ، هەوەها فێرمان دەکات بەرنبەر بە دوژمنانی ئیسلام چەك و صلاح هەلگرین و جیهادی لە پێناوی (خوای گەورە) دا بکەین ، دەست کەوتی جەنگی بە پەیدا بکەین بە چەك و صلاح کانمان بەرانبەر بە کافرو موشریك و گاو ر جوولەکە ئەوانەی کە پلاماری موسلمانان دەدەن بریاری جەنگ کردنیان داوە بەرانبەر بە موسلمانان ، دەبینین لە لاتانی موسلمانان دا لە رۆژ گارەدا کافران چەك صلاحە کانیان بە سەر خەلکی موسلمانی بێتاوان تاقی دەکەن وە یان فیتنەو ئاشوب لە ولاتانی موسلمان بەرپار دەکەن یان کۆمەل کوژی موسلمانان دەکەن ، جا ئەوەی ئێستا جوولەکەی ستەمکار دەیکات بەرانبەر بە موسلمانانی غەزە بەراستی ناحەقەی زولم ستەمە ولاتانی زلهێزی موسلمان وەك تورکیا پاکستان و ئەندنوسیا ، سعودیا و مصر ، وەیان (٢٢) دولەتی موسلمانی عەرب فەزەیان لێوە نایەت بەرانبە بە جوولەکە ..؟!

دروست بوونی (٧٣) فەرقەی یان کۆمەلی موسلمانان

بەلیٚ بە هۆکاری ئەم هەموو فیتنە ئاشوبانە دا کە پیٚشتر باسمان ، کە پیٚغەمبەری خوا ﷺ هەوالی ئەوەی پیٚداوین کە ئوممەتەکەی دەبنە (٧٣) فەرقە یان کۆمەلە وە هەر دەستەیەکیش یان هەر کۆمەلیٚکیش خەلکی بۆ لای خۆیان را دەکیٚشن بانگەشەی بۆ کۆمەلەکەی خۆی دەکات ، وە لافی ئەوەش لیٚدەدات تەنهاو تەنها خۆی لە سەر راست حەق ، ئەوانی تریش ریٚگایی بەتالیان گرتووە.؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((افترقَتِ اليهودُ على إحدَى و سَبعينَ فِرقةً و تفرَّقَتِ النَّصارَى على اثنَتينِ و سَبعينَ فِرقةً و تفرَّقَت أُمَّتِي على ثَلاثٍ و سَبعينَ فِرقةً)) . سنن الترمذي برقم (٢٦٤٠) .

واتە : جوولەکە بوون بە (٧١) کۆمەل یان دەستە ، وە گاورەکانیش بوون بە (٧٢) کۆمەل یان دەستە ، وە ئوممەتەکەی منیش دەبنە بە (٧٣) کۆمەل یان دەستە ..؟!

❖ لە (ابی عامر عبداللە کوری لحی) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((فلمَّا قَدِمْنا مكَّةَ قام حين صَلَّى صَلاةَ الظُّهرِ، فقال: إنَّ رسولَ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ قال: إنَّ أهْلَ الكِتابَينِ افتَرَقوا في دِينِهم على ثِنتَينِ وسَبعينَ مِلَّةً، وإنَّ هذه الأُمَّةَ ستَفترِقُ على ثلاثٍ وسَبعينَ مِلَّةً -يعني: الأهواءَ-، كُلُّها في النَّارِ إلَّا واحدةً، وهي الجَماعةُ، وإنَّه سيَخرُجُ في أُمَّتي أقْوامٌ تَجارَى بهم تلك الأهواءُ كما يَتَجارَى الكَلَبُ بصاحِبِه، لا يَبْقى منه عِرْقٌ ولا مَفصِلٌ إلَّا دخَلَه. واللهِ يا مَعشَرَ العربِ، لئنْ لم تَقوموا بما جاء به نَبيُّكم صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ، لَغَيْرُكم مِنَ النَّاسِ أَحْرى أَلَّا يَقومَ به)) .

اخرجه احمد برقم (١٦٩٣٧) ، ابو داود برقم (٤٥٩٧) ، تخريج المسند لشعيب برقم (١٦٩٣٧).

واتە : لەگەل (معاویەی کوری ابو سفیان) – خوا لیٚ رازی بیٚت – چووین بۆ حەج ، کاتیٚك کە گەیشتینە شاری مککە ، پاش ئەوەی نویٚژی نیوەرۆی کرد ، هەستاو ووتی : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : (جوولەکەو گاورەکان لە سەر ئایینەکەیان بوونە (٧٢) کۆمەل یان دەستە ، وە ئەم ئوممەتەی من دە بنە (٧٣) کۆمەل یان دەستە ، مەبەستی پیٚ (هەواو ئارەزووە) هەموویان دەچنە نیٚو ئاگری دۆزەخەوە ، تەنها یەك کۆمەل یان دەستە نەبیٚت ، کە ئەوانیش کۆمەلە سەرەکیەکەن (الجماعە) وە لە ئوممەتەکەی من کۆمەلیٚك یان گروپیٚك پەیدا دەبن تیٚکەل بە (هەواو ئارەزوو) دەبن و شویٚنی دەکەون هەر وەك چۆن ئەو کەسەی کە سەگ قە پی لیٚگرتووە ژەهرەکەی بەخویٚنی دا دەروات و بە گیانیدا بلاو دەبیٚتەوە ، تاوای لیٚدیٚت هیچ دەمارو ماسولکەیەکی نامیٚنیٚت کە تیٚی نەچیٚت) ، پاشان (معاویە) ووتی : سویٚند بەخوا ئەی نەتەوەی عەرەب ئەگەر ئیٚوە نەتوانن ئایینی پیٚغەمبەرەکەتان ﷺ رابگرن و پیٚ ی هەستن ئەوا خەلکی تر لە پیٚشترن کە پیٚ ی هەلنەستن و جیٚ بەجیٚ ی نەکەن ..؟!

❖ لە (عوف کوری ملك ئەشجعی) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((افترقَتِ اليَهودُ علَى إحدى وسبعينَ فِرقةً، واحدةٌ في الجنَّةِ وسَبعونَ في النَّارِ، وافترَقتِ النَّصارَى علَى اثنتَينِ وسبعينَ فرقةً؛ فإحدَى وسَبعونَ في النَّارِ وواحدةٌ في الجنَّةِ، والَّذي نفسي بيدِهِ لتفترِقَنَّ أمَّتي علَى ثلاثٍ وسَبعينَ فرقةً؛ فواحِدةٌ في الجنَّةِ واثنتانِ وسَبعونَ في النَّارِ. قيلَ: يا رسولَ اللَّهِ، من هُم؟ قالَ: همُ الجماعةُ)). سنن ابن ماجه برقم (٣٩٩٢).

واتە : جوولەکە بوون بە (٧١) فەرقە یان پارچە ، جا یەکیٚکیان لە بەهەشت دایەو ، وە (٧٠) فەرقە یان پارچەیان لە ئاگری دۆزەخ دان ، وە گاورەکانیش بوون بە (٧٢) فرقە یان پارچە ، جا یەکیٚکیان لە بەهەشت دایەوە ، وە (٧١) فەرقە یان پارچە لە ئاگری دۆزەخ دان ، وە سویٚند بەوەی کە گیانی محمدی ﷺ بەدەستە ئوممەتەکەی منیش کۆمەل کۆمەل و یان دەستە دەستەو وەیان پارچە پارچە دەبن بۆ (٧٣) پارچە ، یەکیٚکیان لە بەهەشت دایەوە (٧٢) فەرقە یان پارچەیان لە ئاگری دۆزەخ دان ، ووترا : ئەی پیٚغەمبەری خوا ﷺ ئەوانە کیٚن بەهەشت یەکانن..؟ فەرمووی : ئەوانەی کە لەسەر بیرو باوەری هاوەلانن یەك رەنگ و یەك دەنگن ، واتە : ئەوانە ئەهلی (الجماعە) ن قورئان و سوننەت ریٚبازی پیٚغەمبەری خوا ﷺ و هاوەلانی بەریٚز ..؟!

❖ لە (عبداللە کوری عمر) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((لَيأْتِيَنَّ على أمتي ما أتَى على بني إسرائيلَ حذْوَ النعلِ بالنعلِ حتى إنْ كان منهم من أتى أمَّهُ علانِيَةً لكانَ في أمَّتِي من يصنَعُ ذلِكَ . وإنَّ بني إسرائيلَ تفرقَتْ على ثنتينِ وسبعينَ مِلَّةً ، وتفْتَرِقُ أمتي على ثلاثٍ وسبعينَ ملَّةً كلُّهم في النارِ إلَّا ملَّةً واحدَةً ، قال من هِيَ يا رسولَ اللهِ ؟ قال: ما أنا عليه وأصحابي)) . سنن الترمذي برقم (٢٦٤١).

واتە : ئەوەی بەسەر جوولەکەدا هات بەسەر ئوممەتی منیشدا دیٚت شویٚن پیٚ بە شویٚن پیٚ ریٚك وەك یەك ، تەنانەت ئەگەر یەکیٚکیان بە ئاشکرا بچیٚتە لای دایکی خۆی کە سانیٚك لە ئوممەتی منیش ئەو کارە دەکەن ، بیٚ گومان جوولەکە بوون بە (٧٢) فەرقە یان پارچە ، ئوممەتی منیش دە بن بە (٧٣) فەرقە یان پارچەوە ، هەموویان لە ئاگردان جگەلە یەکیٚکیان نەبیٚت ..!! ووتیان : ئەی پیٚغەمبەری خوا ﷺ !! ئەوانە کیٚن ..؟! فەرمووی : ئەوەی ئەمرۆ من و هاوەلەکانم لە سەری دەرۆن واتە : هەر کەس لەسەر ئەو ریٚبازە بیٚ بەهەشتیە و رزگاری دەبیٚ لە ئاگر ..؟!

بەلێ ئۆممەتی ئیسلامیش وەکو ئۆممەتەکانی پێشتر دوو جاری ئەو دەردە کوشتدەیە بووە ، کە گەورەترین هۆکاری لاواز و پەرتەوازە بوونی موسلمانانە ، کە ئەویش دەردێکی کوشندەیە وە چەند بەرەیەکی یان دەستەیەکی موسلمانان لێك جیاوازە جا هەیانە لە رووی عقیدەوەیە هەیان لە رووی ئادابە شەرعیەکانە ، جا هەشیانە لە رووی بیرو باوەرو ئایدەلۆجیایە ، هەروەها هەشیانە کاریگەری دووژمنانی ئیسلامی لەسەر بۆ یە خۆی لە کۆمەلی موسلمانان جیادەکاتەوە بە بیرو ئەیدەلۆجیا خۆی پەیرەوی ئایینی ئیسلام دەکات ، تاکو ئێستا لە دوای وەفاتی پێغەمبەری خوا ﷺ کەسێك نەبووە ئەو هەموو بەرەیە کۆبکاتەوە بیان خاتە یەك بەیداخ و یەك عقیدە و یەك بیرو باوەری راستەقینەی ئیسلام ، بۆیە هەولی لابەلا دراوە بەلام لەبەر هۆکاری ئارەزووەکانی دونیا هەر بەروە پەرتەوازیی رۆیشتوونە زۆر بەی گروپ کۆمەل و دەستەکان هەولی حاکم یەت و وەرگرتنی دەسەلات دەدەن بەلام هەر زوو رێبازە کەیان لە ناو دەچێت ، چونکە لە سەر بنەمایی راستە قینەی رێبازی پێغەمبەرو هاوەلان نەبووە ، هەلبەتە چەندەها دەست تاقم کۆمەل هەن هەریەکیان لە سەر ێچکەو رێبازی چەوت و هەلەن چونکە هەموو ئەو رێچکەو رێبازانە بۆ خۆی دادەنێت و بە هەواو ئارەزووی خۆی دەکاتە سەرمەشق و خەلکانێکی زۆریش بە خۆیانەوە فریو دەدەن و سەر گەردانیان دەکەن ، هەر هەموو رێچکەو رێبازێك جگە لە رێبازی قورئان و سوننەت یان رێبازی پێغەمبەری خوا ﷺ هاوەلان ئەوانەی تر هەمووی کۆتاییە کەی ناو ئاگری دۆزەخە ..؟!

لێرەدا پرسیارێك دێتە ئاراوە ئایا ئەو (٧٣) فەرقەیە یان کۆمەل و دەستەیە تەنها موسلمانەکان دەگرێتەوە لە نێوان خۆیاندا یان هەموو ئەو کۆمەل و گروپ دەستە حزب و بیروباوەرە ئیسلامیانەش دەگرێتەوە کە لە رابردووە و هەتا کو ئێستا سەریان هەلداوە و دروست بوونە ..؟!

بۆ وەلامی ئەم پرسیارە / ئەگەر لە فەرموودەکە وورد بینەوە دەبینین پێغەمبەری خوا ﷺ دەفەرمووێت : ((**والَّذي نفسي بيدِهِ لتفترِقَنَّ أمَّتي علَى ثلاثٍ وسَبعينَ فرقةً**))

واتە : ئۆممەتکەی منیش دەبنە (٧٣) فەرقە یان پارچە ، کە ئەمەش بەلگەیەکی روون و ئاشکرایە لەسەر ئەوەی ئەو دەستە و کۆمەل و گرپانە دەگرێتەوە کە لە چوارچێوەی ئیسلام و بەرنامەکەی (خوای گەورە) کار دەکەن ، بەلام ئەمانە بە هۆی هەواو ئارەزووەکانی دونیا و بەرژەوەندی تایبەتی خۆیان کاردەکەن لە پێناوی رێبازی راستەقینەی (خوای گەورە) کار ناکەن ، بەلکو لەسەردەمی ئێستادا بە چاوی خۆمان دەیان بینین لە ولاتان دەستە کۆمەلە گروپە ئیسلامیەکان هەولی وەرگرتنی دەسەلات دەدان نوێنەرەکانیان دەنێرنە پەرلەمانەکانی ولاتان بۆ وەرگرتنی دەسەلات بەژداری هەلبژاردنەکان دەکەن ، بە ناوی ئیسلام خەلکی فریو دەدەن ، جا سەیرەکە لەوەدایە لە ناوە خۆیانیش پارچە پارچەن خیانەتی لە گە ل یەکتری دەکەن بەناوی ئیسلام ، ناوی هیچ لەو گروپە ئیسلامیانە ناهێنم بەلام خوێنەری بەرێز خۆت سەر پشك بکە بەوەی کە چ سوودێکیان بە موسلمانان گەیاندووە تەنها پەرتەوازەیی نەبێت ، لە راستی دا من هەر خۆم باوەرم بە هەلبژاردنیە لە نێوان موسلمانان دا بۆ پەرلەمان ، چونکە نە سوود بە خەلکی دەگەیەنی و نە سوود بە موسلمانان بە گشتی دەگەیەنێ ، تەنها لە پەرژەوەندی هەندێك کەسی ئارەزوو باو بەرژەوەندی تاکە کەسیە، بێ گومان ئەم دەست کۆمەلانەی بەناوی ئیسلام کار دەکەن ، لەسەر رێبازی پێغەمبەری خوا ﷺ و هاوەلە بەرێزەکان لایانداوە ، نموونەی ئەمانەش کە باسیان بکەین بە ئێستاوە مێژووی ئیسلام زۆرن وەك دەیان کەینە سێ مەزهەبی سەرەکی ، لە مەزهەبی سوننە ئەمانەن : الحنفيه ، المالكيه ، الشافعيه ، الحنبليه ، السلفيه وهابيه ، السلفيه الجهاديه ، بەلام مەزهەبی (الصوفيه) نێوانی مەزهەبی سوننە و شیعەدایە ئەویش چەندین رێچکە و رێبازی جیاوازی لێ دەبێتەوە ئەو ئەمانەن : القادريه ، السعديه ، الرفاعيه ، الاحمديه او البدويه ، السهروردى ، الاكبريه ، الشاذلية ، البرهانية الدسوقية ، القزلباشية ، البكتاشية ، النقشبندية ، العروسية ، الخلوتية ، السمانية ، الفاضلية ، التيجانية ، الادريسية ،الختمية ، الكسنزانية ، العلاوية ، النونية الرفاعية الشافعية ، الكركرية ، المغازية ، ئەمانە هەر هەمووی رێچکەو رێبازی صوفی گەرین ، هەروەها لە مەزهەبی شیعەدا چەندین رێچکەو رێبازی جیا جیا هەن کە ئەمانەن : الجعفرية ، الاسماعيلية ، الزيدية ، العلاهية ، العلوية ،الرافيضة ، بەلێ لە رابردوودا چەندین رێچکە و رێباز تریش هەبوون کە ئەمانەن : فرقەی الكلامى لەمانە پێك دێت : الاشعرية ، الجبرية ، الماتردية ، المرجئة ، المعتزلة ، القادرية ، هەروەها خەواریجەکانیش چەند فەرقە یەك بوون ئەمانەن : الصفرية ، الأزارقة ، الإباضية ، النجدات ، بەلێ ئەمانە و چەندین دەست کۆمەلی تریش لە ئێستا دا هەن هەر هەموویان بانگەشەی ئیسلام دەکەن کەچی هەریەکەیان رێچکەو رێبازی جیاواز بەخۆی هەیەتی ، هەر وەك (ابن كثير) – رەحمەتی خوای لێ بێت – لە پەرتووکی (البديه والنهايه) باسی دەکات دەلێت : (لە سەدەی چوارەمی کۆچیدا تەنها لە شاری بغداد نزیکەی (٧٠) دەستە یان کۆمەل لەو جۆرانەی تێدا بوو کە هەموویان خۆیان بە کۆمەلی سەرەکی موسلمانان دەزانی وە زۆر جاریش بە هۆی بیرو بۆ چوونە جیاوازە کانیانەوە رووبە روو بوونەوە دوو بەرەکی فیتنە ئاشوبو ئاژاوە لە نێوانیاند دروست دە بوو)، ئەگەر سەرند بدەین بۆ ئەو هەموو گروپ دەست کۆمەل و حزب و بیرو باورانەی کە باسمان کرد هەر لە سەرە تاوە زۆر بەیان باوەریان بەوە نیە کە قورئان دەستور بێت و ئیسلام بەنامەی ژیان بێت شوێنکەوتەی فەرموودە و رێبازی هاوەلان بن ، بەلکو دووژمنایەتی بەرنامەی ئیسلام و کۆمەلی موسلمانان دەکەن ، چونکە ئەوانە لە سەر رێبازو رێچکەی پێغەمبەری خوا ﷺ هاوەلان حیساب ناکرێن ، ئەمانە ناچنە چوارچێوەی دژایەتی کردنی دوژمنانی ئیسلام بەلکو کێشەی ئەمانە تەنها لە گەل ئیسلام و موسلمانانە لە بەرژەوەندی دوژمنانی ئیسلام کاردەکەن ، کەواتە (٧٣) فەرقە کە کە پێغەمبەری خوا ﷺ باسیان دەکات مەبەستی پێیان ئەو کۆمەلە ئیسلامیانەن کە بە شێوەیەك لە شێوەکان لە راستەرێی ئیسلام لایان داوە سەر گەردان بوونە ، شوێن رێبازی پێغەمبەری خوا ﷺ و هاوەلانیان وون کردووە ..؟! بەلێ کەواتە رێباز و رێچکەی راست ئەوەیە کە هەر فەرقە و دەستە وەیان گروپ کۆمەل و حزبێکی ئیسلامی یان هەر کەسێك لە ناو حزبیە ئیسلامیەکان یان مەزهەب رێبازە ئیسلامەیە کان وە یان دەرەوەی حزبە ئیسلامیەکانیش دابێت ، لە هەر شوێن و کاتێك دابێت ، مەرج ئەوەیە کە بێتە نێو فەرقەی(الناجيه) واتە : فەرقەی زرگار بووان کە فەرقەی قورئان و سوننەت و بەرنامەی ئیسلام و شوێن کەوتنی رێبازی پێغەمبەری خوا ﷺ و هاوەلان هەلبگرێت ئەوا بە فەرقەی الناجيه یان کۆمەلی رزگاربووەکە حیساب دەکرێت (إن شاءالله) هیوا دارم ئێمەش لە ئەهلی سوننەو جماعە یەکێك بین لە کۆمەلی رزگار بووان ، چونکە بەراستی لەم سەردەمەی ئێستا دا ئەم فەرموودە پیرۆزانە لە مسلمانان هەر هەموو هاتۆتە دێ ، ئەوا بە چاوی خۆمان دەبینین چۆن موسلمانانی ئەم سەردەمە چاولێکەری هەموو بێ باوەرێکی رۆژ هەلات و رۆژ ئاوا دەکەن پیاوە کا نمان چاو لە پیاوەکانیان دەکەن ، هەروەها ئافرەتەکا نمان چاو لە ئافرەتەکانیان دەکەن ، چونکە ئۆممەتی ئیسلام بە گشتی لەم سەردەمەدا لە هەمووشتێك لاسایی چاولێکردنی کافران و بێ باوەرانی رۆژهەلات و رۆژ ئاوا دەکەنەوە ، بەداخەوە بۆ ئەم زمانەی کەتێ کەوتووینە ، بەم هۆیەوە خەلکانێکی زۆری موسلمانان خۆیان دڕاندوە ئیسلامە جوانەکەیان فرۆشتووە بۆ کەمێك خۆشی و ئارەزووەکانی دونیا ، ئەوە تا لەم سەردەمانە بەچاوی خۆمان دەبینین ئایینەکەیان دەفرۆشن بە دەست هێنانی ئارەزووی خۆشی کەمی دونیا..؟!تەنانەن ئەگەر بێ باوەرانی رۆژ هەلات و رۆژ ئاوا بچنە نێو کونی بزن مژەکەوە ئەوانیش دەچن و دویان دەکەون لە خرا پەکاری ، خەلکانێکی زۆر ئیسلامیان دڕاندووە بەناوی پێش کەوتنو شارستانی بێ باوەرانی رۆژ هەلات و رۆژ ئاوا ، چونکەئەم خەلکانە بە داخەوە حیجاب پوشاکی ئافرەتانیان گۆریوە بە رووتی قوتی رۆژئاوا ئەمەیە پێش کەوتن ..؟! ریش و سمێل هێشتنەوە ئیسلامیان گۆریوە بە سەر و ریشی پیاوانی بێ باوەری رۆژ هەلات و رۆژ ئاوا ، قورئان و فەرموودە کانیان گۆریوە ئەمە یە پێش کەوتن بە موسیقا و گۆرانی رەشبەلەك یانە شوانیەکان..؟!ناوە جوانە کانی ئیسلامەیان گۆریوە بەناوەکانی بێ باوەرانی رۆژهەلات و رۆژ ئاوا ، مامەلەی کرین و فرۆشتنی حەلالیان گۆریوە بە ریبا و سوو خواردن...؟!

شوێنکەوتنی جوولەکە و گاورەکان

بەڵێ یەکێك لە فیتنە گەورە کان ئەوەیە بۆ ئۆممەتی ئیسلام ، شوێن کەوتن و چاولێکردنەوەی جوولەکە و گاوورەکانە ، هەر وەك بەراستی زۆر بەی موسلمانان بەتایبەتی چینی دەسەلات دارو و دەولەمەندەکان و بەناو چینی رۆشنبیر لەم زمانەدا ، ئەوا چاولە کافرو بێ باوەرەکانی وەکو جوولەکە گاروورەکان دەکەن خۆ بە وان دەچووێنن وەکو رەوشتیان و ئاکارو و سیاستیان و جل بەرگ و فرێی و خیانەت تەلەکە بازی ئەوان بەناو سیاسەتی ئابووری پەیرەوە دەکەن وەیان بەناوی پێش کەوتن وەیان بەناوی مافی مرۆڤ ، وە یان بەناو مافی ئافرەت جەندە ناوی سەختە بۆ هەلخەلەتاندنی خەلکی بە کار دەهێنن ، سەرەرای ئەوەی لەوەی پشت بە ئیسلام و موسلمانان ببەست دەچن پشت بەکافران دەبەستن وەك جوولەکەو گاورەکان دەیان کە بەناو هاوپەیمانی خۆیان، کەچی لە رابردوودا لە ئێستاش روون و ئاشکرایە هەر کەسێك و هەر گرووپێك پشت بە جوولەکە گاورەکان ببەستێك ئەوا لە دونیا و لە قیامەتدا تووشی سەر شۆریی زیان لیٚ کەوتوو بووە ..؟!

قال تعالى: ﴿* يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلْيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوْلِيَآءَ ۘ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُۥ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ﴾ [المَائـِدَة : ٥١] واتە : [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ] ئەی باوەڕداران ئێوە جوولەکەو گاورەکان مەکەن بەدۆست و خۆشەویستی خۆتان و ئەوانتان خۆش نەوێت و باوەڕدارانتان خۆش بوێ، وتراوە: مەبەست لە مونافیقان بووە کە بەئیماندار ناوبراون لەبەر ئەوەی ئیمانیان ئاشکرا کردووە بەڵام خۆشەویستی و پشتیوانی خۆیان بۆ گاورو جوولەکە دەرئەبڕی [بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ] ئەوان جوولەکەکان هە ندێکیان دۆست و پشتیوان و سەرخەری هەندێکی تریانن وە گاورەکان هەندێکیان دۆست و پشتیوان و سەرخەری هەندێکی تریانن [وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ] ئەی موسڵمانان ئاگادار بن هەر کەسێك لە ئێوە وەلائی بۆ گاورو جوولەکە هەبێ و خۆشیانی بوێت و سەریان بخات و پشتیوانیان بێت و یارمەتیان بدات ئەوە لەوان حیساب ئەکرێت و لەوانە [إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (٥١)] بەراستی خوای گەورە هیدایەتی کەسانێکی ئاوا زاڵم و ستەمکار نادات کە وەلائو خۆشەویستیان بۆ گاورو جوولەکە هەبێت.

❖ لە (ابو سعيد الخدرى) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَتَتَّبِعُنَّ سَنَنَ مَن قَبْلَكُمْ شِبْرًا بشِبْرٍ، وَذِرَاعًا بذِرَاعٍ، حتَّى لو سَلَكُوا جُحْرَ ضَبٍّ لَسَلَكْتُمُوهُ، قُلْنَا: يا رَسُولَ اللَّهِ، اليَهُودَ وَالنَّصَارَى؟ قالَ: فَمَنْ؟)) صحيح البخارى برقم (٣٤٥٦).

واتە : سوێند بە خوا بەراستی ئێوە شوێنی رێباز و بەرنامەی ئەو (ئاییانەی) پێش خۆتان دەکەون بست بە بست و گەز بە گەز ، هەتا ئەوانە بچنە کونی مارمێلکە یان بزن مژە ، بەدلنیاییەوە ئێوەش دەچنە ناو یەوە ، ووتمان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەوانە جوولەکە و گاورەکانن ..؟! فەرمووی : ئەی کێن جگە لەوانە ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى تَأْخُذَ أُمَّتي بأَخْذِ القُرُونِ قَبْلَها، شِبْرًا بشِبْرٍ وذِراعًا بذِراعٍ، فقِيلَ: يا رَسولَ اللَّهِ، كَفارِسَ والرُّومِ؟ فقالَ: ومَنِ النَّاسُ إلَّا أُولَئِكَ)) . صحيح البخاري برقم (٧٣١٩).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتا ئۆممەتەکەم شوێن پیٚ ی نەتەوە کانی یان قەومەکانی پێش خۆیان هەلدەگرن ، بست بە بست و گەز بە گەز ، ووتیان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ مەبەستت پێی فارس و رۆمەکانە ..؟! فەرمووی : ئەی خەلك کێن جگە لەوانە ..؟!

ئیمامی (ابن بطال) – رەحمەتی خوا لیٚ بێت – دە لێت : (پێغەمبەری خوا ﷺ دەیزانی کە ئۆممەتەکەی لە دوایی خۆی شوێنی چەند کارێکی خراپ و تازە پەیدابوو و ئارەزوو بازی دەکەویٚ هەر وەك گەلانی پێشتر تووشی بوون هەروەك لە زۆرێك لە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی داوە کەوا کۆتایی ئۆممەتەکەی بەرەو خراپی دەچیٚ و قیامەتیش هەناسێت تەنیا لە سەر خراپەکارانی خەلك نەبیٚ وە ئایینی ئیسلام تەنها لە لای هەندێك خەلکی تایبەت نە بیٚ پەیرەو ناکریٚ ئایین). وە بیٚ گومان ئایینی ئیسلام پشت گویٚ دەخریٚ بە دواکەوتووی دادەنێن ئەوەی ئێستا لە نێو هەندێك خەلك باوە کە ئەو کەسەی پەیروە و رێبازو بەرنامەکانی ئیسلام پەیرەو بکات خۆی دوور بخاتەوە لە خراپە کاری حەرام و خیانە و ناپاکی ئەمانەت پارێز بێت ، ئەوا بەدواکەوتووی لە قەلەم دەدەن و بە کەسێکی گێل و نەفام و نەزان لە قەلەمی دەدەن ..؟!!

(ابن حجر) – رەحمەتی خوای لیٚ بێت – دە لێت : (زۆربەی ئەو هەوالانەی کە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین و ئاگاداری لێیان داوە روویان داوە جا لە نەو پاشیش ئەوەی ماوە روو دەدات).

بیٚ گومان لە سەردەمەدا یەکجار زۆر بووە خۆ چوواندن بە جوولەکەو گاورەکان یان بیٚ باوەران لە سەرانسەری جیهادا لە رۆژهەلات و رۆژئاواوە ، جا بۆ ئەم مەبەستە وەکو باسمان کرد پیاوانی مسلمان خۆیان دەچوێنن بە پیاوانی کافرو بیٚ باورەکان بەتایبەتی جوولەکەو گاورەکان ، هەروەها ئافرەتانی بەهەمان شێوە لەرووی بەد رەوشتی و قێزەونی خۆیان بە ئافرەتانی بیٚ باوەران دەچوێنن ، بە بەدرەوشتی ئەوان سەرسامن ..؟! تاکو ئاکارو وەرشتی ئەوان لە خۆیان هەلدەگرن لە هەموو روویەکی ژیاندا خۆیان بە وان دەچوێنن ، تەنانەت وایی لێهاتووە کە هەر یاسایەکی دژی ئیسلامە دەری دەکەن ئەوا لە ولاتانی ئیسلام یەکسەر جیٚ بەجیٚ دەکەن ، وە کو یاسایی رەگەز بازی بەد رەوشتی رەگەز بازی بۆتە دیاردە لە نێو موسلمانان دا ، هەورەها هێنان و گواستنەوەی مەی و مادە هۆشبەرەکان لە ناو موسلماناندا ئەمەش بۆتە دریاردەیەکی کوشندە و ئالوودەبوونی زۆر بە گەنج ولاوانی موسلمانان بیٚ گومان سەرچاوەی ئەم نەخۆشیە کوشندەیە هەمووی لە چاولێکردنی سیاسەتی جوولەکە و گاوورەکان سەری هەلداوە ، هەرچی بەد رەوشتیە بلاوی دەکەنەوە ئەو موسلمانە کەم عەقل کەم هۆشانەش بیٚ بیر کردنەوە یەك سەر چاو لەوان دەکەن و بلاوی دەکەنەوە لە نێو موسلماناندا ، بۆ نموونە دروست کردنی بەناوی کەرتی گەشتیاری یان دورست کردنی شاری بەد رەوشتی لە ناو ولاتانی ئیسلامدا ئەمەش بە فیت و سیاسەتی جوولەکە و گاورەکان تەنها بۆئەوی بەد رەوشتی بلاو بێتەوە خراپەکاری بەرپا بێت ، جا موسلمانی نەزان و نەفامیش یەکسەر چاویان لێدەکەن بە ناوی شارستانیەت و پێشکەوتن ، وەیان بلاو بوونەوەی تەکنەلۆجیایی خراپ و وەیان بەکاری هێنانی تۆرەکۆمەلایەتیەکان و هەروەها بلاو کردنەوە دۆر و سیاسەتی درۆ کردن لە نێو موسلمانان دا جا ئەمانە هەمووی چاو لێکردنە لە جوولەکەو گاوورەکان ، بزاننە رۆژانە بە هەزاران درۆ لە کەنالە رسمیەکان دەکرێت کەسێك نیە سانسۆرێك دابنی یان کەنالە کە راگریٚ بلێت ئەریٚ بەزنیە ئەم هەموو بلاو کردنەوەی هەوالی درۆینە ..؟! (خوای گەور) پەنا مان بدا لەم رۆژگارە ،

ئیتر هەندێك لە خەلکانی موسلمان بە فیتی جوولەکە و گاورە کان کە زۆر پێیانەوە سەرسام دە بن بەئاکارو رەوشتەناشیرینەکان ئەوا لە ئایینی ئیسلام دەر دەچن و وا گومانیان بۆ دروست بووە کەوا ئەوی جوولەکەو گاوورەکان دەیکەن ئەوا پێش کەوتن و شارستانیەتە ، بەلکو ئەوان خەیالیان خاوە بە جوولەکە و گاوورەکانیشەوە ، چونکە پێش کەوتن و شارستانیەتی تەواو دەست گیر نا بێت ئەگەر دەست بە قورئان و فەرموودەکانی پێغەمبەری خواوە ﷺ نەگرین ، چونکە هەر کەسێ ئیسلامی راست ناسیبێ ئەوا دەزانی کا ئەوەی موسلمانان پیێ گەیشتن لە رۆژگارانەی دوایی دلا لە دووریان لە رێو شوێنەکانی ئیسلام و لادانیان لە بیر وباوەری ئیسلامی کە تاوای لێهاتووە کە ناوی ئیسلام لای هەندێ کەس هەر نەماوە تەنیا وەکو ناوێکی رووتی سەر پێناسە نەبێ جا بێ گومان موسلمانان هەلسان بە پەیرەو کردنی یاساکانی دەس کردی بێ باوەران ، وە یان دوور کەوتنەوە لە ئایینی (خوای گەورە) لێرەدا هیچ پێناسەیەك نیە کە جوانترو روونتر بێ لە وپێناسەی کە پێغەمبەری خوا ﷺ پێی وصف کردووە لە رووی شوێن کەوتنی یاسا و لێ وەرگرتنیان لە جوولەکەو گاوورەکان ، هەروەك ئەم فەرموودەیە پێشتر باسمان کرد ..؟!

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَتَتَّبِعُنَّ سَنَنَ مَن قَبْلَكُمْ شِبْرًا بشِبْرٍ، وَذِرَاعًا بذِرَاعٍ، حتَّى لو سَلَكُوا جُحْرَ ضَبٍّ لَسَلَكْتُمُوهُ، قُلْنَا: يا رَسُولَ اللَّهِ، اليَهُودَ وَالنَّصَارَى؟ قالَ: فَمَنْ؟)) صحیح البخاری برقم (٣٤٥٦).

واتە : سوێند بە خوا بەراستی ئێوە شوێنی رێباز و بەرنامەی ئەو (ئاییناەنەی) پێش خۆتان دەکەون بست بە بست و گەز بە گەز ، هەتا ئەوانە بچنە کونی مارمێلکە یان بزن مژە ، بەدلنیاییەوە ئێوەش دەچنە ناو یەوە ، ووتمان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەوانە جوولەکە و گاورەکانن ..؟! فەرمووی : ئەی کێن جگە لەوانە ..؟!

ئیمامی (النووی) – رەحمەتی خوای لێ بێت - دە لێت : (مەبەست پیێ لە بست و گەز یان بالّ و کونی بزن مژە یان بزن مشك ، پێچواندنە بە توندی چاو لێ کەریان بۆیان وە مەبەست لە چاو لێ کەریانە ، لە تاوان و لە گوناهو لە خرا پەکاری و لە زولم ستەم و سەرپێچی نەك لە بێ باوەری کە بەیەك جار کافربن ، جا لەمەدا موعجیزەیەکی زۆر روون هەیە بۆ پێغەمبەری خوا ﷺ هەروەك کە بەراستی چی فەرموو ئەوا روویداوە).

بەلێ بەراستی لەم سەردەمی ئێستاماندا بە داخەوە هیچ شتێك نەماوە لێك چوواندنی لێ نەکەین هاوشێوەی جوولەکە گاورەکان ، بۆ هەموو شتێك لاسایی ئەوان دەکەینەوە ، لە بەد رەوشتی کۆمەلایەتی وەکو رووتی و ئارەزووی بازی یان شهوەت بازی ، وە یان پچراندنی سیلەی رەحم ، لێك ترازانی خێزانەکان و بەرز بوونەوەی رێژەی تەلاق دان لە دادگاکاندا ، هەروەها بێ رێزی کردنی بەرانبەر بەیەکتری هەروەکو ئەوان واتە جوولەکە گاوورەکان لە نێوان خۆیاندا ئە نجامی دەدەن ، بلاو بوونەوەی دیاردەی درۆ کردن بە ئاسایی بێ شەرمانە بلاو بوونەوەی بێ وعد وبێ پە یمانی ، بەبلاو بوونەوەی دیاردەی جاسووسی کردن لە سەر یەکتری بەناوی دەزگایی جیاجیا جاسووسی کردن وەکو جوولەکە گاوورەکان نموونەی دەزگایی ئەڤ بێ ئایی ، سی ئەی ئین ، مۆساد ئیسرائیلی ...هتد هەروها بلاو بوونەوەی ریبا سوو خواردن لە سیتەمی بانکی دا ئەمە دیاردەیەکی کوشندەیە خەلیکی بەروە ئیفلاس بوون و هەژاری نەداری بردووە ، هەروەها بلاو بوونەوەی بازاری ئازادیان بازاری سەر بەخۆ ئەمەش خەلکی فێری فێل و تەلە بێ زەمیری و بێ وویژانە کردن کردووە لەمامەلە کردن لە بازارانە ، وە قورخکردنی بازارانە لە لایەن خەلکانی دەست رۆیشتوو وەك پێ دەلێن : سەری رمەکە هەموو سەرچاوەی بازرگانی کردن و بازارەکان بۆ تەنها کەسێك قورخ بکرێت ، کۆ کردنەوە پارە وپوول و مال و سامان بە یاسایی کردن ،واتە هەموو شتێك دەکرێتە یاسا بەلام ج یاسایەك کە جوولەکە و گاوورەکان دایان رشتووە ، بەمانایەکی تر دزی کردن بردنی سەر وەت و سامانی ولاتان بە یاسایەکانی خۆیان ، کەچی دوورە لە رەوشتی موسلمان دزی کردن بە یاسا ، وەکو جوولەکە گاوورەکان لە هەر شوێنێك ئایین لە پەرژەوەندی ئەوان بێت ، ئەوا ئایین بەکار دەهێنن ، ئەگەر لە پەرژەوەندیان نەبێت بۆ دزی کردن و تالانی کردن یان دەسەلات و خرا پەکاری ئەو دژی ئایین دەوست دووژمنایەتی ئیسلام و مسلمانان دەکەن ، چونکە جوولەکە و گاوورەکان سیاست لە لای ئەوان بەمانایی دۆر کردن دێت لە ناو خەلکی دا ، بەهەمان شێوە موسلمانان جا بە حزبە ئیسلامیەکان و حزبە عەلمانیەکانیشەوە سیاسەتی نێو دەولەتی جوولەکە گاوورەکان پەیرەو دەکەن ، ووتمان سیاسەت بە مانای درۆ کردن دێت بۆ خەلکی ، ئیتر بۆ یە ئێستای کە موسلمانان لە هەموو ولاتانی ئیسلام دا تێ کەوتن تووشی فیتنە و ئاشوب ئاژاوە و برسیەتی هەژاری نەداری بوونەتەوە ئەمە لەسەر ئەوەی خۆ لێك چوواندن بە جوولەکە و گاوورەکان لە سیاسەت کردن دا ، ئیتر هیچ شتێك نەماوە هاوشێوەی بێ باوران و جوولەکە و گاوورەکان نەکەنەوە ، ئەمەش ئەوە دەگەیەنێ کە رۆژی کۆتایی نزیکە یان هەموو ئامازەکان بۆ نزیك بوونەوەیە لە رۆژی کۆتایی ، چونکە هەتاکو ئێستا لە نێو موسلمانان سەر کردەیەك یان پێشەوایەك نیە کە پێشەوایەتی بکات ببێتە رێبەر بۆ گشت موسلمانان ، نەمانی پیاو چاکان و نەمانی سەر کردەو پێشەوایی موسلمانانە کەو تووینەتە ئەم فیتنە ئاشوب ئاژاوەیە لەم زمانە دا ، ئەوەی سەر کردەی بەناو موسلمانان هەیە لە نێو دەولەتە موسلمانەکان بۆ نوونە ولاتی سعودیا بۆ تە عاملی یان چاو ساخی دەولەتانی زل هێز وەکو ئەمریکا رووسیا ، ئەوانیش کە سیاسەتی جوولەکە پەیرەو دەکەن ، ئەوە یە زۆر بەی ولاتان خۆیان دەفرۆشن و ولاتەکەشیان دەفرۆشن بە جوولەکە و گاوورەکان پشتیان پێ دەبەسن ، بۆیە باسی ولاتی سعودیام کرد چونکە سەرچاوە و سەرهەلدانی ئایینی ئیسلام لەویدایە شوێنی پێغەمبەری ئاخر زمانە چۆن دەبێت ئەوا شوێن کەوتووی جوولەکەو گاوورەکان بێت ، جا بەناو سەر کردە سەرۆکی ولاتانی ئیسلامی وا بکەن ، ئەی خەلکی سادە چۆن شوێنیان نەکەوێ ، بۆیە بۆ هەر نەتەوەیەك سەرکردە رەمزە بۆ گەلەکەی چونکە پێشەوایە خەلکی فەرمانەکانی جێ بەجێ دەکەن ، ئەگەر سەر کردە هەلە بکات ، ئەوا ولات تووشی کارەسات و نەهامەتی و قەیران لەسەر قەیران دەبێت ، لە ماوە کانی رابردووشدا بینیمان سەر کردەکا نمان چۆن خۆیان دوور خستەوە لە پەیرەوو پرۆگرامی ئیسلام جیان بەسەر هات مێژوو شاهیدە ، چارە نووسیان بەچی گەیشت و ولاتەکەیان تووشی قەیرانی دارایی و فیتنەو ئاژاوەو ئاشووب ، ئەمانە هەر هەموو هۆکار بوون بەوەی کە پشت بەست بە بێ باوەران وەکو جوولەکە و گاوورەکان ، وە شوێن کەوتنیان لە هەموو ئاستەکانی ژیاندا ،بەم کردارانەی کەو چاو لێکردن لە جوولەکەو گاوورەکان ولاتەکانیان وێران کرد و موسلمانانیان تووشی خرا پەکاری کرد ، بە گواستنەوەی ساسەتی ئەوان و گواستنەوەی رەوشتەکانیان و ئاکار خرا پەکاریەکانی ئەوان ، هیچ شتێکیان نەهێشت بۆ بنەمای ژیان کردن تەنها ئەوە نەبێت بلابوونەوەی سیاسەتی درۆ کردن سیاسەتی قورخ کردن بازرگانی و سیاسەتی کۆ کردنەوەی پارە و پوول بە بێ گوێدان بە حەرام و حەلال ، هەروەها سیاسەتی فریودانی خەلکی موسلمان بۆ بەدەست هێنانی بەرژەوەندیەکانیان ، ئێتر بلاو بوونەوەی ئەو ژەهرە کوشندەیە لەنێو موسلمانانداا هۆکاری سەرەکی ئەوەیە کە نەسەرکردە ی موسلمانان ماوە نە پیاو چاکان و نە مەلا حەق بێژە کان لە سەر مینبەرەکان ماوە ، چونکە هەر کەسێك بانگەشەی حەق بکات ، ئەوا دوو دەخرێتەوە لە مینبەرەکان یان لە ووتار دان ، هەروەها یان ئەوە تا بووختان و تۆمەتێکی قێزەونی دوور لە رەوشتی مرۆڤایەتی بۆ هەلدەبەست یان ئەوە تا دەی کوژن یان ئەوەتا بەندی دەکەن یان ئەوەتا دووری دەخەنەوە لە ووتاردان ، جا تاکە رێگا بۆ چارەسەر کردنی و یان خۆ رزگار کردن لەم فیتنە ئاشووبە گەرانەوە بۆ لای قورئان و سوننەت پەیرەو کردنی رێباز بەرنامە جوانەکەی ئیسلام ، لە سەر سوننەتی پێغەمبەری نازدارمان ﷺ ، خۆ دروو خستنەوە لە و فیتنەو ئاشووبە کە تێکەوتووین ..؟!

نەمانی ئەمانەت یان دەست پاکی

ئەو ئاماژانەی کە لە دوایدا باسیان دەکەین زۆربەی هەرەزۆریان ، بەلکو دەتوانین بلێن هەر هەموویان ڕوویانداوە هەتا کو ئێستاش هەر بەردەوامن و بەئاشکرا و ڕوون دەبینیرێن بوونەتە ڕووداوی بەرجەستە لەواقیعی ئەمڕۆی موسلمانان ، یەکێك لەم ئاماژانەش ئەوەیە نەمانی ئەمانەت یان دەست پاکی وەیان سپاردەکان کە بەخەلکی دەسپێردرێت ، چونکە بەڕاستی لەم ڕۆدا بەدەگمەن و تاکە تاکە دەبینرێت وەیان دەتوانین بلێن ئەو کەسانەی کە ئەمانەت دەپارێزن بەدەستی دەژمێردرێن ، بە دەگمەن دەبینین کە فەرمانبەرێك یان کارمەندێك وەیان بەرپرسێك دەبینرێت بە شیاوێتی وە یان شایەنێتی خۆی لە شوێنێك دانرابێت و بە دەست پاکی و بێ خیانەت ناپاکی کارەکانی خۆی ئەنجام بدات ، غش فرو فێل نەکات لە شوێنی کارەکەی یان ئەو شوێنەی کە وەك ئەمانەت پێ سپێردراوە ، بەلکو زۆر بەی زۆری خەلکی یان کارمەند و بەرپرسەکان وەیان ئەوانەی دەسەلات و فەرمانڕەوایان پێ سپێردراوە خیانەتی لێ دەکەن و دەستیان پاك نیە لە شوێنی کارەکەیان ،بەلکو بەپرسانی ئەمڕۆ کە ئەمانەتێك دەگرنە دەست بە چاوی پاروی قەلەو سەیری کاروباری خەلکی دەکەن ، وەیان شوێنەکەیان بە دەست کەوتوو غەنیمەت تێدەگەن ، وا دەزانن کاتێك بەپرسیارەتێکیان کردە دەست ئەوا ئەوان شیاون لەم شوێنە و ئیتر ڕاست و چەپ دەکەونە ناوی هیچ گوێ بەحەرام و حەلال نادەن ، وەیان هیچ گوێ بەمە نادەن کەوا وەکو ئەمانەت و سپاردە پێیان بەخشراوە ، ئیتر بەفکر و بیری خۆیان ئەوا دەست کەوتە بەو بەخشراوە ، بە هەموو جۆرەکانی ناپاکی خیانەت کردن و کەمەتەرخەمی لە ئەرکەکەی و وەیان دزی کردن لە کارەکەی وەیان وەرگرتنی بەرتیل و ڕیشوە لەسەر کارەکەی ، وەیان ناداد پەروەری کردن لە سەر کارەکە ، هەروەها کۆکرنەوەی پارە و پوول لەو ڕۆژەی کە دەست بەکار دەبێت ، ئەمانە هەر هەمووی دەبێتە هۆی لە دەستدانی ئەمانەت و ناپاکی لە پیشەکەی یان شوێنکەی کە بە ئەمانەت وەری گرتووە ، ئیتر نەمانی ئەمانەت لە نێوان خەلکی دا وەك قەرزو قەرزداری وەیان شتێك لە لای کەسێك دادەنێت ئەوا ناپاکی لێدەکات بە کەمی بۆ دەگەڕێنێتەوە ، وە یان قەرز دەدەی بەکەسێك ئەویش ناگەڕێنێتەوە ناپاکی لە وعد پەیمانەکەی دەکات ، وەیان قسەیەك لەلای کەسێك دەدرکێنی دەلێت بە ئەمانەت بەلام ئەو دەچێ بلاوی دەکاتەوە خیانەتی لێ دەکات وعدکەی ناباتە سەر ، بە شێوەیەکی گشتی هەموو شتێك ئەمانەت لەسەر شانمانە دەبێت بیپارێزین وەکو چاومان ڕاست گۆ بین لە بەلێن و پەیمانەکانمان مندالەکانمان ئەمانەتە خێزانەمانمان ئەمانەتە هاوسێکانمان ئەمانەتە ، شوێنی کارکردنمان ئەمانەت ،کەواتە هەموو شتێك بە ئەمانەت پێمان بەخشراوە دەبێت بیپارێزین،

بەلێ سەیر لەوە دایە ئەو کەسانەی کە کاری خیانەت ناپاکی و دەست پیسیان لێ ئاشکرا دەبێت لەم سەردەمەدا وەیان لەم زەمانەدا بەردەوام پلەو پایەیان زیاتر بەرز دەکرێتەوە ، ئەوانەشی کە خەلکانێکی بە متمانەو دەست پاك و ئەمانەت پارێزن و ئامادەنین خیانەت و ناپاکی لە ئەمانەت بکەن ، ئەوا لە سەر دەمەدا بە پیاو خراپ و گێل و نەفام و نەزان و خیانەت کار لە قەلەم دەدرێن، جا بە شێوەیەکی ناشرین لە شوێنەکانیان لادەبرێن جەندین بوختان و قەسەی نابەجێ سیناڕۆیی جیاجیان بۆ دروست دەکەن و بە ناپاك لە قەلەم یان دەدەن ، ئەمانەی کە باسمان کردن ڕۆژانە بە چاوی خۆمان دەیان بینین هەر هەمووی بەلگەن لە سەر ئەوەی کە ڕەحم بەزەیی و ئایینداری و خواناسی لە نێو خەلك و کاربەدەستان نەماوە ، هەر بۆیە خیانەتکاری دەکرێت بە دەست پاك و دەست پاکیش بە خیانەتکاری ، هەروەك ئەم فەرموودەیە پێغەمبەری خوا ﷺ ڕێك بۆ ئەم ڕۆ فەرموویەتی ..؟!

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((من أشراطِ السَّاعةِ: الفُحْشُ ، والتفَحُّشُ، وقطيعةُ الأرحامِ، وتخوينُ الأمينِ، وائتِمانُ الخائنِ)) . السيوطي في (الجامع الصغير) برقم (٨٢٠٨).

واتە : لە ئاماژەکانی ڕۆژی قیامەتدا ئەوەیە کە بەد ڕەوشتی و قێزەونی ، وە پچڕاندنی سیلەی ڕەحم ، وە خیانەت کار بە دەست پاك لە قەلەم بدرێت و دەست پاك بە خیانەتکار دابنرێت ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت :

((يْنَما النبيُّ صَلَّى اللّٰهُ عليه وسلَّمَ في مَجْلِسٍ يُحَدِّثُ القَوْمَ، جَاءَهُ أعْرَابِيٌّ فَقالَ: مَتَى السَّاعَةُ؟ فَمَضَى رَسولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عليه وسلَّمَ يُحَدِّثُ، فَقالَ بَعْضُ القَوْمِ: سَمِعَ ما قالَ فَكَرِهَ ما قالَ. وقالَ بَعْضُهُمْ: بَلْ لَمْ يَسْمَعْ، حتَّى إذَا قَضَى حَدِيثَهُ قالَ: أيْنَ - أُرَاهُ - السَّائِلُ عَنِ السَّاعَةِ قالَ: هَا أنَا يا رَسولَ اللّٰهِ، قالَ: فَإِذَا ضُيِّعَتِ الأمَانَةُ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ، قالَ: كيفَ إضَاعَتُهَا؟ قالَ: إذَا وُسِّدَ الأمْرُ إلى غيرِ أهْلِهِ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ)) . صحيح البخاري برقم (٥٩).

واتە : کاتێك پێغەمبەری خوا ﷺ لە کۆڕێکدا قەسەی دەکرد بۆ خەلکی ، الاعرابی یان دەشتە کییەك هاتە خزمەتی ووتی: کەی ڕۆژی قیامەت دێت ..؟! ئینجا پێغەمبەری خوا ﷺ بەردەوام بوو قسەی دەکرد ، جا هەندێك لە هاوەلان ووتیان : گوێی لێ بوو الاعرابی یان دەشتەکییەکە چی ووت : بەلام قسەی بەدلْ نەبوو ، وە هەندێکی تریش ووتیان : نا وانییە ..!! هەر گوێیی لێ نەبوو ،(بۆیە وەلامی نەدایەوە) تا کاتێ پێغەمبەری خوا ﷺ لە قسەکانی بۆیەوە فەرمووی : ئەو کەسەی پرسیاری لە بارەی ڕۆژی قیامەت کرد ..؟! پیاوێکیش ووتی : ئەوەتا ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : (هەرکات سپاردە یان ئەمانەت نەما وەیان فەوتا ئەوا چاوەڕوانی ڕۆژی قیامەت بکە) پیاوەکەش ووتی : نەمان و فەوتان چۆن دەبێت ..؟! پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : هەرکات کارو باری خەلکی کەسانێك کە شایستەی ئەو شوێنە نەبوون ، ئەوا چاوەڕوانی ڕۆژی قیامەت بکە ..؟!

❖ لە (حذيفة بن اليمان)- خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت :

((إنَّ الأمانةَ نزَلَتْ في جَذْرِ قُلوبِ الرِّجالِ، ثمَّ نزَلَ القرآنَ؛ فعَلِموا مِنَ القرآنِ، وعَلِموا مِنَ السُّنَّةِ، ثمَّ حدَّثَنا عن رفْعِ الأمانةِ، فقال: ينامُ الرَّجُلُ النَّومةَ، فتُقبَضُ الأمانةُ مِن قلبِه، فيظلُّ أثرُها مِثْلَ الوَكْتِ، ثمَّ ينامُ النَّومةَ، فتُقْبَضُ الأمانةُ، فيظَلُّ أثرُها مِثلَ أثرِ المَجْلِ كجَمْرٍ دحرَجْتَه على رِجلِكَ؛ فنَفِطَتْ، فتراهُ مُنْتَبِرًا وليس فيه شيءٌ، ثمَّ أخَذَ حصاةً فدحرَجَها على رِجْلِه، قال: فيُصبِحُ الناسُ يَتبايَعونَ لا يكادُ أحدٌ يؤدِّي الأمانةَ حتَّى يُقالَ: إنَّ في بَني فُلانٍ رجُلًا أمينًا، وحتَّى يُقالُ للرجُلِ: ما أَجْلَدَهُ، وأَظْرَفَهُ، وأَعْقَلَهُ! وما في قلبِهِ مِثقالُ حَبَّةِ خَردَلٍ -مِن خَردَلٍ- مِن إيمانٍ، قال: ولقدْ أتى عليَّ زمانٌ وما أُبالي أيَّكم بايَعْتُ فيه، لَئِنْ كان مُسلِمًا لَيَرُدَّنَّهُ على دِينُهُ، ولَئِنْ كان يهوديًّا أو نصرانيًّا لَيَرُدَّنَّهُ عليَّ ساعِيهِ ، فأمَّا اليومَ فما كنتُ أُبايِعُ مِنكم إلَّا فلانًا وفلانًا)). سنن الترمذي برقم (٢١٧٩).

واتە : کە پێغەمبەری خوا ﷺ دوو فەرموودەی بۆ باسکردین یەکێکیانم بەچاوی خۆم دی کە هاتنی ئەمانەن بوو چاوەڕێ ئەوی تریشیانم کە نەمانی یان فەوتانی ئەمانەتە ،فەرموودەی یەکەم ئەمە بوو ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : (ئەمانەت کە هاتە خوارەوە لەناخی دڵ ی پیاوچاکاندا ڕەگ و ڕیشەی دا کوتاو جێگەی خۆی گرت ، لە پاشدا بەرە بەر قورئانیش دەهاتەخوارەوە ، ئەوانیش بە فێر بوونی قورئان و سوننەت پەروەردەیان دەکرد)، لە پاشدا باسی هەلگرتنی ئەمانەتی کرد ، فەرمووی : (پیاو بخەوێ لێ ئەمانەت لە دڵ ی وەردەگیرێتەوە بەرە بەرە شوێنەکەی لە ناو دڵ نامێنێت و شوێنەکەی وەك پەڵەیە یان خاڵێ دەمێنێتەوە ، لە پاشدا خەوی لێ دەکەوێ ئەوەشی ماوە لە دڵ یدا نامێنێ ، شوێنکەی وە ك تلۆقی لێ دێ ، وەك ئەو پشکۆیە وایە بینێی بە قاچی خۆتەوە تلۆق دەکات تلۆپەکە تا ماوەیە دەمێنێ بەلام بشکۆکە نامێنێ ، ئەمانەتیش بەو شێوەیە نامێنێ ، لە پاشدا بۆ ڕوونکردنەوەی مەبەستە کە چەوێکی هەلگرت و تلانیەوە بەسەر قاچی خۆیدا . فەرمووی : (جا کە بەیانی هات خەلك سەوداو مامەلە لەگەل یەکتر دەکەن ، وای لێ دێ کەس ئەمانەت بەجێ نەهێنێ پیاوی ئەمین و دەست پاك ئەوەندە کەم دەبێ دەڵێن : لە ناو فلانە هۆز و خێلدا پیاوێکی ئەمین دەست پاك ماوە ..!! پیاوی ا پەیدا دەبێ هێندەی دەنکە خەرتەلەیە باوەر لە دڵ یدا نەماوە ، کەچی پێ دەڵێن : ئایی لە م پیاوە چەندە ژیرو عاقل و ئازاو نەبەردە وەیان چەندە زیرەکە ، ئینجا (حذيفة) دەڵێت : ئیتر ئەو زمانە نەماوە کە من دەربەست نەبووم لە گەل هەر کەسێکتاندا سەوداو مامەلە بکەم ، ئەگەر موسلمان بوایە دینەکەی ڕێگری ئەوەی لێ دەکرد گزی و ناپاکیم لەگەل بکات خۆ ئەگەر گاوور جوولەکە بوایە ئەو سەرکارەکەی ڕێگری ئەوەی لێ دەکرد گزی و ناپاکیم لەگەل بکات ، بەلام ئەمڕۆ مەگەر لەگەل فلان و فلان سەوداو مامەلە بکەم کە لێیان دلنیام ..؟!

تێبینی : بەلێ ئەم ئاماژانەی پێغەمبەری خوا ﷺ دەربارەی ڕۆژی کۆتایی کە باسی نەمانی ئەمانەت و دەست پاکی دەکات ، ڕێك وەك واقیقیەتی ئەمڕۆ مانە بەتەواوەتی ، ڕۆچووینە ناو ئەم تاوانە گەورەیە کە خیانەت کردن لە ئەمانەت و سپاردەکان ، زۆر لە بەرپرسان دەبینی لە شوێنە گرنگەکاندان پێگەی بەرزیان هەیە لە کۆمەلگادا کەئەمانە پەیوەندیان بە بەرژەوەندی تاك بەتاکی خەلکی هەیە ، وە مرۆڤی بە تواناو چاك دانامەزرێنن ، وە هەولدەدەن تەنها بەدوایی ئەو کەسانە دا بگەرێن کە وەکو خۆیان ناپاك و خیانەتکارە لە بەرژەوەندی گشتی دا ، وەیان تەنها ئەو کەسانە دادەمەزرێنن کە خزم و کەسی بەرپرسەکان خۆیانە وەیان بەرژەوەندیەکی هاوبەشی قێزەون لە نێوانیاندا هەیە ..!!

بێ گومان یەکێکی تریش لە ڕووەکانی نەمانی ئەمانەت ئەوەیە کە کاروباری خەلکی بکەوێتە دەست کەسانی نەشیا و نەشایستە بە پۆستەکەی لە دامو دەزگاکانی دەولەت داریدا ، هەروەها خەلکانێکی ناپاك و خیانەت کار و دزو جەردە پێشەوایەتی خەلك بکەن ، وە یان خەلکانێك ئەمانەت بگرنە دەست کە توانای بەرێوە بردنیان لاواز بێت و نەتوانن پارێزگاری لە مافی گشتی بکەن ، کە ئەمەش دەکات نەمانی ئەمانەت و بەفیرۆدانی مافی خەلك ، وە یان بەسووك ڕووانینە بەژەوەندیەکانی خەلکی ، کە ئەمەش دەبێتە مایەی فیتنە ئاشووب و ئاژاوەنانەوە لە نێو ولاتدا وەیان لە نێو دامودەگاکانی دەولەتدا ، ئیتر لێرەوە گەندەلی و فسادی سەر هەلدەدا بە هۆی چەندین کەس ناپاك خیانەتکارو نەشیاو نەشایستە لە ناو دامودەزگاکانی دەولەتدا ، چونکە ئەو کەسەی کە کاروباری خەلکی لە دەست دایە ئەمانەت نە پارێزی ئەوا لە کاتێکدا خەلکیش شوێچنی کەوتووی ئەو بن ئەوا بەهەمان شێوە خەلکیش ئەمانەت بە فیرۆ دەدن ئەمانەت لە نێوان خەلکیش نامێنێ، چونکە سەر کردە وەیان پێشەوای باش نیشانەو هەوێنی گەل نەتەوەیە ، وە ژێر دەستەی یان کار گوزارەکانی باشە ، وە خراپیش خراپی یە بۆیان ، بێ گومان ئەمانەت دان وەیان سپاردە دان بە کەسانی نەشیاو نەشایستە بەلگەیەکی ئاشکرایە لەسەر ئەوەی کە ئەم خەلکە هیچ پەیوەست و پەیوەندیەکی ئیمانیان نیە بە ئایینەکەیانەو ، کە ئەمە بەڕاستی لەو کاتانەدا ڕوودەدات کە خەلکی نەزان و نەشیاو نەشایستە بکەنە کار بەدەست ، ئیتر ئەو کاتە نەمانی ئەمانەت و دەست پاکی ڕوودەدات لە نێوان دەولەت و خەلکی بەگشتی ، متمانە نامێنی لە نێوان یەکتری دا ..؟!

(ابن حجر) دەلێت : (ڕوون کردنەوەی ئەم فەرمووودانە ئەوەیە کە بە پرسیاریەتی دانە دەستی کەسی ناشایستە لە کاتی بلاو بوونەوەی نەزانی ڕوودەدات کە زانستی شەرعی نامێنی بەرز دەکرێتەوە کە ئەوەش یەکێکە لە ئاماژەکانی قیامەت).

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سيَأتي علَى النَّاسِ سنواتٌ خدَّاعاتُ يصدَّقُ فيها الكاذِبُ ويُكَذَّبُ فيها الصَّادِقُ ويُؤتَمنُ فيها الخائنُ ويُخوَّنُ فيها الأمينُ وينطِقُ فيها الرُّوَيْبضةُ قيلَ وما الرُّوَيْبضةُ قالَ الرَّجلُ التَّافِهُ في أمرِ العامَّةِ)) . ابن ماجة برقم (٤٠٣٦).

واتە : ڕۆژگارێك وەیان سالانێك بەسەر خەلکی دادێ کە ڕۆژگاری فرت و فێل و تەلەکە بازییە ، بە جۆرێك خەلکی درۆزن بەڕاستگۆ دادەنرێ و خەلکی ڕاستگۆش بە درۆزن ، ئەمین و دەست پاك بە خیانەتکار و ناپاك ئەژمار دەکرێ وە خیانەتکار و ناپاك بە دەست پاك ئەژمار دەکرێت ، وە خەلکی (الرويبضة) دەبنە دەم ڕاستی و قەسەکەر دادەنرێن ، ووترا : (الرويبضة) چییە ..؟! فەرمووی : ئەو پیاوەیە کە کەم عەقل و کەم زانستە و دەست لە کاروباری گشتی خەلکی وەردەدات ..؟!

کەسانی بێ نرخ وهیچ پووچ و بێ شەرم کاروباری موسلمانان بەرێوە دەبن یان دەگرنە دەست

بەڵێ یەکێکی تریش لە ئاماژەکانی ڕۆژی دوایی ئەوە کە کەسانی بێ نرخ و هیچ و پووچ و بێ شەرم کاروباری موسلمانان بەرێوە دەبەن ، ئەمەش لە کاتێك دایە کە زاناکانی ئایینی پشت گوێ دەخرێت و پیاوچاکان زۆر بەیان دەمرن ، ئیتر دەسەلاتدارە بێ نرخەکان و هیچ و پووچەکان کاروباری موسلمانان دەدەنە دەست کەسانی بێ نرخ هیچ و پووچ هیچ لەبارانەبوو ، ئەو کەسانەن کە سووك ترین کەس و خراپ ترین کەسن و ئەمانە کەسانی نەزان و گێرە شێوێنی نێو کۆمەڵگاکانی موسلمانان ، چونکە ئەمان کەش هەواو بارودۆخی گونجاویان لە لایان دەسەهەلاتداران فەرمانرەوەکان بۆ هەلکەوتووە ، بێ گومان فەرمانرەوایی ستەمکار و زالم ئەم جۆرە کەسانە بەرهەم دەهێنن کە هاوشێوەی خۆیان بێت ئەمەش بۆ بەرژەوەندی مانەوەی دەسەلاتی خۆیان ئەم کەسانە دەهێنە پێش بۆ ئەوەی لۆبی وەیان بانگەشی بۆ دەسەلاتداری ستەمار بکات و بەرگریان لێ بکات بۆ مانەوەیان ، دەبینین لەم سەردەمەی ئێستادا کەسانێك کاروباری خەلکی دەکەوێتە دەست خەلکی بەگشتی سەرسورمان دەکات کەچۆن ئەو کەسانە کارو باری ولات بەرێوە دەبن کەچی شایستەی هیچ پلە و پۆستێك نینە ، وەکو لە کوردەواری دا دەلێن : (شایستەی بەخێو کردنی دوو بزن نیە) ئەو کەسانە تەنها بە سووك کردنی خۆیان کارو بار دەگرنە دەست ، چونکە هیچ ڕوویکیان نیە هیچ شەرمێکیان نیە ،ئەلێ (قازو مراوین بە هیچ ئاوێك تەر نابن)، هەروەها کەسانی بێ نرخ و نەزان و نەفام و هیچ پووچ بەهۆی بەرز بوونەوەی پلە پۆست مەنسەبەکانیانەوە دەر دەکەون ، لە راستی دا ئەوانە کەسانێکی سەر شەقامەکانن وەیان کەسانێکی یانە شوانەکان ئەو شوێنانەی هەواو هەوست ئارەزووەکانیان تێدا بەتال دەکەنەوە ، ئێ پرسیارێك چۆن ئەو کەسانە کاروکردەوەی چاك ئە نجام دەدەن ..؟! بەهۆکاری جیا جیا لە نێو کۆمەلگادا بەرە بەرە پلە کانیان بەرز دەبێتەو، ئەمەش بە هۆی ئەوەی کە هەموو خزمەتکردنی هۆکارەکانی ڕاگەیاند دەخەنە بەردەستیان بۆ پرو پاگەند درۆیینەکانیان لەم ڕۆژ کارەدا ، بە ملیۆنان دۆلار خەرج دەکەن بۆ بانگەشی فێك یان درۆیینەکانیان ، هەر بۆیە لەم زمانەدا ئەوەی کە بەناوبانگە ئەوەیە کە هیچ لە بارە نەبووە وەیان هیچ پووچ بێ نرخ سووك ریسوایە ، بۆیە بێ شەرمانە پلە و پۆست کاروباری موسلمانان دەکەوێتە دەستی ، شوێنە گرنگەکانی نێو کۆمەلگا یان نێو دەولەت دەگرنە دەست ، بە ئارەزووی خۆیان گاڵتە بە عەقل هۆشی خەلکی دەکەن ، ڕۆژانە شتێکی هیچ و بێ نرخ خەلکی سەرقال دەکەن ، بێ گومان ئەمە هەمووی هۆکارە بۆ ئەوەی کە دەسەلاتەکان و فەرمانرەواکان لە پشت ئەو گەمەو یارییەن ، ئەو جۆرە کەسانە دەهێنە نێو دەسەلات و کاروباری موسلمانیان دەخەنە بەردەست ،بۆ ئەوەی ستەم زولم و کارە قێزەونەکانیان زیاتر وزیاتر لە ناو کۆمەلگای موسلماناندا داگیرسێنن ، کەچی لە لایەکی تریشەوە خەلکانێکی ئیماندارو موسلمانی ڕاستە قینە نەجیب زادە و عاقل مەندو هۆشمەندو ڕۆشنبیرو لە فکری ئایینی ئیسلامی بانگەوازکاری ئیسلامی یان ئامۆژگار کاری خەلك کە پێشەنگە لە کارو کردەوەی چاکە بۆ خەلك ، هەروەها کەسانێکی کە خاوەن ئەزموون و شادەی بەرز و لە زانست دا وەکو پزیشك و یاساناس و ئەندازیارو ووتار بێژی ئایینی وەکەسانێکی داهێنەر لە بوار جیاجیا کانی زانستی ، وەیان کەسانێکی بەرێز و نەجیب زادە لە نێو خەلکی دا ، ئەمانە هەر هەموو پشت گوێی خراون وەلانراوەن ..؟! بەلام سەرەرای ئەوەی کەباسمان کرد هێشتان نسبەیەکی خەلکی باش و چاکە کار ماوە بۆ ئەوەی خەلکی ئاگادار بکاتەوە لەم ڕۆژگارەدا کە تێ کەوتووین.

❖ لە (ابو هريرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((والذي نَفْسُ محمدٍ بيدِهِ ! لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتى يَظْهَرَ الفُحْشُ والبُخْلُ، ويُخَوَّنَ الأَمِينُ، ويُؤْتَمَنَ الخَائِنُ، ويَهْلِكَ الوُعُولُ، وتَظْهَرَ التَّحُوتُ. قالوا : يا رسولَ اللهِ ! وما الوُعُولُ وما التَّحُوتُ ؟ قال : الوُعُولُ : وجُوهُ الناسِ وأَشْرَافُهُمْ، والتَّحُوتُ : الذينَ كَانُوا تَحْتَ أَقْدَامِ الناسِ لا يُعْلَمُ بِهِمْ)) . اخرجه ابن حبان برقم (٦٨٤٤).

واتە : سوێند بەو کەسەی کە گیانی محمدی بەدەستە ، قیامەت هەلناسێت ،هەتاکو فاحیشە یان داوێن پیسی دەبێتە ئاشکرا ،وە چاوچنۆکی ڕەزیلی زۆر دەبێت ، وە ئەوەی ئەمین و دەست پاك دە کرێتە خیانەت کار ، ئەوەشی خیانەت کارو ناپاکە دەکرێتە ئەمین و دەست پاك ، ئینجا پیاوی چاك لە ناو دەچێت و پیاوی نەزان و گێلۆ بێ نرخ هیچ و پووچ دەردەکەوێت ، ئینجا ووتیان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ (الوعول) چی یە ..؟! و (التحوت) چی یە ..؟! پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی (الوعول) واتە : پیاو ماقول بە شکۆمەندو شەرەف مەند پیاو چاك ، وە (التحوت) واتە : ئەو کەسانی لە ژێر پێی خەلکیدا بوون کەس پێیان نەدەزانی) وەیان کەسانێکی هیچ و پووچ بێ نرخ بێ شەرم و هیچ لە بارەوەیە نەبوون ..؟!

❖ لە (ابو هريرە) – خوا لێ رازی بێت – دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمویەتی :

((...فَذاكَ مِن أشْراطِها، وإذا كانَتِ العُراةُ الحُفاةُ رُؤُوسَ النَّاسِ، فَذاكَ مِن أشْراطِها...)) . صحيح مسلم برقم (٩)

واتە : بەلام باسی ئاماژەکانی قیامەتت بۆ دەکەن ... ئەگەر ڕووت و قووت و پێ خواس یان پێ پەتی بوونە سەرکردەی خەلکی ئەوا یەکێکە لە ئاماژەکانی قیامەت ..؟!

❖ لە (ابو هريرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سيَأتِي علَى النَّاسِ سنواتٌ خدَّاعاتُ يصدَّقُ فيها الكاذِبُ ويُكَذَّبُ فيها الصَّادِقُ ويُؤتَمنُ فيها الخائنُ ويُخوَّنُ فيها الأمينُ وينطِقُ فيها الرُّوَيْبضةُ قيلَ وما الرُّوَيْبضةُ قالَ الرَّجلُ التَّافِهُ في أمرِ العامَّةِ)) . ابن ماجة برقم (٤٠٣٦).

واتە : ڕۆژگارێك وەیان سالانێك بەسەر خەلکی دادێ کە ڕۆژگاری فرت و فێل و تەلەکە بازییە ، بە جۆرێك خەلکی درۆزن بەراستگۆ دادەنرێ و خەلکی ڕاستگۆش بە درۆزن ، ئەمین و دەست پاك بە خیانەتکار و ناپاك ئەژمار دەکرێ وە خیانەتکار و ناپاك بە دەست پاك ئەژمار دەکرێت ، وە خەلکی (الرويبضة) دەبنە دەم ڕاستی و قەسەکەر دادەنرێن ، ووترا : (الرويبضة) چییە ..؟! فەرمووی : ئەو پیاوەیە کە کەم عەقل و کەم زانستە و دەست لە کاروباری گشتی خەلکی وەردەدات ..؟!

❖ لە (حذيفة بن اليمان) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ الساعةُ حتى يكونَ أسعد الناسِ بالدنيا لكعُ ابنُ لكعٍ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢٠٩).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتاکو کە سانێکی سووك و ریسواو و بێ نرخ و کوری سووك ریسواو بێ نرخ ، دلّ بە دونیا خۆش دەکەن و بەختەوەرین کەس دە بە دونیا ..؟!

بەلێ ئەم فەرموودانە چەندینی تریش لە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەمە واقیعیەتی ئەمرۆی ئەم سەردەمەیە کە تێکەوتووین ، چونکە فەرموودەکان بەو پەری ڕاستگۆیی تەعبیرو لە واقعی ئەمرۆی کۆمەلگای موسلمانان دەکات لە سەرانسەری جیهاندا ، کە چۆن موسلمانان گرفتار بوونە بەدەست کۆمەلێك بەناو سەرکردەو پێشەواو دەسەهەلاتدرانێکەوە ، کە نە باوەر ئیمانیان هەیە نە لە خوا دەترسن ، بەردەوامن لە زولم ستەم کردن لە خەلکانی ژێر دەستەکەی خۆیان ، کەسانێکی ناپووت ناکەس بچەش دەهێنە پێشەوە بۆ بەرژەوەندی خۆیان ، چونکە ئەوە کەسانەی دەهێنە پێشەوە بەهیچ شێوەیەك شەرم لە سومعەی خۆیان ناکەنەوە بۆیە بەردەوام دەبن لە بەدرەوەشتی نادەدگەری و بلاو کردنەوەی هەموو ڕەوەشتە خراپەکانی مرۆڤ بە بێ شەرمانە ..؟!

كەم بوونەوەی زانستە شەرعیەكان بلاو بوونەوەی نەفامی و نەزانی

یەكێكی تریش لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی ئەوەیە كەم بوونەوەی زانستە شەرعیەكان لە نێو خەلكی دا مەبەست پیٚ زانستی ئایینە ، وە بلاو بوونەوەی نەزانی و بەدرەوشتی دوور لە سوود پێگەیاندنی تاكی موسلمان ، واتە : ئەو زاستانەی غیری ئایینی ئیسلام بلاو دەبێتەوە لە نێوان خەلكی دا ، بەلام لە بنچینەدا وایە كە مرۆڤی موسلمان خۆی فێری زانستی شەرعی بكات ئەو زانستەی كە فەرموودەی خوا پێغەمبەری خوایە ﷺ ئەویش قورئان و فەرموودە كان پێغەمبەری سەروەرمان پێشەواو مامۆستایی موسلمانان ، چونكە لەم سەردەمەدا ئەوەندە پەرە بە زانستەكانی تر دە درێت پەرە بە زانستی شەرعی نادرێت ، كەچی زۆر ترین سوود بە مرۆڤ دەگەیەنیٚ لە دونیا و لە قیامەتدا ، خەلكی خۆیان خەریك كردووە بە دوای گەران خۆشی ئارەزووەكانی دونیا پەرە بەزانستی شەرعی نادەن ، تەنانەت وای لێهاتووە ئەو كەسانەی كە گرنگی بە زانستی شەرعی دەدەن خۆیان لە كونچی مەزگەوتەكان بە دوای زانستی شەرعی دەگەرێن ، وە یان ئەو كەسانە بانگەشەی ئایینی ئسلام دەكەن خۆیان خەریك دەكەن بە فێر كردنی زانستە شەرعیەكان ، ئەوا لە نێو خەلكی بە كەسانی نەزان و گێل و دوا كەوتوو هەژمار دەكەن ، كەچی پێچەوانەكەی راستە ، ئەوەی لە زانستی شەرعی وەیان لەم ئایینەی ئیسلام تێبگە ئەوا سەر كەوتوو سەفراز دەبێت لە دونیا و لە قیامەت دا ، ئەوانەشی كە خۆیان بە شتی پرو پووچ زانستە بیٚ سوودەكان خەریك دەكەن ئەوا زەرەر مەندی دونیاو قیامەتن ، چونكە هیچ سوودێكیان پیٚ ناگەیەنی و دوارۆژیان بەرووو چارەنووسی خرا پە دەروات ، لە دونیا شەرمەزار دەبن لە قیامەتیش دا ریسوار دەكرێن ، بۆیەمەبەستمان لەو زانستانەیە كە بەد رەوشتی بلاو دەكەنەوە لە نێوان كۆمەلگا ئیسلامیەكاندا ، زانستی قورئان و سوننەتیان پشت گویٚ خستووە ، خۆیان بە شتی بیٚ سوود خەریك دەكەن ، بۆنموونە خەلكانێك هەن كە تەمەنێكی زۆریان بەسەر بردووەخۆیان بە موسلمان دەزانن جۆرەها پەرتووكی خراپ و نەشیاو بۆ گۆمەلگای ئیسلام بلاودەكەنەو ناوی شیان ناوە زانست ، وەیان خۆیان بە شیعرو پەخشان و چیرۆكی بیٚ سوود و هەروەها بەناو رۆمان ، وەیان بەم تەمە گەورەیە لە بەرچاوی خەلكی پەرتووكێكی زۆر بیٚ سوود دەخوێنەوە ، وەیان خۆیان بە تەماشاكردن سەیر كردنی كەنالە ئاسمانیەكان خەریك دەكەن ، وەیان خۆیان خەریك دەكەن بە یاری كردنی مندالان ، كەچی ناویشی لە خۆناوە باوك ، ئیتر ئەگەر باوك وابكات ئەی دەبێت لە دوایی خۆی چ نەوەیەك بەجیٚ بهێلێت ..؟! جا لەم سەردەمەدا (خوای گەورە) پەنامان بدە ،دەبێت بگەرێن ئەگەر لە چینیش بێت بەدوای زانستی شەرعی چونكە هەر ئەم زانستەیە سەر كەوتوو سەفرازین تێدیدا بۆ دونیا و قیامەت زۆز بە سوودە..؟!

❖ لە (ئەنسی كوری مالك) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((اطْلُبوا العِلمَ ولو بالصِّينِ؛ فإنَّه فَريضةٌ على كلِّ مُسلمٍ)) . الامام أحمد في (المنتخب مت العلل للخلال) ص (١٠٩).

واتە : دوایی زانستی شەرعی بكەن ئەگەر لە صین بێت ، چونكە فەرزە لەسەر هەموو موسلمانێك ..؟!

❖ لە (ئەنسی كوری مالك)- خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مِنْ أشْراطِ السَّاعَةِ أنْ يُرْفَعَ العِلْمُ، ويَثْبُتَ الجَهْلُ)) . صحيح البخاري برقم (٨٠) ، المسلم برقم (٢٦٧١).

واتە : لە ئاماژەكانی یان نیشانەكانی رۆژی قیامەت ئەوەیە كە زانستی شەرعی بەرز دەبێتەوە ، وە یان كەم دەبێتەوە نامێنی ، وە نەزانی و نەفامی جهل دەچەسپێت ..؟!

❖ لە (عبد الله كوری مسعود) و (ابو موسى الاشعرى) – خوا لێیان رازی بێت – دەگێرنەوە دەلێن : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ بيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ لَأَيّامًا، يَنْزِلُ فيها الجَهْلُ، ويُرْفَعُ فيها العِلْمُ...)) . صحيح البخاري برقم (٧٠٦٢) ، المسلم برقم (٢٦٧٢)،ابن ماجه برقم (٣٢٩١).

واتە : لە نزیك بوونەوەی رۆژی كۆتایی رۆژانێك هەن كە نەزانی تیایدا دێتە خوارەوە ، و زانستی شەرعی نامێنی و بەرز دەكرێتەوە ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَتَقارَبُ الزَّمانُ، ويُقْبَضُ العِلْمُ، وتَظْهَرُ الفِتَنُ، ويُلْقَى الشُّحُّ، ويَكْثُرُ الهَرْجُ...)) . صحيح البخاري برقم (٦٠٣٧) ، المسلم برقم (١٥٧).

واتە : لە نزیك بوونەوە رۆژی قیامەت ، كات لێك نزیك دەبێتەوە ، عیلم و زانستی شەرعی هەلدەگیریٚ و نامێنی ، فتنە ئاشووب دەردەكەوێت، بەخیلی و چاو چنۆكی وەیان رژدی بلاو دەبێتەوە (الهرج) واتە : كوشتار كردن زۆر دەبێت ..؟!

❖ لە (عبد الله كوری عمرو كوری عاص) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دە لێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ اللَّهَ لا يقبضُ العلمَ انتزاعًا ينتزِعُهُ منَ النَّاسِ، ولَكن يقبضُ العلمَ بقبضِ العُلماءِ ، حتَّى إذا لم يترُك عالمًا اتَّخذَ النَّاسُ رؤوسًا جُهَّالًا، فسُئلوا فأفتوا بغيرِ عِلمٍ فضلُّوا وأضلُّوا)) . صحيح البخاري برقم (١٠٠) ، المسلم برقم (٢٦٧٣) ، سنن الترمذي برقم (٢٦٥٢).

واتە : (خوای گەورە) هەرگیز زانست وەرناگرێتەوە لە ناو خەلكدا ریشەكێشی ناكات ، بەلكو رووح كێشانی زانایان ریشەكێشی دەكات ، ئەگەر ئەوان نەمان خەلك كەسانی نەزان دەكەنە گەورە و زانایی خۆیان ، ئەو كاتە پرسیاریان لیٚ دەكەن ئەوانیش بە بیٚ زانست فتوایان بۆ دەدەن خۆیان و خەلكیش گومرا و سەر لیٚ شێواو دەكەن ..؟!

ئیمامي (النووى) – رەحمەتی خوای لیٚ بێت – دەلێت : ئەم فەرموودەیە مەبەستی نەمانی زانستە كە فەرموودەكانی پێشتر روون دەكاتەوە كە نەمانی زانست بەوە نیە لەنێو دلدا بسرێتەوە كە پارێزگار كراوە بەلكو مانای ئەوەیە كە هەلگرانی دەمردن كە زانایانن و جا خەلكیش خەلكی نەزان دەكەن بە دەم راست كار دەكەن ، بە بیرو بۆچوونی حالیان جا خۆیان و ئەوان گومرا دەكەن ..؟!

تێبینی : وەكو باسمان كرد مەبەست لە زانستی ئایینی زانستی قورئان و سوننەتە كە ئەوەش زانستی میراتگری پێغەمبەرانە (عليهم السلام) لە بەر ئەوەی زانایان میرات گری پێغەمبەرانن وە بە نەمانیان زانست دەرواو نامێنی و سوننەتی پێغەمبەریش ﷺ دەمریٚ وە بیدعەكان دەردەكەون و نەزانی گشت خەلك دەگرێتەوە ..؟!

❖ له (ابی امیه الجمحی) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوه دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ من أشراطِ الساعةِ أنْ يُلتمسَ العلمُ عند الأصاغرِ)) . الشيخ الالباني في (الصحيح الجامع) برقم (٢٢٠٧).

واته : له ئاماژەكانی رۆژی قیامەت ئەوەیه كه خەلكی له لای كەسانی بچووك به دوایی زانست دەگەریّن ..؟!

تیّبینی : مەبەست لەم فەرموودەیه ئەمەیه ئەو كەسانه نەك بەتەمەن بچووكن زانستی شەرعی یان پیّ نیه ، بەلام كەسانی نەفام و نەزانن جگه له زانستی شەرع راستی دروست ، بەلكو شتی بدعه بیّ سوود بلاو دەكەنەوه ، هیچ له زانستی شەرعی نازانن ، بیر كردنەوەیان وەك بیركردنەوەی مندالانه ،به ئارەزووی خۆیان قسه بۆ خەلكی دەكەن فتوا دەدەن كه هیچ زانیاری شەرعیان له لا نیه ..؟!

❖ له (عبدالله كوری ابي الهذيل) – خوا لیّ رازی بیّت – پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((وكان خطباءُ منابركُم عبيدُكُم، وركنُ [فقهاؤكُم] إلى ولاتِكُم، فأحلّوا لهُم الحرامَ، وحرّموا عليهِم الحلالَ، وأفتوهُم بما يشتَهونَ)) . ابن حجر العسقلاني في (المطالب العالية) (٨٦/٥)، و للذهبي في (الميزان الاعتدال) (٤٦/٣).

واته : ووتار بیّژەكانی مینبەرەكان بوونه كویلەی دەسەلاتداران ، وه زاناكانی بواره شەرعیەكان چوونه پشتی فەرمانرەواكانەوه ، وەیان بوون به پیاو دارو دەستەی ئەوان و حەرامیان بۆ حەلال كردن و حەلالیان لیّ حەرام و به ئارەزووی دلی بەرپرسەكان و دەسەلاتداران فەتوایان بۆ دان ، ئەوا چاوەروانی رۆژی كۆتایی بكەن ..؟!

تیّبینی : بەراستی وا بزان ئەم فەرموودانەی كه ئاماژەمان پیّ كرد پیّویستی به روون كردنەوەی زۆر نیه هەر هەموویان روون و ئاشكرانه كه لەم سەردەم دا روودەدەن بەردەوامه له روودانیان ، چونكه هەر كەسیّك كه (خوای گەوره) دوو چاو دوو گویّچكەی پیّ بەخشی بیّت ، ئەوا دەزانی راستی هاتنەدی ئەم فەرموودانه زۆر راست و دروسته ریّك لەم رۆدا روویانداوه هاتوونەته دیّ ..؟!

بەلیّ ئەگەر سەرنج بدەین دەبینین زانستەكانی دونیا هەر له زیاد بوون دایەوه ، چونكه مەبەست لەم فەرموودانەی كه باسمان كرد زانستی دونیا نیه ، بەلكو زانستی شەرعیه ، جا له فەرمودەیەك وەكو باسمان كرد له پیّش دا پیّغەمبەری خوا ﷺ دەفەرمووی : (جا پرسیاریان لیّ دەكەن ئەوانیش فتوایان بۆ دەدەن به ئارەزووی خۆیان ئینجا خۆیان گومرا دەكەن و ئەوانیش گومرا دەكەن) بیّ گومان جا گومرایی یان سەر لیّ شیّواو هەر له نەفامی و نەزانینی زانسته شەرعیەكان سەرهەلدەدا ، چونكه زانایان شەرعی كاردەكەن بۆ ئەوەی به عیلم و زانستەكانیان ئۆممەتی ئیسلام تیّ بگەیەنین لەم زانسته شەرعیه له هەموو بوارەكانی شەرعدا ، ریّگایی ریّنمای راستیان پیّ نیشان ئەدەن لەبەر ئەوەی عیلم و زانست به بیّ كردار سوودی نیه ، بەلكو دەبیّته بەلایەك بۆ خاوەنەكەی.

ئیمامی (الذهبي) – رەحمەتی خوای لیّ بیّت - دەلیّت : جا زانایان تەنیا كەمیّ له زانست نەبیّ پیّیان نه بەخشراوه بەلام ئەمرۆ كەمیّكی كەم نەبیّ له زانستەكان نەماوه له نیّو خەلیّكی ژماره كەم دا وه كەمیش لەم ژماره كەمه كردار بەم زانسته كەمه دەكەن جا هەر (خوای گەوره) پشت و پەنامان بیّ ..؟!

پرسیار ئەگەر ئەمه له سەردەمی ئیمامی (الذهبي) وابوو بیّت ئەی له سەردەمی زمانی مه كه سەردەمی تۆره كۆمەلایەتیەكان و فیس بووك تیكتۆك و به هەزاران شتی بیّ سوود یاری و گەمه یانەشەوانەكان لەشفرۆشی ئافرەتان بەئاشكرا ، مەی خواردنەوه له نیّو موسلمانان به ئاشكراو ریّگه پیّدراو له لایەن دەسەلاتدارانەوه خواردنی ئەو ماده هۆش بەرانه له نیّو گه نجان ، زۆر بوونی درۆ كردن كوشتاری موسلمانان ، هەروەها رۆژانه خەلكی ئەوەندەی سەرقال ماندو بوونی دونیا خۆشیەكان پر كردنەوەی ئارەزووەكان ئەوەنده خۆی ماندوو ناكات به خویّندنەوەی پەرتووكیّكی بەسوودی زانستی شەرعی یان پەرتووكیّكی بانگەوازی ئایین ئیسلامی لەلایان زاناكانەوه بەداخەوه ژمارەی زاناكانی شەرعی ئیّستا به پەنجه دەژمیّردریّن ، خەلكی متمانەیان به ووتار بیّژه كانیش نەماوه له مینبەرەكان چونكه به شان وبالی بەر پرسەكان هەلدەدەن و لایەنگیری دەسەلاتەكان دەكەن به ناحەق كەمیّ خۆشی دونی یان بۆ كەمیّك پاروه نانیّك ، ئەمانه ووتمان لەسەردەمی ئیّمەدایه ، ئەی كه له سەردەمی ئیمامی (الذهبي) وابوو بیّت ، ئەی قور بەسەر به سەردەمی ئیّمه دا تووشی چ فتنه ئاشووب قوراویّك بووینەتەوه ، (خوای گەوره) پەنا مان بده ، ئینجا وای لیّ هاتووه بەردەوام زانستی دونیا زیاد دەكات، وه زانستی شەرعی كەم دەبیّتەوه خەلكی تاكو وای لیّدیّت خەلكی واجباتەكانی ئیسلام نازانن هەر وەك له فەرموودەیه هاتووه ..؟!

❖ له (حذيفة كوری اليمان) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوه دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَدْرُسُ الإسلامُ كما يَدْرُسُ وَشْيُ الثوبِ، حتى لا يُدرى ما صيامٌ و لا صلاةٌ و لا نُسُكٌ و لا صدقةٌ، و ليَسْرِى على كتابِ اللهَ عزَّ وجلَّ في ليلةٍ فلا يبقى في الأرضِ منه آيةٌ، و تبقى طوائفٌ من الناسِ : الشيخُ الكبيرُ و العجوزُ، يقولون : أدْرَكْنا آباءَنا على هذه الكلمةِ : " لا إلهَ إلا اللهُ "، فنحنُ نقولُها)) . الشيخ الالباني في (السلسلة الصحيحة برقم (٨٧) صحيح على شرط المسلم .

واته : وانەكانی ئیسلام رۆژ به رۆژ له كەمی دەداو كالّ دەبیّتەوه وه له نیّو دلی خەلك هەر وەك نەخشی كراس كه نەخشی كالّ دەبیّتەوه تاكو وای لیّ دیّت نازاندریّت رۆژوو چی یه ، وه نویّژ چی یه ، قورئان چی یه ، خیّرو صدەقه چیه ..؟! وه شەوی بەسەر قورئاندا رەت دەبیّت لەسەر زەوی دا یەك ووشەی تیا نامیّنیّ جا خەلك كۆمەل كۆمەل دەمیّنیّ لەریش سپیان و پیران دەلیّن : ئیّمه باوك و باپیرا نمان بینی ووشەیەكیان ئەوت كه دەیان ووت : (لا إله إلا الله) وا ئیّمەش دەیلیّن ..!!

تیّبینی : ئەم دیاردەیه روویداوه یەكیّك له ولاته كانی رووسیایی سۆفیەت دا كه له كەنالیّكی تەله فزیۆن بینیم ، خەلكانیّك دەیان ووت : باب باپیرا نمان ئیسلام بوونه، نویّژ و رۆژوو یان دەگرت ، بەلام هیّشتا ئەم دیاردەیه له ولاتانی ئیسلام رووینەداوه ، بەلكو ئەم دیاردەیه رۆژ بەرۆژ و بەروه بەره له ناو نەوەكان روودەدا ، چونكه نەوەكانی ئیّستا زۆر بەیان هیچ زانیاریان له سەر ئایینەكەیان نیه ، ئەوەنده به دوایی پۆپ جی و تیكتۆك فیس بووك شتی بیّ سوود دەچن ، ئەوەنده گرنگی نادەن به زانستی شەرعی ئایینەكەیان ، ئەوەی كه ئیّستا باس دەكەم هیّشتا باشه خەلكی باش و چاك هەر ماوه روو له مەزگەوته كانه ، بەلام رۆژگاریّك دادیّ ئینجا نازانین ئیّمه دەی بینین یان نا ، بەلام (خوای گەوره) پەناما بده هەر زانستی شەرعی به تاواوەتی له نیّو جیلی یان نەوەی داهاتوو دا دەبیّته عەیبه ، خەلكی ئەوەنده روو له دونیایه دین و ئایینەكەیان له بیر چۆتەوه كەس بەلای زانسته شەرعیەكانەوه هەر ناچیّت ، بەلكو خۆیان به دونیا ئەمرۆ كەچەنده بیّ نرخه خەریك دەكەن ، ئەگەر كەسیّك ئەهلی مەزگەوت قورئان و سوننەت بیّت ، ئەوا به كەسیّكی گیّل و نەفام و نەزان و دواكەوتوویی له قەلەم دەدەن ، (پەنا به خوا لەم فیتنەیه) ..؟!!

زۆر بوونی دەزگای پۆلیس و ئاسایشیەکان

❖ لە (ابو أمامه الباهلی) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیچغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سَيكونُ في آخِرِ الزَّمانِ شُرطةٌ يَغدونَ في غضَبِ اللهِ، ويَروحونَ في سخَطِ اللهِ، فإيَّاكَ أن تَكونَ مِن بِطانتِهِم)). للسيوطي (جامع الصغير) برقم (٤٧٥٤). واتە : لە رۆژەکانی کۆتایی زمان جۆرە پۆلیسیٚك دەبن کە لە توورە بوونی (خوای گەورە) دا رۆژ بەسەر دەبن لە رقی (خوای گەورە) دا رۆژیان لیٚ ئاوا دەبیٚت خۆت بپاریٚزە نەکەیت لەدەست پیٚوەندی یان کۆیلەی ئەوانە بیت ..؟!

بەلیٚ بەرساستی لەسەر دەمانیٚکی رابردوو دا ، کە دەولەتی خەلافەتی ئیسلام حوکمی ناوچەکانی ژیٚر فەرمانرەوایی خۆی دەکرد ، هە یمەنەی دەولەتی خەلافەتی ئیسلامی بەرقەرابوو ، ئەوکاتە تەنها لە شارە گەورە کاندا بنکەیەکی پولیس وەیان بنکەیەکی سەر بازی هەبووە ، ئەو بنکەیەش پاراستنی وەیان پاریٚزگاری کردنی لە ئاسایشی خەلکی وەیان پاراستنی سەرو مالی خەلکی لە ئەتۆ دابووە ، هەروەها دەست گیر کردنی تاوانباران بە فەرمانی قازی شەرعی موسلمانان ، بەلام ئەگەر سەرنجیٚك بدەینە ئەم زمانەی ئیٚستا کە تیٚدا دەژین وە ئەو دەزگایانەی ئەمرۆ لە سەرانسەری جیهانی ئیسلامدا هەن بە چەندین ناوی جیاجیا وەیان چەندین ناو جۆراو جۆرە هەنە وە چەندین لقی جۆراو جۆریان لیٚ بۆتەوە ، ئەویش وەك (المخابرات ، أستخبارات ، الامن القومی، قوات الامن وطني ، الامن الداخلی ، طواري ، قوات خاصة ، مكافحة الارهاب ، الامن العسكري ، الامن الدولة ، جهاز الامن ، الامن السيطرات، الشرطة المحلي ، الشرطة الكهرباً ، الشرطة البيئية ، الشرطة البلدية ، الشرطة المرور ، الشرطة النجدة ، الشرطة الجوازات ، الشرطة الجنسية ، الشرطة الحراسات الداخلية ، الشرطة قوات الحدود ، الشرطة النفت ، الشرطة المكافحة ...هتد

ئەمانەی کە باسمان کرد کە بە هەزاران کارمەندیان هەیە هەموویان لە ناو یەك دەولەتدانە ، هەر یەکەشیان بە جۆرە ها شیٚوە سزایی خەلکی دەدەن ، ئیٚتر هەر یەکەیان بە شیٚوازی خۆیان سزای خەلکی دەدەن ، هەیانە سزاکانیان زیدانی بەند کردن ئەشکە نجەدانی لیٚ دەکەویٚتەوە ، هەشیان بە شیٚوازی غەرامەکردن ژماردنی پارە خەلکی سزادەدن ، ئیتر لە ناو ئەم هەموو دەزگای پۆلیس ئاسایش و سەربازیە خەلکی لەم سەردەمە دا چۆن رزگاری دەبیٚت تووشی نەهامەتی ئازاردان و ئەشکە نجە زولم ستەمکاری نا بیٚتەوە ، چونکە هەریەك لەم دەزگایانەی کە باسمان کرد جۆراو جۆر لە شیٚوازی ئازاردان و ئەشکە نجە پەیرەوە دەکەن ، جا هەلکوتانە سەر مالی خەلك بیٚت بەناحە ، وە یان ریٚگر کردن جەردەیی بیٚت کە مال خەلکی بەناحەق بخۆن ، وەیان سەر کوتکردنی دەنگی ئازادی رادەر برین بیٚت ، وەیان زەوت کردنی مال خەلك دەست بە سەرداگیر کردن سەر وەت سامانی خەلکی بیٚت ، وەیان تۆمەت هەلبەستن بە ناراوا بۆ خەلکی بەناوی ئاسایشی قەومی ، وە یان بەناحەق زیندانی کردن خەلك بە نا داد پەروەرانە و نادادگەری کردن ئەمەش ستەمیٚکی یەکجار گەورە ، جا سەرەرای زیندانی کردن هەندیٚك خەلکی لەم دامودزگایانە بە شیٚوازیٚك خەلکی ئەشکە نجە دەدن کە پیٚغەمبەری خوا ﷺ بۆی باسکردووین لە فەرموودەکانی دا ، هەر بۆیە ئەم بابەتە بە دریٚژی باس دەکەین چونکە ستەم کردن یەکیٚکە لە تاوانە هەر گەورەکان ، هەلبەتە ئەو دەزگایانەی کە باسمان کرد بۆ پاراستنی دەسەلاتدارانی ستەمکار دامەزراون ، چونکە سەربازانیٚکی زۆریان لە دەوری خۆ کۆکردیتەوە بۆ پاراستی بەرژەوەندیەکانیان وەیان پاراستنی کەس کارو خاو خیٚزانیان، هەر ولاتیٚك دەزگایی ئاسایش و پۆلیس و سەر بازی زۆر بیٚت ئەو بەلگەیە لەسەر ئەوەی ئەم ولاتە لە خەلکەکەی خۆی دەترسیٚت باوەری پیٚ نیە ، لەبەر ئەو زولم ستەمەی ئە نجامی دەدا بەرانبەر بە خەلکانی ژیٚر دەستەکەی خۆی یان خەلکانی ماف خوراو ،بیٚ گومان یاساکانیا بۆ خۆ داتاشیوە و یاسای عورفی بەکار دەهیٚنن جگە لە یاسای قورئان و سوننەت دەستووری ئیسلام بۆیە یاساکانی لە گیرفانی خۆی دەردەهیٚنن ، دادگاو محکمەکانیان لە بەرژەوەندی خۆی بەکار دەهیٚنن ، چونکە دادگا دادگەری هیچ بەهایەکی نامیٚنی ، دادگان ریسوا دەکەن بە دەست تیٚوەردان و کاری قیٚزەونی نادادگەری ناحەق بەرانبەر خەلکی بیٚ تاوان ، چونکە ئەوان خیانەتکار دەکەن بە دەست پاك ، دەست پاك و دلسۆز دەکەن بە خیانەتکاور نا پاك ، هەر بۆیە دامودەزگای زۆر دادەمەزریٚنن بۆ پارستی خۆیان و مانەوەیان لە دەسەلاتەکان ، ئەم دزگایانەش بۆ ئەوەیە کە هاولاتیان سەر کوتکردن دا پلۆسینی هەموو بەها مرۆییەکان ئەو خەلکانەشی کە داوای مافی خۆ دەکەن بە شیٚوەیەك لە شیٚوەکان کە دەنگ نووزەیەکی نارەزایی وەیان رەخەنیەکیان هەیە وەیان داوای مافی خۆیان دەکەن ، لە دژی سیستەمە ستەمکارەکان و زۆر دارەکان ، ئەوا بە هەموو شیٚوەیەکی ئازاردانی دەروونی جەستەی قەرگیان پر دەگەن لە ژەهر وەیان ئەشکەجەیان دەدەن کە فیرعەونەکانی میصر ئەوایان نەکردووە ، ئیٚتر ئەمانە دەزگاو پاسەوانەکان و جەلادەکانیان لە خەلکی بەردەدەن بە شیٚوازیٚکی دەرندان کیٚبل بەدەست وەیان قامجی بەدەست کالفامانە خەلکی دەجەوسیٚنەوە ئازار ئەشکەجەیان دەدەن ، ئەوەی نەکراوە ئەوان ئە نجامی دەدەن دوور لە بەها مرۆییەکان هیچ نرخیٚك بۆ مرۆڤ دانانیٚن ، بە جەند هەزاران کەس کە کارو پیشەیان بە شیٚوە یە خزمەتکارو کویلەی دەست ستەمکارەکانن ، لەسەر ئەشکە نجە دان ئازارانی خەلکی خویٚن مژینی خەلکی ژیان دەکەن ، ئەوان موچەکانیان بەم شیٚوەیە دەست دەکەویٚت ، ئەوەی زەرەیەك وویزدانی هەبیٚ بۆ ژیانی کەمی دونیا ئەم کارە قیٚزەونە و کویلەی دەسەلاتدارەکان نابیٚ ، بەم شیٚوازە درەندانە مووچە و کارو پیشەکانیان حەرام دەکەن ، منیش پیٚم وایە هیچ میلەتیٚکی ئەم رۆ لە جیهاندا هیٚندەی میلەتی کوردی موسلمانان ئازارو ئەشکە نجەی نەدیوە لە رژیٚمە ستەمکارەکانی یەك لە دوایی یەکی عیٚراق بەتایبەتی ، هەر لە سەر دەمی دامەزراندنی عیٚارقی مەلیکایەتیەوە هەتاکو ئەمرۆ خەلکی کوردستان بەتایبەتی تووشی زولم و ستەمی ئەم رژیٚمانەی یەك لە دوایەکی عیٚراق بووە ، جا بە ئەنفال کردن و خابوور کردن و زیندانی کردنی هەزاران کورد باشووری کوردستان ، وە ویٚران کردنی گوندەکانی کوردستان کیمیاباران کردنی ناوچەکانی کوردستان بەتایبەتی شاری هەلەبجە ، و زیندانەکانی نگرە سلمان و ابوغریب ، وە زیندانەکانی ئەمنی هەولیٚر چا یخانەی بایز ، ئەمنی سلیمانی ئەمنەسوورەکە ، هەر بۆیە باس لەم ئەم دەسەلاتدارانەی ع رابردووی عیٚراق دەکەم چونکە هیچ میلەتیٚك بەقەد میلەتی کورد ئازارو ئەشکە نجەی نە بینیوە ، وە هیچ میلەتیٚکیش بەقەد میلەتی کورد لە راستی دورستی ئەم فەرموودەیە ناگات ، چونکە میلەتی کورد خۆی پیٚدا بەم جۆرە ئەشکە نجەیە تیٚپەریوە ، زامی ئەو کیٚبلە رەشانەی کە لە کلکی مانگا دەچن بە جەستەی رۆلەکانیەوە دیاریە ، (تەنانەت باوکی خۆم لە شاری هەولیٚر گیرا بوو ، لە یەکیٚك لە زیندانەکانی حزبی بە بعس رژیٚمی (صدام حسین) کە لەسالانی (١٩٨٥-١٩٨٦) گیرا بوو ، منیش لە گەل دایکم و دا پیرەم و مامەکانم دەچووم بۆ سەردانی کردنی باوکم ئەو کات من تەمەنم نزیکە (٣-٤) سالی بوو کەمیٚك بریم ماوە ئەو کەسانەی پاسەوانی زیندانەکە بوون زۆر سامناك و ترسیٚنەر بوون ، رۆژیٚکیان من پاسەوانیٚك بە توندی لە دەرگای داوە کە گیراوە کان بیٚنە دەرەوە ، سەردانی کەرەکانتان هاتووە ، منیش لە بەر دەرگابوو زۆر ترساوم راتەرەجەکیم ، باوکم قسە بە ئەمنەکە وەیان پاسەوانەکە دەلیٚت : باشە بۆ وات کرد ئەو مندالە ترسا لەبەر تۆ ، ئەویش دەلیٚ خەلی ولی ، باوکم لە زیندان لیٚدەدا ، دواتر بۆ ماوەی چەند حەفتەیەك لە ژیٚر ئەشکە نجە و زیندان مابوویەوە لەسەر من ، باوکم بۆی گیٚرامەوە ، ئەمەش کە فەرموودەکەی پیٚغەمبەری خوا ﷺ بە چاوی خۆمان بینیمان ، بەداخەوە ئەو ولات بەم شیٚوەیە شۆرشی بۆ کرا ، ئیٚستاش کەو تووتە دەستی هەندیٚك کەسی ناکەچ بەچە خۆ فرۆش و جاش گیٚرە شیٚوێن بەژەوندی چی کویلە و هیچ و پووچ بیٚ نرخ هیچ لەبارەوە نەبوو ،مەبەستم تەنها ئەو کەسانیە کە بە خویٚنی شەهیدان دەست کەوتی گەورەیان بەدەست هیٚناوە هیچ بەم کوردیەتیە ماندوو نەبوونە لە حازرەکی هاتوونە ، تەنها بیر لە ئارەزووەکانیان دەکەنەوە ، خەریکی خۆ دەولەمەند کردن و کۆکردنەوەی سەر وت سامانی خەلکی بە ناحەق دزی جەردەیی کردن نا پاکی کردن لە ولات بە قسەی بریقەداری لووس جلەوی دەسەلاتیان گرتووە ، ئەمانە خیانەت کارو نا پاکن ، بۆیە لەم سەردەمەدا ئیٚمەی میلەتی کورد بەدەست گەندەلی نا داد پەروەریەوە دە نالیٚنین ، خەلکانی نەزان و نەفام کالفام جەلەوی دەست هەلاتیان گرتووتە دەست ، وەیان خەلکانیٚك لە مەی خانەکان دەورە بوونە ئەوان حکم دادگەری خەلکی کوردستان دەکەن ، کەچی میلەتیٚکی مسلمان میلەتیٚکی بەرەحم بەزەیی تووشی ئەم نەهامەتی فیتنە ئاشووبە بووە ، دوژمنان زال بونە بەسەر میلەتی کورد ، چونکە لە نیٚوە خۆ یەگرتوو نەبوونە ، هەر خیانەت نا پاکی کردن لە یەکتری دەکەن ، جاسووسی بەسەر یەکتری دەکەن ، دەبنە دار دەستی دوژمنانیان ، وەکو ئیٚستا کە رووەدا شیعەی عیٚراق دەسەلاتی گرتۆتە دەست بە کەیفی خۆی یاری بە میلەتی کوردی موسلمان دەکات ، هەر رۆژەو بیانوویٚك دەگریٚ ، جاریٚك دەلیٚت نەوت جاریٚك دەلیٚ خالە سنوورییەکان جاریٚ دەلیٚ داکاتی ناوەخۆ جاریٚ دەلیٚ ناوچە کیٚشە لەسەر کان ، هەر رۆژەو بەهانیە جاریٚ درۆن دەبارینی بەسەرمان ، بەداخەوە ئیٚمەش ئەوەند بیٚ دەسەلات بووینە ناتوانین بەرگری بکەین لە خۆمان ، چونکەئەوەش بەهۆی بەرژەوەندی زۆری بە پرسەکان لە بەر مال وسەروەت سامان کۆمپانیەکانیان بەرگری لەولات ناکەن ، کەچی پیٚشتر چوار پیٚشمەرگە شەری یەك پاریٚزگای دەکرد ، ئیٚستا کورد بەر گری لە نەتەوەکەی خۆی پیٚ ناکریٚ ..؟! ئەمەش دەگەریٚتەوە بۆ ئەوەی لاوازی دین ئیمان و تاکی کورد ، چونکە ئەوەند بەلای پر کردنەوەی ئارەزووەکانی دونیان ، ئەوەندە پەر بە ئایینەکەمان نادەین کە گەرانەوەیە بۆلای ئایینی (خوای گەورە) قورئان و سوونە، خۆمان لە بیر کوردووە کە بەنەتەوە کوردی مسلمانین ، بەلکو پشت بەکافرو جوولەکە گاورەکان دەبەستین بۆیە حالمان بەم حالە گەیشتووە ..؟!

❖ له (ابو أمامه الباهلى) – خوا لىٰ رازى بێت – ده گێڕێتەوه دەڵێت : پێغەمبەرى خوا ﷺ فەرموويەتى :

((يكونُ في هذه الأمَّةِ في آخرِ الزَّمانِ رجالٌ معهم سِياطٌ كأنَّها أذنابُ البقرِ يغدون في سخطِ اللهِ ويروحون في غضبِهِ)). اخرجه احمد برقم (٢٢١٥٠).

واته : له رۆژى كۆتاى وەيان ئاخر زمان پياوانێك پەيدا دەبن لەم ئۆممەتى من دا ، قامچيان پىٰ يە هەر دلێى كلكى مانگايه ، بەيانى تا نيوەرۆ له رقى (خواى گەوره) دا دەبن ،وه نيوەرۆش تا له توورەبونى (خواى گەوره) دا دەبن ..؟!

❖ له (ابو هريره) – خوا لىٰ رازى بێت – ده گێڕێتەوه دەڵێت : پێغەمبەرى خوا ﷺ فەرموويەتى :

((صِنْفانِ مِن أهْلِ النَّارِ لَمْ أرَهُما، قَوْمٌ معهُمْ سِياطٌ كَأَذْنابِ البَقَرِ يَضْرِبُونَ بها النَّاسَ ، ...)). صحيح المسلم برقم (٢١٢٨).

واته : دوو صنف هەن له ئەهلى ئاگر من نەم ديون (واته : له دواى خۆمدا پەيدا دەبن) صنفى يەكەميان كه سانێكن قامچيان بەدەسته له كلكى مانگا دەچێت له خەلكى دەدەن ...؟!

❖ له (ابو هريره) – خوا لىٰ رازى بێت – ده گێڕێتەوه دەڵێت : پێغەمبەرى خوا ﷺ فەرموويەتى :

((إنْ طالَتْ بكَ مُدَّةٌ، أوْشَكْتَ أنْ تَرَى قَوْمًا يَغْدُونَ في سَخَطِ اللهِ، ويَرُوحُونَ في لَعْنَتِهِ، في أيْدِيهِمْ مِثْلُ أذْنابِ البَقَرِ)) . صحيح المسلم برقم (٢٨٥٧)

واته : ئەگەر تەمەن مۆلەت بدات هێندەى نەماوه كەسانێك ببينيت ، رۆژ به رقى (خواى گەوره) دەبەنه سەر و ئێوارەش به لەعنەتى (خواى گەوره) ، شتێكتان بەدەستەوەيه وەك كلكى مانگايه؟!

❖ له (عبدالله كورى عباس) – خو الىٰ رازى بێت – دەگێڕێتەوه دەڵێت : پێغەمبەرى خوا ﷺ فەرموويەتى :

((يكونُ عليكم أمراءُ هم شرٌّ من المجوسِ)) . الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٢٣٨/٥).

واته : رۆژانێك دێت كەسانێك دەبنه (فەرمانرەواو كاربه دەست بەر پرس و سەر كرده و پێشەوا) تان ، له ئاگر پەرستەكان يان مجوسەكان (زالم ترو ستەمكارترو خراپترن)

ئيمامى (النووى) – رەحمەتى خواى لىٰ بێت – دەڵێت : ئەم فەرموودانه هەمووى موعجيزەيەكن له موعجيزەكانى پێغەمبەرايەتى پێغەمبەرى خوا ﷺ ، چونكه بەراستى چۆن هەوالى پێداوه ئاوا روويداوه ، جا خاوەنى قامچيەكان ئەوان له مندال و هەرزەكارانى دەست پێوەندەكانى كاربەدەستانى يان بەرپرس فەرمانرەواكانى ستەمكارانن ..؟!

بلاو بوونەوەی داوێن پیسی (الزنا)

بێ گومان مرۆڤ دەبێت لە (خوای گەورە) بترسێت لە زینا کردن و داوێن پیسی و سەیر کردنی شتی حەرام ، چونکە سەیر کردنی شتە حەرامەکان تیرێکە لە تیرە کانی شەیتان ، ئەو کەسەی لە بەر خاتری (خوای گەورە) خۆی لێ بپارێزێت ئەوا (خوای گەورە) شیرینی ئیمانی پێ دەبەخشێت ، واتە : سەیری ئەوانە نەکات کە (خوای گەورە) لێی حەرام کردووە ، پیاو سەیری ئافرەتان نەکات و ئافرەتانیش سەیری پیاوان نەکەن ، چونکە چاو داخستن لە هەر حەرامێك ئەوا (خوای گەورە) ژیری و هۆشمەندی زیاد دەکات ، چونکە ئەگەر مرۆڤی موسلمان مەسەلەی سەیرکردنی ناشەرعی و حەرام بە سووك تەماشاکرد و لەسەری راهات ئەو کاتە سەرپێچی کردنیشی بەلاوە ئاسان دەبێت ، وە ویژدانی لاواز دەبێت و لۆمەکردنی دەروونی خۆی لا نامێنێت ، چونکە ئایین و شەرعیەتی ئیسلام بۆ کۆمەلگا دابەزیوە بۆیە دەبێت کۆمەلگا دژایەتی خراپەکاری و بەد رەوشتی و داوێن پیسی بکات ، هەروەها ئەو کۆمەلگایەیی دەستی ستەمکار ناگرێت و نالێت ئەی ستەمکار بەسە بلاو کردنەوە داوێن پیسی لە نێو کۆمەلگادا کردنەوەی یانە شەوانەکان و بە ناو شوێنە گەشتیارەکان بۆ داوێن پیسی ، بنیات نانی شارە گەشتیارەکان بۆ داوێن پیسی ، بلاو کردنەوەی جۆرەها هۆکاری ناشەرعی بۆ داوێن پیسی ، ئەو کاتە کۆمەلگایەکی سووك قێزەون و بەدەرەوشت و بێ رێز و بێ متمانە و بێ شەرم وە یان بێ ئەدەب حەیا بەرهەم دێت ، جیلێك دروست دەکات هیچ کات ویژدانی مرۆڤایەتی لە ناخی دانیە ، بەلکو بەرە بەرە سەر دەکێشی بۆ دراندایەتی و رفتارو صیفەتەکانی ئاژەل لە خۆی دەگرێت ، چونکە هیچ بوونەوەرێك بە قەد مرۆڤ دەرندە نیە ، ئەگەر ئاکارو رفتارو صیفاتی ئاژەل وەر بگرێت ، هەر بۆیە دەبێت کۆمەلگا لەم مەسەلەیە خۆی بە دوور بگرێت بۆ ئەوەی نەوەیەکی تەندروست پەروەردە بکات ، بۆ ئەوەی کۆمەلگایەکەی کۆمەلگایەکی مردوو نەبێت..؟!

بەلێ ئەمرۆ کار گەیشتە ئەوەی کەسانێکی زۆر هەیە ، نەك هەر ئەو کارە بەدە رەوشتیانە ئە نجام دەدەن ، بەلکو بەرحەرامیش نازانن و بە حەلالی لە قەلەم دەدەن ، تەنانەت چەندین رێخراوی جیاجیا بۆ داکۆکی کردن لە مافی مرۆڤ و مافی ئافرەت لە پیشتیانەوەن وە چەندین حزب سیاسی و کۆمەل و گرووپیش پشتگیریان دەکەن ، جا بە هەر ناوێك بێت مافی ئافرەت وەیان رەگەز بازی و یاسایی جەندەل ، ئەمانە بە ئاشکرا لە نێو کۆمەلگاکاندا بێ پەردە لە تەلەفزیۆن و تۆرەکۆمەلایەتیەکان و گۆڤارو رۆژنامەکاندا ، ئەوا داوای سرینەوە ئەم یاسا شەرعیانە دەکەن کە داوێن پیسی وەیان (زینا) و سەریکردنیان حەرام کردووە ، وە ئە نجامدانی بەدرەوشتی دەکەن بە کارێکی ئاسایی و وەیان مافێکی سروشتی مرۆڤەکان ، وە دەلێن : ئیسلام بەم کارە دەلێت : داوێن پیسی وەیان زینا و بەد رەوشتی ، بەلام ئێمە پێ دەلێن : ئەوا پەیوەندیەکی سروشتی یە لە نێوان دوو رەگەز دا وەیان پیاو ئافرەت دا کە پێویست ناکات هیچ کۆسپ و بەر بەستێك لە بەردەمیدا دابنرێت، بەلێ ئەمرۆ لەم سەردەمەدا لە هەموو ئەو بەناو کۆمەلگای ئیسلامین و خەلکەکانیان موسلمانن ، بە دەیان و سەدان شوێن و جیگە و شارو شاروچکە دروست دەکەن بۆیان بۆ نموونە وەکو مەلهاو گازینۆ و یانە شەوانەکان و هوتیلی پێنج ئەستێرە و شوێنی گەشتیاران ، وە دروست کردنی شارو بۆیان بۆ بارزگانی کردنی لاشەی ئافرەتان ، کە ئەمانە بە ئاشکراو بە یاساکردنی لەش فرۆشی لەبەر چاوی خەلکی دا بە پێ چاو دێری کردنی دەزگایی دەولەت وەیان بەرپرسەکان بۆ بازرگانی کردنی داوێن پیسی ، وە هەزاران لە پیاوان و ئافرەتانیش لەم شوێنە پیسانە دا کاری لەش فرۆشی دەکەن پیاوەکان بازرگانیان پێدەکەن بە ئافرەتانی لەش فرۆش ، سەرير لەوە دایە ئەو پیاوانەی کە بازرگانیان پێدەکەن زۆر بەیان ناوی جیاجیا لە خۆیان دەنێن شێخ فلان و شێخ فیسکە ، وە یان ئافرەتەکانی بە ناوی جیاجیا لە شی خۆیان دەفرۆشن ، وە کو کچە مۆدیل و کچە، هونەرمەند کچە دیزاین کار ، کچە خاوەنکار ، کچە برگری کار لە مافی ئافرەتان ، کچە تیك تۆك چی ، کچە پێشکەش کار ، چەندین ناوی تریش بەم ناوانە بەهۆی ئەم ناوانەوە لەش فرۆشی بلاو دەکەنەوە ، کەچی بەرپرسان هیچ ووتەیەکیان لێوە نایەت لە بەر بەرژەوەندی بازرگانیەکانیان ..؟!

بێ گومان لە ئامازەکانی رۆژی کۆتایی دەرکەوتنی بلاو بوونەوەی داوێن پیسی و زۆر بوونیەتی لە نێوان خەلك دا ئەم کارە بەد رەوشتیە بە ئاشکرا ئە نجام دەدرێت بێ ئەوەی شەرم و حەیا هەبێ.؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((صِنْفانِ مِن أهْلِ النَّارِ لَمْ أرَهُما، قَوْمٌ معهُمْ سِياطٌ كَأَذْنابِ البَقَرِ يَضْرِبُونَ بها النَّاسَ، ونِساءٌ كاسِياتٌ عارِياتٌ مُمِيلاتٌ مائِلاتٌ، رُؤُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ البُخْتِ المائِلَةِ، لا يَدْخُلْنَ الجَنَّةَ، ولا يَجِدْنَ رِيحَها، وإنَّ رِيحَها لَيُوجَدُ مِن مَسِيرَةِ كَذا وكَذا)) صحيح المسلم برقم (٢١٢٨).

واتە : دوو ددەستە یان کۆمەل هەن لە ئەهلی ئاگر نەمدیون ، کۆمەلێك قامچیان بە دەست لە کلکی مانگا دەچێت لە خەلکی پێ دەدەن ، وە ئافرەتانێك کە پۆ شاك و جلیان لە بەردایە ، بەلام بەشی زۆری لە شیان رووتە و مەیلیان بۆ هەواو ئارەزو و رابواردنەوە دەچێت ، کە دەرۆن بە رێگا دا لارو لە نجە دەکەن تاکو زیاتر سەرنج رابکێشن پرچیان لە دواوە کۆدەکەنەوەو لولی دەکەن و لەسەر سەریان دادی دەنێن هەر وەك پشتی ووشتر ، ئەو ئافرەتانە نە دەچنە بەهەشتەوە و نە بۆنی بەهەشتیش دەکەن ، کە بۆنی بەهەشت لە دوورایی ئەوەندەو ئەوەندە دەکرێت ..؟!

تێبینی : کەواتە پێغەمبەری خوا ﷺ ئەو جۆرە ئافرەتانەی خستۆتە رێزی ئەو کەسانەی کە قامچیان بەدەستە ، وە لە رۆژی قیامەتیش دا لە گەل ئەو دەستەیە یان کۆمەلە قامچی بدە ستانەوە حەشر دەکرێن ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمرو کوری العاص) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سيكونُ في آخِرِ أمَّتي رجالٌ يركَبونَ على سُروجٍ كأشباهِ الرِّحالِ ينزِلونَ على أبوابِ المساجدِ نساؤُهم كاسياتٌ عارياتٌ على رؤوسِهنَّ كأسنمةِ البُخْتِ العِجافِ، الْعَنُوهُنَّ فإنَّهنَّ ملعوناتٌ ...)) . صحيح ابن حبان برقم (٥٧٥٣).

واتە : لە رۆژی کۆتایی ئۆممەتەکەمدا پیاوانێك دەبن سواری زین دەبن هەر دەلێی مال و خانوو بە سواری ئەوانە دێنە دەرگای مەزگەوتەکان ، ئافرەتەکانیشیان رووت و قووت هەر بە ناو جل و پۆشاکیان لە بەردایە ، پرچیان لەسەر سەریان هەر وەك پشتی ووشترە کۆمەلکردووە ، ئەو ئافرەتانە لە عنەتیان لێ بکەن چونکە لە عنەتیان لێ کراوە ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودەیە بەراستی موعجیزە و ئاماژەیەکی زۆر گەورەیە لە نیشانەکانی رۆژی کۆتایی ، کە ئەوەیە ئاماژە بە سواری زین دەکات ، ئەمەش ئاماژەیە بۆ سەیارە یان ئۆتۆمبێلەکانی ئەم سەردەمە هەندێکیان وەکو خانوو رازاونەتەوە وەیان ئەوەندە گەورە لە هیچ شتێکی کەم نیە ، خەلکی لە بەر دەرگایی مەزگەوتەکان ریان دەگرن ، (خوای گەورە) ئەو نیعمەتە باشە و رزقە زۆرەی پێ بەخشیون کەچی لەو لاشەوە گوێی بە خاو خێزانیان نادەن کەچی دەپۆشن وە چ کارو کردەوەیەك ئە نجام دەدەن ، ئەو کەسانەی کە شەو رۆژ بە ئۆتۆمبیلە گران بەهاکانیان لە بەرد دەرگای مەزگەوتەکانن ، کەچی لەو لاشەوە خێزانەکانیان وەیان کچ و خوشکە کانیان بە جلی نیمچە رووتەوە لە بازارەکان دەر دەکەن ، پۆشاکیان رووتە سافیرەن وەیان جل وبەرگی کورت و تەنك تەسك لەبەر دەکەن ، وە پرچیان بەرەلا کردووە کۆیان کردووتەوە لە سەر پشتی سەریان وەك پشتی ووشتر ، وە دەم چاویان میکیاچ دەکەن بۆ خەلکی بیانی بۆنی خۆش لە خۆیان دەدەن ، بە هەزارو یەك شێوە خۆیان دەرازێنەوە ، پاشان دێنە دەرەوە لەمالەوە بۆ بازارەکان کۆچە و کۆلانەکان و شوێنە قەرەبالغەکان ، ئینجا ئەم ئافرەتانە نەشتەر گەری جوان کاری بۆ لاشەیان دەکەن بێ ئەوەی هیچ کەم کوریان هەبێ یان عەیب یان هەبێت لە جەستەیان تەنها بۆ جوانکاری لاشەی خۆیان دەگۆرن ، پاشان بە لانجەو لار و رووح گەورەیەوە ، بەسەر شەقامەکان دا دەرۆن ، تەنها بۆ ئەوەی گەنج لاوەکان سەیریان بکەن ، هە ربۆیە پێغەمبەری خوا ﷺ دەفەرموویێت : ئەم جۆرە ئافرەتانە لەعنەتیان لێ بکەن چونکە (خوای گەورە) فەریشتەکانیش لە عنەتیان لێ دەکەن وە لە رەحم و بەزەیی (خوای گەورە) بێ بەشن ..؟!

❖ له (ابو هريره) – خوا لیّ رازی بیّت – ده گیّریّتەوه دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سيَأتي على النَّاسِ سِنونَ ... وتَشيعُ فيها الفاحشةُ)). الحاكم في (المستدرك على الصحيحين) برقم (٨٧٨٩).

واته : سالانیّك به سەر خەلكی دیّت ، كه تیّدا داویّن پیسی و زیناكردن پەرە دەسیّنیّت و بلاو دەبیّتەوه ..؟!

❖ له (عبدالله كوری مسعود) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوه دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مِنْ أشراطِ الساعةِ ... وتظْهَرَ ثِيَابُ تَلْبَسُها نساءٌ كاسياتٌ عارياتٌ)). الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٣٣٠/٧).

واته : یەكیّك له نیشانەكانی رۆژی دوایی ... ئەوەیه كه جۆره جل و بەرگیّك پەیدا دەبیّت كه ئافرەتانیّك له بەری دەكەن كەمیّكی جەستەیان دادەپۆشیّت و بەشیّكی زۆری جەستەیان رووته به دەرەوەیه ..؟!

❖ له (النواسی كوری سمعان الانصاری) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوه دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((... وَيَبْقَى شِرَارُ النَّاسِ، يَتَهَارَجُونَ فِيهَا تَهَارُجَ الحُمُرِ، فَعليهم تَقُومُ السَّاعَةُ...)). صحيح المسلم برقم (٢٩٣٧).

واته : سەردەمیّك دیّت تەنها خەلكی خراپ دەمیّنیّت ، وه كو گویّ سواری یەكتری دەبن ، ئەوا قیامەت له سەر ئەوان هەلدەستیّت ..؟!

❖ له (ابو هريره) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوه دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((والذي نفسي بيدِه لا تَفنى هذه الأمةُ حتى يقومَ الرجلُ إلى المرأةِ فيفترِشُها في الطريقِ فيكونُ خيارُهم يومئذٍ مَن يقولُ: لو واريتَها وراءَ هذا الحائطِ)). الشيخ الالباني في السلسلة الصحيحة (٨٦٨/١).

واته : سویّند بەو كەسەی كه گیانی منی به دەسته ، ئەم ئۆممەته له ناو ناچیّت تاكو سەردەمیّك به سەر دا دیّت ، پیاو هەلدەستیّت له سەر ریّگه ئافرەت رادە كیّشیّت ، باشترین كەسی ئەو سەردەمەش ئەوەیه بویّریّت پیّ بلیّت : ئەگەر بیبەیته پشت ئەو دیوارەوه باشتر ..؟!

تیّبینی : بیّ گومان لەم سەردەمه به یاسا كراوه له لایەن دەولەت دارەكان ، نابیّت هیچ له دامودەزگاكان و خەلكیش پیّیان بلیّن : ئەوه بەد رەووشتیه وه كاریّكی خراپه به بەر چاوی خەلكی ئه نجامی دەدەن ، سەیرەكه لەوه دایه به بەرچاوی بەرپرسانی دەولەت ئەو بەدە رەووشتیه ئه نجام دەریّت ، به یاساش نابیّت كەس پیّیان بلیّن : ئەوه داویّن پیسیه و یان بلاو بوونەوەی بەد رەوشتیه، تەنانەت بلاو بوونەوەی بەدەر رەوشتی بەناوی جیاجیا دەكریّت و ناویان لیّ ناوه ئازادی تاكه كەسی ، كەچی له نیّو شارەكان بۆته بازرگانی كردنی جەستەی ئافرەتان و لەشفرۆشی ، كه ئافرەت وەكو هەموو كالایەكی تر بازرگانی پیّ دەكریّت ، ئەمەش ناو دەنیّن پیّش كەوتنی شارەستانیەت به جل و بەرگی رووت و پۆشاكی كورت و تەنك تەسك نیمچه رووت ، دەر دەكەن لەسەر شەقامەكان وەیان له پارك و شویّنه گشتیەكان ، وەیان شاریان بۆ دروست دەكەن بۆ لەشفرۆشی به بەرچاوی خەلك به ئاشكرا ، وه هەندیّك لەوانه بازرگانی پیّوه دەكەن ئەم دیاردەیەش زۆر لەمیّژه روویداوه ، ئینجا له هۆتیله كان نرخیان لەسەر دادەنیّن بۆ بازرگانی پیّ كردن و لەشفرۆشی ئافرەتان ، كەچی هەموو ئەو بەدرەوشتیانەو داویّن پیسانەی كه دەكریّت و ئه نجام دەدریّت بەر پرسەكان و خاوەن سەلاتدارەكان له پشتی ئەو كردەوه خراپانەن ، بۆیه دەرگای خراپەیان ولاكردووه بەسەر خەلكی بۆ ئەوەی بەرەو بەد رەوشتی و كاری قیّزەونی كۆمەلگایەكەیان ببەن ، ئەمه هەمووی بازرگانیه.؟!

❖ له (ابو مالك الاشعری) – خوا لیّ رازی بیّت – ده گیّریّتەوه دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَيَكونَنَّ مِن أُمَّتي أقْوامٌ يَسْتَحِلُّونَ الحِرَ والحَرِيرَ، والخَمْرَ والمَعازِفَ، ولَيَنْزِلَنَّ أقْوامٌ إلى جَنْبِ عَلَمٍ، يَرُوحُ عليهم بسارِحَةٍ لهمْ، يَأْتِيهِمْ -يَعْنِي الفقِيرَ- لِحاجَةٍ، فيَقولونَ: ارْجِعْ إلَيْنا غَدًا، فيُبَيِّتُهُمُ اللَّهُ ، ويَضَعُ العَلَمَ، ويَمْسَخُ آخَرِينَ قِرَدَةً وخَنازِيرَ إلى يَومِ القِيامَةِ)). صحيح البخاري برقم (٥٥٩٠).

واته : له ئۆممەتەكەی من كۆمەلانیّك پەیدا دەبن داویّن پیس و ئاوریشم (حرير) و مەی خواردنەوه و ئامیّرەكانی مۆسیقا حەلال دەكەن ، كۆمەلانیّك له لای شاخیّكی بەرز دا نیشتەجیّ دەبن و (شوانەكەیان ئیّواره میگەله مەرەكەیان ده باتەوه بۆیان) كەسیّك – مەبەست پیّی كەسیّكی هەژاره ، بۆ پیّویستیەك دیّت بۆ لایان ، ئەوانیش پیّی دەلیّن : بەیانی وەرەوه بۆ لامان ، (خوای گەوره) شەو له ناویان دەبات ،شاخەكەش دەكەویّت بەسەریاندا ، ئەوانەی كه شیّوەیان دەكاته مه یموون و بەراز تا رۆژی قیامەت ..؟!

تیّبینی : لەم فەرموودەیه ئەوەیه كه لەو شتانەی قەدەغەكراوه كه موسلمانان به حەلالی دەزانن وه ریّز له حورمەتی حەرام كردنی ناگرن ، وەك : داویّن پیسی و ئاوریشم و مەی خواردنەوەی وەیان جۆرەكانی ماده بیّ هۆشەكان بەتایبەتی عەرق كه به هەزاران ناوی لیّنراوه كەچی حەرامه ، وەیان جۆرەكانی ئامیّری مۆسیقا بیّ ئابرووەكان ، وەیان پۆشاكی ئاوریشم (حرير) بۆ پیاوان ، پیّغەمبەری خوا ﷺ هەوالی داوه ، له رۆژی كۆتایی كۆمەلیّك له ئۆممەتەكەم ئەم شتانه حەلال دەكەن ، جا ئەوان بروایان وایه ئەم شتانه حەلالن ، وەیان زۆر به ئاسانی ئەو كارانه دەكەن پیّ یان وایه شتیّكی سروشتی مرۆڤه دەبیّت چیّژ له ژیان ببینیّ ، ئینجا كاره حەرام كراوەكه دەكەن و بەناو خەلكی بلاوی دەكەنەوه ، تاكو وای لیّ دەیّت خەلكی له نه به زوبان نه به دلّ نەكولی لەم كاره خراپانه ناكەن ، وه خەلكی هەست ناكات ئەم كردەوانه حەرامه بەلكو به حەلالی دەزانن ، بۆیه ئەمرۆ ژمارەیەك له ولاتانی موسلمانان ئاسانكاریان كردووه بۆ ئەم بەد رەوشتیه وەكو داویّن پیس و مەی خواردنەوه ، دورست كردنی مەلهاو یانه شەوانیەكان ، ئەم شویّنانەش به یاسا دایان ناوه بەرسمی دەكەن له ولاتاندا ، وەكو ئەوەی داویّن پیسی بۆ تەكاریّكی ئاشكرا له نیّو خەلكی دا هیچ شەرم و ئابوویی ئەم كاره نەماوه ، ئیتر ئەو كۆمەل و دەستەیه كه بەناو موسلمانان به بەر چاوی خەلكی ئەم كردەوه ناشرینه وئەم بەد رەوشتیه له شویّنه گشتیەكان و شەقامەكان ئه نجامدەدن.

زۆر بوونی مەی خواردنەوە بەحەلال زانینی

بەلێ مەی خواردنەوە بۆتە شتێکی ئاسایی لە نێو زۆربەی کۆمەلگا ئیسلامیەکاندا بەتایبەتی لە نێو چینی گەنج لاواندا ، چونکە هیچ جێگایی سەرسورمان نیە لە نێو شارو قەزاو ناحیە گوندەکاندا ،شوێنێك نەبێت مەی خواردنەوەی تێدا ئە نجام نەدرێت ، بەتایبەتی لە شارەکان بە ئاشکرا ئەم کارە خرا پە ئە نجام دەدرێت لە شوێنە گشتیەکان و شوێنە گشت و گوزارەکان وە سەر شەقامەکاندا ، بێ گومان ئەمەش بەناوی ئازادی تاکە کەسەوە لە لایەن دەسەلاتدارانەوە دەکرێت ، تەنانەت بۆ ئاسان کاری کردنی دروست کردن و هێنانی لەلاتانی تر ئاسان کاری زۆری بۆ کراوە بۆ هاتنە ژوورەوەی کۆمەلگا ئیسلامیەکان ، تەنانە بە بەرچاوی خەلك دەهێنە ژوورەوە لە بازگەکان نرخی گومرگیشی ئاسانکاری بۆ دەکرێت تەنها بۆ ئەوەی کۆمەلگای موسلمانان تووشی ئالوودەی مەی خواردنەوە بن ، وەیان نرخی هەرزان دەکەن بۆ ئەوەی هەموو تاکێکی موسلمان ئالوودەی مەی خواردنەوە بێت ، وە چەندین باو یانە و دوکانی مەی فرۆشی لە شارەکان و سەر شەقامەکان هەن ،تەنانەت دووکانەکان یانەشەوانەکانی مەی خواردنەو بارەکان ، لە شارەکاندا زۆر زیاترە لە کتێبخانەکان ، وە ژمارەی بارو مە یخانەکان لە شارەکان زۆر زیاترە لە ژمارەی مەزگەوتەکان شوێنەکانی پەروەردەکردنی تاکی موسلمان ، وە بەبەر چاوی خەلکی بە ئاشکرا لە شوێنە گشتیەکان وەك پارك سەیرانگاکان و شوێنە گەشت گوزارەکان زۆر بەی خێزانە کان بە پیاو ئافرەتانەوە مندالەکانی شیان دادەنیش بۆ مەی خواردنەوە ، ئەمە چ کارێکی قێزەون و خراپ و ناشرینە تووشی ئەم ئۆممەت هاتووە لە رۆژگاری ئەم رۆدا ، چونکە بەراستی مەی خواردنەوە زۆر بە روونی لە ئۆممەتی ئیسلام بەرچاو دەکەوێت ، جا ئەم مەی خواردنەوە یە بۆ چەند ناوێك ناویان گۆریوە ، لەوەش خراپ تر ئەوەی هەندێك لە خەلکی بە حەلالی دەزانن ، کە ئەویش یەکێکە لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ..؟!

❖ لە (ابو مالك الاشعری) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَيَكونَنَّ مِن أُمَّتي أقْوامٌ يَسْتَحِلُّونَ الحِرَ والحَرِيرَ، والخَمْرَ والمَعازِفَ، ولَيَنْزِلَنَّ أقْوامٌ إلى جَنْبِ عَلَمٍ، يَرُوحُ عليهم بسارِحَةٍ لهمْ، يَأْتِيهِمْ -يَعْنِي الفقِيرَ- لِحاجَةٍ، فيَقولونَ: ارْجِعْ إلَيْنا غَدًا، فيُبَيِّتُهُمُ اللَّهُ ، ويَضَعُ العَلَمَ، ويَمْسَخُ آخَرِينَ قِرَدَةً وخَنازِيرَ إلى يَومِ القِيامَةِ)). صحيح البخاري برقم (٥٥٩٠).

واتە : لە ئۆممەتەکەی من کۆمەلانێك پەیدا دەبن داوێن پیس و ئاوریشم (حریر) و مەی خواردنەوە و ئامێرەکانی مۆسیقا حەلال دەکەن ، کۆمەلانێك لە لای شاخێکی بەرز دا نیشتەجێ دەبن و (شوانەکەیان ئێوارە میگەلە مەرەکەیان دە باتەوە بۆیان) کەسێك – مەبەست پێی کەسێکی هەژارە ، بۆ پێویستیەك دێت بۆ لایان ، ئەوانیش پێی دەلێن : بەیانی وەرەوە بۆ لامان ، (خوای گەورە) شەو لە ناویان دەبات ،شاخەکەش دەکەوێت بەسەریاندا ، ئەوانەی کە شێوەیان دەکاتە مە یموون و بەراز تا رۆژی قیامەت ..؟!

❖ لە (عبادە کوری صامت) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ليستحلَنَّ طائفةٌ من أمتي الخمرَ باسمٍ يسمونها)) . سنن ابن ماجە برقم (٣٣٨٥).

واتە : لە ئۆممەتەکەمدا کۆمەلێك هەن مەی یان عەرەق حەلال دەکەن ، کە ناوێکی تری لێ دەنێن ..؟!

تێبینی : جا بەراستی لە رۆژگاری ئەم رۆ دا زۆر ناو بۆ مەی یان عەرق دانراوە ، لەوانە (مشروباتی رووحی) ،وە یان (ئاوی جۆ) وەیان (تایگەر) وەیان جۆرەها ناوی تر بۆ مەی خواردنەوە دانراوە، بۆیە لەم فەرموودەیە ئەمە روون دەکاتەوە کە ئەم ئۆممەت مەی خواردنەوە تیا بلاو دەبێتەوە ..؟! بۆیە زۆر لەوەش خرا پترو قێزەون تر کە بە ئاشکرا دەفرۆشرێ لە زۆربەی ولاتانی ئیسلامی دا ، وە مەی خواردنەوە تێدا بلاو بوویتەوە ، بەراستی بلاو بوونەوەی مەی خواردنەوە و مادە هۆشبەرکان بە جۆرێك پەرەی سەندووە کۆنترۆك کردنی بۆ ئێستا زۆر ئەستەمە ، چونکە بلاو بوویتەوە بۆ ناو زۆربەی خەلکی دا بەتایبەتی گەنج و لاوەکان تووشی سەرگەردانی و مال وێرانی کردووە ، بە هەزاران گەنج لە زیندانەکانن هەر بە هۆی تووش بوون بە مادە هۆشبەرەکان ، ئەمە تووش بوونەش سەرەتاکەی بە هۆی خواردنەوەی مەی لە شوێنەکان وەك گازینۆ یانە شەوانیەکان ، شوێنە خرا پەکان وەیان ئەو شوێنانەی کە لەش فرۆشی تێدا ئە نجام دەدرێت ، ئەوەی لەم سەردەمە روودەدا بەجۆرێکە وێنەی نەبووە لە رابردوودا ، هێشتا خراپ تریش دەبێت دەبێتە کۆمەلگایەکی زۆمبیٚ وەکو دەولەتانی رۆژئاوا کە بەدەستیەوە دەنالێنن ، خەلکی لە شەقامەکان بە هۆی توش بوون بە مادە الکحولیەکان و مادە هۆشبەرەکان وەك زۆم بێ رەفتار دەکەن لە شەقامە کان بەتایبەتی ولاتە یەکگرتووەکان ئەمریکاو ولاتانی ئەوروپا بەتاییبەتی بەریتانیان ، ئەم دیاردە ناشرینە و نەخۆشیە کوشندەیە زۆر بە خەلکی گرتۆتەوە ، بێ گومان ئەمە سەرەتاکەی بە دەست پێ کردنی مەی خواردنەوە دەست پێ دەکات ، دواتر بۆ هەولدانی زیاتری بێ هۆش پەنا دەباتە بەر دەرمان خواردن واتە مادە بێ هۆشکەرەکان ، وەکو کریستال و حەشیش تریاك ...هتد بێ گومان ئەوەش زەنگێکی مەترسی دارە کە خەلکی تووشی هاتووە لە بەلاو نصیبەتەی کە تووشی ئەم میلەتانە هاتووە ، ئێستای کوردستانی خۆمان بەدەر نیە لەم دیاردەیە ، گەنج ولاوانی زۆر تووشی هاتووە جە بە مەی خواردنەوە بێت ، یان بە تووش بوو بە ئالوودەی مادە هۆش بەرەکانەوە بێت ، خەلکی سەرو مالی خۆیان و خاو خێزانیان لە دەست دەدەن ، بەهۆی ئەم کارە خرا پەی کە ئە نجامی دەدەن ئەویش خواردنەوەی مەی و خواردن و خوادنەوەی مادە هۆشبەرەکان ، وا دیارە لە رۆژگاری ئەم رۆ دا زیندانەکان پر بوونە لە گەنج و لاو خوێن گەرم ، هەر مالێك کەسێك تووشی ئالوودەی مەی خواردنەوە بێت ، وەیان تووشی ئالوودەی مادە هۆشبەرەکان بێت ، ئەوا خۆی خاو خێزانیش لە دەست دەدات ، بۆ نەخۆشیەکی زۆر کوشندەو مەترسی دارە ، سەیر لەوەیە زۆربەی لە ولاتان خاوەن دەسەلات و بە ناو بەرپرسەکان ئەم مامەلەیە دەکەن کرین فرۆشتنی پێوە دەکەن بۆ بەرژەوەندی کەمی دونیا ، کەچی نازانن کۆمەلگاو خێزانەکان دەرووخێنن و مال سامانیان و خێزانەکان وێران دەکەن ، هەیانە کارگەی دروست کردنی مەی خواردنەوەی هەیە ، هەیانە کارگەی دروست کردنی حەبی کریستالی هەیە ، ئەمانە هەموو لە راگەیاندنەکان بیندراوە لەم سەردەمەدا ، وەکو باسمان کرد زەنگێکی مەترسیدارە و فەسادیەکی یەکجار گەورە یە تووشی موسلمانان بووە لەم سەردەمەدا ..؟!

بلاو بوونەوەی (الربا) سوو

❖ لە (عبدالله کوری مسعود) – خوا لیّ رازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((بينَ يَدَيِ الساعَةِ يَظْهَرُ الرِّبَا والزِّنَى والخمْرُ)) . الهيثمي في (مجمع الزوائد) (١٢١/٤).

واتە : لە پێش هاتنی ڕۆژی قیامەتدا ، ئەوا (الربا) وەیان سووخۆری زۆر دەبێت ، وە داوێن پیس و مەی خورادنەوە زۆر دەبێت ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیّ رازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَيَأْتِيَنَّ علَى النَّاسِ زَمانٌ، لا يُبالِي المَرْءُ بما أخَذَ المالَ، أمِنْ حَلالٍ أمْ مِن حَرامٍ)). صحيح البخاری برقم (٢٠٨٣).

واتە : سەردەمێك بە سەر خەلکی دا دێت ، مرۆڤ گوێ ناداتیّ پارەکەی یان مالەکەی لە کوێوە پەیدا دەکات ، لە حەلالەوە وەیان لە حەرامەوە ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودەیە بۆ ئەم سەردەمەیە سەد لەسەر سەد راست دروستە ، چونکە خەلکی هەولی پەیدا کردنی پارەو مال دەدا گوێی نادات لە کویّ یەوە پەیدا دەکات ، واتە گویّ بە حەرام و حەلال نادات ، گرنگ ئەوەیە مال کە پەیدابکات بە غەنیمەتی دەزانیّ ، جا من پێم وایە ئەم جۆرە کەسان وە ئاژەل رفتار دەکەن چونکە ئاژەلیش هەمان رفتاری هەیە بۆنموونە مانگاو مەر مالات گویّ بە پیسی خرا پی ئەو ئالیکە نادات هەر دەی خوات هەر دەپێچیّ ، بۆ ئەم جۆرە مرۆڤانەش هەر وان گویّ بە حەلال حەرام نادەن ، بەلکو بە دوای سەر چاوەکەش ناچن لە کوێوە هاتووە ، هەر وەکو ئاژەل لووشی دەکەن دەی خۆن..؟!بەلکو ئەم جۆرەکەسانە کە گویّ نادەن بە چ جۆرێك پارە مال و کۆدەکەنەوە هیچ کات حەرام و حەلال لێك جیاناکەنەوە بۆ هەر خەریکی کۆکردنەوەی مال و سامان و پارەن ، جا ئەوان زۆر بەی کات لە مامەلە کردنەکانیان ئەم کردەوە خرا پە ئە نجامدەدە ، وەکو بلاو کردنەوەی (الربا) وەیان سوو خۆری ، ئەویش کە مامەلەیەك دەکەن گویّ پیّ نادەن ، وەیان برە پارەیەك لە بانکەکان رادە کێشن بۆ کاری تایبەت ، هیچ گویّ پیّ نادەن کەوا ئەم برە پارەیە ئایا لە رووی شەرعیەوە حەرامە یان حەلالە ، جا سەیرەکە لەوە دایەبە ناو دەلەتانی ئیسلامیش ئەم کارە ئە نجام دەدەن لە بانکەکانیان بە ناوی جیا جیاو جۆراو جۆر لە ربا سووخۆری ، جا بانك هەیە بەناوی رسومات بەناوی جیا جیا سووخۆریەکە دەرخواردی موسلمانان دەدات ، هەر بۆیە تاکی موسلمان دەبێت حەلال و حەرام لێك تری جیا بکاتەوە خۆی فێری وانە شەرعیە کان بکات ، وەیان پرسیار لە زانایانی ئایینی مامۆستایانی ئایینی بکات ، بۆئەوەی خۆی تووشی ربا سووخۆری نەکات ، چونکە ئەم کردەوەیە شەر کردنە لە گە (خوای گەور) و پێغەمبەرەکەی تاوانێکی یەکجار گەورەیە بەداخەوە لەم سەردەمەدا بە شێوەیەکی یەکجار زۆر بلاو بوویەتەوە بە نێو موسلمانانەد بە ناوی جۆراو جۆرەوە ، هیچ مامەلەیەك و کرین فرۆشتنێك نیە ری باو سووخۆری تێدا نەکرێت ، بەتایبەتی لەو لاتی خۆماندا بانکە کانی دەولەت خەلکیان تووشی سووخۆری کرد بەناوی رسوماتی دەولەت کەچی بۆ نزیکەی ١١سال تووشی قەیرانی دارایی هات ، ئەمەش بە بیرو بۆ چوونی من ئەم (الربا) سووخۆریە بوو ، کە دەولەت بەناوی حقاری دایە خەلکی ئەگەر ئەوەی زوو نەگەرێنێتەوە ئەو زیادە دەخرێتە سەر ، لە لایەکی تریش خەلکیان بیّ موچەو مەعاش کرد بۆ چەندین سال ، ئەمانە هەمووی لە خرا پی کردەوەکانی خۆمان بووە وامان بەسەرهات ، چونکە بانکە کانی دولەت هەمووی دیاردەی ری با سووخۆی تێدا روویداوە ، بۆ هۆی بلاو کردنەوەی ری باو سووخۆی لە نێو موسلمانان دا ، ئەم نەگبەتی نەهامەتیە کە بەسەر میلەت هات بووە هۆی هەژاری و برسی کردنی خەلك ئەمەش بیّ گومان تاوانەکەی خۆمانین چونکە پارەی حەلال کەم بووە لە نێو خەلکی دا زۆر بەی زۆری خەلکی مامەلەکانیان ری با سووخۆری تێدا بەدی دەکرێت ، ئیتر قەیران لەسەر قەیران بۆ ئەم خەلك دێت ، بە دلنیایەوەش بەروە چاك بوونەوە ناچێت بەلکو خرا پتر لەوەی کە ئێستا هەیە ، خەلکی تووشی ری باو سووخۆری دەکەن ، پەنا بە خوا ..؟!

لە (خذيفة کوری اليمان) – خوا لیّ رازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لاتقو الساعة حتى يعز الله فيه ثلاثا ، درهما من حلال وعلما مستفادا وأخا في الله عز وجل)) .لابي النعيم في (الحلية) (١١٧/٤).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتاکو (خوای گەورە) وا دەکات سیّ شت لە دونیادا زۆر بە بەهاو دەگمەن بن ، دەرهەمێك لە حەلال و زانستێم سوودی هەبێت ، وە برایەکیش لەرێی (خوای گەورە)دا.

تێبینی : ئەم فەرموودەیە ئاماژەیەکە بۆ ئەمرۆ موسلمانان کە تێکەوتوونە ، چونکە بەشی هەر زۆری خەلکی ئەمرۆ تەنها مەبەستیان کۆ کردنەوەی پارە پەیدا کردنە ، جا بە هەر شێوەیەك بێت گوێی پیّ نادات ، بیّ ئەوەی بیر بکاتەوە لەوەی ئایا حەرامە وەیان حەلالە ئەو پارەیە کۆ دەکاتەوە ، وەیان ئەو ڕێگەیان کە پارەی پیّ کۆدەکاتەوە ، کەواتە : هەر کاتیّ کە دەستی بۆ پارەکە دەبەیت ئەوا بەریگەیەك لە ڕێگەکان حەرامی تێکەل بووە ، تا وای لێهاتووە دینارێکی حەلال بووە بە شتێکی بە بەها و بە دەگمەن ، لەو لاشەوە ری با و سووخۆری بۆ تە بنەمای ئابووری هەموو سەر مایەدارەکانی ئەمرۆ وەیان دەلەتان و کۆمپانیا بازرگانیەکان و دامودەگاکان بەناوی جیا جیا ، هەورەها بانکە کان لە سەر ئەو بنەمایە کار دەکەن ، ئەمەش بووتە ئەوەی کە کۆمەلگای موسلمانان بە چاوی ناچارەوە مامەلە لەگەل ئەو دەزگا سووخۆریانە بکەن ،وە دەست تێکەلی ئەو تاوانە گەورە یە بکەن کە (خوای گەورە) نەفرەتی لە ئە نجامدەرانی ئەو تاوانە کردووە ، بۆیە پێغەمبەری خوا ﷺ سەر هەلدانی ئەم بارو دۆخەی ئەمرۆی مسلمانان تێکەوتوونە ، پیّ راگەیاندووینە کەئەم سەردەمە دادیّ کە لووقەمە نانێکی حەلال زۆر دەگمەن دەبێت ، ئەستەم دەبێت ، بۆیە پێغەمبەری خوا ﷺ بۆی باس کردووینە کەبلاو بوونەوەی ری با یان سووخۆری کردەوەیەك دژ بە شەریعەت ئیسلام ، بۆ ئەمرۆ کە موسلمانان تووشی بوونە ئەمەش ئاماژەی ڕۆژی کۆتاییە ..؟!

ڕێزگرتنی پیاوی هیچ پووچ لەبەر شەر و ستەمکردنەکەی

بێ گومان ئەم دیاردەیە ئێستای ئەم سەردەمە زۆر بە ئاشکرا دەبینرێت لە نێو کۆمەڵگای کوردی موسلماناندا ، ئەمەش ئاماژەی ڕۆژی کۆتاییە کە پێغەمبەری خوا ﷺ هەواڵی پێداوین سەر دەمێك دادێ خەڵکی ڕێز دەگرن لە کەسانی هیچ و پووچ و سووك و ریسووا ، بۆ ئەوەی خۆیانی لێ بپارێزن ئەم جۆرە کەسانە ئەوەندە سووك چروکن خەڵکی لە بەر سەلامەتی خۆیان ڕێزیان لێ دەگرن ، وەیان بە درۆ مەدحیان دەکەن چاك دەزانن ئەوانە شایستەی ئەو مەدح و ڕێزگرتنە نینە ، بەلام بۆ سەلامەتی خۆیان و ماڵ و منداڵ و بژێوی ژیانیان ئەم ڕێزگرتن مەدح کردنە ئە نجام دەدەن ، کەچی ئەم جۆرە کەسانە سووك چروکی نێو کۆمەلگای کوردی موسلمانان ، چونکە ئەوان خاوەنی دەسەلات و ماڵ و سامانێکی زۆرن ، ئەم دەسەلات و ماڵ سامانەش کە بەدەستیان هێناوە ، هەر هەمووی لەسەر زولم ستەم کردن و خواردنی ماڵی خەلك بە حەرامی بەدەستیان هێناوە ، چونکە ئەوانە کەسانێکن هیچ شەرم و ئابروویان نیە ، کە سانی بێ وعد و بێ پەیمانن ، وە کەسانی درۆزن خیانەتکار و ناپاکن لە گەل میلەتەکەیان ، بە زەبری هێزو دەسەلات و ماڵ سامانەکەیان وایان کردووە خەلکی ڕێزیان بگرێت ، لە شوێنە گشتیەکان و کۆبوونەوە کان چە پلەی درۆیان بۆ لێدەن بە مەدح سەنا باسیان بکەن ، لە تۆرە کۆمەلایەتیەکان کۆمێتیان بۆ بنووسن رسم و وێنەیان بلاو بکەنەوە ، بانگەشی کەسانی باشیان بۆ بکەن ، کەچی ئەم مەدح سەنایە هەر هەمووی دوورە لە ڕاستی لە بنچینەدا خەلکی خۆیان دەپارێزن و ڕێزیان لێ دەگرن لە ترسی شەر و ستەم کردنەکەیان ، ئەوەتا لەم سەردەمە بە بەرچاوی هەموو خەلکی کەسانێك کە درۆزن هیچ و پووچ سووك ریسوا و پیاوی یانەشەوانەکان و پیاوی خواردنەوەی مادە هۆشبەرەکان ڕێزی لێ دەگیری و پێ دەلێن سەرۆك و سەرکردە ، کەچی بچووکترین پیاو سووك ترین پیاو درندەترین پیاوی ئەم سەردەمەیە ، خەلکی لە ترسی زولم و ستەمەکەی ڕێزی دەگرن ، شتێکی زۆر نارشرینە کە پیاو هیچ لە بارەیەوە نەبێت خەلکی مەدح و سەنای بکەن ، لە شارێك لە شارەکانی کوردستان لەم سەردەمەدا ، بە شێوەیەکی ئەوەندە درندانە و ئەوەندە ناشرین و بێ بەزەیی ئەو جۆرە کەسانە پلاماری براکانیان دا ،بە دەرندە ترین شێوە هەموو چەك و تەقەمنی پێش کەوتووی بەرانبەر بەرایەکەی بەکار هێنا کەچی بە ناشرین ترین شێوە ئەسریان کردن بە بەرچاوی هەموو خەلکی کوردستان و جیهان بر اکانی خۆیان ئەشکە نجە دا ئازاری زۆریان دا ، بە دیل کردنێکی زۆر ناشرین و بێ بەزەیانە بە شەقە زلە لێ یان ندەدان ، وەیان دەزانی ئەوانە کافرو بێ ئیمانەکانن وەیان دوژمنانی ئەم میلەتەن کەچی هەر هەموویان برا کەس و کاری خۆیان بوون لە یەك شار دەژیان ، مەبەست لەمە ئەوەیە ئەم جۆرە کەسانە لەم سەردەمە زۆرن بۆیە ئەم باسەشم هێنایەوە ، چونکە تاکو مردن ئەو ڕۆژە هەر گیز لە بیر ناکەم کە برا برای خۆی بکوژی لە سەر پلە و پۆست و ماڵ و سامان ،لە ڕاستی دا ئەم جۆرە کەسانە زۆرن کە هیچ و پووچ و سووك بێ ئابروو بێ شەرم بێ بەزەیی شەرانگیزو ستەمکارو زالمی ئەم سەردەمەن ، کەچی خەلکی لە ترسا ڕێزیان لێ دەگرێت و مەدح سەنایان دەکەن ، ئەم کردەوەیەش بێ گومان زۆر ناشرینە کە مەدح و سەنای یەکێك بکەیت کەشایستەی نەبێت ، ئەمە هاندانە بۆ ئەوەی کە زیاتر پەرە بە زلم و ستەمەکەی بدات ، وەزیاتر خەلکی بچەوسێنێتەوە ، بۆیە بۆ خەلکی تاوانێکی زۆر گەورە یە ، چونکە ئەوان ئەقراریان دان دەنێن بەوەی کە قبولی زولم و ستەمەکەی بکەن ، بێ گومان ئەمانەی کە مەدح سەنای دەکەن بەشێکی خەلکێکی نەزان و نەفامە بە شێکی تریش خەلکی بەرژەوەندی چیە بۆ خۆیان لێ دەخۆن ، بە شەکەی تریش ئەو خەلکاننە کە خۆیان لێ بە دوور دەگرن لە ترس زولم ستەمەکەی ، بۆ پێغەمبەری خوا ﷺ لەم فەرموودەیە هەوالی پێداوین ئاماژەی بەم ڕۆژگار کردووە کە خەلکی تووشی دەبێت ، خەلکانێکی هیچ و پووچ پلە و پۆست و دەسەلاتیان هەیە خەلکی لە بەر شەر و زولم و ستەمەکەی ڕێزیان لێ دەگرن ..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت :

((إذا اتُّخذ الفيءُ دُولًا، والأمانةُ مغنمًا ، والزكاةُ مَغرمًا ، وتُعُلِّمَ لغيرِ الدينِ، وأطاعَ الرجلُ امرأتَه، وعقَّ أمَّه، وأدنى صديقَه، وأقصى أباه، وظهرتِ الأصواتُ في المساجدِ، وسادَ القبيلةَ فاسقُهم، وكان زعيمُ القومِ أرذلَهُم، وأُكرِمَ الرجلُ مَخافةَ شرِّه، وظهرتِ القيناتُ والمعازفُ، وشُربتِ الخمورُ، ولَعن آخرُ هذه الأمةِ أولَها. فليترقبوا عند ذلك ريحًا حمراءَ وزلزلةً وخسفًا ومَسخًا وقذفًا وآياتٍ تتابعُ كنظامٍ بالٍ قُطع سلكُه فتتابعَ)) . الشيخ ابن باز في (التحفة الكريمة) ص (٧٩)، سنن الترمذي برقم (٢٢١١).

واتە : ئەگەر دەست کەوت لە نێوان دەولەمەندەکان دابە شکراو ، ئەمانەتیش وەیان سپاردە بووە بە دەست کەوت ، وە زەکات دانیش زەرەرو غەرامە ، فێر بوونیش بووە غەیری دین بوو ، وە پیاوێك ملکەچی ژنکەی بکات و مافی دایکی پێشەل بکات و لە گەل برادەرەکانی نزیك بێتەوە دایك و باوکیشی پشت گوێ بخات ، وە دەنگە دەنگ لە ناو مەزگەوتەکان ، وەیان سەرۆکی یان گەورەیی هۆزێك یان خێلی وەیان دەستەیەك خراپترین کەس بێت ، وە ڕێزگرتنی پیاوێك لە ترسی ستەم و شەرەکەی و ، دەرکەوتنی گۆرانی بێژ و سەماکەرو مۆسیقا ، وە مەی بە ئاشکرا بخورێتەوە ،کۆتایی ئۆممەت نەفەرت لە ئۆممەتی پێش خۆی بکات ، با لەو کاتەدا چاوەرێی بایەکی سوور بکەن و ، بوومە لەرزەو زەوی رووچوون ، وە چۆن تەسبێحێك داوەکەی بە پێست و دەنکە کانی بە دوایی یەکدا دێن ..؟!

تێبینی : ئەگەر سەرنجێك بدەینە ئەم فەرموودەیە دەبینین زۆر بەی ئاماژەکانی ڕۆژی کۆتایی هاتووتە دێ ڕۆژانە بە چاوی خۆمان دەیان بینین ، ئەوەی کە ئێستا ڕوودەدات ئەو کەسانەی کە دەسەلات و پلە و پۆست بەدەست دەهێن ئەمەش بە ئاژاوە گێری بەدەستی دەهێنن ، وە خۆیان دەردەکەن لە ناو خەلکی بە زولم و ستەم کردن شەرانگیزی بووختان هەلبەستن و سیناریۆ دروست کردن ، وە لێدان لە ئابرووی خەلکی جا بە هەموو شێوازەکانی بەد ڕەوشتی ناموسی خەلك دەبەن ، وەیان شت دروست کردن بۆ خەلکی کەچی هیچ بنەمایەکی نیە تەنها بۆ ئەوەی بچنە ژێر باری ، وە خەلکی ناچار دەکرێن بۆ ڕێز گرتنیان ، لەوانە ئەم جۆرە ڕێز گرتنانە بێت ماستاو کردن حەدح و سەنا پیاهەلدان و ، دەست ماچ کردن ، سەر ماچ کردن ، بلاو کردنەوەی وێنەکەی لە تۆرە کۆمەلایەتیەکان ، و نووسینی کۆمێتی سەرۆك و فەرماندە و قائید و شێرەکە ، پالەوانەکە ، پاشاکە و ، پێشەواکە و ، گەورەکەم ، بەرێزەکەم ، شێخەکەم ، چەندین ناوی تر کە هیچ لەم ناوانەی تێدا بەدی ناکرێت ، بەلکو سووك چروك هیچ و پووچی نێو کومەلگای کوردی موسلمانە ، خەلکی لە بەر ترس و شەرو ستەمەکەی ئەم ڕێزەی لێدەگرن ، کەچی تەنها شیاوی زبلدانە ..؟!

شانازی كردن بە بەرزكردنەوەی بیناو خانوو باڵەخانەكان

بێ گومان ئەوە یەكێكە لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی كە پەیدا دەبێت ، ئەمەش لە دوای كەمێك پاش سەردەمی پێغەمبەری خوا ﷺ دا ، تاكو خەڵكی وایان لێهات كە شانازی بكەن بە بەرز كردنەوەی بیناسازی و رازاندنەوەی ماڵەكانیان ، چونكە خاكێكی زۆر لە رۆژ هەڵات و رۆژ ئاوەو كەوتە ژێر فەرمانرەوایی موسلمانان ، وە ماڵ و سامان و دارایەكی زۆریان دەست كەوت ، بێ گومان زنجیرەیی ئازاد كردن وەیان سلسلە الفتوحاتی ولاتان ، وە كات یاوەریان بوو تاكو زۆرێك لەوان روویان كردەوە دونیا و تووشی هەمان دەردی قەومەكانی پێش خۆیان هاتن كە ئەویش پێشبركێ وەیان مونافسە كردن لەسەر كۆ كردنەوەی زیاتری پارە و ماڵ و سامان ، وە دەست یان كرد بە خەرج كردنی ئەم پارەیە كە نابێت لێ خەرج بكرێت بە زێدە رۆیی وە شتی ناشەرعیەكاندا ، تاكو وای لیهاتووە مونافەسە كردن لە سەر بەرزكردنەوەی بینا خانوو باڵەخانەكان روویاندا ، تەنانەت بەوەش راوەنەستانە لە دەشتایی و چیاو شاخەكان و بیابانەكان و چۆڵەوانیەكانیش بیناو باڵە خانەی بەرز بەرز دروست دەكەن ئەمەش بەناوی بازرگانی كردنە ، كەچی زۆربەی ئەم بیناو باڵەخانانە شتی ناشەرعی و قەدەغەكراوی تێدا ئە نجامدەدرێت ، تەنانە لە شارەكان و قەزاو ناحیەكانیش هاوسێ جیرانەكانیش مونافسەو یەكتری دەكەن لە بەرز كردنەوەی خانووەكانیاندا ، یەكێك یەقات تی هەبێ لە رقی جیرانەكەی دەیكاتە بەد ووقات ، ئەوەی تر دوو قاتی هەبێ لە رقیان دەی كاتە بەسێ قات ، ئینجا لە نێوان بەرپرساكان و دەسەلاتدارەكانیش و دەوڵەمەندەكانیش بەهەمان شێوەی كەسانی كەم دەرامەت بیناو باڵەخانەكان بەرز دەكەنەوە تەنانەت وای لێهاتوو دەڵێن هێ كامەمان سەری لە ژێر هەور دایە ، ئەوەندە خانوو باڵەخانەكان كە بەناوی هوتێل ڤیلاو و باڵەخانەی ١٢٠قاتی درست دەكەن هەمووی لە سەر مونافسەو زۆری دەست كەوت بە حەرام پەیدا كردن دروست دەكەن ، هەر بۆیە ئەمانە هەمووی روویانداوە ، ئەمە زولم ستەمێكی زۆر گەورەیە كە دەكرێت هەژارەكان خانوو نیە تێدا بحەسێنەوە ستەمكارەكانیش بیان باڵە خانەكانیان رۆژ بە رۆژ بەرز دەبێتەوە خۆی لە هەور دەدەن ، بێ گومان ئەوانەی ئەم پارە زۆرانەیان هەیە زۆر بەیان بە حەرام و بەدەستیان كەوتووە بۆیە نازانن لەچ شتێك خەرجی بكەن ، هەڵدەست بە دروست كردنی بیناو خانوو بەروە باڵەخانەی بەرز بەرز ، هەروەها ئەوەندە زیادەرۆیی لە خەرج كردنی دەكەن كە هیچ پێویستی نیە ئەوەندی خانووەكانیان بەرازێنەوە ، چونكە خەڵكی بە گشتی غروری گرتوویەتی..؟!

❖ لە (ابو هریره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت: پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((وإذا كانَتِ الحفاةُ العراةُ رءوسَ النَّاسِ ، فذاكَ من أشراطِها، وإذا تَطاولَ رِعاءُ الغنمِ في البُنْيانِ، فذاكَ من أشراطِها)) سنن ابن ماجه برقم (٦٤).

واتە : ئەگەر رووت و پێخواس ببنە بەرپرس و كار بەدەستی خەلك ،ئەوەش لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتاییە ، هەروەها هەر كاتێك شوانی مەرو مالات شانازیان كرد بە بەرزی كردنەوەی باڵەخانەكانیان ، وەیان باڵەخانەكانەی بەرز و دوور و درێژ دروست بكەن ، ئەوە لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتاییە ..؟!

❖ لە (عبدالله كوری عباس) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ورأَيتَ أَصحابَ الشَّاءِ تَطاوَلوا بالبُنيانِ، ورأَيتَ الحُفاةَ الجياعَ العالَةَ كانوا رُؤوسَ النَّاسِ، فذلك مِن مَعالِمِ السَّاعَةِ وأَشراطِها. قال: يا رَسولَ اللهِ، ومَن أَصحابُ الشَّاءِ والحُفاةُ الجياعُ العالَةُ؟ قال: العَرَبُ)) . تخريج المسند لشعيب برقم (٢٩٢٤).

واتە : كاتێك بینیتان خاوەنی مەرو مالات خانوو باڵەخانەی دوور و درێژو مونافسەیان كرد لە بەرز كردنەوەی باڵەخانەكان ، وەیان كەسانی پێخواس و برسی بوونە بەرپرس كار بەدەستان ، ئەوە یەكێكە لە نیشانەو ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی ، ووترا : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەو خاوەن مەر و مالات پیخواس برسیانە كێن ..؟! فەرمووی (العرب) ..!!

تێبینی : بەڵێ بێگومان ئەمرۆ ئەم فەرموودەیە بە روونی هاتۆتە دێ ، كە ئێستای ولاتی سعودیا لە بیابان و صحرا وای شارێك دروست دەكات ، هەورەها لە شاری مكەو پیرۆز خانوو باڵەخانە و بینایی بەرز بەرزی تێدا دروست كراوە ، هەرەوەها لە شاری دوبەی كە دەشتایەكی چۆڵەوانی بووە ، ئێستا باڵەخانە هوتێلی ١٠٠ قاتی تێدا دروست كراوە ، ئەگەر سەریری ولاتی خۆمانیش بكەین لە هەرێمی كوردستان بەتاییەتی لە شاری هەولێر كە خۆم تێدا دەژیم ، بەبەراوورد بە سالی رابردوو بیناو باڵەخانەی بەرز بەرز كە خۆیان لە چەندین قات دەدەن دروستیان كردووە بێ گومان ئەوەش مونافەسەی دوڵەمەندەكان بەرپرسەكان لەنێوان یەكتریدا ، فلان دلێ دەبێت هی من بەرز تربێت لە هی فلان كەس ، ئەگەریش سەرنجێك بدەین بە ولاتە عەرەبیەكان بەتاییبەتی نیمچەدوورگەی عەرەبی ئەوان شوانی ووشترو مەرو مالات بەخێو كردن بوون ، وە زۆر بەیان لە ژێر رەشماڵەكان دەژیان بەر لە چەندین ساڵی رابردوو دا ، بەلام ئێستا ئەگەر سەریری بكەن زۆربەیان خاوەنی چەندەها میلۆن دولارو سەرمایەكی زۆرن ، من خۆم چووم بۆ لاتی سعودیا ، یەك خانوو نەبینی كە یەك قات بێت ، بەلكو هەمووی خانووی دووقات سێ قات باڵەخانەی بەزر بەزر لە چەقی شارەكاندا بەتاییەتی لەشاری مككە و مەدینەدا ، ئەمە ئاماژەیەكە بۆ نزیك بوونەو لە رۆژی كۆتایی دا ، بە لێ نیمەچە دوورگەی عەرەبی لە مێژووی مرۆڤایەتی دا ئەم پێشكەوتنەی بەخۆ وە نەبینیوە كەئێستا هەیان بە باڵەخانە بەرز بەرز و بە ماڵ سامانێكی زۆر ، هەروەها هەزاران كۆشك و باڵەخانەو هوتێلی بەرز كە سەرەكە لە ژێر هەور دایە ، ئەمەش بە پێ ئەم فەرموودەیە یەكێكە لە ئاماژەكانی رۆژی قیامەت یان رۆژی كۆتایی ..؟!

بلاوبوونەوەی رژدیی و رەزیلی و چاوچنۆکی

لە ئاماژەکانی رۆژ کۆتایی بلاو بوونەوەی نەخۆشیەکی دەروونی کوشندە کە کۆمەلگای موسلمانانی لێك هەلدە وەشێنێتەوە ئەویش کە رەزیلی و چاو چنۆکیە بێ گومان رەوشتێکی قێزەونەو لۆمەکراوە ، ئیسلام هەرگیز پێی رازی نیە ، وە روونی کردۆتەوە کە هەر کەس دلّ و دەروونی لەم رەوشتە پاك کاتەوە ئەوا سەرفرازو بەختەوەر دەبێ ، هەروەك (خوای گەورە) لەم قورئانە پیرۆزە کەی دا دەفەرمووێت : قال تعالى: ﴿وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ١٦﴾ [التَّغَابُن : ١٦] واتە : وە هەر کەسێك خۆی بپارێزێ لە ڕەزیلی و چرووکی نەفسی خۆی و زەکاتی مالەکەی بدات و لە پێناو خوای گەورە ببەخشێت ئەوە بەڕاستی ئەو کەسە سەرفرازە..؟!

- **لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :**

((مِن أشراطِ السَّاعةِ أنْ يظهَرَ الشُّحُّ)) . الطبراني في (المعجم الاوسط (٢٨٨/١).

واتە : یەکێك لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی یان رۆژی قیامەت دەرکەوتنی چاو چنۆکی و رەزیلیە لە نێوان خەلکی دا ..؟!

- **لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :**

((يَتَقارَبُ الزَّمانُ ويُلقَى الشُّحُّ ويَكثُرُ الفِتَنُ ويَكثُرُ الهَرجُ)) . سنن ابو داود برقم (٤٢٥٥).

واتە : کات نزیك دەبێتەوە ، زانستی شەرعی کەم دەبێت ، فیتنە و ئاشوب پەردە دەسێنێت ، رژدیی چروکی وەیان چاو چنۆکی رەزیلی لە دل رەگی دادەکوتێ خەلك چروك دەبن ..؟!

- **لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :**

((لا يزدادُ الأمرُ إلا شدةً، ولا الدنيا إلا إدبارًا، ولا الناسُ إلا شحًّا. ولا تقومُ الساعةُ إلا على شرارِ الناسِ)). سنن ابن ماجه برقم (٤٠٣٩).

واتە: دەست گرتن بە ئایین و پابەند بوونی فەرمانەکان ، تەنها نارەحەتی و ناخۆشی زیاد دەکات ، (چونکە خەلکی دینداری راستەقینە کەم دەبن) ، وە دونیاش تەنها خۆشییە هەلخەلەتێنەرەکانی زیاد دەکات ، خەلکیش زیاتر چاو چنۆکی و چروکی رەزیل دەبن ، وە قیامەتیش بەر پا نابێ تەنها لە سەر ئەوانە نەبێ کە خەرا پترینی خەلکین ..؟!

- **لە (جابری کوری عبدالله) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :**

((اتَّقُوا الظُّلْمَ، فإنَّ الظُّلْمَ ظُلُماتٌ يَومَ القِيامَةِ، واتَّقُوا الشُّحَّ، فإنَّ الشُّحَّ أهْلَكَ مَن كانَ قَبْلَكُمْ، حَمَلَهُمْ علَى أنْ سَفَكُوا دِماءَهُمْ واسْتَحَلُّوا مَحارِمَهُمْ)) .صحيح المسلم برقم (٢٥٧٨).

واتە : خۆتان لە ستەم کردن بپارێزن ، بەراستی ستەم کردن تاریکیە لە رۆژی قیامەتدا ، خۆتان لە رژدی و چاوچنۆکی رەزیلی و بەخیلی بپارێزن ،بەراستی چاو چنۆکی و رەزیلی بەخیلی خەلکانی پێش ئێوەیان لە ناو بردووە ، وای لێکردووە کە خوێنی یەکتری برێژن و ، حەرامی یەکتری حەلال بکەن ..؟!

تێبینی : (قازي عیاض) –رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : لەوانەیە ئەو لە ناو بردنە یان بەهیلاك چوونە ئەو هیلاکە بێ کە هەوای پێداون لە دونیادا بەوەی کە خوێنی یەکتری حەلال دەکەن و دەی رێژن ، لەوانەیە بەهیلاك چوونی رۆژی دوایی بێ ، جا ئەوەی دووەم دیارو بەر چاوترە لەراستی ، لەوانەیە کە ئەم بە هیلاك چوونە یان لە دونیاو لە دوا رۆژ بێت ..؟!

- **لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :**

((والَّذي نفسُ محمَّدٍ بيدِه لا تقومُ السَّاعةُ حتَّى يظهَرَ الفُحشُ والبُخلُ...)) . اخرجه ابن حبان برقم (٦٨٤٤).

واتە : سوێند بەو کەسەی کە گیانی محمدی بە دەستە ، قیامەت هەلناسێت تاکو (خرا پەکاری یان داوێن پیسی و بەدەرەوشتی) وە (چاو چنۆکی یان رەزیلی و بەخیلی) دەر دەکەوێت ..؟!

تێبینی : ئەوەی کە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین ، هەر هەمووی لەم رۆژگارەدا هاتوونەتە دێ ، بە تایبەتی چرۆکی چاوچنۆکی رەزیلی وەیان بەخیلی ،ئەویش لە ناو چینی دەولەمەندەکان بە ئاشکرا دەردەکەوێت ، مال سامان پارەیان ئەوەند زۆرە بەشی سەد سالیان دەکات ، کەچی ئەوەند رەزیل و چاو چنۆك بیسکەنە ،زەکاتی مالی (خوای گەورە)ش نادەن ، کەچی سالانە زەکات لەمال و سامانەکەیان چەندە ها دەفتر دولارە ، ئەگەر بەس دولەمەندەکانی ئەو سەردەمە زەکاتی مالی خوا بدەن ، ئەوە فەقیر هەژار کەم دەبێتەوە ، جا سەر رایی ئەوە سیلەی رەحم کەم بووە بە هۆی دەرکەوتنی ئەم دیاردە ناشرینەی چرۆکی یان رەزیلی ، دەبینین ئێستا برا برای ناناسێ کور باوکی خۆی ناناسێ برا خوشکەکەی لە برسان دەمرێ ، ئەوری لێ ناداتەوە ، وە یان بە پێچەوانەوە ، ئیتر پچرانی سیلەی رەحم لە نێوان هاوسێیەکاندا ئەوەش دەگەرێتەوە بۆ دەرکەوتنی بەخیلی رەزیلی چرۆکی ناو کۆمەلگای کوردی موسلمان ، هاوسێیەکەی نان نیە بخوات ئاوری لێ ناداتەوە ، بەهۆی ئەوەی بەس خۆی هەیی بێت حەقی بەکەس دانیە ، ئەمەش وا دەکات خرا پەکاری و فسادی گەندەلی زۆر بێت ، سیلەی رەحم بپچرێت لە نێوان تاکە کانی کۆمەلگادا ، چونکە ئێستا هاوسێ هاوسێی خۆی ناناسێ و رەحمی بۆ ناچێت ، خەلکی خزمی نزیکی خۆی ناناسێ ، زۆر جار دەبینین هاوسێیەکەی لە مالەوە چەندین رۆژە مردووە ئاوری لێ ناداتەوە ، چونکە بەهۆی بەخیلی رەزیلی پچرانی سیلەرەحم کەسی لە بیر نیە ، پرسیار ئایا ئەوانە لە زیندووە کانن وەیان لە مردووەکانن ، مەبەستم ئەو کەسانەی کەرەزیل و چاو چنۆکی و چرۆك بەخیلن ..؟!

زۆر بوونی بازرگانی بەشداری کردنی ئافرەتان لە بازرگانیدا

بێ گومان یەکێکی تر لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ئەوەی کە بلاو کردنەوەی بازرگانی یان زۆر بوونی بازرگانی لە نێوان خەلکی دا ، تەنانەت وای لێهاتووە کە ئافرەتانیش بازرگانی دەکەن لە گەل پیاوەکاندا ، واتە گەشەسەندنی بازرگانی بە شێوەیەکی بەرچاو بەر بلاو روو لە زیاد بووندایە ، لە نێوان خەلکی دا تەنانەت وای لێهاتووە ئافرەتانیش بەشداری دەکەن لە گەل پیاوان لە بازرگانی کردندا ،ئەم دیاردەیەش روون و ئاشکرایە لە مۆل و سوپرمارکێتەکان ئافرەتان دەبینرێن بازرگانی دەکەن کەل پەل و شت ومەك دەفرۆشن ، جا سەرەرایی ئەوەش وای لێهاتووە ئافرەتان تەنانەت لەگەل پیاوەکانی خۆشیان بازرگانی دەکەن پارو مال سامانیان لێك جیا کردۆتەوە ، پیاو بەلایەك و مامەلە دەکا ، وە ئافرەتیش لەلایەکی ترەوە ، بەلێ ئافرەت هاوبەشی دەکات لەگەل پیاوەکەی لە بازرگانی کردندا ، هەروەها ئافرەتان بوونەتە خاوەنی کۆمپانیا و مارکێت و فرشتنی جل بەرگی پیاوان ،بازرگانی کردنی چەك و صلاح چەندین بازرگانی تر دەکەن ، بەراستی ئەوەی کە باسمان کرد ئێستا هەر هەمووی هاتۆتەدیٚ و روویانداوە، وە بێ گومان بازرگانی زۆر گەشەی کردووە خەلك تووشی بەلای مال کۆ کردنەوە و مونافەسە بووینە ، بۆیە هەموو شتێك لەم رۆژگارەی ئەمرۆدا بۆتە بە بازرگانی کردن ، تەنانەت وای لێهاتوو ئەو خزمەت گوزاریانەی خەلکی لەسەر شانی دەولەت ئەویشان کردۆتە بە بازرگانی کردن و کۆمپانیان کەرتی تایبەت ، وەکو بوارەکانی دارایی و بانك کەکان ، وە بوارەکانی کارەباو ئاو شارەوانیەکان ، هەر شتێك سوودێکی هەبێت کراوەتە بە بازرگانی کردن بە شێوەیەکی بەر بلاو بازرگانی کردن لە نێو کۆمەلگا لە زیاد بووندایە..؟!

❖ لە (عبداللە کوری مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((بين يدَي الساعةِ تسليمُ الخاصَّةِ وفشوُ التجارةِ حتى تعينَ المرأةُ زوجَها على التجارةِ وتُقطعُ الأرحامُ)) . اخرجه احمد برقم (٣٨٧٠).

واتە : پێش هاتنی قیامەت سەلام کردن تایبەت دەبێت ، بازرگانی بلاو دەبێتەوە ،تاکو ئافرەتانیش دەبێتە هاوبەشی پیاوەکەی لە بازرگانیدا ،وە پچراندنی پەیوەندی خزمایەتی ..؟!

❖ لە (عمرو کوری تەغلب) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ مِن أَشراطِ السَّاعةِ أن يَفشوَ المالُ ويَكْثُرَ، وتَفشوَ التِّجارةُ ...)) . سنن النسائي برقم (٤٤٥٦).

واتە : بێ گومان لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ، مال و سامان زۆر دەبێت ، بازرگانیش زۆر دەبێت ..؟!

❖ لە (عمرو کوری عوف) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((أنَّ رَسولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ بَعَثَ أَبَا عُبَيْدَةَ بنَ الجَرَّاحِ إلى البَحْرَيْنِ، يَأْتي بجِزْيَتِهَا ، وَكانَ رَسولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ هو صَالَحَ أَهْلَ البَحْرَيْنِ، وَأَمَّرَ عليهِمُ العَلَاءَ بنَ الحَضْرَمِيِّ، فَقَدِمَ أَبُو عُبَيْدَةَ بمَالٍ مِنَ البَحْرَيْنِ، فَسَمِعَتِ الأنْصَارُ بقُدُومِ أَبِي عُبَيْدَةَ، فَوَافَوْا صَلَاةَ الفَجْرِ مع رَسولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ، فَلَمَّا صَلَّى رَسولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ انْصَرَفَ، فَتَعَرَّضُوا له، فَتَبَسَّمَ رَسولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ حِينَ رَآهُمْ، ثُمَّ قالَ: أَظُنُّكُمْ سَمِعْتُمْ أنَّ أَبَا عُبَيْدَةَ قَدِمَ بشيءٍ مِنَ البَحْرَيْنِ؟ فَقالوا: أَجَلْ يا رَسولَ اللهِ، قالَ: فأبْشِرُوا وَأَمِّلُوا ما يَسُرُّكُمْ، فَوَاللَّهِ ما الفَقْرَ أَخْشَى علَيْكُم، وَلَكِنِّي أَخْشَى علَيْكُم أَنْ تُبْسَطَ الدُّنْيَا علَيْكُم، كما بُسِطَتْ علَى مَن كانَ قَبْلَكُمْ، فَتَنَافَسُوهَا كما تَنَافَسُوهَا، وَتُهْلِكَكُمْ كما أَهْلَكَتْهُمْ. غيْرَ أنَّ في حَديثِ صَالِحٍ: وَتُلْهِيَكُمْ كما أَلْهَتْهُمْ)) . صحيح مسلم برقم (٢٩٦١).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ (ابو عبیدەی کوری الجراح) – خوا لێ رازی بێت – نارد بۆ ولاتی (البحرین) بۆ ئەوەی سەرانەی خاوەن کتێبەکان کۆبکاتەوە ، پێغەمبەری خوا ﷺ لە گەل خەلکی (البحرین) رێکەوتبوو ، (العلاء کوری الحضرمي) کرد بووە لێ پرسراویان یان سەر پەرشتی کاریان ، (ابو عبیدە) بە سامانێکی زۆرە وە لە ولاتی (البحرین) گەرایەوە کاتێ یاریدەدەران (ئەنصار) بیستیان کە (ابو عبیدە) هاتۆتەوە ، هەموو زوو نوێژی بەیانیان لە خزمەت پێغەمبەری خوا ﷺ کرد ، کاتێ پێغەمبەری خوا ﷺ نوێژەکەی کرد رۆیشت و ئەوانیش چوونە رێگەکەی ، پێغەمبەریش ﷺ کاتی ئەوانی بینی زەردەخەنەگرتی ، پاشان فەرمووی : وابزانم بیستووتانە کە (ابو عبیدە) شتێکی لە (البحرین) هێناوە تەوە ..؟! ئەوانیش ووتیان : بەلێ ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ..!! پێغەمبەریش فەرمووی : دە مژدە بێ و بەئومێدی ئەوە بن دلٚ خۆشتان دەکات ، سا بەخوا من لە هەژاری ناترسم لە سەر ئێوە بەلکو من لەوە دەترسم کە دونیا رووتان تێ بکات وەك چۆن رووی کردە ئەوانەی پێش ئێوە ، ئێوەش کێبرکێ وە یان مونافەسەی لە سەر بکەن وە ك چۆن ئەوان کردیان ، ئینجا لەناوتان ببەرێت ، وەك چۆن ئەوانی لە ناو برد ..؟!

تێبینی : مەبەست لەم فەرموودەیە ئەوەیە خەلکی ئەوەند سەرقالی کۆکردنەوەی پارە مال و سامان و زەویی و زارە ئەوەند خەریکی ئایینەکەی نیە ، بەلکو بە شێوەیەك بازرگانی دەکەن کە بۆتە کێبرکێ و مونافەسە لە نێوان یەکتری دا ،کامەیان سەروەتەکەی زیاتر ،وەیان کامەیان ئۆتۆمبیلەکەی لە پێشترە ،وەیان کامەیان چەندین کۆمپانیایی هەیە ،وەیان کامەیان چەندین بەنزین خانەوە پالاوگەی گەوەرەیی هەیە ، وەیان کامەیان زیاتر بیرە نەوتی هەیە ، وەیان کامەیان زیاتر بالە خانەو ڤیلاکەی بەرز ترە ، ئەمانە و چەندین مونافەسەی تر لەم سەردەمەدا روویانداوە، بێ گومان مونافەسە کێبرکێ کردن لەسەر کۆکردنەوەی پارە مال و سامان وەیان شتە مادەیەکان دونیا ئەمە سەر دەکێشێ بۆ لاوازی ئایین و بیرو باوەری راستەقینە ئیسلام ،هەروەها خەلکی بەروە هیلاك چوون دەبات وە ئوممەتی ئیسلام پەرتەوازە دەکات هەر وەك ئەمە روویداوە لە ئوممەتانی رابردوو ، ئەوی ئێستاش لەم سەردەمە روودەدات تەنها کێبرکێ و بازرگانی کردنە لەسەر یەکتری خەلکی هیچ ئاگایی لە خۆ نەماوە تەنها خەریکی کۆکردنەوە سەروەت و سامانی زۆرە ، بە هیچ شتێك چاوی تێرنابێت و بیرو باوەرو قەناعەت و متمانەی نەماوە بە رزق رۆزیە کە (خوای گەورە) پێ بەخشیوە بەلکو لە بەر تەماحی دونیا هەولی زیاتری بۆ دەدا ،بێ گومان ئەوەش دەگەرێتەوە بۆ لاوازی بیرو باوەر عەقیدە ،ئەوەند پشت بە مال و سامانەکەی خۆی دەبەستێت ئەوەندە پشت بە (خوای گەورە) نا بەستێت ،بەلکو ئەوەی بیری لێ ناکەتەوە قیامەت و رۆژی دواییە،نازانێ مردن هەیە هەموو شتێك لە دوای خۆیی دا بەجێ دەهێلی تەنها کەفنە دوو مەترە دەبات لەگەل خۆی ..؟!

نەمانی کات و لێك نزیك بوونەوەی رۆژگارەکان

❖ له (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَتقاربُ الزمانُ وينقصُ العلمُ، وتَظهرُ الفتنُ، ويُلقى الشحُّ، ويكثرُ الهرجُ)) . سنن ابو داود برقم (٤٢٥٥).

واتە : رۆژگار لێك نزیك دەبێتەوە ، زانستی شەرعی کەم دەبێت ، فتنەو ئاشووب پەرە دەسێنیٚ ، چاوچنۆکی رژدی لە دلدا رەگ دادەکوتیٚ و خەلك ردو چروك دەن ، کوشتن زۆر دەبێت ..؟!

❖ له (ئەنسی کوری مالك) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((السَّاعةُ حتَّى يتقارَبَ الزَّمانُ، فتَكونُ السَّنةُ كالشَّهرِ، والشَّهرُ كالجُمُعةِ، وتَكونُ الجمعةُ كاليَومِ، ويَكونُ اليومُ كالسَّاعةِ، وتَكونُ السَّاعةُ كالضَّرمةِ بالنَّارِ)) . سنن الترمذي برقم (٢٣٣٢).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتاکو رۆژگار یان کاتەکان لێك نزیك دەبێتەوە ، سالٚ وەك مانگی لێد ێت و مانگ وەك هەفتەی لێد ێت و هەفتە وەك رۆژێکی لێد ێت و رۆژێك وەك سەعاتێکی لێد ێت و ساعاتێك وەك ئاگرێکە داگیرسێنیٚ بە دارێکی ووشکەوە زوو بسووتیٚ هەتا دەبێتە خۆلە مێش ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودانی کە باس لە لێك نزیك بوونەوەی کات دەکەن لە لایان زاناکانەوە بە چەندین شێوازی جیاواز لێکدرانەوەی بۆ کراوە ، بەلام من باسی ئەم سەردەمە دەکە کە گونجاوترینیان ئەوەیە لە رۆژگارەی ئەمرۆ دا خۆمان تێدایەنە ، ئەمەش بە هۆکاری جیاجیا کاتەکان لێك نزیك دەبنەوەو زوو تەواو دەبن ، زۆربەی کاتەکان بە هۆکاری گواستنەوەی پێشکەوتووی ئەم سەردەمە لێك نزیك دەبێتەوە ، وەکو (ئۆتۆمبیل و فرۆکە و شەمەندەفەرو مانگی دەستکرد) ئەوەی ئێستا بۆ رۆیشتنی بە سالێك یان مانگێك وەیان هەفتەیەك دەبریٚ ، بە چەند کات ژمێرێك دەبریٚ ، ئەمەش وای کردووە کاتەکان لێك نزیك بکەوێتەوە ، هەر بۆیە زانایان چەند قسەو مانایەکیان بۆ ووشەی نزیك بوونەوەی کات ووتوە کە ئەمانەی خوارەوەن :

١-مەبەست لە نزیك بوونەوەی کات کەم بوونەوەی بەرەکەتە لە سەر زەوی .

لە ئیمامی (ابن حجر) – رەحمەتی خوای لیٚ بێت – دەلێت : (بیٚ گومان ئەم کەم بەرەکەتیە ئێستا لە سەردەمی ئێمەدا هەست پیٚ دەکریٚ و هەیە هەروەك دەبینین کە رۆژ و شەوەکان چەن بە پەلە دێن و دەچن کە ئێمە نەمان بینیوەو نەمان زانیووە کە بەم جۆرەی لە رۆژگارەکانی پێشت تر کە بەر لە ئێمەش هەبووە). فتح البارى (١٣/١٦٠).

٢- ووتراوە مەبەست لەم فەرموودانەی کات ئەوەیە لە سەردەمی ئیمامی (المهدى) و (عیسی کوری مەریم) – علیهم السلام – روودەدات لە بەر تام وەرگرتنی خەلکی لەم سەردەمەدا لە ژیاندا ، چونکە بەهۆی بلاو بوونەوەی دادگەری وە ئەمن و ئەمان ، لە بەر ئەوەی خەلك کاتەکانی بە خۆشی و بە کورتی ناو دەبەن هەر چەندە کە زۆر درێژیش بن ، چونکە رۆژە ناخۆشەکان لای خەلك درێژە ئەگەر کورتیش بن ، بەلام رۆژە خۆشەکان لای خەلك کورتە ئەگەر هەر چەندە درێژیش بن ..؟!

٣-مەبەست لە نزیك بوونەوەی کات رەوشی خەلکە لەم کەم دینی یان بیٚ ئاگا بوون لە ئایینەکەیان و پشت گویان خستووە ، تا ئەوەی کە یەکێك تیاید نابیٚ کە فەرمان بە چاکە بکات و رێگری بکات لە خراپە لە بەر هۆکاری خراپەکاری و گەندەلی فسادی ناشەرعیەکان ، چونکە خراپەکاری بەرچاوی خاوەنەکانیان روودەدات ، ئەوەش لەو ساتە وە روو دەدات کە زانستی شەرعی نامێنیٚ خەلکی روو لە نەزانی نەفامی دەکات ، لەبەر ئەوەی خەلکی یەك ئەندازە نین لە زانستی شەرعی دا ..؟!

٤-مەبەست لەم فەرموودانەی نزیك بوونەوەی کات وەکو باسمان خەلکی ئەو سەردەمی ئێستا بە هۆی زۆر بوونی هۆکارەکانی گواستنەوە وەیان گەیاندن وەکو (ئۆتۆمبیل و فرۆکە و شەمەندەفەرو مانگی دەستکرد) کە شوێنە دوورە دەستەکان نزیك دەکاتەوە ..؟!

٥-ووتراوە : لە بارەی نزیك بوونەوەی کاتەکان تەمەنەکانیش کورت دەبێتەوە ، چونکە ئەوەی کە لە رابردوو د باب و باپیرا نمان تەمەنیان درێژ بووە ، کە بە نزیکەی سەد سال ژیاون ، بەلام ئەگەر سەرنج بەدەینە ئەم سەردەمەی ئێستا تەمەنەکات زۆر کورت بوونەتەوە ، ئەمەش بە هۆی گۆرینی سیستەمی ژیان بە تایبەتی خواردن و خواردنەوە ، وەیان فیتنەو ئاشووب هیلاکەتی ئەم زمانە، خەلکی چەندین نەخۆشی جۆراو جۆری هەیە کە پێشتر ئەم نەخۆشیانە هەر بوونیان نەبوو، وەکو نەخۆشی زەخت و سووکەری و نەخۆشی دلٚ و نەخۆشی ژێر پەنچە و نەخۆشی ئایدزو نەخۆشی فایرۆزی جۆراو جۆر و بەم دوایانە نەخۆشی پەتایی کرۆنا خەلکێکی زۆری کوشت ، هەروەها گۆرینی کەش و هەواو ژینکە لەم سەردەمەدا خەلکی تەمەنیان کورتر بووە تەوە چەندی هۆکاری تریش.؟!

تێبینی : بەمەست لە نزیك بوونەوی کات بەتایبەتی لەم سەردەمی ئێستا ئەوەی خەلکی زۆر بەی غافل گیر بووە بە کۆکردنەوەی پارە و مال و سامان ، ئەوەند خۆیان هیلاك دەکەن بۆ تەماحی مالی دونیا کاتەکانیان زوو بە سەر دەچێت ، وادەزانن رۆژ و هەفتەو مانگ و سال ، کورت بۆتەوە کەچی لە راستی دا رۆژ هەر ٢٤سەعاتە هەر گیز نابێتە ٢٣ سەعات ، هەفتە هەر ٧ رۆژە هەر گیز نابێتە ٦ رۆژ ، مانگ هەر ٢٩-٢٨رۆژە وەیان زیاتریشە وەك ٣٠ رۆژ و ٣١رۆژ بەلام هەرگیز مانگ نەبۆتە ٢٥ رۆژ وە سالیش ١٢مانگە هەر گیز نابێتە ١٠مانگ ، ئەوە خەلکە کاتەکانی خۆی لێك نزیك دەکاتەوە خۆی ئاگایی لە خۆی نیە چۆن کاتەکان بەریٚ دەکات ، بۆیە خەلکی کاتەکانی خۆی بە شتی سەیر سەر بە سەردەبات لە شتی ناشەرعی کاتەکانی خەرج دەکات ، بۆ یە کاتەکان لای ئەو زۆر کورت بوونەتەوە ، وەیان لە بەر بازرگانی کردن بازار کردنی خۆی لە بیر دەکات کە ئەو رۆژەی چۆن بەسەر بردووە ، دەبینین لەم سەردەمەدا خەلکی رۆژ دەکاتەوە تا ئێوارە هەر خەریکی فیس بووك تۆرە کۆمەلایەتیەکان وەیان هەر خەریکی تیکتۆك قسەو باسە ، وەیان خەریکی یاری کردنە بە مۆبایلەکەی ، وەیان خەریکی بانگە پرو پووچ درۆیینە ، ئەوەی لەم سەردەمەدا روودەدات هەر گیز نەبووە لە مێژوودا ، بەلکو بەرەو خراپتریش دەروات ، ئەو رووداوانەی کە روودەدات هەر هیچ نیە لە چاو ئەو رووداوانەی کە لە دا هاتوو دا روودەدات ، چونکە رۆژ بە رۆژ سەر دەکێشی بەرەو فیتنە و ئاشووبی گەورە تر ، فیتنەیەك سەر هەلدەدا خەلکی دەلێن ئۆخەی قوتارمان بوو ، بەلام فیتنەیەکی تریش سەر هەلدەداتەوە ، ئیتر قەیران لەسەر قەیران روو لەم ئۆممەتەی ئیسلام دەکات قەیرانێك تەواو دەبێت ، یەکێکی تری بەدوایی دادێت ، کارەسات و نەهامەتیەك تەواو دەبێت یەکێکی تریش بە دوایی دادێت ، خەلکی هەر هەمووی خۆزگە دەخوازن بە فیتنە و ئاشووب نەهامەتی رابردوو ، چونکە ئەوەندە کارەسان فیتنەکان زرۆ دەبێت ، ئەوەی کە ئێستا رۆژگارەکان و کاتەکانی لێك نزیك کردۆتەوە وەیان بەرەکەت لە کات و سات نەماوە هەمووی ئەم رووداو فیتانەیە کەئێستا رووی لە ئۆمەتی ئیسلام کردووە ، هۆکارەکەی ش غافل بوونی بیٚ ئاگاییە لە رۆژی کۆتایی وەیان لە رۆژی قیامەتدا ، (خوای گەورە) پەنامان بدە ،إن شاء الله ..؟!

نزیك كەوتنەوەی بازارەكان

بەلێ پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین كە سەردەمانێك دێت بازارەكان لێك نزیك دەبنەوە ، ئەوەش ئەم سەردەمەی ئێمەیە بە هۆی پێشكەوتنی تەكنەلۆجیایی سەردەم كە ئێستا لەبەر دەستی خەلكی دا هەن ، ئەویش كە ڕێگا دوورەكان نزیك دەبێتەوە كاروبارە كان ئاسان دەبێت لە مامەلە كردندا ، لە هەندێك شوێن بازرگانی كردن و مامەلە كردن لە بازارەكان تەنانەت ئەوەندە ئاسانە تەنها پەنچەیەك بە مۆبایلە كەت دادەگرێت دەچێتە نێو هەموو بازارەكانی جیهان چی بتەوێت لە ڕێگای ئۆلاین و ئەنترنێت بە دەستی دەهێنانی ، هەروەها ڕۆیشتنی بازارێك بۆ بازارێكی تر ئەمەش بە هۆی كار ئاسانی ئامرازەكانی گواستنەوەی پێشكەوتوو وەكو ئۆتۆمبیل و فرۆكەو شەمەندەفەرو گەشتیەكان لە نێو دەریاكاندا ، بی گومان ئەمەش هۆكارە بۆ ئەوەی بازارەكان لێك نزیك بێتەوە ، وە بە ماوەیەكی كورت مرۆڤە كان دەتوانن لە بازاری جیهانیەكاندا بسورێنەوە ، هەموو ئەم نزیك بوونەوەیەی خەلكی سەر زەوی بە هۆی پێشكەوتنی هۆكارەكانی تەكنەلۆجیا و پێشكەوتنی هۆكارەكانی گواستنەوەی پێشكەوتوو لە نێوان شارە كان و ولاتەكاندا ، وە پێشكەوتنی هۆكاری گەیاندن وەكو تەكنەلۆجیایی پەیوەندیەكان تەلەفۆن و ئەنترنێت و تۆرەكۆمەلایەتیەكان و بازاری كردن بە ئۆلاین لە ئەنترنێت ، هەروەها تەنانەت وای لێهاتووە لە گوندكانیش ماركێتی گەورە گەورە هەنە یان لە سەر ڕێگاكانی نێوان شارەكان ماركێتی گەورە گەورە هەیە ، وە لە شارەكانی مۆلی گەورە گەورە هەیە كە هەرچی بتەوێت لە جیهان لەم مۆلانە دەست دەكەوێت ، شوێنێك نەماوە بازاری گەورە گەورەی تێدا نەبێت ، ئەگەر لە ڕابردوو دا سالانی هەشتاكان و نۆهەدەكان كە ڕابردوویەكی نزیكە ، تەنها لە شاری هەولێر شێخەالله یان شێخی چۆلی و كوتری سەلام هەبوو ، ئەمە بازاری هەولێر بووە ، وە لە قەزارو ناحیە كان چەند دووكانێكی بچووك هەبووە ، وە لە هەندێك گوندەكان ئەگەر دوكانێك هەبوو بێ ، بەلام ئێستا لە قەزارو ناحیە و گوندەكانیش ماركێتی گەورە گەورە هەنە ، وەیان خەلكی لە مالەوە بازاری كردنی خۆی دەكات بێ ئەوەی بچێتە دەرەوە ئەمە وەكو باسمان كرد بە هۆی تەكنەلۆجیایی پێشكەوتوو وەكو ئەنترنێت و دوا كردنی شت و مەك بە ئۆلاین كردن ، هەروەها بازارەكانی ئال گۆر كردنی دەراوەكان ، بازارەكانی بۆسەی جیهان ، ئەو بازاری كردنە بە بەرنامەكانی ئەنترنێت وەكو ئەوەی كوردستانی خۆمان فاست پەیی ، وەیان ئێڤ ئایی بی ، چەندین بازاری كردن هەن ئەمەش بوۆ نزیك بوونەوەی مامەلە كردن لەگەل یەكتری؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ الساعةُ حتى تظهرَ الفِتَنُ، و يَكْثُرَ الكذِبُ، وتتقاربَ الأسواقُ، و يتقاربَ الزمانُ)) . اخرجه احمد برقم (١٠٧٢٤).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاكو فتنەو ئاشووب ئاژاوە دەرنەكەون ، وە درۆ كردن زۆر نەبێت ، وە بازارەكان لێك نزیك نەكەونەوە ، كاتە كانیش لێك نزیك نەكەونەوە ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودەیە ماناكەی ئەوەیە كە مامەلە و كڕین و فرۆشتن كە دەبێ و قازا نجەكەی كەم دەبێتەوە ، وە ئەوەی دیارە ، (والله أعلم) كە ئەمە ئاماژەیەكە بەوەی كە ڕوودەدات لە سەردەمی ئێستای ئێمەدا بە هۆی نزیك كەوتنەوەی خەلكی جیهان لە یەكتریەوە بە هۆكارەكانی گواستنەوە وەكو باسمان كرد ، وەك ئۆتۆمبێل و فرۆكەو شەمەندەفەرو گەشتیەكان ، واتە : بارهەلگری ووشكانی و ئاسمانی و دەریایی ، وەیان دەزگاكاتی تەكنەلۆجیا وەكو ئامێری پەیوەندیەكان وە بەم هۆیانەوە بازراەكان لێك نزیك كەوتوونەتەوە ، ئەوەش وای لێ دێت كە نرخی هەرشتێ كە گۆرانی بەسەرابێ بەم شێوەیە هەموو بازارەكانی ولاتانی تر دەزانن ، وەیان زۆر بەیان لە سەر تاسەری جیهاندا جا نرخەكەیان زیاد دەكەن وەیان كەمی دەكەن ، ئیتر بەم شێوەیە بە ئارەزووی خۆیان زیاد كەمی دەكەن لە سەر نرخەكان ، بازرگانەكان جیهان بچووك دەكەنەوە بازارەكان لێك نزیك دەكەنەوە ، بازرگان هەیە گەشتی جیهان دەكات بۆ بازرگانی كردن بە ماوەی چەند كات ژمێرێ وەیان چەند دەقیقەیەك بە ئەنتر نێت ، هەروەها گەشتی زۆر بەی ولاتانی جیهان دەكات مەمەلە و ئالوگۆری دەكات بە گەندنی خێرا بە فرۆكە وەیان بە گەشتی وەیان بە ئۆتۆمبیل خێرا ، ئەم ماوەیە زۆر دوورە لێیەوە بەلام دووریەكە نزیك دەبێتەوە بە هۆی پێشكەوتنی ئامرازەكانی گەیاندن و پێشكەوتنی تەكنەلۆجیا ، ئەمانە هەمووی هۆكارە بۆ لێك نزیك بوونەوەی بازارەكان ؟!

زنایان ڕاو بۆچوونیان وایە كە لە سێ ڕووەوە بازارەكان لێك نزیك بوونەتەوە ئەم سێ خالە خوارەوەیە :

١-خێرایی زانست و زانیاری و پێشكەوتنی تەكنەلۆجیا ، ئەمەش زیاد كردنی نەرخ كەم كردنی تێدا دەبێت .

٢-خێرایی ڕۆیشتن ئامرازەكانی گەیاندن لە بازارێكەوە بۆ بازارێكی تر ، ئەگەر هاتوو ماوەی ڕێگاكەش زۆر دوور و درێژ بێت .

٣-نزیك كەوتنەوەی هەندێك بازار لە هەندێك بازاری تردا لە نرخەكان ، وە چاو لێكردنی بازرگانەكان لە یەكتری لە زیاد كردنی نرخ و لە كەم كردنی نرخ دا . (والله أعلم)

لە (شیخ عبدالعزیز بن باز) – ڕەحمەتی خوای لێ بێت –لە فەرموودەیەكەی (ابو هريره) دا كە ڕیوایەتی كردووە لە بارەی نزیك بوونەوەی بازارەكان ڕاڤەی دەكات و دەلێت : نزیك بوونەوەی لە ڕاڤە كردنی ئەو نزیك بوونەوەی باسكراوە لە فەرموودەكەدا كەوا لەو سەردەمەدا ڕوویداوە لەنزیك بوونەوەی نێوان شارەكان و هەرێمەكان و كورت بوونەوەی كاتی دووری نێوانیان بە هۆی داهێنانی پێشكەوتن وەكو فرۆكە و ئۆتۆمبیل و ئیستكەكان و زۆرشتی دیكەش ، وە (خوای گەورە لە هەموو كەس زاناترە) .

دڵ نیا نەکردنەوە لە گەیاندنی هەواڵ وە زۆر بوونی بانگەشەی درۆ کردن

بێ گومان درۆ کردن کاریگەری زۆر لەسەر تاکی موسلمان دروست دەکەن دەبێتە هۆکاری سەرەکی بۆ لاوازی ئیمان و باوەڕەکەی ، هەڵبەتە ئەمەش دەردێکی زۆر کوشندەو ترسناکە لە نێو کۆمەڵگایی ئیسلامیەکان ئەوانە خۆیان بە موسلمان لە قەڵەم دەدان ، چونکە موسلمانی ڕاستەقینە و خاوەن بیرو باوەری بەهێزو دامەزراوە هەر گیز درۆ ناکات ، یەکێکی تریش لە ئاماژەکانی ڕۆژی کۆتایی دیاردەیەکی زۆر کوشندەیە روو دەدات لە نێو موسلمانان ئەویش زۆر بوونی درۆ کردنە بە شێوەیەکی بەرچاو تەنانەت وای لێدێ کەسێك نامێنێ متمانەی پێ بکەی دڵنیابی لەوەی کە ڕاستگۆیە ، بەڵێ بانگەشەی درۆ کردن لەم سەردەمەدا زۆر بووە کاریگەرییەکی زۆر خراپی هەیە ، لەوانە لە دەستدانی متمانە لە نێو تاکە کانی کۆمەڵگای موسلمانان ، چونکە دیاردەیەکی زۆر ناشرینە متمانەی خەڵکی لە ناو دەبات ، بێ گومان بلاو بوونەوەی بانگەشەی زۆری درۆ کردن دەبێتە کاریگەری کۆمەلایەتی لەم سەردەمەدا دەکرێت ببێتە هۆکاری توقێنانی نێو کۆمەڵگا ، بەم هۆیەوە دەبێتە دروست کردنی ناکۆکی دووبەرەکی نێو تاکەکانی کۆمەڵگا تەنانە ڕێگری کردن لە پێهکاتنی بڕیاری دروست ، بۆیە زۆر کردنی درۆ کردن دەبێتە هۆکاری لە دەستدانی ڕێزی کەسە وە کەمبوونەوەی باور پێکراوی نێو کۆمەڵگادا ، هەروەها ئەگەر درۆ کردن ببێتە شتێکی ئاسایی خەڵکی بۆ بەرژەوەندییە سادەکانیان درۆ بکەن ئەوا بەدڵنیایەوە هیچ کۆمەڵگایە ناتوانێت بەرگەی بگرێت پەرەبەسێنێت بەروە شارستانی و کۆمەڵگایەکی تەندورست هەنگاو بنێت ، چونکە کۆمەڵگایەکەیان بە درۆ کردن بنیات ناوە هەموو شتێك بە درۆ کردن تێ دەپەرێت ئەوا ئەم کۆمەڵگایە زوو هەرس دێنی و دەرووخێت، بە کورتی درۆ کردن لەم سەردەمەدا تەنیا کێشەیەکی تاکە کەسی نیە بەڵکو بگرە ڕەگی داکوتاوە لە نێو بەرپرس و سەرکردەکان دامودەزگاکانی دەوڵەت بگرە بەتایبەتی لە نێو چنی بەناو ڕۆشنبیرو ڕاگەیاند کارو کە لە ڕۆژنامەو ڕادیۆ تەلەفزیۆن و تۆڕەکۆمەلایەتیەکان بە تایبەتی فەیس بووك تیکتۆك هەموو ئەوانە ئەم نەخۆشیە ترسناکو کوشندەیان گرتووە ، ئەم درۆ کردنەش دەکرێت کاریگەری درێژ خایەنی زۆری هەبێت ، کۆمەڵگا بەرەو فسادی گەندەلی بەڵکو بەروەی چەنگەلستان ببات ، ڕەواو ناڕەوا لەیەکتری جیا نەکرێتەوە بەروە چارەنووسێکی خراپ و تاریك هەنگاو بنێن ، هەر بۆیە ئەگەر سەرکردەو دامودەزگاکانی دەوڵەت درۆ یان کرد لە گەڵ خەڵکە ئەوا ئەم وڵاتە وێران دەبێت ، خەڵکی درۆ کردن بە ئاسایی لە قەڵەم دەدە متمانە کردن نامێنی لە نێو تاکەکانی کۆمەڵگا وە لە نێوان خەڵك و دەوڵەتدا ، ئەم کردارە ناشرینە دەرئە نجامی زۆر خراپ لێدەکەوێتەوە ، دەوڵەت هیچ یاساو پرانسیپی دەوڵەتداری پێوە نامێنێ ، هەر کەسێکیش دەسەلاتی گرتە دەست بە هەمان شێوەی پێشووی دەکات ، بۆیە لەم سەردەمەدا درۆ کردن بۆ تە بژێوی ژیان بۆ تاکەکانی کۆمەڵگا ، ئەوەی درۆ نەکات بە کەسێکی دوا کەوتوو نەزان و نەفام لە قەڵەم دەدەن ، پێ دەڵێن : بە خوا کەسێکی نەزانە وەیان فەقر عالە ، چەندین ناو ناتۆرەی لێ دەنێن ، هەروەها کەسی ڕاستگۆ بەردەوام هەرشەی لەسەر لەم سەردەمەدا ئتر بوختان و سیناریۆ درست کردن بەردەوام دەبێت لەسەر تاکو وایی لێدەکەن کە ئەو کەسەش هەمان ڕفتاری درۆ کردن بکات وەکو خۆیانی لێدەکەن جا بە زەبری توندو تیژی ئازار ئەشکە نجە وەیان زیدانی کردن ، وەیان بوختان دروست کردن بۆی ، تا وای لێدەکەن ئەم کەسەش درۆ بکات ، چونکە ئەوان هیچ کات ڕاست ناکەن لە گەڵ میلەتەکەیان بۆیە دەیانەوێ میلەتیش وەکو خۆیان درۆ بکەن ، بۆ ئەوەی درۆ کانی ئەوا بشاردرێتەوە و لە پەنای ئەوان زولم ستەم و بانگەشە درۆی خۆیان بکەن ، ئەوانە هەرکات موژدەی خۆشیان دا ئەوا نەهامەتیە و ماڵ وێرانیە بۆ میلەت چونکە هەر گیز ڕاست ناکەن درۆ دەکەن، هەر بۆیە وای لیهاتوو لەم سەردەمە دا زۆر ئەستەمە دڵنیابی لەوەی کە هەواڵ یان خبرێ بلاو دەبێتەوە بەڕاستی بزانی ، چونکە سەردەمێکی ئەوەندە خراپە کە بزانی کامە هەواڵ ڕاستە و کامە هەواڵیش درۆیە ، بۆیە ئەوەند درۆ دەکرێ پیاو متمانەی بەخۆ ناکات ، بەڵێ لەم سەردەمەدا ووتارو هەواڵ چیرۆك و سیناریۆیی غەریب غەریب دروست دەکرێن کەوا لە ڕاستی بچێت کەچی سەرلەبەری درۆیە هیچی ڕاست نیە ، کامە ڕاگەیاندنی درۆزنە بۆ بانگەش درۆی تەلەفزیۆنەکان ڕۆژنامەکان دەی کرن بە بڕ پارەیەکی زۆر ، چونکە ئەو پیاوە بۆ ئەوان باش درۆ دەکات ، کامە مەلای کاسە لێ سە ئەوا دەیکەنە بە ووتە بێژی خۆیان وە یان ووتار بێژی مەزگەوتەکەی خۆیان ، چونکە حەق و ڕاستی دەشارێتەوە ، ناحەق درۆ دەردەکات ، هەر بۆیە هەر ورژەو درۆیەك وەیان هەر حەفتە و درۆیەکی نوێ بۆ خەڵکی دەکەن خەڵکی چەواشەدەکەن بە درۆکانیان ، بۆیە پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی بەم سەردەمەداوە کە خەڵکی بەسەریان دێت ، ڕاستی نامێنی درۆ کردن تەشەنە دەسێنێت ،هەروەها پێغەمبەری خوا ﷺ کە ئاگاداری موسلمانانی کردۆتەوە کە هەموو شتێك بسەلمێندرێ ئینجا بلاو بکرێتەوە بۆ ئەوەی خەڵکی خۆیان لە درۆ کردن بپارێزن ، چونکە دیاردەیەکی ترسناك و نەخۆشیەکی کوشندەیە کە تاکی موسلمان فێری درۆ کردن ببێت ..؟!

(خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن جَآءَكُمْ فَاسِقُۢ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوٓاْ أَن تُصِيبُواْ قَوْمًۢا بِجَهَـٰلَةٍ فَتُصْبِحُواْ عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَـٰدِمِينَ ۝٦﴾

[الحُجُرَات : ٦] واتە : {دڵنیا بوون لە هەواڵ} [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ (٦)] ئەی باوەڕداران ئەگەر کەسێکی فاسق و دەرچوو لە گوێڕایەڵی خوای گەورە هەواڵێکی بۆ هێنان ئێوە تەبەیون و تەثبوت بکەن و پەلە مەکەن لە بڕیارداندا تا دڵنیابن کە ئەو هەواڵە ڕاستە چونکە دواتر لەوانەیە کەسانێك بە نەزانی تووشی زەرەرو زیان بکەن وە هەڵەتان لێ ڕوویدات وە دواتریش پەشیمان ئەبنەوە لەسەر ئەو هەڵەیەی کە کردووتانە، کە وتراوە: لەسەر (وەلیدی کوڕی عوقبەی کوڕی ئەبی موعەیط) دابەزیوە کە پێغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - ناردوویەتی بۆ کۆکردنەوەی زەکاتی (بەنی موستەلیق).

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ ڕازی بێت – دە گێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سَيَكونُ في آخِرِ أُمَّتي أُناسٌ يُحَدِّثُونَكُمْ ما لَمْ تَسْمَعُوا أنتُمْ ولا آباؤُكُمْ، فإيَّاكُمْ وإيَّاهُمْ)) . صحيح مسلم برقم (٦).

واتە : لە کۆتایی ئۆممەتەکەم دا لەئاخری زەمان هەندێ خەڵك پەیدا دەبن کە هەندێ قسە ، (وەیان فەرمووەدەتان) بۆ دەڵێن کە نە ئێمە نە باب و باپیرانتان گوێیان لێ نەبووە جا ئاگاداری خۆتان بن لە شەری ئەوانە دا ..؟!!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ ڕازی بێت – دە گێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يكونُ في آخرِ الزمانِ دجَّالون كذَّابون، يأتونكم من الأحاديثِ بما لم تسمَعوا أنتم ولا آباؤكم، فإياكم وإياهم، لا يضلُّونَكم و لا يَفتِنونكم)) . الشيخ الالباني صحيح الجامع برقم (٨١٥١).

واتە : لە ڕۆژی ئاخر زەمان وەیان لە ڕۆژی کۆتایی دا ، دجالون یان درۆزنانێ دێنە لاتان فەرمووەدەتان بۆ دەخوێنەوە پێتان دەڵێن کە هیچ گوێتان لێ نەبووە نە ئێوە و نە باب و باپیراتان جا ئاگاداری خۆتانبن لێیان گومراتان نەکەن و تووشی فتنتان نەکەن ..؟!

❖ لە (عامر کوری عبدة) – خوا لیّ رازی بیّت – دەلیّت : (عبدالله کوری مسعود) – خوا لیّ رازی بیّت – ووتی :

((إنَّ الشَّيْطانَ لَيَتَمَثَّلُ في صُورَةِ الرَّجُلِ، فَيَأْتي القَوْمَ، فيُحَدِّثُهُمْ بالحَديثِ مِنَ الكَذِبِ، فَيَتَفَرَّقُونَ، فيَقولُ الرَّجُلُ منهمْ: سَمِعْتُ رَجُلًا أعْرِفُ وجْهَهُ، ولا أدْرِي ما اسْمُهُ يُحَدِّثُ)) . صحيح مسلم برقم (٧).

واتە : بیّ گومان شەیتان خۆی دەخاتە سەر شیّوەی پیاویّ جا دیّتە لای کۆمەلیّ و فەرموودەیەکی دۆریان پیّ دەلیّت ، جا پەرتەوازە دەبن ، جا پیاویّ لەوان دەلیّ : گویّم لیّ بوو پیاویّ قسەی بۆ مان کرد بەرەنگ دەیناسمەوە بەلام نازانم ناوی چی یە ..؟!

ئیمامی (النووی) – رەحمەتی خوای لیّ بیّت – دەلیّت : (مانای وایە کەشتیّك دەخویّنەوە کە قورئان نی یە بەلام ئەم شەیتانە دەلیّ ئەمە قورئانە تاکو خەلکی پیّ لە خشتە ببات ، جا لە خەشتە ئەچن) . شرح النووی لمسلم (١/٨٠).

تیّبینی : لەم چەند فەرموودەی سەروە ئەوەمان بۆ روون دەبیّتەوە کە زۆر بەی خەلکی لەم سەردەمەدا بەتایبەتی مەلاکان فەرموودەی لاواز دەگیّرنەوە کەچی لە بەرژەوەندی دەسەلاتداران قسە دەکەن ، وەیان خەلکی بە ناوی قورئان و فەرموودە خەلکی بە درۆ لە خشتە دەبەن ، بۆیە لەم سەردەمە دا درۆزن زۆرن تا وای لیّهاتووە کە زۆربەی خەلکی خۆ پاریّزی ناکەن لە درۆ کردن ، وەیان خۆیان ناپاریّزن لە بلاو کردنەوەی درۆ ، وەیان خۆیان دلنیا ناکانەوە کەوا هەوالەکە راستە یان درۆیە ، یەکسەر بیّ قید و شەرت بلاوی دەکەنەوە لە ناو خەلکی دا خۆیان دلنیا ناکەنەوە لە هەوالی راست ، بەلکو بیّ ئەوەی هیچ شتیّك لەم هەوال بزاندریّت خۆیان دەکەنە پالەوان هەوالە کە بلاو دەکەنەوە کەچی سەر لەبەری هەوالە درۆیە ، بۆیە بلاو کردنەوەی هەوالی درۆیینە یان بیّ بنەما سەر هەلدەدا بۆ فیتنەو ئاشووبی زۆر گەورە ، جا لەبەر ئەمە پیّغەمبەری خوا ﷺ ئاگاداری کردوینتەوە لە بەراست زانیانیان ، وە بیّ گومان زانایانی فەرموودە ناس ئەم فەرموودانەیان کردۆتە ئەصل و بناغەیەك بۆ حوکمی واجب بوونی دلنیایی لە وەر گرتنی راستیەتی ..؟!

❖ لە (سعد کوری ابی وەقاص) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يُطبَعُ المؤمنُ على كلِّ شيءٍ إلَّا الخيانةَ والكذبَ)) . البيهقي في (شعب الايمان) (٤/١٧٣٥)، شيخ الالباني تخريج الكتاب السنة ص ١١٤.

واتە : پیاوی ئیماندار لە سەر هەموو شتیّك رادیّت جگە لە ناپاکی کردن و درۆ کردن نەبیّت ..؟! واتە :(ئیماندار هەموو شتیّك لیّ رادیّ بەس ناپاکی و درۆ ناکات ئەگەر ئیمانداری راستەقینە بیّت).

❖ لە (جابر کوری سمره) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ بيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ كَذَّابِينَ، فَاحْذَرُوهُمْ)) . صحيح المسلم برقم (١٨٢٢).

واتە : لە نزیك بوونەوەی رۆژی قیامەتدا چەندەها درۆزن پەیدا دەبن جا ئاگاداری خۆتان بن ..؟!

❖ لە (سلمان فارسی) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ثلاثةٌ لا يَدخلُونَ الجنَّةَ ؛ الشَّيخُ الزَّاني ، والإمامُ الكذَّابُ ، والعائلُ المزهُوُّ)) .الشيخ الالباني في (صحيح الترغيب) برقم (٢٩٤٦).

واتە : سیّ کەس هەن ناچنە بەهەشتەوە ، ئەمانەن : پیریّکی داویّن پیس ، پیّشەوایەکی درۆزن ، هەژاریّکی خۆ بەزلزان یان لە خۆبایی ..؟!

تیّبینی : بیّ گومان ئەو پیّشەوایەی کە پیّش نویّژی دەکات بۆ خەلك درۆ بکات یان راستی نەلیّت ، ئەوا بەهەشت بەچاوی خۆی نابینیّ ، وەیان سەکردەیەك پیّشەوایەتی میلەتیّك بکات ئەوا لەگەل خەلکە کەی خۆی درۆ بکات ، هەر گیز بەهەشت بە چاوی خۆی نابینیّ ، بەلام بەداخەوە لەم سەردەمەدا سەر کردەیەك نیە درۆ لە گەل میلەتەکەی خۆی نەکات و لە خشتەیان نەبات ، بە فرۆ فیّل بانگەشەی بریقەداری درۆ کردن ، وە یان چەواشەکردنی خەلکەکەی بە دەزگا راگەیاندنەکانی کەلە سەر خویّنی و مالی خەلکی فەقر هەژار دامەزراندووە ، ئینجا ئەوانیش بانگەشی درۆینەی بۆ دەکەن و گەندەلەکانی کە دەیکات دەیکەن بە شتی اش چاك بۆی ، بەلام بەداخەوە هەزاران جار بەداخەوە هیچ راستنیە بەلکو چەواشەکردنی خەلك بە درۆ کردن ، لە سەردەمیّك دەژین بەداخەوە درۆ کردن هەموو ژیانی خەلکی داگیر کردووە (خوای گەورە) پەنامان بدا لەم زەمانەی کە تیّکەوتووینە ، لە (خوای گەورە) دەپاریّمەوە ولاتەکەمان بپاریّزی لە خیانەتکاران و درۆزنەکان ..؟!

زۆر بوونی گەواهیدان یان شاهێدی دانی بەدرۆ

بەلێ مرۆڤ پێك هاتووە لە كۆمەلێك گوفتارو رفتار هەندێك لە گوفتارو رفتارانە جوانن ، هەر بۆیە مرۆڤی ژیر دەبێت لە سەر ئەم رفتارە جوانانە رابهێنرێت ، وە خۆی لە رفتارە ناشرینەكان بەدوور بگرێت ئەویش درۆ كردنە یان شاهێدی دان بە درۆیە ، دەبینین لە ناو هەر كۆمەلگایەك هەندێك كەس خوویان بە رەفتارە ڤێزەونەكانەوە گرتووە ئەویش شاهێدی دان بە درۆ ، وەیان جوانتر بلێن : وەكو كوردەواری گووتەنی هەتا درۆ كردن هەبێت راستی نادركێنێت ، ئینجا درۆ كردنیش جۆری هەیە هەیە بەردەوام درۆ دەكات لە گەل خۆیدا ، وەیان درۆ كردن لە گەل (خوای گەورە) دا ، وەیان درۆ كردن لە گەل خەلك و كۆمەلگاكەی دا ، بێ گومان ئەوەی لەم سەردەمەدا روودەدات بە شێوەیەكی زۆر تەنانەت بۆتە دیاردەیەكی بەرچاو لە نێو خەلكی دا ئەویش شاهێدی دانە بە درۆ كردن ، درۆ كردن یان شاهێدی دان بە درۆ ئەمە كارو كردەوەیەكی یەكجار ناشرینە بە تایبەتی كە مرۆڤی موسلمان و ئیماندار ئەم رەفتارە ناشرینە ئە نجام بدات ، هەر بۆیە ئەم فەرموودەیە جیاوازی نێوان كەسی راستگۆ و درۆزن بۆمان روون دەكاتەوە ..؟!

❖ لە (عبداللە كوری مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((عَلَيْكُم بالصِّدْقِ، فإنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إلى البِرِّ، وإنَّ البِرَّ يَهْدِي إلى الجَنَّةِ، وما يَزالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ ويَتَحَرَّى الصِّدْقَ حتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ صِدِّيقًا، وإيَّاكُمْ والْكَذِبَ، فإنَّ الكَذِبَ يَهْدِي إلى الفُجُورِ، وإنَّ الفُجُورَ يَهْدِي إلى النَّارِ، وما يَزالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ ويَتَحَرَّى الكَذِبَ حتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ كَذّابًا)) . صحيح مسلم برقم (٢٦٠٧).

واتە : پێویستە لەسەر تان راستگۆ بن ، بەراستی راستگۆیی مرۆڤ رێنمایی دەكات بۆ چاكە ، چاكەش رێنماییت دەكات بۆ بەهەشت ، بەردەوام پیاو هەیە راست دەكات بە دوایی راستی دا دەگرێت ، هەتاكو لە لای (خوای گەورە) بە راستگۆ تۆمار دەكرێت ، خۆتان بپارێزن لە درۆ كردن بەراستی درۆ مرۆڤ بەرەو كاری خراپە كاری دەبات ، كاری خراپە كاریش مرۆڤ بەرەو درۆزەخ دەبات ، بەردەوام پیاو هەیە درۆ دەكات و بەدوایی درۆ دەروات هەتاكو لای (خوای گەورە) بە درۆزن لە قەلەم دەدرێت ..؟!

بەلێ شاهێدی دان بە درۆ بریتیە لەوەی كە مرۆڤێك درۆ بكات لە گەواهیدان وەیان شاهێدی دان بە ردۆ بەسەر خەلكانی بێ تاوان ، ئەو بچێت شاهێدی بدات لەسەر كەچی لە بنچینە دا سەرتا پەی شاهێدی دانەكەی درۆیە ، بێ گومان ئەم دیاردە ناشرینە ئێستا لە نێو كۆمەلگای موسلمانان زۆر بووە بۆتە دیاردەیەكی بەرچاو ، بەتایبەتی لە لایەن بەر پرس دەسەلاتدارەكانەوە ، وەیان لەنێوان خەلكی بەگشتی ،هەروەها شاهێدی دان بە درۆ لەسەر خەلكی هەر ئەوە نیە تایبەت بێت كە شاهێدی بدرێت لە لای قازی یان دادوەر بەلكو ئەمە گشتیە و لە هەموو شاهێدی دانێكە كە خەلكی شاهێدی لەسەر یەكتری دەدەن بە درۆ ، بۆنموونە لە نێوان مامەلەی كرین و فرۆشت ، وە یان لە فەرمانبەران لە نێوان خۆیاندا ، وەیان لە نێوان كۆمپانیاكانی بازرگانی كردن ، وەیان لە نێوان دامودەزگاكانی دەولەت كە ئەمە زۆر دیاردەیەكی بەر چاوە خەلكانێك دەهێن بەناوی شاهێد لە دادگاكان شاهێدی بە درۆ دەدات بۆ بەرژەوەندی چەند كەسێك و بەر پرسێك ئەوە زۆر بەروونی بەرچاوە لەم سەردەمەدا ، شاهێدی دانی بە درۆ لەم سەردەمەدا ئەوە دەردەكات كە خەلكی داماليون لە ویژانی مرۆڤایەتی ، ئەو كەسە شاهێدی بە درۆ دەكات ، جا بۆ بەرژەوەندیەكی تایبەتیە وەیان بۆ برە پارە مال سامانە وەیان بۆ پلەو پۆست دەسەلاتە ، دەچێت بە ناحەقی شاهێدی دەدات بە درۆ ، جا سەیرەكە لەوە دایە كەسێكیش دە هێنن چۆنیەتی شاهێدانەكەی بۆ دەكات بە چیرۆ وەیان سیناریۆیەكی فیلم سازی بۆ دەنووسنەوە ، بۆ ئەوەی شاهێدی دانەكەی راست دەربچێت كەچی سەرتابەی بوختان و درۆیە ، ئەویش بێ ویژدانانە و بێ شەرم و حەیا شاهێدی درۆ دەدات ، بۆ ئەوەی دلی بەرپرسەكەی یان دلی ئەو كەسەی كە مامەلەی لە گە ل كردووە رازی بكات ، خۆی تووشی گوناهو تاوانێكی یەكجار گەورە بكات ، بیر ناكاتەوە شاهێدی دان بە درۆ تاوانێكی گەورەیە ..؟!

❖ لە (ابو بكرة نفیع بن الحارث) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أَلَا أُخْبِرُكُمْ بأكبرِ الكبائرِ ؟ قالوا : بلَى يا رسولَ اللهِ، قالَ : الإشراكُ باللهِ وعقوقِ الوالدينِ، وشهادَةِ الزورِ – أوْ قَوْلِ الزُّورِ)) .سنن الترمذي برقم (٢٣٠١).

واتە : ئایا گەورەترین تاوانەكانتان پێ رانەگەیەنم ..؟! ووتیان : بەلێ . ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، ئەویش فەرمووی : هاوبەش بۆ خوا دنان ، ئازاردانی دایك و باوك ، -شاهێدی دان بە درۆ گەواهیدان بە درۆ – وەیان ووتەدان بەدرۆ – ..؟!

❖ لە (عبداللە كوری مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((بينَ يدَي السَّاعةِ ... و ظُهورُ الشَّهادةِ بالزُّورِ، و كِتْمانُ شَهادةِ الحقِّ)) . صحيح البخاري في (الأدب المفرد) برقم (١٠٤٩).

واتە : لە نزیك بوونەوەی هاتنی قیامەت دا ،گەوهیدان یان شاهێدی دان بەدرۆ ، وە شاردنەوەی گەواهیدانی راست دەردەكەوێت یان سەر هەلدەدات ..؟!

تێبینی : شاهێدی دان بە درۆ گوفتارو كردارێكی بە ئەنقەستە لە شاهێدی دان ، كەسە بێ ویژ دانەكە پێ هەلدەسێت ، كەویش هۆكارێكە بۆ نەهێشتن و پووچەلْ كردنەوەی حەق و راستی ، بە هەمان شێوە شاردنەوەی شاهێدی دان ئەویش هۆكارێكە بۆ نەهێشتن و پوو چەلْ كردنەوەی حەق و راستی ، بۆیە لەم سەردەمەدا شاهێدی دان بە درۆ گەلێك زۆر بووە بۆ نموونە ئەگەر سەری هەلبژاردنی نوێنەرانی بكەن بۆ پەرلەمان ئەوانە زۆر بەیان كە كەسانی خراپ و هیچ و پووچ هیچ لە بارەیەوە نەبوون ، بەلام خەلكی بە زۆر بێت یان بە برە پارەیەك بێت وەیان بە ماستاو كردن و كاسەلێسی بێت ، وەیان بە هۆی هۆزی خێل و عەشیرەت گەریەوە بێت وەیان بەناوی حزب دەست كۆمەلەوە بێت ، ئەوا دەچن دەنگی بۆ دەدەن بێ گومان ئەو دەنگ دانەش واتە شاهێدی دانە بۆ حەق ، كەچی زۆر چاك دەزانن ئەو كەسە هیچ لە بارەیەوە نەبووە هیچ و پووچ سووك ریسوایی نێو كۆمەلگایەكەیەتی كەچی دەنگی بۆ دەدەن و بەنوێنەری خۆیان دای دەنێن لە پەرلەمان سەریرەكە لەوەدایە كەسێك بۆ خۆی هیچ نەبێت سووك چرووك بێت رابردووی پاك نەبێت چۆن مافی خەلكی وەردەگرێ ..؟! وەیان كەسێكی خراپە كارو گەندەل دزو جەردە دەكەن نوێنەری خۆیان بۆ پەرلەمان ، پرسیار ئایا ئەو دەنگ دانە بەم نوێنەر خراپە گەواهیدان وەیان شاهێدی دانی بە درۆ نیە بۆ پەرلەمان ، بێ گومان شاهێدی دانی بە درۆیە بۆیە لەم سەردەمەدا راستیەكان دەشاردرێنەوە و شاهێدی بە درۆ دەدەن ، هەر بۆیە لە گەورەیی تاوانە كەشاهێدی دان بەدرۆ پێغەمبەری خوا ﷺ خستۆیەتە یەكێك لە تاوانەگەورەكان ، هەروەها ئاماژەی پێ كردووە لە نزیك بوونەوەی رۆژی كۆتایی شاهێدی دان بە درۆ زۆر دەبێت ، ئەمەش هۆكارێك دەبێت بۆ ناحەق زولم و ستەم زۆر داری و بە فیرۆ دانی مافەكانی خەلك و لە سامان مال ناموس شكۆمەندی خەلكی ، هەروەها دیار كەوتنی ئەم دیاردە خراپە ناشرینە بەلگەیە لەسەر بێ هێزی و لاوازی ئیمانی موسلمانان ، وە بەلگەیە لەسەر ئەوەی غافل بوون و بێ گایی و لە رۆژی قیامەت ، وە لە نەبوونی ترسی خوا لە دلە كان ، بۆیە ئەوی ئەم رەفتارە ناشرینە ئە نجام دەدات بیر لە مردن ناكاتەوە ، وە بیر لەوە ناكاتە كە رۆژێك دێت (خوای گەورە) نهێنیەكانی لێ هەل مالێ و سرەكەی ئاشكرا بكات ، وە بیر لە لێ پێچینەوەی (خوای گەورە) ناكات ..؟!

زۆر بوونی رق و كینە لە نێوان خەلكی دا

بەلێ بەراستی لەم سەردەمەی ئێستامان ررق كینە زۆر بووە لە نێوان خەلكی دا ، بێ گومان ئەمەش هۆكار گەلێكن لە نێو خەلكی دا زۆر بووە بەر بلاو بۆتەوە ، بۆ یە پێغەمبەری خوا ﷺ لە فەرموودەكانی ئاماژەیان پێدەكات كە سەردەمێك دادێ رق وكینە زۆر دەبێت لە نێو خەلكی دا ، ئەو هۆكارانەش كەوا دەكات رق و كینە زیاتر بێت لە نێو خەلكی دا ئەمانەی خوارەوەن :

١- پەیدا بوونی فیتنە و ئاشووب ئاژاوە كان و زۆر بوونی كوشتار كردن .

٢-زۆر بوونی بوختان كردن بەیەكتری و جاسووسی كردن لە سەر یەكتری .

٣-هۆكاری نەمانی ئەمن ئاسایش لە نێو كەمەلگادا .

٤-هۆكاری نەمانی سیلەی رەحم و خۆشەویستی لە گەل یەكتری .

٥-هۆكاری نەمانی دادگەری بە گشتی لەلایەن بەر پرسەكانەوە ، وە یان لە لایەن دادگاكانەوە .

٦-هۆكاری نەمانی متمانە لە نێوان خەلك و لە نێوان دولەت دا .

٧- هۆكاری غەیبەت كردن و دوو زمانی كردن و جاسوسی كردن .

٨- هۆكاری غیرە و حەسوودی كردن بەیەكتریەوە لەسەر مال و سامان و پلە وپۆست .

٩-دەست درێژی كردن و زەوت كردنی مافی خەلكی بە ناحەق .

١٠-خۆیستی و یان (الانانیە) كردن و خواردنی مالی خەلك .

١١-لە خۆبایی بوون خۆ بەزلزانی بە سەر خەلكەوە .

١٢- زۆر لۆمەكردنی خەلك و سەر زەنشت كردنی یەكتری .

١٣-زۆر گفتوگۆ و موناقشە كردنی یەكتری لە سەر شتی بێ سوود .

١٤- نا پاكی كردن و نە پاراستنی ئەمانەت سپاردە .

١٥-نەمانی خزمایەتی و هاوسیەتی یەكتری .

١٦-زۆر بوونی درۆ كردن لە گەل یەكتری .

١٧-زۆر بوونی بێ بەلێنی و بێ وعدی .

١٨-زۆر بوونی دوو روویی موناففی لە گەل یەكتری .

١٩- زۆر بوونی خیانەت كردن خە نجەل لە پشت دا لەیەكتری دا بە هۆی مادەو پلەو پۆست .

٢٠- زالٚ بوونی مادە بەسەر مێشك عەقل دا ، ئەمەش وا دەكات رق و كینە زیاتر بێت .

٢١-هۆكاری خۆ سوو كردن لەبەر چاوی یەكتری وە یان لە تۆرەكۆمەلایەتیەكاندا بە چەند كردارو رەفتارێكی ناشرینە خۆ سووك دەكەن .

بەلێ ئەوەی باسمان كرد چەند هۆكارێك بوون بۆ زۆر بوونی رق كینە لە نێوان خەلكی دا لەم سەردەمە دا بەلام چەندین هۆكاری تریش ماوە كە باسمان نەكردووە ، بۆیە زۆر بوونی رق كینە كە وا لە مرۆڤەكان دەكات بەرەو ئارەزووەكان چێژە كانی دا بروات ، لەبەردەمیا هیچ رەوشتێكی پیرۆز و خوازراو نامێنی كە خەلك هەندێ بە هۆیەوە لە هەندێكی رق كینە دەكاتەوە ،وە بێ گومان برایەتی ئیمانی ئەو برایەتیە كە دەبێتە هۆكارێك بۆ هاندەری خۆشەویستنی یەكتری لە بەر خوا ، بۆیە خۆشەویستی ئیمان رق كینە ناهێلی لە نێو دلە كاندا ، هەر ئەوەش وا دەكات كە ئیمانداران لە سەردەمدا ئیمانیان لاواز بووە بە هۆی هۆكاری جیاجیا كە باسمان كرد ، خەلكی ئەوەند بە دوای خۆش گوزەرانی دونیا رابواردنەكانیەتی ئەوەندە بەدوای بە هێزی ئیمانەكەیەوە نیە ،بێ ئاگایە لەوەی كە روودەدات هەر خەریكی مەشەقەتی دونیایە ، بیر لە قیامەتەكەی خۆی ناكەتەوە ، بۆیە لەم سەردەمەدا رق كینە رۆژ بە رۆژ روو لە زیاد بوونە ، فیتنە و ئاشووبە كان بە دوایەكەوە دێن.

ئیمامی (الطبراني) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دە گێرێتەوە لە (محمدی كوری سوقە) - رەحمەتی خوا لێ بێت – دەلێت : (كاری ئەم ئۆمەتە لە رۆژی ئاخر زەمان بۆ ئەوە دەگەرێتەوە كە موسلمانان برای پێش چاوو دوژمن لە نێو دلاندا ...).

❖ لە (حذیفة كوری الیمان) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((سُئِلَ رسولُ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّم عنِ الساعةِ قال عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ وَلَكِنْ أَخْبِرُكَ بِمشَارِيطِها ومَا يكونُ بينَ يديْهَا إنَّ بينَ يَدَيْهَا فِتْنَةً وهرجًا قالوا يا رسولَ اللهِ الفتنةُ قدْ عَرَفْنَاها فما الهرْجُ قال بلسانِ الحبشةِ القتْلُ قال ويُلْقَى بينَ الناسِ التَّنَاكُرُ فَلَا يكادُ أحَدٌ يَعِرُفُ أحدًا)). الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٣١٢/٧)، اخرجه احمد برقم (٢٣٣٠٦).

واتە: پرسیار كرا لە پێغەمبەری خوا ﷺ دەربارەی هاتنی رۆژی قیامەت ، فەرمووی : زانستی رۆژی هاتنی قیامەت و كاتی دریاری كراوی كەس نایزانێ تەنیا (خوای گەورە) نەبێ ، بەلام هەوالتان پێ دەدەم بە نیشانەكانی و ئەوەی پێش قیامەت روو دەدات بێ گومان پێش هاتنی قیامەت ئاشوب فیتنە زۆر پەیدا دەبێ لە گەل (الهرج) ووتیان : ئەی پێغەمبەی خوا ﷺ ئاشوب فیتنە زانیمان كە چی یە ، بەلام (الهرج) چی یە ..؟! فەرمووی : كوشتن و كوشتارە رق و كینە و حەز پێ نەكردن دەكەوێتە نێوان خەلك ، تا وای لێدێت كەسێ كەسێ ناناسێ ..؟!!

تێبینی : ئەم فەرموودەیە یەكدەگرێتەوە لە راست و دروستی واقیعیەتی ئێستامان ، چونكە لەم سەردەمەدا كەس كەس نا ناسێ كورباوكی خۆی ناناسی برا برای خۆی نا ناسێ خزم و كەس خزمی خۆی نا ناسێ چونكە زۆر بەی پەیوەندیەكانی كۆمەلایەتی پچراوە ، ئەمەش هەمووی بەهۆی ئەو هۆكارانەیە كە لە پێشدا ئاماژەمان پێدا ، دیارە هەر هەموو هۆكارەكان هۆكاری دونیاییە ، هۆكاری دونیایش بە خێرایی دروست دەبێ وە بە خێرایش لە ناو دەچێت و دەپچرێت ، چونكە لەسەر هەواو هەوەسی خەلك دامەزراوە ، نەك لەسەر ئیمانی راستەقینەی برایەتی ..؟!

راست دەرچوونی خەونی ئیمانداران

بێ گومان خەون و خەوبینینەكان لە خەودا واتا و یاسای خۆی هەیە ، لەوانەیە راست بێت وەك رووناكی بەیانی لەوانە شە درۆ بێت وەك تاریكە شەو ، وە لەوانەش لێكدانەوەی خەونەكان بە ئایەتە كانی پیرۆی قورئان ، وە فەرموودەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ دیاری بكات راڤەی خەونەكانمان بكەین ، هەربۆیە خەونەكان لە دوو بەشەوە پێ هاتووە خەونەی راست و خەونی درۆ ، هەر بۆیە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی داوە لەبارەی خەوبینین كە پەیوەندی هەیە بە ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی پێ كردووە ،وەكو خەونی پیاو چاكانیش كە بەشێكە لە چل و شەش بەش لە پێغەمبەرایەتی.

❖ لە (ابن العربی) – رەحمەتی خوای لێ بێت – كە فەرموودەناسە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((الرؤيا الصالحةُ يراها الرجلُ أو تُرى له, جزءٌ من ستةٍ وأربعين جزءًا من النبوةِ)) . ابن العربي في (احكام القرآن) (١٢/٣).

واتە : خەون بینینی پیاو چاكان كە دەبینێت وە یان خەوی پێوە دەبینن ، بەشێكە لە چل و شەش بەش لە پێغەمبەرایەتی ..؟!

❖ لە (ابو الدرداء) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((قال رجلٌ من أهلِ مصرَ: سألتُ أبا الدرداءِ عن قولِه سبحانَه: ((لهم البشرى في الحياة الدنيا وفي الآخرة)) فقال: ما سألني عنها أحدٌ منذُ سألتُ رسولَ اللّهِ عنها، سألتُ رسولَ اللّهِ عنها فقال: ما سألني أحدٌ عنها غيرُك منذُ أُنزِلتْ، فهي الرؤيا الصالحةُ يراها الرجلُ المسلمُ أو تُرى له)) . ابن العربي في (احكام القرآن) (١٢/٣)، سنن الترمذي برقم (٢٢٧٣).

واتە : دەربارەی ئەم ئایەتە لە ئەبو (الدرداء) پرسی : **((لهم البشرى في الحياة الدنيا وفي الآخرة))** واتە : دۆستانی خوا مژدەی گەورەیان پێ دراوە كە سەر بەرزی و سەرفرازی هەر دوو جیهانی دونیا و دوا رۆژن ، فەرمووی : لەو كاتە وە ئەم پرسیارم لە پێغەمبەری خوا ﷺ كردووە ، جگە لە تۆ هیچ كەسێ ئەم پرسیارەی لێ نەكردووم ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : (لەو كاتەوە ئەم ئایەتە دابەزێوە جگە لە تۆ هیچ كەسێ ئەم پرسیارەی لێ نەكردووم ، ئەوە خەوی باشە موسلمان دەیبینێ یان خەوی باشی پێوە دەبینن ..؟!

تێبینی : راست و دروستی خەونی ئیمانداران وەیان پیاو چاكان مژدە دەر بۆ ئیماندار وە ئاماژەیە لەسەر نزیك بوونەوەی رۆژی كۆتایی ، بە جۆرێك خەون راست زیاتر دەگونجێت و بۆ واقعی ئەم سەردەمەدا ، هەر بۆیە ئیماندارانی دامەزراو و پیاو چاكان پاكترین كەسی ئەم سەردەمەن لە ناو خەلكدا ، وەك ئەوەی خەون هاورێ و هۆگری ئەو بێت ، وەكاتێك نامۆ و غەریب دەبێت لە نێوان خەلكدا كەم جار خەونەكەی بە درۆ دەردەچێت ، واتە خەونی پیاو چاكان هەموو كات راست دەردەچێت ، خەلكی لێدانەوەی خەونەكەی بۆ دەكەن چونكە خەونی پیاو چاكان راست دروستە ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إذا اقتربَ الزَّمانُ لم تَكَدْ رؤيا المؤمنِ تَكْذبُ، وأصدقُهُم رؤيا أصدقُهُم حديثًا، ورؤيا المسلمِ جُزءٌ مِن ستَّةٍ وأربعينَ جُزءًا منَ النُّبوَّةِ. والرُّؤيا ثلاثٌ : فالرُّؤيا الصَّالحةُ بُشرَى منَ اللَّهِ، والرُّؤيا من تحزينِ الشَّيطانِ، والرُّؤيا ممَّا يحدِّثُ بِها الرَّجلُ نفسَهُ فإذا رأى أحدُكُم ما يَكْرَهُ فلْيقُم ولْيتفِلْ ولا يحدِّثْ بِهِ النَّاسَ قالَ : وأُحبُّ القَيدَ في النَّومِ وأكْرَهُ الغُلَّ القَيدُ : ثباتٌ في الدِّينِ)) سنن الترمذي برقم (٢٢٧٠).

واتە : كاتێ زەمانە نزیك دەبێتەوە – واتە كاتێ قیامەت نزیك بوویەوە یان شەو رۆژ بەرابەر بوون – زۆر نزیكە خەونی موسلمانان راست دەرچێ كەم جار درۆ دەردەچێت ، ئەو شتان خەونی راستە كە خۆی راستگۆیە ، خەونی موسلمان بە شێكە لە چل و شەش بەشی پێغەمبەرایەتی خەون سێ جۆرە : خەوی راست و چاك موژدەدانە بە بەندە لە لایەنن (خوای گەورە) هەندێ خەم و خەفەتەو لە شەیتانەوەیە ، هەندێ خەوی تریش فكر و دالغەو خەیای دەروونە ، كەسێ خەیالی لە لای شتێ بێ خەوی پێوە دەبینی ، جا ئەگەر كەسێكتان خەوێكی بینی پێی ناخۆش بوو با هەتسێ سێ جار تف بكا بەلای چەپ یەوە لای كەس باسی نەكات ، فەرمووی : پێوەندم یان ماوە لە خەودا پێ خۆشە ، چونكە نیشانەی دامەزراویە لە سەر دین ، بەلام زنجیری ملم لە خەودا پێ ناخۆشە ..؟!

لە (ابن حجر) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : (مانای خەوبینینی موسلمانی ئیماندار ، لە ئاخر زەماندا بە درۆ دەرناچێت ، كەوا زۆر بە سیفەتی روون تێیدا روودەدات بەمانای پێویستی بە لێكدانەوە ناكات ، وە درۆیی تێ ناچێت ، بەلكو راست دەر دەچێت و قەد درۆ دەرناچێت ، چونكە لەگەل واقیعیەتی سەردەمەكە دەگونجێ ، بە جیاوازی خەونەكانی دیكە ئەو لێكدانەوەكان شاراوەن وە بە ئارەزووی خۆیان راڤەی دەكەنەوە وەیان شی دەكەنەوە لەگەل واقیعدا كۆك نین و ناگونجێن ئەمەش دەبێتە درۆ و وە راست دەرناچێت ، حیكمەتیش لە تایبە تمەندیەتی ئەمەیە كۆتایی زەمان كەوا ئیماندار لەو كاتە دا دەبێتە نامۆ وەیان غەریب كەوا لە فەرموودەیەك هاتووە كە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی (لە سەرەتادا ئیسلام بە غەریبی هاتووە و لە كۆتاییشدا بە غەریبی دەگەرێتەوە) دەلێن : هۆگری ئیماندارەو هاوكاریەتی كە (خوای گەورە) رێز لە ئیماندار دەگرێت بەخەونی چاك كەوا چەسپاوی دەكات لەسەر حەق وە بەم خەونەش مژدەیی پێدەدات.

تێبینی : دوو راو بۆچوون هەیە بۆ دیار كردنی كات كەوا رست دەرچوونی خەونی ئیمانداران وەیان پیاو چاكان تێدا روودەدات :

١-ئەمە روودەدا ئەگەر هاتوو زانست و زانیاری شەرعی نەمێنێت و نیشانەی شەرعیەكان دیار نەمان بە هۆكاری فیتنەو ئاشووب ئاژاوەو كوشتن و كوشتار ، ئەوا ئیمانداران غەریب و نامۆ دەبن ، ئەو كاتە بە خەونە راستیەكان جێیان دەگرنەوە، هە ربۆیەش (ابن حجر) باسی كردووە كە ئیسلام غەریب و نامۆ دەبێت ..؟!

٢-ئەمەش سەردەمی پێغەمبەری خوا عیسی – علیه السلام – روویداوە چونكە خەلكی ئەو سەردەمە لە ئیماندارن چاكترین سەردەم بوون لە دوایی هاوەلە بەرێزەكانی پێغەمبەی خوا ﷺ ، چونكە ووتەكان و خەونەكانیان راست بوون ، قەد درۆ دەرنەدەچوون ..؟!

بەختەورترین کەس لە دونیادا هیچ و پووچی کوری هیچ و پووچە دەبێت

بێ گومان یەکێکی تر لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ئەوە کە پلە و پۆست کاربەدەستی دە کەوێتە دەست کەسانێ هیچ و پووچی کوری هیچ و پووچە ، هەلبەتە ئەو کەسانە لە هیچ شتێکیان کەم نیە بە ختەورین کەسی سەر رووی جیهانن ، هەموو پلە پایەو دەسەلات و مال سامانی زۆر لەبەر دەستیاندایە ، ئەو کەسانە کاروباری موسلمانان بەرێوە دەبن ، کەچی ئەوانە سووك و ریسواترین کەسن دەبنە سەرۆك کار بەدەست پێشەوایی نەتەوەکەیان ، ئەوانە پێشەوایی سەرداری نەتەوەکەیان وەیان حزب کۆمەلە کەیان دەکەن ، بەلکو ئەوانە سووك ریسواترینی ناو کۆمەلگان ، جا ئەمەش لە بنچینەدا یان سەردەمەکە سەردەمەی گەندەل فسادییە ، وەیان زالّ بوونی سووك ریسواکانە بە سەر خەلکیەوە بە زۆرداری و چاو سوورکردنەوە پلە و پۆست و دەسەلات و هێزی چەکداری زۆر لە دەوریەوە ، جا کاروباری موسلمانان کەوتنە دەست خراپەکاران و هیچ و پووچی کوری هیچ و پووچان ، دوور کەوتنەوەی چیاوچاکان وەیان چاکەکاران لە کاروباری موسلمانان‌دا ، ئەمەش لە پێچەوانە بوونەوەی راستیەکان ، وە گۆرانی رەوشەکانە ، کە ئەمەش کارێکە وا لە بەر چاوانە لە زەمانەی ئێمەدا ، کە زۆربەی ئەو کەسانەن دەم راستی کەخەلکی وەیان دم راستی سەرۆك وزیرەکان و راوێژکارەکان دەم راستی نەتەوەکەیانن کەچی زۆر بەیان هیچ و پووچی کوری هیچ پووچە ، کاروباری خەلکی کاروباری دەولەت دەکەوێتە ئەم جۆرەکەسانە کەچی هیچ لە زانستی شەرعی و زانستی دونیایش نازان هەمووی بە واستە و کوری فلان و کوری فیسکە ئەم پلەو پوستانەیان دراوەتێ ، کەچی بۆنەتە راێژکارو کاروبەدەست رۆژ بەرۆژ ولات و نەتەوەکەیان تووشی قەیران لەسەر قەیران دەکەن ، وەیان ولاتەکەیان کاول وێران دەکەن بە سیاسەتە درۆیینەکانیان ،کەچی لەراستی دا ئەوەی دەبێت کەی ژیرو عاقل شکۆمەندو دیندارو خواناس کارو باری موسلمانان و نەتەوەکەی ولات بەرێوە ببات ، کەچی لەم سەردەمەی ئێمەدا راستیەکان پێچەوانە بووەتەوە بەداخەو کەوتووینە ئەم زەمانە کە چارەنووسی موسلمانان کەوتوویتە دەستی هیچ و پووچی کوری هیچ پووچ ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَـٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾﴾ [الحُجُرَات : ١٣] واتە : [يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى] ئەی خەلکی ئێمە ئێوەمان دروست کردووە لە نێرو مێیەك کە ئادەم و حەوا بووە [وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا] وە ئێوەمان کردووە بە چەند گەل و هۆزێکەوە تا یەکتری بناسن {بەرێزترینتان لای خوای گەورە بەتەقواترینتانە} [إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ] بەرێزترینتان لای خوای گەورە ئەو کەسەیە کە لە هەموو کەس بەتەقواتر بێت ئەوە لای خوای گەورە لە هەموو کەس بەرێزترە [إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (١٣)] بە دلنیایی خوای گەورە زۆر زانایە وە زانیاریەکی زۆر وردی هەیە..؟!

هەربۆیە پێغەمبەری خوا ﷺ لە سەردەمی خۆیدا هیچ کەسێکی نەکردۆتە کاربەدەست بەرپرس بەسەر شارێك دا ، تەنیا ئەو کەسانە نەبن کە چاکترین و باشترین خەلکن و زاناترن ، ئەوانە بوونە تەقواداری راستەقینە و لەخوا ترساو بوونە ، بۆنموونە پێغەمبەری خوا ﷺ هاوەلێکی خۆی رەوانەی نجران کرد کەچاکترین کەس و ئەمین ئوممەتی ئیسلام بووە ، بۆ ئەوەی چاکسازی بکات لەنێو ئەو قەومەی ئەهلی نجران ، ئەوەیە کە (ابن كثير) لە (البداية والنهاية) (٢٦٣/٧) باسی کردووە ، بوخاری ریوایەتی کردووە ، ئێمەش بە نموونە دەهێنینەوە و باسی دەکەین .

❖ لە (حذيفة بن اليمان) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((جاءَ العاقِبُ والسَّيِّدُ صاحِبا نَجْرانَ إلى رَسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، يُرِيدانِ أنْ يُلاعِناهُ ، قالَ: فقالَ أحَدُهُما لِصاحِبِهِ: لا تَفْعَلْ؛ فَواللَّهِ لَئِنْ كانَ نَبِيًّا فلاعَنَّا، لا نُفْلِحُ نَحْنُ ولا عَقِبُنا مِن بَعْدِنا، قالا: إنَّا نُعْطِيكَ ما سَأَلْتَنا، وابْعَثْ معنا رَجُلًا أمِينًا، ولا تَبْعَثْ معنا إلَّا أمِينًا، فقالَ: لَأَبْعَثَنَّ معكُمْ رَجُلًا أمِينًا حَقَّ أمِينٍ، فاسْتَشْرَفَ له أصْحابُ رَسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، فقالَ: قُمْ يا أبا عُبَيْدَةَ بنَ الجَرَّاحِ، فَلَمَّا قامَ، قالَ رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: هذا أمِينُ هذِه الأُمَّةِ)) . صحيح البخاري برقم (٤٣٨٠).

واتە : عاقیب و سەید کە هەردووکیان گەورە و سەردارانی ئەهلی گاورەکانی (نجران) بوون هاتنە خزمەت پێغەمبەری خوا ﷺ هەر دووکیان ویستیان موباهەلە لەگەل پێغەمبەری خوا ﷺ دا بکەن ، یەکێکیان بە هاورێکەی ووت : موباهەلەی لە گەل مەکە ، چونکە سوێند بەخوا ئەگەر پێغەمبەر بێت و موباهەلەی لەگەل بکەین نەخۆمان و نە نەوەو نە وەچەمان لە پاش خۆمان خێر نایەتە رێگەمان وە سەرکەوتوونابین ، هەر دووکیان ووێتان : دلنیابە ئەوەی داوای دەکەیت لێمان دەتدەینێ وە کەسێکی ئەمیندارو دەسپاك لە گەل ماندا بنێرە ، کەسێکی ئەمین نەبێت مەینێرە لەگەلماندا ، پێغەمبەریش ﷺ فەرمووی : (بێ گومان دلنیابن ئەمینداری بەراستی ئەمیندار لە گەلتاندا دەنێرم) ، جا هاوەلان زۆر بەیان ملیان بەرزکردەوە بۆ دەست خستنی ئەم پلە بەرزە ، جا پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : (ئەی ابو عبیدەی کوری جراح هەستە) جا کە هەلسا پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : (ئەمە دەستپاکی ئەم ئوممەتەیە) ..؟!

تێبینی : مەبەست لەم فەرموودەیە ئەوەی کە ئاینی ئیسلام لەسەر ئەوە کۆکە کە کەسی شیاو بۆ شوێنی شیاو دابنرێت ،کە سێکی خاوەن ئیمانێکی دامەزراو لە خوا ترس و دەستپاك ئەمین دابنرێت ، بۆ پلە و پۆست بەرپرسیارەیەتی ، چونکە ئەم فەرموودەیە هەندێکن لەو بەلگانەی کە بەلگەی لەسەر بەرز کردنەوەی پلەو پایەی خەلکانی کەم بایەخ و هیچ و پووچ سووك ریسوا پلە پایەی هەیە لە نێو خەلکی دا ، جا ئەوە پێچەوانەی هەموو شەریعەتێکە وەیان پێچەوانەی هەموو عورف عادەتێکە ، کە لەم سەردەمە دا روودەدات ، ئەمەش ئاماژەیەکە لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ..؟!

هەروەها یەکێکی تریش لەو فەرموودانەی رۆژی کۆتایی ئەوەیە کە سالانێکی خداعە یان هەلخەلەتێنەر بەسەر خەلکی دادێت ، کەسێ درۆ زن بەراستگۆ لە قەلەم دەدرێت ، کەسی راستگۆ بەدرۆزن لە قەلەم دەدرێت ، وە کەسی خیانەتکار و ناپاك بە دەست پاك ئەمین لە قەلەم دەدرێت ، کەسی ئەمین و دەست پاك بە خیانەتکار ناپاك لەقەلەم دەدرێت ، وەیان کەسی (الرويبضة) دەبێتە ووتە بێژی خەلکی ، ووتراوە : (الرويبضة) چی یە ..؟! فەرمووی : مرۆڤی گێل و سووك و ریسواو بەد ئەخلاق قسەدەکات لە کاروباری خەلکی دا ، جا ئەوەی لەم سەردەمەدا دەبینرێت رێك پێك ئەو جۆرە کەسانە کاروباری موسلمانانیان بەدەستەوەیە ، خەلکی گیرۆدەی دەستی ئەم جۆرە کەسانەیە ، بۆیە بووینە پەندی زەمانە رۆژێك فیتنە و ئاشووب ئاژاوە نانەوە رۆژێك خەلکی فریودەدەن بە شتی پرو پووچ لەتۆرەکۆمەلایەتیەکان ، رۆژێك برا کوژی دەکەن رۆژێك خەلکی برسی دەکەن نانی رۆژانەی خەلك زەوت دەکەن مافی خەلکی نادەن ،رۆژێك بەناوی ئەمنی قەومی خەلکی زیندانی دەکەن رۆژێك بەناوی باج و رسومات خەلکی تالان دەکەن بە یاسا کەچی یاسا بەس بۆ بەرژەوەندی ئەوان کاردەکات ، ئەو مافەی خەلك بە یاسا لای ئەوانە نایدەنەوە بە یاسایی دانانێن ، رۆژێك خەلکی لە ئاینداری دوور دەکەنەوە ، رۆژێك خەلکی زیندانی دەکەن بە پاساوی جیاجیا و دوور لە یاسا و دابو نەریتی کوردایەتی ، رۆژێك ولات تووشی قەیران دەکەن جا قەیرانی جۆراو جۆر بۆ خەلك دروست دەکەن دەبێت خەلکیش رازی بن لەسەر ئەو قەیرانانەی کە بە خۆیان دروستیان کردووە ، ئتیر ئەگەر ولات و نەتەوە بکەوێتە دەست کەسی ناپاك خیانەتکار دزو جەردەو مافیاو تالانی جی خوێن رێژو بێ ویژدان و ستەمکار و زالم دەبێت حالی ئەم میلەت و ئەم نەتەوەیە جۆن بێت ..؟! (خوای گەورە) پەنامان بدات لەم فیتنەیەی کە ئێستا تێ کەوتووینە ئامین یا رب العالمين ...

❖ له (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سيَأتي علَى النَّاسِ سنواتٌ خدَّاعاتُ يصدَّقُ فيها الكاذِبُ ويُكَذَّبُ فيها الصَّادِقُ ويُؤتَمنُ فيها الخائنُ ويُخوَّنُ فيها الأمينُ وينطِقُ فيها الرُّوَيْبضةُ قيلَ وما الرُّوَيْبضةُ قالَ الرَّجلُ التَّافِهُ في أمرِ العامَّةِ)) . ابن ماجة برقم (٤٠٣٦).

واته : رۆژگاریٚك وەیان سالانیٚك بەسەر خەلكی دادیٚ كه رۆژگاری فرت و فیٚل و تەلەكه بازییه ، به جۆریٚك خەلكی درۆزن بەراستگۆ دادەنریٚ و خەلكی راستگۆش به درۆزن ، ئەمین و دەست پاك به خیانەتكار و ناپاك ئەژمار دەكریٚ وه خیانەتكار و ناپاك به دەست پاك ئەژمار دەكریٚت ، وه خەلكی (الرويبضة) دەبنه دەم راستی و قەسەكەر دادەنریٚن ، ووترا : (الرويبضة) چییه ..؟! فەرمووی : ئەو پیاوەیه كه كەم عەقل و كەم زانسته و دەست له كاروباری گشتی خەلكی وەردەدات ..؟!

❖ له (حذيفة بن اليمان) – خوا لیٚ رازی بیٚت – ده گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ الساعةُ حتى يكونَ أسعد الناسِ بالدنيا لكعٌ ابنُ لكعٍ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢٠٩).

واته : قیامەت هەلناسیٚت هەتاكو كه سانیٚكی سووك و ریسواو و بیٚ نرخ و كوری سووك ریسواو بیٚ نرخ ، دلٚ به دونیا خۆش دەكەن و بەختەوەرین كەس ده به دونیا ..؟!

بەلیٚ ئەم فەرموودانه چەندینی تریش له فەرموودەكانی پیٚغەمبەری خوا ﷺ ئەمه واقیعیەتی ئەمرۆی ئەم سەردەمەیه كه تیٚكەوتووین ، چونكه فەرموودەكان بەو پەری راستگۆیی تەعبیرو له واقعی ئەمرۆی كۆمەلگای موسلمانان دەكات له سەرانسەری جیهاندا ، كه چۆن موسلمانان گرفتار بوونه بەدەست كۆمەلیٚك بەناو سەركردەو پیٚشەواو دەسەهەلاتدرانیٚكەوە ، كه نه باوەر ئیمانیان هەیه نه له خوا دەترسن ، بەردەوامن له زولم ستەم كردن له خەلكانی ژیٚر دەستەكەی خۆیان ، كەسانیٚكی ناپووت ناكەس بچەش دەهیٚنه پیٚشەوە بۆ بەرژەوەندی خۆیان ، چونكه ئەوە كەسانەی دەهیٚنه پیٚشەوە بەهیچ شیٚوەیەك شەرم له سومعەی خۆیان ناكەنەوە بۆیه بەردەوام دەبن له بەدرەوەشتی نادەدگەری و بلاو كردنەوەی هەموو رەوەشته خراپەكانی مرۆڤ به بیٚ شەرمانه ..؟!

❖ (عمر كوری خطاب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مِنْ أشراطِ الساعَةِ أنْ يَغْلِبَ علَى الدُّنيا لُكَعُ بنُ لكَعٍ فخيْرُ الناسِ يومئذٍ مؤْمِنٌ بين كريمينِ)) . الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٣٢٩/٧).

واته : یەكیٚ له ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی یان قیامەت ئەوەیه كه مرۆڤی هیچ و پووچی كوری هیچ و پووچ دەسەلات دار بەسەر خەلكدا ، جا چاكترین خەلك لەو كاتەدا ئیمانداریٚكه له نیٚوان دوو بەریٚزاندا ..؟!

❖ لة (ابو هريرة) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((والذي نَفْسُ محمدٍ بيدِهِ ! لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتى يَظْهَرَ الفُحْشُ والبُخْلُ، ويُخَوَّنَ الأَمِينُ، ويُؤْتَمَنَ الخَائِنُ، ويَهْلِكَ الوُعُولُ، وتَظْهَرَ التَّحُوتُ. قالوا : يا رسولَ اللهِ ! وما الوُعُولُ وما التَّحُوتُ ؟ قال : الوُعُولُ : وجُوهُ الناسِ وأَشْرَافُهُمْ، والتَّحُوتُ : الذينَ كَانُوا تَحْتَ أَقْدَامِ الناسِ لا يُعْلَمُ بِهِمْ)) . اخرجه ابن حبان برقم (٦٨٤٤).

واته : سویٚند بەو كەسەی كه گیانی محمدی بەدەسته ، قیامەت هەلناسیٚت ،هەتاكو فاحیشه یان داویٚن پیسی دەبیٚته ئاشكرا ،وه چاوچنۆكی رەزیلی زۆر دەبیٚت ، وه ئەوەی ئەمین و دەست پاك ده كریٚته خیانەت كار ، ئەوەشی خیانەت كارو ناپاكه دەكریٚته ئەمین و دەست پاك ، ئینجا پیاوی چاك له ناو دەچیٚت و پیاوی نەزان و گیلٚو بیٚ نرخ هیچ و پووچ دەردەكەویٚت ، ئینجا ووتیان : ئەی پیٚغەمبەری خوا ﷺ (الوعول) چی یه ..؟! و (التحوت) چی یه ..؟! پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی (الوعول) واته : پیاو ماقول به شكۆمەندو شەرەف مەند پیاو چاك ، وه (التحوت) واته : ئەو كەسانی له ژیٚر پیٚی خەلكیدا بوون كەس پیٚیان نەدەزانی) وەیان كەسانیٚكی هیچ و پووچ بیٚ نرخ بیٚ شەرم و هیچ له بارەوەیه نەبوون ..؟!

❖ له (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمویەتی :

((...فَذاكَ مِن أشْراطِها، وإذا كانَتِ العُراةُ الحُفاةُ رُؤُوسَ النَّاسِ، فَذاكَ مِن أشْراطِها...)) . صحيح مسلم برقم (٩)

واته : بەلام باسی ئاماژەكانی قیامەتت بۆ دەكەن ... ئەگەر رووت و قووت و پیٚ خواس یان پیٚ پەتی بوونه سەركردەی خەلكی ئەوا یەكیٚكه له ئاماژەكانی قیامەت ..؟!

❖ له (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَا تذهبُ الدُّنيا حتَّى تصيرَ لِلُكَعِ ابنِ لُكَعٍ)) . ابن عدي في (الكامل في الضعفاء) (٤٧١/٣) ، اخرجه أحمد برقم (٨٦٩٧).

واته : دونیا ناروا كۆتایی پیٚ نایەت تاكو كەسی هیچ و پووچی كوری هیچ و چووچ دەسەلاتی بەسەرا وەردەگرن ..؟!

❖ له (حذيفة بن اليمان) – خوا لیٚ رازی بیٚت – ده گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ الساعةُ حتى يكونَ أسعد الناسِ بالدنيا لكعٌ ابنُ لكعٍ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢٠٩).

واته : قیامەت دانایەت تاكو بەختەوەر ترین كەس به دونیاوە كه هیچ و پووچی كوری هیچ و پووچه ..؟!

تیٚبینی : (لكع بن لكع) كەسیٚكی خراپەكار كەوا ستایشكارو سوپاسگوزاری ناكات لەسەر ئەو شتانەی بۆ فەراهەم كراوە ، وه له لای (عەرەبیش) بریتیه له بەندەیەكی خراپ ، وه بەكارهیٚنانی ووشەی (لكع) بەلگەیه لەسەر گەمژەیی و بیٚ نرخ و هیچ و پووچ و نەزانین ، هەر بۆیه له زمانی عەرەبی دا بۆ پیاو دەلیٚن : (لكع) بۆ ئافرەتیش دەلیٚن : (لكاع) به كار دیٚت ، بۆیه ئەم جۆره كەسانه له دونیادا دەبنه بەختەوەرترین كەس له دەسەلات و پله پۆست و هیٚز و چەك و مال سامان و ئۆتۆمبیٚلی گرانه بەها و خانوو كۆش تەلاری بەرزو گران بەها ، چونكه ئەو پیاویٚكی مافیاو تالان چی و دزو جەردە سووك ریسواو بیٚ نرخه كه پیٚ دەوتریٚت (لكع ابن لكع) واته : هیچ و پووچی كوری هیچ و پووچ ، چونكه مال سامان و پاره و پول دەسەلات گرتنه دەست هیٚزو چەك به هەموو ریٚگایەك پەیدا دەكات بۆ گرتنه دەستی دەسەلات و زۆر داری دزی جەردەیی مافیاگەری ، به ئارەزووەكانی خۆی مامەله لەگەی خەلك دەكات و بەخەلك رادەبویٚری دونیاش بەدەست دەهیٚنیٚ ..؟!

فەرمانرەوایەتی گەمژەو کالفامەکان

یەکێکی تر لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ئەوەیە کە دەرکەوتنی سەرکردە و فەرمانرەوایی گەمژەو نەزان و کالفامەکانە ، بە گشتی لە ولاتانی ئیسلامی بە تایبەتی لە ولاتانی عەرەبی دا ، چونکە سوود و رێنمایی خەلك و گۆمەلکا بە سوودو راستێیەتی دەسەلاتدارەکانیان ، کەواتە جەلەوی خەلکە بەگشتی لە دەستی فەرمانرەواکانە ، جا چ کۆمەلگایەکی چاك و تەندروست بێت یان چ کۆمەلگایەکی خراپ و گەندەل و فەسادبێت ، بۆیە خراپەی فەرمانرەوە وەیان نەزانی و گەمژەیی فەرمانرەواکانە خەلکە کەی تووشی بێ فەرمانی و خراپەکاری بەد رەوشتی گەندەلی و فەساد دەکەن ، وادەکەن کە کۆمەلگا وێران بێت لە هەموو بوارەکانی ژیان ، چونکە خراپەی هەر میلەتێك بە خراپ بوونی دەسەلاتدارەکانیانن ، چاکە شیان بە چاکەی دەسەلاتدارەکانیانن ، بۆیە سەرکردە هێماو رەمزی نەتەوە کەیەتی ، ئەگەر سەرکردەو فەرمانرەوە گەمژەو کالفام بوو ئەوا میلەتەکەی تووشی نەهامەتی کارەسات و مال وێرانی دەکات ، بۆیە دەبێت سەرکردە یان دەسەلاتدار و فەرمانرەواکان پێشەنگ بن لە چاکە کاری و خۆشگوزەرانی میلەتەکەیان بۆ ئەوەی میلەتەکەیان تووشی قەیران و نەهامەتی و کارەسات و برسیەتی نەبێت ، ئەوان خۆیان پێشەنگ بکە لە داب نەریتی مرۆڤایەتی وەکو هەلۆ پێشەوایەتی میلەتەکەیان بکەن ، نەك وەکو رێوی هەر کاسەلێسی دوژمنانی میلەتەکەیان بن ، ئایین و خاك و نیشتیمان و میلەتەکەیان بگۆرنەوە بە بەرژەوەندی کەمی ئارەزووەکانی دونیایی خۆیان ، هەربۆیە ئەگەر تەماشای مێژوو بکەین لە سەردەمانێکی نزیکی رابردوودا ئەو سەرکردانەی وەیان ئەو فەرمانرەوایانەی کە نەزان و گەمژە و کالفام بوون ، چۆن ولاتەکەیان وەیان نەتەوەکەیان تووشی کارەسات نەهامەتی کرد ، خەلکی لە ژێر سایەی فەرمانرەواکانیان تووشی مال وێران و دەربەدەری و کوشتن کوشتارکردن هات ، نموونەی ئەم عێراقەی خۆمان کە چەندەها فەرمانرەواو سەرکردە دەسەلاتیان وەرگرتووە ، بەلام خەلکەی هیچ کات لە سایەی هیچ سەرکردەیەك نەحەسایتەوە و ئۆقرەی نەگرتووە ، هەر خەلکی تووشی مال وێرانی و شەرو جەنگ کوشتارکردنی یەکتری هاتوونە ، خەلکی لە سایەی ئەم بەناو فەرمانرەوایی نەزان و گەمژەو کالفامانە تووشی فەسادی گەور وەیان گەندەلی گەورە بوونەتەوە ، بە گوێرەیی سەر ژمێرە کانی گەندەل وەیان فەساد ترین دولەت لە جیهاند ولاتی عێراق یەکێك لە یەکەمە کانی ولاتانی جیهان لە گەندەلی فەسادی و خراپەکاری سەر رووی زەوی ، کەچی ولاتێکە کە بە رێژەی یەکی زۆر خەلکە کەی ئیسلامە ، وە دەستووری دەولەتەکەی لە سەدا حەفتا حوکم بە شەریعەتی ئیسلام دەکەن ، کەچی گەندەل و فەساترین دەولەتە لە سەرووی زەوی ، ئەمە هۆکارە تاکوو ئێستا پێشەوایەك وەیان فەرمانرەوایەکی ژیرو هۆشمەند و چاکە کاری بە خۆیەوە نەبینیوە ، وە تاکو کۆتایی رۆژی دوایی ئەم فەرمانرەوایە هەلناکەوێ لە ولاتی عێراق چونکە فەرمانرەواو خەلکەکەی بە ئەهلی کفر و نفاق ناسراوە لە مێژوو دا ، هەرگیز چاکە کاری رووی لە سەرکردەکانی ناکات ، بە هەمان شێوە ولاتانی تر لە جیهانی ئیسلامی دا دەنالێنن بە دەست فەرمانرەوایی گەمژەو کالفامەوە ، ئەوەی کەئێستان لە جیهانی ئیسلام دەیان بینین ، وە پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی پێدەکات کە لە نزیك بوونەوەی رۆژی دوایی دا فەرمانرەوایی گەمژەو کالفام دەر دەکەون ...؟؟!!

❖ لە (جابری کوری عبدالله) - خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((أعاذَكَ اللَّهُ مِن إمارةِ السُّفَهاءِ، قالَ: وما إمارةُ السُّفَهاءِ ؟ قالَ : أُمراءُ يَكونونَ بَعدي، لا يقتَدونَ بِهَديي، ولا يَستنُّونَ بسُنَّتي، فمن صدَّقَهُم بِكَذبِهِم، وأعانَهُم على ظُلمِهِم، فأولئِكَ ليسوا منِّي، ولستُ منهم، ولا يرِدوا علَى حوضي، ومن لَم يصدِّقهم بِكَذبِهِم، ولم يعِنْهم على ظُلمِهِم، فأولئِكَ منِّي وأَنا منهم، وسيَرِدوا علَى حوضي. يا كعبُ بنَ عُجرةَ، الصَّومُ جُنَّةٌ ، والصَّدقةُ تُطفئُ الخطيئةَ، والصَّلاةُ قُربانٌ - أو قالَ: بُرهانٌ - يا كعبُ بنَ عُجرةَ، إنَّهُ لا يدخلُ الجنَّةَ لَحمٌ نبتَ من سُحتٍ النَّارُ أولى بِهِ. يا كعبُ بنَ عُجرةَ، النَّاسُ غاديانِ: فمُبتاعٌ نفسَهُ فمُعتقُها، وبائعٌ نفسَهُ فموبقُها)) . الصحيح المسند الوادعي (٢٤٥)، اخرجه أحمد برقم (١٤٤٨١).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ بە (کەعبی کوری عەجرەی) فەرمووی : ئەی (کەعب) خوا بتپارێزی لە فەرمانرەوایی گەمژەکان ، ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمانرەوایی گەمژەکان چی یە ..؟! فەرمووی : ئەو فەرمانرەوایانە دەبن لە دوایی من لەسەر کارو بەنامەی من نارۆن و دەست بە سوننەتەکانی منەوە ناگرن ، وە هەر کەسێك باوەر بە درۆکانیان بکات و هاوکاریان بکات لەسەر ستەمەکەیان ئەوا لەمن نین و منیش لەوان نیم وە نایەتە سەر حەوزی من و هەر کەسێك باوەر بە درۆ کانیان نەکات و هاوکاریان نەکات لەسەر زولم ستەمەکەیان ئەوا ئەوانە لە منن وە منیش لەوانم وە دێتە سەر حەوزەکەم (کە حەوزی ئاوی کەوسەرە) ئینجا فەرمووی : ئەی (کەعبی کوری عەجرە) رۆژوو قەلغانە ، خێرو صدەقەش گوناهو تاوان دەکوژێنێتەوە ، وە نوێژیش قوربانی و کردەوەی چاکەیە – یان بورهانە – فەرمووی : (ئەی کەعبی کوری عەجرە) ناچێتە بەهەشت گۆشتێك بە پارەی حەرام گەشەی کردبێت تەنها ئاگر جێگایەتی ، (ئەی کەعبی کوری عەجرە) گەمژەکان ئەوانەن عەقلیان سووکە وەیان کالفامن ، کەم کاروبارەکان رێك دەخەن ، وە گەمژەش لە زمانەوانیدا واتە سووك و لاساری ..؟!

❖ لە (عبد الله کوری مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ الساعَةُ حتى يسودَ كُلَّ قبيلَةٍ منافقوها)) . الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٣٣٠/٧).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاکو لە هەموو هۆزێك یان قەبیلەیەك دوو روو وەیان مونافیق و گەندەل و خراپەکانیان کارو بارەکان بەرێوە دەبەن ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودەیە ئاژماژەیە بۆ ئەمرۆ کەئێستایی ئێمە تێدایانە ، زۆر بەی فەرمانرەواکان و پێشەواکانی ئەم ئوممەتە دوو روو مونافیق درۆزن و گەندەل ستەمکاری گەمژەن نەزانن ، واتە : هیچ بەهایەکی مرۆڤایەتیان نیە و رووچوونە لە گوناهو تاوان خوێن مژیی و ستەمکاری لە گەل میلەتەکەیان ، کەواتە زۆر بەی فەرمانرەواکانی ئەم سەردەمە دوو روو درۆزنن ، هەلبەتە دوو روو درۆزنیش هەرگیر لە خوا ترس نیە ، وە ئیمانی لاوازە ، ئەگەر بوونە سەرداری خەلك ئەوا هەموو بارەکان پێچەوانە دەبێتەوە ، دەبینین لە ولاتان بە بیانووی دیمکراسی و هەلبژاردنەوە ، خۆیان کاندید دەکەن بەلێن و پەیمان بە خەلکە کە دەدەن کەچوون دەسەلات ئەم و ئەو دەکەن یان بەلێنی درۆینە و دەدەن خۆیان دەکەنە بە فریشتە لە پێش چاوی خەلك کەچی بوونە سەردارە دەسەلاتیان وەرگرت هەموو شتێك پێچەوانە دەبێتەوە ، ئەو بەلێنانەی داویان بەجێ ناهێنن ، بەلکو دەست دەکەن بە زولم زۆرداری ستەم کردن و خۆ دەولەمەند کردن ، خەلك برسی کردن بە یاساکردنی دزی کردن بە ناوی باج و سەرانە لە خەلك ، فەرمانرەوا دوو رووەکان خەریکی ئەو کەسانەن بێنە ببنە دارو دەستەیان کە وەکو خۆیان دوو روو درۆزنن ، خەلکی نەشیاو لە دەوری خۆیان کۆدەکەنەوە بۆ ئەوەی ولاتەکایان وێران بکەن ئەو خەلکانە کە نەزان و گەمژە و کوێلە و کالسە لێسن ، لە دەور خۆیان کۆدەکەنەوە ، بۆ ئەوەی پێگەو دەسەلاتیان قایم بکەن ، بۆ زولم و زۆرداری خۆیان ..؟!

لە (الشعبی) – رەحمەتی خوا لێ بێت – دەلێت : (قیامەت هەلناسێت تاکو زانین دەبێت نەزانین ، نەزانیش دەبێتە زانین ، ئەمانە هەمووی راستیەکان لە کۆتایی زەماندا کاروبارەکان پێچەوانە دەبێتەوە ، نەزان و گەمژەو کالفامەکان دەبنە سەرداری خەلك ، زاناو کەسی هۆشیارو هۆشمەند پشتگوێ دەخرێن و دەبنە نەزان ، هەر بۆیە بارووودۆخی ئەم سەردەمە رۆژ بە رۆژ بەرەو خراترە..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مِنَ اقترابِ الساعَةِ أن تُرْفَعَ الأشرارُ ويوضَعَ الأخيارُ)) . الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٣٢٩/٧).

واتە : لە نزیك بوونەوەی رۆژی قیامەت دا ، زولم ستەم کاری خرا پەکاری بەرزدەبێتەوە ، وە چاکە و چاکەکاری و چاکسازییش نزم دەبێتەوە ..؟!

زۆر بوونی مردنی لە ناکاو کتو پڕ (جەلتە)

بەڵێ یەکێکی تریش لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی زۆر بوونی مردنی لە ناکاو کتوپڕ ، ئەمەش کارێکی زۆر پێش چاوە لە سەردەمەدا ، بە جۆرێك کە زۆر بلاو لە نێو خەلك دا ، مردنی لە ناکاو کتوپڕ ، بۆ نموونە دەبینین پیاو بەیانەکەی ساغ و تەندروست چاکە پاشان لە ناکاودا کتوپڕ دەڵێن ولله فلان کەس مرد خۆی هیچی نەبوو ، وەیان دڵ ی رادەوەستێ وەکو پێ دەڵێن (السکته القلبیه) واتە : دڵ راوەستان ،جا بێ گومان مرۆڤی هۆشمەندو ژیر پێویستە ئاگاداری خۆی بێت لە دونیادا ، زەخیرەیەك کۆبکاتەوە بۆ ئەوەی لە ئاخیرەت بیپارێزی ، لە دونیا توبە بکات و بگەڕێتەوە سەر کاری راست و دروستی قورئان و سوننەتی پێغەمبەری خوا ﷺ ، ئەگەر سەرنجێك بدەینە سەردەمەکانی رابردوو خەلکی هەستی بە پێشەکیەکەکان یان سەرەتاییەکانی مردن دەکرد ، جا بە هۆی نەخۆشیەکی درێژ خەیان ، وەیان هەر نەخۆشیەك کە تووشی دەبوو ، بەلام ئێستا ئەو پێشەکیە وە نیە یەکسەر لە ناکاو کتوپڕ مرۆڤەکە دەمرێ ، جا مردنەکەشی زۆر سەیرو دەبێت ، ئەوەی لە رابردوو رووینەداوە بەم شێوەیە دەمرێ خەلکی سەرسورمان دەبن لە مردنی ، جا هەیە لە ناکاو بە جەلتەی دڵ دمرێ ، وەیان هەیە بە رووداوی سەیارە دمری کە زۆر بەبلاو بووە ئەم مردنە رۆژانە گوێمان لێدە بێت ، وەیان هەیە بە رووداوی جۆراو جۆر وەکو ئاگر کەوتنەوە سووتان وەیان وەکو خەنکان لە دەریاو رووبارەکان ، وەیان لە شەرو جەنگ فیتنە و ئاژاوەکان ، وەیان هەیە بە بەر تەقینەوە دەکەوێت ، وەیان هەیە بە کارەساتی فرۆکە دمرێ ، وەیان بەهۆی مال و سامانەکەیەوە دەی کوژن ، وەیان هەیە بە هۆی دەمەقالی کردن لە گەل کەس کارەکەی دەکوژرێ ، ئیتر مردنەکان بە هەموو جۆرە کانیەوە کە باسمان کرد زۆرو بەربلاون لە چاو رابردوو دا زۆر زیادی کردووە ، وە بەردەوامیش لە زیاد بوون دایە ، بێ گومان پیاو پێشتر لە گوندێك وەیان لە گەرەکی شار دابوو هەستی بە سەرەتایەکانی مردن وەیان پێشەکیەکانی دەکرد ، گوندەکەش هەستیا پێ دەکرد بەلام ئێستا خۆی کەسەکەش هەستی پێ ناکا لە ناکاو کتوپڕ مردن یەقەی دەگری و دمرێ ، ئەم جۆرە مردنانەش هۆکاری زۆرە وا بە زۆری بلاو بۆتەوە لە نێو خەلکی دا ، ئەمانەی خوارەوە چەند هۆکارێکی کاریگەرن لەسەر مردنی لە ناکاو کتوپڕ (جەلتەی دڵ) :

-بەهۆی زۆر بوونی دانیشتوانی سەر زەوی جەنگالی شارەکان .

-بە هۆی ژینگە پیس بوون و کەم بوونەوەی دارو درختەکان .

-بەهۆی خواردن و خواردنەوە نا تەندروست ، وەکو خواردنی ووشك کراوە و بەستووەکان و بەسەر چووەکان .

-بەهۆی فیتنە وئاژاوەکان لە سەر رووی زەویەوە فیتنەیەك دێت و فیتنەیەکی تریش بەدوای دادێت .

-بە هۆی برسیەتی خەم و پەژارەکانەوە ،وەیان نەبوونی هەژاری و کەم دەرامەتی .

-بەهۆی زۆر خواردن و خواردنەوە لە نێو خەلکی دا گەران بەدوای سگ پر کردن بە هەر شێوەیەك بێت .

-بەهۆی خەم و پەژارەی زالم و زۆر دارو ستەمکارانەوە ، کە زولم ستەمێکی یەکجار زۆر دەکەن بەرانبەر خەلکی .

-بەهۆی نادادگەری خەلکی لە نێوان خۆیانەوە ، وە یان لە نێوان خانەوادەکان ، وە یان لە نێوان خەلك و دەسەلاتدارەکانەوە .

بەلێ ئەم هۆکارانەوە چەندین هۆکاری تریش هەن دەبێتە هۆی مردنی لە ناکاو کتوپڕ جەلتەی دڵ ، بەلام وەکو باسمان کرد پێشتر پیاو نەخۆش دەکەوت دەی زانی لە رۆژە کانی کۆتایی خۆی نزیك دەبێتەوە ن ئەو کات لە نێو منداله کاتی وەسیەتی دەکرد ، وەپاشان توبەی دەکردن لە گوناهەکانی دەستی دەکرد بە شادەت هێنان دەگەرایەوە لای (خوای گەورە) ، بەلام کە ئێستا دەبینی پیاو تەندورستی زۆر باشە ، هیچ کێشەیەکی تەندروستی نیە ، وەیان هیچ گومانی مردنی لێناکرێت ، پاشان لە ناکاو هەوالی مرنی دەبیستی ، دەلێن : مردن و دڵ ی راوەستا یان جەلتەی دڵ ی لێدا ، یان خوێنی مەیی ، وەیان زەختی دابەزی ، وەیان زەختی هەستا ، چەندین هۆکاری تریش بۆ مردنەکەی دەدۆزنەوە ، هەر بۆیە بۆ مرۆڤی ژیر و هۆشمەند لەسەر یەتی بەردەوام بێت لەسەر کردەوەی چاکە دوور کەوتنەوە لە خرا پەکاری ، وە بەردەوام بێت لە سەر نوێژە فەرزەکان دەم زاری بەردەوام بێت لەسەر زیکر و یادی (خوای گەورە) ، خۆی ئامادە بکات بۆ لێ پرسینەوە لە رۆژی کۆتایی..؟!

❖ لە (عبید بن خالد السلمی) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((موتُ الفَجْأةِ أَخْذةُ أَسَفٍ)) . سنن ابو داود برقم (٣١١٠). واتە : مردنی کتوپڕ یان لە ناکاو ،جێ نیگەرانیە وەیان جێی داخە ..؟!

❖ لە (ابو أمامە الباهلی) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دە لێت :

((أنَّ رسولَ اللّٰهِ صلَّى اللّٰهُ عليه وسلَّم كان يتعوَّذ من موتِ الفجْأةِ وكان يُحبُّ أن يمرَضَ قبل أن يموتَ)) . اخرجه الطبراني (١٥٦/٨).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ پەنای دەگرت بە مردنی کتوپڕ و لەناکاو ، وە حەزی دەکرد نەخۆش کەوێت پێش ئەوەی وەفات بکات ..؟!

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((من أماراتِ الساعةِ : أن تُتَخذَ المساجدُ طُرُقًا، وأن يظهرَ الموتُ الفجاءةُ)) . الدارقطني في (البدر المنير) (٥١١/٩).

واتە : یەکێ لە نیشانەکانی نزیکی قیامەت ئەوەی مەزگەوتەکان وەکو رێگا بان بەکاردەهێنرێت ، وە مردنی کتو پڕ و لەناکاو زۆر دەبێ و دەردەکەوێت ..؟!

زۆر بوونی ئافرەت و کەم بوونەوەی پیاوان

بەلێ یەکێکی تر لە ئاماژەکانی ڕۆژی کۆتای زۆر بوونی ئافرەت و کەم بوونەوەی پیاوا ، هۆکاری زۆر بوونی ئافرەت دەگەڕێتەوە بۆ ئەم هەموو فیتنە و ئاشووب ئاژاوەی ڕوودەدات لە نێو ولاتانی جیهان ، کە بەم هۆیەوە کوشتن و کوشتارێکی یەکجار زۆر ڕوودەدات ، بێ گومان شەر و جەنگ و کوشتار کردن زۆر بەی زۆری پیاوان ئە نجامی دەدەن بەم هۆ یەشەوە زۆربەی زۆری قوربانیە کان لە پیاوانن ، جا ئەگەر چاوێك بە مێژوو دا بروانیین زۆر بەی جەنگە کان پیاوان پێشەنگ بوونە ، وە ك جەنگی جیهانی یەکەم ، وە جەنگی جیهانی دووەم ، وە ئەو جەنگانەی لە دوای جەنگی جیهانی دووەمەوە بەرپا بوون ، جەنگ نێوان عێراق و ئێران ، جەنگی کوێت جەنگی ئازاد کردنی عێراق جەنگی شیشان جەنگی ئەفغانستان ، ئاژاوەکانی بەهاری عەرەبی ، جەنگی شەری ناوەخۆی سوریا ، جەنگی داعش لە سوریا و عێراق ، جەنگی ئیسرائیل و غەزەی فەلەستین ، جەنگی ئیسرائیل و ئێران ، جەنگی ناوەخۆیەکان لە ولاتانی ئیسلامی دا ، جەنگی شەری ناوەخۆی برا کوژی کوردستانی خۆمان ، هەروەها زیندانی کردنی پیاوان لە بەندیخانەکان ، بێ گومان زۆر بوونی ئافرەت و کەم بوونەوەی پیاوان جەندین هۆکاری تریشە هەن ، بۆیە لە ئاخر زەمان ئافرەتان زۆر دەبن ..؟!

لە (ابن حجر) – ڕەحمەتی خوا لێ بێت – دەلێت : (دیارە کە بۆ هیچ هۆکارێك ناگەڕێتەوە تەنها نیشانەیەکی ئارەزوو مەندانەیە کەوا قەدەری (خوای گەورە)یە لە کۆتایی سەردەمەدا مندالی نێرینە کەم لەدایك دەبێت و مندالی مێینە زیاتر لە دایك دەبن) .

بەلێ بێ گومان ئەو بووچوونەی (ابن حجر) بۆ چوونێکی ئیجتهادیە کردوویەتی ، لەوانەیە ڕاست بێت و کەم مندالی نێرینە لە دایك ببێت ، زۆر مندالی مێنە لە دایك بێت بە قەدەری (خوای گەورە) بەلام ئەوەی کە ئێستا لەبەر چاوانە زۆر بوونی کوشتن کوشتار کردنی یەکتریە لە نێوان وەلاتاندا ئەو هەموو شەر جەنگ و فیتنەو ئاشووب ئاژاوەیە کە ئاماژەمان پێدا هۆکاری سەرەکی ئەمەیە، وەیان هۆکاری ڕۆیشتنی پیاوان بە دەرەوە و جا بۆ جەنگ و شەرو کوشتار کردن بێت ، وەیان بۆ کارو کاسبی بازرگانی کردن بێت تووشی بەلاو فیتنە ئاژاوە دەبێت ،بەم هۆیەوەش زیاتر ئافرەتانی موسلمانان لە مالەکانی خۆیان دەمێنەوە ..؟!

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت :

((أَلَا أُحَدِّثُكُمْ حَدِيثًا سَمِعْتُهُ مِن رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ لا يُحَدِّثُكُمْ أَحَدٌ بَعْدِي سَمِعَهُ منه إنَّ مِن أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أَنْ يُرْفَعَ العِلْمُ ، وَيَظْهَرَ الجَهْلُ، وَيَفْشُوَ الزِّنَا، وَيُشْرَبَ الخَمْرُ، وَيَذْهَبَ الرِّجَالُ، وَتَبْقَى النِّسَاءُ حتَّى يَكونَ لِخَمْسِينَ امْرَأَةً قَيِّمٌ وَاحِدٌ)) . صحيح المسلم برقم (٢٦٧١).

واتە : ئایا فەرمووده یەك تان بۆ باس نەکەم کە لە پێغەمبەری خوا ﷺ بیستووە و کەس دوای من بۆ تان باس ناکات کە لەوی بیستبێت ، فەرمووی : بەڕاستی لە نیشانەکانی نزیك بوونەوەی ڕۆژی قیامەت ئەوەیە : علم و زانیاری بەرزدەبێتەوە و ، نەزانین یان جهل دەردەکەوێت ، زیناو داوێن پیسی زۆر دەبێت ، مەی زۆر دەخورێتەوە ، پیاوان دەڕۆن ئافرەتان دەمێنەوە ، هەتاکو وای لێدێ پەنچا ئافرەت یەك سەرپەرشتکاریان دەبێت ..؟!

تێبینی : لەوانەیە ئەم فەرموودەیە مجازی هاتبێ بۆ ماناکەی ، چونکە لە ڕاستی دا ئەوەی دەروا لە دەرەوەیە هە پیاوانن جا نسیبەت فیتنەو ئاژاوەش زیاتر تووشیان دەبێت زیاتر ئەوا لە ناو دەچن ، ئافرەتانیش لەمالەکانیان دەمێنەوە ، ئەوەی کە ئێستا لە جیهانی ئیسلامەتی ڕوودەدا بێوەژن و ئافرەتی بێ پیاو زیاترە بە هۆی لەدەستدانی پیاوکانیان زۆربە ئافرەتان بێوە ژنن ..؟!

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت :

((لَأُحَدِّثَنَّكُمْ حَدِيثًا لا يُحَدِّثُكُمْ أحَدٌ بَعْدِي، سَمِعْتُ رَسولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ يقولُ: مِن أشْراطِ السَّاعَةِ: أنْ يَقِلَّ العِلْمُ، ويَظْهَرَ الجَهْلُ، ويَظْهَرَ الزِّنا، وتَكْثُرَ النِّساءُ، ويَقِلَّ الرِّجالُ، حتَّى يَكونَ لِخَمْسِينَ امْرَأَةً القَيِّمُ الواحِدُ)) . صحيح البخاري برقم (٨١).

واتە : کەس لە دوای من بۆتان ناگێردرێتەوە لە پێغەمبەری خوام ﷺ بیستووە دەی فەرموو : لە نیشانەکانی نزیك بوونەوە ڕۆژی دوایی یان قیامەت دا ئەوەیە کە : علم زانیاری کەم دەبێتەوە و نامێنی ، (مەبەست لە علم و زانیاری زانستی شەرعیە) ، نەزانی و بێ ئاگایی لە ئایین بلاو دەبێتەوە ، زیناو داوێن پیسی بە ئاکرا بلاو دەبێتەوە و دەردەکەوێت ، ئافرەتان زۆر دەبن و پیاوان کەم دەبنەوە ، (مەبەست بەهۆی فیتنەو ئاشووبەکانە)، هەتاکو وای لێدێ کە پە نجا ئافرەت یەك پیاو سەرپەرشتکاریان ئەو ئافرەتانە دەبێ ..؟!

تێبینی : هەردوو ڕاوبۆچوونە کە ڕاستە یەکەمیان ئەوەیە بە قەدەری خوا مندالی مێنە لە ئاخر زەمان زۆر دەبێت ، واتە : زیاتر مندالی مێنە لە دایك دەبن ، مندالی نێرینە کەمتر لەدایك دەبن ، لە جیهان بە گشتی چونکە لێکۆلینەوەکان وسەر ژمێرەیەکانی ئەم سەردەمە دەریان خستووە زیاتر لە دایك بوونەکان مندالی مێینەیە ، لە ئامارەکان بە ڕوونی بە دیارکەوتووە کەوا ئەم نیشانانە لە سەردەمی ئێمەدا دەرکەوتووە ، هۆکاری دووەمیش شەر جەنگ کوشتار و فیتنەو ئاشووبەکانە ، بەهۆیەوە پیاوان زیاتر دەردەچن ، ئەمەش دەبێتە کەم بوونەوەی پیاوان لە شەرو جەنگەکاندا ، هەر بۆ ئەم مەبەستە ئەگەر بروانینە جەنگی داعش لە ولاتی عێراق دا هاتنی دوایی نەمانیش داعش ، لە تایفەی سوننە دا بەتایبەتی لە پارێزگاکانی موصل و صلاح الدين الانبار دا ، خێزان هەبووە هیچ پیاوێکیان نەماوە ئەوەی ماوە مندال و ئافرەت لەم خێزانە ماون ، ئەمەش بەهۆی سەر هەلدانی فیتنەی داعش شەر کوشتاری جەنگی لە نێوان سوننە شیعە دا ..؟!

زۆر بوونی قەڵەوی لە ناو خەڵکی دا

بەڵێ یەکێك لە ئاماژەکانی رۆژی دوای ئەوەی دەرکەوتنی قەڵەوی لە نێو خەڵکی روودەدات ، ئەم قەڵەویەش لەم سەردەمەدا بە ئاشکرا دەبینرێ ، وە نەبێت کەسی قەڵەو لە سەدەمانی رابردوودا نەبووبێ ، هەبووە بەلام بەر رێژەیەکی کەم لە نێو خەڵکانی سەردەمی رابردوو دا ، بەلام ئەگەر ئێستا سەرنج بدەین دەبینین بەشێوەیەك بەر چاو یەك جار زۆ رێژەی قەڵەوی زۆر بووە لە نێو خەڵکی دا لە چاو سەردەمانی رابردوو دا ، بۆیە لەم سەردەمە قەڵەوی زۆر بووە ، ئەمەش دەگەرێتەوە بۆ چەند هۆکارێکی سەرەکی بەرز بوونەوەی رێژەی قەڵەوی لە نێو خەڵکی جیهاندا بە گشتی ئەمانەن :

١-هۆکاری زۆر خواردن ئەو خواردنانەی کە چەوری و شرینی زۆرە .

٢-هۆکاری نارێکی لە سیستەمی خواردن و خواردنەوە .

٣- هۆکاری کەم جوولەیەی بەتایبەتی دانیشتن و خەوتنی زۆر .

٤-هۆکاری خەم و خەفە ت و دلەراوکێ زۆر .

٥-هۆکاری بەکارهێنانی هەندێك داو دەرمانی نا تەندروست بۆ نموونە درمانی دژی خەمۆکی وەیان حەبی منع .

٦-هۆکاری خواردنەوەی مادە الکحولیەکان وەیان مادە غازیەکان .

٧-هۆکاری کەم خەوی و شەو نخوونی .

٨-هۆکاری ئامرازەکانی گواستنەوەو گەیاندن وەکو سەیارە و فرۆکەو شەمەندەفەرو ، وەیان ئامرازەکانی پەیوەندی موبایل و ئەنترنێت .

٩-هۆکاری تەکنەلۆجیایی پێشکەوتوو وەکو کۆمیتەرو ئەنترنێت روبۆتەکانی بۆ کار ئاسانی کردن .

١٠- هۆکاری دانشتنی بەردەوام لە سەر کورسی و لە پشت مێزەکان بێ ئەوەی جوولە بکات .

ئەم هۆکارانەو چەندین هۆکاری تریش هەن بۆ ئەوەی رێژەی قەڵەوی زیاتر بێت لەم سەردەمەدا ، بۆیە خەلکی لەبەر تەمبەلی بێ تاقەتی خەریکن چ شتێك ئاسان و بێ ماندوو بوونە ، بەکاری بهێنن بێ ئەوەی یەك تۆز ئارەقە بکەن ، بەردەوام لە پشت مێزە فەرمان دەردەکەن ، وە لە سەر کۆمیتەرەکان کاردەکەن ، وەیان بە تەکنەلۆجیایی پێش کەوتووە کار دەکەن وەکو رۆبۆتەکان بێ ئەوەی هیچ کات ماندوو بن جەستەو لاشەیان ئارەق بکات ، وەیان بازرگانی کردن مامەلە کردنیان هەمووی لە رێگای پەیوەندیە تەلە فۆنیەکانە بێ ئەوەی جوولە بکات هەر لە شوێنی خۆی دانیشتووە مامەل بازرگانی دەکات ، کارگەو شەریکەکانیش هەمووی بۆ خەلکی بوونەت کار ئاسانی بێ ئەوەی ماندوو بوونی زۆری هەبێ تاکو چەوریەکان بەتاوێنێتەوە ، هەروەها رۆیشت بۆ بازارەکان بە گواستنەوەی ئۆتۆمبیلێ هیچ تێدا ماندوو نابێت ئەگەر لە شارێك بۆ شارێك بروات ئەوا دوو کات ژمێر نێوان شارەکان بێت ئەوا هیچ ماندوو نابێت دانیشتووە بە ئامرازی پێشکەوتوو وەك ئۆتۆمبیلێ یان فرۆکە بێ ماندوو بوون دەگات ، ئەگەر جاران بوایە رێگای دوو کات ژمێر بە ئۆتۆمبێل بە چەند رۆژ بە پێ دەی بری ، ئەوا ماندوو دەبوو ئارەقەی دەکرد چەوری نەدەما و قەڵەویش نەدەبوو ، بەلام ئێستا هەموو شتێك پێچەوانە بووەتەوە ، پیاوەکە یان ئافرەتەکە لە مالەوە دانیشتووە دوای خواردن دەکەن بە دلیڤەری بۆیان دێت ،هیچ کامیان ماندوو نابن وەکو پیاو ئافرەتانی سەردەمی رابردوو ، کە زۆر پێچەوانە بووتەوە هەموو شتێك تەلە فۆن و ئۆلاین و دلیڤەریە ، تەنانەت وای لێهاتووە شهادە یان بەروانامە هێنانەوەش بۆتە ئۆلاین و ئەنترنێت جا سەیرەکە لەوەدایە ئەم ئۆلاینە هیچ ماندوو بوونی تێدانیە لە بە دانیشتەوە بێ ئەوەی خۆی ماندوو بکات بەروانامەی ماجستیر و دکتورای دەهێنێتەوە ،بۆ بارودۆخی خوێندن و دکتۆرەکا نمان وای لێهاتووە ...؟!

- لە (عیمران کوری حصن) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دە لێت : پێغەمبەری خوا ﷺ دەی فەرموو :

((خَيْرُكُمْ قَرْنِي، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ - قالَ عِمْرانُ: لا أدْرِي: ذَكَرَ ثِنْتَيْنِ أوْ ثَلاثًا بَعْدَ قَرْنِهِ - ثُمَّ يَجِيءُ قَوْمٌ، يَنْذِرُونَ ولا يَفُونَ، ويَخُونُونَ ولا يُؤْتَمَنُونَ ، ويَشْهَدُونَ ولا يُسْتَشْهَدُونَ، ويَظْهَرُ فِيهِمُ السِّمَنُ)) . صحيح البخاري برقم (٦٦٩٥).

واتە : چاکترینتان (خەلکی) سەردەمی منە ، پاشان دوا ئەوان دێن ، پاشان ئەوانەی دوا ئەوان دێن ، (عیمران) دەلێت : نازانم ئایا پێغەمبەری خوا ﷺ دوا سەردەمی خۆی دوو یان سێ سەردەمی فەرموو : پاشان کە سانێك دێن نزر دەکەن و نایبەنە سەر ، وە خیانەت دەکەن ئەمانەت نا پارێزن ، وە شایەتی دەدەن کە داوای شایەتیدانیان لێ نەکراوە ،وە لە ناو ئەوانە قەڵەوی پەیدا دەبێت و دەر دەکەوێت ..؟!

- لە (عیمران کوری حصن) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دە لێت : پێغەمبەری خوا ﷺ دەی فەرموو :

((ويَفشو فيهِمُ السِّمَنُ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢٢٢).

واتە : قەڵەویش لە ناویاندا بلاو دەبێتەوە ..؟! مەبەست لێ لەم سەردەمەی ئاخر زەمانە قەڵەوی لە نێو خەڵکی دا بلاو دبێتەوە ..؟!

- لە (عیمران کوری حصن) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دە لێت : پێغەمبەری خوا ﷺ دەی فەرموو :

((ثم يَجيءُ قَومٌ يَسْمَنونَ ويُحِبُّون السِّمَنَ)) . شعيب الأرناؤوط شرح مشكل الآثار برقم (٢٤٦٥) ، الطبراني في (المعجم الكبير) (١٨/٢٣٤) برقم (٥٨٤).

واتە : پاشان قەومانێك دێت کە قەڵەون ، وە قەڵەویان خۆش دەوێت ..؟!

بەهێزە کان لاوازە کان دەخۆن

بێ گومان یەکێکی تر لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ، رۆژێك دێت کە بەهێزو دەسەلات دارەکان ، هەژارو لاواز و بێ دەسەلاتە کان دەخۆن ، ئەوەی ئێستا دەبینین و رۆژانە دێتە بەرچاومان رێك بەم شێوەیە ئەوەی لاوازە بێ پشت و بێ کەسە لە رووی مادە وەش هەژارە ، ئەوا بە بەردەوامی ماف خوراوە ، کەسی بە هێز ئەوەیە لە سەردەمەدا کە مال و سامان و پارەیەکی زۆر چەك و صلاح کەسانێکی زۆری بەردەورە وەیە ، ئەوا پاسەوانی دەکەن بە هۆی زۆر سەروەت و سامانەکەیەوە ، ویان کوری فلانە خێلە هۆزە خەلکی لە دەورەی کۆدەبەنەوە ، نەوەك لەبەر کەسایەتیەکەی کە بەرێزو شکۆمەند بێت ، بەلکو هەندێك لەو خەلکە لێ دەترسێن و خۆی لێ دەپارێزن هەندێکیشان کاسە لێسی ئەون بەدەوری چەوەریەوە دەگەرێن جا لە هەر شوێنك بە چەنگ یان بکەوێت گوێیی پێ نادەن لە کوێوە هاتووە ، ئەوەی دەسەلات داریش لە دامودەزگاکان ئەوا چاو پۆشی لە تاوانەکانی دەکەن ، بۆ ئەوەی بەرژەوەندیەکانیان تێك نەچێت ، هەر بۆیە لەم سەردەمەیەدا بە هێزو دەسەلاتدارو خەریکی ماف خواردنی خەلکانی لاوازو چینی هەژارەکانن ، لەم سەردەمەیەدا ئەوەی گوێی بۆ یاساکان و رێنمایەکان دادگاکان دەگەرێت و پابەندە بە هەموو یاساکان ئەو کەسە ماف خوراوە ، ئەوەشی گوێنادا بە یاساو دا ددگاکان و رێنمایەکان ئەوە مافەکەی خۆی وەردەگرێ بە زەبری هێزو دەسەلاتد و سەروەت و سامانەکەیەوە ، کەواتە ئەوەی ناوی یاساو دادگا و حاکم بێت لەم سەردەمەدا بوونی نیە ، ئەوەی پشت بە یاسا و دادگا بەبەستێت ئەوا بێ گومان زیان لێکەوتووە وەیان زەرەرمەندی دونیا قیامەت دەبێت ، چونکە لەم سەردەمە دا هیچ دادگایەك و هیچ حاکم یان دادگەرێك نیە ، مافی خەلکی بە یەکسانی بگەرێنێتەوە ، وەیان دادگەری بکات خۆی تووشی تاوان نەکات بە عەدالەت و دادپەروەرانە داگایەکەی بکات ، جا ئەوەتا یان بە بەرتیل و ریشوە دەمی چەور دەکرێ ، وەیان بە وەرگرتنی پلەو پۆست دەمی چەور دەکرێ ، وەیان بە ترس تۆقاند دا پەروەریەکەی ئە نجام نادا ، مافی خەلکی ستەم لێکراوە ناگەرێنێتەوە ، وە یان لە ژێر هەرەشەی حزب کۆمەل دەستە هۆزەکان کە کاریگەی لەسەری دەبێت مافی خەلکی بە دادپەروەرانە ناگەرێنێتەوە ، کەواتە لەسەردەمە زۆر ئەستەمە حاکمێك یان دادگەرێك هەبێ دادگەری بکات وە بە یەکسانی مافی خەلکی بگەرێنتەوە ، هەر بۆیە لەم سەردەمەدا بە هێزەکان لاوازەکان دەخۆن زولم ستەم کردن چۆتە قیما ، حاکم وەیان دادوەرەکان تووشی سەردەمێك بوونە ئەستەمە رزگاریان بێت لە ئاگری دۆزەخ ..؟!

❖ لە (بريدة بن الحصيب الأسلمي) – خوا لێ رازی بێت - دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((القضاةُ ثلاثةٌ : واحدٌ في الجنَّةِ ، واثنانِ في النَّارِ ؛ فأمَّا الَّذي في الجنَّةِ ، فرجلٌ عرفَ الحقَّ فقضى بهِ . ورجلٌ عرفَ الحقَّ ، فجارَ في الحكمِ ، فهوَ في النَّارِ ، ورجلٌ قضى للنَّاسِ على جهلٍ فهوَ في النَّارِ)). سنن الترمذي برقم (٣٥٧٣).

واتە : دادوەرەکان سێیانن : یەکێکیان لە بەهەشت دایەو ، دووانیان لە ئاگری دۆزەخدان ، ئەوەیان کە لە بەهەشت دایە ئەوەیە کە زانیویەتی کامە حەق و دادپەروەریە ، وە بەم شێوەیە حکم دادپەروەری کردووە ، ئەوەشی کە لە ئاگری دۆزەخدایە ئەوەیە کە زانیویەتی کامە حەق دا پەروەریە ، بەلام حەقەو دادپەروەری نەکردووە زولم ستەمی تێدا کردووە ، واتە : بە و شێوەیەك حکمی نە کردووە مافە راستیە بگەرێنێتەوە کەچی زۆ چایش حەق و دادپەروەریەکەش دەزانی ،ئەو قازیەش کە بەنەزانی حکم و داد پەروەری کردووە لە نێوان خەلکدا ئەوە لە ئاگری دۆزەخدایە ..؟!!

تێبینی : لەم فەرموودەیە دا ئەوە مان بۆ دەر دەکەوێت کە سێ حاکمە یان سێ قازییە ،لەم سێیانە یەکێکیان رزگاری دەبێت لە رۆژی قیامەت دا ،وەیان لە رۆژی لێ پرسینەوەدا ، ئەوەی یەکەمیان: قازییەکە لە خوا ترس و بە ویژدانی خۆی نافرۆشێت بۆ هەموو سەروەت مال سامانی دونیا ،وە لە کەسیش ناترسێت تەنها لە (خوای گەورە) نەبێت ،دەستی گرتووە بە ئایینەکە و لە خوا ترسە، بەلام ئەوەی دووەمیان :قازییەکی ترسنۆك و کاسە لێس و بەرتیل خۆرو دار دەستی زالم ستەمکارانە ،خۆی و شهادەکەی فرۆشتووە بۆ مال سامان و پارە و خۆشی کەمی ئەم دونیایە ، قیامەتی لە بیر کردووە لە خوا ترس نیە، قازییەکی جەبان و ترسنۆکە ، هەر بەدوایی بەرژەوەندیەکانی خۆیەتی ،ئەوەی ستەمکاران بلێن ئەو دەکات قانون و یاسیا ، وەیان یاسایی دەست کردیان بۆ دەرست دەکات ،بۆ ئەوەی لە بەرژەوەندی زالم ستەمکاران کار بکات،چونکە هیچ کات بیر لە قیامەتی خۆی ناکاتەوە بیر ناکاتەوە بە کارەی کە ئە نجامی دەدات مەشخەلی ئاگری دۆزەخ بۆخۆی خۆش دەکات،

بەلام ئەوەی سێیەمیان : قازییەکی نەزانە بە بەرتیل پۆستەکەی وەرگرتووە ، وەیان ئەوە شهادەی بەدەستی هێناوە شهادەکەی بە خش و فێل کردن بەدەستی هێناوە ، لە راستی دا ئەوە شیاوی حاکم و دادپەروەری نیە ، بەلکو خزمی کەسێکە یان بەرتیل داوە بۆ ئەوەی لەم پۆستەی دامەزرێنن ، وەیان خۆی هیچ لە قانوون یاسا نازانی ئەو حکمەی کە دردەکات بە نەزانیە، وەیان جهل هەیە لە ئەجتهادەی کردوویەتی ، بۆ ئەم قازییەش بۆ هۆی نەزانی جهلەوە دەچێتە نێو ئاگری دۆزەخەوە ، ئەو ناحەقی نادادپەروەیەی دەکرێ لەم سەردەمەدا بە هۆی ویژان و زولم ستەمی قازییەکانە چونکە هەیانە بە هۆی بێ ویژانیەو ، وەیان هەیانە خێرەتیان نیە حەق بلێن ، وە هەشیانە لە نەزانینە چونکە شیاوی ئەو پۆستە نیە کە تێدا دامەزراوە ، وەیان خزمی کەسێکی دەسەلاتدارە ..؟!

❖ لە (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((يا عائشةُ قومُك أسرعُ أمتي بي لحاقًا قالت : فلما جلس قلتُ : يا رسولَ اللهِ، جعلني اللهُ فداءَك لقد دخلتَ وأنتَ تقولُ كلامًا ذَعرني قال : وما هو ؟ قالت : تزعمُ أنَّ قومي أسرعُ أمتِّك بكَ لِحاقًا ؟ قال : نعم، قالت : وممَّ ذاك ؟ قال : تستحليهم المنايا، وتنفسُ عليهم أمتُّهم قالت : فقلتُ : فكيف الناسُ بعد ذلك أو عند ذلك ؟ قال : دَبًى يأكلُ شداذُه ضعافَه حتى تقومَ عليهم الساعةُ)). الوادعي الصحيح المسند برقم (١٥٤٢).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ هاتە لام ، دەی فەرموو : ئەی (عائیشە) قەومەکەی تۆ خێرا ترین ئۆممەتی منن کە بە من دەگەن ، دەلێت : کاتێك پێغەمبەر ﷺ دانیشت ووتم : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، خودا منت بەفیدا بکات کە هاتیتە ژوورەوە قسەیەکت کرد منت ترساند ، فەرمووی : (کامەیان ..؟!) (عائیشە) ووتی : تۆ فەرموویت قەومەکەی من خێراترین ئۆممەتی تۆن دەگەن بە تۆ ، پێغەمبەر ﷺ فەرمووی : (بەلێ) . (عائیشە) ووتی : جا بۆ چی وایە ..؟! ئەویش فەرمووی : (مردن زوو راویان دەکات و هێرشیان بۆ دێنێ وە ئۆممەتەکانیان لە سەریان خۆیان گڤ دەکەنەوە، (عائیشە) دەلێت ، ووتم : ئەی خەلکی دوای ئەوان چۆن دەبێت ..؟! پێغەمبەریش ﷺ فەرمووی : (کوللە بە هێزەکان لاوازەکان دەخوات تاوەکو قیامەت لە سەریاندا هەلدەستێت ..؟!

تێبینی : (الدبی) ئەو کوللەییە کە بەهێزە و بە تاوانایایە ، کوللە بێ بارەکان دەخۆن و هێشتا بالیان نەگرتووە ، هەر بۆیە لەم فەرموودەیە باس لە بە هێزو لاواز دەکات ، ئەمەش ئاماژەیەکە بۆ سەردەمی ئەمرۆ لەسەر روودانی زولم ستەمەکانی ئێستا ، وا بە بەر چاوی خەلك زولم ستەم دەکری کەس حەق نیە داوای مافی خۆی بکات ، بۆیە بە هێزەکان ماف و مال و سامانی ئەو خەلکە رەشو رووتە لاوازو هەژارە دەخۆن ، بۆیە ستەمێکی گەلێك گەورەیە لەم سەردەمەی ئێمەدا روودەدات ، ئەم ستەمەش بەردەوام دەبێ تاکو رۆژی کۆتایی یان رۆژی قیامەتدا هەر بەردەوام دەبێت ..؟!

پەیداكردنی پلە و پۆست و سەروەت و سامان تەنها بە قسەی لووس و خۆهەلكێشان

بەلێ بێ گومان هیچ كاتێك عەیب و شوورەیی نیە هەر كەسێك بۆ بەدەست هێنانی بژێوی خۆی یان قووتی رۆژانە كاسبی بكات ، بە لكو ئەم كار كردن یەكێكە لە جوانترین رەوشتە بەرزەكانی مرۆڤ ئەكەر بە كاسبیەكی حەلال و شەرعی بێت لە سەر ماندوو بوونی خۆی و عارەقەی رەنجی خۆی بخوات بەلێ بە دلنیایەوە كارو كردەوەیەكی راست تەندروستە ئەگەر حەلال شەرعی بێت ، بەلام بەداخەوە زۆر بەی خەلكی كارو كاسبی حەلال ناكات بەلام هەولدەدن ئەو كارو كاسبی یە كە ئە نجامی دەدەن بۆ بژێوی رۆژانە یان وەر گرتنی پلە و پۆست ئەوا حەرامی دەكەن بە چەند ئاكارو رەفتارێكی ناشرینی مرۆڤ ، كە دوور لە هەموو داب و نەریتكی موسلمانیەتی و مرۆڤی ئیماندار ، كە ئەویش پەیداكردنی پلە و پۆست و سەروەت سامان پارە پەیداكردن بە قسەی لووس زووبان شرینی و مە جاسووسی كردن و نەمیمی كردن لە سەر خەلكان ، بێ گومان لەم سەردەمە ئەمە باوە زۆریش بۆ تە دیاردەیەكی بەرچاو لە نێو كومەلگایی موسلمانان بە تایبەتی لە نێو كۆمەلگای كوردەواری خۆمان ، ئەوەی تاوانە لە قسە لووسی ئەوەی كە مرۆڤ بۆ بەدەست هێنانی پلە و پۆست مال و سمان و پارە ، لە رێگای ئاشكرا كردن و قسە كردن بە بەلگە هێنانەوەی نا دروست و دوو روویی و مونافقی بۆ بەر پرسەكان ، ئەوانە پلە و پۆست مال و سامان و پارە بەم شێوازە پەیدا دەكەن ، ئەویش پیان دەووترێت كادیری پێشەكەوتوو یان محل سیاسی وەیان رۆژنامە وانی قسە زان، وەیان پەرلەمانتاری قسە زان ، وەیان پیاوێكی قسە زانە كەچی لە درۆ و بانگەشەی چەواشەكاری كردنی خەلكی هیچی تری لە هەگبە دا نیە ، سەردەم بۆ تە سەردەمی ماستاو چیەكان بۆ بەرپرسەكان ئەوانیش لە رێگەی زووبان كانیانەوە پلە و پۆست مال سامان و پارە پەیدا دەكەن ، زۆر بە زۆری ئەوانەی لە دامودەزگاكانی دەولەت كاردەكە ئەوانەن پێیان دەوترێت قسەزان كەچی بە زووبانە لووسەكانیان سپی رەش دەكەن و رەش سپی دەكەن ،ئەوانە كەسانی شارەزایی نێو كۆمەلگاكانن ، بەلام ئەوەی تاوانە ئەوەیە كە مرۆڤ دونیا بە زووبانەكەیەوە بخوات ، كەچی هیچ كارو كردەوەی لەگەل نەكات و تەنها زووبانی لووس بۆ وەرگرتنی پلەو پۆست بەكار بەهێنانی وەیان بۆ پەیداكردنی مال و سامان و پارە كۆكردنەوە ، ئەوانە گوێیان لێ رادەگیری چونكە ستەم كارەكان بەژەوەندیان لە گەل ئەم جۆرە خەلكانەیە بۆ قایم و چەسپاندنی زیاتر زولم ستەمەكەیان ، كاتێك دەگەن بەرپرسەكان بۆ وەرگرتنی بەژەوەندیەكانیان ئینجا دەست دەكەن بە بوختان و تۆمەت نانەوە بە خەلكی و وە نەمیمی كردن و جاسووسی كردن لە سەر خەلك ، وە ستایش كردنی بە پرسەكان بەناحەق كەچی هەر هەمووی درۆیە ، چونكە ئەو بەر پرسە شیاویی ئەوە نیە ستایشی بكەی یان مدح سەنایی بكەی ، ئەوا ئەوان دەكەین پێچەوانەكەیەتی بەلام بۆ بەدەست هێنانی باروویەك نان ئەو كارە دەكەن بە زووبانە لووسەكانیان ، هەروەها بە سوێند خواردن بە درۆ لە مامەلەو كرین فرۆشتنەكانیان بە زووبانە لووسەكانیان ، بۆیە ئێستا ئەو كەسانەی كە هیچ و پووچی كۆمەلگان بە قسە لووسەكانیان پلەو پۆست و مال و سامانێكی یەكجار زۆریان بە دەست هێناوە ..؟!

❖ لە (سعد كوری ئەبی وەقاص) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سيكونُ قومٌ يأكُلونَ بألسنتِهِم، كما تأكُلُ البقرُ منَ الأرضِ)) . للسيوطي في (الجامع الصغير) برقم (٤٧٦٠). اخرجه أحمد برقم (١٥١٧).

واتە : قەومێك پەیدا دەبێت بە زووبانەكانیان دونیا دەخۆن ، وەك مانگا یان چێل بە زووبانەكەی لە زەوی دەخوات ..؟!

❖ لە (عبداللە كوری عمرو) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((منَ اقترابِ الساعَةِ أن تُرْفَعَ الأشرارُ ويوضَعَ الأخيارُ ويُقْبَّحَ القولُ ويُحْبَسَنَّ العملُ ويُقْرَأُ في القومِ الْمَثْنَاةُ قلْتُ ومَا الْمَثْنَاةُ قال ما كُتِبَ سِوَى كتابِ اللّهِ)). الهيثمي في (محمع الزوائد) (٣٢٩/٧) ،

واتە : لە ئاماژەكانی نزیك بوونەوەی رۆژی كۆتایی ، خرا پەكارەكان بەرز دەكرێنەوە ، وە چاكە كار دادەنرێت ، قسەی ناشرین دەكرێت ، كرداری چاك رێگری لێ دەكرێت ، قەومانێك (المثناة) دەخوێنەوە ، ووتم : المثناة) چی یە ..؟! فەرمووی : ئەو نووسراوەیە جگە لە قورئانی پیرۆز ..؟!

❖ لە (عبداللە كوری عمرو) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مِن اقترابِ السَّاعةِ أنْ تُرفَعَ الأشرارُ وتُوضَعَ الأخيارُ، ويُفتَحَ القولُ ويُخْزَنَ العملُ، ويُقرَأَ بالقومِ المثنَّاةِ، ليْس فيهم أحدٌ يُنكِرُها، قيل: وما المثنَّاةُ؟ قال: ما اكتُتِبَت سِوى كتابِ اللّهِ عزَّ وجلَّ)) . الحاكم في (المستدرك علي الصحيحين) برقم (٨٨٨٥).

واتە : لە ئاماژەكانی نزیك بوونەوەی رۆژی كۆتایی ، خرا پەكارەكان بەرز دەكرێنەوە ، وە چاكە كار دادەنرێت ، قسەی ناشرین دەكرێت كردار هەلدە گیرێت ، قەومانێك (المثناة) دەخوێنەوە ، لە نێوانیان دا كەس نیە رێگری یان ئینكاری لێ بكات ، ووتم : المثناة) چی یە ..؟! فەرمووی : ئەو نووسراوەیە جگە لە قورئانی پیرۆز ..؟!

وەر گرتنی کرێی قورئان خوێندن

بێ گومان خوێندنەوەی قورئان عیبادەت و خوا پەرستی ، بە دلنیایەوە نزیك بوونەوەیە لە (خوای گەورە) لە بچینەدا ئەمە خوا پەرستی راستەقینەیە ، بەلام ئەگەر ئەم خوێندنەوەی قورئان و خوا پەرستیە نەچێتە ناو بواری بەدەست هێنانی دونیا ، بەلکو قورئان خوێندن و خوا پەرستی بۆ دوا رۆژ بێت ببێتە چاکە بۆ دوا رۆژ ئەوا بە مەبەستی گەیشت بۆلای (خوای گەورە) بێت ، بێ گومان سەر کەوتوو سەر فراز دەبین ، بەلام ئەگەر بە پێچەوانەکەی بێت ، خوێندنەوەی قورئان بۆ بەدەست هێنانی ژیانی دونیا بێت ، ئەوا کارو کردەوەیەکی ناشەرعیە و ناچێتە خانەی پەرستنی (خوای گەورە) بەلکو زیاتر بۆ بەرژەوەندیەکانی دونیا هەولی خوا پەرستی دەدا ، ئەگەر سوودی دونیایی بۆ نەبێت قورئان و خوا پەرستی ئەنجام نادات ، بەلێ یەکێکی تریش لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ئەوەیە کە خوێندنەوەی قورئان دەبێتە بە کرێ و پارە وەرگرتن ، ئەوەی ئێستا لە کۆمەلگای کوردەواری دەبینین و رۆژانە دەکەوێتە بەر چاومان خوێندنەوەی قورئانە بە پارە وە مامەلە کردنە لە سەر خوێندنەوەکەی لە زۆربەی پرسەکان و مولودەکان ئەم دیاردەیە بەرچاو دەکەوێت ، کەچی پرسە و مولود بدعەیەك وەیان داهێنراوێکە لە داهێنراوەکانی ئایینی پیرۆزی ئیسلام کە نە پێغەمبەری خوا ﷺ نە هاوەلان ئەنجامیان داوە کەچی خەلکانێك لە پێناوی بەرژەوەندیەکانیان بدعەو داهێنراوەکان لە ئایین ئەنجام دەدەن ،سۆزی خەلکی بۆ خۆیان رادەکێشن لە پێناوی بەدەست هێنانی کرێ یان برە پارەیەك ،ئەمە هیچ ئایین نیە و چونکە لە سەر سوننەتی پێغەمبەری خوا ﷺ نیە ، وە هیچ کام لە هاوەلان و شوێن کەوتووان شوێن کەوتووی شوێن کەوتووان لە چوار مەزهەبەکەش ئەنجامیان نەداوە ، بەلام خەلکی ئەم سەردەمە بە بێ بەلگەی قورئان و سوننەت ئەم بدعەو داهێنراوانە ئەنجام دەدەن ، لەسەر ئەم کارەش کرێی خوێندنەوەی قورئان وەر دەگرن بۆ بازرگانی کردن قورئان دەخوێنن ، هەر بۆیە پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی پێکردووە لە نزیك بوونەوەی رۆژی دوایی خەلکی بە خوێندنەوەی قورئان کرێ وەردەگرن ،ئەمە خوا پەرستی نیە ..؟!

❖ لە (عیمران کوری الحصین) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرنەوە دەلێن :

((أنَّ عِمرانَ بنَ الحُصَيْنِ مَرَّ على رجُلٍ يقرَأُ على قومٍ، فلمَّا قرَأَ سأَلَ، فقالَ عِمرانُ: إنَّا للهِ وإنَّا إليهِ راجِعونَ، سمِعْتُ رسولَ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ يقولُ: مَن قرَأَ القرآنَ فَلْيسألِ اللهَ؛ فإنَّهُ سيجيءُ أقوامٌ يَقرؤونَ القرآنَ يسألونَ النَّاسَ بِهِ)) . علي بن المدني في (اللعل لابن المديني)ص ١١٧.

واتە : (عیمرانی کوری الحصین) – خوا لێ رازی بێت – بەلای پیاوێکدا تێپەر دەبێت کە ئەو پیاوە قورئانی دەخوێند لەسەر قەومێك و کاتێك کۆتایی پێ هێنا داوای پارەی لێ کردن ، (عیمران) ووتی : (إنا الله وإنا إليه راجعون) گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بوو فەرمووی: هەر کەسێك قورئان دەخوێنێت با داوای لە (خوای گەورە) بکات ، بەلام قەومێك دێت قورئان دەخوێنن داوای لە خەلك دەکەن ..؟!

❖ لە (جابری کوری عبدالله) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((خرَج علينا رسولُ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّم ونحن نقرَأُ القُرْآنَ وفينا الأعرابيُّ والأَعْجمِيُّ، فقال: اقرَؤُوا؛ فكُلٌّ حسَنٌ، وسيَجيءُ أقوامٌ يُقيمونَه كما يُقامُ القِدْحُ، يتعجَّلونَه ولا يتأجَّلونَه)) . سنن ابو داود برقم (٨٣٠).

واتە : پیغەمبەری خوا ﷺ هات بۆ لامان ، ئێمەش کۆمەلێك لە هاوەلانی قورئا نمان دەخوێند عەجەمی و دەشتەکیمان لە ناو دا بوو ، فەرمووی : (بخوێنن ، قورئان خوێندنی هەمووتان چاکە ،قەومانێك پەیدا دەبن زۆر بە جوانی و رێك و پێکی قورئان دەخوێنن وەك چۆن داری تیر رێز دەکرێت پێش ئەوەی سەری پێوە بکرێت ، بەلام قورئانەکە لە پێناوی بەرژەوەندی و پاداشتی دونیایدا دەخوێنن نەك بە هیوای پاداشتی دوا رۆژ ..؟!

بۆیاغ کردنەوەی سەرو ریشی سپی

بەلیّ یەکێکی تریش لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ئەوەیە کە خەلکانێك پەیدا دەبن سەرو ریشیان رەش دەکەنەوە ، لە کاتێدا شەرع قەدەغەی کردووە ئەوەی سەرو ریشی پیسیە بە بۆیاغ رەشی بکاتەوە ، چونکە ئەم رەش کردنەوەیە قەدەغەکراوە بەوەی کە سەر وریش سپی بێت ، تۆ هەلسی رەشی بکەیتەوە ، جا ئەوەی کە ئێستا لەم سەردەمە روودەدا ، زیاتر لە ناو کەسانی بەسالاچوو روودەدا ، بە بیانویی جیا جیا سەرو ریشیان رەش دەکەنەوە ، جا هەیان دەلێت : هندیە ، وەیان هەیانە دەلێت : حەرام نیەو حەلالە ئەم خەنیە ، جا هەندێکی تریش بۆ هەواو هەس سەرو ریشان سپی دەکەنەوە ، خەلکی پیّ فیرودەدەن ، لە ژێر ئەم سەرو ریش رەش کردنەوەیە چەندین تاوانی پیّ ئە نجام دەدەن ، لە کاتێك دا ئەوانەی کە سەرو ریش رەش دەکەنەو بۆ مەبەستێکی تایبەتی ئەم کارە دەکەن ، کاتێك مەبەستەکەیان هاتە دیّ ئینجا رەشی ناکەنەوە سەرو ریش سپیە کەیان بە دیار دەکەویّ ، زۆر جار بۆتە تانە تەشەنە بۆیان خەلکی هەموو سەرو ریشان بۆیاغ کراوە ئەم کارەش ئە نجام دەدەن ، هەر بۆیە مرۆڤ لە هەر تەمەنێك بێت بە سروشتی خۆیەوە جوانیەکەی بەدەر دەکەوێت ، نەك ئەم جوانیە دەست کرد بێت بە شێوەیەکی نا دروست جوانی خۆیان بەدەر بکەویّ، هەر بۆیە حیکمەت لە قەدەغە کردنی رەش کردنەوەی سەرو ریش سپی ئەوەیە کە یەکسانی دەکات بۆ حەق راستی ، چونکە هەندێك خەلکی بەم رەشك کردنەوەیە خەلکی هەلدەخەلتێنن دواتریش دوا تری کردەوەی فاحیشەی پی ئە نجام دەدەن ، تەنها بۆ ئەو کەسانە حەلال کراوە ئەوانەی لە پێناوی (خوای گەورە) جیهاد دەکەن و لە پێشەوەی ریزەکانی سوپای موسلمانان ، ئەوی تر کە سەرو ریشی بۆیاغ بکاتەوە ئەوا بۆ جائز نیە وە حەرامە لەسەری ، چونکە ئەم رەش کردنەوەی سەرو ریشی سپیە ن جۆرێکە لەغەش و فێلی تێدایە بۆیە دروست نیە موسلمانی ئیماندار ئە نجامی بدات.

لە (عبدالله کوری عباس) – خوا لیّ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَكونُ قومٌ يخضِبونَ في آخرِ الزَّمانِ بالسَّوادِ كحواصلِ الحمامِ لا يريحونَ رائحةَ الجنَّةِ)) . سنن ابو داود برقم (٤٢١٢).

واتە : لە رۆژی کۆتایی کەسانێك پەیدا دەبن مووی سپی سەرو ریشیان بۆ یاغ دەکەن بە دەرمانی رەش وەك پەری سەرسنگی کۆتر کە بە زۆری پەری سنگیان رەش دەنوێنن ، ئەوانە بۆنی بەهەشت ناکەن ..؟!!

تێبینی : ئەوەی هاتووە لەم فەرموودەیە هەرەشەیەکی زۆر گەورەیە کە دەفەرمویّ ، (ئەوانە بۆنی بەهەشت ناکەن) بۆیە ئەم فەرموودەیە حەرام یەتی زۆر بە ئاشکرا دیار دەکات ، هەروەها دەفەرمووی : پەری سینگی کوتر وەکو ئەوەی کە بن سینگی کۆتر رەش دەنوێنن ، بۆیە فەرموودە کە ئەو کەسانەی بەم بن سینگی کۆتر چوواندوە کە ریشیان رەش دەکەنەوە ، ئەمەش لەم سەردەمە هەر زۆر باوە بە تایبەتی لە چینی پیاوان هەموو ریش و سمێلیان ئەو لا ئەولا دەتاشن کەمێك ریشان دەهێنەوە لەسەر جەنگەی ئەویش بۆیاغی دەکەن بە رەنگی رەش ،وەك بن سینگی کوتر ..؟!

(ئیمامی ابن الجوزی) – رەحمەتی خوای لیّ بێت – دەلێت : لەوانەیە مەبەست لەوەی کە بۆنی بەهەشت ناکەن ئەوە بیّ کە بە هۆی کردارێکی خراپ کە بەم سەرو ریش بۆیاغ کراوە ئە نجامیان دابیّ، وەیان بیرو باوەریّ نەك تەنها لەبەر هۆی بۆیاغ کردن بێت ، لەوانەیە ئەم بۆیاغ کردنە دروشمی شێوەیان بیّ ، هەروەك کە لەوەسفی خەواریجەکان ئەفەرمووی : (سەریان دەتاشن هەرچەن کە سەرتاشین حەرام نیە) .لابن الجوزي في (الموضوعات) (٣/٥٥) .

تێبینی : کەواتە پێغەمبەری خوا ﷺ قەدەغەی کردووە لە بۆیاغ کردنی سەرو ریشی سپی بەرەنگی رەش ، بەلام ئەگەر جگە لە رەنگی رەش بوو ئەوا دروستە قەدەغەی نەکردووە هەروەك ئەم فەرموودەیە کە هاتوو دەربارەی (ئەبو قوحافەی باوکی ئەبو بکر) – خوا لیّ رازی بێت – کە سەر و ریشی تۆپ سپی بوو ، بەلام پێغەمبەری خوا فەرمووی : بۆی بۆیاغ بکەن جگە لەرەنگی رەش ..؟!

- ❖ لە (جابری کوری عبدالله) – خوا لیّ رازی بێت – دەلێت :

((أُتِيَ بأَبِي قُحافَةَ يَومَ فَتْحِ مَكَّةَ وَرَأْسُهُ وَلِحْيَتُهُ كَالثَّغَامَةِ بَيَاضًا، فَقالَ رَسولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عليه وَسَلَّمَ: غَيِّرُوا هذا بشيءٍ، وَاجْتَنِبُوا السَّوَادَ)) . صحيح المسلم برقم (٢١٠٢).

واتە : لە رۆژ رزگار کردنی مککە (ابو قحافە) هێنراو بۆ لای پێغەمبەری خوا ﷺ سەروو ریشی وەك درەختی (ثغامة) سپی بوو ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەمە رەنگە بگۆرن بۆ رەنگی تر ، وە دووریش بکەونەوە لە رەنگی رەش ..؟!

پەیدابوونی هاوبەش پەرستی لە نێو ئۆمەتی ئیسلامدا

ئەمەش یەکێکە لەئاماژەکانی رۆژی کۆتایی کە بەروونی بەدیار کەوتووە ، و بەردەوامیش لە زیاد بووندایە ، چونکە بێ گومان هاوبەش دانان بۆ (خوای گەورە) ئەم دیاردەیەك هاتۆ تە جێ لەم ئۆممەتەی ئیسلامدا لەم سەردەمەدا بەلکو روو لە زیاد بوونیشە ، وەچەن کۆمەلێك و تەریقەتێك بووینە بە مشرك هاوبەشی بریاردان بۆ (خوای گەورە) ، وەیان خەلکانێك بەناوی تەبروك پشت بەستن جگەلە (خوای گەروە) ئەم کارە ئە نجامدەدەن ،وەکو هاوبەشی دانان و پەرستنی شێخ و سەید و مەلاو مشایەخەکان ، وەیان پەرستی پەرستگاکان پەیکەرەکان لە سەرگۆرەکان قەبرستانەکان ،وە جگەلە (خوای گەورە) دەیان پەرستن و رووی نازو نیازیان تێ دەکەن بۆ تەبەروك بە مقدس دانان وەیان بە پیرۆز زانین ماچ کردنی دارو بەرد و پەرۆ ناو لە پی شێخ مشایەخەکانیان ، وە قوربانیان بۆ دەکەن ئاژەلیان بۆ سەردە برن ، وەك جەژن شادی لە دەوری گۆرەکان کۆدەبنەوە ، وەیان لە دەوری شێخەکەیان کۆدەبنەوە بە پیرۆزیان دەزانن ، کە ئەوانەی دەیان پەرستن تەبەروکیان پێ دەکەن ، هەر وەکو سەردەمی نەفامی قورەشەکان لە شاری مککەئە نجامیان دەدا ، وە کو تەبروك پەرستنی (اللات و العزى و مناة) هاوبەشی بریاردان گەورەت ریش لەمانە : وەکو پەرستنی دارو بەرد و پەرۆ و مردووەکان وەیان شێخەکان کە زیندوونە ، جا پشتیان پێوە دەبەستن بە ناوی ئایینەوە کەچی دوورە لەئایینی ئیسلام چونکە هەمووی هاوبەشی بریار دانە بۆ (خوای گەورە) ، بێ گومان سەردەمی نەفامی لەم سەردەمەی ئێستا هەر بەردەوامە بەلام بە شێوەی جیاجیا ناو نانی جیاجیا ، وەکو لە جیاتی (اللات العزى و مناة) ئەوا دارو بەرد ماچ دەکەن ویان تەواف بەدەوری گۆرەکان دەکەن ، وەیان تەبروك بۆ شێخی تەریقەتەکان دەکەن ، کە هەندێکیان بێ بەرین لەم هاوبەشی بریاردانە وەك (شێخ عبدالقادر الگیلانی) ئەگەر ئێستا لە ژیان بووایە بە دلنیایی خەلکی بانگ دەکرد بۆ خوا پەرستنی راستەقینە و دوور لە شریك هاوبەشی بریاردان ، بەلام ئێستا خەلکانێك بۆ سوود وەرگرتن بۆ بەرژەوەندیەکانی دونیاو بازرگانی کردن بە ئایینەکەیان ئەم کارەیان زیندووکردۆتەوە ، ئەویش ماچ کردنی دار بەرد تەواف کردن بە دەوری گۆرەکان و ئاژەل سەر برین بۆ شێخ و مشایەخەکان ، هەورەها پشت بەست بە گۆرەکان شێخەکان جگە لە (خوای گەورە) ، لە لایەکی تریشەوە بە هەمان شێوەی نەفامی خەلکی پارو پوول دەپەرستن هەموو شتێك دەکەن بۆ بەدەست هێنانی پارەو مال و سامان کۆکردنەوە بە ناوی ئایینەوە ، ئەوەند لە دەسەلاتدارەکان دەترسێن ئەوەند لە (خوای گەورە) ناترسێن ، وەیان ئەوەند پشیان بەستووە بە دەسەلاتدارەکان ئەوەندە پشت بە (خوای گەورە) نابەستن ، وا دەزانن مردن ژیان و رزق رۆزی لە دەستی بەرپرسەکانە، وەیان لە دەستی شێخ مشایەخەکانە ، هەربۆ خەلکی لەم سەردەمەدا زیاتر روو لە خرافیات بە دوایی جادوو نووشتە سیحرەو شێخ و مشایەخەکانەوەیە ، ئەوەند پشت بە (خوای گەورە) نابەست لە تکا کردن دوعاو پارانەوەکانیان ، ئەوەند دەلێن : شێخ فلان هاوار یان فلان کەس هاوار ئەوندە هاواری (خوای گەورە) ناکەن ، هەر بۆیە ئایینی ئیسلام ئایینی یەکتا پەرستیە، ئایینی بدعەو داهێنراوە نیە ، بەلکو ئەوەی کە لە پەرتووکەی (خوای گەورە) دایە کە قورئانی پیرزۆە ، ئەوەیش لە سوننەتی پێغەمبەری خوا ﷺ دایە ، هەر ئەمە ئایین و کامل تەواوە ، نەك تەریقەت رێباز بیرو باوەری پوچ ، کە دوور لە قورئان و سوننەت بێت ، هەر ئەمانە لە مەزهەبی سوننە نینە ، مەزهەبی سوننە رێبازی قورئان و سوننەتی پێغەمبەری خوایە ﷺ ..؟!

- لە (دایکی ئیمانداران عائیشە) دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مَن عمِلَ عملًا ليس عليه أمرُنا فهو رَدٌّ)) . ابن كثير في (تفسير القرآن العظيم) (٥٨/٢).

واتە : هەر کەسێك کردەوەیەك بکات فەرمانی ئێمەی لەسەر نەبێت ئەوا رەت دەکرێتەوە ..؟!

- لە (العرباض بن سارية) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((فعليكُمْ بِسُنَّتِي وسنَّةِ الخُلفاءِ المهديِّينَ الرَّاشِدينَ، تَمسَّكُوا بِها، وعَضُّوا عليْها بالنَّواجِذِ، وإيّاكُمْ ومُحدثاتِ الأُمورِ؛ فإنَّ كلَّ مُحدَثةٍ بِدعةٌ، وكلَّ بِدعةٍ ضلالَةٌ)) . سنن ابو داود برقم (٤٦٠٧).

واتە : ئاگاداری سوننەتەکانی من و ، سوننەتەکانی خەلیفە راشیدینە رێنمایی کراوەکان بن ، پێویستە بە توندی دەستیان پێوە بگرن ، هەروەها ووریایی شتە تازەکان بن کە دەخرێنە سەر ئایینەوە ، بێ گومان ئەو شتە تازانەش داهێنراوە (بیدعە)ن ، وە هەموو داهێنراو (بیدعە)یەك لە ئاییندا گومرایی یە ..؟!

- (ثوبان موالى پێغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((إنَّ اللَّهَ زَوى لي الأرضَ. أو قالَ: إن ربِّي زوى لي الأرضَ، فرأيْتُ مشارِقَها ومغارِبَها، وإن مُلكَ أمتي سيبلغُ ما زُوِيَ لي منها، وأعطيْتُ الكنزينِ الأحمرَ والأبيضَ، وإنِّي سألْتُ ربِّي لأمتي: أن لا يهلكَها بسَنةٍ بعامةٍ، ولا يسلطَ عليهِم عدوًّا من سِوى أنفسِهم، فيستبيحَ بيضَتَهم، وإن ربِّي قال لي: يا محمدُ! إنِّي إذا قضيْتُ قضاءً فإنَّهُ لا يردُّ، ولا أهلكُهم بسنةٍ بعامةٍ، ولا أسلطُ عليهِم عدوًّا من سوى أنفسِهم فيستبيحَ بيضتَهم، لو اجتمعَ عليهِم من بينِ أقطارِها - أو قال بأقطارِها - حتى يكونَ بعضُهم يهلكُ بعضًا، وحتى يكونَ بعضُهم يسْبي بعضًا. وإنَّما أخافُ على أُمتي! الأئمةَ المُضلينَ، وإذا وُضِعَ السيفُ في أمتي لم يُرفعْ عنها إلى يومِ القيامةِ، ولا تقومُ الساعةُ حتى تَلحقَ قبائلُ من أُمتي بالمشركينَ، وحتى تعبدَ قبائلُ من أمتي الأوثانِ، وإنَّهُ سيكونُ في أمتي كذابونَ ثلاثونَ، كلُّهم يزعمُ أنَّهُ نبيٌّ، وأنا خاتمُ النبيِّينَ لا نبيَّ بعدي، ولا تزالُ طائفةٌ من أمتي على الحقِّ ظاهرينَ لا يضرُّهم من خالفَهم حتى يأتيَ أمرُ اللَّهِ)) . سنن ابوداود برقم (٤٢٥٢).

واتە : (خوای گەورە) زەوی کۆ کردەوە بۆم و هێنایە بەر چاوم رۆژ هەلات و رۆژئاوایم بینی ، بێ گومان فەرمانرەوایی دەسەلاتی من واتە : (فەرمانرەوایی ئایینی ئیسلام) دەگاتە ئەم شوێنانەی کە بینیم ، دوو گە نجینەی بەخشیوە پێم گە نجینەیەکی سور گە نجینەیەکی سپی – گە نجینەی سور واتە : زێرو ئالتون ، گە نجینەی سپی واتە : زیو مەبەست لە گە نجینەی ولاتی رۆم و فارسە- من داوام کرد لە پەروەردگارم بە قات و قری و وشکە سالی و گرانی گشتی تێکرا بە جارێ نەیان فەوتێنێ و لە نایان نەبات ، دوژمنێکی جگە لە خۆیان زالْ نەکات بە سەریاندا لە رەگ و ریش دەریان بێنێ و شکۆی ئیسلام نەهێلێ ، پەروەردگارم پێی فەرمووم : ئەی محمد ، بریاری من رد بوونەوەی نیە ، من ئەوەم بەخشیوە بە ئۆممەتەکەت کە بە قات و قری و وشکە سالی و گرانی گشتی تێکرا بە جارێ نەیانفەوتێنم و لە ناویان نەبەم ، وە دوژمنێکی لە جگە لە خۆیان زالْ نەکەم بە سەریاندا لە رەگ و ریشە دەریان بهێنێ ، ئەگەر دوژمنان لە هەموو لایەکی سەر زەوی کۆببنەوە کەلە کۆمەتان لێ بکەن ناتوانن زالْ بن بەسەر تان ، وەیان دەرفتان نایەن بە مەرجێ خۆ خۆر نەبن واتە : (کوشتاری یەکتری نەکەن و خیانەت لەگەل یەکتری نەکەن یان نەبنە نۆکەری دوژمنانی ئیسلام ، وە یان سەر و مال و ناموسی یەکتری بەتالان نەبن) لەراستی دا مەترسی هەرە گەورە لەفەرمانرەواو دەسەلاتدارو پێشەواو سەرۆکە سەرکەش و گومراو ملهورەکانە کە خەلك بانگ دەکەن بۆ تاوات و خرا پەکاری و بیدعە و گومرایان دەکەن ، وە هەر کاتێك شمشێر نرایە سەر ئۆممەتی من و جەنگ و ئاژاوەی تێکەوت ئیتر هەتا رۆژی قیامەت بەردەوام دەبێت لێرەو لەوێ ، قیامەت هەلناسێت هەتا چەند تیرەو هۆزێك لە ئۆممەتی من پەیوەندی دەکەن بە موشریکان وە دەچنە رێزی ئەوان ، وە هەتا چەند تیرەو هۆزێك لە ئۆمەتی من بت دەپەرستنەوە ، وە سێ کەسی درۆزن لە ناو ئۆممەتی پەیدا دەبن و سەر هەلدەدەن هەر هەموویان بە درۆ لافی پێغەمبەرایەتی لێ دەدەن و خۆیان بە پێغەمبەر دەزانن ، من دواهەمینی پێغەمبەرانم و لە دوای من هەتا هەتایە پێغەمبەری تر نایەت ، بەردەوام کۆمەلی ئۆممەتەکەم لەسەر حەقن ، ئاشکرل و دیارن ، ئەوەی دەژیان بێت پێ ناگەیەنێ هەتا فەرمانی (خوای گەورە) دێت واتە : هەتا رۆژی کۆتایی دێت یان قیامەت ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٰ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى تَضْطَرِبَ أَلَيَاتُ نِساءِ دَوْسٍ علَى ذِي الخَلَصَةِ)) . صحيح البخاري برقم (٧١١٦).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاکو ئافرەتی هۆزی دوس شرك بۆ خوا بریاردەدەن لە دەورەی بوتەکەی (ذي الخلصة) .

تێبینی : هۆزی دوس قبیلە یەکی بوون لەسەر دەمی ئیسلام لە شاری تائیف و نیشتە جیٰ بوون ، هەروەها (ذي الخلصة) لە رۆژئاوایی شاری تائیفە لە نەفامی دەپەرسترا ..؟!

❖ لە (دایکی ئیمانداران)- خوا لیٰ رازی بێت – دە گێرێتەو دەلێت : لە پێغەمبەر ﷺ بیست دەی فەرموو :

((لا يَذْهَبُ اللَّيْلُ والنَّهارُ حتَّى تُعْبَدَ اللَّاتُ والْعُزَّى، فَقُلتُ: يا رَسولَ اللهِ، إنْ كُنْتُ لأَظُنُّ حِينَ أنْزَلَ اللَّهُ: {هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ} [الصف: ٩] أنَّ ذلكَ تامًّا، قالَ: إنَّه سَيَكونُ مِن ذلكَ ما شاءَ اللَّهُ، ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ رِيحًا طَيِّبَةً، فَتَوَفَّى كُلَّ مَن في قَلْبِهِ مِثْقالُ حَبَّةِ خَرْدَلٍ مِن إيمانٍ، فَيَبْقَى مَن لا خَيْرَ فِيهِ، فَيَرْجِعُونَ إلى دِينِ آبائِهِمْ)) .

صحيح المسلم برقم (٢٩٠٧).

واتە : شەو رۆژدوایی نایەت تاسەر لە نویٰ (الات العزى) دەپەرسترێن ، منیش ووتم : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، من وا گومان دەبرد کاتیٰ خوای بالا دەست ئایەتی : {هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ} [الصف: ٩] ، نارد ئیتر ئەوا ئێجگاری دەبێت ، ئەویش فەرمووی : ئەوە وا دەبێت چەند خوا بیەوێت ، پاشان خوا شنە بایەکی خۆش هەلدەکات هەر کەسێك بە ئەندازەی دەنکە خەرتەلەیەك باوەری لە دلٌ دابێت دەی مرێنێت ، ئەو کاتە ئەوانە دەمێننەوە کە خێریان تێدا نیە ، ئیتر دەگەرێنەوە سەر ئایینی باب و باپیرانیان ..؟!

تێبینی : وا دەردەکەویٰ دیاردەکانی هاوبەشی پەرستی گەلیٰ زۆرن تەنیا لە پەرستنی بەرد و دارو پەرۆ تەواف بە دەوری گۆر نیە ، بەلکو دە پەرێتەوە چەند جۆرێکی تریش لە هاوبەشی بریاردان ، بۆ تێکەل بوون لە گەل تاغوتان و بە هاوبەشی دانانیان لەگەل (خوای گەورە) دا ، بۆ نموونە ئەو کەسانەی بەرنامە بۆ خەلکی دادەرێژن بە گوێرەی بیرو باوەرو هۆشیان وە لەسەر خەلك پێویست دەکەن کە دەبیٰ کاری پیٰ بکەن و وازبهێنن لە بەرنامە رێبازی قورئان و سوننەت ، بۆ نموونە وەکو ئەوەی کە ئێستا لە نێمچە دوورگەی عەرەبی چەند ولاتێکی تریش بە زیندوو کردنەوەی ئایینی (ئیبراهیم) – علیه السلام – بە فێت و بەرنامەی جوولەکە گاورەکان ، ئایینێکی تری دادەرێژن ،کە چی بەرنامەی قورئانو سوننەت لەبەردەمیان نە شوێنی ناکەون ، دەگەرێنەوە بۆ ئایینی (ئیبراهیم) – علیه السلام – لە راستی دا ئایینی هەموو پێغەمبەران ئایینی ئیسلام ، بەلام شوێنکەوتوانی ئەو پێغەمبەرانەی پێشتر ، شوێنی ئایینی راستەقینەی خۆیان نەکەوتنە کەئیسلامە ، بەلیٰ جا تاغوتە کانی ئەم سەردەمە وەکو خواو پەرستراو دادەنێن و بە پیرۆز لە خۆ را دەمێنن هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾ [التَّوۡبَة : ٣١] واتە : {جولەکەو گاور زاناو خواپەرستەکانیان کردووە بە خواو دەیانپەرستن} [اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ] جوولەکەکان زانایان هەبوو، وە گاورەکان خواپەرستیان هەبوو، ئەوان زاناو خواپەرستەکانیان کردبوو بە پەروەردگارو خواو لە غەیری خوای گەورە دەیانپەرستن ..؟!

ئیتر ئەگەر ئەمە لە حەلال کردن و حەرام کردن وابیٰ ، ئەی دەبیٰ حوکمی ئەوە چی بیٰ کە ئایینی ئیسلامیان پشت تێکردووە تێکەل بە چەند گروپ و کۆمەل و حزب دەستەیەك بووینە ، کە بیٰ باوەر و دوور لە ئایینی ئیسلام بەلکو بە فیتی گاور و جوولەکەش بەرنامەیان دژی ئایینی ئیسلام لەم سەردەمەدا ، بۆ نموونە ئەوانەی خۆیان بە ئیسلام لە قەلەم دەدەن ، بەناو موسلمانن ، چوونتە سەر رێبازی گاور جوولەکەکان وەیان لا دین نیەکان ، وەکو علیکانیەکان و شوعیەکان اشتراکیەکان ودیمکراتیەکان ، هەروەها چەندی بەناو گروپ و رێخراوی جیاجیا دروست تیان کردووە دژی بە ئایینی ئیسلام ، وە ك ریخراوی مافی مرۆڤ و رێخراوی مافی ئافرەت ، رێخراوی ئازادی رادەربرین ، وە رێخراوی هاو رەگەز بازی ، یان یاسا جەندەل ، چەندین یاسایی عورفی یان دارشتووە کە نە هیچ پەیوەندی بەئایینەوە هەیە نە پەیوەندی بە عورف داب و نەریتی کوردەواریەوە هەیە ،لە ژێر ناوی ئازادی را دەربرین یان ئازادی تاکە کەسی ، هەزاران جنێو قەسەی ناشرین بە ئیسلام و پیرۆزیەکانی دەدەن لە ناو کۆمەلگا ، هەروەها پر دەدەنە پیاو ماقولان و پیاو چاکان کەسایەتیەکان و زاناکا نمان ، بەناوی ئازادری رادەبرین و ئازادی تاکە کەسی ، ئەمانە ش هەمووی لە سەر رێجکەی تاغووتەکانی رۆژئاوایەکانە ، ئەوان ئەم بەرنامەو بیرو باوەریان لە ولاتانی ئیسلامی بلاو کردۆتەوە ،چونکە ئەوان بەرنامە پرۆگرامیان قەلاچۆ کردنی و لە ناو بردنی بەرنامە و رێبازی ئیسلام ، وەیان لە ناو بردنی ئەو پیرۆزیانەی کە نەتەوەکان هەیانە ، ئێمەی کوردەواریش رێك پێك رێجکەو رێبازی ئەوان دەگرینە بەر بۆ دلٌ رازی کردنی ولاتانی رۆژئاواو گاور جوولەکەکان ، ئەگەر بگەرێنەوە سەر رێبازی راستەقینەی قورئان و سوننەت رێبازی خوا پەرستی راستەقینە ، ئەوا بەدلنیایەوە لەو نەهامەتیە کە بەسەرمان دا هاتووە رزگارمان دەبیٰ ،بەلام ئەگەر پشت بە جوولەکەو گاورەکان ببەستین بلێن ئەوان دەمان پارێزن پال پشتیمان دەکەن ، ئەوا بە دلنیایەوە تووشی زیان چارەنووسی لەمە خراپ تر دەبین ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَۘ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَإِنَّهُۥ مِنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٥١﴾ [المَائـِدَة : ٥١] واتە : [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ] ئەی باوەڕداران ئێوە جوولەکەو گاورەکان مەکەن بەدۆست و خۆشەویستی خۆتان و ئەوانتان خۆش نەوێت و باوەڕدارانتان خۆش بوێ، وتراوە: مەبەست لە مونافیقان بووە کە بەئیماندار ناوبراون لەبەر ئەوەی ئیمانیان ئاشكرا كردووە بەڵام خۆشەویستی و پشتیوانی خۆیان بۆ گاورو جوولەكە دەرئەبڕ..؟!

تێبینی : پرسیارەکە ئەوەیە چۆن سەرکردەکانی ئێستایی وەلاتەکەمان پشت بە جوولەکەو گاورەکان دەبەست ، وەکو ئەمریکا و بەریتانیان و ئەلمانیا ، فەرنسا و ئیسرائیل ، کەچی ئەوان لەلاتانی تریان ئازاد کرد لە رژێمەکان بەلام دواتر رێك پشتیان تێکردن و بیٰ خاوەن بە جیان هێشت ، وەکو ئەفغانستان و سوریا ، چەندی ولاتی تریش ، وە ئەمە مێژووە کورد دۆست و هاو پە یمانی ئەمریکا بوو لە عێراق ، بەلام لە سالی (٢٠١٧) پشتی تێکرد کوردی فرۆشتە ئەو رژێمەی شیعە عێراق ، کە ئێران سەرکردایەتی دەکات ، ئەوە بوو ئاوریان لە کورد نەدایەوە خە نجەری ژهراویان وەشاند، لە رێکەوتی (٢٠١٧/١٠/١٦) کە خیانەتێکی گەورەیان لە کورد کرد ، سەیرەکە لەوە دایە هێشتا گەل کوردی موسلمان پشت بە ئەمریکا دەبەستێت باوەری پیٰ هەیە ، ئەی هەر ئەو ئەمریکای جاران نیە ..؟! ئەی هەر ئەو جوولەکەی جاران نیە ، ئەی هەر ئەو گاورەی جاران نیە ، بۆ چی ئەی کوردی موسلمان پەند لە رابردوو وەرناگرن ، بگەرێنەوە پشت بە قورئان و سوننەت ببەستن ..؟!

زۆر بوونی (الزلازل) زەوی لەرزین

بەلیٚ مەبەست لە زلزال و زەوی لەرزین ئەوش ئاماژەكە لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی ، ئەم زەوی لەرزینە بە بەردەووامی لە ولاتان روودەدا ، لیٚرەوەو لەوەی سالانە چەند جاریٚك زەوی لەرزین روودەدا بە ریٚژەیی لە ولاتان ، ولات هەیە ریٚژەی لەزرینەكەی زۆر ولاتیش هەیە كەمە ، ئەو ولاتانەی ك لەم سەردەمەی ئیٚستا زەوی لەزرین تیٚدا روویداوە ، وەكو ولاتی توركیا لە سالانی نۆهەدەكان ، وە لە سالانی دوایش لە ولاتی عیٚراق و ئیٚران ، لەم سالە كە تیٚداینە لە ولاتی ئەفغانستان روویداوە ، ئیتر ئەم زەوی لەرزینانە زۆر بەردەوام دەبیٚت لە ولاتانی جیهاندا ...؟!!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يُقْبَضَ العِلْمُ، وتَكْثُرَ الزَّلَازِلُ)) . صحيح البخاري برقم (١٠٣٦).

واتە : قیامەت هەلناسیٚت تا وەكو زانست و زانیاری شەرعی هەلدە گیریٚت ، بۆ زلزال و زەوی لەزرین زۆر دەبیٚت ..؟!

❖ لە (سلمه السكونى) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((بيْنَ يدَيِ السَّاعةِ مُوتانٌ شديدٌ وبعدَه سنواتُ الزَّلازِلِ)) . سنن الدارمي برقم (٥٦).

واتە : پیٚش ئەوەی رۆژی قیامەت بیٚت ، نەخۆشی زۆر و مردنی زۆر روودەدات ، لە پاشان سالانی زەوی لەرزین و بومەلەرزە دەست پیٚ دەكات ..؟!

(ابن حجر) – رەحمەتی خوای لیٚ بیٚت – دەلیٚت : (بیٚ گومان لە زۆریٚك لە ولاتانی باكوری رۆژ هەلات و رۆژ ئاوا دا ، زەوی لەرزین زۆر رووی داوە ، بەلام مەبەست لەم فەرموودەیە ئەوەیە كە هەموو شویٚنیٚ بگریٚتەوە ماوەیەكی باش بەردەوام دەبیٚ ..؟! فتح البارى (٨٧/١٣).

❖ لە (ابن زغب الايادى) – رحمەتی خوای لیٚ بیٚت – دەلیٚت : (عبدالله كوری حەوالەی ئەزدی) – خوا لیٚ رازی بیٚت – لە لام دابەزی پیٚی ووتم :

((فقال لي: بعَثَنا رسولُ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ لِنَغنَمَ على أقدامِنا، فرجَعْنا، فلم نَغنَمْ شيئًا، وعرَفَ الجَهدَ في وُجوهِنا، فقام فينا، فقال: اللهمَّ لا تَكِلْهم إليَّ، فأَضعُفَ عنهم، ولا تَكِلْهم إلى أنفُسِهم، فيَعجِزوا عنها، ولا تَكِلْهم إلى الناسِ، فيَستأثِروا عليهم ، ثمَّ وضَعَ يدَه على رأسي -أو قال: على هامَتي- ثمَّ قال: يا ابنَ حَوالةَ، إذا رأيتَ الخِلافةَ قد نزَلتْ أرضَ المُقدَّسةِ، فقد دنَتِ الزَّلازلُ والبلابلُ والأمورُ العِظامُ، والساعةُ يومئذٍ أقرَبُ مِن الناسِ مِن يدي هذه مِن رأسِك)) . سنن ابو داود برقم (٢٥٣٥).

واتە : پیٚغەمبەری خوا ﷺ ناردینی بۆ غەزای كافران بۆ ئەوەی دەستكەوتی جەنگیمان دەستكەویٚت ، ئیٚمەش ولاغی سواری مان نەبوو بە پیٚی خۆمان رۆیشتین بۆ غەزا بەبیٚ هیچ دەستكەوتیٚكی جەنگی گەراینەوە ، كاتیٚ كە بە نیٚوچاومانەوە ماندویٚتی و بیٚ تاقەتی بینی ، هەستا فەرمووی : (خودایە بە منیان مەسپیٚرە من ناتوانم یارمەتیان بدەم ، بۆ خۆت زۆرییانی پیٚ ببەخشیت و لە فەزلی خۆت بیٚ بەشیان نەكەیت ، بە خۆشیان مەسپیٚرە خۆشیان ناتوانن بژیٚوی بۆ خۆیان دابین بكەن ، بە خەلكیشیان مەسپیٚرە چونكە خەلك خۆیان پیٚش دەخەن بە سەریاندا . كە خەلافەت لە مەدینە گویٚزرایەوە بۆ سەر زەوی مقدس یان زەوی شام ، زەوی لەرزین یان بومەلەرزە و نائارامی و خەم و پەژارە و ترس و ، وە بەلاو فیتنە و كارەساتی گەورە نزیك بویەوە ، ئەو كاتە رۆژی قیامەت – واتە : ئاماژەكانی – نزیك دەبیٚتەوە وەك چۆن دەستی من لە سەری تۆوە نزیكە ..؟!!

تیٚبینی : دەربارەی ئەم فەرموودەیە ، بیٚ گومان پشت راستی دەكاتەوە كە وا رۆژی قیامەت زۆر نزیكە بەرپا بیٚت ، بە بەلگەی ئەم فەرموودەیە ئەوەی كە پیٚغەمبەر لەم فەرموودەیە باسی كردووە ، كە خەلافەتی دەولەتی ئیسلام دەگوزریٚتەوە بۆ زەوی مقدس وەیان ولاتی شام ، ئەوە بوو لە سەردەمی خلیفایەتی ئەمەویەكان روویدا ، (معاویەی كوری سفیان) – خوا لیٚ رازی بیٚت – وە (زید كوری معاویە) – رەحمەتی خوای لیٚ بیٚت – وە (عبدالملك كوری مروان) خەلیفایەتی ئەمەویەكان ، پاشان هەموو ئەو فیتنەو ئاشووبانەش روویدا كە لە دوای خەلیفایەتی (عمری كوری خەتاب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەستی پیٚكرد لە نیٚو موسلمانان دا ، وەكو شەهید كردنی (عمری كوری خەتاب) وە شەهید كردنی (عوسمانی كوری عەفان) ، فیتنەی جەنگی جمل ، وە جەنگی (صفین) وەیان ئاژاوەو فیتنەكانی خەواریجەكان و شەهید كردنی (على كوری ئەبی تالیب) – خوا لیٚیان رازی بیٚت – چەندین فیتنەو ئاژاوەی تریش بەرپا بووە تاكو ئیٚستاش هەر بەردەوامە ، بۆیە رۆژی قیامەت زۆر نزیكە بە پیٚ ئەم فەرموودەیە تاكو چاو قوچانیٚك یان ئەوەی كە باسی دەكات ئەوەندە نزیكە وەكو چۆن دەستی پیٚغەمبەری خوا ﷺ لە سەری (عبدالله حەوالە ی ئەزدی) نزیكە ..؟!

زۆر بوونی هەورە تریشقەو بروسك

هەروەها ئاماژەیەکی تریش لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی زۆر بوونی هەورە تریشقە و بروسکە زۆرێك لە خەلکی بە لێدانی هەورە تریشقەو بروسك دەمرن ، ئەوەی کە لەم سەردەمە ئەو دیاردە سروشتیانە کە روودەدا ،کارەسات و وێران کردنی لە دوا دەکەوێتەوە ، هەوری رەش و گەوارەی گەورە روودەدات و هەورە تریشقەو بروسك یەکجار گەورە پەیدا دەبێت ، تەنانەت ئەگەر بارانیش ببارێ بارانەکە رەحمەت نیە و بەلکو بە هۆیەوە کارەساتی سروشتی روودەدات ،لەم ماوەی رابردوو دە لە لاتان هەورە بروسکە چەندین کەسی کوشتووە ، وە چەندین دارستانی سوتاندووە ، وەچەندین ئۆتۆمبێل و خانووبەرەو بالاخانە بە هۆی هەورە بروسکەوە سوتاوە ، جا دەیاردەی هەورە تریشقە یان بروسکە زیاتر بووە لە چاو سالەکانی رابردووە ئەمەش لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتاییە..؟!

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تَكثُرُ الصَّواعِقُ عِندَ اقْتِرابِ السَّاعةِ، حتَّى يَأتيَ الرَّجُلُ القَومَ، فيقولَ: مَن صَعِقَ قِبَلَكُمُ الغَداةَ؟ فيَقولون: صَعِقَ فُلانٌ وفُلانٌ)) .

اخرجه أحمد برقم (١١٦٢٠) .

واتە : لە کاتی نزیك بوونەوەی رۆژی دوایی هەورە تریشقە یان هەورە بروسك زۆر دەبێت ، تاوەکو وای لێدێت پیاوێك لە قەومێك بە ئەوانی تر دەلێن کێ لە ئێوە بە هەورە تریشقە مردووە ، ئەوانیش دەلێن : فلان و فلان ئەمرۆ بە هەورە تریشقە مردوون ..؟!

هەروەها (خوای گەورە) قەومی سەموودی بە هەورە تریشقە لە ناو برد ، هەروەك (خوای گەورە) دە فەرموویێت : قال تعالى: ﴿وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَـٰهُمْ فَٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْعَمَىٰ عَلَى ٱلْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمْ صَـٰعِقَةُ ٱلْعَذَابِ ٱلْهُونِ بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾﴾ [فُصِّلَت : ١٧] واتە : [وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَى عَلَى الْهُدَى] قەومی ثهمودیش ئێمە رێگای راستمان پێ ناساندن و بۆمان روون کردنەوەو بانگمان کردن بۆی لەسەر زمانی صالح پێغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - بەڵام ئەوان رێگای کوێری و کوفرو گومراییان هەڵبژارد بەسەر رێگای هیدایەت و گوێڕایەڵی و ئیماندا [فَأَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (١٧)] ئەمانیش خوای گەورە سزای دان و زەوی لە ژێریاندا هەژاندو بە دەنگێکی گەورە لە ئاسمانەوە لە ناوی بردن و سەرشۆڕو زەلیل و ڕیسوای کردن بەهۆی کوفرو کردەوە خراپەکانی خۆیانەوە کە حوشترەکەیان سەربڕی.

قال تعالى: ﴿فَإِنْ أَعْرَضُوا۟ فَقُلْ أَنذَرْتُكُمْ صَـٰعِقَةً مِّثْلَ صَـٰعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٣﴾﴾ [فُصِّلَت : ١٣] واتە : [فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ (١٣)] وە ئەگەر پشتیان کرد لە گوێڕایەڵی خوای گەورە ئەوە ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - بە کافران بڵێ: ئەوە من ئێوەم ترساندو ئاگادارم کردنەوە بە مردن و سزایەك وەکو ئەو سزایەی کە بۆ سەر قەومی (عادو ثهمود) هات، دوای ئەوەی (ئیمامی حەمزە) موسڵمان بوو قوڕەیش بینیان موسڵمانان ڕۆژ بە ڕۆژ زیاد دەکەن ڕۆژێك کۆبوونەوەو وتیان بزانن کامتان شارەزاترین کەسە لە جادووگەری و فاڵچێتی و شیعر، بابچێت بۆ لای محمدو - صلى الله عليه وسلم - قسەی لەگەڵدا بکات و بزانێت چی دەوێت، ئەم پیاوە کۆمەڵمانی پەرش و بڵاو کردووە، وە کارمانی پارچە پارچە کردووە، وە ڕەخنە لە دینەکەمان دەگرێت، وتیان کەس شیاوتر نیە بۆ ئەم کارە لە (عوتبەی کوڕی ڕەبیعە) وتیان ئەی (باوکی وەلید) بڕۆ بۆ لای محمد و قسەی لەگەڵ بکە، (عوتبە) ڕۆیشت بۆ لای پێغەمبەری خواو - صلى الله عليه وسلم - پێی وت: ئەی محمد تۆ باشتری یان عبداللە¬ی باوکت؟ پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - بێدەنگ بوو، پاشان وتی: تۆ باشتری یان (عبدالمطلب) ی باپیرت؟ پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - بێدەنگ بوو، وتی ئەگەر دەڵێیت ئەوان باشتر بوونە لە من، ئەوان هەموویان ئەم خوایانەیان پەرستووە کە تۆ ئێستا ڕەخنەیان لێدەگریت، وە ئەگەر دەڵێیت من باشترم لەوان ئەوا قسە بکە بزانین چی دەڵێیت، سوێند بە خوا هیچ ئاژەڵێکمان نەبینیوە لە تۆ شومتر بێت بۆ قەومەکەت، کۆمەڵمانت پەرش و بڵاو کرد، کارمانت پارچە پارچە کرد، ڕەخنەت لە دینمان گرت، لەناو عەرەب ئابڕوت بردین، تا دەڵێن لەناو قوڕەیش جادووگەرو فاڵچی پەیدا بووە، سوێند بە خوا چاوەڕوانی هیچ شتێك نین تەنها وەکو قیژەی ئافرەتی دووگیان نەبێت کە هەندێکمان بە شمشێر بکەوینە گیان هەندێکمان تا کۆتاییمان پێ دێت، ئەی برازای خۆم ئەگەر تۆ بەم دینەت مەبەستت کۆکردنەوەی سەروەت و سامانە ئەوا ئەوەندە پارەت بۆ کۆدەکەینەوە تا دەتکەین بە دەوڵەمەندترین کەسی قوڕەیش، وە ئەگەر مەبەستت ئافرەتە کام ئافرەتەی قوڕەیشت دەوێت لە جیاتی یەك ژن دە ژنت بۆ دێنین، وە ئەگەر مەبەستت دەسەڵاتە ئەوا دەتکەین بە گەورەی هەموومان و بەبێ تۆ هیچ بڕیارێك نادەین، وە ئەگەر تێکچوویتە ئەوا پزیشکت بۆ دێنین و هەموو ماڵمان دەبەخشین تا چارەسەرت بکات، پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - فەرمووی: ئەی باوکی وەلید تەواو بوویت؟ وتی: بەڵێ، فەرمووی: دەی گوێم بۆ بگرە، وتی باشە، پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - سەرەتای ئەم سورەتەی خوێندەوە تا ئەم ئایەتە، (عوتبە)یش گوێی گرتبوو، وتی: بەسە بەسە جگە لەمە هیچ قسەی ترت نیە؟ پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - فەرمووی: نەخێر، (عوتبە) گەڕایەوە هەندێك لە قوڕەیش وتیان سوێند دەخۆین بە خوا (عوتبە) ڕووی گۆڕاوە، کاتێك دانیشت وتیان: ئەی (عوتبە) چیت پێیەو وەڵامی چی بوو؟ وتی: ئەوەی ئێوە مەبەستتانە هەمووم پێوت، وتیان: وەڵامی دایتەوە؟ وتی: نەخێر، سوێند بەخوا هیچ شتێك تێنەگەیشتم تەنها ئەوەندە نەبێت کە هەڕەشەی لێکردن بەسزایەکی وەکو سزای قەومی (عادو سەمود)، وتیان: هاوار بۆ خۆت بە عەرەبی قسەی لەگەڵ کردوویت و لێی تێنەگەیشتویت!؟ وتی: سوێند بە خوا لەوە زیاتر تێنەگەیشتووم، بەڵام سوێند بە خوا من قسەیەکم بیست لەتەمەنمدا قسەی وام نەبیستووە، سوێند بە خوا نە سیحرو جادوو بوو، نە فاڵچێتی بوو، نە شیعر بوو، ئەی قوڕەیش بەقسەی من بکەن و وازی لێبێنن، سوێند بە خوا ئەوەی من بیستم لە داهاتوودا هەواڵ و ئەنجامەکەی دەردەکەوێت، ئەگەر عەرەب زاڵ بن بەسەریدا ئەوا پێویست بە ئێوە ناکات، وە ئەگەر ئەو زاڵ بێت بەسەر عەرەبدا ئەوا موڵکی ئەو موڵکی ئێوەیەو دەسەڵاتی ئەو دەسەڵاتی ئێوەیەو ئێوە بەختەوەرترین و سوودمەندترین خەڵکی دەبن پێی، وتیان سوێند بە خوا ئەی (باوکی وەلید) بە قسەکانی جادوو سیحری لێکردوویت، وتی: ئەمە بۆچونی منەو ئێوەیش ئارەزووی خۆتانە.

قال تعالى: ﴿فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا۟ بِٱلطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾﴾ [الحَاقَّة : ٥] واتە : {لەناوبردنی کافران } [فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ (٥)] قەومی ثهمود کە قەومی صالح پێغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - بوون خوای گەورە بەهۆی تاوانەکەیانەوە لەناوی بردن، یاخود سزایەکی بۆ ناردن کە دەنگێك بوو هەموو سنوورەکانی بەزاندو بەو دەنگە لەناوی بردن..؟!

دەركەوتنی شێوە گۆرین یان رووخسار گۆرین -رۆچوونی زەوی -بەرد باران

ئەمەش یەكێكی ترە لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی ، ئەویش دەركەوتنی شێوە گۆرین و یان رووخسارگۆرینە ، وە هەروەها رۆچوونی زەوی ، بەرد باران ، بەسەر خەلكی خەرا پەكار دەدێت ئەوە یەكێكە لە سزاكانی (خوای گەورە) بەسەر خەلكە تاوان بارەكان ، ئەم سزایە بەردەوام دەبێت بەسەر ئەو كەسانە كە خرا پەكاری دەكەن و تۆیی فسادی دەچێنن لەسەر زەوی (خوای گەورە) بەم شێوازە سزایان دەدات و لەناویان دەبات ، چونكە ئەوان قەومێكی خرا پكارو خوێن رێژ و گەندەلی سەر زەوین ، كاتی ئەم سزایانە هات ئەوا خەلكی خرا پەكار زۆر بووە لەسەر زەوی ، بۆیە شێوە گۆرین یان رووخسار گۆرینی ئەو خەلكە خرا پەكارە ئەوەی شێوەی دلە كیانیان دە گۆرێ بۆ شێوەی مە یموون ، وەكو ئەوەی لە قەومی ئیسرائیل روویداوە (خوای گەورە) (مسخ) ی كردوون بەلام لە نیشانەكانی كۆتایی ئەم خەلكانە شێوەی دلە كانیان دەگۆری بۆ مە یمون نەك جستەیان ، ئەم لەسەر راو بۆچوونی زۆربەی زانیانی پێشینەكانە ، هۆكاری خرا پەكاریەكەش دەر كەوتنی مۆسیقا ئامرازەكانی مۆسیقا ، هەروەها مەلهەكان و یانە شەوانیەكان زیناو داوێن پیسی ، بلاو بوونەوەی بەد رەوشتی لە ناو جینی گە نجان و هەروەها بە تەمەنكانیش خرا پەكاری ئە نجام دەدن ، وەیان رێگر نینە لەم گوناهو تاوانە بەد رەوشتیانە ، بۆیە ئەگەر سەر نجێك بدەینە ولاتی خۆمان و نیشتیمانەكەمان وا خەریكە ئەو بەد رەوشتیە سەر هەلدەدا ، لە نێو كۆمەلگای كوردەواری ، كەچی رەوشت بەرزترین گەل لە سەر رووی زەوی كوردە زۆر بەشەرف بە كەرامەت بە غیرەت بوون باب با پیرا نمان لەسەر ئەو خرا پەكاریە زۆر رێگریان كردووە مێژوو شاهیدە بۆ ئەوەی كە باسی دەكەم وەكو حەیاو شەرەف حورەمە شەرم كردن لە ناو جیلی رابردووی كوردەواری بە تایبەتی لە ناو شار و گوندنشینەكان ، بەلام ئێستا بە ناوی پێش كەوتن و بازرگانی كردن خرا پە كاری رووی لە میلەتەكان كردووە ، ئەم شوێنە خرا پانە بە ئاشكرا لەبەر چاوی خەلكی كراو نەتەوە ، بە ناوی جیا جیا كەرتی گەشتیاری یان دروست كردنی شاری گەشتیاری بۆ بازرگانی كردنی لەشفرۆشی ، هەروەها كردنەوی یانە شەوانیەكان ، بلاو بوونەوەی زۆری ئافرت لە یانە شەوانیەكان گۆرانی ووتن و مۆسیقا بەناوی هونەرەوە كەچی دوورە لە هونەر ، تەنها بەد رەوشتی بلاو دەكەنەوە ، ئەم ولاتی خۆمان بە هەمان شێوە ولاتانی عەرەبش ئەم نەهامەتی كارەساتەیان بۆ هاتووە ، بەتایبەتی ولاتی لبنان و مصر و ئوردن و ئیمارات و عومان تەنانەت پەریتەوە بۆ ولاتی سعودیا بەناوی شاری گەشتیاری چەندین خرا پەكاری تری لەم ولاتە یان چەند ئاهەنگێكی جیاواز لەم ولاتە دەكرێ كە دوور لە داب ونەریت و شەرعەتی ئایینی ئیسلام ، هەر بۆیە لەم فیتەیەی تێكەوتووینە خوا پەنامان بدات ..؟!

❖ لە (دایكی ئیماندارن) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((یكونُ في آخرِ هذهِ الأمةِ خسفٌ ومسخٌ وقذفٌ، قالتْ : قلتُ : يا رسولَ اللهِ أنهلِكُ وفينا الصالحونَ ؟ قال : نعم إذا ظَهرَ الخبثُ)).

سنن الترمذي برقم (٢١٨٥).

واتە : لە كۆتایی ئەم ئۆممەتەدا رۆچوون گۆرینی رووخسار بۆ ناشیرینترین شكل و شێوە ، وە بەرد باران روو دەدەن ، (عائیشە) دەلێ ووتم : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ! ئایا لە ناو دەچین لە كاتێكدا كە پیاو چاكا نمان لە ناو دایە ..؟! ئەویش فەرمووی : بەلێ . كاتێ كە تاوان و خرا پەكاری بلاو بوویەوە وەكو زیناو داوێن پیسی و فیسق و فجور ..؟!

❖ لە (عمران بن الحصين) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((في هذِهِ الأمَّةِ خَسْفٌ ، ومَسْخٌ، وقَذْفٌ ، إذا ظَهَرَتِ القِيَانُ والمعازِفُ وشُرِبَتِ الخمورُ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢١٢).

واتە : لە كۆتایی ئەم ئۆممەتەدا رۆچوون و گۆرینی رووخسار بۆ ناشیرینترین شكل وشێوە ، بەرد باران روو دەدەن ، پیاوێ لە موسلمانان ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ! ئەمانە كەی روو دەدەن ..؟!

ئەویش فەرمووی : هەر كاتێ ئالەتەكانی مۆسیقا پەری پێ بدرێت و ئافرەتان گۆرانی بلێن و سەما بكەن و شەراب یان مەی بخورێتەوە ..؟!

تێبینی : ووشەی (القيان) كۆیە (قينة) تاكە ، لە زمانی عەرەبی دا بە مانای گۆرانبێژە ئافرەتەكان دێت ، وەیان بە مانای گۆرانی بێژی ئافرەت دێت ، وە ووشەی (المعازف) كۆیە ، (معزف) تاكە ، ئەویش بەمانای ئامێرەكانی مۆسقا دێت ، وەیان بە مانای ئامێری مۆسقیا دێت ، واتە ئامێری مۆسیقا و گۆرانی و ووتن رابواردن دێت ..؟! بۆیە هەر كاتێك خەلكی بێ دەنگ بێت لە فەرمان كردن بە چاكە و دوور كەوتنەوە لە خرا پە ، ئەوا تاوان و سزا دەردەكەوێت ، بلاو دەبێتەوە ، ئینجا پاشان سزاكان نزیك دەبێتەوە ، بۆ نموونە وەكو (خسف ، مسخ ، قذف) ، بەلام بەراستی لە فەرموودە هاتووە كە لە دوو كۆمەل یان دەستەی موسلمانان وەكو (الزنادقة ، القدرية) ئەوانە رووخساریان گۆراو رۆچوونیان بەسەر داهات ، وەكو لەم فەرموودەیەی كە هاتووە ...؟!

❖ لە (عبدالله كوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يكونُ في أُمَّتي مَسْخٌ وخَسْفٌ، وهو في الزَّنْدقةِ والقَدَرِيَّةِ)) . اخرجه البغوي في (شرح السنة) (٨٢) ، وابن بطة في (الإبانة الكبرى) برقم (١٦٠٧).

واتە : لە ئۆممەتی مندا رووخسار یان شێوە گۆراو ، وە رۆچوون روودەدات بۆ هەردوو تاقمی (الزندیقە و قدریە)..؟!

❖ لە (صحار بن صخر العبدى) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتى يُخْسَفَ بِقَبَائِلَ، حتَّى يقال: مَنْ بَقِى مِنْ بَنِى فُلانٍ، فَعَرَفْتُ أَنَّهُ يَعْنِى الْعَرَبَ. لأَنّ العجم إنَّمَا تُنْسَبُ إِلَى قُرَاهَا)) . اخرجه أحمد برقم (١٥٩٥٦) ، ابن كثير في (جامع المسانيد والسنن) برقم (٥٢٤٧).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاكو چەند هۆزی رۆ دەچن بە ژێر زەوی دا ، جا دەووترێ ئەرێ كێ ماوەتەوە لە نەوەی فلان ..؟! دەلێ : بۆ یە زانیم ئەمانە لە عەرەبن چونكە قەومی جگە لە عەرەب واتە : (عەجەم) ، مشهورن بە شوێن و گوندەكانیانەوە نەوەك هۆز ..؟!

❖ له (بقيرة امرأة العقفاع بن ابي حدود الاسلمي) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : گویٚم له پیٚغەمبەری خوا ﷺ بوو لەسەر مینبەر دەی فەرموو :

((يا هؤلاءِ إذا سمعتُم بجيشٍ قد خُسِفَ به قريبا، فقد أظَلّتِ الساعةُ)) . اخرجه أحمد برقم (٢٧١٢٩).

واتە : ئەی خەلکینە ئەگەر گویٚ بیست بوون بە سوپایی رۆچوون بە ژیٚر زەویدا لەم نزیکانە ئەوا بە راستی رۆژی قیامەت زۆر نزیك بۆتەوە ..؟!

تیٚبینی : لە زەویدا رۆچوون یان ژیٚر کەوتن بە زەویدا ، روویداوە لە رابردوودا لە زۆر شویٚن دا لە رۆژهەلات و رۆژئاوادا ، لە پیٚش ئەم سەردەمەی ئیٚمەدا ، وە لە رۆژگارەش دا لە زۆر شویٚن جیاواز دا روویداوە ، کە ئەمەش ترسیٚکە بۆ نزیك بوونەوەی سزایەکی بە ئیٚش ، بیٚ گومان زۆر ترسناکە لە لایەن (خوای گەورە) وە بۆ بەندەکانی ، ئەو سزایەش بۆ خەلکانی خراپەکارو خویٚن ریٚژو ، ستەم کارو زالم و بەد رەوشت و بیدعەچی ، بۆ ئەوەی تاکو خەلکی پەند وەرگرن و بگەریٚنەوە بۆ لای پەروەردگاریان ، جا بەم بۆنەویەوە زانینی قیامەت نزیکە ، وە هیچ پەنایی نیە و کەس رزگاری نابیٚت لەم رۆژەدا تەنها ئەو کەسانە نەبیٚت کە لە دونیادا هەموو شتیٚکیان بۆ (خوای گەورە) کردووە ، کەسانی تەقوادار بوونە ، لە (خوای گەورە) ترسیان هەبووە ، پشتیان تەنها بە زاتی (الله) بەستووە ، هەروەها ملکەچی فەرمانەکانی (خوای گەورە) بوونە ، ریٚگریان کردووە لە قەدەغەکراوەکانی ،فەرمانیان کردووە بە چاك و دوو کەوتووینەوە لە خراپەکاری،ئیمانداری راستەقینەن.؟!

بیٚ گومان ئەم سزایە بۆ ئەو جۆرە خەلکانەش هاتووە وەکو لە فەرموودە کەی ئیمامی (الترمذي) باسمان کرد ،ئەو خەلکانەش کەسانی ئەهلی هەواو هەوەست و ئارەزوو بازی وەکو رابواردنی خواردنەوەی مەی یان شەراب ، هەروەها ئەو کەسانەش کە بە ئالەتەکانی مۆسیقا گۆرانی دەلیٚن ،وەیان ئەو ئافرەتانەی گۆرانی بیٚژن لەم سەردەمەدا ، وەیان کەسانی شهوەت باز و داویٚن پیس ..؟!

❖ له (عمران بن الحصين) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((في هذِهِ الأمَّةِ خَسْفٌ ، ومَسْخٌ، وقَذْفٌ ، إذا ظَهَرَتِ القِيَانُ والمعازِفُ وشُرِبَتِ الخمورُ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢١٢).

واتە : لە کۆتایی ئەم ئوممەتەدا رۆچوون و گۆرینی رووخسار بۆ ناشیرینترین شکل وشیٚوە ، بەرد باران روو دەدەن ، پیاویٚ لە موسلمانان ووتی : ئەی پیٚغەمبەری خوا ﷺ !ئەمانە کەی روو دەدەن ..؟!

ئەویش فەرمووی : هەر کاتیٚ ئالەتەکانی مۆسیقا پەری پیٚ بدریٚت و ئافرەتان گۆرانی بلیٚن و سەما بکەن و شەراب یان مەی بخوریٚتەوە ..؟!

❖ له (ابو مالك الاشعرى) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَيَشْرَبَنَّ ناسٌ من أُمَّتِي الخمرَ يُسَمُّونَها بغيرِ اسمِها، يُعْزَفُ على رؤُوسِهِم بالمعازِفِ والْمُغَنِّيَاتِ يَخْسِفُ اللّٰهُ بهِمُ الأرضَ ويجعلُ منهم قِرَدَةً وَخَنَازِيرَ)) . سنن ابو داود برقم (٣٦٨٨) ، ابن القيم في (إغاثة اللهفان) (٣٩٢/١) ، ابن ماجه برقم (٤٠٢٠).

واتە : خەلکانیٚ لە ئوممەتی مندا ، شەراب یان مەی دەخۆنەوە و ناوی تریٚ لیٚ ئەنیٚن و لەسەر سەریانە ئامیٚری مۆسیقا دەژەندریٚ ، (خوای گەورە) بە زەویدا دەیان باتە خوارەوە ، یان رۆدەچن بە زەویدا ، وە هەندیٚکیشیان دەکات بە مەیمون و بەراز ..؟!

تیٚبینی : ئەوەی دەربارەی رووخسار گۆراو یان شیٚوە گۆراو ئەوەیە کە لە تەفسیری ئەم ئایەتە پیرۆزە دا کە (خوای گەورە) دەفەرموویٚت : قال تعالى: ﴿وَلَقَدۡ عَلِمۡتُمُ ٱلَّذِينَ ٱعۡتَدَوۡاْ مِنكُمۡ فِي ٱلسَّبۡتِ فَقُلۡنَا لَهُمۡ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ٦٥﴾ [البَقَرَةِ : ٦٥] واتە : [وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ] وە ئیٚوە (باوك و باپیرانتان) باش بەسەرهات و رووداوی ئەو کەسانە ئەزانن کە لە گوندی ئایلە دەستدریٚژیان کردو سنووری خوای گەورەیان بەزاند بەوەی کە خوای گەورە قەدەغەی ڕاوی ماسی لی کردن لە ڕۆژی شەممەدا بەڵام ئەوان فێڵیان کردو ڕاوەکەیان کرد، لە سوورەتی (ئەعراف) دا (إن شاء الله) بە درێژی ڕووداوەکەیان باس ئەکرێ لە ئایەتی (١٦٢-١٦٦) [فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ (٦٥)] خوای گەورە شێوەیانی گۆڕی بۆ مەیمونی زەلیل و ڕیسوا..؟!

بەلیٚ کە ئەم جۆرە رووخسار گۆرینە بەراستی یە و تەنیا لە مانادا نیە کە هەر ئەمەشی تەفسیری راستە بۆ ئەم ئایەتە هەر وەك (ابن عباس) – خوا لیٚ رازی بیٚت – جگە لەویش بەم تەفسیریان کردووە ، کە رووخساری گۆران جار وایە هەر بەراستی رووخسار دەگۆر دریٚ جاریش وا دەبیٚ لەمانادا دەبیٚ ..؟! هەر بۆیە ئیمامی (مجاهد ، ابو العاليه ، قتاده) – رەحمەتی خوا یان لیٚ بیٚت – دەلیٚن : مانای (المسخ) واتە : گۆران لە مانا دایە نەك بە حەقیقی کە مانای وایە ئەوانە دلەکانیان گۆراون نەك بۆنەتە مەیموون یان بەراز ، واتە سیفاتی مەیموون بەرازیان هەلگرتووە ..؟!

هەر بۆیە منیش دەلیٚم هەردوو بۆ چوونەکە راستە ئەوەی کە دەلیٚن : لە مانادا رووخساریان گۆراوە وەیان دلەکانیان گۆراوە ، ئەوەی کە دەلیٚن : بەلکو بە حەقیقی بونەتە مەیموون و بەراز ، وەیان سیفەتی مەیموون بەرازیان هەلگرتوو ، هەموو بۆ چوونە کان راستە ، بەلام ئەگەر سەرنج بدەین لەم سەردەمەدا ئەوەی کە بە حەقیقی بۆنەتە مەیموون و بەراز ریٚك لەم سەردەمەدا لە ناو هەندیٚك خەلك روویداوە ، وە کو ئەو کەسانەی بە هۆی نەشتەر گەری جوانکاری گۆرینی رووخساریان ، کەچی هیچ پیٚویست ناکات ئەم جۆرە نەشتەر گەریە بۆ جوان کاری بکەن ، بەلام بە دلنیایەوە لە ناو چینی شەوەت بازوو ئارەزوو بازەکان و گۆرانبیٚژەکان و کچە مۆدیلەکانی ئەم سەردەمە ئەم دیاردەیە بەر چاوە ، ئەوەی رووخساری خۆی گۆریوە بۆ هەر شیٚوەیەك لەراستی دا بۆتە بە مەیموون یان بەراز نەشتەرگەریەکەی سەرکەوتوونەبووە ،ئینجا هۆکاری بۆ دەدۆنەوە ،بەلام ئەم بەلاو نگبەتیە بە خۆیان بەسەر خۆیان دا دەهیٚنن ،هەر بەراستی وەکو مەیموون بەرازیان لیٚ دیٚت،هەشیانە ئەگەر بەشیٚوەو رووخسار وەك بەرازو مەیموونی لیٚ نیٚت،بەلام ئەوەند خراپەکارە سیفەت رەفتاری بەرازو مەیموون هەلدەگرن، هەر بۆیە ئەم دوو نموونەیە : کە لیٚك چوواندووە بە مەیموون بەراز ، حکیمەتیش لەم فەرموودەیە ئەوەی کە مەیموون بەراز هەر یەکەیان دوو سیفەتی جیاوازی خراپیان هەیە ، مەیموون ئاژەلیٚکە بەردەوام حەز بە گالتە گەمە یاری شیٚتی دەکات ، هەروەها بەرازیش بەردەوام حەز بە خواردن دەکات ، واتە : بەراز زۆر خۆرە ئەمەش سیفەتیٚکی خراپە زۆر خۆی چونکە هیچ کات گویٚی بە پیسی و خاویٚنی نادات هەر خەریکی خواردنەکەیەتی جا هەر چی بیٚت ، بۆیە هەندیٚك کەس ئەم جۆرە سیفاتانەیان هەیە ،هەر بۆیە سیفەتی ئاژەل یان هەلگرتووە، چونکە دەلەکانیان گۆراوە بەرەو ئاژەلی تاوایان لیٚهاتووە کە جیاوازی ناکەن لە نیٚوان حەلال و حەرام دا ، وە لە نیٚوان چاکە و خراپە دا جا نموونەی ئەوانە هەروەك بەراز و مەیموون وایە داوا لە (خوای گەورە) دەکەین کە سەلامەتمان بکات لەم کارە خراپانەوە بیٚ گومان ئەمەی کە پیٚغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پیٚ داوە روو دەدات لە رووخسار گۆرانی خەلك جا جیاوازی نیە کەم ئەم رووخسار گۆرانە لە مانادا بیٚ یان هەر بە ویٚنە و حەقیقەت بیٚت ..؟!

نەمان و مردنی پیاو چاكان

یەكێكی تریش لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی ، ئەوەیە نەمان و مردنی پیاوچاكانە ، وە زۆر بوونی پیاو خراپ و خراپەكاران ، تاكو وای لیٚ دیٚت لە سەر زەوی جگە لە خەلكی خراپ گەندەل وفساد موناڧق دوو روو ستەمكار و زالم ، كەس نامێنیٚ جگە لەمانەی باسمان كرد واتە خراپەكارەكان ستەمكاران دەمێنن لەسەر زەوی ، جا لە سەر ئەو خەلكە خراپە قیامەت هەلدەسێت یان بەرپادەبێت، هەر بۆیە كە پیاوچاكان نەمان و مردن ، ئەوا جاوەریٚ نزیك بوونەوەی رۆژی قیامەت بكە ، چونكە پیاو چاكان پێشەنگن لە چاكە كردن و صولح و ئاشتەوایی خێرو چاكەی ئامۆژگاری كردنی خەلكی لەلایەن پیاوچاكان هەروەها حەق دادگەری لەلایەن پیاو چاكان ، پیاوچاكان تیٚ دەكۆشن بۆ چە پساندنی داد پەروەری كۆمەلایەتی ، هەورەها فەرمان بە چاكە دەكەن ، وە رێگری دەكەن لە خراپەكاری ، حیكمەت پەندو ئامۆژگاری زۆریان هەیە بۆ خەلكی ، ئەوان نموونەی مرۆڤی پاكی سەر زەوین ، ئەوانە تەنها شەو رۆژ لە پێناوی (خوای گەورە) كۆشش و كاری چاكە ئە نجامدەدن..؟!

❖ لە (عبدالله بن عمرو) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ السَّاعةُ حتَّى يأخُذَ اللهُ شريطتَه من أهلِ الأرضِ فيبقى فيها عَجاجةٌ لا يعرِفونَ معروفًا ولا يُنكِرونَ مُنكرًا)). اخرجه أحمد برقم (٦٩٦٤) ، الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٨/١٦).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاكو (خوای گەورە) بەندە چاكەكانی لە سەر زەوی بۆ لای خۆی دەگەرێنێتەوە تاكو تەنیا خراپەكاران و هیچ و پووچان بیٚ كەلكەكان دەمێننەوە كە نە چاكە دەناسن و نە رێگری لە خراپە دەكەن ..؟!

تێبینی : واتە : (خوای گەورە) پیاو چاكان و خەلكانی چاكەكار و ئیمانداری دامەزراو دەگەرێنێتەوە لای خۆی ، ئەوەی دەمێنێتەوە لە سەر زەوی خەلكانێكی سووك گەمژەو كالفام و هیچ و پووچ خراپەكارو ستەم كار زالم گەندەل و فساد و مناڧق دوو روو دەمێنێتەوە ، ئەمەش لەو كاتە روودەدا كە زانستی شەرعی نامێنی پەرە بەزانستی دونیایی دەدرێت ، (خوای گەورە) زانستی شەرعی لە سەر زەوی هەل دەگرێتەوە بە هۆی وەفاتی یان مرنی زۆری زانایان و پیاو چاكان وەیان خەلكانێكی ئیمانداری دامەزراو ، ئینجا خەلكی كەسانی سووك هیچ و پووچ و نەفام كالفام نەزان دەكەن بە پێشەوایی خۆیان ، هەر وەكو ئێستایی كە تێدواینە بەرە بەرە ئاماژەكان سەرهەلدەدەن ، بەلیٚ بەروون و ئاشكرا دیارە كە سانی نەزان دەكەن بە پێشەوایی خۆیان وەكو زۆر بەی مەلاو كەسانی بەر پرس و دەسەلاتداری ئێستا ، جا مەلا نەزان دونیا پەرستەكان دەهێنن فتوایان بۆ دەدەن بۆ بەرژەوەندی خۆیان ، خەلكی مەلاكان بە زانا دەزانن كەچی هیچ زانستی شەرعی یان پیٚ نیە بە بیٚ زانست فتوا دەدەن و خەلكی گومرا دەكەن بۆ بەرژەوەندی كەمی دونیایان ، هەر بۆیە لەم سەردەمەدا خەلكی دادو بیٚ دادی تی لە دەست زولم ستەم دا ، چونكە زاناكان یان ئەوانەی هەلگری میراتی پێغەمبەری خوان ﷺ حەق دەشارنەوە ، بەر گری لە ناحەقی دەكەن ، یان ترسیان ئەوەند لە گەورەكەیان خۆ ئەوەندە ترسیا لە (خوای گەورە) نیە ، بۆیەقیامەت لە سەر ئەم جۆرە مەلایانە هەلدەسێت چونكە خراپ ترین كەسی سەردەمی خۆیانن ، ئەوانە حەق دەشارنەوە ، بەرگری لە خراپەكاران دەكەن ، بە ئەركی خۆیان هەلناستن كە میرات گری پێغەمبەری خوان ﷺ ..؟!

❖ لە (عبدالله كوری عمرو كوری العاص) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يأتي على النَّاسِ زمانٌ يُغربَلونَ فيه غَربلةً، يَبقى منهم حُثالةٌ، قد مرِجَتْ عهودُهم، وأماناتُهم، واختلَفوا فكانوا هكذا، وشبَّكَ بينَ أصابعِه، قالوا: يا رسولَ اللهِ، فما المَخرَجُ مِن ذلك؟ قال: تأخُذونَ ما تَعرِفون، وتدَعونَ ما تُنكِرونَ، وتُقبِلون على أمْرِ خاصَّتِكم، وتدَعونَ أمْرَ عامَّتِكم)). سنن ابو داود برقم (٤٣٤٢).

واتە : دوور نیە سەردەمێك خەلك بە لە غەربیل یان بێژینگ بدرێن واتە : چاكەكارەكان برۆن ، وە هیچ و پووچ و سووك و خراپەكارەكان بمێنەوە بیٚ وعد و پەیمان و خیانەتكار و ناپاك، لە نێو خۆیاندا ناكۆكیش دەبن بەم شێوەیە ، پەنجەكانی كرد بەناو یەكدا ، ووتیان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئێمەچی بكەین ..؟! فەرمووی : ئەوە وەردەگرن كە دەیزانن ، واز لە دەهێنن كە نكولی لیٚ دەكەن ، خەریكی خۆتان دەبن و واز لە كاروباری گشتی دەهێنن ..؟!

تێبینی : دەربارەی ئەم فەرموودەیە خەلكی لە غەربیل دەدرین یان لە بێژینگ دەدرێن ، ئینجا كەسی چاكە كار دەدۆزرێتەوە ،ئەوەی كە لە غەربیلەكە دەدرێت بەردەبێتەوە زۆر بەی كەسانی خراپە كارو هیچ و پووچ نەزان و سووك ریسوایی نێو كۆمەلگای موسلمانان لەم سەردەمەدا كە بەچاوی خۆمان دەیان بینین ، ئەستەكە كەسێكی چاكە كار بدۆزیتەوە كە كاروباری موسلمانان لەدەست دابیٚ ، بەلكو ئەوەی هەیە هەمووی لە بەرژەوەندی خۆی كار دەكات ، بۆیە خەلكی بە گشتی خەریكی كارو باری تایبەتی خۆیەتی ، هیچ گرینگی بە كارو باری گشتی نادات ، بە لكو هەول و تیٚ كۆشانی هەمووی بۆ خۆیەتی ،جا سەیرەكەی لەمە دایە ئەو سەركردانەی ئێستا هەموو شتێك لەبەر دەستی خۆی دایە لە هێزو دەسەلات و پارە مال سامان ، هەر هەول بۆخۆی دەدات گرنگی بە كاروباری خەلكی نادات هەر كۆی دەكاتەوە دەلێی حووت و نەهەنگە هیچ پر نابێتەوە ، خەریكە ئەوەندە كۆی دەكاتەوە لە زۆری سەروەت سامانەكەی خۆی لە قەرەی هەورە بدات ، هەربۆیە رۆیشتن و نەمانی پیاوچاكان لە كاتە دەبیٚ كە گوناهو سەرپێچی زۆر روودەدا ، وە فەرمان بە چاكە و ریٚ گری كردن لە خراپە واز لیٚ دەهێنریٚ ، لەبەر ئەوەی ئەگەر خراپە بینرا و نەتوانرا بی گۆرن وە خراپە پەرەی سەند و زۆر بوو ، ئەوا سزای گشتی دەیان گرێتەوە لەگەل ئەوانی تر دا كاتیٚ كە دابەزی ، هەر بۆیە لەم سەردەمەدا هەر رۆژەو فیتە ئاشووبێك روو لەم میلەتە دەكات ئەو فیتنەیە دێت فیتنەیەكی تری لەدوایی سەر هەلدەدا ، ئەوەی كەئێستا ئەو میلەتی خۆمان زەلیلی دەستی دوژمنان بووە ،هۆكاری خراپەكاریە وە نەمان زاناو پیاچاكانە لە نێو میلەتی كوردی موسلمان دا ...؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((والذي نَفْسُ محمدٍ بيدِهِ ! لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتى يَظْهَرَ الفُحْشُ والبُخْلُ، ويُخَوَّنَ الأَمِينُ، ويُؤْتَمَنَ الخَائِنُ، ويَهْلِكَ الوُعُولُ، وتَظْهَرَ التُّحُوتُ. قالوا : يا رسولَ اللهِ ! وما الوُعُولُ وما التُّحُوتُ ؟ قال : الوُعُولُ : وجُوهُ الناسِ وأَشْرَافُهُمْ، والتُّحُوتُ : الذينَ كَانُوا تَحتَ أَقْدَامِ الناسِ لا يُعْلَمُ بِهِمْ)). اخرجه ابن حبان برقم (٦٨٤٤).

واتە : سوێند بەو كەسەی كە گیانی محمدی بەدەستە ، قیامەت هەلناسێت ،هەتاكو فاحیشە یان داوێن پیسی دەبێتە ئاشكرا ،وە چاوچنۆكی رەزیلی زۆر دەبێت ، وە ئەوەی ئەمین و دەست پاك دە كرێتە خیانەت كار ، ئەوەشی خیانەت كارو ناپاكە دەكرێتە ئەمین و دەست پاك ، ئینجا پیاوی چاك لە ناو دەچێت و پیاوی نەزان و گیلۆ بیٚ نرخ هیچ و پووچ دەردەكەوێت ، ئینجا ووتیان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ (الوعول) چی یە ..؟! و (التحوت) چی یە ..؟! پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی (الوعول) واتە : پیاو ماقول بە شكۆمەندو شەرەف مەند پیاو چاك ، وە (التحوت) واتە : ئەو كەسانی لە ژێر پێی خەلكیدا بوون كەس پێیان نەدەزانی) وەیان كەسانێكی هیچ و پووچ بیٚ نرخ بیٚ شەرم و هیچ لە بارەوەیە نەبوون ..؟!

ملکەچی بۆ خێزان و ڕنجاندنی دڵ دایك

بەڵێ ئەمەش ئاماژەیەکە لە ئاماژەکانی ڕۆژی کۆتایی ، کە پیاو دڵی دایك بڕنجێنی یان دڵی بشکێنێ مافەکانی پێشل بکات ، وە زیاتر لە هاوسەرەکەی یان خێزانەکەی نزیك بێتەوە بەقسەی بکات و لە فەرمانی دەرنەچێ وە ملکەچی هەموو فەرمانەکانی بکات ، لە هەمان کاتیشدا دڵی دایك بەڕەنجێنێ و بە قەسەی نەکات ،ئەوەی دایکی داوای دەکات خۆی لێ بدەزێتەوە کۆشەگیری بکات،بێ گومان ئەوە دیاردەیە ئێستا هەر زۆر بەرچاوە لە نێو کۆمەڵگادا پیاوان ئەوەندە ملکەچی هاوسەریانن و گوێڕایەلیان دەکەن ، ئەوەندە ملکەچ و گوێڕایەلی دایك و باوکیان ناکەن ، ئەوەی دایك و باوك دوای لێ دەکەن ئەنجامی نادا ، بەلام بۆ هاوسەرەکەی لەسەر یەك پێ ڕاوەستەوە گوێڕایەلی فەرمانەکانیەتی هەموو شتێکی بۆ دەکات بلی خانوو وبەرەی جیام دەوێت یەکسەر بۆی دەکات لە دایك و باوکی جیا دەبێتەوە ، تەنانەت لەم سەردەمە وای لێهاتوو هەندێك لە خەلکی دایك و باوکیان دەبنە ئەو شوێنانەی خانەی بێ سەرپەرشتیان کە دایك و باوکیان پێ بەخێو ناکرێ لە ترسی هاوسەرەکانیان ئەمانە نموونەی زۆر بوونە لەمەسەردەمەدا ، وەیان دەریان دەکەن لە مالەوە فیاندەدەنە سەر شەقامەکان تەنها بۆ ئەوەی دل هاوسەرەکانیان لێ نەرەنجێ ، چەندین دایك هەیە لەم سەردەمە بە تنها لە مالەکەی دەژی یان چەندین باوك هەیە لەم سەردەمە بەتەنها لە مالەکەی دەژی ، پیاوان لە ترسی هاوسەرەکانیان دایك و باوکیان بەخێو ناکەن ، هەروەها سەردانی دایك و باوکیان ناکەن ، سیلەی ڕەحمیان لەگەل دایك باوك پچراندوە کە ئەمە زیك ترین سیلەی ڕەحم لە خزم کەس دا بە پلەیەکەمە گوێڕایەلی کردن چاکە کردن لە گەل دایك وباوکدا.؟!

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((الجنَّةُ تحت أقدامِ الأمَّهاتِ)) . ابن القيسراني في (فيض القدير) (٣٦٢/٣) ، الزرقاني في (مختصر المقاصد) برقم (٣٤٨).

واتە : بەهەشت لە ژێر پێی دایکان دایە ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمرو) – خوا لێ ڕازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((رِضى اللّهِ في رِضى الوالِدَينِ ، وسَخَطُ اللّهِ في سَخَطِ الوالدينِ)). سنن الترمذي برقم (١٨٩٩).

واتە : هەر کەسێ دایك و باوکی لێی ڕازی بن ، ئەوا (خوای گەورە) لێ ڕازی یە ، هەر کەسێ دایك و باوکی لێی نا ڕازی بن ، ئەوا (خوای گەورە)ش لێی ناڕازی یە ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إذا اتُّخِذَ الفيءُ دُوَلًا، والأمانةُ مَغْنَمًا ، والزكاةُ مَغْرَمًا ،وتُعِلِّمَ لغيرِ الدينِ،وأطاعَ الرجلُ امرأتَه وعقَّ أمَّه، وأدنى صديقَه وأقصى أباه، وظهرَتْ الأصواتُ في المساجدِ،وسادَ القبيلةَ فاسِقُهم، وكان زعيمُ القومِ أرْذَلَهم ، وأُكْرِمَ الرجلُ مخافةَ شرِّه،وظهرَتْ القِيَناتُ والمعازفُ وشُرِبَتْ الخمورُ، ولَعَنَ آخرُ هذه الأمةِ أولَها فليَرْتَقِبُوا عند ذلك ريحًا حمراءَ،وزلزلةً وخسفًا، ومسخًا، وقذفًا، وآياتً تَتَابَعُ كنظامِ بالٍ قُطِعَ سلكُه فتَتَابَع)). سنن الترمذي برقم (٢٢١١).

واتە : هەر کاتێ غەنیمەت بۆ قەومێ هەبوو بۆ قەومێکی تر نەبوو ، مالی ئەمانەت یان سپاردە وەك غەنیمەتی لێهات ، واتە : ئەمانەتەکە نەدرایەوە بە خاوەنەکەی وەك غەنیمەت خورا ، زەکات دەر کردن وەك غەرامەی لێهات و ئەوەندە قورس بوو بەلای خەلکییەوە ، خەلك فێری خوێندن ببن بۆ مال و سامان و ناو شۆرەت نەك بۆ دین و بلاو بوونەوەی ، پیاو گوێڕایەلی هاوسەرەکەی یان ژنەکەی کرد ، وە ئازاری دایکی دا ، لە هاورێکەی زیاتر نزیك بوویەوە چاك بوو بۆی وە لە باوکی دوور کەوتەوە ، وە ژاوە ژاو یان دەنگە دەنگ لە ناو مەزگەوتەکاندا دروست بوو دەنگی تێدا بەرز کرایەوە ، گەورەی قبیلە یان هۆز و تیرە فاسق و خراپترین کەسی قبیلەکە بوو یان هۆزەکەی خۆی بوو ، وە ڕێز لە پیاوی خراپ بگیرێ لە ترسی شەرو خراپە و ستەمەکەی ، ئالەتەکانی مۆسیقا پەرەیی پێ بدرێت ئافرەتان گۆرانی بلێن و سەما بکەن ، شەراب یان مەی بخورێتەوە ، کۆتایی ئەم ئۆممەتە نەفرەت بکەن لە سەرەتای ئۆممەت ، واتە : تانە و تەشەر بدەن لە سەلەفی ئەم ئۆممەتە ، جا کە ئەمانە ڕوویاندا ئیتر چاوەڕێی هەلکردنی بایەکی سوور بکەن یان چاوەڕێی و زەوی لەرزین یان بوومەلەرزە و ڕۆچوون و گۆڕینی و شێوە ڕووخسار و بەرد باران بکەن ، جا نیشانەکان بە دوای یەکدا دێن وەك چۆن داوی تسبێحێ دەپچرێ دەنکە کانی بە دوای یەکدا دەکەونە خوارەوە ..؟!

تێبینی : مەبەستی سەرەکی لەم فەرمووده ئەوەیە کە پیاو ملکەچی ژنەکەی دەبێت و گوێڕایەلی فەرمانەکانیەتی ، هەروەها ئەوندە نزیك دەبێتەوە لە هاورێیەکانی خۆی شەو ڕۆژ لە گەیان دا گەشت سەیران دەکات ، کەچی ئازاری دایك و باوکی دەدات بە قسەی ژنەکەی دەکات ، گرینگی بە هاورێیەکانی دەدات ، سەردانی دایك و باوکی ناکات وەیان ئازاریان دەدات بەقسەی هاوسەرەکەی یان ژنەکەی ، هەروەها دەچێت یارمەتی خزم کەس کاری ژنەکە دەدات ناچێ یارمەتی و خزمەتی دایك و باوکی بکات ، وەیان پیاو دەچێت بۆ گەشت سەیرانگاکان و سەفەر کردن بۆ دەرەوەی ولات بەچەند ڕۆژ لە گەل هاوسەرەکەی وەیان لە گەل هاورێ کانی خەریکی ئارەزووەکانیەتی ، کەچی دایك بو باوکێکی پیرو و پەکەوتەی لە مالەکەی خۆیان بەجێ هێشتووە سەردانیان ناکات ، وە ئەوەند چاك لە گەل خەلکی بیانی دەکات کەچی دایك باوکی خۆی پشت گوێی خستووە ، چاکە کردنە کەشی تەنها بۆ دونیا خۆ هەلکێشانە کەچی دایك و باوکی خۆی لە بیر کردووە ..؟!

شاردنەوەی شاهێدی   راست و حەق

یەکێکی تریش لە ئامازەکانی رۆژی کۆتایی شاردنەوەی شاهێدی راست و حەق ، واتە : حەق بناسی بزانی کامە حەق کەچی شاهێدی بۆ نەدەی حەق و راستەیەکە بشاریتەوە دەری نەخەیت ، ئەمەە یەکێکە لە ئامازەکانی رۆژی کۆتایی کە خەلکی بە ئاشکرا بەدیاردەیان لیّ روودەدات ، ئەوەی کە لەم سەردەمە دا رێك شاردنەوەی راستی و حەقە لە بەر چاوی خەلکی دا ، چونکە (خوای گەورە) فەرمانی بە موسلمانان داوە کەوا براکەی سەربخات ئەگە هاتوو ستەمکار بێت یان ستەم لێکراو ، دەبێت وا لەستەمکارەکە بکات واز لە ستەمەکەی بهێنێت و پەیشمان ببێتەه ، وە مافی ستەم لێکراوە کەش وەربگرێتەوە شاهێدی بە حەق بۆ بدات ، هەروەها (خوای گەورە) حەرامی کردووە لەسەر بەندە شاردنەوەی شاهێدی حەق ..؟!

هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویّت : قال تعالى: ﴿وَلَا تَكۡتُمُواْ ٱلشَّهَٰدَةَۚ وَمَن يَكۡتُمۡهَا فَإِنَّهُۥٓ ءَاثِمٞ قَلۡبُهُۥۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ عَلِيمٞ ٢٨٣﴾ [البَقَرَةِ: ٢٨٣] واتە :
[وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ] وە شایەتی مەشارنەوەو هەر کاتێك پێویست بوو برۆن شایەتی حەق بدەن [وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ] وە هەر کەسێك شایەتی بشارێتەوە ئەوا بەڕاستی دڵی ئەو کەسە تاوانبارە کەسێکە سەرپێچی خوای گەورەی کردووە لەبەر ئەوەی بەهۆی ئەو شاردنەوەیە لەوانەیە خاوەن حەق حەقەکەی لەدەست بدات [وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ](٢٨٣)] بەڕاستی خوای گەورە زۆر زانایە بە کردەوەکانی ئێوە.

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویّت : قال تعالى: ﴿وَلَا تَلۡبِسُواْ ٱلۡحَقَّ بِٱلۡبَٰطِلِ وَتَكۡتُمُواْ ٱلۡحَقَّ وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٤٢﴾ [البَقَرَةِ: ٤٢] **واتە:** [وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ] وە حەق و باتڵ تێکەڵ مەکەن و سەر لە خەڵك مەشێوێنن و حەق مەشارنەوە کە ناردنی محمدو صلى الله عليه وسلم ئیمان هێنانە پێی [وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ](٤٢)] لە کاتێکدا کە ئەزانن محمد پێغەمبەری خوایە صلى الله عليه وسلم.

❖ **لە (عبدالله کوری مسعود) – خوا لیّ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :**

((بينَ يدَي السَّاعةِ : تسليمُ الخاصَّةِ ، و فُشُوُّ التِّجارةِ حتَّى تُعينَ المرأةُ زوجَهَا علَى التِّجارةِ، و قَطعُ الأرحامِ، و فُشُوُّ القلَمِ، و ظُهورُ الشَّهادةِ بالزُّورِ، و كِتْمانُ شَهادةِ الحقِّ)). اخرجه البخاري في (صحيح الأدب المفرد) برقم (١٠٤٩)، اخرجه أحمد برقم (٣٨٧٠).

واتە: لە پێش هاتنی قیامەتدا : سلام کردن دەبێتە تایبەت واتە: تەنها لەو کەسانە دەکریّ کە دەناسرێن ، بلاو بوونەوەی زۆری بازرگانی کردن هەتاکو وای لیّ دێت ژنەکانیش لەگەل هاوسەرەکانیان بەشداری لە بازرگانی کردن دەکەن ، ئینجا پچراندنی سیلەی رەحم بۆ کەسە نزیکە کان ، وە بلاو بوونەوەی قەلەم واتە: زۆر بوونی نووسەرەکان ، دەرکەوتنی شاهێدی دانی بە درۆ ، ئینجا شاردنەوەی شاهێدی راست و حەق ..؟!

تێبینی : لەم فەرموودەیە ئەم دیاردانە روودەدەن لە نێو خەلکی دا ، بەتایبەتی باسەکەمان لە سەر شاردنەوەی شاهێدی دانی حەق و راستی یە ، زۆر بەی خەلکی حەق دەناسن دەزانن حەق کامە بەلام دەی شارنەوە شاهێدیەکە بە حەق نادەن ، هەر بۆیە لەم سەردەمەدا خەلکی مافی یەکتر دەخۆن ، چونکە راستیەکان دەشاردرێتەوە ئاشکرایی ناکەن ، ئەو کەسانە حەق دەزانن بەلام خۆیان لیّ بیّ دەنگ دەکەن هیچ شاهێدیەك یان قسەو لێدوانێك نادەن ، هەندێکیان لەگەل ئەوەش دا توانایان هەیە لە سەر ووتنی حەق و راستی ، بەتایبەتی مەلاکانی ئێستا ، کەچی خۆیان لیّ بیّ دەنگ دەکەن راستی حەق دەشارنەوە ، بەلام ئەوانەی کە شاهێدی حەق دەشارنەوە رەنگە بەرژەوەندی تایبەتی لە نێوانیاندا هەبێت لەسەر ئەو شاهێدی دانە ، بیّ گومان ئەمەش یەکێکە لە ئامازەکانی رۆژی کۆتایی ..؟!

دەرکەوتنی نەزانین یان (الجهل)

بەلیٚ یەکیٚکی تریش لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی دەرکەوتنی نەزانینە یان (الجهل) لە شەریعەت و ئایینی ئیسلامە ، ئەگەر سەریری رۆژانەی خەلکی بکەین هەر یەکەو بە ئیش و کاریٚکەوە خەریکە جا هەر پیشەیەك بیٚت لە ژیانی رۆژانەی خۆیدا ، هەیە بەرپرسە ، هەیە فەرمانبەرە ، هەیە قوتابییە ، هەیە پیشەیی دکتۆرا ،هەیە پیشە پاریٚزەرە ، هەیە ئەندازیارە ، هەیە مامۆستایە جا سەریرە لە سەردەمە هەر کەسەو بە ئیش و کاری خۆی خەریکە بەلام جهل نەزانی هەیە لە ئایینەکەی خۆی هەیە بەر پرسی کارو باری موسلمانانە کەچی هیچ لە ئایین شارەزایی نیە ، هەیە شارەزاو عالم و زانایە لە کۆمپیتەر و مۆبایل ، بەلام هیچ نازانی لە شارەزا بوون لە ئایینەکەی ، هەیە پرۆفیسۆرە لە سیاسەت و ئابووری بەلام هیچ نازانی دەربارەی ئایینەکەی ،خەلکانیٚك پۆستی هەر گرنگی پیٚ دەبەخشریچ بەلام نەزان و جاهلیە لە ئایینەکەی هیچ شتیٚك نازانی تەنانەت فیٚری ئەدەب رەوەشتی ئایینەکەشی نەبووە ، پلە و پۆستی پیٚ بەخشراوە ، هەروەها کەسانیٚك هەن لە ناو دامودەزگاکانی ئەم دولەتەن لەگەل کەر بیان گۆریەوە ئەوەندە نەزانن هیٚشتان زەرەرە ..؟! خەلکانیٚك هەیە بەرپرسە لە دەزگایەك یان لە شویٚنیکی گرنگ وەکو وەزارەتەکانی دەولەت یان فەرمانگەکانی دولەت ، وەیان خاوەنی چەند کۆمپانیایە ، وە یان چەندە بەروانامەی بەدەست هیٚناوە ، وەیان چەندە سەروەت وسامانی هەیە ، کەچی ئەوەندە نەزان و جاهیلە بە ئایینەکەی هەر خەریکی بدعەو بدعەکاریە ، وا دەزانی ئەمە ئایینە کاتیٚك بدعەیەك ئە نجام دەدات ، بەلام کاتیٚك پرسیاری لیٚ دەکەیت : مانای (الله الصمد) چی یە ..؟! مانای (غاسق اذا وقب) چی یە ..؟! یان کەی سووجدە دەبیٚت پیٚش سلام دانەوە ..؟! وەیان پاش سلام دانەوە ..؟! وە یان مانایی ئەم ئایەتە پیرۆزە چی یە ..؟! قال تعالى: ﴿وَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱللَّهَ غَٰفِلًا عَمَّا يَعۡمَلُ ٱلظَّٰلِمُونَۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمۡ لِيَوۡمٖ تَشۡخَصُ فِيهِ ٱلۡأَبۡصَٰرُ ٤٢﴾ [إبۡرَاهِيم : ٤٢] ، وەیان ئەگەر پرسیاری لیٚ بکەی بلیٚت : ئایا ئەمرۆ چەندی سالی کۆچی یە ..؟! بەدلنیایەوە نایی زانیٚ ، بەلام من ئەمرۆ ئەم ریٚکەوتەی سالی کۆچی دەنووسم بۆ خویٚنەرەکان بۆ ئەوەی هەموو کەسیٚك رۆژانە فیٚری رۆژ ژمیٚری سالی کۆچی بیٚت ، ئەمرۆ ریٚکەوتی (٢٠/ ربیع أول /١٤٤٧الهجری یان کۆچی یە ..؟! دەکاتە (٢٠٢٥/٩/١٢سالی زایینیە ، بەلیٚ منیش وا گومان دەبەم ئەم هەموو نەزانینەی ئەمرۆ هۆکاریٚکە بۆ زۆری خۆش گوزەرانی کەسانی ئارەزوو باز زۆری بۆری مەلهاو یانەشەوانیەکان و کافتریا و شاری گەشتیاری بەد رەوشتی و شویٚنی رابواردن وە خەریك کردنی خەلکی بە کارو باری ناشەرعیەوە ، واز هیٚنان لەوەر گرتن و کۆکردنەوە زانیاری شەرعی ، وەیان وازهیٚنان لە مەجلیس و دانیشتنی زانایانی ئایینی ، دوور کەوتنەوە لە ئەلقەی دانشتن شەرعی ، هەروەها دوو کەوتنەوە لە کتیٚبە شەرعیە کان ، تەنانەت وای لیٚهاتووە ئەگەر کەسیٚك کتیٚبیٚکی شەرعی یان ئایینی بنووسیٚتەوە وەیان بخویٚنیٚتەوە ئەوا بە دوا کەوتوو گیٚل و نەفامی دەزانن ، بەداخەوە کەتووینەتە رۆژگاریٚکی خراپەوە بە هۆی زۆر بوونی نەزانین و نەفامی خەلکانی بەر پرس و خەلکانی بەناو خویٚندەوار کەچی ، خویٚندەواریەکەیان تەنها بۆ پر کردنی وورگ و سگ یانە ، وەیان بۆ خۆشگوزرانی پر کردنەوەی ئارەزوو قیٚزەونەکانیانە لە مەلهاو یانە شەوانیەکاندا ...؟!

بەلیٚ (خوای گەورە) فەرمانی بە پیٚغەمبەرەکەی ﷺ داوە بە فیٚربوونی زانست و زانیاری لە ئایەتیٚکی پیرۆزدا بە پیٚغەمبەری خوا ﷺ دەفەرموویٚت : قال تعالى: ﴿وَقُل رَّبِّ زِدۡنِي عِلۡمٗا ١١٤﴾ [طه : ١١٤] واته : ئەوە تۆ بڵێ: ئەی پەروەردگار زانیاریم زیاد بکە، (فەرمانی پێنەکرد بە داواکردنی زیادکردنی دونیا، بەڵکو زیاد کردنی زانست و زانیاری، بۆیە تا وەفاتی فەرمووو زانیاری لە زیاد بووندا بوو، ئەمەیش بێنرخی دونیاو بەرزی پلەوپایەی زانست دەردەخات)..؟!

- لە (ابو هريره) دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ اللهَ يُبغِضُ كلَّ جَعْظَريٍّ جوَّاظٍ سخَّابٍ بالأسواقِ جِيفةٍ باللَّيلِ حِمارٍ بالنَّهارِ عالِمٍ بأمرِ الدُّنيا جاهلٍ بأمرِ الآخِرةِ)) صحيح ابن حبان برقم (٧٢).

واتە : (خوای گەورە) توورەیە لە کەسیٚك سروشتی توندو تیژی هەبیٚت ، وەیان زۆر خۆر بیٚت ، وە لە بازارەکاندا هاوار بکات ، لاشەیەکی بۆگەن بیٚت لە شەو دا ، گویٚ دریٚژیٚك بیٚت لە رۆژدا ، زانا بیٚت لە کارو باری دونیا دا ، نەزان بیٚت لە کارو باری دوا رۆژدا ..؟!

- لە (ابو موسى الاشعرى) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ بيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ أيَّامًا، يُرْفَعُ فيها العِلْمُ، ويَنْزِلُ فيها الجَهْلُ ...)). صحيح البخاري برقم (٧٠٦٤).

واتە : بیٚ گومان لە پیٚش هاتنی قیامەتدا رۆژانیٚك هەن زانست تیایاندا هەلدەگیریٚ ، نەزانی تیایاندا دادەباریٚ و بلاو دەبیٚتەوە ...؟!

کۆکردنەوەی پارە و سامان گوێنەدان بەسەرچاوەکەی حەلالە یان حەرامە

بەلێ ئەگەر بەندەی موسلمان شەرم و ئابرووی نەبێت ئەوا ئاینەکەی کەم دەبێت ، وە ئەگەر ئایینەکەی کەم بێت ئەوا بێ گومان دەکەوێتە نێو گومرایی سەرگەردانی دا ، پاشان دەکەوێتە ناو شتە حەرامەکان و قەدەغەکراوەکان ، ئینجا گوێی پێنادات بە حەلال یان بە حەرام ، تەنها ئەوە گرنگە لە لای کە وورگ و ئارەزووەکانی تێر بکات ، سیفەتی ئاژەل هەلدەگرێ وەکو مانگا هەر لووشی دەکات گوێی پێنادات کە حەلالە یان حەرامە ..؟! سەیرەکە لەوەدایە لەم سەردەمەی ئێستا ئەوەی کە هەیەتی سەرمایەدار و دولەمەندو زنگینە ئەمە ئەو کارە دەکات ، بەس خەریکی کۆ کردنەوەی پارەیە گوێ پێنادات بەسەر چاوەی پەیداکردنی پارە مال و سامان ، تەنها ئەوە لە لای گرنگە کە چۆن کۆیان دەکاتەوە لە هەر کامە لا بۆ بێت لووشی دەکات وەیان لە سەریەك دا کۆی دەکاتەوە ، تەنانەت بەم کۆکردنەوەی پارە و مال سامانەش بروا و قەناعەتی پێ نیە هەر کۆی دەکاتەوە لەسەر ئەم دزی جەردەیی کە ئە نجامی دەدات ئینجا زولم ستەمیش لە سەری دەکات مافی خەلك دەخوات وادەزانێ گەزۆییە ..؟!هەربۆیە هەر خەریکی پارە کۆکردنەوەیە گوێ بەسەرچاوەکەی نادات بلێ . ئایا ئەمە حەلالە یان حەرامە ..؟! بێ گومان ئەمەش دیاردەیەکی زۆر روون و بەرچاو ئاشکرایە کە لەسەردەمی ئێمەدا لە ناو خەلکی روودەدات ، بە بەرچاوی خەلکی مالی حەرام لووش دەکرێت هیچ کەسێك گوێی پێنادات ئایا حەلالە یان حەرامە ، بەتایبەتیش لە نێو خەلکانێك دا کە پلە و پۆست و بەرپرسیارەتیان هەیە لە نێو دامودەزگاکانی دەولەت دا ، ئەوەی پۆستێك یان پلەیەك وەردەگرێ ئەوا راست چەپ دەکەتە ناوی وادەزانێت غەنیمەتە ، هەر خەرێکی کۆکردنەوەی پارەیە..؟!

❖ لە (ابو هريرە) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَأْتِي علَى النَّاسِ زَمانٌ لا يُبالِي المَرْءُ ما أخَذَ منه؛ أمِنَ الحَلالِ أمْ مِنَ الحَرامِ)) . صحيح البخاري برقم (٢٠٥٩).

واتە : زەمانێك بەسەر خەلكدا دێت ، مرۆڤ گرنگ نیە بەلایەوە ئەوەی وەری دەگرێ و یان پەیدای دەکات ، حەلال بێت یان حەرام ..؟!

تێبینی : بێ گومان گرنگە بزانرێت سەرچاوەکەی کە پارە و مال و سامانی پێ پەیدا دەکەی ئایان حەلالە یان حەرام ، ئەگەر شتێکیان خستە بەردەستت دەبێت لێ کۆلینەوەی بۆ بکەیت بزانیت ئایا ئەم شتە یان ئەم برە پارەیە یان ئەو خواردنە حەلالە یان حەرامە ، ئینجا وەری بگری ، جا پەیدا کردنی مال و پارە و سامان بە مامەلەکردن بێت یان بە کار کردن و پیشەیەك لە پیشەکان بێت، ئەوا دەبێت دوو بکەوینەوە لەوەی کە هەر شتێك حەرام بێت ، چونکە کۆ کردنەوەو پەیداکردن بە مالی حەرام هەر گیز زیاد ناکات ، ئەگەر لە دونیاش زیاد بکات بەلام لە ئاخیرەت بە موفلسی دەمێنێتەوە چونکە لە دونیا بە حەرام پەیدات کرد لە قیامەت مایە پووچ دەمێنێتەوە ، بۆیە ئەوەی لە دونیا هەر بە حەرامی کۆیی دەکاتەوە لە دوا رۆژ دا مایە پووچە، ئەوەش لە دونیا خۆی دەپارێزی لەمالی حەرام ، ئەوە لە دوا رۆژ دا پاداشتی گەورەی وەردەگری لەسەری ، چونکە ئەو کەسەی بۆ دونیا هەولدەدا ئەوا نەزان و جاهیل ترین کەسە ، چونکە کەسی زانا ئەوەیە براوەی قیامەت بێت ، نەك براوەی ژیانی دونیا ، خۆ لەم سەردەمەدا وای لێهاتووە ئەوەی کە هەولی بۆقیامەتی دەدا بەکەسی گێل و نەفام لە قەلەم دەدرێ ، ئەوەشی بۆ دونیا هەولدەدا پێ دەلێن : بەخوا کەسێکی سەرکەوتووە بۆ خۆی دەزانی بخوات ..؟! بەلام پێچەوانەکەی راستە هەمیشە براوەی قیامەت و دوا رۆژ سەر کەوتوو سەرفرازە لە دونیاو قیامەتدا سەر بەزەی هەتا هەتاییە، هەر بۆیە ئەگەر ئەمرۆ لێ ووردبینەوە دەبینین کەوا زۆر بەی خەلکی هەلپەیانە لەسەر کۆکردنەوەی پارە لە هەموو روویەکەوە ، جا گوێی بە حەلال و حەرامی نادەن لەم پێناوەشدا بەلێنەو پە یمانەکانی کە بە خوا و پێغەمبەرەکەی ﷺ دراوە هەلدەوەشێتەوە ، خەلکیش ئاسانکاری دەکات لە کارەکانی دا وە بازرگانی کردن مامەلەی کرین و فرۆشتنی شتە قەدەغەکراوەکان ، وەکو مەی فرۆشی یان مەمالە کردن کرین فرۆشتی بە مادە هۆشبەرەکان ، وەیان ئەو شتانەی کە حەرام کراون ، وەکو قومارو قورمارخانەکان یان ئەو یاری گەمانەی لە سەر پارە کردن دەکرێ ، ئیتر نموونەی شتە حەرام کراوە و قەدەغەکراوەکان گەلێك زۆرن خەلکی بازرگانی مامەلەیان پێ دەکات ، وەیان ئەو کەسانەی پلە و پۆست و بەر پرسن ، پارە کۆدەکاتەوە بە بەرتیل و ریشوە وەرگرتن گوێی پێنادات ..؟!

رازاندنەوەی خانوو بەرەکان بە جوان کاری کردن

بەلێ ئاماژەیەکی تریش کە لە ئێستا دا هەر زۆر باوە ، ئەویش رازاندنەوەی خانوو بەرە و مالە کان بە جوانکاری کردنی سەرنج راکێش نایاب ، ئەمەش بێ گومان بۆ هۆکاری زۆر بوونی رابواردن و بەردە رەوشتی لە شوێنەکان ، بە تایبەتی لە ناو ئەو جۆرە خەلکانەی کە بە دزیی جەردەیی تالان کردنی ولات دەولەمەند بوونە ،ئەو شوێنانەشیان بۆ رابواردنی خۆیان و بەرد رەوشتیە یان خۆشی رابواردنی خۆیانە ، زیادەرۆیی لە خانوو بەرەو مالەکانیان دەکەن بە رازاندنەوە جوانکاری کردن ، بێ گومان مالی حەرام تەرام هەر بەم شێوەیە سەرف دەکرێت بۆ خۆشی رابواردن و پر کردنەوەی ئارەزووەکانیان ، وە شانازی کردن بە خانووبەرەکەنیان بەوەی هەندێکیان ناویان لێ ناوە مەزرەعە هەندێکیش ناویان لێ ناوە دیوەخان ، هەندێکیش ناویان لێ ناوە کۆش و تەلارە ، جا سەریرەکە لەوە دایە ئەم خانووانە پرە لە پاساوان و چەکی قورس وەکو دۆشکەو بیکەیسی ، هەروەها تۆتۆمبیلی گرانبەها وەیان گوللە نەبر ، وەیان هەر لە ناو خانوو کۆشك تەلارەکان دەریاچەیان دروست کردووە ، وە باغ و باغتێکی زۆر و بە خێوە کردنی ئاژەلی کێوی لە ناو خانووبەرەکان ، هەروەها چ شتێك گران بەهایە ئەوا لە خانووبەرکانیان دەخەن ، وەیان لە دەرەوەی ولات چەندین شت دەهێنن بۆ رازاندنەوەی و جوانکاری خانوو بەرە مالەکانیان ، ئەو ئێستا لەم سەردەمە بۆ تە دیاردە یەکی بەرچاو زێدەرۆیی کردن لە مەسروف کردن بۆ خانوو بەرەکان ، وە هێلکاری کردن دیزانیکاری کردنی جوان بە بەردی حەلان و مەرمەر و چەندە بەردی گران بەها تەنانەت وای لێهاتوو هەندێك کەس جوانکاری مال خانووەکانیان لە ناوە بە زێرو زێو و گەوهەری گران بەهاش کردووە ، بێ گومان ئەمە مانای وانیە کە جوانکاری رازاندنەوە مال و خانوو بەرە حەرام بێت ، بەلکو حەرامەکە ئەوەیە زیادە رەوەی یان زیادەرۆیی لە مەسرەفی بکرێت بە فێرۆ دانی پارەو پۆل لە خانوو بەرە ، خەلکی فەقیر هەژاریش نانی ئێوارەیان نەبێت بی خۆن ، ئەمە حەرام بەلام ئەگەر تەماشای بکەین لەم سەردەمەد زۆر بەی ئەو کەسانەی کە وا دەکەن هەموو خەلکی بەر پرس و دەولەمەند بە دزینی مال و سامان خەلکە ، نەك بە حەلالی مال سامانە پەیدا کردبێت ، جا هەیە بە بازرگانی کردن بە مادەی هۆشبەرەکان جا هەیە بازرگانی کردن بە شتە قەدەغەکراو حەرام کراوەکان ، جا هەیە بەرپرسە لە دەولەت بە دزی فەزیی و جەردەیی بەرتیل وەرگرتن ئەو مال و سامانەی پەیدا کردووە ، هەر بۆیە بەم شێوەیە ئەسرافی لێ دەکات مال خانوو بەرەکەی بە جوانکاری دەرازێنێتەوە ئارەقە پێ نەکردووە ، چونکە هەر هەمووی بە حەرام پەیدای کردووە ، بۆیە بەم شێوازە سەرفی دەکات خۆی پێ هەلدکێشێ بەناوی شێخ و کێخواو ئاغا لە ناو خەلکی دا ئەمە ئاماژەکانی ئەم سەردەمەیە..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتى يَبنِيَ الناسُ بُيُوتًا يُوشُونَها وشْيَ المَرَاحِيلِ)) . اخرجه البخاري في (الأدب المفرد) برقم (٧٧٧).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاوەکو خەلکی خانووبەرە دروست دەکات و دەینەخشێنێت وەیان دەی رازێنێتەوە وك جل و بەرگ هێلکاریەکان ..؟!

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویت :قال تعالى: ﴿۞ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٣١﴾ [الأَعۡرَاف : ٣١]واتە: {قەدەغە کردنی ئیسراف کردن} [وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا] وە بخۆن و بخۆنەوە بەلاّم ئیسراف و زیادەڕۆی مەکەن، واتە: هیچ شتێك لە خۆتان حەرام مەکەن لەوەی کە خوای گەورە بۆی حەلاّل کردوون وەکو خەڵکی سەردەمی نەزانی کۆمەڵێك شتیان لە خۆیان حەرام ئەکرد وەکو باسمان کرد، یان حەرام مەخۆن حەرام خواردن ئیسراف و زیادڕەویە، هەندێك لە سەلەف دەفەرموون: (خوای گەورە هەموو زانستی پزیشکی لەم نیو ئایەتە کۆکردۆتەوە) [إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (٣١)] بە دڵنیایی خوای گەورە ئەو كەسانەی خۆش ناوێ کە ئیسراف و زیادڕەوی ئەکەن، یان ئەوانەی کە حەلاّڵ حەرام دەکەن و حەرام حەلاّڵ دەکەن..؟!

(خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ١٤١﴾ [الأَنۡعَام : ١٤١] واتە : [وَلَا تُسْرِفُوا] بەلاّم زیادڕەوی مەکەن لە خواردندا، یان لە هەموو شتێکدا تەنانەت لە صەدەقەو خێریشدا [إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (١٤١)] بە دڵنیایی خوای گەورە ئەو کەسانەی خۆش ناوێ کە ئیسراف و زیادڕەوی ئەکەن..؟!

جوانكاری رازاندنەوەی مەزگەوتەكان شانازی پێوە كردن

بەلێ لە بنچینەدا مەزگەوتەكانی شوێنی پەرستن و عیبادەت كردنی موسلمانانە، رۆلیان هەیە بۆ پەرستنی (خوای تاك تەنها) ، هەر بۆیە بەندەی موسلمانان دروستی دەكات بۆ ئەوەی چاكە و پاداشتی دەست كەوێت ، بەلام لە كۆتایی رۆژی دوایی دا هەندێك لە خەلكی مەزگەوت دروست دەكەن و دەیزارێنەوە و جوانكاری بۆ دەكەن ، جا زۆر بەی ئەو خەلكانەی كە دروستی دەكەن شانازی بە جوان كاری رازاندنەوەی مەزگەوتەكەی دەكات ، كەوا دروستی كردووە لەگەل ئەوەشدا لەوانەیە هۆكارەكانی پێش كەوتنی تەكنەلۆجیا راگەیاندن دەرییخات ، وە بێ گومان دلە كانی نوێژ خوێن لە خوا پەرستی عیبادەت خەریك دەكات بۆ سەیر كردن سەر سورمانی جوانكاری رازاندنەوەی مەزرگەوتە ، جا هەر بەم هۆیەشەوە هەیانە مەزگەوتە بەناوی خۆیان دەكەن كەس بۆیی نیە دەست كاری بكات ، وەیان هەیانە ووتار بێژ لە مەزگەوتەی بە كەیفی خۆی دادەنی ، وەیان دەری دەكات لە مەزگەوتەكەی لە ووتاردان چونكە مەزگەوتەكەی دروست كردووە خۆی هەموو سەرپەرشتی دەكات ، وە هەشیانە بۆ ریایی ناو ناوبانگ مەزگەوتەكەی دروست كردووە ئینجا دەرازێنێنەوە جوانكاری دەكات ، تەنها بۆ ئەوەی بلێن : مەزگەوتی فلانكە خۆشە یان جوانكاری رازادنەوەی زۆری تێدایە ، بێ گومان لەم سەردەمە دا هەر مەزگەوتێك ئەگەر لە شارێك یان گەرەكێك وەیان گوندێك دورست كرابێت ، ئەوا هی چەندە هۆز و قەبیلە و كۆمەل و دەستە و حزبێكە ناویان ناوە ، ئینجا مەزگەوتەكان قورەغكراون بەسەر ئەم دەستە و گروپ كۆمەلە كەسانە یان هۆز قبلەدا ، هەر بۆیە پێشبركێ و مونافەسەی یەكتری دەكەن لە سەر رازاندەوە و جونكاری ناو لێ ناو شتی تریشەوە ، وەیان لەسەر جیاوازی لە مەزهەب و بیرو باوەر حزب و كۆمەلەوە ، هەیانە بۆ موجامەلە كردن بۆ بەرپرسان ناوی كەسایەتی سەر كردەكان لە مەزگەوتەكان دەنێن ، وەیان بۆ خاتری ئەوان مەزگەوتەكان دروست دەكەن ئینجا بە جوانترین شێوە دەی رازینەوە و جوانكاری لە مەزگەوتەكانی (خوای گەورە) دا دەكەن ، وەكو باسمان كرد حەرام نیە جوانكاری رازاندەوەی شتەكان بەلام زێدەرۆیی لە هیچ شتێك دا نەكرێ ، بۆیە لە زێدەریی زیادە مەسرف كردن لە هەرشتێك حەرامە ، هەر وەك (خوای گەورە) ئیسراف و زێدە رۆیی حەرام كردووە تەنانەت لە مەزگەوتەكانیش دا ..؟!

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویێت :قال تعالى: ﴿۞ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٣١﴾ [الأَعۡرَاف : ٣١]واتە: {قەدەغە كردنی ئیسراف كردن} [وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا] وە بخۆن و بخۆنەوە بەڵام ئیسراف و زیادەڕۆی مەكەن، واتە: هیچ شتێك لە خۆتان حەرام مەكەن لەوەی كە خوای گەورە بۆی حەڵاڵ كردوون وەكو خەڵكی سەردەمی نەزانی كۆمەڵێك شتیان لە خۆیان حەرام ئەكرد وەكو باسمان كرد، یان حەرام مەخۆن حەرام خواردن ئیسراف و زیادڕەویە، هەندێك لە سەلەف دەفەرموون: (خوای گەورە هەموو زانستی پزیشكی لەم نیو ئایەتە كۆكردۆتەوە) [إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (٣١)] بە دڵنیایی خوای گەورە ئەو كەسانەی خۆش ناوێ كە ئیسراف و زیادڕەوی ئەكەن، یان ئەوانەی كە حەڵاڵ حەرام دەكەن و حەرام حەڵاڵ دەكەن..؟!

(خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ١٤١﴾ [الأَنۡعَام : ١٤١] واتە : [وَلَا تُسْرِفُوا] بەڵام زیادڕەوی مەكەن لە خواردندا، یان لە هەموو شتێكدا تەنانەت لە صەدەقەو خێریشدا [إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (١٤١)] بە دڵنیایی خوای گەورە ئەو كەسانەی خۆش ناوێ كە ئیسراف و زیادڕەوی ئەكەن..؟!

❖ لە (ئەنەسی كوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ السَّاعةُ حتَّى يتباهَى النَّاسُ في المساجِدِ)) . سنن ابن ماجە برقم (٦١٠) ، ابن حبان برقم (١٦١٤) ، ابو داود برقم (٤٤٩).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاكو خەلكی شانازی دەكان بە مەزگەوتەكان ..؟!

لە (عبدللە كوری عباس) – خوا لێ رازی بێت – دەلێت : مەزگەوتەكتن دەرازێننەوە وەك چۆن جوولەكەو گاورەكان پەرستنەكانیان یان مەعبەدەكانی خۆیان دەرازێننەوە ..؟!

ئیمامی (البغوی) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : دەرست كردنی بەرزی بینایەكەو درێژە پێدانی و لەرستیدا جوولەكەو گاورەكانیش مەعبەدەكانی خۆیان دەرازاندەوە لەو كاتەدا لە كتێبەكانی خۆیان لایاندو گۆریان واتە : (تعریف و تبدیل) یان كرد ..؟! فتح الباری (١٧٥/٢).

تێبینی : ئەمە مانای ئەوە نیە كە مەزگەوتەكان پشتگوێ بخرێت یاخود بەلاوازی دروست بكرێت ، بەلكو تەنها مەبەستەكە زیادەرەویە یان زیادە ئیسراف كردنە لە شتی گرابەها وەكو نەخش نیگارو گلۆپی گران بەها بە دەرەجەیەك ئەگەر نرخی تێچووەكانی زۆربی وەكو كریستال گران بەهاكان ، چونكە شتی پێویستر هەیە بۆی خەرج بكرێت ، یان چەند مەزگەوتێكی تری پی دروست دەكرێ لەو شوێنانەی كە پێویستە موسلمانان پەرستنی خۆیان تێدا بكەن ، وەكو گوندە دوورە دەستەكان ، یان ئەو شوێنانەی مەزگەوتی لێ نیە ، وەیان ئەم پارەی بەسەر هەژاران دابەش بكرێ..؟!

بەرز بوونەوەی نرخی مارەیی ئافرەتـان پاشان دابەزینی

بەرزبوونەوەی نرخی ئەسپ و پاشان دابەزینی

بەلیْ ئاماژەیەكی تریش لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی ئەوەیە كە بەرز بوونەوەی نرخی مارەیی ئافرەتانە پاشان دابەزینی ، وەیان بەرز بوونەوەی نرخی ئەسپ و وولاخە پاشان دابەزینی ، هەلبەتە ئەوەی كە لەم سەردەمە روودەدات بەرز بوونەوەی مارەیی ئافرەتان ، كە لە زۆر شوێن و جێگادا نرخەكەی ئەوەندە بەرزە مەزەندە ناكریْ ، هەیە مارەیی ئافرەت دەكاتە بە چەند كیلۆ زێر لەسەردەمە دا بینراوە ، هەیە پارەیەكی زۆر داوا دەكات لە سەر مارەیەكەی ، بۆیە وا خەریكە لەم سەردەمەدا گە نجان هاوسەر گیری نەكەن ، بە هۆی بەرز بوونەوەی نرخی مارەیی ، وەیان ئافرەتان لە كاتی خواستن دا دوایی پێداویستی زۆر لە پیاوەكە دەكەن ، بۆ نموونە مارەیەكەی ئەوەندە زێری لیْ داوادەكات كە بۆی نەكریْ ، وەیان داوایی خانوو مالی جیاو ئۆتۆمبێلی گران بەها ، وەیان داوای گەشت و سەفەری لیْ دەكات لە دەرەوەی ولات ، ئیتر ئەم نرخ بەرز بوونەوەیە لە ناو خەلكی دا بۆتە دیاردەو چاو لیْ كەری كردن ، بە شێوەیەكی گشتی نرخی مارەیی ئافرەت لەم سەردەمە بەرز بۆتەوە ، هەر لە بەر ئەم هۆكارەشە گە نجان ناتوانن هاوسەر گیری بكەن ، بە رێژەیەكی یەكجار زۆر كچان شوویان نەكردووە ، ب تایبەتی ئەوانەی داوایی زۆری مارەیی دەكەن بە دوایی ئارەزووەكانی دونیادان ، چونكە یەكەم داوایان زێری زۆرە خانووی بەتەنها و ئۆتۆمبیلی گران بەهاو ، خەرجی زۆر دەكەوێت لەسەر پیاوەكە ، بەلام هەشیانە ئیمانداره تەنها قورئانێك دەكاتە مارەیەكەی خۆی بەلام بیْ گومان ئەو رێژەیە هەر زۆر كەمە لە ناو كۆمەلگادا ، هەر بۆیەش لەم سەردەمە دا هاوسەرگیری ئەستەم بووە ، جیابوونەوە لە یەكتری زیادی كردووە ، چونكە نرخی مارەیی بەرز بۆتەوە ، بەلام ئەگەر سەرنجێك بدەین لە رابردوودا دەربارەی نرخی ئەسپ و وولاخەكان ، پێچەوانە بۆتەوە لە گەل مارەیی ئافرەتـان دا ، لە سەردەمی را بردوو نرخی ئەسپ و وولاخەكان زۆر گران بووە ، بەتایبەتی لە سەدەكانی رابردوو دا پێش هاتنی تەكنەلۆجیاو ئامرازەكانی گواستنەوە وەكو ئۆتۆمبیل و فرۆكەو شەمەندەفەر ،ئێستا ئۆتۆمبێل و فرۆكەو شەمەندەفەری پێش كەوتوو هەن نرخەكەیان خەیالیە ، وە بە پێچەوانەوە نرخی ئەسپ و وولاخەكان دابەزیوە ، ئێستا نرخی ئەسپ دابەزیوە گران بەها نیە ، واتە : زۆر كەس دەتوانی بیان كریْ نرخەكەی كەمترە لە چاو سەردەمانی رابردوو دا ، ئیتر بۆ بەرز بوونەوەی نرخی ئەسپ و ووخەكان لە ئاینده دا (خوای گەورە) زاناترە ، بەلام وا دیارە لە ئێستا دا نرخیان دابەزیوە ، بەرز نەبۆ تەوە دەكریْ بەرز بێتەوە ، وەیان هەر لەم نرخە دا بمێنیْ بەلام ئەوە یان (خوای گەورە) زاناترە ، بۆ مارەیی ئافرەتـانیش ئێستا نرخیان بەرزە بەلام ئەوانی دەكریْ نرخەكەی دابەزیْ ، ئەمەشیان (خوای گەورە) زاناترە ..؟!

❖ لە (عبد الله كوری مسعود) – خوا لیْ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ السَّاعةُ حتَّى تُتَّخذَ المساجدُ طرُقًا، وحتَّى يسلِّمَ الرَّجلُ علَى الرَّجلِ بالمعرِفةِ، وحتَّى تتَّجِرَ المرأةُ وزوجُها، وحتَّى تغلوَ الخيلُ والنِّساءُ، ثمَّ ترخُصَ فلا تَغلو إلى يومِ القيامةِ)) . اخرجه الطبراني (٣٤٣/٩) برقم (٩٤٨٦) ، الحاكم برقم (٨٣٧٩)، البيهقي (٣٤٥٦).

واتە : لە نیشانەكانی رۆژی دوایی ئەوەیە مەزگەوتەكان ببنە جێگای حەوانەوە و كاری تایبەتی ، وە پیاو تەنها سەلام لە پیاوێك دەكات كە بیناسێت ، ئافرەت و پیاو پێكەوە بازرگانی دەكات ، وە هەروەها نرخی مارەیی ئافرەت و نرخی ئەسپ و وولاخە بەرز دەبێتەوە ، پاشان دادە بەزێت و چیتر بەرز نابێتەوە ..؟!

تێبینی : دەربارەی نرخی مارەیی ئافرەن ئێستا لەم سەردەمەدا بەرز بۆ تەوە ، بەلام بە پیْ ئەم فەرموودەیە لە داهاتوو دا نرخی مارەی ئافرەتـان دادەبەزی چیتر نرخەكەی بەرز نابێتەوە ، ، دەربارەی نرخی ئەسپ و وولاخەكان ئێستا لە دابەزینە بەلام چیتر نرخەكەی بەرز نابێتەوە لە داهاتوو دا ، (الله أعلم) یان (خوای گەورە) زاناترە ..؟!

ئەو کاتەی ئەمانەت یان سپاردە دەبێتە دەستکەوت و غەنیمەت

بێ گومان ئاماژەیەکی تریش لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ئەوەیە کە ئەمانەت یان سپاردە ببێتە دەستکەوت و غەنیمەت ، بەلێ (غەنیمەت) بریتیە لەو دەستکەوتانەی سوپایی موسلمانان کە موجاهیدەکان بە دەستیان دەکەوێت لە بەرانبەر دووژمنەکانیان ، واتە : غەنیمەتی جەنگی یان دەست کەوتی جەنگی حەلالە بۆ سوپایی موسلمانان یان بۆ موجاهیدەکان ،ئەمەش پاداشتێکی (خوای گەورە) لە پیناوی جیهاد کردن بۆ موجاهیدەکان ، کەواتە : دەست کەوت و غەنیمەت حەلال کراوە بۆ جەنگاوەرکان ،هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِى ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ كَىۡ لَا يَكُونَ دُولَةَۢ بَيۡنَ ٱلۡأَغۡنِيَآءِ مِنكُمۡ﴾ [الحَشر : ٧] واتە: {دابەشکردنی (فەیء)} [مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى] ئینجا ئەم ماڵ و (فەیئە) کە دەست موسڵمانان ئەکەوێ لە ماڵی کافران لە هەر شارو وڵاتێك بێت بەبێ جەنگ و شەڕو کوشتار ئەمە بۆ خوای گەورەیەو خوای گەورە خۆی دیاری ئەكات، وە بۆ پێغەمبەری خوایە - صلى الله عليه وسلم - ، وە بۆ خزمەکانی پێغەمبەری خوایە - صلى الله عليه وسلم - ، وە بۆ ئەو کەسانەیە کە هەتیو و بێ باوکن، خزمەکانی پێغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - (بەنو هاشم و بەنو عبدالمطلب) ئەگرێتەوە ئەوانەی کە زەکات و صەدەقەیان لەسەر حەرام بووە، ئەمان مافیان بۆ دانراوە لەو فەیئەدا [وَالْمَسَاكِينِ] وە ئەوەی کە فەقیرو هەژارە [وَابْنِ السَّبِيلِ] وە ئەوەی کە ڕێبوارە بەشی ئەمانەی هەمووی تیادایە [كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ] تا کۆنەبێتەوە لەلای دەوڵەمەندەکان و بەسەر هەژاندا زاڵ بن..؟!

بەلام ئەمانەت و سپاردە دەبێت پارێزگاری لێ بکرێت وە بیپارێزی ئینجا دوا تر بە سەلامەتی بۆ خاوەنەکەی بگەرێنیتەوە ، هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ أَن تُؤَدُّواْ ٱلۡأَمَٰنَٰتِ إِلَىٰٓ أَهۡلِهَا﴾ [النِّسَاء : ٥٨] واتە : {فەرمانکردن بە گەڕاندنەوەی راسپاردە بە خاوەنەکانیان} [إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا] بە دڵنیایی خوای گەورە فەرمانتان پێ دەکات کە ئەمانەتەکان بگەڕێننەوە بۆ خاوەنی خۆیان، ئەم ئایەتە هەرچەندە ئایەتێکی مەدەنییە لە دوای کۆچکردنی پێغەمبەر- صلى الله عليه وسلم - بۆ مەدینە دابەزیوە، بەڵام لەناو مەککەدا دابەزیوە لەسەر گەڕاندنەوەی کلیلەکانی کەعبەی پیرۆز بۆ خاوەنەکەی کە (عثمان بن أبي طلحة) بوو..؟!

❖ لە (ابو هريرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((إذا اتُّخذ الفيءُ دُولًا، والأمانةُ مغنمًا ، والزكاةُ مَغرمًا ، وتُعُلِّمَ لغيرِ الدينِ، وأطاعَ الرجلُ امرأتَه، وعقَّ أمَّه، وأدنى صديقَه، وأقصى أباه، وظهرتِ الأصواتُ في المساجدِ، وسادَ القبيلةَ فاسقُهم، وكان زعيمُ القومِ أرذلَهُم، وأُكرِمَ الرجلُ مَخافةَ شرِّه، وظهرتِ القيناتُ والمعازفُ، وشُربتِ الخمورُ، ولَعن آخرُ هذه الأمةِ أولَها. فليترقبوا عند ذلك ريحًا حمراءَ وزلزلةً وخسفًا ومَسخًا وقذفًا وآياتٍ تتابعُ كنظامٍ بالٍ قُطع سلكُه فتتابعَ)) . الشيخ ابن باز في (التحفة الكريمة) ص (٧٩)، سنن الترمذي برقم (٢٢١١).

واتە : ئەگەر دەست کەوت لە نێوان دەولەمەندەکان دابە شکراو ، ئەمانەتیش وەیان سپاردە بووە بە دەست کەوت ، وە زەکات دانیش زەرەرو غەرامە ، فێر بوونیش بووە غەیری دین بوو ، وە پیاوێك ملکەچی ژنکەی بکات و مافی دایکی پێشەل بکات و لە گەل برادەرەکانی نزیك بێتەوە دایك و باوکیشی پشت گوێ بخات ، وە دەنگە دەنگ لە ناو مەزگەوتەکان ، وەیان سەرۆکی یان گەورەیی هۆزێك یان خێلی وەیان دەستەیەك خراپترین کەس بێت ، وە رێزگرتنی پیاوێك لە ترسی ستەم و شەرەکەی و ، دەرکەوتنی گۆرانی بێژ و سەماکەرو مۆسیقا ، وە مەی بە ئاشکرا بخورێتەوە ،کۆتایی ئۆممەت نەفەرت لە ئۆممەتی پێش خۆی بکات ، با لەو کاتەدا چاوەرێی بایەکی سوور بکەن و ، بوومە لەرزەو زەوی رووچوون ، وە چۆن تەسبێحێك داوەکەی بە پێست و دەنکە کانی بە دوایی یەکدا دێن ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودیە ئاماژەیەکە لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی لەم سەردەمەی ئێستادا ، چونکە ئەمانەت و سپاردە دەدرێتە کەسانێك بۆ ئەوەی پارێزگاری لێ بکات ، بە سەلامەتی وەکو چاوی خۆی بیپارێزی ، بەتایبەتی پلە و پۆست و بەر پرسیاریەتی و ئەمانەت ، بەلام ئەو ئەوەندە گەندە و خراپە وای دای دەنێت کەوا ئەو پلەو پۆست وشتە کە لە بەر دەستیەتی بە غەنیمەت پێ بەخشراوە ، ئینجا خیانەت و ناپاکی لێ دەکات دزی فیزی گەندەلی بەرتیل وەرگرتن لە سەر ئەم پلە وپۆستە دەکات ، بە چاکی ناپپارێزێت ، سەیرەکە لەوەدا بە غەنیمەتی دەزانێ ، ئێ کە غەنیمەتی حەلال کراوە ، کەچی نازانی ئەوەی لە بەردەستیەتی غەنیمەت نیە و ئەمانەت و سپاردەیە ، ئەگەر دەستی بۆ ببات ئەوا حەرامە و دزی خیانەت و ناپاکیە لەو ئەمانەت و سپاردەیە ، ئینجا زۆر جار خەلکانێك هەیە خانوویەکیان بەناوی کەسێك کردووە وەك ئەمانەت بەلام کە سەکە لێ گەلدەگەرێتەوە خانووەکە داگیر دەکات خیانەت لە ئەمانەتە و سپاردە کە دەکات ، وەیان کەسێك بری پارەی لە لای کەسێك داناوە بە ئەمانەت و سپاردە ، دواتر بۆی ناگەرێنێتەوە خیانەتی لێ دەکات ، وەیان لە دەولەت کەسێك پلەو پۆستێك بە ئەمانەت و سپاردە وەردەگرێ ، ئەویش ناپارێزی خیانەت و ناپاکی لێ دەکات دەست دەکات بە تەخشان و پەخشانی پلە و پۆستەکەی هەرچی داهات و ئەمانەت و سپاردە هەیە لە سەر پۆستەکەی ئەوا دەی بەخشێتەوە بە خەلکی نزیکی خۆی کەس و کارەکەی و ئینجا ئەو بەر پرسیارەتەی کەوەر گرتووە بەرتیل و ریشوەی وەردەگرێ لەسەری ، یان دەست دەکات بە دزی فزی حەرام خواردن لە ئامانەتە کەو سپاردەکەی ، چونکە پێی وایە ئەوا ئەمە غەنیمەت بەو بەخشراوە ، کەچی نازانی ئەمانەت خیانەت لە ئەمانەت و سپاردەکەی دەکات ، ئەمرۆیە کە تێدا دەژین لەسەردەمەدا ئەمانەت و سپاردە بۆ تە غەنیمەت ودەستکەوت.

زانستی شەرعی دەکەوێتە دەست مندالان

بەلیٚ لە سەردەمی پیٚغەمبەری خوا ﷺ ئەو خەلکانەی داوای زانست و زانیاریان دەکرد لە گەورە زانایان و تیٚگەیشتووان بوون ، وە کو هاوەلانی پیٚغەمبەری خوا ﷺ چوار خەلیفەکەی راشدین (ابو بکر ، عمر ، عوسمان ، علی) (عبدالله کوری عمر) و (عبدالله کوری مسعود) و (جابری کوری عبدالله) و (ابو هریره) هاوەلانی تریش – خوا لیٚ یان رازی بیٚت – هەروەها لە تابعیەکان یان شویٚن کەوتووان وەکو (الحسن البصری) و (سعید بن المسیب) و (عروه بن الزبیر) و (مجاهد بن جبر) و (سعید بن جبیر) و (عکرمه موالی ابن عباس) – رەحمەتی خوا یان لیٚ بیٚت – هەروەها تابیعی تابعین واتە شویٚن کەوتووی شویٚن کەوتوان وەکو (سفیان الثوري) و (الاوزاعي) و (ربیعة بن هرمز) و (الحسن بن صالح) ، هەروەها پیٚشەوایەکانی ئیسلام وەکو چوار مەزهەبەکە (ئیمام شافعی ، ئیمام مالك ، ئیمام ابو حەنیفە ، ئیمام احمد کوری حەنبل)، هەورەها فەرموودەناسەکان وەکو (ئیمام البخاری ، ئیمام المسلم ، ئیمام الترمذي ، ئیمام ابو داود ، ئیمام النسائي ، ئیمام ابو ماجه ، ئیمام ابو خزیمة ، ئیمام ابن حبان ، ئیمام الدارمي) ، هەروەها زانایانی تریش وەکو (ابن کثیر) و (ابن ابي دنیا) و (ئیمامي البغوي) و (ابن حجر) و (ئیمامي الطبري) و (شیخ ئیسلام ابن تیمیه) و (ابن القیم) ، هەروەها زانایانی سەردەمیش وەکو (شیخ محمد بن عبدالوهاب) و (شیخ الالبانی) و (شیخ ابن باز) و (شیخ ابن عثیمین) و (شَیخ صالح بن الفوزان) و (شَیخ محمد بن صالم المنجد)و (شیخ عثمان الخمیس) و (شیخ محمد حسان) و (شیخ عدنان العرعور) و (شیخ صالح اللحیدان) و (شیخ عبداللطیف احمد مصطفي) کە زانایەکی کوردی کوردستانە..؟!

بەلیٚ ئەوانە کە باسمان کردن لە زانایانی ئاینین کە هەریەکەوە لە بواریٚکی ئایین شارازایە هەیە عقیدەو بیرو باوەر هەیە لە فقە یان شەریعەت شارەزایە ، هەیە لە تەفسیری قورئانی پیرۆز هەیە شارەزایە لە فەرموودە ناسی ، هەریەکەو زانایە لە بوارەکەی خۆی لە شەریعەتی ئاینی پیرۆزی ئیسلام ، بەلام وەکو ئاماژەمان پیٚ دا سەردەمیٚك دیٚت زانست و زانیاری دەکەویٚتە دەست مندالان ، ئەمەش ئاماژەیەکە لە ئاماژەکانی نزیك بوونەوەی رۆژی کۆتایی ، بۆیە کە زانست کەوتە دەست هەرزەکارو مندالان ئەوە رۆژی کۆتایی نزیك دەبیٚتەوە ، چونکە ئەوان هیٚشتا باش تیٚگەیشتنیان لاوازە بە زانستی شەرعیەوە ، کەم لە زانست زانیاری شەرعی دەگەن ، وە بەبیٚ زانست فتوا بۆ خەلکی دەدەن ،بۆ یە لەم ئەکە سەرنجیٚك بەدەینە ئەم سەردەمە زاناکان زۆر کەم بوونە ، ئەوەی هەیە زانست زانیاری کەو تۆتە دەستی مندالان بە کەیفی خۆیان راو بۆچوونیان هەیە و بە کەیفی خۆیان فتوا دەردەکەن لە بەرژەوەندی خۆیان و دەسەلاتداران و بەرپرسەکان ، بۆیە ئەو کەسانە خۆیان و خەلکیش گومرا دەکەن ، هەر بۆیە خەلکی لەم سەردەمە بەدەست مەلاو کەسی نەزانەوە گیریان خواردووە لە سەر فتواکانیان ، هەیەنە لە بەرژەوەندی ستەمکار فتوا دەدات ، هەیانە خەلکی تەکفیر دەکات ، هەیانە بە نەزانی فتوادەدات خەلکی گومرا دەکات ، جا سەریرەکە لەوە دایە لەم سەردەمە مەلاکان ئەوانەی هەرزەکارو تازە پیٚگەیشتوون ، بەناوی ئایینەوە چەندین کارو کردەوەی خراپ ئە نجامدەدان هەیانە بۆ خۆ هەلبژاردنی پەرلەمان دەچیٚ ئاهەنگ و شاری سازدەکات ، هەیانە قسەی هیچ و پووچ دەکات شەرم ناکات کە مەندیلی مەلایەتی لەسەر کردووە ، جا ئەم سەردەمیە کە پیٚغەمبەری خوا ﷺ دەفەرموویٚت : زانست و زانیاری دەکەویٚتە دەستی کەسانی نەزان و مندال و هەرزەکارەکان ، کە ئەمەش ئاماژەیەکە لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ..؟!

❖ لە (ابو ئەمیەی الجمحی) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە لە پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ من أشراطِ الساعةِ أنْ يُلتمسَ العلمُ عند الأصاغرِ)) . شيخ الالباني في (صحيح الجامع) برقم (٢٢٠٧).

واتە : لە نیشانەکانی رۆژی دوایی ئەمەیە زانست بکەویچتە دەست بچووك و مندالان ..؟!

تیٚبینی : پرسیاریان لە پیٚشەوا (عبدالله کوری مبارك) – رەحمەتی خوا لیٚ بیٚت – کرد دەربارەی بچووك و مندالان ووتی : (ئەو کەسانەن کە بە کەیفی خۆیان ، وەیان بەرای بۆچوونی خۆیان قسە دەکەن ..؟! واتە : ئەو فتوا دانەیان لە زانستی شەرعی دانیە یان چە پساونین ، چونکە ووردە کاری و لیٚ کۆلینەوە ناکەن لە فتوادان ، بە مانایەکی تر لە بەرکی خۆیان فتوا دەردەهیٚنن ، چونکە هیچ بەلگەی شەرعیە یان پیٚ نیە ..؟!

لە (عبدلله کوری مسعود) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەلیٚت : هیٚشتا خەلك لە خیٚرو چاکەدان مادام زانست و زانیاری لە هاوەلانی پیٚغەمبەری خوا ﷺ و لە گەورەکانیان وەردەگرن ، بەلام ئەگەر زانستەکانیان لە لایەن مندالانەوە وەرگرت ئەوا حەزو ئارەزووکانیان پەرت و بلاو دەبیٚت وە بەهیلاك دەچن ..؟!

وازهێنان لە حوکمەکانی قورئانی پیرۆز

بەڵێ ئاماژەیەکی تر لە ئاماژەکان ئەوەی سەردەمێك دادێ وازهێنانە لە حوکمەکانی قورئانی پیرۆزە ، بەداخەوە لە زۆربەی ولاتە ئیسلامیەکان ئەم نیشانەیە دەرکەوتووە وەکو ئەوەی کە حوکم بە ئەحکامە شەریعیەکانی ئیسلام ناکەن ، تەنها ئەوانە نەبێ کە پەیوەندیان بە کاروباری هاوسەرگیری و تەلاق دان و میراتەوە هەیە ، بەلام مامەلەکردنی بازرگانی بابەتە دارایەکان کە پەیوەندی بە ریبا سوو خۆری هەیە پشت گوێی دەخەن ، هەروەها ئەو بابەتانەی پەیوەندی بە دزی کردن و ریشوەو بەرتیل هەیە ئەویش پشت گوێی دەخەن سزاکانی جێ بەجێ ناکەن ، وەیان حەددەی شەریعی وەکو تاوانی بەرتیل و تاوانی دزی کردن تاوانی زینا و داوێن پیسی و تاوانی کوشتنی بەناحەق واتە : بەمانایەکی تر سنوورە شەرعیەکانی زۆر بەیان پشت گوێی خستووە سزاکان جێ بەجێ ناکەن ، جگە لەمانەش جێ بەجێ نەکردنی بە یاسا دەرچوونی قەدەغەکردنی فەرە ژنی لە ناو گۆمەلگایی موسلمانان ، هەروەها دەر کردنی یاسایی جەندەل ، وەیان دەلێن هەندێك ئایەتی قورئانی پیرۆز بۆ ئێستا بەکار نایەتی وەکو ئایەتەکانی قتال وەیان ئایەتەکانی جیهاد کردن ، ئەمانە حوکمی قورئان جێ بەجێ ناکەن و ئینجا پرو بەهانە دەهێنەوە خەلکی بەم شێوەیە بۆ ئایەتەکانی قورئان جەواشەکاری بۆ دەکەن ، تەنها بۆ ئەوەی واز لە حوکمە قورئانیەکان بهێنن خۆیان لێ دوور کەونەوە ، بەلام هەزاران جار بەداخەوە ئەم حوکمرانانەی ئێستا لە زۆر بەی ولاتانی ئیسلامی دا پەنا بۆ حوکمی تاغووتی ولاتانی رۆژئاوا دەبەن وەکو ولاتانی ئەورووپا فەرنساو بەریتانیاو سویسرا و سوید ، هەروەها ولاتی ئەمریکا ، کە ئەوان ئایینەکەی خۆیان لە بیر کردووە پەرستگاکانیان و کەنیسەکانیان دەفرۆشن خەلکی رووەکە بێ دینی وەیان ئەلحاد بوون پەرەس سەندوە ، لەم ولاتانە یاسا و قانوونی جەندەل و رەگەز بازی پەرە پێدەدەن ، کەچی ولاتانی ئیسلام دەچن ئەم یاسا قانوونەی ئەم ولاتانە لە سەر موسلمانان جێ بەجێ دەکەن ، وەیان فەرهەنگ و سیستەمی سویدی دەهێنن بۆ پەروەردەکردنی مندالانی موسلمانان ، کەچی تەنها قورئانی پیرۆز بەسە و کافیە بۆ ژیانی دونیاو ژیانی دوارۆژ بۆ پەروەردەکردنی مندالانی موسلمانان لە باغچەی ساوایان و تاکو قۆناغی سەرەتایی دواناوەندی و ئامادەیی پە یمانگاو زانکو قوناغەکانی تریش تەنها قورئانی پیرۆز بەس بۆ پەروەردە کردن و فێر کردنی زانست زانیاری ، بەلام بەداخەوە واز لە کتێبە پیرۆزە هێنراوە پەرە بە پەرتووکەکانی رۆژ ئاوا دەدرێت لەم سەردەمەدا ...؟!

قال تعالى: ﴿وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَـٰفِرُونَ ﴿٤٤﴾﴾ [المَائـِدَة : ٤٤] واتە : وەهەر کەسێك حوکم بەو قورئانە پیرۆزە نەکات کە خوای گەورە دایبەزاندووە [فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ (٤٤)] ئا ئەو کەسانە کافرن، ئەمە لەسەر جوولەکە دابەزیووە بەڵام موسڵمانیش ئەگرێتەوە کە حوکم بەقورئانی پیرۆز نەکەن، (ابن عباس) دەفەرمووێ: هەر کەسێك ئینکاری حوکمی خوای گەورە بکات ئەوە کافر ئەبێ بەڵام دانی پیادا بنێ و حوکمی پێ نەکات ئەوە زاڵمەو فاسقە، وە لە ڕیوایەتێکی تر ئەفەرمووێ: ئەمە کوفرێك نیە کە لە دینی ئیسلام دەرتان بکات بەڵکو کوفری بچووکە (كُفْرٌ دُونَ كُفْرٍ)، وە دەفەرمێت: ئەمە ئەو کوفرە نیە کە ئێوە بۆی دەچن، (طاوس) دەفەرمێت: کوفرێك نیە لە ئیسلام دەرت بکات، ئەگەر کەسێك سووکایەتی بە حوکمی خوای گەورە کرد، یاخود بەحەڵاڵی زانی کە حوکم بەغەیری قورئان بکات، یان ئینکاری حوکمی خوای گەورەی کرد، یان بەکۆنەپەرستی ناوی برد، یاخود ئەگەر وتی: حوکمی خواو حوکمی غەیری خوا یەکسانەو وەکو یەك وایەو جیاوازی نیە، یان وتی: حوکمی خوا باشترەو دروستە کار بە غەیری قورئانیش بکەی، ئەمانە هەمووی کافر ئەبێ، بەڵام ئەگەر دانی بە حوکمی خوای گەورەدا نا بەڵام ئیشی پێ نەکرد ئەوکاتە کافر نابێ و زاڵم و فاسقە..؟!

قال تعالى: ﴿وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّـٰلِمُونَ ﴿٤٥﴾﴾ [المَائـِدَة : ٤٥] واتە : وە هەر کەسێك حوکم نەکات بەو کتابەی کە خوای گەورە دایبەزاندووە [فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (٤٥)] ئەو کەسانە زاڵم و ستەمکارن..؟!

قال تعالى: ﴿وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَـٰسِقُونَ ﴿٤٧﴾﴾ [المَائـِدَة : ٤٧] واتە : وە هەر کەسێك حوکم نەکات بەو قورئانەی کە خوای گەورە دایبەزاندۆتە خوارەوە [فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (٤٧)] ئەوا ئەو کەسانە فاسقن و لە گوێڕایەڵی خوا دەرچوونە..؟!

❖ لە (ابو أمامه الباهلی) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَتُنتَقَضَنَّ عُرى الإسلامِ عُروةً عُروةً، فكُلَّما انتَقَضَت عُروةٌ تَشَبَّثَ النَّاسُ بالتي تليها، فأَوَّلُهنَّ نَقضًا الحُكمُ، وآخِرُهنَّ الصَّلاةُ)) .

للسيوطي في (الجامع الصغير) برقم (٧٢١٤) ، ابن باز في (مجموع فتاوى) (١١٠/٢٥).

واتە : ئەوانەی کە پالپشتی ئیسلام دەکەن هێدی هێدی نامێنێت و دەپووکێنەوە واتە : لاواز دەبن ، وە هەر کاتێك پالپشت و روکنێك نەما خەلکی تەشەبووس بەوەی دوای ئەوان دەکات ، یەکەم شت کە نامێنێت حوکم کردنە وە کۆتاییەکەشیان نوێژ کردنە ..؟!

تێبینی : بێ گومان لەم سەردەمە دا بەتایبەتی فەرمانرەواکان و دەسەلاتدارەکان ئەوەی حوکمی قورئانی پیرۆزە خۆیان لێ بەدوور دەگرن ، تەنها لەبەر ئەوەی دلی رۆژئاوایەکان لە خۆیان رازی بکەن ، کەچی نازان بە دەستی خۆیان چال بۆ خۆیان بۆ گەل نەتەوەکەشیان هەلدەکەنن ، چونکە هەر گەل و نەتەوەیەك یاسا کار پێکراوە کانی رۆژئاوا جێ بەجێ بکە ئەوا وەکو وان مال وێران دەبن لە دونیان لە قیامەتدا ، چونکە ئەوان ئەم یاسایانە جێ بەجێ دەکەن وەکو یاسایی رەگەز بازی ، یاسایی لە خۆ مارەکردنی سەگ و پشێلە ، وە یان رەگەز گۆرینی نێرو مێ ، وەیان رەگەز گۆرینی بۆ شێوەی سەگ و پشیلە و ئاژەلی تر ، ئەوان بەم یاسایانە کاردەکەن بۆیە مرۆڤایەتیان لە بیر کردووە مالەکانیان وێرانە خێزانەکانی هەلوەشایەتەوە ، هەر بۆیە ئەوەی پێچەوانەی حوکمی (خوای گەورە) و پێغەمبەرەکەی کار بکات ئەوا سەرگەردان و مال وێرانە ، بەدبەختی دونیا و قیامەت ، چونکە هەم لە دونیا زەرەمەند دەبێت ، وە هەم لە قیامەتیش دا زەرەرمەند دەبێت.

قال تعالى: ﴿أَفَحُكۡمَ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ يَبۡغُونَ ۚ وَمَنۡ أَحۡسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكۡمٗا لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾﴾ [المَائـِدَة : ٥٠] واتە : [أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ] ئایا پشت لە حوکمەکەی خوا ئەکەن و حوکمی جاهیلی و نەزانی و نەفامیان ئەوێ، (جگە لە حوکمی خوای گەورە هەموو حوکم و بڕیارێکی تری پێچەوانەی حوکمی خوا ستەم و نەفامییە) [وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (٥٠)] کێ هەیە حوکمی باشترو دادپەروەرترو بەرەحم و سۆزو بەزەییتر بێ لە حوکمی خوای گەورە بەڵام بۆ کەسانێك کە یەقینیان هەبێ نەك بۆ کەسانێك کە نەفام و نەزان بن وە شوێن هەواو ئارەزووی خۆیان کەوتبێتن و بەهەواو ئارەزوی خۆیان یاساو رێسا دابنێن هەروەکو خەڵکی سەردەمی نەفامی وایان دەکرد..؟!

زیاد بوونی سەروەت و سامان وە زۆر بوونی لەناو خەلكیدا

بەلێ ئەگەر بگەرێینەوە بۆ مێژووی سەر هەلدانی ئیسلام و سەرەتایەكەی لە سەردەمی پێغەمبەری خوا ﷺ موسلمانان بە گشتی لە ژێر هێلی هەژاری دابوونە ، جاری وا هەبووە بە حەفتە و بە مانگ دەهات لە مالی پێغەمبەری خوا ﷺ ئاگر هەلنەدەكرا ، هەروەها لە مالەكەی دا چەند دنكە خورمایەك هەبووە ، وەیان لە چەندین روایەتدا هاتووە كە پێغەمبەری خوا ﷺ لە برسا بەردی لە سگی خۆی بەستووە ، بەلكو خواردنی سەرەكیان تەنها نان و خورما بووە ، بەلام پێغەمبەری خوا ﷺ قسەی بۆ هاوەلەكانی خۆی دەكرد كە ئەم بارو دۆخە بەم شێوەیە نامێنی دەگۆر درێت ، موسلمانان بە گشتی سەر كەوتن بەدەست دەهێن و بارو دۆخی گوزەرانیان باشتر دەبێت سەروەت و سامان روویان تێ دەكات ، كەوا یەكێكی تریش لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی ئەوەیە كە سەروەت و سامان زۆر دەبێت ، تاوە كو وای لێدێت پیاو یەك مانگ دەگەرێت بۆ ئەوەی زەكاتی خۆی بدات كەسێك بەلام كەسێك نادۆزێتەوە زەكاتەكەی لێوەر بگرێت لەبەر زۆری دەولەمەندی خەلكە كە لەم سەدەمەدا.

❖ (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يَكْثُرَ فِيكُمُ المالُ، فَيَفِيضَ حتَّى يُهِمَّ رَبَّ المالِ مَن يَقْبَلُهُ منه صَدَقَةً، ويُدْعَى إلَيْهِ الرَّجُلُ فيَقولُ: لا أرَبَ لي فِيهِ)) . صحيح المسلم برقم (١٥٧).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاوەكو سەروەت و سامان لە نێوانتان زۆر دەبێت تاوەكو خاوەن سامان دلی بەخەمە كە كەس نیە زەكاتی لێوەر بگرێت ، و بانگی پیاوێ دەكات بەلام دەلێت پێویستیم پێی نیە..؟!

❖ لە (ابو موسى الاشعرى) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا فەرموویەتی :

((لَيَأْتِيَنَّ علَى النَّاسِ زَمانٌ يَطُوفُ الرَّجُلُ فيه بالصَّدَقَةِ مِنَ الذَّهَبِ، ثُمَّ لا يَجِدُ أحَدًا يَأْخُذُها منه)).صحيح البخاري برقم (١٤١٤) ، المسلم (١٠١٢)

واتە : زەمانێك بەسەر خەلكی دا دێت پیاو زەكاتی زێری دەكەوێت تاكو بیدات بەلام كەس نا دۆزێتەوە كە لێوەر بگرێت ..؟!

تێبینی : دەربارەی زیاد بوون زۆر بوونی سەروەت سامان لە ناو خەلكی دا كە سەردەمێك دێت ، ئەمە جیاوازی هەیە لە راو بۆ چوونی زانایان لە چ سەردەمێك دا روویداوە ،وەیان روودەدا لە داهاتوو دا ، هەندێك دەلێن ئەمە روویداوە لەسەر دەمی هاوەلە بەرێزەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ لە سەردەمی فتوحاتی ئیسلامی واتە : بەهۆی رزگار كردنی زۆری خاكی موسلمانان و لەو كاتە دا دەست كەوت و غەنیمەتێكی زۆری ئیمپراتۆریەتی فارس رۆمەكان كەوتە دەستی موسلمانان ، لە سەردەمی خەلیفایەتی (عمری كوری خەتاب) – خوا لێ رازی بێت – ، بەلام هەندێكی تریش دەلێن : لەسەردەمی خەلیفە (عمری كوری عبدالعزیز) پارە و سامان زۆر بووە ، پیاو هەبووە ویستویەتی صەدەقە یەك بكات كەچی كەسێكی نەدۆزیتەوە صەدەقە وەر بگرێت ، وەیان پارەی هەبووە ویستوویەتی بی بەخشی بەكەسێك ، ئەویش پێ ووتووە من پێویستیم پێ نیە ..؟! وە یان هەندێكی تر لە زانایان دەلێن : ئەم ئاماژەیە یان ئەم نیشانەیە لە رۆژی كۆتایی دا روودەداتەوە كەوا پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی پێ كردووە كە پارە و پوول سەروەت سامان لە سەردەمی هاتنی ئیمامی (مهدی) ئەوەند زۆر دەبێت كە بە هەردوو دەست زێرو زیو و كۆدەكرێتەوە و بەبێ ژماردن دەدرێت بەخەلك لەبەر زۆری و فراوانی پارەو پوول ناژمێردرێ ، وە زەویش بەرەكەت و خەزێنەی خۆی فرێ دەداتە دەرەوە خەلكیش بەو هەموو بەرەكەت و چاكەیەو دولەمەند دەبێت تاوەكو وای لێدێت زەوی لە ناوسكی خۆی ستوونی زێرو زیو فرێ دەداتە دەرەوە ..؟!!

❖ لە (جابری كوری عبدالله) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَكونُ في آخِرِ أُمَّتي خَلِيفَةٌ يَحْثِي المَالَ حَثْيًا، لا يَعُدُّهُ عَدَدًا)) . صحيح المسلم برقم (٢٩١٣).

واتە : لە كۆتایی ئۆممەتەكەمدا خەلیفەیەك پەیدا دەبێت بە هەردوو دەستەكانی زێر و زیو دەداتە خەلكی بێ ئەوەی بیژمێرێت ..؟!!

دەگێرنەوە دەلێن : (ابى سعيد الجريرى) ووتی بە (ابى نضرة) و (ابي العلاء) ئایا وا نابینن كە ئەم خەلیفەیە (عمری كوری عبدالعزیز) بێت ..؟! ئەوانیش ووتیان : نەخێر ..!!

تێبینی : كەواتە ئەگەر (عمری كوری عبدالعزیز) نەبێت ، وای بۆ دەچێت (ئیمامی مهدی) بێت لە كۆتایی زەماندا دەر دەكەوێت وەكو دەگێرنەوە دەلێن : ئەوەندە ئەمن ئاسایش و خۆش گوزەرانی روو لە ئۆممەتی ئیسلام دەكات لە هیچ سەردەمێك ئەوا روویندەداوە ، وەكو دەلێن : مەرو گورگ بە یەكەوە ئاو دەخۆن ، ئەوەندە خەلكی لە ئەمن ئاسایش دایە ..؟!

لە لایەكی تریشەوە بە پێ ئەم فەرموودەیە كە باسی دەكەین زەوی بەرەكەتی خۆی فرێ دەداتە دەرەوە ، واتە : خەلكی بەهۆی بەرەكەتی زەویەوە كە ئێستا لەمە سەردەمەدا خەریكە بەر پا ببێت ئەویش ببە هۆی دەرهێنانی خەزینەی زەوی كە خەلكی بۆ دەگەرێن جا لە زێر و زیو ئاسەوارەكان و وەیان لە بابەتی ووزە و گازی سروشتی و وەیان وەكو سوتەمەنی نەوت ، وەیان كانزاكانی تریش كە خەلكی لە ژێر زەوی دەریان دەهێنن بە هۆی ئالەت و ئامرازەكانی تەكنەلۆجیای پێش كەوتوو ، لە سەردەمەی ئێستایی ئێمەش دا خەلكی بە هۆی بەرەكەتی خەزینەی زەویەوە وەكو نەوت و كانزاكان گازی سروشتی پێ بووینە لۆرد كە ئەوەی ئێستا بەچاو دەبینرێت لە هیچ سەردەمێكی رابردووی سەردەكانی تر نەبووە ئەوەندە ملیار دۆلارە كەخەلكانێك بووینەتە خاوەنی ئێستا لە نێو دەولەمەندەكان مامەلەكردنیا بە بلۆكە واتە : سەد دەفتر دۆلار مامەلە لە گەر یەكتری دەكەن ، كە هیچ سەردەمێك وانەبووە ، بەلام ئەوەی كە ئێستا هەیە زۆربەی بە دزی فزیو جەردەیی تالان كردنی بەرەكەتی زەویە ،ئەوانەشی خاوەنی ئەوەندە سەروەت و سامانان زۆربەیان لەم سەردەمە پیاوانی هیچ و پووچی كوری هیچ و پووچە،لەبەر دەبێتە خاوەنی ملیاران دۆلار لە سەر مافی خەلك.

فیتنەیەك دێت هەموو خاکی عەرەب دەگرێتەوە

بێ ئاماژەیەکی تریش لە رۆژی کۆتایی ئەوەی کە فیتنەو ئاشووبێك دێت هەموو خاکی عەرە دەگرێتەوە ، ئەوە کە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوە ، بە روودانی فیتنەو ئاشوبوو ئاژاوەیەکی گەورە تووشی خاکی عەرەب دەبێت ، کە زۆر بەیان تێدا دە کوژرێن تیا دەچن ئەمەش بە هۆی ئەوەی کە تەماح چاوبرینی دونیا بۆ سەروەت و سامان جەلەوی دەسەلات و هێز و پارە زۆر دەبێت، بەلێ بێ گومان خەلکی لەم سەردەمەی ئێستادا تووشی فیتنەی زۆر بووە بەتایبەتی لە ولاتانی رۆژ هەلاتی ناوەراست دا کە زۆر بەی ولاتانی عەرەبی دەگرێتەوە لە سالانی رابردوو دا فیتنە و ئاشوبوو ئاژاوە لە سەر ئاژاوە روویانداوە ، وەکو سەرهەلدانی شۆرشی بەهاری عەرەبی لە زۆر بەی ولاتانی عەرەب روویدا ، وەکو ولاتانی (مصر) و (تونس) و (لیبیا) و (سوریا) و (لبنان) و (عێراق) تەنانەت فیتنە ئاشوبوو ئاژاوەکانیش ولاتی خۆمانیشی گرتووە کوردستانی عێراق لە سالی ٢٠٠٩، هەروەها لە سالی (٢٠١١) ولاتی سوریایی گرتەوە بۆ ماوەیە نزیکە چەندین سالی خەیاند بۆ لە دەسەلات لادانی (بشار اسدی) زالم و ستەمکار ، دیارە ئەم ئاژاوە فیتنەیەی کە روویاندا ، زۆر خەلکی بوونە قوربانی بە هۆی خۆپێشاندانەکانەوە ،هۆکاری ئەم هەموو ئاژاوەیەش تەنها بۆ تەماح چاو برنی دەسەلات بوو لەلایان خەلکانێکی نەفس نزم و بێ شەرم و بێ ئابروو خیانەتکار و خوێن مژ ، بۆیە بەم ناوە ناویان دەهێنن چونکە لە ولاتەکەی خۆمان ئەمانەمان بەچاوی خۆ بینی ن زۆر مندالی خەلکیان بە کوشتن دا خوێنی زۆر خەلکی رژا کەچی کۆمەلك کاسە لێس و نا پاك خیانەت کارو گەندە هاتنە پێشەوە ، کە چوونە دەسەلات خەلکیان لە بیر کردوو کەوتنە دزینی مالی خەلك خیانەتیان کرد لەو هەموو کەسەی خۆیان کردە قوربانی ، بۆیە کوری خەلکیان هاندەدا بۆ شۆرش خۆ پێشاندان ، دواتریش چوونە دەسەلات ئەو ستەم زولەی کە لە رابردوو دا نەکرابوو ئەوان کردنیان دەستیان کرد بە خواردنی مالی خەلك بەدزیی جەردەیی و خوێن مژینی مالی خەلك وە بەتالان بردنی ولات ، چونکە ئەوانە خۆیان کەسانێکی هیچ و پووچی کوری هیچ پووچ بوون ، فێل تەلەکە وخیانەتیان لە خەلکی کرد بۆ گرتنە دەسەلات و خۆ دەولەمەند کردنی خۆیان ، شوێنەواری ئەم کەسانە بۆماوەی سەد سالی تریش دەمێنێتەوە خەلکی بە دەستی زولم ستەمەکەیان هەر دەلنالێنی ، بۆیە ئە فیتنە ئاژاوەیە کۆمەلێك خەلکی نەفس نزم بوون بۆ تەماح چاو برینە دەسەلات تالان کرنی ولات ئەم فیتنە ئاژاوەیان نایەوە ،خەلکیان فێری فەساد گەندەلی دزی کردن درۆ کردن و وە ریشوە بەرتیل و خیانەتکاری کرد ،ئەوانە لا پەرەی مێژووی خۆیان رەش کرد بۆ هەتا هەتایی ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمرو) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تَكونُ فِتنةٌ تَستنظِفُ العَرَبَ قَتلاها في النَّارِ، اللِّسانُ فيها أشدُّ مِن وَقعِ السَّيفِ)) . سنن ابو داود برقم (٤٢٦٥).

واتە : فیتنە ئاژاوە یەك بەرپادەبێ عەرەب دەفەوتێت ، ویان هەموو عەرەب دەگرێتەوە ، کوژراوە کانی ئەو فیتنە و ئاژاوەیە لە ئاگر دان ، زمان و هەرەشەکان توند ترە لە شمشێر ، ویان زمان تێدا لە شمشێر وەشاندن کاریگەر ترە ..؟!

تێبینی : (تستنظف العرب) واتە : هەر هەموو عەرەب دەیانگرێتەوە و بەهیلاك دەچن ویان دەفەوتێن ، (قتلاها العرب) واتە : شەرو گوشتار کردنیان لە سەر تەماح و چاو برینی دەسەلاتی دونیایە و بەدوایی هەواو هەوەسی شەیتانەکان دەکەون ، کە ئەمانە لە سەر تەماحی دونیا کوشتار لە گەل یەکتری دەکەن ن واجبە سزا بدرێن بە ئاگری دۆزەخەوە لە قیامەتدا ، ئەوانە لە ئاگردان بەلام بۆ هەتا هەتایی لە ئاگردا نینە ، چونکە موسلمانان ، بەلام دەبێت سزایی ئەو هەلکردنی فیتنەیە بچێژن لە ئاگری دۆزەخدا ، مەبەست لە ووشەی (قتلاها) واتە : کوشتنیان : هەر کەسێك لەو فیتنەو ئاشووب ئاژاوەیە بکوژرێ ئەوا روو بەرووی جێگایەکی توند دەبێتەوە چونکە ئەوان مەبەستیان لەو شەرو کوشتار کردنە دا راگەیاندنی ئایینەکەیان نیە ویان لە پێناوی (خوای گەورە) جیهادیان نەکردووە ، ویان بۆ لە ناو بردنی زولم ستەم نەبووە ، بەلکو بەخۆیان هەولیانداوە دەسەلات وەر بگرن بۆ زولم ستەم کردن لە گەل خەلکی ، هەر بۆیە ئەمانە مەبەستیان نەبووە مافی خەلکی وەر بگرن ، بەلکو تەنها مەبەستیان کوشتار کردن فیتنەو ئاژاوە نانەوە خەلك هاندان ، بەر پارکردنی خرا پەکاری و کوشتار کردنی یەکتری و لە سەر چاو تێبرین لە سەرەوت سامان و کورسی دەسەلات فەرمانرەوایی کردن ، ئینجا پاشان دەست بە کەن بە چاو سوور کردنەوە لە خەلك و بە تالان بردنی ولات زولم ستەم بەرپار بکەن ،مەبەست لە ووشەی (اللسان) واتە : خۆخستنە ناو فیتنە و ئاژاوە و کوشتار و جەنگە کەوە ،وە پەلاماردان و هەرەشە کردن بە زمانی زبر لەیەکتری ، ئەمەش ئەم زمانە خۆ لە شمشێر توندو تیژ ترە ..!! بێ گومان ئەمەش بەلگەیە لە سەر ئەوەی کە دەسەلات وەر بگری بە زمانی زبر ، ویان دەبرین و درێژە دانە بە جەنگ و کوشتار وەکو دەفەمووی : (فیها اشد من وقع السیف) ،بەلێ ئەوانەی هاتن کورسی دەسەلاتیان وەرگرت زمانیان زبر بوو..؟!

گواستنەوە و سوار بووە نوێیەکان وەکو ئۆتۆمبێل

بەڵێ ئاماژەیەکی تریش لە ئاماژەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین لە رۆژگارەکانی رۆژی کۆتایی هەندێك شت دەێتە کایەوە وەك ئەو پێش کەوتنە کە ئێستا تەکنەلۆجیا بەخۆی وە بینیوە لەم سەردەمە ئەوی ژمارەیەك لە داهێنانی پێش کەوتوو کە یەکێك لەو داهێنانەی کە بە هۆی پێش کەوتنی تەکنەلۆجیا مرۆڤ لەم سەردەمەدا بەدەستی هێناوە ، ئەویش ئۆتۆمبێلی نوێ و پێش کەوتووە ، لە چەندین فەرمووده دا باس لەم سەردەمە دەکات کە مرۆڤ پێش کەوتن بەدەست دەهێنی ، لەمەشدا هەندێك لە زانایان وایی بۆ دەچن وەیان وایی لێ تێگەیشتوون کەوا ئەم فەرموودەیە ئاماژەیە بۆ ئۆتۆمبێل نوێ و بەناوبانگە کان لەم سەردەمەدا ، بەڵێ خێرا ترین ئۆتۆمبێل لەم زمانەدا ئۆتۆمبیلی (Koenigsegg Jesko Absolut) وە یان : (کوینیجسیج جیسکو أبسولوت) ئەم جۆرە ئۆتۆمبێلە خێراکەی لە سەعاتێکدا دەکاتە (٥٣١کم) بە نەزەری ، بەلام بە فعلی خێرایی (٣٥٠کم) لە سەعاتێك دایە ، هەروەها هێزەکەی بە قەدەرایی (١٣٠٠) ئەسپە یان وولاخە ، وە بەهاکەشی یان نرخەکە لە بازارەکاندا بە نزیکەی (٣) ملێون دۆلارە ..!! تەنها خەلکی زەنگین و دەولەمەند و بازرگانە گەورە کان پێیان دەگرێت ، بەلام چەندەها جۆری ئۆتۆمبێل تریش هەن کە نرخیان بەرزە خەلکی سواری دەبن دێنە پێش دەرگایی مەزگەوتەکان زۆر جار هەیە مەلاو ووتار بێژەکان سواری دەبن بۆ ووتار دان دەی هێنە بەر دەرگایی مەزگەوتەکان، ئینجا قافەلەی ئۆتۆمبێلە کانی بەرپرسەکان بە شەقامەکان دادەرۆن هەردەلێی قافلەی بازرگانی کە لە رابردوو دا بە ووشترەکان لە بیابان دا دەرۆیشت ، جا هەیانە بە نزیکە ١٠٠ ئۆتۆمبیلی گرانبەهای بەدوا دا دەروات ، ئەوەندە تەکبرو خۆ بەگەورە زانە لووتی ئەوەندە بەرز خەلکی فەقیر هەژار نابینی لە برسا دەمرێ ئەویش بە قافلەی ئۆتۆمبێلەکانی ژمارەیەیان بە نزیکەی ١٠٠ ئۆتۆمبێل دەبێت ، وادەزانی ئەو نیعمەتی کە (خوای گەورە) پێی بەخشیوە لە ناو ناچێ خۆشی تەمەنی بە هەزاران سال درێژ دەبێت ، وەیان ئەوەی بیری لێ ناکاتەوە مردنەکەیەتی ، وەیان ئەوەی بیری لێ ناکاتەوە رۆژی قیامەت وەیان رۆژی لێ پرسینەوە حیساب کتابە ، تەنها بیر لە خۆی دەکاتەوە ئارەزووەکانی خۆی پردەکاتەوە لە سەر کیرفانی خەلکی هەژار ، هەروەها بەخۆی ئەوەندە ئۆتۆمبیلەی بە دوا دایە ، کەچی بۆ کورەکەشی بە نرخ ترین ئۆتۆمبیل دەکرێ ، هەر بۆیە لەم سەردەمەدا خۆشی دونیا بەختەوەریەکەی تەنها بۆ ئەو کەسانەیە کە زالم و ستەمکار و دز جەردە و خوێن مژو خەلك کوژە ، بەلێ ئەوەی ئیمانداره خۆی دەپارێزی لە زولم ستەم و مالی حەرام ئەوا لەم سەردەمەدا دەمرێ لە برسا هیچ شتێکی نیە ، ئەوا بە کوولە مەرگی دەژی ، بەلام زۆر بە ختەوەرە بە گەرانەوەی بۆ رۆژی کۆتایی وە گەرانەوەی بۆ لای پەروەردگاری خۆی بە ئیمانێکی بە هێزو دامەزراو چونکە باش دەزانی بەختەوەر ترین کەس لەدونیا ئەوەیە کە پەروەردگاری لێی رازی بێت ، بەروویەکی سپی بگەرێتەوە بۆ لای پەروەردگاری خۆی ، ئەو ئیمان و بیرو باروەری بەهێزە چونکە دەزانی ئەم دونیایە وەکو سراب وایە تارمایەکە چەند چرکەیەك تێ دەپەرێت ...؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يكونُ في آخرِ أمَّتي رجالٌ يركبون في سُرُجٍ كأشباهِ الرِّحالِ ينزِلون على أبوابِ المساجدِ نساؤُهم كاسياتٌ عارياتٌ)) صحيح ابن حبان برقم (٥٧٥٣) .

واتە : لە کۆتایی ئەم ئۆممەتەدا هەندێك پیاو پەیدا دەبن سواری زین دەبن هەر دەلێی مال و خانووەو بەسواری ئەوانە دێنە بەر دەرگای مەزگەوتەکان ، ئافرەتەکانیشیان رووتن و پرچیان لەسەر سەریان وەکو پشتی کۆ کردۆتەوە ..؟!

تێبینی : ئەم دوو ووشەیە (كأشباه الرحال) بەلێ ئەمە ئاماژەیە بۆ ئەو سواربووە نوێیانەی یان تازانەی کەو پێغەمبەری خوا ﷺ نەیبینیوون ، وای بۆ دەچێ کوا ئەم سوار بوونە نوێیانە یان تازانە ئەوا (ئۆتۆمبێل) بن ، (خوای گەورە لە هەموو کەس زاناترە) ..؟!

دەرکەوتنی نەخۆشیە سەر سوورهێنەکان

بەلێ ئاماژەیەکی تریش لە ئاماژەکانی ڕۆژی کۆتایی ، بلاو بوونەوەی نەخۆشی و پەتایی کوشندەیە لەم سەردەمەدا ، ئەویش ئەو نەخۆشی پەتایانەی کە مرۆڤەکان تووشی دەبن کە لە ڕابردوو دا نەبووە ، کە ئەم جۆرە نەخۆشی پەتایانە بە شێوەیەکی سەر سوورهێنەر پەیدا دەبن و بلاو دەبنەوە ، خەلکی بەدەستیانەوە گیرۆدە دەبێت ، هەر بۆیە لەم زمانە دا کە ئەم نەخۆشی پەتایانە بلاو بووینەوە لە نێو خەلکی دا وەکو (تای خوێنبەر بوون ، ڤایرۆزی ئایدز کە مناعەی مرۆڤ کەم دەکات ، نەخۆشی سیڵ ، نەخۆشی گواستراوەکان ڤیکتەر ، ئەنفلۆنزای بالندە ، ئەنفلۆزیا بەراز ، تای مالتا ، نەخۆشی ژێر پە نجە بە هەموو جۆرەکانیەوە ، نەخۆشی الزکام واتە : نەخۆشی تاو لەرز ، نەخۆشی یان پەتایی کرۆنا ، نەخۆشیە دەروونیەکان ، نەخۆشی خوێن بەر بوونی ئاژەلان ، نەخۆشیەکانی دلێ ، یان نەخۆشی جەلتەی دلێ ، نەخۆشی جەلتەی مێشك ، نەخۆشی شەکرە ، نەخۆشیەکانی قۆلون و گەدە ، نەخۆشیەکانی ئالودەبوون بە مادەی هۆشبەرەکان کە نزیکەی ١٠٪ خەلکی تووشی هاتووە کە گیان و مال و مندالیان پێ وێران بووە ، نەخۆشی پیر بوونی مندالان ، نەخۆشی هەستاری ئاو ، نیشانەکانی بۆنی ماسی ، نەخۆشیەکانی سەر ئێشە یان شەقیقە ،نەخۆشی دلێ الإقفاری بە تاعونی رەش وەیان تاعونی جستنیان بەناوبانگە کە زۆر ترین خەلکی کوشتووە لەم سالانەی ئاخیر دا ، وەیان نەخۆشیەکانی التاجیە دلێ ، ئەویش زۆر خەلکی کوشتووە وەیان بەهۆی ئەم نەخۆشیەوە وەفاتیان کردووە ، نەخۆشی یان پەتایی إیبولا ، وەیان پەتایی کوفید ١٩ ئەم پەتاو نەخۆشیانە زۆر ترین مرۆڤ پێ وەفاتیان کردووە لە سەر ئاستی هەموو جیهان دا ، بەلێ بێ گومان نەخۆشیەکانی ئەم سەردەمە هەر گەلێك زۆرن بە ژمارە نایەت بۆیە ئێمە چەند نموونەیەك لەم نەخۆشیانەمان باس کرد بۆ ئەوەی کە ئاماژەکانی ڕۆژی کۆتایی تێدا دیار بکەین ، کە پێغەمبەری خوا ﷺ پێش ١٤٠٠سال هەوالی پێداوین کە لە کۆتایی نزیك بوونەوەی ئاخیر زەماندا ئەم نەخۆشیانە بلاو دەبنەوە ، بە هۆی سەر گەردانی و خراپەکاری خەلیکی ئەم زمانە ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ هاتە لامان و فەرمووی :

((أقبلَ علينا رَسولُ اللَّهِ صلَّى اللَّهُ عليهِ وسلَّمَ فقالَ يا معشرَ المُهاجرينَ خمسٌ إذا ابتُليتُمْ بِهِنَّ وأعوذُ باللَّهِ أن تدرِكوهنَّ لم تَظهَرِ الفاحشةُ في قومٍ قطُّ حتَّى يُعلِنوا بِها إلَّا فَشا فيهِمُ الطَّاعونُ والأوجاعُ الَّتي لم تَكُن مَضت في أسلافِهِمُ الَّذينَ مَضوا ولم ينقُصوا المِكْيالَ والميزانَ إلَّا أُخِذوا بالسِّنينَ وشدَّةِ المئونَةِ وجَورِ السُّلطانِ عليهِم ولم يمنَعوا زَكاةَ أموالِهِم إلَّا مُنِعوا القَطرَ منَ السَّماءِ ولَولا البَهائمُ لم يُمطَروا ولم يَنقُضوا عَهْدَ اللَّهِ وعَهْدَ رسولِهِ إلَّا سلَّطَ اللَّهُ عليهِم عدوًّا من غيرِهِم فأخَذوا بعضَ ما في أيدَيهِم وما لَم تَحكُم أئمَّتُهُم بِكِتابِ اللَّهِ ويتخيَّروا مِمَّا أنزلَ اللَّهُ إلَّا جعلَ اللَّهُ بأسَهُم بينَهُم)) . سنن ابن ماجه برقم (٤٠١٩).

واتە : ئەی گرۆی یان ئەوی کۆمەلی کۆچ کەران پێنج شت هەیە کە پێیان تاقی بکرێنەوە ، وە پەنا دەگرم بە خوا کە بیان بینن وە بێیان بگەن : هیچ قەومێك نیە فاحیشەو بێ ئابروویبان تێدا سەر هەلدا تاوەکو وای لێ بێ بە ئاشکرایی و بەربلاوی ئە نجام بدرێ ئیلا تاعون و نەخۆشی ئێش و ئازار لە ناویاندا بلاودەبێتەوە کە لە پێشینانی خۆیاندا شتی وا نەبووە و رووی نەداوە ،وە لە کێشان پێوانەدا فێل ناکەن و بە کەمییەوە نایکێشن ئیلا سزا دەدرێن بە برسییەتی و قات و قری و کەمی پێداویستی و زۆر داری دەسەلاتدار لەسەریان ، وە کە زەکاتی سەروەت و سامانیان نادەن ئیلا باران بارینی ئاسمانیان لێ کەم دەکرێتەوە ، خۆ ئەگەر لەبەر ئاژەلانی تر نەبێ ئەوە بە یەکجاری باران دەگیردرێتەوە و نابارێ ، وە بەلێن و پە یمانی خواو پێغەمبەرەکەی ﷺ ناشکێنن و پشت گوێی ناخەن ئیلا خوا دوژمنێکیان لە غەیری خۆیان بەسەر دا زالێ دەکات کە بە شێك لەوەی لەژێر دەستیان دایە لە ژێر دەستیانی دەردێن ، وە ئەگەر پێشەواو سەرۆکەکانیان حوکم بە کتێبی (خوای گەورە) نەکەن و فەرمانەکانی خوا هەلنەبژێرن ئیلا خوا فیتنەو ئاشووب و ئاژاوە لە ناویاندا بەر پا دەکات ..؟!

تێبینی : لەم فەرموودەیە پێغەمبەری خوا ﷺ پەنا دەگرێت بە خوا بۆ ئوممەتەکەی کەوا ئەوەندە خرا پن لە کۆتایی زەمان خرا پە و فاحیشە و بێ شەرمی و بێ ئابرووی سەرهەلدەدا لە ناویاند ، ئینجا (خوای گەورە) بە تاعون و نەخۆشی و پەتا تاقیان دەکاتەوە ، وەیان لە ناویان دا بلاو دەبێتەوە کە لە پێش خۆیاندا شتی وانەبوو وەیان نەخۆشی و پەتایی وا بلاونەبۆتەوە پەنا بەخوا.؟!

نەمانی شەرم و ئابروو

بەلیٚ بیٚ گومان ئەوەی لەم سەردەمەدا دەگۆزەریٚ لەنێو خەلکدا ، زۆر شتێکی نامۆیە چونکە هەر گیز لە سەردەمانی رابردوودا ئەم بەد رەوەشتیە و ئەم بیٚ ئابروویە روونەداوە ، بۆیە ئەوەندە خرا پەکاری و بەد رەوشتی روویداوە لەم سەردەمەدا چۆتە ئەوپەری بیٚ شەرمی و بیٚ ئابروویی لە نێو خەلکدا ، ئەمەش بۆتە دریاردەیەکی بەرچاو ئاشکرا ، کە هیچ عەیبەیەك و هیچ شەرمێك نەماوە واتە : شەرم و ئابروو هەلگیراوە لە نێو خەلکی دا بەگشتی ، جا سەیرەکە لەوە دا ئەم بیٚ شەرمی یەو ئەم بیٚ ئابروویە هەندێك لە فەرمانرەوا دەسەلاتدارو بەرپرسەکانیشی گرتووە ، زۆربەیان درۆزن و مونافق دوو رووی بیٚ شەرم و بیٚ ئابروون ، جا لەم سەردەمەدا مرۆڤ قێز لەو بەد رەوەشتیە دەکاتەوە کە روودەدات لە نێو کۆمەلگادا ،کاتێك کەسیٚ دەبینی بە خۆی و بەخێزانەکە بۆ پارە پەیدا کردن لە تۆرە کۆمەلایەتیەکان لە گەل خێزانی خۆی نمایش دەکات ، وەیان لەگەل دایکی وەیان لەگەل باوکی وەیان لەگەل خۆشکی بۆ پارە پەیداکردن چەندین قسەی سووك بیٚ شەرم و ئابروو دەکەن تەنها بۆ ئەوەی زۆر ترین خەلك تەماشاکەریان بێت ، وە یان ئافرەتان بۆ پارە پەیدا کردن خۆیان نمایش دەکەن بە جل و بەرگی رووت رازاوە بۆ ئەوەی خەلکی تەماشایان بکات ، وەیان پیاو هەیە بە ئاشکراو دەلێت : من پارە پەیدا دەکەم بە خۆ سووك کردن ، جا سووك ریسوا ترین و هیچ پووچی کوری هیچ پووچ زۆر ترین بینەری هەیە وەیان زۆر ترین هەواداری هەیە لە تۆرە کۆمە لایەتیەکات بە تایبەتی لە تیك تۆك و ئەنستگرام ، هەروەها درۆ کردن بۆ تە پیشەی زۆر بەی خەلك بیٚ وە عدی بیٚ پە یمانی بۆ تە دیاردە ، لە نێو هەندێك خەلکدا روو نەماوە ئەوەی ناوی پیاوەتی کە زەرەیەك خێرەتی نەماوە ئەوەندە بیٚ شەرم و ئەوەندە بیٚ ئابرووە ، خێزان و خوشکی و دایکی خۆیی نمایش دەکات ، هەرزار شتی بەدرەوەشتی بلاو دەکاتەوە ، دۆر دەکات رۆژانە بەهەزاران درۆ دەکریٚ بیٚ ئەوەی کەمێك شەرم بیان گری لە بلاو کرنەوەی ئەم درۆیانە ، لە ناو ئافرەتان رووتی و بیٚ شەرمی و بیٚ ئابرووی بۆتە پێشەکەوتن شارەستانیەت ، هەر بۆیە بە شێوازێکی بەرفراوان ئەم دیاردەی بیٚ شەرمی و بیٚ ئابرووی روو لە زیاد بوونە ، جا لە رووی قسەکردنی ناشرین بێت یان ئەخلاقی بەد رەوشتی بێت ، وەیان لە بەکارهێنانی جل وبەرگی رووت و رازاوە بێت بۆ خۆ نمایش کردن لە نێو خەلکی دا ، دیارە ئەم بیٚ شەرمی و بیٚ ئابروویە هۆکاری زۆرە لەوانە : لاوازی ئیمان ، خۆشەویستی بۆ دوینا ، زۆر بوونی خرا پەکاری سەرپێچەکان ، تەماحی مالی دونیا ، وە هەروەها کاریگەری راگەیاندەکان وەکو تۆرە کۆمەلایەتیەکان ، وەیان لە چاو کردنەوەی ولاتانی رۆژئاوا کە خۆیان بەوان دەچووێنن ، وەیان تەکنەلۆجیا کە بەناوی پێشکەوتن بەکار دەهێنن لە جیاتی ئەوەی سوودی بۆی هەبیٚ ئەو خۆی پی سووك ریسوا دەکات ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((قلةُ الحياءِ كُفْرٌ)) . ابن الحجر العسقلاني في (لسان الميزان) (٤٧٦/١)، اخرجه الدارقطني في (غرائب مالك) .

واتە : نەمانی شەرم و ئابروو بیٚ باوەریە ..؟!

❖ لە (عدي بن حاتم الطائي)– خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ستةُ أشياءَ تُحْبِطُ الأعمالَ : الاشتغالُ بعيوبِ الخَلْقِ، وقسوةُ القلبِ، وحُبُّ الدنيا، وقِلَّةُ الحياءِ، وطولُ الأملِ، وظالمٌ لا يَنْتَهِي خلاصة حكم)) . شيخ الالباني في (ضعيف الجامع) برقم (٣٢٤٧).

واتە : شەش شت هەیە کردەوەکان پووچ دەکاتەوە : سەرقال بوون بە کەم و کوری دەروستکراوەکان ، وە رەق بوونی دلّ ، وە خۆشەویستی زۆر بۆ دونیا ، نەمانی شەرم و ئابروو ، درێژی هیوا بە دونیا، وە ستەمکارێك بەدەوام بێت لە سەر حکم و فەرمانرەوایەتیەکەی ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((الإِيمَانُ بِضْعٌ وسِتُّونَ شُعْبَةً، والحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الإيمَانِ)). صحيح البخاري برقم (٩).

واتە : باوەر یان ئیمان شەست و ئەوەندە بەشە ، شەرم وئابروو بەشێکە لە ئیمان و باوەر ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((الحياءُ من الإيمانِ، والإيمانُ في الجنةِ، والبَذاءُ من الجفاءِ، والجفاءُ في النارِ)) . سنن الترمذي برقم (٢٠٠٩).

واتە : شەرم ئابروو لە ئیمانەوەیە ، ئەهلی ئیمانیش بەهەشتین ، زمان درێژی و هەرزەگۆیی لە دلّ رەقیەوەیە ، ئەهلی دلّ رەقیش دۆزەخین ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((الحياءُ و الإيمانُ قُرِنا جميعًا، فإذا رُفِعَ أحدُهما رُفِعَ الآخَرُ)). النذري في (الترغيب والترهيب) (٣٥٠/٣).

واتە : ئیمان و شەرم ئابروو یەك بە دوای یەك دا دێن ، ئەگەر یەکێکیان هەلگیرا یان نەما ، ئەوا ئەوە کەی تریش هەلدەگیریٚ و نامێنی ..؟!

فرۆشتنى حكم و دادگەرى بە ريشوە و بەرتيل

بەلىٚ بىٚ گومان دياردەيەكى تريش لە ئامازەكانى رۆژى كۆتايى كە ئيٚستا لەم سەردەمەدا هە زۆر بەرچاوە ، بىٚ گومان حكم و دادوەرەيەكان لە سەردەمەدا بە ريشوە و بەرتيل دەفرۆشين ، ئەمەش دياردەيەكى زۆر مەتريسدارە لە زۆرەبەى ولاتان ئەم دياردەيە بەر چاو دەكەويٚت بە گشتى بەتايبەتيش لە ولاتەكەى خۆمان سەرى هەلداوە ، زۆر خەلكى ماف خوراو دەكات دادوەريەكان يەكسانى ناكەن لە نيٚو تاكەكانى كۆمەلگادا ، چونكە برياريٚكى ناداد پەروەرانەيە كە دەرىٚ ئەويش كرين فرۆشتنى حكم دادوەرى وەيان كرين فرۆشتنى پلەو پۆست دەسەلات بە ريشوە و بە بەرتيل دان ، بىٚ گومان بەرتيل يەكيٚكە لە تاوانە حرام كراوەكان يان قەدەغەكراوەكان كە ئايينى ئيسلام حەرامى كردووە لەسەر هەر موسلمانيٚك كەئە نجامى بدات ، بۆيە فرۆشتنى حكم دادوەرى يان پلە پۆست و دەسەلات بە ريشوە و بەرتيل ئەوا حەرامە قەدەغەكراوە ، چونكە ئامازەيە بۆ دەستبە سەرداگرتنى مافى خەلكى تر ،وەيان پيٚشەل كردنى مافى خەلكى ئەمەش دەبيٚتە زولم ستەميٚكى زۆر گەورە ،هەروەها نادەد پەروەرى لە حكم بريار دروست دەكات ، چونكە ئيش كارو ياساكانى ولات دەشيٚويٚنى بريارەكانى دادوەر تيٚك دەدا ، دولەت و ياساكان پوچەل دەكاتەوە ، وەرگرتنى برياريٚكى ياسايى بە بەرتيل ريشوە دەبيٚتە هۆكارى كارەساتيٚكى گەورە لە نيٚو دادگاكاندا چونكە كەس متمانە بە دادگاو دەدوەرەكان ناكات ، ئەوەى ئيٚستا لەم سەردەمەدا روودەدات بەردەواميش دادگاو دەدا وەرەكان بە بەرتيل و دەم چەور كردن دەكريٚن و دەفرۆشيٚن ، ئەوەى كەئيٚستا هەيە داداگاو دەدوەر بوونەتە بووكە شەشە بە دەستى خەلكانى بەرتيل دەر و خەلكانى بەر تيل خۆر ، ئەوەى ناوى ياساو دادوەرى بيٚت نەماوە تەنها ئەوە نەبيٚت لە مامەلە و كرين فرۆشتن و مامەلەى هاوسەرى گريى نەبيٚت دادگاو دادوەرەكان تەنها ئەم كارانە دەكەن ، هەروەها دەربارەى فەرمانرەوايەتيش هەر ويٚران بووە ئەويش لە ريٚگاى بەر تيل و ريشوە پلەو پۆست دەسەلاتد دەفرۆشيٚن و دەكريٚن ، ئەم دياردەيە لە ولاتى عيٚراق دا هەر زۆر بەرچاوە بە تايبەتى لە خوارووى عيٚراق دەولەتى عيٚراقى فيدرال ئەوان سالانە بە بەرتيل و ريشوە پۆست و پلەكان دەفرۆشن بۆ ماوەى چەند ساليٚك حوكمرانى دەفرۆشن لە نيٚوان يەكترى دا ، ئەم پلەو پۆست فرۆشتنە لە ناو ولاتى ئيٚمەش هەيە بەلام بەريٚژەيەكى كەمتر لە چاو عيٚراقى فيدرال ، ئەم دەياردەيە كارەساتيٚكى زۆر مەترسيدارە چونكە ولات و دەولەت خابوور دەكات لە گەندەلى فساد و نا دەگەرى و كەسى گەندەل فسادە دورست دەكات خوا پەنامان بدا.؟!

❖ لە (عوف كورى مالك الاشجعى) – خوا لىٚ رازى بيٚت – دەگيٚريٚتەوە دەليٚت : پيٚغەمبەرى خوا ﷺ فەرموويەتى :

((أخاف عليكم ستًّا : إمارةَ السُّفهاءِ، و سفكَ الدَّمِ، و بيعَ الحُكمِ، و قطيعةَ الرَّحِمِ، و نَشْوًا يتخذون القرآنَ مزاميرَ، و كثرةَ الشُّرَطِ))

. شيخ الالباني في (صحيح الجامع) برقم (٢١٦)، اخرجه الطبراني في (المعجم الكبير) (١٨/٣٦) (٦٠) ، ابو نعيم في (المعرفة الصحابة) برقم (٥٥٥٠).

واتە : لە شەش شت دەترسم : فەرمانرەوا گەمژەكان يان كالفامەكان ، وە خويٚن رشتن يان حەلال كردنى خويٚنى يەكترى ، فرۆشتنى حوكم بەريشوە بەريتل، پچراندنى سيلەى رەحم ،وە خويٚندنەوەى قورئانى پيرۆز بە گۆرانى ئاواز ، وە زۆرى زولم ستەم كردن ..؟!

❖ لە (جابرى كورى عبدالله) – خوا لىٚ رازى بيٚت – دەگيٚريٚتەوە دەليٚت :

((أعاذَكَ اللَّهُ مِن إمارةِ السُّفَهاءِ، قالَ: وما إمارةُ السُّفَهاءِ ؟ قالَ : أُمراءُ يَكونونَ بَعدي، لا يقتَدونَ بِهَديي، ولا يَستنُّونَ بسُنَّتي، فمن صدَّقَهُم بِكَذبِهِم، وأعانَهُم على ظُلمِهِم، فأولئِكَ ليسوا منِّي، ولستُ منهم، ولا يرِدوا علَى حوضي، ومن لَم يصدِّقهم بِكَذبِهِم، ولم يعِنْهم على ظُلمِهِم، فأولئِكَ منِّي وأنا منهم، وسيَرِدوا علَى حوضي. يا كعبُ بنَ عُجرةَ، الصَّومُ جُنَّةٌ ، والصَّدقةُ تُطفئُ الخطيئةَ، والصَّلاةُ قُربانٌ - أو قالَ: بُرهانٌ - يا كعبُ بنَ عُجرةَ، إنَّهُ لا يدخلُ الجنَّةَ لَحمٌ نبتَ من سُحتٍ النَّارُ أولى بِهِ. يا كعبُ بنَ عُجرةَ، النَّاسُ غاديانِ: فمُبتاعٌ نفسَهُ فمُعتقُها، وبائعٌ نفسَهُ فموبقُها)) . الصحيح المسند الوادعي (٢٤٥)، اخرجه أحمد برقم (١٤٤٨١).

واتە : پيٚغەمبەرى خوا ﷺ بە (كەعبى كورى عەجرەى) فەرمووى : ئەى (كەعب) خوا بتپاريٚزى لە فەرمانرەوايى گەمژەكان ، ووتى : ئەى پيٚغەمبەرى خوا ﷺ فەرمانرەوايى گەمژەكان چى يە ..؟! فەرمووى : ئەو فەرمانرەوايانە دەبن لە دوايى من لەسەر كارو بەنامەى من نارۆن و دەست بە سوننەتەكانى منەوە ناگرن ، وە هەر كەسيٚك باوەر بە درۆكانيان بكات و هاوكاريان بكات لەسەر ستەمەكەيان ئەوا لەمن نين و منيش لەوان نيم وە نايەتە سەر حەوزى من و هەر كەسيٚك باوەر بە درۆ كانيان نەكات و هاوكاريان نەكات لەسەر زولم ستەمەكەيان ئەوا ئەوانە لە منن وە منيش لەوانم وە ديٚتە سەر حەوزەكەم (كە حەوزى ئاوى كەوسەرە) ئينجا فەرمووى : ئەى (كەعبى كورى عەجرە) رۆژوو قەلغانە ، خيٚرو صدەقەش گوناهو تاوان دەكوژيٚنيٚتەوە ، وە نويٚژيش قوربانى و كردەوەى چاكەيە – يان بورهانە – فەرمووى : (ئەى كەعبى كورى عەجرە) ناچيٚتە بەهەشت گۆشتيٚك بە پارەى حەرام گەشەى كردبيٚت تەنها ئاگر جيٚگايەتى ، (ئەى كەعبى كورى عەجرە) گەمژەكان ئەوانەن عەقليان سووكە وەيان كالفامن ، كەم كاروبارەكان ريٚك دەخەن ، وە گەمژەش لە زمانەوانيدا واتە سووك و لاسارى ..؟!

❖ لە (ابو هريرە) – خوا لىٚ رازى بيٚت – دەگيٚريٚتەوە دەليٚت :

((لعنةُ اللَّهِ على الراشي والمُرتَشي في الحكمِ)) . شيخ الالباني في (التعليقات الرضية) (٣/٢٢٨).

واتە : پيٚغەمبەرى خوا ﷺ نەفەرتى كردووە لەوەى بەرتيل دەدات و لەوەشى بەرتيل وەردەگرىٚ لە حكم كردن دا ..؟!

تيٚبينى : بىٚ گومان ئەوەى ئيٚستا لەم سەردەمەدا روودەدان فرۆشتنى دادەوەرى و پلەو پۆست و دەسەلاتە بە ريشوەو بەرتيل ، بۆيە مامەلە دەكرىٚ لەسەر پلەو پۆست بە بەرتيل وەرگرتن ، ئەمەش دياردەيەكى زۆر مەترسيدارە يان دياردەيەكى زۆر كوشندەيە ، كە ولاتى تووشى گەندەلى فەساد و ويٚران بوون دەكات ، دادگەرى و يەكسانى لە نيٚوان چاك خراپ دا ، بۆيە خرا پەكاران جيٚگاى كەسانى چاكە كار دەگرنەوە ، ئەمەش بە هۆى كرين فرۆشتنى پلەو پۆست دەسەلات بە بەرتيل دان و بەرتيل وەرگرتن ، هەر بۆيە كەسانى خراپ گەندە ل و دزو جەردە نا پاك و خيانەتكار جيٚگاى كەسانيٚك دەگرنەوە كە مافى خۆيانە ئەو پلە پۆستە و دەسەلات تەيان هەبيٚت ، بەلام ئەوان كەسانى فەقير هەژارن بىٚ دەرامەتن، بۆيە ناتوانن بەدەستى بهيٚنن ، كەسانيٚكيش سەروەت سامانى زۆر پارەيەكى زۆريان لەبەر دەست دايە يان خانوو ئۆتۆمبيلى گەران بەهايان هەيە ، ئەوا بە دەم چەور كردن بە بەرتيل دەى بەخشنەوە بە كەسانى ناكەچ بەچى بەرتيل خۆر ، ئەوانيش پلەو پۆسيان پيٚدەدان كەواتە : پلەو پۆست ياسا داد وەركانيش بە بەرتيل و ريشوە دەفرۆشين و دەكريٚن ، ئا ئەمەيە ئاماژەكانى رۆژى كۆتايى كە پيٚغەمبەرى خوا ﷺ هەوالى پيٚداويٚن كە فرۆشتنى پلەو پۆست دادوەرى بە ريشوە و بەرتيل وەرگرتن ، هەربۆيە رۆژ بەرۆژ خرا پەكارى زياتر دەبيٚت كەسى شياو چاكە كار لە شويٚنى خۆى دانادريٚت ، بەلكو كەسانى خراپ و هيچ و پووچ پۆست و پلە دەكرن ..؟!

بڵاو بوونەوەی كتێب جگە قورئان و فەرموودە

بێ گومان ئەگەر سەنج بدەین لەم سەردەمە كتێبەكان گەلێك زۆر سالانە پێشانگایی كتێبەكان دەكرێنەو بە هەزاران كتێب نمایش دەكرێن ، خەلكی روو لە پێشانگاكانی كتێب دەكات ، دەبینین بە هەزار كتێب هەن زۆر بەیان كتێبی دونیاییە ، خەلكی روو لەم كتێبانە دەكان جا لە بوارەكانی دونیا بۆ سوود وەرگرتنی زانیاری دونیایی ، وەك سوود وەرگرتن لە كتێبەكانی ئایینی بەتایبەتی كتێبەكانی تەفسیری قورئانی پیرۆز و كتێبەكانی فەرموودەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ ، هەر بۆیە خەلكی كتێبی دونیایی بلاودەكەنەوە وەكو : بوارەكانی فێر كردنی زمانەكان یان بوارەكانی تەكنەلۆجیا یان بوارەكانی پزیشكی یان بوارەكانی یاسایی ، یان بوارەكانی دەروون ناسی یان بوارەكانی شعرو بەخشان ، وەیان بواری هونەری گۆرانی شێوەكاری ، وەیان بواری سەربازی ، وەیان بواری فلسەفە ، وەیان بواری رۆمان و چیرۆك ...هتد ئەمانە هەبووی سودیان هەیە بۆ دونیا ، بەلام خەلكی ئەوەندە بیر ناكەنەوە خۆیان خەریك بكەن نووسینی تەفسیری قورئانی پیرۆز وەیان فەرموودەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ ،وەیان لە بوارەكانی عقیدەو بیرو باوەری ئیسلام وەیان لە بواری شەریعەتی ئیسلامی دا هەرئەمانە سوودی بۆ دونیا و قیامەت هەیە ، ئەوانی تریش كە باسمان كرد لە بوارە جیاجیا كان حەرام نیە قەدەغەش نیە ئەگەر سوودی بۆ دونیا قیامەت هەبێت ، بەلام كتێبی ئایینی زیاتر سوود بەخشە بۆ دونیا و قیامەت ، هەر بۆیە لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی كە پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی پێ كردووە ، كەوا پێشوازی خەلك لەسەر كتێبەكان زیاد دەكات نووسینەكانی زیاد دەكات ، وە خەلك بلاوی دەكەنەوە و چاپی دەكەن لە چابخانەكان بلاو دەكەنەوە ویان لە تۆرەكۆمەلایەتیەكان بلاوی دەكەنەوە ، من كە ئەم كتێبە دەنووسم تواناى چاپ كردنم نیە چەندین كتێبم نووسیوە لە بوارەجیاجیاكان ئایینی ئیسلامی هەموو كتێبەكانم لە سەر بانگەشەو بانگەوازی ئایینی ئیسلام ، بەلام تاكو ئێستا لە بەر هەژاری و نەداریم نەم توانیوە تەنها یەك كتێب چاپ بكەم ئەوەی هەیە تەنها لە كتێب خانە ئەلكترۆنیەكانە بلاوم كردۆتەوە وەكو (مكتبە النور) وەیان (ئیسلام هاوس) (خوای گەورە) جزای خێریان بداتەوە بۆیان بلاوكردمەوە ، بەلام خەلكانێك هەیە ئەوەندە دەولەمەند كتێبی چاپ كردووە بە ملیار دیناری عێراقی ، كەچی من تواناى یەك كتێبم نیە چاپی بكەم ، ئەو كتێبەی كە بە ملیارێك چاپی كردووە بلاو كردۆتەوە لەسەر پێشوازی كردنی خەلك و سەردانی كردنی خەلك وەیان بیرەوەرەیان بووە ، زۆر بەی خەلكی بە دەسەلات و دەولەمەندو بەرپرس ئەم جۆرە كتێبانە دەنووسنەوە ناوی لێ دەنێن بیرەوەریەكانم ، كەچی ئامادە نیە ئایەتێكی قورئان بنووسێتەوە بلاوی بكاتەوە یان فەرموودەیەكی پێغەمبەری خوا ﷺ بنووسێتەوە بلاوی بكاتەوە ، بەلام بۆ كتێبی دونیایی ئازان بە پارەیەكی زۆر چاپی بكەن خۆیان پی بكەنە پالەوانی مێژوو ، زۆر بەداخەوە بۆ موسلمانی ئەمرۆ ، خوا پەنامان بدا ..؟!

❖ لە (عبدالله كوری عمرو) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مِن اقترابِ السَّاعةِ أنْ تُرفَعَ الأشرارُ وتُوضَعَ الأخيارُ، ويُفتَحَ القولُ ويُخْزَنَ العملُ، ويُقرَأَ بالقومِ المثنَّاةِ، ليْس فيهم أحدٌ يُنكِرُها، قيل: وما المثنَّاةُ؟ قال: ما اكتُتِبَت سِوى كتابِ اللهِ عزَّوجلَّ)). الحاكم في (المستدرك علي الصحيحين) برقم (٨٨٨٥).

واتە : لە ئاماژەكانی نزیك بوونەوەی رۆژی كۆتایی ، خراپەكارەكان بەرز دەكرێنەوە ، وە چاكە كار دادەنرێت ، قسەی ناشرین دەكرێت كردار هەلدە گیرێت ، قەومانێك (المثناة) دەخوێنەوە ، لە نێوانیان دا كەس نیە رێگری یان ئینكاری لێ بكات ، ووتم : المثناة) چی یە ..؟! فەرمووی : ئەو نووسراوەیە جگە لە قورئانی پیرۆز ..؟!

چاو تێ برین و پەلاماردانی دەولەتانی زلهێزی بەسەر دەولەتانی ئیسلام

لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی دا ئەوەیە کە چاو تێ برین و پەلاماردانی دەولەتانی زلهێز یان دەولەتانی رۆژ ئاوا بەسەر دەولەتانی ئیسلامدا ، بەلام (خوای گەورە) ئەم ئۆممەتەی ئیسلامی پاراستووە لە دووژمنەکانی ، بەلێ ئەگەر ئەوەی لا پەرە کانی مێژوو هەلبداتەوە دەبینیت کەوا ئۆممەتی ئیسلام چەندەها جەنگی تێدا بەرپا بووە ، موسیبەت و ناخۆشی و نەهامەتی زۆری تووش بووە ، وە (خوای گەورە)ش پاراستوویەتی و پشت پەنای بووە ، هەروەها جەنگی مەغۆلەکان یان تەتارەکان هێرشیان کردە سەر خەلافەتی عباسیەکان ، وەیان جەنگی صلیبەکان یان خاچ پەرستەکان بگرە تاکو ئەم کۆتایانە وەکو جەنگی خاچ پەرستان و جەنگی یەکەمی جیهان و جەنگی جەنگی کەنداو جەنگی عێراق جەنگی ئەفغانستان ٢٠٠١جەنگی عێراق ٢٠٠٣ جەنگی هەروەها جەنگی ناوە خۆیی سوریا ٢٠٠١١ تاکوتایی هەموو دەولەتان چەکەکانیان تێدا تاقی کردەوە ، هەروەها جەنگی داعش لە عێراق ٢٠١٤تاکۆتایی هەموو دەولەتان چەکەکانیان تێدا تاقی کردەوە ، چەنگی غەززە لە ٢٠٢٣/١٠/٧ روویدا تاکو ئێستا بەردەوامە هەموو دەولەتان چەك قورسەکانیان لەم شارە تاقی کردۆتەوە بە خەلکی موسلمانانی غەززە هەروەها جوولەکەی ئیسرائیل ناپاك خوێن رێژ هەموو دەولەتە کافرەکان و زلهێزە رۆژئاوایەکان یارمەتی سەربازی دەدەن بەتایبەتی ولاتانی ئەمریکا و فەرنسا ئەلمانیاو سویسرا و هۆلەندا ...هتد ئەوا هەموو رۆژێك لەم شارە موسلمانە ئاگر بارانە بەدەستی جوولەکەی هیچ و پووچ ، هەروەها جەنگی ١٢ رۆژەی ئیسرائیل و ئێران کە ولاتی ئێرانی وێران کرد بە یارمەتی دانی ئەمریکای ستەمکار ، لە سالی ٢٠٢٥ دا ، هەربۆیە لە هەموو جەنگەکان دژی ولاتانی ئیسلامی جوولەکە گاورەکان پشتی یەکتری دەکرن دژی موسلمانان ، بەلام بەداخەوە لەم سەردەمەی ئەم رۆمان دا موسلمانان پەرت بلاو بوونەوە لە پشتی یەکتری نینە هەر ولاتێکی ئیسلام بۆ خۆی کراوی خۆی گرتووە دەلێ بانەی بات ، لاوازی موسلمانانە لەم سەردەمەدا دەولەتانی زالم ستەمکاری جوولەکە گاورەکان وا وەکو ئەژدیها خوێنی موسلمانان دەمژن ، مال و سەروەت سامانیان بەتالان دەبەن ولاتەکانیان وێران دەکەن بە جۆرەها چەکی پێش کەوتوو ، جوولەکەی زالم هەر رۆژەو ولاتێکی ئیسلامی دەکاتە ئامانج ئاگر بارانی دەکات ، ئەگەر سەرنجێك بدەین بە ولاتانی عەرەبی بەتایبەتی ولاتی قەتەر و سعودیا ، ئەم دوانە بە حیساب هاوپەیمانی ئەمریکا بوون ، بەلام ئیسرائیل هێرشی کردە سەر ولاتی قەتەر بۆردومانی کرد بە مووشەك فرۆکە ، کەواتە جوولەکە گاورەکان ناپاکن و خیانەت کارو خاوەن وەعد پەیمان و بەلێن نینە ، هەر وەکو بۆ کوردستانی خۆشمان ئەمریکا ئەم خیانەتەی کرد حشدی شعبی شیعی هێنا سەرمان لە ٢٠١٧/١٠/١٦ شاری کەرکوك و چەند شارێکی تری دا دەست حشدی شعبی بە یارمەتی دانی ئێران و ئیسرائیل و ئەمریکا ئەم ناپاکیەیان کرد ، هەر بۆیە (خوای گەورە) موسلمانان ئاگادار دەکاتەوە کەوا هیچ کات پشت بە جوولەکە و گاورەکان مەبەست مەیان کەنە هاوپەیمانی خۆتان چونکە ئەوانە ناپاکی دەکەن لە بەلێنە کانیان ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموێت :

قال تعالى: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلْيَهُودَ وَٱلنَّصَـٰرَىٰٓ أَوْلِيَآءَ ۘ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُۥ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٥١﴾﴾ [المَائـِدَة : ٥١] واتە : [يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ] ئەی باوەڕداران ئێوە جوولەکەو گاورەکان مەکەن بەدۆست و خۆشەویستی خۆتان و ئەوانتان خۆش نەوێت و باوەڕدارانتان خۆش بوێ، وتراوە: مەبەست لە مونافیقان بووە کە بەئیماندار ناوبراون لەبەر ئەوەی ئیمانیان ئاشکرا کردووە بەڵام خۆشەویستی و پشتیوانی خۆیان بۆ گاورو جوولەکە دەرئەبڕ..؟!

تێبینی : پرسیارەکە ئەوەیە چۆن سەرکردەکانی ئێستایی وەلاتەکەمان پشت بە جوولەکەو گاورەکان دەبەست ، وەکو ئەمریکا و بەریتانیان و ئەلمانیا ، فەرنسا و ئیسرائیل ، کەچی ئەوان لەلاتانی تریان ئازاد کرد لە رژێمەکان بەلام دواتر رێك پشتیان تێکردن و بێ خاوەن بە جیان هێشت ، وەکو ئەفغانستان و سوریا ، چەندی ولاتی تریش ، وە ئەمە مێژووە کورد دۆست و هاوپەیمانی ئەمریکا بوو لە عێراق ، بەلام لە سالی (٢٠١٧) پشتی تێکرد کوردی فرۆشتە ئەو رژێمەی شیعە عێراق ، کە ئێران سەرکردایەتی دەکات ، ئەوە بوو ئاوریان لە کورد نەدایەوە خە نجەری ژهراویان وەشاند، لە رێکەوتی (٢٠١٧/١٠/١٦) کە خیانەتێکی گەورەیان لە کورد کرد ، سەیرەکە لەوە دایە هێشتا گەل کوردی موسلمان پشت بە ئەمریکا دەبەستێت باوەری پێ هەیە ، ئەی هەر ئەو ئەمریکای جاران نیە ..؟! ئەی هەر ئەو جوولەکەی جاران نیە ، ئەی هەر ئەو گاورەی جاران نیە ، بۆ چی ئەی کوردی موسلمان پەند لە رابردوو وەرناگرن ، بگەرێنەوە پشت بە قورئان و سوننەت ببەستن ..؟!

❖ لە (ثوبان موالي پێغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يوشِكُ الأُمَمُ أنْ تَداعَى عليكم؛ كما تَداعَى الأَكَلةُ إلى قَصْعتِها. فقال قائلٌ: ومِن قِلَّةٍ نحنُ يومئذٍ؟ قال: بل أنتم يومئذٍ كثيرٌ، ولكنَّكم غُثاءٌ كغُثاءِ السَّيْلِ ، ولَينْزِعنَّ اللهُ من صدورِ عدُوِّكم المهابةَ منكم، وليَقذِفنَّ اللهُ في قلوبِكم الوَهَنَ. فقال قائلٌ: يا رسولَ اللهِ، وما الوَهَنُ؟ قال: حُبُّ الدُّنيا، وكراهيةُ الموتِ)) . سنن ابو داود برقم (٤٢٩٧).

واتە : هاکا ئۆممەتان یەکتریان بانگ کردو داباربن بە سەرتاندا چواردەوریتن لێ گرتن وەك چۆن کۆمەلە بخۆرێ دادەبارن بەسەر سفرەو یان قصعەی خواردنێك ، قسە کەرێك ووتی : ئایا لەبەر کەمیمانە پەلامارمان دەدەن لە کاتەدا ..؟! فەرمووی : نەخێر بەلکو لەو رۆژە دا ئێوە زۆر زۆرن ، بەلام وەك پووش و پەلاشی سەر لافاو وان – ئاماژەیە بۆ ترسنۆکی بێ تاوانییان – (خوای گەورە٩ لە بەر بێ تەقوایتان بێ بایەختان دەکات لە بەر چاوی دوژمن و ترسی ئێوەیان لە دلدا نامێنێ ، وە ریشتان دەبا ، قەسەکەرێك ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ هۆی ئەو وورە بەردانە یان ترسنۆکی یە چیە ..؟! فەرمووی : خۆشەویستی دونیا و رقبوون و ترسانە لە مردن ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودەیە بەلگەیی پێغەمبەرایەتی و بەلگەی ئاماژەکانی رۆژی کۆتاییە ، کە کافرانی جوولەکە و گاورەکان یان ولاتانی رۆژئاوا ئەوا بێ بەزەیانە هێرش دەکەنە سەر ولاتانی موسلمانان وەك چۆن ئاژەلان هێرش دەکەنە سەر خواردنێك یان قصعەیەکی خواردن و پەلاماری خۆراکەکە دەدەن ، بەم هۆیەوە ئەو شکستە لە بەر کەمی موسلمانان نیە بەلکو موسلمانان لەم کاتەدا زۆرن ، بەلام موسلمانان لە سەر تا پەی جیهاندا وەکو پووش پەلاشی سەر ئاوی رووبار وانە ، کە شە پۆلی رووبار ریان دەمالێ و هەلیان دەگرێت ، ئەوەندە بێ هێزو لاواز بێ تاوانان ، چونکە هیچ وەزن وکێشایان نەماوە ، ئەمەش هۆکاری ئەمرۆیە لەم سەردەمەیە کە موسلمانان کە ژمارەیان زۆر زۆرە بەلام یەك دەنگ و یەك پشت نینە ، بەهۆی کەم تەقوادارى موسلمانانە کە دوژمنان بەسەریاندا زال بوونە ، وەیان بە هۆی ترسنۆکیانە بەرامبەر دوژمنایان کە ناتوانن ترس لە دلی دوژمنان بچەسپێنن ، هەر بۆیە دوژمنان ترس و دلە راوکێ لە دلّ یان نامێنی بەرامبەر بە موسلمانان ، ئەوەی ترس دەخاتە دلی دوژمنانی ئیسلام ئەوەیە کە دامەزراوی ئیمانە ، بۆیە لەم سەردەمەدا دامەزراوی ئیمان لە دلی موسلماناندا لاوازە بۆیە دوژمنان زەفەریان پێ دەبەن ، هەروەها موسلمانان بە هۆی خۆشەویستی بۆ دونیا و رقبوونەوە لە مردن ، ترسنۆکی بالی کێشاوە بەسەریاندا ، دوژمنانیش سامیان لە موسلمانان نەماوە ، چونکە بە گشتی موسلمانان لەم رۆ دا هەر هەمووی خەریکی خۆیایەتی بەتایبەتی دەسەلاتدارەکانی موسلمانان دەلێن بە خۆشی دونیا و باغ و باغچەو ڤیلاو شاری گەشتیاری و کۆمپانیایی بازرگانی و کۆش کو تەلارەکانمان لێ تێك نەچێ ، وەیان با ئەژماری بانکە کانمان لە ولاتانی رۆژئاوا دەستی بەسەر دا نەگرێ ، بۆیە ولاتانی جوولەکەو گاورەکان بە کەیفی خۆیان هێرش دەکەنە سەر موسلمانان کەس بۆیی نیە پیان بلێ ئەمە مەکەن زولم ستەم خوێن رشتنە ، سەیرەکە لەمەدایە بۆ ماوەی نزیکە لە ٢سال وە بە هەزاران چەکی قورس ئاگرو فرۆکە لە شارێکی بچووکی وەکو غەززە دەدرێت ، کەس نیە ئیدانەی بکات لە ترسی خۆی وەکو کیسەر سەری خۆی لە ناو لاشەی ناوەتەوە ناوێری ئیدانەشی بکات یان هاوکاری مرۆیی شاری غەززەش بکات دەلێت نەوەك ئەمریکا لێم توورەبێ ، ئا ئەوەیە موسلمانیەتی کەچی هێزو پارەو چەکت هەیە بەلام ناوێری یارمەتی مرۆیی بۆ برا موسلمانەکەت بنێری ، هەر بۆیە وەکو ئەوەی کە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەوانە خۆشەویستیان بۆ دونیا هەیە ، وە رقبوونەوەیان لە مردن هەیە ..؟!

سەردەمێك دێت پیاو دادەمێنی لە نێوان کردن و نەکردن داوێن پیسی بەدرەوشتی

بەلێ یەکێکی تر لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ئەمەیە کە پیاو دادەمێنی یان سەریری سوردەمێنی لە نێوان کردن و نەکردنی وەیان هەلبژاردنی نێوان کردەوەی ناشرین و بەدرەوشتی وەکو داوێن پیسی شتی تر ، ئەمەش کاریگەری خراپی پالە پەستۆی کۆمەلگایە لەسەر چونکە زۆرینەی خەلکی لە سەر کردەوەی ناشرین و بەدرەوشتی دەرۆن بەلکو بژێوی ژیانیان لە سەر ئەم کردەوە خراپانەیە ، ئینجا پیاو لە نێوان کردن ونەکردنی داوێن پیسی یان کردەوەی ناشرین و بەردروەشتی دادەمێنی لە هەلبژارنی ئایا بیکات یان نەی کات ، چونکە ئەگەر بیکات ئەوا پێی تاوان بار دەبێت کردەوەیەکی خراپەی ئە نجامداوە ، ئەگەریش ئە نجامی نەدات و کردەوە خراپەکە نەکات ، ئەوا لە نێو خەلکی بە دواکەوتوویی هەژمار دەکرێ ، وەیان دەلێن : ئەوە پیاوێکی ترسنۆکەو دواکەتوو کۆنە پەرستە ، وە زۆر ترین قسەو باس و تانەو تەشەنەی لێدەدەن ، وەیان دەلێن ئەوە کە سێکی نەزان و گێلە و نەفامە خۆی خەریك کردووە بە خواپەرستی و عیبادەت ، ئەوەی لەم سەردەمە روودەدات هەر گیز رووی نەداوە ، باسی سەردەمێکی خۆم دەکەم من ئەم تانە تەشەنەیە لە نێو کارەکەی خۆم لێدراوم هەندێك دەلێن بەخوا فەقیر و نەزان و نەفامە هەندێك دەلێن گێلە بە کلك نایەتی لە کارەکەی هەر خەریکی خوا پەرستیە ، منیش خۆم دوور کردووە لە مالی حەرام و داوێن پیسی ، رۆژێکیان لە لای کەسێك کارم دەکرد ووتبووی بەکەسێکی تر ئەوە فەقیرە بە کەلکی ئەم کارە نایەت ، پاشان من کە زانیمەوە ئەم قسەیان لەسەر من کردووە یەکسەر کارەکەم لە لای ئەو بەجێهێشت ، بەلام خۆم دوور کردەوە لە لای ئیتر خوا بەخۆی دەزانی دوایی من چی کردوو چی بەسەر هات ، خودا هیدایەتی بدات چونکە منی بە کەسێکی دواکەوتوو لە قەلەم دابوو ، بۆیە ئەوەی لەم سەردەمەیە خۆی بە دوور بگرێت لە خراپەکاری و دزی حەرام خواردن و داوێن پیسی و بەدرەوشتی شتی تریش ، وەیان ئەوەی شەرمی بەخۆبێ خۆی بە پیاو بەزانی ئەوا کەسێکی کۆنە پەرست و دواکەوتوو گێلَ و نەفام و نەزانە پێ دەلێن : بەخوا فەقیر گێل نەزان و دواکەوتووە نازانێت بخوات ، بەلام ئەو کەسەی مالی خەلکی بەحەرام دەخوات و دزی لە دەولەت دەکات ، وەیان ئەوەی ئەخلاق هەبێ نیەتی وەیان داوێن پیسی و بێ کرامەت و هیچ و پووچە ، ئەوا پێ دەلێن : کە سێکی زیرەك زانا و شارەزا وەیان زۆر جار بە قائید و شێخ و فەرماندە بانگی دەکەن ، کەچی هیچ و پووچی کوری هیچ پووچە لە ناو کومەلگادا حەسب نەسبی دیارنیە کەس نازانی کوری کێ یە ، ئەوا دەبێتە بەرپرس کار بەدەست و دەم راستی خەلکی ، کەچی شەو رۆژ لە نێو یانە شوانیەکان و لە بارو شوێنی مەی خورادنەوەو مەلهاکانە ، بەم کەسە دەلێن: فەرماندەو قائید شێخ پیاوێکی بە شەهامەت.؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يأتي على الناسِ زمانٌ يخيَّرُ فيه الرجلُ بينَ العجزِ والفجورِ فمن أدركَ ذلِكَ الزمانَ فَلَيخْتَرْ العجزَ على الفجورِ)) .الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٢٩٠/٧) ، اخرجه أحمد برقم (٧٧٤٤).

واتە : سەردەمێك یان زەمانێك بەسەر خەلكی دا دێت كە لە نێوان هەلبژاردنی كردن و نەكردنی داوێن پیسیدا دادەمێنێت ، جا هەر كەسێك دەركی بەم سەردەمە یان زمانە كرد ، ئەوا با نەكردنەكە هەلبژێرێت لە سەر كردنی داوێن پیسی و بەدرەشتی و شتی خراپەكاری ..؟!

تێبینی : ئەم دیاردەیە هەر لەم سەردەمەدا یان لەم زەمانەی ئێمەدا زۆر باوە ، ئەو کەسەی پابەند بێت بە ئەرکەو واجبەکانی ئایینی ئیسلام ، بۆ نموونە : وەکو پۆشینی حیجاب کردن بۆ ئافرەتان ، ئەوا لە نێو خەلکی نەفام و جاهل بە کۆنە پەرستی دادەنرێت ، وەیان ئەو کەسەی خۆی دوور بخاتەوە لە داوێن پیسی نەزر کردن بە گێل نەفام دواکەتوو لە قەلەم دەدرێ ، وەیان خۆی دوور بخاتەوە لە مالی حەرام و خواردن و خوارنەوەی حەرام ئەوا ئەویش بە دواکەتووی گێل نەزان لەقەلەم دەدرێ ، وەیان کاربەدەستان و بەر پرسان خۆیان ئەم کارە دەکەن لە ژوورە تاریکەکان ئینجا بۆ ئەوەی خۆیان بێ تاوان بکەن خەلکانێك تووش دەکەن لە بەدرەوشتی و داوێن پیسی دزی کردن و خواردنی مالی خەلك ، ئینجا خۆیان لەسەریان دەکەنە پالەوان دەلێن : ئەوا ئێمە سزای ئەو خەلکانە دەدەین کە بەدرەوشتی و داوێن پیسی دەکەن یان ئەو کەسانە سزا دەدەین کە دزیان کردووە و مالی خەلکیان خواردووە ، کەچی بە خۆیان ئەم جۆرە خەلکانە تێوە دەگلێنن بۆ ئەوەی خۆیان پاك بکەنەوە لە نێو کۆمەلگا ، ئیتر خەلکانێك بۆ بژێوی ژیانیان لە گەلیاندان ، جا ئەوانە دادەمێنن لە نێوان کردن نەکردنی خراپەکاری و داوێن پیسی و بەدرەوشتی و دزی کردن خواردنی مالی خەلك ، ئەگەر ئەم کارە بکەن ئەوا جیان دەبێتەوە لە گەل کاربەدەستانی دزو جەردەو داوێن پیس ، ئەگەریش ئەم کارە نەکەن ، ئەوا دەردەکرێن بە جۆرە تۆمەتی بێ بنەما لەقەلەم دەرێن.؟

سەردەمیٚ دادیٚ فیٚل لە یەكتری كردن زۆر دەبیٚت

بەلیٚ ژیانی دونیا هەر هەموو شویٚنی تاقی كردنەوەی مرۆڤەكان ، جا ئەو كەسەی لەم تاقی كردنەوەیە دەربچیٚت ئەوا سەر فرازی دونیاو قیامەت دەبیٚت ، ئەوەشی لەم تاقی كردنەوەیە دەرنەچیٚت ئەوا مال ویٚران و سەرگەردن و سەر لیٚشاوی دونیاو قیامەت ، هەر بۆیە پیٚغەمبەری خوا ﷺ هەوالیٚ پیٚداویٚن كە سەردەمانیٚك دا دیٚت كە خەلكی فیٚل یەكتری دەكەن كەس متمانەی بەكەس نامیٚنی ، ئەوەی كە پیٚغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی پیٚ كردوو ئەم رۆژەیە كە ئیٚمە تیٚداینە ، كە هەموو شتیٚك بۆتە فیٚل كردن بازرگانی كردن سوود وەر گرتنی قازانجی زۆر وەیان سوود مەند بوونی زۆر بەرانبەكەشی زەرە بكات جا زەرەمەندی مادی بیٚت یان زەرەرمەندی معنوی بیٚت ، هەر بۆیە لەم سەردەمەدا فیٚل كردن تەلەكەبازی چۆتە قیمە ، هیچ متمانەیەك نەماوە لە نیٚو خەلكی دا ، بۆ نموونە لە نیٚوان ولاتان متمانە نەماوە ، وە لەنیٚوان حوكمەت و خەلك متمانە نەماوە ، لەنیٚوان خەلك و فەرمانگەكانی دولەت متمانە نەماوە ، لە نیٚوان بەپرس هاولاتیان متمانە نەماوە ، لەنیٚوان فەرمانگە و یان دەزگاكان و كارمەندەكانی متمانە نەماوە ، وە لەنیٚوان هاوریەتی متمانە نەماوە یان لەنیٚوان دووبرا متمانە نەماوە ، وەیان لەنیٚوان باوك كور متمانە نەماوە ،وەیان لەنیٚوان دوو هاوسەر دا متمانە نەماوە ، خەلكی لە رۆژگاریٚكی زۆر خراپ دە دەژی پەنا بەخوا ، ئەم رۆژانە زۆر سەختە كە تیٚ دەپەریٚ چونكە رۆژ نیە فیتنە و ئاشووب ئاژاوەیەك سەر هەلنەدا ، بۆیە خەلكی هەر هەمووی فیٚل لەیەكتری دەكەن بیٚ ئەوەی بیر بكەنەوە فیٚل كردن كاریٚكی خرا پەكاریە فیتنەو ئاشووبی بەدوا دادیٚت ، جا لە مەلەكان یان لە گریٚبەستەكانیان وەیان لە بازرگانی فرۆشتنی كەل و پەل لە دووكانەكان سوپەرماركیٚتەكان ، وەیان فیٚل كردن لە مامەلەی كرین فرۆشتنی ئۆتۆمبیلٚ ، وەیان فیٚل كردن لە كۆمپانیاكان لە گەل كارمەندەكانیان ، رۆژانە چەندین فیتنە و ئاشووب ئاژاوەو كوشتن و كوشتار روودەدا ، هەموو هۆكارەكان نەمانی متمانەیە بە یەكتری وەیان فیٚل كردنە لەگەل یەكتری ، یان شتیٚكی زۆر سەیر تر لەم سەردەمە دولەتەكان لە گەل یەكتری پیٚك دیٚن كە فیٚل لە هاولاتیەكانیان بكەن ، لە سەر ئەوە ریٚك دەكەون كە پیٚك نیٚن بۆ ئەوەی مووچەی هاولاتیان بخۆن ، ئیتر ئەگەر دولەت وا بكات هاولاتی و خەلكی زۆر خراپ تر دەكەن ، متمانە بە یەكتری ناكەن ، بۆیە زۆر بە بانكەكانی دەولەت هەرسی هیٚناوە لەسەر ئەوەی كە خەلكی متمانەی بە بانكەكانی دەولەت نیە ، چونكە فیٚل و ریبا سوو خواردنی تیٚدا دەكریٚت ، رۆژانە دولەت یان حوكمەت ربریار دەدا كەوا مووچە لەم رۆژە دا یان لەم حەفتەیەدا دابەش دەكات ، وەیان ریٚكەوتنیان لە سەر مووچە كردووە مووچە دەبەش دەكەن كەچی ، رۆژ دیٚت و حەفتە دیٚت مووچە هەر نایەت ، وەیان بەلیٚنەكان دوا دەخەن ئەم حەفتە بۆ حەفتەیەكی تر ئیتر هەر هەمووی درۆیە تەنها خەلكی چەواشە دەكەن یان فیٚل لە خەلكی دەكەن ، ئیتر خەلكی بە دیاردەیە ئاشنابووە ئەوانیش فیٚل لە یەكتری دەكەن ، بۆیە هەر لە ولاتی ئیٚمە ئەم فیٚل كردنە نیە بەلكو هەموو ولاتانی جیهانی گرتۆتەوە ، بەلام هەندیٚك ولات لە هەندیٚك ولات بەم دیاردەیە كەمترە ، بە گشتی لەم سەردەمەد فیٚل و تەلەكە بازی زۆر ئە نجام دەدریٚت ، بۆیە پیٚغەمبەری خوا ﷺ لە فەرموودەكانی ئاماژەی بە رۆژگارانە كردووە ، كە خەلكی تووشی دەبن فیتنەیەك لە فیتنە كانی رۆژی كۆتایی ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سيَأتي علَى النَّاسِ سنواتٌ خدَّاعاتُ يصدَّقُ فيها الكاذِبُ ويُكَذَّبُ فيها الصَّادِقُ ويُؤتَمنُ فيها الخائنُ ويُخوَّنُ فيها الأمينُ وينطِقُ فيها الرُّوَيْبضةُ قيلَ وما الرُّوَيْبضةُ قالَ الرَّجلُ التَّافِهُ في أمرِ العامَّةِ)) . ابن ماجة برقم (٤٠٣٦).

واتە : رۆژگاریٚك وەیان سالانیٚك بەسەر خەلكی دادیٚ كە رۆژگاری فرت و فیٚل و تەلەكە بازییە ، بە جۆریٚك خەلكی درۆزن بەراستگۆ دادەنریٚ و خەلكی راستگۆش بە درۆزن ، ئەمین و دەست پاك بە خیانەتكار و ناپاك ئەژمار دەكریٚ وە خیانەتكار و ناپاك بە دەست پاك ئەژمار دەكریٚت ، وە خەلكی (الرويبضة) دەبنە دەم راستی و قەسەكەر دادەنریٚن ، ووترا : (الرويبضة) چییە ..؟! فەرمووی : ئەو پیاوەیە كە كەم عەقل و كەم زانستە و دەست لە كاروباری گشتی خەلكی وەردەدات ..؟!

زۆر بوونی پەچراندنی پەیوەندی خزمایەتی دەرکەوتنی دراوسێی خراپ

بەلێ ئاماژەیەکی تریش لە ئاماژەکان پێغەمبەری خوا کە هەوالێ پێداوین ئەویش زۆر بوونی پچراندنی پەیوەندی خزمایەتی و دوور کەوتنەوە لە یەکتری ، هەروەها دەر کەوتنی دراوسێی خراپ ، ئەمەش ئەم دیاردەیە هەر زۆر بەچاوە لە نێو کۆمەلگایی موسلمانان ، تەنها ئەو کاتە خزم و کەسەکانیان بە بیر دێتەوە لە کاتی پرسە دا یان لە کاتی چاوپێکەوت لە ئاهەنگ و شوێنەکاندا ، ئیتر خزمایەتی نەماوە خەلکی بە تەلەفۆن پەیوەندی لە گەل خزمەکانیان نوێ دەکەنەوە ، هەتاکو وای لێهاتووە پەیوەندی تەلەفۆنیش نەماوە بەلکو ئەگەر بەرژەوەندی تێدا بێت ئینجا تەلەفۆن بۆ خزم و کەسە نزیکەکانیان بکەن ، ئەمەش هەموو هۆکارەکەی ئەوەیە کە رق کینە هەلگرتن لەگەل یەکتری ، هەروەها سەرقال بوون و بە بەژەوەندە دونیایەکان ، وەیان تەماحی مالی دونیا چاویانیان کوێر کردووە ، وەیان ئیرەیی و حسوودی بە یەکتری بردن خرزمایەتی پچراندووە ، وەیان پیاوان دەسەلاتیان بە سەر ژنەکانیان نەماوە ژنەکانیان زال بوونە بەسەریانەوە بەم هۆیەوە پەیوەندی خزمایەتی نەماوە لە نێوان کور دایك و باوك کور ، وەیان برا خوشکەکان ، وەیان خزمەکانی تر وەك مام خال و پوور دا پیرە و پا پیرە ، ئەمانە هەر هەمووی هۆکاری سەرەکین لە نێو موسلمانان دا ، خەلکی زیاتر روو بەرەو خرا پە یە نەك چاکە کردن لە گەل خزم کەسە نزیکەکانی بەلکو هەمووی بەدوایی بەژەوەندیەکانی دونیا دا ، بۆیە خزمایەتی نەماوە ، هەروەها دەرکەوتنی دراوسێ خراپ یان جیرانی خراپ ، ئەمەش ئاماژەیەکە لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی دەبینین لەم سەردەمەدا دراوسێ متانە بە دراو سێ یەکەی خۆی ناکات چونکە خرا پە کاری لە نێوانیان روویداوە ، جا ئەمەش بەهۆی ئەوەی کە دراوسێ حسوودی ئیرەیی بە داروسێ یەکەی دەبات ، یان رەق کینەیان هەیە بەرابەر یەکتری ، وەیان بە چاوی خراپ دەماشایی مالی یەکتری دەکەن ، وەیان زۆر جار هەیە دراوسێ دزی و خرا پەکاری بە داروسێیەکەی دەکات ، جا دەمە قالی کردن لە سەر شتی کەم و بێ سوود وە کو خاشاك و جۆگە وەیان داگیر کردنی شوێنی یەکتری ، وەیان زۆر جار هەیە دراوسێ خراپ بەدرەوشت دەبێتە جیران کە مالەکەی دەکات شوێنی داوێن پیسی و شوێنی مەی خواردنەوە ، وەیان سنووری دراوسێیاتی خۆی دەبەزێنی ، بۆیە ئەم سەردەمە ئاماژەیەك بۆ نزیك بوونەوە لە رۆژی قیامەت ، چونکە ئاماژەکان هەر هەمووی هاتوونەتە دێ پچراندنی پەیوەندی خزمایەتی و دەرکەوتنی یان زۆر بوونی دراوسێی خراپ ، رێك ئەم سەردەمەیە کە تێدا دەژین ، خوا پەنامانداا..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمرو) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت: پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ الساعةُ حتى يَظْهَرَ الفحْشُ والتفاحُشُ وقطيعَةُ الرحِمِ وسوءُ المجاوَرَةِ وحتى يؤتَمَنَ الخائِنُ ويُخَوَّنُ الأمينُ)) .

الهيثمي في (المجمع الزوائد) (٢٨٧/٧) ، اخرجه أحمد برقم (٦٥١٤).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاوەکو خرا پەکاری ، وە قسەی نارشیرین و نارێك ، وە پچراندنی پەیوەندی خزمایەتی و ، وە خرا پی دراوسێ یەتی دەر دەکەوێت ..؟!

تێبینی : مەبەست لەم فەرموودەیە پچراندنی خزمایەتی واتە بلاوبوونەوەی زۆری رق کینە و خرا پەکاریە ، وەیان بووختان کردنی زۆر قسە پێ ووتن یان قسە پێ هەلبەستنی بە یەکتری ، هەروەها بەهەمان شێوە بەرانبەر دەرکەوتنی دراوسێ رخرا پیش هەر هەمان شێوە و رەفتار کردنە لە گەر یەکتری ، بووختان کردن قسە ووتەی ناشرین بەیەکتری ، هەروەها کردەوەی خرا پە لەگەل یەکتری دا زۆر روودەدا لە نێوان دراوسێیەکاندا ، هەر بۆیە خەلکی بە گشتی ئەوەندە رووی لە کردەوەی خرا پەیە ئەوەندە رووی لە کردەوەی چاکە چاکە کاری نیە ، تەنها خەلکانێك کەم نەبێت ئەویش لە شارو گوندەکان بە دەستی دەژمێر درێن کە کەسانی چاکە کارن ، بۆیە لەم سەردەمەدا فیتنە ئاشووب ئاژاوەی زۆر روو لە خەلکی دەکات ، چونکە زۆر بەی خەلکی رووی لە خرا پە کاریە لەم سەردەمەدا.؟!

مندال دەبێتە گەورە و سەرداری دایکی

لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ئەوەیە کە مندال ببێتە گەورە و سەرداری لەسەر دایکی ، وەیان دایك ببێتە خزمەتکاری منداڵەکەی ، بۆ نموونە بەم جۆرەیە کە پیاوێکی ئازاد کەنیزەیەك مارە دەکات و پاشان سکی لێ دەبێت ، جا سکی کە نیزەکە کوربێ یان کچ ، پاشان ئەو کور کچە گەورە دەبن بەلام ئەمانە منداڵی ئەو پیاوەن کە خۆی ئازادە کەنێزەیەکی مارە کردووە ، ئینجا کاتێك گەورە دەبن ئەو دوو منداڵە دایکیان کەنیزەکە ئەوان دەبنە گەورە سەرداری دایکیان ،وەیان دایکیان دەبێتە خزمەتکاری ئەو دوو منداڵە ،ئەم رووداوە روویداوە لە سەردەمی خۆی ، بەلام ئێستا بە شێوەیەکی ترە لە سەردەمە دا روودەدا ، ئەوەیە کە مندال لە ماڵەوە دانیشتوە رێزی بۆ دایك و باوکی دانانێ دەبێتە گەورە و سەرداری دایك و باوکی ، وەیان لە ماڵەوە دایك دەبێتە خزمەتکاری کچەکەی ، ئەویش سەعات ١٢نیوەرۆ لە خەو هەڵدەستێت تابەیانی خەریکی تیك تۆك فیس بووکە کچە سەعات ١٢ نیوەرۆ بۆ نانی بەیانی هەلدەستێت دایکی خزمەتی دەکات ، وەیان کورەکەش بە هەمان شێوە خەریکی شتی بێ سوودە تا بەیانی ، بە رۆژیی هەر دەخەوی باوك دەچێت کاری بۆ دەکات ئەویش داری لە سەر بەرد دانانێ باوکەکە خزمەتی دەکات ، لە لایەکی تریش دەبنە دەم راستی دایك و باوکیان لە هەر کارێکی مەلەکە یان هەر بریارێك کە دەر بکەن کور یان کچ دەبنە دەم راستی دایك و باوکیان ، هیچ رێز و شکۆیەك بۆ دایك باوکیان دانانی لە بەلکو دایك و باوك بەم تەمەنەوە دەبنە خزمەتکاری منداڵەکانیان ، کەچی ئەوانیش هەر خەریکی گەشت سەیران رابواردنی خۆیانن ، حا مندال هەیە تاکو بەیانی لە یانەشەوانیەکان کاتێك گەرایەوە ماڵەوە دەبێت دایك و باوکی خزمەتی بکەن ، وەیان هەیانە لەماڵەوە دانیشتووە بێ ئیش و کارو کاسبی بەس فەرمان دەردەکات لەسەر دایك و باوکی داوایی پێداویستەکانی ژیانیان لێ دەکات لە کاتێك دا تەمەنی گەورە بووە بۆ ئەوەی بچێت بۆ یارمەتی دانی باوکی بۆ بژێوی ژیان ناچێت ئینکاری دەکات ، وا بیر دەکاتەوە دەبێت باوك بەخێویان بکات بە هەر شێوەیەك بێت دەبێت پارەی بۆ پەیدا بکە ، بەلام لە راستی وانیە ئەگەر مندال گەورە بێت دەبێت هەولبدات یارمەتی خێزانەکەی بدا بۆ ئەوەی لە هەژاری فەقیر دایك و باوکی رزگار بکات ، راستە نەفقەی مندال لەسەر دایك و باوکیەتی ،بەلام ئەمە بۆ کاتێك کە ئەو منداڵە توانایی نەبێت کە بژیوی خۆی دابین بکات ، بەلام ئێستا پێچەوانە بووەتەوە کە مندال گەورەش بێت دەبێت هەر دایك و باوکی پێداویستیەکانی بۆ دابین بکەن ، وەیان وەکو فەرمان کردن بە سەر دایك و باوکی دا دەبێت ئەو منداڵە لە هیچ شتێکی کەم نەبێت ، ئەمەی ئەم رۆژە کە مندال دەبێتە گەورە و سەر داری دایك و باوکی یان دایك باوك دەبنەخزمەتکاری مندال ..؟!

هەر وەکو هاتووە لە فەرموودە درێژەکەی جبریل – علیه السلام – کەوا پرسیار لە پێغەمبەری خوا ﷺ ئەویش وەلامی جبریل – علیه السلام – دە داتەوە دەربارەی نیشانە کانی رۆژی کۆتایی ...

❖ لە (عمری کوری خەتاب) – دەگێرێتەوە دەلێت : دەربارەی فەرموودەیە کەی جبریل – علیه السلام – پێغەمبەری خوا ﷺ پێ فەرموو :

((وسأُخبرُكَ عن أشراطِها، إذا ولدتِ الأمَةُ ربَّتَها فذلكَ من أشراطِها)) . شيخ الالباني في (صحيح الجامع) برقم (٥٥٤٩) ، ابن ماجه برقم (٣٢٨٤).

واتە : نیشانەکانی رۆژی داوییت پێ دەلێم : ئەگەر مندال ببێتە گەورە و سەردار لە سەر دایکی ، ئەوە یەکێکە لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ..؟!

تێبینی : چەند بۆچوونێکی زانایان دەربارەی ئەم فەرموودەیە :

- ئیمامی (الخطابي) – رەحمەتی خوا لێ بێت – دەلێت : (مانای وایە ئیسلام دەسەلاتی بەر فروان دەبێ و دەست دەگرێ بەسەر ولاتەکانی کافران دا جا کەنیزەك زۆر دەبێ ، کەنیزەکەکان مندال یان دەبێ ، منالەکەش بە شوێن باوکیەتی ، چونکە مندال نەسەبی لە باوکیەتی ئازادە ، بەلام دایکە کە کەنیزەکە ئازاد نیە ، هەر بە کەنیزەکە دەمێنی)
- ئیمامی (النووی) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : (ئەمە قسەی زۆر بەی زانایانە دەربارەی ئەم فەرموودەیە).
- ئیمامی (ابن حجر) – رەحمەتی خوای لێ بێت دەلێت : (بەلام لەم مانایەدا گومانێك هەیە لەبەر ئەوەی مندال بوونی کەنیزەك لەو سەردەمی کە ئەم فەرمووە هەبووە ، مانای گشتی فەرموودەکە ئەوە دەخوازێ کە ئەم رووداوە روو بدات لە نزیك هاتنی قیامەت دا) .
- وەیان ووتراوە : کە پیاوەکان کەنیزەکان واتە : دایکی منداڵە کان بفرشێتەوە ،ئەمە زۆر بێ و بلاوبێتەوە ، جا منداڵە کەنیزەکان دایکان بکرێتەوە ، لە کاتێکدا دایکی کەنیزەك بووە نەی ناسێتەوە ، ئینجا دەبێتە گەورە و سەرداری دایکی کە کەنیزەك بووە). بەلام ئەم بۆچوونە بەرای من زۆر لاوازە ..؟!
- ووتراوە : (ئەوەیە کە پێشێل کردنی مافی دایك لە لایەن منداڵەکەیەوە بێ و هەلس و کەوتی خۆ بە گەورە زانین بەرانبەر دایکی بەکار بهێنێ وە ئیهانەی بکات بە جوێن و لێدان و خزمەتکاری پێ کردنی). ئیمامی (ابن حجر) دەلێت : ئەم تەفسیرەیە زیاتر لە مەبەستی فەرموودەکە نزیکە لای من لەبەر ئەوەی شوێنەکە بەلگەیە لەسەر ئەوەی کە ئەم کارە نامۆیە دەبێتە نیشانەیەك بۆ رۆژی داویی ئەو کاتەی کە کارەکان پێچەوانە دەبنەوە بە جۆرێ بە خێوکەران دەبنە خزمەتکاری منداڵەکان یان نەوەکانیان بەهۆی ئەوەی کە (پێخواس نەزان دە بنە دەسەلات داری زەوی)، واتە : لە گەل مانای ئەم فەرموودەیە دەگونجێ کە یەکێك لە ئاماژەکانی رۆژی دوایی ..؟! بەلام منیش لەگەل ئەو راو پۆچوونەی ئیمامی (ابن حجر) – رەحمەتی خوا لێ بێت – هاورامە کە لە سەرەوە ئاماژەم پێدا کە شتەکان پێچەوانە بووە تەوە لەم سەردەمەدا دایك و باوك خزمەتکاری مندلەکانیان ..؟!
- لێرەدا قسەیەکی تریش هەیە کە راو بۆ چوونی (ابن کثیر) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : ئاماژە پێکراوە لەوانەیە لە ئاخر زەمان دا بێتەجێ کە ئەو ئافرەتانە بن کە لە لای پیاوێکی گەورە بن و لای جگە لەو نەبن لە ئازادەکان جا لەبەر ئەمە پێوانەی کرد بە فەرموودەی : (کە بینیت کە برسیان و پێ خواسان و رووتان و هەژاران شانازی دەکەن بە خانووی بەرز و تەلارەوە).
- بەلێ منیش دەلێم ئەم راو بۆ چوونەی (ابن کثیر) – رەحمەتی خوای لێ بێت – زۆر راستە و پەسەندە ، چونکە ئەو کەسانەی کە وا ئێستا لە پر دەولەمەند دەبن کە پێشتر پێخواس و برسی بوونە ، ئێستا لەم سەردەمەدا ، مال و سامان و پارەیەکی گەلێك زۆریان کەوتۆتە بەردەست ئێتر بە ئۆتۆمبێلی گران بەها دەدەن ، کۆشکو تەلارو بالە خانە ڤیلای زۆریان هەیە ، هەروەها هەندێکیان دیوەخان و باغچەو مەزرەعەشیان هەیە ، ئینجا دایك و باوکیان دەهێنن بۆ خزمەتکردنی ئەم خانوو مەزرەعە و یان کۆشکو دیوەخانەکانی وەکو خزمەتکار لە شوێنەکانیان کاریان پێ دەکەن ، دەبینی باوکە دەلێ: من لە لای کورەکەم پاسەوانم ، وەیان دەلێ: من لە لای کورەکە خزمەتی دیوەخانەکەی دەکەم ، وە بە هەمان شێوە ئێستا لە نێو کچە مودێل و هونەرمەندە کچەکانیش ئەوە باوە دایك و باوکیان دەکەن خزمەتکاری خۆیان ، ئێتر بە ناوی جیاجیا خزمەتی کور کچەکانی خۆیان دەکەن ، کور کچەکانیان دەبنە گەورەو سەرداری دایك و باوکیان ، هەر بۆیە ئەم فەرموودەیە هەر دەلێ رێك ئەمرۆ ووتراوە ، چونکە ئەم دیاردەیە خۆ بەگەورە زانینی کور کچەکان لە سەر دایك و باوکیان هەر زۆر باوە و بەرچاوە ..؟

سەلام كردن تەنها لەو كەسە دەكرێت كە دەناسرێت

یەكێكی تر لە ئاماژەكانی ری كۆتایی ئەوە یە كە پیاو بە بازارەكان یان بە شەقامەكان دادەروات ، تەنها سەلام لەو كەسانە دەكات كە دەیان ناسێت ، واتە : سەلام ناكات لەو كەسانە كە نایان ناسێت ،واتە : بەمانایەكی تریش سەلام كردن لەگەل یەكتری كەم دەبێتەوە كەچی پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمانی بە موسلمانان كردووە زۆر سەلام بكەن ، سەلام بڵاو بكەنەوە لە ناو یەكتری دا ، بەلام لەم سەردەمەدا كەئێستا ئەوەی زۆر سەلام دەكات بەكەسێكی دوا كەوتوو كۆنە پەرست لە قەلەم دەدرێت ، خەلكی كەم سەلام لەگەل یەكتری دەكەن ، هەورەها كەم وەلامی سەلامی یەكتری دەدنەوە ، وەیان بە شێوەیەكی تر لەم سەردەمە سەلام لە یەكتری ناكەن ئەگەر ئیش كارێكی پیێ نەبێت ، ئەگەر لە سەر شەقام بروات سەلامی لیێ ناكات ، بەلام ئەگەر ئیشی پیێ هەبێت بە پیلیەوە دەچێت و سەلامێكی گەرم و گۆری لیێ دەكات ، وەیان ئەگەر پیاو سەلامی كرد پیێ دەلێن ئێمە تاقەتی وەلام دانەوەی سەلامی تۆمان نیە چی یە بۆ ئەوەندە سەلام دەكەیت ..؟! وەیان پیێ دەلێن : دیسان دەستی بە سەلام كردن كرد ، هەر بۆیە دیاردەیەكی بەچاوە ئێستا لەناو كۆمەلگای موسلمانان سەلام كردن زۆر كەم بووە ، خەلكی ئەگەر یەكتری نەناسن هەر سەلام لە یەكتری ناكەن ، كەچی سەلام كردن ئاشتی خۆشەویستیە بەرانبەر كەی سەلاو لێكراو ، بۆیە خۆشەویستی بتەو دەرست دەكات لە نێو موسلمانان هەروەك سەلام كردن دروشمی هەموو موسلمانێكە لە گەل یەكتری دا ..؟!

❖ لە (عبداللە كوری مسعود) – خوا لیێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ من أشراطِ الساعةِ أن يُسلِّمَ الرجلُ على الرجلِ لا يُسلِّمُ عليهِ إلا للمعرفةِ)).اخرجه أحمد برقم (٣٦٦٤) ، الطبراني في (المعجم الكبير) (٢٩٧/٩).

واتە : یەكیێ لە نیشانەكانی هاتنی رۆژی دوایی ئەوەیە كە پیاو سەلام ناكات لە پیاو تەنها لەو پیاوە نەبیێ كە دەیناسیێ ..؟!

❖ لە (عبداللە كوری مسعود) – خوا لیێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ بيْنَ يَدي السَّاعةِ تَسليمَ الخاصَّةِ)) . الحاكم في (المستدرك على الصحيحين) برقم (٧٢٣٩)، أخرجة أحمد برقم (٣٨٧٠)،البخاري في (الادب المفرد)برقم (١٠٤٩).

واتە : لە نیشانەكانی نزیكی قیامەت ئەوەیە كە سەلام كردن تایبەت دەبیێ بە كەسانی كە دەناسرێن ..؟!

تێبینی : بەراستی ئەمە كارێكی زۆر پێش چاوە لەم سەردەمەدا ، چونكە زۆرێك لە خەلك سەلام ناكەن تەنها لەو كەسانە نەبیێ كە دەیان ناسن ، ئەمەش پێچەوانەی سوننەتی پێغەمبەری خوایە ﷺ ، لە بەر ئەوەی پێغەمبەری خوا ﷺ زۆر پیێ داگربووە لە سەر سەلام كردنی موسلمانان لە یەكتری لەو كەسانەی كە دەی ناسی و یان نای ناسن ، چونكە سەلام كردن دەبێتە هۆكارێك بۆ بلاوبوونەوە و گەشە پێدانی خۆشەویستی لە نێوان موسلمانان دا كە خۆشەویستی نێوان موسلمانانیش هۆكارێكە بۆ چوونە بە هەشت ، هەر وەك لەم فەرموودەیە دا ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَدْخُلُونَ الجَنَّةَ حتَّى تُؤْمِنُوا، ولا تُؤْمِنُوا حتَّى تَحابُّوا، أوَلا أدُلُّكُمْ علَى شيءٍ إذا فَعَلْتُمُوهُ تَحابَبْتُمْ؟ أفْشُوا السَّلامَ بيْنَكُمْ))

.صحيح المسلم برقم (٥٤).

واتە : ناچنە بەهەشتەوە هەتاكو ئیمان نەهێنن ، ئیمانیش ناهێنن هەتاكو یەكتریتان خۆش نەوێت ، ئایا شتێكتان پیێ بلێم : ئەگەر ئە نجامی بدەن یەكتریتان خۆشدەوێت .؟! زۆر سلام یەكتری بكەن ، وەیان گەشە بە سلام كردن بدەن لە نێوان یەكتری دا ..؟!

بەشی سێ یەم

ئەو نیشانانەی که هێشتان ڕوویان نەداوە لە داهاتوودا ڕوو دەدا

زۆر بوونی ڕۆمەکان کەم بوونەوەی عەرەب .

زەوی عەرەب دەبێتە شینایی و کانیاو و ڕووبار .

دەرهێنانی زەوی خەزینەکانی .

گیرانەوەی ڕووباری فورات دەرکەوتنی چیایەکی ئالتوونی .

سەردەمێك دێت میرات دەبەش ناکرێت .

زۆر بوونی باران کەم بوونی شینایی و دانەوێڵە .

سەردەمێك دێت خەڵکی ئاوات بە مردن دەخوازێت .

مردنی پاشایەك پێش هاتنی ئیمامی (مهدی).

دەرکەوتنی نیشانەیەك لە ئاسمان .

کوژرانی پیاوێك پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) پێ دەڵێن : (النفس الزكية).

دەنگ گەورەکە یان زرمە گەورە .

گەورە بوونی مانگ لە کاتی هەڵ هاتنی .

هاتن و دەرەکەوتنی پیاوێك بە ناوی (سوفيان).

نەمانی هۆزی قورەیش .

سەردەمێك دێت ئاین وەکو پۆلییە ئاگرێکی لێ دێت .

زۆر بوونی ڕۆمەکان و کەم بوونەوەی عەرەب

بەڵێ بێ گومان ئاماژەیەکی تریش زۆر بوونی ڕۆمەکانە ، ڕۆمەکانی ئەم سەردەمە ئەمانە دەگرێتەوە وەکو ولاتانی ئەوروپا هەر هەموویان ، هەروەها ئەو ولاتانەی کە هاوپەیمانی ئەمریکان بۆنموونە وەکو بەناو ولاتی ئیسرائیلی جوولەکە ، ئەگەر سەرنجێك بدەین ئەمرۆ ڕۆمەکان زۆر ترن لە عەرەبەکان ، چونکە هەموویان یەك دەنگ و یەك بیرو باروە هەولدەدەن جلەوی گرتنە دەسەلاتی فەرمانرەوایی جیها بۆ خۆ ڕاکێشن هەر واشە ، ئەگەر تەماشایی ئەم سەردەمە بکەین دەبینین لە هەموو ڕێگەیەوە خۆیان قایم دەکەن ، وە هاوپەیمانی دروست دەکەن لە ولاتان ، ئەوان ئێستا لە ڕێگەی ئەو بیرو باوەڕەی کە هەیانە خۆیان کۆدەکەنەوە بریارو فەرمانەکانیان دەردەکەن بۆ سەر تاپەی جیهان ، هەروەها لە ڕێگەی دەست بەسەر داگرتنی کلتوری ولاتان و ئابووری ولاتان و سیاسەتی ولاتان ، بەتایبەتی دەگیر کردنی ولاتانی عەرەبی و ئیسلامی ، بۆیە ئەوان لە ڕێگەی زمانەوە دەستیان بە سەر کلتوری ولاتان داگرتووە ئەویش زمانی ئینگلیزی کردویانە زۆرە ملێ و زمانێکی سەرەکی بۆ پێویستی هەرکەسێك ، چونکە لەم زەمانە دا ئەوەی زمانی ئینگلیزی نەزانی بە دوا کەوتوو دادەنرێت ، وا خەریکە زمانی عەرەبی وورده وورده لە ناو خەلکی دا دەبێتە زمانێکی نامۆ لە تەواو ولاتانی عەرەبش هەر وای لێهاتووە نەك تەنها لە ولاتەکەی خۆمان کە کوردستانە ، بۆیە باسی زمانی عەرەبی دەکەین چونکە پەیوەندی بە ئایینی ئیسلام قورئانی پیرۆزەوە هەیە، وەکو باسمان کرد خۆیان زیاد دەکەن لە ڕێگەی زمانەوە ، پاشان لە ڕێگەی بلاّو بوونەوەی کلتوری خۆیان ، هەروەها لە ڕێگەی سیاسەت و دەست بە سەر داگرتنی ئابووری جیهان لە ڕێگەی بانکەکانیانەوە ئابووری جیهانیان قورخکردووە ،هەموو شتێك دەبێت بۆ ئەوان بێت ، هەروەها لەڕێگە داگیر کردنی ولاتانی عەرەبی ئیسلامی بەچەك و کەرەسەی جەنگی پێش کەوتوو ، ولاتان داگیر دەکەن سەروەت سامانی ولاتان بە تالان دەبەن دەیخەنە سەر هەژماری بانکەکانیان لەولاتەکانی خۆیان ، بە تایبەتی ئەمریکا و بەریتانیا ئەم فرت وفێلە دەکەن ، دەست بەسەر داگیر کردنی وەلاتانی عەرەبی ئیسلامی بە جۆرەها بیانووی جیاجیا هەیانە بەناوی پاکردنەوە لە تیرۆرستان هەیان بە ناوی هاوپەیمانی هەیانە بەناوی پاراستن و پاسەوانی کردن لە ولاتەکە کەچی بە خۆیان ئاژاوەو فیتنە لە ولاتە دەنێنەوە ولاتەکە دەفرۆشن خێرو بێری ئەم ولاتە بۆ خۆیان دەبەن ، وەیان دەگەرێن بەولاتان بەناوی سیاسەتی سەرمایەداری و یان بەناوی چەپساندنی دیمکراتی یان بەناوی مافی مرۆڤ و مافی ئافرت سیاسەتی نێو دەولتەتی ئەنجوومەنی ئاسایشی نێودەولەتی ، ئەوا خەلکی ئەم ولاتانە فیرو دەدەن ، کەچی شارێك وێران بووە نایەنەجواب لەسەر وەکو شاری غەززە ئێستا شارەکە بە تەواوی وێران بووە چەندەها هەزار کەس کە ژمارەیان زۆر زۆرە شەهید بوون ، چەندە مندال شەهید و لە برسا مردوونە هیچ کەس لەم کەسانە لەسەری بە جواب نایەن کەچی دروشمیان لە ناو ولاتان دیمکراتی مافی مرۆڤ مافی مندال و مافی ئافرەت چەندەها ناو درەشمی درۆ بلاّو دەکەونەوە کەچی هیچیان ڕاست نیە ، بۆیە لە ئێستا دا ڕۆمەکان زۆرن ..؟!

❖ لە (المستورد القريشى) – خوا لێ ڕازی بێت – لە لای (عمری کوری العاص) ووتی : گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بوو فەرمووی :

((تقومُ السَّاعةُ والرُّومُ أكثَرُ النَّاسِ)) فقال عمرٌو أبصِرْ ما تقولُ قال أقولُ لكَ ما سمِعْتُ مِن رسولِ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّم فقال عمرُو بنُ العاصِ لئنْ قُلْتَ ذلكَ إنَّ فيهم لَخِصالًا أربعًا إنَّهم لَأسرَعُ النَّاسِ كَرَّةً بعدَ فَرَّةٍ وإنَّهم لَخيرُ النَّاسِ لِمسكينٍ وفقيرٍ وضعيفٍ وإنَّهم لَأحلَمُ النَّاسِ عندَ فتنةٍ والرَّابعةُ حَسنةٌ جميلةٌ أنَّهم أمنَعُ النَّاسِ مِن ظُلمِ المُلوكِ)) .صحيح المسلم برقم (٢٨٩٨).

واتە : ((کاتێك قیامەت هەلدەستێت ڕۆمەکان لە هەموو خەلك زیاترن)) (عمری کوری العاص) پێی ووت : جوان سەیر کە کەچی دەلێت : ووتی ئەوە دەلێم کە گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بووە ، جا (عمری کوری العاص) ووتی : ئەمەشت ووت ئەوان چوار خەسلەتیان یان صیفاتیان هەیە :

- ئەوان لە هەموو کەس خێراترن لە ئارەزوومەندیتی شەر کردن پاش هەلاتنیان زوو خۆیان ڕێك دەخەنەوە .
- ئەوان لە هەموو خەلك چاکترن بۆ هەژارو نەدارو لاوازان .
- ئەوان لە هەموو کەس نەرمترن لە کاتی ئاژاوەو فیتنەدا .
- وە چوارەمیان شتێکی چاکە ، ئەوانە لە هەموو کەس زیاتر ڕێگری دەکەن یان ناهێلن پاشاو سەرکردەکانیان زولم ستەم بکەن ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودەیە باس ئاماژەکانی ڕۆژی کۆتایی دەکات ، کە تێدا ڕۆمەکان زۆر دەبن ، ڕۆمەکان واتە : جوولەکەو گاورەکان بەگشتی ، وە باس لەم چوار خسلەتانە یان صیفاتانەی ئەم سەردەمەی موسلمانان دەکات ، ئەمەش لە باب ی مەدح نیە بەلکو لە باب ی صیفات و خەسلەتی موسلمانانە لەم کاتەدا ، ئەوان زۆر ئارەزووی یان لە جەنگ کردن بەرامبەر ڕۆمەکان خێرا ڕوو بەروویان دەبنەوە ، پاش شکست و پاشەکشەیان زۆر خۆیان ڕێك دەخەنەوە دوو بارە ڕووبە ڕوویان دەبنەوە ، موسلمانان لەم کاتە دا لە هەموو خەلکی چاکترن بۆ هەژاران و نەداران و لاوازەکان ، هەروەها موسلمانان ئیمانیان دامەزراوە لەم کاتەدا لە هەموو کەس ئارام تر نەرمتر لە کاتی هەر فیتنە ئاژاوە و نسیبەتێك ،موسلمانان لەم کاتە ڕێگری دەکەن لە فەرمانرەواکان پاشاکان دەسەلاتدارە زالم و ستەمکارەکان لە ستەم کردن ، ناهێلن زۆردارەکان و زالمەکان ستەم بکەن لە موسلمانە هەژارو نەدارو لاوازەکان ..؟!

❖ لە (دایکی شریك) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَيَفِرَّنَّ النَّاسُ مِنَ الدَّجَّالِ في الجِبالِ، قالَتْ أُمُّ شَرِيكٍ: يا رَسولَ اللهِ، فأيْنَ العَرَبُ يَومَئذٍ؟ قالَ: هُمْ قَلِيلٌ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٤٥).

واتە : خەلکی بە هۆی دەجال بەرەو چیاکان ڕادەکەن ، دایکی شریك ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەی لەم ڕۆژگارەدا عەرەب لە کوێن .؟! پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی:ئەوان بەژمارە کەمن .!!

تێبینی : دەربارەی (ڕۆمەکان) هەندێك لە زاناکان دەلێن : مانای (ڕۆمەکان لە هەموو کەس زیاترن) ئاماژەکەی ئەوەیە بۆ بلاّوبوونەوە زمانی ئەروپا ئەمریکا یە ئەویش زمانی (ئینگلیزی)یە وە سەرەتای نەمانی زمانی عەرەبیە ، بەلام ئەم بۆ چوونەش هەر ڕاستە کە ڕۆمەکان جوولەکە گاورەکانە کەئێستا دەستیان بە سەر هەموو جیهان داگرتووە هەم لە زمان و هەم لە کلتور هەم لە ئابووری هەم لەسیاسەت زۆر شتی تریش کە ڕۆژئاوا دەستی بەسەر جیهان داگرتووە هەموو شتێکی خستۆتە ژێر ڕکێفی خۆی،ئەوانیش جوولەکە گاورەکان یان ئەروپا و ئەمریکا و ئیسرائیل .؟!

زەوی عەرەب دەبێتە سەوزایی و كانیاو و رووبار

بەلیٚ بیٚ گومان ئەگەر ئێستا تەماشای دوورگەی عەرەبی بكەین بەراستی ژیان تێدا ئەستەمە و زۆر سەختە ، چونكە بە رێژەیەكی زۆر لە دوور گەی عەرەبی بیابان ووشكاییە وە بیٚ ئاو ٧٠٪ رووبەری بیٚ ئاوە كەیەتی ، بەلیٚ بیٚ گومان كە پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی پیٚ كردووە لە نزیك بوونەوەی رۆژی كۆتایی هەوالی پێداوین كەوا گەرانەوەی دوورگەی عەرەبی بە سەوزایی و شینایی و روو بار دووبارە دەگەرێتەوە ، هەر وەكو ئێستا وا ووردە ووردە ئەم دیاردە سروشتی روودەدات بارانی زۆر دەباریٚ لاوفا كانیاو تاڤگە لە هەندێك شوێنی دوورگەی عەرەبی دەر دەكەوێت ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تقومُ السَّاعةُ حتَّى تَعودَ أرضُ العربِ مُروجًا وأنهارًا)). الحاكم في (المستدرك في الصحيحين) برقم (٨٦٩٥).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاكو خاكی عەرەب نەگەرێتەوە بۆ سەوزایی و كانیاو رووبار ..؟!

تێبینی : وادیارە لە فەرموودەیە بەلگەی ئەوەیە كە خاكی عەرەب لە پێشتر دا سەوزایی و كانیاو رووبار بووە ، هەر بۆیە جارێكی تر دووربارە لە بیابان و ووشك بوونەوە دەبێتەوە سەوزایی و كانیاو رووبار ،لە راستی ئەم فەرموودەیە ئەوەی كە خاكی عەرەب ئاوی زۆر دەبێت تاكو دەبێتە رووبار كیانیاو تاڤكە ، جا سەوزایی تێدا شین دەبیٚ دەبێتە خاكێكی پر لە پیت و برەكەت و شینایی و رووبار و كانیاو باغچە ، هەروەها ئەوەی ئەم فەرموودەیە بەهێز دەكات بۆ بەلگە و ئاماژەی رۆژی كۆتایی ئەوەیە كە ئێستا لەم سەردەمە دا بارانی زۆر لە دوورگەی عەرەبی دەباریٚ ، وە چەندین كانیاو رووبار جۆگەلەی ئاو تێدا دەبینیریٚ ، وە لە چەندین شوێن وەكو نزیك لە شارەكان باغچە مەزرەعەی گەورە گەورە هەن كە پرە لە دارو دەرخت سەوزایی یان دەریاچە و شاری گشتاری هەیە..؟!

لە (معاذ كوری جبل) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((خَرَجْنَا مع رَسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ عَامَ غَزْوَةِ تَبُوكَ ، فَكانَ يَجْمَعُ الصَّلَاةَ، فَصَلَّى الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ جَمِيعًا، وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ جَمِيعًا، حتَّى إذَا كانَ يَوْمًا أَخَّرَ الصَّلَاةَ، ثُمَّ خَرَجَ فَصَلَّى الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ جَمِيعًا، ثُمَّ دَخَلَ، ثُمَّ خَرَجَ بَعْدَ ذلكَ، فَصَلَّى المَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ جَمِيعًا، ثُمَّ قالَ: إنَّكُمْ سَتَأْتُونَ غَدًا -إنْ شَاءَ اللَّهُ- عَيْنَ تَبُوكَ ، وإنَّكُمْ لَنْ تَأْتُوهَا حتَّى يُضْحِيَ النَّهَارُ، فمَن جَاءَهَا مِنكُم فلا يَمَسَّ مِن مَائِهَا شيئًا حتَّى آتِيَ، فَجِئْنَاهَا وَقَدْ سَبَقَنَا إلَيْهَا رَجُلَانِ، وَالْعَيْنُ مِثْلُ الشِّرَاكِ تَبِضُّ بشَيءٍ مِن مَاءٍ، قالَ: فَسَأَلَهُما رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: هلْ مَسَسْتُما مِن مَائِهَا شيئًا؟ قالَا: نَعَمْ، فَسَبَّهُما النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، وَقالَ لهما ما شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَقُولَ، قالَ: ثُمَّ غَرَفُوا بأَيْدِيهِمْ مِنَ العَيْنِ قَلِيلًا قَلِيلًا، حتَّى اجْتَمع في شَيءٍ، قالَ: وَغَسَلَ رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ فيه يَدَيْهِ وَوَجْهَهُ، ثُمَّ أَعَادَهُ فِيهَا، فَجَرَتِ العَيْنُ بمَاءٍ مُنْهَمِرٍ -أَوْ قالَ: غَزِيرٍ- حتَّى اسْتَقَى النَّاسُ، ثُمَّ قالَ: يُوشِكُ -يا مُعَاذُ- إنْ طَالَتْ بكَ حَيَاةٌ أَنْ تَرَى ما هَاهُنَا قدْ مُلِئَ جِنَانًا)) . صحيح مسلم برقم (٧٠٦).

واتە : دەچووین لەگەل پێغەمبەری خوا لە سالی غەزوەی تبووك ، نوێژەكانی كۆكردەوە نیوەرۆ عەصری بەیەكەوە كرد ، نوێژی مەغریب و شێوانیشی بەیەكەوە كرد ، هەتا رۆژێك نوێژەكەی دواخست، لە پاشدا دەرچوو نیوەرۆ عەصری بەیەكەوە كرد و هاتەوە ژوور ، لە پاشدا دەرچوو مەغریب شێوانیشی بەیەكەوە كرد ،ئینجا فەرمووی : (ئێوە بەیانی أنشا الله – (تعالی) – دەگەنە سەر كانیاو تەبووك ، وە ئێوە ناگەن بە كانیاو تاكو خۆر بەرز دەبێتەوە ، وە هەر كەس لە ئێوە چووە سەر كانیاوە كە دەست نەدا لە ئاوەكە تاكو خۆم دێم ، (معاذ) دەلێت : گەیشتینە سەر كانیاوەكە دوو پیاو مان پێش ئێمە كەوتبوون ، ئاوەكە وەكو شانەی مێشەنگوێن بوو ئاوی زۆر كەم بوو ،وەیان كەمی ئاوی لیٚ هەلدەقولا ،(معاذ) دەلیٚ : پێغەمبەری خوا ﷺ لەم دوو پیاوەی پرسی : ئایا دەست تان داوە لە ئاوەكە ..؟!ئەوانیش ووتیان : بەلیٚ . پێغەمبەری خوا ﷺ ئەوەندەی خوا حەزبكات قسەی پیٚ ووتن ، دەلیٚ : لە پاشاندا خەلكەكە بە دەست یان كەم كەم ئاوەكە یان كۆكردەوە لە شتێك ، (معاذ) دەلیٚ : پاشان پێغەمبەری خوا ﷺ دەستی خۆی تیا دا شوشت لەگەل رووخساری ئینجا خستیەوە ناو كانیاوەكە ، جا كانیاوەكە بلقەی كردوو ئاوی زۆر بوو ... تاكو خەلكی هەموو ئاویان لیٚ خواردەوە لە پاشان پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : نزیكە ئەی (معاذ) گەر تەمەنت درێژ بێت كە دەبینیت هەر ئەلێرەدا ئاوێكی وا دەردەچیٚ كە پری باغچەو باغات بێت ..؟!

تێبینی : دەربارەی ئەم فەرموودەیە كە پێغەمبەری خوا ﷺ لە غەزوە تبووك باسی كردووە دەربارەی ئەو كانیاوەی كە بە (معاذ) ی فەرموو : كە دوور نیە ئەگەر تەمەن درێژ بوو – ئەم ناوچەیە ببینیت پر بووە لە باغ و باغات و باغچە - بەلام هەندێك لە زانایانی زەوی ناسی وەیان كەش ناسی ئاماژە بەوە دەدەن كەوا كشانی بەستەلەك ئێستا بەرەو دوورگەی عەرەبی پێشرەوی دەكات ، واتە گۆرانی كەش و هەوا روو لە دوورگەی عەرەبیە ، لە گەل ئەوەشدا دوورگەی عەرەبی باران و بەفری زیاتر كردووە لە ئێستا دا ، بیٚ گومان ئەمەش دەبێتە هۆی رواندنی گژو گیا سەوزایی ، هەروەها چاندنی بەرهەمی كشت وكال ئاوەدای خێرو بێرێكی زۆر لە ناوچەكەدا ، دیارە ئێستا پرۆژەی كشت وكالی زۆر كراوە لە ناوچەی تبووك ،بووەتە بە ناوچەیەكی سەوزایی ئاوەدانی ..؟!

زەوی خەزینەکانی خۆی دەردەخات

بێ گومان ئاماژەیەکی تریش لە ئاماژەکان دەرهێنانی زەوی لە خەزینەکانی ، ئەمەش لەبەر زۆر بوونی پارەو پوول لە کۆتایی زەماندا ، کەوا زەوی هەرچی خەزینە و گە نجینەی هەیە وەکو زێرو زیو و ئەلماس بەردی گران بەهاو مادە کانزایە کرانبەهاکان ،هەروەها مادە سووتەمەنیەکان وەك نەفت کە بەزێری رەش بە ناوبانگە ، وەیان مادەکانی ووزە وەکو یۆرانیۆم جۆرەها مادەی تریش، ئەمانە هەموو لە ناو ناخی زەوی دایە بە هۆی کاری پێش کەوتنی تەنەلۆجیا ئەم مادانە لە زەوی دەردەهێنرێن ، ئەمە ئاماژەیەکە لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ، هەروەها خەلکیش لە بەر زۆری بۆری ئەم خەزێنانە یان ئەم گە نجینانەی زەویە سەروەت و سامانێکی زۆریان دەست دەکەوێت ، ئیتر خێرو بێر زۆر دەکەن ، هەر بۆیە ئەگەر سەنج بدەین دەبینین ئێستا خەلکی لە پرێکا دەبنە سەر مایە دارێکی زۆر گەورە بۆ نموونە لە ولاتی خۆمان کە کوردستان بە هۆی برەکەتی زەویەکە بە مادە سووتەمەنیەکان کە نەفتە بە زێری رەش بەناو بانگە ، ئەوا خەلکی زۆر کەسی ئاسایی پالاوگەیان دانەوە نەفت پۆلین دەکەن بە جۆرەها مادەی تر ، ئینجا خەلکی سەرمایەداری ئەو تۆ هەلکەوتووە بەم هۆیەوە سەرمایەکەی بە نزیکە بە هەزاران دەفتەر دولار دەخەملێ ، ئەمەش وەکو باسمان کردن ئاماژەیەکە لە ئاماژەکانی رۆژی دوایی ، وەیان خەلکی لە ولاتانی ئەفریقا بە دوایی زێرو زیو دەگەرێ دەچێتە ناخی زەویەوە بە ئامێری پێشکەوتوو ، هەروەها ئەلماس کانزایەکی زۆر گران و بە بەهایە چونکە نرخەکەی گەلێك زۆر بە ملیۆنان دۆلارە ، لەم ماوانە ئەلماسێك دۆزرایەوە لە بازارەکان نمایەش کرا بوو وەزنەکەی نزیکە نیو کیلۆ بووە ئەمەش یەکەم وەزنە یان کێشا لە سەر ئاستی جیهان ، هەربۆیە لەم سەردەمەدا خەلکی بە هۆی ئەوەی کە زەوی خەزینەکانی خۆی یان گە نجینەکانی فرێدەدا یان دەردەخات خەلکی زۆر بوونە بە دەولەمەندو سەرمایەداری گەورە ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تَقيءُ الأرضُ أفلاذَ كبدِها أمثالَ الأُسطوانِ منَ الذَّهبِ والفضَّةِ، قالَ : فيجيءُ السَّارقُ فيقولُ : في مثلِ هذا قُطِعَت يدي، ويجيءُ القاتلُ فيقولُ : في هذا قَتلتُ : ويجيءُ القاطعُ فيقولُ : في هذا قَطعتُ رحِمي، ثمَّ يدَعونَهُ فلا يأخُذونَ مِنهُ شيئًا)) .

سنن الترمذي برقم (٢٢٠٨).

واتە : زەوی گە نجینەی ناخی خۆی هەلدەرێژێتە دەرەوە بە وێنەی ستونی ئالتۆن و زێر و زیو ، فەرمووی : کەسی دز دێتە سەری و دەلێ / من لە سەر ئەمە دەستم براوە ، پیاو کوژ دێتە سەری دەلێ : من لە سەر ئەمە خەلکم کوشتووە ، ئەو کەسەی سیلەی رەحم دەپچرێنێ و سەردانی کەسوکاری ناکات دێتە سەری دەلێ : من لەسەر ئەمە سەردانی کەس وکاری خۆم نە دەکرد و سیلەی رەحمم دەپچراندن ، لە پاشاندا بە جێی دەهێلن و هیچی لێ نابەن ..؟!

تێبینی : دەربارەی ئەم فەرموودەیە ئەوەیە کە لەو سەردەمەدا خەلکی زۆر بە پەرۆشووە بە دوایی مال و سامان و کۆ کردنەوە سەروەت کۆشش دەکەن ، هەر لە پێناوی تماح و چاوچکنۆی دونیا ئیتر خەلکی یەکتری دەکوژن ، وە هەروەها سیلەی رەحم دەپچرێنن ، بەلام لەم رۆژگار هیچ بەهایەکی نیە جگە لە چاکە کردن نەبێت تێدا ، کە ئەمەش ئاماژەیەکە لە ئاماژەمانی نزیك بوونەوەی رۆژی کۆتایی ، زەوی ناوجەرگی خۆی فرێدەدا ئەویش وەکو زێر و زیو ئەلماسە ...هتد ، ئینجا خەلکی کوشتاری یەکتری دەکەن لە سەری پیاوێك دێت دەلێت : من لە پێناوی کوشتارم کردیە خەلکم کشتووە ، پیاوێکی تریش دێت دەلێت : من لە پێناوی دا سیلەی رەحمم پچراندووە ، پیاوێکی تریش دێت دەلێت : لە پیناوی دا دزی و فزیم کردووە دەست تێدا براوە ، جا تەماشا بۆ کۆکردنەوەی سەروەت سامانیان چ دەکەن ، لە کۆتایی دا ئەم سەروەت سامانەی کە کۆیان کردۆتەوە هەمووی دەبێتە بە خۆل ، بۆیە بەمانایەکی تریش رێگری کردنەوە لە کۆکردنەوەی سەروەت سامان بە حەرام ، چونکە لە رۆژگار سەروەت سامان سوودی نیە تەنها کردەوەی چاکە نەبێت ، هەربۆیە بە هیوای مانەوە لە جیهانە برداوە ..؟!

گرتنەوەی ئاوی رووباری فورات دەرکەوتنی چیایەکی ئالتوونی

بەلیٚ ئاماژەیەکی تری نزیك بوونەوەی رۆژی کۆتایی گرتنەوەی ئاوی رووباری فوراتە کە چیایەکی ئالتوون یان زێر لێی دەردەکەویٚ ، هەروەك پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین کە رووباری فورات دەگیرێتەوە و چیایەکی ئالتوونی دەردەکەویٚ ، ئەمەش بە هۆی گیرانەوەکەی رووبارەکە ئاوەکە رێرەوی خۆی دەگۆری چیایەکی ئالتوون دەردەکەویٚ ئینجا شەر و کوشتاری زۆر لەسەری دەکریٚ،خەلکێکی زۆری لەشەر دەکوژریٚ ، هەر بۆیە پێغەمبەری خوا ﷺ موسلمانانی لیٚ ئاگادار کردۆتەوە لە وەی کەس ئامادە نەبێت نزیکی ئەم چیایە بکەوێت ، وەیان کوشتاری لەسەر بکات ، چونکە ئەمە فیتنەوە ئاژاوەیەکە لە فیتنەو ئاژاوەکانی رۆژی کۆتایی یان نزیك بوونەوەی قیامەت ، ئەگەر سەرنجێك بدەین لە سەردەمەی ئێستا دا لە ولاتی تورکیا و سوریا دا سەدە یان بەربەست دروست کراوە لە سەر رووباری فورات ، ئەمسەدە یان بەربەستانە دەبێتەکەم بوونەوەی ئاوی رووباری فورات چونکە بۆ کارگەو کوشتوکال ئەم ئاوە بە کاردەهێنن ، کە ئەمەش دەبێتە هۆی کەم بوونەوەی ئاوی رووباری فورات ، هەر بەم بۆنەیەشەوە ووردە ووردە ووردە ئەم چیایە لە ناو قورو لێتەکانی ئاوی فورات دەردەکەویٚ ، ئێستاش لەم زەمانەد لە راگەیاندنەکان هەوال بلاّو دەکەنەوە کە ناوی ئاوی فورات زەردایی بەدەردەکەویٚ ویان خەلکی دەورباری رووباری فورات دەچن بۆ دۆزینەوەی ووردە زێری بچووك بچووك ،بەلام هێشتا بە تەواوەتی بەردر نەکەوتووە وەکو چیایەکی ئالتوون.

❖ لە (ابو هریره) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يَحْسِرَ الفُراتُ عن جَبَلٍ مِن ذَهَبٍ، يَقْتَتِلُ النَّاسُ عليه، فيُقْتَلُ مِن كُلِّ مِائَةٍ تِسْعَةٌ وتِسْعُونَ، ويقولُ كُلُّ رَجُلٍ منهمْ: لَعَلِّي أكُونُ أنا الذي أنْجُو. وفي روايةٍ: فقالَ [أبو صالح السمان]: إنْ رَأَيْتَهُ فلا تَقْرَبَنَّهُ)). صحيح المسلم برقم (٢٨٩٤).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاکو فورات چیایەکی زێرین دەردەخات ، ئینجا خەلکی یەکتری لەسەری دەکوژن، لە هەر سەد کەسێك نەوەد و نۆیان دەکوژرێن ، هەر پیاوێك لەوان دەلێت : ئومێدم وایە ئەو کەسەی رزگاری دەبێت خۆم بم ، لە ریوایەتێکی تر هاتووە (ابو صالح السمان) دەلێت : ئەگەر بینیتان لێی نزیك مەکەونەوە ..؟!

❖ لە (ابی بن کعب) – خوا لیٚ رازی بێت – دەلێت : هێشتا لە داوا کردنی دونیا بە پەلەن ، من گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بوو دەی فەرموو:

((يُوشِكُ الفُرَاتُ أَنْ يَحْسِرَ عن جَبَلٍ مِن ذَهَبٍ، فَإِذَا سَمِعَ به النَّاسُ سَارُوا إلَيْهِ، فَيَقولُ مَن عِنْدَهُ: لَئِنْ تَرَكْنَا النَّاسَ يَأْخُذُونَ منه لَيُذْهَبَنَّ به كُلِّهِ، قالَ: فَيَقْتَتِلُونَ عليه، فيُقْتَلُ مِن كُلِّ مِائَةٍ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ)). صحيح المسلم برقم (٢٨٩٥).

واتە : خەریکە ئاوی فورات چیایەك لە ئالتوون دەردەخات ، وە هەر کاتێك خەلکی گوێی بیستی بوون دەرۆن بۆ لای ، وە هەر کەسیٚ بەوەی لای خۆی دەلێت : ئەگەر بەجێی بهێلین خەلکی دێن هەمووی دەبەن ، وە فەرمووی : جا شەر و کوشتاری لەسەر دەکەن ، لە هەر سەد کەسێك نەوەد و نۆی دەکوژرێت ..؟!

❖ لە (ثوبان موالی پێغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يقتتلُ عند كنزِكم ثلاثةٌ كلُّهم ابنُ خليفةٍ ثمَّ لا يصيرُ إلى واحدٍ منهم، ثمَّ تطلُعُ الراياتُ السودُ من قِبَلِ المشرقِ فيقتلونَكم قتلًا لم يُقتَلْهُ قومٌ، فإذا رأيتموهُ فبايِعوهُ ولو حبوًا على الثلجِ، فإنهُ خليفةُ اللهِ المهديُّ)). اخرجه ابن ماجه برقم (٤٠٨٤).

واتە : لە لای گە نجینەکانتان سیٚ سەر کردە جەنگ دەکەن یان کوشتار دەکەن ، کە هەر یەکێکیان کوری خەلیفەیەکن ، یان کوری پاشایەکن ، پاشان نابێتە هی هیچ کام لەوان ، دواتر کۆمەلی ئالاّ رەشەکان لە رۆژهەلاّتەوە دەر دەکەون ، جا بە جۆرێك جەنگتان لە گەل دەکەن کە هیچ گەلێك بەو جۆرە شەری لەگەل نەکراوە ، ئینجا فەرمووی : جا هەر کاتێك بینیتانن پەیمانیان یان بەیعەتیان پیٚ بدەن ، خۆ ئەگەر بێتوو بە گاگۆلکی لەسەر بەفر بچن بۆ لایان ، چونکە بەراستی ئەوە (مهدییە کە خەلیفەی خوایە ..؟!

تێبینی : لەم فەرموودەیە بۆ مان دەردەکەوێت کە لە پێش هاتنی (ئیمامی مهدی یان محمدی مهدی) ئاوی فورات دەگیرێتەوە و چیایەکی ئالتوونی تێدا دەردەکەوێت ، وە لەسەر ئەو چیایە ئالتوونیە سیٚ کۆمەلی گەورە وەیان سیٚ دەولەتی گەورە یاخود سیٚ سوپایی گەورە بەسەرکردایەتی سیٚ سەرکردەی جیهان کە هەر سێکیان باوکیان پاشاو دەسەلاتدار بوون ، چونکە ووشەی (خەلیفە) لە فەرموودەکەدا مەبەست پیٚ ی خەلیفەی ئیسلام نیە ، لەبەر ئەوەی ناگونجیٚ لەیەك کاتدا سیٚ خەلیفە هەبێت ..؟! بەلکو ئێمە مەبەستمان لە سیٚ سەرکردەکەیان یان پاشاکە لە فەرموودەکە مەبەستمان یەکەم (خەلیفە)یە کە دواتر باسی خەلیفەی (مهدی) دەکات ، بۆیە لە فەرموودەکەدا یەکەم ووشەی خەلیفە کە باس دەکات مەبەست پیٚ ی سیٚ کوری خەلیفەکەیە ، واتە ووتمان ناگونجیٚ لەو رۆژگارەدا سیٚ خەلیفە هەبێت ، بەتایبەتی کە لە پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) چونکە کاتێك ئیمامی (مهدی) دێت بە خۆی دەبێتە خەلیفەی موسلمانان کە لەو کاتەدا موسلمانان هیچ سەر کردەو جیٚ نشین یان خەلیفەیەکیان نیە هەر بۆیە موسلمانان لەو کاتەدا (محمدی مهدی) دەکەنە خەلیفەی خۆیان ، وەکو باسمان کرد کە گرتنەوەی ئاوی فورات دەرکەوتنی چیایەکی ئالتوونی سیٚ کوری خەلیفەی بە مجازی بەمانای سیٚ کوری پاشا یان سیٚ کوری سەرکردەی ئەو کات لە سەر چیایە ئالتوونەیەکە جەنگ و کوشتار لە گەل یەکتری دەکەن ، چونکە لەم سەردەمە دا یان هەتاکو گیرانەوەی ئاوی فورات خەلیفەتی ئیسلامی نەماوە کەس خەلیفەی موسلمانان نیە ، تاکو ئیمامی (محمدی مهدی) دێت دەبێتە خەلیفەی موسلمانان ، مەبەستمان لەم روون کردنەوەی ئەم فەرموودەیە ئەوەیە کە سیٚ کوری پاشا یان سیٚ سەر کردەیە جیهان یان سیٚ دەلەتی زلهێز لەسەر ئەم چیایە ئالتوونیە کوشتاری یەکتری دەکەن ، بە جۆرێکە شەر و جەنگە کە کە لە سەد کەسدا تەنها یەك کەس رزگاری دەبێت لەم جەنگەدا ،بەلام وەکو دەزانن ئالتوون لە ناخی زەوی دایە خەلکی دەری دەهێنن ، بەلام لە فەرموودەکەدا هاتووە ئالتوونەکە لە شێوەی چیایەکە ،هەندێك روایەتی ئەوە دەکەن کە ئالتوونەکە لە شوێنێك دەردەکەویٚ پیٚ دەلێن : (قرقیسیا) ئەم شوێنە دەکەوێتە ولاتی سوریا لە پارێزگای دێر ئەلزور کە ئێستا ئەم شوێنە پیٚ دەلێن : شاروچکەی (البصیره) لە نزیك بەیەك گەیشتنی رووباری خابوور و وە رووباری فورات دایە ، وە نزیکە لە سنووری تورێکای سوریا عێراق ، بەلام ئەم ریوایەت لاوازە ناتوانین پشتی پیٚ ببەستین،کە ئەمرۆ دەولەتی تورکیا چەندین سەدە بەر بەستی تێدا دروست کردتەوە بۆ گلدانەوەی ئاوی فورات ، بۆ هەرەشە کردنی گیرانەوەی ئاوی فورت لە سوریا عێراق ، هەروەها گیرانەوەی یان سەدە درەست کردنی تورکیا لە سە رئاوی فورات بەلگەی دروستی فەرموودەیەکە کە راستیەکەی دەر دەخات لە سالانی داهاتوو دا نزیکە کە چیا ئالتوونیەکە دەرکەوێت جەنگە گەورەکەش روودات.

سەردەمێك دێت میرات دەبەش ناکرێتخەلکی دڵ خۆش نابێت بەغەنیمەت

بەلێ سەردەمێك دێت میرات دابەش ناکرێ ، کە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین کە یەکێك لە ئاماژەمانی ڕۆژی کۆتایی ، ئەوەش ئەم سەردەمەیە مەگەر کەسێك زۆر لە خوا ترس بێت ئیمان باوەری بە خوای گەورە و ڕۆژی دایی بتەوە بەهێز بێت ، ئینجا میرات دابەش دەکات لەم سەردەمەی ئێمە دا ، ئەم دیاردەیە زۆر ڕوویداوە کێشە دورست بووە لە نێوان خێزانەکاندا دەبینین ئێستا باوکێك چەند کوری کچێکی هەیە پاشان وەفات دەکات ، کور کچەکانی لە پاشی دەمێنن چەند سەروەت سامانێکی هەیە لە پارەو پوول خانوو زەوی لە پاشی خۆی بەجێ دەهلێت ، شوێن گەرەوەی ئەم سەروەت و مال سامانە کور کچەکانیەتی دەبێت بە داد پەروەی لە نێوان خۆیان دابەشی بکەن بە پێ شەریعەتی ئایینی ئیسلام ، بەلام کورێکیان دەست بە سەر مال مولك سەروەت سامانەکەی باوکی دادەگرێ دابەشی ناکات هەمووی بۆ خۆی قورخ دەکات یان مال و مولکەی باوکی هەمووی بۆ خۆی و مال مندالی دەست بەسەر دادەگرێت ، ئەمە ئێستا دیاردەیەکی بەر چاوە لە ناو کۆمەلگای ئیسلامی بەگشتی بە تایبەتی لە کۆمەلگایی کوردەواری دا ، دادگاکان ئەم جۆرە کێشانەی ئێستا بەرێژەیەکی بەر چاو زیادی کردووە ، وەیان ئەم دیاردەیەش ڕوودەدا خەلکی بەرانبەر بەکافران و جوولەکەو گاورەکان جیهاد دەکەن ئیتر دەست کەوت غەنیەتێکی زۆریان دەست دەکەوێ بەلام بەم دەست کەوتەی جەنگی دڵ خۆش نابن کە غەنیمەت یان دەست کەوت حەلالی موجاهیدانە ..؟!

❖ لە (یسیر بن جابر) ئەویش لە (عبدالله کوری مسعود) – خوا لێیان ڕازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إِنَّ السَّاعَةَ لا تَقُومُ حتَّى لا يُقْسَمَ مِيرَاثٌ، وَلَا يُفْرَحَ بغَنِيمَةٍ ...)). صحيح المسلم برقم (٢٨٩٩).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاوەکو وای لێ دێت میرات دابەش ناکرێت ، وەکەس دلخۆش نابێت بە دەست کەوت یان غەنیمەتی جەنگی ..؟!

تێبینی : ئەم فەرموودەیە لە (تیسیر کوری جابر) کە دە گێرێتەوە دەلێت : با یەکی یاگردە لوولەیەکی تۆزاوی هەلی کرد لە شاری (کوفە) لە کاتە دا پیاوێك هات هیچی پێ نەکرا مەگەر ئەوە نەبێت کە دەی ووت : ئەی (عبدالله کوری مسعود) قیامەت هات ، دەلێ ئەویش کە پالیدابوویەوە ، ڕاست بوویەوە دانیشت ، ووتی : قیامەت هەلناسێت تاکو والێ دێت میرات دابەش ناکرێ ، نە دڵ بە دەست کەوتی جەنگی خۆش دەبێت ، پاشان بەدەستی ئاماژەی کرد ڕووە و ولاتی شام ..؟!

زۆر بوونی باران كەم بوونی شینایی و دانەوێڵە

بەڵێ یەكێكی تریش لە ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی ئەوەیە كە سەردەمێك دێت باران لە ئاسمان دەبارێ بەلام بێ پیت بەرەكەت دەبێت زەوی هیچ شتێكی لێ شین نابێ واتە بەمانایەكی تر زەوی گژوگیا سەوزایی نابێ وەیان خەلكی دخرو دان و كشتوكاڵ دەكەن هیچ دانەوێڵەیەكی نیە بەرمەهەمی كشتوكاڵ زەوی نادوورنەوە ، ئەگەر سەرنجێك بدەین ئەم سەردەمەی ئێستا بە پێچەوانە باران بارین كەم بۆتەوە ئەگەر ساڵێ بە رێژەیەكی كەمیش باران ببارێ ئەوا هەر سەوزایی شینایی پەیدا دەبێت بە هەمان شێوە زەویە كشتوكاڵیەكان بەرهەمی خۆیان دەبێت بە گوێرەی باران بارینەكە ، بەلام فەرموودەكە ئاماژەیە بۆ داهاتوو كە بارانی زۆر دەبارێ بەلام شینایی و گژوگیا شین نابێت ، هەروەها بەرهەمی جوتیاران لە دانەوێڵە كەم دەبێت واتە رزق رۆزی بەرەكەتی زەوی كەم دەبێتەوە ..؟!

❖ لە (ئەنسی كوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقومُ السَّاعةُ حتَّى يُمطَرَ النَّاسُ مَطَرًا عامًّا ولا تُنبِتُ الأرْضُ شَيئًا)) . أخرجه أحمد برقم (١٢٤٢٩).

واتە : قیامەت هەڵناسێت تاكو بارانێكی گشتی بۆ خەڵك دەبارێت كەچی هیچ شتێك لە زەوی شین نابێت یان ناروێت ..؟!

تێبینی : جا ئەگەر باران هۆیەك بێ بۆ شین بوونی دانەوێڵە و گژوگیاو سەوزایی لە سەر زەویدا ، ئەوا بەراستی (خوای گەورە) زۆر لای ئاسانە كە هۆكارێكیش پەیدا بكات بۆ لە كارخستنی یان شین نەبوون یان نەبوونی رزق رۆزی بەرەكەتی سەر زەوی ، چونكە (خوای گەورە) دورست كەری هەموو هۆكارەكانەو هیچ شتێك لە (خوای گەورە) رزگاری نابێت زیادی بكات یان كەمی بكاتەوە ..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ليسَتِ السَّنَةُ بأَنْ لا تُمْطَرُوا، ولَكِنِ السَّنَةُ أنْ تُمْطَرُوا وتُمْطَرُوا، ولا تُنْبِتُ الأرْضُ شيئًا)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٠٤).

واتە : گرانی و ووشكە ساڵی ئەوە نیە كە بارانتان بۆ نەبارێ ، بەڵكو گرانی و ووشكە ساڵی ئەوەی كە بارانتان بۆ ببارێ بەلام هیچ شتێك نەروێت یان هیچ شتێك شین نەبێت ..؟!

سەردەمێك دێت خەلکی ئاوات بە مردن دەخوازێت

بەلێ بێ گومان ئەم سەردەمەیە کەئێستا ئێمە تێدا دەژین ، کە لە ناو خەلکی بۆتە دیاردەیەکی بەرچاو خەلکی خۆزگە بە مردن دەخوازن ، ئەمەش دەگەرێتەوە بۆ چەندین هۆکاری سەرەکی جا ئەو کەسەی کە ئاوات بە مردن دەخوازێت لەبەر دینداری و تەقواداری واناکات ، بەلکو وەکو باسمان کرد چەندین هۆکاری سەرەکی یە کە خەلکی ئاوات بە مردن دەخوازن تەمانای مردن دەکەن ، بێ گومان ئەو هۆکارانەش زۆری فیتنە ئاژاوەیە کە لە پێش نزیك بوونەوەی رۆژی کۆتایی روودەدات ، واتە فیتنەیەك سەر هەلدەدا کۆتایی دێت خەلکی دەلێن :ئۆخەی ئێمە رزگارمان بوو لەم فیتنەیە بەلام فیتنەیەکی تر بەدوایی دادێ زۆر لەو گەورەتر و ترسناکترە وەیان خۆزگە بە فیتنەکەی پێشتر دەبا ، بەلێ بە هۆکاری ئەوەی کە خێزانەکان لێك دەپچرێن یان هەلدەوەشێنەوە سیلەی رەحم نامێنی برسیەتی هەژاری نەداری روو لەخەلکی دا ، هەروەها گوشتن و کوشتار کردن زۆر دەبێت ، بەد رەوشتی بلاو دەبێتەوە ، هیچ و پووچی کوری هیچ پووچ فەرمانرەوایی خەلك دەکەن ، هەروەها بانگەشەی چەواشەکاری درۆ کردن زۆر دەبێت ، وە ناحەق و نادادە پەروەی پەرە دەسێنی مافی خەلك دەخورێ ، دزی و تالان کردن زۆر دەبێت ، ئیمان باوەر لاواز دەبێت لەلای خەلك ، واتە خرا پەکاری و فسادی و گەندەلی زۆر دەبێت ، نەهامەتی لە دوایی نەهامەتی روو لە خەلکی دەکا ، بەلێ ئەو کاتەی کە رەوشی ژیان سەرتا پەی دەگۆرێت رێز ئەحترام لە ناو خەلکی نامێنی کور و کچ رێز لە دایك و باکی ناگرێت گەورە و بچووکی نامێنی ، شکۆ شەرم لە ناو خەلکی دەسرێتەوە هەر نامێنی ، دیاردەی ناشرین لە ناو خەلکی سەر هەلدەدا ئەویش خۆ سووك و چرووك کردن پەیدا دەبێت ، هەروەها ئەو کاتەی کە شەریعەتی ئایینی ئیسلام لە ناو خەلکی دەگۆر درێت و یان دەبێتە عەییە ئەگەر کەسێك باسی شەریعەتی ئایینی ئیسلام بکا ، هەر بۆیە کە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی بە موسلمانان داوە کە لە دوای خۆی رۆژگارێکی سەخت و زۆر ناخۆش و تالّ و زەحمەت دێت بە سەر خەلکی دا ، هەر بۆیە ئەمە ئاماژەیەکە کە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی داوە بە موسلمانان روودەدا.

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يَمُرَّ الرَّجُلُ بقَبْرِ الرَّجُلِ فيَقولُ: يا لَيْتَنِي مَكانَهُ)) . صحيح البخاري برقم (٧١١٥).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاکو وای لێ دێت کە پیاو بەلای گۆری پیاوێك تێدەپەرێت و دەلێ خۆزگە من لە شوێنی ئەو مردیە بام ..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((والذي نَفْسِي بيَدِهِ لا تَذْهَبُ الدُّنْيا حتَّى يَمُرَّ الرَّجُلُ علَى القَبْرِ فَيَتَمَرَّغُ عليه، ويقولُ: يا لَيْتَنِي كُنْتُ مَكانَ صاحِبِ هذا القَبْرِ، وليسَ به الدِّينُ إلَّا البَلاءُ)). صحيح المسلم برقم (١٥٧).

واتە : سوێند بەوەی کە گیانی منی بەدەستە دونیا ناروات تاکو وای لێ دێت کە پیاوێ بەلای گۆرێك تێدەپەرێت و خۆی بەسەر گۆرەکەدا دەدا یان خۆی بەسەر گۆرەکە دا دەگەوێنی و دەلێ خۆزگە لە شوێنی ئەم مردووە بام ، جا ئەم پیاوە لە بەر دینداری وا ناکات ئەم مەرگە بە خۆزگە خواستنە لە کاتی زۆر بوونی فتنەدا روودەدات ، یان ئەو کاتە کە رەوشی ژیان دەگۆرێ ..؟!

(کوری مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دەلێت : (وهذا العيش مالا خير فيه ألا موت يباع فأشتريه). فيض القدير (٤١٨/٦).

واتە : رۆژگارێ دێت بەسەرتاندا ، گەر یەکێ لە ئێوە مردن هەبێ کە بفرۆشرێ ئەوا دەی کرێ ..؟!

ئیمامی (الحافظ العراقي الكردي) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : (ئەوە ئەوە ناگەینێ کە لە هەموو ولاتێ یان لە هەموو کاتی یان لە هەموو خەلکی ئەم خۆزگەی مردن خوستنە روو بدات ، بەلکو راستیەکەی ئەوەیە کە لە هەندێ شوێن ئەمە روو دەدات ، یان لە هەندێ کات دا ، کە بەراستی ئەم بەلگەیە کە خەلکی ئەو کات تووشی چ ناخۆشی و بەلایەکی توند دەبنەوە ، لەبەر ئەوەی کە مرۆڤ خۆزگە دەخوازێ بۆ مردن بەبێ ئەوەی خۆی ئامادە کردبێ بۆ مردنەکەی ، لەبەر ئەوەی کاتێ مردوو و گۆرەکانی بینی کە هەرچەن مردن فیترەت سروشتی مرۆڤە حەزی پێ ناکات بەلام ئەم مرۆڤە لەبەر زۆری و توندی فیتنە و ئاژاوە و بەلاو نەهامەتیەکەی خۆزگە بۆ مەرگ دەخوازێ ، جا ئەم فەرموودەیە پێچەوانەی ئەم فەرموودەیە نیە کە نابێ مرۆڤ خۆزگە بە مردن بخوازێ ، چونکە ئەم فەرموودەیە باسی حالی سەردەمێك دەکات کە خەلك مردن تیایدا دەخوازن و باس لە حوکمی جائز بوونی یان نەبوونی ناکەن ..؟!) . الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٢٨٤/٧)

.

❖ لە (حذیفە کوری الیمان) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يأتي على الناسِ زمانٌ يَتَمَنَّوْنَ فيه الدجالَ قلتُ يا رسولَ اللهِ بأبي وأمي مِمَّ ذاكَ قال مما يَلْقَوْنَ منَ العناءِ والعَناءِ)). الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٢٨٧/٧).

واتە : سەردەمێك دێت بەسەر خەلکی کەوا خۆزگە بە دەججال دەکەن کە بێت بۆ ناویان ، دەلێ : ووتم : ئەوی پێغەمبەری خوا ﷺ دایك و باوکم قوربانت بین لەبەر چێ ..؟! فەرمووی : لەوەی کە روو بەرووی دەبنەوە لە کۆلە مەرگی و ناخۆشی ..؟!

تێبینی : واتە ئەوەندە ناخۆشی نەهامەتی نصبەت فیتنە گەورە گەورە روو لە خەلکی دەکا ، ویان مافی خەلکی زۆر زەوت دەکرێ و پێشەل دەکرێ خەلکی بە دوای حەق دەگرێ دەستی ناکەوێ لەبەر خرا پەکاری و فیتنەی بێ پێشەوایەتی بێ سەرکردەیی بێ حاکم دادوەری ، هەر بۆیە سەردەمێکی زۆر ناخۆش خرا پەکاری روو لەخەلك دەکات بۆیە خەلکی خۆزگە بە دەججال دەخوازن ..؟!

مردنی پاشایەك پێش هاتنی ئیمامی (مهدی)

بەڵێ ئاماژەیەكی تریش لە ئاماژەمانی رۆژی كۆتایی ئەوەی كە مردنی پاشایەكە لە دوورگەی عەرەبی دا ، چونكە پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) خەلیفەی موسلمانان نامێنی ، بەڵكو ئەوەی كە حوكم فەرمانرەوایی دەكات پاشایە ، وەكو ئێستا كە لە ولاتی ئوردن و سعودیا كە هێشتا سیستەمی فەرمانرەوایەتی یان حوكم كردن سیستەمی پاشایەتیە ، بۆیە ئەگەر سەرنج بدەین دەبینین زۆر بەی ولاتە ئیسلامیەكان سیستەمی فەرمانرەوایەتی و حوكم رانی كردنیان بە میرات بۆ ماوەتەوە یان وەرەسەیە بۆ كورەكانی بەجێ دەمێنی ، ئەگەر سەرنجێك بدەینە ولاتی ئوردن و سعودیا سیستەمی پاشایەتیە ، واتە ناوە بۆ نەوە فەرمانرەوایی حوكم رانی دەگرنە دەست ، هەر بۆیە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین كە پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) پاشایەك دەمری پاشان ئاژاوە و فیتنە دروست دەبێت لەنێوا موسلمانان چونكە بە مردنی ئەو پاشایە شەرو كوشتاری زۆر روودەدت لە سەر وەرگرتنی دەسەلات و فەرمانرەوایی كردن لە ناوچەكە ، زانایان وای بۆ دەچن كەئەم پاشایە لە ولاتی سعودیا دەمرێ ئیتر لە دوایی ئەو دا فیتنە ئاژاوەو شەر كوشتار كردنی زۆر روودەدات ، ئینجا لە دوایی ئەم پاشایە ئیمامی (مهدی) دێت و دەبێتە خەلیفەی موسلمانان چونكە لە پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) خەلیفایەتی لە نێو موسلمانان نامێنی بۆیە ئەو دەبێتە خەلیفەی موسلمانان ، بۆیە لەدوای مردنی ئەو پاشایە پاش ماوەیەك ئیمامی (مهدی) دێت ، (خوای گەورە زاناترە).

❖ لە (دایكی سەلمە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يكونُ اختلافٌ عندَ موتِ خليفةٍ فيخرجُ رجلٌ من أهلِ المدينةِ هاربًا إلى مكةَ فيأتيه ناسٌ من أهلِ مكةَ فيُخرِجونه وهو كارهٌ فيُبايعونه بينَ الركنِ والمقامِ ويُبعثُ إليه بعثٌ من الشامِ فيُخسفُ بهم بالبيداءِ بينَ مكةَ والمدينةِ فإذا رأى الناسُ ذلك أتاه أبدالُ الشامِ وعصائبُ أهلِ العراقِ فيُبايعونَه ثم ينشأُ رجلٌ من قريشٍ أخوالُه كلبٌ فيبعَثُ إليهم بعثًا فيظهرون عليهم وذلك بعثُ كلبٍ ويعملُ في الناسِ بسنةِ نبيِّهم ويُلقِي الإسلامُ بِجرانِه في الأرضِ فيلبثُ سبعَ سنينَ ثم يتَوفَّى ويُصلِّي عليه المسلمون)). سنن ابو داود برقم (٤٢٨٦).

واتە : لە كاتی مردنی خەلیفەیەكدا دەبێت بە ئاژاوەو كێشە و فیتنە و دووبەرەكی ، پیاوێك لە شاری مەدینە هەلدێ دەروات بۆ شاری مككە ، خەلكی مككە دەچن بۆ لای لەمال دەیهێنە دەرەوە هەرچەندە خۆی فەرمانرەوایەتی پێ خۆش نیە لە نێوان روكن و مەقام پەیمانی یان بەیعەتی دەدەنێ و دەیكەن بە فەرمانرەوای خۆیان ، جا لە ولاتی شامەوە سوپایەك دەنێرن بۆ سەری ، كاتێ كە دەگەن بیابانەكەی نێوان مككە و مەدینە رۆدەچن بە ناخی زەویدا ، كە خەلكە كە ئەمە دەبینن ، ئیتر پیاو چاكانی ولاتی شام و كۆمەلێ لە خەلكی عێراق دەرۆن بۆ لای لە نێوان روكن و مەقام پەیمانی یان بەیعەتی دەدەنێ ، لە پشدا پیاوێكی قورەیشی بە پشتیوانی هۆزی (كلب) خالوانی سوپایەك رێك دەخات بۆ سەر ئیمامی (مهدی) ، ئینجا ئیمامی (مهدی) سوپایەك دەنێریتە سەریان و سەردەكەون بەسەریاندا ، سوپای (كلب) بەرەی خالوانی و پیاوە قورەیشیەكە زۆر خراپ دەشكێن و مال و سامانێكی زۆریان لێ بەجێ دەمێنی ، پەشیمانی بۆ ئەو كەسەیە كە ئامادەی ئەو دەست كەوت و غەنیمەتە نەبێ .! ئیمامی (مهدی) خۆی بە داد پەروەرانە ئەم دەست كەوت و غەنیمەتە دابەش دەكات ، لە ناو خەلكی دا بە سوننەتی پێغەمبەری خوا رفتار و هەلسوكەوت دەكات ، ئایینی ئیسلام لە ناو خەلكی دا گەشەدەكات دادەمەزرێ ، ئەم فەرمانرەوایی یە حەوت سال دەخایەنێت و بەو شێوەیە دەمێنێتەوە ، لە پاشدا ئیمامی (مهدی) دەمرێت و موسلمانان نوێژی لەسەر دەكەن ..؟!

تێبینی : دەربارەی ئەم فەرموودەیە بۆمان دەردەكەوێ لە پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) پاشایە دەمرێت ، وەكو پێشت ووتمان كە لە پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) مەبەست مان پێ خەلیفە واتە : پاشا چونكە پێش ئیمامی (مهدی) خەلیفە موسلمانان بوونی نیە ، بەلكو ئەوەی كە حوكم فەرمانرەوایەتی دەكەن پاشا دەسەلاتدارەكانە ،وەكو باسمان پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) خەلیفایەتی بوونی نیە لە نێو كۆمەلی موسلمانان ، وە لە كاتی مردنی پاشاكە ئەوا فیتنە ئاژاوەو كێشە و كوشتن كوشتار دەكەوێتە نێو موسلمانان ، وا دیارە لەو ساتەی كە ئیمامی (مهدی) دێت پێ دەچێ خۆی تەرف لایەنێك بێت كێشەو ئاژاوەو ناكۆكیانە ، هەر بۆیە خۆی دەرترسێت و لە شاری مەدینە هەلدێت روو دەكاتە شاری مككە ، وە لە فەرموودەكەش وا دەر دەكەوێت پاشای ولاتی سعودیا بێت ، چونكە هەموو رووداوەكانی ناو فەرموودەكە باس لە شاری مەدینە و شاری مككە دەكات ، هەر بۆیە پێدەچێت لە نەوەكانی ملیك (سلمان بن عبدالعزیز ال سعود) بێت ، كە ئێستا كورەكەی ملیك (محمد بن سلمان بن عبدالعزیز ال سعود) جێگایی باوكی گرتۆتەوە پاشایی ولاتی سعودیایە ، بەلام هەر لە فەرموودەكات باسی لە شكرێك یان سوپایەك لە ولاتی شام دەروات بۆ سەری ئەوە ئەم لەشكرە یان سوپایە نیە لە نێوان ولاتی عێراق سعودیان روودەچن ، بەلام ئەم لشكرە یان سوپایە جیاوازە لە گەل ئەم فەرموودەی تر ، چونكە ئەم سوپایە لە ولاتی شام دەروات دەكەونە بیابانەكانی نێوان شاری مككە و مەدینەدا روو دەچن بەناخی زەویدا ، بەلكو ئەم سوپایەی كە لە عێراق دەروات ئەوا ئەوان لە نێوان ولاتی عێراق و ولاتی سعودیا روودەچن لە ناخی زەویدا ،بۆچوونەكان وایە كە لە سە سنووری عێراق سعودیان لشكرەكە یان سوپاكە دەچێ بەناخی زەویدا ، ئەم شوێنەش كە ئەم سوپایەی لە عێراق دەروات بۆ ولاتی سعودیا ئەم شوێنە شاروچەكی عەرعەرە كە دەكەوێتە نێوان سنووری عێراق سعودیا ، كە ئێستا عومەرەكاران ئەوانەی گەشت بە پاس دەكەن بەم شوێنە دەرۆنە شاری مەدینە و شاری مككەی پیرۆز بۆ گەشتی عومەرە ..؟!

دەرکەوتنی ئەستێرەی کلك دار یان نیشانەیەك لە ئاسمان

بەلێ یەکێکی تریش لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ئەوەی کە دەرکەوتنی ئەستێرەی کلك دارە ، وەیان دەرکەوتنی نیشانەیەك لە ئاسمانەوە ، ئەم نیشانەیەش پێش هاتنی (محمدی مهدی) روو دەدات ، ئەستێرەی کلك دار یان (هالی) کە زاناکان دەلێن : هەموو (٧٦) سالٌ جارێك دەردەکەوێت ، وەکو وای بۆ دەچێت کە ئەم ئەستێرە کلك دارە لە پێش هاتنی (محمدی مهدی) دەربکەوێ ، هەروەها لە سالی (١٩٩٧) ئەستێرەیەکی کلك دار لە ئاسمان دەرکەوت زۆر گەش و دەرەوشاوە بوو ، ئەم ئەستێرەیە کە زیاتر لە دوو مانگ لە ئاسمانەوە دەبینرا مایەوە ، وەك ئەوەی لە کاتەدا زاناکان پێیان دەوت ئەستێرەی کلك دار (بوب – هێل) وە دەلێن هەموو سێ سال جارێك دەردەکەوێت ، ئێمەش دەلێن لەوانەیە ئەم ئەستێرە کلك دارە بێت کە پێش هاتنی (محمدی مهدی) روو دەدات بە پێش سێ سال بەر لە هاتنی (خوای گەورە زاناترە) ، هەر دەبارەی ئەستێرە کلك دارەکە (ابن کثیر) لە تەفسیرەکەی دەگێڕێتەوە لە (ابن جریر) ئەویش لە (کوری عباس) دەگێڕێتەوە ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری ملیکه) – رەحمەتی خوا لێ بێت – دەلێت :

(غَدوتُ على ابنِ عبَّاسٍ رضيَ اللهُ عنهُما ذاتَ يومٍ فقال : ما نِمْتُ اللَّيلةَ حتَّى أصبَحتُ ، قلتُ : لَم ؟ قالَ : قالوا : طلَع الكَوكبُ ذو الذَّنَبِ فخَشيتُ أن يكونَ الدُّخانُ قَد طرَقَ فما نِمْتُ حتَّى أصبَحتُ)) . ابن کثیر في (تفسیر القرآن العظیم) (٢٣٥/٧).

واتە : رۆژێکیان سەر لە بەیانی سەردانی (عبدالله کوری عباس) و موسلمانانم کرد ، دەلێت : ئەم شەوە تاکو بەیانی نەخەوتووم ، ووتی بۆ ..؟! ووتم : وویتان ئەستێرە کلك دارەکە دەرکەوتووە ، منیش ترسام دووکەلەکە یان ئاگرەکە سەری هەلدابێت ، ئیتر تا بەیانی خەوم لێ نەکەت ..؟!

❖ لە (ابو بکری البیهقی) لە (عبدالله کوری عباس) دەگێڕێتەوە دەلێت :

((لا یخرج المهدی حتی تطلع من الشمس آیة)) . (التهذیب) (٢٤٣/١٠).

واتە : ئیمامی (محمدی مهدی) نایەت هەتاکو لە گەل خۆر یان رۆژدا نیشانەیە سەر هەلنەدا ..؟!

کوژرانی پیاوێك پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) پێ دەڵێن : (النفس الزكية)

یەکێکی تریش لە ئاماژەکانی پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) ئەوەیە کە کوژرانی لە شاری مککە کە پێ دەڵێن : (النفس الزكية) ئەو پیاوە لە ئال بیت پێغەمبەری خوا ﷺ ئینجا پاش کوژرانی ئەو پیاوە (خوای گەورە) لە ئاسمان و زەویدا توورەیی خۆی دەبارێنێ ، بەلام ئەم فەرموودەیە بە لاوازی هاتووە هەر بۆیە ئەم ریوایەتە ناتوانرێت پشتی پێ ببەستێن جێگایی متمانە بەلام وەکو ئەوەی کە ریوایەت کراوە پێش هاتنی ئیمامی مهدی ئەم رووداوانە روودەدەن ، هەر بۆیە ئێمەش بۆ زیاتر زانیاری ئەم باسەمان هێناتەوە لەوانەیە راست دەربچێت لەوانەش راست دەرنەچێت ، چونکە فەرموودەکە بە لاوازی هاتووە ، هەروەها لە شیخ الالبانی بە لاوازی هێنایەوتەوە ، وە (ابن ابی شیبە) هێناویەتەوە ، بۆیە بۆ زیاتر زانیاری وەرگرتن لە پێش هاتنی (محمدی مهدی).

❖ لە (پیاوێك لە هاولانی پێغەمبەر ﷺ) دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إن المَهْدِيَّ لا يَخْرُجُ حتى تُقْتَلَ النفسُ الزَّكِيَّةُ، فإذا قُتِلَتِ النفسُ الزَّكِيَّةُ، غَضِبَ عليهم مَن في السماءِ ومَن في الأرضِ، فأتى الناسُ المَهْدِيَّ، فَزَفُّوهُ كما تُزَفُّ العَرُوسُ إلى زوجِها ليلةَ عُرْسِها، وهو يَمْلَأُ الأرضَ قِسْطًا وعَدْلًا، وتُخْرِجُ الأرضُ نباتَها، وتُمْطِرُ السماءُ مطرَها، وتَنْعَمُ أمتي في وِلايتِهِ نعمةً لم تَنْعَمْها قَطُّ)) . شيخ الالباني في (السلسلة الضعيفة) برقم (١٢٥٥).

واتە : ئیمامی مهدی نایەت هەتاکو نفسی زکیە نە کوژرێ ، کاتێك نفسی زکییە یان کوشت ، ئینجا (خوای گەورە) توورەیی خۆی دەبارێنی بە سەر ئاسمان و زەویدا ، پاشان ئیمامی مهدی بۆ خەلکی دادەبەزێنی ، وەکو چۆن بووکێك کە خەلکی بەچە پلەو هەل هەلە لێدانەوە یاوەری دەکەن بۆ شەوی زاوایەتی ، وە زەوی پر دەکات لە دا پەروەری و یەکسانی ، دانەوێلەی زۆر لە زەوی دەروێت ، وە لە ئاسمان بارانی زۆر دەبارێ ، وە برەکەت و نیعەتێکی زۆر دەکەوێتە سەر ئۆممەتی ئیسلام ولایەتیی (محمدی مهدی) کە لەچ سەردمێك دا ئەو نیعمەتە رووی نەداوە ..؟!

تێبینی : جا لێرەدا باسی هەندێك لە فەرموودەی لاوازی تر دەکرێ بە تایبەتی لە کتێبەکانی ئەهلی شیعە ، کە زانایانی سوننە بە ریوایەتی لاوازیان داناوە بۆ نموونە : باس لە گوندێك دەکرێت بە ناوی (حرستا) لە نزیك شاری غوتەی لە دیمەشق لە ولاتی سوریا ، واتە ئەم گوندە بە رووداوێکی سروشتی لە ناو دەچێ روو دەچێ بە زەوی دا ، کەواتە : ئەم پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) روو دەدات کە گوندێکی نزیك غوتەیە لە شام ، پێ دەڵێن (حرستا) ئێستا گوندەکە بۆ تە گەرەکێك لە دیمەشق ، هەر بەناوی (حرستا) ناو دەبرێ ، هەروەها لە چەند ریوایەتیکی تریش کە بەلاواز هاتووە لەسەر چاوە کانی کتێبی شیعە ئەویش ناوی سێ سەرکردە دەهێنن بەناوەکانی (أبقع) و (أصهب) و (عرج الكندی) ، کە پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) دەردەکەون هەر یەکێکیان خاوەنی سوپایەکی زۆر گەورەیە کە شەر و کوشتار لە گەل سوفیان دەکەن کە هەموویان تێك دەشکێنی ، لە دوایی دا باس لە و پیاوە دەکەین کە پێ دەڵێن : (سوفیان) .؟!

دەنگ گەورەکە یان زرمە گەورە

بەلێ چەند ئاماژەیەکی تریش هاتووە لە ئاماژەکان کە پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) ڕوودەدەن ، ئەویش ئەم ڕیوایەتانە ڕیوایەتی (مرفوع) و (موقوف) چونکە هیچ کام لەم فەرموودانە پلەی لاواز وەرناگرێ ، بەلام ناتوانیش بە تەواوی بلێن جێگایی متمانەن ، هەر چەند زۆری ڕێگای گێڕانەوەی ڕیوایەتەکان تا ڕادەیەك یەکتر بە هێز دەکەن و حوکمی لاواز کەم دەکاتەوە ، هەر وەك زانایانی فەرموودە دەفەرموون ، هەر بۆیە ئەو فەرموودانەی کە باس لە دەنگ گەورەکە یان زرمەگەورە کە دەکەن ، ئەوا لە شەوی پانزەی ڕەمەزانی ڕێکەوتی هەینی یان جومعە ئەو ساڵە ڕوودەدات کە (محمدی مهدی) تێدا ئاشکرا دەبێت یان دەردەکەوێ ، بەلێ ئیمەش ئەو فەرموودانە باس دەکەین و دەهێنینەوە کە باس لەم ڕووداوە دەکەن کە پێش هاتنی ئیمامی (محمدی مهدی) ڕوودەدات..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تكونُ هدةً في شهرِ رمضانَ، توقظُ النائمَ، وتُفزعُ اليقظانَ، ثم تظهرُ عصابةٌ في شوالٍ، ثم تكون معمعةٌ في ذي القعدةِ، ثم يُسلبُ الحاجُّ في ذي الحجةِ، ثم تُنتهكُ المحارمُ في المحرمِ، ثم يكونُ موتٌ في صفرَ، ثم تتنازعُ القبائلُ في الربيعِ، ثم العجبُ كلُّ العجبِ، بين جمادى ورجبٍ، ثم ناقةٌ مُقْتِبةٌ خيرٌ من دَسْكَرةٍ ، تُقِلُّ مائةَ ألفٍ)) . شيخ الالباني في (السلسلة الضعيفة) برقم (٦١٧٨).

واتە : زرمەیەك یان دەنگێك لە مانگی ڕەمەزاندا ڕوودەدات ، ئەوەی خەتووە بەخەبەر دەبێتەوە ، ئەوەی کە بەخەبەر یان نەنووستوە ڕادەچلەکێنێت ، پاشان کۆمەلێك دەر دەکەون لەمانگی (شوال) دا ، پاشان ئاژاوەو تێك پڕژان و جەنگێکی گەرم لە مانگی (ذي القعدة) ، پاشان هەتکی ناموس و پیرۆزییەکان دەکرێت لە مانگی (محرم) دا ، پاشان مردنێکی زۆر ڕوودەدات لە مانگی (صفر) ، پاشان خێل یان قەبیلەکان تێك بەر دەبن لە مانگی (ربيع) دا ، پاشان ڕووداوی سەر سوڕهێنەر لە نێوان مانگی (جمادى) و مانگی (رجب) دا ڕوو دەدات ، پاشان ووشترێکی ئامادە لە کۆشکێك کە جێی سەد هەزار کەسی تێدا ببێتەوە باشترە ..؟!

تێبینی : لەم فەرموودەیە دا باسی لە چەند مانگێك دەکات کە پێش هاتنی ئمامی (محمد مهدى) ڕوودەدات کە سەرەتا گەرمەیە یان دەنگێکی گەورە ڕوودەدات ، ئیتر لە ئاسمانەوە یە یان بە هۆی ئەو پێشکەوتنەی کە ئێستا هەیە لە ڕووی پێش کەوتنی تەکنەلۆجیایی سەربازی ئەویش (بۆمبی ئەتۆمیە) یان دەنگێکی سروشتیە بە هۆی بروسك هەرە تریشقەیە یان گرگانێکە ، (خوای گەورە) زاناترە ، هەروەها هەموو ئەو ڕووداوانەی کە لە فەرموودەیە باس کراوە و ڕوودەدەن ، کە باسی مانگە کانی ساڵ دەکات ، وای بۆ دەچێت ئەم ڕووداوانە هەموویان لە ماوەی یەك ساڵ ڕوو بدەن ، چونکە فەرموودەکە ئاماژە بە مانگە کانی ساڵ دەکات ، سەرەتایەکەی بە مانگی (ڕەمەزان) دەست پێ دەکات کۆتایەکەی بە مانگی (رجب) بەلام هەمیشە (خوای گەورە) زاناترە ...هەروەها باس لە ووشترێك ئامادە دەکات ، مەبەست لێ لەم ووشترە سواریە چونکە خەلکی لەم کاتەدا هەر شەر جەنگ و کوشتار لە نێوانیان ڕوودەدا بۆیە لە شوێنی خۆیان نامێنن ڕوودەکەن شوێنێکی ئارام کۆشکو تەلارو بالەخانە و مالەکانی خۆیان جێ دەهلێن ڕادەکەن بەرەوە و شوێنیکی ئارام و ئاسایش تێدابێت ، ئی هەر واشە لەم ڕووداوانەی ڕابردووی خۆمان خەلکی لە بەر ترسی گیانی خۆیان ڕایان دەکرد لە ترسی کوشتن برینی ڕژێمی صدام حسين ، هەروەها لەکاتی شەری داعش بە هەمان شێوە ئەوەی ئۆتۆمبیلی هەبوو ڕای کرد ، یان بە پرسە جبانەکان بە فرۆکە ڕایان دەکرد بەروە شوێنێکی ئارام وەکو ئەوروپا ، هەر بۆیە خەلکی لە هەمووکاتدا ئەوەی کە سواری هەبێت ئەوا ڕادەکا لەترسی گیانی خۆی بەروە شوێنیکی ئارام ، مەبەست ووشتری ئامادە ئەمەیە (خوای گەورە) زاناترە..؟!

❖ لە (عبدالله کوری مسعود) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إذا كانت صيحةٌ في رمضانَ؛ فإنَّهُ يكونُ معمعةٌ في شوالٍ، وتميزُ القبائلُ في ذي القعدةِ، وتُسفكُ الدماءُ في ذي الحجةِ. والمُحرمُ ما المُحرمُ ؟ (يقولها ثلاثًا)، هيهاتَ هيهاتَ ؛ يقتلُ الناسُ فيها هَرْجًا هَرْجًا. قلنا : وما الصيحةُ يا رسولَ اللهِ صلَّى اللهُ عليْهِ وسلَّمَ ؟ قال : هدةٌ في النصفِ من رمضانَ ليلةَ جمعةٍ؛ فتكونُ هدةٌ توقظُ النائمَ، وتُقعدُ القائمَ، وتُخرجُ العواتقَ من خدورهنَّ في ليلةِ جمعةٍ، في سنةٍ كثيرةِ الزلازلِ. فإذا صليتم الفجرَ من يومِ الجمعةِ؛ فادخلوا بيوتَكم، وأغلِقُوا أبوابَكم، وسدُّوا كواكم، ودثِّرُوا أنفسَكم، وسدُّوا آذانكم. فإذا أحسستم بالصيحةِ؛ فخرُّوا للهِ سُجَّدًا، وقولوا : سبحانَ القدوسِ، سبحانَ القدوسِ، ربُّنا القدوسُ؛ فإنَّهُ من فعل ذلك؛ نجا، ومن لم يفعل ذلك؛ هلك)). شيخ الالباني في (السلسلة الضعيفة) برقم (٦٤٧١)، مجموع فتاوى ابن باز (٢٦/٣٤٤).

واتە : ئەگەر دەنگێکی یان گرمەو زرمەیەکی گەورە هات لە مانگی ڕەمەزاندا ، ئەوا شەر کوشتارێکی گەرم دەبێت لە مانگی (شوال) دا ، وە خێل قەبیلە و لایەنەکان لە مانگی (ذي العقدة) ناکۆکی ڕوودەدات لەنێوانیان دەچن بەیەکدا ، وە خوێنێکی زۆر لە مانگی (ذي الحجة) دا ، دەرژێت ، ئینجا (محرم) بەلام (محرم)ی (سێ جار دووبارە کردەوە) ئینجا فەرمووی : نەخێر نەخێر ، خەلکی تیایدا بە لێشاو دەکوژرێن ، دەلێت : ووتمان ئەی پێغەمبەری ﷺ ئەو دەنگەیان ئەو زرمە گەورەیە چی یە ..؟! ئەویش فەرمووی : زرمەیەکە کە لە نیوەی مانگی ڕەمەزاندا لە شەوێکی هەینی یان جومعە دا ، زرمەیەك یان دەنگێك دەبێت خەوتوو بە خەبەردەکاتەوە و ئەوەی بە پێوەیە دادیدەنیشێنێت و ئافرەتی پۆشتە و پەرداخ لە مالی خۆیان دەهێنێتە دەر ، لە شەوێکی هەینی یان جومعەدا/ لە سالێك کە بوومەلەرزەی زۆر تێدا ڕوودەدات ، ئەو ڕۆژی هەینی یان جومعەیە کە نوێژی بەیانیتان تێدا کرد ، بچنە مالەکانی خۆتانەوە ، دەرگاکانتان داخەن و هەرچی کۆن کەلێن لە مالەکانتاندا هەیە بیگرن وە قەباتی بکەن ، وە خۆتان دا پۆشن و توند گوێی خۆتان بگرن ، لەگەل هەست تان بە دەنگ زرمە گەورە کە کرد یەکسەر بچەنە سوجدەوە بلێن : (سبحانه القدوس ، ربنا القدوس) هەر کەس وا بکات ئەوا ڕزگاری دەبێت هەر کەسیش وانە کات ئەوا لە ناو دەچێت ..؟!

تێبینی : دەربارەی ئەم فەرموودەیە بەلاوازی هاتووە ، بەلام لەگەل پێش کەوتنی ئەم سەردەمەدا لە بارەی تەکنەلۆجیا دەگونجێ وەکو درەست کردنی (بۆمبی ئەتۆمی) کە لە فەرموودەکەدا باس لە ئەوە دەکات بچەنە ومالە کانی خۆتان دەرگا دا بخە کونەکانی مالەکەتان بگرن ، وە خۆتان داپپۆشن توند گوێیەکانتان بگرن ، ئەمە وای بۆ دەچێت (بۆمبی ئەتۆمی بێت) کە دەنگێکی یەکجارە بەهێزی هەیە ئەوەی پێ دروست دەکرێت مادەیەکی کیماویە پێ دەلێن یۆرانیۆم مادەیەکی زۆر کوشندەو خراپە تیشکی هەیە بۆیە لە فەرموودەکە دا دەفەرمووی : خۆتان دا پۆشن دەرگا داخەن کونەکان بگرن یان قەبات بکەن ، وەیان دیاردەیەکی سروشتیە وەکو هەرە تریشقە و یان گرکان کە ڕوودەدا و دەتەقێتەوە ، ئەمەی کە باسمان کرد ڕاو بۆ چوونە لەوانەیە ئاوابێ لەوانەشە وانەبێ ..؟!

کرانەوە و گەورە بوونی مانگ لەکاتی هەلهاتنیدا

بەلیّ ئاماژەیەکی تریش لە ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی کرانەوە و گەورە بوونی مانگە ، لە زمانی عەرەبی دا بە مانگی یەك شەوی دەلیّن : (هلال) واتە : لە سەرتایی مانگ دەردەکەویّت ،بە بچووکی دەست پیّدەکات لە یەکەم شەو لە مانگی کۆچیدا ، پاشان پلە پلە گەورە دەبیّت بۆ ناوەراستی مانگ (شهر) ، وە پاشان جاریّکی تر بچووك دەبیّتەوە بۆ کۆتایی مانگ ، بەلام لە نزیك بوونەوە لە رۆژی کۆتایی یان رۆژی قیامەت مانگ بە شیّوازیّکی تر دەردەکەویّ ، وەکو ئەوەی پیّشتر کە ووتمان لە سەرەتا بە بچووکی دەردەکەویّ دواتریش پلە پلە گەورە دەبیّت ، بەلام لە نزیك بوونەوەی رۆژی کۆتایی یاسایی گەورە بوونی مانگ پیّچەوانە دەبیّتەوە لە سەرەتا راستەوخۆ مانگ دەکریّتەوە گەورە دەبیّت ، وەك لەوەی کە لە پیّشتر بە بچووکی پلە پلە گەورە دەبیّت ، وەیان لە یەکەم شەوی دەرکەوتنی بە گەورەیی دەبینریّت واتە بە دوو شەویەوە دەبینریّت نەك بە یەك شەوی ، ئەمەش پیّچەوانەی دەرکەوتنی مانگە بۆیە خەلکی هەستی پیّ دەکەن ، واتە دیاردەیەکی سروشتیە روودەدات لە نزیك بوونەوەی رۆژی کۆتایی یان قیامەتدا..؟!

- لە (ابو هريره) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مِن اقترابِ السَّاعةِ انتفاخُ الأهلَّةِ وأن يرى الهلالُ لليلةٍ فيقالُ لليلتينِ)) . الهيثمي في (مجمع الزوائد) (١٤٩/٣)، الطبراني في (المعجم الصغير) (٨٧٧).

واتە : لە نیشانەکانی نزیك بوونەوەی رۆژی دوایی گەورە بوونی مانگە لە کاتی هەللاتنیدا ، کە تەماشا دەکەیت وا دەزانی دوو شەوەیە لە راستیدا یەکشەوە یە ..؟!

هاتن و دەرەکەوتنی پیاوێك بە ناوی (سوفیان)

بێ گومان ئاماژەیەکی تری ئەوەیە کە لە پێش هاتنی ئیمامی (مهدی) زۆردارێك یان ستەمکارێك فەرمانرەوایی ولاتی شام واتە سوریایی ئێستا دەگرێتە دەست ، چەندین شەر کوشتار دەکات ئەم پیاوە ستەمکارە ناوی (سفیان) لە قولایی شاری دیمەشقی شام دەردەکەوێ ، فەرمانرەوایی دەسەلاتی سوریا دەگرێتە دەست بە زولم و زۆرداری ستەمکاریەوە ، وە پێ دەچێ ئەو پیاوە واتا (سفیان) دوژمنێکی سەر سەختی ئیسلام و موسلمانانە ، چونکە بوونی هێزی ئیسلام لەم ناوچەیەدا واتا ولاتی شام سوریایی ئێستایی پێ قبول ناکرێ ،هەر بۆیە دووجار هێرشی قورس دەکاتە سەر ئیسلام و موسلمانان ،چونکە جاری یەکەم ئەو پیاوە واتا (سفیان) جەنگ و شەر لەگەل سوپای ئیمامی (مهدی) دەکات دەشکێت ، وە جاری دووەم سوپاکەی بەرەوو ولاتی حیجاز یان سعودیا رەوانە دەکات بۆ خابوور کردنی ئەو ولاتە ئەوا لە بیابانەکانی نێوان شاری مککە و مەدینە سوپاکەی بە ناخی زەوی دا روو دەچێت و زەوی قوتی دەدات لە ناو دەچێت ، پێویستە ئەوەش بزانین ئەو پیاوە ناوی تەواوی خۆ (سفیان) نیە بەلکو نازناو لەقەب شۆرەتیەتی کە پێ دەلێن (سفیان) ، وە پێ دەچێت کە بارودۆخی سیاسی ناوچەکە لە کاتەدا لە باربێت بۆ (سفیان) بۆیە دەتوانێت سوپاکەی دوو جار رەوانەی حیجاز بکە یان ولاتی سعودیا بکا ، کە ئیمامی (محمد مهدی) خەلیفەی موسلمانانە لەو کاتە دا ، هەر بۆیە ئەو شەر لە گەل (سفیان) دەکات جاری یەکەم سوپاکەی دەشکێت ، جاری دووەم لە ناخی زەویدا روو دەچێت هەمووی لە ناو دەچێت ، لە بیابانی نێوان شاری مککە و شاری مەدینەدا ، هەر بۆیە (سفیان) ستەمکارێك هاوشێوەی نەبووە لە مێژوو دا بە پێ فەرموودەکە ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَخرُجُ رجُلٌ يُقالُ له: السُّفيانيُّ في عُمقِ دِمَشقَ، وعامَّةُ مَن يَتْبَعُه مِن كَلْبٍ، فيَقتُلُ حتَّى يَبْقُرَ بُطونَ النِّساءِ، ويَقتُلُ الصِّبيانَ، فتَجمَعُ لهم قَيسٌ، فيَقتُلُها حتَّى لا يُمنَعُ ذنَبُ تَلْعةٍ ، ويَخرُجُ رجُلٌ مِن أهلِ بَيْتي في الحَرَّةِ، فيَبلُغُ السُّفيانيَّ، ويُوفِيَ إلى جُندٍ مِن جُندِه فيَهزِمُهم، فيَسيرُ إليه السُّفيانيُّ بمَن معه، حتَّى إذا صار ببَيْداءَ مِنَ الأرضِ خُسِفَ بهم، فلا يَنْجو منهم إلَّا المخبِرُ عنهم)) .

الحاكم في (المستدرك على الصحيحين) برقم (٨٨١١)، الخطيب البغدادي في (تاريخ بغداد) (٦٤/١).

واتە : پیاوێك پەیدا دەبێت پێ ی دەوترێت : (سفیان) لە قولایی (دیمەشقە)وە ، وە زۆربەی ئەوانەی کە شوێنی دەکەون لە خێلی (کلب) ن ، کە کوشتارێکی زۆر دەکات هەتا وای لێدێت سکی ئافرەت هەلدەدرێت و مندال دەکوژێت ، پاشان خێلی (قیس) لە دژی کۆدەبنەوە ئەویش بەسەریاندا زال دەبێت و دەیان کوژێت ، لە کاتەدا پیاوێك لە ال بيت ی من لە ناوچەی (حره) کە(ئەو شوێنە جێگەیەکە لە شاری مەدینە، وە ئەو پیاوەی ال بيت ئاماژەیە بۆ (محمدی مهدی) سەر هەلدەدات و هەوالی بە (سفیان) دەگات ، ئەویش لشکرێك لە شکرەکانی خۆی بۆ دەنێرێت بەلام دەیان شکێنن یان دەیان بەزێنێت ، ئەم جارە (سفیان) بە خۆیی و سوپاکەیەوە بۆ دەچێت و بەرێ دەکەون ، هەتا کاتێك کە دەگەنە زەویەکی بیابان هەموویان زۆردەچن بەناخی زەویدا ، کەسیان لێ رزگار نابێت تەنها ئەوە نەبێت کە هەوالیان دەهێنێتەوە ..؟!

تێبینی : دەربارەی کەو پیاوەی کە پێ دەلێن (سفیان) ئەو پیاوە لە خێلی (کلب) وە نەوەیان دەگەرێتەوە بۆ (کلب بن برة بن تغلب بن حلوان بن عمران بن الحافي بن قضاعة) ئەم هۆزە یان ئەم خێلە لە سەردەمی ئیسلام دا لە باکوری نیمەچە دوورگەی عەرەبی نیشتەجێ بوون واتا لە ناوچەی سرحان (دومەت ئەلجندل) کە پێغەمبەری خوا سریەکی بۆ رەوانە کردن بە سەرکردایەتی (عبدالرحمن کوری عوف) بۆ ئەوەی بۆ ئیسلام بوونیان ، خێلی (کلب) لە سەردەمی هاتنی ئیسلام دا ئەوا گاورە یان نصرانی بوون ،چونکە بەهۆی نزیك بوونیان لە ئیپمراتۆریەتی رۆما لە ناوچەکە دا (دومەت ئەلجندل) ناوچەیەکە دەکەوێتە نێوان سنووری سعودیا و سوریا ، وە پاشان لە سەردەمی خەلیفایەتی ئەمەویەکان (معاویەی کوری سفیان) ژنێکی لە هۆزی یان خێلی (کلب) هێنا بەناوی (میسون کچی بحدل الكلبی) ئەمەش بووە هۆ نزیك بوونەوەی نێوانیان ، هەروەها ئەم هۆزە یان ئەم خێلە زیاتر دەکەونە ولاتی شام ئەو شوێنانەی کە تێدا نیشتە جێ بوون ، وەکو باکوری سوریا ، کە بەرزایەکانی جولان ، وە رۆژ هەلاتی حوران و دیمەشق وە باشوری رۆژهەلاتی ئوردن ، هەروەها لە ولاتی عیراق و مصریش دانە ، بەلام لەسەردەمی فاتمیەکان ئیمپراتۆریان دامەزراند بەناوی (صلقیه) دامەزرێنەری ئەم ئیماراتە بەناوی (الحسن الكلبی) بوو لە سالی ٣٣٦هجری بەرانبەر سالی ٩٤٨زاییینی ، هەربۆیە من دوو بۆ چوونم هەیە یەکەمیان ئەوەیە کە ئەوانەی ئێستا حوکم فەرمانرەوایەتی سوریا دەکەن وەکو ئەو دەستەیە کە ئێستا بانگەشەی ئەمەویەکان دەکەن ، بەم هۆیەوە کە خێلی (کلب) لە (معاویەی کوری سفیان) نزیك کەوتوو نەتەوە بە هۆی ژن و ژن خوازیەوە ، هەر بۆیە لەسەردەی ئەمەویەکان خێلی یان هۆزی (کلب) لە ناو دولەتی ئەمەویەکان پێ گەیان هەبووە لە رووی حوکم رانی دا ئێستاش لە سوریان چەندین شارو شوێن پێگە و نفوسیا هەیە ، بەلام بۆ چوونی دووەم ئەوەیە کە ئەوان واتا خێلی یان هۆزی (کلب) لە فاتمیەکانیشەوە نزیکە چونکە لەم مێژوودا ئەوانە دەست هەلاتیان هەبووە حکم و فەرمانرەوایی زۆریان کردووە ، هەروەها خێلی (کلب) لە درزیەکانی سوریا نزیك بە هۆی دەولەتی فاتمیەکانەوە ، ئەوەش رێ تێ دەچێت کە زالم ستەمکارێکیان لێ هەلکەوێت ، چونکە پاش نەمانی (بشار اسد) ئەوان زۆر بە خرا پی شەر و کوشتاری ئەهلی سوننەیان کرد لە سوریا ئیسرائیل پشتیان بووە ، هەر بۆیە رێ تێدەچێت کە دەولەتەکەی (احمد شەرع) نەمێنی ئەوان دەسەلات بگرنە دەست چونکە ستەمی ئەوانە واتە درزیەکان زۆر بووە لە ولاتی سوریا ، هەر بۆیە ئەمەش بۆ چوونە ، کە (سفیان) بەم ناوە دەرکەوێت زولم وستەمێکی زۆر ئە نجام بدە ، ئەوەی بۆ چوونی یەکەمە ئەوەی تەنها لە ناوەکە و لە نزیك بوونەوەی خزمایەتی (معاویەی کوری سفیان) لە هۆزی (کلب) بە ژن و ژن خوازی یەوە ، وەیان بەشداریان لە دولەتی ئەمەویەکاندا هەبووە ، بەلام ئەوانەی کە ئێستا نوێنەرایەتی ئەهلی سوننە دەکەن بانگەشەی ئەمەویەکانیش دەکەن ، بۆ چوونی یەکەم لاواز ترە لە بۆ چوونی دووەم ، چونکە بۆ چوونی دووەم پێ بەهێزتر ، هەربۆیە بۆچوونی دووەم کە خزمایەتیان هەیە لەگەل (بنی کلب) ئەوەیە کە ئێستا لە سوریا ئەهلی سوننە دەولەتیان لە دەستە و فەرمانرەوایی سوریا دەکەن بە ناوی دەولەتی ئەمەوییەکان،چونکە ئەمەوییەکان لە بنەچەکە دا تیرەیەکن لە تیرەکان قورەیش ، بەلام وای بۆ دەچێت پاش ماوەیەکی کەم ئەم دولەتەی سوریا ئێستا کە هەیە لە ناو بچێت و ئەوانەی کە بەدوایی سەرۆکی ئێستایی سوریا کەوتونە کە (محمد جولانی) یان (أحمد شەرع) ئەوا کۆتاییان پێ دێت کە سانێکی تر جێگەیان دەگرنەوە ئەوەش بە هاوکاری و ریامەتی دانی رۆژئاواییەکان و جوولەکەی ئێسرائیل ، چونکە دولەتی ئیسرائیل ئێستا خەریکە لە سنوورەکانی سوریا پێگەو جێگەی خۆی لە رووی سەربازیەوە بە هێز دەکەن ، ئەوەی کە لەم سەردەمەشدا هەیە دولەتانی رۆژئاوایی پێشوازی لە دەولەتەی سوریا دەکەن کە (احمد شەرع) سەرکردایەتی دەکات ، ئەوا هەر هەمووی دوو روویە بەرانبەریان چونکە ئەوان دەزانن فیتنە ئاژاوەکان هەر لە ولاتی سوریا سەرهەلدەدا بۆیە نایانەوێ ئەم حوکمەتەی (احمد شەرع) بمێنی ،بۆیە دەیانەوی کە بۆچوونی یەکەم دەسەلات بگرێتە دەست ئەویش هێنانە پێشەوەی دووبارە دولەتی فاتمیەکانە ئەوانیش کە گەلی درزی لە سوریا نوێنەرایەتی دەکەن ، ئەوان هەم لە رۆژ ئاوایەکان و هەم لە گاور و جوولەکە نزیکن ، هەلبەتە ئەوان دەینە پێشەوە بۆ ئەوەی دەست بەسەر ولاتی سوریا دا بگرن و زولم ستەمێکی زۆر بکەن ، ئێ هەر واشە کە لەم نزیکانە چەندین خەلکی سوننەیان کوشت لە سوریا بە فیتی ئیسرائیلیەکان ، ئەوەی کە باسمان کرد تەنها راو بۆچوونە لە وانەیە روو بدات لەوانەشە روونەدا ، هەر (خوای گەورە) زناترە لە هەموو رووداوەکانی داهاتوو دا ...؟!!

نەمانی هۆزی قورەیش

بەلێ ئاماژێەکی تر نەمانی هۆزی قورەیشە، هەلبەت هۆزی قورەیش لە هۆزەکانی عەرەبە ، وە ئەم هۆزە لە (نەوەی فهر کوری مالك کوری النضر کوری کنانە) بۆیە قورەیش نازناوێکە لەسەر زۆر بەی ئەوانەی کە کرین و فرۆشتن دەکەن وەیان پارە کۆدەکەنەوە بازرگانی دەکەن ، چونکە هۆزی قورەیش بازرگان بوونە ، هەلبەت هۆزی قورەیش لە ژمارەیەك بنەمال و تیرە پێك دین ، ئەوانەش وەکو (بنی الحارث کوری فه هر ، بني جذيمة ، بني عائذة ، بني لؤي کوری غالب ، بني عامري کوری لؤي ، بني عدي کوری كعب کوری لؤي ، بني مخزوم ، بني تميم کوری مرة ، بني زهرة کوری کیلاب ، بني اسد کوری عبدول عزة ، بني عبدول دار ، بني نوفل ، بني عبدول مطلب ، بني ئومیية ، بني هاشم ...هتد ، پاشان هۆزی قورەیش لە دوایی هاتنی ئایینی ئیسلام لێك جیابوونەوە و بوونە چەند تیرە و نەوەیەکی زۆر ، وەك (بکرییەکان ، عومەریەکان ، عوسمانیەکان ، عەلەوییەکان) ، وە بنەچەی نیشتە جێ بوونیان لە نیمچە دوورگەی عەرەبی و لاتی شام ولاتی ئەندلس ، هەروەها ئێستا لە تەواوی جیهان پەرت بلاو بوونەتەوە ، بەلام ئەوان لە کەم بوونەوەدانە ، هەر بۆیە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین کە وای لێ دێت هۆزی قورەیش نامێنێت و لە ناو دەچێت ،ئەوەی کە ئێستا لەم سەردەمەدا زۆر بانگەشەی بۆ دەکەن کە ئەمەویەکانن لە ولاتی شام ئەویش لە تیرەی (ئومەیە کوری عبدول شمس کوری عبدول مناف) کە ئیمامی (عوسمانی کوری عەفان) لەم تیرەیە ، هەروەها هۆزی قورەیش بە تایبەتی لەم دوو شارەی ولاتی سعودیا زۆرە ئەویش شاری مككه و شاری تائیف ، هەروەها قورەیشەکان لە تیرەی بنی أمیه دولەتێکیان دورست کرد لە دوایی چوار خەلیفە راشدییەکان ئەویش ئەم دولەتە بەناوی دولەتی ئەمەوییەکان بوو لە ولاتی شام کە (معاویە کوری ابو سفيان) خەلیفەی ئەمەوییەکان بوو لە شام ...هتد

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أَسْرَعُ قَبائِلِ العَرَبِ فَناءً قُرَيْشٌ، و يُوشِكُ أنْ تَمُرَّ المرأةُ بِالنَّعْلِ فَتَقُولَ : إِنَّ هذا نَعْلُ قُرَشِيٍّ)) . شيخ الالباني في (السلسلة الصحيحة) برقم (٧٣٨).

واتە : سەریع یان خێراترین ئەو هۆزە عەرەبانەی لە ناو دەچت هۆزی قورەیشە ، خەریکە کەوا ئافرەتێك تێدەپەرێت بە نعلەوە یان پێلاوەوە دەلێت ئەمە نعلی یان پێلاوی قورەیشە ..؟!

❖ لە (دایکی ئیمانداران عائیشە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((يا عائشةُ قومُك أسرعُ أمتي بي لحاقًا قالت : فلما جلس قلتُ : يا رسولَ اللهِ، جعلني اللهُ فداءَك لقد دخلتَ وأنتَ تقولُ كلامًا ذَعرني قال : وما هو ؟ قالت : تزعمُ أنَّ قومي أسرعُ أمتِّك بكَ لِحاقًا ؟ قال : نعم، قالت : وممَّ ذاك ؟ قال : تستحليهم المنايا، وتنفسُ عليهم أمتُّهم قالت : فقلتُ : فكيف الناسُ بعد ذلك أو عند ذلك ؟ قال : دَبًى يأكلُ شدادُه ضعافَه حتى تقومَ عليهم الساعةُ)). الوادعي الصحيح المسند برقم (١٥٤٢).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ هاتە لام ، دەی فەرموو : ئەی (عائیشە) قەومەکەی تۆ خێرا ترین ئۆممەتی منن کە بە من دەگەن ، دەلێت : کاتێك پێغەمبەر ﷺ دانیشت ووتم : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، خودا منت بەفیدا بکات کە هاتیتە ژوورەوە قسەیەکت کرد منت ترساند ، فەرمووی : (کامەیان ..؟!) (عائیشە) ووتی : تۆ فەرموویت قەومەکەی من خێراترین ئۆممەتی تۆن دەگەن بە تۆ ، پێغەمبەر ﷺ فەرمووی : (بەلێ) . (عائیشە) ووتی : جا بۆ چی وایە ..؟! ئەویش فەرمووی : (مردن زوو راویان دەکات و هێرشیان بۆ دێنێ وە ئۆممەتەکانیان لە سەریان خۆیان گڤ دەکەنەوە، (عائیشە) دەلێت ، ووتم : ئەی خەلکی دوای ئەوان چۆن دەبێت ..؟! پێغەمبەریش ﷺ فەرمووی : (کوللە بە هێزەکان لاوازەکان دەخوات تاوەکو قیامەت لە سەریاندا هەلدەستێت ..؟!

بەشی چوارەم

رووداوەكانی هاتنی (محمدی مهدی) تاكو هاتنی مەسیح دەجال

هاتنی (محمدی مهدی)

ناو سیفەتی (محمدی مهدی)

شوێنی هاتنی (محمدی مهدی)

هاتنی سوپایەك لە رۆژهەلاتەوە كە ئالاكەیان رەشە .

ئەو شەرو جەنگ و رووداوانەی كە لە سەردەمی (محمدی مهدی) روودەدەن .

جەنگە گەورەكە یان (الملحە الكبری) .

دەولەتی ئیسرائیل رۆلی جوولەكە لە جەنگەكەدا .

ئازاد كردنەوەی دووبارە (قسطنطینیة) یان (ئەستنبۆل).

سەرهەلدانی دەركەوتنی پیاوێك بەناوی (القحطاني).

كاتی هاتنی (محمدی مهدی)

بەلىٚ وەكو باسمان كرد لە پێشتر هەندێك رووداو و نیشانە هەن كە لە پێش هاتنی (محمدی مهدی) دا بە ماوەیەكی كەم روودەدەن ، هەر بۆیە هەركات ئەو رووداوانە سەریان هەلدا دەتوانرێت بلێن (محمدی مهدی) دێت و لە ژیاندایە لە ماوەیەكی كەم ئاشكرا دەبێت ، هەروەها ئەم نیشانەوە رووداوانەش ئەمانەی خوارەوەیە بە كورتی :

- گرتنەوەی ئاوی فورات دەركەوتنی چیایەكی ئالتوونی .
- دەركەوتنی پیاوێك بەناوی (سفیان) .
- باسكردنی لە سىٚ پیاو دەكەن كە جەنگ كوشتار لەگەل (سفیان) دەكەن بە ناوەكانی(أبقع) (أصهب) (عرج الكندی)هەریەكەیان خاونی سوپایەكە بەلام لەگەل (سفیان) شكست دێنن.
- هاتنی سوپایەك لە رۆژهەلاتەوە .
- رەوانە كردنی سوپایەك لە ولاتی شام بۆ ولاتی حیجاز یان سعودیا رووچوونی ئەم سوپایە لە بیابانی نێوان مككە و مەدینە بەناخی زەویدا .
- مردنی خەلیفەیە ك یان مردنی پاشایە .
- دەركەوتنی نیشانەیەك لە ئاسمان یان دەركەوتنی ئەستێرەی كلك دار .
- كوشتنی پیاوێك پىٚ دەلێن : (النفس الزكیة).
- رۆچوونی گوندێك لە نزیك دیمەشق كە ئێستا بۆتە بە گەرەكێك لە گەرەكەكانی دیمەشق ، ئەم گەرەكە ناوی (حرستا) بە ناخی زەویدا رۆدەچێت .
- بیستنی دەنگێكی گەورە یان زرمەیەكەی گەورە لە شەوی (١٥) ی رەمەزان لە رۆژی هەینی .
- روودانی زەوی لەرزین بوومەلەرزە پێش هاتنی .
- خوێن رەشتنی زۆر روودەدا پێش هاتنی .
- خەلكی هاری دەیانگرىٚ لە شاری مككە دەكەونەگیانی یەكتری كوشتارێكی زۆر روودەدات هەتاكو وای لىٚ دێت جۆگەلەی خوێن لە (العقبە) هەلدەستێت . هەروەك لەم فەرموودەیە دا هاتووە.
- خەلكی دەچن بۆ حەج كردن شەر كوشتاری زۆر روودەدات ، لە وەرزی حەج كردن (محمدی مهدی) ئاشكرا دەبێت ، هەروەك لەم فەرموودەیە دا هاتووە.

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لىٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((أُبشِّرُكم بالمَهْديِّ، يُبعَثُ في أُمَّتي على اختِلافٍ منَ النَّاسِ وزَلازِلَ، فيَملَأُ الأرضَ قِسطًا وعَدلًا، كما مُلِئَتْ جَوْرًا وظُلمًا، يَرْضى عنه ساكنُ السَّماءِ ، وساكنُ الأرضِ، يَقسِمُ المالَ صِحاحًا"، فقال له رجُلٌ: ما صِحاحًا؟ قال: "بالسَّوِيَّةِ بيْنَ النَّاسِ"، قال: "ويَملَأُ اللّٰهُ قُلوبَ أُمَّةِ محمَّدٍ صلَّى اللّٰهُ عليه وسلَّمَ غِنًى، ويَسَعُهم عَدلُه، حتى يأمُرَ مُناديًا فيُنادي فيقولُ: مَن له في مالٍ حاجةٌ؟ فما يقومُ منَ الناسِ إلَّا رجُلٌ، فيقولُ: أنا، فيقولُ: ائْتِ السَّدَّانَ -يَعْني الخازنَ- فقُلْ له: إنَّ المَهْديَّ يأمُرُكَ أنْ تُعطيَني مالًا، فيقولُ له: احْثُ حتى إذا جعَله في حِجْرِه وأَبرَزه نَدِمَ، فيقولُ: كُنْتُ أَجشَعَ أُمَّةِ محمدٍ نفْسًا، أوعَجزَ عنِّي ما وَسِعهم؟ قال: فيَرُدُّه فلا يَقبَلُ منه، فيُقالُ له: إنَّا لا نأخُذُ شيئًا أَعطَيْناه، فيكونُ كذلك سَبعَ سِنينَ -أو ثَمانِ سِنينَ، أو تِسعَ سِنينَ- ثُم لا خَيرَ في العيشِ بعدَه -أو قال: ثُم لا خَيرَ في الحياة بعدَه -)) . تخريج المسند شعيب برقم (١١٣٢٦).

واتە : مژدەی هاتنی مهدی تان دەدەمىٚ كە لە كاتی دووربەرەكی خەلكی و لە كاتی زۆر بوونی بوومەلەرزە یان زەوی لەرزینەكاندا دێت ، زەوی پر دەكات لە یەكسانی و داد پەروەری دوای ئەوەی كە پر بوو لە زولم و زۆرداری ، دانیشتوانی ئاسمان و دانیشتوانی زەوی لێی رازی دەبن سەروەت و سامان بە دروستی دابەش دەكات ، یەكێك پىٚ ووت : صحاحا یان ورستی واتایی چی یە..؟!ئەویش فەرمووی : بە یەكسانی لە نێوان خەلكدا ..!! هەروەها فەرمووی : (خوای گەورە) دلی ئوممەتی محمد تێر دەكات یان دەولەمەندی دەكات ، لە دادپەروەریە كە ی هەتاكو فەرمان دەكات بە جار لێدەرێك یان بانگ بێژێك ، ئەویش جارلێدەدات دەلێت : كىٚ مالٚ و سەروەت و سامانی پێویستە ..؟! كەس ناچێت بەدەم بانگەوازەكەوە جگە لە پیاوێك كە دەچێت و دەلێت : خەزێنەدار بانگ بكەن! پێی بلێن : مهدی فەرمانی پێكردویت كە مالٚ و دارییم پىٚ ببەخشیت ، خەزێنەداریش دەلێت : چەندت دەوێت ببیە ، هەتاكو بارەكەی بەتەواوی پر دەكات ، پاشان پەشیمان دەبێتەوە و دەلێت : من پیاوترین یان دلێر ترین كەس بووم لە ئوممەتی محمد ، ئایا ئەو سیفاتەم لە دەست داوە كە ئێستا هۆی دەست و دلفراوانی ئەوانە ..؟! هەر بۆیە دەی گەرێنێتەوە و لێی وەرناگرێت ، وە پێی دەوترێت ئێمە شتێك وەرناگرینەوە كە بەخشیومانە ، ژین بەم شێوەیە بەردەوام دەبێت بۆ ماوەی حەوت بۆ هەشت بۆ نۆ سالٚ ، پاشان لە دوای ئەو خێر لە بژێویدا نامێنێت "یان فەرمووی " : پاشان لە دوای ئەو خێر لە ژیاندا نامێنێت " ..؟!!

❖ له (عبدالله كوری عمرو) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((يَحُجُّ النَّاسُ معًا ويُعرِّفون معًا على غيرِ إمامٍ، فبيْنما هُم نُزولٌ بمِنًى إذ أخذَهم كالكلَبِ، فثَارتِ القبائلُ بعضُها إلى بعضٍ، واقْتَتَلوا حتَّى تَسيلَ العقبةُ دمًا، فيَفزَعون إلى خَيرِهم، فيَأتونه وهو مُلصِقٌ وَجْهَه إلى الكعبةِ يَبْكي، كأنِّي أنظُرُ إلى دُموعِه، فيَقولُون: هَلُمَّ فلْنُبايِعْكَ، فيَقولُ: وَيْحكُم! كمْ عهدٍ قدْ نَقَضْتُموه! وكمْ دَمٍ قدْ سفَكْتُموه! فيُبايَعُ كُرْهًا، فإذا أدْركْتُموه فبايِعوه؛ فإنَّه المَهديُّ في الأرضِ، والمَهديُّ في السَّماءِ)) . الحاكم في (المستدرك على الصحيحين) برقم (٨٧٦١) ، اخرجه نيعم بن حماد في (الفتن) برقم (٩٨٦).

واتە : خەلكی بەیەكەوە دەچن بۆ حەج بەیەكەوە دەچن بۆ سەر چیایی یان كیٚوی (عەرفە) بەبیٚ ئەوەی پیٚشەواو ئیمامیان هەبیٚت ، وە لە كاتیٚكدا كە دادەبەن و دیٚنەخوارەوە بۆ (منى) ، هەر وەك چۆن ئەو كەسەی كەسەگ قە پی لیٚگرتووە و تووشی هاری بووە ، ئاواش ئەو خەلكانە هاردبن دەكەونە گیانی یەك یان بەیەكدا دەچن و كوشتاریٚكی وەها لە گەل یەكتر دەكەن هەتا وای لیٚ دیٚت جۆگەلەخویٚن لە (العقبە)دا هەلدەستیٚت ، پاشان روو دەكەنە باشترین و چاكترین كەسیان و دیٚن بۆلای ، ئەویش ئەو كاتە دەموچاوی ناوە بە (كەعبە)وە دەگری هە دەلیٚ ی ئا ئیٚستا سەیری فەرمیٚسكەكانی دەكەم و لەبەر چاومن ، پیٚی دەلیٚن : هادەی هەستە با پە یمانت یان بەیعەتت بدەینیٚ ، ئەویش دەلیٚت : ئاخ لە ئیٚوە چەند پە یمان و بەیعەت و بەلیٚنتان هەلوەشاندەوە و چەندتان خویٚنی ناحەق رشت ، پاشان بە نابە دلی خۆی پە یمان یان بەیعەتی پیٚ دەدریٚت ، ئەگەر كەوتنە ئەو كاتەوە و پیٚی گەیشتن ئیٚوەش پە یمان یان بەیعەتی بدەنیٚ ن چونكە ئەوە(مهدیە) لە زەوی ، ویان ئەوەی (مهدیە) لە ئاسمان ..؟!

❖ له (جابری كوری عبدالله) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَكونُ في آخِرِ أُمَّتي خَلِيفَةٌ يَحْثِي المَالَ حَثْيًا، لا يَعُدُّهُ عَدَدًا)) . صحيح المسلم برقم (٢٩١٣).

واتە : لە كۆتایی ئۆممەتەكەمدا خەلیفەیەك پەیدا دەبیٚت بە هەردوو دەستەكانی زیٚر و زیو دەداتە خەلكی بیٚ ئەوەی بیژمیٚریٚت ..؟!!

تیٚبینی : هەر بۆیە فەرموودە صحیحە كانی پیٚغەمبەری خوا ﷺ ئەو راستیە دەسەلمیٚنن كە لە رۆژی كۆتایی ئاخرزەمان دا لە كاتیٚكدا كە ئیسلام غەریب دەبیٚت و شەریعەتی خوا لە كار دەخریٚت موسلمانان بیٚ شوان و بیٚ پیٚشەوا بیٚ سەركردە بیٚ خەلیفە دەبیٚت ، كەسیٚك نیە ببیٚتە خاوەنی موسلمانان پیٚشەوایەتیان بكات موسلمانان لە یەك چەتر دا كۆبكاتەوە دژی دوژمنانی ئیسلام بوەستیٚت ، ئەوە ئەو كاتە كەس رابەر و پیٚشەوایی موسلمانان نیە ، هەروەك ئیٚستا كە خاوەنی موسلمانان نیە ، ئەوا جوولەكەی ستەمكار و زۆردار و زالم ئاگری لە مندالانی غەززە بەرداوەی كەسیٚك نیە سەر بلند بكا لەبەر ترسی جوولەكە تەنها بزوتنەوەی حماس و جمهوری ئیسلامی ئیٚران بەرانگاری جوولەكەی ئیسرائیلی صەهیۆنی بوونەتەوە ، هەر بۆیە پیٚش هاتنی (محمدی مهدی) سەرتا پەی جیهان روو دەچیٚ لە زولم و زۆرداری و ستەم كردن و خویٚن رشتن دەیگریٚتەوە ، وە زۆر داران و ستەمكاران و خویٚن مژان تیایدا خاوەن حوكمرانی و فەرمانرەوایی و دەسەلادارن دەبن ئا وای لیٚ دیٚت كە هیوا و خیٚرو چاكە نامیٚنیٚت كە جاریٚكی تر بگەریٚتەوە سەر رووی زەوی ، ئا لەم كاتە ناخۆشە دا (خوای گەورە) رووی رەحمەتی خۆی لە بەندە دلٚسۆزەكانی دەكات ،ئیمام پیٚشەوایەكی خاوەن ئیمان دامەزراو دەنیٚریٚت بۆ موسلمانان كە لە سەر دەستی ئەو پیاوە كە (محمدی مهدی) ناوە ئایینی ئیسلام زیندوو دەكاتەوە شەریعەتی و سوننەت زیندوو دەكاتەوە ، ئیسلام و موسلمانان سەر بەرز دەكاتەوە قەلایی كوفر ئیلحاد و ماركسی و دیمكراسی و عەلمانیەت دەرووخیٚنیٚت ، لەو كاتە دیٚت هەر بە كوفرو ستەمكاران دەهیٚنیٚ ، وەكو باسمان كرد سوننەت زیندوو دەكاتەوە بیدەعەچیان لەناو دەبات ، خیٚرو بەرەكەت رزق رۆزی بە جۆریٚك بە سەر زەوی دا دەرژیٚت كە ویٚنەو نموونەی لە هیچ زەمانیٚكدا نەبووە ، وە هاتنی ئەم پیٚشەوا ئیسلامیەش بە كویٚرایی چاوی هەموو دوژمن و ناحەزیٚكی ئەم ئایینە ،بەلیٚ راستیەكەی ئەوەیە كە وەكو هەموو ئەو هەواله راستیانەیە كە پیٚغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی پیٚ كردوو لە رۆژی كۆتایی پیٚشەوا یان خەلیفە ی موسلمانا (محمدی مهدی) ئاشكرا دەبیٚت یان (محمدی مهدی) دیٚت موسلمانان رزگار دەكات لە دەست ئەو زولم ستەم و زۆر داریەی كە تووشی موسلمانانی جیهان هاتووە ، بەلیٚ ئەم فەرموودانەی كە لەبارەی (محمدی مهدی) هاتووە پلەی (متواتر) یان وەرگرتووە ، ئەو هاولانەی فەرموودانەی سەبارەت بە (محمدی مهدی) گیٚراوتەوە ژمارەیان (٢٦) هاوەلی پیٚغەمبەری خوا ﷺ ، وە ژمارەی كتیٚبەكانی كە باس لە (محمدی مهدی) دەكەن (٣٦) كتیٚبە لەوانە چوار كتیٚبەكەی سوننە وە (مسند احمد) و (صحیح ابن حبان) و (حاكم فى المستدرك) ، ئەوانە هەموو وایان كردووە كە باوەر بە هاتنی ئیمامی (محمدی مهدی) بیٚنین ، چونكە ئەم كتیٚبانە بربرەی پشتی ئەهلی سوننە و جماعەیە ، بۆیە دەبیٚت وەكو سەرچاوەی باوەر پیٚكراو پشتیان پیٚوە ببەستین ، چونكە یەكیٚكە لە باوەر هیٚنان بە پیٚغەمبەری خوا ﷺ ، بیٚ گومانە فەرموودەی گەلیٚك زۆر هەن دەربارەی (محمدی مهدی) هاتووە ، من دەلیٚم ئەگەر لەم هەموو فەرموودەیە تەنها فەرموودەیەك راست بیٚت ئەوا بەلگەی لە سەر هاتنی (محمدی مهدی).

ناو سیفەتی (محمدی مهدی)

بەڵێ ئەو فەرموودانەی سەبارەت بە ناو سیفەت دەركەوتنی (محمدی مهدی) هاتوون دوو جۆرە :

- هەیانە لەبارەی دەق هاتووە لە سەر (محمدی مهدی) .
- هەیاشیانە لەبارەی باسكردنی تەنها ناو سیفەتەكەی هاتووە .

❖ لە (علي بن ابي طالب) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((الْمَهْدِيُّ مِنَّا أهلَ البيتِ يُصلحُه اللهُ في ليلةٍ)) . اخرجه ابن ماجه برقم (٤٠٨٥) ، اخرجه أحمد برقم (٦٤٥) ، ابو نعيم في (حلية الأولياء) (١٧٧/٣).

واتە : مهدی لە (ال بيت) ئێمەیە ، (خوای گەورە) لە شەوێك دەیسازێنێ بۆ ئەم كارە ..؟!

❖ لە (قرة بن إ ياس المزني) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لتُملأنَّ الأرضُ جَوْرًا وظُلمًا فإذا مُلئت جَورًا وظُلمًا يبعثُ اللهُ رجلًا منِّي اسمُهُ اسمي واسمُ أبيهِ اسمُ أبي فيملؤُها عدلًا وقسطًا كما مُلئَت جَورًا وظلمًا فلا تمنعُ السَّماءُ شيئًا من قَطرِها ولا الأرضُ شيئًا من نباتِها يمكثُ فيكم سبعًا أو ثمانيًا فإن أكثر فتِسعًا)) . للسيوطي في (الجامع الصغير) برقم (٧٢١٠).

واتە : زەوی پڕ دەبێت لە زوڵم و ستەم ، وە كە پڕ بوو لە زوڵم ستەم (خوای گەورە) پیاوێك دەنێرێت لە نەوەی من ، ناوی ناوی منە باوكیشی ناوی باوكی منە ، زەوی پڕ دەكاتە لە رێك و پێكی و داد پەروەری ، هەر وەك چۆن پڕ ببوو لە زوڵم و ستەم ، لە سەردەمی ئەو دا ئاسمان هیچ لە باران ناوەستێت ، زەویش هیچ لەرووك نیە شین نەبێت ، حەوت یان هەشت ساڵ تان لە ناو دەبێت ، ئەگەر زۆری خەیاند ئەوا دەبێتە نۆ ساڵ ..؟!

لە (ابن كثير) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەڵێت : (ناوی محمدی كوری عبدالله العلوی الفاطمي الحسني يه). ابن كثير (نيهاية في الفتن والملاحم) (٢٩/١).

❖ لە (ام السلمه) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((المَهْديُّ مِن عِتْرتي؛ مِن وَلَدِ فاطمةَ)) سنن ابو داود برقم (٤٢٨٤).

واتە : مهدی لە بنەماڵەوە خانەوادەی منە ، لە نەوەی فاتیمەیە ..؟!

❖ لە (ابو سعيد الخدري) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((المَهْديُّ منِّي؛ أَجْلى الجَبهةِ، أَقْنى الأَنْفِ، يَملأُ الأرضَ قِسْطًا وعَدْلًا كما مُلِئَتْ جَوْرًا وظُلْمًا، يملِكُ سَبْعَ سِنينَ)) سنن ابو داود برقم (٤٢٨٥).

واتە : مهدی لە منە ، پێشی سەری رووتە ، لووتی درێژە ، زەوی پڕدەكات لە دادپەروەری ، لە كاتێكدا كە پێشتر پڕ كرا بوو لە زوڵم و ستەم و نارەوایی ، حەوت ساڵ فەرمانرەوایی دەكات..؟!

تێبینی : (أجلى) ئەم ووشەیە بە كەسێك دەوترێت : كە ناوچاوانی پان بێت و كەمێك قژی لە ئاستی ناوچەوانیدا بەرەو دواوە تەنك بووبێت یان رووتابێتەوە ، وە ووشەی (أقنى) بە لووت دەوترێت كە باریك و رێك بێت و لە ناوەراستیدا كەمێك بۆ ناوەوە چەمابێتەوە ، كۆتاییەكە بۆ سەرەوە بەرز بووبێتەوە ، كە ئەمە جوانترین جۆری لووتە ..؟!

شوێنی هاتنی (محمدی مهدی)

❖ له (دایکی سەلمە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يكونُ اختلافٌ عندَ موتِ خليفةٍ فيخرجُ رجلٌ من أهلِ المدينةِ هاربًا إلى مكةَ فيأتيه ناسٌ من أهلِ مكةَ فيُخرِجونه وهو كارهٌ فيُبايعونه بينَ الركنِ والمقامِ ويُبعثُ إليه بعثٌ من الشامِ فيُخسفُ بهم بالبيداءِ بينَ مكةَ والمدينةِ فإذا رأى الناسُ ذلك أتاه أبدالُ الشامِ وعصائبُ أهلِ العراقِ فيُبايعونَه ثم ينشأُ رجلٌ من قريشٍ أخوالُه كلبٌ فيبعَثُ إليهم بعثًا فيظهرون عليهم وذلك بعثُ كلبٍ ويعملُ في الناسِ بسنةِ نبيِّهم ويُلقِي الإسلامُ بِجرانِه في الأرضِ فيلبثُ سبعَ سنينَ ثم يتَوفَّى ويُصلِّي عليه المسلمون)). سنن ابو داود برقم (٤٢٨٦).

واته : له کاتی مردنی خەلیفەیەکدا دەبێت بە ئاژاوەو کێشە و فیتنە و دووبەرەکی ، پیاوێك له شاری مەدینە هەلدێ دەروات بۆ شاری مککە ، خەلکی مککە دەچن بۆ لای لەمال دەیهێنە دەرەوە هەرچەندە خۆی فەرمانرەوایەتی پێ خۆش نیە لە نێوان روکن و مەقام پەیمانی یان بەیعەتی دەدەنێ و دەیکەن بە فەرمانرەوای خۆیان ، جا لە ولاتی شامەوە سوپایەك دەنێرن بۆ سەری ، کاتێ کە دەگەن بیابانەکەی نێوان مککە و مەدینە رۆدەچن بە ناخی زەویدا ، کە خەلکە کە ئەمە دەبینن ، ئیتر پیاو چاکانی ولاتی شام و کۆمەلێ لە خەلکی عێراق دەرۆن بۆ لای لە نێوان روکن و مەقام پەیمانی یان بەیعەتی دەدەنێ ، لە پاشدا پیاوێکی قورەیشی بە پشتیوانی هۆزی (کلب) خالوانی سوپایەك رێك دەخات بۆ سەر ئیمامی (مهدی) ، ئینجا ئیمامی (مهدی) سوپایەك دەنێرێتە سەریان و سەردەکەون بەسەریاندا ، سوپای (کلب) بەرەی خالوانی و پیاوە قورەیشیەکە زۆر خراپ دەشکێن و مال و سامانێکی زۆریان لێ بەجێ دەمێنێ ، پەشیمانی بۆ ئەو کەسەیە کە ئامادەی ئەو دەست کەوت و غەنیمەتە نەبێ .! ئیمامی (مهدی) خۆی بە داد پەروەرانە ئەم دەست کەوت و غەنیمەتە دابەش دەکات ، لە ناو خەلکی دا بە سونەتی پێغەمبەری خوا رفتار و هەلسوکەوت دەکات ، ئایینی ئیسلام لە ناو خەلکی دا گەشەدەکات دادەمەزرێ ، ئەم فەرمانرەوایی یە حەوت سال دەخایەنێت و بەو شێوەیە دەمێنێتەوە ، لە پاشدا ئیمامی (مهدی) دەمرێت و موسلمانان نوێژی لەسەر دەکەن ..؟!

❖ له (ثوبان موالی پێغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يقتتلُ عند كنزِكم ثلاثةٌ كلُّهُم ابنُ خليفةٍ ثمَّ لا يصيرُ إلى واحدٍ منهم، ثمَّ تطلُعُ الراياتُ السودُ من قِبَلِ المشرقِ فيقتلونَكم قتلًا لم يُقتَلْهُ قومٌ، فإذا رأيتموهُ فبايِعوهُ ولو حبوًا على الثلجِ، فإنهُ خليفةُ اللهِ المهديُّ)) . اخرجه ابن ماجه برقم (٤٠٨٤).

واته : له لای گە نجینەکانتان سێ سەرکردە جەنگ دەکەن یان کوشتار دەکەن ، کە هەر یەکێکیان کوری خەلیفەیەکن ، یان کوری پاشایەکن ، پاشان نابێتە هی هیچ کام لەوان ، دواتر کۆمەلی ئالا رەشەکان لە رۆژهەلاتەوە دەر دەکەون ، جا بە جۆرێك جەنگتان لە گەل دەکەن کە هیچ گەلێك بەو جۆرە شەری لەگەل نەکراوە ، ئینجا فەرمووی : جا هەر کاتێك بینیتانن پەیمانیان یان بەیعەتیان پێ بدەن ، خۆ ئەگەر بێتوو بە گاگۆلکێ لەسەر بەفر بچن بۆ لایان ، چونکە بەراستی ئەوە (مهدیيە کە خەلیفەی خوایە ..؟!

له (ابن کثیر) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : مەبەست لەم گە نجینەی کە لە فەرموودەکە باس کرا ، ئەوا گە نجینەی (کەعبەی) پیرۆز ، کە شەرێکی گەورە لەسەری دەکرێ لەلایەن سێ کورە خەلیفە یان سێ کورە پاشا ، تاکو ئاخر زەمان دادێ ئیمامی مهدی دەردەچێ بۆ ناو خەلك ، کە لە لای رۆژهەلاتەوە دێت ، نەك لە سردابی سامرا ، هەر وەکو نەزان و نەفامەکانی شیعە وای گومان بۆ دەبەن کەوا بەبیری باوری شیعە لەم شوێنەدایە ، وە چاوەروانی دەچوونی دەکەن لە ئاخر زەمان یان لە رۆژی کۆتایی ، ئەمەش جۆرێکە لە گومرایی سەر لێشوانی گەورەی شەیتان ، چونکە هیچ بەلگەیەك لەسەر ئەم کارە دا نیە ، نە لە قورئانی پیرۆ و نە لە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ ، وە نەعەقلی دروستیش ئەمە باوەر دەکات وە نە استحسان ..؟!

تێبینی : لەم فەرموودەیە دا بۆمان دەردەکەوێ کە (محمدی مهدی) بنچینەدا خەلکی شاری (مەدینە) بەلام لە نێوان (رکن) و (مقام) لە شاری مککە بەیعەتی پێدەدرێت ، وەکو باسمان کرد لە وەرزی حەج کردنە وای بۆ دەچیت ئەو پیاوە بۆ حەج کردن چووبێتە شاری مککە ، پاشان لە شاری مککە خوێن رشتن و ناکۆکی کوشتار روودەدا ، ئینجا لەوێدا وەکو باس کرا لە نێوان (رکن) و (مقام) لە لایەن کەسانێکی بە ژمارە کەم بێ چەك تفاقەوە پەیمان یان بەیعەتی پێدەدەن ، بەلام لە فەرموودەی کە (ثوبان) رێوایەتی دەکات وای دەردەکەوێت کە (محمدی مهدی) پێشتر ئەو لە سوپایەك دابێت کە لە رۆژهەلاتەوە دێن و ئالاکەیان رەشە ..؟! لەوانەشە ئەم سوپایە بۆ پشتیوانی (محمدی مهدی) بێن چونکە شەرو کوشتاری لە مککە روودەدا (خوای گەورە) زاناترە ...

له (ابن کثیر) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : مەبەست لەوەیە کە ئەو (مهدیە) ستایش کراوە و مژدە بەهاتنی دراوە لە ئاخر زەماندا سەرەتای دەرکەوتن و سەرهەلدانی لە لای رۆژهەلاتەوە دەبێت ،لە پاشاندا لای (کەعبە) پیرۆز بەیعەتی دەدرێتێ ،(هەر وەك چەند فەرموودیەك ئاماە بەوە دەکەن) . نهاية الفتن والملاحم (١/٢٩-٣٠).

تێبینی : مەبەست لە و سوپایەی کە لە رۆژ هەلات دێت ئالاکەی رەشە ، ئەوە بێت کە (مهدی) لە گەل ئەوان بێت بۆ جیهاد چووبێتە شاری مککە یان بۆ حەج کردن چووبێتە شاری مککە ، وەیان لەوانەیە ئەم بۆ چوونە ؟! مهدی پێشتر بۆ جیهاد کردن چووبێتە رۆژهەلاتەوە ، لەوێ شەوە بە خۆی و بە سوپا بە هێزەکەی بگەرێتەوە بۆ شاری مککە ، چونکە لەوێدا لەوەرزی حەج کردندا حاجی یەکان دووبەرەکی شەرو کوشتار لە نێوانیان روودەدات جۆگەلە خوێن دەرژێت ، بۆ یە ئەویش بە سوپاکەیەوە دێت بۆ ئەوەی ئاشتی و داد پەروەری بەقرار بکات ، چونکە لەو کاتەوە کە لە شاری مککە لە لای (روکن) و (مقام) بەیعەتی دەدەنێ ، ئیتر دەسەلاتی ئیسلام دەگەرێتەوە ، موسلمانان پێشەواو خەلیفەی خۆیان دەست نیشان دەکەن ئەویش (محمدی مهدی) یە ، کە سوپای ئیسلام بە هێز دەبێت ، هەر بۆیەش پێغەمبەری خوا ﷺ جەخت لەسەر ئەوە دەکاتەوە کە ئەگەر بەسەر بەفریشدا خۆمان خشاندووە ، یان گاگۆلێ مان کرد ئەوا بگەینە ئەو سوپایەوە بەیعەتی بدنێ کە ئالاکەیان رەشە ..؟! ئەمانە هەموو بۆچوونە لەوانەیە بەم شێوە بێت لەوانەش وا دەرنەچێت ، چونکە هەر (خوای گەورە) زاناترە ...

ئەو فەرموودانەی دەربارەی (محمدی مهدی) هاتووە

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

(("أُبشِّرُكم بالمَهْديِّ، يُبعَثُ في أُمَّتي على اختِلافٍ منَ النَّاسِ وزَلازِلَ، فيَملأُ الأرضَ قِسطًا وعَدلًا، كما مُلِئَتْ جَوْرًا وظُلمًا، يَرْضى عنه ساكنُ السَّماءِ ، وساكنُ الأرضِ، يَقسِمُ المالَ صِحاحًا"، فقال له رجُلٌ: ما صِحاحًا؟ قال: "بالسَّوِيَّةِ بيْنَ النَّاسِ"، قال: "ويَملأُ اللّٰهُ قُلوبَ أُمَّةِ محمَّدٍ صلَّى اللّٰهُ عليه وسلَّمَ غِنًى، ويَسَعُهم عَدلُه، حتى يأمُرَ مُناديًا فيُنادي فيقولُ: مَن له في مالٍ حاجةٌ؟ فما يقومُ منَ الناسِ إلَّا رجُلٌ: فيقولُ: أنا، فيقولُ: ائْتِ السَّدَّانَ -يَعْني الخازنَ- فقُلْ له: إنَّ المَهْديَّ يأمُرُكَ أنْ تُعْطيَني مالًا، فيقولُ له: احْثُ حتى إذا جعَله في حِجْرِه وأَبرَزه نَدِمَ، فيقولُ: كُنْتُ أَجشَعَ أُمَّةِ محمدٍ نفْسًا، أوعَجَز عنِّي ما وَسِعهم؟ قال: فيرُدُّه فلا يَقبَلُ منه، فيُقالُ له: إنَّا لا نأخُذُ شيئًا أَعطَيْناه، فيكونُ كذلك سَبعَ سِنينَ -أو ثَمانِ سِنينَ، أو تِسعَ سِنينَ- ثُم لا خَيرَ في العيشِ بعدَه -أو قال: ثُم لا خَيرَ في الحياة بعدَه -)) . تخريج المسند شيعب برقم (١١٣٢٦).

واتە : مژدەی هاتنی مهدی تان دەدەمێ کە لە کاتی دووربەرەکی خەلکی و لە کاتی زۆر بوونی بوومەلەرزە یان زەوی لەرزینەکاندا دێت ، زەوی پر دەکات لە یەکسانی و داد پەروەری دوای ئەوەی کە پر بوو لە زولم و زۆرداری ، دانیشتوانی ئاسمان و دانیشتوانی زەوی لێی رازی دەبن سەروەت و سامان بە دروستی دابەش دەکات ، یەکێك پێ ووت : صحاحا یان ورستی واتایی چی یە..؟!ئەویش فەرمووی : بە یەکسانی لە نێوان خەلکدا ..!! هەروەها فەرمووی : (خوای گەورە) دلی ئوممەتی محمد تێر دەکات یان دەولەمەندی دەکات ، لە دادپەروەریە کە ی هەتاکو فەرمان دەکات بە جار لێدەرێك یان بانگ بێژێك ، ئەویش جارلێدەدات دەلێت : کێ مالّ و سەروەت و سامانی پێویستە ..؟! کەس ناچێت بەدەم بانگەوازەکەوە جگە لە پیاوێك کە دەچێت و دەلێت : خەزێنەدار بانگ بکەن! پێی بلێن : مهدی فەرمانی پێکردویت کە مالّ و دارییم پێ ببەخشیت ، خەزێنەداریش دەلێت : چەندت دەوێت ببیە ، هەتاکو بارەکەی بەتەواوی پر دەکات ، پاشان پەشیمان دەبێتەوە و دەلێت : من پیاوترین یان دلێر ترین کەس بووم لە ئوممەتی محمد ، ئایا ئەو سیفاتەم لە دەست داوە کە ئێستا هۆی دەست و دلفراوانی ئەوانە ..؟! هەر بۆیە دەی گەرێنێتەوە و لێی وەرناگرێت ، وە پێی دەوترێت ئێمە شتێك وەرناگرینەوە کە بەخشیومانە ، ژین بەم شێوەیە بەردەوام دەبێت بۆ ماوەی حەوت بۆ هەشت بۆ نۆ سالّ ، پاشان لە دوای ئەو خێر لە بژێویدا نامێنێت "یان فەرمووی " : پاشان لە دوای ئەو خێر لە ژیاندا نامێنێت " ..؟!!

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((يخرُجُ في آخِرِ أُمَّتي المَهدِيُّ، يَسْقيه اللّٰهُ الغَيْثَ، وتُخرِجُ الأرضُ نباتَها، ويُعطي المالَ صِحاحًا، وتكثُرُ الماشيةُ، وتعظُمُ الأُمَّةُ، يعيشُ سبعًا، أو ثمانيًا)). الحاكم في (المستدرك على الصحيحين) برقم (٨٨٩٨) ، الترمذي برقم (٢٢٣٢)، ابن ماجه برقم (٤٠٨٣).

واتە : لە کۆتایی زەمان لە ئوممەتی من (مهدی) دەردوچێت : بە هۆیەوە (خوای گەورە) زەوی تێر لە ئاو باران دەکات، گژوگیایی زۆر دەروێت ، و مال و سامان بەیەکسانی دەبەخشێت و ئاژەل و مەر و مالات زۆر دەبێت ، ئوممەتی ئیسلام گەورە و شکۆمەند دەکات ، حەوت یان هەشت فەرمانرەوایی دەکات یان دەژێت ..؟!

❖ لە (علي بن ابي طالب) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((الْمَهْدِيُّ مِنَّا أهلَ البيتِ يُصلحُه اللّٰهُ في ليلةٍ)) . اخرجه ابن ماجه برقم (٤٠٨٥) ، اخرجه أحمد برقم (٦٤٥) ، ابو نعيم في (حلية الأولياء) (١٧٧/٣).

واتە : مهدی لە (ال بيت) ئێمەیە ، (خوای گەورە) لە شەوێك دەیسازێنێ بۆ ئەم کارە ..؟!

❖ لە (ام السلمه) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((المَهْديُّ مِن عِتْرتي؛ مِن وَلَدِ فاطمةَ)) سنن ابو داود برقم (٤٢٨٤).

واتە : مهدی لە بنەمالەوە خانەوادەی منە ، لە نەوەی فاتیمەیە ..؟!

❖ لە (قرة بن إياس المزني) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لتُملأنَّ الأرضُ جَوْرًا وظُلمًا فإذا مُلئت جَورًا وظُلمًا يبعثُ اللهُ رجلًا منِّي اسمُهُ اسمي واسمُ أبيهِ اسمُ أبي فيملؤُها عدلًا وقسطًا كما مُلئَت جَورًا وظلمًا فلا تمنعُ السَّماءُ شيئًا من قَطرِها ولا الأرضُ شيئًا من نباتِها يمكثُ فيكم سبعًا أو ثمانيًا فإن أكثر فتِسعًا)) . للسيوطي في (الجامع الصغير) برقم (٧٢١٠).

واتە : زەوی پڕ دەبێت لە زوڵم و ستەم ، وە کە پڕ بوو لە زوڵم ستەم (خوای گەورە) پیاوێك دەنێرێت لە نەوەی من ، ناوی ناوی منە باوکیشی ناوی باوکی منە ، زەوی پڕ دەکاتە لە ڕێك و پێکی و دادپەروەری ، هەر وەك چۆن پڕ ببوو لە زوڵم و ستەم ، لە سەردەمی ئەو دا ئاسمان هیچ لە باران ناوەستێت ، زەوییش هیچ لەرووك نیە شین نەبێت ، حەوت یان هەشت ساڵ تان لە ناو دەبێت ، ئەگەر زۆری خەیاند ئەوا دەبێتە نۆ ساڵ ..؟!

❖ لە (ابو سعيد الخدري) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((المَهْديُّ منِّي؛ أَجْلى الجَبهةِ، أَقْنى الأَنْفِ، يَملأُ الأرضَ قِسْطًا وعَدْلًا كما مُلِئَتْ جَوْرًا وظُلْمًا، يملِكُ سَبْعَ سِنينَ)) سنن ابو داود برقم (٤٢٨٥).

واتە : مهدی لە منە ، پێشی سەری رووتە ، لووتی درێژە ، زەوی پردەکات لە دادپەروەری ، لە کاتێکدا کە پێشتر پر کرا بوو لە زوڵم و ستەم و نارەوایی ، حەوت ساڵ فەرمانرەوایی دەکات..؟!

❖ لە (علي بن ابي طالب) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لو لم يبقَ منَ الدَّهرِ إلَّا يومٌ، لبعثَ اللهُ رجلًا من أَهْلِ بيتي، يملأُها عدلًا، كما مُلِئتْ جَورًا)) . سنن ابو داود برقم (٤٢٨٣).

واتە : ئەگەر رۆژگار تەنها یەك رۆژی مابێ (خوای گەورە) لەو رۆژەدا پیاوێ لە خانەوادەو کەسوکاری من دەنێرێ زەوی پردەکات لە دادپەروەری ، لە کاتێکدا کە پێشتر پر کرابوو لە زوڵم و ستەم و نارەوایی ..؟

❖ لە (دایکی سەلمە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يكونُ اختلافٌ عندَ موتِ خليفةٍ فيخرجُ رجلٌ من أهلِ المدينةِ هاربًا إلى مكةَ فيأتيه ناسٌ من أهلِ مكةَ فيُخرِجونه وهو كارهٌ فيُبايعونه بينَ الركنِ والمقامِ ويُبعثُ إليه بعثٌ من الشامِ فيُخسفُ بهم بالبيداءِ بينَ مكةَ والمدينةِ فإذا رأى الناسُ ذلك أتاه أبدالُ الشامِ وعصائبُ أهلِ العراقِ فيُبايعونَه ثم ينشأُ رجلٌ من قريشٍ أخوالُه كلبٌ فيبعَثُ إليهم بعثًا فيظهرون عليهم وذلك بعثُ كلبٍ ويعملُ في الناسِ بسنةِ نبيِّهم ويُلقِي الإسلامُ بِجرانِه في الأرضِ فيلبثُ سبعَ سنينَ ثم يتَوفَّى ويُصلِّي عليه المسلمون)). سنن ابو داود برقم (٤٢٨٦).

واتە : لە کاتی مردنی خەلیفەیەکدا دەبێت بە ئاژاوەو کێشە و فیتنە و دووبەرەکی ، پیاوێك لە شاری مەدینە هەڵدێ دەروات بۆ شاری مککە ، خەڵکی مککە دەچن بۆ لای لەماڵ دەیهێنە دەرەوە هەرچەندە خۆی فەرمانرەوایەتی پێ خۆش نیە لە نێوان روکن و مەقام پەیمانی یان بەیعەتی دەدەنێ و دەیکەن بە فەرمانرەوای خۆیان ، جا لە ولاتی شامەوە سوپایەك دەنێرن بۆ سەری ، کاتێ کە دەگەن بیابانەکەی نێوان مککە و مەدینە رۆدەچن بە ناخی زەویدا ، کە خەڵکە کە ئەمە دەبینن ، ئیتر پیاو چاکانی ولاتی شام و کۆمەڵێ لە خەڵکی عێراق دەرۆن بۆ لای لە نێوان روکن و مەقام پەیمانی یان بەیعەتی دەدەنێ ، لە پاشدا پیاوێکی قورەیشی بە پشتیوانی هۆزی (کلب) خاڵوانی سوپایەك رێك دەخات بۆ سەر ئیمامی (مهدی) ، ئینجا ئیمامی (مهدی) سوپایەك دەنێریتە سەریان و سەردەکەون بەسەریاندا ، سوپای (کلب) بەرەی خاڵوانی و پیاوە قورەیشیەکە زۆر خراپ دەشکێن و ماڵ و سامانێکی زۆریان لێ بەجێ دەمێنی ، پەشیمانی بۆ ئەو کەسەیە کە ئامادەی ئەو دەست کەوت و غەنیمەتە نەبێ .! ئیمامی (مهدی) خۆی بە داد پەروەرانە ئەم دەست کەوت و غەنیمەتە دابەش دەکات ، لە ناو خەڵکی دا بە سوننەتی پێغەمبەری خوا رفتار و هەڵسوکەوت دەکات ، ئایینی ئیسلام لە ناو خەڵکی دا گەشەدەکات دادەمەزرێ ، ئەم فەرمانرەوایی یە حەوت ساڵ دەخایەنێت و بەو شێوەیە دەمێنێتەوە ، لە پاشدا ئیمامی (مهدی) دەمرێت و موسڵمانان نوێژی لەسەر دەکەن ..؟!

❖ لە (دایکە عائیشە) – خوا لێ ڕازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت :

((عَبَثَ رَسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ في مَنَامِهِ ، فَقُلْنَا: يا رَسولَ اللهِ، صَنَعْتَ شيئًا في مَنَامِكَ لَمْ تَكُنْ تَفْعَلُهُ، فَقالَ: العَجَبُ إنَّ نَاسًا مِن أُمَّتي يَؤُمُّونَ بالبَيْتِ برَجُلٍ مِن قُرَيْشٍ، قدْ لَجَأَ بالبَيْتِ، حتَّى إذَا كَانُوا بالبَيْدَاءِ خُسِفَ بهِمْ، فَقُلْنَا: يا رَسولَ اللهِ، إنَّ الطَّرِيقَ قدْ يَجْمَعُ النَّاسَ، قالَ: نَعَمْ، فِيهِمُ المُسْتَبْصِرُ وَالْمَجْبُورُ وَابنُ السَّبِيلِ، يَهْلِكُونَ مَهْلَكًا وَاحِدًا، وَيَصْدُرُونَ مَصَادِرَ شَتَّى، يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ علَى نِيَّاتِهِمْ)) . صحيح المسلم برقم (٢٨٨٤).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ لە خەودا جوولایەوە ، ووتیان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ! ئەم شەو لە خەودا کارێکت کرد کە پێشتر نەتکردووە ، جا فەرمووی : جێی سەر سورمانە کەسانێك لە ئوممەتەکەم ڕوویان کردۆتە کەعبە ، بۆ پیاوێکی قورەیشی کە پەنای هێناوەتەوە بەر کەعبە ، هەتا کاتێك گەیشتنە بیابان لە زەویدا ڕۆچوونە خوارێ ، جا ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ! جاری وا هەیە ڕێگا ئەم خەلکانە کۆدەکاتەوە ، ئەویش فەرمووی : (بەلێ) لە ناویاندا هەیە بە چاور ڕۆشنی هاتووە ،واتە : (بە پەرۆشە بۆ خابوور کردنی کەعبە) ، لە ناویاندا هەیە بەناچاری هێناویانە ، وە لە ناویاندا هەیە ڕێبوارە ، هەموویان بەیەك تیاچوون لە ناو دەچن ، وە هەریەکەیان لەسەر نیەتی خۆیان زیندوو دەکرێتەوە ..؟!

تێبینی : مەبەست لەم سوپایەی کە بۆ خابوور وێران کردنی (کەعبە) پیرۆز دێن ، جا ئەو سوپایە لە بیابان بە ناخی زەویدا ڕوو دەچن وەیان زەوی شەق دەبێت ئەو سوپایە هەمووی قوت دەدا ، بەلام لە ڕۆژی دوایی دا لەلای پەروەردگار هەر کەسەو لەسەر نیەتی خۆی زیندوو دەکرێتەوە بەبارێکی جیاواز یەکێك بۆ بەهەشت دەروات ئەوەی تریان بۆ ناو ئاگری دۆزەخ دەروات ، لە سەر نیەت توانا و کارەکانیان و مەبەستەکانیان ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ ڕازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((يُبايَعُ لِرجُلٍ بيْنَ الرُّكنِ والمَقامِ ولنْ يستحِلَّ هذا البيتَ إلَّا أهلُه فإذا استحَلُّوه فلا تَسَلْ عن هلَكةِ العرَبِ ثمَّ تظهَرُ الحبَشةُ فيُخرِبونَه خَرابًا لا يعمُرُ بعدَه أبدًا وهم الَّذينَ يستخرِجونَ كَنْزَه)) . صحيح ابن حبان برقم (٦٨٢٧)، اخرجه أحمد برقم (٧٩١٠).

واتە : پیاوێك لە نێوان (ركن) و (مقام)دا بەیعەتی پێ دەدرێت ، وە کەس (کەعبە) بە حەلال نازانێت ، جگە لە خەلکەکەی یان ئەهلەکەی ، جا کاتێك بە حەلالیان زانی ئەوا پرسیار لە لە ناو چوونی عەرەب مەکە ، پاشان حەبەشیەکان دێن وێرانی دەکەن هەرگیز نوژەن نەکرێتەوە ، هە ئەوانیش کە نجینەکەی لە ناو دەردەهێنن ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ ڕازی بێت – دە گێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((كيفَ أَنْتُمْ إِذَا نَزَلَ ابنُ مَرْيَمَ فِيكُمْ، و إمَامُكُمْ مِنكُمْ)) . صحيح البخاري برقم (٣٤٤٩).

واتە : دەبێت لەو کاتەدا ئێوە چۆن بن کە عیسی کوری مەریم لە ناوتاندا دادەبەزێت و پێشەواشتان یان ئیمامیشتان لە خۆتانە ..؟!

تێبینی : مەبەست لەم فەرموودەیە ئەوەیە کە (محمدی مهدی) پێشەوای موسلمانانە لەم کاتەدا کە (عیسی کوری مەریم) دادەبەزێ ..؟!

❖ لە (جابری کوری عبدالله) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَزالُ طائِفَةٌ مِن أُمَّتي يُقاتِلُونَ علَى الحَقِّ ظاهِرِينَ إلى يَومِ القِيامَةِ، قالَ: فَيَنْزِلُ عِيسَى ابنُ مَرْيَمَ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، فيَقولُ أمِيرُهُمْ: تَعالَ صَلِّ لَنا، فيَقولُ: لا، إنَّ بَعْضَكُمْ علَى بَعْضٍ أُمَراءُ تَكْرِمَةَ اللَّهِ هذِه الأُمَّةَ)) . صحيح المسلم برقم (١٥٦).

واتە : هێشتا بەردەوام کۆمەلێ لە ئۆممەتی من شەردەکەن لەسەر حەق دیار و بالادەستن تاکو ڕۆژی دوایی ، جا (عیسی کوری مەریم) لە ئاسمان دادەبەزێت جا ئەمیرەکەیان دەلێت : وەرە پێش نوێژ مان بۆ بکە ، (عیسی) – علیه السلام – دەفەرمووێت : نەخێر ، ئێوە هەندێکتان بۆ هەندێکتان ئەمیرن ، ئەوەش ڕێزێکە (خوای گەورە) لەم ئۆممەتەی ناوە ..؟!

ئەو رووداوانەی لە سەردەمی (محمدی مهدی) روودەدەن

بەلێ پاش ئەوەی كە ووتمان لە كاتێكی پر لە فیتنە و ئاژاوە و دووبەرەكی و ناكۆكی و نەهامەتیەكی زۆر ناچار دەبێت لە ترسی گیانی خۆی بە سری یان نهێنی لە شاری مەدینەوە بەرەو شاری مككە رابكات یان بروات ، پاش ئەوەی لە شاری مككەش ئەو سالە وەرزی حەج كردنی حاجی یانە ، پاشان حاجیەكان دەستیان دەچێتە خوێنی یەكتر لە ئاستی (عقبە) خوێنیان وەكو جۆگەلە هەلدەستێت ، (محمدی مهدیش) لە دڵ تەنگی خۆی لە خەفەتی ئەوەی كە موسلمانان لەو كات دا تێكەوتوون ، رووەمەتی دەنێت بە (كەعبە) وە و بە كۆل دەگری و لە (خوای گەورە) دەپارێتەوەو فرمێسك بەچاوەكانیدا دێتە خوارەوە ، ئا لەم كاتەدا كۆمەلێك لە موسمانان ئەو كەسانەی كە ئیمانداری دامەزراو ، وە زاناو ژیرو هۆشمەند رووی تێدەكەن ، وە هانای بۆ دەبەن و داوای لێدەكەن كە ببێتە ئەمیری موسلمانان یان پێشەوای موسلمانان ، وە پەیمان و بەیعەتی دەدەنێ بە هیوای ئەوە كە لە سەر دەستی (محمدی مهدی) موسلمانان لە بارە و دۆخە ناهەموارەی كە تێ كەوتوونە زرگاریان بێت ، تێبینی : جالێرە دا بۆ مان دەردەكەوێت ، كەوا بەجۆرێك لە جۆرە كان ئەو خەلكەی یان ئەو كۆمەلە موسلمانەی كە داوا لە (محمدی مهدی) دەكەن ببێتە ئەمیریان یان پێشەوایان دەبێت پێشتر ئەویان ناسی بێت ..؟! ئەگینا خۆ لە سەر ناوچەوانی نانووسرێ ئەوا ئیمامی (محمدی مهدی) وەكو باسمان كرد ، ئەو پێش هاتنی بۆ شاری مككە لەوانەیە ئەو موجاهیدێك بێت لە موجاهیدەكانی ناو سوپاكەی كە لە رۆژ هەلاتەوە روو لە شاری مككە دەكەن ئەو سوپایەی كە ئالاكەیان رەشە ، چونكە (محمدی مهدی) لە شاری مەدینە روو لە شاری مككە دەكات لە ترسی گیانی خۆی دیارە پێشتر جیهادی كردوو و موجاهید بووە ، بۆیە خەلكەكەش لەوێدا دەیناسنەوە و پەیمان یان بەیعەتی پێ دەدەن..!! (خوای گەورە) زاناترە ، هەربۆیە كە باسمان كرد خەلكەكە وا دیارە (محمدی مهدی) ناسیوە بە شیاویان زانیوە كە ئەو ئەركە بخەنە ئەستۆی ، واتە : (محمدی مهدی) كەسێكی نەناسراو نادیار نەبووە ، بەلكو كەسێكی ناسراو دیار و ئاشكرا بووە لەو كاتەدا، هەروەها دەستی لە رووداو گۆرانكاریە سیاسیەكانی جیهانی ئیسلامی بە گشتی بە تایبەتی رۆژهەلاتی ناوەراست و نیمچە دوورگەی عەرەبی ، ئەگەر نا بۆچی لە شاری مەدینە بە نهێنی لە ترسی خۆی رادەكات بەرەو شاری مككە ..؟! هەروەها پرسیارێكی تریش دێتە ئاراوە ئەگەر پێشتر لە لای خەلكی ناسراو دیار نەبێت ، چۆن لە كاتی نەهامەتی ئاژاوە دا خەلكی لە دەوری كۆدەبنەوە پەیمان و بەیعەتی پێ دەدەن ..؟! بەلام قسەیەكی تریش هەیە ئەو پیاوێكی خانەدانە و موسلمانێكی لە خوا ترسە ئیمانداریێكی دامەزراوە ، موجاهیدێكە لە پێناوی بەرز راگرتنی ئالای گەشاوەی (لا إله إلا الله) جیهاد دەكات ، لە هەمان كاتدا خەلكی بە بەلێن و پەیمانە راستگۆیەكانی بەیعەتی پێ دەدەن ، دیارە كەسێكی شیاوە بۆ پێشەوایەتی چونكە ووتمان پێشتر شەهامەتی زۆری هەبووە بۆیە خەلكی باوەری پێ دەكەن كەبیكەنە سەركردە و ئەمیر پێشەوایی خۆیان ، بەلام لەو كاتەی كە خەلكەكە لێ كۆدەبنەوە بۆ بەیعەت دان ، بە بۆچوونی خۆم پێم وانیە نە خۆی و نەخەلكەكەش لەو كاتەدا لەو راستیە ئاگادار بن كە ئەمە (محمدی مهدی) ئاخر زەمانە بە بەلگەی ئەوەی كە پێغەمبەری خوا ﷺ دەفەرمووێت : لەم فەرموودەی (علی كوری ئەبی تالیب)...

❖ لە (علي بن ابي طالب) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((الْمَهْدِيُّ مِنَّا أهلَ البيتِ يُصلحُه اللهُ في ليلةٍ)) . اخرجه ابن ماجه برقم (٤٠٨٥) ، اخرجه أحمد برقم (٦٤٥) ، ابو نعيم في (حلية الأولياء) (١٧٧/٣).

واتە : مهدی لە (ال بیت) ئێمەیە ، (خوای گەورە) لە شەوێك دەیسازێنێ بۆ ئەم كارە ..؟!

بەلێ پاش ئەوەی كە بە نابەدلی خۆی بەیعەتی دەدەنێ و خەلكانێك لە دەوری خۆی كۆدەكاتەوە ، هەلدەستێت بە ئە نجامدانی را پەرینێك یان شۆرشێك لە شاری مككە ، چونكە شاری مككە هێشتا لەدەستی كورەكانی خەلیفەی ال سعود دایە ، ئێستاش وا دیارە خەریكە شاری مككە بكەن بە دیمكراسی و عەلمانی و دەستووری رۆژئاوایی بەناوی پێش كەوتنوو كرانەوەی بەناو ئازادی مافی مرۆڤ وەیان دروست كردنی شارێك بۆ گەشتیاری لە ولاتی سعودیا ، ئێستا خەریكە گەنج ولاوانی سعودیا رووله مەلهەو یانە شەوانیەكان بكەن ، هەموو شتێك بۆتە بە پارە لە ولاتی سعودیا ، خەلكی لە دەستی زولم نادا پەروەریەوە دەنالێن ، هەموو دونیا روو لە ولاتی سعودیا دەكات بۆ حەج و عومرە ، پارەو مال سامان خەلكی هەموو جیهان بۆ ولاتی سعودیا دەچێت ، لە كاتێك دا ئەوان ئەو پارە و مال سامانەی كە خەلكی خەرجیا كردووە بۆ خۆیان و بۆ كورەكانی خەلیفەیە ، پاشان دەدەنە بە ولاتانی رۆژ ئاوا لە پێناوی ئەوەی پاسەوانیەتی كورەكانی خەلیفە بكەن ، ئەمە ئەو سەرمەیە كە ئێستا تێدانە ، بەلام لەوانەیە زولم ستەمەكە زۆر لەمەی كە ئێستا هەیە خراپ ترو مال وێرانی تربێت ، فتنەو ئاژاوەو دووبەرەكی و ناكۆكیی كوشتن كوشتاری موسلمانان زۆر زیاتر بێت لە ولاتی سعودیا بەتایبەتی لە شاری مككەی پیرۆز ، وەكو باسمان كرد را پەرینی ئیمامی (محمدی مهدی) لە شاری مككە ئازاد كردنی شارەكە لە لایەن ئەو كۆمەلە موسلمانەی كە بەیعەتیان بە (محمدی مهدی) دا كە ئەویان كردە پێشەوای خۆیان ، ئیجا شاری مككە ئازاد دەكەن ، ئینجا لە تەواوی جیهاندا دەنگدانەوەی خۆی دەبێت ، چونكە لە لایان ولاتانی جیهان ئەوانەی كە كوفریان هەلبژاردەوە بەتایبەتی جوولەكە و گاورەكان و ولاتانی رۆژئاوا بەهیچ شێوەیەك قبول ناكەن ، وە بێ دەنگ نابن لەسەر ئازاد كردنەوەی شاری مككە لە سەر دەستی (محمدی مهدی) بۆیە بە فتح كردنی ناو دەبەم چونكە ئێستا لە لایەن ولاتانی كوفرە وە چاودێری دەكرێ یان پاسەوانی لێ دەكرێ ، بۆیە ئەوەی (محمدی مهدی) ئە نجامی دەدات را پەرینە و فتح و رزگار كردنەوەی شاری مككەیە، وە پاش ئەوەی كە ولاتانی رۆژئاوایی بەتایبەتی جوولەكەو گاورەكان یان ولاتانی كوفری جیهان دلنیا دەبن كە دەسەلات درانی سعودیە بە هۆی ناكۆكی و دووبەرەی سیاسی ناو خۆیان لە سەر دەسەلات (بەتایبەتی لە پاش مردنی پادشایەكەیان وە كو لەم فەرموودەی (ئەم سلمە)دا هاتووە ...

❖ لە (دایكی سەلمە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يكونُ اختلافٌ عندَ موتِ خليفةٍ فيخرجُ رجلٌ من أهلِ المدينةِ هاربًا إلى مكةَ فيأتيه ناسٌ من أهلِ مكةَ فيُخرِجونه وهو كارهٌ فيُبايعونه بينَ الركنِ والمقامِ ويُبعثُ إليه بعثٌ من الشامِ فيُخسفُ بهم بالبيداءِ بينَ مكةَ والمدينةِ فإذا رأى الناسُ ذلك أتاه أبدالُ الشامِ وعصائبُ أهلِ العراقِ فيُبايعونَه ثم ينشأُ رجلٌ من قريشٍ أخوالُه كلبٌ فيبعَثُ إليهم بعثًا فيظهرون عليهم وذلك بعثُ كلبٍ ويعملُ في الناسِ بسنةِ نبيِّهم ويُلقِي الإسلامُ بِجرانِه في الأرضِ فيلبثُ سبعَ سنينَ ثم يتَوفَّى ويُصلِّي عليه المسلمون)). سنن ابو داود برقم (٤٢٨٦).

واتە : لە كاتی مردنی خەلیفەیەكدا دەبێت بە ئاژاوەو كێشە و فیتنە و دووبەرەكی ، پیاوێك لە شاری مەدینە هەلدێ دەروات بۆ شاری مككە ، خەلكی مككە دەچن بۆ لای لەمال دەیهێنە دەرەوە هەرچەندە خۆی فەرمانرەوایەتی پێ خۆش نیە لە نێوان روكن و مەقام پەیمانی یان بەیعەتی دەدەنێ و دەیكەن بە فەرمانرەوای خۆیان ، جا لە ولاتی شامەوە سوپایەك دەنێرن بۆ سەری ، كاتێ كە دەگەن بیابانەكەی نێوان مككە و مەدینە رۆدەچن بە ناخی زەویدا ، كە خەلكە كە ئەمە دەبینن ، ئیتر پیاو چاكانی ولاتی شام و كۆمەلێ لە خەلكی عێراق دەرۆن بۆ لای لە نێوان روكن و مەقام پەیمانی یان بەیعەتی دەدەنێ ، لە پاشدا پیاوێكی قورەیشی بە پشتیوانی هۆزی (كلب) خالوانی سوپایەك رێك دەخات بۆ سەر ئیمامی (مهدی) ، ئینجا ئیمامی (مهدی) سوپایەك دەنێریتە سەریان و سەردەكەون بەسەریاندا ، سوپای (كلب) بەرەی خالوانی و پیاوە قورەیشیەكە زۆر خراپ دەشكێن و مال و سامانێكی زۆریان لێ بەجێ دەمێنی ، پەشیمانی بۆ ئەو كەسەیە كە ئامادەی ئەو دەست كەوت و غەنیمەتە نەبێ .! ئیمامی (مهدی) خۆی بە داد پەروەرانە ئەم دەست كەوت و غەنیمەتە دابەش دەكات ، لە ناو خەلكی دا بە سوننەتی پێغەمبەری خوا رفتار و هەلسوكەوت دەكات ، ئایینی ئیسلام لە ناو خەلكی دا گەشەدەكات دادەمەزرێ ، ئەم فەرمانرەوایی یە حەوت سال دەخایەنێت و بەو شێوەیە دەمێنێتەوە ، لە پاشدا ئیمامی (مهدی) دەمرێت و موسلمانان نوێژی لەسەردەكەن ...

بەلێ وەکو باسمان کرد دەسەلات دارانی سعودیە ئەو کاتە توانای دامرکانەوەی ئەم راپەرینەیان نیە کە لە شاری مککە ئەنجام دەدرێت ، بە پێشەوایەتی (محمدی مهدی) هەر بۆیە ئاماژەی گلۆپی سەوز دەدرێت لە لایەن کوفرەوە بەو پیاوەی کە ناوی (سفیان) یان ئەو پاشایەی کە ناوی (سفیان) وەکو باسمان کرد لە پێشتر کەسێکی زۆر زالم و ستەمکارە سگی ئافرەتان دەدری و مندالە کەی دەکوژێت !! وەکو لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – فەرموودەکەی ریوایەتی کردووە باس لەو پاشایە دەکات کە لەو کاتە دا زۆر بەتواناترین دەسەلاتدارە لە ولاتی سوریایە ...

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَخرُجُ رجُلٌ يُقالُ له: السُّفيانيُّ في عُمقِ دِمَشقَ، وعامَّةُ مَن يَتْبَعُه مِن كَلْبٍ، فيَقتُلُ حتَّى يَبْقُرَ بُطونَ النِّساءِ، ويَقتُلُ الصِّبيانَ، فتَجمَعُ لهم قَيسٌ، فيَقتُلُها حتَّى لا يُمنَعُ ذَنَبُ تَلْعةٍ ، ويَخرُجُ رجُلٌ مِن أهلِ بَيْتي في الحَرَّةِ، فيَبلُغُ السُّفيانيَّ، ويُوفِي إلى جُندٍ مِن جُندِه فيَهزِمُهم، فيَسيرُ إليه السُّفيانيُّ بمَن معه، حتَّى إذا صار ببَيْداءَ مِنَ الأرضِ خُسِفَ بهم، فلا يَنْجو منهم إلَّا المخبِرُ عنهم)) .

الحاكم في (المستدرك على الصحيحين) برقم (٨٨١١)، الخطيب البغدادي في (تاريخ بغداد) (٦٤/١).

واتە : پیاوێك پەیدا دەبێت پێ ی دەوترێت : (سفیان) لە قولایی (دیمەشقە)وە ، وە زۆربەی ئەوانەی کە شوێنی دەکەون لە خێلی (کلب) ن ، کە کوشتارێکی زۆر دەکات هەتا وای لێدێت سکی ئافرەت هەلدەدرێت و مندالْ دەکوژێت ، پاشان خێلی (قیس) لە دژی کۆدەبنەوە ئەویش بەسەریاندا زالْ دەبێت و دەیان کوژێت ، لە کاتەدا پیاوێك لە ال بیت ی من لە ناوچەی (حرە) کە(ئەو شوێنە جێگەیەکە لە شاری مەدینە ، وە ئەو پیاوەی ال بیت ئاماژەیە بۆ (محمدی مهدی) سەر هەلدەدات و هەوالی بە (سفیان) دەگات ، ئەویش لشکرێك لە شکرەکانی خۆی بۆ دەنێرێت بەلام دەیان شکێنن یان دەیان بەزێنێت ، ئەم جارە (سفیان) بە خۆیی و سوپاکەیەوە بۆ دەچێت و بەرێ دەکەون ، هەتا کاتێك کە دەگەنە زەویەکی بیابان هەموویان زۆردەچن بەناخی زەویدا ، کەسیان لێ رزگار نابێت تەنها ئەوە نەبێت کە هەوالیان دەهێنێتەوە ..؟!

بەلێ ئەو پاشایە کە ناوی (سفیان) بە توانا ترین دەسەلاتداری ناوچەکە دەبێت ئەویش لە ولاتای شام واتە : سوریایی ئێستا دەردەکەوێ لە پێش دا بە درێژی باسمان کرد ، ئەو (سفیان) پێشتر شەرو شۆرو جەنگ و کوشتاری زۆر کردووە لە شەرە کاندا زۆر بەی سەرکەوتوو بووە ، ئا لەم کاتەدا رێگەی پێ دەدرێت سوپایەك ئامادە بکات و لشکرکێشی بکات بۆ ناو خاکی سعودیا یان حیجاز بۆ لەناو بردنی (محمدی مهدی) و ئەوانەی کە بەیعەتیان پێداوە ، پاشان سوپاکەی (سفیان) روودەکاتە ولاتی سعودیا لە پێش دا پەلاماری شاری مەدینە دەدات و شارەکە کاول وێران و خابوور دەکات ، کوشتارێکی زۆر دەکات خوێنێکی زۆر دەرێژێت ... وەکو لە فەرموودەی کە (معاذ کوري جبل) ریوایەتی کردووە ، لە پێغەمبەری خوا ﷺ بۆ مان دەگێرێتەوە ...

❖ لە (معاذ کوري جبل) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((عمرانُ بيتِ المقدسِ خرابُ يثربَ، و خرابُ يثربَ خروجُ المَلْحَمَةِ، و خروجُ المَلْحَمَةِ فتحُ القسطنطينيَّةِ، وفتحُ القسطنطينيَّةِ خروجُ الدجالِ)) . سنن ابو داود برقم (٤٢٩٤).

واتە : ئاوەدانی (بیت المقدس) نیشانەی کاول بوونی شاری مەدینەیە ، کاورل بوونی شاری مەدینەش پەرپابوونی جەنگ و کوشتارە گەورەکەیە ، بە رپابوونی جەنگ و کوشتارە گەورەکە کاتی گرتن و رزگارکردنی شاری (قسطنطینیة) یان (ئەستەبۆل) ، رزگارکردنی شاری (قسطنطینیة) یان (ئەستەبۆل)ش ، پەیدابوونی دەجالە ..؟!

هەروەها ئەو جەنگ و شەرو کوشتارەی کە روودەدات لە شاری مەدینەیە ئەو شارە بە هۆی ئەو شەرەوە وێران و خابوور دەبێت ، جەنگ و شەرەکە لە شوێنێکە پێ دە لێن : (أحجار الزيت) واتە : بەردەکانی زەیت ، ناوچەیەکە لە شاری مەدینە ، وەیان ناوچەیەکی تریش هەیە بەناوی (حرە) ئەمەش شوێنێکە لە شاری مەدینە تۆزێك دوورە ، هەر وەکو ئەم فەرموودەیە کەباس کراوە ...

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تكون بالمدينة وقعة تغرق فيها أحجار الزيت ، ما الحرة عندها إلا كضربة سوط فينتحي عن المدينة قدر بريدين ،ثم يبايع الى المهدي)) . راواه نعيم ابن حماد برقم (٨٨٦) وأورده السيوطي في الحاوي (٧١/٢).

واتە : لە شاری مەدینە شەرێك روودەدات لە ناوچەی (بەردەکانی الزيت) -شوێنێکە لە مەدینە –لە خوێندا دادەپۆشرێت ناوچەی (حرە)ش کە شوێنێکی ترە لە مەدینە – لە ئاستیدا هەر وەك شوێنی لێدانی قامچی لێ دێت ، پاشان شەرەکە بەبری رێگای دووجار حەوانەوەی پۆستەچی – کە پێوانەیەکی ئەو زەمانەیە - لە شاری مەدینە دوورە دەکەوێتەوە پاشان بەیعەت دەدرێت بەمەهدی ..؟!

لەم فەرموودەی سەرەوە کە باسمان کرد مەبەست لێ (ئاوەدان کردنەوەی بیت مقدس) ە ئەمەش راستیەکی ترمان بۆ روون دەبێتەوە ، ئەویش ئەوە کە لە پێش هاتنی (محمدی مهدی) شاری (بیت مقدس) واتە قودس کە ئێستا بە دەستی جوولەکەی زالم و ستەمکارەوەیە ، جەنگێکی تر روودەدات پاشان کاول دەکرێت ئینجا دووبارە ئاوەدان دەکرێتەوە ، جا ئەم جەنگ لەم نزیکانەیە روودەدات لە دوای ئەو هەموو زولم ستەمەی کە ئێستا لەم سەردەمەدا ئەنجامی دەدا ، پەلاماری هەموو ولاتە ئیسلامیەکان دەدات ، جوولەکە و دەولەتی سهیۆنی بۆتە سەگی هار ، دیارە بیت مقدس خابوو دەکرێت جا ئەوەیە لەوانەیە جەنگ روبدات ئیسلام بەهێز بێتەوە لە گەل جوولەکە شەر دەست پێ کاتەوە دەولەتە کەی بنیامین نتانیاهۆ نەمێنی و لە ناو بچێت فتح بیت مقدس لەسەر دەستی ئیسلام بکرێتەوە ، وە لەوانەش بەدستی دەولەتێکی تری کوفر خابوور بکرێت ، دولەتی بنیامین نتانیاهۆ لە ناو بچێت ،وەیان لەوانەشە ئەو وێران کردنەی شاری (بیت مقدس) لە سەر دەستی جوولەکە خۆی رووبدات ، چونکە لە ئێستا دا لە هەموو کات زیاتر هەست بەم نیازو مەرامە گلاوەی جوولەکە کە دەکرێت سەبارەت بە خابوو بوون و یان کاول کردنی ئەو شارە وە رووخاندنی مەزگەوتی (ئەقصی) کە رووگەی یان قیبلە یەکەم موسلمانان بوو ، وە لە دوایی مەزگەوتی پێغەمبەری خوا ﷺ سێ یەم شوێنە پیرۆزەکانی موسلمانانە ، وەیان بۆ چوونێکی تریش هەیە لەوانەیە جوولەکە مەزگەوتی (ئەقصی) وێران بکات لە شوێنی مەزگەوتی (ئەقصی) بگەرێن بە دوایی (هەیکەلە) کەی خۆیان ئەویش (هەیکەلی) سلیمانە ،واتە : هیکەلە کۆنەکەی پێغەمبەر سلیمان – علیە السلام – دروست دەکەنەوە دەگەرێن بە دوایی نەخشەی دۆزینەوەی لە ئێستا ، بەلام لەم سەردەمەدا کە ئێستا سالی ٢٠٢٥/١٠/١ م ، چەند رۆژێك لەمەو بەر (بنیامین نتانیاهۆ) سەرۆکی دوەلەتی جوولەکەی ئیسرائیل ، لە ووتارێك دا ووتی ئێمە بەدوای ئەو تاشە بەردە دا دەگەرێن کە ئێستا لە ولاتی تورکیایە لەسەر دەمی عوسمانیەکان ئەم تاشە بەرد ئاسەواری کۆنی ئێمەیە چەند نووسراوێکی لەسەر ئەم تاشە بەردە نووسراوە ، دەمانەوەی دولەتی تورکیا بە ئێمەی بداتەوە نرخەکەی بە هەر چەند بێت ئێمە دەی کرینەوە بەس (ئۆردوغان)سەرۆکی تورکیا پێمان بدات، ئەمە لەلایەك ئەم باسە هەیە ، وە لە لایەکی تریشەوە لە چەندین لاوە ئێستا (نفق) و تونێلیان لە ژێر زەوی یەوە لێ داوە بەرەو خاکی ژێر مەزگەوتەکەدا بەناوی گەران بەدوای شوێنی هەیکەلەکەدا دەگەرێن ، هەر بۆیە ئەمەش وا دەردەکەوێت مەزگەوتی (ئەقصی) دووجار مەترسی دارمانی و کاول بوونی لەسەرە ...!!

بەلیٚ بیٚ گومان بۆ هاتنەدیٚ فەرموودەکانی پیٚغەمبەری خوا ﷺ کە دەفەرمووی : شارەکە دروست دەکریٚتەوە و ئاوەدان دەکریٚتەوە ، کە ئەمەش ئەوە دەگەیەنیٚت کە پیٚشتر رووخاوە ویٚران بووە و کاول کراوە بۆیە سەر لە نویٚ دروست دەکریٚتەوە و ئاوەدان دەکریٚتەوە ، وە بەدوای ئەو ئاوەدانکردنەوەیە (بیت المقدس) چەندین رووداو رووەدات پیٚشتر باسمان کرد یەکیٚك لەو رووداوانە کاول کردن و خابوور کردنی شاری مەدینەیە ، بەلام ئیٚمە هەر دەربارەی جوولەکە دەوەستین چونکە ئیٚستا ئەگەر سەرنجیٚك بدەیە لەم سەردەمەدا جیهان بەدەستی جوولەکەیە ئەوەی بیەویٚت لە زولم و ستەم و زۆرداری پەلاماردانی ولاتان و هەروەها ئاگر باران کردنی شاری (غززە) لە فەلەستین دا ، کە کۆمەلیٚك موجاهید لە ناو شاری (غەززە) جیهاد و تیٚ کوشان دەکەن لە پیٚناوی (خوای گەورە) بەرز راگرتنی (لا إله إلا الله) وە یان بەرگری کردن لە شاری (غەززە) پالەوانانە نزیکەی بە دوو سال دبیٚت جەنگ و کوشتاری جوولەکەی ستەمکار دەکەن ، ئەوان بەرگریٚکی ئەو تۆیان کردووە لە میٚژوو دا ویٚنەی نەبووە ، هەموو دەولەتانی کوفر یارمەتی جوولەکەی ئیسرائیل دەدەن ، ئەوانیش بەو پەری دلیٚرانە شەر دەکەن دەجەنگ هەموو سەرکردەکانیان لەم جەنگ دا شەهید بووە ، بەلام هیٚشتا تاکو ئەو نووسینەی من کە دەی نووسم ئەو شیٚرە پیاوانە کۆلیان نەداوە خۆیان بۆ جوولەکە نەچەماندووە بە کەرامەت عزەت و شکۆمەندیەوە دەچەنگن و کوشتاری جوولەکە دەکەن لەم سەردەمەدا.

❖ لە (عبداللە کوری عباس) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أَوَّلُ هذا الأمرِ نُبوَّةٌ ورحمةٌ، ثمَّ يكونُ خلافةً ورحمةً، ثمَّ يكونُ مُلكًا ورحمةً، ثمَّ يتكادمون عليه تكادُمَ الحُمُرِ، فعليكم بالجِهادِ، وإنَّ أفضلَ جهادِكم الرِّباطُ ، وإنَّ أفضلَ رباطِكم عَسْقلانُ)). شيخ الالباني في (السلسلة الصحيحة) برقم (٣٢٧٠) ، اخرجه الطبراني برقم (١١١٨٨).

واتە : سەرتایی فەرمان پیٚ کردنی پیٚغەمبەرایەتی رەحمەتە ، پاشان خلافەت رەحمەتە ، پاشان پاشایەتی رەحمەتە ، پاشان موسلمانان لاواز دەبن جیاوازی دەکەیٚتە نیٚوانیان وەکو ئاژەل رەفتار دەکەن لەگەل یەکتری ، پیٚویستەلەسەرتان جیهاد و تیٚ کۆشان بکەن ، وەکو سەنگەر گرانی عسقلان ..؟!

تیٚبینی : مەبەست لەم فەرموودەیە ئەوەیە باس لە سەنگەر گەرانی شاری (عسقلان) دەکات ،شاری (عسقلان)لە ولاتی فەلەستینە ، ئەم شارە دەکەویٚتە باشووری شاری(غەززە) بە نزیکەی (٢١) کیلۆ مەتر دوورە لە شاری (غەززە) وە دەکەویٚتە سەر دەریایی ناوەراست ،وە لە میٚژوودا بەشاریٚکی کنعانی ناو دەبرا ، بۆیە ئیٚستا حوکمەتی ئیسرائیل خەلکی جوولەکەی زۆری هیٚناوەتە ئەم شارە پیان دەلیٚن : المستوطنين) ئەوانە خەلکانی جوولەکەن بەلام لە دەرەوەی ولاتانی جیها هیٚنراون بۆ شارەکانی فەلەستین لەوانەش شاری (عسقلان) ، هەر بۆیە ئەم شارە لە شاری (عززە) زۆر نزیکە کە ئیٚستا موجاهیدان جەنگیٚکی یەکجار دژوار و سەرسەختی تیٚدا ئەنجام دەدەن کە لەمیٚژوو دا نەبووە ئەوەندە خۆراگر و بە هیٚز لە ئیمانی دامەزراو شەر دەکەن دەجەنگ کوشتاری جوولەکە دەکەن ، ئەوان سەنگەریان لیٚداوە کە شاری (غەززە) چۆل نەکەن هەر بۆیە لە فەرموودەکە پیٚغەمبەری خوا ﷺ دەفەرموویٚت : (**رباطِكم عَسْقلانُ**) واتە:(سەنگەر گیری عسقلان) ...؟!

وەکو باسمان کرد پیٚش ئەوەی ئەو سوپایەی (سفیان) کە بۆ شاری مەدینەدیٚت بۆ ویٚران کردن و کاول و خابووری کردنی شاری مەدینە ،وە خویٚن رشتنیٚکی زۆر ئەنجام دەدات ، پاشان شاری مەدینەی کاول و خابوور کرد ، دوای ئەوە بەرەو شاری مککەی پیرۆ دەروات ، بەلام دیارە تۆلەی (خوای گەورە) بەریٚ وەیە ، چونکە ئەو شویٚنە پیرۆزە کە (کەعبەی) پیرۆزی لیٚ یە کە لە ئەهرەمن پیٚش هاتنی ئیسلام پاراستی هەروەها لە دەجالیش دەی پاریٚزی ، بەهەمان شیٚوە لەم ستەمکارەش دەی پاریٚزی کە ستەمکاریٚکە لە ولاتی شام دیٚت بەناوی (سفیان) وەکو لەفەرموودەکەی پیٚشتر هاتووە.

❖ لە (ابو هريرە) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَخرُجُ رجُلٌ يُقالُ له: السُّفيانيُّ في عُمقِ دِمَشقَ، وعامَّةُ مَن يَتْبَعُه مِن كَلْبٍ، فيَقتُلُ حتَّى يَبْقُرَ بُطونَ النِّساءِ، ويَقتُلُ الصِّبيانَ، فتَجمَعُ لهم قَيسٌ، فيَقتُلُها حتَّى لا يُمنَعُ ذنَبُ تَلْعةٍ ، ويَخرُجُ رجُلٌ مِن أهلِ بَيْتي في الحَرَّةِ، فيَبلُغُ السُّفيانيَّ، ويُوفِيَ إلى جُندٍ مِن جُندِه فيَهزِمُهم، فيَسيرُ إليه السُّفيانيُّ بمَن معه، حتَّى إذا صار ببَيْداءَ مِنَ الأرضِ خُسِفَ بهم، فلا يَنْجو منهم إلَّا المخبِرُ عنهم)) .

الحاكم في (المستدرك على الصحيحين) برقم (٨٨١١)، الخطيب البغدادي في (تاريخ بغداد) (٦٤/١).

واتە : پیاویٚك پەیدا دەبیٚت پیٚ ی دەوتریٚت : (سفیان) لە قولایی (دیمەشقە)وە ، وە زۆربەی ئەوانەی کە شویٚنی دەکەون لە خیٚلی (کلب) ن ، کە کوشتاریٚکی زۆر دەکات هەتا وای لیٚدیٚت سکی ئافرەت هەلدەدریٚت و مندالٚ دەکوژیٚت ، پاشان خیٚلی (قیس) لە دژی کۆدەبنەوە ئەویش بەسەریاندا زالٚ دەبیٚت و دەیان کوژیٚت ، لە کاتەدا پیاویٚك لە ال بیت ی من لە ناوچەی (حرە) کە(ئەو شویٚنە جیٚگەیەکە لە شاری مەدینە، وە ئەو پیاوەی ال بیت ئاماژەیە بۆ (محمدی مهدی) سەر هەلدەدات و هەوالی بە (سفیان) دەگات ، ئەویش لشکریٚك لە شکرەکانی خۆی بۆ دەنیٚریٚت بەلام دەیان شکیٚنن یان دەیان بەزیٚنیٚت ، ئەم جارە (سفیان) بە خۆیی و سوپاکەیەوە بۆ دەچیٚت و بەریٚ دەکەون ، هەتا کاتیٚك کە دەگەنە زەویەکی بیابان هەموویان زۆردەچن بەناخی زەویدا ، کەسیان لیٚ رزگار نابیٚت تەنها ئەوە نەبیٚت کە هەوالیان دەهیٚنیٚتەوە ..؟!

بەلی هەر بۆیە ئەو سوپایە کە دەگەخ بیابانی نیٚوان شاری (مەدینەو مککە) ئەوا بەجاریٚك بە ناخی زەوی دا رۆدەچن ، کەسیان لیٚ دەرناچیٚت تەنها ئەوە نەبیٚت کە هەوالی رۆچوونەکەیان دەگەیەنیٚت ، هەروەها لە پیٚش دا باسمان کرد دیارە رۆچوونی ئەم لشکرە یان سوپایە بە تەواوی جیهاندا بلاٚودەبیٚتەوە خەلکی لە سەرانسەری جیهان دەی بیستن ، ئا لەم کاتەدا دەبیٚتە بەلگەیەکی حاشا هەلنەگر کە (محمدی مهدی) لە شاری مککە بەیعەتی پیٚدراوە ، وە بەراستی ئەو پیاوەیە کە ناوی (محمدی مهدیە) دەبیٚتە خەلیفەی موسلمانان لە رۆژی کۆتایی ، چونکە بەتایبەتی پاش ئەوەی کە لە لای هەموو خەلکی ئاشکرا دەبیٚت کە ناوی (محمد) وە باوکیشی ناوی (عبدالله) یە ، وە بیٚ گومان هەموو مەرجەکانیشی تیٚدایە کە پیٚغەمبەری خوا ﷺ لە فەرموودەکانی بۆمانی باس کردووە ، ئیتر خەلکی هەم لەشاری مککە و لە شارەکانی تریش پۆل پۆل لیٚ کۆدەبنەوە و بەیعەتی پیٚ دەدەن ، ئەویش سوپایەکی تۆمەو بەهیٚز دروست دەکات ، تەواوی خاکی حیجاز یان سعودیا دەخاتە ژیٚر رکیٚفی خۆی ، بەلام بەمەش ناوە ستیٚت بوار بە فیرۆ نادات یان هەل دەقۆزیٚتەوە بۆیەوە کە دوژمنەکانی کوفری جیهان فریا خۆیان نەکەون بەلکو بەهاوکاری سوپاکەی کە ئالای رەشیان بەزر کردۆتەوە یان ئەو سوپایەی لە رۆژهەلاتەوە کە هاوبەشی یکتری دەکەن ئەوانیش بەیعەتی (محمدی مهدی) دەدەن ، لەماوەیەکی زۆر کەم دا ئەو ناوچانە فتح دەکەن یان رزگار دەکەن کە لە ژیٚر دەسەلاتی یان فەرمانرەوایەتی پیاوە ستەمکارەکە دابووە کە (سفیان) بوو ، ئەویش ولاتی شام یان ولاتی سوریا ئوردن ولاتی عیٚراق و ولاتی سعودیا لە دەستی (سفیان) بوو ، ئا لەم کاتەدا دولەتی خیلافەت رادەگەیەنیٚت ،چەند پرسیاریٚك ..؟! لەوانەیە خەلکی چەند پرسیار بکات و بلیٚت ئایا ئەی لەو کاتەدا دەولەتە زلهیٚزەکانی جیهان هەلویٚستیان چیٚ یە..؟! یان ئەوانە لە کویٚن ..؟!چۆن ریٚگە دەدەن بە دروست کردنی یان زیندوو بوونەوەی خەلیفاییەتی دەولەتی ئیسلامی ..؟! وەلام / دەلیٚن : لەم کاتەدا ئەم دەولەتە زلهیٚزانە خەریکی خۆیانن ئەمەش لە فەرموودەکانی پیٚغەمبەری خوا ﷺ دەردەکەویٚ ، کە لەو کاتەدا جیهانی کوفر سەرقالی جەنگیٚکی گەورە بن لە نیٚوان خۆیاندا ، هەر بۆیە جەنگە کەی ئەوان گەورە ترە لەوەی کە (محمدی مهدی) دەولەتی خەلافەتی دروست کردووە ولاتانی ناوچەکەی رزگار کردووە ، چونکە ئەوان زۆر گرنگی پیٚ نادەن بۆ ئەوەی کە هیٚزو تواناى خۆیا ئاراستەی ئەم سوپایە ئیسلامیە بکەن ، یان بەمانایەکی تری هیٚزەکانی خۆیان خەریك بکەن بە رۆژ هەلاتی ناوەراست کە ئیٚستا دەستیا بەسەر داگرتووە ، چونکە هەر دوو جەمسەری رۆژهەلاٚت و رۆژئاوا دەچەنگ کوشتاریٚکی گەورە دەکەویٚتە نیٚوانیا ..؟!

هەر بۆ بەلگەی بەهێزی ئەم جەنگە گەورەیە ئەو فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ کە هەوالی پێداوێن کە لە (معاذ کوری جبل) – خوا لێ رازی بێت – ریوایەتی کردووە بۆمان دەگێریتەوە ...

❖ لە (معاذ کوري جبل) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((عمرانُ بيتِ المقدسِ خرابُ يثربَ، و خرابُ يثربَ خروجُ المَلْحَمَةِ، و خروجُ المَلْحَمَةِ فتحُ القسطنطينيَّةِ، وفتحُ القسطنطينيَّةِ خروجُ الدجالِ)) . سنن ابو داود برقم (٤٢٩٤).

واتە : ئاوەدانی (بيت المقدس) نیشانەی کاول بوونی شاری مەدینەیە ، کاورل بوونی شاری مەدینەش پەرپابوونی جەنگ و کوشتارە گەورەکەیە ، بە رپابوونی جەنگ و کوشتارە گەورەکە کاتی گرتن و رزگارکردنی شاری (قسطنطينية) یان (ئەستەبۆل) ، رزگارکردنی شاری (قسطنطينية) یان (ئەستەبۆل)ش ، پەیادابوونی دەججالە ..؟!

بەلیٚ وەکو باسمان کرد ولاتانی زلهێزی جیهانی کوفر ئەوانە سەرقالی حالی خۆیانە بە خۆیانەوە خەریکن ، چونکە ئەولاتەنە دوو جەمسەری جیهانیان داگیر کردووە وەکو رۆژهەلاٚت و رۆژئاوا ئەویش ئەو ولاتانەی رۆژهەلاٚت وەکو (یەکێتی سوفیەت یان رووسیا ئێستا ، ولاتی هند ولاتی چین و ئەوانەی هاوپەیمانی ولاتی چینن وەکو ولاتی کوریا یابان فلیبین و ڤیتنام ، تایلند ، هەرەوها ولاتانی رۆژئاوا وەکو (ئەمریکای باکور ئەمریکای باشوور ، ولاتانی ئەوروپا ئەوانەی لە ئەمریکا نزیکن وەکو بەریتانیا فەرنسا و ئەسپانیان و ئەلمانیاو ئۆکرانیا و هۆلەندا و سیوید ونەرویج ،سویسرا ، نەمسا ، ئیتالیا ، وەیان ولاتی ئوستراليا ، ئەمانە هەموویان خەریکی خۆیانن بە خۆیان سەرقال ئاگایان لە ولاتانی ئیسلامی یان ولاتانی رۆژ هەلاتی ناوەراست نیە ، کە ئێستا لە نێوان ئەو ولاتانەی رۆژ هەلاٚت و رۆژئاوادا خەریکە جەنگە کە دەست پیٚ بکات ئەویش سەرەتا لە ولاتی ئۆکرانیا وا خەریکە سەر هەلدەدا ، وەیان ولاتی کوریا هەرەشە لە ئەمریکا دەکات، هەروەها ولاتای رووسیا ئەویش هەرەشە لە ولاتانی ئەوروپا دەکات ، لە سنووری پۆلەندا هێزێکی زۆری کۆ کردۆتەوە ، سیستەمی مووشەکی جێگری کردووە ، هەروەها ولاتە زلهێزەکەی جیهان کە ئەمریکایە وا خەریکە لە نزیك ولاتی چین بنکەیەکی سەربازی گەورە دروست بکات کە نزیکە لە شوێنی دروست کردنی ئەتۆمی چینی ،ئەم شوێنەش لە ولاتی ئەفغانسانە بنکەی (بغرام) ، هەروەها لە رۆژانەدا گشتیەکی ژێر دەریایی رەوانەی زەریایی هێمن کردووە ، هەر بۆیە جەنگە کە خەریکە دەست پیٚ بکات بە خۆ کۆکردنەوەی ولاتانی زلهێز دیارە ئەم جەنگە دەست پیٚ دەکات (خوای گەورە) زاناترە ، بەلکو زیاتر لەمە وا دەردەکەوێت لەم فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ کەوا ولاتانی کوفر بەتایبەتی ولاتانی رۆژئاوا هدنە یان هاوپەیمانی دەکەن لەگەل دەولەتی خیلافەتی ئیسلامی لەو کاتەدا ئەوی پێشەوایەکەی (محمدی مهدیە) چونکە ئەوان بە ناچاری هدن یان هاوپەیمانی و رێکەوتن دەکەن بۆ ئەوەی خۆیان بپارێزن لەو دەولەتە ئیسلامیەی کە دروست بووە ...

❖ لە (ذو مخمر أو ذو مخبر (پیاوێك لە هاوەلانی پێغەمبەری خوا ﷺ) دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ستُصالِحونَ الرُّومَ صلحًا آمِنًا؛ فتَغْزونَ أنتم وهُمْ عدُوًّا مِن ورائِكم؛ فتُنصَرون وتَغْنَمونَ وتَسْلمونَ، ثم ترجِعونَ حتَّى تَنزِلوا بمَرْجٍ ذي تُلولٍ ، فيرفَعُ رجلٌ من أهلِ النصرانيَّةِ الصليبَ، فيقولُ: غلَبَ الصليبُ ؛ فيغضبُ رجلٌ مِنَ المسلِمينَ فيدُقُّه؛ فعِندَ ذلك تَغْدِرُ الرُّومُ وتجمَعُ للملحمةِ)). سنن ابو داود برقم (٤٢٩٢).

واتە : لەگەل رۆم رێك دەکەون و پەیمانی ئاشتی دەبەستن و لە یەکتر دلنیا دەبن و ، وە پێکەوە دەچن بەگژ دوژمنێکی هەر دوو لاتاندا ، سەر دەکەون بەسەریاندا ، مالٚ و سامانێکی زۆر دەگرن بە غەنیمەت و ، بە سەلامەتی دەگەرێنەوە ، لە پاشدا دەگەرێنەوە هەتا دەگەن مێرگێکی گرداوی ، پیاویٚ لە خاچ پەرستەکان خاچی بەرزدەکاتەوە و دەلێت : خاچ سەرکەوت ، پیاوێکی موسلمان لیٚ توورە دەبێت و خاچەکە ورد و خاش دەکات ، لە وکاتەدا رۆم پەیمانەکەی خۆیان دەشکێنن و کۆدەبنەوە بۆ چەنگ و کوشتارە گەورەکە موسلمانانیش پەلاماریان دەدەن ..؟!

تێبینی : مەبەست ئەم فەرموودەیە کە دەفەرمووی : رۆمەکان بە مانایی (ولاتانی رۆژئاوا واتە : ئەمریکا و ئەوروپا ، ئەوان لە ولاتانی رۆژهەلاٚت جەنگ دەکەن ناتوانن دوو جەنگ لە یەك کات بەرپا بکەن ناچار دەبن لە گەل دەولەتی خیلافەتی ئیسلامی بە سەرۆکایەتی ئیمامی (محمدی مهدی) صولح ئاشتی و رێکەوتن و پەیمان ببەستن ، کاتێك هدنە یان پەیمانیان بەست ئەوا لە گەل یەك دوژمن سەرەکی ئەویش دوژمنی هەردوو لایە ئەوانیش ولاتانی رۆژهەلاٚتە وەکو باسمان کرد ولاتانی (رووسیایی ئێستا و چین و ولاتانی تری رۆژهەلاٚتە کە ئەوانەی ولاتی کوفرن)بەلام ئەم هاوپەیمانیە یان ئەم هدنە ئاشتی و رێکەوتنەی نێوان دەولەتی خەلافەتی ئیسلامی کە دەولەتی (محمدی مهدیە) چونکە پێش هدنەکە یان ئاشتی رێکەوتنەکە لەگە ولاتانی رۆژئاوا ، ئەم دەولەتە ئیسلامیە لە پێش دا چەندین جەنگ یان شەری کردووە تێدا سەر کەوتوو بووە ، هەر بۆیە ولاتانی ئەمریکا ئەوروپا یان رۆژئاوا بە باشی دەزانن کە لە گەل ئەم دەولەتەئیسلامیە کە تازە دروست بووە رێکەوتن بکەن ، لە دژی ئەو دووژمنەی کە دوژمنی هەردوولایە ، ئەویش ولاتانی رۆژهەلاٚتە وەکو رووسیا و چین و کوریا ولاتانی تری کوفر ..؟! هەربۆیە دەولەتی خەلافەتی ئیسلامی بەسەر تەواوی رۆژ هەلاٚتی ناوەراست دەست هەلاتی هەیە ، چونکە ناوچەکەی پاك کردۆتەوە لە کوفر و دارو دەستەی کوفر هەموو لە ژێر دەست هەلاتی خۆی دا یە بۆیە هدنەی لەگەل دەکەن ...

❖ لە (نافع کوری عتبە کوری ابی وقاص) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تغزونَ جزيرةَ العربِ فيفتحُها اللّٰهُ، ثم فارسَ، فيفتحُها اللّٰهُ، ثم تغزونَ الرومَ، فيفتحُها اللّٰهُ، ثم تغزونَ الدجَّالَ، فيفتحُها اللّٰهُ))

شيخ الالباني في (صحيح الجامع) برقم (٢٩٦٩).

واتە : جەنگی نیمچە دوورگەی عەرەبی دەکەن ، (خوای گەورە) ئازادی دەکات لەسەر دەستاندا ، شەری فارس دەکەن (خوای گەورە) ئازادی دەکات لەسەر دەستاندا ، پاشان شاری رۆم دەکەن (خوای گەورە) ئازادی دەکات لەسەر دەستاندا ، پاشان شەری دەجچال دەکەن (خوای گەورە) ئازادی دەکات سەر دەستاندا ..؟!

تێبینی : کەواتە (محمدی مهدی) پێش ئەوەی کە جەنگ لە گەل رۆم یان رۆژئاوا بکات ، ئەوا جەنگ لە گەل تەواوی رۆژ هەلاٚتی ناوەراست و نیمچە دوورگەی عەرەبی فارس دەکات ، مەبەست لە ولاتی فارس ئێران و هاوپەیمانەکانی وەکو عێراق و ولاتانی ناوچەکە ، بەلام لەم شەرەدا ئیمامی (محمدی مهدی) سەرکەوتنی تەواو بە دەست دەهێنی ، وە دواتر لە گەل رۆمەکان هدنە یان رێکەوتن دەکەن دژی دوژمنەکانی ولاتانی رۆژهەلاٚت واتە : رووسیا چین ولاتانی هاوپەیمانیان ، ئینجا بە هەر دوولا واتا سوپایی ئیسلام و سوپایی رۆمەکان یان رۆژئاوایەکان سەردەکەون بەسەر سوپایی رۆژهەلاٚتیەکان ، ئتر هەر دوو لا دوژمنی سەرەکیان نەما کە ولاتانی رۆژهەلاٚت بوو ، رۆمەکان یان ولاتانی رۆژ ئاوا بیٚ کار و شەر و شۆر دەبن ، پاشان لە هەلێك دەگەرێن بۆ ئەوەی لە گەل دەولەتی ئیسلام بە پێشەوایەتی (محمدی مهدی) شەر بکەن ، ئینجا دولەتانی رۆمەکان یان رۆژئاوایەکان واتا ئەمریکا و ئەوروپا هێزی خۆیان کۆدەکەنەوە بۆ ئەوەی فێلێك یان هەلێك بقۆزنەوە ئەو هاوپەیمانیەتەی یان ئەو رێکەوتنەی لەگەل دەولەتی خەلافەتی ئیسلام هەیانە ، هەلبوەشێنەوە و تێکی بدەن پەیمانی ئاشتی نەهێلین لە نێوانیان دا ، ئینجا بیانوویەك دەدۆنەوەی بۆ ئەوە دەست بکەن بە جەنگ و شەر کردن لە گەل دەولەتی خەلافەتی ئیسلام لە وکاتەدا ، ئەویش پاساو بیانوویەکە ئەو پیاوەیە کە خاچ بەرز دەکاتەوە دەلیٚ ئێمە سەر کەوتووین ، پاشان پیاوێکی موسلمان خاچەکە دەشکێنی و پیاوە خاچ پەرستەکەش دەکوژیٚ ، ئیتر ئەوانیش ئەمە دەکەنە پاساوی خۆیان بۆ ئەوەی پەیمانی ئاشتی لە نێوان دەولەتی خەلافەت و رۆمەکان یان رۆژ ئاوایەکان نەمێنی ، ئیتر ئاگر بەست لە گەل موسلمانەکان دەشکێنن و دەست دەکەن بە کۆکردنەوی سوپاو لشکر کێشی سەر یەکتری لە ئاکام دا ئەو جەنگە یان ئەو شەرە گەورەیە روودەدات کە لەمێژووی مرۆڤایەتیدا جەنگی وا وێنەی نەبووە و رووینەداوە ، وە پێغەمبەری خوا ﷺ لە فەرموودەکانیدا ناوی دە بات بە (الملحمه الكبرى) واتە : جەنگە گەورە کە ..؟!

(الملحمة الكبرى) داستانە گەورە كە

بەلێ بێ گومان مێژووی ئیسلام یان موسلمانان لە گەل رۆمەكان یان گاورو ئەوروپایی و رۆژئاوایەكان ،بریتیە لە رووداوی زۆر كارەسات و شەرو شۆر ئاشتی و رێكەوتن و هدنەی تێدا بووە ، وە رێكەوتن ئاشتی جەنگ لەم سەردەمەدا لەگەل رۆمەكان بارو دۆخەكە جێگرو دامەزراو نیە ، چونكە ئەوروپاییەكان یان رۆژ ئاواییەكان هەر سالەو پەلاماری دەولەتێكی ئیسلامی دەدەن چۆرەها ناوناتۆرەی لێدەنێن تەنها بۆ ئەوەی وەلاتانی موسلمان داگیر بكەن لە رابردوودا زۆر بووە ، جا بەناوی تیرۆو بەناوی هەر پاساوێكی تر برو بیانوویەك دەدۆزنەوەی پەلاماری ولاتانی موسلمان دەدەن ، كە كاری خۆیان تەواو كرد ئیتر دەرۆن و بەجێ دەهێلن ، بۆ نموونە وەكو وەلاتی ئەفغانستان و ولاتی سوریا و عێراق كە بەناوی تیرۆرو ئەم ولاتانەیان داگیر كرد كەچی دواتر سەروەت سامانی ئەو ولاتانەیان تالان كرد پاشان لێیاندا رۆیشت بەجیان هێشت ئەوانەی پیان دوتن تیرۆرست هەر ئەوانیشان هێنایەوە بۆ نە فەرمانرەوای ئەو ولاتانە وەكو ئەوەی لە ئەفغانستان روویدا ٢١یەك سال بە كۆمەلێك خەلكیان دەوتن تیرۆرست پاشان هەر ئەوانیان هێنایەوە ، وەیان ئەوەی لە ولاتی سوریاش روویدا بۆ ماوەی چەندین سال سەر كردەی ئێستای ئەو ولاتە ناوی لە لیستی تیرۆرستان دابوو كۆمەلێك پارەشیان ئامادەكردبوو بۆ ئەو كەسەی كە هەوالیان پێ دەدات بۆ دۆزینەوەی ، پاشان هەر ئەویان هێنایەوە ووتیان ئەمە پالەوانە وەلات بەرێوە دەبات ، وە یان بە مانایەكی تریش بلێن : ئەمە زمانی سیاسەتی ئەمرۆیە كەچی تەنها دوو روویی نفاق كردنە لەگەل خەلكە كە ئە نجامی دەدەن كوردی قوربەسەر بە زمانی خۆمان دەلێن ئەو ولاتانە مەبەستم ولاتانی رۆژئاوا یان ئەمریكا و ئەوروپا هاوپە یمانی كوردن كەچی خۆیان لە بیر كردووە لە ٢٠١٧/١٠/١٦ دیسان خەنچەری ژهراویان لە كوردی كوردستانی باشوردا هاوپە یمانیان هەلوەشاندەوە و پشتیا لە كورد كرد ئیران و شیعە هاتن نیوەی خاكی كوردستانی باشوریان داگیر كرد ، بەهەمان شێوەش لەگەل كوردی كوردستانی رۆژئاواش هەر وایان كرد شاری عەفرینیان دایە دەستی توركیا، ئیتر كورد لە مێژووی خۆیدا بۆ یە نەبۆتە دەولەتێكی نەتەوایەتی ، چونكە هەر پشتی بە رۆژئاوایەكان بەستووە پەندی وەرنەگرتووە لە وانەكانی رابردوودا ، بەناوی هاوپە یمانی لەگەل جوولەكە و گاورەكان نەتەوەیەكیان مال وێران و رە نجەرۆ كرد نەبووینە كیانێكی سەر بەخۆی خۆمان ، بەلكو هەر كلكی دەولەتانی ناوچەكە و یان بیانی بووینە تا رۆژی كۆتاییش هەر وا دەمێنی ، بە هەر چوار پارچەكەوە ...؟!! بەلێ دەگەرێینەوە سەر باسەكەی خۆمان (الملحمە الكبرى) پاش ئەوەی كە (محمدی مهدی) دلنیا دەبێتەوە لەوەی كە رۆمەكان یان ئەمریكا و ئەوروپا رۆژئاواییەكان نیازیان خراپە دەیانەوێت پەلاماری سوپایی موسلمانان بدەن ، ئیترئەوەش دەزانێ كە سەرجەم دولەتانی ئەمریكا و ئەوروپا رۆژئاواییەكان كۆبوونەتەوە جگە لە نیازی جەنگ كردن وكوشتن و كوشتار هیچ نیازێكی تریان نیە ، ئینجا پێشەوا (محمدی مهدی) لە شاری مەدینە لشكری ئیسلام بە سوپایەكی زۆر كۆدەكاتەوە بەرەو ولاتی سوریا دەكەونە رێ ، ئینجا لە دەگەنە ولاتی سوریا سوپاكە هەموو دەچێتە ناو شاری دیمەشقەوە كە ئێستا پێشی دەلێن : شام ، لەوێدا ئەم سوپایە زۆرەی موسلمانان لە شوێنك خێوەت گە یان بارەگەی سەربازیان دادەنێن پێ دەلێن : (الغوطة) ئەم شارۆچەكەیە سەر بە شاری دیمەشقە و دەوروبەریە ، ئەم شارۆچەكەی لە ئێستادا دابەش دەبێت بە دوو ناوچە (الغوطة) ی رۆژ ئاوا وە (الغوطة) ی رۆژهەلات ، شوێنیكی زۆر دلّ رفێنە شوێنیكی پرە لە باغ و باغچە و سەوزایی رووبار و چیا ، ئەو شوێنە جۆرەها بەرهەمی مێوەی تێ دا دەروێت شوێنێكی گشتیاریە لە ئێستا دا لە ولاتی سوریا ، بەلام بە هۆی شەرو شۆری ناوەخۆی چەند سالەی سوریا وێران كرایە لە ئێستادا كە لە سالی ٢٠١٣تاكو ٢٠١٨ هەر شەرو شۆری تێدا بووە تەنانەت رژێمی سوریا بشار ئەسد ی زالمی ستەمكاری كافر ، بە چەكی كمیایی لە خەلكەكەی دا ، وەكو باسمان كرد سوپاكەی (محمدی مهدی) لە شاروچەكەی (الغوطة) سوپاكەی جێگیرو دامەزراو دەكات ، لەوێ دا خێوەتگەی سەربازی خۆیان دادەنێن سوپایی موسلمانان لەوێ كۆدەبنەوە ، هەر وەكو ئەم فەرموودەیەی پێغەمبەری خوا ﷺ كە هەوالی پێداوین لە هاوەلی بەرێز (ابو الدرداء) – خوا لێ رازی بێت – ریوایەتی كردووە ، لە سوننەنی ابو داود هاتووە ...

- ❖ لە (ابو الدرداء) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ فُسْطاطَ المسلمينَ يومَ المَلحَمةِ بالغوطةِ. إلى جانبِ مدينةٍ يقالُ لها: دِمَشقُ، من خيرِ مدائنِ الشامِ)) سنن ابو داود برقم (٤٢٩٨).

واتە : بنكە و خێوەتگەی موسلمانان لە رۆژی جەنگە گەورەكە دا لە (غوطة) دەبێت لە تەنیشت شارێكەوە كە پێی دەوترێت (دیمشق) كە یەكێكە لە چاكترین شارەكانی ولاتی شام ..؟!

بەلێ سوپایی رۆمەكانیش ئەمانەن كە سوپایی گاور و جوولەكە یان سوپایی ولاتانی رۆژئاوایی وەكو ئەمریكا و ئەوروپا و هاوپە یمانانی ، ئەوان سوپایەكەیان زۆر گەورە و بێ ژمارە كۆدبەنەوە كە پێك هاتووە لە هەشتا ئالاو هەر ئالایەكیش دوانزە هەزار سەربازی لەگەل دایە ، ئەم سوپایە گەورەی رۆمەكان یان رۆژئاواییەكان خۆی لە نزیكەی یەك ملیۆن سەرباز دەدا كۆدبنەوە لە دژی سوپایی (محمدی مهدی) ، ئەم لشكرە گەورەیەی سوپایی رۆمەكان یان رۆژئاواییەكان وەكو ئەمریكا و ئەوروپا و هاوپە یمانانی ، لە ناوچەیەك كۆدەبنەوە پێ دەلێن : (الاعماق) و (دابق) كە دوو شوێنە لە ولاتی سوریا لە نزیك شاری (حەلەب) ئێستا ، هەر وەكو ئەم فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ بۆمان باس دەكات لە (ابو هریرە) بۆمان دەگێرێتەوە لە صحیح مسلم دا هاتووە ...

- ❖ لە (ابو هریرە) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يَنْزِلَ الرُّومُ بالأعْماقِ، أوْ بدابِقٍ، فَيَخْرُجُ إليهِم جَيْشٌ مِنَ المَدِينَةِ، مِن خِيارِ أهْلِ الأرْضِ يَومَئذٍ، فإذا تَصافُّوا، قالتِ الرُّومُ: خَلُّوا بيْنَنا وبيْنَ الَّذِينَ سَبَوْا مِنَّا نُقاتِلْهُمْ، فيَقولُ المُسْلِمُونَ: لا، واللَّهِ لا نُخَلِّي بيْنَكُمْ وبيْنَ إخْوانِنا، فيُقاتِلُونَهُمْ، فَيَنْهَزِمُ ثُلُثٌ لا يَتُوبُ اللَّهُ عليهم أبَدًا، ويُقْتَلُ ثُلُثُهُمْ، أفْضَلُ الشُّهَداءِ عِنْدَ اللهِ، ويَفْتَتِحُ الثُّلُثُ، لا يُفْتَنُونَ أبَدًا فَيَفْتَتِحُونَ قُسْطَنْطِينِيَّةَ، فَبيْنَما هُمْ يَقْتَسِمُونَ الغَنائِمَ، قدْ عَلَّقُوا سُيُوفَهُمْ بالزَّيْتُونِ، إذْ صاحَ فِيهِمِ الشَّيْطانُ: إنَّ المَسِيحَ قدْ خَلَفَكُمْ في أهْلِيكُمْ، فَيَخْرُجُونَ، وذلكَ باطِلٌ، فإذا جاؤُوا الشَّأْمَ خَرَجَ، فَبيْنَما هُمْ يُعِدُّونَ لِلْقِتالِ، يُسَوُّونَ الصُّفُوفَ، إذْ أُقِيمَتِ الصَّلاةُ، فَيَنْزِلُ عِيسَى ابنُ مَرْيَمَ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، فأمَّهُمْ، فإذا رَآهُ عَدُوُّ اللهِ، ذابَ كما يَذُوبُ المِلْحُ في الماءِ، فلوْ تَرَكَهُ لانْذابَ حتَّى يَهْلِكَ، ولَكِنْ يَقْتُلُهُ اللَّهُ بيَدِهِ، فيُرِيهِمْ دَمَهُ في حَرْبَتِهِ)) . صحيح المسلم برقم (٢٨٩٧).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاوەكو رۆمەكان لە (أعماق) یا (دابق) دادەبەزن ، ئینجا سوپایەكیان لە شاری مەدینە بۆ دەردەچێت كە لە چاكترین دانیشتوانی سەر زەوین لەم رۆژگارەدا ،كاتێ صەفەكانی رێز دەكەن ، ئینجا رۆمەكان دەلێن : وازمان لێبێنن با بجەنگین لە گەل ئەوانەی كە لە ئێمە بوون و بەدیل گیران (موسلمانان بوون و ئێستا هاتوون دەجەنگن لە گەلمان) موسلمانەكان دەلێن : نە بەخوا وازتان لێناهێنین بجەنگن لە گەل برا كانمان ، ئینجا دەجەنگن لە گەلیان سێ یەكیان لە جەنگەكە هەلدێ یان رادەكا ،(مەبەست لێ سوپایی موسلمانانە) (خوای گەورە) تۆبەیان لێ قبول ناكات ، سێ یەكیشیان دەكوژرێن لە چاكترین شەهیدانن لە لای (خوای گەورە) ، سێ یەكەكەی تریش سەردەكەون ، هەرگیز تووشی فیتنە نابن ، ئینجا شاری (قسطنطينية)یان (ئەستبول) ئازاد دەكە یان فتح دەكەنەوە ، لە كاتێك دا كە خەریكی دابەش كردنی دەست كەوتی جەنگین ، كە شمشێرەكانیان بە دار زیتوونەوە هەلواسیووە ، شەیتان بە درۆ لە ناویاندا هاوار دەكات ،دەججال دوایی ئێوە چۆتە ناو مال مندال تان ، ئەوانیش دەردەچن كاتێ ئەوان سەرگەرمی خۆسازدان دەبن بۆ جەنگ ریزەكانیان رێك دەخەن قامەت دەكرێت بۆ نوێژ ، (عیسای كوری مەریم) – علیە السلام – دادەبەزێت ، پێش نوێژیان بۆ دەكات ، كاتێك دوژمنی خوا دەیبینێ دەتوێتەوە وەك چۆن خۆی لە ئاو دا دەتوێتەوە ، خۆ ئەگەر وازی لێ بهێنایە خۆی لە خۆیدا دەتوایەوە تاكو لە ناو دەچوو ، بەلام (خوای گەورە) بەدەستی ئەو دەیكوژێت ،خوێنەكەی بە رمەكەیەوە نیشانیان دەدات ..؟!

تێبینی : سەبارەت بەم فەرموودەی کە لە صحيح مسلم داهاتووە (ابو هريره) ریوایەتی کردووە ، چەند سەرنجێك هەیە ، ئەوشوێنەی کە رۆمەکان تێدا بنکەی سەربازی دادەنێن لە ناوچەی (الاعماق) و (دابق) ئەو شوێنەش دەکەوێتە نزیك شاری حەلەبی سوریا ، کەئێستا ولاتی تورکیا و بە تایبەتی ولاتانی ئەمریکاو ئەوروپا لەسەر ئەم جێگایە ناکۆکیان هەیە بەتایبەتی هێزە کوردیەکانی رۆژئاوای کوردستان بەناوی یە پەکە کەئێستا حوکمی رۆژئاوای کوردستان دەکەن ، ئێستا لەسەر بەنداوی تشرین لە گەڵ حوکمەتی سوریا و تورکیا جەنگ و شەرو شۆر بەردەوامە ، هێزەکانی یە پەکە کوردەکانی رۆژئاوا یان هێزەکانی سوریایی دیمکرات ، ئەوان لە گەڵ هاوپە یمانەکانیان کە رۆمەکانن ئەوانیش ئەمریکا ئەوروپایە ، هاوکاریان دەکەن بۆ ئەم جەنگە لە دەژی هەر دوو دەوڵەت یان حوکومەتی سوریا و تورکیا دا ، ئەم شەرە هەر بەردەوامە دەبێت ، ئەگەر سەرنجێکی تریش بدەین دەبینین لە فەرموودەکە ئەوە کاتووە کە شاری (قسطنطينية) یان ئەستبۆل ئازاد دەکرێتەوە، خۆ ئەگەر وورد بینەوە لەم فەرموودەیە ئێستا شاری (قسطنطينية) یان ئەستبۆل وە یان بە واتایەکی تر دەوڵەتی تورکیا لە دەستی ئۆردوغان دایە ئیسلام تێدا حوکمرانی دەکات ، بەلام بۆچی لە فەرموودەکە ئەوە هاتووە دووبارە ئازاد دەکرێتەوە ..؟! ئەمە ئەوە دەگەیەنێ کە ئێستا بە فیتی جوولەکەی ئیسرائیل ئەمریکا ئەوروپا بیانوویك بە تورکیا دەگرن ئەویش یان ئەو بیانووە بە هۆی پاڵپشتی کوردەکانی رۆژئاواییە یان کوردەکانی تورکیایە ،ئیتر بەم شێوەیە ئەم دولەتانە پاسا و بیانوو بە تورکیا دەگرن جا یان بیانوویەکی تریش هەیە ئیسرائیل ئێستا دەڵێت : بەتورکیا ئەو تاشە بەردەم بدەوە بە هەر چۆرێك بێت ، بەلام تورکیا پێ داگری لێ دەکات و رادەستی ناکاتەوە ئەمە بیانوویەکی ترە لە بیانووەکانی ولاتانی رۆژئاواو ئەمریکا ئیسرائیل بۆ توریکیا ، ئینجا هەر وەکو جەنگی دوانزە رۆژەی ئیسرائیل و ئێران کە لە سالی ٢٠٢٥ دا واتە لەم سالە دا روویدا ، بەهەمان شێوەی ئێران ئەم وولاتانە جمهوریە تورکیا بروخێنن دەوڵەتەکەی ئەوردوغان لەناو ببەن دەست بە سەر تورکیا دابگرن ، ئینجا دووبارە هدنە یان رێکەوتن لەگەڵ موسلمانان دا بکەن دژی دوژمنەکانی رۆژهەلات وەکو باسمان کرد رووسیا و چین و هاوپە یمانانیان ، ئەو کاتە پاش هدنەکە دووبارە جەنگ لە گەڵ موسلمانان روو بداتەوە ئەم جەنگەش لەم شوێنەی کە باسمان کرد (الاعماق) یا (دابق) کە لە نزیك شاری حەلبە یان نزیك شارۆچەی منبەجە ، ئیتر لە ئە نجامی ئەم شەرە گەورەیە موسلمانەکان بەسەر رۆژئاوایەکاندا سەردەکەون ئینجا پێشرەوەی دەکەن شاری (قسطنطينية) یان ئەستبۆل دووبارە فتح یان ئازاد دەکەنەوە ، بۆیە دەڵێن : دووبارەی شاری (قسطنطينية) یان ئەستبۆل فتح دەکرێتەوە ، چونکە لە مێژوو دا لە سەردەمی عوسمانیەکان لە سالی (١٤٥٣)م لە سەردەستی سەرکردەیە ئیسلام (محمد فاتح) شاری (قسطنطينية) یان ئەستبۆل فتح کرا یان ئازاد کرا ،سەرنجێکی تریش هەر لەم فەرموودەیە دا ، کە کاتێك موسلمانان شاری (قسطنطينية) یان ئەستبۆل فتح دەکەن ، ئینجا دەست کەوتەکانی جەنگی دابەش دەکەن بەلام دەفەموێت : شمشێرەکانیان بە دار زیتوونەکان دا هەڵدەواسن ، ئەمە زۆر سەرنج راکێشە لە کاتێك ئێستا لە پەری پێش کەوتنی تەکنەلۆجیا دایە ئەصلحەو چاکەکان زۆر پێشکەوتوون تەنانەت مووشەکی کیشوەر هاوێژیان دورست کردووە پەرە بە پێتاندنی یۆرایوم دەدەن کە تاقەی ئۆمیە ، بە جۆرەها مووشەکی پێشکەوتوو درۆنی خۆ تەقێنەوە دروست کراوە یان جۆرەها چەکی پێش کەوتووی سەربازی دروست بووە تەنانەت هەندێکیان کراون بە رۆبۆت لە جیاتی مرۆڤ کارەکە ئە نجام دەدەن ، بەلام پێغەمبەری خوا ﷺ دەفەرمووێت : شمشێرەکانیان هەڵدەواسن بەدار زیتوونەکان ، لە کاتی دابەش کردنی دەست کەوتەکانی جەنگی ، وەیان وەکو ئەم فەرموودەیە باس لە سوار بوونی ئەسپ دەکات کە لەم جەنگە دا هەیە ، وەیان باڵندە بە ئاسمانی ئەم جەنگە دەکەوێتە خوارەوە ، ئیتر هەر (خوای گەورە) زاناترە ، نازانرێت یان ئەوەتا خەلکی دەگەرێنەوە بۆ چەك سوار بووە کۆنەکان ، یان ئەم فەرموودیە مجازیە مانایەکی تر هەیە ، چونکە لە هەمان کات دەفەرمووێت : باڵندە بە ئاسمان دا دەکەوێتە خوارەوە ، ئێ ئەمەش بە تیر و شمشێر ناکەوێتە خوارەوە ، هەر بە مووشەکو بۆمبی ئەتۆمیە یان دوکەل ئاگری زۆر تەقینەوەی زۆر دەکەوێتەخوارەوە ، بەلام هەموو شێکە لە لای (خوای گەورە) ئاسانە و دەبێت ، لەوانەشە خەلکی بگەرێنەوە سەر چەك و سوار بووە کۆنەکان ، لەوانەش ئەمە مجازی بێت ، هەر دونیا بەم پێش کەوتنە بمێنی ..؟!

❖ لە (يسير كوری جابر) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت :

((هَاجَتْ رِيحٌ حَمْرَاءُ بالكُوفَةِ، فَجَاءَ رَجُلٌ ليسَ له هِجِّيرَى إلَّا: يا عَبْدَ اللهِ بنَ مَسْعُودٍ، جَاءَتِ السَّاعَةُ! قالَ: فَقَعَدَ، وَكانَ مُتَّكِئًا، فَقالَ: إنَّ السَّاعَةَ لا تَقُومُ حتَّى لا يُقْسَمَ مِيرَاثٌ، وَلَا يُفْرَحَ بغَنِيمَةٍ، ثُمَّ قالَ بيَدِهِ هَكَذَا، وَنَحَّاهَا نَحْوَ الشَّأْمِ، فَقالَ: عَدُوٌّ يَجْمَعُونَ لأَهْلِ الإسْلَامِ، وَيَجْمَعُ لهمْ أَهْلُ الإسْلَامِ، قُلتُ: الرُّومَ تَعْنِي؟ قالَ: نَعَمْ، وَتَكُونُ عِنْدَ ذَاكُمُ القِتَالِ رَدَّةٌ شَدِيدَةٌ، فَيَشْتَرِطُ المُسْلِمُونَ شُرْطَةً لِلْمَوْتِ، لا تَرْجِعُ إلَّا غَالِبَةً، فَيَقْتَتِلُونَ حتَّى يَحْجُزَ بيْنَهُمُ اللَّيْلُ، فَيَفِيءُ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ، كُلٌّ غَيْرُ غَالِبٍ، وَتَفْنَى الشُّرْطَةُ، ثُمَّ يَشْتَرِطُ المُسْلِمُونَ شُرْطَةً لِلْمَوْتِ، لا تَرْجِعُ إلَّا غَالِبَةً، فَيَقْتَتِلُونَ حتَّى يَحْجُزَ بيْنَهُمُ اللَّيْلُ، فَيَفِيءُ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ، كُلٌّ غَيْرُ غَالِبٍ، وَتَفْنَى الشُّرْطَةُ، ثُمَّ يَشْتَرِطُ المُسْلِمُونَ شُرْطَةً لِلْمَوْتِ، لا تَرْجِعُ إلَّا غَالِبَةً، فَيَقْتَتِلُونَ حتَّى يُمْسُوا، فَيَفِيءُ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ، كُلٌّ غَيْرُ غَالِبٍ، وَتَفْنَى الشُّرْطَةُ، فَإِذَا كانَ يَوْمُ الرَّابِعِ، نَهَدَ إليهِم بَقِيَّةُ أَهْلِ الإسْلَامِ، فَيَجْعَلُ اللَّهُ الدَّبْرَةَ عليهم، فَيَقْتُلُونَ مَقْتَلَةً -إمَّا قالَ: لا يُرَى مِثْلُهَا، وإمَّا قالَ: لَمْ يُرَ مِثْلُهَا- حتَّى إنَّ الطَّائِرَ لَيَمُرُّ بجَنَبَاتِهِمْ، فَما يُخَلِّفُهُمْ حتَّى يَخِرَّ مَيْتًا، فَيَتَعَادُّ بَنُو الأبِ، كَانُوا مِائَةً، فلا يَجِدُونَهُ بَقِيَ منهمْ إلَّا الرَّجُلُ الوَاحِدُ، فَبِأَيِّ غَنِيمَةٍ يُفْرَحُ؟! أَوْ أَيُّ مِيرَاثٍ يُقَاسَمُ؟! فَبيْنَما هُمْ كَذلكَ إذْ سَمِعُوا ببَأْسٍ هو أَكْبَرُ مِن ذلكَ، فَجَاءَهُمُ الصَّرِيخُ: إنَّ الدَّجَّالَ قدْ خَلَفَهُمْ في ذَرَارِيِّهِمْ، فَيَرْفُضُونَ ما في أَيْدِيهِمْ، وَيُقْبِلُونَ، فَيَبْعَثُونَ عَشَرَةَ فَوَارِسَ طَلِيعَةً، قالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وَسَلَّمَ: إنِّي لأَعْرِفُ أَسْمَاءَهُمْ وَأَسْمَاءَ آبَائِهِمْ، وَأَلْوَانَ خُيُولِهِمْ، هُمْ خَيْرُ فَوَارِسَ علَى ظَهْرِ الأرْضِ يَومَئذٍ، أَوْ مِن خَيْرِ فَوَارِسَ علَى ظَهْرِ الأرْضِ يَومَئذٍ)) . صحيح المسلم برقم (٢٨٩٩).

واتە : بایەکی تۆزاوی هەڵی کرد لە شاری (کوفە) لەو کاتەدا پیاوێك هات هیچی پێ نەکرا مەگەر ئەوە نەبێت کە دەی ووت : ئەی (عبدالله کوری مسعود) قیامەت هات .! دەڵێ : ئەویش پاڵیدابوویەوە ، راست بوویەوە و دانیشت ، ووتی : قیامەت هەڵناسێت تاکو وای لێ دێت نە میرات دابەش دەکرێت نە دڵ بە دەستکەوتی جەنگی یان غەنیمەت خۆش دەکرێت و ، پاشان بەدەستی ئاماژەی کرد رووەو شام ووتی : دوژمنانێك خۆیان کۆدەکەنەوە ، بۆ ئیسلام خوازان یان بۆ موسلمانان ، وە موسلمانانیش یان ئیسلام خوازان خۆیان کۆدەکەنەوە بۆ ئەوان ، ووتم : مەبەستت لە رۆمەکانە ..؟! ووتی : بەڵێ . ئیتر لەو کاتەدا جەنگ بەرپا دەبێت ، بگرە بەردەیەکی سەختی ئەو تۆ کە موسلمانان بەیعەتی یان پە یمانی مردنی تێدا دەدەن کە تاکو سەرکەتن بەدەست نەهێنن نەگەرێنەوە ، ئینجا کوشتار دەست پێ دەکات تاکو شەو دادێت ، وە دەبێتە بەربەست لە نێوان ئەمان ئەواندا ،ئیتر هەر دوولا ئەمانیش وە ئەوانیش دەگەرێنەوە هیچان نابەزن یان ناشکێن ، وە شەرتەکەش یان مەرجەکەش نایەتە دێ ، پاشان موسلمانان مەرجی دێکە دەکەنەوە بەیعەت دەدەن یان دەبێت بمرن یان بەسەر کەوتووی بگەرێنەوە ، دووبارە دەکەونەوە کوشتار کردنی یەکتری تاکو شەو دادێت و دەبێتە بەر بەست لە نێوانیان دا ، ئیتر هەر دوو لا دەگەرێنەوە ئەمانیش و ئەوانیش بێ ئەوەی هیچیان بەبەزن یان بشکێن مەرجەکەش نایەتەدێ ، پاشان موسلمانان مەرجی دێکی دیکە دادەنێن یا دەبێت بمرن یان بەسەر کەوتووی بگەرێنەوە ...

هەم دووبارە دەکەونەوە کوشتار کردن تاکو ئێوارەیان یان شەویان بەسەر دادێت ، ئیتر هەر دوو لا ئەمانیش و ئەوانیش دەگەڕێنەوە بێ ئەوەی هیچیان ببەزن یان بشکێن ، وە مەرجەکەش نایەتە دێ ، پاشان بۆ رۆژی چوارەم چی ماوە لە پاشماوە موسلمانان یان لە سوپایی ئیسلام خوازان بەرەوو روویان دەردەپەرن ، تاکو (خوای گەورە) تێکیان دەشکێنی لە ناویان دەبات ، جەنگێکی خوێناوی بێ وێنەیە کەس نەی دیوە بەرادەیەك بالندە هاتوو چۆ دەکات بە سەر ئاسمانی جەنگەکە بەم لاو ئاولادا بە جێیان ناهێلێت هەتاکو دەمرێ و دەکەوێتە خوارەوە .! وای لێ دێت کە لە خێزانکێکی گەورە یان بەربابێکی گەورە سەر ژمێری خۆیان دەکەن دەبینن تاقە پیاوێکیان لە نێو ماوە هەموویان شەهید بوونە ، ئیتر بە چ دەست کەوتێك دڵ خۆش بکرێت ، یا خود چ میراتێك دابەش بکرێت ، لە کاتێکدا ئەمانە لەم بارو دۆخەدا دەبن ، گوێیان لێ دەبێت کە بەلاو نەهامەتیەکی لەو گەورەتر بەرۆکیان گرتووە ، کاتێ جار چی دێتەلایان و هاوار لێ دەکات ،دەجال لە دوایی خۆیان بەر بۆتە ناو مال و منداڵیان ، ئەوانیش هەر چیان پێیە هەر هەمووی فرێدەدەن و روو دەکەنەوە ماڵەوە ، دەسوار چاك لە پێش خۆیانەوە دەنێرن ، پێغەمبەری خوا ﷺ دەفەرموێت : (من زۆر چاك ناوی خۆیان و باوکیان و رەنگ و شێوەی ئەسپەکانیان دەزانم ، ئەوان لەم رۆژگارە دا چاکترین سواری سەر زەوین ، وە یا لە رۆژەدا لە چاکترین سواری سەر زەوین ..؟!

بەلی کەواتە ئەم جەنگە گەورەیە کاتێك هەلدەگیرسێت سیاسەت و دەولەت داری وەکو ئەم رۆژگارەی ئێستا نیە ، بە ناو ولاتە ئیسلامیەکان کە زۆر بەیان خۆیان بە بەگری کردن لە ئیسلام دادەنێن یان سیستەمی حوکرانیان ئیسلامیە و بانگە شەی ئیسلام پێ دەکەن ، لە کاتێك دا براکانیان لە ولاتانی تری ئیسلامی وەکو فەلەستین و سوریا و عێراق و ئێران و یەمەن و ئەفغانستان و چەندین ولاتی تریش موسلمانان تێدا دەچەوسێنەوە مافیان پێشەل دەکرێت و هەر رۆژەو بە بیانووی شتێك ولاتێك داگیر دەکەن ، ئەوانەی تریش سیاسەتی بێ دەنگیان هەلبژاردووە یان دەلێن : (کلاوی خۆمان دەگرین با با نەییات) بەلێ لەم رۆژگارەی ئێستا موسلمانان ئاگر باران دەکرین خوێنیا دەرژێت کەسێك یان دەولەتێك نیە ، وەلامی هەبێت بۆ رۆژئاوایەکان مەبەستمان لە ولاتانی ئەمریکا و ئەوروپایە ، هەر ئەوان دەستیان بەسەر سیاسەتی هەموو جیهان داگرتووە ، ئابووری هەموو جیهان لە دەستی ئەوان دایە سیاسەتی برسی کردنی ولاتان پەیرەو دەکەن لەم سەردەمەدا ، هەر رۆژ و هەر سالێك ولاتێك یان کۆمەلێك یان چەند گروپێك و چەند کەسایەتییەك دەخەن لیستی سزاکانیان یان لیستی تیرۆرو ئەرهابەوە ، کەسێش نیە فزەیەك بکات ، بەناوی تیرۆرو ئەرهابەوە فیتنەی گەورەیان لەولاتان ناوەتەوە جاسوس و نۆکەری زۆریان کریوە بۆخۆیان بۆ ئەوەی ئاژاوەو فیتنە بنێنەوە لە ولاتانی ئیسلامی ، بەلێ کاتێك چەنگە گەورەکە دەست پێ دەکات لە سەرەتا دا بیانوویان هەیە بەوەی دەبێت دەولەتی خەلافەتی ئیسلامی کە بە پێشەوایەتی یان سەرکردایەتی (محمدی مهدی) چەند کەسێك لە موسلمانان رادەستی ئەوان بکە ئەوانیش بە بیانووی جیاجیا ئەو کەسانەیان دەوێت ، بەلام دەولەتی ئیسلامی یان دەولەتی خەلافەتی (محمدی مهدی) وەکو ئێستا نیە ، ئەوان بلێن چ یەکسەر بە قەسەیان بکات ، یان هەرچی بلێن قبولی بکات و رازی بێت بە داواکەی ئەوان !! وەکو ئەم سەردەمەی ئێستا زۆرە بەیان لە دەولەتە ئیسلامیەکان بۆنەتە جاسووس و نۆکەر و بەکرێ گرتەی ئەوان سەریان بۆ نیوی دەکەن و هەرچی ئەوان بەلێن جێ بەجێ دەکەن ، بەلام دەولەتی خەلافەت ئیسلام لە و کاتەی کە (محمدی مهدی) رابەرایەتی دەکات هەر گیز بەم شێوەیە نابێت کە ئێستا هەیە کەس ناوێری لە بەر رۆژئاواییەکان قسەیەکی خێر بکات، هەربۆیە (محمدی مهدی) بەرگری لە تاك بەتاکی هەموو موسلمانانی جیهان دەکات ، ئەگەر لە پێناوی ئەوەش جەنگی جیهانی هەلبگریسێنێت ، بەلام بەراستی سەر لە نوێ سەرخستنەوەی ئیسلام و رووبەروو بوونەوەی لە گەل کوفری جیهان بەتایبەتی ولاتانی رۆژئاوا وەکو ئەمریکا و ئەوروپا ، بێ گومان هەول و کۆشش و باجی خۆی دەوێت ، ئەویش ئەو هەول و کۆشش جیهادە لەسەر دەستی (محمدی مهدی) بەدی دێت ، هەر بۆیە نە موسلمانان بە ئاسانی شکۆمەندی و سەر بەرزی رابروویان بگێرنەوە ، ئەمەش بە هەو ل کۆششی سەرکردەیەکی دلسۆز و لە خوا ترس دەبێت ، وەکو سەرکردەکانی ئێستا بۆ پلە و پۆست کەمێك دەسەلات و مال سامان بەناوی رابەرایەتی موسلمانان دەکەن ، هەروەها ئەوەش ئاسان نیە کە سەرانی کوفری جیهان وەکو رۆژئاواییەکان دەست لە دەسەلات و جەبەروتی ئەم رۆژگارە هەلبگرن ، چونکە پێویستە بە جەنگێکی گەورەیە لە گەل کوفری جیهان ، هەروەها پێویستی بە سەرکردایەتی هەیە بۆ ئەم جەنگە ، ئەو سەرکردەش ئەوەبێت کە لە یەك چەتر هەموو موسلمانان کۆبکاتەوە ، لە ژێر یەك ئالای گەشاوەی (لا إله إلا الله) ڕیزەکانیان یەك بخات ،هەر بۆیە دەبێت موسلمانانباش بزانن کە ئەم جەنگە گەورەیان لە پێشە وە جەنگێکی یەکلا کەرەوەیە ، وە دەبێت دلنیابن کە جەنگی جیهانی سێ یەم لە نێوان کوفر ئیسلامدایە ، چونکە ئاماژەکان وا دەردەخەن کە جەنگی جیهانی سێیەم بەرێوەیە ، بەلێ ئەگەر ئەو راستیەش لە دلی موسلمانانی ئەم سەردەمە هێشتا نەگەیشتێتە پلەی (یقین) ئەوا بەدلنیایەوە دەلێن کە ئەوە راستیەکی بەلگە نەویستە یان حاشا هەلنەگر لە لایەن دارێژەران و نەخشە کێشەرانی سیاسەتی دەولەتە زلهێزەکانی کوفری جیهانی ، هەربۆیە بیرمەندەکانی دەولەتانی رۆژئاوایی وەیان ساسەت وانەکانیان و جوولەکەی ئیسرائیلی ئەم راستیە دەزانن پیلان و نەخشەیان هەیە.

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أَنَّ النَّبِيَّ صلَّى اللهُ عليه وسلَّم قال: سَمِعْتُمْ بمَدِينَةٍ جانِبٌ مِنْها في البَرِّ وجانِبٌ مِنْها في البَحْرِ؟ قالوا: نَعَمْ يا رَسولَ اللهِ، قالَ: لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يَغْزُوَها سَبْعُونَ أَلْفًا مِن بَنِي إسْحاقَ، فإذا جاؤُوها نَزَلُوا، فَلَمْ يُقاتِلُوا بسِلاحٍ ولَمْ يَرْمُوا بسَهْمٍ، قالوا: لا إلَهَ إلَّا اللهُ واللَّهُ أكْبَرُ، فَيَسْقُطُ أحَدُ جانِبَيْها -قالَ ثَوْرٌ: لا أعْلَمُهُ إلَّا قالَ: الذي في البَحْرِ- ثُمَّ يَقولوا الثَّانِيَةَ: لا إلَهَ إلَّا اللهُ واللَّهُ أكْبَرُ، فَيَسْقُطُ جانِبُها الآخَرُ، ثُمَّ يَقولوا الثَّالِثَةَ: لا إلَهَ إلَّا اللهُ واللَّهُ أكْبَرُ، فيُفَرَّجُ لهمْ، فَيَدْخُلُوها فَيَغْنَمُوا، فَبيْنَما هُمْ يَقْتَسِمُونَ المَغانِمَ، إذْ جاءَهُمُ الصَّرِيخُ، فقالَ: إنَّ الدَّجَّالَ قدْ خَرَجَ، فَيَتْرُكُونَ كُلَّ شيءٍ ويَرْجِعُونَ)). صحيح المسلم برقم (٢٩٢٠).

واتە : ئایا گوێتان یان ئەم شارەتان بیستووە کە لایەکی لە دەریادا و وە لایەکی تریشی لە ووشکانیدایە ..؟! ووتیان : بەلێ . ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، ئینجا فەرمووی : قیامەت هەلناسێت تاوەکو حەفتا هەزار کەس لە نەوەی ئیسحاق ئەو شارە داگیر نەکەن (مەبەست شاری قسطنطينية یان ئەستەبۆلە) کاتێك موسلمانەکان دێنە شارەکە دادەبەزن ، بەلام بە چەك شەر ناکەن ، وەهیچ تیرێکیش ناهاوێژن ، بەلکو دەلێن (لا إله إلا الله والله أكبر) ئەو کاتە یەکێك لەیەکی شارەکە دەکەوێتە ژێر دەستی موسلمانان ، (ثور) دەلێ : من نازانم تەنها پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەوەی لای دەریاکە ، پاشان دووەم جار دەلێن : (لا إله إلا الله والله أكبر) وە لایەکەی تریش دەکەوێتە ژێر دەستی موسلمانەکان پاشان جاری سێیەم دەلێن : (لا إله إلا الله والله أكبر) رێگاو دەرگایان بۆ دەکرێتەوە ، دەچنە ناو شارەکەوەو سەردەکەون و دەست کەوت یان غەنیمەتیان دەست دەکەوێت ، لە کاتێکدا ئەوان غەنیمەت دابەش دەکەن لە ناو خۆیاندا ، شەیتان هاوار دەکات دەلێت : دەجال دەرکەوت ، ئەوانیش هەموو شتێك بەجێ دەهێلن و دەگەرێنەوە ..؟!

رۆژگارێك دیت کەس نامێنی ئیلا دەگات بە ولاتی شام

بەلێ ولاتی شام ناوێکە کە ئەمرۆ پێ دەلێن : سوریا و دەروبەری وەکو ئوردن و لبنان فەلەستین ، ولاتی شام خاکی زۆر بەری پێغەمبەران بووە – علیه السلام – لە رابردوودا ، هەر بۆیە خەلکەکەیان لیهاتوو و بیرمەندو بەتواناو بەهێزن ، نموونەی ئەمرۆ کە دوو پالەوانی بیرمەندی تیا هەلکەوتووە وەکو (احمد شەرع) کە ناسراوە بە (ابو محمد جولانی)لە سوریا ، هەروەها (ابو عبیده)لە غەززە کە ووتە بیژی بزوتنەوەی حەماس هەموو جیهان بە دوانە سەر سام بوونە ، جا بۆیە ولاتی شام لە رووداوەکانی رۆژی کۆتایی گرنگی خۆی هەیە ، هەربۆیە زۆربەی رووداوەکان لەم شام سەر هەلدەدات ، وە پێغەمبەری خوا ﷺ لە چەندین فەرموودەدا باسی ولاتی شامی کردووە ، بەتایبەتی لە رووداوەکانی رۆژی کۆتایی دا ، چونکە شوێنی رووداوی (الملحمة الكبرى) جەنگە گەورەکەیە ، هەروەها شوێنی دابەزینی (عیسى کوری مەریم)ە ، زۆربەی ئەو رووداوانەی کە لە رۆژی کۆتایی روودەدەن لە ولاتی شام سەر هەلدەدا ، بۆ گرنگی زۆری هەیە ولاتی شام بۆ موسلمانانی جیهان .؟!

❖ لە (قرة بن إياس المزني) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إذا فسد أهلُ الشامِ فلا خيرَ فيكم : لا تزالُ طائفةٌ من أُمَّتِي منصورينَ لا يَضُرُّهُمْ من خَذَلَهُمْ حتى تقومَ الساعةُ)) سنن الترمذي برقم (٢١٩٢).

واتە : کاتێك خەلکی ولاتی شام خراپ بوون ئیتر خێری تێدا نامێنێ تێیدا دانیشن یان رووی تێ بکەن ، بەردەوام کۆمەلێ لە ئوممەتی من سەردەکەون بەسەر دوژمنانی ئایینی خوا ، ئەوەی دژیان بێ و بیەوێ زیانیان پێ بگا یان سەریان نەوی بکات ، ئەوا ناتوانێ و زیانیان پێ بگەیەنێت هەتا رۆژی قیامەت ..؟!

❖ لە (ابو الدرداء) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ فُسْطاطَ المسلمينَ يومَ المَلحَمةِ بالغوطةِ. إلى جانبِ مدينةٍ يقالُ لها: دِمَشقُ، من خيرِ مدائنِ الشامِ)) سنن ابو داود برقم (٤٢٩٨).

واتە : بنکە و خێوەتگەی موسلمانان لە رۆژی جەنگە گەورەکە دا لە (غوطة) دەبێت لە تەنیشت شارێکەوە کە پێی دەوترێت (دیمشق) کە یەکێکە لە چاکترین شارەکانی ولاتی شام ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمرو) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يأتي عليكُمْ زَمانٌ لا يَبْقَى مُؤْمِنٌ إِلَّا لَحِقَ بِالشَّامِ)) . ابن ابي شيبة في (المصنف) برقم (١٩٧٩١) ، ابن رجب في (فضائل شام) (١٨٨/٣).

واتە : سەردەمێکتان بەسەر دادێت هیچ ئیمانداریك نامێنێتەوە ئیلا دەبێت بگاتە ولاتی شام ..؟!

تێبینی : وەکو باسمان کرد لە پێش دا کە (محمدی مهدی) سەرجەمی موسلمانانی جیهان کۆدەکاتەوە لە ژێر فەرمانی ئەو دا ، وە لە ژێر یەك ئالا شەر دەکەن کە ئەوێش ئالا رەشەکەیە ، ئا لەو کاتەدا موسلمانان هەموو روو لە شام دەکەن بەرانبەر رۆمەکان دەبنەوە ویان بەرانبەر بە دەولەتانی کوفری جیهان ئەوانیش وەکو ئەمریکا و ئەوروپا ها پە یمانەکانی وەکو جوولەکەی ئیسرائیل ، دیارە ئەم جەنگە زۆر دژوار گەورەیە ، هەر بۆیە موسلمانان لە هەموو جیهان بۆ جیهاد کردن روو لە ولاتی شام دەکەن ، بە تایبەتی ئەو موسلمانانەی کە ئیمانیان دامەزراوە ، لە کۆتایی جەنگەدا موسلمانان سەرکەوتن بەدەست دەهێنن پاشان روودەکەن شاری (قسطنطينية) یان شاری ئەستەبۆل لە ولاتی تورکیا ئەویش ئازاد دەکەن بەلام بێ جەنگ کردن تەنها بە ووتی (لا إله إلا الله و أكبر) فتح دەکرێت ، لەو کاتەدا موسلمانان خەریکی دەست کەوت دابەش کردنە ، جار لێدەرێك جا لێدەدات دەلێت : دەججال هاتە مالەکانتان ئەوانیش غەنیمەتە کان یان دەست کەوتەکان بەجێ دەهێلین دەگەرێنەوە مالەکانیان ، هەر بۆیە وەکو باسمان کر رزگار کردنی شاری (قسطنطينية) یان شاری ئەستەبۆل لە دوایی جەنگە گەورەکە دێت ، ئەم جەنگە لە ولاتی شامە روودەدات ..؟!

رزگار كردنی (قسطنطینیة) ئەستەبۆڵ

بەڵێ لەدوایی (الملحة الكبرى) یان جەنگە گەورەكە ، پاشان موسلمانان شاری (قسطنطینیة) یان ئەستەبۆڵ كە دەوكەوێتە ولاتی توركیایی ئێستا ئەم شارە لە پێش هاتنی دەججال فتح دەكرێت، لە سەر دەستی موسلمانان بە پێشەوایەتی سەركردەی موسلمانان (محمدی مهدی) ، وە لە دوایی تەواو بوونی كوشتارە گەورەكە یان جەنگە گەورەكە لەو لاتی شام لە گەڵ رۆمەكان و دەولەتانی كوفری جیهان ، موسلمانان سەركەوتن بەدەست دەهێنن ، لەو كاتەدا روودەكەنە شاری (قسطنطینیة) ئەستەبۆڵ ی توركیا ئالەم كاتەدا (خوای گەورە) بەبێ جەنگ و كوشتار كردن فتحی دەكات ، وەكو باسمان كرد چەك و صلاحی ئەم رزگار كردن یان فتح كردنە ووتنی ووشەی (لا إله إلا الله والله أكبر) هەروەكو لەم فەرمووودەیەی (ابو هريره) كە پێشتر باسمان كردووە هاتووە ...؟!!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أنَّ النَّبيَّ صلَّى اللهُ عليه وسلَّم قال: سَمِعْتُمْ بمَدِينَةٍ جانِبٌ مِنْها في البَرِّ وجانِبٌ مِنْها في البَحْرِ؟ قالوا: نَعَمْ يا رَسولَ اللهِ، قالَ: لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يَغْزُوَها سَبْعُونَ ألْفًا مِن بَنِي إسْحاقَ، فإذا جاؤُوها نَزَلُوا، فَلَمْ يُقاتِلُوا بسِلاحٍ ولَمْ يَرْمُوا بسَهْمٍ، قالوا: لا إلَهَ إلَّا اللهُ واللهُ أكْبَرُ، فَيَسْقُطُ أحَدُ جانِبَيْها -قالَ ثَوْرٌ: لا أعْلَمُهُ إلَّا قالَ: الذي في البَحْرِ- ثُمَّ يَقولوا الثَّانِيَةَ: لا إلَهَ إلَّا اللهُ واللهُ أكْبَرُ، فَيَسْقُطُ جانِبُها الآخَرُ، ثُمَّ يَقولوا الثَّالِثَةَ: لا إلَهَ إلَّا اللهُ واللهُ أكْبَرُ، فيُفَرَّجُ لهمْ، فَيَدْخُلُوها فَيَغْنَمُوا، فَبيْنَما هُمْ يَقْتَسِمُونَ المَغانِمَ، إذْ جاءَهُمُ الصَّرِيخُ، فقالَ: إنَّ الدَّجَّالَ قدْ خَرَجَ، فَيَتْرُكُونَ كُلَّ شَيءٍ ويَرْجِعُونَ)). صحيح المسلم برقم (٢٩٢٠).

واتە : ئایا گوێتان یان ئەم شارەتان بیستووە كە لایەكی لە دەریادا و وە لایەكی تریشی لە ووشكانیدایە ..؟! ووتیان : بەلێ . ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، ئینجا فەرمووی : قیامەت هەلناسێت تاوەكو حەفتا هەزار كەس لە نەوەی ئیسحاق ئەو شارە داگیر نەكەن (مەبەست شاری قسطنطینیة یان ئەستەبۆلە) كاتێك موسلمانەكان دێنە شارەكە دادەبەزن ، بەلام بە چەك شەر ناكەن ، وەهیچ ترێكیش ناهاوێژن ، بەلكو دەلێن (لا إله إلا الله والله أكبر) ئەو كاتە یەكێك لەیەكی شارەكە دەكەوێتە ژێر دەستی موسلمانان ، (ثور) دەلێ : من نازانم تەنها پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەوەی لای دەریاكە ، پاشان دووەم جار دەلێن : (لا إله إلا الله والله أكبر) وە لایەكەی تریش دەكەوێتە ژێر دەستی موسلمانەكان پاشان جاری سێیەم دەلێن : (لا إله إلا الله والله أكبر) رێگاو دەرگایان بۆ دەكرێتەوە ، دەچنە ناو شارەكەوەو سەردەكەون و دەست كەوت یان غەنیمەتیان دەست دەكەوێت ، لە كاتێكدا ئەوان غەنیمەت دابەش دەكەن لە ناو خۆیاندا ، شەیتان هاوار دەكات دەلێت : دەججال دەركەوت ، ئەوانیش هەموو شتێك بەجێ دەهێلن و دەگەرێنەوە ..؟!

❖ لە (معاذ كوري جبل) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((عمرانُ بيتِ المقدسِ خرابُ يثربَ، و خرابُ يثربَ خروجُ المَلْحَمَةِ، و خروجُ المَلْحَمَةِ فتحُ القسطنطينيَّةِ، وفتحُ القسطنطينيَّةِ خروجُ الدجالِ)) . سنن ابو داود برقم (٤٢٩٤).

واتە : ئاوەدانی (بيت المقدس) نیشانەی كاول بوونی شاری مەدینەیە ، كاورل بوونی شاری مەدینەش پەرپابوونی جەنگ و كوشتارە گەورەكەیە ، بە رپابوونی جەنگ و كوشتارە گەورەكە كاتی گرتن و رزگاركردنی شاری (قسطنطینیة) یان (ئەستەبۆل) ، رزگاركردنی شاری (قسطنطینیة) یان (ئەستەبۆل)ش ، پەیدابوونی دەججالە ..؟!

❖ لە (ذو مخمر أو ذو مخبر (پیاوێك لە هاوەلانی پێغەمبەری خوا ﷺ) دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ستُصالِحونَ الرُّومَ صلحًا آمِنًا؛ فتَغزونَ أنتم وهُمْ عدُوًّا مِن ورائِكم؛ فتُنصَرون وتَغْنَمونَ وتَسْلمونَ، ثم ترجِعونَ حتَّى تَنزِلوا بمَرْجٍ ذي تُلولٍ، فيرفَعُ رجلٌ من أهلِ النصرانيَّةِ الصليبَ، فيقولُ: غلَبَ الصليبُ ؛ فيغضبُ رجلٌ مِنَ المسلِمينَ فيدُقُّه؛ فعِندَ ذلك تَغْدِرُ الرُّومُ وتجمَعُ للملحمةِ)). سنن ابو داود برقم (٤٢٩٢).

واتە : لەگەڵ رۆم رێك دەكەون و پە یمانی ئاشتی دەبەستن و لە یەكتر دلنیا دەبن و ، وە پێكەوە دەچن بەگژ دوژمنێكی هەر دوو لاتاندا ، سەر دەكەون بەسەریاندا ، ماڵ و سامانێكی زۆر دەگرن بە غەنیمەت و ، بە سەلامەتی دەگەرێنەوە ، لە پاشدا دەگەرێنەوە هەتا دەگەن مێرگێكی گرداوی ، پیاوێ لە خاچ پەرستەكان خاچی بەرزدەكاتەوە و دەلێت : خاچ سەركەوت ، پیاوێكی موسلمان لێ تووڕە دەبێت و خاچەكە ورد و خاش دەكات ، لە وكاتەدا رۆم پە یمانەكەی خۆیان دەشكێنن و كۆدەبنەوە بۆ چەنگ و كوشتارە گەورەكە موسلمانانیش پەلاماریان دەدەن ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((...ويَفْتَتِحُ الثُّلُثُ، لا يُفْتَنُونَ أبَدًا فَيَفْتَتِحُونَ قُسْطَنْطِينِيَّةَ، فَبيْنَما هُمْ يَقْتَسِمُونَ الغَنائِمَ، قدْ عَلَّقُوا سُيُوفَهُمْ بالزَّيْتُونِ، إذْ صاحَ فِيهِمِ الشَّيْطانُ: إنَّ المَسِيحَ قدْ خَلَفَكُمْ في أهْلِيكُمْ، فَيَخْرُجُونَ، وذلكَ باطِلٌ، فإذا جاؤُوا الشَّأْمَ خَرَجَ، فَبيْنَما هُمْ يُعِدُّونَ لِلْقِتالِ، يُسَوُّونَ الصُّفُوفَ، إذْ أُقِيمَتِ الصَّلاةُ، فَيَنْزِلُ عِيسَى ابنُ مَرْيَمَ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ، فأمَّهُمْ، فإذا رَآهُ عَدُوُّ اللهِ، ذابَ كما يَذُوبُ المِلْحُ في الماءِ، فلوْ تَرَكَهُ لانْذابَ حتَّى يَهْلِكَ، ولَكِنْ يَقْتُلُهُ اللهُ بيَدِهِ، فيُرِيهِمْ دَمَهُ في حَرْبَتِهِ)) . صحيح المسلم برقم (٢٨٩٧).

سێ یەكەكەی تریش سەردەكەون ، هەرگیز تووشی فیتنە نابن ، ئینجا شاری (قسطنطینیة)یان (ئەستبول) ئازاد دەكە یان فتح دەكەنەوە ، لە كاتێك دا كە خەریكی دابەش كردنی دەست كەوتی جەنگین ، كە شمشێرەكانیان بە دار زیتوونەوە هەلواسیووە ، شەیتان بە درۆ لە ناویاندا هاوار دەكات ،دەججال دوایی ئێوە چۆتە ناو مال مندال تان ، ئەوانیش دەردەچن كاتێ ئەوان سەرگەرمی خۆسازدان دەبن بۆ جەنگ ریزەكانیان رێك دەخەن قامەت دەكرێت بۆ نوێژ ، (عیسای كوری مەریم) – عليه السلام – دادەبەزێت ، پێش نوێژیان بۆ دەكات ، كاتێك دوژمنی خوا دەیبینێ دەتوێتەوە وەك چۆن خۆی لە ئاو دا دەتوێتەوە ، خۆ ئەگەر وازی لێ بهێنایە خۆی لە خۆیدا دەتوایەوە تاكو لە ناو دەچوو ، بەلام (خوای گەورە) بەدەستی ئەو دەیكوژێت ،خوێنەكەی بە رمەكەیەوە نیشانیان دەدات ..؟!

بەڵێ وەكو باسمان كرد رزگار كردنی (القسطنطينية) یان (ئەستەبۆل) ئەم شارە بە جەنگ كردن و چەك و صلاح رزگار ناكرێ بەلكو موسلمانان بە ووتنی ووشەی رستەی یان ووشەی (لا إله إلا الله والله أكبر) رزگار دەكرێت ، لەوانەشە هەر هەموو ئەوروپا فتح یان زرگار بكرێت لە دواى (الملحمة الكبرى) جەنگەورە كەی لە گەڵ رۆمەكان نەك تەنها شاری (القسطنطينية) یان (ئەستەبۆل

) چونکە رۆمەکان لەم جەنگە گەورەیە دا شکستێکی یەکجار گەورە دەخۆن ئەوەی لە ژێر دەستیان ماوەش هەمووی لە دەست دەدەن ، ئەمەش بە ووتنی ووشەی رستەی یان ووشەی (لا إله إلا الله والله أكبر) کە بەیەکجاری رۆژئاواییەکان یان دەولەتانی ئەوروپا ئەمریکا لە ناو دەچن ، ئەمەش دوای ئەو شکستەی کە لە جەنگە گەورە کە خواردیان ، هەر بۆیە پێغەمبەری خوا باسی ئەم شارە دەکات کە شاری (القسطنطينية) یان (ئەستەبۆل) دووبارە بێ جەنگ فتح دەکرێتەوە لە سەر دەستی موسلمانان بە سەرۆکایەتی پێشەوای ئیسلام (محمدی مهدی) سەرکەوتن بەدەست دێنێ ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أنَّ النَّبيَّ صلَّى اللَّهُ عليه وسلَّم قال: سَمِعْتُمْ بمَدِينَةٍ جانِبٌ مِنْها في البَرِّ وجانِبٌ مِنْها في البَحْرِ؟ قالوا: نَعَمْ يا رَسولَ اللَّهِ، قالَ: لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يَغْزُوَها سَبْعُونَ ألْفًا مِن بَنِي إسْحاقَ، فإذا جاؤُوها نَزَلُوا، فَلَمْ يُقاتِلُوا بسِلاحٍ ولَمْ يَرْمُوا بسَهْمٍ، قالوا: لا إلَهَ إلَّا اللَّهُ واللَّهُ أكْبَرُ، فَيَسْقُطُ أحَدُ جانِبَيْها -قالَ ثَوْرٌ: لا أعْلَمُهُ إلَّا قالَ: الذي في البَحْرِ- ثُمَّ يَقولوا الثَّانِيَةَ: لا إلَهَ إلَّا اللَّهُ واللَّهُ أكْبَرُ، فَيَسْقُطُ جانِبُها الآخَرُ، ثُمَّ يَقولوا الثَّالِثَةَ: لا إلَهَ إلَّا اللَّهُ واللَّهُ أكْبَرُ، فيُفَرَّجُ لهمْ، فَيَدْخُلُوها فَيَغْنَمُوا، فَبيْنَما هُمْ يَقْتَسِمُونَ المَغانِمَ، إذْ جاءَهُمُ الصَّرِيخُ، فقالَ: إنَّ الدَّجَّالَ قدْ خَرَجَ، فَيَتْرُكُونَ كُلَّ شَيءٍ ويَرْجِعُونَ)). صحيح المسلم برقم (٢٩٢٠). واتە : ئایا گوێتان یان ئەم شارەتان بیستووە کە لایەکی لە دەریادا و وە لایەکی تریشی لە ووشکانیدایە ..؟! ووتیان : بەلێ . ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، ئینجا فەرمووی : قیامەت هەلناسێت تاوەکو حەفتا هەزار کەس لە نەوەی ئیسحاق ئەو شارە داگیر نەکەن (مەبەست شاری قسطنطينية یان ئەستەبۆلە) کاتێك موسلمانەکان دێنە شارەکە دادەبەزن ، بەلام بە چەك شەر ناکەن ، وەهیچ تریکیش ناهاوێژن ، بەلکو دەلێن (لا إله إلا الله والله أكبر) ئەو کاتە یەکێك لەیەکی شارەکە دەکەوێتە ژێر دەستی موسلمانان ، (ثور) دەلێ : من نازانم تەنها پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەوەی لای دەریاکە ، پاشان دووەم جار دەلێن : (لا إله إلا الله والله أكبر) وە لایەکەی تریش دەکەوێتە ژێر دەستی موسلمانەکان پاشان جاری سێیەم دەلێن : (لا إله إلا الله والله أكبر) رێگاو دەرگایان بۆ دەکرێتەوە ، دەچنە ناو شارەکەوەو سەردەکەون و دەست کەوت یان غەنیمەتیان دەست دەکەوێت ، لە کاتێکدا ئەوان غەنیمەت دابەش دەکەن لە ناو خۆیاندا ، شەیتان هاوار دەکات دەلێت : دەججال دەرکەوت ، ئەوانیش هەموو شتێك بەجێ دەهێلن و دەگەرێنەوە ..؟!

تێبینی : هەندێك راو بۆچوون هەیە بۆ رزگار کردنی شاری (القسطنطينية) یان (ئەستەبۆل) ئەویش لەوانە (ابن كثير) – رەحمەتی خوا لێ بێت – دەلێت : ئە فەرموودەیە بەلگەیە لەسەر ئەوەی کەوا رۆمەکان لە ئاخر زەماندا موسلمانان دەبن وە لەوانەیە کە رزگار کردنی شاری (القسطنطينية) یان (ئەستەبۆل) لە سەر دەستی کۆمەلێك لەوان دا بێتەجێ هەروەك فەرموودە کە باسی کرد ، کەوا هێرشی بۆ دەکەن بە سوپایەکی حەفتا هەزار سەربازی کە لە (نەوەی إسحاق)بن واتە : (مەبەستی لە رۆمەکانە). وە ئەم فەرموودەشی کردۆتەبەلگە رۆمەکان مەدح کراون .

❖ لە (المستورد القريشي) – خوا لێ رازی بێت – لە لای (عمری کوری العاص) ووتی : گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بوو فەرمووی :

((تقومُ السَّاعةُ والرُّومُ أكثَرُ النَّاسِ)) فقال عمرٌو أبصِرْ ما تقولُ قال أقولُ لكَ ما سمِعْتُ مِن رسولِ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّم فقال عمرُو بنُ العاصِ لئنْ قُلْتَ ذلكَ إنَّ فيهم لَخِصالًا أربعًا إنَّهم لَأسرَعُ النَّاسِ كَرَّةً بعدَ فَرَّةٍ وإنَّهم لَخيرُ النَّاسِ لِمسكينٍ وفقيرٍ وضعيفٍ وإنَّهم لَأحلَمُ النَّاسِ عندَ فتنةٍ والرَّابعةُ حَسنةٌ جميلةٌ أنَّهم أمنَعُ النَّاسِ مِن ظُلمِ المُلوكِ)) .صحيح المسلم برقم (٢٨٩٨).

واتە : ((کاتێك قیامەت هەلدەستێت رۆمەکان لە هەموو خەلك زیترن)) (عمری کوری العاص) پێی ووت : جوان سەیر کە کەچی دەلێت : ووتی ئەوە دەلێم کە گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بووە ، جا (عمری کوری العاص) ووتی : ئەمەشت ووت ئەوان چوار خەسلەتیان یان صیفاتیان هەیە :

- ئەوان لە هەموو کەس خێراترن لە ئارەزوومەندیتی شەر کردن پاش هەلاتنیان زوو خۆیان رێك دەخەنەوە .
- ئەوان لە هەموو خەلك چاکترن بۆ هەژارو نەدارو لاوازان .
- ئەوان لە هەموو کەس نەرمترن لە کاتی ئاژاوەو فیتنەدا .
- وە چوارەمیان شتێکی چاکە ، ئەوانە لە هەموو کەس زیاتر رێگری دەکەن یان ناهێلن پاشاو سەرکردەکانیان زولم ستەم بکەن ..؟!

تێبینی : منیش دەلێم : بەلگەی ئەوەی کە رۆمەکان موسلمانان دەبن لە پێش هاتنی رۆژی کۆتایی ئەم فەرموودەیە کە (ابو هريره) ریوایەتی کردووە لەم صحيح مسلم دا هاتووە ...

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يَنْزِلَ الرُّومُ بالأعْماقِ، أوْ بدابِقٍ، فَيَخْرُجُ إليهِم جَيْشٌ مِنَ المَدِينَةِ، مِن خِيارِ أهْلِ الأرْضِ يَومَئذٍ، فإذا تَصافُّوا، قالتِ الرُّومُ: خَلُّوا بيْنَنا وبيْنَ الَّذِينَ سَبَوْا مِنَّا نُقاتِلْهُمْ، فيَقولُ المُسْلِمُونَ: لا، واللَّهِ لا نُخَلِّي بيْنَكُمْ وبيْنَ إخْوانِنا، فيُقاتِلُونَهُمْ، فَيَنْهَزِمُ ثُلُثٌ لا يَتُوبُ اللَّهُ عليهم أبَدًا، ويُقْتَلُ ثُلُثُهُمْ، أفْضَلُ الشُّهَداءِ عِنْدَ اللهِ، ويَفْتَتِحُ الثُّلُثُ، لا يُفْتَنُونَ أبَدًا فَيَفْتَتِحُونَ قُسْطَنْطِينِيَّةَ، فَبيْنَما هُمْ يَقْتَسِمُونَ الغَنائِمَ، قدْ عَلَّقُوا سُيُوفَهُمْ بالزَّيْتُونِ، إذْ صاحَ فِيهِمِ الشَّيْطانُ: إنَّ المَسِيحَ قدْ خَلَفَكُمْ في أهْلِيكُمْ، فَيَخْرُجُونَ، وذلكَ باطِلٌ، فإذا جاؤُوا الشَّأْمَ خَرَجَ، فَبيْنَما هُمْ يُعِدُّونَ لِلْقِتالِ، يُسَوُّونَ الصُّفُوفَ، إذْ أُقِيمَتِ الصَّلاةُ، فَيَنْزِلُ عِيسَى ابنُ مَرْيَمَ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، فأمَّهُمْ، فإذا رَآهُ عَدُوُّ اللهِ، ذابَ كما يَذُوبُ المِلْحُ في الماءِ، فلوْ تَرَكَهُ لانْذابَ حتَّى يَهْلِكَ، ولَكِنْ يَقْتُلُهُ اللَّهُ بيَدِهِ، فيُرِيهِمْ دَمَهُ في حَرْبَتِهِ)) . صحيح المسلم برقم (٢٨٩٧).

واتە : قیامەت هەلناسێت تاوەکو رۆمەکان لە (أعماق) یا (دابق) دادەبەزن ، ئینجا سوپایەکیان لە شاری مەدینە بۆ دەردەچێت کە لە چاکترین دانیشتوانی سەر زەوین لەم رۆژگارەدا ،کاتێ صەفەکانی ریز دەکەن ، ئینجا رۆمەکان دەلێن : وازمان لێبێنن با بجەنگین لە گەل ئەوانەی کە لە ئێمە بوون و بەدیل گیران (موسلمانان بوون و ئێستا هاتوون دەجەنگن لە گەلمان) موسلمانەکان دەلێن : نە بەخوا وازتان لێناهێنین بجەنگن لە گەل برا کانمان ، ئینجا دەجەنگن لە گەلیان سێ یەکیان لە جەنگەکە هەلدێ یان رادەکا ،(مەبەست لێ سوپایی موسلمانانە) (خوای گەورە) تۆبەیان لێ قبول ناکات ، سێ یەکیشیان دەکوژرێن لە چاکترین شەهیدانن لە لای (خوای گەورە) ، سێ یەکەکەی تریش سەردەکەون ، هەرگیز تووشی فیتنە نابن ، ئینجا شاری (قسطنطينية)یان (ئەستبول) ئازاد دەکە یان فتح دەکەنەوە ، لە کاتێك دا کە خەریکی دابەش کردنی دەست کەوتی جەنگین ، کە شمشێرەکانیان بە دار زیتوونەوە هەلواسیووە ، شەیتان بە درۆ لە ناویاندا هاوار دەکات ،دەججال دوایی ئێوە چۆتە ناو مال مندال تان ، ئەوانیش دەردەچن کاتێ ئەوان سەرگەرمی خۆسازدان دەبن بۆ جەنگ ریزەکانیان رێك دەخەن قامەت دەکرێت بۆ نوێژ ، (عیسای کوری مەریم) – علیه السلام – دادەبەزێت ، پێش نوێژیان بۆ دەکات ، کاتێك دوژمنی خوا دەیبینێ دەتوێتەوە وەك چۆن خۆی لە ئاو دا دەتوێتەوە ، خۆ ئەگەر وازی لێ بهێنایە خۆی لە خۆیدا دەتوایەوە تاکو لە ناو دەچوو ، بەلام (خوای گەورە) بەدەستی ئەو دەیکوژێت ،خوێنەکەی بە رمەکەیەوە نیشانیان دەدات ..؟!

هاتنی ئەو سوپایەی ئاڵا ڕەشەکە لە ڕۆژهەڵاتەوە کە دەگات بە (محمدی مهدی)

بەڵێ هەروەك پێشتر باسمان کرد کە لە فەرموودەی (ثوبان) هاتووە لە پێغەمبەری خوا ﷺ دەگێریتەوە باس لەو لشکرە یان سوپایە دەکات کە لە ڕۆژهەڵاتەوە دەگات بە (محمدی مهدی) ...

❖ لە (ثوبان موالی پێغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لێ ڕازی بێت – دە گێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يقتتلُ عند كنزِكم ثلاثةٌ كلُّهم ابنُ خليفةٍ ثمَّ لا يصيرُ إلى واحدٍ منهم، ثمَّ تطلُعُ الراياتُ السودُ من قِبَلِ المشرقِ فيقتلونَكم قتلًا لم يُقتَلهُ قومٌ، فإذا رأيتموهُ فبايِعوهُ ولو حبوًا على الثلجِ، فإنهُ خليفةُ اللهِ المهديُّ)) . اخرجه ابن ماجه برقم (٤٠٨٤).

واتە : لە لای گە نجینەکانتان سێ سەرکردە جەنگ دەکەن یان کوشتار دەکەن ، کە هەر یەکێکیان کوری خەلیفەیەکن ، یان کوری پاشایەکن ، پاشان نابێتە هی هیچ کام لەوان ، دواتر کۆمەلی ئاڵا ڕەشەکان لە ڕۆژهەڵاتەوە دەر دەکەون ، جا بە جۆرێك جەنگتان لە گەل دەکەن کە هیچ گەلێك بەو جۆرە شەری لەگەل نەکراوە ، ئینجا فەرمووی : جا هەر کاتێك بینیتانن پە یمانیان یان بەیعەتیان پێ بدەن ، خۆ ئەگەر بێتوو بە گاگۆلکی لەسەر بەفر بچن بۆ لایان ، چونکە بەراستی ئەوە (مهدییە کە خەلیفەی خوایە ..؟!

هەروەها لە ریوایەتێکی ترەوە کە هەر لە (ثوبان) هاتووە بۆمان دەگێڕێتەوە ، باس لە ناوچەی خۆراسانەوە دەکات ، بێ گومان خۆراسان لە ڕۆژهەڵاتەوەیە ، ئەوا خۆتانی بگەنی ...

❖ لە (ثوبان موالی پێغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لێ ڕازی بێت – دە گێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إذا رأيتُم [الرَّاياتِ] السُّودَ قد أقبلتْ من خُراسانَ فأْتُوها ولو حبوًا على الثلجِ فإنَّ فيها خليفةُ [اللهِ] المهديُّ)) . ابن ماجه برقم (٤٠٨٤) ، اخرجه أحمد برقم (٢٢٤٤١) ، ابن القيم في (المنار المنيف) (١١٥) ، ابو نعيم في (الفتن) (٨٩٦) باختلاف يسير .

واتە : هەر کاتێك ئاڵا ڕەشەکانتان بینی لە خۆراسانەوە هاتن ئەوا خۆتانی بگەیەنێ ئەگەر بە سەر بەفریشدا خۆتان خشاندووە ، چونکە خەلیفە مهدیان لەگەل دایە ..؟!

تێبینی : ووتمان کە (محمدی مهدی) خەلکی شاری مەدینەیە هەلدێی لەم شارە رادەکات بۆ شاری مککە لەوێدا پە یمان و بەیعەتی دەدەنێ ، بەلام دیارە (محمدی مهدی) پێشتر لەگەل ئەو سوپایە ئاڵا ڕەشە پەیوەندی هەبووە ، وا دیارە لە شاری مەدینە لە لایەن بەپرسەکان و دەسەهەلاتدارانی ئەم شارە دوا کرا بووە بۆیە رای کردووە بۆ شاری مککە ، جا لێرە دە شتێك روون دەبێتەوە هۆکاری داواکراوی چی بووە ..؟! لە لایەن بەرپرسانی شاری مەدینە ، بۆ چوونی من ئەوەیە لەوانیە پێشتر پەیوەندی بە کۆمەلە موسلمانەوە کردبێت کە خاوەنی ئاڵا ڕەشەکەن لە ڕۆژهەلاتەوە ، پەیوەندیەکەش لە سەر جیهاد و تێکۆشان بووە ، لەوانەش پێش هاتنی ئاڵا ڕەشەکە لە ڕۆژ هەڵاتەوە ئەو سەفەر یان گشتی کردبێت بۆ جیهاد کردن لە کۆمەلە موسلمانەوە ، هەروەك سالانی رابردوو خەلکێکی زۆر لە عەرەبەکان بۆ جیهاد کردن هجرتیان کرد بۆ ئەفغانستان لە دژی یەکێتی سوفیەت و لە دژی ئەمریکا جیهادیان کرد ،ئەوانە ناو نرا عەرەبە ئەفغانستانیەکان ، لەوانەش (محمدی مهدی) بۆ جیهاد کردن پێشت هجرتی کردبێت بۆ ڕۆژهەڵاتەوە بۆ لای ئەو کۆمەلەی کە خاوەنی ئاڵا ڕەشەکەن ،(خوا گەورە) زاناترە ..؟؟! چونکە ولاتی خۆراسان ناوچەیەکی بەرفراوانە کە بەشێك لە سەروی ڕۆژهەلاتی ئێرانەوەیە نیوە سەرووی ئەفغانستان و بەشێکی زۆر لە ناوچەکانی باشوری یەکێتی سۆفیەتی جاران دەگرێتەوە ، وە بە ناو بانگترین ئەو شارانەش کە دەکەوێتە ئەو هەرێمانەوە (نیسابور ، هرات ، مرو ، بلخ ، تالقان ، نسائی ، ابیورت ، سرخس ...) بەلگەیەکێی تریش لە (ابو هریرە)وە ریوایەتی کردووە کە لە جەنگە گەورە دا کۆمەلێك دەجەنگن و جیهاد دەکەن لە گەل رۆمەکان ئەوانەن کە لە عەرەبەکان نین ، بەلکو غەیرە عەرەبن ، ئەوانە لە خانەدان ترین و رێزدارترینی عەرەبن سوارچاکترین (خوای گەورە) ئەم ئایینەیان پێ سەردەخات.

❖ لە (ابو هريرە) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إذا وقعتِ الملاحِمَ، بعثَ اللهُ بعثًا منَ الموالي، هم أكرَمُ العربِ فَرَسًا، وأجودُهُ سلاحًا، يؤيِّدُ اللهُ بِهِمُ الدِّينَ)) سنن ابن ماجه برقم (٩٠٤٠)

واتە : هەر کات جەنگە گەورەکە بەرپابوو (خوای گەورە) کۆمەلێك دەنێرێت لەو موسلمانانەی کە عەرەب نین ، لە خانەدانترین و رێزدار ترینی عەرەبن سوارچاکتر و چەکیان نایابە ترە ، (خوای گەورە) ئەم ئایینەیان پێ سەر دەخات ..؟!

تێبینی : لەم فەرموودەدا بۆ مان دەردەکەوێت کە لە پێش هاتنی (محمدی مهدی) سوپایەکی ئیسلام بە هێز و بە توانا لە ناوچەکانی ڕۆژهەڵاتدا ، دادەمەزرێت بە تایبەتی لە خۆراسان کە ناوچەیەکی شاخاوی بە فراوان و سەختە و بەفری زۆر لێ دەبارێت ، وە لەکاتی ئاشکرابوونی (محمدی مهدی) ئەو لشکرە یان ئەو سوپایە بەرەو ئەم ناوچانە دەکشێن دەردەکەوێت کە کۆمەلێکن لە شەرو جیهاد کردندا وێنەو نموونەیان نیە ، وەکو ئەوەی پێویستە لێرەدا سەرنجێك بدەین کە لەم سەردەمەدا لە کاتێکدا کە هەموو کوفری جیهان یەك دەست و یەك هەلوێست لە سەر ئیسلام یان لە ئاستی رووبەروو بوونەوەی جیهادی ئیسلامیدا و سەرکردە و لایەنە ئیسلامیەکان لە هەموو لایەکەوە گەمارۆدراون وەیان بێ دەنگیان هەلبژاردوە ،وە تەنگیان پێ هەلچنراوە ، هەر بۆیە لە م سەردەمەدا رۆمەکان یان رۆژ ئاواییەکان زۆر گرنگی بە و ناوچانەدەدن کە لە فەرموودەکە ئاماژەی پێکراوە ، چونکە ترسیان هەیە ئەم جیهاد لەم ناوچانەدا دووبارە سەر هەلبداتەوە ، هەلبەتە هێزێکی زۆر کۆدەکەنەوە لەم ناوچانەدا ، ئەوەی ئەمرۆ ئەمریکا باسی دەکات دووبارە هێزێکی زۆری خۆی بباتە سنوورەکانی ئەفغانستان بنکەی (بغرام) لە سنووری نێوان ئەفغانستان چین دایە..؟!

(ابن کثیر) – رەحمەتی خوای لێ بێت – لە کتێبی (نهایە الفتن واملاحم) ، دەربارەی پشتیوانی ئەو کۆمەلە بۆ (محمدی مهدی)، دەڵێت : (محمدی مهدی) بە کەسانێك لە خەلکی ڕۆژهەڵات پشتیوانی دەکرێت و سەری دەخەن ، وە ئەو کۆمەلە دەسەلاتی بۆ دادەمەزرێنن ، کە ئەویش بۆ شاکێك هەیبەتی پێوە دیارە ، چونکە ئالاکەی پێغەمبەریش ﷺ ڕەش بوو پێ دەووترا : (العقاب) واتە : (شاهۆ) . (نهایە الفتن واملاحم) (١/٢٠-٣٠)

دەولەتی ئیسرائیل رۆلی جوولەکە لە (الملحمەت الکبری) جەنگە گەورەکە

بەلیّ بیّ گومان جەنگی جیهانی سێیەم لە نێوان موسلمانان و کوفری جیهانی دا ، ئەگەر ئەم راستیەش لە دلیّ موسلمانان ئەم سەردەمە هێشتا نەگەشیتبێتە پلەی دلینایی یان (یقن) ئەوا بە دلنیاییەوە دەلێن کە ئەوە راستیەکی بەلگە نەویستە لە لایەن داریژەران و نەخشە کێشەرانی جوولەکە یە بە نەخشەی (داود)ناو دەبرێت ، هەروەها سەرانی کوفری جیهان کە هاوپە یمانی جوولەکەن وەکو ئەمریکا و ئەوروپا یان رۆژ ئاواییەکان ئەمە نەخشەیەکی سیاسیە کە دەولەتە زلهێزەکانی کوفری جیهانی کێشاویانە ، بۆنموونە (ولیام غایکار)سیاسەت مەداری رۆئاوایی ، کە لە کۆتایی سالەکانی پەنجاکاندا لە کتێبی (احجار علی رقعە الشترنج) نووسیویەتی پاش ئەوەی کە بە بەلگەوە دەیسەلمێنێت کە هەر دوو جەنگی جیهانی یەکەم جەنگی جیهانی دووەم بەدەستی سەرمایەدارانی جوولەکە پلان و نەخشە کێشانی جوولەکەی زایۆنیزمی جیهان هەلگیرسا ، ئەوە پیاوە سیاسەت مەدەرە ، کە دێتە سەر باسی جەنگی جیهانی سێیەم دەلێت : دێنە سەر سێیەمی جەنگی جیهانی داهاتوو ئەم جەنگەشیان وا نەخشەی بۆ کێشراوە کە لە ئاکامی ئەو ململانیّ یەدا روو بدات کە سەرانی پیلان گێری زایۆنیزمی یان جوولەکەی جیهان لە نێوان زایۆنیزمی یان جوولەکەی سیاسی و جیهانی ئیسلامی دا بەرپا دەکەن). (احجار علی رقعة الشطرنج) ولیام غاي کار) ص ٢٠ ، هەروەها ئەم سیاسەت مەدارە (ولیام غایکار) ئەمەش باس دەکات کە لەکۆتایی دەولەتێکی جوولەکە دروست دەبێت پایتەختەکەشی (قدس) هەر بۆیە لەم یەك دوو سالەی رابردوودا سەرۆکی ئەمریکا (تەرمپ) شاری (قدس) کردە پایتەختی ئیسرائیل ، بەلیّ ئەو جەنگە جیهانی یە سێیەم کە جاوەروان کراوە لە لایان کوفری جیهانی وەکو جوولەکەی زایۆنیزم وەیان گاورەکان ئەمریکا و ئەوروپا ، بیّ گومان ئەوان وەکو باوەرێکی ئایینی خۆیان لە کتێبەکانیان هاتووە ، ئەم جەنگەش بە جەنگی (هرمجدون) ناوی دەبن ، ئەم جەنگەش پێشیان وایە کە کۆرەپانی ئەم جەنگە لە رۆژهەلاتی ناوەراست بە تایبەتی لە ولاتی شام وەکو (سوریا لبنان و فەلەستین) بەرپا دەبێت ، لە جەند سالەی دوایشدا دەیان کتێبان لەو بارەیەوە نووسیوە ، بۆنموونە : ژنە نووسەری ئەمریکی بەناوی (جریس هالسل) لە کتێبی (النبوة والسیاسة) دەلێت : (ئێمە وەکو گاورەکان باوەرمان وایە کە مێژووی مرۆڤایەتی بە جەنگێك کۆتایی دێت ، کە پیّ ی دەوترێت (هرمجدون) ئەم جەنگەش گەرانەوەی (مسیح) ی چاوەروانکراو کۆتایی دێت ، کە لە گەرانەوەیەکدا حوکمی هەموو زیندوو و مردووەکان وەك یەك دەکات) . (النبوة والسیاسة) جریس هالسل ص ١٩ ، هەروەکو چۆن جوولەکە ئەم بیرو باوەرەی لە (تەورات) وەرگرتووە ، ئاواش گاورەکان ئەم بیرو باوەرەیان لە (ئینجیل) وەرگرتووە ، هەروەکو لە (سفر الرؤیا / ١٦-١٦) دا هاتووە دەلێت : (رووحە شەیتانەکان لە شکرەکانی جیهانیان هەر هەموو لە شوێنێکدا کۆ کردەوە کە پیّ دەوترێت (هرمجدون) . الإنجیل (سفر الرؤیا / ١٦-١٦) ، بیّ گومان ئەم بیرو باوەرە یان ئەم قناعەتەش نەك هەر تەنها لە بیرو باوەری خەلکی سادەو پیاوە ئایینەکانی جوولەکەو گاورەکاندا بوونی هەیە ، بەلکو لە لایەن دەسەلاتدارانی ئەمریکا یان سیاسەت مەدارانی جیهانیش بوونی هەیە ، ئەوتا خاوەنی کتێبی (البعد الدیني في السیاسة الأمریکیة) دەلێت : (حەوت سەر کردەکانی ئەمریکا باوەریان بە جەنگی (هرمجدون) هەیە) . (الوعد الحق والوعد المفتری) ص٣١. لەم بارەیەشەوە سەرۆکێکی پێشووتری ئەمریکا بەناوی (رونالد ریغان) دەلێت : (خەلکی ئەم جیلەی ئێستا ئەو خەلکە کە جەنگی (هرمجدون) دەبینن) . (النبوة والسیاسة) ص٦٦. بەلیّ بیّ گومان لە لای گاورو جوولەکە جەنگی (هرمجدون) واتە : (الملحمەت الکبری) جەنگە گەورەکە ..؟!

تێبینی : لەوانەیە خوێنەر پرسیار بکات و بلێت : ئەی باشە ئەو قەوارەی زایۆنیزم یان صهیۆنی جوولەکە کە ئێستا دەولەتی ئیسرائیل پێك هێناوە لە پاش ئەو جەنگە گەورەیە لە نێوان سوپایی ئیسلامی و کوفری جیهان وەکو ئەمریکا ئەوروپا ها پە یمانەکانی لە دوای شکست هێنانیان لە گەل موسلمانان و سەرکەوتنی موسلمانان لە م جەنگە گەورەیەدا ، دەولەتی ئیسرائیل چی بەسەر دێت ..؟! وەیان خۆ دەولەتی ئیسرائیل بیّ پشت پەنایی کوفر دەمێنێتەوە ..؟!

وەلام / بەلیّ بۆ وەلامی ئەم پرسیارەش دەلێن : (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿وَقَضَيْنَآ إِلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ فِى ٱلْكِتَٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِى ٱلْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ۝٤ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ أُولَىٰهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا۟ خِلَٰلَ ٱلدِّيَارِ ۚ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ۝٥ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ ٱلْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَٰكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَٰكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ۝٦ إِنْ أَحْسَنتُمْ أَحْسَنتُمْ لِأَنفُسِكُمْ ۖ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا ۚ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ ٱلْءَاخِرَةِ لِيَسُۥٓـُٔوا۟ وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا۟ ٱلْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا۟ مَا عَلَوْا۟ تَتْبِيرًا ۝٧﴾ [الإسراء : ٤ - ٧]

واتە : {تاوان کردن هۆکارە بۆ تێکشکاندن} [وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ] لەو کتابەدا کە تەوراتە هەواڵمان بە بەنی ئیسرائیل داوەو پێمان ڕاگەیاندوون و بڕیارمان داوە کە ئێوە لەسەر زەویدا مەبەست پێی (بیت المقدس)ە لەو شوێنەدا دوو جار خراپە ئەکەن و ئاشووب ئەگێڕن [وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا (٤)] وە بەسەر خەڵکدا زاڵ ئەبن بە زوڵم و ستەم و سنوور بەزاندن..؟! [فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا] کاتێك کاتی یەکەم ئاشووب و خراپەکاریتان دێت لەو دووانەی کە باس کرا [بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ] بەندەگەلێکی خۆمان ئەنێرینە سەرتان کە خاوەن هێزو توانایەکی زۆرن وە زاڵ ئەبن بەسەرتاندا، وە بەسەر وڵاتاندا ئەگەڕێن و کوشتارتان ئەکەن و دێن و ئەڕۆن و لەکەس ناترسێن، کە وتراوە (جالوت) بووە، یان (سەنحاریب)ی پاشای موصڵ بووە، یان (بوختنەصر)ی پاشای بابل بووە [وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا (٥)] وە ئەویش بەڵێنێکەو ڕووئەدات و هیچ گومانێکی تیا نیە..؟! {تەوبە کردنو گەڕانەوە بۆ لای خوا هۆکارە بۆ سەرکەوتن بەسەر دوژمندا} [ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ] دوای ئەوەی کە ئێوە تەوبە ئەکەن و بۆ لای خوای گەورە ئەگەڕێنەوە زاڵتان دەکەین بەسەریاندا [وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ] وە دوای ئەوەی کە ماڵ و منداڵتان نامێنێ دیسانەوە پشتیوانیتان ئەکەین و ماڵ و منداڵتان پێ ئەبەخشین [وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا (٦)] وە ژمارەشتان زیاتر ئەکەین لە دوژمنەکەتان بۆ ئەوەی کە جەنگیان لەگەڵدا بکەن..؟! [إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ] ئەگەر چاکە بکەن ئەوە پاداشتی چاکەکە بۆ خۆتان ئەگەڕێتەوە [وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا] وە ئەگەر خراپەش بکەن ئەوا زەرەرو زیان و تاوانی خراپەکە هەر بۆ خۆتان ئەگەڕێتەوە [فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ] وە کاتێك کە دەست دەکەنەوە بە خراپە بەڵێنی دووەم جار دێت و دیسان دوژمن بەسەرتاندا زاڵ ئەبێتەوە تا شێوازی تێکشکاندن بە رووتانەوە دیار بێت [وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ] وە بۆ ئەوەی بێنەوە ناو مزگەوتی قودس و داگیری بکەن هەروەکو جاری یەکەم هاتن و داگیریان کرد [وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا (٧)] وە بۆ ئەوەی هەموو شتێك وێران بکەن و تێکی بدەن و زاڵ بن بەسەرتاندا..؟

بەلیّ لە قەدەری جوولەکەدا (خوای گەورە) نووسیەتی کە دووجار بواریان بۆ دەرخسێت لە زەوی (فەلەستین) یان (بیت مقدس) حوکم فەرمانرەوایەتی بگرنە دەست وە مەزگەوتی (بیت مقدس) بکەوێتە دەستیان ، وە جاری یەکەم لە دوایی وەفاتی پێغەمبەر سلیمان – علیە السلام - ئا لەو ماوەیەی کە دەسەلاتیان گرتە دەست هەرچی (خوای گەورە) پیّ ناخۆشە لە خرا پەکاری گەندەلی فسادی سەر زەوی کردنیان ، بە جۆرێك گالتەو گە پیان بە شەریعەتی (خوای گەورە) دەکرد ، وە دەیان و چەندین پێغەمبەری خوایان کوشت و سەربری ، تاکو (خوای گەورە) رق کینەو توورەیی خۆی رشت بەسەریاندا و سوپایەکی (نبو خزنصری) لە سەدەیی (٥) پێش زایینی ناردە سەریان و تەخت تاراج و فەرمانرەوایی لەبن دەرهێنان و زیاتر لە (٥٠٠) پێنج سەد هەزار کەسی لیّ کوشتن ، ئەوەشی کە ماوە بە کۆت زنجیر کراوەی رەوانەی شاری (بابل) کردن کە ئێستا شارێکە لە عێراق ، بە جۆرێك بۆ ماوەی نزیکەی دوو سەدە خۆیان و نەوەکانیان لە شارەدا دەست بەسەر بوون ، وە لەو کاتەوە هەتا ئەم سەدەیە جوولەکە پەرتەوازە و ئاوەرەی ولاتان بوون ، ئەمە خۆ دیارە لە سالانی ٤٨ عێراقیان بە جیّ هێشت روویان کردەوە فەلەستین یان دەولەتی ئیسرائیلیان دامەزراند، بەلیّ تاکو ناوەراستی ئەم سەدەیەی کە ئێستا تێداینە بەشی دووەمی ئەم قەدەرە خوای یە هاتەدیّ بۆ جاری دووەم لە خاکی (فەلەستین) و (بیت مقدس) دووبارە دەسەلات فەرمانرەوایان گرتەوە ، بەلام جوولەکەی ستەمکار هەر تەمیّ نەبووە .؟! بیّ گومان وەکو ئەوەی کە ئێستا هەموو جیهان سەیری جوولەکە دەکات یان سەیری ئیسرائیلی صهیۆنی دەکات ، دووبارە دەستیان کردەوە بە خرا پەکاری بەلام ئە مجارەیان خرا پەکاریەکانی جوولەکە بیّ وێنەیە زۆر ستەمکارانە پەلاماری خەلکی فەلەستینی موسلمان دەکەن ، شاری (غەززە) یان بە یەکجاری بە هەموو خەلکەکەشیەوە بە بەرچاوی هەموو جیهان وێران و خابوور کرد ، وە خوێنی هەزاران لە ژن و مندالیان رشت بە بەرچاوی جیهان ...؟!

بەلیٚ هەر رۆژەو پەلاماری ولاتێكی ئیسلامی دەدەن بە سەرۆكایەتی (بنیامین نتانیاهۆ) ، هەربۆیە جوولەكە رق كینەی زیاتر لە دوو هەزار سال بەرابنەر بە موسلمانان لە خۆ گرتووە ،ئەواتا پیلان گێری و نەخشە كێشانیان تەواو نابیٚ لە رۆژهەلاتی ناوەراست ، جارێك نەخشەی داود زیندوو دەكەنەوە ، جارێك لە گەل دۆستەكانیان ێ سیاسەتی دەولەتی ئیبراهیمی زیندوو دەكەنەوە ، نەك ئایینی ئیبراهیمی – علیە السلام – چونكە ئایینی ئیبراهیمی ئایینی ئیسلام ، ئەوان بە مەستیانە نەخشەی ئیبراهیمە نەك ئایینی ئیبراهیم ، بۆ ئەوەی دوو بارەی ئیپراتۆریەتی جوولەكە دروست بكەنەوە لە سەرانسەری جیهادا ، ببەنە بە خاوەنی جیهان ئەو نەتەوە ئایینانەی تریش ببەنە خزمەتكاری جوولەكە ، خۆی ئەم جیهانە بسورێنی ، تارادەیەك هەر واشە لەم سەردەمەدا چونكە ئەو جەمسەری رۆژئاواییەكانی بەدەستەوەیە لەرێگەی دەست بەسەر داگرتنی ئابووری جیهان ، یان دەست بە سەر داگرتنی سیاسەتی نێو دەولەتی ، هەربۆیە بە ناو ئە نجوومەنی ئاسایشی نێو دەولەتی هیچ بریارێك لە دژی جوولەكە دەرناكات ، ئەوە چەندە سال بە ئاگر وئاسن چەكی مووشەكی پێش كەوتوو كەوتۆتە گیانی موسلمانان غەززە كەس دەنگی لێوە نایەت بۆ جوولەكە ..؟!

بەلیٚ گەرانەوەی ئەم جارەی جوولەكە دامەزراندنی دەولەتی ئیسرائیلی صهیۆنی ، لەسەر پلانی وورد و نهێنی و نەخشەی دارێژاو كاردەكەن ، مەبەست ئاما نجیشیان هەر وەكو خۆیان دەلێن : گێرانەوەی نەخشەی (داود) یان حوكم و فەرمانرەوایی (داود) ە ، وەیان دروست كردنەوەی هەیكەلەكەی (سلیمان)ە لە شوێنی ئێستای (بیت مقدس) دا پاش رووخاندنی مەزگەوتەكە ، پاشانیش دامەزراندنی دەولەتێكی بە هێز لە جیهان دا دەست بەسەر تەواوی سیاسەتی جیهان دا بگریٚ ئێستا خەریكە هەر وایە ، سەرجەمی جیهان ئەوانەی كە جوولەكە نین بیكەنە خزمەتكارو نۆكەری خۆیان ، بەلام بۆ جاری دووەمیش (خوای گەورە) ریسوایان دەكات و زەلیلیان دەكات سەر شۆری دونیا قیامەتیان دەكات ، هەر وەكو لە سورەتی (الاسراء) بەلێنی بە موسلمانان داوە ، ئەوەی كە ئێستا دەبینین كە جوولەكە دەسەلات و فەرمانرەوایی دەكات لە خاكی (فەلەستین) یان (بیت مقدس) وە هەولی رووخاندنی (بیت مقدس) دەدەن ، بەوەی كە دوا لە توركیا دەكەن كە ئەو تاشە بەردەیان بۆ بگەرێنەوە كە چەند نووسراوێكی لە سەر نووسراوە نەخشەی دۆزێنەوەی دروست كردنی هەیكەلی (سلیمانە) – علیە السلام - ، لە ئێستا دا جوولەكە لەرێگەی سیاسەتەكانیەوە هەموو جیهانی نغرۆی خرا پەكاری فسادو بەدرەوشتی كردووە ، دەست بەسەر داگرتنی ئابووری جیهان ، بلاو كردنەوەی ترس تۆقین لە ناو خەلكی دا بە ئاگر باران كردنی مووشكەكانیان بۆ ولاتانی ئیسلامی ، هەر بۆیە جوولەكە تاكۆتایی ناوەستێت بەردەوام خرا پەكاری كوشتن كوشتار ئە نجام دەدات ، ئەوا تە هەر رۆژە و پەلاماری ولاتێكی ئیسلامی دەدات ، موسلمانان لە تەواوی جیهان دەچەوسێنێتەوە ،ئەمەش بە تەنیان نیە دەولەتانی زلهێزی جیهانی لە گەل دایە وەكو ئەمریكا و ئەوروپا كوفری جیهان هەمووی لە بەری جوولەكەدا ، هەر بۆیە غرووری گرتوویەتی ناوە ستێت..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يُقاتِلَ المُسْلِمُونَ اليَهُودَ، فَيَقْتُلُهُمُ المُسْلِمُونَ حتَّى يَخْتَبِئَ اليَهُودِيُّ مِن وراءِ الحَجَرِ والشَّجَرِ، فَيَقولُ الحَجَرُ أوِ الشَّجَرُ: يا مُسْلِمُ يا عَبْدَ اللهِ هذا يَهُودِيٌّ خَلْفِي، فَتَعالَ فاقْتُلْهُ، إلَّا الغَرْقَدَ، فإنَّه مِن شَجَرِ اليَهُودِ)). صحيح المسلم برقم (٢٩٢٢).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتا موسلمانان جەنگ لەگەل جوولەكەدا دەكەن ، موسلمانەكان بەسەریان زال دەبن و دەیان كوژن ، هەتا وای لیٚ دێت جوولەكە لە بن بەرد و داردا خۆی دەشارێتەوە ،(خوای گەورە) بەردەكە یان دارەكە قسەدەكەن دەلێن ك ئەی موسلمان ئەی بەندەی خوا ئەمە جوولەكەیە لە پشت منەوە وەرە بیكوژە ، تەنها داری (الغرقد) نەبێت قسەناكات چونكە لەداری جوولەكەیە ..؟!

تێبینی : بەلام هاتنە دێ ئەم موژدەیە لە دوایی هاتنە خوارەوەی (عیسی كوری مەریم) – علیە السلام - دێت ، كاتێك (عیسی) دێتە خوارەوە ئینجا لە گەل لشكرەكەی (محمدی مهدی) دەبێت ، پاشان دەججال دەكوژێ ن ئینجا موسلمانان دەكەونە گیانی جوولەكە كوشتارێكی زۆریان لیٚ دەكەن ، چونكە پێشتر خرا پەكاری زۆریان كردووە بەرانبەر بە موسلمانان و جیهان بەگشتی ، هەر بۆیە بۆچوونەكان وای بۆ دەچن كەوا لە پێش هاتنی ئەم جەنگە گەورەیە كە (الملحمة الكبری) یان جەنگە گەورە كە ، ئەو كاتە دەولەتی صهیونی نامێنی ، هەر لە كاتی هاتنی (محمدی مهدی) بۆ ولاتی شام یان شاری (حەلەب) ئەو دوو شوێنەی پێیان دەلێن : (الاعماق و بدابق) كە خێوەتكەی سەربازی دادەنێن ، دیارە ئەم سوپایە بە تەواوی ولاتی شام دادیٚ ، كەواتە لەم كاتە دا دەولەتی ئیسرائیلی جوولەكەی صهیۆنی دەسەلاتی نەماوە دەولەتەكە لە ناو چووە ، چونكە ئەگەر ئەم دەولەتەی ئێستایی جوولەكە مابووایە ئەوا بەگری دەكرد لەم سوپایە (محمدی مهدی) بەلكو زۆر بە خرا پی بەرنگاری دەبۆیەوە وەكو ئێستا زۆر بە خرا پی بەرنگاری پەلاماری دەولەتانی وەكو ئیران و لبنان و یەمەن قەتەر و عێراق دەدات ، بۆ پاراستنی قەوارەی زایۆنزمی یان صهیۆنزمی خۆی ، دیارە ئەوكاتە دەولەتەكەی ئێستا جوولەكە رووخاوە پێش دەست پیٚ كردنی جەنگە گەورە ، جا نەمانی ئەم دەولەتەی ئیسرائیلی ئێستا یان بە خۆیان لە ناوی دەبەن یان بەدەستی موسلمانان لە ناو دەچێت ، چونكە هیچ فەرموودەیەك نیە كە ئاماژە بكات بەوەی كە لەكاتی هاتنی (محمدی مهدی) جوولەكە جەنگی لە گەل دەكەن ، چونكە من پێم وایە ئەم دەولەتەی جوولەكە كە ئێستا حوكمرانی جیهان دەكات نامێنی و لە ناو دەچێت ، چونكە هیچ مەعقول نیە سوپایی ئیسلام لە گەل رۆمەكان جەنگ بكات و یان بەرەوەی فتح كردنی (القسطنطينية) یان ئەستەبۆل بكەوێتە ریٚ بۆ رزگار كردنی كەچی دەولەتی جوولەكەی ئیسرائیلی صهیۆنی لە نزیكی بێت یان لە بن هەنگلیدا بێت ..؟! بە تایبەتی كە گۆرەپانی جەنگەكەش لە سوریا لبنان فەلەستین بێت ..؟! بەلام پرسیارێكی تریش هەیە ..؟! ئایا بۆچی كوشتاری گەورەی موسلمانان بۆ جوولەكەی ئیسرائیل دوادەكەوێت هەتا دوای كوشتنی دەججال ..؟! لەوانەیە لەو كاتە زرور نەبێت بۆ كوشتنی جوولەكە چونكە لەو كاتە دا هێزو تواناو دەسەلاتیان لاواز بووە ، بۆ موسلمانان زیاتر گرنگی بە رۆمەكان دەدەن چونكە بە ژمارە یەكجار زۆرن ، جوولەكە دەولەتەكەی نەماوە ، بۆیە توانایی جەنگ كردنی نەماوە كو جار لە گەل موسلماناندا ، هەر بۆیە دوایی تەواو بوونی رزگار كردنی (القسطنطينية) هاتن كوشتنی دە ججال ، ئینجا موسلمانان تۆلەی خۆیان لە جوولەكە دەكەنەوە كوشتاریان دەكەن، ئەگەر چی لە ئێستا دا لێرەو لەویٚ هەوال دەنگ باس هەیە كەوا لەم سالانەی داهاتوو دا ، دوای تەواو بوونی جەنگی غەززە ئەم دەولەتەی ئیسرائیلی صهیۆنی نامێنیٚ و لە ناو دەچێت ، بەلام ئەمەیان نازانرێت ئایا بەدەستی موسلمانان لە ناو دەچێت یان بە دەستی خۆیان شەری ناوەخۆی جوولەكە لە ناو یەكتری دەست پیٚ بكە دەولەتە لە ناو ببەن ، بیٚ ئەگەر ئەم دەولەتەش لە ناو چوو وورده وورده جوولەكە هێزو توانان دەسەلاتی كەم دەبێتەوە لە سەرانسەری جیهان دا بەگشتی ، هەروەها پالپشتی دەولەتانی زلهێزیشی نابێت ، چونكە وەكو باسمان كرد هەر دوو جەمسەرە زلهێزەكەی جیهان لە كاتی دەركەوتنی (محمدی مهدی) ئەوان خەریكی كوشتاری یەكترین واتە :كوفری رۆژهەلات و رۆژئاوا جەنگە لەگەل یەكتری دەكەن ، بۆیە جوولەك هێزو توانای خۆی نامێنی، ئەوان ئەوەندە خەریكی خۆن ناتوانن پالپشتی لە جوولەكەی ئیسرائیل و صهیۆنزمی بكەن ، ئاماژەكان بەم شێوەیە دەر دەكەوێت ، بەلام ئەمانە هەمووی راو بۆ چوون لەوانەیە راست بێت لەوانەش وا دەرنەچێت ، چونكە هەر (خوای گەورە زاناترە) ..؟!

بەشی پێنچەم

رووداوەکانی هاتنی (دەجال)

هاتنی دەجال

مانایی هەردوو ووشەی (المسیح) و (الدجال)

شێوە و رووخساری دەجال

شوێنی دەرچوونی دەجال

ئاژاوەو فیتنەی دەجال

شوێن کەوتووانی دەجال

هاتنی دەججال

بەڵێ وەكو لە پێش دا باسمان كرد كە موسلمانان لە جەنگی (الملحمة الكبرى) سەركەوتن بەدەست دەهێنن و دواتریش شاری (القسگنگنیه) یان شاری ئەستەبۆل فتح یان رزگاری دەكەن ، ئا لەو كاتە هەواڵی دەركەوتنی یان هاتنی دەججال وە ئاگر بەناو پووش پەراشی ووشك دا بە هەموو جیهان بڵاودەبێتەوە ، وە دەبێتە باس خواسی سەر زاری هەموو خەڵكی جیهان ، هەر بۆیە لە گەڵ رزگار كردنی شاری ئەستەبۆل ، موسلمانان هەواڵی بیستنی دەججال دەبیستن ، بە شێوازێك شپرزە دەبن و سەر سورمان دەبن و دەشێوێن ، چونكە پێشتر موسلمانان لە بەر رۆشنایی فەرموودەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ كە باسی كردووە لە رووداوەكانی قۆناغ بە قۆناغی ئاماژەكانی رۆژی كۆتایی ، دیارە موسلمانانیش لەو سەردەمەدا رۆژ بە رۆژ رووداو بە رووداو دەزانن كە چ رووداوێك روودەدات وە موسلمانان چیان لە پێشە ، وەكو باسمان كرد هەر لە دوای رزگار كردنی شاری ئەستەبۆل هەواڵی دەرچوونی دەججال دەگات بە گوێی موسلمانان لەو كاتە چ دەست كەوتوو غەنیمەتی جەنگی هەبووە هەمووی فرێدەدەن و هەمووی بەجێ دەهێڵن و بە پلە بەرەو شام دەگەڕێنەوە هەر وەكو لە فەرموودەكەی (ابو هریره) ریوایەتی كردووە بۆ مان دەگێڕێتەوە ...

❖ لە (ابو هریره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أنَّ النَّبيَّ صلَّى اللَّهُ عليه وسلَّم قال: سَمِعْتُمْ بمَدِينَةٍ جانِبٌ مِنْها في البَرِّ وجانِبٌ مِنْها في البَحْرِ؟ قالوا: نَعَمْ يا رَسولَ اللَّهِ، قالَ: لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يَغْزُوَها سَبْعُونَ ألْفًا مِن بَنِي إسْحاقَ، فإذا جاؤُوها نَزَلُوا، فَلَمْ يُقاتِلُوا بسِلاحٍ ولَمْ يَرْمُوا بسَهْمٍ، قالوا: لا إلَهَ إلَّا اللَّهُ واللَّهُ أكْبَرُ، فَيَسْقُطُ أحَدُ جانِبَيْها -قالَ ثَوْرٌ: لا أعْلَمُهُ إلَّا قالَ: الذي في البَحْرِ- ثُمَّ يَقولوا الثَّانِيَةَ: لا إلَهَ إلَّا اللَّهُ واللَّهُ أكْبَرُ، فَيَسْقُطُ جانِبُها الآخَرُ، ثُمَّ يَقولوا الثَّالِثَةَ: لا إلَهَ إلَّا اللَّهُ واللَّهُ أكْبَرُ، فيُفَرَّجُ لهمْ، فَيَدْخُلُوها فَيَغْنَمُوا، فَبيْنَما هُمْ يَقْتَسِمُونَ المَغانِمَ، إذْ جاءَهُمُ الصَّرِيخُ، فقالَ: إنَّ الدَّجَّالَ قدْ خَرَجَ، فَيَتْرُكُونَ كُلَّ شَيءٍ ويَرْجِعُونَ)). صحيح المسلم برقم (٢٩٢٠). واتە : ئایا گوێتان یان ئەم شارەتان بیستووە كە لایەكی لە دەریادا و وە لایەكی تریشی لە ووشكانیدایە ..؟! ووتیان : بەڵێ . ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، ئینجا فەرمووی : قیامەت هەڵناسێت تاوەكو حەفتا هەزار كەس لە نەوەی ئیسحاق ئەو شارە داگیر نەكەن (مەبەست شاری قسطنطينية یان ئەستەبۆلە) كاتێك موسلمانەكان دێنە شارەكە دادەبەزن ، بەڵام بە چەك شەر ناكەن ، وەهیچ تیرێكیش ناهاوێژن ، بەڵكو دەڵێن (لا إله إلا الله والله أكبر) ئەو كاتە یەكێك لەیەكی شارەكە دەكەوێتە ژێر دەستی موسلمانان ، (ثور) دەڵێ : من نازانم تەنها پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەوەی لای دەریاكە ، پاشان دووەم جار دەڵێن : (لا إله إلا الله والله أكبر) وە لایەكەی تریش دەكەوێتە ژێر دەستی موسلمانەكان پاشان جاری سێیەم دەڵێن : (لا إله إلا الله والله أكبر) رێگاو دەرگایان بۆ دەكرێتەوە ، دەچنە ناو شارەكەوەو سەردەكەون و دەست كەوت یان غەنیمەتیان دەست دەكەوێت ، لە كاتێكدا ئەوان غەنیمەت دابەش دەكەن لە ناو خۆیاندا ، شەیتان هاوار دەكات دەڵێت : دەججال دەركەوت ، ئەوانیش هەموو شتێك بەجێ دەهێڵن و دەگەڕێنەوە ..؟!

بەڵێ موسلمانان لەم فەرموودە پیرۆزانەی پێغەمبەری خوا ﷺ كە ئاماژەی بە رووداوەكانی رۆژی دوایی دەكات ، ئەم شتانەیان بۆ روون بۆتەوە ، وە دەزانن كە فیتنەی دەججال چ فیتنەیەكی گەورەیە بۆ موسلمانان ، وە بێ گومان ئەواش دەزانن كە ناتوانن و هێزو توانایان نیە كە بەتنها روو بەرووی دەججال بووەستنەوە ، چونكە دەججال جادوو گەر سحری گەورە گەورە دەكات خەڵكی زۆر لە دەورو پشتی خۆیا كۆدەكاتەوە خەڵكی ئیمان لاواز باوەری پێ دەكەن ، چونكە هەرچی خەڵكی بڵێن ئەوا بۆیان فەراهەم دەكات ، ئیتر ژنان زیاتر لە پیاوان باوەری پێ دەكەن ، هەر بۆیە موسلمانان لە فیتەی دەججال زۆر دەترسن چونكە لە فەرموودەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی پێداوە ، دەفەرمووێت : لە دروست كردنی ئادەم هەتا هاتنی قیامەت هیچ فیتنەیەك نیە لە دەججال گەورەتر بێت.

❖ لە (هیشام بن عامر) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ما بيْنَ خَلْقِ آدَمَ إلى قِيَامِ السَّاعَةِ خَلْقٌ أَكْبَرُ مِنَ الدَّجَّالِ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٤٦).

واتە : لە دروست كردن ئادەم هەتا هەستانی قیامەت هیچ فیتنەیەك نیە لە دەججال گەورە تر بێت ..؟!

❖ لە (ابو هریره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ثَلاثٌ إذا خَرَجْنَ لا يَنْفَعُ نَفْسًا إيمانُها لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِن قَبْلُ، أوْ كَسَبَتْ في إيمانِها خَيْرًا: طُلُوعُ الشَّمْسِ مِن مَغْرِبِها، والدَّجَّالُ، ودابَّةُ الأرْضِ)) . صحيح المسلم برقم (١٥٨).

واتە : سێ نیشانەی قیامەت هەن هەر كاتێ پیدابوون یان دەرچوون : هەر كەس لەو رۆژەدا ئیمان بهێنێت سوودی بۆی نابێت ئەگەر پێشتر ئیمانی نەبوو بێت ، یان كردەوەی چاكی هاورێ لە گەڵ ئیمانی نەبوو بێت : هەڵاتنی رۆژ لە رۆژ ئاواوە ، وە هاتنی دەججال ، وە ئەو گیان لەبەرەی زەوی . (دابە).؟!

تێبینی : دەججال ئەوە فتنەگەورەیە كە پێغەمبەری خوا ﷺ لە دەرحەقیدا ئاگادارمان دەكاتەوە ، كە فتنە یەك هێندە گەورەبێت كە هەموو پێغەمبەران ئوممەتەكانیان لێ ئاگادار كردۆتەوە ، وە ئێمەی موسلمانیش با دلنیابین كە چار ناچارە و هەر لە ناو ئێمەدی موسلمانان دا دەردەچێت یان دەردەكەوێ ، هەر بۆیە پێویستە هەموو موسلمانێك زانیاری تەواوی لەسەر هاتنی فیتنەی دەججال هەبێت ، چونكە فیتنەیەكی هێندە گەورەیە ئەستەمە ئەگەر ئیمانی دامەزراو نەبێت رزگاری ببێت ، چونكە دەججال ئەوەندە فێڵ بازە خەڵكی زۆر هەڵدەخەڵەتێنیت ، بۆ ئەوەی كە لە فیتنەی دەججال خۆمان بپارێزین و رزگارمان ببێت ، دەبێت زانیاری تەواومان هەبێت لەسەر هاتن و دەركەوتنی دەججال ، شێوەو رووخساری یان شوێنی دەركەوتنی ، وەیان فرو فێڵ و خداعەكانی ..؟!

❖ له (ابو أمامه الباهلی) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوە دەلیّت:

((خطبَنا رسولُ اللّٰهِ صلَّى اللّٰهُ عليهِ وسلَّمَ، فَكانَ أَكْثرُ خطبتِهِ حديثًا، حدَّثَناهُ عنِ الدَّجَّالِ، وحذَّرَناهُ، فَكانَ من قولِهِ أن قالَ : إنَّهُ لم تَكُن فتنةٌ في الأرضِ، منذُ ذرأَ اللّٰهُ ذرِّيَّةَ آدمَ، أعظمَ من فتنةِ الدَّجَّالِ، وإنَّ اللّٰهَ لم يبعث نبيًّا إلَّا حذَّرَ أمَّتَهُ الدَّجَّالَ، وأنا آخرُ الأنبياءِ، وأنتُمْ آخرُ الأممِ، وَهوَ خارجٌ فيكم لا محالةَ، وإن يخرُج وأنا بينَ ظَهْرانيكم، فأنا حجيجٌ لِكُلِّ مسلمٍ، وإن يخرج من بعدي، فَكُلُّ امرئٍ حجيجُ نفسِهِ، واللّٰهُ خليفتي على كلِّ مسلمٍ، وإنَّهُ يخرجُ من خلَّةٍ بينَ الشَّامِ، والعراقِ، فيَعيثُ يمينًا ويعيثُ شِمالًا، يا عبادَ اللّٰهِ فاثبُتوا، فإنِّي سأصفُهُ لَكُم صفةً لم يصفها إيَّاهُ نبيٌّ قبلي، إنَّهُ يبدأُ، فيقولُ : أَنا نبيٌّ ولا نبيَّ بعدي، ثمَّ يثنِّي فيقولُ : أَنا ربُّكم ولا ترونَ ربَّكم حتَّى تموتوا، وإنَّهُ أعوَرُ، وإنَّ ربَّكم ليسَ بأعوَرَ، وإنَّهُ مَكْتوبٌ بينَ عينيهِ كافرٌ، يقرؤُهُ كلُّ مؤمنٍ، كاتبٍ أو غيرِ كاتبٍ، وإنَّ من فتنتِهِ أنَّ معَهُ جنَّةً وَنارًا، فَنارُهُ جنَّةٌ، وجنَّتُهُ نارٌ، فمنِ ابتُلِيَ بنارِهِ، فليستغِث باللّٰهِ، وليقرَأ فواتحَ الكَهْفِ فتَكونَ عليهِ بردًا وسلامًا، كما كانتِ النَّارُ على إبراهيمَ، وإنَّ مِن فتنتِهِ أن يقولَ لأعرابيٍّ : أرأَيتَ إن بعثتُ لَكَ أباكَ وأمَّكَ، أتشهدُ أنِّي ربُّكَ ؟ فيقولُ : نعَم، فيتمثَّلُ لَهُ شيطانانِ في صورةِ أبيهِ، وأمِّهِ، فيَقولانِ : يا بُنَيَّ، اتَّبِعْهُ، فإنَّهُ ربُّكَ، وإنَّ من فِتنتِهِ أن يسلَّطَ على نَفسٍ واحدةٍ، فيقتلَها، وينشُرَها بالمنشارِ، حتَّى يلقى شقَّتينِ، ثمَّ يَقولَ : انظُروا إلى عَبدي هذا، فإنِّي أبعثُهُ الآنَ، ثمَّ يزعُمُ أنَّ لَهُ ربًّا غيري، فيبعثُهُ اللّٰهُ، ويقولُ لَهُ الخبيثُ : مَن ربُّكَ ؟ فيقولُ ربِّيَ اللّٰهُ، وأنتَ عَدوُّ اللّٰهِ، أنتَ الدَّجَّالُ، واللّٰهِ ما كنتُ بعدُ أشدَّ بصيرةً بِكَ منِّي اليومَ)). سنن ابن ماجه برقم (٤٠٧٧) .

واته : پێغەمبەری خوا ﷺ ووتاری بۆ داین کە زۆربەی ووتارەکەشی باسی (دەججال) بوو ، وە لە (دەججال) ئاگاداری دەکردینەوە ، بەشێك لە فەرمایشتەکەی ئەوە بوو کە دەی فەرموو : بێ گومان هیچ فتنەو ئاژاوەو ئاشووبێك لە فیتەو ئاژاوەو ئاشووبی (دەججال) گەورەتر نیە و نەبووە لە کاتەوەی کە (خوای گەورە) ئادەمیزادی بەسەر زەویدا بلاو کرۆدتەوە ، وە بێ گومان هەر پێغەمبەرێك کە (خوای گەورە) ناروویەتی ئەوە ئوممەتەکەی لە (دەججال) ئاگادارا کردۆتەوە ، وە منیش کۆتایی هەموو پێغەمبەرانم و ئێوەش کۆتایی هەموو ئوممەتەکانن ، کەواتە : گومانی تێدا نیە کە (دەججال) لە نێوان ئێوە دا پەیدا دەبێت ، جا ئەگەر (دەججال) هات و منیش لە ناوتاندا بووم ئەوە خۆم لە جیاتی هەر موسلمانێك بە دەلیل و بەلگەوە بەرەو رووی دەبمەوە ، خۆ ئەگەر لە دوای من سەری هەلدا یان دەرکەوت ئەوا دەبێ هەر کەسێ بۆ خۆی روو بە رووی ببێتەوە ، وە (خوای گەورە) پیشتیوانی لە دوایی نەمانی منیش هەر دەمێنێ و یارمەتیدەری موسلمانانە ، بێ گومانیش لە نێوان شام و عێراق دەردەکەوێت یان سەر هەلدەدات ..!! بە راست و چەپدا خراپەو خراپەکاری بلاودەکاتەوە ، بۆیە ئەی بەندەکانی خوا خۆراگرو دامەزرارو بن ، بێ گومان بە جۆرێك بۆ تان پێناسە دەکەم و پێتان دەناسێنم کە هیچ پێغەمبەرێك پێش من ئاوا نەیناساندبێت ، ئەو بەو جۆرە دەست پێدەکان دەلێ : من پێغەمبەرم ، دەی خۆ لە دوایی من هیچ پێغەمبەرێکی تر نیە ..!! پاشان زیاتر دەروات و دەلێ : من پەروەردگارتانم ، ئی خۆ پەروەردگاریشتان نابینن تاکو نەمرن ..!! وە (دەججال) کوێرە دەی خۆ پەروەردگارتان وانیە ..!! وە بێ گومان لە نێوچاوانی نووسراوە (کافر) ، هەموو ئیماندارێك خوێندەوار نەخوێندەوار دەتوانێ بیخوێنێتەوە ، یەکێك لە فیتنەکانی ئەوەیە کە (بە روالەت) بە هەشت و دۆزەخی پێیە..!! دۆزەخی (دەججال) بە هەشتە و ، وە بەهەشتی (دەججال) دۆزەخە ..!! جا هەر کەسێ چووە ناو دۆزەخەکەی با پەنا بگرێ بە (خوای گەورە) سەرەتایی سورەتی (الکهف) بخوێنێتەوە ، ئەو کات ئاگرە کە سارد دەبێتەوە و سەلامەت دەبێ هەر وەکو ئاگرەکەی (ئیبراهیم) – علیه السلام – وە یەکێك لە فیتنەکانی ئەوە یە کە بە پیاوێکی دەشتەکی سادە دەلێ : ئەگەر دایك و باوکت بۆ زیندوو بکەمەوە شاهێدیم بۆ دەدەی کە پەروەردگارتم ..؟! ئەویش دەلێ : بەلێ . ئیتر دوو (شەیتان) دەهێنی دەچنە سەر شێوەی دایك و باوکی و پێی دەلێن : رۆلەکەم شوێنی بکەوە چونکە بە راستی ئەوە پەروەردگاری تۆیە ..!! یەکێکی تر لە فیتنەکانی ئەوەیە کە بە سەر یەکێکدا زال دەبێ و دەیهێنێ بە (مشار) لە تی دەکات تاکو دەیکان بە دوو کەرتەوە ، پاشان دەلێ : تەماشای ئەو بەندەیەم بکەن چۆن ئێستا زیندووی دەکەمەوە ..!! پاشان وادەزانێ کە جگە لە من پەروەردگارێکی تر هەیە ، ئینجا خو زیندووی دەکاتەوە ، جا ئەو (دەججال)ە پیسە پێی دەلێ : پەروەردگارت کێ یە ..؟! ئەویش دەلێ : پەروەردگاری من (الله) یە ، وە تۆش دوژمنی خوای ، تۆ (دەججال)ی سوێند بە خوا قەت وەکو ئەمرۆ تۆم نەناسیوە و ئاوا بەرچاو رۆشن نەبووم ..؟!

❖ له (ابو سعید الخدری) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ذلِك الرَّجلُ أرفعُ أمَّتي درجةً في الجنَّة)) . شيخ الالباني في (هدية الرواة) برقم (٥٩٩٨) ، ابن كثير في (التفسير القرآن العظيم) (٤١١/٢) ، ابن ماجه (٤٠٧٧).

واته : ئا ئەو پیاوە بەرزترین پلەی هەیە لە بەهەشتدا لە ناو ئوممەتەکەمدا ..!!

تێبینی : مەبەست لەم پیاوە ئەوەی بە (دەججال) دەلێت : پەروەردگاری من (الله)یە تۆ دوژمنی خوای ..!! هەر دەربارەی ئەم باسە درێژە بە فەرموودەکە دەدەین هەر (ابو سعید الخدری) – خوا لێ رازی بێت – بۆمان دەگێرێتەوە ، درێژە بەباسەکەی (دەججال) دەدات بە روونی باس دەکات بەسەر هاتەکانی هاتنی دەجال و رووداوەکانی دەگێرێتەوە ، کە لەم کاتەی دەردەکەوێت چۆن خەلکی هەلدەخەلتێنی و لە خشتە دەبات ، فرو فێلە کانی (دەججال) باس دەکات ...

❖ لە (ابو سعيد الخدری) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت :

((ذلِك الرَّجلُ أرفعُ أمَّتي درجةً في الجنَّة قالَ قالَ أبو سعيدٍ واللهِ ما كنَّا نرى ذلِك الرَّجلَ إلَّا عمرَ بنَ الخطَّابِ حتَّى مضى لسبيلِه قالَ المحاربيُّ ثمَّ رجعنا إلى حديثِ أبي رافعٍ قالَ وإنَّ من فتنتِه أن يأمرَ السَّماءَ أن تُمطرَ فتُمطرَ ويأمرَ الأرضَ أن تُنبتَ فتُنبتَ وإنَّ من فتنتِه أن يمرَّ بالحيِّ فيُكذِّبونَه فلا تبقى لَهم سائمةٌ إلَّا هلَكت وإنَّ من فتنتِه أن يمرَّ بالحيِّ فيصدِّقونَه فيأمرَ السَّماءَ أن تُمطرَ فتُمطرَ ويأمرَ الأرضَ أن تُنبتَ فتُنبتَ حتَّى تروحَ مواشيهم من يومِهم ذلِك أسمنَ ما كانت وأعظمَه وأمدَّهُ خواصرَ وأدرَّهُ ضروعًا وإنَّهُ لا يبقى شيءٌ منَ الأرضِ إلَّا وطئَه وظَهرَ عليهِ إلَّا مَكةَ والمدينةَ لا يأتيهما من نقبٍ من نقابِهما إلَّا لقيتهُ الملائِكةُ بالسُّيوفِ صلتةً حتَّى ينزلَ عندَ الظُّريبِ الأحمرِ عندَ منقطعِ السَّبخةِ فترجفُ المدينةُ بأهلِها ثلاثَ رجفاتٍ فلا يبقى منافقٌ ولا منافقةٌ إلَّا خرجَ إليهِ فتَنفي الخبثَ منها كما ينفي الكيرُ خبثَ الحديدِ ويدعى ذلِك اليومُ يومَ الخلاص فقالت أمُّ شريكٍ بنتُ أبي العَكرِ يا رسولَ اللهِ فأينَ العربُ يومئذٍ قالَ هم يومئذٍ قليلٌ وجلُّهم ببيتِ المقدسِ وإمامُهم رجلٌ صالحٌ فبينما إمامُهم قد تقدَّمَ يصلِّي بِهمُ الصُّبحَ إذ نزلَ عليهم عيسَى ابنُ مريمَ الصُّبحَ فرجعَ ذلِك الإمامُ ينكصُ يمشي القَهقرى ليتقدَّمَ عيسَى يصلِّي بالنَّاسِ فيضعُ عيسَى يدَه بينَ كتفيهِ ثمَّ يقولُ له تقدَّم فصلِّ فإنَّها لَك أقيمت فيصلِّي بِهم إمامُهم فإذا انصرفَ قالَ عيسَى عليهِ السَّلامُ افتحوا البابَ فيفتحُ ووراءَه الدَّجَّالُ معَه سبعونَ ألفَ يَهوديٍّ كلُّهم ذو سيفٍ محلًّى وساجٍ فإذا نظرَ إليهِ الدَّجَّالُ ذابَ كما يذوبُ الملحُ في الماءِ وينطلقُ هاربًا ويقولُ عيسَى عليهِ السَّلامُ إنَّ لي فيكَ ضربةً لن تسبقني بِها فيدرِكُه عندَ بابِ اللُّدِّ الشَّرقيِّ فيقتلُه فيَهزمُ اللهُ اليَهودَ فلا يبقى شيءٌ ممَّا خلقَ اللهُ يتوارى بِه يَهوديٌّ إلَّا أنطقَ اللهُ ذلِك الشَّيءَ لا حجرَ ولا شجرَ ولا حائطَ ولا دابَّةَ إلَّا الغرقدةَ فإنَّها من شجرِهم لا تَنطقُ إلَّا قالَ يا عبدَ اللهِ المسلمَ هذا يَهوديٌّ فتعالَ اقتلهُ قالَ رسولُ اللهِ صلَّى اللهُ عليهِ وسلَّمَ وإنَّ أيَّامَه أربعونَ سنةً السَّنةُ كنصفِ السَّنةِ والسَّنةُ كالشَّهرِ والشَّهرُ كالجمعةِ وآخرُ أيَّامِه كالشَّررةِ يصبحُ أحدُكم علَى بابِ المدينةِ فلا يبلغُ بابَها الآخرَ حتَّى يمسي فقيلَ لَه يا رسولَ اللهِ كيفَ نصلِّي في تلكَ الأيَّامِ القصارِ قالَ تقدرونَ فيها الصَّلاةَ كما تقدرونَها في هذِه الأيَّامِ الطِّوالِ ثمَّ صلُّوا قالَ رسولُ اللهِ صلَّى اللهُ عليهِ وسلَّمَ فيَكونُ عيسَى ابنُ مريمَ عليهِ السَّلامُ في أمَّتي حَكمًا عدلًا وإمامًا مقسطًا يدقُّ الصَّليبَ ويذبحُ الخنزيرَ ويضعُ الجزيةَ ويترُك الصَّدقةَ فلا يسعى علَى شاةٍ ولا بعيرٍ وترفعُ الشَّحناءُ والتَّباغضُ وتُنزعُ حمةُ كلِّ ذاتِ حمةٍ حتَّى يدخلَ الوليدُ يدَه في في الحيَّةِ فلا تضرَّهُ وتفرَّ الوليدةُ الأسدَ فلا يضرُّها ويَكونَ الذِّئبُ في الغنمِ كأنَّهُ كلبُها وتُملأُ الأرضُ منَ السِّلمِ كما يملأُ الإناءُ منَ الماءِ وتَكونُ الكلمةُ واحدةً فلا يعبدُ إلَّا اللهُ وتضعُ الحربُ أوزارَها وتسلبُ قريشٌ ملكَها وتَكونُ الأرضُ كفاثورِ الفضَّةِ تُنبتُ نباتَها بعَهدِ آدمَ حتَّى يجتمعَ النَّفرُ علَى القطفِ منَ العنبِ فيشبعَهم ويجتمعَ النَّفرُ علَى الرُّمَّانةِ فتشبعَهم ويَكونَ الثَّورُ بِكذا وَكذا منَ المالِ وتَكونَ الفرسُ بالدُّريهمات قالوا يا رسولَ اللهِ وما يرخصُ الفرسَ قالَ لا تركبُ لحربٍ أبدًا قيلَ لَه فما يغلي الثَّورَ قالَ تحرثُ الأرضُ كلُّها وإنَّ قبلَ خروجِ الدَّجَّالِ ثلاثَ سنواتٍ شدادٍ يصيبُ النَّاسَ فيها جوعٌ شديدٌ يأمرُ اللهُ السَّماءَ في السَّنةِ الأولى أن تحبسَ ثلثَ مطرِها ويأمرُ الأرضَ فتحبسُ ثلثَ نباتِها ثمَّ يأمرُ السَّماءَ في الثَّانيةِ فتحبسُ ثلثي مطرِها ويأمرُ الأرضَ فتحبسُ ثلثي نباتِها ثمَّ يأمرُ اللهُ السَّماءَ في السَّنةِ الثَّالثةِ فتحبسُ مطرَها كلَّهُ فلا تقطرُ قطرةً ويأمرُ الأرضَ فتحبسُ نباتَها كلَّهُ فلا تُنبتُ خضراءَ فلا تبقى ذاتُ ظلفٍ إلَّا هلَكت إلَّا ما شاءَ اللهُ قيلَ فما يعيشُ النَّاسُ في ذلِك الزَّمانِ قالَ التَّهليلُ والتَّكبيرُ والتَّسبيحُ والتَّحميدُ ويجرى ذلِك عليهم مجرى الطَّعام)) . ابن كثير في (التفسير القرآن العظيم) (٤١١/٢) ، ابن ماجه (٤٠٧٧)، ابن خزيمة في (التوحيد) (٤٥٩/٢).

واتە : ئینجا (ابو سعید الخدری) دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : ئا ئەو پیاوە بەرزترین پلەی هەیە لە بەهەشتدا لە ناو ئوممەتەکەمدا ، هەروەها (ابو سعید الخدری) دەڵێت : سوێند بەخوا هەتا (عمری کوری خەتاب) وەفاتی کرد ئێمە هەر دەمان ووت : ئەو پیاوە (عمری کوری خەتابە) – خوا لێ رازی بێت – (موحارەبیی) دەڵێ : پاشان گەراینەوە بۆ فەرموودەکەی (ئەبو رافع) ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : یەکێکی تر لە فیتنەی (دەججال) ئەوەیە کە کاتێك فەرمان دەکات بە ئاسمان کە باران ببارێنێ ئەوا باران دەبارێت ..!! وە فەرمان دەکات بە زەوی ئیتر گژو گیا سەوز دەبێت ..!! یەکێکی تریش لە فیتنەکانی (دەججال) ئەوەیە کە بە لای ئاوییییەکدا یان گوندێکدا دەروات و بە درۆی دەخەنەوە ..!! ئەوا ئەو گوندە یان ئاواییە هیچ مەرو مالاتێکیان نامێنێ و هەمووی لە ناو دەچێت ..!! وە بەلای گوندێکی تر یان شاروچکەیەکی تر دا تێ دەپەرێ و براوای پێ دەهێنن ..!! ئەوا فەرمان دەکات ئاسمان باران دەبارێنێ و زەوییان بۆ پر لە گژو کیاو سەوز دەبێت ..!! ئیتر مەرو مالاتەکەیان لە جاران قەلەو تر و گەورەتر دەبێ ..!!وە شیری زیاتریان دەبێت ..!! هیچ بە شێکی زەوی نامێنێ کە پێ دا تێپەر نەبێت و بە سەریدا زال نەبێت ..!! جگە لە (مککە و مەدینە) ئەم دوو شارە نەبێت ناتوانێ پێ دا تێپەر بێت یان بروات ..!! چونکە کاتێك لە هەر ێگەیەکەوە بۆ ئەم دوو شارە دێت واتە(مککە و مەدینە) ئەوا فریشتە بە شمشێری رووتەوە بەرەو رووی دەبێتەوە ، تاکو لە گردۆلکە سورەکەوە دادەبەزێ کە خاکەکەی وەکو خۆی وایە ، ئیجا شاری (مەدینە) سێ جار دەلەرزێت ، هەر چی دوو روو یان مونافیقە لە شاری (مەدینە) دەردەچێ بۆلای (دەججال) ، بۆیە لە خەلکی خراپ پاك دەبێتەوە ، هەر وەکو چۆن ئاسنی ژنگاوی لە کورەجەدا پاك دەبێتەوە ، وە ئەوە رۆژە پێدەلێن رۆژی رزگار بوون ...

ئینجا (ئوم شریکی کچی ئەبو عەکەر) ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ عەرەب لەو رۆژە دا لە کوێیە ..؟! فەرمووی : عەرەب لەم رۆژە دا ژمارەیان کەمە بەشە هەرە زۆرەکەی لە ولاتی شامە یا (بیت المقدس) دان ، پێشەوایەکەیان پیاوێکی چاکە ، واتە : (محمدی مهدیە) ، جا لە کاتەیدا کە پێشەوایەکەیان پێش نویچژی نوێژی بەیانیان بۆ دەکات (عیسی کوری مەریەم) لە بەر بەیان دا دادەبەزێت ، ئەویش واتە (محمدی مهدی) دەیەوێت بۆ دواوە بکشێتەوە بۆ ئەوەی تاکو (عیسی کوری مەریەم) پێش نوێژی بۆ خەلکە کە بکات ، (عسی کوری مەریەم) – علیە السلام – دەستی لە سەر شانی دەدات و پێ دەڵێت : پێش بکەوە پێش نوێژییەکە بکە چونکە قامەت بۆ تۆ کراوە ، ئینجا پێش نوێژییان بۆ دەکات و کاتێك لە نوێژ کردن دەبنەوە ، (عیسی کوری مەریم) دەفەرمووێت : دەرگاکە بکەنەوە ، ئینجا دەرگاکە دەکرێتەوە ، بینن (دەججال) لەگەل حەفتا هەزار جوولەکە لەوێ وەستاوە ، هەموویان چەکیان پێیە ، شمشێرەکانیان رازاوەتەوە و خۆیشیان قوماشی سەوزیان داوە بەسەر شانیانا ، جا کە (دەججال) چاوی بە (عیسی) – علیە السلام – دەکەوێ وەکو خۆی کە لە ئاودا دەتوێتەوە ئاوا دەتوێتەوە دەیەوێت رابکات ، بۆیە (عیسی) – علیە السلام- پێ دەڵێت : لێدانێکم بۆ تۆ پێیە کە لە دەستم دەرناچی ، ئیتر لە شوێنێك کە پێ دەووترێت : (باب الب) لە رۆژهەلاتیدا پێیدەگات و دەی کوژێت ، ئیتر خوا جوولەکە لە ناو دەبات ، هیچ شتێك لە دروستکراوانی خوا نامێنی کە جوولەکە دالداە بدات ، هەموو شتێك لە جوولەکە بە دەنگ دێت ، نەبەرد نە دارو نە دیوار و نە ئاژەل نامێنێ بە دەنگ نەیەت جگە لە داری (الغرقد) کە دارێکی خۆیانەو دەنگ ناکات ، هەموو شتە کانی تر دەلێن : ئەی بەندەی موسلمان ئەوە جوولەکەیە وەرە بی کوژە ..؟! ئینجا پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ماوەی مانەوەی (دەججال چل سالە ، سالێکیان وەکو نیو سالەو سالێکیان وەکو مانگێکەو مانێگیك وەکو هەفتەیەکە وایە و رۆژە کانی تر وەکو پرشکە ئاگر کورتن ، لە دەروازەی شاری (مەدینە) کە یەکێکیان بەیانی بەرێدەکەوێ تا دەگاتە دەرگاکەی تر ئێوارەی لێ دادێت ، پێی ووترا : ئەی پێغەمبەری خوا لە رۆژە کورتانەدا چۆن نوێژ بکەین ..؟! فەرمووی : چۆن لە رۆژە درێژەکاندا دەیخەملێنن لە رۆژە کورتەکانیش بەو جۆرە بیخەملێنن و نوێژیان تێدا بکەن ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : (عیسی کوری مەریەم) لە ناو ئوممەتەکەمدا داد پەروەیەکی داد پەروەریانە دێنی پێشەوایەکی داگەر دەبێت ، خاچ دەشکێنێ و بەراز دەکوژێ ..!! (ئایینی مەسیحی یان نصرانی هەلدەوەشێنێتەوە) سەرانە ناهێلێ و واز لە خێر کردن دەهێنێ و کەس بە شوێن مەرو ووشتردا ناروات و رق و کینە هەلدەگرێ و هیچ ژهردارێك ژهری نامێنی ، بە جۆرێك منال دەست دەخاتە ناو دەمی مار هیچ زیانێکی یان زەرەریشی پێ ناگات ..!! منال ئاژەلی دەرندە وەکو شێر راو دەنێ و زیانیشی پێ ناگات ،گورگ وەکو سەگی مەری لێدێت، (واتە چۆن سەگ شوانی مەرەکان دەبێت) ئەو کاتە گورگ شەوانی مەر دەبێت زیانیش بە مەرەکان ناگەیەنێ ..!! زەوی پر دەبێ لە ئاشتی هەر وەکو چۆن دەفر پر دەبێ لە ئاو ، هەموو خەلکی لەسەر یەك ووشەیە یان رەستەیە ئەویش (لا إلە إلا اللە) رێك دەبن ..!! جگە لە زاتی (اللە) هیچ شتێك ناپەرسترێت ..!! شەر کوشتارو ئاژاوە نامێنی ..!! قورەیش مولکیان لێ وەردەگیرێتەوە ..!! سەر زەوی وەکو دەفری زیوی لێ دێت لە خاوێنیدا ..!! وەکو سەردەمی ئادەم زەوی سەوزایی لێ سەوز دەبێتەوە بەجۆرێك چەند کەسێك بە یەك ووشەیە ترێ تێر دەخۆن ..!! وەکو کۆمەلە کەسێك بە یەك هەنار تێر دەخۆن ..!! گاجووت ئەوەندەو ئەوەندە دەکات و ئەسپ بە چەند درهەمێك دەبێت ..!! وویتان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەسپ بۆ هەرزان دەبێت ..؟! فەرمووی : هەر گیز بۆ شەر سواری ئەسپ نابن ، ووترا : ئەی گاجووت بۆ گران دەبێت ..؟! فەرمووی : زەوی هەمووی دەکێلدرێت ، بێ گومان پێش هاتنی (دەججال) سێ سالان ووشکە سالی دەبێت ، خەلکی تووشی برسێتی و نەبوونی دەبن ، خوا سالی یەکەم فەرمان بە ئاسمان دەکات سێیەکی باران دەگرێتەوە ، وە فەرمان بە زەوی دەکات سێیەکی سەوزایی بگرێتەوە ، وە خوا لە سالی دووهەمدا فەرمان بە ئاسمان دەکات دوو لە سەر سێی بارانی بگرێتەوە وە فەرمان بە زەوی دەکات دوو لەسەر سێی سەوزاییەکەی بگرێتەوە ، پاشان لە سالی سێهەمدا خوا فەرمان دەکات ئاسمان هەموو بارانەکەی بگرێتەوە دلۆپێك نابارێنێت ، فەرمانیش بە زەوی دەکات تەواوی سەوزاییەکەی بگرێتەوە ، سەوازی لێ سەوز نابێت ، هەموو مەر مالات لە ناو دەچێ جگە لەوەی کە خوا بیهەوێ بمێنێت ، ووترا : ئەی خەلك لەو زەمانەدا بەچی دەژێت ..؟! فەرمووی : بە زیکری : (لا إلە إلا اللە) و (اللە أکبر) و (سبحان اللە) و (الحمد اللە) ئەو زیکرانە جێگای خواردنیان بۆ دەگرێتەوە ..!!

ماناى هەر دوو ووشەى (المسيح) و (الدجال)

ماناى (المسيح) :

ووشەى (المسيح) لە زمانەوانيدا لەسەر كێشى يان وزنى (فعيل) لە (مسح) هاتووە بە ماناى سرين يان دەست پىٚ هێنان دێت ، وە لە داتاشراوەكانيشى (ساح) بەماناى گەران و گەشت دێت ، هەربۆيە زانايان راوبۆ چوونيان وايە كە دەڵێن (عيسى) – عليه السلام – پىٚ دەووترێت : (مسيح) لەبەر ئەوەى دەستى هێنابا بەر هەر نەخۆشێك چاك دەبوويەوە ، وەيان (عيسى) بە واتايى (مسيح) لەبەر ئەوەى لە ژيانى خۆيدا زۆر گەشت و گەرانى سياحەى كردووە ، لە شوێنێكەوە بۆ شوێنێكى تر گەشت و گەرانى كردووە ، واتا لە شوێنێك جێگير نەبووە ..؟!

دەڵێن (دەججال)يش هەر بە (مسيح) ناو دەبرێت لە بەر ئەوەى چاوى راستى سراوەتەوە و رووناكى تێدا نەماوە ، لەبەر ئەوەى لە ماوەى چل رۆژدا هەمووى سەر زەوى دەگەرێت ..؟!

ماناى (الدجال) :

ووشەى (الدجال) يش لە زمانەوانيدا لە سەر كێشى يان وەزنى (فعال) لە (دجل) هاتووە بە ماناى دا پۆشين و تێكەل كردن ، وە (دەججال) يش بۆيە پىٚ دەووترێت (دەججال) چونكە بە فێل و درۆ ، ئەوا حەق راستى لە خەلكى دادەپۆشێت و راست چەوتيان لىٚ تێكەل دەكات ..؟!

بەلىٚ هەر بۆيە پێغەمبەرى خوا ﷺ هەر دوو (مسيح) كەى لێك جياكردۆتەوە بەوەى بە (عيسى)ى دەفەرموو : (مسيح هدايە) واتە : مسيح رێنمايى يە ، هەروەها بە (الدجال) دە فەرمووى (مسيح الضلالة) واتە : مسيح گومرايى ..؟!

بەلىٚ ووشەى (مسيح) بۆ پياوى راست گۆ و بۆ پياوى درۆزن بە كاردێت ، چونكە (عيسى كورى مريم) – عليه السلام - راست گۆ كەيە ، وە (مسيح لدجال) گومرا كەرو درۆزنەكەيە ..؟!

بىٚ گومان (خواى گەورە) هەر دوو (مسيح) ى دروست كردووە يەكێكيان پێچەوانەى ئەوەى ترە :

(عيسى مسيح) رێنمايى يە ، چونكە هيدايەت دەرى كوێر و گەرو ، وە مردووى زيندو دەكردەوە بە فەرمانى (خواى گەورە) ..!!

(مسيح الدجال) ئەوە نەرت لێكراوە (مسيح) گومرا كردنە ، خەلك بە هۆيەوە تووشى فتنە دەبن ..!!

چونكە بەهۆى ئەو سحرو جادووەى كە لە لايەتى و بۆى فەراهەم دەبێت ، بە قەدەرى (خواى گەورە) وەكو باران بارين ، زيندوو كردنەوە مردووە ، هەروەها چەندين كارى تر لە كارو كردەوەى شەيتانەكان ، زۆر بەيان لە لاى خەلكى سەرسورهێنەر دەبن ، هەر بۆيە (دەججال) ناو نراوە بە (مسيح) واتە سرانەوە لەبەر ئەوەى يەكىٚ لە چاوەكانى كوێرە و رووناكى لىٚ سراوەتەوە ، يان لەبەر ئەوەى بۆ ماوەى چل رۆژ بە هەمووى رووى زەوى دەگەرىٚ يان دەستى دەگاتى ..؟!

سیفەت و شێوەو رووخساری دەججال

زانایان دەلێن : پیاوێكە لە نەوەی ئادەمە ، لە فەرموودەدا شێوەو سیفەتی هاتوون ، بۆ ئەوی موسلمانان لە كاتی دەركەوتی دا باش بیناسنەوە ، چونكە بۆ ئەوەی خۆیان لە فیتنە خراپەكاری و گومرایی (دەججال) بپارێزن ، كاتێك كە (دەججال) دەر دەكەوێ بۆ ئەوەی كە ئیمانداران بیناسن ، وە بە درۆ و گومرایەكانی باوەر نەكەن ، هەر بۆیە هەموو پێغەمبەران گەلە كانیان ئاگادرا كردۆتەوە لە فیتنەی (دەججال) پێغەمبەری ئاخر زەمانیش كە ئێمەی تێدا ئاگادار كردۆتەوە لەوەی كە لە فەرموودەكانی دا هەوالی پێداوین ، كە بەم هۆیەوە (دەججال) بناسینەوەو لە خەلكی تری جیابكرێتەوە ..؟!

شێوە و رووخساری (مسیح الدجال) بەم شێوەی خوارەوە وەسفكراوە :

- پیاوێكی گە نجە .
- پیاوێكی سوورەیە .
- پیاوێكی كورتە بالآیە .
- سنگ پێیەكانی لەیەك نزیك و پاژنە لێك دوورن .
- پرچی یان قژی گروازەیە یان تێك ئالۆزاوە .
- نێو چەوانی پانە .
- ملی ئەستوورە .
- چاوی لای راستی دا پۆشراوە ، چونكە كوێرە و رووناكی پێ نابینێ وەك دنكە ترێ وایە
- چاوی چە پیشی بە گۆشتی پشت چاوی كەمێ دا پۆشراوە .
- لە نێو چاوانی دا نووسراوە (كافر) ، هەر هەموو ئیماندارێك دە یخوێنێتەوە ، ئەوەی خوێندەوارە ، ئەوەشی نە خوێندەوارە دەخوێنێتەوە .
- لە صیفەتی ئەوەی ئەو پیاوە نەزۆكە واتا مندالی نابێت ، وەیان وجاخ كوێرە .

ئەو فەرموودانەی كە باس لە شێوەو رووخسارو سیەفەتی دەكەن لە سەرەوە باسمان كرد :

❖ لە (عبادە كوری الصامت) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنِّي قد حدَّثتُكم عن الدَّجَّالِ، حتَّى خشيتُ ألَّا تعقِلوا، إنَّ مسيحَ الدَّجَّالِ رجلٌ قصيرٌ أفحَجُ جعدٌ أعوَرُ مطموسُ العينِ ليس بناتئةٍ ولا حجراءَ، فإن ألبس عليكم فاعلَموا أنَّ ربَّكم ليس بأعورَ)) . سنن ابو داود برقم (٤٣٢٠).

واتە : من باسی (دەججالم) بۆ كردن ترسام تێ نەگەن ، لە راستیدا (مسیح دەججال) پیاوێكی كورتە بالآیە ،سنگ پێیەكانی لێك نزیكن باژنە پێیەكانی لێك دوورن ، پرچی یان قژی گوروازەیە یان لوولە ، یەك چاوی هەیە چاوەكەی تری سراوەتەوە و رەش بۆتەوە و رووناى تێدا نەماوە جا ئەگەر لێتان تێك چوو بزانن پەروەردگارتان كوێر نیە ..؟!

❖ لە (عبدالله كوری عمر) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((ذَكَرَ رَسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ يَوْمًا بيْنَ ظَهْرانَيِ النَّاسِ المَسِيحَ الدَّجَّالَ، فقالَ: إنَّ اللَّهَ تَبارَكَ وتَعالَى ليسَ بأَعْوَرَ، ألا إنَّ المَسِيحَ الدَّجَّالَ أعْوَرُ، العَيْنِ اليُمْنَى كَأنَّ عَيْنَهُ عِنَبَةٌ طافِيَةٌ، قالَ: وقالَ رَسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ: أرانِي اللَّيْلَةَ في المَنامِ عِنْدَ الكَعْبَةِ ، فإذا رَجُلٌ آدَمُ كَأَحْسَنِ ما تَرَى مِن أُدْمِ الرِّجالِ، تَضْرِبُ لِمَّتُهُ بيْنَ مَنْكِبَيْهِ، رَجِلُ الشَّعْرِ يَقْطُرُ رَأْسُهُ ماءً، واضِعًا يَدَيْهِ علَى مَنْكِبَيْ رَجُلَيْنِ، وهو بيْنَهُما يَطُوفُ بالبَيْتِ، فَقُلتُ: مَن هذا؟ فقالوا المَسِيحُ ابنُ مَرْيَمَ، ورَأَيْتُ وراءَهُ رَجُلًا جَعْدًا قَطَطًا ، أعْوَرَ عَيْنِ اليُمْنَى كَأَشْبَهِ مَن رَأَيْتُ مِنَ النَّاسِ بابْنِ قَطَنٍ، واضِعًا يَدَيْهِ علَى مَنْكِبَيْ رَجُلَيْنِ يَطُوفُ بالبَيْتِ، فَقُلتُ: مَن هذا؟ قالوا: هذا المَسِيحُ الدَّجَّالُ)) . صحيح المسلم برقم (١٦٩).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ رۆژێك لە ناو خەلكیدا باسی (دەججال) ی فێل بازی دەكرد ، دەی فەرموو : (خوای گەورە) یەك چاوی نیە ، بەلام دەججال ی فێل باز چاوی راستی كوێرە ، چاوی دەلیٚ دنكە ترێ دەرپەریوە ، دەلیٚ : هەروەها پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەم شەو لە خەومادا لە لای (الكعبە) پیاوێكی رەنگی گەنم یان پێشاندام ، جوانترین شێوە رەنگی گە نمە لە پیاواندا ، زولفی لەسەر هەر دوو شانی بوو ، قژی شێوەی لوو بوو سەری ئاوی لێدەتكا ، دەستی خستبووە سەر شانی دوو پیاو لە نێوان هەردووكیان دا تەوافی (الكعبە)ی دەكرد ووتم : ئەوە كیٚ یە ..؟! ووتیان : (مسیحی كوری مەریمە) ، پیاوێكیشم بینی لە دوایەوە پرچی زۆر لول بوو ، چاوی راستی كوێر بوو ، كەسم نەدیوە بە قەد ئەو لە(كوری قطن) بچێت ، دەستی خستبووە سەرشانی دوو پیاو تەوافی (الكعبە) دەكرد ووتم : ئەوە كێیە ..؟!ووتیان : ئەوە (دەججال) ...

❖ له (النواسی كوری سمعانی الانصاری)- خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚڕیٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إِنَّه شَابٌّ قَطَطٌ، عَيْنُهُ طَافِئَةٌ، كَأَنِّي أُشَبِّهُهُ بِعَبْدِ العُزَّى بنِ قَطَنٍ)). صحيح المسلم برقم (٢٩٣٧)، ابن ماجه برقم (٤٠٧٥)، الترمذي برقم (٢٢٤٠).

واته : دەججال گه نجیٚكه پرچی زۆر لوله و گروازەیه ، چاو هەلتۆقیوه ، پیٚم وایه شیٚوەكەی له (عبدالعزی كوری قطن) دەچیٚت ..؟!

تیٚبینی : ئەم فەرموودەیه له (النواس) گیٚر دراوەتەوه ، فەرموودەكه زۆر دیٚژه ، ئیمامی موسلم هیٚناویەتەوه ،به بەسەرهاتی (إبن صیاد)یان كوری راوچیەكه مەشهووره ..!!

❖ له (ابو هریره) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚڕیٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((وأمَّا مسيحُ الضَّلالةِ فإنَّه أعوَرُ العينِ، أَجْلى الجبهةِ ، عريضُ النَّحرِ، فيه دَفًأٌ، كأنَّه قَطَنُ بنُ عبدِ العُزَّى)) . مسند إمام أحمد برقم (٧٨٩٢).

واته : بەلام دەججال مسیحی گومرایی ، ئەوه چاوی كویٚره ، ناوچاوانی پان و دیاره ، ملی ئەستووره و پانه ، چەمانەوەیەكی كەمی تیٚدایه ، پیٚم وایه شیٚوەی له (عبدلعزی كوری قطن) دەچیٚت.؟!

❖ له (ئەنسی كوری مالك) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚڕیٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((وإنَّ الدَّجَّالَ مَمْسُوحُ العَيْنِ، عليها ظَفَرَةٌ غَلِيظَةٌ، مَكْتُوبٌ بيْنَ عَيْنَيْهِ: كافِرٌ، يَقْرَؤُهُ كُلُّ مُؤْمِنٍ؛ كاتِبٍ وغَيْرِ كاتِبٍ).صحيح مسلم برقم (٢٩٣٤).

واته : دەججال یەك چاوەی هەیه ، زیٚدە گۆشت یان پیٚستیٚكی زیاده له سەر چاویەتی ، له نیٚوان هەردوو چاوانی لیٚ نووسراوه (كافر) ، هەموو ئیمانداریٚك دەخویٚنیٚتەوه چ خویٚندەوار بیٚت چ نەخویٚندەوار بیٚت ..؟!

تیٚبینی : له سەر ئەو نووسراوەی كه له سەر نیٚو چاوانی دەججال نووسراوه (كافر) خەلكی ئیمانداری خویٚندەوارو نەخویٚندەوار دەخویٚنیٚتەوه ، بیٚ گومان كەسانی بیٚ ئیمان یان (كافر) ناتوانیٚت بی خویٚنیٚتەوه ، بەلام تەنها ئیماندار دەتوانیٚت بیخویٚنیٚتەوه ، ئەمەش خواست ویستی قدرەتی (خوای گەوره) بۆ ئەوەی كه نەخویٚندەواره بەلام ئیمانداره دەتوانیٚت بیخویٚنیٚتەوه ، بەلام خەلكانی كافر یان بیٚ باوەری ئەوا هەرگیز ناتوانن ئەو نووسراوەی نیٚوچاوانی دەججال بخویٚنەوه ئەگەر زاناو عالمی عیلمی زەرەش بن یان پرۆفیسۆریش بن ، چونكه ئەوانه له دونیا كافر و بیٚ باوەر بوونه ، بۆ تواناى ئەوەیان نیه كه ئەم نیشانەی دەججال بخویٚنەوه كه بی ناسنەوەی باوەری پیٚ نەكەن ، هەر بۆیه وا دەردەكەویٚت كاتی هاتنی دەججال كاتی نزیك بوونەوەی قیامەت كاتی تاقی كردنەوه گەوره كه زۆر نزیكه بۆیه بیٚ باوەران ناتوانن ئەم نووسراوەی نیٚوچاوانی دەججال كه نوسراوه (كافر) بخویٚنەوەو بی ناسنەوه ..؟!

له (ئیمامی النووی) – رەحمەتی خوای لیٚ بیٚت – دەلیٚت : ئەوەی راسته و زانایان لەسەری ووتویانه ئەوەیه كه ئەم نووسینەی نیٚوچاوانی دەججال به حەقیقی یه ، واته : نووسینەكه به نووسین نووسراوه (كافر) ئەوەش ئەو نیشانەیەكه لەریٚزی ئەو نیشانانەی كه بەلگەن لەسەر كافری و درۆزنی (دەججال) ، چونكه (خوای گەوره) به دیاری دەخات بۆ هەموو ئیمانداریٚك ، خویٚندەوار بیٚت یان نەخویٚندەوار بیٚت ، بەلام (خوای گەوره) به ویستی خۆی دەشیاریٚتەوه له كافر و بیٚ باوەران یان له كەسانیٚك كه بەویستی خۆی دەویەویٚت به هیلاكیان بدات ،ئەمەش هیچ ریٚگریٚك نیه له سەری ..؟!

❖ له (ابی بن كعب) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚڕیٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((الدَّجَّالُ عينُه خضراءُ كالزُّجاجةِ)) . شيخ الالبانى في سلسلة الصحيحة برقم (١٨٦٣).

واته : دەججال چاوی كەسكه یان سەوزه وەكو شوشه یه ..؟!

له (قاضي عیاض) – رەحمەتی خوای لیٚ بیٚت – دەلیٚت : له كۆی ئەم هەموو فەرموودەیه ، وای بۆ دەچیٚت كه (دەججال) هەر دوو چاوی عەییداره ، بەلام پارچه گۆشتیٚكی زیادەی له ئەستووری پیٚوەیه كه ئەویشی عەییداره و ناشرین كردووه ، وه هەر دوو ئیمامی (نووی) و قرتبی) یش هەمان رایان هەیه ..؟!

شوێنی دەرکەوتنی دەججال

بەلێ بە پێ ئەم فەرموودانەی خوارەوە کە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین کە سەرەتایی دەرکەوتنی یان سەر هەلدانی (دەججال) بە شێوەیە لەم شوێنانە سەرەتا سەر هەلدەدا ئەویش یەکەم جار لە ولاتی خۆراسان دەبێت پاشان دێتە گەرەکێك لە گەرەکی جوولەکەکان لە شاری ئەصفهانی ئێستایی ئێران ، ئەویش بە هەزاران جوولەکە شوێنی دەکەون دواجاریش لە شوێنێکی چۆلایی یان ڕێیەکی نێوان عێراق و ولاتی شام واتە : سوریایی ئێستا خۆی ئاشکرا دەکات ، هەندێك لە زانایان راو بۆ چوونیان وایە لەم شوێنەیە کە لە سەر سنووری عێراق و سوریایە ئەم شوێنەش ناوچەکانی دەروبەری شەنگال و قەزای ببعاج لە عێراق و هەروەها شاری حسکە لە ولاتی سوریا ، بەلام ئەم راو بۆچوونە ، کە لە شوێنانە خۆی ئاشکرا دەکات خەلکێکی زۆر شوێنی دەکەون لەم شوێنانە ..؟!

❖ لە (ابو بکر صدیق) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((الدَّجَّالُ يخرجُ من أرضٍ بالمَشرقِ، يُقالُ لها : خُراسانَ يَتبعُه أقوامٌ كأنَّ وجوهَهُم المَجانُّ المطرَّقةُ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢٣٧).

واتە : دەججال لە ڕۆژهەلاتەوە لە خاکێکەوە دەردەچێت پێ دەووترێت (خۆراسان) ، خەلکانێ شوێنی دەکەون ، دەم و چاویان و وەکو قەلغانەو بە پیستەی زۆر دەورە گیراوە ..؟!

(ابن حجر) – ڕەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : (دەربارەی شوێنی دەرچوونی دەججال ئەوا بێ گومان لە لای ڕۆژهەلاتەوە دەردەچێ) . فتح الباری (١٩/١٣).

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَتْبَعُ الدَّجَّالَ مِن يَهُودِ أصْبَهانَ ، سَبْعُونَ ألْفًا عليهمُ الطَّيالِسَةُ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٤٤).

واتە : حەفتا هەزار جوولەکەی شاری (ئەصفهان) شوێنی دەججال دەکەون ، عەبایان بەسەر شانەوەیە ..؟!

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يخرجُ الدجالُ من يهودِ أصبهانَ معَهُ سبعونَ أَلْفًا من اليهودِ...)). الطبراني في (المعجم الاوسط) برقم (٤٩٣٠)، الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٣٤١/٧).

واتە : دەججال دەردەچێ لە جوولەکەکانی (ئەصفهان) حەفتا هەزار لە جوولەکەی لە گەل دایە ..؟!

(ابن کثیر) – ڕەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : (دەرکەوتنی لە شاری (ئەصفهانی) ئێران دەبێ لە گەرەکێك پێ دەلێن : گەرەکی جوولەکەکان). ابن کثير النهاية في الفتن والملاحم (١٢٨/١).

❖ لە (النواسي کوری سمعان الانصاری) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((...إِنَّه خَارِجٌ خَلَّةً بيْنَ الشَّأْمِ وَالْعِرَاقِ، فَعَاثَ يَمِينًا وَعَاثَ شِمَالًا، يا عِبَادَ اللهِ فَاثْبُتُوا ...)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٣٧).

واتە : دەججال لە ڕێیەکی نێوان ولاتی شام و عێراق دەردەچێت ، بەراست و چە پدا خرا پەکاری دەکات ، ئەی بەندەکانی خوا خۆتان دامەزراو بکەن یان خۆتان چەسپاو بکەن لەسەر ئیمان ..؟!

تێبینی : دەربارەی ئەم فەرموودەیە کاتێك دەججال خۆی ئاشکرا دەکات ، خەلکی شوێنی دەکەون ئەم شوێنەش بە شێکی کوردستانی گەورەیە ، ئەم شوێنە نێوان سنووری کوردستانی باشوور و کوردستانی ڕۆژئاوا ، واتە دەکەوێتە نێوان هەر دوو سنوور کە قەزاری شەنگال لە کوردستانی باشوور ، شاری حەسەکە لە کوردستانی ڕۆژئاوا دەگرێتەوە ، پەنا بەخوا لە دەججال خرا پەکار ..؟!

ئەو پرسیارانەی دەربارەی (ابن صیاد) دەكرێت ..؟!

ئایا (ابن صیاد) دەججال بووە یا خود نا ..؟!

ئایا ئەگەر (ابن صیاد) دەججال نیە ..؟!

ئایا ئێستا دەججال بوونی هەیە پێش دەركەوتنی ..؟!

بەڵێ بێ گومان پێش ئەوەی وەلامی ئەم پرسیارانە بدەینەوە دەبێت ، دەربارەی (ابن صیاد) زانیاریمان هەبێت بە باشی (ابن صیاد) بناسین :

(ابن صیاد) یەكێك بوو لە جوولەكەكانی شاری مەدینە ، كاتێك پێغەمبەری خوا ﷺ كۆچی بۆ شاری مەدینە كرد ، (ابن صیاد) هێشتا مندال بوو واتا تەمەنی بچووك بوو، (ابن صیاد) بە خۆی ناوی (عبدالله كوری صیاد) ..!!

لە (ابن كثیر) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : (ابن صیاد) دواتر موسلمان بووە و كورێكیشی هەبووە بە ناوی (عمار) كە یەكێك بووە لە پیاوە چاكەكانی شوێن كەوتووان (تابعین) . ابن كثیر النهایة في الفتن والملاحم (١٢٨/١).

لە (الذهبي) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : (ابن صیاد) بە كوێری و بە سوونەت كراوی یان خەتەنەكراوی لە دایك بووە . تجرید أسماء الصحابة (٣١٩/١).

دەگێرنەوە دەلێن : (ابن صیاد) پیاوێكی ساحرو جادووگەر بووە ، وە هەندێك جار فالی بۆ خەلكی گرتۆتەوە جاری وا هەبووە فالەكەی راست دەرچووە ، وە جاری وا هەبووە درۆ دەرچووە ، بەم شێوەیە ناوی لە ناو خەلكی بلاو بوویەوە كەوا ئەم پیاوە واتە (ابن صیاد) دەججالە پاش ئەوەی ئەم هەوال زۆر لە ناو خەلكی بلاوبوویەوە هەوالەكە گەیشت بە پێغەمبەری خوا ﷺ ئەویش ویستی تاقی بكاتەوە بزانێت ئەم پیاوە دەججالە یان نا ..!! هەر بۆ ئەمە بەستەش پێغەمبەری خوا ﷺ چەند جار چووە بۆ لای (ابن صیاد) قسەی لە گەلدا كردووە ، هەر وەك (عبدالله كوی عمر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : (ئیمامی عمر لە گەل پێغەمبەری خوا ﷺ و كۆمەلێك لە هاوەلان چوون بۆ لای (ابن صیاد) بنیان لە نزیك خانوویەكی بەرز لە گەرەكی (مغالە) ی ئەنصارەكان لە گەل كۆمەلە مندالێك یاری دەكات ، (ابن صیاد) یش نزیك ببوویەوە لە تەمەنی هەرزەكاری یان بالغ بووە ، هەستی بە خۆی نەكرد هەتا پێغەمبەری خوا ﷺ دای بە دەستی پێی فەرموو : (أتشهد أنی رسول الله) واتە : شاهێدی دەدەیت كە من پێغەمبەری خوام ..؟! ئەویش سەرێكی كرد و پێ ووت : شایەتی دەدەم كە تۆ پێغەمبەری نەخوێندەوارەكانی ، پاشان بە پێغەمبەری ﷺ ووت : ئەی تۆ شایەتی دەدەیت كە من پێغەمبەری خوام ..؟!!! پێغەمبەریش ﷺ رەتی كردەوە پێ فەرموو : (أمنت بالله برسله) واتە : باوەرم هەیە بە خواو پێغەمبەرەكانی ، پاشان لە (ابن صیاد) ی پرسی : (ماترى) ..؟! واتە چی دەبینیت ..؟! ئەویش ووتی : رستگۆیەك و درۆزنێك دێن بۆلام ، پێغەمبەریش فەرمووی : (خلط علیك الأمر) واتە : كارەكەت لێ تێكەل بوو ، پاشان پێ فەرموو : (ءاني خأبت لك خبیئا ..؟!) واتە : شتێكی نهێنیم لێ شاردویتەوە بزانم دەزانیت ..؟! (ابن صیاد)یش ووتی : (هو الدخ) واتە : شتە كە دوخە ، پێغەمبەریش پێی فەمووی : (اخسأ فلن تعدو قدرك) واتە : درۆ بەقەت لەوە زیاتر نابێت ، ئیمامی (عمر) – خوا لێ رازی بێت –ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا رێگەم بدە با لە ملی بدەم ..؟! پێغەمبەریش ﷺ پێی : (ان یكنه فلن تسلط علیه ، وان لم یكنه فلا خیر لك في قتله) صحیح البخاري فتح الباری (٣١٨/٣). واتە : ئەگەر دەججال بێت ئەوا ناتوانێت بیكوژێت ، ئە گەر ئەویش نەبێت خێر لە كوشتنی دانیە..؟!

❖ لە (عبدالله كوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((أنَّ عُمَرَ انْطَلَقَ في رَهْطٍ مِن أصْحَابِ النبيِّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ مع النبيِّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، قِبَلَ ابْنِ صَيَّادٍ، حتَّى وجَدُوهُ يَلْعَبُ مع الغِلْمَانِ، عِنْدَ أُطُمِ بَنِي مَغَالَةَ، وقدْ قَارَبَ يَومَئذٍ ابنُ صَيَّادٍ يَحْتَلِمُ، فَلَمْ يَشْعُرْ بشيءٍ حتَّى ضَرَبَ النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ ظَهْرَهُ بيَدِهِ، ثُمَّ قَالَ النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: أتَشْهَدُ أنِّي رَسولُ اللَّهِ؟، فَنَظَرَ إلَيْهِ ابنُ صَيَّادٍ، فَقَالَ: أشْهَدُ أنَّكَ رَسولُ الأُمِّيِّينَ، فَقَالَ ابنُ صَيَّادٍ للنبيِّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: أتَشْهَدُ أنِّي رَسولُ اللَّهِ؟ قَالَ له النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: آمَنْتُ باللَّهِ ورُسُلِهِ، قَالَ النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: مَاذَا تَرَى؟ قَالَ ابنُ صَيَّادٍ: يَأْتِينِي صَادِقٌ وكَاذِبٌ، قَالَ النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: خُلِطَ عَلَيْكَ الأمْرُ؟ قَالَ النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: إنِّي قدْ خَبَأْتُ لكَ خَبِيئًا، قَالَ ابنُ صَيَّادٍ: هو الدُّخُّ ، قَالَ النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: اخْسَأْ، فَلَنْ تَعْدُوَ قَدْرَكَ، قَالَ عُمَرُ: يا رَسولَ اللَّهِ، ائْذَنْ لي فيه أضْرِبْ عُنُقَهُ، قَالَ النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ: إنْ يَكُنْهُ، فَلَنْ تُسَلَّطَ عليه، وإنْ لَمْ يَكُنْهُ، فلا خَيْرَ لكَ في قَتْلِهِ)) . صحیح البخاري برقم (٣٠٥٥).

واتە : كە (عمر) و كۆمەلێ لە هاوەلان لە گەل پێغەمبەری خوا ﷺ رۆیشتن بەرەو ئەو شوێنەی (ابن صیاد)ی لێیە ، هەتا بینیان لە لای قەلای نەوەی (مغالە) لەگەل مندالاندا یاری دەكات ، لەو كاتەدا (ابن صیاد) نزیك بالغ بوون بوویەوە ، هەستی نەكرد پێمان هەتا پێغەمبەری خوا ﷺ لە دوایەوە بە دەستی مالی بە پشتیدا ، پاشان فەرمووی : (ابن صیاد) شایەتی دەدەی كە من پێغەمبەری خوام ..؟! (ابن صیاد) یش تەماشای پێغەمبەری خوای ﷺ كرد ووتی : شایەتی دەدەكم كە تۆ پێغەمبەری نەخوێندەوارەكانی . ئینجا (ابن صیاد) ووتی : بە پێغەمبەر ﷺ ئەی تۆ شایەتی دەدەیت كە من پێغەمبەری خوام ..؟!!! پێغەمبەریش ﷺ فەرمووی پێی : (باوەرم هەیە بە خوا و بە پێغەمبەران) ، ئینجا پێغەمبەری خوا ﷺ پێی فەرموو : (چ جۆرە خەوێك دەبینی ..؟!) (ابن صیاد) خەوی راست و خەوی درۆش دەبینم ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : (سەرت لێ شێوێنراوە ..؟!) هەروەها پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : (بێ گومان من شتێكم لە دلمدا شاردۆتەوە بۆت چییە ..؟!) (ابن صیاد) ووتی : (الدخ)) پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : (بێدەنگ بە تۆ لە پلەی خۆت فالچیەتیە) تێپەر ناكەیت ئەوەی پەنهانە نایزانیت ، ئینجا (عمر) ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ لێم گەرێ با بدەم لە گەردنی ، پێغەمبەریش ﷺ فەرمووی : (ئەگەر دەججال) خۆی بێت ئەوە تۆ ناتوانی بیكوژی و زاڵ ببیت بە سەریدا ، وە ئەگەر ئەویش نەبێت ئەوا خێر لە كوشتنەكەی نیە ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((انْطَلَقَ النبيُّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ، وأُبَيُّ بنُ كَعْبٍ يَأْتِيَانِ النَّخْلَ الذي فيه ابنُ صَيَّادٍ، حتَّى إذَا دَخَلَ النَّخْلَ طَفِقَ النبيُّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ يَتَّقِي بجُذُوعِ النَّخْلِ، وهو يَخْتِلُ ابْنَ صَيَّادٍ أنْ يَسْمع مِنَ ابْنِ صَيَّادٍ شيئًا قَبْلَ أنْ يَرَاهُ، وابنُ صَيَّادٍ مُضْطَجِعٌ علَى فِرَاشِهِ في قَطِيفَةٍ له فِيهَا رَمْزَةٌ، فَرَأَتْ أُمُّ ابْنِ صَيَّادٍ النبيَّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ وهو يَتَّقِي بجُذُوعِ النَّخْلِ، فَقَالَتْ لِابْنِ صَيَّادٍ: أيْ صَافِ وهو اسْمُهُ، فَثَارَ ابنُ صَيَّادٍ ، فَقَالَ النبيُّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ: لو تَرَكَتْهُ بَيَّنَ)) . صحيح البخاري برقم (٣٠٥٦).

واتە : پیٚغەمبەری خوا ﷺ پاش ئەو جارە لەگەل (ابی بن کعب الانصاری) دا هەر دووکیان بەرەو ئەو باخە خورمایە رۆیشتن کە (ابن صیاد) ی لیٚیە ، رۆیشتن هەتا پیٚغەمبەری خوا ﷺ چووە ناو باخەکەوە ، پیٚغەمبەری خوا ﷺ خۆی دەدایە پەنای قەدی دارخورماکان ، دەیویست (ابن صیاد) ئاگای لیٚ نەبیٚت ، شتیٚکی لیٚ ببیستیٚ پیٚش ئەوەی (ابن صیاد) بیبنی ، لە کاتەدا (ابن صیاد) لە سەر راخەرە قەیفەکەی راکشابوو وەرویٚکی لیٚوە دەهات ، لە پر دایکی (ابن صیاد) پیٚغەمبەری خوای ﷺ بینی کە خۆی دەدایە پەنای قەدی دارخورماکان ووتی : بە (ابن صیاد) ئەی (صاف) کە ناوی (ابن صیاد) بوو – ئەوە (محمد)ە ، ئیتر (ابن صیاد) بیٚدەنگ بوو ، پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەگەر ئەو (دایکی) لیٚی گەرایە روون دەبوویەوە ..؟!!

تیٚبینی : لیٚرەوە بۆ مان دەردەکەویٚ لەم دوو فەرموودەی سەرەوە ، کە پیٚغەمبەری خوا ﷺ دەربارەی (ابن صیاد) وەستاوە و لە لایەن پەروەردگاریشەوە وەحی یان نیگای بۆ نەهاتووە کە یایا (ابن صیاد) بەراستی دەججالە یان ئەو تەنها جادووگەریٚکی بچووکە وە یان دەججال نیە ..؟!

بەلام ژمارەیەك لە هاوەلان دەیان ووت : (ابن صیاد) دەججالە ، ئەوانیش ئەمانە بوون : (عمری کوری خەتاب) و (عبدالله کوری عمر) و (جابری کوری عبدالله) و (ابو ذری الغفاری) .

❖ لە(محمدی کوری المنکدر) – رەحمەتی خوا لیٚ بیٚت – دەلیٚت :

((رَأَيْتُ جَابِرَ بنَ عبدِ اللَّهِ يَحْلِفُ باللَّهِ: أنَّ ابْنَ الصَّائِدِ الدَّجَّالُ، قُلتُ: تَحْلِفُ باللَّهِ؟ قالَ: إنِّي سَمِعْتُ عُمَرَ يَحْلِفُ علَى ذلكَ عِنْدَ النبيِّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ، فَلَمْ يُنْكِرْهُ النبيُّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ)) . صحيح البخاري برقم (٧٣٥٥).

واتە : (جابری کوری عبدالله) م بینی – خوا لیٚ رازی بیٚت – سویٚندی دەخوارد بە خوا کە (ابن صائد) دەججالە ، ووتم : سویٚند دەخۆی بە خوا ..؟! ووتی : من خۆم لە (عمر) – خوا لیٚ رازی بیٚت – بیست لە خزمەت پیٚغەمبەر دا ﷺ سویٚندی لەسەری دەخوارد و پیٚغەمبەریش ﷺ نکۆلی لیٚ نە کرد ..؟!

❖ لە (عبدالله ی کوری عمر) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەلیٚت :

((واللَّهِ ما أشُكُّ أنَّ المَسيحَ الدَّجَّالَ ابنُ صَيَّادٍ)) . سنن ابو داود برقم (٤٣٣٠).

واتە : سویٚند بە(الله) هیچ گومانم نیە کە (ابن صیاد) دەججالە ..؟!

❖ لە (جابر کوری عبدالله) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەلیٚت :

((فقَدْنا ابنَ صَيَّادٍ يومَ الحَرَّةِ)) . سنن ابو داود برقم (٤٣٣٢).

واتە : لە رۆژی (الحره) دا (ابن صیاد)مان لیٚ وون بوو ..؟! (الحره) شویٚنیٚکە لە نزیك شاری مەدینە ، ئەو رۆژەی کە زیدی کوری معاویە سەرکەوت بەسەر خەلکی مەدینە دا (ابن صیاد) وون بوو.؟!

ئەم زانایانەش لە وانە (ئیمامی النووي) و (القرطبي) و (شوکانی) پیٚ یان وایە کە (ابن صیاد) دەججال بووە ..؟!

تیٚبینی : بە پیٚ ئەم بەلگانەی سەرەوە کە لە هاوەلانەوە هاتووە کە بەراو بۆ چوونی ئەوان گوایە (ابن صیاد) دەججال بووە ...

بەلام ئەم زانایانەش لەوان (بیهقی) و (ابن کثیر) و (ابن تیمیة) پیٚ یان وانیە :کە (ابن صیاد) دە ججال بووە بەلکو جادوو گەریٚکی بچووك بووە نەك دەججال ی گەورە ، ئەوانەش چەند بەلگەیە دە خەنە روو ئەمانەی خوارەوە یە

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((عَلَى أنْقابِ المَدِينَةِ مَلائِكَةٌ، لا يَدْخُلُها الطَّاعُونُ، ولا الدَّجَّالُ)) . صحيح البخاري برقم (٧١٣٣).

واتە : ریٚگاکانی دەرگای شاری مەدینە چەندەها فریشتە راوەستاون (ئیٚشگیری دەگرن ، بۆیە پەتاو تاعون و دەججال ناچیٚتە ناویەوە ..؟!

تیٚبینی : (ابن صیاد) لە شاری مەدینە دەژیا ..؟!

دەربارەی (الجساسه) ئەم فەرموودەیەی (فاطمة بن قيس) ...

❖ له (عامری کوری شراحيل ی (الشعبى) یەوە – شعبى هەمدانى - - ڕەحمەتی خوا لێ بێت - که پرسیاری کرد له (فاطمة بن قيس) – خوا لێ ڕازی بێت – کردووە :

((أَنَّهُ سَأَلَ فَاطِمَةَ بِنْتَ قَيْسٍ أُخْتَ الضَّحَّاكِ بنِ قَيْسٍ -وَكَانَتْ مِنَ المُهَاجِرَاتِ الأُوَلِ- فَقالَ: حَدِّثِينِي حَدِيثًا سَمِعْتِيهِ مِن رَسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، لا تُسْنِدِيهِ إلى أَحَدٍ غيرِهِ، فَقالَتْ: لَئِنْ شِئْتَ لَأَفْعَلَنَّ، فَقالَ لَهَا: أَجَلْ حَدِّثِينِي، فَقالَتْ: نَكَحْتُ ابْنَ المُغِيرَةِ، وَهو مِن خِيَارِ شَبَابِ قُرَيْشٍ يَومَئذٍ، فَأُصِيبَ في أَوَّلِ الجِهَادِ مع رَسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، فَلَمَّا تَأَيَّمْتُ خَطَبَنِي عبدُ الرَّحْمَنِ بنُ عَوْفٍ في نَفَرٍ مِن أَصْحَابِ رَسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، وَخَطَبَنِي رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ علَى مَوْلَاهُ أُسَامَةَ بنِ زَيْدٍ، وَكُنْتُ قدْ حُدِّثْتُ، أنَّ رَسولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ قالَ: مَن أَحَبَّنِي فَلْيُحِبَّ أُسَامَةَ، فَلَمَّا كَلَّمَنِي رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، قُلتُ: أَمْرِي بيَدِكَ، فأنْكِحْنِي مَن شِئْتَ، فَقالَ: انْتَقِلِي إلى أُمِّ شَرِيكٍ. وَأُمُّ شَرِيكٍ امْرَأَةٌ غَنِيَّةٌ مِنَ الأنْصَارِ، عَظِيمَةُ النَّفَقَةِ في سَبيلِ اللَّهِ، يَنْزِلُ عَلَيْهَا الضِّيفَانُ، فَقُلتُ: سَأَفْعَلُ، فَقالَ: لا تَفْعَلِي، إنَّ أُمَّ شَرِيكٍ امْرَأَةٌ كَثِيرَةُ الضِّيفَانِ؛ فإنِّي أَكْرَهُ أَنْ يَسْقُطَ عَنْكِ خِمَارُكِ، أَوْ يَنْكَشِفَ الثَّوْبُ عن سَاقَيْكِ، فَيَرَى القَوْمُ مِنْكِ بَعْضَ ما تَكْرَهِينَ، وَلَكِنِ انْتَقِلِي إلى ابْنِ عَمِّكِ عبدِ اللَّهِ بنِ عَمْرِو ابْنِ أُمِّ مَكْتُومٍ، وَهو رَجُلٌ مِن بَنِي فِهْرٍ؛ فِهْرِ قُرَيْشٍ، وَهو مِنَ البَطْنِ الَّذي هي منه. فَانْتَقَلْتُ إلَيْهِ، فَلَمَّا انْقَضَتْ عِدَّتي سَمِعْتُ نِدَاءَ المُنَادِي -مُنَادِي رَسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ- يُنَادِي: الصَّلَاةَ جَامِعَةً، فَخَرَجْتُ إلى المَسْجِدِ، فَصَلَّيْتُ مع رَسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، فَكُنْتُ في صَفِّ النِّسَاءِ الَّتي تَلِي ظُهُورَ القَوْمِ، فَلَمَّا قَضَى رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ صَلَاتَهُ جَلَسَ علَى المِنْبَرِ وَهو يَضْحَكُ، فَقالَ: لِيَلْزَمْ كُلُّ إنْسَانٍ مُصَلَّاهُ ، ثُمَّ قالَ: أَتَدْرُونَ لِمَ جَمَعْتُكُمْ؟ قالوا: اللَّهُ وَرَسولُهُ أَعْلَمُ، قالَ: إنِّي وَاللَّهِ ما جَمَعْتُكُمْ لِرَغْبَةٍ وَلَا لِرَهْبَةٍ، وَلَكِنْ جَمَعْتُكُمْ لأنَّ تَمِيمًا الدَّارِيَّ كانَ رَجُلًا نَصْرَانِيًّا، فَجَاءَ فَبَايَعَ وَأَسْلَمَ، وَحدَّثَني حَدِيثًا وَافَقَ الَّذي كُنْتُ أُحَدِّثُكُمْ عن مَسِيحِ الدَّجَّالِ. حدَّثَني أنَّهُ رَكِبَ في سَفِينَةٍ بَحْرِيَّةٍ مع ثَلَاثِينَ رَجُلًا مِن لَخْمٍ وَجُذَامَ ، فَلَعِبَ بهِمِ المَوْجُ شَهْرًا في البَحْرِ، ثُمَّ أَرْفَؤُوا إلى جَزِيرَةٍ في البَحْرِ حتَّى مَغْرِبِ الشَّمْسِ، فَجَلَسُوا في أَقْرُبِ السَّفِينَةِ، فَدَخَلُوا الجَزِيرَةَ، فَلَقِيَتْهُمْ دَابَّةٌ أَهْلَبُ كَثِيرُ الشَّعَرِ، لا يَدْرُونَ ما قُبُلُهُ مِن دُبُرِهِ؛ مِن كَثْرَةِ الشَّعَرِ، فَقالوا: وَيْلَكِ! ما أَنْتِ؟ فَقالَتْ: أَنَا الجَسَّاسَةُ، قالوا: وَما الجَسَّاسَةُ؟ قالَتْ: أَيُّهَا القَوْمُ، انْطَلِقُوا إلى هذا الرَّجُلِ في الدَّيْرِ ؛ فإنَّه إلى خَبَرِكُمْ بالأشْوَاقِ، قالَ: لَمَّا سَمَّتْ لَنَا رَجُلًا فَرِقْنَا منها أَنْ تَكُونَ شيطَانَةً، قالَ: فَانْطَلَقْنَا سِرَاعًا حتَّى دَخَلْنَا الدَّيْرَ ، فَإِذَا فيه أَعْظَمُ إنْسَانٍ رَأَيْنَاهُ قَطُّ خَلْقًا، وَأَشَدُّهُ وِثَاقًا ، مَجْمُوعَةٌ يَدَاهُ إلى عُنُقِهِ، ما بيْنَ رُكْبَتَيْهِ إلى كَعْبَيْهِ بالحَدِيدِ، قُلْنَا: وَيْلَكَ! ما أَنْتَ؟ قالَ: قدْ قَدَرْتُم علَى خَبَرِي، فأخْبِرُونِي ما أَنْتُمْ؟ قالوا: نَحْنُ أُنَاسٌ مِنَ العَرَبِ رَكِبْنَا في سَفِينَةٍ بَحْرِيَّةٍ، فَصَادَفْنَا البَحْرَ حِينَ اغْتَلَمَ، فَلَعِبَ بنَا المَوْجُ شَهْرًا، ثُمَّ أَرْفَأْنَا إلى جَزِيرَتِكَ هذِه، فَجَلَسْنَا في أَقْرُبِهَا، فَدَخَلْنَا الجَزِيرَةَ، فَلَقِيَتْنَا دَابَّةٌ أَهْلَبُ كَثِيرُ الشَّعَرِ، لا يُدْرَى ما قُبُلُهُ مِن دُبُرِهِ مِن كَثْرَةِ الشَّعَرِ، فَقُلْنَا: وَيْلَكِ! ما أَنْتِ؟ فَقالَتْ: أَنَا الجَسَّاسَةُ، قُلْنَا: وَما الجَسَّاسَةُ؟ قالَتْ: اعْمِدُوا إلى هذا الرَّجُلِ في الدَّيْرِ ؛ فإنَّه إلى خَبَرِكُمْ بالأشْوَاقِ، فأقْبَلْنَا إلَيْكَ سِرَاعًا، وَفَزِعْنَا منها، وَلَمْ نَأْمَن أَنْ تَكُونَ شيطَانَةً. فَقالَ: أَخْبِرُونِي عن نَخْلِ بَيْسَانَ، قُلْنَا: عن أَيِّ شَأْنِهَا تَسْتَخْبِرُ؟ قالَ: أَسْأَلُكُمْ عن نَخْلِهَا؛ هلْ يُثْمِرُ؟ قُلْنَا له: نَعَمْ، قالَ: أَمَا إنَّه يُوشِكُ أَنْ لا تُثْمِرَ، قالَ: أَخْبِرُونِي عن بُحَيْرَةِ الطَّبَرِيَّةِ، قُلْنَا: عن أَيِّ شَأْنِهَا تَسْتَخْبِرُ؟ قالَ: هلْ فِيهَا مَاءٌ؟ قالوا: هي كَثِيرَةُ المَاءِ، قالَ: أَمَا إنَّ مَاءَهَا يُوشِكُ أَنْ يَذْهَبَ، قالَ: أَخْبِرُونِي عن عَيْنِ زُغَرَ، قالوا: عن أَيِّ شَأْنِهَا تَسْتَخْبِرُ؟ قالَ: هلْ في العَيْنِ مَاءٌ؟ وَهلْ يَزْرَعُ أَهْلُهَا بمَاءِ العَيْنِ؟ قُلْنَا له: نَعَمْ، هي كَثِيرَةُ المَاءِ، وَأَهْلُهَا يَزْرَعُونَ مِن مَائِهَا، قالَ: أَخْبِرُونِي عن نَبِيِّ الأُمِّيِّينَ ما فَعَلَ؟ قالوا: قدْ خَرَجَ مِن مَكَّةَ وَنَزَلَ يَثْرِبَ ، قالَ: أَقَاتَلَهُ العَرَبُ؟ قُلْنَا: نَعَمْ، قالَ: كيفَ صَنَعَ بهِمْ؟ فأخْبَرْنَاهُ أنَّهُ قدْ ظَهَرَ علَى مَن يَلِيهِ مِنَ العَرَبِ وَأَطَاعُوهُ، قالَ لهمْ: قدْ كانَ ذلكَ؟ قُلْنَا: نَعَمْ، قالَ: أَمَا إنَّ ذَاكَ خَيْرٌ لهمْ أَنْ يُطِيعُوهُ، وإنِّي مُخْبِرُكُمْ عَنِّي؛ إنِّي أَنَا المَسِيحُ، وإنِّي أُوشِكُ أَنْ يُؤْذَنَ لي في الخُرُوجِ، فأخْرُجَ، فأسِيرَ في الأرْضِ فلا أَدَعَ قَرْيَةً إلَّا هَبَطْتُهَا في أَرْبَعِينَ لَيْلَةً، غيرَ مَكَّةَ وَطَيْبَةَ ؛ فَهُما مُحَرَّمَتَانِ عَلَيَّ كِلْتَاهُمَا، كُلَّما أَرَدْتُ أَنْ أَدْخُلَ وَاحِدَةً -أَوْ وَاحِدًا- منهما اسْتَقْبَلَنِي مَلَكٌ بيَدِهِ السَّيْفُ صَلْتًا، يَصُدُّنِي عَنْهَا، وإنَّ علَى كُلِّ نَقْبٍ منها مَلَائِكَةً يَحْرُسُونَهَا. قالَتْ: قالَ رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ وَطَعَنَ بمِخْصَرَتِهِ في المِنْبَرِ: هذِه طَيْبَةُ ، هذِه طَيْبَةُ ، هذِه طَيْبَةُ -يَعْنِي المَدِينَةَ- أَلَا هلْ كُنْتُ حَدَّثْتُكُمْ ذلكَ؟ فَقالَ النَّاسُ: نَعَمْ. فإنَّه أَعْجَبَنِي حَدِيثُ تَمِيمٍ؛ أنَّهُ وَافَقَ الَّذي كُنْتُ أُحَدِّثُكُمْ عنْه، وَعَنِ المَدِينَةِ وَمَكَّةَ، أَلَا إنَّه في بَحْرِ الشَّأْمِ أَوْ بَحْرِ اليَمَنِ، لا، بَلْ مِن قِبَلِ المَشْرِقِ ما هُوَ، مِن قِبَلِ المَشْرِقِ ما هو، مِن قِبَلِ المَشْرِقِ ما هو، وَأَوْمَأَ بيَدِهِ إلى المَشْرِقِ، قالَتْ: فَحَفِظْتُ هذا مِن رَسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٤٢).

واته : له ئافرەته کۆچەکەرە سەرەتاکان ،ووتی : قسەیەکەم بۆ بکە کە خۆت لە پێغەمبەری خوا ﷺ بیستبێت ، بەو مەرجەی پاڵ نەدەیتە لای هیچ کەسێکی دیکە جگە لە ئەو ، ووتی : دەتەوێ وادەکەم ، ئەویش ووتی : بەڵێ . قسەم بۆ بکە ، ئەویش ووتی : شووم کرد بە (ابن مغيره) کە لە چاکترین پیاوانی قورەیش بوو لەو ڕۆژەدا ، کەچی لە یەکەمین جەنگێکدا لە خزمەت پێغەمبەری خوا ﷺ پێکرا ، کاتێك بێوەژن کەوتم (عبدالرحمن کوری عوف) لە گەڵ چەند کەسێك لە هاوەڵانی پێغەمبەری خوا ﷺ داوای کردم ، هەر وەکو پێغەمبەری خوا ﷺ داوای کردم بۆ خزمەتکارەکەی خۆی (ئەسامەی کوری زيد) – خوا لێ ڕازی بێت – منیش بۆیان باس کردبووم کە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : هەر کەسێ منی خۆش دەوێت با (ئەسامە)شی خۆش بوێت ، کاتێ پێغەمبەری خوا ﷺ قسەی لەگەڵ کردم ووتم : جلەوی کاری من بە دەستی تۆیە لە کێم مارە دەکەی مارەم بکە ، فەرمووی : بگوێزەرەوە مالی (ئەم شريك) ئافرەتێکی دەوڵەمەند بوو لە (یاریدەدەران) خەرجی زۆر گەورەی دەکێشا لە پێناوی خوا ، میوانی دەهات ، منیش ووتم : وادەکەم ، فەرمووی : وامەکە ، (ئەم شريك) زۆر میواندارە ، منیش حەزناکەم سەرپۆشەکەت لێ بکەوێت ، یاخود قاچ و قۆڵت دەرکەوێت ، خەلکی هەندێك شوێنت لێوە ببینن کە حەزی پێ نەکەیت ، بەلام بگوێزەرەوە بۆ لای کوری مامت (عبدالله ی کوری عمرو کوری أم کلثوم) کە ئەو پیاوێك بووە لە بەرەی (فهر) . (فهر)ی قورەیش کە لە تیرەی ئەو ئافرەتە بوو ، منیش گواستمەوە بۆ لای ، کاتی ماوەی (عده) کەم تەواو بوو گوێم لە بانگی جارچی بوو ، جارچی پێغەمبەری خوا ﷺ بانگی دەکرد ، (الصلاة جامعة) منیش دەرچووم بۆ مزگەوت ، نوێژم لە خزمەت پێغەمبەری خوا ﷺ کرد کە من لە ڕیزی ئافرەتەکان دابووم لە پشت پیاوانەوە ، کاتێ پێغەمبەری خوا ﷺ نوێژەکەی تەواو کرد ، لەسەر (منبر) دانیشت و پێدەکەنی ، فەرمووی : با هەر کەسێ لە جێ نوێژی خۆیدا بمێنێتەوە ، پاشان فەرمووی : ئایا دەزانن بۆ چی ئێوەم کۆ کردۆتەوە ..؟! ...

ووتیان : خوا و پێغەمبەرەکەی باشتر دەزانن ، پاشان فەرمووی : بە خوا من بۆ هیچ مەبەستێك و هیچ ترسێك ئێوەم کۆنەکردۆتەوە ، بەلکو بۆیە کۆم کردونەتەوە چونکە (تمیمی الداری) پیاوێکی گاور بوو ، هات بەلێنی یان پە یمانی دا و موسلمان بوو ، قسەیەکی بۆ کردووم کە هاو شێوەی ئەوەی کە من بۆم باس کردوون سەبارەت (دەججال)ی یەك چاو ، قسەی بۆ کردم کە سواری گشتیەکی دەریایی بوو لەگەل سێ پیاو لە هۆزی (لخم) و (جذام) لە ماوەی مانگێك لەناو شە پۆلی دەریاکە لە کێژاو دابوون ، تاکو سەر ئە نجام پەنایان بردۆتە بە (جزیرە) یان دوورگەیەك لە دەریاکە دا تاکو رۆژ ئاوا بوو ، لە نزیکی گەشتیەکەوە دادەنیشن لە داویدا دەچنە ناو دوورگە کەوە ، دەعبایەکی یان مخلوقێکی تیسکنی تووکنیان پێ دەگات ، کە لەبەر زۆری توکنەیەکەی یان مووی زۆر پاش پێشیان بۆ جیانەکراوەتەوە، دەلێن : ئەی قورت بەسەر تۆ کێت ..؟! ئەویش دەلێ : من (الجساسە)م دەلێن : (الجساسە) چی یە ..؟! ئەویش دەلێ : خەلکینە برۆن بۆ لای ئەو پیاوەی کە لە کۆشکەکە دایە، چونکە زۆر تامەزرۆی دەنگ و باسی ئێوەیە ، کاتێ ناوی پیاوی برد ترساین لێی کە جۆرە شەیتانێك بێت ، ئێمەش بە پەلە رۆیشتین تاکو چووینە کۆشکەکەوە ، کاتێ سەیر دەکەین پیاوێکی تێدایە کە هەرگیز پیاوی ئاوامان نە دیبوو ، لە هەموو کەس گەورە و زلترە بوو ، لە هەموو کەس زیاتر کۆت بەند زنجیرو شەکەت دار تر بوو ، هەر دوو دەستی تا گەردنی یان ملی ، نێوان هەر دوو ئەژنۆی تاکو گۆزینگی پێیەکانی بە ئاسن بوو ، ووتمان : ئەی قورت بەسەر تۆ کێت ..؟! ووتی : ئێوە تاونیتان بەسەر دەنگ و باسی من ئاشنابن ، پێم بلێن ئێوە کێن ..؟!ووتیان : ئێمە خەلکانێکین لە عەرەب ، سواری گگەشتیەکی دەریا بووین ، گیرۆدەی داوای دەریا بووین لە کاتی گێژاو هەلچوونی دا ، ماوەی مانگێکە شە پۆلی دەریا گێژی داوین ، پاشان پەنامان هێنا بۆ لای ئەم دوورگەیەی تۆ ، لە نزیکیەوە دانیشتین تاکو چووینە دوورگەکەوە ، دەعبایەکی یان گیان لەبەرێکی تیسکنی تووکنمان پێگەیشت ، لە بەر زۆری موو تووکنیەکەی پاش وپێشیمان لێك جیانەدەکردەوە ، ووتمان : (الجساسە) چی یە ..؟! ووتی : برۆن بۆلای ئەو پیاوەی کە لە کۆشکەکە دایە ،ئەو تامەزرۆی دەنگ و باسی ئێوەیە ، ئێمەش بە پەلە هاتین بۆلای تۆ و ، زۆری لێ ترساوین ، ترساین لەوەی کە چ جۆرە شەیتانێك بێت ، ئەویش ووتی : هەوالم بدەنێ سەبارەت بە دارخورماکانی (بێستان) ، ووتمان : لەبارەی چ شتێکیەوە پرسیار دەکەیت ..؟! ووتی : پرسیارتان دەربارەی دارخورماکانی لێ دەکەم داخۆ بەرهەمی هەیە یان بەر دەگرێت ..؟! پێمان ووت : بەلێ . ووتی: بەلام نزیکە ئیتر بەرهەمی نەبێت یان بەر نەگرێت ..!! ووتی : هەوالم بدەنێ دەربارەی بە دەریاچەی (طبري) ، ووتمان : لە چ شتێکیەوە پرسیار دەکەیت ..؟! ووتی : ئایا ئاوی تێدا ماوە یان ووشك نەبووە ..؟! ووتیان : ئاوی زۆرە ، ووتی : بەلام ئاوەکەی نزیکە نەمێنێت یان ووشك ببێت ..!! ووتی : هەوالم بدنێ دەربارەی کانیاوی (زغر)..؟! ووتیان : لە چ شتێکیەوە پرسیار دەکەیت ..؟! ووتی : ئایا لەو کانیاوەدا ئاو هەیە ..؟! ئایا خەلکەکەی بە ئاوی کانیاوەکە دا کشتوکال دەکەن ..؟! پێ مان ووت : بەلێ ئاوی زۆرە خەلکەکەشی کشتوکالی پێدەکەن ..!! ووتی : هەوالم بدەنی دەربارەی پێغەمبەرە نەخوێندەوارەکان چی کرد ..؟! ووتیان : لە شاری مککە دەرچووە لە شاری (یثرب) یان مەدینە نیشتە جێ بووە ، ووتی : ئایا عەرەب جەنگیان لە گەل کرد ..؟! ووتمان : بەلێ . ووتی : چۆنی پێ کردن ..؟! هەوالمان پێدا کە سەرکەوت بەسەر ئەوانەی لێوە نزیکن لە عەرەب و ، ئەوانیش گوێرایەلی بوون ..!! پێ ووتین : جا ئەوە بووە ..؟! ووتمان : بەلێ . ووتی : بزانن چاکتر وایە بۆ یان کە گوێرایەلی بن منیش هەوالتان دەدەمێ من کێم ، من (دەججالم) ..!! من نزیکە کە مولەتی دەرچوونم بدرێتی و دەرچم بەزەویدا برۆم هیچ دێهات یان گوند و شارێك نەهێلمەوە کە دانە بەزم بۆی لە ماوەی چل شەو دا جگە لە (مککە) و (طیبة) واتە : (مەدینە) نەبێت کە ئەو دووانە هەردووکیان لەمن قەدەغەن ، هەرکاتێك بمەوێت بچمە یەکێکیان ، فریشتەیەك شمشێرێکی رووتی بەدەستەوەیە رووم تێدەکات و بەرهەلستیم لێدەکات ، لەسەر هەر رێگەو بانێکی فریشتەیەك وەستاون و پاسەوانی دەکەن ، دەلێت : پێغەمبەر ﷺ بە داردەستەکەی دەستی دەیژەند لە (منبر) کەوە دەی فەرموو : ئەمە (طیبة) یە ئەمە (طیبة) یە ئەمە (طیبة) یە – مەبەستی پێ شاری مەدینەیە – ئایا من لەم بارەیەوە قسەم بۆ کردوون خەلکیش ووتیان : بەلێ . فەرمووی : من قسەکەی (تمیم) پێ خۆش بوو هاوشێوەی ئەوە قسەم بۆ کردن ..!!هەروەها لە بارەی مەدینەو مککەیشەوە ، بزانن کە ئەو لە دەریایی شامدایە یاخود دەریایی یەمەن ، نا بەلکو لە رووی رۆژهەلاتەوەیە ، لە رووی رۆژهەلاتەوەیە ، لە رووی رۆژ هەلاتەوەیە ، بەدەستی بەرەو رۆژهەلاتەوە ئاماژەی کرد ، دەلێ : ئەمەم لە پێغەمبەری خوا ﷺ لەبەر کرد ..!!

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((حَدَّثَنَا رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ يَوْمًا حَدِيثًا طَوِيلًا عَنْ الدَّجَّالِ، فَكانَ فِيما يُحَدِّثُنَا به أنَّه قالَ: يَأْتي الدَّجَّالُ، وهو مُحَرَّمٌ عليه أنْ يَدْخُلَ نِقَابَ المَدِينَةِ، فَيَنْزِلُ بَعْضَ السِّبَاخِ الَّتي تَلِي المَدِينَةَ، فَيَخْرُجُ إلَيْهِ يَومَئذٍ رَجُلٌ، وهو خَيْرُ النَّاسِ - أوْ مِن خِيَارِ النَّاسِ - فيَقولُ أشْهَدُ أنَّكَ الدَّجَّالُ الذي حَدَّثَنَا رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ حَدِيثَهُ، فيَقولُ الدَّجَّالُ: أرَأَيْتُمْ إنْ قَتَلْتُ هذا، ثُمَّ أحْيَيْتُهُ، هلْ تَشُكُّونَ في الأمْرِ؟ فيَقولونَ: لَا، فَيَقْتُلُهُ ثُمَّ يُحْيِيهِ، فيَقولُ: واللَّهِ ما كُنْتُ فِيكَ أشَدَّ بَصِيرَةً مِنِّي اليَومَ، فيُرِيدُ الدَّجَّالُ أنْ يَقْتُلَهُ فلا يُسَلَّطُ عليه)) صحيح البخاري برقم (٧١٣٢).

واتە : رۆژێکیان پێغەمبەری خوا ﷺ باسکی درێژی بۆ باس کردین دەربارەی (دەججال) ئینجا لە ناو باسەکەدا کە بۆی کردین ، فەرمووی : (ججال) دێت –لە کاتێکدا قەدەغەیە لێی لە دەروازەکانی مەدینەوە براوتە ناوەوە – ئینجا هەندێ لەو زەوییە خوێیاوییەی نزیك مەدینە دادەبەزێت ، جا لەو رۆژ و کاتەدا پیاوێك کە چاکترین کەسە – یان یەکێکە لە کەسە چاکەکان– دەروانە دەرەوە بۆلای (دەججال) و پێی دەلێ : شایەتی دەدەم کە بەراستی تۆ ئەو (دەججال)ەی کە پێغەمبەری خوا باسی کردووە بۆمان ، (دەججال)یش دەلێ : پێم بلێن ئەگەر من ئەم کەسە بکوژم پاشان زیندووی بکەمەوە ، ئایا ئیتر گومانتان دەمێنێ لە کارەکەم ، ئەوانیش (شوێنکەوتووانی) دەلێن : نەخێر . (دەججال)یش ئەو کەسە دەکوژێت پاشان زیندووی دەکاتەوە ، جا ئەو کەسەی (دەججال) زیندووی دەکاتەوە بە (دەججال) دەلێ : بە خوا هیچ کات ئەوەندەی ئەمرۆ بەرچاو روون نەبووم دەربارەی تۆ کە (دەججال)ی ، (دەججال)یش دەیەوێ بیکوژێت بەلام دەسەلاتی پێنادرێت بەسەریدا (ناتوانێ بیکوژێ) ..؟! لە ریوایەتێکی تر دا هاتووە (ابو أسحاق) دەلێت : ووتراوە ئەو پیاوە بریتیە لە (خدری زیندە یە) – علیه السلام –

بەلێ ئیتر بوختەی مەسەلەکەی (ابن صیاد) بە دێژایی مێژووی لە لایەن زانایانی ئیسلام لێکدانەوەی جیاوازی لەسەرە یان راو بۆ چوونی جیاوازی لەسەر بووە ، هە بۆیە ئەوەی من پێم پەسەندترە لە هەموو زانایان دا ئەوەیە کە راو پۆ چوونەکەی شێخ ئیسلام (ابن تیمیە) کە دەلێت : مەسەلەی (ابن صیاد) لای زۆرێك لە هاوەلان بووە بە گرفت ، چو نکە زۆرێك (ابن صیا)یان بە (دەججال) تێ گەیشتبوون ، وە هەروەها پێغەمبەری خواش ﷺ لە سەرەتاوە لە ئاست مەسەلەکە وەستابوو ، تاکو دواتر بۆی روون بوویەوە کە (ابن صیاد) ئەو (دەججال) نیە ، کە لە نزیك بوونەوەی رۆژی قیامەت دەر دەکەوێ ، بەلکو ئەو فالچی و جادوو گەرانە بووە کە پەیوەندیان بە شەیتانە وە هەیە ، هەر بۆیەش دەچوو تاکو تاقی بکاتەوە ..؟! . (ابن تیمیە) (فرقان بین أولیاء الرحمن و أولیاء الشیطان) ص (٧٧).

بێ گومان لە هەموو سەردەمێکیش (دەججال) ێك دەردەکەون کە بانگەشی شتی زۆر سەیر دەکەن ، هەیان بانگەشەی پێغەمبەرایەتی دەکەن ، هەیانە سیحرو جادوو فالچیەتی بۆ خەلکی دەکەن ، هەیانە بانگەشەی غەیب شتە پەناهانیەکان دەکەن ، هەیانە بە درۆکانیان خەلکی فریودەدەن ، هەشیانە دەسەلاتی تی هەیە بانگەشەی خوایەتی دەکات بە هێزو دەسەلاتەکەیەوە ، ئیتر لە رابردوو دا و لە سەردەمە (دەججال)ی درۆزن پەیدا دەبن بۆ گومرا کردنی خەلکی ، بەلام ئەو (دەججال)ە نیە کە لە نزیك بوونەوەی رۆژی قیامەت دەردەکەوێ کە بانگەشەی خوایەتی دەکات و بە هەشت و دۆزەخی لایە بەلام هەمووی درۆیە ، هەروەها مردوو زیندوو دەکاتەوە ، رزق رۆزی زۆری لایە بۆ ئەوەی خەلکی پێی گومرا بن ، ئەم (دەججال) هەموو شوێنێکی سەر زەوی دەکات بە ماوەی چل رۆژ دا ، تەنها ناتوانێت و لێ قەدەغەکراوە بچێتە دەروازەکانی شاری (مککە) و شاری (مەدینە) ، چونکە فریشتەکان پاسەوانی لەم دوو شارە دەکەن بەرگری دەکەن ناهێلن (دەججال) بچێتە ناوی ، ئەگەر سە نجێك بدەین (ابن صیاد) لە شاری مەدینە ژیاوە هەر لە شاری مەدینە پێغەمبەری خوا ﷺ چاوی پێکەوت تاقی کردەوە ، بۆیە (ابن صیان) دەججال نیە ، (خوای گەورە زاناترە).

شوێن کەوتوانی (دەجال)

بەڵێ وایارە زۆر بەی ئەوانەی شوێن کەوتەی (دەجال)ن خەڵکانێکن لە جوولەکەو تورك عەجەم و خەڵکی دەشتەکی و ئافرەت ، وە هەروەها خەڵکانێکیش کە ئیمانیان لاوازە ئەوانەی کە ئێستا لەم سەردەمەدا دژایەتی ئاینی ئیسلام دەکەن ، وەکو بیرو باوەری پەیرەوانی علمانیەت و مولحیدەکان و موناڤیقەکان ، ئەوانە زۆر ئاسانتر سادەتر باوەر بە (دەجال) دەکەن ، چونکە ئەوانە ئیمانیان لاوازە یان هەر بەلکو ئیمانیان نیە بۆ زووتر باوەری پێدەکەن ، چونکە ئەوەی لە دونیا ئارەزوویان لێیەتی ئەوا لە لای (دەجال) بۆ یان دەست دەکەوێت ، هەر بۆیە ووتمان کە جوولەکە دونیا پەرستن ، بەس خەریکی ماڵ سامان کۆکردنەوە و فیتنە و ئاشووب دووبەرەکین ، هەر بۆیە لە کاتی هاتنی (دەجال) سەرەتایی دەرکەوتنی جوولە کە یەکەم کەس دەبن شوێنی دەکەون...

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَتْبَعُ الدَّجَّالَ مِن يَهُودِ أصْبَهانَ ، سَبْعُونَ ألْفًا عليهمُ الطَّيالِسَةُ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٤٤).

واتە : حەفتا هەزار جوولەکەی شاری (ئەصفهان) شوێنی دەجال دەکەون ، عەبایان بەسەر شانەوەیە ..؟!

❖ لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يخرجُ الدجالُ من يهودِ أصبهانَ معَهُ سبعونَ أَلْفًا من اليهودِ...)). الطبراني في (المعجم الاوسط) برقم (٤٩٣٠)، الهيثمي في (مجمع الزوائد) (٣٤١/٧).

واتە : دەجال دەردەچێ لە جوولەکەکانی (ئەصفهان) حەفتا هەزار لە جوولەکەی لە گەڵ دایە ..؟!

(ابن كثير) – ڕەحمەتی خوای لێ بێت – دەڵێت : (دەرکەوتنی لە شاری (ئەصفهانی) ئێران دەبێ لە گەرەکێك پێ دەڵێن : گەرەکی جوولەکەکان). ابن كثير النهاية في الفتن والملاحم (١٢٨/١).

❖ لە (ابو أمامه الباهلی) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((...وإنَّ مِن فتنتِهِ أن يقولَ لأعرابيٍّ : أرأَيتَ إن بعثتُ لَكَ أباكَ وأمَّكَ، أتشهدُ أنِّي ربُّكَ ؟ فيقولُ : نعَم، فيتمثَّلُ لَهُ شيطانانِ في صورةِ أبيهِ، وأمِّهِ، فيَقولانِ : يا بُنَيَّ، اتَّبِعْهُ، فإنَّهُ ربُّكَ، وإنَّ من فِتنتِهِ أن يسلَّطَ على نَفسٍ واحدةٍ، فيقتلَها، وينشُرَها بالمنشارِ، حتَّى يلقى شقَّتينِ، ثمَّ يَقولَ : انظُروا إلى عَبدي هذا، فإنِّي أبعثُهُ الآنَ، ثمَّ يزعُمُ أنَّ لَهُ ربًّا غيري، فيبعثُهُ اللَّهُ، ويقولُ لَهُ الخبيثُ : مَن ربُّكَ ؟ فيقولُ ربِّيَ اللَّهُ، وأنتَ عَدوُّ اللَّهِ، أنتَ الدَّجَّالُ، واللَّهِ ما كنتُ بعدُ أشدَّ بصيرةً بِكَ منِّي اليومَ)). سنن ابن ماجه برقم (٤٠٧٧) .

واتە : وە یەکێك لە فیتنەکانی ئەوە یە کە بە پیاوێکی دەشتەکی سادە دەڵێ : ئەگەر دایك و باوکت بۆ زیندوو بکەمەوە شاهێدیم بۆ دەدەی کە پەروەردگارتم ..؟! ئەویش دەڵێ : بەڵێ . ئیتر دوو (شەیتان) دەهێنی دەچنە سەر شێوەی دایك و باوکی و پێی دەڵێن : ڕۆڵەکەم شوێنی بکەوە چونکە بە ڕاستی ئەوە پەروەردگاری تۆیە ..!! یەکێکی تر لە فیتنەکانی ئەوەیە کە بە سەر یەکێکدا زاڵ دەبێ و دەیهێنێ بە (مشار) لە تی دەکات تاکو دەیکان بە دوو کەرتەوە ، پاشان دەڵێ : تەماشای ئەو بەندەیەم بکەن چۆن ئێستا زیندووی دەکەمەوە ..!! پاشان وادەزانێ کە جگە لە من پەروەردگارێکی تر هەیە ، ئینجا خو زیندووی دەکاتەوە ، جا ئەو (دەجال)ە پیسە پێی دەڵێ : پەروەردگارت کێ یە ..؟! ئەویش دەڵێ : پەروەردگاری من (الله) یە ، وە تۆش دوژمنی خوای ، تۆ (دەجال)ی سوێند بە خوا قەت وەکو ئەمرۆ تۆم نەناسیوە و ئاوا بەرچاو ڕۆشن نەبووم ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَنزِلُ الدَّجَّالُ في هذِه السَّبَخةِ بمَرِّ قَناةَ، فيَكونُ أَكثَرَ مَن يَخرُجُ إلَيهِ النِّساءُ، حتى إنَّ الرَّجُلَ لَيَرجِعُ إلى حَميمِه وإلى أُمِّه وابنتِه وأُختِه وعَمَّتِه، فيُوثِقُها رِباطًا؛ مَخافةَ أنْ تَخرُجَ إلَيهِ ،...)). اخرجه البخاري برقم (٢٩٢٥) ، و مسلم برقم (٢٩٢١).

واتە : (دەجال) لەم دۆڵە دا دادەبەزێ زۆر بەی ئەوانەی کە بۆلای دەچن ئافرەتانن ، تا ئەوەی پیاو دەگەڕێتەوە لای خێزان و دایك و کچ و خۆشك و منداڵەکانی و دەیان بەستێتەوە لە ترسی ئەوەی دەرچن بە شوێن (دەجال) کەون ..؟!

تێبینی : دیارە جگە لە جوولەکە زۆر بەی شوێن کەوتوانی (دەجال) لە خەڵکانی دەشتەکی یان بیابان نشین و ئافرەتانن ، چونکە ئەم دوو چینەیە زووترو ئاسانتر هەڵدەخەڵەتێت بە شوێن (دەجال) دەکەون ، بە تایبەتی لە نەفامی نەزانی ، دیارە لەم ڕۆژگارەدا ئەوەی ڕووی بەرووی (دەجال) دەبێتەوە زانستی شەرعیە ، چونکە لەو ڕۆژگارەدا زانستی شەرعی پێش کەوتوو ترین چەکی ئیماندارانە بۆ ڕوو بەروو بوونەوەی (دەجال) ئاشنا بوون بە زانستی شەرعی واجبە بۆ ئەوەی ڕوو بەرووی (دەجال) ببینەوە ، ئەمەش فێر بوون و هەوڵدان بۆ خوێندنەوەی قورئانی پیرۆز و فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ چونکە سوودێکی یەکجار زۆری هەیە بۆ بەندەی ئیماندار لە کاتی ڕوو بەروو بوونەوەی (دەجال) ، بەڵێ ئەم زانستە شەرعیە چەکی باوەردارە ، خەڵکانی دەشتەکی یان ئافرەتان لەبەر هۆکاری نەزانی و نەفامی (دەجال) زاڵ دەبێت بەسەریان ، بەلام کە سێکی پر لە علیم و زانستی شەرعی و ئیمان دامەزراو ، ئەوا بە دڵنیاییەوە (دەجال) ناتوانێ خۆی لێ نزیك بکاتەوە ، چونکە ئەو کەسانە چەکی زانستی شەرعیان لایە ڕوو بەرووی دەبنەوە بە درۆزنی دەردەخەن و باوەری پێناکەن ، هەر بۆیە لە چەندین فەرموودە پێغەمبەری خوا ﷺ موسلمانانی لە فیتنە و ئاشووبی (دەجال) ئاگادار کردۆتەوە بۆئەوەی موسلمانان باش بیناسن و ڕوو بەرووی ببنەوە و باوەری پێ نەکەن ، لە ڕۆژگارەی هاتنی (دەجال)ئیمان دامەزراو بن ..؟!

چۆنیەتی خۆ دوور خستنەوە لە (دەججال)

بەڵێ پێغەمبەری خوا چۆن لە ژیاندا هەمیشە خەمخۆری هاوەڵان و شوێنکەوتوانی بووە و بەردەوام رێنمایی و ئامۆژگاری کردون ، وە ئامۆژگاری و رێنمایی سەبارەت بە هەموو کێشەو گرفتەکانی ژیان پێشکەش کردوون ، بە هەمان شێوە خەمخۆری ئوممەتکەشی بووە لە دوای خۆی هەتاکو رۆژی قیامەت ، وە ئەوەی رەزامەندی (خوای گەورە) و خۆش گوزەرانی موسلمانانی تێدابێت ئەوا لە دوای خۆی بۆی بە جێ هیشتوین تاکو هیچ کەسێك لە موسلمانان تووشی سەر لێ شێواوی و گومرایی نەبێت ، وە ئەوەی کاری خێرو چاکەی بەندەی موسلمانان بێت بۆی روون کردووینەوە ، وە لە هەموو کارێکی خراپ و نا پەسەند ئاگاداری کردووینەوە ، چونکە هەر خۆی کۆتا پێغەمبەری ئاخر زەمانە ﷺ ، لە دوای خۆیدا هیچ پێغەمبەرێکی تر نایەت ، وە ئاینەکەشی کۆتایینە ئاسمانیەکانە ئاایینی تر بەدوای نایەت ، هەر بۆیەش دوای ئەوەی زۆر بە ئاشکرا و روونی هەموو شتێکی دەربارەی فیتنەو ئاشووبی (دەججال) بۆ روون کردوینەتەوە و پێش وەخت ئاگاداری کردوینەتەوە لێی ، بە هەمان شێوە رێنمایی و ئامۆژگاری پێویستی بۆ بەجێ هێشتووین تا بتوانین خۆمان لەو فیتنەو ئاشووبە گەورەیەی (دەججال)بە دوور بگرین بۆ ئەوەی زیا نمان پێ نەگەیەنی ، ئەمانەی خوارەوە:

- دەست گرتن بە ئاایینی ئیسلامەوە خۆ دامەزراو کردن بە چەکی ئیمان و باوەر و زانستی شەرعی و زانین و شارەزا بوونی ناو وە صیفەتەکانی (خوای گەورە) کە تەنها لایەق بە زاتی (خوای گەورە)ن ، بۆ ئەوەی بزانین کە (دەججال) خوا نیە ، تەنها مرۆڤێکە دەخواو دەخواتەوە ، هەروەها (خوای گەورە) پاك و بێگەردە لەم جۆرە کارانە ، وە (دەججال)ی درۆزن کوێرە ، (خوای گەورە) کوێر نیە ، وە هیچ کەسێك (خوای گەورە) نابینێت تاکو نەمرێت ، وە (دەججال) هەموو خەلك دەی بینن لە کاتی دەرچوونی ئیمانداران و کافران دەبنن ، بەلام لە رۆژی دوایی یان رۆژی قیامەتدا تەنها ئیمانداران (خوای گەورە) دە بینن ..؟!
- پەناگرت بە (خوای گەورە) لە فیتنەی (دەججال) بەتایبەتی لە ناو نوێژەکاندا ، هەروەك چەندین فەرموودەی صحیح هاتووە ئەمانەی خوارەوە :

❖ لە (ابو هریرە) — خوا لێ رازی بێت — دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ ئەم نزایەی دەکرد دەی فەرموو :

((انَ رَسولُ اللّهِ صَلَّى اللّهُ عليه وسلَّمَ يَدْعُو ويقولُ: اللَّهُمَّ إنِّي أعُوذُ بكَ مِن عَذَابِ القَبْرِ، ومِنْ عَذَابِ النَّارِ، ومِنْ فِتْنَةِ المَحْيَا والمَمَاتِ، ومِنْ فِتْنَةِ المَسِيحِ الدَّجَّالِ)) . صحيح البخاري برقم (١٣٧٧).

واتە : خوایە من پەنات پێ دەگرم لە سزای ناو گۆر ، وە لە سزای دۆزەخ ، وە لە فیتنە و ئاژاوەی ژیان و مردن ، هەروەها لە فیتنە و ئاژاوەی (المسيح الدجال)..؟!

❖ لە (دایکی ئیمانداران عائیشە) — خوا لێ رازی بێت — دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ لە نوێژ دا نزای دەکرد دەی فەرموو :

((أنَّ رَسولَ اللّهِ صَلَّى اللّهُ عليه وسلَّمَ كانَ يَدْعُو في الصَّلَاةِ: اللَّهُمَّ إنِّي أعُوذُ بكَ مِن عَذَابِ القَبْرِ، وأَعُوذُ بكَ مِن فِتْنَةِ المَسِيحِ الدَّجَّالِ، وأَعُوذُ بكَ مِن فِتْنَةِ المَحْيَا، وفِتْنَةِ المَمَاتِ، اللَّهُمَّ إنِّي أعُوذُ بكَ مِنَ المَأْثَمِ والمَغْرَمِ فَقَالَ له قَائِلٌ: ما أكْثَرَ ما تَسْتَعِيذُ مِنَ المَغْرَمِ، فَقالَ: إنَّ الرَّجُلَ إذَا غَرِمَ، حَدَّثَ فَكَذَبَ، ووَعَدَ فأخْلَفَ)) . صحيح البخاري برقم (٨٣٢)، المسلم برقم (٥٨٩).

واتە : خوایە گیان من پەنات پێ دەگرم لە سزای ناو گۆر ، وە پەنات پێ دەگرم لە ئاژاوەو تاقیکردنەوەی (المسيح الدجال) ، وە پەنات پێ دەگرم لە نارەحەتی و بەلای ژیان و بەلای سەرەمەرگ ، خوایە گیان پەنات پێ دەگرم لە گوناهباری و قەرزداری ، جا کەسێك عەرزی کرد ، بۆ ئەوەندە زۆر پەنا دەگریت بە خوا لە (قەرزداری)؟! پێغەمبەریش ﷺ فەرمووی : بێ گومان پیاو قەرزدار بوو قسە دەکات ، درۆ دەکات و بەلێن دەدات و نایباتە سەر ..؟!

لە (ابو هریرە) — خوا لێ رازی بێت — دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((إذَا تَشَهَّدَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَعِذْ باللّهِ مِن أَرْبَعٍ يقولُ: اللَّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِن عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ القَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ المَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ المَسِيحِ الدَّجَّالِ)) . صحيح المسلم برقم (٥٨٨).

واتە : هەر کاتێك لە دوای التحيات شهادەتان هێنا لە دوای دا پەنا بگرن بەخوا لە شەرو خراپەی چوار شت بلێن : خوایە گیان پەنات پێ دەگرم لە سزای دۆزەخ ، وە لە سزای ناو گۆر ، وە لە فیتنەی ئاژاوەی ژیان و مردن ، هەروەها لە شەر و خراپە و فیتنەی (المسيح الدجال)..؟!

تێبینی : لە م فەرموودەیە بۆ مان روون دەبێتەوە کە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمانی کردووە لە دوای تەحیات لە نوێژەکا نمان دا ئەم دوعاو نزایە بکەین بۆ ئەوەی لە فیتنەو شەری (دەججال) خۆمان بپارێزین ، هەروەها (ئیمامی السفاريني) — رەحمەتی خوای لێ بێت — دەلێت : ئەوەی پێویستە بۆ هەموو زانایەك و ووتار بێژێك کە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەوانەی دەربارەی (دەججال) هاتوون ، ئەوا بلاوبکاتەوە بەناو خەلکی دا لە نێو پیاوان و ئافرەتان و مندالاندا ،هەروەك هاتووە لە نیشانەکانی هاتنی (دەججال) ئەوەیە کە ناوی (دەججال) لە بیر دەکرێ لە (منبرەکان) یان لە ووتارەکانی ئاایینی وە باسی ناکرێ ..؟!

- بۆ خۆ دوور خستنەوە لە فیتنەی (دەججال) لەبەر کردنی سەرەتایی سورەتی (الكهف) یان کۆتاییەکەی ئینجا دە ئایەت بێت لە سەرەتا بێت یان لە کۆتاییەکەی هەروەك هاتوو لە فەرموودە کانی پێغەمبەری خوا ﷺ کە فەرمانی کردووە بە لەبەر کردنی دە ئایەت لە سورەتی (الكهف) جا چ لە سەرەتایەکەی بێت چ لە کۆتاییەکەی سورەتی (الكهف) بێت ..؟!

❖ لە (ابو الدرداء) — خوا لێ رازی بێت — دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مَن حَفِظَ عَشْرَ آياتٍ مِن أوَّلِ سُورَةِ الكَهْفِ عُصِمَ مِنَ الدَّجَّالِ. [وفي رواية] قال شعبة: من آخر الكهف)) . صحيح المسلم برقم (٨٠٩).

واتە : هەر کەسێك دە ئایەت لە سورەتی (الكهف) لەبەر بکات ، ئەوا لە زیانی (دەججال) دەپارێزرێت ، لە ریوایەتێکی تر هاتووە ، (شعبە) دەلێت : لە کۆتایی سورەتی (الكهف) .

- هەلاتن لە (دەججال) و دوور كەوتنەوە لێی باشترین كارە كە بەندەی موسلمان ئەنجامی بدات ، جا باشترین شوێنیش كە بۆی بچێت ئەگەر بۆی كرا ئەوا ئەم دوو شارەیە كە (مككە و مەدینە) چونكە (دەججال) ناتوانێت بچێتە ناوی وەكو باسمان كرد دەروازەكانی شار فریشتەكانی (خوای گەورە) بە شمشێر وەستاون بەرگری لەم دوو شارە دەكەن ، هەروەها ئەگەر بەندەی موسلمان نەی توانی بگات بەم دوو شارە ئەوا با لە شارەكەی خۆی رابكات روو بكاتە كێو چیاكان پارێزراو تر دەبێت ، چونكە (دەججال) لە گەل خۆی دا كۆمەلێك شبهات و شهوات دەهێنی بە تایبەتی گومرایی و سەرلێشوان خەلكی یان ئەو كە سانەی كە ئارەزوو بازن زوو شوێنی دەكەن یان ئەو كەسانەی تەماحی دونیایان زۆرە و چاو تەنگن ئەوانە زۆر تر باوەری پێ دەكەن ، هەر بۆیە (دەججال) بە سیرو جادووە كانی كاری زۆر زۆر سەیر دەكات ، كە (خوای گەورە) بە توانایەی پێ بەخشیوە ئەوە بۆ تاقی كردنەوەی بەندەكانیەتی لە رۆژگارەدا ، هەربۆیە پێویستە لێ دوو بكەینەوە نەوەك تووشی گومرایی و سەرلێ شێواوی (دەججال) ببین ، بۆ ئەمە بەستەش دەبێت خۆمانی فێری زانستی شەرعی بكەین یان ئەو فەرموودانە لەبەر بكەین كە باس لە هاتنی (دەججال) دەكات ، پێویستە لەسەر هەموو باوكێكێ موسلمان نەوە لە دوایی نەوەی خۆی فێری تاقی كردنەوەكانی یان ئەو فیتنەی (دەججال) بكات بۆ مندالەكانی خۆی ، زۆربەی هەر زۆری زانایان لەسەری پەرتووكیان نووسیوە ، چونكە گەورەترین فیتنەی ئاخر زەمانە بۆ ئوممەتی پێغەمبەری خوا ﷺ كە تووشی دەبن پەنا بەخوا ..؟!

- ❖ لە (ابو عبیدە عامر كوری الجراح) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : من خۆم گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بوو دەی فەرموو :

((إنه لم يكنْ نبيٌّ بعدَ نوحٍ إلا قد أنذر الدجالَ قومَه وإني أُنذِرُكموه فوصفه لنا فقال لعلَّه سيدركُه بعضُ مَن رآنِي أو سمِع كلامي فقالوا يا رسولَ اللهِ! فكيف قلوبُنا يومئذٍ؟ قال مثلُها يعني اليومَ أو خيرٌ)). سنن ابو داود برقم (٤٧٥٦).

واتە : لە دوای (نوح) – علیه السلام – سەرجەم پێغەمبەران ئوممەتەكانیان ئاگادار كردۆتەوە ل مەترسی (دەججال) منیش ئێوەی لێ ئاگادار دەكەمەوە و دەتانترسێنم ، جا پێغەمبەری خوا ﷺ وەصفی (دەججال)ی بۆ كردین و فەرمووی : لە وانەی هەندێ كە س كە من دەبینن یان قسەكانی من دەبیستن لە داهاتوودا بگەن بە (دەججال) ووتیان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ لە كاتەدا دلەكانمان چۆن دەبێ ئایا وە ك ئەمرۆ دامەزراوە ..؟! فەرمووی : ئومێد دەكەم لە ئێستا زۆر باشتر بێ یان خێری زیاتر بێت ..؟!

- ❖ لە (عمران كوری حصین) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مَن سمِعَ بالدَّجَّالِ فلْيَنْأَ عنه، فواللهِ إنَّ الرجُلَ ليأتيه وهو يحسَبُ أنَّه مؤمنٌ فيتبَعُه مما يُبعَثُ به من الشُّبُهاتِ. أو: لما يُبعَثُ به من الشُّبُهاتِ. هكذا قال)) . سنن ابو داود برقم (٤٣١٩).

واتە : هەر كەسێ دەركەوتنی (دەججال)ی بیست با هەلبێ یان لێی دوور بكەوێتەوە سوێند بە (الله) پیاو وا دەزانی ئەمین سەلامەت دەبێت لە فیتنەی (دەججال) بەلام كاتێ كە ئەو شبوهات و سحیر و جادووگەرە كارە لە توانا بەدەرانەی لێ دەبینێ كە ئە نجامی دەدات یان دیكات وەك زیندوو كردنی مرۆڤ كاریگەری تێ دەكات و ئەو دلنیاییەی كە هەییووە هیچی نامێنێ و دەكەوێتە ناو فیتنەوە و شوێنی (دەججال) دەكەوێت ، وە ئەگەر لێ دوور كەونەوە لە شبوهاتەكانی ئەوا سەلامەت دەبن ..؟!

- ❖ لە (عبد الله كوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ هەستا لە ناو خەلكەكەدا سوپاس و ستایشی (خوای گەورە)ی كرد بە جۆرەی شیاوبێت ، فەرمووی:

((ما من نبيٍّ إلَّا وقد أنذر قومَه المسيخَ الدَّجَّالَ، لقد أنذر نوحٌ قَومَه ولعَلَّه سيُدرِكُه بعضُ من رأى أو سَمِعَ كلامي. قالوا: يا رَسولَ اللهِ، فكيف قلوبُنا يومَئذٍ. قال: مِثلُها -يعني اليومَ- أو خَيرٌ، ولكِنْ سأقولُ لكم فيه قولًا لم يقُلْه نبيٌّ لقَومِه: تعلَمونَ أنَّه أعوَرُ، وإنَّ رَبَّكم ليس بأعوَرَ)). اخرجه البخاري برقم (٣٠٥٧).

واتە : بێ گومان من لە (دەججال) ئاگادارتان دەكەمەوە ، وە دەتان ترسێنم ، هەموو پێغەمبەرێك بە دلنیاییەوە ئوممەتەكەی ئاگاداركردۆتەوە لە بارەی باس و خواسی (دەججال) وە ، وە ووتەیەكتان پێ دەلێم هیچ پێغەمبەرێك پێش من بە ئوممەتەكەی نە ووتووە ..!! دەزانن كە (دەججال) چاوێكی كوێرە (یەكلە چاوە) ..!! بەلام بێ گومان پەروەردگارتان چاوی كوێر نیە ..؟!

- ❖ لە (ئەنسی كوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((المَدِينَةُ يَأْتِيها الدَّجَّالُ، فَيَجِدُ المَلائِكَةَ يَحْرُسُونَها فلا يَقْرَبُها الدَّجَّالُ، ولا الطَّاعُونُ إنْ شاءَ اللَّهُ)) . صحيح البخاري برقم (٧٤٧٣).

واتە : (دەججال) دێت بۆ مەدینە ، جا دەبینێ فریشتەكان پاسەوانی دەكەن و دەی پارێزن ، بۆیە نە (دەججال) نە (طاعون) نزیكی ناكەوێتەوە ئەگەر خوا ویستی ..؟!

- ❖ لە (حذیفة بن الیمان) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : دەربارەی (دەججال) ئەویش لە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((في الدَّجَّالِ: إنَّ معهُ مَاءً ونَارًا، فَنَارُهُ مَاءٌ بَارِدٌ، ومَاؤُهُ نَارٌ)) . صحيح البخاري برقم (٧١٣٠).

واتە : دەربارەی (دەججال) فەرمووی : بێ گومان (دەججال) ئاو ئاگری پێیە و لەگەل دایە ، جا ئاگرەكەی ئاوێكی ساردە و ئاوە كەشی ئاگرە ..؟!

- ❖ لە (المغیرة بن شعبة) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((ما سَأَلَ أحَدٌ النَّبيَّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ عن الدَّجَّالِ أكْثَرَ ما سَأَلْتُهُ، وإنَّه قالَ لِي: ما يَضُرُّكَ منه؟ قُلتُ: لأنَّهُمْ يقولونَ: إنَّ معهُ جَبَلَ خُبْزٍ، ونَهَرَ مَاءٍ، قالَ: هو أهْوَنُ علَى اللهِ مِن ذلكَ)) . صحيح البخاري برقم (٧١٢٢).

واتە : هیچ كەس پرسیاری دەربارەی (دەججال) لە پێغەمبەری خوا ﷺ نەكردووە ئەوەندەی من پرسیارم لێ كردووە ، وە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : پێم (چ زیانێكت لێ دەكەوێ لە یەلان (دەججال) وە ..؟! منیش ووتم : دەلێن : (دەججال) بەقەدەر كێوێك نان و رووبارێ ئاوی لە گەل دایە ..!! فەرمووی : بەلكو ئەوە (دەججال)ە لەوە سووكترە و بێ نرختر لە لای (خوای گەورە) ..؟!

خۆ چەکدار کردن بە زانستی شەرعی بەرانبەر بە (دەججال)

بێ گومان زانستی شەرعی و باوەری بە هێزو دامەزراو بە (خوای گەورە) چەکێکە بە دەستی بەندەی موسلمان لە کاتی روو بەروو بوونەوەی (دەججال) ، چونکە فیتنەیەکی یەکجار گەورەیە لەم رۆژگارەدا تووشی موسلمانان دەبێت ، تەنها چەکێك ئەوەیە کە باوەری دامەزراو فێر بوونی زانستی شەرعی ، شارەزا بوون لە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەوانەی دەبارەی (دەججال) بۆمانی باسکردووە ، هەروەها پێغەمبەری خوا ﷺ باسی چیرۆکی روو بەروو بوونەوەی گە نجێکی پالەوانی ئیمانداری دامەزراو دەکات ،کە خەلکی شاری مەدینەیە دەکەوێتە گفتو گۆ کردن لە گەل (دەججال) دەربارەی ئەم فەرموودەیە یان ئەم گە نجەی کە لە فەرموودەکە هاتووە پێغەمبەری خوا ﷺ بۆ مان باس دەکات ، بێ گومان گرنگی زانست و ئیمانی دامەزراو دەردەکەوێت لە خۆپاراست لەم فیتنەیە .

❖ لە (ابو سعيد الخدری) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((حَدَّثَنَا رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ يَوْمًا حَدِيثًا طَوِيلًا عَنْ الدَّجَّالِ، فَكانَ فِيما يُحَدِّثُنَا به أنَّه قالَ: يَأْتي الدَّجَّالُ، وهو مُحَرَّمٌ عليه أنْ يَدْخُلَ نِقَابَ المَدِينَةِ، فَيَنْزِلُ بَعْضَ السِّبَاخِ الَّتي تَلِي المَدِينَةَ، فَيَخْرُجُ إلَيْهِ يَومَئذٍ رَجُلٌ، وهو خَيْرُ النَّاسِ - أوْ مِن خِيَارِ النَّاسِ - فيَقولُ أشْهَدُ أنَّكَ الدَّجَّالُ الذي حَدَّثَنَا رَسولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ حَدِيثَهُ، فيَقولُ الدَّجَّالُ: أرَأَيْتُمْ إنْ قَتَلْتُ هذا، ثُمَّ أحْيَيْتُهُ، هلْ تَشُكُّونَ في الأمْرِ؟ فيَقولونَ: لَا، فَيَقْتُلُهُ ثُمَّ يُحْيِيهِ، فيَقولُ: واللَّهِ ما كُنْتُ فِيكَ أشَدَّ بَصِيرَةً مِنِّي اليَومَ، فيُرِيدُ الدَّجَّالُ أنْ يَقْتُلَهُ فلا يُسَلَّطُ عليه)) صحيح البخاري برقم (٧١٣٢).

واتە : رۆژێکیان پێغەمبەری خوا ﷺ باسێکی درێژی بۆ باس کردین دەربارەی (دەججال) ئینجا لە ناو باسەکەدا کە بۆی کردین ، فەرمووی : (ججال) دێت –لە کاتێکدا قەدەغەیە لێی لە دەروازەکانی مەدینەوە براوتە ناوەوە – ئینجا هەندێ لەو زەوییە خوێیاوییەی نزیك مەدینە دادەبەزێت ، جا لەو رۆژو کاتەدا پیاوێك کە چاکترین کەسە – یان یەکێکە لە کەسە چاکەکان– دەروانە دەرەوە بۆلای (دەججال) و پێی دەلێ: شایەتی دەدەم کە بەراستی تۆ ئەو (دەججال)ەی کە پێغەمبەری خوا باسی کردووە بۆمان ، (دەججال)یش دەلێ : پێم بلێن ئەگەر من ئەم کەسە بکوژم پاشان زیندووی بکەمەوە ، ئایا ئیتر گومانتان دەمێنێ لە کارەکەم ، ئەوانیش (شوێنکەوتووانی) دەلێن : نەخێر . (دەججال)یش ئەو کەسە دەکوژێت پاشان زیندووی دەکاتەوە ، جا ئەو کەسەی (دەججال) زیندووی دەکاتەوە بە (دەججال) دەلێ : بە خوا هیچ کات ئەوەندەی ئەمرۆ بەرچاو روون نەبووم دەربارەی تۆ کە (دەججال)ی ، (دەججال)یش دەیەوێ بیکوژێت بەلام دەسەلاتی پێنادرێت بەسەریدا (ناتوانێ بیکوژێ) ..؟! لە ریوایەتێکی تر دا هاتووە (ابو أسحاق) دەلێت : ووتراوە ئەو پیاوە بریتیە لە (خدری زیندە یە) – علیه السلام –

❖ لە (ابو أمامه الباهلی) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((...وإنَّ مِن فتنتِهِ أن يقولَ لأعرابيٍّ: أرأَيتَ إن بعثتُ لَكَ أباكَ وأمَّكَ، أتشهدُ أنِّي ربُّكَ؟ فيقولُ: نعَم، فيتمثَّلُ لَهُ شيطانانِ في صورةِ أبيهِ، وأمِّهِ، فيَقولانِ: يا بُنَيَّ، اتَّبِعْهُ، فإنَّهُ ربُّكَ، وإنَّ من فِتنتِهِ أن يسلَّطَ على نفسٍ واحدةٍ، فيقتلَها، وينشُرَها بالمنشارِ، حتَّى يلقى شقَّتينِ، ثمَّ يَقولَ: انظُروا إلى عَبدي هذا، فإنِّي أبعثُهُ الآنَ، ثمَّ يزعُمُ أنَّ لَهُ ربًّا غيري، فيبعثُهُ اللَّهُ، ويقولُ لَهُ الخبيثُ: مَن ربُّكَ؟ فيقولُ ربِّيَ اللَّهُ، وأنتَ عَدوُّ اللَّهِ، أنتَ الدَّجَّالُ، واللَّهِ ما كنتُ بعدُ أشدَّ بصيرةً بِكَ منِّي اليومَ)). سنن ابن ماجه برقم (٤٠٧٧) .

واتە : وە یەکێك لە فیتنەکانی ئەوە یە کە بە پیاوێکی دەشتەکی سادە دەلێ : ئەگەر دایك و باوکت بۆ زیندوو بکەمەوە شاهێدیم بۆ دەدەی کە پەروەردگارتم ..؟! ئەویش دەلێ : بەلێ . ئیتر دوو (شەیتان) دەهێنی دەچنە سەر شێوەی دایك و باوکی و پێی دەلێن : رۆلەکەم شوێنی بکەوە چونکە بە راستی ئەوە پەروەردگاری تۆیە ..!! یەکێکی تر لە فیتنەکانی ئەوەیە کە بە سەر یەکێکدا زال دەبێ و دەیهێنێ بە (مشار) لە تی دەکات تاکو دەیکان بە دوو کەرتەوە ، پاشان دەلێ : تەماشای ئەو بەندەیەم بکەن چۆن ئێستا زیندووی دەکەمەوە ..!! پاشان وادەزانێ کە جگە لە من پەروەردگارێکی تر هەیە ، ئینجا خو زیندووی دەکاتەوە ، جا ئەو (دەججال)ە پیسە پێی دەلێ : پەروەردگارت کێ یە ..؟! ئەویش دەلێ : پەروەردگاری من (الله) یە ، وە تۆش دوژمنی خوای ، تۆ (دەججال)ی سوێند بە خوا قەت وەکو ئەمرۆ تۆم نەناسیوە و ئاوا بەرچاو رۆشن نەبووم ..؟!

تێبینی : ئەم دوو فەرموودەیە بەلگەیە لەسەر ئەوەی کە گرنگی فێربوونی زانستی شەرعی ، یان شارەزا بوون لە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەم فەرموودانەی دەربارەی (دەججال) هاتووە ، چونکە ئەو گە نجە ئەگەر پێشتر ئەو زانستەی نەبووایە سەبارەت بە سیفەتەکانی (دەججال) ، بێ گومان ئەوا بە ئاسانەی (دەججال)ی بۆ ئاشکرا نە دەبوو ، هەر بۆیە پێویستە لە سەر هەموو تاکێکی موسلمان لە گەورە و بچووك لە ژن و پیا ، خۆی چەکدار بکات بە زانستی شەرعی بۆ رووبەروو بوونەوەی خەلکی خراپ وەکو (دەججال) یان لە کاتی دەرکەوتنی (دەججال) خۆی پرچەك بکات بە فێر بوونی زانستی شەرعی ، ئەم گە نجەش دلنیای کردەوە کە ئەوە (دەججال)ە و ئەم جۆرە کوشتنەی بە هیچ جۆرەکەسێکی دیکە نەکردووە ، چونکە ئەو گە نجە قوتابی بووە بێ گومان فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ لە بەر بووە یان خوێندۆتەوە ، بۆیە توانی روو بەرووی بێتەوە بە سەرکەوتووی لە دەستی خۆی بپارێزی ، ئەمەش ئاشکرایە کە دیارە (دەججال) تەنها گە نجی مەبەستە بۆ گومرا کردن و هەلخەلەتاندنیان ، ئەگەر لەم سەردەمەش براونین دەبینین (دەججال) گەلێك زۆر بووە ئەوانەی بانگەشەی گەورە بوونی خۆیان دەکەن لە ناو خەلکی درۆ و بلاو دەکەنەوە بە درۆیەکانیان بەهەشت بۆ خەلکی دروست دەکەن تەنها بۆ ئەوەی خەلکی شوێنیان بکەوێت ، کەچی هیچ پە یمان و وعد و بەلێن بە جێ نەهێنن ، خەلکی را دەکێشن بۆ خۆیان تەنها بۆ ئەوەی لە دەسەلات بمێنەوە ،ئینجا بە برێ پارە یان بە برێ ئەرزاق چاوی خەلکی دەنووقێنن خۆل لە چاوی خەلکی دەکە و چەواشەکاری بلاو دەکەنەوە ، ئەمانە (دەججال)ی بچووکیان پێ دەلێن ..؟!

جەنگ کردن و رووبەروو بوونەوەی سوپای ئیسلام لە گەل (دەججال)

وەکو لە پێشتر باسمان کرد ، لە پێش هاتنی (دەججال) موسلمانان بەگشتی لە ژێر ئالآی (محمدی مهدی) دا کۆدەبنەو ، سوپایەکی توندو تۆل بەهێز پێك دەهێنن ، چەند جەنگێکی سەر کەوتوو ئە نجام دەدەن ، وە ناوچەی بەرفراوان و زۆر لە ولاتی عێراق و ولاتی شام و حیجاز دەخەنە ژێر فەرمانرەوایی خۆیان ، دوا تریش لە دوای ئەوەی کە لە (الملحة الکبری) واتە : جەنگە گەورە کە رۆمەکانی یان رۆژئاواییەکان تێدا شکستێکی گەورە دەهێنن ، وە سوپایی ئیسلام دەتوانێ شاری (القسطنطینیة) فتح بکات یان رزگار بکات لە ژێر دەستی گاورەکان ، بەلام لەم کاتەدا کە باسمان کرد (دەججال) خۆی و سوپاکەی دەردەکەوێت ، ئەویش کە لە رۆژهەلاتەوە سەرەتا پەیدا دەبێت لە ولاتانی خۆراسان دەردەچێت و بەرەو (ئەصفهان) کە شارێکە لە ولاتی ئێران ، لە پاشاندا لەگەل جوولەکە کانی (ئەصفهان) تەواو هێزەکانی خۆی کۆدەکاتەوە ، بەمەبەستی هێرش کردنە سەر سوپاکەی (محمدی مهدی) و لە ناو بردنی ئەو خەلافەتە ئیسلامیە کە لە ناوچەکە دروست بووە ،وە کو باسمان کرد کاتێك موسلمانان هەوالی دەرچوونی (دەججال) دەبیستن زۆر شپرزە دەبن بە تایبەتی ئەوانەی دەنگ باسی (دەججال) دەزانن کە باش دەزانن (دەججا) کێیە ، وە لە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ هەموو شتێك دەربارەی باسکراوە و دەزانن ، هەر بۆیە ئەو سوپایەی کە ئەستەنبۆلی رزگار کردووە بە پەلە و بێ دواکەوتن دەگەرێتەو بۆ ئەو ناوچانەی کە سەرکردایەتی خەلافەتی ئیسلامی تێدایە ئەویش ولاتی سوریایە یان ولاتی شامە ، دواتر سەرجەم هێزەکان و سوپای ئیسلام لە سوریا کۆدبنەوە ، پاشان سوپای (دەججال) لە شاری (ئەصفهان) بەرەو سوپای خەلافەت بەرێ دەکەون ، وە ئەو خەلکەش کە دێتە رێیان دەبن بە دوو بەشەوە ، جا ئەوەی کە باوەری پێدەکەن و شوێنی دەکەون ، وەیان ئەوانەی خۆیان لێ دوور دەخنەوە رادەکەن بەرەوە لووتەکەی کێوەکان یان چیاکان هەروەکو لە فەرموودەکەی (ئوم شریك) هاتووە ...؟!

❖ لە (أم شريك) — خوا لێ رازی بێت — دە لێت : لە پێغەمبەری خوام ﷺ بیست دەی فەرموو :

((لَيَفِرَّنَّ النَّاسُ مِنَ الدَّجَّالِ في الجِبالِ، قالَتْ أُمُّ شَرِيكٍ: يا رَسولَ اللَّهِ، فأيْنَ العَرَبُ يَومَئذٍ؟ قالَ: هُمْ قَلِيلٌ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٤٥).

واتە : خەلکی لە (دەججال) هەلدێن یان رادەکەن بەرەو کێوەکان ، (ئوم شریك) ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەی عەرەب لە کوێ دەبن ئەو رۆژە ، ئەویش فەرمووی : ئەوان کەمن ..؟!

ئینجا (دەججال) پێش هەموو شوێنێك دەیەوێت بە سوپاکەیەوە پەلاماری یان هێرش بکاتە سەر هەر دوو شاری (مککە و مەدینە) ، هەتاکو بە نیازی گلاوی خۆی ئیسلام لە بنچینەوە ریشە کێش بکات و لە سەرچاوەکەیەوە ووشکی بکات ، بەلام وەکو باسمان کرد لە دەروازەکانی هەر دوو شاری (مککە و مەدینە) (خوای گەورە) فریشتەکانی خۆی داناوە بۆ پاسەوانی کردنی ئەم دوو شارە ، هەروەها شمشێرەکانیان بە دەستەوەیە وە روو بەرووی (دەججال) ببنەوە ، بەلێ کاتێ دەگاتە نزیك ئەم دوو شارە پیرۆزە دلنیا دەبێت کە پەلامارادان و کاولکردنی ئەو دوو شارە لە تواناو دەسەلاتی ئەو دانیە ..؟! چونکە (خوای گەورە) فریشتەکانی خۆی لە چواردەورەی ئەو دوو شارە داناوە و پاسەوانی دەکات ، هەر وەك پێشتر باسمان کرد ، بۆیە بە ناچاری رووی خۆی و سوپاکەی بەرەو ولاتی شام یان سوریا وەردەگێرێ بەمەبەستی هێرش و پەلامارادانی سەر سوپاکەی (محمدی مهدی) کە ولاتی شام کۆ بوونەتەوە ، هەر وەك لە فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ دا هاتووە ...

لە (ابو هريره) — خوا لێ رازی بێت — دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((و يأتي المَسِيحُ من قِبَلِ المَشْرِقِ، و هِمَّتُهُ المَدِينَةُ، حتى إذا جاء دُبُرَ أُحُدٍ تَلَقَّتْهُ الملائكةُ فَضربَتْ وجْهَهُ قِبَلَ الشَّامِ، هُنالِكَ يُهْلَكُ، هُنالِكَ يُهْلَكُ)) . شيخ الالباني في (السلسلة الصحيحة) برقم (١٧٧٠) ، اخرجه البخاري برقم (٣٣٠١). المسلم برقم (١٣٨٠)، سنن الترمذي برقم (٢٢٤٣)

واتە : (دەججال) لە رووی رۆژهەلاتەوە دێت و مەبەستی یەکەمی شاری مەدینەیە ، هەتا کاتێك دەگاتە پشت کێوی (ئوحد) فریشتەکان روو بەرووی دەبنەوە ، ئەویش رووی وەردەگێرێت بەرەو ولاتی شام ، لە وێ دا لە ناو دەچێت ، لەوێ دا لە ناو دەچێت ..؟!

بەلێ (دەججال) بە خۆی بە سوپاکەی روو دەکاتە ولاتی شام لە گەل سوپای ئیسلام دا روو بەرووی یەکتری دەبنەوە ، بێ گومان لە رۆژەدا تەنها سوپای ئیسلام بە شکۆمەندیەوە روو بەرووی دەبێتەوە ، هەر چەندە باش دەزانن ئەو روو بەروو بوونەوەیە لە توانای ئەوان دانیە بۆ لە ناو بردنی (دەججال) باش ئەوە دەزانن تەنها لە ناو چوونی (دەججال) لە دەستی (عیسی کوری مەریەم) — علیه السلام — دایە ، بەلام پێغەمبەری خوا ﷺ بۆ ئەم رۆژە داوا لە موسلمانان دەکات ، کە خۆراگرو دامەزراو بن ، چونکە پاراستنی ئیسلام و ئالآی جیهادیش باجی خۆی دەوێت ، بۆیە بە هەرچی نرخێك بێت روو بەروو بوونەوەی پوێست و واجبە لەسەر موسلماناندا ، چونکە دەبێت لەم رۆژەدا بۆ (دەججال) بسەلمێنرێت کە تەنها سوپای ئیسلامو لە روویدا بوەستێت ، هەر تەنها موجاهیدانی ئیسلامیشە فێل و تەلەکە و جادووگەریەکانی (دەججال) کاریان تێ ناکات و ناتوانێت لە خشتەیان بەرێت ، لە رۆژە دا ...؟!

❖ لە (النواسي کوری سمعان الانصاری) — خوا لێ رازی بێت — دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((...إنَّه خَارِجٌ خَلَّةً بيْنَ الشَّأْمِ وَالْعِرَاقِ، فَعَاثَ يَمِينًا وَعَاثَ شِمَالًا، يا عِبَادَ اللهِ فَاثْبُتُوا ...)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٣٧).

واتە : دەججال لە رێیەکی نێوان ولاتی شام و عێراق دەردەچێت ، بەراست و چەپدا خرا پەکاری دەکات ، ئەی بەندەکانی خوا خۆتان دامەزراو بکەن یان خۆتان چەسپاو بکەن لەسەر ئیمان ..؟!

❖ لە (ابو الزعراء) — خوا لێ رازی بێت — ریوایەتی کردووە دەلێت : دەربارەی (دەججال) ، (عبدالله کوری مسعود) — خوا لێ رازی بێت — دەگێرێتەوە دەلێت :

((تَفترِقون أيُّها النَّاسُ لخُروجِه على ثَلاثِ فِرَقٍ: فِرقةٍ تَتْبَعُه، وفِرقةٍ تَلْحَقُ بأرضِ آبائِها بمَنابتِ الشِّيحِ، وفِرقةٍ تَأخُذُ شطَّ الفُراتِ يُقاتِلُهم ويُقاتِلونه، حتَّى يَجتمِعَ المؤمنونَ بقُرى الشَّامِ، فيَبْعَثون إليهم طَليعةً فيهم فارسٌ على فرَسٍ أشقَرَ وأبْلَقَ، قال: فيَقتَتِلون، فلا يَرجِعُ منهم بشَرٌ ...)) . الحاكم في (المستدرك الصحيحين) برقم (٨٧٤٣)، ابن خزيمة في (التوحيد) (٢/ ٤٢٨) ، البيهقي في (البعث والنشور) ص (٢٤٩).

واتە : لە کاتی دەرچوونی (دەججال) دا خەلکی دەبن بە سێ بەشەوە ، بەشێکی شوێنی دەکەون ، بەشێکی هەلدێن یان رادەکەن لە دەستی بۆ چیایەك کە گیاو لەوەرگای تێدا بێت ، و بەشێکی تریش کەناری عێراق دەگرن ، (دەججال) جەنگیان لە گەل دەکات و ئەوانیش جەنگی لە گەل دەکەن ،تا وای لێدێت ئماندااران لە گوندەکانی شام کۆدەبنەوە و هێزێکی فیدایی ئاراستەی (دەججال) دەکەن ، سوارچاکێکیان تێدایە ئەسپەکەی رەش و سپیە ، ئەو هێزە هەر هەموویان دەکوژرێن و یەك کەسیشیان لێ دەرباز نابێ یان ناگەرێتەوە ..؟!

تێبینی : ئەم هێزەی کە لە شام دەچێت سوارچاکێکیان تێدایە ئەسپەکەی سپی و رەشە ، پرسیار ئایا کات دەگەرێتەوە سەردەمی رابردوو ئۆتۆمبێل یان ئەم ئامرازە پێشکەوتووانە نامێنی ، دووبارە زەمن دەگەرێتەوە بۆ سوار بوونی ئەسپ سواری ..؟! یان ئەم دەربرینە هاوشێوەی ئۆتۆمبێل و ئامرازە پێشکەوتووەکانی ئێستایە ..؟! (خوای گەورە زاناترە).

بەلیٚ بیٚ گومان موجاهیدانی شام ئەو هیٚزە ی کە لە شام دیٚت بۆ جەنگ کردن لە گەل (دەججا) هەموویان بەیعەتی مردن دەدەن و خۆیان فیدایی دەکەن ،روو بەرووی هیٚزەکەی (دەججال) دەبنەوە کە پیٚشتر زۆر چاك دەزانن ئەوان تواناى شکست هیٚنانی (دەججال)یان نیە ، چونکە لە پیٚش دا باسمان کرد تەنها سەرکەوتنی موسلمانان و لە ناو بردنی (دەججال) بەدەستی (عیسى کوری مریم)ە بەلام ئەم هیٚزەی لە شام هەردیٚ و جەنگ دەکەن لە عیٚراق لە گەل (دەججال) ئەوانیش هەر هەموویان دە کوژریٚن یەکەسیان لیٚ دەرباز نابیٚ هەر هەموویان دەکوژریٚن ، پاشان دواى ئەم رووداوە سەکردەی موسلمانان (محمدى مهدى) تەواى هیٚزەکانی خۆی لە شام کۆدەکاتەوە لە شاری (بیت المقدس) فەلەستیٚن جیٚگریان دەکات چونکە ئەو دلنیایە کە ئەو شارەش مەبەست پیٚی شاری (بیت المقدس) یان شاری (قدس) وەکو ئەم دوو شارەی حیجاز واتە : شاری (مککەو مەدینە) لە دەستی (دەججال) پاریٚزراو دەبیٚت ، هەروەها (دەجالیش) بە خۆی بە سوپا زۆردارەکەی گەمارۆی شاری (قدس) دەدات و هەموو ریٚگاو دەروازەکانی شارەکە دەگریٚ ئابلوقەی موسلمانان دەدات لە هەموو لایەکەوە هەتاکو هیچ خواردن و هاوکاری و یارمەتیەك نەگاتە دەستی موسلمانان لە شارە دا ..!! ئا بەم شیٚوەیە موسلمانان لە شاری (قدس) بە گەمارۆ کراوی دەمیٚنەوە تاوای لیٚدیٚت برسیەتی زۆریان بۆ دەهیٚنیٚت و بیٚ هیٚزو لاوازیان دەکات و نزیك لە ناو چوون و فەوتان دبنەوە ، هەر بۆیە بریار دەدەن بۆ بەیانی هەر هەموویان یەك دەست و یەك دلٚ شەری مان و نەمان بکەن هیٚرش بکەن سەر هیٚزەکەی (دەججال) ، جا ئەو بریارە دەدەن یان ئەوەیە کە هەموویان لە ناو بچن و بمرن یان ئەوەیە (خوای گەورە) سەریان بخات و سەرکەوتن بەدەست بهیٚنن ..!!لە فەرموودەکەی (حذیفە کورى الیمان) بۆمان باسی ئەو کۆمەلە موجاهیدە دەکات شەری مان و نەمان دەکەن ...

❖ لە (حذیفە کورى الیمان) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((... فيَقولُ بعضُ المُؤمنينَ لبعضٍ: ما تَنتَظِرون أنْ تَلْحَقوا بإخوانِكم في مَرْضاةِ ربِّكم؟ مَن كان عِنده فضْلُ طَعامٍ فلْيَعُدْ به على أخيهِ، وصَلُّوا حِين يَنفَجِرُ الفجْرُ، وعَجِّلوا الصَّلاةَ، ثمَّ أقْبِلوا على عدُوِّكم...)) . الحاكم في (المستدرك في الصحيحين) برقم (٨٧٣١).

واتە : ئیماندارەکان بە یەکتری دەلیٚن : چاوەریٚ چی دەکەن ..؟! با ئیٚمەش بگەین بە براکانی پیٚشوومان (بەمەست پیٚی ئەو موجاهیدانەی لە جەنگی (دەججال) لە پیٚش ئەوان شەهید بوون) وە رەزامەندی خوا بەدەست بهیٚنین ، هەرکەس کەمیٚك خۆراکی پیٚ ماوە با بەشی براکەی لیٚ بدات ، لەگەل بەیانی دا نویٚژەکانتان بکەن و پەلەی تیٚدا بکەن پاشان هەلمەن بەرن بۆ سەر دوژمنەکانتان.؟!

بەلیٚ موسلمانان لەو کاتەدا دوا بریار جەنگ دەدەن ، مەبەستیش لەو بەریارەدا تەنها بەدەست هیٚنانی رەزامەندی (خوای گەورە)یە ، وە کو باسمان کرد کە (دەججال)ی زۆر دار چل رۆژ لەسەر رووی زەوی دەمیٚنیٚتەوە خرا پەکاری و فیتنەی زۆر روودەدا لە ماوەی ئەو چل رۆژە دا ، هەروەها (خوای گەورە)ش وای رەخساندووە ئەو رۆژە کۆتایی چل رۆژەکەی دەسەلاتداریەتی (دەججال) دیارە کۆتایی یەکانی (دەججال) نزیك دەبیٚتەوە موسلمانان بەیعەتی مردن دەدەن ،بۆیە کۆتاییەکانی نزیك بوونەوەی تیاچوون (دەججال) بۆ موسلمانان لە شاری (قدس) زۆر سەخت و دژوار دەبیٚت برسیەتی و کەمی هیٚزو شەهید بوونی زۆر بەی موجاهیدەکان روویان تیٚدەکات ، بۆیە ئەوانەی کە ماون بە سەرکردایەتی (محمدى مهدى) کە قائدو پیٚشەوایی موسلمانانە ، لەو رۆژە دا پە یمانی مردن دەدەن ، بەوەی یان سەرکەوتن یان مردن ، چونکە وابریار دەدەن دەلیٚن ، ئیٚمەش بگەین بە برا موجاهیدەکانم کە پیٚشتر بە دەستی هیٚزە کە (دەججال) شەهید بوون ، بەلیٚ لە دەمەو بەیانی دا سوپایی ئیسلام لە شاری (قدس) گەمارۆیەکی سەخت دراوە لە لایەن هیٚزەکەی (دەججال) ، موجاهیدەکانیش خۆیان دەبەستن و پە یمانی مردن بە (خوای گەورە) و خۆیان دەدەن ، پاشان ریزەکانیان ریٚك دەخەن بۆ نویٚژ کردن ، قامەت دەکریٚت (محمدى مهدى) قائدو پیٚشەواو سەرکردەیان پیٚش دەکەویٚت بۆ پیٚش نویٚژی کردن یان ئیمامەت کردن ، ئا لەو کاتە پیرۆزە دا (خوای گەورە) دەرگای خیٚریان لیٚ دەکاتەوە و بەهانەو پشتیوانی ئەم کۆمەلە موسلمانە ئیماندارەو دامەزراوە دەچیٚت وە موجاهیدیٚکی تایبەتی خۆی دادە بەزیٚنیٚتە سەر زەوی کە زیاتر لە دوو هەزار و قوسر سالە بۆ ئەو رۆژەی هەلگرتووە ، ئەو موجاهیدەش یان ئەو فریاد رەسە پیٚغەمبەری خوا یە ئەویش (عیسى کوری مریم) ە ، بەلیٚ (مسیح دەججال) ویستی ناوەکەی ئەوی دزیوە ، هەر بۆیە لەم کاتەدا (عیسى کوری مریم) – علیه السلام - ویستەکەی یان درۆیەکەی (دەججال) بە درۆ دەخاتەوە ناهیلیٚت ئاواتەکەی بەدی بهیٚنیٚت ، ئەو بوختان درۆیانەی کردووە هەمووی لیٚ ئاشکرا دەکات ، بیٚ گومان کوشتن و تیاچوونی (دەججال) لەسەر دەستی (عیسى کوری مریم) ە هەر وەك لە چەندین فەرموودەی پیٚغەمبەری خوا ﷺ هاتووە کە لە دوایی دا باسیان دەکەین ، چونکە کە باسمان کرد (دەججال) دەگەریٚ بە هەموو شویٚنیٚك فتنەو ئاشووبەکەی هەموو شویٚنیٚك دەگریٚتەوە و گشتگیرە ، تەنها کەمیٚکی نە بیٚت لە موسلمانان لە دەستی رزگاریان نابیٚت زۆربەی موسلمانان دەکەونە ناو ئەو فیتنە و ئاژاوەیەکی (دەججال) یان (المسیح الدجال) هەر بۆیە رۆژەکانی کۆتایی (عیسى کوری مریم) – علیه السلام – دادەبەزیٚ بۆ تیا چوون و یان کوشتنی (دەججال) ...؟!!

تیٚبینی : ئەو پیٚغەمبەرەی کە دادەبەزیٚ لە ئاسمانەوە (خوای گەورە) بۆ ئەم رۆژگارە هەلی گرتووە ، ئەو پیٚغەمبەرە (عیسى کوری مریم) – علیه السلام – ئەو پیٚغەمبەرە هەر لە سەرتاوە جوولەکەی ستەمکار پیلانی کوشتیان دارشتبوو ، بەلام (خوای گەورە) پاراستی هەلی کیٚشا بۆ ئاسمان ، هەر وەك لە قورئانی پیرۆز باس کراوە ، جوولەکەی گومراو ستەمکار دواتریش بەمە نەوەستا ئایینەکەی (عیسى کوری مەریم) یان گۆری لە ریٚگەی جوولەکەیەك بەناوی (بۆلص) کە بەدرۆ خۆی کرد بە مسیحی ئینجیلیان شیٚواندو دەست کاری کرد ، چەند ئنجیلیٚکی سەختەیان دروست کرد کە تیایدا (عیسى کوری مریم) – علیه السلام – (بە خوا و ناو دەبات یان بە کوری خوا نا ودەبات یان بە رووح قدس ناو دەبات) بە دریٚژایی میٚژوو ئە (بۆلص) خەلکی گومرا و سەرلیٚ شیٚواو کردووە ، ئەم جارەش جوولەکە لە ریٚگەی (مسیح دەججال) کە سایەتی (عیسى کوری مریم) بۆ خۆیان دەدزنەوە لە پەنای ناوی پیرۆزی (مسیح) هەرچی (خوای گەورە) پیٚ ناخۆشە ئە نجامی دەدەن ، بە لام (خوای گەورە) بالادەست ئیرادەی وادەبیٚت یان ویستی وادەبیٚت کە بۆ دوا جار زەوی لە خرا پەکاری فسادی جوولەکە پاك بکاتەوە و پەردە لەسەر گەورەترین درۆ و بوختان لە میٚژوودا هەلمالیٚت و راستییەکان بۆ هەموو جیهان روون بکاتەوە ، ئەویش دابەزینی مسیحی حەق راست واتە پیٚغەمبەری خوا (عیسى کوری مریم) – علیه السلام – بۆ جاری دووەم لە سەر زەویدا هەتا کۆتایی بەم گالتە جاریەی جوولەکە و (مسیح الدجال) بهیٚنیٚت و بەدەستی خۆی ئەو جادووگەرە کە (دەججال)ە بیکوژیٚت کە بە ناوی (مسیح) لافی خوایەتی لیٚدەدات ، وە (عیسى کوری مریم) – علیه السلام - بە هەموو خەلکی جیهان بە سلمیٚنیٚت کە (مسیح) (عیسى کوری مریم)ە ئەو مسیحەیە کە (خوای گەورە) بەرزی کردۆتەوە بۆ ئاسمان ، وە دادەبەزیٚنی لە کاتیٚکی گونجاو بۆ لە ناو بردنی (مسیح الدجال) ، هەروەها لە ناو بردنی جوولەکە کە بەدریٚژایی میٚژوو فسادی گەندەلی و خرا پەکاری و گومرایی خەلکی جیهانیان کردووە ، ئەو (مسیح) یە کە بەندو پیٚغەمبەری خوایە – علیه السلام – هەر گیز لە غەیری بەندایەتی کردن بۆ (خوای گەورە) هیچ بانگەشەیەکی تری نە کردووە ، لە رۆژگار بۆ لەناو بردنی (دەججال) لە بەر بەیانیەك دادەبەزیٚت و (دەججال) دە کوژیٚت ...

کوشتنی دەجال

بەلیٰ سەر لە بەیانی سوپای ئیسلام بە سەرۆکایەتی (محمدی مهدی) لە شاری (قدس) گەمارۆ درا لە لایەن سوپاکەی یان لشکرەکەی (دەجال) ، ئەوە موسلمانان لە بەرە بەیانیە خۆیا ئامادەکرد بۆ مردن ، پەیمانی مردن یان بەست یان سەر کەوتن بەسەر (دەجال) یان هەموویان بمردن لە پێناوی رەزامەندی (خوای گەورە) ، ئیتر موجاهیدا هەموویان خۆیان دەبەست و پەیمانی مردن بە خوا و بە خۆیان دەدەن ، پاشان ریزەکانیان رێك دەخەن بۆ نوێژ کردنی نوێژی بەیانی ، قامەت دەکرێت ئالەم کاتەدا (محمدی مهدی) پێش دەکەوێت پێش نوێژیان بۆ بکات ، بیٰ گومان پێش ئەوەی نوێژ دابەستن لەم بەرە بەیانەدا ، ئالەم کاتە ناسکە دا (خوای گەورە) دەرگای خێریان لیٰ دەکاتەوە وە مژدەی خێر بۆ ئەو کومەلە موسلمانەی کە (محمدی مهدی) سەر کردایەتیان دەکات لەشاری (قدس) ئینجا (عیسی کوری مریم) – علیه السلام – دادەبەزیٰ بۆ جاری دووەم ، جا چ ساتەوەختێکی پر لە بەرەکەتە بۆ سەر زەوی ، لە کاتێك دا موسلمانان چەندە هیلاك ماندوون برسیەتی تەنگی پیٰ هێناون ، ئالەم کاتە دا پێغەمبەرێك بۆ جاری دووەم لە ئاسمانەوە دادەبەزێت ناو یان دەبێت چ گورتینێك بە ئیمانی ئەو کۆمەلە موجاهیدە ببەخشێت ، کاتێك بە چاوی خۆیان دەبینن فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ و بەلێنەکانی دێتە دیٰ بە بینینی پێغەمبەر (عیسی کوری مریم) شادو مان دەبن ...

❖ لە (حذيفة بن أسيد) – خوا لیٰ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت : کەو پێغەمبەری خوا ﷺ دەربارەی دەرچوونی (دەجال) و خۆئامادە کردنی (محمدی مهدی)و هاوەلان ، فەرمووی :

((...حتَّى يَأتيَ المدينةَ، فيَغلِبُ على خارجِها ويُمنَعُ داخِلَها، ثمَّ جَبَلَ إيلياءَ، فيُحاصِرُ عِصابةً مِنَ المسْلِمين، فيَقولُ لهم الَّذين عليهم: ما تَنتظِرون بهذا الطَّاغيةِ أنْ تُقاتِلوه حتَّى تَلْحَقوا باللّٰهِ أو يُفتَحَ لكم؟ فيَأتَمِرون أنْ يُقاتِلوه إذا أصْبَحوا، فيُصبِحون ومعهم عِيسى ابنُ مَريمَ، فيَقتُلُ الدَّجَّالَ ويَهزِمُ أصحابَه، حتَّى إنَّ الشَّجرَ والحَجَرَ والمَدَرَ يَقولُ: يا مُؤمِنُ، هذا يَهوديٌّ عِندي فاقْتُلْه ...)) . الحاكم في (المستدرك على الصحيحين) برقم (٢٠٨٢٧).

واتە : تا وەکو دێت بەرەو شاری مەدینە ، بە سەر دەرەوەیدا زالٰ دەبێت ، بەلام ناوەوەی شاری مەدینەی لیٰ قەدەغە دەکرێت ، پاشان دەچێتە چیای (إيلياء) (بيت المقدس) ئینجا کۆمەلێك لە موسلمانان گەمارۆی دەدەن ، ئیماندارەکان رووبەرووی شەرێکی توند دەبنەوە ، جا بەوانە دەلێت کە دوژمن یانن چاوەرێی چی دەکەن لە خوانەناسەیان (الطاغية) شەری لەگەلدا بکەن تاوەکو دەکەن بە (خوای گەورە) یان بۆتان رزگار دەکات ، جا فەرمانیان پیٰ دەکەن شەری لە گەلدا بکەن ، جا شەر دەست پیٰ دەکات و (عیسی کوری مریم) – علیه السلام – لە گەلیاندایە...؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٰ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((...ويَفْتَتِحُ الثُّلُثُ، لا يُفْتَنُونَ أبَدًا فَيَفْتَتِحُونَ قُسْطَنْطِينِيَّةَ، فَبيْنَما هُمْ يَقْتَسِمُونَ الغَنائِمَ، قدْ عَلَّقُوا سُيُوفَهُمْ بالزَّيْتُونِ، إذْ صاحَ فِيهِمِ الشَّيْطانُ: إنَّ المَسِيحَ قدْ خَلَفَكُمْ في أهْلِيكُمْ، فَيَخْرُجُونَ، وذلكَ باطِلٌ، فإذا جاؤُوا الشَّأْمَ خَرَجَ، فَبيْنَما هُمْ يُعِدُّونَ لِلْقِتالِ، يُسَوُّونَ الصُّفُوفَ، إذْ أُقِيمَتِ الصَّلاةُ، فَيَنْزِلُ عِيسَى ابنُ مَرْيَمَ صَلَّى اللّٰهُ عليه وسلَّمَ، فأمَّهُمْ، فإذا رَآهُ عَدُوُّ اللّٰهِ، ذابَ كما يَذُوبُ المِلْحُ في الماءِ، فلوْ تَرَكَهُ لانْذابَ حتَّى يَهْلِكَ، ولَكِنْ يَقْتُلُهُ اللّٰهُ بيَدِهِ، فيُرِيهِمْ دَمَهُ في حَرْبَتِهِ)) . صحيح المسلم برقم (٢٨٩٧).

سیٰ یەکەکەی تریش سەردەکەون ، هەرگیز تووشی فیتنە نابن ، ئینجا شاری (قسطنطينية)یان (ئەستبول) ئازاد دەکە یان فتح دەکەنەوە ، لە کاتێك دا کە خەریکی دابەش کردنی دەست کەوتی جەنگین ، کە شمشێرەکانیان بە دار زیتوونەوە هەلواسیووە ، شەیتان بە درۆ لە ناویاندا هاوار دەکات ،دەجال دوایی ئێوە چۆتە ناو مال مندال تان ، ئەوانیش دەردەچن کاتیٰ ئەوان سەرگەرمی خۆسازدان دەبن بۆ جەنگ ریزەکانیان رێك دەخەن قامەت دەکرێت بۆ نوێژ ، (عیسای کوری مەریم) – علیه السلام – دادەبەزێت ، پێش نوێژیان بۆ دەکات ، کاتێك دوژمنی خوا دەیبینیٰ دەتوێتەوە وەك چۆن خۆی لە ئاو دا دەتوێتەوە ، خۆ ئەگەر وازی لیٰ بهێنایە خۆی لە خۆیدا دەتوایەوە تاکو لە ناو دەچوو ، بەلام (خوای گەورە) بەدەستی ئەو دەیکوژێت ،خوێنەکەی بە رمەکەیەوە نیشانیان دەدات ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٰ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((كيفَ أَنْتُمْ إِذَا نَزَلَ ابنُ مَرْيَمَ فِيكُمْ، وإِمَامُكُمْ مِنكُمْ)). صحيح البخاري برقم (٣٤٤٩).

واتە : دەبێت لەو کاتەدا کیف حالتان چۆن بێت کە (عیسی کوری مریم) لە ناوتاندا دادەبەزێت و پێشەواو سەرکردەشتان لە خۆتانە..؟! (مەبەست پێی (محمدی مهدی) یە ..؟!

❖ لە (ابو سعيد الخدری) – خوا لیٚ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((... وإمامُهم رجلٌ صالحٌ فبينما إمامُهم قد تقدَّمَ يصلِّي بِهِمُ الصُّبحَ إذ نزلَ عليهم عيسَى ابنُ مريمَ الصُّبحَ فرجعَ ذلِك الإمامُ ينكصُ يمشي القَهقرى ليتقدَّمَ عيسَى يصلِّي بالنَّاسِ فيضعُ عيسَى يدَه بينَ كتفيهِ ثمَّ يقولُ لَه تقدَّم فصلِّ فإنَّها لَك أقيمت فيصلِّي بِهِم إمامُهم فإذا انصرفَ قالَ عيسَى عليهِ السَّلامُ افتحوا البابَ فيفتحُ ووراءَه الدَّجَّالُ معَه سبعونَ ألفَ يَهوديٍّ كلُّهم ذو سيفٍ محلًّى وساجٍ فإذا نظرَ إليهِ الدَّجَّالُ ذابَ كما يذوبُ الملحُ في الماءِ وينطلقُ هاربًا ويقولُ عيسَى عليهِ السَّلامُ إنَّ لي فيكَ ضربةً لن تسبقني بِها فيدرِكُه عندَ بابِ اللُّدِّ الشَّرقيِّ فيقتلُه فيَهزمُ اللَّهُ اليَهودَ فلا يبقى شيءٌ ممَّا خلقَ اللَّهُ يتوارى بِه يَهوديٌّ إلَّا أنطقَ اللَّهُ ذلِك الشَّيءَ لا حجرَ ولا شجرَ ولا حائطَ ولا دابَّةَ إلَّا الغرقدةَ فإنَّها من شجرِهم لا تَنطقُ إلَّا قالَ يا عبدَ اللَّهِ المسلمَ هذا يَهوديٌّ فتعالَ اقتلهُ ...)). ابن كثير في (التفسير القرآن العظيم) (٤١١/٢) ، ابن ماجه (٤٠٧٧)، ابن خزيمة في (التوحيد) (٤٥٩/٢).

واتە : پێشەوایەکەیان پیاوێکی چاکە ، واتە : (محمدی مهدیە) ، جا لە کاتەیدا کە پێشەوایەکەیان پێش نوێچڕی نوێژی بەیانیان بۆ دەکات (عیسی کوری مەریەم) لە بەر بەیان دا دادەبەزێت ، ئەویش واتە (محمدی مهدی) دەیەوێت بۆ دواوە بکشێتەوە بۆ ئەوەی تاکو (عیسی کوری مەریەم) پێش نوێژی بۆ خەلکە کە بکات ، (عسی کوری مەریەم) – علیه السلام – دەستی لە سەر شانی دەدات و پیٚ دەڵێت : پێش بکەوە پێش نوێژییەکە بکە چونکە قامەت بۆ تۆ کراوە ، ئینجا پێش نوێژییان بۆ دەکات و کاتێك لە نوێژ کردن دەبنەوە ، (عیسی کوری مەریم) دەفەرمووێت : دەرگاکە بکەنەوە ، ئینجا دەرگاکە دەکرێتەوە ، بینن (دەججال) لەگەل حەفتا هەزار جوولەکە لەویٚ وەستاوە ، هەموویان چەکیان پێیە ، شمشێرەکانیان ڕازاوەتەوە و خۆیشیان قوماشی سەوزیان داوە بەسەر شانیانا ، جا کە (دەججال) چاوی بە (عیسی) – علیه السلام – دەکەویٚ وەکو خوێ کە لە ئاودا دەتوێتەوە ئاوا دەتوێتەوە دەیەوێت ڕابکات ، بۆیە (عیسی) – علیه السلام- پیٚ دەڵێت : لێدانێکم بۆ تۆ پێیە کە لە دەستم دەرناچی ، ئیتر لە شوێنێك کە پیٚ دەووترێت : (باب الد) لە ڕۆژهەلاتیدا پێیدەگات و دەی کوژێت ، ئیتر خوا جوولەکە لە ناو دەبات ، هیچ شتێك لە دروستکراوانی خوا نامێنی کە جوولەکە دالداە بدات ، هەموو شتێك لە جوولەکە بە دەنگ دێت ، نەبەرد نە دارو نە دیوار و نە ئاژەل نامێنیٚ بە دەنگ نەیەت جگە لە داری (الغرقد) کە دارێکی خۆیانەو دەنگ ناکات ، هەموو شتە کانی تر دەلێن : ئەی بەندەی موسلمان ئەوە جوولەکەیە وەرە بی کوژە ...؟!

تێبینی : (لد) شارێکی ناسراوە لە ولاتی شام یان ولاتی فەلەستین نزیکە لە شاری (الرملە) ، واتە لە شاری (لد) (عیسی کوری مریم) بە (دەججال) دەگات ئەو کاتە (دەججال) کە (عیسی کوری مریم) دەبینیٚ دەتوێتەوە وەکو توانەوەی خوێ لە نێوان ئاودا ، (عیسی کوری مریم) - علیه السلام – بیٚ دەڵێت : (من تەنها یەك لێدانت لێدەدەم دەتکوژم و لە ناوت دەبەم ، پەلاماری دەدات بە خە نجەرەکەی لێی دەدات و دەی کوژیٚ ، سوپاکەی (دەججال) شکست دەهێنی و دەبەزیٚ ، سوپاس ئیمانداران دوایان دەکەون و دەیان کوژن ، تاکو دارو بەرد بانگ دەکەن و دەلێن : هۆ موسلمانان ئەی بەندەی خوا ئا ئەمە جوولەکەیە لە پشتمەوە وەر بی کوژە ، تەنها دارێك (الفرقد) نەبێت لە دارەکەی جوولەکە خۆیانە ..؟! سەرنجێك دیارە ئەو سوپایەی لەگەل (دەججال) دانە زۆربەیان خەلکی جوولەکەن شەرو کوشتاری موسلمانان دەکەن ، بۆیە لەم فەرموودیە ئاماژە بە قەومی جوولەکە کراوە ، یان ئاماژە بە دارەکەی (الغرقد) جوولەکە کراوە ..؟!

❖ (مجمع کوری جاریە ئەنصاری) – خوا لیٚ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دە لێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((يقتلُ ابنُ مريمَ الدَّجَّالَ ببابِ لُدٍّ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢٤٤).

واتە : (عسیی کوری مریم) دوای (دەججال) دەکەوێت هەتاکو لە (باب لد) پێی دەگات و دەیکوژێت ..؟!

❖ لە (النوسی کوری سمعان ئەنصاری) – خوا لیٚ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا دەربارەی (دەججال) دەی فەرموو :

((ذكر رسولُ اللَّهِ صلَّى اللَّهُ عليه وسلَّم الدَّجَّالَ فقال إن يخرُجْ وأنا فيكم ؛ فأنا حجيجُه دونكم ، وإن يخرُجْ ولست فيكم ، فامرُؤٌ حجيجُ نفسِه ، واللَّهُ خليفتي على كلِّ مسلمٍ ، فمن أدركه منكم فليقرَأْ عليه فواتحَ سورةِ الكهفِ ، فإنَّها جِوارُكم من فتنتِه . قلنا : وما لُبثُه في الأرضِ ؟ قال : أربعون يومًا : يومٌ كسنةٍ ويومٌ كشهرٍ ، ويومٌ كجمعةٍ ، وسائرُ أيَّامِه كأيَّامِكم فقلنا : يا رسولَ اللَّهِ : هذا اليومُ الَّذي كسَنةٍ أتكفينا فيه صلاةُ يومٍ وليلةٍ ؟ قال : لا ، اقدُروا له قدرَه ، ثمَّ ينزِلُ عيسَى بنُ مريمَ ، عند المنارةِ البيضاءِ شرقِيَّ دمشقَ فيُدرِكُه عند بابِ لُدٍّ فيقتُلُه)) . سنن ابو داود برقم (٤٣٢١).

واتە : ئەگەر بێتوو من لە ناوتاندا بم خۆم بە بەلگەوە بەرنگاری دەبمەوە لە جیاتی ئێوە ، ئەگەر منیش لە ناوتاندا نەبووم ئەوە هەر کەش بۆ خۆی دەبیٚ بە بەلگەوە ڕوو بەرووی بێتەوەو گفتوگۆی لە گەل بکات و سەر کەویٚ ، (خوای گەورە) دۆست و پارێزەری هەموو موسلمانێکە ، هەر کەس لە ئێوە گەیشت بە (دەججال) بە سەرەتایی سورەتی (الکهف) بخوێنی دەمێنێتەو ئەوە دەبێتە هۆی سەلامەتی و دەیپارێزی لە فیتنەی (دەججال) ، ووتمان : چەند دەمێنێتەوە لە سەر زەویدا ..؟! فەرمووی : (چل ڕۆژ ، ڕۆژێك وەك سالێکە و ، ڕۆژێك وەك مانگێکە و ، ڕۆژێك وەك حەفتەیەکە ، ڕۆژەکانی تریشی ئاسایی وەك ڕۆژەکانی ئێوە ، ووتمان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەو ڕۆژەی وە سالێکە ئایا نوێژی یەك ڕۆژی تێدا بە سە ..؟! فەرمووی : نە خێر . بە مەزەندە بۆی دیاری بکەن ، لە پاشدا (خوای گەورە) (عیسی کوری مریم) ڕەوانە دەکات لە ڕۆژهەلاتی دیمەشق لەلای منارەی سپییەکە دادەبەزێت دوای دەکەوێت لە (باب لد) پیٚ دەگات و دەیکوژێت ..؟!

بەشی شەشەم

دابەزینی (عیسى كوری مریم) .

لە دایك بوونی (عیسى كوری مریم) لە قورئانی پیرۆز

شێوەو رووخساری (عیسى كوری مریم).

بەلگەكانی هاتنەخوارەوەی (عیسى كوری مریم) لە رۆژی كۆتای

ئەوكارانەی كە (عیسى كوری مریم) ئەنجامی دەدات

دەرچوونی یاجوج و ماجوج

(یاجوج و ماجوج) ئەوەی هاتووە لە قورئانی پیرۆزدا

ئەو فەرموودانەی دەربارەیان هاتووە (یأجوج و مأجوج)

سیفەتەكانی (یاجوج و ماجوج) لە فەرموودەكانی پێغەمبەری خوا ﷺ

دەركەوتنی پیاوێكی دەسەلاتدرێك بەناوی (القحطانی)

قسەكردنی درندە - قسە كردنی جێ دەستی قامچی مرۆڤ – قسە كردنی قەیتانی پێلاو

دەركەوتنی دوكەلێكی گەورە یان (الدخان)

سێ رۆچوونە گەورەكەی زەوی

دەركەوتنی گیانداره قسەكەرەكە (الدابە)

داخستنی دەرگایی تەوبەكردن هەلاتنی رۆژ لە رۆژئاواوە

هەلگیرانی قورئانی پیرۆز

هەلكردنی (با) یەك تەنها رووحی ئیمانداران دەكێشێت

كاول كردنی (كەعبە)ی پیرۆز

ئاگرێك خەلكی راو دەنێت بۆ شوێنی مەحشر

لە دایك بوونی (عیسی كوری مریم) لە قورئانی پیرۆزدا

بەلیٚ بیٚ گومان (عیسی) پیٚغەمبەریٚكە لە پیٚغەمبەرەكانی (خوای گەورە) لە پیٚغەمبەرەكانی (أولو العزم) كە خاوەنی عەزیمەتە دامەزراوی بوونە ، وە لە ریزبەندی ئەو پیٚغەمبەرانە چوارەم پیٚغەمبەرە لە (أولو العزم) وتە لە دوای ئەمانە دیٚت (نوح) و (ابراهیم) و (موسی) و (عیسی) و (محمد) – علیهم السلام – هەر بۆیە (خوای گەورە) ئەم پیٚغەمبەرەی بە موعجیزە بە نیشانە رەوانەی كرد بۆ نەوەی ئیسرائیل یان جوولەكە ، (عیسی) لە دایكیٚكی لە دایك بوو باوكی نەبووە ، وەكو ئاسنگی بۆ نەوەی ئیسرائیل ، ئەمەش ئافرەتیٚك كە (عیسی) لە دایك بوو بیٚ باوك ، كە جیاكراوەتەوە لە هەموو ئافرەتانی جیهان ، چونكە ئافرتیٚكی داویٚن پاك بووە ، ئەویش (مریم) – علیه السلام – كە دایكی (عیسی) بوو ، (مریم) لە میحراب شویٚنی خوا پەرستن بوو خوا پەرستی دەكرد (خوای گەورە)ش رزق و رۆزی ئازووقەی دەدا ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویٚت : قال تعالى: ﴿فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيۡهَا زَكَرِيَّا ٱلۡمِحۡرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزۡقًا ۖ قَالَ يَٰمَرۡيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَا ۖ قَالَتۡ هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾﴾ [آل عِمۡرَان : ٣٧] واتە: زەكەریا - صلى الله عليه وسلم - سەرپەرشتی مەریەم دەكات} [فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ] خوای گەورە نەزرەكەی لیٚ قبووڵ كرد [وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا] وە بەجوانی پەروەردەی كرد وە زەكەریاش - صلى الله عليه وسلم - مەریەمی گرتە ئەستۆی خۆی و سەرپەرشتی كرد كە میٚردی خوشكەكەی بوو، چونكە مەریەم باوكی مردو بیٚ باوك بوو، وە ساڵیٚكی گرانی بوو [كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا] هەر كاتیٚك زەكەریا - صلى الله عليه وسلم - ئەچووە لای میحرابەكە شویٚنی عیبادەتەكەی مەریەم ئەیبینی هەندیٚ خۆراكی لایە كە لە زستاندا میوەی هاوینی لایە، وە لە هاویندا خۆراك و میوەی زستانی لایە [قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّى لَكِ هَذَا] زەكەریا - صلى الله عليه وسلم - پیٚی سەیر بوو فەرمووی: ئەی مەریەم ئەم میوانەت لە كویٚ بووی؟ [قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ] فەرمووی: ئەمە لەلایەن خوای گەورەیە خوای گەورە وەكو كەرامەت و ریٚزیٚك پیٚی ئەبەخشی [إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ (٣٧)] بە دڵنیایی خوای گەورە رزق و رۆزی هەر كەسیٚك ئەدات كە ویستی لیٚ بیٚت بەبیٚ حیساب..؟!

تیٚبینی : (زكریا) میٚردی خوشكەكەی (مریم) بوو ، ئەو بە خیٚو كردنی (مریم) ی گرتە ئەستۆی خۆی چونكە (مریم) باوكی نەما بوو ، هەروەها رۆژانە سەردانی دەكرد (مریم) لە (محراب) بوو ، (محراب)ئەو شویٚنەیە كە نویٚژو پەرستن و عیبادەتی تیٚدا دەكریٚت ، هەر بۆیە بە شویٚنی نویٚژ كردن دەووتریٚت (شەرگە) چونكە شویٚنی شەر كردنە لە گەل شەیتان ، هەر بۆیە (محراب)ی (زكریا)جاریٚكی تر نۆژەنكراوەتەوە ، دلنیاش نیە ئەمە ئەو بیٚت كەو لە قورئاندا باسكراوە ، هەروەها (زكریا) هاوسەرەكەی لە تەمەنیٚكی پیر دا (خوای گەورە)مندالیٚكی پیٚ بەخشین ، دەلیٚن : خیٚزانی (زكریا) خوشكی (مریم) بوو ،ئەو لە تەمەنی (٩٨) سالی دا ، (خوای گەورە) مندالی پیٚ بەخشی ،ئەویش (یەحیا) بووە ، واتە :(یەحیا) و (عیسی) دایكیان خوشكە كورە پلكی یەكترین…

بەلیٚ موژدەی فریشتەكانی (خوای گەورە) بۆ (مریم) كە پیٚ دەلیٚن ، (خوای گەورە) مزگیٚنی بە (مریم) داوە كەوا (خوای گەورە) تۆی هەلبژاردووە لە نیٚوان هەموو ئافرەتانی زەمانی خۆی یان جیهانی ئەو كاتدا ، وە بەوەی كە هەلبژاردووە بە هیٚنانە كایە كوریٚك بیٚ باوك ..!! وە موژدەی پیٚدراوە كە دەبیٚتە پیٚغەمبەریٚكی پیرۆز ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویٚت : قال تعالى:

﴿وَإِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ وَٱصۡطَفَىٰكِ عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٤٢﴾﴾ [آل عِمۡرَان : ٤٢] **واتە :** [وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ] وە مەلائیكەتەكان بە مەریەمیان فەرموو: ئەی مەریەم لەبەر زۆر پەرستن و دونیانەویستیت خوای گەورە تۆی هەڵبژاردووە بۆ ئەوەی ناوت بەرز بكاتەوە وە تۆی پاك كردۆتەوە لە كوفرو خراپەو هەموو شتیٚك [وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ (٤٢)] وە تۆی هەڵبژاردو فەزڵتی داوە بەسەر ئافرەتانی هەموو جیهاندا تا رۆژی قیامەت (باشترین ئافرەتی دونیا مەریەم و خەدیجەو فاتیمەو ئاسیەی خیٚزانی فیرعەون بوونە)..!![يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ (٤٣)] ئەی مەریەم تۆ ملكەچبە و نویٚژو عیبادەت بۆ خوای گەورە بكە و بەردەوام بە لەسەری، وە سوجدە بۆ خوای گەورە بەرە وە نویٚژ بكە لەگەڵ نویٚژخویٚنان ..؟!

ئینجا فریشتەكان موژدەی (عیسی) بە (مریم) دەدەن ، ووتیان : ئەی (مریم) (خوای گەورە) موژدەت یان مزگیٚنی دەداتیٚ بە ووشەیە لە ووشەكان ، ئەم ووشەی (خوای گەورە) (كن) بوو ، واتە : دورست بە یەكسەر ئەویش دروست بوو ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویٚت : قال تعالى: ﴿إِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٖ مِّنۡهُ ٱسۡمُهُ ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ وَجِيهٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾﴾ [آل عِمۡرَان : ٤٥] واتە : {فریشتە موژدەی عیسا - صلى الله عليه وسلم - بە مەریەم دەدەن} [إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ] كاتیٚك كە مەلائیكەتەكان وتیان: ئەی مەریەم خوای گەورە مژدەت ئەداتیٚ بە وشەیەك كە وشەكە ئەوەبوو خوای گەورە فەرمووی: (كُنْ) عیسی - صلى الله عليه وسلم - دروستبە یەكسەر ئەویش دروست بوو [مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ] كە ئەو وشەیەش كە عیسای لیٚ دروست ئەبیٚ ناوی مەسیحە لەبەر ئەوەی دەستی بەسەر هەر نەخۆشیەكدا بهیٚنایە ئیلا بەئیزنی خوای گەورە چاك ئەبوو بۆیە پیٚی وتراوە: مەسیح، یاخود لەبەر زۆر گەڕان و سەفەر كردنی [عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ] عیسای كوڕی مەریەم - صلى الله عليه وسلم - لەبەر ئەوەی بەبیٚ باوك لە دایك بووە درایە پاڵ دایكی [وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ (٤٥)] لە دونیاو قیامەتیشدا خاوەن ڕیٚزو پلەو پایەو ناوبانگە وەیەكیٚكە لەوانەی كە لە خوای گەورەوە نزیكە ..؟!

بەلیٚ جا لیٚرەدا جگە لە موعجیزەی لە دایك بوونەكەی ، ئیتر (عیسی) بە چەندین موعجیزەی ترەوە بانگەوازی خوا پەرستی راستە قینە دەكات ، یەكیٚك لەو موعجیزە و نیشانانەی (خوای گەورە) ئەوە بوو ، (عیسی) لە تەمەنیٚكی بچووك بانگەشەی پەرستنی (خوای گەورە) ی دەكرد بە تاك تەنها ، لە تەمەنیٚك دا بوو كە لە ناو (بیٚشكە) یان (لانك) بەزاراوەی هەولیٚری، هەروەكو (خوای گەورە) دەفەرموویٚت : قال تعالى: ﴿وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗا وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٤٦﴾﴾ [آل عِمۡرَان : ٤٦] **واتە :** [وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ (٤٦)] وە لەناو بیٚشكەدا قسە لەگەڵ خەڵكی ئەكات و بانگەوازیان ئەكات بۆ یەكخواپەرستی وەكو موعجیزەیەك، وە كاتیٚكیش كە ئەچیٚتە ناو ساڵەوە وە لە بەندە چاكەكانە لە وتەو كردەوەیدا ..؟!

تیٚبینی : ئەمەش بەلگەیە لە سەر ئەوەی كاتیٚك گەورە دەبیٚت نزاو پارانەوەش بۆ دایكی دەكات ، وە فەرمان پیٚكراوە بە خوا پەرستی و ملكەچی و سوجدە و كرنوۆشی زۆر بردن ، بۆ ئەوەی ببیٚتە خاوەن ئەو شكۆ و كەرامەتەو سوپاس گوزاری ئەو نیعمەتە بكات ، هەروەها لە بارەی (مریم)ی دایكی (عیسی) ووتراوە : كاتیٚك هەلدەستا بۆ پەرستن و نویٚژ كردن ئەوەندە دەمایەوە تاوەكو پیٚیەكانی دەقلیشاو درزی دەبرد …

❖ له (ئەنسی كوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((حسبُكَ مِن نساءِ العالَمِينَ مَريمُ بِنتُ عِمرانَ، وخَديجةُ بِنتُ خوَيْلدٍ، وفاطمةُ بِنتُ محمَّدٍ، وآسيةُ امرأةُ فِرعَونَ)) سنن الترمذي برقم (٣٨٧٨) .واته : بە سە بۆ تۆ لە ئافرەتانی جیهانیاندا ، (مریمی كچی عیمران) ، خدیجەی كچی خوەلید ، فاطیمە ی كچی محمد ، ئاسیەی خێزانی فیرعەون ..؟!

بەلێ كاتێك فریشتە كان قسیان لەگەل (مریم) كرد بە پێدانی مزگێنی بەوەی كەوا (خوای گەورە) هەلیبژاردووە ، كە (خوای گەورە) مندالێكی پاك و زیرەكی پێ دەبەخشێت ، دە بێتە پێغەمبەرێكی بەخشندە و پاك چەندین موعجیزەی لە سەر دەستی پێ دەبەخشرێ لە لایەن (خوای گەورە) ، جا (مریم) دایكی (عیسی) سەری سورما لە بوونی مندالێكی بێ باوك ..؟! چونكە ئەو هێشتا هاوسەرگیری نەكردووە ، هاوسەری نیە ، چۆن دەبێت مندالێك ببێت بێ باوك ..؟! بێ گومان ئەمەش موعجیز یان نیشانەیەك بوو لە نیشانەكانی (خوای گەورە) كە سروشت و عادەت وایە مندال بوون لە نێوان نێرو مێ پەیدا بێت ، بەلام ئەوەی (مریم) وەكو دەلێن خارق عن عادە بووە ، كە نە پێشتر روویداوە نە لە ئایندەش روودەدا ، بۆیە ئەمەش ئاسەنگێكی تر بوو بۆ نەوەی ئیسرائیل ، واتە : (خوای گەورە) تحدای نەوەی ئیسرائیل كرد ، بە نیشانە و ئایەتەكانی ، جا ئەوە بوو فریشتەكان هەوالیان پێدا ، بەوەی كە (خوای گەورە) لە سەر هەموو شتێك بە توانایە ئەگەر ویستی وا بوو فەرمانێك بكرێت ئەو كاتە پێ دەلێت : (كن فیكون) هەروەكو دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿قَالَتْ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ ۖ قَالَ كَذَٰلِكِ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾﴾ [آل عِمرَان : ٤٧] واته : [قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ] مەریەمیش پێی سەیر بوو فەرمووی: ئەی پەروەردگار من چۆن منالم ئەبێ لە كاتێكدا هیچ مرۆڤێك جیماعی لەگەڵ مندا نەكردووەو من شووم نەكردووە [قَالَ كَذَلِكِ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ] فریشتەكە فەرمووی: بەم شێوازە خوای گەورە وویستی لەهەر شتێك بێت دروستی ئەكات (ئەمەیش ڕەددە بۆ گاورەكان كە دەڵێن عیسى خوایە یان كوڕی خوایە، بەڵكو خوای گەورە فەرمووی دروستی دەكات و دروستكراوە) [إِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (٤٧)] ئەگەر خوای گەورە بڕیاری هەر شتێك بدات ئەوا پێی ئەفەرمووێ: ببە یەكسەر ئەو شتەش ئەبێ..؟!

بەلێ ئەو كاتە (مریم) ملی بۆ فەرمانەكەی (خوای گەروە) كەچ كردوو رووی كردە لای (خوای گەورە) تەسلیمی فەرمانەكەی بوو ، بەلام زانیشی تووشی بەلام ناخۆشی و نەهامەتی دەبێت بە دەست قەومەكەی كە نەوەی ئیسرائیل یان جوولەكە بوون ، وە خەلكی جوولەكە قسەی لە سەر دەكەن لە بارەی ئەو فەرمانەی كە بەسەری دادراوە ، چونكە ئەوان راستی فەرمانەكە نازانن كە لە لایەن پەروەردگاری جیهانیانە ، بەلكو نەوەی ئیسرائیل یان جوولەكە دەرانن ئەو بارودۆخەی كە (مریم) تێیدایە بێ بیر كردنەوە تانە و تەشەنەی لێ دەدەن ، ئێ جوولەكە هەروان هیچ بیر ناكەنەوە چونكە چەندین پێغەمبەریان شەهید كردووە چەندیان ئازارو ئەشكە نجەداوە بۆ نموونە ئازارو ئەشكەجەی كورەكەی (مریم) كە (عیسی) بوو ، چەند ئەشكە نجە ئازاری چێژت بە دەستی جوولەكە.؟! جا (مریم) خۆی كەنار گیر دەكرد لە كەس و كاری خۆی ، شوێنێكی لە رۆژهەلاتی مەزگەوتی (ئەقصی) یان (البیت المقدس) هەلبژارد بە تەنیا خوا پەرستی دەكرد ، ئینجا (خوای گەورە) (جبریل) – علیه السلام – رەوانەكرد بۆلای ، هەورەك (خوای گەروە) دەفەرموویێت قال تعالى: ﴿وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ فَاتَّخَذَتْ مِن دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٧﴾ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ ۖ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا ۚ وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ﴿٢١﴾﴾ [مَريَم : ١٦ - ٢١] واته : {بەسەرهاتی خاتوو مەریەم } [وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ] ئەی محمد - صلى الله عليه وسلم - لەم سوورەتەدا لەم قورئانە پیرۆزەدا باسی (مەریەمی كچی عیمران) بۆ خەڵكی بكە كە لە نەوەی داود - صلى الله عليه وسلم - بووە [إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا (١٦)] كاتێك كە دووركەوتەوەو تاك بووەوە لە كەسوكاری بۆ عیبادەت كردنی خوای گەورە چووە لای ڕۆژهەڵاتی (بیت المقدس)..؟! [فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا] لەوێ پەردەی هەڵخست بۆ ئەوەی خەڵكی نەیبینێ لە كاتی عیبادەت كردنی خوای گەورەدا [فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا] جبریلمان نارد بۆ لای مەریەم [فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا (١٧)] خۆی لەسەر شێوەی مرۆڤێكی تەواو نیشان دا.. [قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ] مەریەم وایزانی ئەم پیاوە ئەیەوێ زیانی پێ بگەیەنێت و تووشی خراپەی بكات بۆیە فەرمووی: پەنا ئەگرم بە پەروەردگاری بەڕەحم و سۆزو میهرەبان لە تۆ [إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا (١٨)] ئەگەر تۆ كەسێكی تەقوای خوای گەورە ئەكەی لێم دووركەوە.. [قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ] جبریل (علیه الصلاة والسلام) فەرمووی: من خراپەت تووش ناكەم بەڵكو من نێردراوی پەروەردگارتم بۆلات [لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا (١٩)] تا منداڵێكی پاكت پێ ببەخشم.. [قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ] مەریەمیش سەری سوڕماو فەرمووی: چۆن من منداڵم ئەبێ لە كاتێكدا هیچ مرۆڤێك جیماعی لەگەڵ نەكردووم و لێم نزیك نەبۆتەوە [وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا (٢٠)] وە من شووم نەكردووە بە حەڵاڵی، وە داوێن پیسیش نیم كە زینام كردبێ. وە من شووم نەكردووە بە حەڵاڵی، وە داوێن پیسیش نیم كە زینام كردبێ.. [قَالَ كَذَلِكِ] فەرمووی: بەڵێ بەم شێوازەیە [قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ] پەروەردگارت ئەفەرمووێ: ئەم شتە لەلای من ئاسانە كە كەسێك بەبێ باوك لە دایك بێت، پێشتریش ئادەمم بەبێ دایك و باوك دروستكردو حەووایشم لە پەراسوی چەپی ئادەم دروستكرد [وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ] وە تا ئەو منداڵە ببێتە نیشانەیەك لە نیشانەكانی تواناو دەسەڵاتی خوای گەورە بۆ خەڵكی [وَرَحْمَةً مِنَّا] وە ببێتە هۆی ڕەحمەتێك لە خواوە بۆ هیدایەت دانی خەڵكی و ببێت بە پێغەمبەر [وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا (٢١)] وە ئەمە كارێكەو بڕیاری لەسەر دراوەو ئەبێ ڕووبدات بۆیە ئارام بگرە لەسەر بڕیاری پەروەردگارت..؟!

جا تێبینی لەسەر ئەم رەستەیە :[وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ] واتە : ئەو مندالە ببێتە نیشانەیەك یان بەلگەیە لە موعجیزە و نیشانەكانی تواناو دەسەلاتی (خوای گەورە) بۆ ئەوەی نشانە و ئایەتەكانی (خوای گەورە) بۆ خەلكی روون بێتەوە وەكو ئاسنگێ یان تحدیەك كە تواناو دەسەلاتی خوا چەندە گەورە و بە هێزە ئەگەر ویستی لێ بێت هەر شتێك ببێ دەست بەجێ دەبێت ، چونكە زۆر بە توانایە ، بۆنموونە :

- دروست كردنی ئادەم بە بێ نێرو مێ .
- دروست كردنی حەوا لە پیاو بە بێ ئافرەت .
- دروست كردنی عیسی لە ئافرەت بەبێ پیاو .
- دروست كردنی هەموو دروستكراوەكانی دیكە لە پیاو ئافرەت .

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ۖ خَلَقَهُ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾﴾ [آل عِمرَان : ٥٩]

واته: [إِنَّ مَثَلَ عِيسَى عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ] نموونەی عیسى - صلى الله عليه وسلم - لەلای خوای گەورە وەكو نموونەی ئادەم وایە [خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ] كاتێك كە خوای گەورە ئادەمی لە خۆڵ دروست كرد بەبێ دایك و باوك، وە عیسایشی بەبێ باوك دروست كرد، ئیتر بۆچی باوەڕ بە عیسى ناهێنن خۆ ئەوەتا باوەڕتان بە ئادەم هەیە كە بەبێ دایك و باوك دروست بووە [ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (٥٩)] پاشان پێی فەرموو ببە یەكسەر دروست بوو، بوو بە مرۆڤ .

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویێت : قال تعالى: ﴿وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِن رُّوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾﴾ [الأَنبيَاء : ٩١]واته : [وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا] وە مەریەمیش كە داوێنی خۆی پاراست بەبێ ئەوەی كەس لێی نزیك بێتەوە عیسای بوو - صلى الله عليه وسلم - [فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا] وە جبریل فووی كردە ناو ملوانی كراسەكەی و بە ئیزنی خوای گەورە عیسای بوو - صلى الله عليه وسلم - [وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ (٩١)] خۆی و عیسای كوڕیمان - صلى الله عليه وسلم - كرد بە نیشانەو موعجیزەیەك بۆ هەموو جیهان كە كەسێك بەبێ باوك لە دایك بێت..

بەڵێ (مریم) لەبەر ئەوەی زۆ ژان ئازاری هەبوو چونکە سگپڕ بوو ، ئینجا چووە لای قەدی دار خورمایەك ، لە (بيت لحم) جا ئەم کاتە دا زۆر لە نەهامەتی دا بوو تەمەنایی مردنی بۆ خۆی دەکرد، چونکە دەیزانی خەڵك بە درۆ و بوختانی پێ دەکەن و تانەو تەشەنەی لێ دەدەن و باوەری پێ ناکەن ، بەڵکو هەر بوختانی پێ دەکەن و تاوانباریشی دەکەن بە داوێن پیس بوون ، کە ئەویش بە منداڵێکەوە پێ تە لایان لە کاتێك دا ئەو هاوسەر گیری نەکردووە ، چونکە (مریم) لە لای ئەوان ئافرەتێك بووە لە و ئافرەتانەی کە خوا پەرستی زۆری دەکرد ، وەیان لە خوا پەرستەکانی مەزگەوتی (ئەقصی) بوو ، وە لە بنەماڵە پێغەمبەران و ئایینەکان بوو ، هەر بۆیە (مریم) خەم و خەفەتێکی زۆری هەڵگرت بە هۆیەوە هەر بۆیە تەمەنای مردنی خۆی دەکرد ، پێش ئەوە ئەو بارودۆخەی بەسەر هاتبایەو یاخود هەر دروست نەکرابایە ...هەروەکو (خوای گەورە) دەفەرموێت : قال تعالى: ﴿ ۞ فَحَمَلَتْهُ فَٱنتَبَذَتْ بِهِۦ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾ فَأَجَآءَهَا ٱلْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ قَالَتْ يَٰلَيْتَنِى مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا ﴿٢٣﴾ فَنَادَىٰهَا مِن تَحْتِهَآ أَلَّا تَحْزَنِى قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾ وَهُزِّىٓ إِلَيْكِ بِجِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ تُسَٰقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾ فَكُلِى وَٱشْرَبِى وَقَرِّى عَيْنًا ۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِىٓ إِنِّى نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ ٱلْيَوْمَ إِنسِيًّا ﴿٢٦﴾ ﴾ [مَرْيَم : ٢٢ - ٢٦] واتە : [فَحَمَلَتْهُ] ئەو کاتە جبريل فووی کردە ناو ملوانی کراسەکەی یەکسەر بە ئیزنی خوای گەورە حەملی بوو [فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا (٢٢)] ڕۆیشت و دوورکەوتەوە بۆ شوێنێکی دوور.. [فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ] کە ژانی منداڵ بوونی بۆ هات ژانی مناڵ بوونەکە بردی بەرەو ژێر دارخورمایەك [قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا] ئەمیش ئاواتی خواست خۆزگە پێش ئەوەی ئەمەم بەسەردا بێ بمردمایە بۆ ئەوەی خەڵکی گومانی خراپم پێ نەبات (ئەمەیش بەڵگەیە لەسەر ئەوەی کە دروستە مرۆڤ لە کاتی فیتنەدا ئاوات بخوازێت بە مردن) [وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا (٢٣)] وە خۆزگە من شتێکی بێ ڕێز بوومایەو هەر باس نەکرامایە، یاخود هەر دروست نەکرامایە، یاخود وەکو پەڕۆی حەیزاوی بوومایە کە فڕێ ئەدرێ و ناوم نەبوایە.. [فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا] لە ژێرێوە لەژێر دارەکەوە جبريل، یاخود عیسی بانگی لێ کرد [أَلَّا تَحْزَنِي] خەفەت نەخۆی [قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا (٢٤)] ئەوە پەروەردگارت کانیاو و جۆگەلە ئاوێکی لە ژێرتەوە دەرکردووەو تێ ئەپەڕێ لەو ئاوە بخۆرەوە.. [وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا (٢٥)] وە ئەو قەدی دار خورمایە ڕابوەشێنە خورمای تەڕت بۆ دێتە خوارەوە (کاتی خورما پێگەیشتن نەبووە).. [فَكُلِي وَاشْرَبِي] لە خورما تەڕەکە بخۆ و لە ئاوەکە بخۆرەوە (هیچ شتێك وەکو خورمای تەڕ بۆ ئافرەتی زەیستان بەسوود نیە) [وَقَرِّي عَيْنًا] وە چاوڕۆشنابە پێی و خۆت لە خەفەت دوورخەرەوە [فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا (٢٦)] وە ئەگەر هەر مرۆڤێکت بینی ئەوە بە ئاماژە پێیان بڵێ: من نەزرم کردووە بۆ پەروەردگارم کە خۆم بگرمەوە لە قسە کردن و ئەمڕۆ قسە لەگەڵ هیچ مرۆڤێکدا ناکەم (وتراوە لە بەرۆژوو بوونی ئەواندا خواردن و قسە کردنیش حەرام بووە)...

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموێت : قال تعالى: ﴿فَأَتَتْ بِهِۦ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُۥ ۖ قَالُوا۟ يَٰمَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْـًٔا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾ يَٰٓأُخْتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ ﴾ [مَرْيَم : ٢٧ - ٢٨] واتە : [فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ] دوای ئەوەی کە عیسای بوو - صلى الله عليه وسلم - وە عیسای هێنایەوە قەومەکەی سەرزەنشتیان کرد [قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا (٢٧)] وتیان: ئەی مەریەم بەڕاستی کارێکی زۆر گەورەو خراپت کردووە.. [يَا أُخْتَ هَارُونَ] ئەی خوشکی هارون واتە: لە عیبادەتدا تۆ خۆت ئەچواند بە هارون پێغەمبەر- صلى الله عليه وسلم -، یاخود هارون پیاوچاکێك بووە لە ناویاندا وتوویانە: ئەی وەکو ئەو پیاوچاکە، یاخود وتراوە: پیاو خراپێك بووە وتوویانە: ئەی خوشکی ئەو پیاوخراپە وەکو ئەو خراپەت کردووە [مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ] بەڕاستی تۆ باوکت پیاوێکی خراپ نەبووە [وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا (٢٨)] وە دایکیشت داوێن پیس نەبووە ئیتر تۆ ئەم منداڵەت لە کوێ هێنا...

بەڵێ (عیسی کوری مریم) کە لە دایك دەبێت لە تەمەنێکی زۆر بچووك لە ناو بێشکە یان لانك قسە دەکات ، بێ تاوانی دایکی دەسەلمێنی ، چونکە دایکی زۆر لە بارودۆخێکی ناهەموار دابوو لە کاتێ لەدایك بوونی (عیسی) ، چونکە (مریم) فەرمووی : قسە لە گەڵ ئەو منداڵە بکەن کە لەناو بێشکە دایە ، ئەوانیش واتە نەوەی ئیسرائیل سەریان سورما چۆن منداڵێك قسەدەکات کە لە تەمەنێکی زۆر بچووك دایە توانایی قسە کردنی نیە ئەو منداڵە لە ناو بێشکە دایە ..!؟ (مریم) ئاماژەی بۆ منداڵەکەی ناو بێشکە کرد کە (عیسی) بوو ، فەرمووی : بەو بڵێن : چونکە نەوەی ئیسرائیل یان جووڵەکە بە (مریم)یان دەووت : تۆ خوشکی هاروونی پیاو چاك بووی لە ناویاندا ، یان دەیان ووت : باوکت پیاوێکی خراپ نەبووە یان دایکت داوێن پیس نەبووە ، بۆیە (مریم) ئاماژەی بەوە کرد کە بەو منداڵە بڵێن : هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموێت : قال تعالى: ﴿يَٰٓأُخْتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا۟ كَيْفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِى ٱلْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّى عَبْدُ ٱللَّهِ ءَاتَىٰنِىَ ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلَنِى نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِى مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَٰنِى بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّۢا بِوَٰلِدَتِى وَلَمْ يَجْعَلْنِى جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىَّ يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ ٱلْحَقِّ ٱلَّذِى فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ ۖ سُبْحَٰنَهُۥٓ ۚ إِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ ﴾ [مَرْيَم : ٢٨ - ٣٥] واتە :

[يَا أُخْتَ هَارُونَ] ئەی خوشکی هارون واتە: لە عیبادەتدا تۆ خۆت ئەچواند بە هارون پێغەمبەر- صلى الله عليه وسلم -، یاخود هارون پیاوچاکێك بووە لە ناویاندا وتوویانە : ئەی وەکو ئەو پیاوچاکە، یاخود وتراوە: پیاو خراپێك بووە وتوویانە: ئەی خوشکی ئەو پیاوخراپە وەکو ئەو خراپەت کردووە [مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ] بەڕاستی تۆ باوکت پیاوێکی خراپ نەبووە [وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا (٢٨)] وە دایکیشت داوێن پیس نەبووە ئیتر تۆ ئەم منداڵەت لە کوێ هێنا.. [فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ] مەریەمیش ئاماژەی بۆ عیسا کرد کە لە باوەشیدا بوو تازە لە دایك بووە [قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا (٢٩)] وتیان: چۆن قسە لەگەڵ منداڵێکدا بکەین کە منداڵەو تازە لە دایك بووەو لەناو بێشکەدایە [قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ] بە ئیزنی خوای گەورە عیسا - صلى الله عليه وسلم - هاتە قسەو یەکەم قسە کە کردی وتی: من عەبدو بەندەی خوای گەورەم (ئەمە ڕەدە بۆ سەر گاورەکان کە من کوڕی خوا نیم بەڵکو عەبدی خوام).. [آتَانِيَ الْكِتَابَ] وە لە داهاتوودا خوای گەورە ئینجیلم پێ ئەبەخشێ [وَجَعَلَنِي نَبِيًّا (٣٠)] وە دەمکات بە پێغەمبەر.. [وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ] وە من کەسێکی موبارەك و پیرۆزو پڕ خێرو مامۆستای چاکەو بەسود ئەبم بۆ بەندەکان لە هەر شوێنێکدا بم [وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا (٣١)] وە خوای گەورە فەرمانی پێ کردووم و ئامۆژگاری کردووم بە نوێژ کردن و بە زەکات دان تا لە ژیاندا بم و زیندوو بم.. [وَبَرًّا بِوَالِدَتِي] وە فەرمانم پێ کراوە بە چاکەکردن لەگەڵ دایکمدا (لەبەر ئەوەی باوکی نەبووە تەنها باسی دایکی ئەکات) [وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا (٣٢)] وە خوای گەورە منی وا لێ نەکردووە کەسێکی لووتبەرزو خۆبەگەورەزان بم وە سەرپێچی خوای گەورە یان دایکم بکەم یان ئازاری دایکم بدەم.. وَالسَّلَامُ عَلَيَّ] سەلامی خوای گەورە لەسەر منەو پارێزراوم [يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا (٣٣)] لەو ڕۆژەی کە لە دایك بووم وە لەو ڕۆژەی کە ئەمرم وە لەو ڕۆژەی کە زیندوو ئەبمەوە (ئەمەیش بەڵگەیەکی ترە لەسەر ئەوەی کە عیسی - صلى الله عليه وسلم - نە خوایە نە کوڕی خوایە، بەڵکو بەندەو پێغەمبەری خوایەو لەدایك بووەو دەمرێت و زیندوویش دەبێتەوە وەکو سەرجەم مرۆڤەکانی تر، ئەگەر خوا بوایە یان کوڕی خوا بوایە نابوایە بمردایە، بەڵکو دەبوایە بۆ هەمیشەیی بمایاتەوەو زیندوو بوایە، چۆن دەبێت خوا بمرێت!؟).. [ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ (٣٤)] ئا ئەمە عیسای کوڕی مەریەمەو ئەمە وتەی حەقە دەربارەی عیسا نەك ئەوەی کە ئەو کەسانە ئیختیلافیان هەیە دەربارەی عیسا کە ئەڵێن: کوڕی خوایە یان خوایە.. [مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ] خوای گەورە پێویستی بەوە نیە کە منداڵ بۆ خۆی بڕیار بدات [سُبْحَانَهُ] پاك و مونەززەهی بۆ خوای گەورە لەو قسەیە [إِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (٣٥)] خوای گەورە ئەگەر بڕیاری هەر شتێك بدات ئەوە تەنها پێی ئەفەرمووێ: ببە ئەویش یەکسەر ئەبێت..

ئینجا (خوای گەورە) نیعمەتی زۆری بەخشی بە (عیسى كوری مریم) – علیه السلام –

هەروەكو (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿إِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَـٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱذْكُرْ نِعْمَتِى عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَٰلِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ تُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِى ٱلْمَهْدِ وَكَهْلًا ۖ وَإِذْ عَلَّمْتُكَ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ ۖ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ ٱلطِّينِ كَهَيْـَٔةِ ٱلطَّيْرِ بِإِذْنِى فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًۢا بِإِذْنِى ۖ وَتُبْرِئُ ٱلْأَكْمَهَ وَٱلْأَبْرَصَ بِإِذْنِى ۖ وَإِذْ تُخْرِجُ ٱلْمَوْتَىٰ بِإِذْنِى ۖ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ عَنكَ إِذْ جِئْتَهُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ فَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْهُمْ إِنْ هَـٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٠﴾ وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى ٱلْحَوَارِيِّـۧنَ أَنْ ءَامِنُوا۟ بِى وَبِرَسُولِى قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَٱشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ ﴿١١١﴾﴾ [المَائـِدَة : ١١٠ - ١١١] واته : {هەندێك له موعجیزەكانی عیسا- صلی الله علیه وسلم -} [إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَى وَالِدَتِكَ] خوای گەورە ئەفەرمووێ: ئەی عیسای كوڕی مەریەم- صلی الله علیه وسلم - باسی ئەو نیعمەتانەی من بكە بەسەر خۆت و دایكتەوە كە بە بێ باوك دروستم كردیت، وە كردتم بە پێغەمبەر، وە لەبێشكەدا هێناتمە قسە تا شایەتی بدەیت لەسەر داوێن پاكی دایكت، وە دانت نا بە پەرستنی مندا، وە تا بیسەلمێنێ كە ئەوانە خوا نەبوونەو خوای گەورە پشتیوانی كردوون و نیعمەتی خۆی رژاندووە بەسەریاندا [إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ] كە من پشتیوانی تۆم كرد وە بەهێزم كردیت بە (روح القدس) بەو ڕوحە پاكەی كە خستمە بەرت، یاخود بە جبریل- صلی الله علیه وسلم - [تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا] كۆمەڵێك موعجیزەی بە عیسى- صلی الله علیه وسلم - بەخشی بۆ پشتیوانی كردنی كە تۆ لە ناو بێشكەدا منداڵ بووی قسەت لەگەڵ خەڵكیدا ئەكرد، وە كاتێ كە بەتەمەن بووی لەهەردوو حاڵەتەكەدا وەكو یەك قسەت ئەكرد [وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ] وە فێری نوسین و تێگەیشتنتم كرد [وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ] وە فێری تەورات و ئینجیلم كردیت [وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي] وە لە قوڕ شێوەی باڵندەت دروست ئەكردو فووت پیا ئەكرد بەئیزنی خوای گەورە ئەبووە باڵندەو ئەفڕی بە ئاسماندا [وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي] وە ئەوەی كە هەر لە زگماكەوە كوێرە بە ئیزنی خوا چاكت ئەكردەوە وەبەلەكت چاكت ئەكردەوە بە ئیزنی خوای گەورە تا بزانن كە عیسى- صلی الله علیه وسلم - خوا نەبووەو كوڕی خوا نەبووە بەڵكو عەبدی خواو پێغەمبەری بووە [وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَى بِإِذْنِي] وە لەناو گۆڕەكاندا مردووت دەرئەكردو زیندووت ئەكردوە بە ئیزنی خوای گەورە [وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ] وە یادی ئەم نیعمەتەم بكەوە بەسەرتەوە كە نەم هێشت و مەنعی بەنی ئیسرائیلم كردو لەسەر تۆم لادان كاتێك كە ویستیان بتكوژن بەرزم كردیتەوە بۆ ئاسمان [إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ] كاتێك كە ئەو هەموو موعجیزەو بەڵگە روون و ئاشكرایەت بۆیان هێنا [فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ (١١٠)] كافران وتیان: ئەمە هیچ شتێك نیە تەنها سیحرو جادوویەكی ئاشكرا نەبێ.. [وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي] وەحی لێرە واتە: ئیلهام دێت، وە ئیلهامم خستە دڵی حەوارییەكانەوە شوێنكەوتوانی عیسى- صلی الله علیه وسلم - كە ئیمان بە من و بە پێغەمبەرەكەی من بێنن كە عیسایە- صلی الله علیه وسلم -، یاخود لەسەر زمانی پێغەمبەر عیسى وە- صلی الله علیه وسلم - پێم وتن [قَالُوا آمَنَّا] وتیان: ئیمانمان هێناو وەڵامی خوای گەورەو دەعوەو بانگەوازی عیسى پێغەمبەریان دایەوە- صلی الله علیه وسلم - [وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ (١١١)] ئەی پەروەردگار شایەت بە كە ئێمە موسڵمانین و موسڵمان بووینە..

ئینجا (عیسى كوری مریم) – علیه السلام – به نەوەی ئیسرائیل دەفەرموویت : كه من پێغەمبەری خوام ، بۆ سەر ئێوە هاتووم ، هەروەها موژدەی بە پێغەمبەرێكتان پێدەدەم كه له دوای من دێت ئەویش پێغەمبەری خوا ئاخر زەمانه یان پێغەمبەری هەموو جیهان دێت ، هەتاكو ناوە كەشیان پێ دەفەرمووێ ، هەروەكو (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿وَإِذْ قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ يَـٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُولٍ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِى ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ قَالُوا۟ هَـٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾﴾ [الصَّف : ٦] واته : عیسا پێغەمبەر - صلی الله علیه وسلم - موژدەی هاتنی پێغەمبەری خوا - صلی الله علیه وسلم - دەدات }

[وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ] وە كاتێك كە عیسای كوڕی مەریەم - صلی الله علیه وسلم - فەرمووی: ئەی بەنی ئیسرائیل من پێغەمبەری خوای گەورەم، خوای گەورە بۆ لای ئێوەی ناردووم [مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ] ئەو ئینجیلەی كە بۆم هاتووە بەڕاستدانەری تەوراتە كە لە پێش مندا بۆ موسا - صلی الله علیه وسلم - هاتووەو مژدەی ناردنی منی تیادا بووە [وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ] وە منیش لە ئینجیلدا موژدەتان پێ ئەدەم بە پێغەمبەرێك كە لە دوای من دێت كە ناوی ئەحمەدە، ئەحمەدو محمد ناوی پێغەمبەری خوان - صلی الله علیه وسلم - ، واتە: ئەو كەسەی كە حەمدو سوپاس ئەكرێ لەلایەن خەڵكیەوە [فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ (٦)] وە كاتێك كە عیسا پێغەمبەر - صلی الله علیه وسلم - موعجیزەو بەڵگەی ڕوون و ئاشكرای بۆ هێنان باوەڕیان پێ نەكردو وتیان: ئەمە جادوویەكی زۆر ئاشكرایەو جادوومان لێكراوە، یاخود وتراوە: كە پێغەمبەری خوا - صلی الله علیه وسلم - هات بەویان وتووە ئەمە جادووگەرە..

بەڵێ (عیسى كوری مریم) بۆ قەومەكەی یان نەوەی ئیسرائیل باس دەكات ئەو پێغەمبەرە هەواڵدەرە نەخوێندەوارە له (تەورات و ئینجیل)دا نووسراوە ئەویش (محمد) ﷺ پێغەمبەری ئاخر زەمانه .

هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِىَّ ٱلْأُمِّىَّ ٱلَّذِى يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَـٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ ٱلْخَبَـٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَـٰلَ ٱلَّتِى كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُوا۟ ٱلنُّورَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ ۙ أُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾﴾ [الأَعْرَاف : ١٥٧] واته : {شوێنكەوتوانی پێغەمبەری خوا – صلی الله علیه وسلم – سەركەوتوون} [الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ] ئەو كەسانەی كە شوێن ئەو پێغەمبەرە ئەكەون كە ڕەسول و نەبی بووە نێردراوی خوای گەورە بووە (الْأُمِّيَّ) بووە واتە: نەخوێندەوار بووە وە بۆ لای قەومێكی نەخوێندەوار نێردراوە كە عەرەب بوونە [الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ] كە جوولەكەو گاورەكانیش لە لای خۆیان سیفەتی ئەو پێغەمبەرە كە محمدە - صلی الله علیه وسلم - ئەبینن و نووسراوە [يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ] ئەو پێغەمبەرە فەرمانیان پێ ئەكات بە هەموو كارێكی چاك، كە چاكترینیان پەرستنی خوای گەورەیە بە تاك و تەنها [وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ] وە قەدەغەو ڕێگریان لێ ئەكات لە هەموو كارێكی خراپ، كە خراپترینیان هاوبەش بڕیاردانە بۆ خوای گەورە [وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ] وە هەموو شتێكی پاك و بەتام و چێژو بەلەزەتیان بۆ حەڵاڵ ئەكات، بەتایبەتی ئەوەی كە بەنو ئیسرائیل كاتی خۆی لە خۆیانیان حەرام كردبوو [وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ] وە هەموو شتێكی پیسیان لێ حەرام ئەكات [وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ] وە ئەو بارە گرانانەی كە خۆیان خستبوویانە سەرشانی خۆیان ئەم هەموو ئەو بارە قورسانەیان لەسەرشان لائەدات [وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ] وەئەو كۆت و زنجیرانەی كە پێیانەوە بوو كە باری قورسیان خستبووە سەرشانی خۆیان بەبێ ئەوەی بەرژەوەندیەكی تیادا بێت ئەم پێغەمبەرە - صلی الله علیه وسلم - هەموو ئەو شتانەیان لەسەر لائەدا [فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ] جا ئەو كەسانەی كە ئیمانی پێ بێنن لە بەنی ئیسرائیل وە لە غەیری ئەوانیش وە بەگەورەی بزانن و ڕێزی لێ بگرن و سەری بخەن [وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ] وە شوێن ئەو نوورو ڕووناكیە بكەون كە لەگەڵیدا دابەزیوە كە قورئانی پیرۆزە [أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (١٥٧)] ئا ئەمانە كە ئەم سیفەتانەیان تیا بێت ئەمانە سەركەوتوو و سەرفرازن لە دونیاو قیامەتدا..

❖ **له (هاوەڵێكی پێغەمبەری خوا ﷺ) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : ووتم : ئەی پێغەمبەری خوا باسی خۆتمان بۆ بكە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :**

((يا رسولَ اللّٰهِ أخْبِرْنا عن نفسِكَ، قال : دعوةُ أبي إبراهيمَ وبُشرَى عيسَى، ورأت أُمِّي حينَ حَمَلَتْ بي كأنَّهُ خرجَ منها نورٌ أضاءَتْ لهُ قصورُ بُصرَى مِن أرضِ الشَّامِ)). ابن كثير في (تفسير القرآن العظيم) (١٣٦/٨).

واته : بانگەوازی باوكە ئیبراهیم و موژدەكەی برام (عیسى) ، وە بینین دایكمم كاتێك سكی پڕ بوو بە من وەك ئەوە بووە نوورێك لێ دەرچوو ، كەوا وا كۆشكەكانی بصرى له ولاتی شام بۆی رووناك بوووەوە ..!؟

بەرزکردنەوەی (عیسى کوری مریم) – علیه السلام – بۆ ئاسمان رزگار کردنی لە دەستی نەوەی ئیسرائیل یان جوولەکە ، لەو کاتەی پیلانیان دانان کە بیکوژن ، هەروەکو (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ ﴿٥٤﴾ إِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّى مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَىَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ فَوْقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۖ ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾﴾ [آل عِمْرَان : ٥٤ - ٥٥] واتە : [وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ] کافران نەخشەو پیلانیان داناو فێڵیان کرد وە خوای گەورەش لە بەرامبەر نەخشەو پیلان و فێڵی ئەوان نەخشەو پیلان و فێڵی بۆیان دانا [وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ (٥٤)] وە باشترین نەخشەدانەر کە فێڵی ئەوان هەڵوەشێنێتەوە خوای گەورەیە، کەسانێك لە بەنی ئیسرائیل چوونە لای پاشای ئەو کاتە کە کافر بوو وتیان عیسى زۆڵەو خەڵکی گومڕا دەکات و لە گوێڕایەڵی تۆ لایان دەبات و کێشە دروست دەکات، پاشایش خەڵکی نارد بیکوژن و لە خاچی بدەن خوای گەورە رزگاری کردو لە پەنجەرەی ماڵەکەوە بەرزی کردەوە بۆ ئاسمان و شێوەی خستە سەر یەکێك لە قوتابیەکانی و ئەویان کوشت و لە خاچیاندا وایانزانی عیسى یە - صلى الله عليه وسلم -..{خوای گەورە عیسا - صلى الله عليه وسلم - بەرز دەکاتەوە بۆ ئاسمان} [إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى إِنِّي مُتَوَفِّيكَ] کاتێك کە خوای گەورە فەرمووی: ئەی عیسى - صلى الله عليه وسلم - ئەتخەوێنم، وفاة لێرە بە مانای خەوتن دێت نەك مردن وەکو خوای گەورە لە ئایەتی تر دەفەرمێت: [وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّكُمْ بِالَّيْلِ] واتە: خوای گەورە بەشەو دەتانخەوێنێت نەك دەتانمرێنێت، وەلە دوعای لە خەوهەستان سوننەتە بڵێیت: (الحَمْدُ للهِ الذي أحيانا بَعدَ ما أماتَنا وإليه النُّشُور) واتە: حەمدو سوپاس بۆ ئەو خوایەی کە بەخەبەری هێناین پاش ئەوەی خەواندمانی وەگەڕانەوەیش هەر بۆ لای ئەوە [وَرَافِعُكَ إِلَيَّ] وە بەرزت ئەکەمەوە بۆ لای خۆم بۆ ئاسمان، یان پاش و پێش لە ئایەتەکە هەیە، واتە: بەرزت دەکەمەوە بۆ لای خۆم پاشان دەتمرێنم [وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا] وە بە بەرزکردنەوەت پاکت ئەکەمەوە لەوەی کە لەلای ئەم کافرانە بیت [وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ] وە ئەوانەی کە شوێن تۆ کەوتوونە موسڵمانان ئەبێ بەرز بن و لەسەرووی کافرانەوە دەبن تا ڕۆژی قیامەت [ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ (٥٥)] پاشان لە ڕۆژی قیامەتیش گەڕانەوەتان هەر بۆ لای خۆمەو خۆم بڕیار لە نێوانتاندا ئەدەم لەو ئیختیلاف و جیاوازیەی کە لەگەڵ کافراندا هەتانبووە..

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا ٱلْمَسِيحَ عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُواْ فِيهِ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًۢا ﴿١٥٧﴾ بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾ وَإِن مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِۦ قَبْلَ مَوْتِهِۦ ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾﴾ [النِّسَاء : ١٥٧ - ١٥٩] واتە : [وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ] وە درۆیشیان کردو شانازیان ئەکرد بە کوشتنی عیساوە- صلى الله عليه وسلم - ئەیانووت: ئێمە (عیسای کوڕی مەریەم)مان- صلى الله عليه وسلم - کوشتووە [وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ] خوای گەورە بەدرۆیان ئەخاتەوە ئەوان نە عیسایان- صلى الله عليه وسلم - کوشت وە نە لە خاچیشیاندا [وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ] بەڵکو لێیان تێکچوو شێوەی عیسا- صلى الله عليه وسلم - خرایە سەر یەکێك لە حەواریەکانی و ئەویان کوشت وە خۆشیان هەر گومانیان هەبوو ئایا ئەمە عیسایە- صلى الله عليه وسلم - یان حەوارییەکەیە [وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ] وە ئەو کەسانەی کە ئیختیلاف و جیاوازیان هەبوو لە عیسادا- صلى الله عليه وسلم - کە هەندێکیان وتیان: کوشتمان وە هەندێکیان بینیان کە خوای گەورە بەرزی کردەوە بۆ ئاسمان وتیان: نەمان کوشتووەو جیاوازی کەوتە نێوانیان ئا ئەمانە خۆیان گومانیان هەیە سەبارەت بە عیسى- صلى الله عليه وسلم - [مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ] وە هیچ زانیارییەکیان نیە لەو بارەیەوە تەنها شوێنی گومان کەوتوونەو دوو دڵن [وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا (١٥٧)] وە بە یەقینی ئەوان عیسایان- صلى الله عليه وسلم - نەکوشت.. [بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ] بەڵکو خوای گەورە عیسای- صلى الله عليه وسلم - بەرز کردەوە بۆ لای خۆی وەکو لە سورەتی (ئالی عیمران ئایەتی پەنجاو پێنج) باسمان کرد [وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا (١٥٨)] وە ئەمەش بۆ خوای گەورە ئاسانە خوای گەورە زۆر بە عیززەت و باڵادەستە وە زۆر کاربەجێیە ئیشەکانی خوای گەورە پڕە لە حیکمەت.. [وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ] وە هیچ کەسێك نیە لە ئەهلی کتاب جوولەکە بێ یان گاور ئیلا ئیمان بە عیسى ئەهێنن پێش ئەوەی کە عیسى- صلى الله عليه وسلم - بمرێ واتە: دوای ئەوەی لە کۆتایی زەماندا خوای گەورە عیسى- صلى الله عليه وسلم - دائەبەزێنێتەوە بۆ سەر زەوی هەموویان ئیمانی پێ دێنن وەکو چەندەها فەرموودەی صەحیح لەو بارەیەوە هاتووە کە عیسى- صلى الله عليه وسلم - پیاوێکی چوارشانەی سورو سپیە شێوەی لە (عورووەی کوڕی مەسعودی) هاوەڵی پێغەمبەری خوا- صلى الله عليه وسلم - دەچێت، لەلای منارەی ڕۆژهەڵات لە دیمەشق دادەبەزێت لە کاتی نوێژی بەیانی هەردوو دەستی لەسەر باڵی دوو فریشتەیە، قژەکەی وەك ئەوە وایە ئاوی پیابچۆڕێتەوە هەرچەندە ئاوی بەرنەکەوتووە، وە کار بە شەریعەتی ئیسلام دەکات و خاچ دەشکێنێت و بەراز دەکوژێت و سەرانە لەسەر گاورو جولەکە هەڵدەگرێت و بە جگە لە ئیسلام لێیان رازی نابێت، وە دەجالیش دەکوژێت، وە لەسەردەمی عیسادا- صلى الله عليه وسلم - هێمنی و ئارامی بڵاو دەبێتەوە تا شێر لەگەڵ وشترو پڵنگ لەگەڵ مانگاو گورگ لەگەڵ مەڕ دەلەوەڕێن، وە منداڵ یاری بە مار دەکات و زیانی پێ ناگەیەنێت، وە رق و کینە لە دڵی کەسدا نامێنێت، وە زەوی پڕ خێرو بەرەکەت دەبێت تا هەنارێك بەشی کۆمەڵێك لە خەڵکی دەکات، حەوت ساڵ دەمێنێتەوە پێشتریش سی وسێ ساڵ ژیاوە هەمووی دەکاتە چل ساڵ پاشان دەمرێت و موسڵمانان نوێژی لەسەر دەکەن [وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا (١٥٩)] وە لە ڕۆژی قیامەتیشدا عیسى- صلى الله عليه وسلم - شایەتی ئەدات لەسەریان لەسەر جوولەکە بەوەی کە درۆیان کردووە کە وتیان مەریەم زینای کردووەو عیسایش زۆڵە، وە بەسەر گاورەکان شایەتی ئەدات کە زیادڕەویان کردووە لە عیسادا- صلى الله عليه وسلم - کە وتیان: کوڕی خوایە یان خۆی خوایە یان یەکێکە لەسێ خوایەکە..

تێبینی : بەڵێ (عیسى کوری مریم) نەمردووە یان نەیان کوشتووە ، بەلکو (خوای گەورە) بەرزی کردۆتەوە بۆ ئاسمان ، ئەم بەرز کردنەوەش بە ژیانیکی راستەقینە بە جەستە یان بەلاشە و بە رووح بەرزکراوەتەوە بۆ ئاسمان ، ژیانی پێغەمبەر (عیسى) ژیانێکی تایبەتە جیاوازە لە پێغەمبەران ، چونکە پێغەمبەران لە بەرزەخ دا، بەلام (عیسى) ژیانێکی تایبەتە ، ژیانی پێغەمبەران لە بەرزەخ دایە ژیانێکی زیندوون هەر وەك لە فەرموودەیەکی پێغەمبەری خوا ﷺ دا هاتووە کە پێغەمبەران زیندوون لە ناو گۆرەکانیاندا ، بەلام (عیسى) هێشتا نە مردووە تاکو بچێتە ناو گۆرە یان بەرزەخەوە ، ئەو ئێستا لە ئاسمانە (خوای گەورە) هەلیکێشاوە لە ژیانێکی تایبەت دایە تەنها (خوای گەورە) زانایە ، بەلام پێغەمبەرانی تر جگە لە (عیسى) ئەوان ئازاری مردنیان کێشتووە و گیانیان لە جەستە یان لاشەیان جیا بۆتەوە ، لە گۆرەکانیاندان لە ژیانی بەرزەخ دان وە ژیانێکی تایبەتیان بۆ فەراهەم کراوە هەروەکو پێغەمبەری خوا فەرموویەتی..

❖ **لە (ئەنسی کوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :**

((الأنبياءُ أحياءٌ في قبورِهم)) تخریج سنن ابو داود (٢٨١/٢). واتە : پێغەمبەران زیندوون لە ناو گۆرەکانیاندا ..؟!

شێوەو ڕووخساری (عیسی کوری مریم)

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەو دەلیٚت : کە پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((رَأَيْتُ عِيسَى ومُوسَى وإبْرَاهِيمَ، فأمَّا عِيسَى فأحْمَرُ، جَعْدٌ، عَرِيضُ الصَّدْرِ، وَأَمَّا مُوسَى فَآدَمُ، جَسِيمٌ، سَبْطٌ، كَأنَّهُ مِن رِجَالِ الزُّطِّ)). صحيح البخاري برقم (٣٤٣٨).

واتە : (عیسی و موسی و ئیبراهیمم) بینی لە (شەوی معراج) دا ، جا (عیسی) پیاویٚکی سوور و سپی قژ لولی سنگ پان بوو ، بەلام (موسی) پیاویٚکی گەنم رەنگی بالا بەرزی قژ خاو بوو، شیٚوەی لە پیاوانی (الزط) دەچوو ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أُرانِي اللَّيْلَةَ عِنْدَ الكَعْبَةِ ، فَرَأَيْتُ رَجُلًا آدَمَ ، كَأَحْسَنِ ما أنْتَ راءٍ مِن أُدْمِ الرِّجالِ، له لِمَّةٌ كَأَحْسَنِ ما أنْتَ راءٍ مِنَ اللِّمَمِ، قدْ رَجَّلَها ، تَقْطُرُ ماءً، مُتَّكِئًا علَى رَجُلَيْنِ أوْ علَى عَواتِقِ رَجُلَيْنِ، يَطُوفُ بالبَيْتِ، فَسَأَلْتُ: مَن هذا؟ فقِيلَ: المَسِيحُ ابنُ مَرْيَمَ، ثُمَّ إذا أنا بِرَجُلٍ جَعْدٍ قَطَطٍ، أعْوَرِ العَيْنِ اليُمْنَى، كَأنَّها عِنَبَةٌ طافِيَةٌ ، فَسَأَلْتُ: مَن هذا؟ فقِيلَ: المَسِيحُ الدَّجَّالُ)) . صحيح البخاري برقم (٦٩٩٩).

واتە : ئەم شەو لە خەودا خۆم بینی لای (کەعبە) دا بووم ، ئینجا پیاویٚکی ئەسمەرم بینی وەك جوانترین پیاو بوو لە پیاوە ئەسمەرەکاندا مرۆڤ بینی بیٚتی ، قژیٚکی هەبوو دەیدا لە شانەکانی ، جوانترین قژ بوو بەو شیٚوە قژە مرۆڤ بینی بیٚتی ،بیٚ گومان جوان قژی داهیٚنا بوو ، سەری ئاوی لیٚ دەتکا ، خۆی دابوو بە سەر دوو پیاودا – یان خۆی دابوو بەسەر شانی دوو پیاودا – تەوافی دەکرد بەدەوری (بیت) دا ، منیش پرسیارم کرد ئەمە کیٚیە ..؟! ووترا : (مسیحی کوری مریم)ە ، پاشان لەو کاتەدا پیاویٚکم بینی قژی زۆر لوول بوو ، چاوی راستی کویٚر بوو ، وەك دەنکە تریٚیەك وابوو درچوو بیٚت ، ئینجا پرسیارم کرد ئەمە کیٚیە ..؟! ووترا : ئەمە (مسیح الدجال)ە ..؟!

❖ لە (نواسی کوری سمعان) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إِذْ بَعَثَ اللَّهُ المَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ، فَيَنْزِلُ عِنْدَ المَنَارَةِ البَيْضَاءِ شَرْقِيَّ دِمَشْقَ، بيْنَ مَهْرُودَتَيْنِ، وَاضِعًا كَفَّيْهِ علَى أَجْنِحَةِ مَلَكَيْنِ، إذَا طَأْطَأَ رَأْسَهُ قَطَرَ، وإذَا رَفَعَهُ تَحَدَّرَ منه جُمَانٌ كَاللُّؤْلُؤِ، فلا يَحِلُّ لِكَافِرٍ يَجِدُ رِيحَ نَفَسِهِ إلَّا مَاتَ، وَنَفَسُهُ يَنْتَهِي حَيْثُ يَنْتَهِي طَرْفُهُ ، فَيَطْلُبُهُ حتَّى يُدْرِكَهُ بِبَابِ لُدٍّ، فَيَقْتُلُهُ، ثُمَّ يَأْتي عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ قَوْمٌ قدْ عَصَمَهُمُ اللَّهُ منه، فَيَمْسَحُ عن وُجُوهِهِمْ وَيُحَدِّثُهُمْ بِدَرَجَاتِهِمْ في الجَنَّةِ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٣٧).

واتە : لە کاتەدا (خوای گەورە) (عیسی کوری مریم) دەنیٚریٚت ، ئەویش لە لای منارە سپیەکەی رۆژهەلاتی شاری دیمەشق دادەبەزیٚت ، دوو پۆشاکی لە بەردایە کە بە زەعفەران رەنگ کراوە ، هەر دوو شانی خستۆتە سەر بالی دوو فریشتە ، کە سەری دادەنەویٚنیٚت ئاوی لیٚ دەتکیٚت ، کە بەرزیشی دەکاتەوە ، وە دەنکە مرواری پیایدا شۆر دەبیٚتەوە ، هیچ کافریٚك نیە بۆنی هەناسەکەی بکات و نەمریٚت ، وە هەناسەکەشی هەتا چاوی بر دەکات دەروات ، شویٚن (دەجال) دەکەویٚت ، هەتا لە (باب لد) دەیگریٚت و دەیکوژیٚت ، پاشان خەلکانیٚك دیٚن بۆلای (عیسی) کە (خوای گەورە) پاراستوونی لە (دەجال) ئەویش دەم و چاویان دەسریٚت و باسی پایەو پلەیان بۆ دەکات کە لە بە هەشت دان ..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دە لیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي رَأَيْتُ مُوسَى، وإذَا هو رَجُلٌ ضَرْبٌ رَجِلٌ، كَأنَّهُ مِن رِجَالِ شَنُوءَةَ، وَرَأَيْتُ عِيسَى، فَإِذَا هو رَجُلٌ رَبْعَةٌ أَحْمَرُ، كَأنَّما خَرَجَ مِن دِيمَاسٍ ، وَأَنَا أَشْبَهُ وَلَدِ إِبْرَاهِيمَ صلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ بِهِ، ثُمَّ أُتِيتُ بِإِنَاءَيْنِ: في أَحَدِهِما لَبَنٌ، وفي الآخَرِ خَمْرٌ، فَقالَ: اشْرَبْ أَيَّهُما شِئْتَ، فأخَذْتُ اللَّبَنَ فَشَرِبْتُهُ، فقِيلَ: أَخَذْتَ الفِطْرَةَ، أَما إنَّكَ لو أَخَذْتَ الخَمْرَ غَوَتْ أُمَّتُكَ)) . صحيح البخاري برقم (٣٣٩٤).

واتە : پیٚغەمبەری خوا لە بارەی شەوی (أسری) دەفەرمووی : (موسی) بینی کە پیاویٚکی لەری قژی خاو بوو وەکو پیاوانی هۆزی (نشوءە) وابوو ،(لە بەرزی ئەسمەریدا) ، وە (عیسی)بینی پیاویٚکی مام ناوەند سوورکار بوو (نە کورت نە دریٚژ) بوو دەت ووت : تازە لە حمام یان گەرماو هاتۆتە دەرەوە ، وە من لە ناو کور و وەچەکانی (ئیبراهیم) دا لە هەموویان زیاتر لە (ئیبراهیم) دەچم ، پاشان دوو دەفریان بۆ هیٚنام یەکیٚکیان (شیر)ی تیٚدا بوو ئەوی تریشیان (عارەق)ی تیٚدا بوو ، ووتیان : کامیانت حەز لیٚ یە بیخۆرەوە ، منیش شیرەکەم هەلگرت و خواردمەوە ، جا پیٚم ووترا ك راستیت هەلبژارد ، (کە ئیسلامە) ، بەلام ئەگەر (عارەقە) کەت هەلگرتا بایە ئەوا ئوممەتەکەت گومرا دەبوو ..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دە لیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((وإذا عِيسَى ابنُ مَرْيَمَ عليه السَّلامُ قائِمٌ يُصَلِّي، أقْرَبُ النَّاسِ به شَبَهًا عُرْوَةُ بنُ مَسْعُودٍ الثَّقَفِيُّ)) . صحيح المسلم برقم (١٧٢).

واتە : (عیسی کوری مریم) بینی کە وە ستابوو نویٚژی دەکرد لە هەموو خەلك زیاتر بە (عروة ابن مسعود الثقفي) دەچوو ..؟!

تیٚبینی : راو بۆ چوونی جیاواز هەیە جیاوازی رەنگی (عیسی کوری مریم) لە فەرموودەیەك دەفەرمووی : سوور و سپییە ، لەفەرموودەیەکی تری دەفەرمووی : ئەسمەرە ، بەلام بە ووتەی زانایان راو پیۆچوونیان وایە لە وانەیە رەنگە ئەسمەرەکەی زۆر صاف بیٚ کەمیٚ بە سووران بچیٚ ..؟!

بەڵگەکانی هاتنەخوارەوەی (عیسی کوری مریم) لە ڕۆژی کۆتای

بەلێ گومان وەکو باسامان لە قورئانی پیرۆز دا (خوای گەورە) ئەو ڕاستیە مان زۆر بە روون و ئاشکرایی بۆ دووبات دەکاتەوە کە (عیسی کوری مریم) – علیه السلام – بە دەستی جوولەکەکان نەکوژراوە ، هەر وەکو خۆیان بانگەشەی بۆ دەکەن ، هەروەها گاورەکانیش بەم بانگەشەیە هەلخەلەتاون و باوەریان پێ کردووە ، بەلکو (خوای گەورە) هەلی کێشاوە بۆ ئاسمان پاراستوەتی تا ڕۆژی خۆی ئەویش لە کۆتایی نزیك بوونەوەی ڕۆژی قیامەتدا (عیسی کوری مریم) دادەبەزێ ، بەلێ (خوای گەورە) ئەو بانگەشەیەی جوولەکە بە درۆ دخاتەوە ، دەفەرموویت : هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿وَقَوۡلِهِمۡ إِنَّا قَتَلۡنَا ٱلۡمَسِيحَ عِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ رَسُولَ ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمۡۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ لَفِي شَكّٖ مِّنۡهُۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنۡ عِلۡمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّۚ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينَۢا ﴿١٥٧﴾ بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيۡهِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا ﴿١٥٨﴾ وَإِن مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤۡمِنَنَّ بِهِۦ قَبۡلَ مَوۡتِهِۦۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَكُونُ عَلَيۡهِمۡ شَهِيدٗا ﴿١٥٩﴾﴾ [النِّسَاء : ١٥٧ - ١٥٩] واته : [وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ] وە درۆیشیان کردو شانازیان ئەکرد بە کوشتنی عیساوە- صلى الله عليه وسلم - ئەیانووت: ئێمە (عیسای کوڕی مەریەم)مان- صلى الله عليه وسلم - کوشتووە [وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ] خوای گەورە بەدرۆیان ئەخاتەوە ئەوان نە عیسایان- صلى الله عليه وسلم - کوشت وە نە لە خاچیشیاندا [وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ] بەڵكو لێیان تێکچوو شێوەی عیسا- صلى الله عليه وسلم - خرایە سەر یەکێك لە حەواریەکانی و ئەویان کوشت وە خۆشیان هەر گومانیان هەبوو ئایا ئەمە عیسایە- صلى الله عليه وسلم - یان حەوارییەکەیە [وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ] وە ئەو کەسانەی کە ئیختیلاف و جیاوازیان هەبوو لە عیسادا- صلى الله عليه وسلم - کە هەندێکیان وتیان: کوشتمان وە هەندێکیان بینیان کە خوای گەورە بەرزی کردەوە بۆ ئاسمان وتیان: نەمان کوشتووەو جیاوازی کەوتە نێوانیان ئا ئەمانە خۆیان گومانیان هەیە سەبارەت بە عیسی- صلى الله عليه وسلم - [مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ] وە هیچ زانیارییەکیان نیە لەو بارەیەوە تەنها شوێنی گومان کەوتوونەو دوو دڵن [وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا (١٥٧)] وە بە یەقینی ئەوان عیسایان- صلى الله عليه وسلم - نەکوشت.. [بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ] بەڵکو خوای گەورە عیسای- صلى الله عليه وسلم - بەرز کردەوە بۆ لای خۆی وەکو لە سورەتی (ئالی عیمران ئایەتی پەنجاو پێنج) باسمان کرد [وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا (١٥٨)] وە ئەمەش بۆ خوای گەورە ئاسانە خوای گەورە زۆر بە عیززەت و باڵادەستە وە زۆر کاربەجێیە ئیشەکانی خوای گەورە پڕە لە حیکمەت.. [وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ] وە هیچ کەسێك نیە لە ئەهلی کتاب جوولەکە بێ یان گاور ئیلا ئیمان بە عیسی ئەهێنن پێش ئەوەی کە عیسی- صلى الله عليه وسلم - بمرێ واتە: دوای ئەوەی لە کۆتایی زەماندا خوای گەورە عیسی- صلى الله عليه وسلم - دائەبەزێنێتەوە بۆ سەر زەوی هەموویان ئیمانی پێ دێنن وەکو چەندەها فەرموودەی صەحیح لەو بارەیەوە هاتووە کە عیسی- صلى الله عليه وسلم - پیاوێکی چوارشانەی سورو سپیە شێوەی لە (عوروەی کوڕی مەسعودی) هاوەڵی پێغەمبەری خوا- صلى الله عليه وسلم - دەچێت، لەلای منارەی ڕۆژهەڵات لە دیمەشق دادەبەزێت لە کاتی نوێژی بەیانی هەردوو دەستی لەسەر باڵی دوو فریشتەیە، قژەکەی وەك ئەوە وایە ئاوی پیابچۆڕێتەوە هەرچەندە ئاوی بەرنەکەوتووە، وە کار بە شەریعەتی ئیسلام دەکات و خاچ دەشکێنێت و بەراز دەکوژێت و سەرانە لەسەر گاورو جولەکە هەڵدەگرێت و بە جگە لە ئیسلام لێیان ڕازی نابێت، وە دەججالیش دەکوژێت، وە لەسەردەمی عیسادا- صلى الله عليه وسلم - هێمنی و ئارامی بڵاو دەبێتەوە تا شێر لەگەڵ وشترو پڵنگ لەگەڵ مانگاو گورگ لەگەڵ مەڕ دەلەوەڕێن، وە منداڵ یاری بە مار دەکات و زیانی پێ ناگەیەنێت، وە ڕق و کینە لە دڵی کەسدا نامێنێت، وە زەوی پڕ خێرو بەرەکەت دەبێت تا هەنارێك بەشی کۆمەڵێك لە خەڵکی دەکات، حەوت ساڵ دەمێنێتەوە پێشتریش سی وسێ ساڵ ژیاوە هەمووی دەکاتە چل ساڵ پاشان دەمرێت و موسڵمانان نوێژی لەسەر دەکەن [وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا (١٥٩)] وە لە ڕۆژی قیامەتیشدا عیسی- صلى الله عليه وسلم - شایەتی ئەدات لەسەریان لەسەر جوولەکە بەوەی کە درۆیان کردووە کە وتیان مەریەم زینای کردووەو عیسایش زۆڵە، وە بەسەر گاورەکان شایەتی ئەدات کە زیادڕەویان کردووە لە عیسادا- صلى الله عليه وسلم - کە وتیان: کوڕی خوایە یان خۆی خوایە یان یەکێکە لەسێ خوایەکە..

هەروەها (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿ ۞ وَلَمَّا ضُرِبَ ٱبۡنُ مَرۡيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوۡمُكَ مِنۡهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوٓاْ ءَأَٰلِهَتُنَا خَيۡرٌ أَمۡ هُوَۚ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلَۢاۚ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنۡ هُوَ إِلَّا عَبۡدٌ أَنۡعَمۡنَا عَلَيۡهِ وَجَعَلۡنَٰهُ مَثَلٗا لِّبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوۡ نَشَآءُ لَجَعَلۡنَا مِنكُم مَّلَٰٓئِكَةٗ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَخۡلُفُونَ ﴿٦٠﴾ وَإِنَّهُۥ لَعِلۡمٞ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمۡتَرُنَّ بِهَا وَٱتَّبِعُونِۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ﴿٦١﴾﴾ [الزُّخْرُف : ٥٧ - ٦١] واته : [وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ (٥٧)] پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - بە قوڕەیشی فەرموو: (ئەی گرۆی قوڕەیش هیچ کەسێك نیە جگە لە خوای گەورە بپەرسترێت و خێری تیابێت) وە قوڕەیشیش دەیانزانی کە گاورەکان عیسای کوڕی مەریەم - صلى الله عليه وسلم - دەپەرستن و چی دەڵێن دەربارەی پێغەمبەری خوا - صلى الله عليه وسلم - ، وتیان ئەی محمد ئایا تۆ ناڵێیت عیسا - صلى الله عليه وسلم - پێغەمبەرو پیاوچاك بووە، ئەگەر تۆ ڕاستگۆ بیت خۆ ئەو خوایان بووە، خوای گەورە ئەم ئایەتەی دابەزاند: وە کاتێك کە نموونەی عیسای کوڕی مەریەم - صلى الله عليه وسلم - هێنرایەوە قەومەکەی تۆ دەنگە دەنگ و ڕیگریان کرد، یان دڵخۆش و سەرسام بوون بەو نموونەیە کاتێك کە وترا ئێوەو ئەوانەی کە ئەیانپەرستن هەمووتان لە ئاگری دۆزەخدان، وتیان: باشە خۆ عیساو - صلى الله عليه وسلم - عوزێرو مەلائیکەتیش ئەپەرسترێ ئایا ئەوانیش لە ئاگردان؟ دواتر خوای گەورە ئایەتی تری دابەزاندو ئەوانە دوورن لە ئاگری دۆزەخ تەنها ئەوانە لە ئاگردان کە ڕازین بپەرسترێن.. [وَقَالُوا أَآلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ] وە دەمەقاڵێ و مشتومڕیان ئەکردو وتیان: باشە خواکانی ئێمە باشترە یان عیسا - صلى الله عليه وسلم - ؟ ئەگەر عیسا - صلى الله عليه وسلم - لە ئاگردا بێ با ئەمانیش لە ئاگردابن [مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا] ئەمان ئەم نموونانە ناهێننەوە تەنها بۆ مشتومڕو دەمەقاڵێ نەبێ نەك بۆ وەرگرتنی حەق [بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ (٥٨)] بەڵکو ئەوان کەسانێکن زۆر مشتومڕو موناقەشە ئەکەن.. [إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ] عیسا - صلى الله عليه وسلم - هیچ کەسێك نیە تەنها بەندەیەکە نیعمەتی خۆمان ڕژاندووە بەسەریداو کردوومانە بە پێغەمبەر [وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ (٥٩)] وە کردوومانە بە نیشانەیەك بۆ بەنی ئیسرائیل تا ئیمان بێنن.. [وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ (٦٠)] وە ئەگەر ویستمان لێ بوایە ئەوە لە جیاتی ئێوە مەلائیکەتمان دائەنا لەسەر زەویدا کە سەر زەویان ئاوەدان بکردایەتەوەو جێی ئێوەیان بگرتایە.. [وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ] هاتنی عیسا - صلى الله عليه وسلم - یان دابەزینی، یەکێکە لە نیشانەکانی قیامەت [فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا] بۆیە ئێوە گومانتان تیایدا نەبێت و بێگومان ڕوو ئەدات [وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ (٦١)] وە شوێن من بکەون ئەمە ڕێگای ڕاستی خوای گەورەیە..

کەواتە دەربارەی ئەم فەرموودەیەی (خوای گەورە) دەفەرموویت : قال تعالى: ﴿وَإِنَّهُۥ لَعِلۡمٞ لِّلسَّاعَةِ﴾ [الزُّخْرُف : ٦١] **واته : مەبەست پێ دابەزینی (عیسی) – علیه السلام – یان دابەزنی جارێکی تر گەرانەوەی بۆ سەر زەوی دوای هەلکێشانی ،دووبارە دادەبەزێت ئەمەش بەمانای نیشانە دێت ،وەیان نیشانەیەکە بۆ ڕۆژی دوایی ،وەیان بۆ نزیك بوونەوەی هاتنی قیامەت .؟!**

- **لە (کوری عباس) – خوا لێ رازی بێت – دەلێت : (ئەمە نیشانەیە بۆ ڕۆژی دوایی واتە : دەچوونی (عیسی) – علیه السلام – پێش هەلسانی قیامەت).ئیمامی احمد ریوایەتی کردووە.**
- **لە ئیمامی (الطبري) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : (ماناکەی دەرکەوتنی (عیسی) یە نیشانەیەمە دەزانرێت بە هاتنی ڕۆژی دوایی چونکە دەرکەوتنی لە نیشانەکانی هەلسانی قیامەتە، وە دابەزینیشی بۆ سەر زەوی بەلگەیە لەسەر نەمان و لە ناو چوونی دونیا و پێشوازی کردن لە ڕۆژی دوایی دا) تفسیر الطبري (٦٣١/٢١).**

❖ لە (جابری کوری عبدالله) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَزالُ طائِفَةٌ مِن أُمَّتي يُقاتِلُونَ علَى الحَقِّ ظاهِرِينَ إلى يَومِ القِيامَةِ، قالَ: فَيَنْزِلُ عِيسَى ابنُ مَرْيَمَ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، فَيَقولُ أمِيرُهُمْ: تَعالَ صَلِّ لَنا، فيَقولُ: لا، إنَّ بَعْضَكُمْ علَى بَعْضٍ أُمَراءُ تَكْرِمَةَ اللَّهِ هذِه الأُمَّةَ)). صحيح المسلم برقم (١٥٦).

واتە : هێشتا بەردەوام کۆمەلێ لە ئوممەتی من شەردەکەن لەسەر حەق دیار و بالادەستن تاکو رۆژی دوایی ، جا (عیسى کوری مەریم) لە ئاسمان دادەبەزێت جا ئەمیرەکەیان دەلێت : وەرە پێش نوێژ مان بۆ بکە ، (عیسى) – علیه السلام – دەفەرمووێت : نەخێر ، ئێوە هەندێکتان بۆ هەندێکتان ئەمیرن ، ئەوەش رێزێکە (خوای گەورە) لەم ئوممەتەی ناوە ..؟!

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مِنَّا الذي يُصلِّي عِيسَى بنُ مرْيَمَ خلْفَهُ)). شيخ الالباني في(صحيح الجامع) برقم (٥٩٢٠).

واتە : ئالێرەدا کەوا (عیسى کوری مریم) نوێژی لە دواوەی دەکات مەبەست پێی خەلیفە(محمدی مهدی) یە ..

تێبینی : بێ گومان ئەو فەرموودانەی لە سەر دابەزینی (عیسى کوری مریم) هاتووە پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی پێداوین زۆر و زەبەندەن ، هەروەکو (ابن کثیر)- رەحمەتی خوا لێ بێت دەلێت : (ئەو فەرموودانە متواترە لە لایەن پێغەمبەری خوا ﷺ هاتووە بە بەلگەن لەسەر سیفەت و هاتنە خوارەوەی شوێنی دابەزینی (عیسى) ، ئەو بێ گومان لە شام دادەبەزێ ، بە لکو لە شاری دیمەشقە لەلای منارە سپییەکە دادەبەزێت ، وە لەکاتی قامەت کردن بۆ نوێژ بەیانی دادەبەزێت ، بەراز دەکوژێت و ، خاچەکان دەشکێنێت و ، سەرانە لادەبات و ، هیچ قبول ناکات جگە ئایینی ئیسلام کەوا پێشتر لە هەر دوو صحیحە کە باسکراوە ، ئەمەش هەوالێکە لە لایەن پێغەمبەری خوا ﷺ بە جۆرێك بیانووەکانیان لادەبات و گومان لە ناو دل و دروونەکانیان دەردەهێنێت ، بۆیە هەموویان دەچنە ناو ئایینی ئیسلام و شوێنی (عیسى کوری مریم) – علیه السلام – دەکەون لە سەر دەستی ئەو). ابن کثیر في (تفسیر القرآن العظیم) (٢٢٣/٧).

بەلێ وەکو لە ئینجیلی (بەرنابا) داهاتووە کە (عیسى) – علیه السلام – بە حواریەکان یان قوتابییەکانی دەلێت : **(الحق أقول لكم متكلما من القلب ، إني أشقر لأن العالم سيدعوني إلها ، و على أن أقدم لأجل هذا حسابا ، لعمر الله الذي نفسي واقفة في حضرته ، إني رجل فان كسائر الناس ، على أني وإن أقامني الله نبيا علي بيت إسرائيل لأجل صحة الضعفاء وإصلاح الخطاة خادم الله ، و أنتم شهداء على هذا ، كيف أني أنكر على هؤلاء الأشرار الذين بعد إنصرافي من العالم سيبطلون حق إنجيلي بعمل الشيطان ، ولكني سأعود قبل النهاية ، سيأتي معي أخنوخ و إيليا ، و نشهد على الأشرار ستكون آخرتهم ملعونة)**. إنجيل برنابا (الفصل ٥٢). واتە : بەراستی پێتان دەلێم لە ناخی دلمەوە ، لەرزم لێدێت و مووچرکە بە گیانمدا دێت ، لەبەر ئەوە کە خەلکی بە خوا ناو دەبەن ، وە لە سەر ئەوە دوو چاری لێ پرسینەوە دەبم لە بەردەم خوا دا ، سوێند بەو خوایەی کە گیانم وەستاوە لە خزمەتیدا من پیاوێکم وە ئەو هەموو خەلکەی تر ، دەفەوتێم و نامێنم ، من هەر چەندە کە (خوای گەورە) بە پێغەمبەری ناردوومی بۆ مالی ئیسرائیل ، لە پێناوی لەش ساغی نەخۆش و لاوازەکان و راستکردنەوەی تاوانکاران ، بەلام من خزمەت کارو بەندەی خوام ، وە ئێوەش شایەتن کەمن چۆن بەرنگاری ئەو تاوانبارانە دەکەم کە لە دوای رۆیشتنم لە جیهان ئینجیلە راستەکەم بەتال دەکەنەوە و دەی گۆرن بە کاری شەیتان ، بەلام من لە پێش کۆتایی جیهان دەگەرێمەوە ، ئەخنون و ئلیاش لەگەل خۆم دە هێنم ، وە شایەتی دەدەین لەسەر ئەو تاوانبارانەی کە دووچاری کۆتاییەکی نەفرەت لێ کراو دەبن ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أُرانِي اللَّيْلَةَ عِنْدَ الكَعْبَةِ ، فَرَأَيْتُ رَجُلًا آدَمَ ، كَأَحْسَنِ ما أنْتَ راءٍ مِن أُدْمِ الرِّجالِ، له لِمَّةٌ كَأَحْسَنِ ما أنْتَ راءٍ مِنَ اللِّمَمِ، قدْ رَجَّلَها ، تَقْطُرُ ماءً، مُتَّكِئًا علَى رَجُلَيْنِ أوْ علَى عَواتِقِ رَجُلَيْنِ، يَطُوفُ بالبَيْتِ، فَسَأَلْتُ: مَن هذا؟ فقِيلَ: المَسِيحُ ابنُ مَرْيَمَ، ثُمَّ إذا أنا برَجُلٍ جَعْدٍ قَطَطٍ، أعْوَرِ العَيْنِ اليُمْنَى، كَأنَّها عِنَبَةٌ طافِيَةٌ ، فَسَأَلْتُ: مَن هذا؟ فقِيلَ: المَسِيحُ الدَّجَّالُ)). صحيح البخاري برقم (٦٩٩٩).

واتە : ئەم شەو لە خەودا خۆم بینی لای (کەعبە) دا بووم ، ئینجا پیاوێکی ئەسمەرم بینی وەك جوانترین پیاو بوو لە پیاوە ئەسمەرەکاندا مرۆڤ بینی بێتی ، قژێکی هەبوو دەیدا لە شانەکانی ، جوانترین قژ بوو بەو شێوە قژە مرۆڤ بینی بێتی ،بێ گومان جوان قژی داهێنا بوو ، سەری ئاوی لێ دەتکا ، خۆی دابوو بە سەر دوو پیاودا – یان خۆی دابوو بەسەر شانی دوو پیاودا – تەوافی دەکرد بەدەوری (بیت) دا ، منیش پرسیارم کرد ئەمە کێیە ..؟! ووترا : (مسیحی کوری مریم)ە ، پاشان لەو کاتەدا پیاوێکم بینی قژی زۆر لوول بوو ، چاوی راستی کوێر بوو ، وەك دەنکە ترێیەك وابوو درچوو بێت ، ئینجا پرسیارم کرد ئەمە کێیە ..؟! ووترا : ئەمە (مسیح الدجال)ە ..؟!

❖ لە (نواسی کوری سمعان) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إِذْ بَعَثَ اللَّهُ المَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ، فَيَنْزِلُ عِنْدَ المَنارَةِ البَيْضاءِ شَرْقِيَّ دِمَشْقَ، بيْنَ مَهْرُودَتَيْنِ، واضِعًا كَفَّيْهِ علَى أَجْنِحَةِ مَلَكَيْنِ، إذا طَأْطَأَ رَأْسَهُ قَطَرَ، وإذا رَفَعَهُ تَحَدَّرَ منه جُمانٌ كاللُّؤْلُؤِ، فلا يَحِلُّ لِكافِرٍ يَجِدُ رِيحَ نَفَسِهِ إلَّا ماتَ، ونَفَسُهُ يَنْتَهِي حَيْثُ يَنْتَهِي طَرْفُهُ ، فَيَطْلُبُهُ حتَّى يُدْرِكَهُ ببابِ لُدٍّ، فَيَقْتُلُهُ، ثُمَّ يَأْتي عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ قَوْمٌ قدْ عَصَمَهُمُ اللَّهُ منه، فَيَمْسَحُ عن وُجُوهِهِمْ ويُحَدِّثُهُمْ بدَرَجاتِهِمْ في الجَنَّةِ)). صحيح المسلم برقم (٢٩٣٧).

واتە : لە کاتەدا (خوای گەورە) (عیسى کوری مریم) دەنێرێت ، ئەویش لە لای منارە سپییەکەی رۆژهەلاتی شاری دیمەشق دادەبەزێت ، دوو پۆشاکی لە بەردایە کە بە زەعفەران رەنگ کراوە ، هەر دوو شانی خستۆتە سەر بالی دوو فریشتە ، کە سەری دادەنەوێنێت ئاوی لێ دەتکێت ، کە بەرزیشی دەکاتەوە ، وە دەنکە مرواری پیایدا شۆر دەبێتەوە ، هیچ کافرێك نیە بۆنی هەناسەکەی بکات و نەمرێت ، وە هەناسەکەشی هەتا چاوی بر دەکات دەروات ، شوێن (دەجال) دەکەوێت ، هەتا لە (باب لد) دەیگرێت و دەیکوژێت ، پاشان خەلکانێك دێن بۆلای (عیسى) کە (خوای گەورە) پاراستوونی لە (دەجال) ئەویش دەم و چاویان دەسرێت و باسی پایەو پلەیان بۆ دەکات کە لە بە هەشت دان ..؟!

بەڵێ (عیسی کوری مریم) – علیه السلام – لەلای مناره سپیەکە لە ڕۆژهەلاتی شاری دیمەشق سوریا دادەبەزێ ، دوو پۆشاکی لە بەر دایە بە ڕووەکێکی ڕەنگ زەرد پێی دەوترێت ((الورس) پاشان بە زەعفەران دا پۆشراوە ، هەر دوو دەستەکانی لە سەر شانی دوو فریشتە داناوە ، هەروەکو (ابن کثیر) – رەحمەتی خوا لێ بێت – دەڵێت : ئەوەی بەناو بانگە لە شوێنێك دادەبەزێت لە لای مناره سپیەکەی ڕۆژهەلاتی دیمەشق ، لە و کاتەدا دادەبەزێت قامەت کراوە بۆ نوێژی بەیانی جا پێشەوای موسلمانان (محمدی مهدی) پێی دەڵێت : ئەی رووحی خوا ، فەرموو پێشکەوە ، جا (عیسی) – علیه السلام – دەفەرموێت : تۆ پێش کەوە چونکە قامەت بۆ تۆ کراوە ..؟!

هەروەها (ابن کثیر) – رەحمەتی خوا لێ بێت – دەڵێت : (کۆشکی یان بینایی مناره کە لە سەردەمی ئێمەدا لە سالی (٧٤١) کۆچیدا لە بەردی سپی نوێ کرایەوە ، بینایەکەش لە سەر پاوەر و پوولی گاوەرکان بوو ئەوانەی منارەکەیان سووتاند کە لە جیگایەدا بوون ، ئەمەش بەلگەیە لەسەر فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ کەوا دەرکەوتووە ، بە جۆرێك (خوای گەورە) بە پارەی گاورەکان ئەو مناره سپیە نۆژەن یان نوێ دەکاتەوە تاوەکو (عیسی کوری مریم) لە سەری دابەزێت ، جا بەرزا دەکوژێت ، وە خاچ دەشکێنێت ، وە سەرانە یان باج هەلدەگرێت و قبولی ناکات). ابن کثیر (النهایةن في الفتن والملاحم) (١٩٢/١).

بەڵێ مناره سپیەکە دەکەوێتە ڕۆژهەڵاتی شاری دیمەشق لە سوریا ، وە ئێستا پێ دەڵێن : مەزگەوتی ئەمەویەکان ، کە لە دوای ئازاد کردنی شاری دیمەشق لەلایەن موجاهیدەکان ئەم مەزگەوتە زۆر ناو بانگی پەیدا کرد وە خەلکی زۆر شانازی پێوەدەکەن ، چونکە پێیان وایە (عیسی کوری مریم) لە نزیك بوونەوەی کۆتایی زەمان لەم مناره سپیەکە دادەبەزێت ، کە ئەو مناره سپیە دەکەوێتە رووکنێك لە رووکنەکانی مەزگەوتی ئەمەوییەکان ، وەیان لە رووکنی باشووری ڕۆژهەلاتی مەزگەوتی ئەمەویەکان یان (مسجد الاموی) ، هەورەها ئەو شوێنەی کە ئەم مەزگەوتەی لێیە زۆربەی دانیشتوانەکەی مسیحین یان لە گاورەکانن ،وە دەڵێن دابەزینی (عیسی کوری مریم) – علیه السلام – لە سەر یەکێك لە منارەکانی ئەم مەزگەوتە دادەبەزێت ، بەلام (خوای گەورە) زاناترە ..؟!

پرسیار ئایا (عیسی) – علیه السلام – حوکم بە ئیسلام دەکات ..؟!

وەلام/ (عیسی) – علیه السلام – کاتێك دێتە خوارەوە بۆ سەر زەوی هیچ شەریعەتێکی نوێ لە گەل خۆی ناهێنی یان هیچ ئایینێکی نوێ لە گەل خۆی ناهێنێت ، بە لکو حوکم بەشەریعەت و ئایینی ئیسلام دەکات ، وە دەبێتە یەکێك لە شوێن کەوتوانی (محمد) ﷺ هەر بۆیەش لەکاتی دابەزینیدا نوێژ لە دواوی (محمدی مهدی) وە دەکات ، هەروەها قبولیش ناکات ئەو پێش نوێژی بکات بەلکو لە دوای (محمدی مهدی) یەوە نوێژ دەکات ...

❖ لە (جابری کوری عبدالله) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَزالُ طائِفَةٌ مِن أُمَّتي يُقاتِلُونَ علَى الحَقِّ ظاهِرِينَ إلى يَومِ القِيامَةِ، قالَ: فَيَنْزِلُ عِيسَى ابنُ مَرْيَمَ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ، فيَقولُ أمِيرُهُمْ: تَعالَ صَلِّ لَنا، فيَقولُ: لا، إنَّ بَعْضَكُمْ علَى بَعْضٍ أُمَراءُ تَكْرِمَةَ اللَّهِ هذِه الأُمَّةَ)) . صحيح المسلم برقم (١٥٦).

واتە : هێشتا بەردەوام کۆمەلێ لە ئۆممەتی من شەردەکەن لەسەر حەق دیار و بالادەستن تاکو ڕۆژی دوایی ، جا (عیسی کوری مەریم) لە ئاسمان دادەبەزێت جا ئەمیرەکەیان دەڵێت : وەرە پێش نوێژ مان بۆ بکە ، (عیسی) – علیه السلام – دەفەرموێت : نەخێر ، ئێوە هەندێکتان بۆ هەندێکتان ئەمیرن ، ئەوەش ڕێزێکە (خوای گەورە) لەم ئۆممەتەی ناوە ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((كيفَ أَنْتُمْ إِذَا نَزَلَ ابنُ مَرْيَمَ فِيكُمْ، وإمَامُكُمْ مِنكُمْ)) . صحيح البخاري برقم (٣٤٤٩).

واتە : دەبێت لەو کاتەدا ئێوە چۆن بن کە عیسی کوری مەریم لە ناوتاندا دادەبەزێت و پێشەواشتان یان ئیمامیشتان لە خۆتانە ..؟!

تێبینی : مەبەست لەم فەرموودەیە ئەوەیە کە (محمدی مهدی) پێشەوای موسلمانانە لەم کاتەدا کە (عیسی کوری مەریم) دادەبەزێ ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((كيفَ أنتُمْ إذا نَزَلَ فِيكُمُ ابنُ مَرْيَمَ فأمَّكُمْ مِنكُمْ؟ فَقُلتُ لاِبْنِ أبِي ذِئْبٍ: إنَّ الأوْزاعِيَّ، حَدَّثَنا عَنِ الزُّهْرِيِّ، عن نافِعٍ، عن أبِي هُرَيْرَةَ ، وإمامُكُمْ مِنكُم قالَ ابنُ أبِي ذِئْبٍ: تَدْرِي ما أمَّكُمْ مِنكُمْ؟ قُلتُ: تُخْبِرُنِي، قالَ: فأمَّكُمْ بكِتابِ رَبِّكُمْ تَبارَكَ وتَعالَى، وسُنَّةِ نَبِيِّكُمْ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ)) . صحيح مسلم برقم (١٥٥).

واتە : بارو دۆختان چۆن دە بێت کاتێك (کوری مریم) دادەبەزێتە ناو تان ، پێشەواتان لە خۆتانە ، راوی دەڵێت : (ابن ابی ذئب)م ووت : کە (ئە وزاعی) قسە ی بۆ کردم لە (الزهری) یەوە ، ئەویش لە (نافع) ئەویش لە (ابو هريره) وە فەرموودەکە بەم شێوەیە (و أمامکم منکم) (ابن ابی ذئب) دەڵێت : دەزانیت مانا (و أمامکم منکم) چییە ..؟! ووتم : پێم بلێ : ووتی : پێشەوایتان دەکات بە قورئان و سوننەتی پێغەمبەرەکەتان ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((وَالَّذِي نَفْسِي بيَدِهِ، لَيُهِلَّنَّ ابنُ مَرْيَمَ بفَجِّ الرَّوْحَاءِ، حَاجًّا، أَوْ مُعْتَمِرًا، أَوْ لَيَثْنِيَنَّهُمَا)) . صحيح المسلم برقم (١٢٥٢).

واتە : سوێند بەوەی کە گیانی منی بە دەستە ، (بفج الروحاء) کە شوێنێکە دەکەوێتە نێوان مککەو مەدینە ، (عیسی کوری مریم) تەهلیلە دەکات بۆ حەج یان بۆ عەمرە هەردووکیان پێکەوە دەکات ،

تێبینی : کەواتە (عیسی کوری مریم) – علیه السلام – نوێژ لە دوای پێشەوایی موسلمانان دەکەت ، لەگەل موسلمانان جیهاد و تێ کۆشان دەکات ، هەروەها حەج و عەمرە دەکات لە گەل موسلمانان تهلیلە دەکات ، وە حوکمیش بە قورئان و سوننەتی پێغەمبەری خوا ﷺ دەکات ، کەواتە لەسەر شەریعەتی ئیسلام حوکم دەکات ..؟!

ئەو كارانەی كە (عیسی كوری مریم) ئە نجامی دەدات

بەلیٚ لە پاش ئەوەی كە نەهامەتی و ناخۆشی و شەر و كاولكاری و برسیەتی دووچاری مرۆڤایەتی بە گشتی بەتاییەتی موسلمانان دەبێت ، لە دوای ئەو جەنگە گەورە كە و ، وە هاتنی دەججال و جەنگ كردن لە گەلی دا ، پاشان كوشتنی دەججال بە دەستی (عیسی كوری مریم) ، وە پاش ئەوەی كە دەسەلاتی كوفری جیهان كۆتایی دێت و ریشەكێش دەكرێت ، ئیسلام وەكو فەرمانرەوایەتی و دەسەلات حوكم دەگرێتەوە گۆرەپانی ژیان ، وە موسلمانان دەبنە هێزی یەكەم لە سەر رووی زەویدا ، هەروەها (خوای گەورە) دەرگای رەحم و بەرەكەتی خۆی دەكاتەوە بەرووی موسلمانان خۆشگوزەرانی و ئەمن و ئاسایش دادەوەری بە جۆرێك بال بەسەر زەویدا دەكێشێت كە لە مێژووی مرۆڤایەتی دا شتی وا هەر گیز روونەداو ، وە ئەم كارانەی كە ئە نجامی دەدات ئەمانەی خوارەوەن :

یەكەم : جیهاد كردن لە گەل پێشەوای موسلمانان بە رانبەر بە كوفری (دەججال) :

❖ (مجمع كوری جاریە ئەنصاری) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دە لێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی :

((یقتلُ ابنُ مریمَ الدَّجَّالَ ببابِ لُدٍّ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢٤٤).

واتە : (عسیی كوری مریم) دوای (دەججال) دەكەوێت هەتاكو لە (باب لد) پێی دەگات و دەیكوژێت ..؟!

دووەم : حوكم كردن بە شەریعەتی ئیسلام واتە حوكم كردن بە قورئان و سوننەت :

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((كیفَ أنتُمْ إذا نَزَلَ فِیكُمُ ابنُ مَرْیَمَ فأمَّكُمْ مِنكُمْ؟ فَقُلتُ لابْنِ أبِي ذِئْبٍ: إنَّ الأوْزاعِيَّ، حَدَّثَنا عَنِ الزُّهْرِيِّ، عن نافِعٍ، عن أبِي هُرَيْرَةَ ، وإمامُكُمْ مِنكُم قالَ ابنُ أبِي ذِئْبٍ: تَدْرِي ما أمَّكُمْ مِنكُمْ؟ قُلتُ: تُخْبِرُنِي، قالَ: فأمَّكُمْ بكِتابِ رَبِّكُمْ تَبارَكَ وتَعالَى، وسُنَّةِ نَبِيِّكُمْ صَلَّى اللَّهُ علیه وسلَّمَ)) . صحیح مسلم برقم (١٥٥).

واتە : بارو دۆختان چۆن دە بێت كاتێك (كوری مریم) دادەبەزێتە ناو تان ، پێشەواتان لە خۆتانە ، راوی دەلێت : (ابن ابی ذئب)م ووت : كە (ئە وزاعی) قسە ی بۆ كردم لە (الزهری) یەوە ، ئەویش لە (نافع) ئەویش لە (ابو هریرە) وە فەرموودەكە بەم شێوەیە (و أمامكم منكم) (ابن ابی ذئب) دەلێت : دەزانیت مانا (و أمامكم منكم) چییە ..؟! ووتم : پێم بلیٚ : ووتی : پێشەوایتان دەكات بە قورئان و سوننەتی پێغەمبەرەكەتان ..؟!

سیٚ یەم : حەج و عەمرە كردن لە گەل موسلمانان

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((وَالَّذِي نَفْسِي بيَدِهِ، لَيُهِلَّنَّ ابنُ مَرْيَمَ بفَجِّ الرَّوْحَاءِ، حَاجًّا، أَوْ مُعْتَمِرًا، أَوْ لَيَثْنِيَنَّهُمَا)) . صحیح المسلم برقم (١٢٥٢).

واتە : سوێند بەوەی كە گیانی منی بە دەستە ، (بفج الروحاء) كە شوێنێكە دەكەوێتە نێوان مككەو مەدینە ، (عیسی كوری مریم) تەهلیلە دەكات بۆ حەج یان بۆ عەمرە هەردووكیان پێكەوە دەكات ..؟!

چوارەم : حوكم داد پەروەریەكی عدل دەكات ، خاچ دەشكێنی و بەراز دەكوژێت ، باج و سەرانە هەلدەگرێت ، مال سامان خەلكی زۆر دەبێت :

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((وَالَّذِي نَفْسِي بيَدِهِ، لَيُوشِكَنَّ أَنْ يَنْزِلَ فِيكُمُ ابنُ مَرْيَمَ حَكَمًا عَدْلًا، فَيَكْسِرَ الصَّلِيبَ ، وَيَقْتُلَ الخِنْزِيرَ، وَيَضَعَ الجِزْيَةَ ، وَيَفِيضَ المَالُ حتَّى لا يَقْبَلَهُ أَحَدٌ، حتَّى تَكُونَ السَّجْدَةُ الوَاحِدَةُ خَيْرًا مِنَ الدُّنْيَا وَما فِيهَا. ثُمَّ يقولُ أَبُو هُرَيْرَةَ: وَاقْرَؤُوا إنْ شِئْتُمْ: {وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا} [النساء: ١٥٩]

واتە : سوێند بەو زاتەی گیانی منی بە دەستە ، دلنیابن نزیكە كە (عیسی كوری مریم) – علیه السلام – لە ئاسمانەوە بێتە خوارەوە بۆ ناو تان بە فەرمانرەوایەكی داد پەروەر ، جا خاچ دەشكێنیٚ و بەراز دەكوژێت ، وە سەرانە و باج هەلدەگرێت ، وە مال و سامان ئەوەندە زۆر دەبێت هەتا كەس وەری ناگرێت ، ئەگەر پێشی ببەخشێت ، هە تاكو یەك سوجدە ببەیت بۆ خوا لە و رۆژەدا لە دونیا و هەرچی تێدایە چاكترە ، پاشان (ابو هریر) دەلیٚ : ئەگەر ویستان راستی ئەم فەرموودەیەتان بۆ روون بێتەوە ئەم ئایەتە بخوێنن : {وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا} [النساء: ١٥٩] واتە : هیچ كەسیچك نیە لە ئەهلی كتاب مەگەر براوی پیٚ دێنیٚ بە (عیسی) – علیه السلام – پێش مردنی ، وە لە رۆژی دوایشدا (عیسی) دەبێت بە شایەت بە سەریانەوە ..؟!

پێنچەم : فەرمانرەوایی کردن لە نێوان خەلکدا ، بڵاوبوونەوەی هێمنی و ئەمن و ئاسایش و داد پەروەری :

❖ لە (ابو سعيد الخدرى) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((فيَكونُ عيسَى ابنُ مريمَ عليهِ السَّلامُ في أمَّتي حَكمًا عدلًا وإمامًا مقسطًا يدقُّ الصَّليبَ ويذبحُ الخنزيرَ ويضعُ الجزيةَ ويترُك الصَّدقةَ فلا يسعى علَى شاةٍ ولا بعيرٍ وترفعُ الشَّحناءُ والتَّباغضُ وتُنزعُ حمةُ كلِّ ذاتِ حمةٍ حتَّى يدخلَ الوليدُ يدَه في الحيَّةِ فلا تضرَّهُ وتفرَّ الوليدةُ الأسدَ فلا يضرُّها ويَكونَ الذِّئبُ في الغنمِ كأنَّهُ كلبُها)) . ابن كثير في (التفسير القرآن العظيم) (٤١١/٢) ، ابن ماجه (٤٠٧٧)، ابن خزيمة في (التوحيد) (٤٥٩/٢).

واتە : (عيسى كورى مەريەم) لە ناو ئوممەتەکەمدا داد پەروەیەکی داد پەروەریانە دێنی پێشەوایەکی داگەر دەبێت ، خاچ دەشکێنێ و بەراز دەکوژێ ..!! (ئایینی مەسیحی یان نصرانی هەلدەوەشێنێتەوە) سەرانە ناهێلێ و واز لە خێر کردن دەهێنێ و کەس بە شوێن مەرو ووشتردا ناروات و رق و کینە هەلدەگرێ و هیچ ژەهردارێك ژەری نامێنی ، بە جۆرێك منال دەست دەخاتە ناو دەمی مار هیچ زیانێکی یان زەرەریشی پێ ناگات ..!! منال ئاژەلی دەرندە وەکو شێر راو دەنێ و زیانیشی پێ ناگات ،گورگ وەکو سەگی مەری لێدێت، (واتە چۆن سەگ شوانی مەرەکان دەبێت) ئەو کاتە گورگ شەوانی مەر دەبێت زیانیش بە مەرەکان ناگەیەنێ ..!!

شەشەم : بڵاوبوونەوەی ئاشتی لە سەر رووی زەوی دا :

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يَنزِلُ ابنُ مريمَ إمامًا عادلًا، وحَكَمًا مُقْسِطًا، فيَكسِرُ الصليبَ، ويقتُلُ الخِنزيرَ، ويَرْجِعُ السِّلْمَ، ويتَّخِذُ السُّيوفَ مناجلَ، وتذهبُ حُمَّةُ كلِّ ذاتِ حُمَّةٍ، ويَنزِلُ مِنَ السماءِ رِزْقُها، وتَخرُجُ مِنَ الأرضِ بَرَكَتُها، حتَّى يلعَبَ الصبيُّ بالثُّعبانِ ولا يضُرُّه، وتَرْعَى الغَنَمُ والذِّئبُ ولا يضُرُّها، ويَرْعَى الأسدُ والبقرُ ولا يضُرُّها)) . ابن كثير في (البداية ولنهاية) ((١٦٩/١)).

واتە : (عيسى كورى مريم) دادەبەزێت پێشەوایەکی داد پەروەرە ،وە فەرمانرەوایەکەی داد پەروەرانە دەبێت ، خاچ دەشکێنێت ، و بەراز دەکوژێت ، وە ئاشتی ئارامی دەگەرێنێتەوە ، داس جێگای شمشێر دەگرێتەوە ،مارو گیانلەبەرەی ژەهردارەکان بێ زیان دەبن ، ئاسمان رزق و رۆزی خۆی دەهێنێتە خوارەوە ، وە زەوی بەرەکەتی خۆی دێنێتە دەرەوە ، تاوەکو وای لێدێت منداڵی بچووك گەمە یان یاری بە مار دەکات ، گورگ و مەر پێکەوە ئاو دەخۆنەوە یان دەلە وەرێن بێ ئەوەی گورگ زیان بە مەرەکان بگەیەنێت ، وە شێر و مانگا پێکەوە دەلەوەرێن بێ ئەوەی زیان پێ بگەیەنێت ..؟!

حەوتەم : رق و کینە ناهیلێت ، حەسودی تووڕەیی دووبەرەکی ناهێلێت :

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((طُوبَى لعيشٍ بعْدَ المسيحِ يؤذَنُ للسماءِ في القُطْرِ، ويؤذَنُ للأرْضِ في النباتِ، حتى لو بذرْتَ حَبَّكَ على الصفَا لنَبَتَ. وحتَّى يَمُرَّ الرجلُ على الأسَدِ فلا يضرُّهُ، ويطَأَ على الحيَّةِ فلا تضرُّهُ. ولا تَشَاحَّ، ولا تحاسُدَ، ولا تباغُضَ)) . شيخ الالباني في (صحيح الجامع) برقم (٣٩١٩).

واتە : ئافەرین خۆشی بۆ ژیانێك کە لە دوای (مسیح) دێت ، مۆلەت دەدرێت بە ئاسمان کە بباریت ، وە مۆلەت دەدرێت بە زەوی کە برویت و سەوز بێت ، تەنانەت ئەگەر دەنگە تۆوێك لەسەر بەردی رەق بچێنرێت شین دەبێت یان دەرویت ، وە پیاو بەلای شێردا دەروات زیانی پێ ناگەیەنێت ، وە پێ بنێت بەسەر ماردا زیانی پێ ناگەیەنێت ، نە رق و کینە دەمێنێت ، وە نەحەسوودی و تووڕە بوون و دووبەرەکی دەمێنێت ..؟!

هەشتەم : زەوی پڕ دەبێت لە بەرەکەت و بەرهەمەکان گەورە تر دەبێت ،زەوی بەرهەمی وەکو سەر دەمی (ئادم) – عليه السلام – لێ دێتەوە :

❖ لە (ابو سعيد الخدرى) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((وتُملأُ الأرضُ منَ السِّلمِ كما يملأُ الإناءُ منَ الماءِ وتَكونُ الكلمةُ واحدةً فلا يعبدُ إلَّا اللَّهُ وتضعُ الحربُ أوزارَها وتسلبُ قريشٌ ملكَها وتَكونُ الأرضُ كفاثورِ الفضَّةِ تُنبتُ نباتَها بعَهدِ آدمَ حتَّى يجتمعَ النَّفرُ علَى القطفِ منَ العنبِ فيشبعَهم ويجتمعَ النَّفرُ علَى الرُّمَّانةِ فتشبعَهم ويَكونَ الثَّورُ بِكذا وَكذا منَ المالِ وتَكونَ الفرسُ بالدُّريهمات)) . ابن كثير في (التفسير القرآن العظيم) (٤١١/٢) ، ابن ماجه (٤٠٧٧)، ابن خزيمة في (التوحيد) (٤٥٩/٢).

واتە : زەوی پڕ دەبێ لە ئاشتی هەر وەکو چۆن دەفر پڕ دەبێ لە ئاو ، هەموو خەلکی لەسەر یەك ووشەیە یان رەستەیە ئەویش (لا إله إلا الله) رێك دەبن جگە لە زاتی (الله) هیچ شتێك نا پەرسترێت ..!! شەر کوشتارو ئاژاوە نامێنی ..!! قورەیش مولکیان لێ وەردەگیرێتەوە ..!! سەر زەوی وەکو دەفری زیوی لێ دێت لە خاوێنیدا ..!! وەکو سەردەمی ئادەم زەوی سەوزایی لێ سەوز دەبێتەوە بەجۆرێك چەند کەسێك بە یەك ووشەیە ترێ تێر دەخۆن ..!! وەکو کۆمەلە کەسێك بە یەك هەنار تێر دەخۆن ..!! گاجووت ئەوەندەو ئەوەندە دەکات و ئەسپ بە چەند درهەمێك دەبێت ..!!

❖ له (ابو هريره) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ليس بيني وبينه نبيٌّ - يعنى عيسَى - وإنَّه نازلٌ، فإذا رأيتموه فاعرفوه : رجلٌ مربوعٌ، إلى الحُمرةِ والبياضِ، بين مُمصَّرتَيْن ، كأنَّ رأسَه يقطُرُ، وإن لم يُصِبْه بَللٌ، فيُقاتِلُ النَّاسَ على الإسلامِ، فيدُقُّ الصَّليبَ، ويقتُلُ الخنزيرَ، ويضعُ الجِزيةَ ، ويُهلِكُ اللهُ في زمانِه المِللَ كلَّها، إلَّا الإسلامَ، ويُهلِكُ المسيحَ الدَّجَّالَ، فيمكُثُ في الأرض أربعين سنةً ثمَّ يُتوفَّى فيُصلِّي عليه المسلمون)) .

سنن ابو داود برقم (٤٣٢٤).واته : له نیّوان من (عیسی) دا پیّغەمبەر نیە ، بەراستی ئەو ئاسمانەوە دیّتە خواریّ ، جا كە بینتان با بیناسن پیاویّكی چوار شانەی بالاّی مام ناوەندی سور و سپی یە ، لە پۆشاكیّكی زەردی كالدا دادەبەزیّت ، دەلیّ ئاو لەسەری دەتكیّت ، با تەریش نەبیّت ، لە سەر ئیسلام لە گەل خەلك دەجەنگیّت ، خاچ دەشكیّنیّت و بەراز دەكوژیّت ، سەرانە و باج لادەبات ، (خوای گەورە) هەرچی ئایین هەیە لە ناوی دەبات جگە لە ئایینی ئیسلام ، (عیسی مسیح) (دەججال) دەكوژیّت یان لە ناوی دەبات ، ئەو چل سالّ لەسەر زەوی دا دەمیّنیّتەوە ، لە پاشدا دەمریّت و موسلمانان نویّژی مردووی لە سەر دەكەن ..؟!

تیّبینی : (عیسی كوری مريم) – عليه السلام – ماوە چل سال دەمیّنیّتەوە ، بەلام ئەم ماوەیە زانایان راو بۆ چوونیان وایە كاتیّك لە سەر زەوی بوو سی و سیّ سال بوو ، لەو كاتە ی (خوای گەورە) بەرزی كردەوە بۆ ئاسمان ، كاتیّك دادەبەزیّ تەمەنی هەر سی و سیّ سالە كەیە ، وە بەردەوام دەبیّت لەسەر زەوی بۆ ماوەی حەوت سالی تریش ئینجا، چونكە ئەو هیّشتا نەمردووە بەلكو بە جەستە و رووح زیندووە ، لە ئاسمانە تەمەنی سی و سیّ سالە ،حەوت سالی تریش ژیان دەكات و تەمەنی دەبیّتە چل سال ، ئینجا وەفات دەكات و موسلمانان نویّژی مردووی لەسەر دەكەن ..؟!

دەرچوونی یاجوج و ماجوج

بەلێ لە باسەكانی رابردوو دا باسی ئەو رووداوە ترسناكانەمان كرد كە هەر لە (ملحمەت كبری) و جەنگە گەورە كە و هاتنی یان دەركەوتنی (دەججال) ئەو فیتنەیە گەورەیەی كە سەرتا پەی جیهانی دەگرێتەوە باشان جەنگ كردن لە گەل (دەججال) لە لایەن موسلمانان و دابەزینی (عیسی كوری مریم) – علیه السلام – پاشان كوشتنی (دەججال) پاش ئەوەش ئەمن وئاسایش و ئارامی و خۆش گوزەرانی دوو بارە سەرتا پەی جیهان دەگرێتەوە یەك ئایین هەیە ئەویش ئایینی ئیسلامە ، نیعمەت بەرەكەتی (خوای گەورە) دەرژێت بەسەر موسلمانان تەنانەت بەرهەمی مێوەكان زۆر دەبێت و گەورە دەبێت یەك هەنار كۆمەلێك پیاو پێ تێر دەخوات ، هەروەها ئەوەند ژیان خۆش دەبێت هیچ ترس و بیمەیەك نامێنێ تەنانەت وای لێدێت مندال یاری لەگەل مار دەكات ، هەروەها گورگ و مەر پێكەوە دەخۆن و دەخۆنەوە ، خۆش گوزەرانیەكی زۆر بەرپا دەبێت ، وە كوشتن و كوشتاری كردن و خوێن رێژی نامێنێ ، ویستی ئیرادەی (خوای گەورە) وادەبێت كە مرۆڤایەتی دووچاری تاقی كردنەوەیەكی نوێ بێت بە جۆرێكی تازە كە پێشتر مرۆڤ شتی لەو جۆرەی بە خۆوە نەبینیوە لە خۆش گوزەرانی بێ ترس و بیمە ، بەلام ئەم خۆش گوزرانەیە بۆماوەیەكە ئیتر كۆتایی دێت ، ئینجا بەلاویەكی تر سەر هەلدەدا ئەوی بریتیە لە دەرچوونی یان دەركەوتنی (یاجو و ماجوج)بۆ سەر زەوی ئەم هەر گیز ئەم نەهامەتی بەلایە مرۆڤایەتی بە خۆیەوە نەبینیوە چونكە شتی تازەیە بە جۆرێك دەر دەچن كە خەلیكی زۆر پێی سەرسام دەبێت ، بەلام پێش ئەوەی كە بە ووردی باسیان بكەین كێنە و چۆنن و یان لە كوێوە دەردەچن وەیان چ خرا پە یەك دەكەن لە سەر زەوی ، بەر لەوەی قسەو باس لە سەر (یاجوج و ماجوج) بكەین باشتر وایە سەرەتا بنچینەو ئەصلەكەیان بزانین مانای ووشەی (یاجوج و ماجوج) چی یە ..؟!

جیاوازی هەیە لەم دوو ناوەی (یاجوج و ماجوج) هەندێك دەلێن ئەم دوو ناوە ناوی عەرەبیە ، هەندێكی تریش دەلێن : ئەم دوو ناوە غەیرە عەرەبیە ، جا بۆ ئەم مەبەستە ئەم ناوە وەرگێراوە لە رووی زمانەوانی دا لە ووشەی (أجت النار أجیجا : إذا التهبت) واتە : ئاگرە كە بلێسەی سەند كاتێ كە گری گرت ، یاخود وەرگێراوە لە ووشەی (الأجاج و هو الماء الشدید الملوحة) واتە : ئاوێكی زۆر سوێر ، وە ووتراوە : ووشەی (الاج) وەرگێراوە بە دوژمنی بە پەلە ، دەلێن : (مأجوج) لە ووشەی (ماج) هاتووە واتە : شلە ژاو ، وە ئەم دوو ناوەش لە رووی زمانەوانی عەرەبی لە سەر كێشی (یفعوله) (یأجوج) ، وە (مفعوله (مأجوج) یاخود لەسەر كێشی (فتعول) لە هەر دووكیاندا .

- دەلێن : (یاجوج و ماجوج) دوو ناوی ئەعجەمین وەك (طالوت جالوت) كە لە قورئانی پیرۆز دا هاتووە .
- دەلێن : (یاجوج و ماجوج) ماناكەی هەر لە ئاخاوتنەكەیان وەرگێراوە : بە مانای گەرمایی زۆر ، وەیان ئاگرو بلێسەی زۆر ، چونكە ئەوانە ئوممەتێچكی پیست هەموو شتێك

دەسوتێن وێرانی دەكەن لە سەر زەوی دا ، بە هەر شوێنك دا تێپەرن ئەوا وێرانی دەكەن و دەی سوتێنن .

- دەلێن : لە سوور بوونەوە هاتووە ، ئەویش لەبەر زۆر توندی راكردن و غاردانیاندا .

لە (حافظ ابن حجر) – رەحەتی خوای لێ بێت – دەلێت : (یاجوج ماجوج) ئەوانە دوو هۆزن لە نەوەكانی (یافث كوری نوح) . فتح الباری لابن حجر (١٣/١٠٦). النهایه فی الفتن والملاحم (١/١٥٢-١٥٣).بەلام هەندێك لە زانایان ووتەیەكی تریشیان هەیە دەلێن : (یاجوج و ماجوج) ئەمانە لە نەوەی باوكە (ئادەم) نەك لە نەوەی دیكە (حەوا) ، بەلكو لەبەر ئەوەی (ئادەم) إحتلام بوو ئاوەكەی تێكەلی خۆل بوو، (خوای گەورە) لەمەدا (یاجوج ماجوج) دروست كرد . فتاوی الامام النووی ص(١١٦-١١٧). بەلام لە راستی دا ئەمەش هیچ بەلگەیەكی لەسەر نیە .النهایه فی الفتن والملاحم (١/١٥٢-١٥٣).

بەلێ دەربارەی (یاجوج و ماجوج) قسەی زۆر دەربارەیان كراوە ،بەلام ئێمە بە لگەی قورئان و سوننەت قسەی لەسەر دەكەین ئەوانەی كە ووتراوە هەر (خوای گەورە) زانایە پێ ، چونكە قسەكردن لەسەر غیب و پەنهانی شتێكی شێتانیە ئەگەر بەلگەی دورست قورئان و فەرموودەی لەسەر نەبێت ، هەر بۆیە دەربارەی (ئاجوج و ماجوج) ئایا ئەوانە كێن ..؟!وە یان لە نەوەی كێن ئێمە بە و فەرموودەیەی پێغەمبەری خوا ﷺ كۆتایی بە باسەكە دەهێنین چونكە لە (ابو سعید الخدری) ریوایەت كراوە ، وە بۆخاری و مسلم لە هەردوو صحیحە كەی هێناویانەتەوە ئێمەش باسی دە كەین ..؟!

- ❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((قولُ اللَّهُ تَعالَى: يا آدَمُ، فيَقولُ: لَبَّيْكَ وسَعْدَيْكَ، والخَيْرُ في يَدَيْكَ، فيَقولُ: أخْرِجْ بَعْثَ النَّارِ، قالَ: وما بَعْثُ النَّارِ؟ قالَ: مِن كُلِّ ألْفٍ تِسْعَ مِئَةٍ وتِسْعَةً وتِسْعِينَ، فَعِنْدَهُ يَشِيبُ الصَّغِيرُ، وتَضَعُ كُلُّ ذاتِ حَمْلٍ حَمْلَها، وتَرَى النَّاسَ سُكارَى وما هُمْ بسُكارَى، ولَكِنَّ عَذابَ اللَّهِ شَدِيدٌ. قالوا: يا رَسولَ اللَّهِ، وأَيُّنا ذلكَ الواحِدُ؟ قالَ: أبْشِرُوا، فإنَّ مِنكُم رَجُلًا، ومِنْ يَأْجُوجَ ومَأْجُوجَ ألْفًا. ثُمَّ قالَ: والذي نَفْسِي بيَدِهِ، إنِّي أرْجُو أنْ تَكُونُوا رُبُعَ أهْلِ الجَنَّةِ، فَكَبَّرْنا، فقالَ: أرْجُو أنْ تَكُونُوا ثُلُثَ أهْلِ الجَنَّةِ، فَكَبَّرْنا، فقالَ: أرْجُو أنْ تَكُونُوا نِصْفَ أهْلِ الجَنَّةِ، فَكَبَّرْنا، فقالَ: ما أنتُمْ في النَّاسِ إلَّا كالشَّعَرَةِ السَّوْداءِ في جِلْدِ ثَوْرٍ أبْيَضَ، أوْ كَشَعَرَةٍ بَيْضاءَ في جِلْدِ ثَوْرٍ أسْوَدَ)). صحیح البخاري برقم (٣٣٤٨) ، صحیح المسلم برقم (٢٢٢) .واتە : (خوای گەورە) دەفەرمووێ : ئەی ئادەم ، ئادەمیش دەلێ : فەرمانبەردارتم ، یان (گوێرایەلتم لە خزمەتتدام هەر فەرمانێك هەیە جێ بەجێ دەكەم) وە خۆشنودی تۆ بە دەست دێنم ، هەموو چاكە و خێرێك لە دەستی تۆ دایە ، (خوای گەورە) دەفەرمووێ : ئەوانەی دەنێردرێن بۆ دۆزەخ دەریان بێنە (لە ناو خەلكدا) ، ئادەمیش دەلێ : نێردراوانی دۆزەخ ژمارەیان چەندە ..؟! دەفەرمووێ : لە هەر هەزارێك نۆ سەدو نەوەد و نۆیان ، جا لە كاتەدا مندالْ سەری سپی دەكات ، (وە هەموو ئافرەتێكی دوو گیان سكەكەی فرێ دەدات ، خەلكی دەبینی (وەك) سەر خۆشن ، بەلام سەر خۆشیش نین بەلكو سزای سەخت و بە تینی خوایە (وای لێ كردوون) ، هاوەلان ووتیان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ جا كێمان ئەو یەكەمین ..؟! فەرمووی : (مژدەتان لێ بێت چونكە یەكێك لە ئێوەیە و هەزار لە (یاجوج و ماجوجە) ، پاشان فەرمووی : (وە سوێند بەو زاتەی گیانی منی بە دەستە ، من ئومێدەوارم كە ئێوە چوار یەكی خەلكی بە هەشت بن) بۆیە هەموو (الله أكبر) مان كرد ، جا فەرمووی : (من ئومێدەوارم كە ئێوە سێیەكی خەلكی بەهەشت بن) ، بۆیە هەموو (الله أكبر) مان كرد ، ئینجا فەرمووی : (من ئومێدەوارم كە ئێوە نیوەی خەلكی بەهەشت بن) ، بۆیە هەموو (الله أكبر) مان كرد ، ئینجا فەرمووی : (ئێوە لە ناو خەلكیدا لە رۆژی مەحشەردا وە موویەكی رەش وان لە پێستی گایەكی سپی دا یان وەك موویەكی سپی وان لە پێستی گایەكی رەش دا)

- ❖ لە (عبدالله كوری عمر) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا فەرموویەتی :

((إنَّ يأجوجَ ومأجوجَ من ولدِ آدمَ، ولو أُرْسِلُوا لأفسدوا على الناسِ معايشهم، ولن يموتَ رجلٌ منهم إلا تركَ في ذريتِهِ ألفًا فصاعدًا)) . ابن كثیر في (تفسیر القرآن العظیم) (٥/١٩٦).واتە : بەراستی (یاجوج و ماجوج) لە نەوەی ئادەمن وە بەراستی ئەمانە گەر بنێردرێنە نێو خەلك ئەوا گوزەرانی خەلك تێك ئەدەن ، وە هەریەك لەمانە تاكو زیاتر لە هەزار نەوەی جێنەهێلێ نامرێت ..؟!

تێبینی : لە راستی دا لە فەرموودە دا هاتووە ئەوانە لە نەوەی ئادەمن ، بەلام كەسیش نازانێ كە مرۆڤ یان مخلوقێكی ترن ، چونكە لە دوایی دا باسیان دەكەین ، كە بۆمان روون دەبێتەوە لە شكل و شێوە و وەصف كردنیان بۆ مان دەر دەكەوێت ، هەندێك رەفتارو شێوەیان لە مرۆڤ ناكە ، بەلام هەر (خوای گەورە) زاناترە بە هەموو شتە غیبەكان و پەنهانیەكان ..؟!

(یاجوج و ماجوج) ئەوەی هاتووە لە قورئانی پیرۆز دا

قال تعالی: ﴿حَتَّىٰٓ إِذَا فُتِحَتۡ يَأۡجُوجُ وَمَأۡجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٖ يَنسِلُونَ ۝٩٦ وَٱقۡتَرَبَ ٱلۡوَعۡدُ ٱلۡحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَٰخِصَةٌ أَبۡصَٰرُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَٰوَيۡلَنَا
قَدۡ كُنَّا فِي غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا بَلۡ كُنَّا ظَٰلِمِينَ ۝٩٧﴾ [الأَنبِيَاء : ٩٦ - ٩٧]واتە : [حَتَّى إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ] تا کاتێك کە سەددو بەنداو و بەربەستەکەی (یەئجوج و مەئجوج) ئەکرێتەوەو ئەیشکێنن [وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ (٩٦)] ئەو کاتە ئەوان لە هەموو شوێنە بەرزەکانەوە دەرئەچن بەخێرایی بۆ ئاشوب نانەوە لە زەویدا، کە ئەمە یەکێکە لە نیشانە گەورەکانی ڕۆژی قیامەت (لە نەوەی ئادەمن ژمارەیان یەکجار زۆرە بە رادەیەك کە بەسەر دەریاچەی (تەبەریە) تێپەڕ دەبن سەرەتاکەیان ئاوی لێدەخوات بۆ کۆتاییەکەیان نامێنێت و وشکی دەکەن، موسڵمانان توانای کوشتاری ئەمانیان نیەو خۆیان لە قەڵاو شوراکاندا قایم دەکەن، ئەمانیش دەڵێن خەڵکی سەر زەویمان کوشت با کوشتاری خەڵکی ئاسمان بکەین تیرەکانیان دەهاویژن بۆ ئاسمان بە خوێنەوە بۆیان دەگەڕێتەوە، دەڵێن خەڵکی ئاسمانیشمان کوشت، خوای گەورە کرمێکیان بۆ دەنێرێت و بەو کرمە دەیانکوژێت و سەر زەوی بۆگەن دەبێت، پاشان خوای گەورە باڵندە دەنێرێت فڕێیان دەدەنە ناو دەریاوە، پاشان خوای گەورە باران دەبارێنێت و سەر زەویان لێ پاك دەکاتەوە)..

قال تعالی: ﴿ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَن ذِي ٱلۡقَرۡنَيۡنِۖ قُلۡ سَأَتۡلُواْ عَلَيۡكُم مِّنۡهُ ذِكۡرًا ۝٨٣ إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَءَاتَيۡنَٰهُ مِن كُلِّ شَيۡءٖ سَبَبٗا ۝٨٤ فَأَتۡبَعَ سَبَبًا ۝٨٥
حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغۡرِبَ ٱلشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَغۡرُبُ فِي عَيۡنٍ حَمِئَةٖ وَوَجَدَ عِندَهَا قَوۡمٗاۖ قُلۡنَا يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ فِيهِمۡ حُسۡنٗا ۝٨٦ قَالَ
أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوۡفَ نُعَذِّبُهُۥ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابٗا نُّكۡرٗا ۝٨٧ وَأَمَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَلَهُۥ جَزَآءً ٱلۡحُسۡنَىٰۖ وَسَنَقُولُ لَهُۥ مِنۡ أَمۡرِنَا
يُسۡرٗا ۝٨٨ ثُمَّ أَتۡبَعَ سَبَبًا ۝٨٩ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَطۡلِعَ ٱلشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَطۡلُعُ عَلَىٰ قَوۡمٖ لَّمۡ نَجۡعَل لَّهُم مِّن دُونِهَا سِتۡرٗا ۝٩٠ كَذَٰلِكَۖ وَقَدۡ أَحَطۡنَا بِمَا لَدَيۡهِ
خُبۡرٗا ۝٩١﴾ [الكَهۡف : ٨٣ - ٩١] واتە: {بەسەرهاتی (ذو القرنین)} [وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ] ئەی محمد - صلی الله علیه وسلم - کافرانی مەککە پرسیارت لێ ئەکەن دەربارەی (ذي القرنین)، کە پیاوچاکێك بووە، بۆیە پێی وتراوە: (ذو القرنین) لەبەر ئەوەی لە بان سەری شوێنی دوو شاخ هەبووە، یاخود لەبەر ئەوەی کە موڵکی ڕۆم و فارسی بەدەست بووەو هەردووکی گرتووە، یاخود وتراوە: لە خۆرهەڵاتەوە گەیشتۆتە لای ئەو شاخەی کە خۆری لێ هەڵدێت، وە لە خۆرئاوایشەوە گەیشتۆتە لای ئەو شاخەی کە خۆری لێ ئاوا ئەبێت، گەیشتووە بە هەردوو شاخەکە [قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا (٨٣)] ئەی محمد - صلی الله علیه وسلم - پرسیاری (ذي القرنین)ت لێ ئەکەن تۆ پێیان بڵێ: ئێستا شتێکتان لە بەسەرهاتی ئەو پیاوە بۆ ئەگێڕمەوە .. [إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ] ئێمە لەسەر زەویدا جێگیرمان کردو موڵك و تواناو دەسەڵاتمان پێ بەخشی [وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا (٨٤)] وە لە هەموو شتێکدا ئەوەی کە مەبەستی بێ لە هۆکاری سەرکەوتن و نیشانەکانی ڕێگاو زانیاری و فێر بوونی زمانمان پێ بەخشی.. [فَأَتْبَعَ سَبَبًا (٨٥)] ئەویش ئەو ڕێگاو هۆکارانەی ئەگرتە بەر .. [حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ] تا گەیشتە ئەو شوێنەی کە خۆری لێ ئاوا ئەبێ ئەوپەڕی زەوی لە خۆرئاواوە کە هیچ شتێکی تر نەما تەنها دەریا نەبێ [وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ] بینی کە خۆر ئاوا ئەبێ لە شوێنێك وەکو قوڕ لەبەر چاوی ئەم وەکو قوڕێکی ڕەش وایە، وە گەرمە چونکە لە تیشکی خۆرەوە نزیکە [وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا] وە لەوێ لای خۆرئاوا قەومێکی بینی [قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا (٨٦)] وتمان: ئەی (ذي القرنین) ئەمانە قەومێکی کافرن یان ئەوەتا ئەبێ سزایان بدەی ئەوەی کە کافرەو موسڵمان نابێت، یان ئەوەتا چاکسازیان تیادا بکەیت و چاکیان بکەیت و بانگەوازیان بکەی بۆ ڕێگای ڕاست و حەق و دینداری (واتە: خوای گەورە زاڵی کرد بەسەر ئەو قەومەداو سەرکەوت بەسەریانداو کەوتنە ژێر دەسەڵاتیەوە) .. [قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ] ئەویش فەرمووی: هەر کەسێك ستەم بکات لە نەفسی خۆی بە بەردەوام بوونی لەسەر کوفرو شیرك ئەوە سزای ئەدەین لە دونیادا بە کوشتن [ثُمَّ يُرَدُّ إِلَى رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا (٨٧)] پاشانیش ئەگەڕێتەوە بۆ لای خوای گەورە لە ڕۆژی قیامەت خوای گەورەش سزایەکی زۆر سەخت و بە ئێش و ئازاری ئەدات .. [وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا] بەڵام هەر کەسێك ئیمان بێنێ بە خوای گەورەو کردەوەی چاك بکات [فَلَهُ جَزَاءً الْحُسْنَى] ئەوە پاداشتی باشی بۆ هەیە کە بریتییە لە بەهەشت [وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا (٨٨)] وە کارئاسانیشیان بۆ ئەکەین و ئیشیان لەسەر قورس ناکەین .. [ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا (٨٩)] پاشان ڕێگای گرتە بەر جگە لە ڕێگای یەکەم .. [حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ] تا گەیشتە شوێنی خۆرهەڵات ئەو شوێنەی کە خۆری لێ هەڵدێت [وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَى قَوْمٍ لَمْ نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا (٩٠)] بینی خۆر هەڵدێ لەسەر قەومێك کە هیچ شتێك نیە خۆیانی پێ داپپۆشن نە لە خانوودا ئەژین نە جلوبەرگیان هەیە بەڵکو ڕووت و پێ پەتین زیاتر ئەچنە ناو دەریاوە، یان ناو کون و ئەشکەوتەوە .. [كَذَلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا (٩١)] بەم شێوازە هەواڵی هەموو شتێکیان دەزانین و هیچ شتێکیان لە ئێمە شاراوە نیە ..

قال تعالی: ﴿ ثُمَّ أَتۡبَعَ سَبَبًا ۝٩٢ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ بَيۡنَ ٱلسَّدَّيۡنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوۡمٗا لَّا يَكَادُونَ يَفۡقَهُونَ قَوۡلٗا ۝٩٣ قَالُواْ يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ إِنَّ يَأۡجُوجَ وَمَأۡجُوجَ
مُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَهَلۡ نَجۡعَلُ لَكَ خَرۡجًا عَلَىٰٓ أَن تَجۡعَلَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَهُمۡ سَدّٗا ۝٩٤ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيۡرٞ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجۡعَلۡ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُمۡ
رَدۡمًا ۝٩٥ ءَاتُونِي زُبَرَ ٱلۡحَدِيدِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا سَاوَىٰ بَيۡنَ ٱلصَّدَفَيۡنِ قَالَ ٱنفُخُواْۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَعَلَهُۥ نَارٗا قَالَ ءَاتُونِيٓ أُفۡرِغۡ عَلَيۡهِ قِطۡرٗا ۝٩٦ فَمَا ٱسۡطَٰعُوٓاْ أَن
يَظۡهَرُوهُ وَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ لَهُۥ نَقۡبٗا ۝٩٧ قَالَ هَٰذَا رَحۡمَةٞ مِّن رَّبِّيۖ فَإِذَا جَآءَ وَعۡدُ رَبِّي جَعَلَهُۥ دَكَّآءَۖ وَكَانَ وَعۡدُ رَبِّي حَقّٗا ۝٩٨ * وَتَرَكۡنَا بَعۡضَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ يَمُوجُ
فِي بَعۡضٖۖ وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَجَمَعۡنَٰهُمۡ جَمۡعٗا ۝٩٩﴾ [الكَهۡف : ٩٢ - ٩٩] واتە : [ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا (٩٢)] پاشان ڕێگای سێیەمی گرتە بەر لە نێوان ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوا..

{(ذو القرنین) و (یەئجوج و مەئجوج)} [حَتَّى إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ] تا گەیشتە نێوان دوو سەددو بەنداو کە دوو شاخ بوو کەلێنێك لە نێوانیاندا بووە (یەئجوج و مەئجوج) لەوێوە دەرچونە بۆ وڵاتی تورك و ئاشوبیان ناوەتەوە، ئەووترێ: لە لای (ئەرمینیاو ئازربەیجان) بووە [وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا] لای ئەو دوو سەددە قەومێکی بینی [لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا (٩٣)] لە قسەی غەیری خۆیان تێ نەئەگەیەشتن زمانێکی تایبەتیان هەبووە .. [قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ] وتیان: ئەی (ذو القرنین) کە ئەم زمانی ئەوانی زانیوە [إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ] (یەئجوج و مەئجوج) ئاشووبگێڕن لەسەر زەویداو ئاشووب ئەنێنەوەو زوڵم و ستەم ئەکەن و لێمان ئەکوژن [فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَى أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا (٩٤)] کە زانیان تواناو دەسەڵاتی هەیەو بەهێزە وتیان ئایا ئێمە کرێیەکت بۆ دابنێین بۆ ئەوەی کە سەددو بەنداوێك دروست بکەی لە نێوان ئێمەو ئەواندا تا ببێتە ڕێگر بۆ ئەوەی ئیتر پێمان نەگەن .. [قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ] فەرمووی: ئەوەی خوای گەورە پێی بەخشیوم لە تواناو موڵك ئەوە باشترە لە پاداشت و کرێیەك کە ئێوە پێمی بدەن [فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ] بەڵام ئێوە بە ئامێرەکانتانەوە بە هێزەوە یارمەتیم بدەن [أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا (٩٥)] ئەوە لە نێوان ئێوەو ئەواندا بەنداو و سەددێك دروست ئەکەم .. [آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ] خشتی ئاسنم بۆ بێنن [حَتَّى إِذَا سَاوَى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ] تا ئەیهێنن و بەرزی ئەکەنەوە لای هەردوو شاخەوە [قَالَ انْفُخُوا] ئەو کاتە فووی پیا بکەن وەکو کوورە [حَتَّى إِذَا جَعَلَهُ نَارًا] تا ئەبێتە ئاگرو گڕ ئەگرێ [قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا (٩٦)] فەرمووی: ئێستا مسی تواوەم بۆ بێنن ئەیکەینە سەریدا ئەو کاتە زۆر بەهێز ئەبێ [فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ] سەددو بەنداو و بەربەستێکی بۆ دروست کردن کە ئیتر نە یانتوانی سەرکەون بەسەریدا ئەوەندە بەرزو لووس بوو .. [وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا (٩٧)] وە نەیشیان ئەتوانی لە ژێرەوە کونی بکەن لەبەر بەهێزی و ڕەقی .. [قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي] (ذو القرنین) فەرمووی: ئەمە ڕەحمەتی خوای گەورەیە ڕەحمی بە خەڵکی کرد کە چیتر ناتوانن زیانیان پێ بگەیەنن [فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي] تا کاتێك وەعدو کاتی دیاریکراوی پەروەردگارم دێت پێش ڕۆژی قیامەت کە (یەئجوج و مەئجوج) دەرچن [جَعَلَهُ دَكَّاءَ] ئەو کاتە خوای گەورە ئەو سەددە ڕێك ئەکات بەسەر زەوی و ئەیڕوخێنێ [وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا (٩٨)] وە بەڵێنی خوای گەورەش حەقە کە لە پێش قیامەتدا یەئجوج و مەئجوج دەرئەچن .. [وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ] وە لە پێش هاتنی قیامەت و دوای هاتنی (دەججال)، (یەئجوج و مەئجوج) هەموویان تێکەڵ بە خەڵك ئەبن و زیان بە خەڵکی دەگەیەنن کە نیشانەی هاتنی قیامەتە [وَنُفِخَ فِي الصُّورِ] وە فوو ئەکرێ بە شەیپوردا فووی دووەم [فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا (٩٩)] ئەو کاتە هەموو خەڵکی لە شوێنی خۆیان زیندوو ئەکەینەوە وە لە ساحە ی مەحشەردا کۆیان ئەکەینەوە..؟

ئەو فەرموودانەی دەربارەیان هاتووە (یأجوج و مأجوج)

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((وتُملأُ الأرضُ منَ السِّلمِ كما يملأُ الإناءُ منَ الماءِ وتَكونُ الكلمةُ واحدةً فلا يعبدُ إلَّا اللَّهُ وتضعُ الحربُ أوزارَها وتسلبُ قريشٌ ملكَها وتَكونُ الأرضُ كفاثورِ الفضَّةِ تُنبتُ نباتَها بعَهدِ آدمَ حتَّى يجتمعَ النَّفرُ علَى القطفِ منَ العنبِ فيشبعَهم ويجتمعَ النَّفرُ علَى الرُّمَّانةِ فتشبعَهم ويَكونَ الثَّورُ بِكذا وَكذا منَ المالِ وتَكونَ الفرسُ بالدُّريهمات)) . ابن كثير في (التفسير القرآن العظيم) (٤١١/٢) ، ابن ماجه (٤٠٧٧)، ابن خزيمة في (التوحيد) (٤٥٩/٢).

واتە : زەوی پر دەبیٚ لە ئاشتی هەر وەکو چۆن دەفر پر دەبیٚ لە ئاو ، هەموو خەلکی لەسەر یەك ووشەیە یان رەستەیە ئەویش (لا إله إلا الله) ریٚك دەبن جگە لە زاتی (الله) هیچ شتیٚك نا پەرستریٚت ..!! شەر کوشتارو ئاژاوە نامیٚنی ..!! قورەیش مولکیان لیٚ وەردەگیریٚتەوە ..!! سەر زەوی وەکو دەفری زیوی لیٚ دیٚت لە خاویٚنیدا ..!! وەکو سەردەمی ئادەم زەوی سەوزایی لیٚ سەوز دەبیٚتەوە بە جۆریٚك چەند کەسیٚك بە یەك ووشەیە تریٚ تیٚر دەخۆن ..!! وەکو کۆمەلە کەسیٚك بە یەك هەنار تیٚر دەخۆن ..!! گاجووت ئەوەندەو ئەوەندە دەکات و ئەسپ بە چەند درهەمیٚك دەبیٚت ..!!

❖ لە (عبدالله کوری عمر) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا فەرموویەتی :

((إنَّ يأجوجَ ومأجوجَ من ولدِ آدمَ، ولو أُرْسِلُوا لأفسدوا على الناسِ معايشهم، ولن يموتَ رجلٌ منهم إلا تركَ في ذريتِهِ ألفًا فصاعدًا)) . ابن كثير في (تفسير القرآن العظيم) (١٩٦/٥).واتە : بەراستی (یاجوج و ماجوج) لە نەوەی ئادەمن وە بەراستی ئەمانە گەر بنیٚردریٚنە نیٚو خەلك ئەوا گوزەرانی خەلك تیٚك ئەدەن ، وە هەریەك لەمانە تاکو زیاتر لە هەزار نەوەی جیٚنەهیٚلیٚ نامریٚت ..؟!

❖ لە (زینب دایکی ئیمانداران) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((اسْتَيْقَظَ النبيُّ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلَّمَ مِنَ النَّوْمِ مُحْمَرًّا وجْهُهُ يقولُ: لا إلَهَ إلَّا اللَّهُ، ويْلٌ لِلْعَرَبِ مِن شَرٍّ قَدِ اقْتَرَبَ، فُتِحَ اليومَ مِن رَدْمِ يَأْجُوجَ ومَأْجُوجَ مِثْلُ هذِه وعَقَدَ سُفْيَانُ تِسْعِينَ أوْ مِئَةً قيلَ: أنَهْلِكُ وفينَا الصَّالِحُونَ؟ قالَ: نَعَمْ، إذَا كَثُرَ الخَبَثُ)) صحيح البخاري برقم (٧٠٥٩).واتە : پیٚغەمبەری خوا ﷺ لە خەو هەستا و دەم و چاوی سوور بوو بوویەوە و دەی فەرموو : (هیچ پەرستراویٚك راست نیە جگە لە خوا ، هاوار بۆ عەرەب لە کارەساتیٚکی خراپ نزیك بۆتەوە لیٚیان ، ئەمرۆ لە بەر بەستەکەی (دروستکرا بوو) لە بەر دەم (یاجوج و ماجوج) دا ئەوەندەی ئەمەی کون کراوە ، (سفیان) پنچەی کردە ژمارە نۆهەند یان سەد ، ووترا : ئایا ئیٚمە لە ناو دەبریٚن لە کاتیٚکدا خەلکانی چاکیشمان لە ناو دا بیٚت ..؟! فەرمووی : بەلیٚ ئەگەر گوناه و تاوان زۆر بیٚت ..!!

❖ لە (خالد بن عبدالله بن حرملة) ئەویش لە پووریەوە دەگیٚریٚتەوە – خوا لیٚ یان رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((خَطَب رسولُ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّم وهو عاصِبٌ أصبُعَه من لَدغةِ عَقربٍ، فقال: «إنَّكم تقولون: لا عَدُوَّ، وإنَّكم لا تزالون تقاتِلون عدوًّا حتى يأتيَ يأجوجُ ومأجوجُ، عِراضُ الوجوهِ صغارُ العيونِ شُهبُ الشِّعافِ، من كُلِّ حَدَبٍ يَنسِلون، كأنَّ وُجوهَهم المجانُّ المُطرَقةُ)). اخرجه احمد برقم (٢٢٣٣١) . واتە : پیٚغەمبەری خوا ﷺ ووتاری دەدا و پەنچەی بەستبوو لە پیٚوە دانی دووپشکیٚك فەرمووی : ئیٚوە دەلیٚن : دوژمن تەواو بوو نەما ..!! بەلام لە راستیدا ئیٚوە بەردەوام دوژمنیٚکتان دەبیٚت کە شەری لەگەل دەکەن هەتا (یاجوج و ماجوج) دیٚت ، دەم چاویان چاو بچووکە ، قژی تە پلە سەریان سپی یەو لە هەموو بەرزایەك دیٚنە خوارەوە شۆر دبنەوە ، دەم چاویان هەر دەلیٚ قەلغانە ..؟!

لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ يأجوجَ ومأجوجَ يحفرونَ كلَّ يومٍ حتَّى إذا كادوا يرونَ شعاعَ الشمسِ، قال الذي عليهِمْ : ارجِعوا فسنحفرُهُ غدًا، فيعيدُهُ اللَّهُ أشدَّ ما كان، حتى إذا بلغَتْ مدتُهمْ وأرادَ اللَّهُ أنْ يبعثَهمْ على الناسِ حفروا حتَّى إذا كادوا يرونَ شُعاعَ الشمسِ، قال الذي عليهمْ : ارجعوا فستحفرونَهُ غدًا إنْ شاءَ اللَّهُ تَعالى، واستثنَوْا فيعودونَ إليهِ وهوَ كهيئتِهِ حينَ تركوهُ، فيحفرونَهُ ويخرجونَ على الناسِ فينشفونَ الماءَ ويتحصنُ الناسُ مِنهمْ في حصونِهمْ، فيرمونَ بسهامِهِمْ إلى السماءِ فترجعُ عليها الدمُ الذي اجفظَّ، فيقولونَ : قهرْنَا أهلَ الأرضِ وعلوْنا أهلَ السماءِ، فيبعثُ اللَّهُ نغفًا في أقفائِهِمْ فيقتلُهمْ بِهَا. قال رسولُ اللَّهِ صلى الله عليه وعلى آله وسلم : والذي نَفسي بيدِهِ إنَّ دوابَّ الأرضِ لتسمنُ وتشكرُ شكرًا مِنْ لحومِهِمْ)) . الوادعي (احاديث معلة) ص (٤٢٦) ، سنن الترمذي برقم (٣١٥٣).

واتە : (یاجوج و ماجوج) هەموو رۆژیٚك خەریکی هەلکەندنی بەربەستەکەن ، هەتا کاتیٚك کە نزیك دەبیٚت کە تیشکی خۆ ببینن ، ئەوەی بەسەریانەوەیە بۆ کارەکە دەلیٚت : بگەریٚنەوە بەیانی تەواوی دەکەین یان هەلدەکەنین ، ئینجا (خوای گەورە) توندو تولی دەکاتەوە یان بەهیٚزی دەکاتەوە ، هەتا بەم شیٚوەیە دەگەن ئەو کاتە بۆیان دیارکراوە ، (خوای گەورە) ویستی وابوو بیان نیٚریٚتە سەر خەلکی دەست دەکەن بە هەلکەندن ، هەتا کاتیٚك کە نزیك دەبیٚت کە تیشکی خۆر ببینن ، ئەوەی بەسەریانەوە دەلیٚت : بگەریٚنەوە سبەی هەلی دەکەنین ئەگەر (خوای گەورە) رازی لەسەر بیٚت و ئەگەری تیٚ دەخات ، ئینجا دەگەریٚنەوە سەیری دەکەن دەبینن وە ئەو رۆژەی بەجیٚیان هیٚشتووە ماوەتەوە ، ئینجا هەلی دەکەنن و دیٚنە دەرەوە بۆ سەر خەلکی ، ئیتر ئاو ووشك دەکەن ، و خەلکی بۆ خۆپاراستن لیٚ یان لە قەلاکانیاندا خۆیان قایم دەکەن ، ئەوانیش تیرەکانیان بەرەو ئاسمان دەهاویٚژن و تیرەکانیان بە پر لە خویٚن دەگەریٚتەوە خوارەوە ، ئینجا دەلیٚن : خەلکی سەر زەویمان بە زاندو سەرکەوتین بەسەر خەلکی ئاسمانیشدا ، ئینجا (خوای گەورە) کرمیٚکیان بۆ دەنیٚریٚت لە پشت ملیاندا ، هەموویان بەوە دەمرن ، پاشان پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : سویٚند بەوەی گیانی منی بەدەستە ، ئاژەلٚ و گیانلەبەری سەر زەوی لە گۆشتە کەیان قەلەو وپر تیٚر و هەلئاوساو دەبیٚت ..؟!

❖ لە (عمران کوری حصين) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت :

((أنَّ النبيَّ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ لَمَّا نَزلتْ "يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ" - إلى قوله - وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ. قال : أُنزِلتْ عليه الآيةُ وهُوَ في سفَرٍ، قال : أتدْرونَ أيُّ يومٍ ذلِكَ ؟ قالُوا : اللهُ ورسولُهُ أعلَمُ. قال : ذلِكَ يومٌ يَقولُ اللهُ لآدَمَ : ابْعثْ بعْثَ النارِ، قال : يا ربِّ ! وما بعْثُ النارِ ؟ قال : تِسعُمائةٍ وتِسعةٌ وتِسعونَ في النارِ وواحِدٌ إلى الجنةِ، فأنْشأَ المسلمُونَ يبْكونَ، فقال رسولُ اللهِ صلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ : قارِبوا وسَدِّدُوا ، فإنَّها لمْ تكنْ نُبوَّةٌ قَطُّ؛ إلَّا كان بيْنَ يديْها جاهليةٌ. قال : فيُؤخَذُ العددُ من الجاهِليةِ فإنْ تَمَّتْ؛ وإلَّا كمُلَتْ من المنافِقينَ. وما مَثَلُكمْ والأُمَمُ؛ إلَّا كمَثَلِ الرَّقْمَةِ في ذِراعِ الدَّابَّةِ، أو كالشَّامَةِ في جَنْبِ البَعيرِ ثمَّ قال : إنِّي لأَرْجُو أنْ تكونُوا رُبعَ أهلِ الجنةِ. فكَبَّرُوا ! ثمَّ قال : إنِّي لأرْجُو أنْ تَكونُوا ثُلثَ أهْلِ الجنةِ. فكَبَّرُوا ! ثمَّ قال : إنِّي لأَرْجُو أنْ تَكونُوا نِصفَ أهلِ الجنةِ. فكَبَّرُوا ! قال : ولا أدْرِي ؟ قال : الثُّلُثَيْنِ أمْ لا ..؟!)). سنن الترمذي برقم (٣١٦٨) حديث حسن صحيح .

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ لە سەفەردا ئەم ئایەتە دابەزی : ((يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ...")) هەتا ووتەی : ((وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ)) .
پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئایا دەزانن ئەو ڕۆژە چ ڕۆژێکە ..؟! ووتیان : خواو پێغەمبەرەکەی باش دەیزانن ، فەرمووی : ئەو ڕۆژێە کە (خوای گەورە) بە ئادەم دەفەرمووێت : بەشی دۆزەخ لە نەوەی خۆت جیاکەرەوە با بڕۆن بۆ ناوی ، ئادەم دەڵێ : ئەی پەروەردگارا ! بەشی دۆزەخ لە نەوەی من چەند لە چەندە .؟! دەفەرمووێت : لە نێو یەك هەزار کەس دا نۆ سەد و نەوەد و نۆ کەسیان بەشی ئاگرە !!، لە هەزار کەس تەنیا یەك کەس بەشی بەهەشتە !! موسلمانان دەستیان کرد بە گریان ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : (میانرەوبن کار دروست بن ، هیچ پەیامێکی پێغەمبەرایەتی نەبووە ئیللا خەلکانێکی نەفام باوەڕیان پێی نەهێناوە ئەو لە سەدا نەوەدو نۆیە لە وانە خۆ ئەگەر تەواوی نەکرد ئەوا لە دوو ڕووەکان تەواو دەکرێت ، ڕێژەی ئێوە لە چاو ئومەتانی تردا وە خالی یان پولە کەیە یان هەر شتێکی وەك نیشانە وایە بەدەستی ولاخێکەوە ، یان وەك خالێکە بە تەنیشتی ووشترێکەوە) ، هاوەڵان لە خۆشیاندا دەستیان کرد بە (الله أکبر) کردن ، ئینجا فەرمووی : (هیوام وایە ئێوە سێیەکی خەلکی بەهەشت بن ، هاوەڵان لە خۆشیاندا دەستیان کرد بە (الله أکبر) کردن ، پاشان فەرمووی / هیوام وایە نیوەی خەلکی بەهەشت بن ، هاوەڵان لە خۆشیاندا دەستیان کرد بە (الله أکبر) کردن ، ڕاوی فەرمووی : نازانم فەرمووی : (دوو بەش لە سێ بەش یان نا ..؟!

❖ لە (نواس کوری سمعان ئەنصاری) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((... فَبيْنَما هو كَذلكَ إذْ أَوْحَى اللَّهُ إلى عِيسَى: إنِّي قدْ أَخْرَجْتُ عِبَادًا لِي، لا يَدَانِ لأَحَدٍ بقِتَالِهِمْ، فَحَرِّزْ عِبَادِي إلى الطُّورِ، وَيَبْعَثُ اللَّهُ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ ، وَهُمْ مِن كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ، فَيَمُرُّ أَوَائِلُهُمْ علَى بُحَيْرَةِ طَبَرِيَّةَ فَيَشْرَبُونَ ما فِيهَا، وَيَمُرُّ آخِرُهُمْ فَيَقولونَ: لَقَدْ كانَ بهذِه مَرَّةً مَاءٌ...)). صحيح مسلم برقم (٢٩٣٧).

واتە : لە کاتێکدا (عیسی) لەم حالەدایە ، (خوای گەورە) وەحی دەنێرێت کەمن چەندین بەندەم خولقاندووە کە کە توانای جەنگ کردنی نیە لە گەلیان ، کەوا بوو بەندەکانی من بشارەوە یان حەشاردە بەرەو کێوی (الطور) ئینجا (خوای گەورە) (یاجوج و ماجوج) دەنێرێت ، لە هەموو تەپەلکەیەکەوە بە ڕاکردن بەردەبنەوە ، سەرەتاییەکەیان تێدەپەڕن بەلای دەریاچەی (الطبرية) هەرچی تێدایە دەیخۆنەوە ، کۆتاییەکەیان کە تێدەپەڕن دەلێن : کاتی خۆی ئاوی تێدا بووە ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری مسعود) دەگێڕێتەو دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ يأجوجَ ومأجوجَ أقلُّ ما يترُكُ أحَدُهم لِصُلْبِه ألفًا مِن الذُّرِّيَّةِ...)) . صحيح ابن حبان برقم (٦٨٢٨).

واتە : هەر یەك لە (یاجوج و ماجوج) کەمترین نەوەی کە لە دوای خۆی بە جێ دەهێلێت هەزار وە چەیە یان نەوەیە لە پشتی خۆی ..؟!

سیفەتەکانی (یاجوج و ماجوج) لە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ

- ✓ دەم چاویان پانە و چاویان بچووکەو تە پلە سەریان سپی یە .
- ✓ رەنگی موویان رەشە و سووریشی تێدایە .
- ✓ دەم وچاویان وەکو (قەلغان) پانە وەکو پێستە لە بەر زۆری گوشتی دەم چاویان .
- ✓ لە هەموو تە پۆلکە یان بەرزاییەکان دێنە خوارەوە یان شۆردەبنەوە بە خێرای لە زەوی بلاّو دبنەوە .
- ✓ لە هەموو چەم و ئەو دەریاچانەی کە دێنە رێگایان ئاوەکەی لیّ دەخۆنەوە هیچی تێدا ناهێلن و ووشکی دەکەن ، بە جۆرێك ئەوانەی لەدوایان دێن دەلێن : ئالەم شوێنە ئاو هەبووە بۆ نموونە(دەریاچەی طبرية) کە بە (دەریاچەی جلیل)یش ناو دەبرێت ، دەکەوێتە باکوری ولاتی فەلەستین ، کە رووباری ئوردنی لیّ دەرژێتە ناوی ، قەبارەی درێژی دەریاچەکە بە نزیکەی (٢٣) کیلۆمەترە ، پانیەکەی یان فراوانیەکەی نزیکەی (١٣)کیلۆمەترە ، قولاییەکەی نزیکەی (٤٤) مەترە .
- ✓ هیچ کام لە (یاجوج و ماجوج) نامرێت هەتا لانی کەم هەزار کەس لە وەچەی خۆی بەجیّ دەهێلێت .
- ✓ هەر هەموویان یەك مردن و بەیەك جار دەمرن بە هۆی کرمێکەوە کە (خوای گەورە) لە پشت ملیاندا دروستی دەکات پیّ دەوترێت (النغف).
- ✓ پاش مردنیان ئاژەل و مەرو مالات گۆشتەکەیان دەخۆن بەرادیەك کە پێی قەلەو دەبن و هەلدەئاوسێن .
- ✓ (خوای گەورە) بەبەرەکەتی نزای (عیسی کوری مریم) – علیه السلام – جۆرە باڵندەیەك دەنێرێت کە لەملی ووشتر دەچێت لاشەکانیان هەلدگرێت و فرێی دەداتە شوێنێك کە (خوای گەورە) خۆی دەزانێت .

فەرموودەكەی (نواسی كوری سمعان) وەكو به سەرهاتی (ابن صياد) و دەركەوتنی (دەججال) هاتنی (ياجوج وماجوج)

❖ له (نواسی كوری سمعان ئەنصاری) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚرِیٚتەوە دەلیٚت :

((ذَكَرَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ الدَّجَّالَ ذَاتَ غَدَاةٍ، فَخَفَّضَ فيه وَرَفَّعَ، حتَّى ظَنَنَّاهُ في طَائِفَةِ النَّخْلِ ، فَلَمَّا رُحْنَا إِلَيْهِ عَرَفَ ذلكَ فِينَا، فَقالَ: ما شَأْنُكُمْ؟ قُلْنَا: يا رَسُولَ اللهِ، ذَكَرْتَ الدَّجَّالَ غَدَاةً، فَخَفَّضْتَ فيه وَرَفَّعْتَ، حتَّى ظَنَنَّاهُ في طَائِفَةِ النَّخْلِ ، فَقالَ: غَيْرُ الدَّجَّالِ أَخْوَفُنِي علَيْكُم، إنْ يَخْرُجْ وَأَنَا فِيكُمْ، فأنَا حَجِيجُهُ دُونَكُمْ، وإنْ يَخْرُجْ وَلَسْتُ فِيكُمْ، فَامْرُؤٌ حَجِيجُ نَفْسِهِ، وَاللهُ خَلِيفَتي علَى كُلِّ مُسْلِمٍ، إنَّه شَابٌّ قَطَطٌ، عَيْنُهُ طَافِئَةٌ ، كَأَنِّي أُشَبِّهُهُ بعَبْدِ العُزَّى بنِ قَطَنٍ، فمَن أَدْرَكَهُ مِنكُمْ، فَلْيَقْرَأْ عليه فَوَاتِحَ سُورَةِ الكَهْفِ، إنَّه خَارِجٌ خَلَّةً بيْنَ الشَّأْمِ وَالْعِرَاقِ، فَعَاثَ يَمِينًا وَعَاثَ شِمَالًا، يا عِبَادَ اللهِ فَاثْبُتُوا. قُلْنَا: يا رَسُولَ اللهِ، وَما لَبْثُهُ في الأرْضِ؟ قالَ: أَرْبَعُونَ يَوْمًا؛ يَوْمٌ كَسَنَةٍ، وَيَوْمٌ كَشَهْرٍ، وَيَوْمٌ كَجُمُعَةٍ، وَسَائِرُ أَيَّامِهِ كَأَيَّامِكُمْ قُلْنَا: يا رَسُولَ اللهِ، فَذلكَ اليَوْمُ الذي كَسَنَةٍ، أَتَكْفِينَا فيه صَلَاةُ يَومٍ؟ قالَ: لَا، اقْدُرُوا له قَدْرَهُ، قُلْنَا: يا رَسُولَ اللهِ، وَما إِسْرَاعُهُ في الأرْضِ؟ قالَ: كَالْغَيْثِ اسْتَدْبَرَتْهُ الرِّيحُ، فَيَأْتي علَى القَوْمِ فَيَدْعُوهُمْ، فيُؤْمِنُونَ به وَيَسْتَجِيبُونَ له، فَيَأْمُرُ السَّمَاءَ فَتُمْطِرُ، وَالأرْضَ فَتُنْبِتُ، فَتَرُوحُ عليهم سَارِحَتُهُمْ أَطْوَلَ ما كَانَتْ ذُرًا، وَأَسْبَغَهُ ضُرُوعًا ، وَأَمَدَّهُ خَوَاصِرَ، ثُمَّ يَأْتي القَوْمَ، فَيَدْعُوهُمْ، فَيَرُدُّونَ عليه قَوْلَهُ، فَيَنْصَرِفُ عنْهمْ، فيُصْبِحُونَ مُمْحِلِينَ ليسَ بأَيْدِيهِمْ شَيءٌ مِن أَمْوَالِهِمْ، وَيَمُرُّ بالخَرِبَةِ ، فيَقولُ لَهَا: أَخْرِجِي كُنُوزَكِ، فَتَتْبَعُهُ كُنُوزُهَا كَيَعَاسِيبِ النَّحْلِ، ثُمَّ يَدْعُو رَجُلًا مُمْتَلِئًا شَبَابًا، فَيَضْرِبُهُ بالسَّيْفِ فَيَقْطَعُهُ جَزْلَتَيْنِ رَمْيَةَ الغَرَضِ، ثُمَّ يَدْعُوهُ فيُقْبِلُ وَيَتَهَلَّلُ وَجْهُهُ، يَضْحَكُ. فَبيْنَما هو كَذلكَ إِذْ بَعَثَ اللهُ المَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ، فَيَنْزِلُ عِنْدَ المَنَارَةِ البَيْضَاءِ شَرْقِيَّ دِمَشْقَ، بيْنَ مَهْرُودَتَيْنِ، وَاضِعًا كَفَّيْهِ علَى أَجْنِحَةِ مَلَكَيْنِ، إِذَا طَأْطَأَ رَأْسَهُ قَطَرَ، وإذَا رَفَعَهُ تَحَدَّرَ منه جُمَانٌ كَاللُّؤْلُؤِ، فلا يَحِلُّ لِكَافِرٍ يَجِدُ رِيحَ نَفَسِهِ إِلَّا مَاتَ، وَنَفَسُهُ يَنْتَهِي حَيْثُ يَنْتَهِي طَرْفُهُ ، فَيَطْلُبُهُ حتَّى يُدْرِكَهُ ببَابِ لُدٍّ، فَيَقْتُلُهُ، ثُمَّ يَأْتي عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ قَوْمٌ قدْ عَصَمَهُمُ اللهُ منه، فَيَمْسَحُ عن وُجُوهِهِمْ وَيُحَدِّثُهُمْ بدَرَجَاتِهِمْ في الجَنَّةِ. فَبيْنَما هو كَذلكَ إِذْ أَوْحَى اللهُ إلى عِيسَى: إنِّي قدْ أَخْرَجْتُ عِبَادًا لِي، لا يَدَانِ لأَحَدٍ بقِتَالِهِمْ، فَحَرِّزْ عِبَادِي إلى الطُّورِ ، وَيَبْعَثُ اللهُ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ ، وَهُمْ مِن كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ، فَيَمُرُّ أَوَائِلُهُمْ علَى بُحَيْرَةِ طَبَرِيَّةَ فَيَشْرَبُونَ ما فِيهَا، وَيَمُرُّ آخِرُهُمْ فيَقولونَ: لقَدْ كانَ بهذِه مَرَّةً مَاءٌ، وَيُحْصَرُ نَبِيُّ اللهِ عِيسَى وَأَصْحَابُهُ، حتَّى يَكونَ رَأْسُ الثَّوْرِ لأَحَدِهِمْ خَيْرًا مِن مِائَةِ دِينَارٍ لأَحَدِكُمُ اليَومَ، فَيَرْغَبُ نَبِيُّ اللهِ عِيسَى وَأَصْحَابُهُ، فيُرْسِلُ اللهُ عليهمُ النَّغَفَ في رِقَابِهِمْ، فيُصْبِحُونَ فَرْسَى كَمَوْتِ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ، ثُمَّ يَهْبِطُ نَبِيُّ اللهِ عِيسَى وَأَصْحَابُهُ إلى الأرْضِ، فلا يَجِدُونَ في الأرْضِ مَوْضِعَ شِبْرٍ إِلَّا مَلَأَهُ زَهَمُهُمْ وَنَتْنُهُمْ، فَيَرْغَبُ نَبِيُّ اللهِ عِيسَى وَأَصْحَابُهُ إلى اللهِ، فيُرْسِلُ اللهُ طَيْرًا كَأَعْنَاقِ البُخْتِ ، فَتَحْمِلُهُمْ فَتَطْرَحُهُمْ حَيْثُ شَاءَ اللهُ. ثُمَّ يُرْسِلُ اللهُ مَطَرًا لا يَكُنُّ منه بَيْتُ مَدَرٍ وَلَا وَبَرٍ، فَيَغْسِلُ الأرْضَ حتَّى يَتْرُكَهَا كَالزَّلَفَةِ ، ثُمَّ يُقَالُ لِلأَرْضِ: أَنْبِتي ثَمَرَتَكِ، وَرُدِّي بَرَكَتَكِ، فَيَومَئذٍ تَأْكُلُ العِصَابَةُ مِنَ الرُّمَّانَةِ، وَيَسْتَظِلُّونَ بقِحْفِهَا ، وَيُبَارَكُ في الرِّسْلِ، حتَّى أنَّ اللِّقْحَةَ مِنَ الإبِلِ لَتَكْفِي الفِئَامَ مِنَ النَّاسِ، وَاللِّقْحَةَ مِنَ البَقَرِ لَتَكْفِي القَبِيلَةَ مِنَ النَّاسِ، وَاللِّقْحَةَ مِنَ الغَنَمِ لَتَكْفِي الفَخِذَ مِنَ النَّاسِ، فَبيْنَما هُمْ كَذلكَ إِذْ بَعَثَ اللهُ رِيحًا طَيِّبَةً، فَتَأْخُذُهُمْ تَحْتَ آبَاطِهِمْ، فَتَقْبِضُ رُوحَ كُلِّ مُؤْمِنٍ وَكُلِّ مُسْلِمٍ، وَيَبْقَى شِرَارُ النَّاسِ، يَتَهَارَجُونَ فِيهَا تَهَارُجَ الحُمُرِ، فَعليهم تَقُومُ السَّاعَةُ. [وفي رواية]: لقَدْ كانَ بهذِه مَرَّةً مَاءٌ، ثُمَّ يَسِيرُونَ حتَّى يَنْتَهُوا إلى جَبَلِ الخَمَرِ -وَهو جَبَلُ بَيْتِ المَقْدِسِ- فيَقولونَ: لقَدْ قَتَلْنَا مَن في الأرْضِ، هَلُمَّ فَلْنَقْتُلْ مَن في السَّمَاءِ، فَيَرْمُونَ بنُشَّابِهِمْ إلى السَّمَاءِ، فَيَرُدُّ اللهُ عليهم نُشَّابَهُمْ مَخْضُوبَةً دَمًا. وفي رِوَايَةِ: فإنِّي قدْ أَنْزَلْتُ عِبَادًا لِي، لا يَدَيْ لأَحَدٍ بقِتَالِهِمْ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٣٧).

واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ سەر لە بەیانیەك باسی (دەججال) ی بۆ کردین ، (دەججال)ی بەسووك سەیر کرد ، بەلام فیتنەکەی بە گەورە گرت ، ئەوەندەی باس کرد تاکو وامانزانی لە ناو دارخوماکان دایە (مەبەست لێ ابن صیاد) بووە ، کاتێ ڕێکەوتین بچین بۆلای پێغەمبەری خوا ﷺ هەستی پێکردین ووتی : چیتانە ؟!. ووتمان : ئەی پێغەمبەری خوا سەر لە بەیانی باسی (دەججال)ت بۆ کردین و زۆرت باسکرد ، وە بەسووکی سەیرت کرد ، بەلام فیتنەکەت بەگەورە گرت تاوامانزانی لە ناو باخە دارخوماکاندایە ، فەرمووی : شتێکی تر هەیە زیاتر لە (دەججال) مەترسی لێدەکەم لە سەرتان ، ئەگەر دەرچێت من تان لە ناودا بم ئەوا من لە بری ئێوە چاری دەکەم ، بەلام ئەگەر دەرچێت و من تان لە ناوا نەبم ئەوا با هەر کەس چارەسازی خۆی بێت ، (خوای گەورە)ش سەروکاری من و هەموو موسلمانێکە ، (دەججال) گەنجێکی چاوهەلتۆقیوی قژ لولە ، وەك ئەوەی بیشوبهێنم بە (عبدالعزی کوری قطن) جا هەر کەس لە ئێوە پێی گەیشت با سەرەتایی سورەتی (الکهف) بەسەر دا بخوێنێ ، ئەو لە ڕێ و جێیەکی بەردەلانی سەختی نێوان (سوریا) و (عێراق) دەردەچێت ، جارێ بەلای راست و جاری بەلای چە پدا فیتنەو ئاشووب دەنێتەوە ،ئەی بەندەکانی خوا دامەزراو بن ، ووتمان : ئەی پێغەمبەری خوا چەندێك لە زەویدا دەمێنێتەوە ..؟! فەرمووی : چل رۆژ ، رۆژێك وەك سالێکە و ، رۆژێکی وەك مانگێکە و رۆژێکی وەك حەفتەیەکە باقی رۆژەکانی وەك رۆژەکانی دیکەتان وایە ، ووتمان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، ئەو رۆژەی کە وەك سالێکە نوێژی رۆژێکمانی تێدا بەس دەبێت ..؟! فەرمووی : نەخێر . بە ئەندازەی خۆیی بۆ بگرن ، ووتمان : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ئەی گوری چۆنە لە زەویدا (مەبەست لێ چۆن تێدە پەرێ) ..؟! فەرمووی : وەك بارانێك وایە بای لە پشت بێت ، دێت بەسەر گەل وهۆزێکدا بانگیان دەکات ئەوانیش باوەری پێ دەهێنن و دێن بە دەمیەوە ، ئینجا فەرمان دەکات بە ئاسمان باران ببارێت ، فەرمان دەکات بە زەوی رووك بروێنێت ، سەر لە ئێوارە مەرو مالاتیان کە دێتەوە سەر پشتیان لە جاران پانترە یان بەرزترە و گوانیان پر شیرترە و لا کەلەکەیان تێر ترە ، پاشان رادەبورێ بە لای هۆزێکدا بانگیان دەکات ، ئەوانیش بە پەچی قسەکەی دەدەنەوە ، ئەویش وازیان لێدێنێ ، ئیتر ووشکە سالی و بێ بارانی روویان تێدەکات و هیچیان بەدەستەوە نامێنێ لە مال و سامانیان ، ئەدا بەلای کەلاوەی وێران یان ئاسەواری وێراندا پێ دەلێ : گە نجینەکانی خۆت دەرکە ، ئینجا گەنیجنەکانی شوێنی دەکەون وەکو شای هەنگ ، (هەنگەکانی دیکە شوێنی دەکەون) پاشان بانگی پیاوێك دەکات لەو پەری تاقی تێرو تەواویدایە بە شمشێرەکەی لێی دەدات ، هەر وەك چۆن دەدرێت لە نیشانە دەیکات بە دوو کەرتەوە ، پاشان بانگ دەکات ئەویش سەر لە نوێ بەرەو رووی دێتەوە ، رەنگ و رووی رۆشن دەدات و پێدەکەنێ ، لە کاتێدا کە لە وحالەدایە (خوای گەورە) (مسیح کوری مریم)—علیە السلام — دەنێرێتە لای منارە سپیەکەی رۆژهەلاتی (دیمەشق) دا دەبەزێ لە دوو بەرگی زەرد دا ، هەر دوو دەستی خستۆتە سەر بالی دوو فریشتە ، کاتێ سەر نیوی دەکات سەری ئاوی لێ دەتکێ ، کاتێکیش سەری بەرز دەکاتەوە جۆرە ئاوێکی لێ دەچۆرێت هەر دەلێی دانەی مرواریە ، هیچ بێ باوەرێك نیە هەست بە بوونی هەناسەی بکات و بمرێت ، هەناسەیشی بردەکات ئەمەندەی کە چاوی بربکات شوێن (دەججال) دەکەوێت ، تاکو لە بەر دەرگای شاروچەکی (باب لد) پێ دەگات و دەیکو ژێت ، پاشان (عیسی کوری مریم) — علیە السلام — دێت بۆلای هۆزێك کە خوا پارستوونی لێ دەست دێنێت بەسەر دەم و چاویاندا ، قسەیان بۆ دەکات سەبارە بە پلە پایەیان لە بەهەشتدا ، لە کاتێك (عیسی) لەم حالە دایە ، (خوای گەورە) وەحی دەنێرێت کەمن چەند ین بەندەم خولقاندووە کە کەس تواناى جەنگ کردنی نیە لە گەلیاندا (مەبەست لێ یاجوج و ماجوج) کە وابوو بەندەکانی من بشارەوە یان حەشار بدە لە کێوی (الطور) ئینجا (خوای گەورە) (یاجوج و ماجوج) دەنێرێت ، وەکو لە سوورەتی (الانبیاء) هاتووە ، قال تعالى: ((وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٍ يَنسِلُونَ)) ، واتە : لە هەموو بەرزایەك شۆر دەبنەوە دێنە خوارەوە ، سەرەتاییەکەیان تێدە پەرن بەلای دەریاچەی (طبریة) هەرچی ئاوی تێدا بێت دە یخۆنەوە ووشکی دەکەن ، کۆتاییەکەیان کە تێدە پەرن دەلێن : ئەمە کاتی خۆی ئاوی تێدابووە ، پێغەمبەر (عیسی)—علیە السلام — هاوەلەکانی گەمارۆ دەدرێن تاوەکو وای لێدێت سەرە گایەك بۆ هەر یەکێك لەوان باشترە لە سەد دینار بۆ یەکێك لە ئێوە ئەمرۆ ، ئینجا پێغەمبەر (عیسی) هاوەلانی دەست دەکەن بە پارانەوە ولالانەوە ، تاکو (خوای گەورە) کرمۆکەی ناو پۆزی ووشتر و مەرو مالاتیان بۆ دەنێرێ هەر هەموویان لال و پالّ لێی دەکەون وەك مردنی یەکەس ، پاشان پێغەمبەری (عیسی) هاوەلە کانی لە کێوی (الطور) دادەبەزنە سەر زەوی ، لە زەوی دا یەك بست خاکیان دەست ناکەوێت کە کێم زوخاوی بۆگەنی لاشەی ئەوانەی پر نەکردبێت ، ئەو جا پێغەمبەر (عیسی) — علیە السلام — و هاوەلەکانی دە پارێنەوە لە (خوای گەورە) ، تاوەکو (خوای گەورە) جۆرە بالندەیەك دەنێرێت ، وەك ملی ووشتری گەردن بەرز هەلیان دەگرێت و فرێیان دەداتە ئەو شوێنەی (خوای گەورە) بیەوێت ،دوای ئەوە (خوای گەورە) جۆرە بارانێك دەبارێنێت نە خانووی قورو نەرەشمالّ نابوێرێت ، سەر زەوی هەمووی دەشواتەوە وەك ئاوێنەی بێ گەردی لێ دەکات دوای ئەوە بە زەوی دەوترێت : بەروبومی خۆت سەوز بکەو ، فەرو بەرەکەتی خۆت بگەرێنەوە ، لەو رۆژەدا کۆمەلە کەسێك لە یەك هەنار تێر دەخۆن و ، لە سایەی سێبەری قەدو گەلاکەی یان توێکلەکەی دەحەسێنەوە ، هەروەها فەرو بەرکەت دەکەوێت گوانی مەرومالاتەکانەوە بە رادەیەك شیری ووشترێك بەشی کۆمەلێکی زۆر لە خەلکی دەکات ، وە مانگایەك یان چێلێکی شیر دەر بەشی تیرەیەك لە خەلکی دەکات ، لە کاتێدا ئەوان لە بارو گوزەران دادەبن ، (خوای گەورە) شنە بایەکی خۆش هەلدەکات بن هەنگلیان دادەگرێتەوە ، گیانی هەموو ئیماندارێك یان موسلمانێك دەکێشێت و ، وە خراپانی خەلکی یان کافران دەمێنەوە لە یەکتری جووت دەبن وەکو چۆن کەر گەل لە یەکتری جووت دەبن لەسەر ئەم جۆرە خەلکانە قیامەت هەلدەسێت ..؟!

دەرکەوتنی پیاوێکی دەسەلاتدرێك بەناوی (القحطاني)

لە ڕۆژەکانی کۆتایی کاتێك کە ئەم زەویە یان ئەم دونیایە نزیك دەبێتەو لە تێکچوون یان لە ناو چوون و دونیا بەرەو کۆتایی دەروات ، پیاوێك لە ناو (القحطان) نیە کان پەیدا دەبێت ، ئەم پیاوە فەرمانڕەواو دەسەلاتدارێکی زۆر بەهێزو بە توانایە ، خەلکی لەبەر هێزو دەسەلاتەکەی ملی بۆ کەچ دەکەن و لە ژێر سایەیدا کۆدەبنەوە ، مەبەست لە (القحطان) عەرەبە کانی ولاتی یەمەنە کە بە نەسەبی عەرەب ناسراون ، چونکە هەموو زانایانی مێژوو ناس دەلێن عەرەبەکانی ولاتانی تر لە عەرەبی یەمەن سەرچاوەیان گرتووە ، چونکە ئەوان بە ڕەچەلەك نەسبی عەرەبی بنچینەن ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى يَخْرُجَ رَجُلٌ مِن قَحْطانَ، يَسُوقُ النَّاسَ بعَصاهُ)) صحيح البخاري برقم (٧١١٧).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتا پیاوێك لە (قحطان) دەردەچێت بە گۆپالەکەی خەلکی دەداتە پێش خۆی ..؟!

لە ئیمامی (القرطبي) – ڕەحمەتی خوای لیٚ بێت – دەلێت : (يسوق الناس بعصاه) واتە : ئەوە دەگەیەنێت کە خەلکی لە و سەردەمدا ئەوندە ڕێك و ڕاست دەبن و لە دەوریدا کۆدەبنەوە ، وە مەبەستیش بە (عصا) واتە : خودی گۆپالەکەی دەستی نیە ، بەلکو ئاماژەیە بۆ ئەوەی کە خەلکی گوێرایەلی دەکەن ئەویش دەسەلاتی دەبێت بە سەریاندا ، هەر چەندە بەلگەشە لە سەر ئەوە کە ڕەقی و توندی ترس و بیمەشیان لە گەل بە کار دەهێنێت) . التذكرة ص ٦٣٥.

لە (نعيم کوری حماد) – ڕەحمەتی خوای لیٚ بێت – لە (عبدالله کوری عباس) – خوا لیٚ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : (و رجل من القحطان كلهم صالح) واتە : پیاوێکیش لە (قحطان) دەسەلات دەگرێتەوە دەست ، ئەوانەش هەموویان پیاو چاکن). سنده جيد فتح البارى (٥٣٥/٦).

بەلیٚ هەرچەند لە هیچ فەرموودیەکی (صحيح) کات و سەردەمی دیاری نەکراوە ، بەلام زۆرێك لە زانایان پێیان وایە کە لە دوای کۆچی دوایی (محمدی مهدی) دەردەکەوێت ،واتە ئەمە دەگەیەنێت لەسەر دەمی (عیسی کوری مريم) – عليه السلام – ئەم پیاوە واتە (القحطان) پیاوە دەسەلاتدارەکە دەردەکەوێت ..؟!

لە (ابن حجر العسقلانی) – ڕەحمەتی خوای لیٚ بێت – فەرموودیەکی لە فتح البارى هێناوەتەوە ، لە (ابن حماد)وە ئەویش کەلە(قيس کوری جابری الصدفى) ئەویش لە باپیریەوە بەرزی دەکاتەوە.

❖ لە (باپیری قيس کوری جابری الصدفى) – خوا لیٚ یان ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((سيكونُ من بعدي خلفاءُ ومن بعدِ الخلفاءِ أمراءُ ومن بعدِ الأمراءِ ملوكٌ ومن بعدِ الملوكِ جبابرةٌ ثم يخرجُ رجلٌ من أهلِ بيتي يملأُ الأرضَ عدلًا كما مُلِئَت جورًا ثم يُؤمرُ القحطانيُّ فوالذي بعثني بالحقِّ ما هو دونَه)) . الهيثمي (مجمع الزوائد) (١٩٣/٥).

واتە : لە دوای من خەلیفەی ڕاشدین دێت ، لە دوای خەلیفەی ڕاشدین ،فەرمانڕەواکان دێن ، لەدوای فەرمانڕەواکان ، پاشاکان دێن لە دوای پاشاکان ، دەسەلاتداری زۆر دار یان دیکتاتۆرەکان ، پاشان پیاوێك دەردەچێت لە ئەهلی بێت ، زەوی پڕ دەکات لە دادپەروەری ،وەکو پێشتر پڕ ببو لە زولم ستەم و نارەوایی ، لە پاش ئەویش (قحطان) دێت ، سوێند بەوەی کە منی بە حەق ناردووە قیامەت لەو تیٚ ناپەڕێت ..؟!

(فەرموودەیەکی تری (ابن حجر العسقلانی) کە هێناویەتەوە ئەویش هەر لە (نعيم کوری حماد) ئەویش لە (ارطاة کوری منذر) کە یەکێکە لە شوێن کوتووانی خەلکی شامە ،هەرچەندە فەرموودەکە بەرزکراوتەوە بۆ پێغەمبەری خوا ﷺ ، بەلام فەرموودەکە سەنەدەکەی لاوازە ، وە قسەی (ارطاة) هەر چەندە (موقوف)ە بەلام سنەدەکەی لە سەنەدی فەرموودەکە ڕاسترە) فتح البارى (٥٤٦/٦).

❖ لە (ارطاة کوری منذر) – ڕەحمەتی خوای لیٚ بێت – ئەویش بەرزی کردۆتەوە بۆ پێغەمبەری خوا ﷺ کە فەرموویەتی :

((بلغني أن المهدي يعيش أربعين عاما ، ثم يموت على فراشه ، ثم يخرج رجل من قحطان ،مثقوب الأذنين على سيرة المهدي ، بقاؤه عشرين سنة ، ثم يموت قتلا ...)). لنعيم بن حماد (الفتن) ص (١١٠) برقم (١٢٣٥) ، فتح الباري (٥٤٦/٦).

واتە : هەوالێکم پێگەیشتووە کە مهدی چل ساڵ دەژی ، پاشان لەسەر جێگەکەی وەفات دەکات یان دەمریٚ ، پاشان پیاوێك لە (قحطان) دێت هەر دوو گوێی (کون کراوە) لە سەر ڕیٚ و شوێنی مهدی حوکم دەکات ، بیست سال دەمێنێتەوە ، پاشان بە کوشتن وەفات دەکات یان دەمرێت ...؟!

هەروەها پێغەمبەری خوا باس لە هاتنی دەسەلاتدارێکی تریش دەکات ئەویش پیٚ دەوترێت : (الجهجاه) چونکە (الجهجاه) ناو نیە بەلکو سیفەتێکە بەکەسێك دوترێت : دەنگی گرو بەرز بێت .

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٚ ڕازی بێت – دەگێڕێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَذْهَبُ الأيَّامُ واللَّيالِي، حتَّى يَمْلِكَ رَجُلٌ يُقالُ له الجَهْجاهُ)) صحيح المسلم برقم (٢٩١١).

واتە : شەو ڕۆژ کۆتایی نایەت هەتا پیاوێك لە (موالى) دەبێتە خاوەن مولك و دەسەلات پیٚ دەوترێت (الجهجاه)

لە (الحافظ) – ڕەحمەتی خوای لیٚ بێت - لە (فتح)دا دەلێت : بنچینەی (الجهجاه) بە مانای کەسێکی دەنگ گرە زۆر هاوار بکات .

تێبینی : دەربارەی ئەم هەر دوو دەسەلاتدارە مەبەست لیٚ (القحطان) و (الجهجاه) هەندێك لە زانایان دەلێن : ئەمانە یەك پیاون ، بەلام ئەگەر سەرنج بدەینە هەر دوو فەرموودەکە جیاوازیەکی یەکجار زۆریان هەیە ئەویش لە ڕەگەزەکەیان چونکە ڕەگەزەکە یان گەل و قەومەکەیان جیاوازە ، بە هۆی ووشەی (موالى) چونکە ووشەی (موالى) لە ناو عەرەبەکان بەو کەسانە دەووترێت کە بە ڕەگەز عەرەب نین ، جا هەر گەل و قەومێك بن واتە جگە لە عەرەب ، پێیان دەووترا : (موالى) خۆ لە فەرموودەکە باس لە کەسێکی (موالى) دەکات ، هەروەها لە پێش دا ووتمان کە (القحطان) لە عەرەبی ئەسلی یەمەن ، هەر بۆیە ئەم دوو پیاوە جیاوازن ، هەردوو کیان بە جیا دەردەکەون لە کات و شوێنی جیا و یان لە سەردەمی جیاواز دا دەردەکەون (خوای گەورە زاناتر) ...

قسەکردنی درندە - قسە کردنی جیٚ دەستی قامچی مرۆڤ – قسە کردنی قەیتانی پیٚلاو

بەلیٚ پیٚغەمبەری خوا ﷺ کە هەوالی پیٚداویٚن لە نزیك بوونەوە لە رۆژەکانی کۆتایی ، دەرندە قسە دەکان ، جیٚ دەستی قامچی مرۆڤ قسە دەکات ، قەیتانی پیٚلاو قسە دەکات ، هەروەها هەوال پیٚدانی ڕانی مرۆڤ بە کەس و کارەکە ی لە دوای خۆی چی بەسەریان هاتووە ، بەلام قسە کردن ئاژەل یان درندە لەسەر دەمی پیٚغەمبەری خوا ﷺ روویداوە ، هەلبەتە ئاماژەکەی کەی قسە کردنی جی دەستی قامچی مرۆڤ ،وەیان قسە کردنی قەیتانی پیٚلاو ، وەیان هەوال پیٚدانی ڕانی مرۆڤ بە کەس کارەکەی ، هەر بۆیە دەبیٚت ئەم ئاماژانەش روو بدەن ، مادەم پیٚغەمبەری خوا ﷺ هەوالی داوە و ئاماژەی پیٚکردووە ، وە هەندیٚك لە لیٚکۆلەرەوەکان زانایانی فەرمووده ناس ئەویان باسکردووە کە مەبەست لە قسە کردنی جیٚ دەستی قامچی مرۆڤ و قەیتانی پیٚلاو یان نەعلە ، وە هەوال پیٚدانی ڕانی مرۆڤ بە کەس و کارەکەی ، هەر بۆیە زانایان دەلیٚن : لە وانەیە ئەو پیٚش کەوتن و داهیٚنانەیە لە م سەردەمەی ئیٚستا دا روودەدا ، لە هۆکارەکانی گەیاندنی نویٚ ، وەیان تەلەفۆن و تۆرە کۆمەلایەتیەکان بە گشتی وەیان پیٚشکەوتنی زیرەکی دەست کرد یان مرۆڤی دەست کرد کە ئیٚستا ولاتی (صین) لە داهیٚنانی زانستی پیٚشکەوتوودا پیٚشبرکیٚ جیهان دەکان لە تەکنەلۆجیا و زانستی پیٚش کەوتوو لە هەموو بوارەکان ،هەروەها زیرەکی دەست کرد وای کردووە مرۆڤی دەست کرد دروست بکەن بۆ پیٚداویستەکانی ژیانی رۆژانەی خەلك وەك رۆبۆت و چەندین پیٚشکەوتنی تەکنەلۆجیا ، هەر بۆیە ئەگەر مرۆڤی دەست کرد قسە بکات ئەوا قەیتانی پیٚلاو ئاسان ترە وەیان جی دەست قامچی مرۆڤ زۆر ئاسان ترە ، بەلیٚ زانایان بەراوردیان کردووە بە پیٚشکەوتنی ئیٚستا، بەلام قسە کردنی درەندە وگیانلەبەرەکان ئەمە لەسەر دەی پیٚغەمبەری خوا ﷺ روویداوە ..؟!

❖ لە (ابو سعید الخدری) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((والَّذي نفسي بيدِهِ لا تقومُ السَّاعةُ حتَّى تُكلِّمَ السِّباعُ الإنسَ، وحتَّى يكلِّمَ الرَّجلَ عذبةُ سوطِهِ ، وشراكُ نعلِهِ، وتخبرَهُ فخِذُهُ بما أحدثَ أَهلُهُ بعدَهِ)) . سنن الترمذي برقم (٢١٨١).

واتە : سویٚند بە (الله) کە گیانی منی بەدەستە قیامەت هەلناسیٚت هەتا دەرندە قسە لەگەل ئادەمیٚزاد نەکات ، وە هەتا قەیتانی پیٚلاو یان نەعلە (مەبەست لیٚ بەشی سەرەوەی نەعلە یان پیٚلاو) ، جیٚ دەستی قامچی (مەبەست لیٚ لای خوارەوەی قامچی) قسە لەگەل پیاو نەکەن ، ڕانی پیاو (مەبەست لیٚ لە سەرووی ئەژنۆیی دەکاتە ڕانی پیاو) هەوالی کەسو کاری پیٚ رادەگەیەنی لە دوای خۆی ..؟!

دەرکەتنی دوکەلێکی گەورە (الدخان)

بەلێ یەکێکی تر لە ئاماژەکانی ڕۆژی کۆتایی دەرکەوتنی دوکەل یان (الدخان) نە ، کە سەرتاپەی خەلکی سەر زەوی دەگرێتەوە ، هەر سەبارەت بەو (الدخان) نە لە قورئاندا باسکراوە .

قال تعالى: ﴿فَٱرْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي ٱلسَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ۝١٠ يَغْشَى ٱلنَّاسَ ۖ هَٰذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝١١﴾ [الدُّخَان : ١٠ - ١١] واته : [فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ (١٠)] قورەیش کە وەڵامی پێغەمبەری خوایان - صلی الله علیه وسلم - نەدایەوەو سەرپێچیان کردو موسڵمان نەبوون، پێغەمبەری خوا - صلی الله علیه وسلم - دوعای لێکردن بە وشکەساڵی و بێبارانی، ئەوانیش توشی گرانی و نەبوونی و برسێتی بوون تا لە برسا ئێسقان و مردارەوە بوویان خوارد، چاوەڕوانی باران بوون و تەماشای ئاسمانیان دەکرد لە ماندوو بووندا تەنها هاوشێوەی دووکەڵیان دەبینی و نێوان زەوی و ئاسمان بووو بە دووکەڵ، خوای گەورە ئەم ئایەتەی دابەزاند: ئەی محمد - صلی الله علیه وسلم - چاوەڕێ بە ڕۆژێك کە ئاسمان دووکەڵێکی ئاشکرا دەکات و دێنێت کە هەموو کەس دەیبینێت، کە لەسەردەمی پێغەمبەری خوادا - صلی الله علیه وسلم - ڕوویداوە، وە یەکێکیشە لە نیشانەکانی ڕۆژی قیامەت کە قیامەت نایات تا ئەو دووکەڵە نەیات.. [رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ (١٢)] کافران هاتنە لای پێغەمبەری خوا - صلی الله علیه وسلم - وتیان: ئەگەر داوا بکەی لە خوای گەورە ئەو سزایەمان لەسەر هەڵگرێ ئێمە موسڵمان ئەبین، وە لە ڕۆژی قیامەتیش کە کافران دووکەڵەکەو سزای خوای گەورە دەبینن داوا ئەکەن و دەڵێن: ئەی پەروەردگار سزامان مەدە، یان ئەو سزایەی ناردووتە هەڵیبگرە لەسەرمان ئێمە باوەڕدارین و موسڵمان دەبین.

❖ **لە (حذيفة ی کوری اسيد الغفاري) – خوا لێ ڕازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :**

((اطَّلَعَ النبيُّ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ عَلَيْنَا وَنَحْنُ نَتَذَاكَرُ، فَقالَ: ما تَذَاكَرُونَ؟ قالوا: نَذْكُرُ السَّاعَةَ، قالَ: إنَّهَا لَنْ تَقُومَ حتَّى تَرَوْنَ قَبْلَهَا عَشْرَ آيَاتٍ، فَذَكَرَ الدُّخَانَ، وَالدَّجَّالَ، وَالدَّابَّةَ، وَطُلُوعَ الشَّمْسِ مِن مَغْرِبِهَا، وَنُزُولَ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ، وَيَأَجُوجَ وَمَأْجُوجَ، وَثَلَاثَةَ خُسُوفٍ: خَسْفٌ بالمَشْرِقِ، وَخَسْفٌ بالمَغْرِبِ، وَخَسْفٌ بجَزِيرَةِ العَرَبِ، وَآخِرُ ذلكَ نَارٌ تَخْرُجُ مِنَ اليَمَنِ، تَطْرُدُ النَّاسَ إلى مَحْشَرِهِمْ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٠١).

واتە : ڕۆژێکیان قسەو باسمان دەکرد لەو کاتەدا پێغەمبەری خوا ﷺ بەرەو ڕوومان هات فەرمووی (ماذا تذاكرون ..؟!) واتە : باسی چی دەکەن ..؟! ئێمەش ووتمان (نذكر الساعة) واتە : باسی قیامەت دەکەین ، فەرمووی : قیامەت هەلناسێت هەتا لە پێش ڕوودانی دا دە ئاماژە ڕوونەدەن یان دێن ، دوکەل یان (الدخان) و (دەججال) و (دابە یان ئاژەلەکە) هەلاتنی ڕۆژ لە ڕۆژ ئاوادا ،دابەزینی (عیسی کوری مریم) و (یاجوج و ماجوج) وە سێ ڕۆچوون ڕوودەدەن : ڕۆچونێك لە ڕۆژهەلاتەوە و ڕۆچوونێك لە ڕۆژئاواوە و ڕۆچونێك لە دورگەی عەرەبی ، وە کوتایی ئەوانیش ئاگرێك دەردەکەوێ لە ولاتی (یەمەن) خەلکی بەرەو ڕۆژی مەحشر دەبات ..؟!

❖ **لە (باوکی مالك ئەشعری) – خوا لێ ڕازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :**

((إنَّ ربَّكم أنذرَكم ثلاثًا الدُّخانَ يأخذُ المؤمِنَ منه كالزَّكمةِ ويأخذُ الكافرَ فينفخَ حتى يخرجَ من كلِّ مسمَعٍ منْهُ والثَّانية الدَّابَّةُ والثَّالثةُ الدَّجَّالُ)) . اخرجه الطبراني (٢٩٢/٣) ، للسيوطي في (الدر المنثور) (٢٦٧/١٣).

واتە : پەروەرگارتان لە سێ شت ئاگاداری کردۆنەتەوە ، دوکەلێك کە وەکو هەلامەت ئیماندار دەگرێت و کاری لێ دەکات ، وە کافریش بە جۆرێك دەگرێت کە هەلی دەئاوسێنێت تا وای لێدێت لە هەموو دەرچەیەکی لە شی یەوە دێتەدەر ، وە دووەمیشیان ئاژەلەکە یان (دابە) سێ یەمیشیان (دەججال) ..؟!

❖ **لە (عبدالله کوری مليكە) – ڕەحمەتی خوای لێ بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :**

((غَدوتُ على ابنِ عبَّاسٍ رضيَ اللَّهُ عنهُما ذاتَ يومٍ فقال : ما نِمْتُ اللَّيلةَ حتَّى أصبَحتُ ، قلتُ : لَم ؟ قالَ : قالوا : طلَع الكَوكبُ ذو الذَّنبِ فخَشيتُ أن يكونَ الدُّخانُ قَد طرَقَ فما نِمْتُ حتَّى أصبَحتُ)) . ابن كثير في (تفسير القرآن العظيم) (٢٣٥/٧).

واتە : ڕۆژێکیان سەر لە بەیانی چووم بۆلای (عبدالله کوری عباس) – خوا لێ ڕازی بێت – ووتی : ئەم شەو تا بەیانی نە خەوتووم ووتم : لەبەر چێ ..؟! ووتی : ووتیان ئەستێرە کلکدارەکە هەلهاتووە ، منیش ترسام (دوکلەکە) یان (دخان)کە سەری هەلدابێت ، لە خەفەتا هەتاکو بەیان نەخەوتووم ..؟!

تێبینی : دەربارەی ئەم دوکەلە یان (الدخان) ڕاجیاوازی هەیە لە نێوان زانایان سەبارەت بە ماوەی بەردەوام بوونی ، هەندێك دەلێن : ئەم دوکەلە لە دوای هاتنی (دەججال) دێت ماوەکەشی سێ ڕۆژە ، هەندێکی تریش دەلێن : ماوەی دوکەلەکە چل ڕۆژە ، چونکە بە هۆی ئەوەی کە جەنگی جیهانی سێ یەم ڕوودەدا ، ، کە شەرو شۆرو کوشتار کردنێکی یەکجار دژوارە و سامناکە دوکەل بەری ئاسمان دەگرێت و بالندە لە ئاسمان دەکەوێتە خوارەوە لەبەر تەپ و تۆزو دوکەل بەرز بوونەوە بۆ ئاسمان ، وەیان دەلێن : ڕاستە خۆ لە دوای (یاجوج و ماجوج) ئەم دوکەلە دەردەکەوێت ، بەلام زیاتر نزیکە لەوەی کە ئەم دوکەلە یان (دخان) هیچ پەیوەندیەکی بە هۆکارەکانی سەر زەوی نەبن ، بەلکو پەیوەندی بە ئاسمانەوە هەبێت بە هۆی ئەستێرەکانەو یان ئەستێرەی کلکدارەکەوە ، چونکە ئەستێرە کلکدارەکان بە بۆشایی ئاسمان دەسوورێنەوە بە دوای خۆیاندا تەم و خومار و دوکەلێکی زۆر بەجێ دەهێلن ، دوور نیە ئەم ئەستێرە کەلکدرانە یەکێکیان وا لە زەوی نزیك بێتەوە کە ئەم تەم خومارو دوکەلەی بگاتە سەر زەوی و ببێتە هۆی ڕووداوی ئەو دیاردە کەونیە کە دوکەل دەربکەوێت ، بەلکو ئەم زیاتر ڕاو بۆ چوونە نەك دەقێکی ڕاست دورست (خوای گەورە زاناترە) بەلام دەبێت ئێمە ئەم دوکەلە یان (الدخان) لێك جیا بکەوینەوە لەو (با)یەی کە ڕووحی هەموو ئیمانداڕێك دەبات ، چونکە دوکەلەکە ئازاری ئیمانداران و کافرن دەدت ، بەلام هی ئیمانداران سووکترە ، کەچی ئەو (با)یەی کە هەلدەکات تەنها ڕووحی ئیمانداران دەکێشێت لەسەر زەوی ، کافران دەمێنەوە ئەوا وەکو ئاژەل ڕەفتار لە گەل یەکتری دەکەن ، دەربارەی ئەو (با)یە لە دوای دا باسی دەکەین إن شا الله ..؟!

سیٚ رۆچوونە گەورەكەی زەوی

سیٚ رۆچوون گەورە كە یەكێكە لە ئاماژە گەورەكانی رۆژی كۆتایی ، پێغەمبەری خوا ﷺ هەوالی داوە كە سیٚ رۆچوونی گەورە لەسەر رووی زەوی روودەدات ، كە خەلكی رادەچلەكێنیٚ ترس بیمەی زۆر لە ناو خەلیكی دروست دەكات و كاریگەری زۆریان هەیە لەسەریان ، بەلیٚ لە سەردەمی رابردوو دا و ئێستاش روویداوە ، بەلام جیاواترە ئەوەی لە رۆژی كۆتایی روودەدات ، هەروەها فەرموودەی لەسەر هاتووە ئەم سیٚ رۆچوونەی زەوی ،چونكە هەموو شوێنێك دەگرێتەوە لەسەر زەوی لە رۆژهەلاَت و رۆژ ئاواو دوورگەی عەرەبی دا ، هەر بۆیە لەفەرموودە هاتوو زانایانیش زۆر باسی دەكەن ..؟!

لە (ابن حجر) – رەحمەتی خوا لیٚ بێت – دەلێت : (بیٚ گومان هەندیٚ رۆچوون زەوی روویداوە لەهەندیٚ شوێن دا ، بەلام لەوانیە مەبەست بەم سیٚ رۆچوونە ئەندازەیەكی زۆر زیاتر گەورەترە لەوەی كە بینراوە ، لەوانەیە زۆر لەوانە گشتگیر ترو كاریگەر تر بێت) . فتح الباری (٨٤/١٣) .

❖ لە (حذیفة ی كوری اسید الغفاري) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((اطَّلَعَ النبيُّ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ عَلَيْنَا وَنَحْنُ نَتَذَاكَرُ، فَقالَ: ما تَذَاكَرُونَ؟ قالوا: نَذْكُرُ السَّاعَةَ، قالَ: إنَّهَا لَنْ تَقُومَ حتَّى تَرَوْنَ قَبْلَهَا عَشْرَ آيَاتٍ، فَذَكَرَ، الدُّخَانَ، وَالدَّجَّالَ، وَالدَّابَّةَ، وَطُلُوعَ الشَّمْسِ مِن مَغْرِبِهَا، وَنُزُولَ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ، وَيَأَجُوجَ وَمَأْجُوجَ، وَثَلَاثَةَ خُسُوفٍ: خَسْفٌ بالمَشْرِقِ، وَخَسْفٌ بالمَغْرِبِ، وَخَسْفٌ بجَزِيرَةِ العَرَبِ، وَآخِرُ ذلكَ نَارٌ تَخْرُجُ مِنَ اليَمَنِ، تَطْرُدُ النَّاسَ إلى مَحْشَرِهِمْ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٠١).

واتە : رۆژێكیان قسەو باسمان دەكرد لەو كاتەدا پێغەمبەری خوا ﷺ بەرەو رووومان هات فەرمووی (ماذا تذاكرون ..؟!) واتە : باسی چی دەكەن ..؟! ئێمەش ووتمان (نذكر الساعة) واتە : باسی قیامەت دەكەین ، فەرمووی : قیامەت هەلناسێت هەتا لە پێش رووداني دا دە ئاماژە روونەدەن یان دێن ، دوكەل یان (الدخان) و (دەججال) و (دابە یان ئاژەلەكە) هەلاتنی رۆژ لە رۆژ ئاوادا ،دابەزینی (عیسی كوری مریم) و (یاجوج و ماجوج) وە سیٚ رۆچوون روودەدەن : رۆچونێك لە رۆژهەلاتەوە و رۆچوونێك لە رۆژئاواوە و رۆچونێك لە دورگەی عەرەبی ، وە كوتایی ئەوانیش ئاگرێك دەردەكەویٚ لە ولاتی (یەمەن) خەلكی بەرەو رۆژی مەحشر دەبات ..؟!

❖ لە (حذیفة ی كوری اسید الغفاري) – خوا لیٚ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((لاَ تقومُ السَّاعةُ حتَّى تروا عشرَ آياتٍ : طلوعُ الشَّمسِ من مغربِها، ويأجوجُ ومأجوجُ، والدَّابَّةُ وثلاثةُ خسوفٍ خسفٍ بالمشرقِ وخسفٍ بالمغربِ وخسفٍ بجزيرةِ العربِ ونارٌ تخرجُ من قعرِ عدنَ تسوقُ النَّاسَ أو تحشرُ النَّاسَ فتبيتُ معَهم حيثُ باتوا وتقيلُ معَهم حيثُ قالوا)) . سنن الترمذي برقم (٢١٨٣).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتا دە لە نیشانەكان روونەدات لە پێش : هەلاَتنی رۆژ لە رۆژ ئاواوە ، دەركەوتنی (یاجوج و ماجوج) دەرچوونی (دابە) یان زیندەوەرێك ، سیٚ رۆچوونی زەوی : یەكێك لە رۆژ ئاواو ، یەكێك لە رۆژهەلات ، یەكێكیش لە دوورگەی عەرەبی ، ئاگرێك لە یەمەن پەیدا دەبێت خەلك بەرەو شوێنی كۆبونەوەیان را پێچ دەكات ئیتر ئاگرەكە لە گەلیاندایە ، لە كویٚ شەو بكەنەوە ئەویش لەویٚ شەو دەكاتەوە ، ئێوەران لە كویٚ و چان بگرن ئەویش لەویٚ دەگرێت هەروەها ..؟!

تێبینی : ئەوەی كە دلنیایە ئەوەیە فەرموودەكان هاتووە لەسە ئەم سیٚ رۆچوونەی زەوی لە نیشانە گەورە كانی رۆژی كۆتایی ، بەلام وادیارە ئەم سیٚ رۆچوونە كاتێك روودەدت كە خرا پەكاری و پیسی و تاوانی زۆر روودەدات لەسەر زەوی هەر بۆیە ئەم سیٚ رۆچوونەش روودەدەن ، چونكە پێشتر سزای (خوای گەورە) بۆ رۆچوونی زەوی لە چەندین شوێن روویداوە ئەویش بە هۆی خرا پەكاری تاونكاری و پیسی ئەم شوێنە بووە ، هەروەكو رۆچوونی زەوی لە ولاتی دانیمارك لە ئەوروپا یەكێك لە شەقامەكانی دانیمارك روویداوە ، هەروەها لە شوێنی جیاجیاش ئەم رۆجوونە روویداوە ..؟!

❖ لە (عبدالله كوری عمر) – خوا لیٚ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((بيْنَما رَجُلٌ يَجُرُّ إزارَهُ مِنَ الخُيَلاءِ، خُسِفَ به، فَهو يَتَجَلْجَلُ في الأرْضِ إلى يَومِ القِيامَةِ)) . صحيح البخاري برقم (٤٣٨٤).

واتە : لە كاتێك پیاوێك بە هۆی دعیەو كەشخەیی و فیزەوە جلەكەی شۆردبۆوە بەسەر زەویدا بەدوای خۆیدا رادەكێشا ، چووە ناخی زەویدا ، جا ئەو پیاوە بە ناخی زەویدا رۆدەچیٚ و دەدات بەم بەر و ئەو بەردا تاكو رۆژی قیامەت ..؟!

دەرکەوتنی گیانداره قسەکەرەکە (الدابە)

بەلێ لە نزیك بوونەوەی ڕۆژی کۆتایی ، لە گەل بلاوبوونەوەی خراپەو تاوانکاری دا ، وە راهاتنی خەلکی لەسەر خراپە و فسادی ، ئیتر شێرازەی ژیان بە تەواوەتی تێك دەچێت ، وە ئیماندارو مونافق تێکەل دەبن ، وە موسلمان لەگەل کافر تێکەلی یەکتر دەبێت ، ئا لەم کاتەدا (خوای گەورە) مولەت بە (الدابە) ئەو گیانداره دەدات بە دەچوونی بۆ نێو خەلکی لە ڕۆژی کۆتایی دا ..؟!

قال تعالى: ﴿ وَإِذَا وَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ ٱلنَّاسَ كَانُواْ بِـَٔايَـٰتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ ﴾ [النَّمل : ٨٢] واتە : { یەکێك لە نیشانە گەورەکانی ڕۆژی قیامەت} [وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ] وە کاتێك کە سزا بەسەریاندا جێبەجێ ئەبێ یان ڕۆژی قیامەت کە نزیك ئەبێ [أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِنَ الْأَرْضِ] لەناو زەویەوە ئاژەلێکیان بۆ دەرئەکەین [تُكَلِّمُهُمْ] کە قسەیان لەگەلدا ئەکات کە یەکێکە لە نیشانە گەورەکانی ڕۆژی قیامەت [أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ (٨٢)] کە بە دلنیایی خەلکی یەقینیان نەبووە بە ئایەتەکان و نیشانەو دەسەلاتی ئێمە..

بەلام ووشەی (دابە) لە زمانی عەرەبی دا بەهەموو گیاندارێك دەووترێت کە بەسەر زەویدا بڕوات و تە پەی پێیەکانی بێت و دەنگی ببیسترێت ، کەواتە ئەم ئاژەلە یان گیاندارە لە کۆتایی ئاخر زماندا دەردەچێت و (خوای گەورە) کردویەتی بەیەکێك لە نیشانە گەورەکان هاتنی ڕۆژی کۆتایی ، گیاندارێکی تایبەت و جیاواز لە هەموو گیاندارەکانی تری سەر زەوی ، ئەویش بەوەی کە ئەم گیاندارە قسە لە گەل مرۆڤ یان خەلکی دەکات و کافر و موسلمانیش لەرێی نیشانە کردنەوە لە یەکتر جیا دەکاتەوە ، چونکە لەم ئایەتە پیرۆزەی سەرەوە بەلگەیە لەسەر هاتنی ، ئەوەیە کە (خوای گەورە) پێمان رادەگەیەنێت کە ئەو گیاندارە بە پێچەوانەی هەموو گیاندارەکانی تری سەر زەویەوە توانای قسە گفتو گۆی هەیە لە گەل مرۆڤدا ، بۆنموونە زۆر بەی ئەو دەرهێنەرانەی جیهانی سینەما هەندێك فلیم بەرهەم دەهێنن وەکو جیهانی خەیالی مرۆڤ وایە دەبینین لە فلیمەکان ئەژدیهایەك قسە دەکات یان هەر گیاندارێکی تر قسە دەکات لە گەل مرۆڤ ، بێ گومان ئەمە خیال و ئەندێشەو ئەفسانەی مرۆڤە ئەم فلیمە دەردەهێنێ بەلام ئەمە وەك نموونەیەکە بێنە بەر چاوی خۆت ئەگەر گیاندارێك قسەلەگەل مرۆڤ بکات بێ گومان ئەمە پێچەوانەی سروشتی مرۆڤە ، چونکە گیاندار یان ئاژەل وا (خوای گەورە) دروست کردووە ناطق نیە یان ناتوانی قسە بکە ، هەر بۆیە قسەکردنیش بیر کردنەوەی پێویستە یان عەقلی پێویستە لە کاتێکدا ئاژەل یان گیاندار عەقل و بیرکردنەوەی نیە ، بەلام ئەم نیشانەیە وەکو موعجیزیەکی یان ئایەتێکی (خوای گەورە) لە ڕۆژی کۆتایی ڕوودەدات و دەر دەکەوێت کە گیاندارێك قسە لە گەل مرۆڤ دەکات ...؟!

شوێنی دەرکەوتنی ئەو ئاژەلە یان ئەو گیاندارە ، سێ راو بۆچوونی جیاوازە هەیە لە سەر ئەمانەی خوارەوە یە :

- هەندێك دەلێن : لە چیایی صفا لە شاری مککە دەردەچێت .
- هەندێکی تر دە لێن : لە ژێر (کەعبەی) پیرۆز دەردەچێت .
- هەندێکی تریش دە لێن : ئەو گیاندارە لە بیابان دەردەچێت .

هەروەها سەبارەت بە شێوەو ڕووخساری گیاندارەکە ، چەند راو بۆچوونی جیاوازی لە سەرە ئەمانەی خوارەوەیە :

- هەندێك دەلێن : ئەم گیاندارە ووشترەکەی پێغەمبەر صالح – علیە علیە السلام –
- هەندێکی تر دەلێن : لە شێوەی یان چەشنی ووشترەکەی پێغەمبەر صالح – علیە السلام –
- هەندێکی تریش دەلێن : ئەم گیاندارە لەوە چەی الجساسە)یە ئەوەی کە لە چیرۆکی (تەمیمی داری) لە باسی (دەججال) لە صحیح مسلم هاتووە .

تێبینی : ئەم راو بۆ چوونانەی سەرەوە کە زانایان باسیان لێوە کردووە هەموویان تەنها راو بۆ چوونە بەلگەی دروست تەواو نیە (خوای گەورە) زاناترە ، بەلام ئەوەی هاتووە لە قورئان و فەرموودە دا دەرکەوتنی ئەم گیاندارە بە بەلگەوە هاتووە ، بەلام شوێنی دەرکەوتنی و شێوەو ڕووخساری بەلگەی دروستیان لەسەر نیە ، بەلام راستیەکەی ئەوە گیاندارێکە لە ڕۆژی کۆتایی دەردەکەوێت ..؟!

❖ لە (حذیفة ی کوری اسید الغفاري) – خوا لێ رازی بێت – دە گێرێتەوە دەلێت :

((لاَ تقومُ السَّاعةُ حتَّى تروا عشرَ آياتٍ : طلوعُ الشَّمسِ من مغربِها، ويأجوجُ ومأجوجُ، والدَّابَّةُ وثلاثةُ خسوفٍ خسفٍ بالمشرقِ وخسفٍ بالمغربِ وخسفٍ بجزيرةِ العربِ ونارٌ تخرجُ من قعرِ عدنَ تسوقُ النَّاسَ أو تحشرُ النَّاسَ فتبيتُ معَهم حيثُ باتوا وتقيلُ معَهم حيثُ قالوا)) . سنن الترمذي برقم (٢١٨٣).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتا دە لە نیشانەکان ڕوونەدات لە پێش : هەلاتنی ڕۆژ لە ڕۆژ ئاواوە ، دەرکەوتنی (یاجوج و ماجوج) دەرچوونی (دابە) یان زیندەوەرێك ، سێ ڕۆچوونی زەوی : یەکێك لە ڕۆژ ئاواو ، یەکێك لە ڕۆژهەلات ، یەکێکیش لە دوورگەی عەرەبی ، ئاگرێك لە یەمەن پەیدا دەبێت خەلك بەرەو شوێنی کۆبونەوەیان را پێچ دەکات ئیتر ئاگرەکە لە گەلیاندایە ، لە کوێ شەو بکەنەوە ئەویش لەوێ شەو دەکاتەوە ، ئێوەران لە کوێ و چان بگرن ئەویش لەوێ دەگرێت هەروەها ..؟!

❖ لە (باوکی مالك ئەشعری) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ ربَّكم أنذرَكم ثلاثًا الدُّخانَ يأخذُ المؤمِنَ منه كالزَّكمةِ ويأخذُ الكافرَ فينفخَ حتى يخرجَ من كلِّ مسمَعٍ منْهُ والثَّانيةُ الدَّابَّةُ والثَّالثةُ الدَّجَّالُ)) . اخرجه الطبراني (٢٩٢/٣) ، للسيوطي في (الدر المنثور) (٢٦٧/١٣).

واتە : پەروەرگارتان لە سێ شت ئاگاداری کردۆنەتەوە ، دوکەلێك کە وەکو هەلامەت ئیماندار دەگرێت و کاری لێ دەکات ، وە کافریش بە جۆرێك دەگرێت کە هەلی دەئاوسێنێت تا وای لێدێت لە هەموو دەرچەیەکی لە شی یەوە دێتەدەر ، وە دووەمیشیان ئاژەلەکە یان (دابە) سێ یەمیشیان (دەججال) ..؟!

❖ لە (حذیفة ی کوری اسید الغفاري) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت :

((اطَّلَعَ النبيُّ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ عَلَيْنَا وَنَحْنُ نَتَذَاكَرُ، فَقالَ: ما تَذَاكَرُونَ؟ قالوا: نَذْكُرُ السَّاعَةَ، قالَ: إنَّهَا لَنْ تَقُومَ حتَّى تَرَوْنَ قَبْلَهَا عَشْرَ آيَاتٍ، فَذَكَرَ، الدُّخَانَ، وَالدَّجَّالَ، وَالدَّابَّةَ، وَطُلُوعَ الشَّمْسِ مِن مَغْرِبِهَا، وَنُزُولَ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ صَلَّى اللهُ عليه وَسَلَّمَ، وَيَأَجُوجَ وَمَأْجُوجَ، وَثَلَاثَةَ خُسُوفٍ: خَسْفٌ بالمَشْرِقِ، وَخَسْفٌ بالمَغْرِبِ، وَخَسْفٌ بجَزِيرَةِ العَرَبِ، وَآخِرُ ذلكَ نَارٌ تَخْرُجُ مِنَ اليَمَنِ، تَطْرُدُ النَّاسَ إلى مَحْشَرِهِمْ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٠١).

واتە : رۆژیٚکیان قسەو باسمان دەکرد لەو کاتەدا پیٚغەمبەری خوا ﷺ بەرەو رووومان هات فەرمووی (ماذا تذاکرون ..؟!) واتە : باسی چی دەکەن ..؟! ئیٚمەش ووتمان (نذکر الساعة) واتە : باسی قیامەت دەکەین ، فەرمووی : قیامەت هەلناسیٚت هەتا لە پیٚش روودانی دا دە ئاماژە روونەدەن یان دیٚن ، دوکەل یان (الدخان) و (دەجال) و (دابە یان ئاژەلەکە) هەلاتنی رۆژ لە رۆژ ئاوادا ،دابەزینی (عیسی کوری مریم) و (یاجوج و ماجوج) وە سیٚ رۆچوون روودەدەن : رۆچونیٚك لە رۆژهەلاتەوە و رۆچوونیٚك لە رۆژئاواوە و رۆچونیٚك لە دورگەی عەرەبی ، وە کوتایی ئەوانیش ئاگریٚك دەردەکەویٚ لە ولاتی (یەمەن) خەلکی بەرەو رۆژی مەحشر دەبات ..؟!

بەلیٚ سەبارەت بە (خطم) یان مۆرکردن یان نیشانە کردنی خەلکی لە سەر لووتیان بەتایبەتی ئەوانەی کافر و بیٚ باوەرن ل ئەو گیاندارە سەر لووتی هەر کافریٚك بە ئەنگوستیلە مۆر دەکات ، وە دەم چاوی ئیمانداارانیش بە دارەکە روون و گەش دەکات ..؟!

❖ لە (ابو أمامە الباهلي) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دە گیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تَخرُجُ الدَّابَّةُ فتَسِمُ النَّاسَ على خَراطيمِهم، ثُمَّ يَغمُرونَ فيكم حتى يَشتريَ الرَّجُلُ البَعيرَ فيَقولُ: ممَّن اشتَريتَه؟ فيَقولُ: اشتَريتُه مِن أحَدِ المُخطَّمينَ)). شعيب الأرناؤوط تخريج مسند لشعيب برقم (٢٢٣٠٨).

واتە : (دابە) یان گیاندارێك دەردەچیٚت نیشانە لە لووتی خەلکی دەدات و دەیسمیٚت ، پاشان ژمارەی لووت مۆرکراوەکان یان سمراوەکان زۆر دەبن لەناوتاندا تاوای لیٚدیٚت پیاو بارگیریٚك دەکریٚت ، پیٚ دەلیٚن : لە کیٚت کڕیوە ..؟! ئەویش دەلیٚت : لە یەکیٚك لە مۆکراوەکان یان سمراوەکان ..؟!

❖ لە (ابو هریرە) – خوا لیٚ رازی بیٚت – دەگیٚریٚتەوە دەلیٚت : پیٚغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تخرجُ الدَّابَّةُ معَها خاتَمُ سليمانَ، وعصا موسى، فتجلو وجهَ المؤمنِ ، وتختِمُ أنفَ الكافرِ بالخاتَمِ، حتَّى إنَّ أَهلَ الخِوانِ لَيجتمعوا فيقولُ : هذا يا مؤمِنُ، ويقولُ : هذا يا كافِرُ)) . سنن الترمذي برقم (٣١٨٧).

واتە : (دابە) یان گیاندارێك دەردەچیٚت ، مۆری یان (ختمی) سلیمان و دارعصای (موسی) و پیٚیە ، رووخساری ئیمانداران دەگەشیٚتەوە و شەوق دەداتەوە ، بە (ختمەکەی) یان مۆرەکەی نیشانە دەدات لە سەر لووتی کافر ..!! تەنانەت ئەو خەلکانەی لە سەر سفرە و خوان کۆدەبنەوە ، بەوەی رووخساریان دەگەشیٚتەوە دەلیٚن : ئەی ئیماندار ، بەوەش کە (ختم) یان مۆرکراوە لەسەر لووتی دەلیٚن : ئەی کافر ..؟!

تیٚبینی : کەواتە ئەم (دابە) یان گیاندارە ئیماندارو کافر جیا دەکاتەوە ، ئەوەی ئیماندارە بە گوجانەکەی یان (عصا) کەی لە رووخساری ئیماندار دەدات و دەگەشیتەوە شەوق دەداتەوە ، بەلام ئەوەی کافرە ئەو وەکو ئەنگوستیلە (ختمی) یان مۆری لایە ، ئەو لە سەر لووتی کافر نیشانە دەکات بە (ختم) یان مۆرەکەی ، ئینجا خەلك ئیماندارو کافر لیٚك جیا دەکاتەوە بەهۆی (دابە) گیاندەرەکە وە لە رۆژی کۆتایی ، بەلام کاتیٚك دار دەستەکەی یان دارعصاکەی لە ئیمانداران دەدات ئەوا رووخساریان گەشاوە بە شەوق دەکات ، بۆ کافرانیش ختم یان مۆریان دەکات ..؟!

داخستنی دەرگایی تەوبەکردن هەلاتنی رۆژ لە رۆژئاواوە

بە لیّ لە پاش ئەوەپ قوناغیّکی بیّ ویّنە لە میّژووی مرۆڤایەتی روودەدات ، کە هەر گیز ئەم قوناغە خۆشگوزەرانیەی بە چاوی خۆی نەبینیوە ، کە وەکو باسمان کرد لەسەردەمی (عیسی کوری مریم) – علیه السلام – لەو سەردەمەدا مەر و گورگ بەیەکەوە ئاو دەخۆنەوە ، وە بەرهەمەی کشتووکالّ ی زۆر دبیّت ، وەیان بەرهەمەکان وەکو میّوەی یەك وشە تریّ وە یەك هەنار کۆمەلیّك پیاو تیّر دەخوات ، وە خۆشی خۆش گوزەرانی سەر رووی زەوی دەگریّتەوە ، مرۆڤایەتی هەر گیز شتی وای نەبینیوە ، بەلام لە شەویّك لە شەوانی ئەو رۆژگارە یان ئەو سەردەمە پر بەرەکەتەدا (خوای گەورە) خۆی ویستی لەسەری دەبیّت و ئالەم کاتەدا هەموو خەلك دەخەون ، لە کاتی نویّژی بەیانیدا دە چن بۆ مەزگەوتەکان ، پاشان لە مەزگەوت دەر دەچن بەلام هیّشتا هەر تاریکە و شەوە ، چونکە سروشتی ئەم سەر زەویە هەر وایە دەبیّت لە رۆژ هەلبیّت لە بەیانیان ، بەهەمان شیّوە خەلکی لەسەر ئەم سروشتە راهاتوونە ، کە نویّژی بەیانی بکەن و لە مەزگەوت دەربچن دواتر وورده وورده کەنزنگ دەردەکەویّت و ئیتر رۆژ هەلدیّت و ئاسمان رووناك دبیّتەوە ، پاشان رۆژ هەموو سەر زەوی رووناك دەکاتەوە ، بەلام لەم رۆژگارەی کە دەرگایی تەوبە دادەخریّت ، ئا ئەم کاتە لە بەرە بەیانی یەك دا ئیتر رۆژ هەلانایەت و ئاسمان رووناك نابیّتەوە ، وە یان سەر زەوی رووناك نابیّتەوە ، بەلکو هەر بە تاریکی دەمیّنیّتەوە ، هەروەها لە نویّژی نیوەرۆدا دونیا تاریکە شەوە ، ئینجا کاتی نویّژی عەصر دیّت دیسان هەر دونیا تاریکە شەوە ، ئالەم کاتە دا هەموو خەلکی سەر زەوی موعجیزیەك یان ئایەتیّکی سەیر دەبینن لە ئاماژە گەورە کانی رۆژی کۆتایی یان رۆژی قیامەت ، ئەم نیشانیە دەبیّتە هۆی گۆرانی جیهانی سەرەوە (العالم العلوی) ، ئەویش ئەوەیە کە هەلاتنی رۆژ لە رۆژئاواوە ، واتە سروشت پیّچەوانە دەبیّتەوە ، خەلکی زۆر ئەم دیاردەیان لا سەیری دەبیّت، پرسیار ئایا چی روودەدات لە کاتی دیاری کراو ئەو ئاکامەی کە دروستکەری رۆژ دیاری کردووە ..؟! وە لە ناکاو هەموو خەلکی دەبینن وا رۆژ لە رۆژ ئاواوە هەلدیّ و سیستەمی جوولەی گەردوون تیّکدەچیّت بە شیّوەیەکی گشتی و گۆرانیّکی دیار لە جیهانی سەرەوەدا دەبینریّت ، بەلکو جیهانی سەر زەویش ئەو گۆرانە سروشتیە دەبینیّ ، واتە : رۆژ پیّچەوانەی خولانەوەی خۆی دەبیّتەوە هەروەکو ئەم فەرموودەیە پیّغەمبەری خوا ﷺ کە لە هەردوو صحیحەکە دا هاتووە ، کە خۆر یان رۆژ سوجدە دەبات بۆ پەروەردگار ئینجا مۆلەت لە پەروەردگار وەردەگریّ بۆ خولانەوە کەی ..؟!

❖ لە (ابرهیم تیمی لە باوکیە وە) –رەحمەتی خوای لیّ بیّت – دە گیّریّتەوە دەلیّت :

((قالَ النَّبيُّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ لأبِي ذَرٍّ حِينَ غَرَبَتِ الشَّمْسُ: أتَدْرِي أيْنَ تَذْهَبُ؟ قُلتُ: اللَّهُ ورَسولُهُ أعْلَمُ، قالَ: فإنَّها تَذْهَبُ حتَّى تَسْجُدَ تَحْتَ العَرْشِ ، فَتَسْتَأْذِنَ، فيُؤْذَنُ لَهَا، ويُوشِكُ أنْ تَسْجُدَ، فلا يُقْبَلَ منها، وتَسْتَأْذِنَ فلا يُؤْذَنَ لَهَا، يُقَالُ لَهَا: ارْجِعِي مِن حَيْثُ جِئْتِ، فَتَطْلُعُ مِن مَغْرِبِهَا، فَذلكَ قَوْلُهُ تَعَالَى: {وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ} [يس: ٣٨])).صحيح البخاري برقم (٣١٩٩).

واتە : پیّغەمبەری خوا ﷺ کاتیّ خۆر ئاوا بوو بە (ابو ذر الغفاری) فەرموو : ئایا دەزانی خۆر یان رۆژ بۆ کویّ دەروات ..؟! دەلیّ ووتم : خوا پیّغەمبەرەکەی ﷺ دەزانن ، فەرمووی : بیّ گومان خۆر دەروات هەتا لە ژیّر عەرشدا سوجدە دەبات ، جا مۆلەت دەخوازیّ و مۆلەتی پیّ دەدریّت ، وە نزیکە سوجدە ببات و لیّی وەرنەگیریّت ، وە داوای مۆلەت بکات و مۆلەت نەدریّت ، ئەو سا پیّی دەوتریّت : بگەریّروەوە بۆ ئەو شویّنەی کە لیّوە هاتووی ، ئە نجا لە خۆر ئاوا بوونیەوە هەلدیّت ، ئەوەش ئەم فەرموودەی خوایە کە دەفەرموویّت : {وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ} [يس: ٣٨] واتە : خۆریش بەرەو بنکەی خۆی (لە گەران دایەو) دەروات ، ئەوە بریار دراوی (خوای خاوەن دەسەلات و زانایە) .

تیّبینی : لە گەل هەلهاتنی رۆژ لە رۆژ ئاوا ئیتر دەرگای تەوبەکردن دادەخریّت و هەر کەسیّك لە پیّش ئەو رووداوە دا تەوبەکی نەرکردبیّت ،وەیان باوەری نەهیّنابیّت ئیتر لە دوای ئەو رووداوە ن تەوبەکردن و نە باوەرهیّنان وەردگریّت و قبول دەکریّت ، بەلکو دەرگایی تەوبەی لیّ دادەخریّت ، چونکە بەراستی هەلهاتنی رۆژ لە رۆژ ئاواوە رووداویّکی هیّندە گەورەو سامناکە هەلبەت رۆژ پیّچەوانە دەبیّتەوە ،بە جۆریّك هەرچی خەلکی سەر زەوی هەیە هەر هەمووی بە جاریّك تەوبە دەکەن و باوەر دەهیّنن ،بەلام نە تەوبەك کردن و نە باوەرهیّنان تازە سوودی نیە بۆیان واتە لیّ یان قبول ناکریّت دەرگای تەوبەیان لیّ دادەخریّت ،بیّ گومان لە دوو دیاردە دا کە بەسەر مرۆڤ دیّت تەوبە قبول ناکریّت ،یەکەمیان :لە سەرە مەرگ و غەرغەرە دا ،وە لە هەلهاتنی خۆر لەر رۆژئاواوە.

❖ لە (عبدالله کوری عمرو) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ أوَّلَ الآياتِ خُرُوجًا، طُلُوعُ الشَّمْسِ مِن مَغْرِبِها، وخُرُوجُ الدَّابَّةِ علَى النَّاسِ ضُحًى، وأَيُّهُما ما كانَتْ قَبْلَ صاحِبَتِها، فالأُخْرَى علَى إثْرِها قَرِيبًا)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٤١).

واتە : یەکەمین نیشانەیەك کە دەردەچیّت هەلاتنی خۆر لە رۆژئاواوە ، دەچوونی (الدابە) بۆ سەر خەلکی لە چیّشتەنگا دا ، ئەوا هەر کامیان پیّش ئەویان بوو ئەوی تریش بە شویّنیدا نزیکە..؟!

❖ لە (بو هریرە) – خوا لیّ رازی بیّت – دەگیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((مَن تَابَ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِن مَغْرِبِهَا، تَابَ اللَّهُ عليه)) . صحيح المسلم برقم (٢٧٠٣).

واتە : هەر کەسیّك پیّش ئەوەی خۆر لە خۆر ئاواوە هەلبیّت ، تەوبە بکات ، ئەوا (خوای گەورە) تەوبەکەی لیّ قبول ناکات یان تەوبەکەی لیّ وەرناگریّت ..؟!

❖ لە (ابو موسی الاشعری) – خوا لیّ رازی بیّت –دەگیّریّتەوە دەلیّت : پیّغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَبْسُطُ يَدَهُ باللَّيْلِ لِيَتُوبَ مُسِيءُ النَّهَارِ، وَيَبْسُطُ يَدَهُ بالنَّهَارِ لِيَتُوبَ مُسِيءُ اللَّيْلِ، حتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِن مَغْرِبِهَا)). صحيح المسلم برقم (٢٧٥٩).

واتە : (خوای گەورە) بە شەو دەستی رادەخات تاوەکو تاوانکارانی رۆژ تەوبە بکەن ، بە رۆژیش دەستی رادەخات تاوەکو تاوانکارانی شەو تەوبە بکەن ، هەتاکو رۆژ لە رۆژ ئاواوە هەلدیّت ..؟!

تیّبینی : کەواتە لەم فەرموودەیە بۆمان روون دەبیّتەوە کەوا (خوای گەورە) شەو رۆژ دەرگایی تەوبەکردنی بەندەکانی دانەخستوە ، بەلکو هەموو بەندەیەك گەر تەوبە بکات (خوای گەورە) لیّی قبول دەکات و لیّی وەردەگریّت ، تەنها لە دوو کات نەبیّت ، تەوبە کردن قبول ناکریّت و وەرناگیریّت ، ئەویش لە غەل غەلەی سەرە مەرگدا ، لە هەلهاتنی خۆر لە رۆژ ئاواوە ..؟!

هەلگیرانی قورئانی پیرۆز

بەلێ باش ئەوەی كە ئایینی ئیسلامی پیرۆز لە سەر دەست (محمدی مهدی) و (عیسی كوری مریم) شكۆی بۆ دەگەرێتەوە لە نێو خەلكی دا زیندوو دەگرێتەوە بەشێوەیەكی سەر سورمان و نەبینراوە لە پێشتر دا ، چونكە بەسەر تەواوی جیهاندا ئەم ئایینە دەچەسپێت ، وە داد پەروەری ئیسلام و كامەرانی بال بەسەر تەواوی خەلكی جیهان دادەكێشێت ، تاكو ماوەیەكی باش ئەم خۆش گوزەرانیە بەردەوام دەبێت ، بەلام بۆ جارێكی تر ئیسلام بەروە لاوازو كزبوونەوەی دەروات ، خەلكی بێ باوەری و خرا پەكاری لە دلەكانیان چەكەرە دەكات ، دووبارە خەلكی بەروە و گومرایی و سەر لێ شێوان دەروات ، تاكو وای لێدێت ئیسلامەتی بەرەو پوكانەوە و غەریب دەبێتەوە ..؟!

❖ لە (حذیفة كوری الیمان) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((یَدْرُسُ الإسلامُ كما یَدْرُسُ وَشْيُ الثوبِ، حتى لا یُدرى ما صیامٌ و لا صلاةٌ و لا نُسُكٌ و لا صدقةٌ، و لیَسْرِى على كتابِ اللّٰهَ عزَّ وجلَّ في لیلةٍ فلا یبقى في الأرضِ منه آیةٌ، و تبقى طوائفٌ من الناسِ : الشیخُ الكبیرُ و العجوزُ، یقولون : أدْرَكْنا آباءَنا على هذه الكلمةِ : " لا إلهَ إلا اللّٰهُ "، فنحنُ نقولُها)) . الشیخ الالباني في (السلسلة الصحیحة برقم (٨٧) صحیح على شرط المسلم .

واتە : وانەكانی ئیسلام رۆژ بە رۆژ لە كەمی دەداو كالْ دەبێتەوە وە لە نێو دلی خەلك هەر وەك نەخشی كراس كە نەخشی كالْ دەبێتەوە تاكو وای لێ دێت نازاندرێت رۆژوو چی یە ، وە نوێژ چی یە ، قورئان چی یە ، خێرو صدەقە چیە ..؟! وە شەوی بەسەر قورئاندا رەت دەبێت لەسەر زەوی دا یەك ووشەی تیا نامێنێ جا خەلك كۆمەل كۆمەل دەمێنێ لەریش سپیان و پیران دەلێن : ئێمە باوك و با پیرا نمان بینی ووشەیەكیان ئەوت كە دەیان ووت : (لا إله إلا الله) وا ئێمەش دەیلێن ..!!

❖ (عبدالله كوری مسعود) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی

((لینزِعَنَّ القرآنُ من بینِ أظْهرِكم یسرى علیْهِ لیلًا فیذْهبُ من أجوافِ الرِّجالِ فلا یبقى في الأرضِ منْهُ شيءٌ)) . فتح الباري لابن حجر العسقلاني (١٩/١٣).

واتە : بەراستی كاتێك دێت قورئانتان لە ناودا هەلدەگیرێت و شەو رۆیی پێ دەكرێت ، ئیتر لە ناو پیاواندا نامێنێت ، وە لەسەر زەوی هیچ شتێك لە قورئان نامێنێت ..؟!

لە (شیخ ئیسلام ابن تیمیە) – رەحمەتی خوای لێ بێت – دەلێت : لە شەوێك دا (خوای گەورە) قورئانی پیرۆز هەلدەكێشێتەوە بۆ ئاسمان ، ئەو لا پەرانەی قورئانیان تێدا نووسرابوو سپی دەبن ، وە ئەو دلانەش كە قورئانیان تێدابوو لێی دەسرێتەوە ، بە جۆرێك وەك لە فەرموودەكە دا هاتووە تەنها یەك ئایەتیشی لەسەر زەوی نامێنێت و خەلكی هیچ كام لە دروشمەكانی ئیسلامەتیان لا نامێنێت و پیرە پیاو بە سالاچووەكانیش بە دەگمەن ئەو (لا إله إلا الله) یان لە بیر دەمێنێت كە لە باو با پیرانیان بیستوون ..؟!

❖ لە (ئەنسی كوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى لا یُقالَ في الأرْضِ: اللّٰهُ، اللّٰهُ)) . صحیح المسلم برقم (١٤٨) ، الترمذي برقم (٢٢٠٧).

واتە : قیامەت هەلناسێت هەتاكو ئەوكاتەی لەسەر زەوی دا، نا ووترێت (الله الله)

هەلکردنی (با) یەك تەنها رووحی ئیمانداران دەکێشێت

بێ گومان پاش ئەوەی کە ئایینی ئیسلام لاوازو پووك دەبێتەوە ، وە قورئانی پیرۆز هەلدگیرێ بۆ ئاسمان بەرز دەبێتەو ، وە لە نێو دلانیش دەسرێتەوە ، ئیتر بە دوای ئەوە (خوای گەورە) (با) یەکی نەرم و بۆن خۆش دەنێرێتە سەر زەوی بۆ رووح کێشانی هەموو ئیمانداران ، چونکە ئیمانداران لە دوای هەلگیرانی قورئانی پیرۆز ژیانیان بۆ چیە بەبێ رێ نیشاندەر و هیدایەت کە قورئانی پیرۆزە کە بەرنامەو ژیانی موسلمانانە لە ژیانی دونیادا رۆشن کەرەوەی چاوان و دلانە ، کاتێك چاو رۆشنایی نەما ئەوا ژیانی دونیا هیچ بەهایەکی نامێنێت ، وەکاتێکیش دلانیش ئۆقرە سکینەی نەما ئەوا بە هەمان شێوە ژیان هیچ مانایەکی نامێنێت ، کەواتە لە دوای بەرز کردنەوە یان هەلکێشانی قورئان و سرینەوەی لە دلان ئەوا هیچ خێرو بەرەکەتێك لە ژیانی دونیادا نامێنێت ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لیٰ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((إنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ رِيحًا مِنَ اليَمَنِ أَلْيَنَ مِنَ الحَرِيرِ، فلا تَدَعُ أَحَدًا في قَلْبِهِ، قالَ أَبُو عَلْقَمَةَ مِثْقالُ حَبَّةٍ، وَقالَ عبدُ العَزِيزِ: مِثْقالُ ذَرَّةٍ، مِن إيمَانٍ إلَّا قَبَضَتْهُ)) . صحيح المسلم برقم (١١٧).

واتە : (خوای گەورە) شنە (با) یەك دەنێرێت لە (یەمەن)ە وە ، لە ئاوریشم نەرمترو سووکترە ، هەر کەسێك بە ئەندازەی (مسقالە زەریەك) ئیمانی لە دلّ ی دابێت ئەوا گیانی یان رووحی دەکێشیت (ابو علقمە) دەلێت : بە ئەندازەی (دانەوێلەیەك) ، (عبدالعزیز) دەلێت : بە ئەندازەی مسقالە زەرەیەك ..؟!

❖ لە (دایکی ئیمانداران)- خوا لیٰ رازی بێت – دە گێرێتەو دەلێت : لە پێغەمبەر ﷺ بیست دەی فەرموو :

((لا يَذْهَبُ اللَّيْلُ والنَّهارُ حتَّى تُعْبَدَ اللَّاتُ والْعُزَّى، فَقُلتُ: يا رَسولَ اللَّهِ، إنْ كُنْتُ لأَظُنُّ حِينَ أنْزَلَ اللَّهُ: {هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ} [الصف: ٩] أنَّ ذلكَ تامًّا، قالَ: إنَّه سَيَكونُ مِن ذلكَ ما شاءَ اللَّهُ، ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ رِيحًا طَيِّبَةً، فَتَوَفَّى كُلَّ مَن في قَلْبِهِ مِثْقالُ حَبَّةِ خَرْدَلٍ مِن إيمانٍ، فَيَبْقَى مَن لا خَيْرَ فيهِ، فَيَرْجِعُونَ إلى دِينِ آبائِهِمْ)) .

صحيح المسلم برقم (٢٩٠٧). واتە : شەو رۆژ دوایی نایەت تاسەر لە نوێ (الات العزی) دەپەرسترێن ، منیش ووتم : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ ، من وا گومان دەبرد کاتێ خوای بالا دەست ئایەتی : {هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ} [الصف: ٩] ، نارد ئیتر ئەوا ئێجگاری دەبێت ، ئەویش فەرمووی : ئەوە وا دەبێت چەند خوا بیەوێت ، پاشان خوا شنە بایەکی خۆش هەلدەکات هەر کەسێك بە ئەندازەی دەنکە خەرتەلەیەك باوەری لە دلّ دابێت دەی مرێنێت ، ئەو کاتە ئەوانە دەمێننەوە کە خێریان تێدا نیە ، ئیتر دەگەرێنەوە سەر ئاینی باب و با پیرانیان ..؟!

❖ لە (نواسی کوری سمعان ئەنصاری) – خوا لیٰ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت :

((فَبيْنَما هُمْ كَذلكَ إِذْ بَعَثَ اللَّهُ رِيحًا طَيِّبَةً، فَتَأْخُذُهُمْ تَحْتَ آبَاطِهِمْ، فَتَقْبِضُ رُوحَ كُلِّ مُؤْمِنٍ وَكُلِّ مُسْلِمٍ، وَيَبْقَى شِرَارُ النَّاسِ، يَتَهَارَجُونَ فِيهَا تَهَارُجَ الحُمُرِ، فَعليهم تَقُومُ السَّاعَةُ)) .. صحيح المسلم برقم (٢٩٣٧).

واتە : دوای ئەوە (خوای گەورە) شنە بایەکی بۆن خۆش هەلدەکات بن هەنگلیان دادەگرێتەوە ، گیانی هەموو ئیمانداریك یان موسلمانێك دەکێشێت و ، ئیتر تەنها خراپەکاران لە خەلکی دەمێنەوە و ئەوانیش وەکو کەر گەل یان کوێدرێژ سواری یەکتری دەبن یان جووت دەبن ، قیامەت لەسەر ئەم جۆرە خەلکانە هەلدەسێت ..؟!

کاول کردنی (کەعبە)ی پیرۆز

بەلێ پاش ئەوەی قورئانی پیرۆز هەلدەگیرێت ، هەروەها هیچ ئیمانداریك یان موسلمانێك لەسەر رووی زەوی نامێنێت ئەمەش بەهۆی ئەوەی کە شنەبایەکی بۆن خۆش و نەرم و سووك هەلدەکات ئەوەی ئیمانداره یان موسلمانە رووحی دەکێشێت وەیان گیانی دەردەچێت ، ئەوەی دەمێنێتەوە لە سەر زەوی ئەو کەسانەن کە خراپ ترین خرا پەکارانی سەر ووی زەوین ،وەیان کافر و بێ باوەرەکان دەمێنەوە ئەمانە ئەوەندەخرا پەکاری بەر پادەکەن ، هەر وەکو ئاژەلْ رەفتار لە گەل یەکتری دەکەن ،بۆنموونە وەك کوێدرێژ یان کەر گەل سواری یەکتری دەبن ،ئەمانە لەسەر زەوی دەمێنەوە هەر بۆیە (کەعبەی) مالی خوا ، لە لای کافران و بت پەرستان و گومرا و هەبەش بریاردەران هیچ رێزی نامێنێ ،هەرەکو ئاژەلْ رەفتار دەکەم چونکە هیچ بەهایەکی مرۆڤایەتی لە لای ئەمانە نەماوە، ئینجا پیاوێکی رەش پێستی حەبەشی کە حەبەشە دەکاتە ولاتی (إثیوبیا)لە رۆژ هەلاتی کیشوەری ئەفریقیا ،لە لایەن ئەم پیاوە حەبەشیە(کەعبە)ی پیرۆز دەروخێنرێت و کاول تەخت دەکرێت.

❖ لە (ابو هریره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((یُخَرِّبُ الكَعْبَةَ ذُو السُّوَيْقَتَيْنِ مِنَ الحَبَشَةِ)) . صحیح البخاري برقم (١٥٩١).

واتە : پیاوێکی دوو لاق باریکی حەبەشی (کەعبە) ی پیرۆز دەروخێنێت یان کاول تەختی دەکات ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمرو) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((اتركوا الحبشةَ ما تركوكم؛ فإنه لا يستخرج كنزُ الكعبةِ إلا ذو السويقتين من الحبشة)) . سنن ابو داود برقم (٤٣٠٩).

واتە : واز لە حەبەشە بهێنن تا ئەوکاتەی کە وازتان لێ دەهێنن ، چونکە کەس گە نجینەی (کەعبە) دەرناهێنێت ئیلا بەندەیەکی حەبەشی نەبێت ، بەناوبانگە بە (ذو السويقتين) واتة : دوو لاق باریکە کە ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عمرو) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يخرِّبُ الكعبةَ ذو السُّوَيْقتينِ منَ الحبَشةِ، ويسلِبُها حليتَها، ويجرِّدُها من كسوتِها، ولَكَأنِّي أنظرُ إليهِ أُصَيْلِعُ أُفَيْدِعُ يضرِبُ عليها بمسحاتِهِ ومِعولِهِ)) . اخرجه أحمد برقم (٧٠٥٣) ، أحمد شاكر في (عمدة التفسير) (١٨٤/١).

واتە : (کەعبە)ی پیرۆز پیاوە لاق باریکەکە کاولی دەکات دەیروخێنێت ،ئەو شتانەی کە پێی رازاوەتەوە لێی دەکاتەوە و بەرگ و پۆشاکەکەی دادەمالێت ، هەر دەلێی وا لەبەر چاوم سەیری دەکەم ، کەچەلێکی جومگە خوارو دەربەرە و ، بە بێرو خاکەنازەکەی لێی دەدات ..؟!

❖ لە (عبدالله کوری عباس) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دە لێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((كَأَنِّي به أَسْوَدَ أَفْحَجَ ، يَقْلَعُهَا حَجَرًا حَجَرًا)) .صحیح البخاري برقم (١٥٩٥).

واتە : بە پێش چاومەویە ئەو پیاوە رەش پێستە کە لەگەلْ دەروا ، بەردەکانی (کەعبە) بەرد بەرد هەلدەکەنێ ..؟!

❖ لە (ابو هریره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يُبايِعُ لرجلٍ بين الركنِ و المقامِ، و لن يستحلَّ البيتَ إلا أهلُه، فإذا استحلُّوهُ فلا تسأل عن هلكةِ العربِ، ثم تأتي الحبشةُ فيُخرِّبونَه خرابًا لا يعمُرُ بعدَه أبدًا، و هم الذين يستخرجون كنزَه)) . شیخ الالبانی في السلسلة الصحیحة برقم (٢٧٤٣).

واتە : پیاوێك لە نێوان ڕوکن و مقامدا بەیعەتی پێ دەدرێت ، (مەبەست لێ محمدی مهدیه) مالی (بیت)یش حورمەتی ناشکێنێت خەلکەکەی خۆی نەبێت ، هەر کاتێکیش حورمەتیان شکاندن ئیتر مە پرسە عەرەب چۆن لە ناو دەچن ، پاشان حەبەشە دێن ، روخانێك دیروخێنن کە هەر گیز لە دوای ئەوە ئاوەدان ناکرێتەوە ، هەر ئەوانیش زێرو کەنزەکەی لە ناو دەردەهێنن ..؟!

تێبینی : بەهەمان شێوە شاری (مەدینەی منەوەرە) ئەویش خابور و وێران و کاول دەکرێت ، شارەکە بە تەواوەتی کاول تەخت دەکرێت ، خەلکی بەلای تێدەپەرن دەلێن ئەمە پێشتر ئاوەدان بووە.

❖ لە (عمر بن الخطاب) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لَيَسيرنَّ الرَّاكبُ في جَنباتِ المدينةِ، ثمَّ ليقولُ : لَقد كانَ في هذا حاضرٌ منَ المؤمنينَ كثيرٌ)) . ابن کثیر في (البداية والنهاية) (٢٤٦/١٩).

واتە : وای لێدێت سوارچاك بە تەنیشت شاری مەدینە دا تێ دەپەرێت ، پاشان دەلێت : کاتی خۆی ئالێرەدا موسلمانان شارو ئاوەدانیەکی زۆریان هەبوو وە ..؟!

❖ لە (ابو هریره) – خوا لێ رازی بێت – دەلێت : گوێم لە پێغەمبەری خوا ﷺ بوو دەبی فەرموو :

((يَتْرُكُونَ المَدِينَةَ علَى خَيْرِ ما كَانَتْ، لا يَغْشَاهَا إلَّا العَوَافِ -يُرِيدُ عَوَافِيَ السِّبَاعِ والطَّيْرِ- وآخِرُ مَن يُحْشَرُ رَاعِيَانِ مِن مُزَيْنَةَ يُرِيدَانِ المَدِينَةَ، يَنْعِقَانِ بغَنَمِهِما، فَيَجِدَانِهَا وحْشًا ، حتَّى إذَا بَلَغَا ثَنِيَّةَ الوَدَاعِ ، خَرَّا علَى وُجُوهِهِمَا)) صحیح البخاري برقم (١٨٧٤).

واتە : خەلکی شاری مەدینە بەجێی دەهێلن لە چاکترین بارودۆخیدا ، هیچ رووی تێناکات جگە (العواف) – مەبەستی باللندە و دەرندەیە- کۆتا کەسی کە حەشر دەکرێ و (دەمرێ) ، دوو شوانن لە موزەینە دەیانەوێ بچن بۆ شاری مەدینە ، هاوار لە مەرەکانیان دەکەن ، بۆ ئەوەی مەرەکان بەخێرایی برۆن ، جا کە مەدینە دەبینن چۆلە و کەسی تیا نییە ، دەچن تاکو دەگەنە (ثنية الوداع) ،هەر دووکیان دەکەون بەدەمدا و دەمرن ..؟!

ئاگرێك خەلكی راو دەنێت بۆ شوێنی مەحشر

بەلێ كۆتا ئاماژەی رۆژی كۆتایی ،وەیان كۆتا هێماو نیشانەكانیەتی ، ئەویش ئاگرێك لە یەمەن دەردەچێت خەلكی كۆدەكاتەوە وەیان را پێچیان دەكات بۆ سەر زەوی مەحشر ئالەم شوێنە كۆیان دەكاتەوە ، هەر وەك باسكراوە ، (زەوی مەحشر زەویەكی سپی و یەكسانە وەك كولێرەیەكی پاك وایە كەوا هیچ نیشانەیە یان شتێك بە بەرزایی تێدا نیە بۆ هیچ كەسێك)، هەر بۆیە ئەم ئاگرە پێشتر نموونەی نەبینراوە ، وە سیفەت و تایبە تمەندی ئەو ئاگرە چیە و چۆنە ..؟! وە ئایا ئەم ئاگرە چۆن دەردەكەوێت ، وەیان لە كوێ ولاتی یەمەن دەردەكەوێت ..؟! وە ئایا لە پاش دەرچوونی ئەم ئاگرە چ روودەدات ..؟! هەلبەت چۆنیەتی دەرچوونی ئەم ئاگرە لە چەند فەرموودەیەكی پێغەمبەری خوا ﷺ بۆ مان روون دەبێتەوە ، وە ئەم شوێنەی كە تێدا خەلكی كۆدەكاتەوە لە كوێیە ..؟!

❖ لە حذیفة كوری اسید الغفاري) – خوا لێ رازی بێت – دەگێریتەوە دەربارەی دە نیشانە گەورە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((وَآخِرُ ذلكَ نَارٌ تَخْرُجُ مِنَ اليَمَنِ، تَطْرُدُ النَّاسَ إلى مَحْشَرِهِمْ)) . صحيح المسلم برقم (٢٩٠١).

واتە : لە كۆتایی نیشانەكان ئاگرێك لە (یەمەنە)وە دەردەچێت ، خەلكی راو دەنێت بۆ رۆژی (مەحشر) ئەم شوێنەی كەتێدا خەلكی لێی كۆدەبێتەوە ..؟!

❖ لە حذیفة كوری اسید الغفاري) – خوا لێ رازی بێت – دەگێریتەوە دەربارەی دە نیشانە گەورە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((وآخِرُ ذلك تخرُجُ نارٌ مِنَ اليَمَنِ، مِن قَعْرِ عَدَنَ تَسُوقُ النَّاسَ إلى المَحْشَرِ)) . سنن ابو داود برقم (٤٣١١).

واتە : لە كۆتایی نیشانەكان ئاگرێك لە (یەمەن) لە قەلای (عدن) خەلكی را پێچ دەكات بۆ شوێنی (مەحشر).

لە (ئەنسی كوری مالك) – خوا لێ رازی بێت – دەربارەی پرسیار كردنی (عبدالله كوری سلام) لە پێغەمبەری خوا ﷺ ، پێغەمبەری خوا نیشانەیەكی ئاخرزەمانی پێ فەرموو :

((أمَّا أوَّلُ أشْرَاطِ السَّاعَةِ فَنَارٌ تَحْشُرُ النَّاسَ مِنَ المَشْرِقِ إلى المَغْرِبِ)) . صحيح البخاري برقم (٣٣٢٩).

واتە : سەبارەت بە یەكەم نیشانەی رۆژی كۆتایی ، ئاگرێك خەلكی را پێچ دەكات لە رۆژ هەلاتەوە بۆ رۆژ ئاواوە ..؟!

❖ لە (عبدالله كوری عمرو) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((ستخرجُ نارٌ من حضْرَمَوْتٍ - أو من نحو بَحْر حضْرَمَوْتٍ - قبلَ يومِ القيامة، تُحْشرُ الناسَ . قالوا : يا رسولَ اللهِ فما تأمُرُنا ؟ فقال : عليكُم بالشّامِ)) . سنن الترمذي برقم (٢٢١٧).

واتە : لە پێش بەرپاربوونی رۆژی قیامەت ئاگرێك لە (حضرموت) دەردەچێت خەلك بەرەو شوێنی كۆبونەوەیان را پێچ دەكات ، ووتیان : ئەی پێغەمبەری ﷺ ، بۆ ئەو كاتە فەرما نمان بە چی پێ دەكەیت ..؟! فەرمووی : رێگەی شام بگرنە بەر سەلامەت دەبن ..؟!

❖ لە (عبدالله كوری عمرو) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((تُبعَثُ نارٌ على أهلِ المشرِقِ، فتَحشُرُهم إلى المغرِبِ، تَبِيتُ معهم حيثُ باتُوا، وتَقِيلُ معهم حيثُ قالوا، يكونُ لها ما سَقَط منهم وتَخلَّفَ، تَسوقُهم سَوْقَ الجَملِ الكَسيرِ)) . الحاكم المستدرك علي الصحيحين برقم (٨٨٧٢).

واتە : ئاگرێك دەنێر درێتە سەر خەلكی رۆژهەلات ، كۆیان دەكاتەوە و را پێچیان دەكات بەرەو رۆژ ئاوا ، لە هەر كوێ شەویان بە سەر داهات لە گەلیاندا دەبێت ، وە لە هەر كوێ نیوە رۆیان بە سەر داهات لە گەلیاندا دەبێت ، ئەوەی بكەوێت یان دوابكەوێت لە ئاگرە كە ئەوا لە ناوی دەبات ، وەكو ووشتری بێ هێزو لاواز را پێچیان دەكات ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يُحْشَرُ النَّاسُ علَى ثَلاثِ طَرائِقَ: راغِبِينَ راهِبِينَ، واثْنانِ علَى بَعِيرٍ، وثَلاثَةٌ علَى بَعِيرٍ، وأَرْبَعَةٌ علَى بَعِيرٍ، وعَشَرَةٌ علَى بَعِيرٍ، ويَحْشُرُ بَقِيَّتَهُمُ النَّارُ، تَقِيلُ معهُمْ حَيْثُ قالُوا، وتَبِيتُ معهُمْ حَيْثُ باتُوا، وتُصْبِحُ معهُمْ حَيْثُ أصْبَحُوا، وتُمْسِي معهُمْ حَيْثُ أمْسَوْا))

. صحيح البخاري برقم (٦٥٢٢). واتە : خەلكی لەسەر سێ شێواز را پێچ دەكرێن و كۆدەكرێنەوە : بە ئارەزووی خۆیان و لە ترساندا دووان لە سەر وولاخێك و سێ یان لە سەر وولاخێك و چواران لە سەر وولاخێك وە دەیان لە سەر وولاخێك ، ئەوەشی كە دەمێنێتەوە ئاگرە كە را پێچیان دەكات كۆیان دەكاتەوە ، لە هەر كوێ نیوەرۆ یان بەسەر دا هات لەگەلیان دەبێت و لە هەر كوێ شەویان بەسەردا هات لەگەلیان دەبێت ، وە لە هەر كوێ بەیانیان بە سەردا هات لەگەلیان دەبێت و لە هەر كوێ ئێوارەیان بەسەر دا هات لەگەلیان دەبێت ..؟!

❖ لە (ابو ذر الغفاري) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أنَّ النَّاسَ يُحشَرونَ ثلاثةَ أفواجٍ فوجٌ راكبينَ طاعِمينَ كاسينَ وفوجٌ تسحبُهمُ الملائكةُ على وجوهِهِم وتحشرُهمُ النَّارُ وفوجٌ يمشونَ ويسعونَ يُلقي اللَّهُ الآفةَ على الظَّهرِ فلا يبقى حتَّى إنَّ الرَّجلَ تكونُ لهُ الحديقةُ يعطيها بذاتِ القتَبِ لا يقدرُ عليها)) .

سنن النسائي برقم (٢٠٨٥)واتە : خەلكی بە سێ دەستە و تاقم را پێچ دەكرێن و كۆدەكرێنەوە ، دەستەیەك بەسواری و بەتێری و پۆشتەیی ، وە دەستەیەك بە پێ دەرۆن و هەولدەدەن ، وەدەستەیەك فریشتەكان لە سەر دەم وچاویان راپاندەكێشن و را پێچیان دەكەن و بۆ ئاگرەكە ، قسە كەرێك پرسیاری كرد ووتی : ئەو دوانەیەمان زانی ، ئەی مەبەست لەوانە چیە كە بە پێ دەرۆن و هەولدەدەن ..؟! فەرمووی : (خوای گەورە) دەردو بەلا یان قر دەخاتە نێو وولاخەكانیان و ئاژەلە كانیان ، تاكو وای لێدێت وولاخێك نامێنێت ، تەنانەت پیاویان تێدا دەبێت كە باخچەیەكی زۆر سەر سوورهێنەری هەیە ، دەیدات بە پیرە ووشترێك كە كورتانی پێوە بێت ، كە چی هێشتا پێی ناكردرێت ، (مەبەست لێ بەم هەموو باخچەیە) پیرە ووشترەكەی پێ ناكردرێت ..؟!

تێبینی : دەربارەی ئەم فەرموودانەی کە ریوایەتەکانیان جیاوازە لە شوێنی دەرکەوتنی ئاگرە هەریەکە و ریوایەتێکی جیاوازی هەیە چونکە مانایی ئەم فەرمودانە ئەوەیە یەکیان دەڵێ ئەم ئاگرە لە شاری (حضرموت) دەردەچێت ، وە یەکێکی تریان دەڵێ لە (قعر عدن) واتە : لە(قەڵای عدن) دەر دەچێت ، هەروەها یەکێکی تریشیان دەڵێ لە (رۆژهەڵاتەوە) دەر دەچێت ، بێ گومان چەند روون کردنەوەیەکی هەیە کە ئەم دوو خاڵەی خوارەوەن :

١-لەوانەیە ئەم ئاگرە سەرەتا لە شاری (عدن) دەربچێ لەوێوە دەست پێ بکات بۆ سەرجەمی زەوی وە مەبەستی بە کۆکردنەوەی یان حەشر کردنی خەلکە لە رۆژهەڵاتەوە بۆ رۆژ ئاواوە ، چونکە هەموو خەلکی ئەم دوو جەمسەرە دەگرێتەوە ، بەمانایی ئەوەی هەموو خەلکی سەر زەوی بە گشتی دەگرێتەوە ،وە ئەم ئاگرەش باسکراوە ئاگرێکی حەقیقی یەنەك شتێکی تر (خوای گەورە)زاناترە.

٢-لەوانەیە ئەم ئاگرە ئاگری فیتنەبێ سەرەتا لە رۆژهەڵاتەوە دەست پێ بکات خەلکی را پێچ بکات و کۆیان بکاتەوە بۆ بەرەو ولاتی شام و مصر ، هەلبەتە ئەم دوو ولاتەش لە رۆژ ئاوانە.

تێبینی : دەرباری شوێنی کۆکردنەوەی خەلکی بە گشتی یان حەشر کردنی خەلکی لە فەرموودەکانەوە هاتووە ، زانایان رای جیاوازیان هەیە لەسەر ئەم (حەشر) کردنە کەئاگرەکە کۆیان دەکاتەوە، چونکە هەندێك لە زانایان وەکو ئیمامی (الغزالی) و (الحليمی) پێیان وایە ئەو حەشرەی لە فەرموودەکاندا باسکراوە مەبەست پێی کە (حەشر)ی رۆژی قیامەتە ئەم بۆ چوونە راست نیە ، چونکە فەرموودەکان زۆر بە روونی و ئاشکرا دیارە و ئەم راستیە روون دەکەنەوە کە ئەو حەشر کردنە لە پێش رۆژی قیامەت دەبێت و جیاوازە لەگەل ئەو حەشرەی لە قیامەتد روودەدات بە بەلگەی ئەم دوو فەرموودەیە ..؟!

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يُحْشَرُ النَّاسُ علَى ثَلاثِ طَرائِقَ: راغِبِينَ راهِبِينَ، واثْنانِ علَى بَعِيرٍ، وثَلاثَةٌ علَى بَعِيرٍ، وأَرْبَعَةٌ علَى بَعِيرٍ، وعَشَرَةٌ علَى بَعِيرٍ، ويَحْشُرُ بَقِيَّتَهُمُ النَّارُ، تَقِيلُ معهُمْ حَيْثُ قالُوا، وتَبِيتُ معهُمْ حَيْثُ باتُوا، وتُصْبِحُ معهُمْ حَيْثُ أصْبَحُوا، وتُمْسِي معهُمْ حَيْثُ أمْسَوْا))

. صحيح البخاري برقم (٦٥٢٢). واتە : خەلکی لەسەر سێ شێواز را پێچ دەکرێن و کۆدەکرێنەوە : بە ئارەزووی خۆیان و لە ترساندا دووان لە سەر ووڵاخێك و سێ یان لە سەر ووڵاخێك و چواران لە سەر ووڵاخێك وە دەیان لە سەر ووڵاخێك ، ئەوەشی کە دەمێنێتەوە ئاگرە کە را پێچیان دەکات کۆیان دەکاتەوە ، لە هەر کوێ نیوەرۆ یان بەسەر دا هات لەگەلیان دەبێت و لە هەر کوێ شەویان بەسەردا هات لەگەلیان دەبێت ، وە لە هەر کوێ بەیانیان بە سەردا هات لەگەلیان دەبێت و لە هەر کوێ ئێوارەیان بەسەر دا هات لەگەلیان دەبێت ..؟!

❖ لە (ابو ذر الغفاري) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((أنَّ النَّاسَ يُحشَرونَ ثلاثةَ أفواجٍ فوجٌ راكبينَ طاعِمينَ كاسينَ وفوجٌ تسحبُهمُ الملائكةُ على وجوهِهم وتحشرُهمُ النَّارُ وفوجٌ يمشونَ ويسعونَ يُلقي اللَّهُ الآفةَ على الظَّهرِ فلا يبقى حتَّى إنَّ الرَّجلَ تكونُ لهُ الحديقةُ يعطيها بذاتِ القتَبِ لا يقدرُ عليها)).

سنن النسائي برقم (٢٠٨٥)واتە : خەلکی بە سێ دەستە و تاقم را پێچ دەکرێن و کۆدەکرێنەوە ، دەستەیەك بەسواری و بەتێری و پۆشتەیی ، وە دەستەیەك بە پێ دەرۆن و هەولدەدەن ، وەدەستەیەك فریشتەکان لە سەر دەم وچاویان راپاندەکێشن و را پێچیان دەکەن و بۆ ئاگرەکە ، قسە کەرێك پرسیاری کرد ووتی : ئەو دوانەیەمان زانی ، ئەی مەبەست لەوانە چیە کە بە پێ دەرۆن و هەولدەدەن ..؟! فەرمووی : (خوای گەورە) دەردو بەلا یان قر دەخاتە نێو ووڵاخەکانیان و ئاژەلە کانیان ، تاکو وای لێدێت ووڵاخێك نامێنێت ، تەنانەت پیاویان تێدا دەبێت کە باخچەیەکی زۆر سەر سوورهێنەری هەیە ، دەیدات بە پیرە ووشترێك کە کورتانی پێوە بێت ، کە چی هێشتا پێی ناکردرێت ، (مەبەست لێ بەم هەموو باخچەیە) پیرە ووشترەکەی پێ ناکردرێت ..؟!

لەم دوو فەرموودەیەدا ئەو شتانەی کە تێدا باسکراوە ، ئێمە هەموو دەزانین لە رۆژی حەشری گەورە دا ئەو شتانە بوونی نیە ، هەروەها لە حەشری گەورە دا خەلکی رووت پێ پەتین ، بێ پۆشاکن و نەکرین و نەفرۆشت هەیە لە رۆژی مەحشردا ..؟!

بەلێ ئیمامی (النووی)یش لەو بارەیەوە دەفەرمووێت : (زاناکان فەرموویانە ئەم حەشرە لە کۆتایی دونیادا دەبێت پێش هاتنی قیامەت ، وە لە پێش ئەوەی فوو بکرێت بە (صور) دا بە بەلگەی ئەم فەرموودەی پێغەمبەری خوا ﷺ کە (ابو هريره) دەگێرێتەوە ...

❖ لە (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێرێتەوە دەلێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((يُحْشَرُ النَّاسُ علَى ثَلاثِ طَرائِقَ: راغِبِينَ راهِبِينَ، واثْنانِ علَى بَعِيرٍ، وثَلاثَةٌ علَى بَعِيرٍ، وأَرْبَعَةٌ علَى بَعِيرٍ، وعَشَرَةٌ علَى بَعِيرٍ، ويَحْشُرُ بَقِيَّتَهُمُ النَّارُ، تَقِيلُ معهُمْ حَيْثُ قالُوا، وتَبِيتُ معهُمْ حَيْثُ باتُوا، وتُصْبِحُ معهُمْ حَيْثُ أصْبَحُوا، وتُمْسِي معهُمْ حَيْثُ أمْسَوْا))

. صحيح البخاري برقم (٦٥٢٢). واتە : خەلکی لەسەر سێ شێواز را پێچ دەکرێن و کۆدەکرێنەوە : بە ئارەزووی خۆیان و لە ترساندا دووان لە سەر ووڵاخێك و سێ یان لە سەر ووڵاخێك و چواران لە سەر ووڵاخێك وە دەیان لە سەر ووڵاخێك ، ئەوەشی کە دەمێنێتەوە ئاگرە کە را پێچیان دەکات کۆیان دەکاتەوە ، لە هەر کوێ نیوەرۆ یان بەسەر دا هات لەگەلیان دەبێت و لە هەر کوێ شەویان بەسەردا هات لەگەلیان دەبێت ، وە لە هەر کوێ بەیانیان بە سەردا هات لەگەلیان دەبێت و لە هەر کوێ ئێوارەیان بەسەر دا هات لەگەلیان دەبێت ..؟!

بێ گومان رووداني ئەم ئاگرە گەورەیە رووداوێکی گەورە سامناکە کە کارەساتێکە کۆتایی بە نیشانەکانی رۆژی قیامەت دێت ، وە تەمەنی زەوی ئاسمان و مرۆڤ و هەموو بونەوەرەکان کۆتایی پێ دێت ، وە تەنها ئەوەندە دەمێنێت کە (خوای گەورە) بە ویستی خۆی فەرمان بکات بە ئیسرافیل کە فوو بکات بە (صور) دا وە قیامەتی گەورە هەلسێت ، وە هەر کات ئەم فەرمانە دەچوو ئیتر هەرچی بوونەوەر و دروست کراوی (خوای گەورە) هەیە دەست بە جێ گیانیا دەر دەچێت و دەمرن ..؟!

❖ له (ابو هريره) – خوا لێ رازی بێت – دەگێڕێتەوە دەڵێت : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی :

((لا تَقُومُ السَّاعَةُ حتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِن مَغْرِبِها، فإذا طَلَعَتْ فَرَآها النَّاسُ آمَنُوا أجْمَعُونَ، فَذلكَ حِينَ: {لَايَنْفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا} [الأنعام: ١٥٨]، ولَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وقدْ نَشَرَ الرَّجُلانِ ثَوْبَهُما بيْنَهُما، فلا يَتَبايَعانِهِ ولا يَطْوِيانِهِ، ولَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وقَدِ انْصَرَفَ الرَّجُلُ بلَبَنِ لِقْحَتِهِ، فلا يَطْعَمُهُ، ولَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وهو يَلِيطُ حَوْضَهُ، فلا يَسْقِي فِيهِ، ولَتَقُومَنَّ السَّاعَةُ وقدْ رَفَعَ أحَدُكُمْ أُكْلَتَهُ إلى فِيهِ، فلا يَطْعَمُها)) . صحيح برقم (٦٥٠٦).

واته : قيامەت هەڵناسێت هەتاکو رۆژ لە رۆژئاوا بوونەوە هەڵنەیەت ، ئینجا کە هەڵهات خەڵکی بینیان هەموویان باوەر دێنن ، (ئەوە ئەو کاتەیە کە باوەرهێنان سوود بە هیچ کەس ناگەیەنێت کە پێشتر باوەری نەهێنابێ ، یان هیچ خێر و چاکەیەکی نەکرد بێت لە گەل باوەرەکەیدا)، وە بێ گومان قیامەت بەر پا دەبێت لە کاتێکدا دوو پیاو بۆ شاکەکەیان لە نێواندا بلاوکردۆتەوە ، نەمامەلە کەیان تەواو دەکەن نە پۆشاکەکە دەپێچنەوە ، وە بێ گومان قیامەت بەر پا دە بێت لە کاتێکدا کەسێك شیری مێ ووشترەکەی لە گەل خۆی بردۆتەوە ، بەلام (فریا خواردنەوەی ناکەوێ) نایخواتەوە ، وە بێ گومان قیامەت بەر پا دەبێت لە کاتێکدا کەسێك حەوزەکەی سواق دەدات یان قوردەدا ، بەلام (فریا ناکەوێ ئاوی لێ بخواتەوە) وە بێ گومان قیامەت بەرپا دەبێت لەکاتێکدا کەسێك پارووەکەی بردووە بۆ دەمی بەلام (فریا ناکەوی بیخوات) وە قیامەت بەرپا دەبێت ..؟!

بەلێ دوا ئاماژەی رۆژی کۆتایی ئەم ئاگرەیە کە خەلکی را پێچ دەکات بۆ رۆژی کۆبوونەوەی یان رۆژی مەحشر ، وەکو باسمان کرد ئەم کۆکردنەوەیە رۆژی مەحشر گەورە نیە کە هەموو خەلکی و بوونەوەرەکان یان گیانلەبەرەکان کۆدەکرێنەوە بۆ حیساب و لێ پرسینەوە ، چونکە هەموو ئەوانەشی مردوونە لە گۆرەکانیان دەردەچن ، بەلکو مەبەست لە کۆکردنەوەی ئەم ئاگرە کۆکردنەوەی دونیایە ، هەلبەتە ئەم ئاگرە لە دونیایە بۆ سزادانی ئەم خەلکە خراپ و تاوانکاریەیە کە کۆیان دەکاتەوە ، چونکە خراپترین خەلکی سەر زەوین لە و کاتەدا کە لە پێش دا باسمان کرد ..؟!

ئالێرەدا کۆتایی بە پەرتووکەکەم دەهێنم ، بەلێ مەبەستیش لە نووسینەوەی ئەم پەرتووکەم زیاتر شارەزابوون لە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ دەربارەی ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ، هەروەها شارەزابوون لە رووداوەکانی نزیك بوونەوە لە رۆژی کۆتایی کە بەسەر ئوممەتی ئیسلام و موسلمانان دێت ، لەم سەردەمەدا وە لە ئایندەش زیاتر دەبێتە بەرچاو روونی بۆ گشت موسلمانان لە هەر رووداوێك و پێش هاتێك دێتە پێشەوە ، هەر بۆیە سوودی زۆر دەبێت بۆ ئەوەی کە موسلمانان دوور بکەونەوە لە خراپەکاری ئەم سەردەمە ، چونکە هەموو رووداوەکان کە بەر پا دەبێت ، لە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا ﷺ ئاماژەی پێکراوە ، وە هەوالی داوە چی روودەدات و رووداوەکان چۆن دەبن ، هەر بۆیە منیش بە پێویستم زانی کە ئەم پەرتووکە دەبێتە بەر چاو روونی بۆ گشت موسلمانێکی کورد ئەم نیشتیمانە ، چونکە شارەزا بوون لە نیشانەکان یان ئاماژەکانی رۆژی دوایی سوودێکی یەکجار زۆری دەبێت بۆ موسلمانان بۆ خۆ پاراستن لەو فیتنە و ئاشووبانەی کە دێتەرێگای، چونکە بەراستی باوەر بوون بە رۆژی دوایی یەکێکە لە روکنە کانی ئیمان و باوەری موسلمانان بە غەیب و پەنهانیەکان ، بەراستی بە دیار کەوتنی زۆربەی ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی ئەمە بەلگەیە لەسەر وێرانبوون کاول بوونی ئەم جیهانە ، وە نزیك بوونەوە و کۆتاییەکەی ئەوەیە گەرانەوە بۆ حەق حیساب لێ پرسنەوە لە رۆژی کۆتایی ، بەراستی تاکو دەرگای تەوبە کردن ولایە هەتا ئەو رۆژەی کە رۆژ لە رۆژ ئاواوە هەلبێت یان پێش غەرغەرەی سەرەمەگ دەرگای تەوبە کردن ولایە یان کراوەیە بۆ هەموو مرۆڤێکی سەر زەمین بە کافر و مولحید و موناقە کانیشەوە ، ئەوەی لە ئێستا دا بگەرێتەوە تەوبەی بکات ئەو (خوای گەورە) تەوبەکەی قبول دەکات ، هەروەکو دەفەرموێت : قال تعالى: ﴿قُلْ يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُواْ مِن رَّحْمَةِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾﴾ [الزُّمَر : ٥٣] واته : بێئومێد نەبوون لە رەحمەتی خوا [قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ] (ئیبنو عەبباس) دەفەرمێت: کەسانێك لە هاوبەشبڕیاردەران خەڵکیان کوشتبوو بە زۆری، وە زینایان کردبوو بە زۆری، هاتنە لای پێغەمبەری خوا -صلى الله عليه وسلم - وتیان ئەی محمد -صلى الله عليه وسلم - ئەوەی تۆ دەیڵێیت و بانگەوازی بۆ دەکەیت شتێکی چاکە بەڵام پێمان بڵێ: ئایا ئەو تاوانانەی کە پێشتر کردوومانە دەسڕێتەوەو خوا لێمان خۆش دەبێت؟ خوای گەورە ئەم ئایەتەی دابەزاندو فەرمووی: ئەی محمد -صلى الله عليه وسلم - بەو بەندانەم بڵێ کە ئیسراف و زیادڕەویان کردووە لە تاوان و سەرپێچیدا: بێئومێد نەبن لە ڕەحمەتی خوا [إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا] بەدڵنیایی خوای گەورە لە هەموو تاوانێك خۆش ئەبێ تەنها شەریك دانان نەبێت بۆی ئیتر لە هەموو تاوانێکی تر خۆش ئەبێت، (ئەمە ئومێدبەخشترین ئایەتە لە کتابی خوای گەورە، وە صەحابە زۆر دڵیان پێی خۆش بووە)، وە (ئەم ئایەتە بانگکردنی سەرجەم کافران و تاوانبارانە بۆ تەوبە کردن و گەڕانەوە بۆ لای خوای گەورە، وە ئەوەی تەوبە بکات چەندێك تاوانی زۆر بێت خوای گەورە لێی خۆش دەبێت، وەکو ئەو کەسەی کە سەد کەسی کوشت و تەوبەی کردو خوای گەورە لێی خۆش بوو)، (ابن عباس) دەفەرمێت: (هەرکەسێك لە پاش ئەم ئایەتە خەڵکی بێئومێد بکات لە تەوبە ئەوا باوەڕی بە قورئانی پیرۆز نیە) [إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (٥٣)] وە بە دڵنیایی خوای گەورە زۆر لێخۆشبوو بەڕەحم و بەزە ییە.

آخر دعونا أن الحمدالله رب العالمين

وصلى الله على محمد المبعوث رحمة للعالمين و على اله و أصحابه إلى يوم الدين

اللهم لك الحمد حتى ترضى ولك الحمد إذا رضيت ولك الحمد بعد الرضا

الحمد لله أقصى مبلغ الحمد.. والشكر لله من قَبل ومِن بَعدِ

اللهم لك الحمد حمداً كثيراً طيباً مباركاً فيه عدد خلقك ورضى نفسك وزنة عرشك ومداد كلماتك اللهم لك الحمد ولك الشكر حتى ترضى ولك الحمد ولك الشكر عند الرضى ولك الحمد ولك الشكر دائماً وأبداً على نعمتك

سەر باسەكان

ئاماژەکانی رۆژی کۆتایی

ئاماژەکانی
رۆژی کۆتایی

ئاماژە بچووکەکان (نیشانە بچووکەکانی قیامەت): کە زۆربەیان ڕوویانداوە یان بەردەوام ڕوو دەدەن، وەك: بڵاوبوونەوەی خراپە، زیادبوونی کوشتن، نەمانی زانستی شەرعی، و... هتد

ئاماژە گەورەکان (نیشانە گەورەکانی قیامەت): کە کاتێك دەردەکەون قیامەت زۆر نزیك دەبێتەوە، وەك: دەرکەوتنی دەججال، دابەزینی عیسا (د.خ)، دەرچوونی یەئجوج و مەئجوج، هەڵاتنی خۆر لە خۆرئاوابوونەوە، و... هتد

قاسم محسن عولا